REPUBLIKA HRVATSKA
I DOMOVINSKI RAT 1990.-1995.
DOKUMENTI

Knjiga 8.

DOKUMENTI INSTITUCIJA
POBUNJENIH SRBA
U REPUBLICI HRVATSKOJ
(siječanj – lipanj 1993.)

REPUBLIKA HRVATSKA I DOMOVINSKI RAT 1990.-1995. – DOKUMENTI
KNJIGA 8
BIBLIOTEKA CROATICA: SLAVONICA, SIRMIENSIA ET BARANYENSIA
Hrvatski demokratski pokret i Domovinski rat – Dokumenti, knjiga 4.

Nakladnik:
Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata – Zagreb
Hrvatski institut za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Baranje i Srijema – Slavonski Brod

Za nakladnika:
Dr. sc. Ante Nazor
Dr. sc. Mato Artuković

Recenzenti:
Dr. sc. Nikica Barić
Dr. sc. Ozren Žunec

Urednici:
Mate Rupić, prof.
Janja Sekula, prof.

Suradnici:
Julija Barunčić Pletikosić, prof.
Ivan Brigović, prof.
Mr. sc. Ana Holjevac Tuković
Željka Križe Gračanin, prof.
Mr. sc. Anđela Ljubas
Josipa Maras Kraljević, prof.
Natko Martinić Jerčić, prof.
Ivan Radoš, prof.
Slaven Ružić, prof.
Janja Sekula, prof.
Domagoj Štefančić, prof.
Ilija Vučur, prof.

Lektorica:
Julija Barunčić Pletikosić, prof.

Izrada kazala:
Elizabeta Wagner
mr. sc. Ana Holjevac Tuković

Prijepis:
Indira Alpeza
Enisa Čamdžić Martinić

Priprema za tisak:
Kolumna d.o.o.

Tisak:
Stega tisak d.o.o.

Naklada:
1000 primjeraka

REPUBLIKA HRVATSKA
I DOMOVINSKI RAT 1990.-1995.
DOKUMENTI

Knjiga 8.

DOKUMENTI INSTITUCIJA POBUNJENIH SRBA U REPUBLICI HRVATSKOJ (siječanj – lipanj 1993.)

Zagreb-Slavonski Brod, veljača 2010.

SADRŽAJ

PREDGOVOR

Dokumenti institucija pobunjenih Srba u Republici Hrvatskoj (siječanj-lipanj 1993.) osma su knjiga u seriji koju je pod naslovom "Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. – Dokumenti", od 2007. počeo objavljivati Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata (dalje Centar). U knjizi su predstavljeni dokumenti iz arhivskoga gradiva "Republike Srpske Krajine" (RSK) koji se čuvaju u Centru i drugim arhivskim ustanovama u Republici Hrvatskoj. Objavljeni su kronološkim slijedom s potrebnim znanstvenim aparatom, a obuhvaćaju razdoblje od 2. siječnja do 30. lipnja 1993. godine. Najveći dio dokumenata nastao je djelovanjem tijela civilne vlasti "Republike Srpske Krajine" i govori o odlukama političkoga vodstva pobunjenih Srba u Hrvatskoj te o svakodnevici na tada okupiranom dijelu Republike Hrvatske. Svi navedeni dokumenti prepisani su, a njihovi originali ili preslike originala u posjedu su Centra. Prilikom prijepisa dokumenata izvršene su nužne transkripcije radi njihove bolje čitljivosti. Veći zahvati u tekstu naznačeni su stavljanjem teksta u uglatu zagradu, a u bilješkama je upozoreno na dijelove dokumenta koji su u izvorniku oštećeni i na dijelove koji su izostavljeni. Jednako tako, radi boljeg razumijevanja, u bilješkama su navedena imena ili prezimena sudionika koja se ne spominju u dokumentu ili podaci o drugim dokumentima i literaturi u kojima se spominje isti događaj.

Zaštitne snage UN-a (UNPROFOR), raspoređene u Hrvatskoj tijekom 1992., uspjele su osigurati relativno mirnije razdoblje, ali nisu ispunile većinu preuzetih obveza: nisu zaštitile preostalo nesrpsko stanovništvo u UNPA zonama, nisu omogućile cestovnu komunikaciju preko okupiranog teritorija Republike Hrvatske i povratak prognanika u svoje domove, a dokumenti pokazuju da nisu uspješno provele ni razoružanje pobunjenih Srba. Zaštitne snage UN-a nisu riješile ni pitanje "ružičastih zona", kako su nazvani dijelovi okupiranoga teritorija RH koji su prema Vanceovom planu trebali odmah i bezuvjetno biti vraćeni u ustavnopravni poredak RH. Ipak, u cilju mirnoga rješenja problema okupiranoga teritorija, vodstvo RH pristalo je da ta područja kao posebne (tzv. ružičaste) zone nakratko pripadnu UNPA sektorima, ali i da međunarodne snage taj problem riješe "u najkraćem roku". No, budući da tu obvezu međunarodne snage nisu ispunile do kraja 1992., Hrvatska je, zbog prometne i gospodarske izoliranosti Dalmacije, bila prisiljena da 22. siječnja 1993. pokrene oslobodilačku operaciju "Gusar" (poznatija pod imenom "Maslenica"). Oslobađanjem zadarskog zaleđa i izgradnjom pontonskoga mosta na mjestu srušenoga "Masleničkog mosta", omogućena je cestovna veza između sjevera i juga Hrvatske. Odmah potom, 28. siječnja 1993., Hrvatska vojska oslobodila je i Hidrocentralu Peruča u okolici Sinja.

Iako je Vijeće sigurnosti UN-a osudilo spomenuti napad i zatražilo povlačenje hrvatskih snaga na prijašnje položaje, hrvatsko vodstvo ustrajalo je u izgradnji pontonskoga mosta i cestovnom povezivanju juga sa sjeverom Hrvatske. Čak je i predstavnik UN-a u razgovorima s vodstvom pobunjenih Srba konstatirao da su "Hrvati 22. 1. 1993. napali jer nisu mogli

izdržati razdvajanje države" te da su "ružičaste zone" teritorij pod hrvatskim suverenitetom (dok. br. 137). Jednako tako, predstavnici UNPROFOR-a pokušali su uvjeriti "predsjednika RSK" Gorana Hadžića da se prvo mora ispoštovati rezolucija UN-a 762, prema kojoj su ružičaste zone hrvatski teritorij u kojem ima pravo biti hrvatska policija, no on je inzistirao da se prvo sprovede rezolucija UN-a 802, tj. tražio je bezuvjetno povlačenje HV-a na položaje prije operacije "Maslenica" (dok. br. 130), kako bi UNPROFOR izašao "na liniju, na granicu", jer "trupe na srpskoj teritoriji nemaju logike" (dok. br. 137).

Dakako, napad hrvatskih snaga izazvao je žestoki oružani odgovor "SVK-a". Dokumenti u ovoj knjizi pokazuju da je "Vlada RSK" očekivala napad hrvatskih snaga te da je vodstvo pobunjenih Srba u potpunosti bilo spremno na odmazdu, koja je uključivala djelovanje i po "najvećim hrvatskim gradovima" (dok. br. 21). Nastali sukob pokušala je smiriti međunarodna zajednica, o čemu svjedoče zapisnici razgovora između predstavnika UN-a i vodstva pobunjenih Srba. Neki od njih objavljeni su u ovoj knjizi, a pokazuju da je srpska strana predstavnicima međunarodne zajednice iznijela niz netočnih podataka i pristranih interpretacija događaja iz povijesti. Primjerice, nisu točni navodi da je "hrvatska politička misao još u 19. veku postavila sebi za cilj istrebljenje Srba" (dok. br. 224); nije točno da su "prema Ustavu Socijalističke Republike Hrvatske, član 1. tačka 1. Srbi bili konstitutivni narod prema Republici Hrvatskoj", ali da su 1990. "izbačeni iz Ustava" (dok. br. 241, 263 i drugi); nije točno da je predsjednik RH F. Tuđman imao iste namjere klanja Srba kao i Pavelić (dok. br. 130); nije točno da je Hrvatska Srbe "državnim terorom prognala iz zemlje i opljačkala njihovu pokretnu i nepokretnu imovinu, čineći time najveće etničko čišćenje na teritoriju bivše Jugoslavije" (dok. br. 255); nije točno da je u Hrvatskoj postojala "zakonska odredba da u hrvatskim školama hrvatski jezik i istoriju mogu predavati samo etnički čisti Hrvati" (dok. br. 263).

U jednom od razgovora s predstavnicima UN-a vodstvo pobunjenih Srba u RH spomenulo je da u "RSK", za razliku od Hrvatske u kojoj postoje logori za Srbe (u dokumentu su navedene neke lokacije za koje nema potvrde da su tu bili logori, a kao logori navedeni su zatvori, op. ur.), "takve vrste logora nisu postojale i da su u cijeloj RSK svega dva prava zatvora" (dok. br. 263). Spomenuti navod nije točan, jer su i srpski zatvori u Glini, Kninu i Staroj Gradišci (dakle, više od dva zatvora u "RSK") zapravo bili logori (uglavnom za Hrvate), a logori u kojima su zatvarani i mučeni Hrvati postojali su u Bučju, Lovasu, Veleprometu u Vukovaru, Ovčari kraj Vukovara, Vojniću, Korenici… Istodobno, velik broj zarobljenih branitelja i civila u Hrvatskoj odveden je u logore na teritoriju Srbije i Bosne i Hercegovine.

Posebnu iracionalnost i totalnu povijesnu neutemeljenost, ali i isključivost i nedosljednost pokazuju pokušaji vodstva "RSK" da uvjere predstavnike UN-a da "Hrvati nisu nikad imali etničke teritorije, koje bi bile dovoljne za stvaranje države", da "na njihovim teritorijama nije bilo moguće uspostaviti privrednu, saobraćajnu i kulturnu celinu, pa su Srbi velikodušno pozajmili Hrvatima 1939. i 1944. godine svoje teritorije i svoj narod da bi bila moguća celina za stvaranje autonomne jedinice u Jugoslaviji pod imenom Hrvatska", da su zato što su "uvek Hrvatima davali svoju teritoriju da bi stvorili svoju državu Srbi bili u Ustavu", te da su "sad stvorene dve države" i da "kako je svet prihvatio raspad Jugoslavije, tako mora prihvatiti i raspad Hrvatske". Poseban "biser" bila je izjava dužnosnika "RSK" da u Zagrebu više nema Srba (!) (dok. br. 137), te da, kad je riječ o pitanju narodnih manjina, Srbi u "RSK" mogu raspravljati "samo o manjinama kojih ima ovde u Baranji - Mađarima, Hrvatima, Slovencima i dr." (dok. br. 177).

Da bi privoljeli vodstvo pobunjenih Srba u RH na primirje, predstavnici UN-a bili su maksimalno tolerantni i suzdržani u razgovoru s njima, iako srpski zahtjevi uglavnom nisu bili realni, a često su i proizvoljno tumačili donesene sporazume, primjerice, da je Vanceov plan donesen radi zaštite Srba. Tako je na njihov zahtjev "da u Kninu ne može biti hrvatska zastava", predstavnik UN-a odgovorio da UN Srbe neće siliti na to i da to ne moraju prihvatiti (dok. br. 130), te da ih "nitko neće prisiljavati da potpišu nešto gde će pisati da su deo Hrvatske" (dok. br. 134). Dakako, moguće je i da su takva "obećanja" pripadnika UN-a bila dio političke taktike za pridobivanje Srba na pregovore.

Među podacima koji u ovdje navedenim dokumentima nisu točni, nalaze se i preuveličani podaci o broju ili gubicima hrvatskih vojnika. Tako je navedeno da je "RSK" u siječnju 1993. napalo "14 elitnih hrvatskih brigada i čitav niz terorističkih grupa" (u dok. br. 177 spominje se "13 brigada koje je podržala i naoružala do zuba Nemačka"), te da su hrvatske snage "izvršile čitav niz masakara nad nedužnim starcima, ženama i djecom" (dok. br. 35, 42, 48). Preuveličan je i podatak da je u siječnju 1993. Hrvatska izgubila nekoliko brigada (dok. br. 36), odnosno da je izgubila oko 3000 ljudi (dok. br. 166).

Vodstvo pobunjenih Srba bilo je posebno ustrajno u ponavljanju laži da novi hrvatski Ustav "zapravo znači kontinuitet tadašnje SR Hrvatske sa kvislinškom tvorevinom NDH iz 2. svjetskog rata (dok. br. 263). Naime, upravo je u Izvorišnim osnovama novoga hrvatskoga Ustava iz 1990. naglašeno da je suvremena Republika Hrvatska nastavak antifašističke Hrvatske, odnosno da se novi Ustav temelji na odlukama antifašističkoga pokreta u Hrvatskoj iz vremena II. svjetskog rata. Tako se u Izvorišnim osnovama navodi da se povijesno pravo Hrvata na punu državnu suverenost očituje, između ostaloga, i "u uspostavi temelja državne suverenosti u razdoblju II. svjetskog rata, izraženoj nasuprot proglašenju Nezavisne Države Hrvatske (1941.) u odlukama Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Hrvatske (1943.), a potom u Ustavu Narodne Republike Hrvatske (1947.) i poslije u ustavima Socijalističke Republike Hrvatske (1963.-1990.)".

Dokumenti u ovoj knjizi pokazuju da je vodstvo pobunjenih Srba Republiku Hrvatsku smatralo "pravnom fikcijom" (dok. br. 268). Nasuprot tomu, tvrdili su da "Republika Srpska Krajina faktički postoji", jer "ima svoje granice, stanovništvo, lokalnu i centralnu vlast i sve druge elemente koji čine državu, izuzev međunarodnog priznanja". Kao "pravnu" podlogu za odluku o proglašenju "RSK" isticali su netočan podatak da je prema "tada važećem Ustavu postojeće SFRJ narod imao pravo na samoopredjeljenje do odcjepljenja što konkretno znači da je današnja RH nastala secesijom što je inače po međunarodnom pravu protupravni akt". Takvom retorikom vodstvo pobunjenih Srba u Hrvatskoj pokušavalo je uvjeriti predstavnike međunarodne zajednice da "nisu Srbi napravili secesiju od Hrvatske, već su Hrvati napravili secesiju od bivše SFRJ, pa je pravo srpskog naroda na području Krajine još uvijek neosporena pravna činjenica" (dok. br. 263). Da to nije točno, potvrđuje Mišljenje br. 2 Arbitražne (tzv. Badinterove) komisije Konferencije o miru u Jugoslaviji, od 11. siječnja 1992. godine. Naime, na postavljeno pitanje: "Uživaju li srpska stanovništva u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, kao jedna od konstitutivnih nacija Jugoslavije, pravo na samoodređenje?", Arbitražna komisija ustanovila je da je "dobro utvrđeno da, bez obzira na okolnosti, pravo na samoodređenje ne može rezultirati promjenom granica koje postoje u trenutku neovisnosti ("uti possidetis juris"), osim u slučaju suprotnoga sporazuma država u pitanju". Istoga dana, u Mišljenju br. 3, Arbitražna komisija je na pitanje o međunarodnim granicama novih država ustanovila da će se "vanjske granice morati u svim slučajevima poštovati", da se "demarkacije između Hrvatske i Srbije mogu mijenjati jedino slobodnim

i zajedničkim sporazumom", da "u nedostatku tako postignutoga sporazuma prijašnja razgraničenja dobivaju svojstvo granica zaštićenih međunarodnim pravom" te da "nikakva promjena postojećih granica i crta razgraničenja postignuta silom ne može proizvesti pravne učinke". Prema tome, mišljenja međunarodne Arbitražne komisije jasno su pokazala da su pravo na odcjepljenje imale bivše jugoslavenske republike, a ne narodi u Jugoslaviji (kako je tvrdilo vodstvo pobunjenih Srba)! Jednako tako, vodstvo pobunjenih Srba tvrdilo je da od 12. svibnja 1991. "RSK više nije u sastavu RH", da "RSK ne može pristati na bilo kakav oblik autonomije u okviru RH jer se narod o tome izjasnio referendumom", te da su referendum o odcjepljenju od Hrvatske "raspisali pod tada važećim propisima" (dok. br. 263), što nije točno, jer je Ustavni sud RH poništio kao neustavne sve odluke samoproglašenih vlasti pobunjenih Srba na okupiranim dijelovima Republike Hrvatske.

Odnos srpskih vlasti prema snagama UN-a prilagođavao se situaciji na terenu. Ipak, prevladavalo je mišljenje koje je u siječnju 1993. iznio "predsednik RSK" Goran Hadžić, "da treba po svaku cenu nastojati da se snage UNPROFOR-a zadrže na našem području", smatrajući to dobrim potezom u realizaciji "prve opcije" – "stvaranja samostalne države", a potom i postizanja "krajnjeg rešenja" - stvaranja "Saveza Srpskih zemalja". Naime, uvjereno da "svet neće potegnuti oružje da ospori postojanje RSK", vodstvo pobunjenih Srba u Hrvatskoj nastojalo je izboriti se za njezino priznanje (dok. br. 8). Kao važan korak u ostvarenju toga cilja smatralo se ujedinjenje "Republike Srpske Krajine" (okupirani teritorij Hrvatske) i "Republike Srpske" u Bosni i Hercegovini u jedinstvenu državu, uz mogućnost ujedinjenja s ostalim srpskim zemljama, zbog čega je donesena i Odluka o raspisivanju referenduma o izjašnjavanju o tom pitanju (dok. br. 291). Zapravo, to je smatrano prvim korakom "ka stvaranju jedinstvene države s jednim predsjednikom i jedinstvenom vladom te brisanje rijeke Une kao bilo kakve granice između jednog naroda", a drugi korak trebalo je biti "brisanje rijeke Drine kao bilo kakve granice između Srba". Dakako, to bi na kraju značilo "stvaranje jedinstvene države svih Srba gdje neće biti nikakvih granica između njih i kojoj će na čelu biti jedan predsjednik, jedna vlada" (dok. br. 304). No, da bi "izbrisali" rijeku Unu kao granicu, srpske postrojbe morale su zauzeti Bihać, čijim je braniteljima pomoć stizala iz Hrvatske (dok. br. 12, 263).

Konačni cilj srpske politike očitovao se i u izjavama predstavnika političkih i vojnih tijela vlasti "RSK" u pregovorima s predstavnicima UN-a. Primjerice, da "nema ni govora o ustupanju ni pedlja teritorija Republike Srpske Krajine", te da "borba srpskog naroda ne može i ne smije prestati do zauzimanja stvarnih etničkih granica u kojima živi srpski narod" (dok. br. 96); da je konačni cilj "ujedinjenje srpskog naroda" (dok. br. 210) te da "nema suživota sa našim neprijateljima" (dok. br. 164); da ne dolazi u obzir da "Krajina" bude dio Hrvatske (dok. br. 134), te da je "RSK samo deo ukupne srpske zemlje, kojoj je matica i centar u Beogradu" (dok. br. 161). Zbog toga su vodstvu "RSK" bile "potpuno neprihvatljive" odluke UN-a (primjerice, Rezolucije 815, 820) u kojima se "Republika Srpska Krajina tretira kao integralni dio teritorija Republike Hrvatske" (dok. br. 194). Vodstvu pobunjenih Srba smetale su i inicijative njihovih sunarodnjaka koji su rješenje srpskoga pitanja u Hrvatskoj pokušavali naći u suživotu s Hrvatima i dogovoru s Vladom RH, a ne u pripajanju dijela teritorija RH Srbiji. Tako je vodstvo pobunjenih Srba, nakon saznanja da su neki Srbi iz Hrvatske (potpredsjednik Sabora RH Milan Đukić, bivši potpredsjednik "Vlade RSK" Veljko Džakula i sveučilišni profesor iz Zagreba Milorad Pupovac) pozvani da razmotre manjinska prava Šveđana u Alandu u Finskoj kao mogući model uređenja Srba u

Hrvatskoj, javno obznanilo da oni nisu legitimni predstavnici Srba u Hrvatskoj (dok. br. 255).

Predstavnici UN-a upoznali su vodstvo pobunjenih Srba da je predsjednik RH F. Tuđman "spreman ići na takvu autonomiju koja pruža zaštitu Srba na ovom području", odnosno da je "Zagreb spreman Krajini odobriti bilo koju vrstu autonomije u sastavu Hrvatske", te da "vodstvo RSK ima u rukama 'zlatni ključ' za rješavanje problema – to je autonomija Krajine u sastavu Hrvatske", a da takvi prijedlozi "pružaju rješenja ne samo odnosa u Krajini, nego i na relaciji Srbija – Hrvatska", iz čega bi veliku korist izvukla Savezna Republika Jugoslavija, kao i Srbi u Bosni. Usprkos tomu, predstavnici pobunjenih Srba tu informaciju nisu razmotrili, već su odgovarali da "nema šanse da ovi narodi žive zajedno u narednih 10 godina" (dok. br. 241). Naglašavajući svoju odluku da "nema šanse da se živi u jednoj državi s Hrvatima", kao granicu u pregovorima ispod koje nije željelo ići, vodstvo pobunjenih Srba u Hrvatskoj ostavilo je jedino "mogućnost da se sa Hrvatskom živi u nekakvoj balkanskoj konfederaciji" (dok. br. 299).

Upozorenje predsjednika RH da će vojnim putem vratiti okupirani teritorij, vodstvo "SVK" smatralo je "praznom puškom", jer bi u tom slučaju "čitava teritorija Republike Hrvatske bila zahvaćena vojnim dejstvima" (dok. br. 241). U dokumentima je zabilježena "informacija dobivena preko pouzdane pozicije bliske hrvatskom političkom vrhu" o mogućem napadu jedinica HV-a na "RSK" radi sprečavanja "referenduma o pripajanju RSK Republici Srpskoj", u kojoj se navodi da je nositelj takvoga stava bio Stipe Mesić, a da ga je najviše podržavao ministar obrane Gojko Šušak (dok. br. 281).

Dokumenti u ovoj knjizi svjedoče i o odgovornosti vodstva pobunjenih Srba za odbacivanje sporazuma o normalizaciji odnosa, koji su 18. veljače 1993. u Daruvaru (u mjestu Doljani) potpisali predstavnici vlasti RH s dijelom predstavnika pobunjenih Srba iz zapadne Slavonije (dok. br. 120, 127). Spomenuto potpisivanje čak je nazvano veleizdajom, a potpisnici toga sporazuma nositeljima "autonomaške i separatističke politike", čiji je cilj "izdvajanje Oblasti Zapadna Slavonija iz sastava RSK", zbog čega će se "protiv aktera ovakve politike nužno morati provesti istraga i primijeniti odgovarajući pravni tretman" (dok. br. 133). No, da zapravo i nije bilo veće razlike u shvaćanju krajnjega cilja srpske politike između potpisnika "Daruvarskog sporazuma" i onih koji su osuđivali njegovo potpisivanje, pokazuje izjava jednog od njegovih potpisnika, da "sporazum u Doljanima nije potpisan u Hrvatskoj i nije potpisan na Hrvatskom" te da je njegov zahtjev da se vrati u Daruvar "isto kao i vaš, da se vratimo na našu srpsku zemlju u Daruvar", jer je bio "ubeđen da Daruvar neće dobiti ratom" (dok. br. 164). I drugi dokumenti pokazuju postojanje animoziteta među Srbima u "RSK", posebice prema "glavnom gradu" Kninu (dok. br. 45), ali je u gotovo svim dokumentima primjetna podrška glavnom cilju tadašnje (sve)srpske politike – da "svi Srbi moraju živjeti u jednoj državi".

Veći broj dokumenata objavljenih u ovoj knjizi, u kojima se spominju ubojstva (dok. br. 73, 98, 124) ili maltretiranje, pljačka i teror srpskih ekstremista i radikala nad osobama nesrpske narodnosti (uglavnom Hrvata), ali i Srba, svjedoči o teškim uvjetima života i bezakonju na okupiranom teritoriju RH. Dio Hrvata, primjerice u Iloku i Bapskoj, mobiliziran je i upućen na prvu liniju (dok. br. 50). Zbog svega toga Hrvati su odlazili na slobodne dijelove hrvatske države (dok. br. 50, 59, 109). Istodobno, "želja za odlaskom iz RSK" bila je primjetna i kod dijela Srba, a dokumenti svjedoče i o obiteljskim tragedijama, primjerice o razdvajanju srpske obitelji koja je živjela u Zagrebu. Naime, njezin muški član (suprug, odnosno otac) otišao je u srpsku postrojbu u zapadnoj Slavoniji i dragovoljno se

javio za napad na Pakrac, a ostatak obitelji (supruga i dvoje malodobne djece) ostali su u Zagrebu. Obitelj se opet našla na okupu tek početkom 1992. u Beogradu, nakon što su hrvatske snage krajem 1991. oslobodile veći dio zapadne Slavonije, a on se, zajedno sa svojim suborcima, prebacio u Srbiju, gdje je iz Zagreba došla i njegova supruga s djecom (dok. br. 184).

Dokumenti pokazuju da je politička situacija u "RSK" bila vrlo složena, s tendencijom "značajnoga zaoštravanja", kojemu je pridonosilo "neshvatljivo tolerisanje šverca i profiterstva od strane nadležnih organa" (dok. br. 123, 125). Mnoga ubojstva nisu kažnjena, a koliko je kriminal bio raširen u "RSK" možda ponajbolje govori izvješće o radu "Republičkog javnog tužilaštva RSK" u kojem se navodi da "zbirni podatak o krvnim deliktima pokazuje da je istima iz stroja izbačena jedna prava brigada" (dok. br. 162). Vodstvo pobunjenih Srba nije uspjelo uvjeriti UN u "funkcioniranje RSK", a vrlo težak socijalni položaj stanovništva "RSK", koje je bilo slabo opskrbljeno prehrambenim i drugim robama, svakodnevno se pogoršavao. Izvješće u kojem se navodi da policija nije mogla obaviti uviđaj o počinjenim prekršajima "zbog nedostatka goriva za službeni automobil" (dok. br. 284), zorno pokazuje razmjere nestašice sredstava i teško materijalno stanje u "RSK". Stoga se početkom 1993. javlja zabrinutost zbog troškova rata, koji još nije završen, a zbog njegove skupoće apelira se na racionalno trošenje zaliha streljiva, jer "nema rata bez municije" i jer "Srbija nije bez dna". Tako se navodi da jedan metak košta 3 DM (tadašnje njemačke marke, op. ur.), da jedna granata od 10 mm košta 95 dolara, "zolja" 1000 dolara, "maljutka" 8000 dolara, granata za bestrzajni top 800 dolara, za tenk 550 dolara" (dok. br. 177). Zbog takvoga stanja predstavnici pobunjenih Srba tražili su pomoć od predsjednika Republike Srbije Slobodana Miloševića (dok. br. 123).

Za razliku od odluke "Skupštine RSK" iz 1992., da je rat u "RSK" počeo 17. kolovoza 1990., u jednom od dokumenata u ovoj knjizi spominje se da je rat "počeo 2. svibnja 1991." (dok. br. 130), a kao podatak za raspravu o uzrocima i genezi krize koja je dovela do raspada Jugoslavije (SFRJ) zanimljivo je i razmišljanje da je "kriza na ovim prostorima prisutna od 1979. i da u tom periodu proizvodnja i životni standard ne samo da nisu porasli već su opali" (dok. br. 210).

S obzirom na navedeno, može se zaključiti da dokumenti u ovoj knjizi pokazuju stajališta njihovih stvaratelja, odnosno autora, te da zbog niza neistina i pogrešnih interpretacija povijesnih događaja zahtijevaju opširniju kritičku raščlambu koja bi ukazala na sve neobjektivne i netočne podatke, zapravo laži u njima.

Urednik

KRATICE

AK– automatska puška
AMD – auto-moto društvo
BG – Beograd
BiH – Bosna i Hercegovina
Bos. – Bosanska
br. – broj
C.Z. – civilna zaštita
CANBAT – Canadian Battalion (kanadski bataljun)
CIR – civilni invalidi rata
CK – crveni križ
CPUN – Civilna policija Ujedinjenih naroda
CSDB – Centar Službe državne bezbjednosti
CZ – civilna zaštita
D.P. – drvno poduzeće
DB – državna bezbjednost
DEPOS – Demokratski pokret Srbije
DM – njemačka marka
DP – dioničko društvo
DTG – diverzantsko teroristička grupa
EZ – Europska zajednica
FČ – formacijski čin
FM – formacijsko mjesto
GOM – granično odjeljenje milicije
GP – granični prijelaz
GŠ – Glavni štab
GŠ SVK – Glavni štab Srpske vojske Krajine
GŽR – građanske žrtve rata
HDZ – Hrvatska demokratska zajednica
HE – hidroelektrana
HRD – hrvatski dinar
HMDCDR – Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata
HTV – Hrvatska radiotelevizija
HV – Hrvatska vojska
int. – intendantska
IS – izvršni savjet
IV – izvršno vijeće
JKP – Javno komunalno poduzeće
JNA – Jugoslavenska narodna armija
JP – javno poduzeće
JRM – javni red i mir
JT – javno tužilaštvo
kap. – kapetan
KD – kaznena djela
KEBS – Konferencija evropske bezbednosti i saradnje (Konferencija za europsku sigurnost i suradnju)
KP – kazneni zakon
KPD – kazneno-popravni dom
krimi. – kriminalistička
KUD – kulturno-umjetničko društvo
KV – kilovat
LARP PVO – laki artiljerijski raketni puk protuzračne obrane
LD – lični dohodak
LRL – laki raketni lanser
M. Z. – mjesna zajednica
M. P. – mjesto pečata
m/v – motorna vozila
MC – medicinski centar
MIP – ministarstvo inostranih poslova
MO – ministarstvo obrane
MTS – materijalno tehnička sredstva
MUP – ministarstvo unutrašnjih poslova
MZ – mjesna zajednica
NATO – North Atlantic Treaty Organisation (Organizacija Sjeverno-atlantskog saveza)
NDH – Nezavisna Država Hrvatska
NIK – Naftna industrija Krajine
NN – nepoznata
OBO – Odjeljenje bezbjednosti

OJT – okružni javni tužilac
OJT – općinsko javno tužilaštvo
Okr. – okružni
OM – odjeljenje milicije
OUP – organi unutrašnjih poslova
OV – oblasno vijeće
p. – pokojni
P. D. – poljoprivredno društvo
PAM – protuavionski mitraljez
Pbr – pješačka brigada
PG – platna grupa
PJM – Posebne jedinice milicije
PK – pomoćnik komandanta
Pod. – Podravska
PP – poljoprivredno poduzeće
PVO – protuvazdušna obrana
RDB – resor državne bezbjednosti
RH – Republika Hrvatska
RJ – ratne jedinice
RJT – republičko javno tužilaštvo
RO – radna organizacija
RS – Republika Srpska
RSK – Republika Srpska Krajina
RŠCZ – Republički štab civilne zaštite
RTB – Radiotelevizija Beograd
RTV – radiotelevizija
RV i PVO – ratno vazduhoplovstvo i protuvazdušna obrana
SAD – Sjedinjene Američke Države
SAO – Srpska autonomna oblast
SB UN – Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija (Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda)
SDB – služba državne bezbjednosti
SDG – Srpska dobrovoljačka garda
SDK – Služba društvenog knjigovodstva
SDS – Srpska demokratska stranka
SFRJ – Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija
SJB – stanica javne bezbjednosti
SJS – služba javne sigurnosti
Sl. – službeni
SM – stanica milicije
SMON – Stanica milicije opće nadležnosti
SNB (SMB) – sivomaslinasta boja
SO – skupština općine
SO – Srpska oblast
SO SBiZS (SBZS) – Srpska oblast Slavonija, Baranja i Zapadni Srem
SO ZS – Srpska oblast Zapadna Slavonija
SOD – samostalni odred
SR – savezna republika
SRJ – Savezna Republika Jugoslavija
srp. – srpski
SRS – Srpska radikalna stranka
SŠC – srednjoškolski centar
St. – stara
SUP – sekretarijat unutrašnjih poslova
SVK – Srpska vojska Krajine
ŠC – školski centar
ŠCZ – štab civilne zaštite
TG – Tvornica glinice
TO – teritorijalna obrana
TV – televizija
UJB – uprava javne bezbjednosti
UN – Ujedinjeni narodi
UNCIVPOL – United Nations Civil Police (Civilna policija Ujedinjenih naroda)
UNHCR – United Nations High Commissioner for Refugees (Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice)
UNPA – United Nations Protected Area (Zaštićeno područje Ujedinjenih naroda)
UNPF – United Nations Protection Forces (Zaštitne snage Ujedinjenih naroda)
UNPROFOR – United Nations Protection Forces (Zaštitne snage Ujedinjenih naroda)
UP – unutarnji poslovi
UP – upravni poslovi
v.d. – vršitelj dužnosti
v.r. – vlastitom rukom
VBR – višecjevni bacač raketa
VES – vojno evidencijska sposobnost
VJ – Vojska Jugoslavije
VOJ – vazdušno osmatranje i javljanje
VSO – vrhovni savjet obrane
Z. – zapadna
ZKP – zakon o kaznenom postupku
ŽTP – željezničko-transportno poduzeće

1

1993., siječanj 2.
Bratiškovci
Izvješće zapovjednika SM Bratiškovci o ubojstvu hrvatske obitelji Palinić te provedenoj istrazi

---

Izveštaj o događaju – slučaju
Stanica: Bratiškovci — Broj: P3-1-93
Prijavio: Truels Jakobsen — Dat: 02.01.1993.

1. priroda događaja: ubojstvo dve osobe
2. mesto : Colini (Palinić) koordinate 710-580
3. datum : 02.01.1993.
4. lokalna milicija : Kistanje obavešteni 02.01.1993.
5. osobe umešane
   Palinić Fabija 1920 Hrvat
   Palinić Mileva 1927 Hrvatica

[...][1] Istraga Uncivpol, akcije poduzete itd.

Danas u 15.35h šef inspektora Bjorn Erik Flekke, Uncivpol štab Knin, obavestio me je da su pronađena dva leša ranije danas na području Sonkovića. On je dobio informaciju od oficira za kontakte T.O. (KL) u Kninu. Trenutno nije imao daljnje informacije o tome što se tačno desilo i mesto događaja. On me je zamolio da obavestim miliciju u Kistanjama i da stupim u vezu sa T.O. u Sonkoviću. On i inspektor John Rošing će otići na lice mesta.

Monitori Gaardsoe, Karki, i Lama su poslati u Sonković da stupe u vezu sa lokalnom T.O.

Tumač Vera Drakulić i ja smo otišli u miliciju u Kistanjama.

U 16.10h Drakula i ja smo stigli u miliciju u Kistanjama, rečeno nam je da je milicija već obaveštena o dva leša i da čekaju na doktora. Kratko nakon što je doktor stigao istražna ekipa je napustila stanicu.

U 16.48h Flekke, Rošing, Drakula i ja smo na mestu događaja. Kuća je smeštena u zaseoku Colini u području Sonkovića. Bilo je mračno u tom momentu ali zaseok je imao struju. Milicija iz Kistanje još nije stigla ali nekoliko naoružanih vojnika T.O. bilo je prisutno. Nisu nam dozvolili da uđemo u kuću. Također druga ekipa Uncivpola iz Bratiškovaca je bila prisutna.

U 17.02h milicija iz Kistanja je došla na mesto događaja. Ekipa je predvođena sa zamjenikom komandira Draganom Milićem. Oni su ušli u kuću ali nam nisu dozvolili da ih pratimo. Naoružani stražar je postavljen na kapiju dvorišta kuće. S našeg položaja mogli smo videti da je milicija upalila svetlo i da je dosta ljudi ušlo u kuću među njima i nekoliko vojnika T.O. Mogli smo videti da se kreću po kući i da diraju vrata itd. Neki su čak pušili na mestu zločina.

U 17.22h Uncivpolu je napokon dozvoljeno da uđe u kuću. Nekoliko T.O. pripadnika nas je pratilo i niko od milicije ih nije zamolio da napuste mesto zločina. Bilo nas je toliko da se nije moglo kretati. Prisutan je također sudac Pavlica,[2] krim. istražitelj Jorgić,[3] oba iz

---

[1] Priređivači su izostavili dijelove koji nisu bitni za sadržaj istrage.
[2] Đuro.
[3] Vjerojatno je riječ o Sretku Šorgiću.

Knina. Istražitelj je slikao, pregledao tela i premerio sobu u kojoj su ubijene dve osobe. Nismo videli da je iko tražio otiske prstiju ili druge tehničke tragove. Osim istražitelja nismo videli nikog drugog da vodi kakve bilješke.

[...]U 17.52h zamjenik komandira Dragan Milić izjavio je da je milicija završila i da je spremna da napusti mesto događaja. Upitana, odgovorila je da neće ispitivati komšije. Uncivpol može to uraditi ali uz prisustvo T.O. Upitan, odgovorio je da će tela biti čuvana od strane TO i da milicija neće preuzeti brigu o telima. To je UN problem.

Upitan, odgovorio je da milicija nije našla tehničkih tragova. U tom momentu nije bio voljan da mi da daljnje detalje o zločinu. I dvoje ubijenih ljudi. Rekao je da će mi dostaviti izveštaj sledeće nedelje.

U 17.57h milicija je napustila mesto događaja.

Mesto ubojstva je stara kuća smeštena u zaseoku Colini (sada i opet zvano Palinić, što je porodično prezime). Zaseok je smešten na vrhu brda. Ima oko 82 stanovnika od kojih su 10 Hrvati. Samo jedan put vodi ka zaseoku i on je asfaltiran. Također vodi jedan puteljak do zaseoka i završava iza kuće žrtava. Kuća je sagrađena zajedno sa komšinskim kućama. Završava red kuća i kraj je direktno smešten pod južnom padinom brda. Kuća je sagrađena od granitnog kamena a krovište sa crvenim crepom. Sastoji se od podruma i prizemlja. U prizemlju ima mali hodnik sa dve sobe. Soba gde se odvio zločin je smeštena na kraju kuće prema padini brda. Kćerkina soba je smeštena u podrumu direktno ispod sobe svojih roditelja. Ispred kuće ima mala veranda i sa nje se može direktno u prizemlje dok stepenište vodi na kat. Sa stubišta se može ući u kuću kroz vrata koja imaju bravu. Sa ulice može se doći do verande kroz nisku željeznu kapiju koja također ima bravu.

Istraga mjesta zločina, koja je vezana za vreme i mogućnosti koje sam imao, pokazala je da su dve žrtve nađene u sobi u prizemlju. Nađeni su kako leže u bračnom krevetu. Gledano sa podnožja kreveta muž je ležao na svojoj levoj strani a žena na svojoj desnoj. Leđima okrenuti jedno drugom. Muž je obučen u svetlo plavoj košulji i dugačkim belim gaćama. Žena je bila obučena u belo donje rublje, sivo smeđe čarape, plavu štraftastu jaknu i svetlo plavu maramu. Muž je upucan kroz svoje desno oko na spavanju. Imao je veliku rupu na zadnjoj desnoj strani glave gde je metak izišao. Iza njegove glave čelnica kreveta ima tri rupe od metka. Iza čelnice kreveta na zidu ima velika rupa. Zbog krvi na zidu i na plafonu očito je da je izvršilac bio na desnoj strani kreveta kad je pucao. Zbog krvi nisam bio u mogućnosti da vidim da li su žrtve upucane još kojim metkom nego ovim što sam spomenuo. Nisam otkrio nikakve indicije po kojima su žrtve bile budne u vreme zločina. Prema tome ne mogu isključiti prisutnost barem dvojice izvršilaca i da su žrtve upucane u isto vreme. U krevetu, na zidu i na plafonu i na podu našao sam komade lobanje i kose. Nisam našao nikakvih tragova koji bi mi pomogli da otkrijem počinioca i vrstu oružja koje je upotrebljeno.

U sobi sam našao otvoren prozor sa zatvorenim griljama. Prozor je mogla i milicija otvoriti. Soba i druge prostorije u prizemlju nađene su u dobrom stanju i nisam našao nikakvih indicija da su sobe. Na ulazu i vratima sobe nisam našao tragova da su ova otvarana na silu. Brave su bile bez ključeva. Nađen je ključ u bravi sa unutarnje strane kapije. [...]

Troels Jakobsen
Detektiv Inspektor
(25185)
Komandir stanice

Izvornik, strojopis, rukopis
HR-HMDCDR, 2., kut. 17.

2

1993., siječanj 5.
Kistanje
Godišnje izvješće SM Kistanje SUP-u Knin o krivičnim djelima protiv imovine, života i tijela te opće sigurnosti u 1992. godini

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N
STANICA MILICIJE KISTANJE
Kistanje, 05. 01. 1993. god.

SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

PREDMET: – Godišnji izvještaj o kretanju kriminaliteta

Na osnovu vođenja krivičnog upisnika u koji se unose krivična djela po nepoznatom počiniocu za područje koje pokriva SM Kistanje, a koje obuhvata područja prvog i drugog operativnog sektora izvađen je broj izvršenih krivičnih djela po nepoznatom počiniocu kao i ostala problematika koju prati broj izvršenih krivičnih djela koja su na ovom području u znatnom porastu. U izvještaju će biti iznesen broj krivičnih djela koja su izvršena u 1992. godini po nepoznatom počiniocu, kao i broj otkrivenih krivičnih djela, samoranjavanja, smrtni slučajevi i ostali događaji koji su od posebnog interesa za službu SUP-a.

KRIVIČNA DJELA PROTIV IMOVINE
Na štetu društvene imovine u 1992. godini izvršeno je 26 krivičnih djela po nepoznatom počiniocu, a na štetu privatne imovine izvršeno je ukupno 35 krivičnih djela po nepoznatom počiniocu. Od izvršenog broja krivičnih djela na štetu društvene imovine najviše je djela izvršeno provaljivanjem u prodavaonice kao i provaljivanjem u osnovne škole na području koje pokriva SM Kistanje. Od krivičnih dijela na štetu privatne imovine najviše je izvršeno krivičnih dijela teške krađe provaljivanjem u obiteljske stanove i privatne trgovačke i ugostiteljske radnje.

KRIVIČNA DJELA PROTIV ŽIVOTA I TIJELA
U toku 1992. god. izvršeno je četverostruko ubojstvo porodice Ćengić Drage i jedno ubistvo u mjestu Ždrapanj na štetu Ognjenović Boje, i jedno krivično djelo nanošenja teških tjelesnih povreda. Kod krivičnog djela ubistva Ognjenović Boje počinilac je bio poznat kao i kod krivičnog djela nanošenja teških tjelesnih povreda, dok je kod ubistva Čengić Drage i njegove porodice počinilac naknadno otkriven.
– Ubojstvo Marić Milenka – izvršilac poznat

KRIVIČNA DJELA PROTIV OPŠTE SIGURNOSTI I IMOVINE
Protiv opšte sigurnosti izvršena su tri krivična djela koja su naknadno riješena a protiv počinilaca podnešena je krivična prijava.

OSTALI DOGAĐAJI OD INTERESA ZA SLUŽBU
– SAMOUBOJSTVO:
– Zorica Darinka iz Nunića – utapanje u gusternu.

– Lalić Marta iz Čiste Male – utapanje u kamenicu.
– Milović Vesela iz Gračaca – nailaženje na nagaznu minu.
– Stjelja Zdravko iz Nunića – utapanje u gusternu.
– Krneta Svetozar iz Kistanje – u kući pronađen mrtav.

– <u>SAMORANJAVANJE</u>
– Milić Dušan iz Kistanja – samoranjavanje vat[renim]. oružjem
– Perić Đuro iz Kistanja –
– Jelača Milan i Čakić Marko – nailaženje na nag[aznu] min[u].
– Letunica Milica iz Gošća – zapaljenje obiteljske kuće.

Ukupno 4

U svim slučajevima gdje je nastupila smrt i samoranjavanje obavljani su uviđaji te je utvrđeno da kod smrtnih slučajeva nije bilo tragova nasilja, već da je to samovolja lica koje sebi žele oduzeti život, a uglavnom se radilo o osobama koje su duševno bolesne i koje su se izvjesno vrijeme nalazile na liječenju u psihijatrijskim bolnicama.

<u>RIJEŠENA SU ILI OTKRIVENA KRIVIČNA DJELA</u>
Ukupno je u toku 1992. god. riješeno ili otkriveno 59 krivičnih djela izvršena po nepoznatom počiniocu, a od tih krivičnih djela najviše je naknadno otkriveno krivičnih djela. U manjem broju izvršenih krivičnih djela bilo je istovremeno poznato počinioci djela. Zbog izvršenja krivičnog djela prikrivanja podnešeno je ukupno 6 prijava, a obradama se došlo do počinilaca kod 8 krivičnih djela po nepoznatom počiniocu protiv kojih još uvijek nisu podnešene krivične prijave iz razloga što počinioci tih krivičnih djela trenutno borave van područja RSK-a.

<u>STANJE KRETANJA KRIMINALITETA ZA 1992. GOD. – JE:</u>
BROJ IZVRŠENIH KRIVIČNIH DJELA PO NEPOZNATOM POČINIOCU 88
BROJ RIJEŠENIH KRIVIČNIH DJELA 59
BROJ RIJEŠENIH DJELA KOD KOJIH POČINIOCU NISU DOSTUPNI 8
BROJ DJELA KOD PRIKRIVANJA 6

Na kriminalističku obradu kod ove SM priveden je veći broj osoba, a uz rješenje o pritvoru kriminalistički je obrađivano i zadržano do tri dana 18 osoba zbog postojanja osnovane sumnje da su na našem području počinili krivična djela. Evidentan je porast krivičnih djela izvršenih na štetu privatne imovine od 6-og mjeseca 1992. god. od čega najviše teških krađa provaljivanjem u obiteljske stanove. Od počinilaca krivičnih djela oduzet je veći broj predmeta koji su pribavljani izvršenjem krivičnog djela koji su predmeti vraćani oštećenima, kao i veći broj predmeta koji su upotrebljavani pri izvršenju krivičnih djela. Najveći broj krivičnih djela izvršile su maloljetne osobe starosti između 14 i 18 godina i osobe koje su se ranije bavile izvršenjem krivičnih djela i za ista osuđivana.

DOSTAVLJENO:
– SUP Knin
– SM Kistanje
– arhiva ovdje.

Ovlašteno službeno lice:
Subotić Rajko, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 9.

3

1993., siječanj 5.
Kistanje
Službena zabilješka SM Kistanje o provali i krađi u domaćinstvu Kate Silov

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N
STANICA MILICIJE KISTANJE
Kistanje, 05. 01. 1993.god.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 05.01.1993. god. u prostorijama SM Kistanje, povodom obavljenog informativnog razgovora sa Silov Katom žena pok. Ante rođ. 05.04.1932. god u Rupama sa prebivalištem u Laškovici, a razgovor je vođen u vezi dopisa podnešenog od strane UNPROFOR-a dana 27.12.1992. da je imenovanoj izvršena krađa pršuta i dr. koja u vezi toga daje sljedeću izjavu: "Dana 24.12.1992. god. poslije podne ja sam bila u kući kada su došla trojica u maskirnoj uniformi i preturali po kući i tražili nešto što ih interesira. Nakon toga su mi rekli da ne smijem ništa dirati da će oni ponovo doći. Isti su došli nakon sat vremena sa kamionom i odvezli oko 1500 kg bajama.

25.12. navečer oko 19,20 sati isti su došli i odnijeli 16 kom. pršuta (7 prvih i 9 zadnjih) i 2 komada pečenica. Kada se to dešavalo ja sam već bila legla, čula sam lajanje psa i nečiji razgovor ali se nisam smjela ustajati. Čuo se zvuk malog traktorića (motokultivatora) sa kojim su najvjerovatnije odvezli ukradene pršute i ostalo.

Kada su 24.12.1992. god. odnijeli mi bajame, povadili su ključeve iz vrata od konobe i odnijeli sa sobom da ja ne bi mogla da ih zaključavam da bi mogli drugi put da lakše da odnesu neku robu."

Šteta nastala izvršenjem ovog krivičnog djela cijeni se na iznos od 800.000 dinara.

Ovlašteno službeno lice:
Medić Petar, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 9.

4

1993., siječanj 5.
Kistanje
Službena zabilješka SM Kistanje o provali i krađi u domaćinstvu Marka Tepića

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N
STANICA MILICIJE KISTANJE
Kistanje, 05.01.1993.god.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 05.01.1993. god. u prostorijama SM Kistanje, povodom obavljenog informativnog razgovora sa Tepić Markom pok. Mate rođ. 12. 05. 1939. god. u Laškovici, a razgovor je vođen u vezi dopisa podnešenog od strane UNPROFOR-a dana 27.12.1992. god. da je imenovanom izvršena krađa pršuta i dr koji u vezi toga daje sljedeću izjavu:

"Dana 24.12.1992. god. oko 13,00 sati uniformisana NN[4] lica su došla sa teretnim vozilom "7", i uzeli su mi 6 vreća bajama i odvezli.

25.12.1992. god. uvečer isti su došli i odnijeli 5 komada pršuta."

Šteta nastala izvršenjem ovog krivičnog djela cijeni se na iznos od 500.000 dinara.

Ovlaštena službena osoba:
Medić Petar, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 9.

5

1993., siječanj 5.
Kistanje
Službena zabilješka SM Kistanje o provali i krađi u domaćinstvu Marije Tepić

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N
STANICA MILICIJE KISTANJE
Kistanje, 05.01.1993.god.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 05.01.1993. god. u prostorijama SM Kistanje, povodom obavljenog informativnog razgovora sa Tepić Marijom ženom Ante, rođ. 02.09.1940. god. u Laškovici, a razgovor je vođen u vezi dopisa podnešenog od strane UNPROFOR-a dana 27.12.1992. god. Da je imenovanoj izvršena krađa građevinskih blokova od betona i dr. koja u vezi toga daje sljedeću izjavu: "Dana 15.12.1992. god. oko 17,00 sati došla su tri lica u maskirnim uniformama sa vozilom (nisu sa ovog terena) koji su sa mnom porazgovarali i pregledali po kući a nakon toga otišli ća.

16.12.1992. god. došli su isti oko 15,00 sati i utovarili u kamion oko 400 komada betonskih blokova i rekli su mi da im ulijem vina da se napiju što sam i napravila. Još su mi govorili jesi li išla UNPROFOR-u, čuli smo da si išla, i čuvaj se.

17.12.1992. god. oko 15,00 sati gore pomenuti su došli ponovo i iz kuće uzeli metalnu kasu (registar kasu) i odnijeli i otišli. Dok su oni to uzimali došla su dvojica iz granične milicije sa ovog terena koje pozna, ne znam im ime i rekli ovima što su krali šta to radite, šta ste došli ovamo krasti, idite ća.

Šteta nastala izvršenjem ovog krivičnog djela cijeni se na iznos od 250.000 dinara.

---

[4] Nepoznata.

Ovlašteno službeno lice:
Medić Petar, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 9.

6

1993., siječanj 5.
Kistanje
Službena zabilješka SM Kistanje o provali i krađi u domaćinstvu Krste Silova

SRPSKA REPUBLIKA KRAJINA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N
STANICA MILICIJE KISTANJE
Kistanje, 05. 01. 1993. god.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 05.01.1993. god. u prostorijama SM Kistanje, povodom obavljenog informativnog razgovora sa Silov Krste pok. Bože rođ. 23.03.1934. god. u Laškovici, a razgovor je vođen u vezi dopisa podnešenog od strane UNPROFOR-a podnešenog 27.12.1992. god. da je imenovanom izvršena krađa pršuta i dr. koji u vezi toga daje sljedeću izjavu: "Dana 12.12.1992. god. između 19,00 i 20,00 sati NN lica u maskirnim uniformama su mi pokupili iz podruma 350 kg bajama (6 vreća u ljusci i oko 15 kg jezgre). Čuo sam razgovor kako pomenuti razgovaraju a jedan je pod prozorom od moje spavaće sobe povraćao. Kada sam se vratio iz Kistanja (prije ove krađe) kod mene je došao jedan u uniformi i pitao me zašto sam išao i podnosio prijavu u miliciji te da nesmijem ići bez njihovog odobrenja i sl. Isti je rekao da će mi odnijeti radijo jer da nesmijem da slušam. Gore pomenutog dana još mi je odnešeno dvije vreće orasa i 4 litre jestivog ulja.

17. ili 18. 12. 1992. god. u popodnevnim satima uniformisana NN lica su došli i odnijeli mi 6 komada pršuta (lanjski i preklanjski) u toku noći. Čuo sam kako otvaraju avliju i [za]tvaraju.

23.12.1992. god. uvečer NN lica su ušla u dvorište preko zida otvorila kapiju zatim garažu kada se čuo jedan rafal iz vatrenog oružja, a tada su odvezli poljoprivredni traktor IMT 539-ferguson bez kabine i motokultivator "Casorzo" od 10 konjskih snaga sive boje.

25.12.1992. god. uvečer oko 18,30 sati kada sam pošao leći htio sam ići mokriti, kada sam uhvatio za kvaku da otvorim vrata neko je prema meni pucao rafalno iz vatrenog oružja nakon čega sam se povukao u kuću i nisam smio izlaziti. Tada se začuo zvuk traktora sa kojim je neko dolazio i priključio moju traktorsku prikolicu na njega (od 4 tone hidraulik) što sam kasnije utvrdio.

Šteta nastala izvršenjem ovog krivičnog djela cijeni se na iznos od 16,000.000 dinara.

Ovlašteno službeno lice:
Medić Petar, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 9.

7

1993., siječanj 6.
Bratiškovci

Zabilješka zapovjednika SM Bratiškovci o sastanku s predstavnicima Uncivpola o uhićenju ubojica obitelji Palinić

Nastavljeno 6. 01. 1993.

Danas u 9.30h imao sam sastanak sa načelnikom Lazar Komazecom, milicije Kistanje. Prisutni su također bili komandir Kieran o'Halloran i tumač Lidija Dujić, oboje Uncivpol Kistanje.

Načelnik Komazec je rekao da milicija poseduje dobre tragove i da će danas milicija uhapsiti neke osumnjičene. Pošto su izvršioci naoružani on očekuje da će doći do pucanja između milicije i izvršioca. Pa će prema tome hapšenje izvršiti specijalna grupa iz milicije Knin. Zbog sigurnosnih razloga preporučio je da Uncivpol ne prisustvuje hapšenju. Iz bojazni da se neki ljudi ne bi svetili Uncivpolu. U tom momentu nije mi želio dati daljnje informacije o osumnjičenima ali je obećao da će stupiti sa mnom u kontakt čim se hapšenja izvrše. Također je rekao da je pucano iz automatske puške.

Troels Jakobsen
Detektiv Inspektor
(25185)
Komandir stanice

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 17.

8

1993., siječanj 9.
Beli Manastir

Izvješće SUP-a Beli Manastir o sastanku predsjednika RSK, ministara obrane i unutarnjih poslova RSK te načelnika SUP-ova Vukovar i Beli Manastir na kojem je razmatrana političko-sigurnosna situacija u RSK i istočnoj Slavoniji

---

SUP BELI MANASTIR
Broj: 08-07-02-SP-93.
Beli Manastir, 09. 01. 1993.g.

– NARODNA ODBRANA –
– STROGO POVERLJIVO –

Dana 09.01.1993. godine u 12,00 sati u Kneževu održan je sastanak svih struktura vlasti Republike Srpske Krajine na kome su prisustvovali predsjednik Republike gospodin Goran Hadžić, ministar odbrane Stojan Španović, ministar za unutrašnje poslove Milan Martić sa pomoćnicima, sekretari i načelnici SUP-a Vukovar i B. Manastir. Sastanak je imao sledeći:

DNEVNI RED
1. Političko bezbednosna situacija u Republici Srpska Krajina.
2. Imenovanje komandanta korpusa Regionalne milicije

Pod tačkom 1. predsednik Republike Goran Hadžić izložio je da treba po svaku cenu nastojati da se snage UNPROFORA zadrže na našem području, to što smo prihvatili Vensov plan to je bio naš dobar potez. Od predstavnika vlasti RSK se zahteva Savez Srpskih zemalja, ići ćemo u taj savez ali ne da budemo nekome na teret već da budemo sposobni da se izdržavamo i da budemo prava Republika, što znači uspostava pravne države na svim nivoima. U dobrom delu Republike pravna država je zavladala, sada trebamo pružiti pomoć financijskoj miliciji radi naplate poreza. Do sada smo 50 godina plaćali porez ustaškoj vlasti a sada kada treba da se porez plati našoj državi onda to pojedinci odbijaju da učine. Rešenje monetarne politike biti će rešeno do kraja 1. meseca ove godine. Svi mi ovde smo srpski patrioti i nećemo izdati interes srpskog naroda. Naša prva opcija je stvaranje samostalne države a krajnje rešenje je savez srpskih zemalja. Sada kod izbora treba voditi računa da se na funkcije izaberu pravi ljudi kojima je interes srpstvo a ne specijalni status u okviru R. Hrvatske. Da smo izgubili na vojnom planu sada ne bi imali nikakve šanse za pregovore. Za nas nije dobra opcija da Bosna bude podeljena na 10 provincija, nego da bude podeljena na 3 kantona sa labavim savezom. Sa Republikom Srpskom potpisan je vojni savez i svaki oružani napad na jednu od ovih Republika smatra se napadom na obe Republike. Nastojati da se u što skorije vreme ostvari savez Srpskih zemalja. Svi u svetu uglavnom znaju da su sa etničkim čišćenjem započeli prvo hrvati, muslimani i šiptari na Kosovu, međutim većina granica u svetu nije rešena i zato nama ne dozvoljavaju priznanje i rešenje srpskog pitanja. Nastojati da se RSK prizna mirnom opcijom a svet neće potegnuti oružje da ospori postojanje RSK. Ne treba se plašiti pretnji, treba se organizovati i spremiti za eventualnu agresiju jer mi tražimo samo pravo što imaju i drugi narodi na samoopredelenje. Volja naroda se mora poštovati.

Ministar odbrane Španović, treba u budućnosti i dalje očekivati pritisak na Srbiju na ekonomskom planu i usvajanje rezolucije o upotrebi sile nad vazdušnim prostorom Bosne, vojni pritisak će biti nastavljen i hermetički će se zatvoriti granice SRJ. Nastojat će da odvoje C. Goru od Srbije a zatim će krenuti ka Kosovu, Vojvodini i Sandžaku. Frontalni napad oružanih snaga R. Hrvatske sada nije realan, moguć je posle 01.03.1993. g. Međutim mora se računati s tim da će RH povećati ubacivanje diverzantsko-terorističkih grupa. Predstavnici vlasti RH izjavljuju da će se zalagati za produženje mandata snaga UN, međutim to im nije cilj, jer misle da će krajine dobiti na jeftin način sukobom unutar RSK, podelom na četnike, komuniste i SDS. Skupština RSK treba da definiše što mi hoćemo i da stane iza ljudi koji nas predstavljaju. Vlasti RH ozbiljno računaju da kod nas neće saživeti pravni sistem. Naši najveći neprijatelji su sada oni koji sada vrše ubojstva, vrše pljačke i proterivanja. Organizacija vojske, zakonom o regionalnoj miliciji koja je u stvari naša vojska. Jedinstveni sistem komandovanja, oficirski kadar treba prihvatiti i to moraju biti Srbi i stvaranje novog oficirskog kadra kroz školovanje. Regruti iz Baranje obučavat će se 3-5 meseci u Somboru, a nakon toga biti će raspoređeni po RSK, neće služiti vojni rok u svom mestu.

Ministar UP-a Milan Martić, situacija u RSK je složena ali nije bezizlazna, kroz historiju se pokazalo da je naš najveći neprijatelj naša srpska nesloga i na tu kartu svi naši neprijatelji igraju. Drugi cilj predstavnika vlasti RH je da što nisu uspjeli da ostvare ratom da ostvare putem snaga UN-a, koji su obična institucija SAD. Prihvatili smo UN iz nužde a ne kao stvarnu zaštitu, stvara se klima i u UN da nema zajedničkog života između Srba i Hrvata. Ministar Martić je ponovo insistirao na srpskoj slozi, jedinstvenom komandovanju, pravosuđe je profunkcionisalo na području Baranje. Nadalje ministar napominje da su naši najveći neprijatelji i neprijatelji ovog sistema borci i prvoborci, koji vrše pljačke i rade što

hoće a naročito vrše utaju poreza. Jedan sistem komande, to je korpus a za javnost komanda regionalne milicije. Mi sa našim potencijalom industrijskim i poljoprivrednim možemo da živimo solidnim standardom, međutim treba prihvatiti svaku dobronamernu pomoć iz SRJ. Ne smemo međusobno dozvoliti nikakve podele na komunjare, četnike i sl. Sada pred višestranačke izbore vojska-regionalna milicija i milicija ostaju van politike, da štite interese krajine i ustavni poredak, učvršćivanje ustavnog poretka i vršiti pripreme da će do agresije na RSK doći od strane ustaških oružanih snaga. Na kraju svog izlaganja ministar je ponovo insistirao da se obezbedi sloga po svaku cenu.

Pomoćnik ministra UP-a Djukić,[5] Oružane snage RH imaju 6 operativnih zona, 6 brigada vojske sa po 3-5 bataljona profesionalne vojske. Isti će da prema nama naprave sledeći mogući scenario: agresija i otkazivanje mandata UN-a, metoda razbijanja RSK iznutra, odricanje RSK što Hrvati neće nikada da učine.

– Pri MUP-a Knin formirat će se posebna brigada milicije i helikopterska eskadrila. Vojska-regionalna milicija će se financirati preko Ministarstva odbrane i sklapat će se profesionalni ugovori od 1-3 godine. Od 01.09.1993. godine početće školovanje milicionara, otpočela je proizvodnja uniformi, milicija maskirno plava a vojska maskirna zelena. Pri korpusima biti će osnovana vojna policija.

Izdati naredbu u vezi zabrane upotrebe vatrenog oružja za srpsku novu godinu, jer municije nemamo u rezervi pošto fabrike ne proizvode municiju, cena jednog metka je 3 marke.
Trajno iseljenje iz Krajine mogu dobiti lica vojni obveznici samo uz odobrenje komandanta korpusa. Evidencija za učešće u ratu u radne knjižice upisat će se u dvostrukom trajanju. Početak rata 20.08.1991.[6] g., a završetak kada je izvršena demobilizacija TO-a.
Za komandanta korpusa (11. korpus) imenovan je ĆELEKETIĆ MILAN pukovnik.

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 273.

9

1993., siječanj 9.
Okučani

Izvješće SUP-a Okučani MUP-u RSK o uhićenju njihova djelatnika u Pakracu, sukobu sa snagama UNPROFOR-a zbog toga, te uvođenju policijskog sata i ograničavanju kretanja pripadnicima UNPROFOR-a

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA ŠIFRIRANO
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA OKUČANI
BROJ: 08-05/1-STR. POV. 2/1-93
OKUČANI, 09.01.1993.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
– UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
K N I N

[5] Borislav, pomoćnik Milana Martića.
[6] Pogrešno napisano, treba pisati 1990. godina.

PREDMET: BABIĆ MLADEN, INFORMACIJA
DOSTAVLJA SE. –

Dana 07.01.1993. g. pod utjecajem alkohola naš radnik Babić Mladen je izbjegao kontroli graničnoj miliciji preko punkta UN oko 50 metara prešao u teritoriju koja je pod kontrolom ustaša u Pakracu. Tom prilikom prišla su mu četiri pripadnika Hrvatske policije, odvela ga u policijsku stanicu Pakrac. Odmah smo stupili u kontakt sa UN i protestirali protiv postupka navodeći da se radi o građaninu koji nije učesnik rata i da mu je namjera bila da zapali sveću u crkvi do koje je i došao. Prilikom događaja došlo je do okupljanja građana sa naše strane koji su imali namjeru da nasilno uđu u Pakrac i izuzmu Mladena. Tom prilikom došlo je do fizičkog obračuna sa UN gdje smo dvojici pripadnika UN nanijeli fizičke povrede. Dana 08.01.1993. g. nakon što smo im ponudili da izvršimo razmjenu sa pripadnikom Hrvatske vojske koga ste nam poslali dogovorena je razmjena za 09.01.1993. g. Nakon svih ovih događaja donio sam odluku i izdao naredbu o zatvaranju svih komunikacija oko zapadne Slavonije i potpuna kontrola svih bez obzira o kome se radi (Crveni krst, UN i dr.).
Naše punktove pomičemo na linije razdvajanja i zabranio sam kontakte sa UN stanicama milicije bez odobrenja sekretara. Također je potrebno uvođenje milicijskog časa koga su dužni poštovati svi kao i UN. U toku dana imati ću kontakt sa UN sa predlogom da su dužni obavijestiti nas o svojim pokretima odnosno pokretima transportera ili kolona vozila ako to ne budu poštovali nećemo im dozvoliti kretanje. Na ovaj postupak sam se odlučio jer incidenti na prostoru su se dešavali uz prisustvo UN.

Pomoćnik ministra
Žarković Krsta

Predao Pč. Grknić – 9.1.93. 12.02.h

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 22.

10

1993., siječanj 11.
Kistanje
Službena zabilješka SM Kistanje o obavijesnom razgovoru s pripadnikom policije u vezi provala i pljačke imovine Hrvata u selu Laškovica u prosincu 1992.

KU-   /93 SR-BS
Kistanje, 11. 01. 1993. god.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 08.01.1993. god. u prostorijama SM Kistanje, povodom obavljenog informativnog razgovora sa Tomasović Stojanom, sin Rajka, i majke pok. Milke, rođ. 25.09.1960. god. u Bribiru gdje je stalno i nastanjen, a razgovor je vođen na okolnosti krađe veće količine pršuta i bajama u mjestu Laškovica na štetu mještana hrvatske nacionalnosti.

U obavljenom razgovoru imenovani je naveo da je trenutno u rezervi kod pogranične milicije na karauli Roški Slap kao komandir voda pod čijom kontrolom se nalazi i mjesto

Laškovica. Dalje navodi da se tačnog datuma ne sjeća ali je to bilo nazad 15-tak dana kada su u toku dvije večeri njegovi ljudi kojima je on komandir izvršili krađu veće količine bajama i pršuta na štetu mještana Hrvatske nacionalnosti. Prvu večer dok su se u patroli nalazili Tošić Milan, Pavić Goran, Manojlović Željko i Ležajić Sveto tom prilikom isti su ispred komande uzeli vojno vozilo "Tam 7", reg. oznaka se ne sjeća ali misli da je oznake M-311-27 kojeg je vozio Manojlović Željko kojom prilikom su po povratku u karaulu sa vozilom dovezli oko 12 vreća bajama koji su bili u kori. Za bajame su rekli da su ih uzeli iz kuća u kojima borave mještani Hrvatske nacionalnosti koji u toku ovog rata nisu izbjegli. Dalje je naveo da je drugu večer ista grupa u kojoj se nalazio i on sam ponovno išli u kuće mještana Hrvatske nacionalnosti, kojom prilikom su mještane zatekli budne u svojim kućama te su tom prilikom iz triju kuća odnijeli oko 36 komada suvih svinjskih pršuta. Pršute su istu večer sa frezom koju su otuđili ispred kuće jednog Hrvata odvezli u karaulu, a drugi dan kada im je bila smjena pršute su odvezli u kuću kod Manojlović Željka u mjesto Bribir. Frezu je vozio tom prilikom on i odvezao je svojoj kući. Dva dana iza toga on i Manojlović Željko pršute su sa frezom odvezli u mjesto Đevrske gdje su ih prodali kod Bjelanović Steve a isplatu im je izvršio čovjek kojeg neznaju, ali im je poznato da Stevo za njega vrši otkup bajama i pršuta. Novac su međusobno podijelili i on je tom prilikom dobio oko 200.000 dinara i dva suva pršuta koja se i sada nalaze u njegovoj kući. Za ukradene bajame naveo je da ih je Tošić Milan sa vojnim vozilom odvezao svojoj kući i prodao na isto mjesto ali da on nije dobio ništa od novca. Tih večeri iz kuće mještana Hrvatske nacionalnosti veliki traktor marke "IMT 539" odvezao je Đurica Zdravko koji se nalazi s njima na istoj karauli, a misli da je traktor dalje odvezao u mjesto Macure kod ženinog mu oca.

Ovlašteni radnik:
Subotić Rajko, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 9.

11

1993., siječanj 11.
Petrinja
Pismo IS SO Petrinja Vladi RSK zbog slabe opskrbe električnom energijom i pitkom vodom

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SKUPŠTINA OPŠTINE PETRINJA
IZVRŠNI SAVJET
Broj: 2-1/93
Petrinja, 11. 01. 1993.

VLADA REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE
n/r predsjednika gospodina Zečevića[7]
– K N I N –

[7] Zdravko.

Na osnovu člana 33. Statuta Opštine Petrinja, Izvršni savjet Skupštine općine, na sjednici održanoj 11. januara 1993. godine razmatrao je informaciju o restrikciji električne energije te konstatirao i predložio slijedeće:

Izvršni savjet Skupštine opštine Petrinja nakon primljene informacije o novom momentu restrikcije u snabdjevanju sa električnom energijom smatra nužnim da zatraži pojašnjenje ovakvog načina raspodjele električne energije od najviših organa ELEKTRO-PRIVREDE KRAJINE i Vlade Republike Srpske Krajine.

Razumijemo sve teškoće u kojima jesmo po pitanju ukupnih energenata i uvijek smo se zalagali za bar približnu jednaku raspodjelu po mjerljivim i prihvatljivim kriterijima. Prihvatili smo i dosadašnje objašnjenje po pitanju nedostatka električne energije imajući u vidu i situaciju u nama susjedne Republike Srpske. Uvjeravani smo od predstavnika “ELEKTRE” da su i svi oni koji su nam snabdjevači to korektno određivali prema nama i uvažavali smo ove informacije i pored toga što smo imali opravdanih primjedbi da drugi prije i iza našeg područja ne koriste racionalno električnu energiju na onaj način kako nam je prezentirano da je nužno i neophodno.

Posljednjom raspodjelom električne energije koja je ušla u primjenu od subote 9.01. o.g. narušila je sve kriterije i principe, pa je i osnovna posljedica ovog našeg dopisa.

Po koji put treba dokazivati kapacitete, resurse i potrebe da bi se uvažili primjenljivi kriteriji s kojima možemo računati i planirati u ostvarenju osnovnih životnih potreba.

Ne shvatljiv nam je potez “ELEKTROPRIVREDE” da distributivno područje Petrinje svrsta sa jednakim procentom količine energije sa Okučanima, Dvorom, Kostajnicom, Glinom, Vrginmostom, Vojnićem, Slunjem i Plaškim, s tim više što prije ratna potrošnja (podaci iz 1990.g.) kada je bila u Petrinji 81,22 GWh slijedila je u ostalim gore mjestima Dvor – 19,8, Kostajnica – 22,25, Glina 58,25 i Vrginmost 17,87 GWh za ostale ne raspolažemo podacima. Tada kada su jedino i bili mjerljivi pokazatelji Petrinja je bila izrazito na 1. mjestu po potrošnji el. energije u prostorima današnje naše Republike Srpske Krajine. S obzirom da je industrija učestvovala 80-85% od ukupno utrošene el. energije, a Petrinja ima sačuvane najveće potrošače kao “Gavrilović” sa ukupno 14 MVA instalirane snage, Tvornicu vode sa 7,2 MVA, Tvornicu cipela 2 MVA, “Drvoplast” 1,26 MVA, slijedi Ciglana sa 1,26 MVA itd., do ukupno instalirane snage za područje Petrinje od 43,3 MVA.

Dali od već odobrene snage od 1 MW za potrebe “Gavrilovića” koje je dato od Komisije za izuzimanje od redukcije i primjenjivano do danas ponovo treba tražiti slično odobrenje kada je “Gavrilović” u međuvremenu postao preduzeće od interesa za Republiku Srpske Krajine, kada je po prethodno usaglašenom dogovoru na Upravnom odboru iz odobrenih sredstava selektivne prirode obezbjeđen dio za nabavku znatnih količina sirovine, repromaterijala i drugih energenata za početak proizvodnje. Ujedno želimo istaći da je “Gavrilović” glavni snabdjevač sa prehrambenim proizvodima snaga odbrane Republike Srpske Krajine i Republike Srpske, te ostalog građanstva.

Dali treba ponovno obrazlagati da je osnovni sistem za snabdjevanje pitkom vodom građana Petrinje specifičan na čitavoj regiji i šire, a dok drugi imaju klasične vodovode, Petrinja ima Tvornicu vode koja u ovim uvjetima min. troši 1,2 MW, uz činjenicu da u gradu Petrinja živi 60% stanovništva Skupštine opštine Petrinja, čiji život i zdravlje ovise o zdravoj pitkoj vodi.

Alarmantno smo upozoreni da sistem vodovoda ne može raditi u zimskim uvjetima pod ovakvim režimom snabdjevanja el. energijom (svaki drugi dan) zbog niza tehničkih problema i prijeti nam opasnost od potpunog prestanka snabdjevanja vodom.

Želimo dodati da se prekidom napajanja el. energijom PTT centrale u Petrinji ne rade ni telefoni Glina, Dvor i Kostajnice bez razlike i kada imaju struje u samom gradu, što dodatno dramatizira ukupno stanje.

Potenciramo ostali niz subjekata i ustanova kao što su pekara, MC, štamparija, Vojska, Milicija, Pedagoški fakultet, Studentsko-učenički dom, Dom penzionera, SDK, škole i dr., čija djelatnost se direktno odražava na život i rad ukupne populacije naše opštine.

Uz sve iznešeno tražimo da se hitno preispita i izmjeni način raspodjele el. energije za ukupno područje, jer je ne shvatljivo da područja prije nas imaju u određenim danima i noću struju, a posebno iritira javna rasvjeta i osvjetljenja pojedinih javnih površina u vremenima ovakve redukcije el. energije.

Ponovo podvlačimo da tražimo isti tretman svih građana u Republici Srpskoj Krajini sa uvažavanjem jedinstvenih kriterija i parametara za iste kategorije potrošača. Sve drugo je neophodno i štetno što može imati pored materijalnih i drugih posljedica. Iskreno očekujemo da to možete i hoćete riješiti u čemu ćemo Vam biti korektni saradnici i svoj dio odraditi. Smatramo da ćete uvažiti sve naše argumente, te utvrditi novi način raspodjele električne energije u cilju realnijeg rješavanja sveukupne problematike.

PREDSJEDNIK IZVRŠNOG SAVJETA:
Bandur Nikola, dipl. ing., [v.r.]
M.P.[8]

Dostaviti:
1. Direktor regije Banije, Korduna i Zap. Slavonije
2.”Elektra” Petrinja
3.”Gavrilović” Petrinja
4. SO Petrinja.–

Izvornik, strojopis, latinica
HR-DASK-SACPE-613, kut. 8.

12

1993., siječanj 11.
Knin

Pismo mještana Petrovca predsjedniku Skupštine RSK Mili Paspalju o svakodnevnom slijetanju zrakoplova iz Hrvatske koji dostavljaju pomoć opkoljenoj bihaćkoj enklavi u BiH, te traže njihovo rušenje sukladno obrambenom ugovoru RSK i RS

Predsjedniku Skupštine Srpske Krajine
Milan Paspalj
K N I N

Poštovani Predsjedniče,

Skoro svaku veče slušamo u vijestima da avioni iz Hrvatske slijeću kod Cazina u Ćoralićima. Dnevno i po nekoliko njih. Sigurno je da ti avioni prenose oružje, prevoze ljude za borbu

[8] Okrugli pečat: RSK, SO Petrinja, Izvršno vijeće.

na bihaćko ratište. Sinoć na tv ekranu komandant avijacije Republike Srpske reče da su preko 150 puta povrijedili vazdušni prostor bivše Republike Bosne i Hercegovine, odnosno Republike Srpske. Ti avioni preleću teritoriju Srpske Krajine, odnosno vaše teritorije od Zagreba i Karlovca do Cazina i Bihaća. Čudi nas da Vi te avione ne uništavate, a znamo da imate čim. Do sada je samo jedan avion oboren i to se sa sigurnošću može reći da je prevozio oružje i municiju jer se čula eksplozija. Šta vi čekate i šta radite ako imate odbranbeni ugovor sa Republikom Srpskom, zašto ih ne uništavat kad neće Ujedinjene Nacije. Da to rade Srpski avioni davno bi ih Amerikanci bombardovali i uništili. Podobro su naoružali cazinsku krajinu zahvaljujući takvom odnosu. Stalno napadaju našu vojsku i takoreći malo je dana da ne bude ranjenih a bogami i mrtvih. Mi se pitamo građani kako to može tako. Mi smo svjesni da vi to bolje znate ali mi nemamo strpljenja da se ne oglasimo sa našim primjedbama. Dajte već jednom upotrijebite silu i uništite ih. Neka protestuje ko god hoće. UNPROFOR svemu tome kumuje. Dogovorite se sa vojskom Republike Srpske i ne dozvolite više da to rade.
Srdačno vas pozdravljaju građani Petrovca.

Dana 11.01.1993. godine.

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 393.

13

1993., siječanj 13.
Knin

Priopćenje za javnost Vlade RSK o zaključcima 43. sjednice RSK u kojima podržava stavove predsjednika Jugoslavije na pregovorima u Ženevi, osuđuje pritisak međunarodne zajednice na Srbe u Hrvatskoj i BiH te daje podršku Srbima u BiH u odbijanju Nacrta ustava za BiH i traži da RS postane međunarodno priznat pravni subjekt

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
Broj: 04-5-14/93
Knin, 13.01.1993.

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Vlada Republike Srpske Krajine na svojoj 43. sjednici bila je svjedok dramatičnog raspleta pregovora u Ženevi i sudbini Republike Srpske, a posredno i Republike Srpske Krajine.
Nakon saznanja o raspletu koji se dogodio 12. januara 1993. godine u večernjim satima Vlada je zauzela slijedeće stavove:

1.Vlada Republike Srpske Krajine u cjelosti ostaje kod iznešenih stavova njezinih predstavnika na konsultativnom sastanku koji je održan kod predsjednika SR Jugoslavije gospodina Dobriše Ćosića. To konkretno znači da je ova Vlada dužna slijediti usvojenu Rezoluciju Skupštine Republike Srpske Krajine od 18. maja 1992. godine,[9] zatim Odluku

---

[9] Riječ je o "Deklaraciji" o "sadašnjim i budućim ciljevima" RSK, vidi: *Republika Hrvatska i Domovinski rat, Dokumenti*, knj. 4, HMDCDR, Zagreb-Slavonski Brod, veljača 2008., dok. br. 98, str. 288.

donešenu na zajedničkoj sjednici Skupštine Republike Srpske Krajine i Narodne Skupštine Republike Srpske u Prijedoru,[10] a posebno izraženu volju stanovnika Republike Srpske kroz Odluke posljednje sjednice Narodne Skupštine Republike Srpske održane u Bjeljini.[11]

2. Iz svih nabrojanih dokumenata jasno proizlazi da su na teritoriju bivše Jugoslavije nastale dvije nove faktične Države, koje jedino teže da [im] se u skladu sa međunarodnim pravnim normama da mogućnost samoopredjeljenja naroda kao najvišeg oblika ljudske slobode. Ovo elementarno pravo kao najveće dostignuće moderne demokratije Međunarodna zajednica uporno pokušava osporiti primjenom ultimatuma, sile, prijetnji i onemogućavanjem da srpski narod bude svoj na svome pa čak i po cijenu da ga se ekonomski pokušava uništiti.

3. Vlada Republike Srpske Krajine podržava Predsjednika Republike Srpske gospodina

Radovana Karadžića i njegove saradnike u neravnopravnoj borbi koja se odvijala u posljednja tri dana u Ženevi, a protiv svih vrsta ultimatuma sa kojima je bio suočen od strane predstavnika Međunarodne zajednice.

Vlada Republike Srpske Krajine se nada i traži da se do kraja ispoštuju Odluke Skupštine iz Bjeljine jer je to jedini garant opstanka srpskog naroda na ovim prostorima a kojega je taj narod morao, mora i moraće očito braniti svim sredstvima. U toj borbi narod Republike Srpske će imati svu podršku naroda Republike Srpske Krajine.

4. Vlada Republike Srpske Krajine ocjenjuje da je ponuđeni Nacrt za Ustavno uređenje bivše Bosne i Hercegovine, a u skladu sa njezinim već ranije poznatim stavovima, potpuno neprihvatljiv, odnosno treba ga tako modifikovati da omogući narodu Republike Srpske da u bliskoj budućnosti postane međunarodno pravni entitet.

Vlada Republike Srpske Krajine se nada da će najavljena Skupština Republike Srpske ostati kod svojih principjelnih Odluka, te da će i ovoga puta razumno, ali i odlučno odgovoriti zahtjevima koji se pred nju postavljaju u ovim sudbonosnim istorijskim momentima, s tim da se od pregovora o mirnom razrješenju krvavog rata nikada ne odustane.

PREDSJEDNIK
Mr Zdravko Zečević, [v.r.]

M.P.[12]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 24.

14

1993., siječanj 13.
Knin

Službena zabilješka RDB Knin o demonstracijama grupe mlađih pripadnika PJM u Kninu koji su skandirali Milanu Babiću

---

[10] U Prijedoru je 31. listopada 1992. donesena zajednička "Deklaracija" Skupština RSK i RS o planovima za ujedinjenje kao prvom koraku za ujedinjenje sa Srbijom. Vidi: *Republika Hrvatska i Domovinski rat*, *Dokumenti*, knj. 6, HMDCDR, Zagreb-Slavonski Brod, veljača 2008., dok. br. 143, str. 304.

[11] U Bijeljini je Narodna skupština RS 8. siječnja 1993. ocijenila da su predloženi ustavni principi za rješavanje krize u BiH pokušaj "cijepanja srpskog naroda u više provincija".

[12] Okrugli pečat: Vlada RSK, Knin.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
RESOR DRŽAVNE BEZBEDNOSTI
CENTAR KNIN
Broj: 08/2 – 19/93
Datum, 13. 1. 1993.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sinoć je između 19 i 20 sati u centru grada grupa mlađih pripadnika PJM,[13] za koju se kaže da je bila zatvarana na koridoru zbog nediscipline i ne izvršavanja naređenja, poprilično alkoholizirana stvarala nered. Njih 20 do 25 među kojima je bilo nekoliko potpuno mladih dječaka, oko 13 do 15 godina, su razbijali stakla na oglasnoj tabli na zgradi doma milicije, inventar u restoranu, prevrtali žardinjere za cvijeće i u jednom momentu čak pjevali "druže Tito mi ti se kunemo". Također su prepoznavši ministra za kulturu i vjere S.[14] Veselinovića govorili "da ne žele vojsku i da hoće Babića".[15] Nakon još nekoliko incidenata (razbijeni izlozi privatne trgovine Ju Imidž) su se raspršili i infiltrovali u masu. Kolovođa je najvjerovatnije bio izvjesni Petar, a i neki Čiča. Izgrednici su bili uglavnom nenaoružani osim nekoliko pištolja. Predpostavljam da ovaj anarhistički pohod nije krenuo spontano već je iskorišteno nezadovoljstvo i ogorčenost zbog hapšenja da bi se inicirao nered na dan zasjedanja Vlade i Ženevskih pregovora kao svojevrsna manifestacija nekorektne predizborne kampanje. Također smatram da je izgrednicima namjerno omogućeno konzumiranje većih količina alkohola te da su sa ubačenim idejama poslani u grad.

Operativni radnik
Zdravko Vujnović, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 4.

15

1993., siječanj 14.
Brusnik

Provjera OM Brusnik za Zdravka Dobrojevića, kandidata za pripravnika u MUP-u RSK, poslana SM Pakrac SUP-a Okučani

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
ODJELJENJE MILICIJE BRUSNIK

Broj: 08-05/ 5-2/02-8/93.
Brusnik, 14. 01. 1993.

[13] Posebna jedinica milicije.
[14] Sergej.
[15] Milan, prvi predsjednik Vlade i prvi predsjednik RSK.

SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
O K U Č A N I
STANICA MILICIJE OPŠTE NADLEŽNOSTI
P A K R A C

PREDMET: Provjera podataka za kandidata, dostavlja se. –

Kandidat Dobrojević Zdravko, sin Milana i Mice, rođen 02.01.1965. godine u Voćinu, SO Podravska Slatina sa prebivalištem u Brusniku, po zanimanju trgovac, po nacionalnosti Srbin. Kandidat ispunjava opće uvjete za pripravnika u MUP-u RSK.

Provjerom za predmetnog utvrđeno je da je kandidat mirne i tihe naravi, nije sklon izgredima niti drugim porocima koji su nespojivi s našom službom. Iako nismo u mogućnosti izvršiti provjeru u KZ[16] evidenciji i evidenciji prekršaja na osnovu izjava osoba koja poznaju kandidata utvrđeno je da kandidat nije krivično i prekršajno kažnjavan.

Kandidat je učestvovao u oružanom sukobu od 02.08.1991. godine kao pripadnik TO Podravska Slatina sve do povlačenja. Sada se nalazi u Brusniku kao pripadnik PJM na radnom mjestu podjele hrane tj. rad u kuhinji. Sva rodbina je na strani formacija koje se bore protiv poretka Republike Hrvatske. Roditelji su bili pozitivni i uvaženi građani u sredini u kojoj su živjeli. I prije početka oružanog sukoba kandidat je bio pripadnik rezervnog sastava Milicije, u SUP-a Podravska Slatina. Psihofizički nedostatak kod kandidata nije primjećeno.

Provjeru izvršio milicionar Samardžija Nenad.

KOMANDIR OM:
Sudar Veljko, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 16.

16

1993., siječanj 14.
Okučani

Ostavka pomoćnika ministra MUP-a RSK Krste Žarkovića zbog sukoba s Veljkom Džakulom

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA OKUČANI ŠIFRIRANO
SLUŽBENO
OKUČANI, 14.1.1993.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
N/R MINISTRU MUP-RSK

KNIN

PREDMET: Žarković Krsta, ostavka
dostavlja se.–

[16] Kaznenu.

Radi uvreda koje su mi upućene nakon izvršene razmjene za radnika D.B.[17] gosp. Babića Mladena od strane gosp. podpredsjednika zapadne Vlade RSK Veljka Džakule podnosim podpuno svjesno ostavku.

Radi vašega znanja gosp. podpredsjednik Vlade RSK i predsjednik oblasti Zap. Slavonija nazvao me manijakom i čovekom koji želi rat odnosno koji ne želi dobro narodu RSK, a najviše srpskom narodu Zap. Slavonije. Također me gosp. Džakula pred javnošću vređa smatrajući me i optužujući da su moji postupci protiv naroda i da sam "bolesno ambiciozan tip". Nadalje navodi da sam direktno kriv odnosno izvršiocem napada na kanadski transporter u Čagliću, SO Pakrac.

Iz gore navedenog lično smatram da je jedino u ovom momentu pravilno i radi ostvarenja ciljeva za dobrobit srpskog naroda moja neopoziva ostavka.

Hvala vam na svemu što ste meni rekli kao čoveku pružili i narodu Zap. Slavonije.

Podpuni izvještaj sa detaljnim obrazloženjem dostavit ću vam naknadno.

Predlažem da moju funkciju preuzme do rešenja upražnjenog radnog mesta sekretar SUP-a Okučani gosp. Ostrolučanin Vaso.

Uz pozdrav i iskrene čestitke vama i vašoj porodici povodom srpske Nove godine, da proživite u zdravlju i veselju i nastavite da vodite miliciju RSK na način kako ste do sada činili.

"Slavonac"

Žarković Krsta

Predao 14.1.93.,1030. Čedo.

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 22.

17

1993., siječanj 15.
Stara Gradiška

Zapovijed SUP-a Okučani Graničnom odjeljenju milicije "Most" da u slučaju bilo kakvih borbenih djelovanja ne puštaju vojno sposobne osobe preko mosta u BiH

Republika Srpska Krajina
Ministarstvo Unutrašnjih Poslova
Sekretarijat Unutrašnjih Poslova Okučani
Stara Gradiška 15.01.1993. godine.

N A R E D B A:
Graničnom odelenju milicije -Most-

Svim radnicima milicije graničnog odelenja -Most- dostavlja se naredba kojom se zahtijeva da ukoliko dođe do bilo kakvih borbenih dejstava to jest agresije ustaških snaga na područje Okučana kao i šire Zapadne Slavonije te bliže okoline Općine Bosanska Gradiška sledeće.

[17] Državne bezbjednosti.

Da bez obzira na službu dođu na most sa kompletnim naoružanjem ma bilo gdje da se nalazili.
Tim povodom naređuje se zabrana prolaza svim licima sposobnim za borbu bez razlike na njihova opravdanja i razlog prelaska osim žena, djece i staraca.
Zabrana vrijedi i za bolesne osobe, jer je u tim situacijama masa bolesnih.
Također zabranjuje se prolaz i osobama bez razlike na njihovu dužnost i funkciju koju obavlja osim pom. Ministra Martića[18] Žarković Krste te sekretara Ostrolučanin Vase kao i Zrnić Milenka i komandira Dedoević Duška.
Također osim njihovog potpisa niko ne može preći most.
Ovih propisa strogo se pridržavati a za nasilnički prolaz upotrebiti i silu kao i vatreno oružje.

Komandir:
Dedoević Duško, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 12.

18

1993., siječanj 18.
Knin

Obavještajno izvješće dežurnog RDB Knin o pokretima hrvatskih snaga u zaleđu Šibenika i kod Gospića, što upućuje na moguću napadnu akciju

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
RESOR DRŽAVNE BEZBEDNOSTI
CENTAR KNIN
Broj: 08/2 – 26/93
Datum, 18. 1. 1993.

INFORMACIJA

I dalje postoje saznanja o pojačanoj aktivnosti hrvatskih snaga, što najvjerovatnije upućuje na moguću ofenzivu prema području pod kontrolom RSK. Intenzivirane pripreme HV se mogu povezati sa njihovim eventualnim saznanjima o vojnoj intervenciji na području BIH i eventualnom povlačenju snaga UNPROFOR-a iz "zaštićene zone" u tom slučaju. Takva situacija se u Hrvatskoj smatra previše dobrom prilikom za vraćanje izgubljenih teritorija, a da bi bila propuštena, te su u skladu s tim izvršene određene vojne pripreme:
– popravak puteva i izgradnja novih prema liniji razdvajanja – posebno u području od Zadra do Šibenika, izgradnja novih utvrđenja i bunkera, te ojačavanje pozicija na tom području.
– dovršavanje avio piste u selu Lučići kod Pokrovnika.

---

[18] Milan.

– Zatvaranje graničnog prelaza u Umljanovićima i nagovješteno zatvaranje graničnog prelaza u Pakovom Selu.
– Premještanje štaba drniškog bataljona domobranske brigade iz Crivca u Vrbu (bivši štab 141. brigade), premještanje štaba 1. šibenskog bataljona iz Šibenika u Rajčiće kod Unešića radi veće operativnosti.
– Na području Tinja se i dalje utvrđuju pojačane Hrvatske snage.
– Područje Kričaka – prisutne su vrlo učestale provokacije sa hrvatske strane uglavnom neposredno pri prolasku patrola UNPROFOR-a. Hrvati se pravdaju da ne mogu cjelo vreme kontrolisati sve ljude. Radi se o namjernom stvaranju zone visoke tenzije zbog svojih vojnih ciljeva. Svi pokušaji smirivanja tog područja uz pomoć UN su propali.
– U Sinju je uočena panična kupovina benzina premda nema očitih razloga za to i nije riječ o poskupljenju.
– U Gospiću je pojačana policijska aktivnost i smjenjen je dosadašnji komandant brigade Norac,[19] a na njegovo mjesto je postavljen Rajčić,[20] dosadašnji pomoćnik, koji važi za puno boljeg vojnika. Velebitski dio koji kontrolišu Hrvati je zona zabranjena za patrole UNPROFOR-a.
– Teško naoružanje iz Oštarija se prebacuje u Klanac (kod Gospića), između ostalog devet tenkova T-55 sa posadama starosti 20 do 22 godine.

Operativni radnik
Zdravko Vujnović, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 4.

19

1993., siječanj 22.
Knin
Prijedlog predsjednika Vlade RSK predsjedniku RSK da zbog napada Hrvatske vojske u zadarskom zaleđu donese odluku o proglašenju ratnog stanja

---

Na osnovu člana 78. stav 1. tačka 6. Ustava Republike Srpske Krajine ("Službeni glasnik RSK" broj 1/92.) i člana 16. Zakona o Vladi Republike Srpske Krajine ("Službeni glasnik RSK" broj 3/92.)

P R E D L A Ž E M
Predsjedniku Republike Srpske Krajine donošenje
Odluke o proglašenju ratnog stanja

Zbog ugroženosti suvereniteta, nezavisnosti i integriteta Republike Srpske Krajine izazvana napadom oružanih snaga Republike Hrvatske na Republiku Srpsku Krajinu, a zbog nemogućnosti održavanja Skupštine Republike Srpske Krajine, u skladu sa gore

---

[19] Mirko.
[20] Vjerojatno se misli na Marka Rajčića. Obavijest je bila pogrešna, Rajčić nije bio zamjenik Mirka Norca, niti ga je zamijenio na mjestu zapovjednika.

citiranim odredbama Ustava i Zakona o Vladi RSK, predlažem Predsjedniku Republike Srpske Krajine da donese Odluku o proglašenju ratnog stanja.

Knin, 22. 01. 1993.
Broj: 04-5-35/93

PREDSJEDNIK VLADE:
Mr Zdravko Zečević, [v.r.]

M.P.[21]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 24.

20

1993., siječanj 22.
Knin
Odluka predsjednika RSK o proglašenju ratnog stanja i opće mobilizacije

PREDSEDNIK REPUBLIKE SRPSKA KRAJINA
KABINET PREDSEDNIKA
Str. pov. 38-10
22.01.1993. g.

Na osnovu Ustava Republike Srpska Krajina, član 78. tačka 5. i 6. a u cilju odbrane od agresije RH:

1. PROGLAŠAVAM ratno stanje na celoj državnoj teritoriji Republike Srpska Krajina.
2. NAREĐUJEM opštu mobilizaciju po Planu odbrane.
3. Oružane snage, Vlada i svi državni organi će se u skladu sa Planom odbrane, u potpunosti i neprekidno angažovati na svojim zadacima u oblasti odbrane zemlje.

PREDSEDNIK REPUBLIKE
Goran Hadžić, [v.r.]

M.P. [22]

Dostaviti:
– GŠ SV RSK
– Predsedniku Vlade RSK
– Ministru unutrašnjih poslova

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 30.

[21] Okrugli pečat: Vlada RSK, Knin.
[22] Isto.

21

1993., siječanj 22.
Knin
Priopćenje za javnost Vlade RSK o oslobodilačkoj operaciji Hrvatske vojske u zaleđu Zadra, u kojem okrivljuju zaštitne snage UN-a zbog neaktivnosti, ali pozivaju narod da svoje nezadovoljstvo njihovim stavom ne iskazuje nekontroliranim radnjama te upozoravaju da su akciju dočekali spremni i da u "samoobrani" neće birati ratne ciljeve, "uključujući i najveće hrvatske gradove"

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
Broj: 04-5-30/93
Knin, 22. 01. 1993. god.

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Povodom noćašnje i jutrošnje izvršene agresije oružanih formacija Republike Hrvatske na teritoriju Republike Srpske Krajine na području od bivšeg Masliničkog mosta do aerodroma Zemunik, a kojega smo očekivali, Vlada je dužna da saopšti sledeće:

1. Vlada Republike Srpske Krajine je upozoravala ovlaštene predstavnike UNPROFOR-a, uključujući i generala Satiša[23] Nambijara, gospodina Sadrika Toriberija,[24] a i Savjet bezbjednosti na mogućnost napada hrvatskih oružanih formacija na naš teritorij. Očito je da protesti i upozorenja nisu dali rezultat iz jednostavnog razloga, jer su najviši vrhovi UNPROFOR-a očito znali za cijelu situaciju koja se sada odvija.

2. Vlada Republike Srpske Krajine ocjenjuje da je UNPROFOR, a posebno gospodin Sadrik Tonberi pokušao zamaskirati početak cijele operacije – agresije navodnom ponudom fašističkog režima iz Zagreba sa pregovorima i to o čitavom nizu otvorenih pitanja. Razgovori su bili zakazani upravo na dan napada, a UNPROFOR nas je neslužbeno obavijestio tokom jučerašnjeg dana u popodnevnim časovima da razgovara neće biti bez ikakvog obrazloženja. To nam daje za pravo da ustvrdimo da se radi o pokušaju koordinisane varke na koju srećom nismo nasjeli.

3. Vlada ocjenjuje da je UNPROFOR znao za petnaestodnevno gomilanje Hrvatskih trupa, za dovlačenje artiljerijskih oruđa i raketnih sistema, ali su to pokušali opravdati nekakvom vojnom vježbom Hrvatske vojske, što je blago rečeno smiješno. Ovim su vrhovi UNPROFORA kod nas izgubili svaki moralni kredibilitet kao čuvari mira u skladu sa Vensovim[25] planom. Vlada će u skladu sa ovom ocjenom donijeti posebne odluke o daljnjim odnosima sa UNPROFOR-om.

4. Vlada Republike Srpske Krajine u trenutku pisanja ovog saopštenja je obaviještena da je sa područja koja su pod udarom artiljerije Hrvatskih oružanih snaga u pravcu Benkovca izbjeglo između 1500-2000 osoba, većinom staraca, žena i djece što ukazuje da je zaštitna uloga UNPROFOR-a i pored svih upozorenja izigrana. Vlada obavještava UNPROFOR, gospodina Vensa i gospodina Ovena,[26] gospodina generala sekretara Butrosa Butrosa Galija,

---

[23] Satish.
[24] Cedric Thornberry.
[25] Cyrus Vance.
[26] David Owen.

Savjet bezbjednosti i svu svjetsku javnost da je ovom agresijom Republika Hrvatska napala Ujedinjene Nacije, a čiji je član. Time je Republika Hrvatska pokazala da o bilo kakvom daljnjem političkom rješavanju stvari, barem što se nje tiče, nema ni govora. Time prestaju bilo kakve obaveze Republike Srpske Krajine na suzdržavanje, jer je pravo na samoodbranu sveto pravo svakog naroda, a sastavni dio je i povelja Ujedinjenih Naroda. Prema tome Republika Srpska Krajina braneći se na svim svojim granicama, sa svim svojim snagama i u toj samoodbrani neće birati ciljeve, uključujući i najveće hrvatske gradove.

5. Vlada Republike Srpske Krajine u ovim složenim trenucima poziva sve građane naše Republike da zadrže mir, dostojanstvo, da se suzdržavaju od bilo kakvih nekontrolisanih radnji kojima bi se samo otežala situacija. Tu prvenstveno mislimo na odnose prema snagama UNPROFOR-a, jer bi to bio samo povod za daljnju moguću eskalaciju sukoba koju očito Hrvatska strana želi.

6. Vlada Republike Srpske Krajine poziva građane Republike Srpske Krajine da ne nasjedaju raznim dezinformacijama koje mogu samo štetiti borbi boraca sa prve borbene linije. Napad, odnosno agresija je očekivana te su stoga predstavnici UNPROFOR-a tokom današnjeg dana upozoreni da će biti direktno odgovorni za moguće širenje sukoba u koliko do 13,00 časova sva dejstva Hrvatske vojske ne prestanu i ne počne njihovo povlačenje u kasarne odakle su i došli.

7. Građani Republike Srpske Krajine!
Situacija u kojoj se sada nalazimo nije bila nepredvidiva. Stoga Vas pozivamo na mir i disciplinu, jer ćete time najbolje pomoći borcima na frontu.

S vjerom u boga i ovaj put ćemo pobjediti!

PREDSJEDNIK VLADE:
mr Zdravko Zečević, [v.r.]

M.P.[27]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 24.

22

1993., siječanj 22.
Knin
Uredba predsjednika RSK o organizaciji, radu i nadležnosti redovnih sudova u slučaju rata

---

SLUŽBENA TAJNA STROGO POVERLJIVO

Na osnovu čl. 78 tač. 7. Ustava Republike Srpske Krajine predsjednik Republike donosi

U R E D B U
SA ZAKONSKOM SNAGOM O ORGANIZACIJI, RADU I NADLEŽNOSTI REDOVNIH SUDOVA ZA SLUČAJ RATA ILI NEPOSREDNE RATNE OPASNOSTI

[27] Okrugli pečat: Vlada RSK, Knin.

Član 1.

Zakon o redovnim sudovima ("Službeni glasnik RSK" broj 4/92.) primjenjivat će se i za vrijeme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti ukoliko ovom uredbom nije drugačije određeno.

Član 2.

U vrijeme ratnog stanja ili stanja neposredne ratne opasnosti sva prava, ovlaštenja i dužnosti Skupštine RSK u odnosu na sudove određene zakonima i ovom uredbom prenose se na Vladu pod uslovima određenim Ustavom RSK i drugim propisima.

Član 3.

Svi opštinski sudovi djeluju s punom nadležnošću utvrđenom Zakonom o sudovima, te drugim propisima.

Član 4.

Ako se radi nedovoljnog broja sudija u Opštinskom sudu ne može obrazovati vijeće iz čl. 23. st. 6. Zakona o krivičnom postupku, odluke donosi vijeće Opštinskog suda sastavljeno od jednog sudije i dvoje sudija porotnika.

Član 5.

Vlada određuje koje sudije i sudije porotnici od izabranih nastavljaju vršiti sudijsku funkciju u pojedinom sudu za vrijeme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti.

Izuzetno u naročito opravdanim slučajevima, odluku iz st. 1. ovog člana može donositi Ministar pravosuđa i uprave.

Član 6.

Odredbe Zakona o sudovima o objavljivanju slobodnih sudijskih mjesta i odredbe o donošenju prijava neće se primjenjivati.

Član 7.

Ako ne postoji mogućnost da se za sudiju izabere ličnost koja ispunjava zakonom propisane uslove u pogledu školske spreme, prethodne prakse i pravosudnog ispita, može se izabrati i drugo lice, koje je sposobno da funkciju obavlja.

Po prestanku razloga iz st. 1. ove uredbe, licima koja ne ispunjavaju zakonom predviđene uslove, sudijska funkcija prestaje.

Član 8.

Na sve ostale radnike u sudu primjenjuju se propisi koji se odnose na radnike u organima uprave.

Član 9.

Predsjednik Okružnog suda može, dok za to traje potreba, pojedine sudije i ostale radnike okružnog i opštinskih sudova za područje Okružnog suda upućivati na rad u drugi sud na tom području.

Ministar za pravosuđe i upravu može, dok za to postoji potreba, sudije kao i druge radnike u sudovima upućivati na rad u druge sudove u RSK.

Član 10.

Ako sudija može biti udaljen od dužnosti u slučajevima predviđenim Zakonom o sudovima odluku o udaljenju od dužnosti donosi organ nadležan za razrješenje.

U naročito opravdanim slučajevima odluku iz st. 1. ovog člana može donositi ministar pravosuđa i uprave.

Član 11.

Sudovi mogu obavljati sve sudijske funkcije van sjedišta suda, a izvan svog sudijskog područja uz saglasnost predsjednika neposredno višeg suda na čijem se području sudska funkcija treba obaviti.

Član 12.

Ministarstvo pravosuđa i uprave donijet će potrebna uputstva za primjenu ove uredbe.

Član 13.

Ova Uredba stupa na snagu danom njenog donošenja.

U Kninu, 22.01.1993. god.
Broj: 03.3-16/1-93.

PREDSJEDNIK REPUBLIKE:
M.P.[28] Goran Hadžić, s.r.

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 4., kut. 30.

23

1993., siječanj 22.
Benkovac
Odluka SO Benkovac o osnivanju Ratnog predsjedništva općine Benkovac

---

Na osnovu nastale ratne situacije na području opštine Benkovac donosim slijedeću

O D L U K U
o formiranju Ratnog predsjedništva opštine Benkovac

I

Formira se Ratno Predsjedništvo opštine Benkovac u slijedećem sastavu:

1. BOGUNOVIĆ MATE, predsjednik Skupštine,
2. ZEČEVIĆ ZORAN, predsjednik Izvršnog savjeta Skupštine,
3. GRAOVAC NEBOJŠA, sekretar Skupštine
4. KATIĆ NIKOLA, potpredsjednik Izvršnog savjeta Skupštine,
5. KUŽET RADOMIR, član Predsjedništva SO Benkovac,
6. DUBROJA JOVAN, član Predsjedništva SO Benkovac,
7. MARINKO GRAOVAC, član Izvršnog savjeta SO Benkovac,
8. NIKOLA STAREVIĆ, član Izvršnog savjeta SO Benkovac,
9. INIĆ MILOŠ, član Izvršnog savjeta SO Benkovac,
10. ŠTRBAC SAVO, član Izvršnog savjeta SO Benkovac,
11. VITAS BOŠKO, član Izvršnog savjeta SO Benkovac.

II

Ratno Predsjedništvo preuzima sve nadležnosti Skupštine opštine i Izvršnog savjeta Skupštine opštine.

---

[28] Okrugli pečat: RSK, predsjednik Republike.

III

Pri ratnom predsjedništvu djeluju i slijedeća lica: – lica za koja je Ratno predsjedništvo utvrdilo konkretne zadatke kao aktivistima Crvenog krsta i to:
– RADE KUKAVICA
– MILENKO KUŽET

2. Lica koja ulaze u sastav informativne službe Ratnog predsjedništva i to:
– BRANKO MARJANOVIĆ
– ALEKSANDAR ŽEŽELJ

3. Lica koja ulaze u tehničko osoblje Ratnog Predsjedništva i to:
– DANILO TINTOR, vozač,
– MARIJA ŽEŽELJ, daktilograf
– RADOJKA STEGNJAIĆ, daktilograf,
– SOKA VUKAS, referent,
– JOVANOVIĆ GORAN, radnik obezbeđenja i kurir,
– KEREŠ LJUBOMIR, radnik obezbeđenja i kurir

IV

Ova Odluka stupa na snagu odmah.

Broj: 02-45/1-93. Predsjednik Skupštine opštine:
Benkovac, 22. 01. 1993. Mate Bogunović, [v.r.]

M.P.[29]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-Hrvatski informativni centar, A-098-001.

24

1993., siječanj 22.
Gračac

Izvješće SJB Gračac o pogibiji 22 pripadnika SUP-a na putu od Svetog Roka do Malog Alana

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KORENICA
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI GRAČAC
DEPEŠA BROJ: 08-02-1/2-20/93
DANA 22. 01. 1993. GODINE

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA K N I N
SEKRETARIJATU UNUTRAŠNJIH POSLOVA K O R E N I C A

DANA 22. 01.1993 GODINE OKO 11,30 SATI NA RELACIJI SV. ROK – MALI ALAN, SAČEKANA JE U ZASJEDI I POBIJENA JEDINICA PLAVOG BATALJONA

[29] Okrugli pečat: RSK, SO Benkovac.

KOJA JE IŠLA U POMOĆ SVOJIM DRUGOVIMA NA MALOM ALANU KOJOM SU PRILIKOM POGINULI SLIJEDEĆI BORCI:
1./ DRAGIČEVIĆ MARKA MIODRAG 72 G.
2./ MARJANOVIĆ DRAGE MLADEN R. 70 G.
3./ JOKIĆ ŽELJKO IZBJEGLICA IZ GOSPIĆA
4./ VESELINOVIĆ LJUBE DARKO
5./ BRKLJAČA DANE IZBJEGLICA IZ ZAGREBA
6./ ŠVONJA STANKO
7./ DRAGIČEVIĆ JOVANA MILAN R. 65
8./ JOVANČEVIĆ RADE DUŠAN R. 73
9./ JELAČA TODORA NIKOLA R. 53
10./ KOLUNDŽIĆ SREĆKA ĐORĐE R. 71
11./ ĐURIĆ ILIJE ĐORĐE R. 54
12./ VESELINOVIĆ TODORA MILAN RM 41
13./ BUDIMIR JOVANA DUŠAN R. 53
14./ JELAČA NIKOLE ĐOKO RM 56
15./ SEDLAN JOVANA RADOVAN RM 60
16./ GROZDANIĆ STEVANA BOGDAN R. 59
17./ STANISAVLJEVIĆ MILANA BOŠKO R. 52
18./ MANDIĆ PETRA MILENKO RM 70
19./ VESELINOVIĆ LJUBE BOŠKO R. 56
20./ GAĆEŠA MILOŠA DUŠAN[KA][30] 6. 67
21./ TRIFKOVIĆ DRAGAN, IZBJEGLICA IZ GOSPIĆA
22./ JELAČA JOVE ĐURO RM 45

SVI POGINULI NA LICU MESTA IZVUČENI SU UZ POMOĆ UNPROFORA NAKON ČEGA SU PREVEZENI DO DOMA ZDRAVLJA GRAČAC GDJE JE IZVRŠENO PREPOZNAVANJE POGINULIH I SPREMANJE ISTIH U SANDUKE.

N A Č E L N I K:
VESELINOVIĆ DRAGAN

PREDAO MARKO 24.01.1992. U SATI 08, 55 A PRIMIO ZA MUP-A: DMITROVIĆ OK ZZ.

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 6043.

25

1993., siječanj 22.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o početku hrvatske oslobodilačke akcije na području Maslenice

---

[30] U zagradi dopisano rukom.

Republika Srpska Krajina
Ministarstvo unutrašnjih poslova
Stanica javne bezbjednosti Obrovac
broj: 01/1-str.pov./93.
Obrovac, 22. 1. 1993.

Ministarstvo unutrašnjih poslova rsk – k n i n
Sekretarijat unutrašnjih poslova – k n i n

Dana 22. januara 1993. godine oko 06,30 sati, došlo je do artiljerijskog napada na položaje brigade za posebne namjene u rejonu Rovanjske, Maslenice, i Jesenica, na području opštine Obrovac. Ovom prilikom je izvršen napad i na pripadnike Unprofor-a koje su stacionirane u objektu motela "Plitvice" na Maslenici. Oko 08,00 sati primjećena su prebacivanja pješadije sa područja Velebita na potezu Libinje – Tulove grede i na potezu Starigrad – Libinje. Oko 08,00 sati došlo je do pješadijskog kontakta između pripadnika brigade milicije za posebne namjene i neprijatelja u rejonu Pukovo pleće na području Velebita. U ovom okršaju nije bilo na našoj strani poginulih niti ranjenih, dok ne raspolažemo informacijom da li je bilo gubitaka na neprijateljskoj strani. Oko 11,00 sati primjećeno je prebacivanje jedne neprijateljske grupe preko saobraćajnice Obrovac – Sveti Rok u rejonu "Alanca", jačine 40-50 vojnika.

Nakon početka artiljerijskog napada, jedinice milicije SJB Obrovac stavljene su u stanje pune borbene pripravnosti, a trenutno na prvim borbenim linijama nalazi se oko 50 pripadnika milicije SJB Obrovac. Artiljerijski napad i dalje traje /12,30 časova/ a neprijateljska pješadija i dalje napreduje prema našim položajima i dok ovo javljamo naše linije obrane još nisu pomjerene. O daljnjem razvoju situacije bit ćete na vreme obavješteni.–

Načelnik
Đorđe Jelić

predao Bjelanović 22. 1. 1993.   13,10 sati

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

26

1993., siječanj 22.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o žestokim borbama sredinom dana 22. siječnja kod sela Bužonje, Rovanjska i Jasenice, te ulasku hrvatskih snaga u Novigrad

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1-STR.POV./92-2
Obrovac, 22. 01. 1993. godine

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Veza: Naš broj: 01/1-STR. POV./92 od 22. 01. 1993.

Izvještavamo Vas da je oko 15,30 sati u rajonima Bužonje i Rovanjska i Jasenica došlo do žešćeg okršaja između snaga Republike Srpska Krajina i ustaških snaga.

Trenutno u 16,30 sati, ovaj okršaj i dalje traje a na našoj strani trenutno nema ni poginulih ni ranjenih. I dalje traje artiljerijski napad na naše položaje u cijeloj liniji fronta, međutim naši položaji nisu pomjereni, tako da je stanje trenutno zadovoljavajuće.

Dobili smo informaciju da su Ustaške snage oko 13,45 sati ušle sa dva tenka i pešadijom u Novigrad područje benkovačke opštine. Prema informaciji sa grupom koja je došla u Karin Gornji nisu došla četiri borca.

Prednje Vam se dostavlja na znanje.

Po ovl. N A Č E L N I K a
Đorđe Jelić
B.[31] Gajić [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

27

1993., siječanj 22.
Obrovac
Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o stanju na ratištu kod Obrovca do 18 sati 22. siječnja

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
BROJ: 01/1-STR.POV./93-3.
OBROVAC, 22. 1. 1993.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA – K N I N
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE – K N I N

VEZA: NAŠA DEPEŠA BROJ GORNJI OD 22. 1. 1993. GODINE.

OBAVJEŠTAVAMO VAS DA JE OD 18,00 SATI NA OBROVAČKOM RATIŠTU DOŠLO DO ZATIŠJA. TAKO ŠTO SU PRESTALI NEPRIJATELJSKI ARTILJERIJSKI I PJEŠADIJSKI NAPADI. LINIJE FRONTA DO TOG VREMENA NISU POMJERANE NA NIJEDNOM DJELU FRONTA.

---

[31] Boško.

TOKOM DANA U OKRŠAJU IZMEĐU NEPRIJATELJSKIH I NAŠIH SNAGA IMALI SMO JEDNOG LAKŠE RANJENOG BORCA, DOK SU USTAŠKE IMALE NAJMANJE 10 MRTVIH, A NE RASPOLAŽEMO PODACIMA ODNOSNO INFORMACIJOM O BROJU RANJENIH NEPRIJATELJSKIH VOJNIKA.

OKO 17,00 SATI NEPRIJATELJ JE SA TRI GRANATE IZ ARTILJERIJSKOG ORUĐA GAĐAO SELO KRUŠEVO.

NAČELNIK
ĐORĐE JELIĆ

PREDAO BJELANOVIĆ 22. 1. 1993. U 22.25 SATI
PRIMIO: ČENIĆ

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

28

1993., siječanj 23.
Benkovac

Službena zabilješka SJB Benkovac o obavijesti UNPROFOR-a da ukoliko ne prestane granatiranje Zadra, Hrvatska vojska će topništvom napasti Benkovac i Obrovac

---

STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI
B E N K O V A C
Benkovac, 23. 01. 1993. godine.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena povodom prikupljenih informacija od strane Civilne policije UNPROFOR-a: Oko 18,05 sati obavješteni smo od strane komandira civilne policije UNPROFOR-a, da su preko sredstava doznali ukoliko ne prestanu naša artiljerijska dejstva po Zadru da će hrvatska vojska iz Zadra napasti artiljerijski Benkovac, Obrovac i Zadar. Po zadnjem saznanju Komande civilne policije Unprofora u 20,05 sati zadnja granata na Zadar pala je tačno u 18,20 sati. Ustaška strana dala je obećanje da neće dejstvovati artiljerijski po navedenim gradovima.

Veza koju UNPROFOR prisluškuje i u koju je direktno uključen je između Knina i Zadra sa vojnim i civilnim vlastima.

UNPROFOR će nam dostavljati izvještaje svako sat vremena a po potrebi i prije.

Zabilješku sast.[avio]
Vukmanović Dr.,[32][v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1601, sn. 59.

[32] Dražen.

29

1993., siječanj 23.
Okučani

Uputa SUP-a Okučani podređenim odjeljenjima i policijskim postajama da će odjeljenja MO RSK izdavati građanima propusnice za izlaz iz RSK, a svima koji to ne budu imali ne smije se dozvoliti izlaz

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA M.P.[33]
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
O K U Č A N I
Broj: 08-05/1-3/1-93
Okučani, 23. 01. 1993. god.

SM ON, SM, OM
– s v i m a –

Na osnovu odluke Vlade Republike Srpske Krajine o proglašenju neposredne ratne opasnosti donosi se sledeće

U P U T S T V O

1. Ministarstvo ODBRANE – odelenje za vojne obveznike izdavat će posebne propusnice sa kojima građani Republike Srpske Krajine mogu napustiti teritoriju RSK.

Ukoliko građani nemaju takvu propusnicu istima se neće dozvoliti izlaz sa teritorije RSK. Kontrolu će vršiti pripadnici milicije RSK koji imaju obavezu lica koja nemaju propusnice vratiti nazad na teritoriju RSK.

2. Ova odluka stupa na snagu od 23[34]. 01.1993. god. od 06,00 časova.

Za pripadnike redovne milicije RSK ovo uputstvo se neće primjenjivati, već će daljnja uputstva primati neposredno od rukovodioca.

Sa ovim uputstvom dužni ste upoznati stanovništvo na svom području.

ISPRAVKU VRŠIO:
ŽARKOVIĆ KRSTA M.P.[35]

Za SUP OKUČANI
POMOĆNIK MINISTRA
Krsta Žarković, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 2.

[33] Prijemni pečat: Odjeljenje milicije Lipik, org. jed. 1/01, br. 174/1, 24. 1. 1993.
[34] 24 ispravljeno na 23.
[35] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Okučani.

30

1993., siječanj 23.
Knin

Protestna nota Komisije za suradnju s UNPROFOR-om MUP-a RSK Zapovjedništvu UNPROFOR-a zbog akcije Hrvatske vojske u zadarskom zaleđu

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
KOMISIJA ZA SARADNJU SA UNPROFOR-om
Broj: 01-39
Knin, 23. 01. 1993. godine

Protest zbog narušavanja primirja
– oružane agresije, dostavlja –

KOMANDI UNPROFOR-a ZAGREB
KOMANDAMA SEKTORA
DRŽAVNOM KOMITETU RSK ZA SARADNJU SA
UNPROFOROM (Biro Vlade RSK u Beogradu)

Dana 22.01.1993. godine hrvatske oružane snage otpočele su oružanu agresiju na teritoriji RSK koji se nalazi pod zaštitom snaga UN. Nakon artiljerijskog napada koji je počeo u ranim jutarnjim časovima i trajao do 09,30 č nakon čega su u:
Sektor "Jug" Severna Dalmacija
– 09,30 č u reonu Zelenog hrasta pokrenuti tenkovi uz istovremeno otvaranje vatre.
– 09,30 č pokrenuto je pešadija koja je zaustavljena na liniji Suhovare – Zeleni hrast.
– 10,00 č pokrenuta je tenkovska jedinica iz Šepurina ka Islamu Grčkom.
– 11,10 časova su 4 ustaška tenka (samohotke) u reonu Poličnika
– U popodnevnim časovima, hrvatske snage su ušle u Novigrad.
– 14,50 č sa splitskog aerodroma poletjela su 3-4 aviona
– 16,50 č hrvatske snage su otvarale vatru iz pešadijskog naoružanja sa Moseća po našim položajima u Ružiću i zaseoku Lunići.
– 17,45 č u reonu Moseća (Medovača i Crni Vrh) primjećene su veće hrvatske snage.
– 18,00 č u reon Kljaka pristiglo je 10-15 kamiona.
– U zadarskom kanalu se nalaze 2 hrvatske topovnjače, od kojih se sa jedne dejstvovalo po našim položajima.
– 23,30 č iz reona Čavoglava otvarana je vatra iz PAM-ova po našim snagama u Baljcima i Mirlović polju.
– Oko 23,30 č iz Splita u pravcu Peruče krenula je jedna hrvatska jedinica.
Sektor "Sever" Lika:
05,25 č hrvatske snage su otvorile minobacačku vatru po s. Vrebac i Barišić Draga.
Konkretnije podatke o ovoj drskoj agresiji širih razmjera dostavljali smo u našim protestima i saopštenjima, posebno kad se tiče o borbama na zadarsko-benkovačkom pravcu. Napominjemo i to da je RSK u velikoj meri ispoštovala princip demobilizacije i demilitarizacije svodeći veći deo jedinica milicije u naseljenim mjestima i na bočno naoružanje (pištolje). Nažalost vidjeli smo koliko su ovi pištolji i drugo streljačko oružje uplašili agresora, tj. hrvatsku ustašku stranu. Hrvatska ustaška strana nije poštovala ni to što

je teritorija RSK pod zaštitom snaga UNPROFOR-a a time i čitave međunarodne zajednice. Smatramo da su komanda i pripadnici UNPROFORA konačno shvatili našu višemesečnu zabrinutost i stalno upozorenje na pripremu agresije od strane Vlade Republike Hrvatske. Imamo utisak da se naša upozorenja nisu dovoljno ozbiljno shvatala, te se hrvatsko gomilanje snaga praktično opravdavalo izvođenjem nekih vežbi. Konkretna agresija hrvatskih i ustaških formacija je pokazala nažalost, da smo bili u pravu.
Srpski narod RSK rukovodstvo i posebno organi Glavnog štaba. Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo odbrane očekuju konačno da dobiju zaštitu od snaga UN i šire međunarodne zajednice. Konačno UNPROFOR ima mandat kao zaštitne snage UN.
Taj je stav sadržan i u nazivu (UNPROFOR).

S poštovanjem!

PREDSJEDNIK KOMISIJE
GLAVNI INSPEKTOR
pukovnik mr. Kosta Novaković, [v.r.]

M.P.[36]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 37.

31

1993., siječanj 23.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o stanju na ratištu kod Obrovca tijekom noći 22/23. siječnja

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
BROJ: 01/1-STR.POV./93-4.
OBROVAC, 23. 01. 1993.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA – K N I N
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE – K N I N

VEZA: NAŠE DEPEŠE BROJ GORNJI OD 22.1.1993. GODINE.

OBAVJEŠTAVAMO VAS DA JE STANJE NA OBROVAČKOM DELU FRONTA, U JASENICAMA I ROVANJSKOJ MIRNO. TOKOM NOĆI NIJE BILO ARTILJERIJSKIH I PJEŠADIJSKIH NAPADA OD STRANE NEPRIJATELJA.

TOKOM NOĆI SU USTAŠKE SNAGE DO ROVANJSKE IZ PRAVCA STARIGRADA DOVUKLE TENKOVE /NE RASPOLAŽEMO INFORMACIJOM KOLIKI BROJ/ PA SE TOKOM JUTRA MOŽE OČEKIVATI I TENKOVSKI NAPAD NA TOM PRAVCU.–

---

[36] Okrugli pečat: RSK, MUP, Komanda PJM, Knin.

NAČELNIK
ĐORĐE JELIĆ

DUKIC 23.01. U SATI 07,45 PRIMIO: GRKINIĆ

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

32

1993., siječanj 23.
Obrovac
Dnevno izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o stanju na ratištu kod Obrovca

---

Republika Srpska Krajina
Ministarstvo unutrašnjih poslova
Sekretarijat za unutrašnje poslove Knin
Stanica javne bezbednosti Obrovac
broj: 01/1-str.pov./93-5
Obrovac, 23. 01. 1993.

Ministarstvo unutrašnjih poslova
Knin
Sekretarijat za unutrašnje poslove
Knin

veza: naše depeše broj gornji od 22. i 23.01.1993.

U vezi naših depeša broj i datum gornji izveštavamo vas da su se napadi ustaških snaga nastavili i danas i to artiljerijom, tenkovima i pješadijom.

Artiljerijski napad na položaje naših snaga počeo je u prijepodnevnim časovima, a oko 12 sati započeo je i tenkovski napad iz rejona Modrić na položaje naših snaga u rejonu rudnika u Jasenicama, neposredno iznad Rovanjske.

Oko 15 sati došlo je do pešadijskog napada na cjeloj liniji obrovačkog fronta, koji je naročito bio izražen u rejonu Bužonje,[37] gdje je došlo do borbe prsa u prsa, međutim ovaj napad ustaških snaga je odbijen tako da nije došlo do pomeranja linije fronta na ovome djelu, kao i na drugim djelovima. U ovim borbama ranjena su dvojica naših boraca i to u rejonu Bužonja dok drugih gubitaka u ljudstvu i tehnici nismo imali. Ne raspolažemo pouzdanim podacima o gubicima neprijatelja ali se predpostavlja da ima mrtvih i ranjenih.

n a č e l n i k
Đorđe Jelić

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

[37] Bužonjić.

33

1993., siječanj 23.
Obrovac
Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o stanju na ratištu kod Obrovca do 19 sati 23. siječnja

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1-STR.POV./93-6.
Obrovac, 23. 01. 1993.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Veza: Naše depeše broj gornji od 22. i 23. 01. 1993.

U vezi naših depeša broj i datum gornji izvještavamo Vas da je trenutno stanje na obrovačkom dijelu ratišta oko 19 sati stanje slijedeće.

– Još uvijek su jaki pešadijski napadi u rejonu rudnika Trnovače i Bužonjići, koji se izvode iz pravca Rovanjske, kao i iz pravca Velebita sa bočne strane. Naše snage sa ovog područja nisu pomjerene, odnosno nisu pomjerene linije odbrane. U ovim napadima ranjen je teže jedan borac čiji identitet do sada nismo saznali. Informacija koju smo vam dostavili u našoj depeši broj: 01/1-STR.POV./93-5 u kojoj smo naveli da su nam lakše ranjena dva borca kasnije je iz štaba brigade demantirana, tako da tada nije bilo ranjenih. U ovim borbama nismo imali poginulih boraca niti gubitaka u tehnici.

– Napadi artiljerije sada su slabijeg intenziteta i uglavnom su usmjereni na naše položaje u rejonima rudnika Trnovače i Bužonjića, dok se ostali položaji povremeno napadaju. Osim napada artiljerije i dalje dejstvuju tenkovi iz rejona Modriča po rejonu Rudnika.

Tokom večeri zbog snažnog pešadijskog pritiska od strane neprijatelja na naše položaje upućena su pojačanja u pešadiji. Neprijateljska pešadija je iz pravca Starigrada prišla prvim kućama u naselju Rovanjska, dok se naše snage nalaze u rejonu rudnika, tačnije na mestu Nasip koje se kao kota nalazi neposredno iznad Rovanjske i odatle kontrolišu naselje Rovanjska, kao i prilaze ovom naselju iz pravca Starigrada.

Po ovl. Načelnika
Đorđe Jelić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

34

1993., siječanj 24.
Knin
Zapovijed predsjednika RSK o zabrani izvoza svih proizvoda iz RSK jer se svi proizvodi smatraju ratnom rezervom

---

Republika Srpska Krajina
Predsjednik Republike   M.P.[38]
broj: str. pov. 2-93
Knin, 24. 01. 1993. godine

Skupštinama opština – svima
Upravi carine rsk
Mup RSK
Ministarstvo privrede i trgovine Odelenje – Vukovar

na osnovu odluke u proglašenju ratnog stanja d o n o s i m
n a r e d b u
o zabrani izvoza svih proizvoda iz rsk

I

ovom naredbom ostavlja se van snaga uredbu vlade rsk broj 04-2-363/92 o zabrani prodaje određenih proizvoda.

II

zabranjuje se izvoz svih proizvoda roba iz rsk sve robe se smatraju ratnom rezervom republike i stavljaju se pod kontrolu ministarstva trgovine i turizma. U skladu s tim, ministarstvo trgovine i turizma će izdavati posebne dozvole za potrebe funkcionisanja privrede u novonastalim uslovima.

III

zbog teritorijalne nepovezanosti naše republike, ministarstvo trgovine i turizma izdat će posebne tranzitne dozvole.

IV

uprava carina dužna je obaveštavati ministarstvo trgovina i turizma o realizaciji izdatih dozvola.

V

stanovništvu rsk omogućit kupovinu neophodnih živežnih namirnica koje se nalaze u skladištima trgovina vodeći računa o ravnomjernom snabdjevanju i sprečavanju mogućnosti stvaranja nepotrebnih zaliha.

VI

ova naredba stupa na snagu o d m a h.

---

[38] Prijemni pečat: OM Lipik, org. jed. 1/01, br. 170/1, 24. 1. 1993.

VII

NEPOŠTIVANJE NAREDBE POVLAČI ZA SOBOM ODGOVORNOST PO ratnim zakonima.

predsednik republike
Goran Hadžić

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 2.

35

1993., siječanj 24.
Knin

Poziv Vlade RSK svim Srbima iz SR Jugoslavije da se uključe u obranu RSK jer će inače biti "prokleti kao izdajice vlastite braće"

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
Broj: 04-5-38/93.
Knin, 24. 01. 1993. god.

SVIM SRBIMA IZ SR JUGOSLAVIJE

Braćo Srbi!

Republika Srpska Krajina na vrlo malom prostoru u blizini njezinog glavnog grada izložena je besprimjerenoj agresiji regularnih i paravojnih snaga Republike Hrvatske. Te snage su brojčano nadmoćne. U bitku je ubačeno 14 elitnih Hrvatskih brigada, avijacija, mornarica i čitav niz terorističkih grupa. Besprimjerenom hrabrošću borci Republike Srpske Krajine, zadržavaju fašističke snage koje su već do sada izvršile čitav niz masakara nad nedužnim starcima i djecom. Borci naše Republike prave novi srpski Termopil. Rađe će izginuti do zadnjega nego što će dozvoliti da fašistička noga stupi na sveto srpsko tlo. Oni još uvijek odoljevaju u odbrani preko 10 000 izbjeglih staraca, žena i djece.

Braćo Srbi!

Kucnuo je čas da se vidi tko je u srpskom narodu Obilić, a tko Branković. Pozivamo sve vojno sposobne ljude i Srbe da priteknu u pomoć hrabrim braniocima Zemunika, Islama Latinskog, Islama Grčkog, Obrovca i drugih srpskih mjesta. Ne zaboravite da se ovdje brani Beograd, Valjevo, Kragujevac, Niš, Podgorica…. Ukoliko se smatrate potomkom ovog djela srpskog naroda koji nikad nije kleknuo pozivamo Vas da se kao dobrovoljci uključite u naše redove. Ako nam priteknete u pomoć historija će to pamtiti a u protivnom bit ćete prokleti kao izdajice vlastite braće. To vam historija srpskog naroda nebi oprostila.

Za sve informacije obratite se našem Predstavništvu na Terazijama broj 3., prvi sprat ili na telefon 321-325.

OČEKUJEMO VAS.

PREDSJEDNIK VLADE
mr Zdravko Zečević, [v.r.]

M.P.[39]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 24.

36

1993., siječanj 24.
Knin

Protest Komisije za suradnju s UNPROFOR-om MUP-a RSK Zapovjedništvu UNPROFOR-a zbog akcije Hrvatske vojske u zaleđu Zadra te grupiranja snaga na rubnim dijelovima okupiranog područja u Hrvatskoj

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
KOMISIJA ZA SARADNJU SA UNPROFOR-om
Broj: 01-43
Knin, 24. 01. 1993. godine

Protest zbog narušavanja
primirja, dostavlja.–

KOMANDI UNPROFOR-a ZAGREB
KOMANDAMA SEKTORA
DRŽAVNOM KOMITETU RSK ZA SARADNJU SA UNPROFOR-om
(Biro Vlade RSK u Beogradu)

Hrvatsko ustaške snage tokom jučerašnjeg dana (23.01.1993.g.) nastavile su agresiju na teritoriju Republike Srpske Krajine nesmanjenom žestinom. Neprekidno dovlače nove ustaške snage. U više regija Hrvatske vrši se mobilizacija i grupisanje hrvatskih brigada u Karlovcu, Ogulinu, Sisku, Kutini, Novoj Gradiški, Južnoj Dalmaciji i drugim mjestima u Republici Hrvatskoj.
Pored agresije na južni dio RSK na prostoru Sjeverne Dalmacije, dejstva se prenose i na sjeverni dio u Lici, a ustaške snage se grupišu i prema Kordunu, Baniji, Zapadnoj Slavoniji i Istočnoj Slavoniji i Baranji i Zapadnom Sremu. Neprijatelj je snažno dejstvovao artiljerijom, tenkovskim topovima i pješadijom. Dejstvo je ispoljeno i sa dvije raketne topovnjače iz Zadarskog kanala. Avijacija im je bila u gotovosti za dejstvo.
Od ustaško-hrvatskih dejstava bilo je više poginulih boraca i stanovništva RSK.
Ustaško hrvatske snage su ubacile jednu diverzantsko-terorističku grupu na predjelu Sveti Rok – Mali Alan. Od dejstva ubačene grupe poginuo je 21 borac RSK. Ustaše su nakon ubijanja i streljanja izvršile neviđeni masakr nad tijelima poginulih boraca.[40]
Pored ovog zločina na Zadarsko-Benkovačkom pravcu poginulo je 6 krajiških milicionera i civila.
Ustaško hrvatske snage su u jutarnjim časovima 24.01.1993. g. izvršile novu koncentraciju i dovođenje snaga i u 05,30 č. započele sa pripremom borbenih dejstava. Uvedeno je više

[39] Okrugli pečat: Vlada RSK, Knin.
[40] Vidi: *Republika Hrvatska i Domovinski rat – Dokumenti*, knj. 7, dok. br. 24, 36 i 227.

novih jedinica čiji cilj sigurni nije nekakav pontonski most na Maslenici, a niti je to bio razlog agresije. Osnovni razlog je rješavanje tkz. srpskog pitanja u bivšoj Hrvatskoj i to na tri poznata načina:

1. Genocid ubijanje
2. Protjerivanje i uništavanje imovine i
3. Pokrštavanje, promjena imena i prezimena i dr.

Gospodo iz KOMANDA UNPROFOR-a a preko Vas i Gospoda iz Saveta bezbednosti UN da li je to ta zaštita koju smo očekivali od Ujedinjenih nacija i Saveta bezbednosti i ostale međunarodne zajednice. Da li je to zaštita stanovništva koji je agresiju morao da dočeka sa streljačkim naoružanjem i pištoljima. Da li je realno, da li je humano što naša strana pravovremeno nije upozorena na agresiju i ako nismo gajili iluzije da do nje neće doći, te su naši borci i sami građani prvog dana agresije gotovo goloruki sa puškama zaustavljali neprijateljske tenkove.[41]

Kako objasniti našem narodu toliko zalaganje za demilitarizaciju i demobilizaciju kad instinkt našeg srpskog naroda o pretećoj opasnosti od strane ustaške Hrvatske nikad nije iznevjereno. Gospodo mislimo da je vrijeme da se razbude snage UNPROFOR-a, Savet bezbednosti i šira međunarodna zajednica. Historija neće oprostiti takvu neaktivnost i nema posmatranja agresije i genocida nad velikim dijelom jednog naroda odnosno nacije.

PREDSEDNIK KOMISIJE
glavni inspektor
mr. Kosta Novaković

M.P.[42]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 37.

[41] Ministar obrane RSK Stojan Španović je na Skupštini RSK 27. ožujka ovako opisao kako su pobunjeni Srbi dočekali "nespremni i goloruki" napadnu akciju HV-a u zadarskom zaleđu: "Bilo je dosta dezinformacija oko 22-og. Istine radi, 15. januara, znači, sedam dana pre agresije, u 22,00 sati na moju ličnu odgovornost komandant je bio u poseti jedinicama na Kordunu, otišao sam u Benkovac i naredio mobilizaciju oko Prvog bataljona, artiljerijskog diviziona, protiv oklopnog diviziona i dela obrovačke Brigade. Petnaestom korpusu Ličkom uputio telegram broj 01-26 u kome mu je naređeno da sve svoje snage stavi u najviši stepen borbene gotovosti sa mogućnošću intervencija prema Maslenici, odnosno Obrovcu. Dakle, sedam dana pre agresije.
Šesnaestog januara po povratku komandanta informisao sam ga o merama koje sam naredio iako po Ustavu nisam imao pravo. Komandant je prihvatio to i potvrdio svojim naređenjima i 17-og, dakle pet dana pre toga, naredio mobilizaciju Benkovačke brigade, Obrovačke brigade, dela Kistanjske, protivoklopnog puka, dela artiljerijskog puka, dela kninske brigade, dela protivavionskog puka i najvećeg broja oklopno mehanizovanih jedinica u celoj Krajini. Dakle, to je bilo pet dana pre agresije.
Priče da smo pred ustaše stali sa puškama, da su prošli 15 – 20 km bez opaljenog metka – velika su uvreda onim ljudima koji su poginuli u tenku u Kašiću, u Islamu Grčkom boreći se u tenkovima od gotovo same granice. Da nije bilo toga od Islama Latinskog do Benkovca ima 22 km, oni su napravili prodor u dubini od 6 km za sedam dana, pri tom su izgubili nekoliko brigada. Da je hrvatska vojska to napravila jugoslovenskoj vojsci, nanela joj takve gubitke, ona bi to slavila kao svoju najveću pobedu. I danas naši mnogi ljudi kažu – izgubili smo tri sela. Tačno je, izgubili smo tri sela, ali smo odbranili Krajinu." Vidi: Dok. br. 177.

[42] Okrugli pečat: MUP RSK, Komanda PJM, Knin.

37

1993., siječanj 24.
Vukovar
Priopćenje Press centra Vukovar o uspjeloj mobilizaciji na području istočne Slavonije

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SO SLAVONIJA, BARANJA I ZAPADNI SREM
OBLASNI SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE I
REGIONALNU SARADNJU – PRES CENTAR

VUKOVAR 24. januar 1993.

S A O P Š T E N J E

BARANJA
– 23.01.1993. g. održana sednica opštine Beli Manastir sa komandantom odbrane.
– mobilizacija uspela
– o mobilizaciji obavešten UNPROFOR koji i sam nadgleda rad
– 24.01.1993. nema incidentnih situacija na području BARANJE.

SLAVONIJA I ZAPADNI SREM
– jutros u 8.00 časova ustaše su iz pravca Vinkovaca otvarale vatru iz pešadijskog naoružanja. Tom prilikom smrtno je pogođen snajperskim hitcem pedesetogodišnji branilac ZARIĆ STEVO iz Ostrova.
– SUP VUKOVAR izdao saopštenje o trenutnoj situaciji u oblasti.
– Stevo Bogić potpredsednik Vlade RSK pohvalio odaziv mobilizaciji, izjavio da je primećeno koncentrisanje hrvatskih snaga izvan Osijeka u pravcu Sarvaša-Jelenova, i u rejonu Đeletovaca. Nakon agresije Hrvatske na RSK teško da će biti uspostavljeni pregovori.

K N I N
– jutros pojačan napad ustaša. U 7.30 č. ustaše su napale Zemunik, a borbe su se vodile i oko Benkovca i Obrovca. U toku noći ustaše su dovukle nove oklopne snage.

D.[43] Klajić [v.r.]

M.P.[44]

Izvornik, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A-046-08

38

1993., siječanj 24.
Knin
Izvješće SUP-a Knin MUP-u RSK da je Hrvatska vojska osvojila Musapstan, Crno i Zračnu luku Zemunik

---

[43] Dragana.
[44] Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Sekretarijat za informisanje i regionalnu suradnju, Vukovar.

SUP KNIN "šifrirano"
MUP RSK

OD KOMANDIRA GRANIČNOG DOBILI SMO SLJEDEĆE OBAVJEŠTENJE:

"DANA 24. 01. 1993. G. OKO 08,00 SATI DOŠLO JE DO NAPADA NA KARAULU, MUSAPSTAN, CRNO I AERODROM I HRVATSKA VOJSKA JE OSVOJILA TA MJESTA. POGINUO JE DANIČIĆ ZORAN KOMANDIR POGRANIČNOG ODELJENJA, A ČETVORICA SU ZAROBLJENA. LJUDSTVO JE NAPUSTILO NAVEDENA MJESTA A SA AERODROMA JE POČELO IZVLAČENJE. NAORUŽANJE JE OSTALO NA GRANIČNOM PRELAZU, IZVUKLI SU SAMO LIČNO NAORUŽANJE. PRVA LINIJA OBRANE JE SADA U SMOKOVIĆU.

U 15,40 SATI OD KOMANDE KASARNE DOBILI SMO OBAVIJEST DA SU NAPADNUTI OD JEDNOG BROJA LJUDI. STANJE SE SMIRILO U KASARNI.

ZA NAČELNIKA
[………, v.r.][45]

Izvornik, rukopis, latinica
HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1601, sn. 60.

39

1993., siječanj 24.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o paničnom bijegu pješaštva s prve crte bojišta prema Obrovcu, evakuaciji stanovništva iz Obrovca te naporima zapovjedništva brigade da uspostavi obranu

---

SRPSKA REPUBLIKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1-strogo.pov.9/93. godine
Obrovac, 24. 01. 1993. godine

Ministarstvo za unutrašnje poslove
K N I N
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N

Izvještavamo Vas da je u popodnevnim satima oko 15,00 sati pješadija koja se nalazila na području Jesenica i iz rejona rudnika "Trnovača" i "Bužonjići" kao i iz vikend naselja Maslenica počela povlačenje u paničnom bjegu, bez ikakve komande prema Obrovcu.

[45] Potpis je nečitak.

Do 19,00 sati povukli su se uglavnom svi pripadnici naših snaga iz navedenih mjesta u mjesto Obrovac i na TG[46] Obrovac gdje se nalazi komanda brigade.[47] Dolaskom do komande brigade veći dio vojske samovoljno je napustio komandu i uputio se svojim kućama, dok je jedan dio ostao na TG Obrovac i u mjestu Obrovac. Ovakvim ponašanjem naših boraca došla je u pitanje sigurnost samog mjesta Obrovac tako da je radi toga iz mjesta evakuisano cjelokupno stanovništvo koje ne učestvuje u obrani grada.

U toku sinoćnjih i današnjih borbi prema informacijama sa kojima raspolažemo poginula su 4 naša borca, 5 je ranjeno, dok je najmanje 11 boraca zarobljeno od strane neprijateljskih formacija. Prilikom bjega naših boraca sa položaja, na položajima je ostalo dosta tehnike i oružja, a među njima i tenk koji se navodno pokvario.

Komandant brigade pokušava da konsoliduje redove među borcima, da bi se pokušao odbraniti grad od neprijateljskog napada. Za sada odbrana grada još nije u potpunosti postavljena tako da postoji velika mogućnost da neprijatelj uđe u sam grad.

O svim daljnjim promjena na vrijeme ćemo vas obavijestiti.

N A Č E L N I K:
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

40

1993., siječanj 24.
Okučani

Zapovijed SUP-a Okučani svim policijskim postrojbama za kontrolu svih muškaraca u dobi od 18 do 60 godina, te da sve osobe koje nisu u jedinicama sprovedu odjeljenjima MO i upute u jedinice

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA M.P.[48]
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA OKUČANI
Broj: 08-05/1-2-16/1-93
Okučani, 24. 01. 1993. godine

STANICAMA MILICIJE OPŠTE NADLEŽNOSTI
STANICAMA MILICIJE
ODELJENJIMA MILICIJE
GRANIČNIM ODELJENJIMA MILICIJE
JEDINICA ZA POSEBNE NAMJENE
S V I M A

---

[46] Tvornica glinice.
[47] 4. lbr. SVK.
[48] Prijemni pečat: OM Lipik, org. jed. 1/01, br. 171/1, 24. 1. 1993.

Na osnovu naredbe Vlade Republike Srpske Krajine o proglašenju ratne opasnosti i opšte mobilizacije donosi se sledeća

N A R E D B A

1. Izvršiti kontrolu svih lica muškog spola od 18 do 60 godina i prilikom legitimisanja zahtjevati uvid u vojne knjižice i regulisan ratni raspored.

2. Sva lica koja nemaju regulisan ratni raspored ili nisu u jedinici /a imaju regulisan ratni raspored/ upućivati ili sprovoditi Odjeljenjima ministarstva odbrane na čijoj teritoriji imaju prebivalište /ako su sa područja Zapadne Slavonije/, kako bi se isti uputili u jedinice.

NAČELNIK ODJELJENJA ZA
POSLOVE MILICIJE
M.P.[49] Stevo Kresović, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 2.

41

1993., siječanj 24.
Musapstan

Službena zabilješka granične policije SUP-a Knin o akciji Hrvatske vojske na Musapstan, Crno i Zračnu luku Zemunik

---

Republika Srpska Krajina
Ministarstvo Unutrašnjih Poslova
Knin
Granični prelaz Musapstan
Musapstan dana: 24. 01. 1993. god.

Službena zabilješka

Dana 24. 01. 1993. godine oko 08,00 sati došlo je do pucnjave i granatiranja sa teškim naoružanjem po Karauli Musapstana, Crnom i Aerodromu. Hrvatska vojska je probila Karaulu i gdje je od Brigadne milicije komandir Daničić Zoran poginuo, a dva vozača Pinca su zarobljena i to Daničić Marinko i Rajčević Sava. U tom vremenu pucnjava je došla sa leđa gde se zatim napustio položaj na Musapstanu i cijelom dužinom Crnoga do Aerobaze koja se poslednja izvlačila.

Službenu bilješku sastavio
Erceg Dragiša

Izvornik, rukopis, latinica
HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1601, sn. 61.

[49] Okrugli pečat, nečitko u izvorniku.

42

1993., siječanj 25.
Vukovar

Priopćenje Press centra Vukovar SO SBiZS o podizanju borbene spremnosti Vojske Jugoslavije, evakuaciji civila iz sela oko Benkovca, nekorektnom ponašanju UNPROFOR-a, evakuaciji svećenika iz manastira Krka, te dolasku u Knin kapetana Dragana s 1000 dobrovoljaca

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SO SLAVONIJA, BARANJA I ZAPADNI SREM
SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE I REG.
SARADNJU – PRES CENTAR
VUKOVAR 25. JANUAR 1993.

SITUACIJA NA PROSTORU REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE

NOVOSTI DANA? RADIO BEOGRAD 15.00 časova

– konstituisana je skupština REPUBLIKE SRBIJE – Slobodan Milošević položio zakletvu. Vojska Jugoslavije podigla borbenu gotovost.
- posle noćašnjeg pregrupisavanja hrvatske snage su ponovo napale RSK, neka sela u okolini Benkovca su spaljena, ali nema značajnih taktičkih pomeranja položaja.
- BENKOVAC evakuisani civili iz mnogih okolnih sela koja su ustaše zapalile, a mnoge Srbe masakrirale ili obesile.
- UNPROFOR – nekorektno ponašanje, pristrano.
- predsednik SR Jugoslavije Ćosić[50] uputio pismo B. Klintonu[51] američkom preds.[52]
- Kapetan Dragan[53] zajedno sa hiljadu dobrovoljaca došao u Knin.
- oko Masleničkog mosta obnovljena dejstva ustaša.
- u Benkovcu i Kninu mirno (relativno).
- evakuisani sveštenici u manastiru KRKA.
- najviše civilnih žrtava u upotrebi su sve vrste naoružanja.
- poginuo novinar radio Knina.
- Tuđman[54] izjavio da je hrvatska ofanziva okončana sada kada su ostvarili svoj zadatak.
- Bobetko[55] izjavio da je zauzet aerodrom Zemunik.
- Šešelj[56] predsednik SRS[57] okrivljuje predsednika Ćosića zbog hrvatske agresije
- Vens[58] i Oven[59] direktno na strani Hrvata.

---

[50] Dobrica.
[51] Bill Clinton.
[52] Predsjednik.
[53] Vasiljković.
[54] Franjo.
[55] Janko.
[56] Vojislav.
[57] Srpske radikalne stranke.
[58] Cyrus Vance.
[59] David Owen.

SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE
PRES CENTAR VUKOVAR
POMOĆNIK SEKRET. INFORM. SO SBZS
Dragana Klajić, [v.r.]

M.P.[60]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 046-008.

43

1993., siječanj 25.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o stišavanju borbi oko Obrovca, stišavanju panike u redovima jedinca SVK te pristizanju pojačanja iz SUP-a Korenica

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1-str.pov. 10/93.
Obrovac, 25. 01. 1993. godine

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
KNIN

Obaviještavamo Vas da je stanje u toku noći ostalo nepromijenjeno u odnosu na poslednje javljanje. Panika koja je jučer u večernjim satima zavladala stišava se. Vojska se još od ranih jutarnjih sati ponovo vraća u komandu. U toku noći bilo je manjih oružanih dejstava.

Milicionari se nisu povlačili s položaja u predjelu Tulovih greda. Jedno odelenje rezervnog sastava milicije također je ostalo na položaju iznad zaseoka Marune. Jutros u 5,30 sati počela je da dejstvuje naša i neprijateljska artiljerija. Tijela trojice poginulih naših boraca na bazenu u Jasenicama u toku jučerašnjih borbi do sada nisu izvučena.

Sadašnje stanje (9,00 sati) vojska se vraća u svoje jedinice u manjim grupama. Jutros su autobusi išli po MZ[61] da sakupljaju vojsku koja se sinoć povukla sa svojih položaja. Neprijateljske snage su došle do centra Jasenica.

Pojačanje iz SUP-a Korenice je stiglo sinoć i jedan dio pojačanja jutros je otišao na položaj. Prema raspoloživim podacima u toku noći primjećeni su pokreti neprijateljske pješadije u predjelu Velebita zapadno od Tulovih greda.

U samom mjestu Obrovac neradi nijedna prodavaonica kao ni ugostiteljski objekti.

O daljnjim promijenama bićete na vreme obaviješteni.

---

[60] Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Sekretarijat za informisanje i regionalnu suradnju, Vukovar.
[61] Mjesna zajednica.

N A Č E L N I K
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

44

1993., siječanj 25.
Obrovac
Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o napadu Hrvatske vojske na području Maslenice, granatiranju Obrovca i topničkom napadu na prve linije obrane Obrovca

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1-STR.POV./93-11.
Obrovac, 25. 01. 1993.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Obavještavamo vas da su 11,00 sati ustaške snage nakon artiljerijske pripreme krenule u pešadijsko-tenkovski napad na položaje naših snaga na pravcu Maslenica-Obrovac.U ovu borbu sa naše strane uključene su sve snage tako da je ovaj napad odbijen, a u borbama oko 15 sati uništen je jedan neprijateljski tenk. Ustaške snage su vraćene na jutrošnje početne položaje, a naše linije odbrane nisu pomjerenu u nijednom rejonu obrane. Trenutno stanje na liniji sukoba je zadovoljavajuće. Tokom današnjih borbi na našoj strani nije bilo žrtava. Oko 13,00 sati granatiran je i Obrovac, ali nije bilo materijalne štete u gradu kao ni povrijeđenih i mrtvih jer su granate pale van mjesta.

I dalje traju napadi ustaške artiljerije na naše položaje. Tokom borbi ustaške snage su sa dvije tenkovske granate pogodile komandno mjesto.

Izvještaj Vam nismo mogli do sada poslati zbog nestanka električne energije.

Po ovl. NAČELNIKa
Đorđe Jelić
B.[62] Gajić [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

[62] Boško.

45

1993., siječanj 25.
Udbina
Izjava radnika OM Udbina o spremnosti da idu na bilo koji položaj u Lici, ali da u Knin ne idu jer ondje ima dovoljno sposobnih za borbu koje treba mobilizirati

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA KORENICA
ODELENJE MILICIJE UDBINA
Udbina, 25. 01. 1993. godine

I Z J A V A

/radnika OM Udbina/

Dana 24.01.1993. u prijepodnevnim časovima iz SUP-a Korenica obavješteni smo da svi aktivni i rezervni milicioneri budu u prostorijama Odelenja, a zatim da je potrebno 10 ljudi za odlazak na izvršenje posebnog zadatka u Knin, te da u 13,00 časova kreće autobus iz Korenice.

Shodno tome svi aktivni i rezervni milicioneri bili su u dogovoreno vrijeme u prostorijama Odelenja gdje su obavješteni o naprijed navedenom. Istom prilikom kao kolektiv zauzeli smo stav da smo istog momenta spremni, od prvog do poslednjeg čovjeka, ići na izvršenje bilo kojeg zadatka na području Like, pošto nam i na našem području preti neposredni napad od strane ustaških bojovnika, te da u Kninu ima dovoljno ljudi /kada bi se mobilizirali svi sposobni za borbu, što do sada nije učinjeno/ tako da im naša pomoć u ljudstvu nije potrebna. Također smo se dogovorili da ćemo u punom sastavu sačekati dolazak autobusa iz Korenice, ali pošto isti autobus nije došao u rečenom vremenu, ljudi su izašli u hotel i svojim kućama da bi ručali. Kada je u prostorije Odelenja došao Tepavac Nikola i ostali iz Korenice u prostorijama Odelenja nisu se nalazili svi radnici, ali su pristizali u međuvremenu. Nikola Tepavac je inzistirao da se kreće odmah, te da je dovoljno devet ljudi, a u prostorije su već ulazili i ostali iz autobusa koji su požurivali Tepavca da se ide prije mraka. U jednom momentu Tepavac Nikola je rekao: “Mi idemo, nemamo kada da vas čekamo, ja sam zamjenik sekretara i u njegovom odsustvu imam sva ovlaštenja.”

Poznato je da smo do sada izvršavali sve zadatke koje je pred nas postavljala služba, te da smo odlazili na ratišta u Drnišu-Oklaju, u Republici Srpskoj /Derventa, Modriča, Orašje/ i svagdje bili u prvim redovima. Mišljenja smo da je došlo vrijeme da se u odsutnom momentu za Republiku Srpsku Krajinu i srpski narod u cjelini mobiliše /konačno/ sve ono što je sposobno za borbu, te da svi oni što se bave svim i svačim /kriminalom, švercom deviza-konkretno u Kninu/ uzmu pušku i brane svoja ognjišta.

Prema dosadašnjim iskustvima sa ratišta u Republici Srpskoj znamo da su oni koji su dolazili sa tih terena stalno bili u povlaštenom položaju /pozadine i sl./

Molimo načelnika Gojić Duška da dođe kod nas u Odelenje te da se na licu mjesta upozna sa činjeničnim stanjem, te da se upozna sa opremljenošću radnika ovog Odelenja.

Izjavu podnose:

Šašić Slavko	Gojić Jovo	Vidmar Davor
Barać Dušan	Basta Damir	Ćosić Nikola

Eror Jovo
Dražić Dušan
Šakić Milorad
Korica Miloš
Ugarković Dušan
Svilar Mane
Mastelica Jovo

Vejnović Luka
Petković Jovo
Lončar Milan
Radaković Miroslav
Vejnović Nikola
Radočaj Milorad
Dopuđa Milorad

Egić Milan
Tomić Milan
Potkonjak Nedjeljko

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 285.

46

1993., siječanj 25.
Knin
Poziv Organizacije civilnih invalida rata RSK invalidima da se sukladno svojim sposobnostima uključe u obranu RSK

ORGANIZACIJA CIVILNIH INVALIDA RATA
REPUBLIKE SRPSKA KRAJINA
Knin, 25. 01. 1993. godine
Broj: 1/93

PREDMET: Osuda agresije i
poziv na obranu Srpske zemlje

Poštovani invalidi Građanske žrtve rata!

Mi invalidi GŽR[63] i ostali naši članovi organizacije, koji smo bez dijela svoga tijela ili smo sa ostalim težim ranama, pojedini naši članovi trajne rane i invaliditet nose preko 50 godina. Mi znademo što znači biti trajni invalid, mi osjećamo i bole nas rane naših kolega invalida iz ovoga rata, mi osjećamo bol porodica koje su izgubile svoje najmilije u ovome ratu. Zato mi invalidi GŽR najoštrije osuđujemo, fašistički, divljački ustaško podmukli napad takozvane demokratske države Hrvatske, na našu mladu svetu zemlju Republiku Srpsku Krajinu.

Možda nigdje u svijetu nije zabilježeno da jedan narod, a to je naš Srpski narod u RSK, čak je radi mira te da ne bude više žrtava dozvolio Ujedinjenim Nacijama da dođu kao mirotvorci na ove naše prostore. Čak se išlo toliko daleko da je naše oružje stavljeno pod kontrolu UN, kao i smanjenje aktivnog vojnog kadra. Naša je Vlada postupila tako, a sve uzdajući se u povjerenje UN, a suprotna ustaška strana u posljednju godinu dana stalno se pripremala i to nesmetano, kako vojnički tako i sa legalnim uvozom naoružanja a sve za novi rat i uništenje Srpstva, kojeg su otpočeli ovih dana.

Republička organizacija CIR kao i naše kolege invalidi iz ovoga rata što čine pozivamo sve invalide da se uključe u obranu naše drage Srpske zemlje. Mi znademo da ima naših članova koji su već uzeli pušku u ruke, a zato sve ostale invalide pozivamo da se uključe u odbranu svoje zemlje. Uključite se onoliko koliko dozvoljavaju vaše psiho fizičke mogućnosti. U

[63] Građanske žrtve rata.

obrani zemlje od agresora Ustaške Hrvatske ima mjesta za svakoga pojedinca. Tako i mi invalidi možemo obavljati niz poslova gdje se nalaze zdravi i sposobni ljudi, kao na primjer možemo biti čuvari, osmatrači, kuriri, telefonisti, službenici i niz drugih poslova, a ako treba sa ostatkom svoje sposobnosti možemo i pušku nositi.

Svaki invalid koji se osjeća i malo sposoban neka se javi u svoju MZ ili u komande štabova ili u svoje poduzeće gdje su nekada radili. Smatramo da u ratu svatko može i treba da pomaže a naročito u ovome našem obrambenom i pravednom ratu. Invalidi i svi građani RSK ne dozvolimo ustašama da vrši genocid i ostala zvjerstva nad nedužnim Srpskim narodom.

DOSTAVLJENO:
1 x Vlada Republike Srpske Krajine.
1 x Ministarstvu Unutrašnjih poslova RSK.
1 x Srpski radio Knin.

ORGANIZACIJA CIVILNIH INVALIDA RATA
REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE
[…….., v.r.][64]

M.P.[65]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 362.

47

1993., siječanj 26.
Knin
Odluka Vlade RSK da se sve osobe koje se nalaze u Okružnom zatvoru Knin, zbog raznih kaznenih djela, puste na slobodu i upute u jedinice SVK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
Broj: 04-5-45-2/93.
Knin, 26. 01. 1993. god.

OKRUŽNOM SUDU U KNINU

Na osnovu člana 20. Uredbe sa zakonskom snagom o primjeni Zakona o izvršenju krivičnih i prekršajnih sankcija za vrijeme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti, a na prijedlog Okružnog suda Knin Vlada donosi

O D L U K A

Sva lica koja se nalaze u pritvoru zbog određenih krivičnih djela u Okružnom zatvoru Knin privremeno se puštaju iz pritvora Okružnog zatvora Knin i upućuju se u jedinice Vojske RSK. Spisak lica iz stava 1. ove Odluke dostavljen pod Posl.br. Su-20/93. od strane Okružnog suda u Kninu čini sastavni dio ove Odluke. Ova Odluka stupa na snagu odmah.

[64] Potpis nečitak.
[65] Okrugli pečat: Organizacija civilnih žrtava rata Općine Knin.

PREDSJEDNIK VLADE
mr Zdravko Zečević, [v.r.]

M.P.[66]

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
OKRUŽNI SUD U KNINU
PREDSJEDNIŠTVO

Posl. Br. Su-20/93
Knin, 25. januara 1993. godine

VLADI REPUBLIKE SRPSKA KRAJINA
– K N I N –

Na osnovu čl. 20. st. 1. i 2. Uredbe sa zakonskom snagom o primjeni Zakona o izvršenju krivičnih i prekršajnih sankcija za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti predlažemo da se iz Okružnog zatvora u Kninu privremeno puste slijedeći pritvorenici:
1. Djurđević Nikola pok. Vase, rođenog 13.2.1940. iz Ramljana, opština Knin,
2. Kresović Milivoja zv. Tito sin Dušana, rođenog 15. jula 68.g. u Kakmi, opština Benkovac,
3. Bobić Ilija sin Vladimira rođen 2. aprila 1972.g. u Tesliću, s boravištem u Dabru, opština Korenica,
4. Janković Zdravko sina Pavla rođenog 9. januara 1967. g. u Bobodolu, opština Drniš,
5. Radočaj Dane zv. Gajota sin Bogdana, rođen 5. aprila 1953. g. u Visuća opština Korenica,
6. Milanko Vojin sin Ostoje, rođen 27. jula 1961. g. u Medviđi, opština Obrovac,
7. Radaković Djuro iz Moroića, opština Gračac,
8. Galović Dragan sin Dušana, rođen 14. augusta 1970.g. u Mutiliću opština Korenica
9. Milojević Zdravko sin Save rođenog 24. augusta 1953. g. iz Teslingrada,
10. Miljuš Nikola, opština Korenica,
11. Popović Duško sin Mirka iz Krupe,
12. Jović Milan zv. Carić sin Milana, rođen 16. juna 1955. u Doljanima, opština Korenica,
13. Matić Saša sin Slobodana, rođen 1. maja 1971. g. u Radašinovcima, opština Benkovac,
14. Škopalja Nikola iz Karina Gornje, opština Obrovac
15. Čeprnja Živka sina Milana rođenog 1. aprila 1948.g. u Riđici, opština Sombor.
Napominjem da je za sve naprijed navedene pritvorenike da se privremeno puste iz pritvora, suglasnost dao i Okružni javni tužilac Knin.

Dostaviti:
1. Vladi RSK
2. Okružno tužilaštvo
3. Okružnom zatvoru

M.P.[67]

PREDSJEDNIK SUDA
Kresović Djuro, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-Hrvatski informativni centar, A 113-034.

[66] Okrugli pečat: Vlada RSK, Knin.
[67] Okrugli pečat: RSK, Okružni sud Knin.

48

1993., siječanj 26.
Okučani

Priopćenje Sekretarijata za informisanje Oblasnog vijeća SOZS o sastanku sa Zapovjedništvom UNPROFOR-a – sektor Zapad, na kojem su dobili obećanje da će snage UN-a jamčiti sigurnost stanovništvu zapadne Slavonije u slučaju napada Hrvatske vojske

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SRPSKA OBLAST ZAPADNE SLAVONIJE
OBLASNO VIJEĆE
SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE
OKUČANI, 26. 1. 1993. GODINE

Zbog agresije, koju je izvršila Republika Hrvatska na Republiku Srpsku, nastalih materijalnih razaranja i pogibije preko 500 Srba, među kojima je veliki broj djece, žena i staraca u Republici Srpskoj Krajini proglašena je ratna i opšta mobilizacija.

U Srpskoj oblasti Zapadne Slavonije ili po Vensovom planu Sektor "Zapad" u kome su snage UNPROFOR-a preuzele potpunu odgovornost našao se u izuzetno delikatnoj situaciji, iz razloga što bi stavljanje TO u punu ratnu gotovost, izuzimanje naoružanja i tehnike iz zajedničkih skladišta značilo direktan sukob sa snagama UN. Zbog toga se stupilo u direktne kontakte sa generalom Zabalom,[68] komandantom snaga UNPROFORA za Sektor "Zapad", koji je garantovao apsolutnu sigurnost stanovništvu Srpske oblasti Zapadne Slavonije i izdao naredbe za osiguranje ovog područja.

Ministar odbrane Republike Srpske Krajine tražio je od generala Zabale pismenu garanciju za sigurnost stanovništva Srpske oblasti Zapadne Slavonije, te je danas 26.1.1993. u 15 časova u Okučanima održan sastanak sa predstavnicima civilne oblasti i TO Srpske oblasti Zapadne Slavonije i generala Zabale sa njegovim saradnicima. General Zabala je prihvatio da napiše pismenu garanciju, koja će biti dostavljena Ministarstvu odbrane Republike Srpske Krajine puk. Stojanu Španoviću i objavljena u sredstvima javnog informisanja.

SEKRETAR ZA INFORMISANJE:
ŽIVKO ZAGORAC, [v.r.]

M.P.[69]

DOSTAVLJENO
TV BEOGRAD
TV NOVI SAD
TV BANJA LUKA
RADIO BEOGRAD

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 3.

[68] Carlos Maria.
[69] Okrugli pečat: RSK, Oblasno vijeće SO Zapadna Slavonija.

49

1993., siječanj 26.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o povlačenju snaga SVK prema Obrovcu i s područja Tulovih greda na Velebitu, dolasku Arkana i dobrovoljaca koji su zajedno s pripadnicima policije spriječili ulaz hrvatskih snaga u Obrovac, te nezadovoljstvu pripadnika SVK zapovjedništvom brigade

---

SRPSKA REPUBLIKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
Stanica javne bezbednosti Obrovac
Broj: 01/1-13 str.pov. /93. god.
Obrovac, 26. 1. 1993. godine

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N

Dana 26.1.1993. godine u jutarnjim satima nije bilo artiljerijskih napada na grad Obrovac i na okolna mjesta oko Obrovca. Jedinice vojske napustile su prednje položaje prema neprijatelju, a također su se povukli i iz rejona Velebita /Tulove grede/ u toku prošle noći i jutra. Nakon povlačenja sa prednjih položaja pripadnici vojske uglavnom su se udaljili svojim kućama, a jedan manji dio je došao u komandu koja se nalazi u selu Bilišani. Oko 12,00 sati kompletna vojska se povukla na položaje, a pošto je bilo očigledno da će neprijatelji najvjerojatnije ući u grad Obrovac na položaje u mjestu Zaton izišli su pripadnici milicije SJB Obrovac i to ukupno 95 pripadnika milicije da bi spriječili eventualni pokušaj ulaska neprijatelja u grad.

Oko 15,00 sati u mjesto Bilišane ispred komande brigade došao je Željko Ražnatović "Arkan" i izvršio postrojavanje preostalog djela vojske koji se tamo nalazio, te je oko 16,20 sati na položaje u Zaton i Jesenice izišlo oko 100 pripadnika vojske i dobrovoljaca.

Pripadnici milicije i dalje su ostali na svojim položajima gdje će ostati do daljnjega, te će se pokušati ponovo zauzeti neki dominantni visovi. Većina pripadnika vojske izjavljuje da nisu zadovoljni sa komandnim kadrom u Štabu i zbog toga negoduju.

U toku današnjeg dana od 13,00 sati do sadašnjeg vremena traju artiljerijski dueli između naše i neprijateljske strane. U toku dana do sada nismo imali poginulih boraca, a niti teže ranjenih samo je jedan borac lakše ozlijeđen.

O eventualnim promjenama na ratištu bićete na vrijeme obaviješteni.

N A Č E L N I K:
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

50

1993., siječanj 26.
Borovo

Izvješće Komiteta za izbjeglice Oblasnom vijeću SO SBZS o odbijanju Hrvata da prihvate pozive za mobilizaciju, te da su posredstvom UNPROFOR-a prevezeni na slobodni teritorij Republike Hrvatske

---

KOMITET ZA IZBEGLICE SO SBZS
B O R O V O
Borovo, 26. 01. 1993.

OBLASNOM VEĆU BOROVO

Predmet: Obavest o stanju u Mesnoj zajednici Bapska

Dana 26. 01. 1993. godine obišli smo Mesnu zajednicu Bapska i utvrdili sledeće stanje:

1. Prilikom sprovođenja opšte mobilizacije u MZ Bapska došlo je do odbijanja da prime pozive određeni broj vojnih obveznika Hrvatske nacionalnosti, i u vrlo kratkom roku prešli sa porodicama na punkt UNPROFORA i zatražili da pređu u Hrvatsku.
2. Organi odeljenja Milicije i organi MZ pokušali su da se isti meštani vrate u svoje kuće, u pregovorima učestvovali su i predstavnici UNPROFORA civilni sektor iz Iloka. Pregovori nisu dali rezultate i 17 porodica, oko 70 članova uz pomoć UNPROFORA prevežені su na teritoriju Hrvatske.
3. Prilikom odlaska sva lica dali su pismenu izjavu da svojom voljom odlaze (dokumenti postoje u stanici Milicije u Iloku kod inspektora Bjelajca)
4. Po pitanju izjava koje su date na HTV a dala su ih lica koja [su] otišla u Hrvatsku ona su netačna i tendenciozna. Postoje dokazi a i tvrdnje organa MZ i Stanice Milicije da ni jedna osoba nije maltretirana niti da je bilo kakvog nedoličnog ponašanja. Jedini incident desio se između predstavnika MZ i jednog meštanina kada je došlo do fizičkog obračuna a isti je sprečila Milicija.
5. Stanje u Mesnoj zajednici je dosta stabilno a ilustracije radi treba navesti da je 36 vojnih obveznika Hrvatske nacionalnosti dobrovoljno se javilo na mobilizaciju i otišlo na prve linije obrane.
6. Organi Mesne zajednice i organi Milicije u toku današnjeg dana izvršili su popis napuštenih kuća i imovine, zapečatili kuće i obezbedili zaštitu te imovine.
7. Spisak lica koji su napustili Mesnu zajednicu Bapska dostaviti ćemo naknadno sa spiskom vojnih obveznika Hrvata koji su dobrovoljno otišli na liniju odbrane. (Spisak se nalazi kod kom.[andira] Milicije a on je na posebnom zadatku).

M.P.[70]

Izvornik, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 046-008.

[70] Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Sekretarijat za informisanje i regionalnu suradnju, Vukovar.

51

1993., siječanj 27.
Knin

Izvješće patrole SUP-a Knin o incidentu u selu Potkonje gdje su obitelji izbjeglica iz zadarskog zaleđa, pod prijetnjom fizičke sile i oružja, istjerali Hrvate iz njihovih kuća i uselili se u njih

---

SUP KNIN
I Z V J E Š T A J

Dana 27.01.93. u 18 sati Operativni centar SUP-a Knin dobio je na tel. 92 informaciju od NN lica, da su u selo Potkonje SO Knin iz ratom zahvaćenog područja došle porodice izbjeglica, koje su tamošnje hrvatsko stanovništvo pod pretnjom fizičke sile i oružja istjerali iz njihovih kuća, a nakon toga u kuće smjestili svoje porodice.
Po dobivenoj obavijesti na lice mjesta je upućena patrola u sastavu Čenić Rade, Bajić Damir i Bojanić Obrad, koja povodom toga konstatira:

1. po dolasku u mjesto Potkonje su zatečene seoske straže od strane izbjegličkih porodica;
2. radi se o oko 7 porodica koje su izbjegle sa područja Smokovića;
3. u informativnom razgovoru isti priznaju da su se uselili u neke kuće vlasništvo hrvatskih porodica;
4. isti nisu identificirani, iako se inzistiralo na utvrđivanju njihovog identiteta;
5. sa 3 muška lica uspostavljen kontakt i na neki način vršen pregovor da bi se pronašlo neko praktično rješenje;
6. među izbjeglim licima prema navodima tamo prisutnih ima i onih kojima su ustaše na području Smokovića izvršile zločin i masakr nad najbližima, te su posebno revoltirani, te sa istima nije moguće tražiti neka razumna rješenja;
7. od strane patrole kategorički je zatraženo, da se tamošnjem stanovništvu hrvatske nacionalnosti, bar u toku noći ne smiju praviti neugodnosti, sve dotle dok se u toku sutrašnjeg dana ne nađe neko rješenje;
8. dogovoreno je da u toku sutrašnjeg dana na lice mjesta dođe patrola iz SUP-a i neko od ljudi iz institucija sistema u čijoj su nadležnosti iskrsli problem;
9. rješenje se mora naći sutra, jer u isto selo najvjerovatnije stižu i druge izbjeglice, te može doći do drastičnih posledica;
10. prema prijedlogu izbjeglica, rješenje je jedino da se stanovništvo hrvatske nacionalnosti transportuje autobusima do graničnog prelaza, te uputi na teritorij Republike Hrvatske.

Tamo prisutnim izbjeglicama je ukazano da navedeni događaj može imati veoma složene političke posledice, te da takva i slična ponašanja nanose štetu našim nacionalnim interesima, te da kao takva nisu u skladu sa političkim stavovima naših najviših institucija sistema, što ipak nije imalo nikakvog uticaja.

IZVJEŠTAJ PODNIO:
Radovan Čenić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 24.

52

1993., siječanj 27.

Izvješće SJB Obrovac o stabilizaciji bojišta kod Obrovca, obostranom artiljerijskom dvoboju te pronađenim lecima koji pozivaju na suživot u Republici Hrvatskoj

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1.-str.pov. 13/93.
Obrovac, 27. 01. 1993. godine

MINISTARSTVU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Stanje na području opštine Obrovac u odnosu na naše poslednje javljanje je nepromijenjeno. Artiljerijski dvoboj je počeo u 8,30 sati. Granate padaju u neposrednoj blizini grada. Većina naših snaga se u toku noći i ranog jutra vratila u jedinice i odlaze na položaje. Milicija se do juče nalazi na položaju. Naše snage su najisturenije prema Jasenicama na zapadnom rubu taložnice bivše TGO.[71] Panika među pripadnicima je prevaziđena dolaskom Arkanovih snaga.

U jutarnjim satima na putu Zelengrad – Medviđa – Kistanje u blizini centra Zelengrada pronađeni su letci sledećeg sadržaja:

prvi – Narode Krajine

Budimo građani republike hrvatske koja je naša domovina i budimo uvjereni da će poseban status naših kotara omogućiti zamah razvoja Srpskog naroda. Posebni status garantuje nam međunarodna zajednica – Engleska, Francuska, Rusija …

SRPSKA DEMOKRATSKA UNIJA RSK

drugi: Do jučer već nekoliko mjeseci nismo vidjeli ulja, so, šećer, kafu i brašno. Cigareta nije bilo ni za lek. Jučer sam našao letak kojim mi republika Hrvatska garantira sva prava kao i ostalim građanima. Odlučio sam i predao pušku redarstvenim snagama Republike Hrvatske. Strah je bio velik, ali radost još veća jer od danas moja porodica ne gladuje. Ponovo imamo ulje, so, kafu i brašno, a dečji osmeh je neizmeran kada vide kolače. Od danas ponovo živimo kao ljudi, ne bojte se – Oslobodite se straha i omogućite miran i siguran život sebi i svojoj porodici.

JOVO OLUJIĆ

treći: Vaša Krajinska milicija se ne bori ni za kakav cilj. Jedini rezultat te borbe su puna groblja to je viša kvadratura stanova vaših vođa. Kao što sami znate živite u bjedi, jer više ne zanimate Srbiju. Vi nemate što ponuditi Srbiji a uskoro nećete imati ni sami sebi. Da li je bijeda i grob ono za šta se očajnički hvatate? Ne mislite dobro.

---

[71] Tvornice glinice Obrovac.

Prema zapažanjima ljudi s položaja jutros u 4,00 sati i 4,05 sati čuo se helikopter koji je najvjerovatnije bacio navedene letke. Na drugom letku je potpis Jove Oluića a to je jedan od naših boraca zarobljenih u borbama na Jasenicama.

Sad u 10,05 sati traje artiljerijski dvoboj, a stanje u našim redovima je dobro.

O svim daljim događanjima biće te na vreme obaviješteni.

N A Č E L N I K
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

53

[1993., siječanj 27.]
Obrovac

Dnevno izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o jakim borbama na Velebitu oko brda Velika i Mala Bobija te pristizanju dobrovoljaca na obrovačko ratište

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/2.-str.pov. 16/93.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N

U toku današnjeg dana artiljerijski dvoboj trajao je od 8,00 do 17,30 sati. Neprijatelj je iz teškog artiljerijskog oruđa granatirao područje naše opštine, koje granate su padale po rubnim područjima samog grada, selu Bilišane, a nekoliko granata palo je u neposrednu blizinu revirzibilne hidroelektrane Obrovac. Granatiranjem mjesta Obrovac i njegovog šireg dela nije pričinjena materijalna šteta, a niti smo imali gubitaka u ljudstvu i tehnici. Borbe su utihnule u sumrak.

U popodnevnim satima najveće borbe su se vodile oko brda zv. Velika i Mala Bobija na koja brda naše snage do sada nisu izašle iako se nalaze u neposrednoj blizini Male Bobije. Borbeni moral pripadnika milicije i vojske RSK je na visokom nivou. U toku dana pristigao je manji broj dobrovoljaca iz SRJ. Pripadnici civilne zaštite ove opštine izvršili su sahranu pronađenih leševa civila Srpske i Hrvatske nacionalnosti za koje se pretpostavlja da su ih pobile ustaške snage dana 26.01.1993. godine. Drugih novosti za sada nema, a o svim daljnjim događanjima bit će te na vreme obavještavani.

N A Č E L N I K
Đorđe Jelić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

54

1993., siječanj 27.
Benkovac

Pismo Ratnog predsjedništva Općine Benkovac Crvenom križu Srbije u kojem mole za pomoć u hrani i lijekovima

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
OPŠTINA BENKOVAC
RATNO PREDSJEDNIŠTVO
Broj: 02-55/1-93.
Benkovac, 27. 01. 1993.

CRVENOM KRSTU SRBIJE
B E O G R A D
– na ruke direktora –

Braćo!

Već šesti dan bjesni drugi krajiški rat, teži i krvaviji od prethodnog. Od ustaških granata ne puca i ne ruši se tvrdo bukovačko i ravnokotarsko stijenje, koliko se rastače ljuti kamen od suza srpske nejači, žena i starica. Nefali nam odlučnosti i hrabrosti. Oskudni smo jedino u hrani i lijekovima. Šaljemo vam bratski pozdrav sa krvavog benkovačkog ratnog poprišta, uz najskromnije molbe da nam priteknete upomoć koliko možete. Netražimo pomoć ni za koga zdravog i za borbu sposobnog. Molimo pomoć u hrani za 12000 izbjegle i prognane nejači, uplakanih žena i nemoćne starčadi. Molimo sanitetski materijal i nužne lijekove za naše junačke ranjene srpske vojnike. Srce nam zebe od brige i straha da srpske zbjegove izmakle ustaškim granatama i kama, ne pogodi kakva epidemija. Uzdamo se u boga i srpskog svetitelja i prosvetitelja, našeg Svetog Savu, da pomoć neće u nejač i ucviljeni narod. Vaša pomoć bila bi nam dragocjena i umirila bi našu zabrinutost za njihovo zdravlje i sigurnost. Hvala vam u ime svih onih koji stradaju i žive u iščekivanju i nadi da će ih junačka srpska vojska zaštititi i svojim pobjedama vratiti na kućne pragove i temelje, koji sada leže porušeni i spaljeni zlikovačkim ognjem i mržnjom.

Blagodarimo i bratski vas pozdravljamo.

RATNO PREDSJEDNIŠTVO OPŠTINE BENKOVAC
Predsjednik:
Mate Bogunović, [v.r.]

M.P.[72]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 393.

55

1993., siječanj 28.
Vukovar

Priopćenje Oblasnog sekretarijata za informisanje i regionalnu suradnju SO SBiZS o sastanku s predstavnicima UNPROFOR-a o iseljavanju Hrvata iz Bapske

---

[72] Okrugli pečat: RSK, IV SO Benkovac.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SO SLAVONIJA, BARANJA I ZAPADNI SREM
OBLASNI SEKRETARIJAT ZA
INFORMISANJE I REGIONALNU SARADNJU
28. januar 1993.
M.P.[73]

SAOPŠTENJE

Danas je u Erdutu održan sastanak kome su prisustvovali predstavnici Ministarstva obrane RSK, Visokog komesarijata za izbeglice, Komande UNPROFOR-a za istočni sektor.

Razgovori su se vodili [s] oko 64 lica hrvatske nacionalnosti iz sela Bapska, opština Vukovar, koji su napustili našu Oblast i prešli u Republiku Hrvatsku. Po Vensovom planu svi građani, koji žele napustiti RSK treba da se obrate Visokom komesarijatu za izbeglice, koji je direktno nadležan za to, ili SUP-u Vukovar da podnesu zahtev za isto.

Gospodin Stig Vesthof,[74] šef kancelarije Visokog komesarijata za izbeglice, Srpsku Oblast Slavonija, Baranja i Zapadni Srem koja se nalazi u Erdutu, izjavio je: "Sa ovim slučajem nemamo nikakve veze, niti smo bili obavešteni. U zadnja tri meseca smo izvršili transfer teško bolesnih ljudi i nekoliko dece, to je sve. Gospođa B. F. Negga,[75] šef civilnih poslova istočnog sektora UNPROFOR-a prekršila je svoja ovlaštenja, jer je ona bila režiser odlaska Hrvata iz Bapske za Republiku Hrvatsku."

Pukovnik Piters,[76] zamjenik komandanta istočnog sektora UNPROFOR-a, upitan kako će se ponašati UNPROFOR u istočnom sektoru u slučaju hrvatske agresije na Srpsku oblast SBZS, rekao je sledeće: Mi ne verujemo da će doći do sukoba dveju strana, navodi Piters, kao profesionalni vojnik, i svi mi koji obavljamo ovaj posao, predviđamo planove za sve moguće situacije, koje bi se mogle desiti. Moramo se pripremiti da poduzmemo sve moguće pre nego što dođe do samog problema. Na nama je da odigramo veliku ulogu smanjenja tenzija na obe strane i ubediti iste da ni jedna strana nema nameru napasti drugu stranu, sve u cilju sprečavanja neželjenog razvoja situacije, završava Piters.

Inače današnji dan na prostorima SO SBZS protiče mirno, bez incidentnih situacija, svi branioci su na svojim položajima, odlučni i istrajni u ideji da odbrane slobodu i identitet srpskog naroda na ovim prostorima.

SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE
SO SBZS
M.P.[77]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 089-004.

[73] Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Sekretarijat za informisanje i regionalnu suradnju, Vukovar.
[74] Westhoff.
[75] Blandina.
[76] Peter Peeters.
[77] Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Sekretarijat za informisanje i regionalnu suradnju, Vukovar.

56

1993., siječanj 28.
Vukovar

Priopćenje Oblasnog sekretarijata za informisanje i regionalnu suradnju SO SBiZS o sastanku s predstavnicima UNPROFOR-a i Generalštaba Vojske Jugoslavije na kojem je osuđena oslobodilačka akcija u zadarskom zaleđu, te da su snage Vojske Jugoslavije spremne osujetiti mogući napad na okupirana područja istočne Slavonije

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SO SLAVONIJA, BARANJA I ZAPADNI SREM
SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE I REG. SARADNJU
PRES CENTAR – VUKOVAR
28. januar 1993.

S A O P Š T E N J E

Sinoć 27. januara u kasnim večernjim satima u Erdutu održan je sastanak predstavnika Ministarstva odbrane RSK, predstavnika Generalštaba vojske Jugoslavije, predstavnika Vlade RSK i komande UNPROFORA za Istočni sektor. Tema ovog sastanka je novonastala situacija u sektoru Istok prouzrokovana događajima u sektoru Jug – također Republika Srpska Krajina. Svi prisutni zajedno sa komandom Unprofora osudili su hrvatsku agresiju na RSK, i ocenili kao napad ne samo na našu Republiku već i na Ujedinjene nacije i Savet bezbednosti. Poduzete su mere bezbednosti na prostoru SO SBZS od strane vojske RSK i UNPROFORA.

U slučaju napada vojska RSK će odgovoriti, a i snage iza naših leđa su spremne onemogućiti mogući napad Hrvata na SO SBZS – IZJAVIO JE pomoćnik ministra odbrane RSK MILAN MILANOVIĆ.

PUKOVNIK LEONID ARŠINOV komandant ruskog bataljona snaga UNPROFORA za Istočni sektor dao nam je kratku izjavu da ruski bataljon neće napustiti svoje položaje na kojima se sada nalazi – bez obzira na daljnji razvoj događaja na ovim prostorima.

SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE
D.[78] Klajić, [v.r.]

M.P.[79]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 089-004.

[78] Dragana.
[79] Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Sekretarijat za informisanje i regionalnu suradnju, Vukovar.

57

1993., siječanj 29.
Okučani

Zapovijed SUP-a Okučani postrojbama policije da sukladno proglašenju ratne opasnosti izvrše uređenje ratnih lokacija, evakuaciju arhivskog gradiva na ratnu lokaciju te zaštitu objekata od vitalnog značaja

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA OKUČANI
Broj: 08-05/-3-22/1-93
Okučani, 29. 01. 1993. godine

STANICAMA MILICIJE OPŠTE NADLEŽNOSTI
STANICAMA MILICIJE
ODJELJENJIMA MILICIJE
GRANIČNIM ODELJENJIMA MILICIJE
JEDINICA ZA POSEBNE NAMJENE

Na osnovu Odluke Vlade Republike Srpske Krajine o proglašenju neposredne ratne opasnosti i opšte mobilizacije donosi se sledeća

N A R E D B A

Izvršiti detaljno uređenje ratne lokacije vaše SMON, SM, OM i JPN i skloništa za ljudstvo.

Izvršiti selektivno razvrstavanje arhive na arhivu koja će se prevesti na ratnu lokaciju i na arhivu koja će se eventualno uništiti.

Osigurati vozila i vozače za prevoz arhive i materijalno tehničkih sredstava na ratnu lokaciju, ako to već ranije niste učinili. Interventne vodove SMON, SM i OM držati konstantno u pripremi u SMON, SM ili OM kako bi uvijek bili spremni za pravovremenu intervenciju u zoni odgovornosti.

U slobodno vrijeme ljude odmarati kako bi bili uvijek spremni za izvršenje zadatka.

U okviru zone odgovornosti vaše SMON, SM i OM izvršiti kontrolu obezbeđenja vitalnih objekata i radnih organizacija, ako se nalaze na vašem području i ako je potrebno izvršiti korekciju obezbeđenja navedenih vitalnih objekata, a za dodatno ljudstvo za to obezbeđenje obratiti se Odjeljenju ministarstva obrane na vašem području. Naredba stupa na snagu o d m a h.

S E K R E T A R
Ostrolučanin Vaso, [v.r.]

M.P.[80]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 24.

[80] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Okučani.

58

1993., siječanj 29.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK da snage SVK nisu zauzele Veliku i Malu Bobiju te da je izdana zapovijed za povratak stanovništva u Obrovac

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1. str.pov. 17/93.
Obrovac, 29. 01. 1993. godine

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Obavještavamo Vas da je noć na našem području protekla mirno bez artiljerijskih sukoba. Linije odbrane nisu pomjerane. Naše snage se sinoć nisu popele na vrhove Male i Velike Bobije. Sinoćna naredba je bila da se izbjeglo stanovništvo vraća u grad Obrovac, međutim u vreme kada su autobusi kretali za Obrovac dejstvovala je teška neprijateljska artiljerija tako da su se autobusi sa stanovništvom vratili za Žegar i Krupu.

Dok ovaj izvještaj pišemo 8,30 sati na našem području vlada zatišje.

Drugih novosti nema a o svim novim događanjima bićete na vreme obaviješteni.

N A Č E L N I K
Jelić Đorđe

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

59

1993., siječanj 29.
Knin

Izvješće Crvenog križa RSK o iseljavanju i zbrinjavanju 74 osobe hrvatske nacionalnosti iz Potkonja

---

Republika Srpska Krajina
Crveni Krst Srpska Krajina
Knin, 29. 01. 1993. god.
Broj: 1/93.

Izvještaj na dan 29.01.1993.god. o zbrinjavanju i evakuaciji 74 građana Hrvatske nacionalnosti iz sela “Potkonja”, iz Republike Srpske Krajine u Republiku Hrvatsku.

Dana 29.01.1993. god. Knežević Jovo, referent za izbjeglice u CK u RS, i gosp. Drago Vujatović, načelnik civilne zaštite opštine Knin, izvršili su zbrinjavanje i sigurnost 74 građana hrvatske nacionalnosti iz sela "Potkonja" koji su dobrovoljno svojom voljom htjeli da napuste Republiku Srpsku Krajinu.[81] Osigurali smo im fizičku i materijalnu bezbednost, te sa našim predstavnicima vlasti i predstavnicima humanitarnog tima UNPROFOR-a, omogućili prelazak na područje Republike Hrvatske. Međutim, prilikom dogovora oko samog transporta tih ljudi obavješteni smo od gospođe Heder, koja radi po humanitarnim pitanjima civilne zaštite pri UNPROFOR-u, da je mogućnost transporta nemoguća, jer je upravo hrvatska strana bombardirala područje kroz koje je trebala proći. Obećanje od gospođe Heder da će pokušati ujutro 30.01. kod hrvatske strane urgirati, da se osiguraju bezbjedne mjere za ove građane, jer je naša vlada omogućila nesmetan prolazak ovih ljudi kroz naša područja.[82]

Referent za izbjeglice
u stručnoj službi CK u RS:
Knežević Jovan, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 053-002.

60

1993., siječanj 30.
Vukovar

Priopćenje Oblasnog sekretarijata za informisanje i regionalnu suradnju SO SBiZS o razmjeni ratnih zarobljenika između Republike Hrvatske i Republike Srpske kod Lipovca

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SO SLAVONIJA, BARANJA I Z. SREM
SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE I REGIONALNU
SARADNJU – PRES CENTAR –
VUKOVAR 30. januar 1993.

S A O P Š T E N J E

Dana 29. januara u 13.00 časova kod mesta LIPOVAC – REPUBLIKE SRPSKA KRAJINA izvršena je razmena ratnih zarobljenika između Republike Srpske i Republike Hrvatske. Razmena se trebala izvršiti kod mesta Dragalić, ali zbog ratnih dejstava je prebačena na prostor Republike Srpske Krajine. Razmenjena su 64, šezdeset četri lica na obe strane, razmena se odvijala po planu bez ikakvih poteškoća.

SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE
IREG. SURADNJU – PRES CENTAR
V U K O V A R

---

[81] O "dobrovoljnosti" vidi: Dok. br. 51.

[82] Priređivači su izostavili prilog: "Popis imena Hrvata iz Potkonja koji svojom voljom hoće da napuste teritorije Republike Srpske Krajine".

D.[83] Klajić, [v.r.]
M.P.[84]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 046-008.

61

1993., siječanj 30.
Obrovac
Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK da je noć 29/30. siječnja protekla mirno, bez oružanih sukoba

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1- str.pov. 18/93.
Obrovac, 30. 01. 1993. godine

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Obavještavamo Vas da je noć na području naše opštine protekla bez oružanih dejstava. Snage milicije i vojske RSK su na dostignutim linijama. Dok ovaj izvještaj pišemo 8,00 sati artiljerijski sukob još nije počeo. Za sada se jedan pripadnik vojske RSK vodi kao nestali a radi se o Vojvodić Mladenu rođenom 1941. godine koji je bio u tehničkoj službi. Vojvodić je dana 26. 01. 1993. godine nestao na predjelu ispod Tulovih greda na Velebitu.

Drugih novosti za sada nema a o svim daljnjim događanjima bićete na vreme obaviješteni.

N A Č E L N I K
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

62

1993., veljača 1.
Knin
Odobrenje UJB MUP-a RSK dobrovoljcu iz Armenije da napusti "teritorij" RSK

---

[83] Dragana.
[84] Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Sekretarijat za informisanje i regionalnu suradnju, Vukovar.

REPUBLIKA SRPSKE KRAJINE
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
Broj: 08/3-121-1/93.
Knin, 01. 02. 1993. g.

O D O B R E N J E

Kojim se odobrava JAKUBI EBRAHIM ALEK, rođ. 1958. g. dobrovoljcu iz Armenije i članu SRPSKO-ARMENIJSKOG DRUŠTVA da nesmetano napusti teritoriju Republike Srpske Krajine. Ovo odobrenje služi za nesmetano putovanje na relaciji Knin – Beograd.

Za M I N I S T A R
Milan Martić
[………, v.r.][85]

M.P.[86]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 6.

63

1993., veljača 1.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o topničkom napadu hrvatskih snaga na srpske položaje kod Tvornice glinice Obrovac

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
BROJ: 01/1-Str. pov. 22/93.
OBROVAC, 01. 02. 1993. godine

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Izještavamo vas da je noć na liniji fronta obrovačke opštine protekla mirno. Nije bilo artiljerijskih ni pješadijskih napada od strane neprijatelja na naše položaje. Jutros u 8,15 sati počeo je artiljerijski napad od strane naprijatelja u rejonu tvornice Glinice gdje je palo oko 10-tak artiljerijskih granata. Naše snage na ovaj napad također su uzvratile artiljerijom. Sukoba između pješadije naših i neprijateljskih snaga nije bilo.

O daljnjim događajima u toku dana ćemo vas redovno, izvještavati.

---

[85] Potpis nečitak.
[86] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.

Pod N A Č E L N I Ka:
Jelić Đorđe
B.[87] Gajić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

64

1993., veljača 2.
Okučani

Priopćenje Sekretarijata za informisanje Oblasnog vijeća SO ZS jugoslavenskoj javnosti da na području zapadne Slavonije nema borbenih aktivnosti te da hrvatska propaganda pokušava izazvati paniku na tom području

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SRPSKA OBLAST ZAPADNE SLAVONIJE
OBLASNO VIJEĆE
SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE
OKUČANI, 02. 02. 1993. GODINE

Molimo Vas da informirate jugoslavensku javnost da je na području Srpske oblasti Zapadne Slavonije potpuno mirno i da nema nikakvih borbenih dejstava. Činjenica je da su jedinice TO i milicije spremne da u slučaju napada hrvatskih snaga na ovaj teritorij isti brane svim raspoloživim sredstvima. Hrvatska propaganda, koju su iz nama nepoznatih razloga prihvatila i neka naša sredstva informisanja, pokušava da lažima izazove paniku na području Srpske oblasti Zapadne Slavonije. Sasvim sigurno da ne isključujemo mogućnost napada na ovo područje i zbog toga smo uvjereni da zajedno sa prisutnim snagama UN možemo i moramo obraniti Srpsku oblast Zapadne Slavonije i čitavu Republiku Srpsku Krajinu. O svim promjenama stanja, pravovremeno ćemo obavijestiti jugoslavensku javnost.

SEKRETAR ZA INFORMISANJE:
ŽIVKO ZAGORAC, [v.r.]

DOSTAVLJENO
TV BEOGRAD, TV NOVI SAD, TV BANJA LUKA, RADIO BEOGRAD

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 10., kut. 3.

65

1993., veljača 2.
Knin

Odobrenje MUP-a RSK kapetanu I. k. Milanu Šerbuli za preseljenje namještaja iz Knina u Zrenjanin, gdje je premješten na službu u Vojsku Jugoslavije

[87] Boško.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Uprava javne bezbednosti
Broj: 08/3-2-5-608/93.
Knin, [02.] 02. 1993. godine

O D O B R E N J E

kojim se odobrava, ŠERBULA MILANU kapetanu I klase Vojske Jugoslavije sada u garnizonu Zrenjanin da može nesmetano iz RSK – Knina gdje je bio do sada na službi izvesti svoje stvari.

1.) kompletna spavaća soba
2.) dnevni boravak (regal, dvosjed, trosjed, fotelje)
3.) dječji kreveti 2 kom.
4.) vrtna garnitura – pletena (stolovi i stolice)
5.) kuhinjski nameštaj (stol, stolice, komoda, viseći delovi, štednjak, sudoper i dr.)
6.) frižider, veš mašinu, zamrzivač
7.) TV-kolor i mali TV, video, muzička linija, kasete, fotoaparat
8.) tepisi
9.) suđe (kuhinjsko i drugo)
10.) garderoba

Navedene stvari će biti prevežene na relaciji Knin-Zrenjanin, mobilisanim kamionom SV RSK. Ovo odobrenje se izdaje u svrhu nesmetanog izvoza navedenih stvari iz RSK i u druge se svrhe ne može koristiti.

N A Č E L N I K
Nebojša Pavković, [v.r.]

Izvornik, strojopis,ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 11.

66

1993., veljača 2.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o srpskim gubicima na ratištu kod Obrovca u napadnoj akciji Hrvatske vojske

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1- str.pov. 23/93.
Obrovac, 2. februar 1993. godine

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Izvještavamo Vas da je od početka neprijateljskog napada na teritorij Republike Srpske Krajine na našem području poginulo 5 (pet) Srpskih boraca, 5 (pet) Srpskih boraca je lakše i teže ranjeno, 12 (dvanaest) Srpskih boraca je zarobljeno i jedan borac se vodi kao nestali.

– Poginuli su Veselinović Zoran sin Dušana, rođen 25.07.1967. god. u Zelengradu. Poginuo je na "Nasipu" iznad Rovanjske 23.01.1993. god. Olujić Stevo iz Bilišana, rođen 1950. godine. Poginuo je dana 24.01.93. godine u Jasenicama. Imena troice boraca koji su poginuli u Jasenicama u noći 23/24.01.1993. godine još neznamo, pošto njihova tijela još nisu izvučena.

– Teže ranjeni su Čeprnja Živko, Vujisić Ratko i Veselinović Milenko u Jasenicama dana 24.01.1993. godine. Sva troica su pripadnici specijalnog voda SJB Obrovac. Istog dana lakše je ranjen Pupovac Bogdan zv. Boćin koji se oporavio i ponovo vratio u svoju jedinicu. Dana 23.01.1993. godine u Jasenicama ranjen je Dupor Jovan sin Jovana iz Karina Gornjeg.

– Kao nestali od 26.01.1993. godine vodi se Vojvodić Mladen iz Obrovca rođen 1941. godine. Nestao je u Velebitu.

– U noći 23/24.01.1993. godine u Jasenicama su zarobljeni niže navedeni Srpski borci:

1. Olujić Jovo sin Miloša rođen 1950. godine, komandir voda.
2. Komazec Željko sin Mirka rođen 1964. godine.
3. Ljubičić Boško sin Nikole rođen 1952. godine.
4. Radmilović Dušan sin Miloša rođen 1958. godine.
5. Veselinović Stevo sin Đure rođen 1951. godine.
6. Olujić Ilija sin Petra rođen 1950. godine.
7. Grozdanić Nikola sin Petra rođen 1958. godine.
8. Kuridža Đuro sin Mijata rođen 1949. godine.
9. Jokić Slobodan sin Mihajila rođen 1968. godine.
10. Pešelj Obrad sin Ilije rođen 1950. godine.
11. Švonja Strahinja sin Ilije rođen 1967. godine.
12. Kljajić – Perić Rade sin Bogdana rođen 1959. godine.
13. Lončar (Vojina) Jovan rođen 1955. godine.
14. Badža Živko sin Jovana rođen 1956. godine.
15. Gnjatović Đuro sin Stanka rođen 1956?. godine.

Od 15 (petnaest) navedenih srpskih boraca troica su poginula u vreme zarobljavanja ali neraspolažemo s imenima poginulih.

Prednje Vam se dostavlja na znanje i daljnje korištenje.

N A Č E L N I K
Jelić Đorđe, [v.r.]

M.P.[88]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

[88] Okrugli pečat: MUP RSK, SJB Obrovac.

67

1993., veljača 2.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o sukobima kod Velike i Male Bobije i na području Tulovih greda te razmjeni topničke vatre kod Zatona i Njivica

---

SRPSKA REPUBLIKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC

BROJ: 01/1STR.POV. 24?/93.
OBROVAC, 02. 2. 1993.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN

DANA 02.2.1993. GODINE NA PODRUČJU OPŠTINE OBROVAC TOKOM CJELOG DANA TRAJALE SU ARTILJERIJSKE BORBE IZMEĐU NAŠIH I NEPRIJATELJSKIH SNAGA. NEPRIJATELJ JE TUKAO POLOŽAJE NAŠE ARTILJERIJE I PJEŠADIJE NA PODRUČJU ZATONA I NJIVICA, KAO I NASIP GDJE SE NALAZE NAŠE NAVODEĆE RAKETE.

U PREDJELU VELIKE I MALE BOBIJE DOŠLO JE DO SUKOBA PJEŠADIJE NAŠIH I USTAŠKIH SNAGA, KAO I NA PREDJELU TULOVIH GREDA. NA NAŠOJ STRANI U TOKU OVOG DANA NIJE BILO MRTVIH, JEDAN BORAC RANJEN U PREDJELU STOPALA. NA STRANI NEPRIJATELJA IMA NAJMANJE TROJICA POGINULIH. DOK OVO JAVLJAMO BORBE SU PRESTALE I ZA SADA NEMA NIKAKVIH DEJSTAVA.

PREDNJE VAM SE DOSTAVLJA NA ZNANJE I DALJNJE KORIŠTENJE.–

NAČELNIK
ĐORĐE JELIĆ

PREDAO BJELANOVIĆ 2.2.1993. U 23.55 H PRIMIO ZA MUP-: JOVAN

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

68

1993., veljača 3.
Vukovar

Priopćenje Oblasnog sekretarijata za informisanje i regionalnu suradnju SO SBZS o razmjeni topničke vatre na području sela Mirlović Polje, Kričke i Dalak, te protestu GŠ SVK Zapovjedništvu UNPROFOR-a zbog akcije Hrvatske vojske u zadarskom zaleđu

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SRPSKA OBLAST SLAVONIJA,
BARANJA I ZAPADNI SREM

OBLASNI SEKRETARIJAT ZA
INFORMISANJE I REGIONALNU
SARADNJU
V U K O V A R M.P.[89]
03. februara 1993.

S A O P Š T E N J E

U kontaktu sa "Srpskim radio KNIN" saznali smo da su na Krajiškom ratištu danas najžešći artilerijski okršaji bili na drniškom frontu; naročito žestoki artilerijski napadi bili su na području sela Dalak, Kričaka i Mirlović polja. Krajiški borci se hrabro bore, njima su se pridružili i meštani spomenutih sela. U odbranu su se uključili i stari i invalidi…

Kako iz istog izvora saznajemo Glavni štab Srpske vojske Republike Srpske Krajine uputio je protest Komandi UNPROFOR-a povodom nastavka hrvatske agresije na Republiku Srpsku Krajinu, u kojem se navodi: "Da Hrvatska vojska dovlači nove snage. Da smo napad dočekali goloruki, jer je teško naoružanje bilo pod komandom UNPROFOR-a. Da smo ipak zaustavili hrvatsko-ustašku agresiju, koja se nastavila nesmanjenom žestinom i da ne možemo gledati ravnodušno kako umire naš narod i kako se uništava naša imovina, kaže se pored ostaloga u saopštenju Glavnog štaba Srpske vojske Republike Srpske Krajine."

U Radio Kninu takođe saznajemo da se i dalje ne zna šta se dešava sa civilima, koje su ustaše zarobile u srpskim selima u Ravnim Kotarima, prilikom napada pre 13 dana. Nažalost, kako saznajemo postoje indicije da je većina zarobljenih pobijena.

SEKRETAR ZA INFORMISANJE I
REGIONALNU SURADNJU
D.[90] Klajić, [v.r.]

M.P.[91]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 089-004.

69

1993., veljača 3.
Glina
Zapisnik sastanka sekretara i načelnika SJB s područja Banovine i Korduna

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
G L I N A
BROJ: 08-04/3-14/92.
Glina, 03. 02. 1993. g.

[89] Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Sekretarijat za informisanje i regionalnu suradnju, Vukovar.
[90] Dragana.
[91] Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Sekretarijat za informisanje i regionalnu suradnju, Vukovar.

ZAPISNIK

sa kolegija sekretara i načelnika SJB održanog dana 03. 02. 1993.g. u Sekretarijatu unutrašnjih poslova Glina s početkom u 11,00 sati, sa slijedećim

Dnevnim redom

1. Podnošenje izvještaja o radu za proteklo razdoblje.
2. Ostala pitanja.

PRISUTNI:

1. Tošo Pajić, pomoćnik Ministra UP RSK
2. Bjelac Nikola, sekretar SUP-a Glina
3. Klipa Ljuban, načelnik SJB Slunj
4. Vuletić Nikola, načelnik SJB Tušilović
5. Radojčić Milan, načelnik SJB Dvor
6. Zrakić Željko, komandir SM Glina
7. Momčilović Dušan, zamjenik sekretara SUP-a Glina
8. Škaljac Đuro, sekretar SUP-a Vojnić
9. Relić Miladin – SM Vojnić
10. Ostojić Željko, načelnik SJB Petrinja
11. Borota Nikola, načelnik SJB Vrginmost

TOŠO PAJIĆ pozdravlja prisutne, a posebno se obratio borcima koji su došli sa ratišta iz Knina i poželio brzo ozdravljenje ranjenima, te upoznaje prisutne da je Bjelac Nikola imenovan za Sekretara SUP-a Glina.

Dnevni red jednoglasno usvojen pa se prešlo na rad po prvoj točki dnevnog reda.

Ad.1. SJB SLUNJ

– Načelnik SJB Slunj Klipa Ljuban podnio je izještaj o radu navedene SJB za proteklo razdoblje. Mobilizacija je uspjela tako da u gradu uopšte nema muškaraca.

SJB TUŠILOVIĆ

– Za ovu SJB izvještaj o radu podnio je načelnik Vuletić Nikola – navodi da nije bilo problema oko mobilizacije sem par slučajeva gdje su ljudi odbili primiti poziv za mobilizaciju ali su naknadno otišli na položaj tako da nitko nije privođen.

SJB DVOR

– Za ovu SJB izvještaj o radu podnio je načelnik Radojčić Milan – navodi da je bilo slučajeva bacanja eksplozivnih naprava – bačena bomba na jednu kuću, te pucanje po jednoj kući u Dvoru, provala u trgovinu, paljevina sijena i dr. Sva ova krivična djela su u fazi krim. obrade.

– odaziv ljudi na mobilizaciju je bio veoma dobar i nema problema vezano za mobilizaciju.

– policijski čas traje i nema problema.

SM GLINA

– Komandir SM Glina Zrakić Željko podnio je izvještaj o radu ove SM za proteklo razdoblje navodeći da je bio slučaj bacanja bombe u frizerski salon Kajganić Katice – Branka, 4 saobraćajne nezgode. Javni red i mir narušavan je u dva navrata.

– navodi da je bilo problema – Lukač[92] zauzeo SM, ali i taj slučaj će biti rasvjetljen.–

[92] Dušan.

– vitalni objekti su obezbjeđeni. Naši radnici su sa punktova privodili vojne obveznike kako sa naše opštine tako i sa područja drugih opština – SJB.
– oduzimano je gorivo i to većinom od osoba sa Korduna.
– radnici ove SM u potpunosti provode Naredbu o zabrani točenja alkoholnih pića, pa je u vezi s tim zatvoreno više ugostiteljskih objekata (3), a protiv vlasnika slijedi prijava.
– mobilizacija je u potpunosti uspjela.
TOŠO PAJIĆ
– postavlja pitanje komandiru SM Glina Zrakić Željku zbog čega se oduzeta roba predaje Brigadi. U buduće robu ne predavati u brigadu.
SJB PETRINJA
– Za ovu SJB izvještaj o radu podnio je Željko Ostojić, načelnik SJB. Navodi da je bio jedan slučaj nasilničkog ponašanja, jedan slučaj napada na ovlašteno službeno lice, 1 sl. bacanja eksplozivne naprave na kuću Vojnović Ostoje.
– što se tiče razdvajanja punktova sa UNPROFOR-om, razdvojen je tako da su naši ljudi ušli u "FINEL". – mobilizacija je uspjela.
SJB VOJNIĆ
– Izvještaj o radu podnio je Relić Miladin – navodi da je bio jedan slučaj ubojstva, provala u "NK Petrova Gora", te provala u jednu obiteljsku kuću, te krađa zlatnog nakita tkđ. iz obiteljske kuće. – stanje javnog reda i mira je zadovoljavajuće –JRM narušavan samo u jednom navratu od strane pijanih osoba.
SJB VRGINMOST
– Izvještaj o radu za ovu SJB podnio je načelnik Borota Nikola.
– radnici ove SJB priveli su par lica koja se nisu odazvala na mobilizaciju.
TOŠO PAJIĆ
– predlaže da komandiri jedinica koji su bili u Kninu na ratištu upoznaju prisutne ukratko o problemima kako bi se mogli dogovoriti što treba izmjeniti.
MOMČILOVIĆ DUŠAN
– zamjenik sekretara SUP-a Glina a koji se vratio sa ratišta iz Knina navodi da su ljudi bili veoma nezadovoljni, hranu nisu dobivali po tri dana, veze su bile slabe – nikakove. Preživljavalo se od hrane koju su dobivali od posjeta i bilo je nešto pršuta.
– ranjeno nam je 5 boraca i jedan je poginuo.
– navodi da je komandir Jedinice milicije za posebne namjene pri SUP-u Glina – Ostojić Željko, zvani "Ikan" teško ranjen i u životnoj je opasnosti. Do sada se nalazio u bolnici u Kninu i prebačen je u Banja Luku. Obezbeđen je avion za prevoz istog u Beograd ali se o tome još moraju dogovoriti sa njegovim roditeljima.
– napominje da bi trebalo u Kninu zatražiti još deset kompleta uniformi jer ovo što smo dobili nisu kompletirani brojevi i fali još za neke ljude.
VULETIĆ NIKOLA
– načelnik SJB Tušilović koji se također vratio sa ratišta iz Knina govori o problemima sa kojima su se susreli naši ljudi prilikom dolaska na ratište, kao prvo ljudi uopšte nisu upoznati sa situacijom na frontu, totalna dezorganizacija, ne funkcionira sistem veza, domaći ljudi se međusobno svađaju i nisu htjeli održati – držati položaje, ustaše su tukle po nama, a da nitko na njih nije ispalio ni granata da nas štiti.
– navodi da su bili odsječeni, bolnička vozila nisu uopšte dolazila do njih iako su ih pozivali radi prevoza ranjenih, tako da su u povlačenju morali nositi svoje ranjene ljude.
– što se tiče akcija – išlo se na osvajanje Ražovljeve glave iza Škabrnje. Tražili smo da se odobri akcija širih razmjera kako bismo izvukli ranjenike, pa i mrtve ljude.

– Sve što smo tražili iz Knina nismo mogli dobiti, da mi nismo dolje došli iz Banije, ne bi bilo uopšte šanse da se taj prostor obrani.

BOROTA NIKOLA

– upoznaje prisutne da je išao u Knin na ratište u posjetu našim borcima sa Kolom srpskih sestara. Kad su došli dolje niko im nije znao reći gdje se nalaze naši ljudi tako da smo sasvim slučajno naišli na jednog našeg čovjeka i on nam je rekao gdje su, dok od komande niko nije znao gdje su.

– obišli smo tenkiste, razgovarali sa njima i ljudi su nezadovoljni rukovođenjem, nemaju veze, borci inzistiraju na tome da ukoliko se do nedelje ne izvrši smjena da će se povući.

– nezadovoljni su načinom rukovođenja i komandnim kadrom.

– borci traže maskirne uniforme.

TOŠO PAJIĆ

– ističe da su u Kninu svjesni činjenice da nije bilo boraca sa Banije i Korduna da bi ustaše bile u Benkovcu, te su zahvalni našim ljudima i ukazuju im povjerenje.

– na inzistiranje prisutnih i sam pomoćnik ministra je obećao da će u Kninu vidjeti da se više ne šalju dolje naši ljudi, ali ipak moli da se sada dok se on ne vrati iz Knina radi na tome u koliko bude trebalo ići na smjenu – predlaže da se pripreme popisi ljudi.

– predlaže da se ispita odnos Vuruna Petra iz SJB Kostajnica prema poslu, rukovodstvu SUP-a i MUP-a Knin – kolegiju. Napominje da je o tome razgovarao sa Ministrom Martićem[93] i Ministar je predložio da Vuruna dođe u Knin na razgovor – ponudi mu neko drugo radno mjesto i razmišljati o smjeni istog.

– zadužuje sekretara SUP-a Glina Bjelac Nikolu da pozove Vurunu na razgovor, neka dade pismenu izjavu – smijeniti ga, dati mu neko drugo radno mijesto. Rok 8 dana.

– što se tiče UNPROFOR-a velik dio tih snaga je suspendiran – misli se na njihov rad. Oni se uglavnom oglušuju na zbivanja – napad ustaša i ništa ne poduzimaju. Navodi slučaj kada je Poljski bataljon u Slunju pokušao spriječiti mobilizaciju naših snaga. Pajić je razgovarao sa Musom[94] i dogovoreno je da se UNPROFOR vrati nazad na te punktove a on je dao obećanje da više neće kontrolirati vozila i ljude, oni nemaju što raditi i ukoliko shvatimo da ih tu ne treba, reći im otvoreno da ih ne želimo na punktu i moraju se toga pridržavati.

– za izdavanje propusnica za prelazak državne granice upućivati sve u SUP Vojnić (misli se na izlazak iz Krajine).

– milicija ne može da bude podređena vojsci već samo ravnopravni

– razgovarao je sa pripadnicima francuskog bataljona, odnosno jedinicom Vlade Francuske koja je određena da obezbeđuje i omogućava prolazak humanitarne pomoći iz Jugoslavije (nalaze se u Kladuši), te pobliže upoznaje prisutne o nekim bitnim stvarima možda povoljnim za nas.

– Pajić govori o tkđ. obavljenom razgovoru sa predstavnikom Visokog komeserijata za izbjeglice iz Belgije – Žakom Franklinom i ističe da isti nije naklonjen nama, traženo je od njega da omogući dolazak humanitarne pomoći i u Krajinu.

– zbog svega toga i još nekih postupaka odlučeno je da se isti pri izlasku iz Krajine privede u SUP Vojnić i da se zatraži smjena istog.

SJB PETRINJA

– Željko Ostojić upoznaje prisutne da Danski bataljon vrši smjenu vojnika i da je pukovnik Janjanin[95] dogovorio da se smjena vrši putem Petrinja-Sisak, pa postavlja upit da

[93] Milan.

[94] Bamay.

[95] Stevan, načelnik OBO 39. korpusa SVK.

li to omogućiti ili ne s obzirom da je jedan dio već prošao a SJB Petrinja o tome uopšte nije obavještena ni upoznata u to.

TOŠO PAJIĆ

– napominje da se ne mogu obavljati razgovori koji se tiču granice bez prisustva milicije. Milicija određuje što će se dešavati na granici jer mi i držimo granice.

ŽELJKO OSTOJIĆ

– navodi da su Nigerijci bili u "FINELU" te da su naši ljudi prošli ispred njih i tu držimo punktove.

BJELAC NIKOLA

– upozorava Ostojića da raspolaže informacijom da su naši ljudi u skučenom prostoru kod "FINELA" a obzirom da je okolo minsko polje koje treba razminirati. Minsko polje treba povući napred jer čemu minska polja iza leđa našim ljudima.

ŽELJKO OSTOJIĆ

– upoznaje prisutne da će se danas zapečati komisijski pogoni "Finela" u Petrinji s obzirom da su tu gotovi proizvodi, strojevi i dr. od velike materijalne vrijednosti i u datom momentu spremno je sve za rad.

– Sada se sa našim ljudima u "FINELU" nalaze i pripadnici UNPROFOR-a. Veoma su korektni i spremni na suradnju, te pomoć. S obzirom na novo nastalu situaciju dozvoljavamo crncima da voze hranu svojim ljudima u M.[96] Goricu. Pita da li se ovako ponašaju i dalje ili ne. Mišljenje kolegija je da treba stvarati prijateljske odnose sa njima i da je to dobar postupak.

BJELAC NIKOLA

– upoznaje prisutne da je razgovarao sa pukovnikom Tarbukom[97] o razdvajanju punktova i dogovoreno je da na Širokoj cesti ostaje zajednički punkt naših ljudi i pripadnika UNPROFOR-a.

– tkđ. navodi da je potrebno razgovarati sa pukovnikom Janjaninom da nas više ne može dovoditi pred svršen čin, neke stvari se ne mogu rješavati bez nas.

– dogovoreno je da će se tražiti gorivo od vojske za potrebe službe milicije (u Volinji ima 800 tona goriva).

OSTOJIĆ ŽELJKO

– govori o problemima koje ima milicija u Petrinji sa Korpusnom milicijom baš oko policijskog časa.

TOŠO PAJIĆ

– naređuje Ostojiću da prenese Janjaninu da ne može naređivati miliciji jer milicija radi svoj posao i policijski čas je naša nadležnost.

– poslovi javne bezbednosti – nadležnost milicije i ne može niko razgovarati u naše ime i bez nas o poslovima iz naše nadležnosti.

– upoznaje prisutne s Naredbom da se puste iz zatvora svi zatvorenici, dio redovnih sudova preuzima poslove vojnih sudova, a vezano za izmene u ZKP-a i KZ-a čita Relić Miladin, koji je zadužen da tu Naredbu fotokopira i dostavi SJB – SUPu.

RELIĆ MILADIN

– nakon što je pročitao neke odredbe iz Uredbe sa zakonskom snagom vezano za izmene u vođenju istražnog postupka, te predlaže da se sa OJT[98] dogovorimo koje radnje će obavljati SUP, a koje tužioc, – obećao je fotokopirati Naredbu i dostaviti Glini

[96] Marija.
[97] Slobodan, zapovjednik 39. korpusa SVK.
[98] Općinska javna tužilaštva.

TOŠO PAJIĆ
– predlaže da svaki SUP imenuje 3 čovjeka koji će raditi te poslove biti nosioci istrage u SUP-u. Tu učiniti u toku ove sedmice (tu odrediti načelnice za kriminal i dr.)
RADOJČIĆ MILAN
– postavlja pitanje što sa onim ljudima koji su odbili ići na ratište u Knin.
TOŠO PAJIĆ
– te ljude dati u neku drugu jedinicu, gotovo je sa takovim slučajevima.
– oni koji su ranije suspendirani a sada se javili kao dobrovoljci i otišli u Knin, osloboditi ih kazne, vratiti ih na posao, a oni koji su sada odbili i u buduće odbiju sa njima odmah u zatvor, a zatim na front.
BJELAC NIKOLA
– govori o slučaju sa komandirom iz Capraga – treba ga maknuti sa dužnosti komandira. Nije doveo svoju jedinicu za Knin, navodno ima bolesnu djecu. Provjerite navode.
RELIĆ MILADIN
– govori o potrebi da se ukaže razumijevanje ljudima sa bolesnom djecom. Što sa djecom koja su teško bolesna i moraju na liječenje u bolnicu i sl.
S obzirom da više nije bilo pitanja i prijedloga, kolegij završen u 13,00 sati.

Zapisničar
Savka Boromisa, [v.r.]

Pomoćnik ministra
Tošo Pajić

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 355.

70

1993., veljača 3.
Pakrac

Obavijest Opštinskog štaba civilne zaštite Pakrac povjereniku u Kričkama o prioritetima prilikom evakuacije stanovništva u Republiku Srpsku i SR Jugoslaviju u slučaju napada Hrvatske vojske

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
OPŠTINSKI ŠTAB CIVILNE ZAŠTITE
P A K R A C
Broj: 03-72/93.
Pakrac, 3. 02. 1993.

VRANEŠEVIĆ RADOJKA
K R I Č K E

Predmet: Prioriteti prilikom evakuacije civilnog stanovništva

U slučaju agresije Hrvatske vojske, a u cilju izbjegavanja panike i haosa među civilnim stanovništvom, neophodno je uraditi sledeće:

1. O d m a h u svim naseljima izvršiti popis civilnog stanovništva za evakuaciju prema sledećim kriterijima:

a) MAJKE SA DJECOM DO 7 GODINA STAROSTI,

b) STARE I IZNEMOGLE OSOBE KOJIMA JE POTREBNA LIJEČNIČKA POMOĆ,

c) RANJENI BORCI KOJI IMAJU PRAVO NA POMOĆ I NJEGU.

2. U ovisnosti o broju ovakvih osoba osigurati prevozna sredstva za njihovu evakuaciju. Evakuacija ovih osoba izvršiti će se preko SAVE u REPUBLIKU SRPSKU I SRJ.

3. Ostalo radno sposobno stanovništvo neće napuštati teritoriju "Zapadna Slavonija."

Molimo da nam gore navedene popise odmah dostavite.

Srdačno vas pozdravljamo.

K O M A N D A N T OZ:
Jovanović Ilija, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 19., kut. 4.

71

1993., veljača 3.
Knin

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o snažnim topničkim napadima na Zaton, Njivice, Muškovce i Bilišane te pješačkim borbama kod Velike i Male Bobije i Tulovih greda

---

SRPSKA REPUBLIKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
BROJ: 01/1-STR.POV. 25/93.
OBROVAC, 03. 2. 1993. GODINE

MINISTARSTVU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE – KNIN –
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE – KNIN –

DANA 03.2.1993. GODINE NA PODRUČJU OPŠTINE OBROVAC OD JUTARNJIH SATI TRAJU ARTILJERIJSKI NAPADI NEPRIJATELJA NA POLOŽAJE NAŠIH SNAGA. NEPRIJATELJ JE ARTILJERIJOM TUKAO U MJESTA ZATON, MUŠKOVCI, BILIŠANE, NJIVICE KAO I BIVŠU TVORNICU GLINICE OBROVAC, A TAKOĐER SU GAĐALI NAŠE POLOŽAJE U MJESTU KRUŠEVO.

NA PREDJELU VELIKE I MALE BOBIJE KAO I NA PREDJELU TULOVIH GREDA I DALJE SE VODE BORBE ZA ZAUZIMANJE NAVEDENIH POLOŽAJA KAKO BI SE OVLADALO KOMUNIKACIJOM OBROVAC-ALAN-SVETI ROK.

U TOKU DOSADAŠNJIH BORBI NIJE BILO POGINULIH I POVREDJENIH NA NAŠOJ STRANI. DOK OVO JAVLJAMO I DALJE SE VODE ARTILJERIJSKE BORBE, A O SVEMU ĆEMO VAS NAKNADNO OBAVJESTITI.–

NAČELNIK
ĐORĐE JELIĆ

PREDAO BJELANOVIĆ DANA 03.2.1993. U 16,00 SATI
PRIMIO: D ČENIĆ

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

72

1993., veljača 4.
Vukovar

Priopćenje Sekretarijata za informisanje i regionalnu suradnju SO SBZS o broju kaznenih djela od razdoblja proglašenja ratne opasnosti na području SUP-a Vukovar

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SRPSKA OBLAST SLAVONIJA, BARANJA I ZAPADNI SREM
SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE I REGIONALNU
SARADNJU – VUKOVAR 4. FEBRUAR 1993.

S A O P Š T E N J E

SUP – VUKOVAR SAOPŠTAVA GRAĐANIMA OPŠTINE VUKOVAR

Od vremena proglašenja ratne opasnosti pa do danas, radnici SUP-a Vukovar evidentirali su 11 slučajeva izvršenih provala u porodične stanove i privatna preduzeća, od toga:

– 3 krivična dela krađe manje materijalne vrednosti
– 3 slučaja narušavanja javnog reda i mira pucanjem iz vatre. oruž.
– 4 saobraćajne nesreće bez povređenih lica, ali sa većom materijalnom štetom
– 6 slučajeva krivičnog dela ubistva – od kojih su tri slučaja rasvetljena, a 4 počinioca su lišena slobode i sprovođena u istražni zatvor u Belom Manastiru
– još 3 lica se nalaze u istražnom zatvoru u Belom Manstiru, zbog izvršenog krivičnog dela ugrožavanja opšte bezbednosti i sigurnosti građana (bacanje bombe)
– protiv jednog lica podneta je prijava zbog krivičnog dela nedozvoljene trgovine – ratnog profiterstva.

Obaveštavamo javnost da radnici SUP-a Vukovar permanentno pokrivaju teren svoga delovanja, a napred navedena delovanja i radnje su počinjena u daleko manjem obliku negoli što je bilo činjeno pre proglašenja ratnog stanja.

SUP VUKOVAR
SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE
SO SLAVONIJA, BARANJA I ZAP. SREM
D.[99] Klajić, [v.r.]
M.P.[100]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 046-008.

[99] Dragana.
[100] Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Sekretarijat za informisanje i regionalnu suradnju, Vukovar.

73

1993., veljača 4.
Knin
Izvješće SUP-a Knin MUP-u RSK o ubojstvu Hrvata u selu Puljani kod Oklaja

---

SUP KNIN
DEPEŠA BROJ / 02/2-9-3-73/93
KNIN 4. 2. 1993.

MUP RSK KNIN

PREDMET: BRAČIĆ IVAN I DRUGI
OBAVIJEST

DANA 3.2.1993. GODINE OKO 17 SATI OBAVJEŠTEN JE OVAJ SEKRETARIJAT DA JE NEKOLIKO GRADJANA U MJESTU OKLAJ ZASEOK PULJANI PRONADJENO MRTVO.
DANA 4.2.1993. GODINE NA LICE MJESTA IZIŠAO JE ISTRAŽNI SUDAC OKRUŽNOG SUDA U KNINU, NA LICE MJESTA LALIĆ ŽELJKO SA NAŠIM RADNICIMA, TE SA RADNICIMA OPŠTINSKOG ŠTABA CRVENOG KRSTA KNIN I RADNICIMA KOMUNALNOG PREDUZEĆA KNIN. U MJESTU OKLAJ ZASEOK PULJANI PRONAŠLI SMO U KUĆI BRAČIĆ IVANA:
1. BRAČIĆ IVANA SIN POKOJNOG LUKE RODJ. 1914.
2. BRAČIĆ ANU ŽENU IVANOVU RODJ. 1921. GOD.
3. BRAČIĆ PAVLA POK. PAŠKA RODJ. 1923. GOD.
4. PARAĆ ANU ŽENU PAVLA RODJ. 1923. GOD.
5. BRAČIĆ MARIJU POK. IVANA RODJ. 1926. GOD.
U NJENOJ KUĆI PRONAŠLI SMO MRTVU PARAĆ KATU POK. NIKOLE RODJ. 1920. GOD. U NJEGOVOJ KUĆI PRONAŠLI SMO MRTVA PARAĆ KRSTU SIN IVANA RODJ. 1940.
SVI NAPRIJED NAVEDENI UVIDJAJOM JE UTVRDJENO DA SU UBIJENI IZ VATRENOG ORUŽJA-PUŠKE. RADNICI KOMUNALNOG PODUZEĆA KNIN SU SVE NAPRIJED NAVEDENE POKOPALI U MJESNOM GROBLJU MRATOVO-OKLAJ.
ZAPISNIK O POKOPU JE SASTAVIO OPŠTINSKI ŠTAB CIVILNE ZAŠTITE KNIN.

NAČELNIK
GOJKO DEVRNJA

PILIPOVIĆ 4.2. U 16,30 PRIMIO-: GRKINIĆ OK OK Ž

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 6044.

74

1993., veljača 4.
Tenja
Zaključak Izvršnog savjeta Srpske općine Tenja o političko-sigurnosnoj situaciji

---

IZVRŠNI SAVET SRPSKE OPŠTINE TENJA doneo je na 1. sednici održanoj 4. februara 1993. godine pod tačkom 1. dnevnog reda na temelju člana 12. stav 1. točka 6. Zakona o teritorijalnoj organizaciji Republike Srpska Krajina i lokalnoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpska Krajina" broj 3/92) i člana 11. stav 1. točka 6. Statuta Srpske opštine Tenja ("Službeni glasnik Srpske opštine Tenja" broj 1/93)

Z A K L J U Č A K
povodom razmatranja političko bezbednosne situacije na području opštine

I

U vremenu sveopšte ustaške agresije na teritoriju Republike Srpska Krajina, izražavajući puno poverenje u snagu i odlučnost boraca i njihovih komandi jedinica Srpske vojske Republike Srpska Krajina na svim nivoima, Izvršni savet opštine Tenja, ceni stabilnom političko bezbednosnu situaciju na području opštine.

II

Izvršni savet opštine Tenja ceni izuzetno povoljnim odaziv na mobilizaciju ljudstva i tehnike na području opštine. Zahvaljujući visokom borbenom moralu boraca i gotovosti jedinica Srpske vojske Republike Srpska Krajina na području opštine Izvršni savet opštine Tenja je i nadalje – unatoč neposrednoj ratnoj opasnosti – u mogućnosti da organizuje neophodne privredne aktivnosti i omogući nesmetan život i rad na svom području.

U tom smislu Izvršni savet opštine Tenja će i nadalje – uz punu koordinaciju aktivnosti sa komandama jedinica Srpske vojske Republike Srpska Krajina – preduzimati mere i aktivnosti za što efikasnije prilagođavanje privrednih i društvenih aktivnosti na svom području ratnim uslovima. Ceneći nužnim da se privredne i društvene aktivnosti moraju odvijati i u složenim ratnim uslovima Izvršni savet opštine Tenja će preduzeti u okviru ustavnih i zakonskih ovlašćenja sve raspoložive mere da braniocima Krajine pomogne u daljnjem učvršćivanju borbene gotovosti jedinica naročito u organizaciji života i rada članova njihovih porodica sa područja opštine.

III

Ceneći izuzetno osetljivim položaj naseljenih mesta na području opštine kao rubnih naselja na samom prednjem kraju odbrane Izvršni savet opštine Tenja ocenjuje da još uvek nisu stvoreni uslovi za izvođenje redovne nastave u vaspitno obrazovnim ustanovama na području opštine. Izvršni savet opštine Tenja nadalje ceni – u smislu tačke II stav 4. ovog Zaključka – da nisu stvoreni uslovi za neometano i bezbedno putovanje srednjoškolske dece sa područja opštine u Vukovar. Izvršni savet će svakodnevno, u konsultacijama sa Izvršnim savetima mesnih zajednica sa područja opštine Tenja, procenjivati stanje i o tome doneti odgovarajuću odluku.

IV

Zabranjuje se svim fizičkim i pravnim osobama sa područja opštine Tenja točenje i prodaja alkoholnih pića. Nalaže se svim fizičkim i pravnim osobama sa područja opštine

Tenja koja se bave točenjem i prodajom alkoholnih pića da ista vrate u skladišta i o tome sačine inventurni zapisnik.

V

Ovaj zaključak objavit će se u "Službenom glasniku opštine Tenja".

Broj: 01-221-93.

PREDSEDNIK
JOVAN REBRAČA, [v.r.]

M.P.[101]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 260.

75

1993., veljača 5.
Borovo Naselje
Zapisnik 33. sjednice Oblasnog vijeća SO SBZS

ZAPISNIK

sa 33. sednice Oblasnog veća SO SBZS, održane dana 05.02.1993. god. u 11,30 časova u Borovu naselju.

PRISUTNI ČLANOVI: Ilić Milan, Petrović Božidar, Nedić Pajo, Adamović Ljubinka, Papić Tomislav, Matić Petar.

OSTALI PRISUTNI: Slobodan Popović, Lazić Dragan, Sofija Jošić, Kolar Jovan

Na sednici je predložen i razmatran sledeći :

DNEVNI RED

1. Usvajanje zapisnika i zaključaka sa prošle sednice Oblasnog veća održane 22.01.1993. god. u Belom Manastiru
2. Izveštaj Komisije za reviziju naseljavanja Iloka
3. Problemi financiranja zdravstvenog centra "Sveti Sava" u Vukovaru i fonda zdravstva Vukovar
4. Prihvatanje Predloga v.d. dir. Muzeja SO SBZS sa sedištem u Vukovaru, a o prelasku ove institucije u nadležnost opštine Vukovar
5. Informacija o konačnom provođenju konkursa za službenike OV SO SBZS
6. Razno.

Ad 1.
Pročitani su i usvojeni zaključci sa prošle sednice, održane 22.01.1993. u Belom Manastiru sa dopunom da se preduzeću "Sombor-put" uputi obavest da je Oblasno veće spremno ispuniti svoje obaveze prema istom, onda kada se put Karadžićevo – Gaboš osposobi za normalnu upotrebu. Potrebno je isto tako navesti da su trenutno sva naše sredstva usmerena na odbranu i da se nadamo da će nas zato preduzeće u tome podržati i shvatiti.

[101] Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Opština Osijek (s privremenim sjedištem u Tenji), Izvršni savet opštine.

Ad 2.
Papić: daje kratko objašnjenje o dosadašnjim aktivnostima komisije, imenovane od strane Oblasnog veća. Komisija je otišla u Ilok, gde se pre svega konsultovala sa predstavnicima Ministarstva pravosuđa i uprave, gde je komisiji predočen NACRT ZAKONA o privremenom davanju na korištenje napuštenih stanova i kuća (prilog uz Zapisnik). Posle toga iznosi hronologiju naseljavanja Iloka, počev od vojne uprave do danas.
Lazić: Naseljavanje najvećeg broja slobodnih kuća u Iloku desilo se još za vreme vojne uprave.
Ad 3.
KOLAR JOVO: Ističe značaj zdravstvene službe u svim oblastima života, čak i u odbrani. Glavni problemi: privredne organizacije ne ispunjavaju svoje obaveze u financiranju zdravstva
– nezbrinuto stanovništvo, invalidi rata i sl. nemaju rešenu zdravstvenu zaštitu
– nije rešen mehanizam uplate zdravstvenog osiguranja od poljoprivrednika i privatnih preduzetnika
JOŠIĆ SOFIJA: drastično se smanjuje iznos uplata doprinosa u fond zdravstvenog osiguranja od strane privrednih organizacija, koje na sve moguće načine izbegavaju plaćanje istih ili ih smanjuju. Svi doprinosi se uplaćuju u krajinskim dinarima a obaveze fonda se trebaju plaćati u "jugo-dinarima". Uopšte, odnos celokupne privrede prema zdravstvu je jako loš.
NEDIĆ PAJO: Usmerava diskusiju na realne pokazatelje, u našoj Oblasti živi oko 100.000 stanovnika, od čega je svega 6000 zaposlenih i taj deo zaposlenih plaća 104 % doprinosa, a istovremeno zaposleno stanovništvo ni 20 % ukupnih životnih potreba ne može zadovoljiti iz svojih plata. Istovremeno 3 % stanovništva plaćaju električnu en.[ergiju] Ovakva privreda neće opstati, a ni nadgradnja. Vukovarski zdravstveni centar morat će, verovatno naći nekoga ko bi pomogao njegov rad, pod čijim patronatom bi poslovao ovaj centar. Veliko je pitanje kada se usmeravaju sredstva iz Knina? Šta će uraditi novoimenovani direktor finansijske policije i njegov zamenik, imenovani u Službenom glasniku RSK br. 17.
Ad 4.
Oblasno veće daje saglasnost na predlog v.d.dir. Muzeja SO SBZS, sa središtem u Vukovaru da isti prelazi u nadležnost opštine Vukovar.
Ad 5.
ILIĆ – daje kratko obrazloženje o raspisanom Konkursu, te kriterijima za prijem novih radnika.
BOŽO PETROVIĆ – Broj radnika u Oblasnom veću smanjen je za 5, tako da u Oblasnom veću trenutno, zajedno sa sekretarima, ima 21 član. I to je krajnji minimum ispod kog ne bi bilo moguće funkcisanje istog. Rešenja za radnike koji su primljeni po propisanom Konkursu su napisana.
Ad 6.
ILIĆ: U toku iduće nedelje izvršit će se poseta jedinicama na svim linijama fronta u SO SBZS u periodu od utorka, 9.2. pa do petka 12.2.1993. godine
Od strane Oblasnog veća poseti će prisustvovati: ILIĆ MILAN, PETROVIĆ BOŽIDAR, ADAMOVIĆ LJUBINKA, MATIĆ PETAR, te predstavnici javnog informisanja. Posete će se obaviti po sledećem rasporedu
JEDINICE KOJE POKRIVAJU PODRUČJE TENJE – utorak 9.2.1993.
JEDINICE KOJE POKRIVAJU PODRUČJE VUKOVAR I MIRKOVCI-10.2.'93.
JEDINICE KOJE POKRIVAJU PODRUČJE BARANJE – četvrtak 11.2.1993.

O ovom obavestiti komandante brigade na svim ovim područjima.

Sastanak je završen u 14,30 časova

ZAPISNIČAR
Nikolić Željka

ZAKLJUČCI

Ad 1.
Usvaja se tekst zaključaka se sednice Oblasnog veća održane 22.1.1993. u Belom Manastiru.

Ad 2.
Oblasno veće je informirano o tekstu NACRTA ZAKONA o privremenom davanju na korištenje napuštenih stanova i kuća predložen od strane Ministarstva za pravosuđe i upravu, te upućen vladi RSK na usvajanje. Iz istoga sledi po članu 6. Oblasno veće SO SBZS će svojom odlukom propisati postupak revizije svih do sada izdatih rešenja o privremenom korištenju i odrediti kriterije i propisati postupak za dodelu stanova i kuća koji nisu dodeljeni na privremeno korištenje.

Ad 3.
a) Gospođa Jošić ispred fonda zdravstvenog osiguranja i Ljubinka Adamović ispred Oblasnog veća, imaju obavezu da sastave elaborat o problemima zdravstva u kome bi se navela konkretno imena i prezimena odgovornih ljudi. Isti će se čitati na svim sredstvima javnog informisanja pa čak i u radio Novi Sad. Posle javnog čitanja sledi faza traženja restriktivnog organa koji će preduzimati zakonom određene konkretne poduhvate

b) predstavnici iz oblasti zdravstva trebaju, što hitnije, dostaviti spisak svojih potreba za lekovima i sanitetskim materijalom predsedniku Iliću, kako bi on taj spisak prosledio do vladike Lukijana, a on dalje do fonda srpske pravoslavne crkve. Na taj način će se pokušati da se ta sredstva dobiju besplatno.

c) da gosp. Stanimirović[102] ili Ilić Milan sačine jedan kratak dopis po osnovi ovih problema i upute ga

– minist. zdravlja u Vladi Srbije
– minist. zdravlja u Vladi Jugoslavije

sa molbom da ih u dogledno vreme prime na razgovor.

d) da se, posle svega ovoga, otprilike za 14 dana iznese na Oblasno veće što je sve od ovoga realizovano.

Ad 4.
Rešenje kojim se prihvata predlog i odluka IS opštine Vukovar da se Muzej SO SBZS sa sedištem u Vukovaru, ustupi na održavanje i brigu IS opštine Vukovar. Na taj način ova ustanova postaje Muzej gradskog tipa, pod imenom "Muzej grada Vukovara".

Ad 5.
Osniva se pravna služba Oblasnog veća sa 2 izvršioca. za sada će biti popunjena samo sa jednim izvršiocem Šijakov Milovanom, koji iz Sekretarijata za urbanizam i građevinarstvo prelazi u istu.

Ad 6.
a) U toku iduće nedelje izvršit će se poseta jedinicama na svim linijama fronta u SO SBZS u periodu od utorka, 9.2. pa do petka 12.2.1993 godine. Od strane Oblasnog veća poseti će

[102] Vojislav.

prisustvovati: ILIĆ MILAN, PETROVIĆ BOŽIDAR, ADAMOVIĆ LUBINKA, MATIĆ PETAR, te predstavnici javnog informisanja. Ista će se obaviti po sledećem rasporedu:
JEDINICE KOJE POKRIVAJU PODRUČJE TENJE – utorak 9.2.1993.
JEDINICE KOJE POKRIVAJU PODRUČJE VUKOVAR I MIRKOVCI – 10.2.'93.
JEDINICE KOJE POKRIVAJU PODRUČJE BARANJE – četvrtak 11.2.1993.
O ovom obavestiti komandante brigada na svim ovim područjima.
b) Sekreterijat za informisanje, uz konsultovanje Zakona o informisanju, treba podneti "prijavu" svim ovim lokalnim sredstvima informisanja, koja obavljaju neistinite ili neprovesene informacije.

ZADUŽENJA PO SEKRETERIJATIMA

Sekretarijat za privredu i finansije:
– uputiti obavest preduzeću "Sombor-put" da je Oblasno veće spremno izvršiti svoje obaveze prema istome, ali onda kada put bude izgrađen u potpunosti
Sekreterijat za opštinu upravu:
– Zaključuje se pravna služba Oblasnog veća koja radi u sastavu ovog sekretarijata posle donošenja Zakona o privremenom davanju na korištenje napuštenih stanova ili kuća od strane Vlade RSK, donese Odluku kojom se propisuje postupak revizije svih do sada izdatih rešenja o privremenom korištenju napuštenih stanova i kuća za realizaciju zaključka pod Ad 4.
– uputiti obaveštenja u smislu realizacije zaključka pod Ad 6.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
OBLASNO VEĆE
SRPSKE OBLASTI SLAVONIJA
BARANJA I ZAPADNI SREM

I Z V E Š T A J

Komisije formirane po zaključku Oblasnog veća od 25.12.1992. godine od predstavnika:
– Sekretarijata za urbanizam i građevinarstvo opštine Vukovar,
– Sekretarijata za urbanizam i građevinarstvo Oblasnog Veća,
– Komiteta za izbeglice Oblasnog veća,
– Sekretarijata unutrašnjih poslova Vukovar.

Predstavnici Sekretarijata za urbanizam i građevinarstvo Oblasnog Veća: Papić Tomislav i Šijakov Milovan;

Predstavnik Komiteta za izbeglice Oblasnog veća: Sednić Savo.

Komisija je započela svoj rad odlaskom u Ministarstvo pravosuđa i uprave Republika Srpska Krajina u Iloku gde su primljeni od strane republičkog javnog pravobranioca Majski Radovana i pomoćnika ministra pravosuđa i uprave Puškar Siniše 27.01.1993. g.

Radi dobivanja što potpunijih informacija pozvani su predstavnici MZ Ilok i to: Đulibrk Đuro i Bukvić Bogoljub i dobijene su sledeće informacije.

Vlada Srpske Oblasti Slavonija Baranje i Zapadnog Srema svojom Odlukom od 25.12.1991. osniva Komisiju za organizovanje nadl naseljavanja i privremeni smeštaj lica sa područja zahvaćenih ratom. Komisija je radila u sledećem sastavu:

Šuša Vojin, Vojnović Bogdan, Bogunović Boro.

Imenovana Komisija propisala je postupak sačinivši Uputstvo o privremenom smeštaju lica sa područja zahvaćenih ratom. U skladu sa Uputstvom osnovane su Komisije gde se trebao uključiti predstavnik izvršnog saveta MZ Ilok. Komisije nisu zaživele budući da je sve funkcije obavljala Vojna uprava preko Koordinacionog odbora koga je osnovala Vojna uprava od meštana te je istom dala zaduženje da sačini spiskove slobodnih stanova i porodičnih kuća, izvrši pečaćenje istih [te] spiskove dostavi Vojnoj upravi.

Ilok su napustili masovno iločani Hrvati 17.10.1991. god. Koordinacioni odbor preko stambenih komisija popisuje ranije vlasnike napuštenih kuća kao i korisnike stanova i predaju spisak od 592 stambene jedinice. Izbeglice iz zap. Slavonije i ostalih područja zahvaćenih ratom dolaze sukcesivno i useljavaju u slobodne kuće i stanove.

Prisutna milicija 2.11.1991. god. dovodi svoje porodice i prijatelje i naseljavaju cca: 100 stambenih jedinica. Porodica milicionara je cca: 60, a ostalo su njihovi prijatelji i rodbina, a nakon toga nastaje masovno i stihijsko naseljavanje Iloka.

Koordinacioni odbor radno je u sledećem sastavu: Relić Nikola – predsednik MZ Ilok,Đulibrk Đuro, Bukvić Bogoljub, Relić Zoran, Beg Dragutin, Pucarski Danel, Jeremić Mitar.

Koordinacioni odbor je osnovao više stambenih komisija za popis i dodelu stambenih kuća i stanova za privremeni smeštaj. Izvršni savet opštine Vukovar imenuje Izvršni savet Ilok od 25 članova polovinom februara 1992.god. Izvršni savet MZ Ilok čine 10 članova lica koja su imali prebivalište u Iloku i prije ratnih dejstava i 15 lica koja su izbegla i privremeno smeštena u Ilok. Novoformirani Izvršni savet MZ imenuje svoju Komisiju za popis i dodelu stambenih kuća i stanova u sastavu: Grković Milorad, Bukvić Bogoljub, Đulibrk Đuro, Relić Zoran, Popović Rade.

Ova Komisija imenuje više potkomisija po ulicama i vrši popis lica koja su privremeno smeštena sa ličnim podacima i brojem članova domaćinstava. Značajno je napomenuti da je u svakoj potkomisiji predsednik član glavne komisije koju je imenovao Izvršni savet.

Sredinom marta meseca 1992. godine lica koja su smeštena privremeno u MZ Ilok traže formiranje novog Izvršnog saveta MZ Ilok i Izvršni savet opštine Vukovar imenuje novi Izvršni savet MZ Ilok i to: Relić Nikola – za predsednika, Tojagić Petar – zamenik, Vračarić Zdravko, Posinak Mira, Krajček Andrija, Aleksić Gojko, Subotić Sreten.

I ovaj Izvršni savet MZ formira novu komisiju koja broji 14 članova od kojih su 13 članova lica koja su privremeno smeštena u Ilok, a i 1 član lice proveri useljenja koje ima stalno prebivalište u MZ Ilok i to Bukvić Bogoljub. Komisija radi na proveri useljenja i preseljenja i izdaju prva privremena rešenja za sve useljene stambene jedinice.

Navedena Komisija radila je na način da je sačinila spisak stambenih jedinica i predlog za useljenje zainteresiranih građana, a svi zainteresirani su taj predlog potvrđivali ili odbijali.

Izdano je za područje MZ Ilok 605 rešenja o privremenom smeštaju a od toga cca: 300 rešenja po kriterijumima koji je sačinila Centralna vladina komisija, a ostala rešenja izdana su radi evidencije naseljenih lica u MZ Ilok i inventara s kojim su zadužena privremeno smeštena lica.

U navedenom periodu dolazi do stalnog menjanja članova komisija za privremeni smeštaj, promena članova IS MZ i formiranja novih komisija a u isto vreme vrši se iseljavanje i naseljavanje, promena korisnika stambenih jedinica bez evidencija.

Oblasno veće Srpske Oblasti Slavonije, Baranje i Zap. Srema osnovano je 1. juna 1992. god., a ono zaključkom od 20.06.1992. god. imenuje Koordinatora za naseljavanje SO SBZS Sendić Savu. Imenovani koordinator za naseljavanje odlazi u MZ Ilok kako bi se razrešila problematika privremenog smeštaja lica izbeglih sa ratnih područja. Pokušalo se navedeni

problem rešiti na način da se izbegla lica koja su se bavila poljoprivredom privremeno smeste po selima uz davanje na korištenje stambenih kuća sa zemljom i poljoprivrednom opremom. U dogovoru sa Izvršnim savetom MZ bilo je predviđeno da se 80 domaćinstava privremeno smesti u sela Čakovce i Mikluševce. U tom cilju sazvan je zbor lica privremeno smeštenih u MZ Ilok gde ovaj predlog nije prihvaćen. Nakon toga izbegla lica koja su privremeno smeštena u Iloku sazivaju miting na kojem verbalno napadaju ideju privremenog smeštaja u pomenuta sela [i] nadalje ostaju u MZ Ilok.

Izvršni savet opštine Vukovar zaključkom od 25.10.1992. god., osniva Komisiju u sastavu: Puškar Siniša, Đulibrk Đuro i Milješić Mile,

sa zadatkom rešavanja problematike privremenog smeštaja izbeglih lica u Iloku. Imenovana komisija trebala je dati predlog za prevazilaženje nastalih problema, međutim 2 člana pomenute komisije i to Puškar Siniša i Milješić Mile nisu prihvatili rad u komisiji koja je na navedeni način formirana i trebala rešiti nastale probleme. U međuvremenu od donošenja zaključka Oblasnog veća o preispitivanju privremenog smeštaja lica u MZ Ilok Vlada RS Krajine donosi Uredbu o privremenom davanju na korištenje napuštenih kuća i stanova a koje je članom 6., pomenute Uredbe predviđeno da Oblasno veće Srpske Oblasti svojom odlukom propiše postupak revizije svih do sada izdatih rešenja o privremenom korištenju i odredi kriterije i propiše postupak za dodelu stanova i kuća koji nisu dodeljeni na privremeno korištenje.

Nacrt odluke izradit će Sekretarijat za građevinarstvo Oblasnog veća koja će potom biti dostavljena opštinskim Sekretarijatima na razmatranje a nakon toga će Oblasni sekretarijat istu odluku dostaviti Oblasnom veću na usvajanje.

U Vukovaru, 2.02.1993. SEKRETAR:

Papić Tomislav, dipl.inž.arh., [v.r.]

M.P.[103]

ZDRAVSTVENI CENTAR VUKOVAR
Vukovar, Ive Lole Ribara br. 37

Broj: 18/93

Oblasno veće
Borovo nas.

Dana 26.1.1993. god. održan je sastanak na kojem su prisustvovali Direktor i pomoćnici direktora Zdravstvenog centra "Sveti Sava" Vukovar, direktorica fonda zdravstva u Vukovaru, članovi Upravnog odbora Centra, te stručni saradnici ove organizacije.
Na sastanku je analizirana ukupna situacija u zdravstvu i zdravstvenom osiguranju.
Problemi zdravstva i zdravstvenog osiguranja zbog opšteg interesa, zaslužuju širu angažovanost društvene zajednice, kao i svih delova društva.
Nadljudskim naporima pojedinaca i uz svesrdnu podršku i pomoć donatora i dobrotvora iz delova Jugoslavije, kao i građana i udruženja Srba u dijaspori izvršena je adaptacija i renoviranje dela objekta Oblasne bolnice u Vukovaru, te uspostavljena služba zdravstvene zaštite na gotovo celom području koje pokriva Zdravstveni centar u Vukovaru.

[103] Okrugli pečat: RSK, SO SBiZS, Sekretarijat za građevinarstvo i urbanizam, Vukovar.

Međutim, bez obzira što je učinjeno, javljaju se problemi koji iz dana u dan postaju sve izraženiji i za čije rešavanje treba da se angažuje šira društvena zajednica, kao i svi organi i organizacije s područja koje obuhvata i zdravstvenom zaštitom pokriva naša ustanova.

Problemi kao; obnavljanje opreme, nabavka uništene i nestale opreme, nabavka lekova i sanitetskog materijala, hrane i materijala za održavanje čistoće, kao i sve prisutniji problemi kadrova – nastale zbog nemogućnosti materijalnog obezbeđenja, ne spadaju u probleme koji se rešavaju na način kojim je rešen problem saniranja objekta.

Za rešavanje ovih problema neophodno je da se obezbede stalni izvori finansiranja, koji moraju konstantno da udovoljavaju probleme zdravstva i zdravstvenog osiguranja.

U domenu zdravstvenog osiguranja, naročito su izraženi problemi u isplaćivanju naknada trudnicama, isplaćivanju troškova lečenja i rehabilitacije invalidima rata 1991., bolesnika koji su obavezni da idu na dijalizu, isplata naknada za vreme privremene sprečenosti za rad zbog bolesti i sl.

Rešavanje ovih problema je trajan zadatak svih nas i zahteva angažovanje svih mogućih resursa. Na osnovu analize stanja i nastalih problema, donešeni su sledeći zaključci:

1) da privredne organizacije kao i nadležni organi ne ispunjavaju ili nedovoljno ispunjavaju svoje zakonske obaveze u finansiranju zdravstva i zdrav. osiguranja, te da se stvaraju razni mehanizmi za izbegavanje istog.

2) da je potrebno hitno rešiti problem zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja nezbrinutog stanovništva, invalida rata 1991., utvrđivanjem socijalnih kategorija stanovništva,

3) da je potrebno stvoriti mehanizam naplate obaveza poljoprivrednika, kao i revalorizirati te obaveze – revalorizacijom katastarskog prihoda,

4) da je neophodno stvoriti mehanizam naplate obaveza i uplate doprinosa od strane privatnih preduzetnika i lica koja se bave zanatskom delatnošću.

Zdravstveni centar "Sveti Sava" Vukovar i fond zdravstva Vukovar će i nadalje, u okviru svojih mogućnosti, izvršavati obaveze i nastojati da pruže zdravstvenu zaštitu svom stanovništvu, ali bez Vaše pomoći to uskoro neće biti moguće.

Vukovar, 26.1. M.P.[104] D i r e k t o r
Zdravstvenog centra "Sveti Sava"

Vukovar
Prim.dr. VOJISLAV STANIMIROVIĆ, [v.r.]
specijalista psihijatar

Preslika i izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 178-103.

76

1993., veljača 5.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o razmjeni topničke vatre kod Kruševa i Bilišana te na širem području Obrovca

---

[104] Nečitko u izvorniku.

SRPSKA REPUBLIKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1 str.pov. 26/93.
Obrovac, 05. 02. 1993. godine

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
SEKRETARIJATU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N

Dana 05.02.1993. godine od 8,15 sati počeo je artiljerijski napad ustaških snaga na naše položaje u Kruševu i Bilišanima, na ovaj napad naše snage su uzvratile i sada traje artiljerijski duel.

U toku 03. i 04. 02. 1993. godine neprijateljske snage su u više navrata granatirale područje opštine Obrovac odnosno mjesta Bilišane, Njivice, Muškovce i Kruševo kao i mjesto Zaton iznad Obrovca. Prilikom ovih napada dva naša borca su lakše ranjena. Od granatiranja oštećena je jedna kuća vlasništvo Tomljenovića Renata koja se nalazi na Njivicama, a također je u blizini navedene kuće znatno oštećeno skladište RO "Bukovčanka" Obrovac. Jedna granata pogodila je kamion na kojem su se nalazile pčele, te je isti kamion u potpunosti izgorio, a tom prilikom pogođena je i ljetna kuhinja vlasništvo Maričić Jugoslava. Navedeni kamion nalazio se u Grkovcu na jedan kilometar puta od Obrovca prema Maslenici, gdje se nalazila i navedena kuhinja. Prilikom granatiranja šireg područja opštine Obrovac na našoj strani nije bilo poginulih boraca, niti civila.

O svim daljnjim saznanjima bićete na vrijeme obaviješteni.

N A Č E L N I K:
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

77

1993., veljača 5.
Obrovac
Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o ubojstvu Ivana Mršića u selu Medviđa

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
BROJ: 42/93.
OBROVAC, 05. 02. 1993.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

OBAVJEŠTAVAMO GORNJI NASLOV DA JE DANA 3.2.1993. GODINE OKO 18,00 SATI IZVRŠENO UBOJSTVO MRŠIĆ IVANA, SIN POK. NIKOLE I JEKE RODJ. KATUŠA, RODJEN 18.1.1934. GODINE U MEDVIĐA, HRVAT, BEZ ZAPOSLENJA, PO ZANIMANJU ZEMLJORADNIK STALNO NASTANJEN U MEDVIĐI KBR: 9 ZASEOK MRŠIĆI. UBOJSTVO SU IZVRŠILE ČETIRI NEPOZNATE OSOBE SA AUTOMACKOM PUŠKOM IZ NEPOSREDNE BLIZINE. U ŽRTVU JE ISPALJENO OKO DVA OKVIRA METAKA PO GLAVI I GRUDNOM KOŠU, STOMAKU I DRUGO. UVIĐAJ SU OBAVILI RADNICI SJB OBROVAC SKUPA SA LJEČNIKOM SPECIJALISTOM KOMAZEC JOVOM IZ DOMA ZDRAVLJA OBROVAC.

NEPOZNATE OSOBE SU PRETHODNO IZLJEVALE ULJE IZ TRAFO STANICE PA JE OVE NEPOZNATE OSOBE MRŠIĆ MOLIO DA MU TO NE ČINE JER DA ONDA NEMOŽE LJUDIMA MLJETI ŽITO I DA ČINE SA TIM ŠTETU. NA OVO SU TE OSOBE JEDNOSTAVNO UBILE IVANA.

DO SADA IZVRŠIOCI OVOG UBISTVA SU NEPOZNATI A RADI SE NA NJIHOVOM OTKRIVANJU, PA AKO SE DOĐE DO PODATAKA NASLOV ĆE SE NA VREME OBAVJESTITI. OVE ISTE OSOBE POKUŠALE SU IZVRŠITI SILOVANJE NAD ………. ……………….. U MEDVIĐI, HRVATICA, ALI KADA JE ISTA POČELA VIKATI OVE ISTE OSOBE SU POBJEGLE U NEPOZNATOM PRAVCU.

PREDNJE SE DOSTAVLJA NA ZNANJE.

NAČELNIK:
JELIĆ ĐORĐE
PREDAO: SEKULIĆ, DANA 5.2.1993. U 12,35 PRIMIO: BJELINIĆ

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

78

1993., veljača 5.
Knin
Prijedlog MUP-a RSK Glavnom štabu SVK za postavljanje zapovjednika u 56. avijacijskoj eskadrili u Udbini, časnika koji su upućeni zapoviješću zapovjednika RV i PVO Vojske Jugoslavije

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Poverljivo br. 08/1-175-1
Knin, 05. februara 1993. godine

Donošenje naredbi o postavljenju, traži.-

GŠ – PERSONALNA UPRAVA –

Obzirom da je Naređenjem Saveznog sekretara za narodnu odbranu Strogo poverljivo broj 1943-1 od 28. aprila 1992. godine formirana 56. mešovita avijacijska eskadrila predlažemo da donesete naredbu o postavljenju prema sledećem:
1. KECMAN Slavka JANKA, kapetana I klase
avijacije, lična VES 31503, rođen 19. februara 1960. godine
postaviti na FM: Komandira mešovite avijacijske eskadrile, VES 31538 FČ majora (FČ po formaciji potpukovnika), PG 13 (PG po formaciji 12) garnizon Udbina.
Sada po MF: Određen za zastupnika na dužnosti komandira 56. mešovite avijacijske eskadrile, FČ majora, PČ 13, garnizon Udbina.

2. ŠOBOT Milana ŽARKA, kapetana I klase
avijacije, lična VES 31503, rođen 26. oktobra 1960. godine
postaviti na FM: Zamenika komandira mešovite avijacijske eskadrile FČ majora (FČ po formaciji major-potpukovnik), PČ 14 (PČ po formaciji 14), garnizon Udbina.
Sada po MF: Određen za zastupnika na dužnosti zamenika komandira 56. mešovite avijacijske eskadrile, FČ major, PČ 14, garnizon Udbina.
Imenovani se nalaze na dužnosti u 56. mešovitoj eskadrili MUP-a RSK od 05.04.1992. godine, a upućeni su naredbom komandanta RV i PVO Vojske SR Jugoslavije broj 1-763 od 01.04.1992. godine i 1-762 od 02.04.1992. godine.[105]

BR/33

M I N I S T A R
Milan Martić, [v.r.]

M.P.[106]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 1.

79

1993., veljača 6.
Knin

Izvješće granične policije s prijelaza Strmica o radu od proglašenja ratnog stanja 22. siječnja 1993., prolasku dobrovoljaca, provođenju mjera zabrane izlaska iz RSK te izvozu roba iz RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
GRANIČNI PRIJELAZ STRMICA
KNIN, 06. 02. 1993. godine

IZVJEŠTAJ O RADU OD 22.01.1993. godine

Izvršili zaustavljanje i upućivanje svih autobusa sa dobrovoljcima u sjevernu kasarnu. O svakom autobusu i konvoju dobrovoljaca obaviješteni su: Rastović Ratko, Sanković

---

[105] Priređivači su izostavili "Obrazloženje za vanredno unapređenje u čin majora kIk Šobot Marka".
[106] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.

Milenko i Ćosić Rajko, koji su autobuse sačekivali ispred kasarne i od kojih smo dobili upute za rad.

Dobili naredbu od ministra Španovića,[107] koju je donio potpukovnik Babić Duško o zabrani izlaska iz Republike Srpske Krajine i ovjereni potpis Dušana Babića, koji je jedini nadležni za izdavanje potvrde o izlasku iz Republike Srpske Krajine. Postupajući po naredbi za GP[108] Grab za Knin vraćena ukupno 72 lica, koja smo sproveli u sjevernu kasarnu.

Izvršili pratnju par šlepera sa posebnim teretom za Došnicu.

Dobili naredbu od načelnika Devrnje[109] i iz ministarstva od Rastović Ratka da oduzimamo oružje od dobrovoljaca koji se vraćaju iz Republike Srpske Krajine. U par navrata uz konsultacije sa istim rukovodiocima, grupe dobrovoljaca su puštene sa oružjem, jer su se vraćali na ratište u Republiku Srpsku, u svoje matične jedinice.

Za GP Grab za Knin vraćena 2 kamiona sa robom, koji nisu imali najnoviju dozvolu za izvoz robe iz Republike Srpske Krajine.

Oduzeli jedan videorekorder, od lica koje nije imalo račun za isti.

Od redovnih poslova na GP Grab izvršili smo kontrolu nad 61 autobusom sa 550 putnika i 97 putničkih automobila sa 167 putnika.

IZVJEŠTAJ PODNIO:
Jablan Nikola

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 18.

80

1993., veljača 6.
Topusko

Pismo Biserke Obradović Milanu Martiću u kojem traži da ubrza istragu o ubojstvu Dmitra Obradovića, predsjednika Ratnog savjeta Korduna

---

Topusko, 6.02.1993.

Poštovani gospodine Martiću!

Pošto nisam u mogućnosti da Vam se lično obratim, pokušat ću to preko ovog pisma. Prošlo je već punih sedam mjeseci kako je moj suprug Dmitar Obradović ubijen, a da istraga od strane SUP-a Vrginmost nije dala nikakve rezultate. Koliko sam obaviještena od gosp. Škaljca[110] načelnika SUP-a Vrginmost istraga se vodi u smislu, kako on kaže, ispitivanja javnih pogovora. Vi ste poznavali mog supruga i vjerujem da znate da nije bio ni izdajica, ni kukavica, ni kriminalac. Bio je častan i pošten čovjek, čovjek visokih moralnih principa što je i dokazao obavljajući funkciju predsjednika SO Vrginmost i predsjednika Ratnog savjeta Korduna. Na tim funkcijama iznio je rat 1991/92 god. na svojim leđima. Svojim znanjem i utjecajem pomagao je svuda gdje se to od njega tražilo i očekivalo. Ubijen je mučki, iz

[107] Stojan.
[108] Granični prijelaz.
[109] Gojko, načelnik SUP-a Knin.
[110] Đuro.

zasjede, a ja danas neznam ni zašto je ubijen, ni tko ga je ubio. Ne mogu vjerovati da nema u Krajini čovjeka koji bi bio spreman da stane iza njegovog imena i da mi pomogne u traženju istine i pravde. Ja i moji sinovi ne tražimo osvetu nego istinu i pravdu koju treba izreći javno. Nisam Vas upoznala lično, ali Vas ipak poznajem preko Dmitrovih pričanja. Govorio je – Martić je čovjek kome se treba vjerovati – i upravo zato ja Vas molim da mi pomognete. Svuda oko mene je zid šutnje i straha, i ja sam svjesna da o ovom slučaju izreći istinu treba velika snaga i hrabrost. Vi ste mi posljednja nada.

Molim Vas u ime Dmitrove majke, u ime Dmitrovih sinova i u moje ime da stanete iza imena Dmitra Obradovića i da javno kažete zašto je ubijen i tko ga je ubio. Znam da tražim mnogo, ali moram, jer s ponosom nosim njegovo ime, koje su mnogi njegovi prijatelji i saborci tako lako zaboravili. Molim Vas da me razumijete. Dmitrovim ubistvom njegova majka je izgubila sina, jedini oslonac u starosti, ja ne samo supruga nego u ovim teškim vremenima jedinog druga i prijatelja, njegovi sinovi oca koji im je sada najpotrebniji, ali i Krajina čovjeka, koji je znao i mogao još mnogo toga uraditi za dobrobit svih.

Da li je pravedno reći da su ga ubili Srbi i tako ljagu staviti na obraz svih Srba? Da li ubice zaslužuju da se kriju iza srpskog imena? Da li Dmitar Obradović zaslužuje istinu i pravdu? Vi znate odgovore na ova pitanja. Još jednom Vas molim da mi pomognete u traženju istine i pravde za Dmitra Obradovića.

S poštovanjem

Obradović Biserka

Izvornik, rukopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 1.

81

1993., veljača 6.
Vojnić

Izvješće SUP-a Vojnić MUP-u RSK o topničkom napadu prema položajima SVK, bijegu Muslimana u Cazinsku krajinu nakon poziva na mobilizaciju te pretresu kuća Hrvata u Vukmaniću i kuća Muslimana oko Vojnića

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA — OTVORENO-O-
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA VOJNIĆ
BROJ: 08-03/1-5-9/8-93.
VOJNIĆ, 06. 02. 1993.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
(UPRAVA JAVNE BEZBJEDNOSTI)

K N I N

PREDMET: IZVJEŠTAJ ZA PROTEKLA 24 ČASA
– DOSTAVLJA SE.–

TOKOM PROTEKLA 24 ČASA NEPRIJATELJ JE IZ ARTILJERIJSKOG ORUDJA OTVARAO VATRU NA POLOŽAJE NAŠE VOJSKE DVA PUTA. PRVI PUTA OKO

18 ČAŠOVA ISPALIO JE 3 (TRI) GRANATE, A DRUGI PUTA U VREMENU OD 04,20 DO 05,20 ČASOVA ISPALIO JE 15 (PETNAEST) GRANATA.

DANA 03.02.1993. GODINE KOMANDA 21. KORPUSA JE UPUTILA POZIV NA MOBILIZACIJU MUSLIMANIMA I HRVATIMA NA RADNU OBAVEZU. NAKON ŠTO SU PRIMILI POZIV ILI SU SAZNALI ZA MOBILIZACIJU MUSLIMANI SU DANA 04.02.1993. GODINE POBJEGLI PREKO GRANICE U CAZINSKU KRAJINU. ISTI DAN ZA NJIMA SU POBJEGLE I NJIHOVE PORODICE TAKO DA SU IM DOMAĆINSTVA OSTALA NAPUŠTENA. PO RASPOLOŽENJU GRANIČNE MILICIJE PROCJENJUJEMO DA ĆE ISTI PLJAČKATI I PALITI MUSLIMANSKE KUĆE. ZBOG BLIZINE MUSLIMANSKIH POLOŽAJA S DRUGE STRANE PROCJENJUJEMO DA BI NAŠE LOKALNO STANOVNIŠTVO OVAKVIM POTEZIMA GRANIČNE MILICIJE BILO UGROŽENO, TE MOGUĆNOST OTVARANJA SUKOBA VEĆIH RAZMJERA.

NIJE ZA ZANEMARITI ČINJENICA DA SU NEKI PRIPADNICI GRANIČNE I VOJNE POLICIJE DANA 02. I 03. FEBRUARA 1993. GODINE NEOVLAŠTENO VRŠILI PRETRAGU STANOVA I DRUGIH PROSTORIJA KOD MUSLIMANSKOG ŽIVLJA BEZ ZNANJA SJB KOJA IMA ODELENJE MILICIJE NA TOM PRAVCU. OVOM PRILIKOM ODUZIMALI SU VOZILA I ORUŽJE (NA DOZVOLU) OD MUSLIMANA BEZ IZDAVANJA DOKUMENTACIJE.

DANA 05.02.1993. GODINE U RAZGOVORU S CHARLES KIRUDJOM ŠEFOM CIVILNOG SEKTORA U SEKTORU SJEVER DOŠAO SAM DO SAZNANJA DA ISTI RASPOLAŽE SA PODACIMA DA SE NA USTAŠKOJ STRANI I TO NA RELACIJI REČICA-KARLOVAC-DUGA RESA-OGULIN, SMJER PERJASICA KONCENTRIŠU USTAŠKE SNAGE I TEHNIKA (TENKOVI I HAUBICE). KIRUDŽA JE POTOM REKAO DA SU USTAŠKI OFICIRI RAZUVJERAVALI VOJNE PROMATRAČE DA NEMAJU NAMJERU NAPADATI.

PROTEKLIH DANA U SELU VUKMANIĆE GDJE JE PREOSTALO HRVATSKO STANOVNIŠTVO RADNICI SJB TUŠILOVIĆ VRŠE OBRADU NAD VIŠE LICA GDJE SU KOD VEĆINE GRADJANA PRONAŠLI NEKOLIKO PUŠAKA, BOMBI I JEDAN RUČNI BACAČ. OBRADA I PRETRAGA TERENA SE NASTAVLJA. PREDPOSTAVLJA SE DA JE ORUŽJE SAKRIVENO PRIJE IZBIJANJA BORBENIH DEJSTAVA PROŠLE GODINE, TE DA JE STANOVNIŠTVO VUKMANIĆA IMALO ZADATAK ŠTO ČINITI U DATOM MOMENTU SA SAKRIVENIM ORUŽJEM.

DRUGIH NOVOSTI I DOGADJAJA NIJE BILO.

SEKRETAR
DJURO ŠKALJAC+++

PREDAO BJELIĆ DANA 06.02.1993. GODINE U 09,10
PRIMIO: JOVAN Ž ZD

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 362.

82

1993., veljača 7.
Knin

Zapovijed MUP-a RSK svim SUP-ovima za stavljanje u stanje pune borbene spremnosti zbog očekivanog napada hrvatskih snaga 8. veljače na područje Korduna i zapadne Slavonije

---

Republika Srpska Krajina šifrovano --dd--
Ministarstvo unutrašnjih poslova
Uprava javne bezbednosti Knin
broj: 08/3-1-190-1/93.
Knin, 7. 2. 1993. god.–

sup u rsk – s v i m a

Prema najnovijim operativnim saznanjima vrlo je vjerovatno da ustaška agresija na RS Krajina eskalira i to napadima na gotovo svim granicama RS Krajina, a posebno na području Korduna i Zapadne Slavonije, a moguće je da isto uslijedi dana 08. 02. 1993. godine u ranim jutarnjim časovima.–
Iz tog razloga naređuje se stavljanje svih jedinica milicije u stanje pune borbene gotovosti.–

načelnik
Nebojša Pavković

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 6.

83

1993., veljača 7.
Knin

Zapovijed MUP-a RSK svim SUP-ovima da u slučaju izbjegavanja i sabotiranja borbenih zadataka pripadnike policije odmah otpuste i stave na raspolaganje mobilizacijskim organima

---

Republika Srpska Krajina šifrovano --dd--

Ministarstvo unutrašnjih poslova
Uprava javne bezbednosti Knin
broj: 08/3-1-189-1/93.
Knin, 7. 2. 1993. godine

sup u rsk – s v i m a –

Od momenta proglašenja ratnog stanja u RS Krajina, odnosno ustaške agresije i upotrebe snaga cjelokupne službe javne bezbednosti primjećene su pojave odbijanja izvršenja borbenih zadataka od strane pojedinih pripadnika službe.–
U ovim slučajevima odbijanja izvršenja borbenih zadataka ili očigledno izbjegavanja izvršenja istih na način da se izvršenje odugovlači ili na drugi način sabotira, postupati

krajnje rigorozno i takve pripadnike odmah udaljavati iz naših sastava i staviti na raspolaganje mobilizacijskim organima.–
O svim takvim slučajevima odmah upoznati ovo ministarstvo.–

načelnik
Nebojša Pavković

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 6.

84

1993., veljača 7.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u Knin o cjelodnevnim topničkim borbama oko Maslenice te pješačkim borbama na Velebitu u kojima pored voda policije iz Obrovca sudjeluje i vod policije iz SJB Gračac

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
Broj:01/1-Str.pov.27/93.
Obrovac, 7. 02. 1993.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Izvještavamo Vas, da su proteklog dana, 6.02.1993. godine na području opštine Obrovac, odnosno pravcu Obrovac-Maslenica i u rejonu Velebita gotovo cijeli dan vođene artiljerijske borbe između naših snaga i snaga neprijatelja. U rejonu Velebita bilo je i pešadijskoh borbi u jutarnjim satima proteklog dana. Na našoj strani nije bilo poginulih i ranjenih. U ovim pešadijskom borbama na području Velebita uz snage vojske RSK učestvovao je i jedan vod milicije SJB Obrovac i vod milicije SJB Gračac.

Takođe, tokom noći i jutra 7.02.1993. godine vođene su artiljerijske borbe i to vrlo snažnog intenziteta, dok dejstava pešadije nije bilo.

Proteklog dana, noći i jutros nije bilo pomjeranja linija fronta.

Pod N A Č E L N I K a:
Đorđe Jelić
B[111]. Gajić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

[111] Boško.

85

1993., veljača 7.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o pješačkom napadu hrvatskih snaga na srpske položaje kod Kruševca i Zatona

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj:01/1-str.pov-27/93.
Obrovac, 7. 02. 1993.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Obaviještavamo Vas da su u toku noći i ranog jutra neprijateljske snage iz Prigrade i Jasenica napali naše položaje u Kruševu i Zatonu. Naši položaji napadnuti su teškom artiljerijom iz navedenih neprijateljskih uporišta. Oružani sukobi još traju dok pišemo izvještaj 14,00 sati. Pripadnici milicije i vojske republike Srpske Krajine čvrsto drže svoje položaje i neprijatelju je uzvraćeno. Prema pristiglim izvještajima sa ratišta do sada u našim redovima nije bilo gubitaka. Neprijateljske granate padale su po rubnim dijelovima Obrovca, po mjestu Kruševu i po naselju Karin Gornji – Slana. U mjestu Karin Gornji nanesena je materijalna šteta na privatnim objektima. Prednje Vam se dostavlja na znanje a o svim daljnjim događanjima na vreme ćete biti obaviješteni.

NAČELNIK
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

86

1993., veljača 7.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o pješačkim borbama kod Malog Alana i Kraljičinih vrata te topničkim napadima na Obrovac, Njivice i Jokiće

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
Broj:01/1-Str.pov.28/93.
Obrovac, 7. 02. 1993.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Tokom prijepodneva vođene su pješadijske borbe između naših snaga i ustaških snaga u Velebitu u rejonu M. Alan i Kraljičina vrata. Prema informacijama koje smo dobili u ovim borbama uništen je jedan naš tenk, jedan dobrovoljac je poginuo, a jedan je ranjen. Ne raspolažemo informacijom o gubicima ustaških snaga.

Tokom cijelog dana vođeni su snažne artiljerijske borbe, pa je u poslijepodnevnim časovima u 16,30 sati Obrovac gađao i tenk, sa dvije granate, ali je pogodio povrh brine iznad Obrovca. U 20,00 časova neprijatelj je granatirao i rejon Njivica kod Obrovca sa tri granate i rejon zaseoka Jokići u Zatonu kod Obrovca. Žrtava i materijalne štete pri ovim artiljerijskim napadima nije bilo. Linije fronta u toku dana nisu pomjerane.

Pod N A Č E L N I K:
Đorđe Jelić,
B[112]. Gajić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

87

1993., veljača 8.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o topničkoj vatri na Obrovac te nestanku električne energije na tom području

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj:01/1-Str.pov-29/93.
Obrovac, 08. 02. 1993. godine.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Dana 08.02.1993. godine od 08,30 sati ustaše su u par navrata granatirale bivšu Tvornicu glinice Obrovac, mjesto Zaton, Njivice i samo mjesto Obrovac. Tri granate su oko 14 sati pale u krug Radne organizacije "Trio" Obrovac i tom prilikom polupano je više stakala na prozorima i oštećena je kotlovnica. Ustaše su također gađale "Elektroprenos" koji se nalazi u blizini bivše Tvornice glinice Obrovac. Oko "Elektroprenosa" palo je 15 minobacačkih granata i tom prilikom oštećena je električna sabirnica, tako da je cijelo područje Obrovca

[112] Boško.

ostalo bez električne energije u trajanju od dva sata. Naše snage su uzvratile na artiljerijsku vatru naprijatelja, tako da su artiljerijski napadi neprijatelja oslabili i dok ovo javljamo oni su sve rjeđi.

U toku današnjeg dana prema do sad pristiglim podacima nije bilo poginulih ni povređenih u našim redovima. Prednje vam se dostavlja na znanje, i o eventualnim daljnjim promjenama bit ćete na vrijeme obaviješteni.

N A Č E L N I K:
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

88

1993., veljača 9.
Obrovac
Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o razmjeni topničke vatre kod Obrovca

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETERIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
BROJ:01/1-STR.pov-30/93.
Obrovac, 09. 02. 1993. god.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
I
SEKRETERIJATU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N

Obavještavamo vas da je dana 09.02.1993. godine oko 08,30 sati na bližu okolinu Obrovca od strane neprijatelja počeo artiljerijski napad, gdje je palo oko 15 granata. Na ove napade odgovoreno je našom artiljerijskom vatrom, tako da su sada oko 12,00 sati napadi prestali.

Dana 08.02.1993. godine oko 19,00 sati sa ustaških položaja iz minobacača tučen je centar Obrovca, gdje su pale 4 mine. Jedna mina pala je na zgradu kafane Obrovac u kojoj je smješten stan Čude Dušana te isti znatno oštetila. Jedna mina pala je ispred zgrade osnovne škole i oštetila stakla na osnovnoj školi i stakla na nekoliko privatnih stanova. Jedan projektil oštetio je stakla na stambenoj zgradi C-16 Obrovac. Više projektila palo je po samom rubu mjesta Obrovac koji nisu pričinili materijalne štete. Prednje vam se dostavlja na znanje i o bilo kakvim promjenama na vrijeme ćemo vas obavijestiti.

N A Č E L N I K:
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

89

1993., veljača 10.
Knin

Uputa Ministarstva obrane Upravama MO RSK za obrazovanje ekipa za zdravstvenu zaštitu radi očekivanog velikog broja izbjeglica s rubnih područja RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO OBRANE   p r i j e p i s
Republički štab civilne zaštite
Broj: 02-238-1/93
Knin, 10. 02. 1993. godine

M.P.[113]

Upravama Ministarstva odbrane
(za opštinske štabove civilne zaštite)

Predmet: Obrazovanje ekipa za zdravstvenu zaštitu.–

Zbog realne mogućnosti da Republika Hrvatska izvrši agresiju i na druge delove Republike Srpske Krajine, može se očekivati novi val izbjeglica, posebno iz rubnih-graničnih naseljenih mjesta. S tim u vezi potrebno je da opštinski štabovi civilne zaštite odmah obrazuju po jednu ekipu koja bi organizovala i usmeravala zdravstvenu zaštitu izbjeglica. Ekipa treba da u svom sastavu ima: jednog liječnika i dvije medicinske sestre (poželjno je da jedna bude vozač).
Ekipa ima zadatak da odmah osmisli organizaciju zdravstvenog zbrinjavanja izbjeglica (osnovu za ovu organizaciju trebaju obezbediti štabovi civilne zaštite na način da izvrše procjenu broja stanovnika koji će se evakuirati i pregled naseljenih mjesta u koja će se i u kojim objektima smjestiti).
Organizacija zdravstvenog zbrinjavanja izbjeglica podrazumijeva da se planira koja medicinska sestra će dnevno raditi u svakom punktu za izbjeglice, te dinamiku dolaska liječnika (i kojeg) u određeni objekt odnosno naseljeno mjesto. Ovaj zadatak ekipa će realizovati neposredno u saradnji sa Domom zdravlja odnosno drugom zdravstvenom ustanovom. U slučaju da dođe do evakuacije stanovništva i njihova smještaja u određene objekte (škole i sl.) ili u privatnom smještaju, ekipa ima slijedeće zadatke:
– da u skladu sa nastalom situacijom izvrši korekciju planirane organizacije i da takvu organizaciju stavi u funkciju,
– da obilazi izbjegličke punktove, te preduzima mjere na otklanjanju uočenih manjkavosti,
– obilaskom izbjeglica, po potrebi, vrši preglede oboljelih te im izdaje odgovarajuće lijekove,
– da zdravstvene radnike i druge kadrove koji se brinu o izbjeglicama animiraju po sledećim pitanjima: grupisanja izbjeglica po spolu i uzrastu, uz obavezno izdvajanje starijih bolesnih lica, provođenje lične i opšte higijene (pranje i kupanje, čišćenje prostorija, primena i podjela hrane, pranje posuđa, čišćenje i održavanje sanitarnih čvorova), obezbeđenju potrebnih

---

[113] Prijemni pečat: MO RSK, Odelenje Kostajnica, pov. br. 55-2/93., primljeno 16. 2. 1993.

količina hrane (a posebno hrane za djecu), posuđa, sredstava za održavanje čistoće i drugih higijenskih sredstava,

– da o stanju i problemima dostavlja izvještaj opštinskom štabu CZ.

Za stručnu pomoć obraćati se Čolak dr. Mirjani, članu Republičkog štaba civilne zaštite koja je zadužena za organizaciju zdravstvene službe na telefon 059/60-143.

Za obavljanje navedenih zadataka, ekipa u pravilu treba da koristi vozilo zdravstvene ustanove, u koliko to nije moguće, vozilo je dužan obezbediti Opštinski štab civilne zaštite.

O provedenoj aktivnosti pismeno izvjestite ovaj štab.

N a č e l n i k
Milan Trbulin

Dostavljeno:
1.Uprava MO "Lika" Korenica
2.Uprava MO "Kordun" Vojnić
3.Uprava MO "Banija" Petrinja
4.Uprava MO "Zapadna Slavonija" Okučani
5.Uprava MO "Istočna Slavonija" Erdut

Tačnost prijepisa ovjerava

N A Č E L N I K
Dušan Prečanica, [v.r.]
M.P.[114]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-DASK-SACPE, 599., kut. 2.

90

1993., veljača 11.
Knin
Odluka predsjednika Republike RSK o razrješenju potpredsjednika Vlade RSK, ministra za promet i veze te ministra obrane

---

STROGO POVJERLJIVO DRŽAVNA TAJNA

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
PREDSJEDNIK REPUBLIKE
Broj: 03-3-20/2-93.
Knin, 11. 02. 1993. god.

Na osnovu člana 78 Ustava Republike Srpske Krajine ("Službeni glasnik RSK" br. 1/92.) donosi

O D L U K U

Član 1.

Potvrđuju se Odluke Vlade Republike Srpske Krajine prihvatanjem inicijative predsjednika Vlade, a koje su donešene na sjednici održanoj dana 11.02.1993. godine i to:

---

[114] Okrugli pečat: MO RSK, Uprava "Banija", Glina.

1. Rješenje o razrješenju podpredsjednika Vlade gospodin Veljko Đakula i imenovanja gospodina Dušana Viteza iz Okučana.
2. Razrješenju zbog odlaska na novu dužnost Ministra odbrane u Vladi Republike Srpske Krajine pukovnika Stojana Španovića, s tim da tu funkciju do imenovanja novog ministra obavlja predsjednik Vlade.
3. Rješenje o razrješenju Savana Grabundžije ministra za saobraćaj i veze i imenovanjem Branka Šimpraga iz Knina na istu funkciju.

Član 2.

Ova Odluka stupa na snagu odmah, a donosi se u provedbi čl. 1. Odluke o proglašenju ratnog stanja br. 03-3-20/1/93 od 22.01.1993. godine.

Član 3.

Ova Odluka podlježe potvrdi Skupštine Republike Srpske Krajine odmah po prestanku ratnog stanja.

Član 4.

Odluka stupa na snagu odmah.

PREDSJEDNIK REPUBLIKE:
Goran Hadžić, [v.r.]
M.P.[115]

Izvornik, strojopis,ćirilica
HR-HMDCDR, 2., kut. 393.

91

1993., veljača 11.
Hrvatska Dubica
Službena bilješka dežurnog SM Dubica o otmici i zastrašivanju Tome Kozarčanina, Hrvata iz Hrvatske Dubice

SLUŽBENA BILJEŠKA

Sastavljena dana 11.02.1993. godine u službenim prostorijama SM Dubica, povodom obavljenog informativnog razgovora sa oštećenim: Kozarčanin Tomom, sin Nikole i Marije, dj. Čirkon, rođ. 1.11.1925. god. u mjestu Dubica gdje i prebiva Obala Draginje Biukovića br. 7. SO Kostajnica, po zanimanju zemljoradnik, bez zaposlenja, udovac ima troje djece, po nacionalnosti Hrvat, koji je u razgovoru izjavio sljedeće:

Dana 11.02.1993. godine dok se nalazio u dvorištu svoje obiteljske kuće i čupao sijeno za kravu, na ulici ispred kuće zaustavio se osobni automobil plave boje, njemu nepoznate marke i reg. broja. Iz automobila su izašla trojica mlađih nepoznatih muškaraca, u civilu i u rukama su imali automatske puške sa preklapajućim kundakom. Jedan od nepoznatih muškaraca, kada su mu prišli na oko 2-3 m je rekao da su oni iz milicije i da treba sa njima poći u SM radi davanja nekakove izjave. Nesumnjajući ništa krenuo je prema automobilu

[115] Okrugli pečat: RSK, Predsednik Republike, Knin.

i sjeo na zadnje sjedište s lijeve strane. Za volan automobila je sjeo muškarac koji je imao bradu i brkove i čim je sjeo na sjedište i automobil krenuo prema ul. Z. Buzadžića muškarac koji je sjedio pored njega počeo je udarati rukama po tijelu i glavi te mu rekao da se sagne. Tada mu je i lisicama vezao ruke na leđima i nekom krpom zavezao povez preko očiju. Prije nego mu je vezan povez preko očiju vidio je da je automobil krenuo ulicom Z. Buzadžića u pravcu istoka i skrenuo u makadamsku cestu-ulicu iza pravoslavne crkve. Dalje navodi da nije mogao ocijeniti kojim se putem automobil kretao, ali je većim djelom put bio neravan odnosno rupav. Za vrijeme vožnje u automobilu oko 10-15 minuta bio je udaran rukama po čitavom tijelu. Nakon toga automobil je stao i njega su iz automobila izveli i ponovno nastavili tući, rukama, nogama, puškama i prinoseći nož pod vrat, istovremeno mu preteći da će ga ubiti ako ne prizna i to dali je u toku ljeta 1991. godine dok su ustaše bile u Dubici nosio pisma iz šumarije Dubica, Mišljenović Mili, Mišljenović Jovanu, Popović Mili, Manojlović Dušanu i Buzadžić Gojku. Odgovorio je da od toga ništa nezna, a oni su nastavili udarati i prijetiti da će mu zapaliti kuću, zatim su zahtjevali da im da 300 DM koje ima, istovremeno mu pretražujući džepove, rekao je da nema para jer živi sam i da nema nikoga, te da i sam dobiva pomoć kako bi preživio. Onda su mu rekli da će mu uzeti stoku koju ima, i zašto nije otišao u Hrvatsku sa svojima. Također su mu govorili da su oni ustaše iz Novske i da im trebaju Mišljenović Mile i Popović Mile kako bi im pokazali put kroz šumu u pravcu Drenovog Boka. Čitavo to vrijeme dok su ga tukli, i ispitivali bile su mu vezane ruke na leđima a preko očiju povez i to da je maltretiranje i tučenje trajalo oko dva sata. Da bi mu na kraju rekli kako ne smije skidati povez sa očiju dok oni ne odu a kada su krenuli od njega skinuli su mu lisice sa ruku. Čuo je kako odlaze do automobila, ulaze u isti te startanje motora i udaljavanje automobila. Nakon 5 minuta kada nije čuo više zvuk automobila skinuo je povez sa očiju i sa mukom ustao sa zemlje jer ga je boljelo čitavo tijelo od udaraca. Tada je vidio da se nalazi u jednoj šupi u ulici Đure Trninića, pa je na osnovu zvuka automobila zaključio da je isti otišao u pravcu Tanca. Odmah je krenuo prema kući i kada je došao pješice do kampa "UN" otišao je do poznanika Buzadžić Gojka i ispričao je što mu se dogodilo.

Navodi da mu nije poznato tko su trojica muškaraca i razlog zbog čega je odveden od kuće i pretučen.

Ovl. službeno lice:
Vukolić Živko, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, SM Dubica, kut. 2.

92

1993., veljača 12.
Obrovac
Dnevno izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o napadu topništvom na srpske položaje kod Obrovca

---

Republika Srpska Krajina
Ministarstvo unutrašnjih poslova
sekretarijat za unutrašnje poslove Knin

Stanica javne bezbednosti Obrovac
broj: 01/1-str.pov.-31/93.
12. 02. 93.

Ministarstvo unutrašnjih poslova
K n i n
Sekretarijat za unutrašnje poslove
Kn i n

Tokom današnjeg dana na liniji fronta na području opštine Obrovac nije bilo pešadijskih borbi, tako da linije fronta nisu pomaknute. U poslepodnevnim časovima neprijatelj je dejstvovao artiljerijom po položajima naših snaga kao i po širem rejonu Zatona, Tvornice glinice i Muškovaca, i Njivica. Oko 15,00 časova neprijatelj je sa četiri artiljeriska projektila iz minobacača pogodio Obrovac, a nekoliko projektila pogodilo je rubne dijelove Obrovca. Pri ovom napadu poginulih i povređenih nije bilo, a nastala je manja materijalna šteta. Pri ovom napadu u Obrovcu je sirenom proglašena opšta opasnost.

načelnik:
Đorđe Jelić

predao: Sekulić 9. 2. 1993. u 23,00 sati
primio: mar
prosledi za mup m a r k o

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

93

1993., veljača 12.
Knin

Zahtjev Vlade RSK MUP-u RSK za pismenom obavijesti o upadu interventnog voda MUP-a RSK u prostorije Vlade i urede predsjednika Vlade te ubićenju djelatnika

---

STROGO POVJERLJIVO DRŽAVNA TAJNA

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
Broj: 04-5-154/93.
Knin, 12. 02. 1993. god.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE
n/r Ministra Martića

Predmet: Informacija MUP-a RSK, traži se.–

Dana, 09.02.1993. godine za vrijeme održavanja sjednice Vlade Republike Srpske Krajine došlo je do nasilnog upada interventnog voda MUP-a RSK u prostorije Vlade i kancelariju Predsjednika Vlade. Jednako tako nekolicina ljudi je privedena u SUP Knin, koji su nakon izvjesnog vremena pušteni, a neki su i dalje zadržani u pritvoru. Sve ovo učinjeno je uz

primjenu sile, bez ikakvog pravnog osnova, bez ikakvog službenog naloga i bez znanja i saglasnosti Predsjednika Vlade što cijelom incidentu daje elemente pokušaja puča. Istog dana telefonskim putem zatraženo je da MUP RSK dostavi pismenu informaciju o ovom incidentu, međutim do dana današnjega tom zahtjevu nije udovoljeno.

Zbog svega navedenog, a imajući u vidu različita tumačenja u javnosti povodom ovog incidenta i činjenice da je očito došlo do prekoračenja ovlaštenja tražimo da odmah po primitku ovog zahtjeva dostavite pismenu informaciju Predsjedniku Vlade.

PREDSJEDNIK VLADE:
mr Zdravko Zečević, [v.r.]

M.P.[116]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 24.

94

1993., veljača 12.
Knin

Zapovijed predsjednika RSK MUP-u RSK za osiguranje objekata RTV Knin te postavljanje Davida Rastovića za vršitelja dužnosti direktora RTV Knin

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA

Kabinet predsednika Republike
predmet: Naredba
veza:
broj: 03-4-67/93.
mesto: Knin
datum: 12. 2. 1993. god.

Na osnovi Ovlaštenja iz čl. 78. Ustava RSK (Sl. glasnik br. 1/92.) a u provedbi Odluke o proglašenju ratnog stanja od 22. januara 1993. broj 20/93.

N A R E Đ U J E M

1. Ministarstvo unutrašnjih poslova RSK je dužan odmah preuzeti obezbeđenje svih objekata RTV RSK svojim snagama, a za što je direktno odgovoran Ministar UP-a Milan Martić.
2. Naređujem da se odmah sprovede Odluka Vlade RSK od 11.2.1993. g. o postavljenju VD Direktora Davida Rastovića, za što je odgovoran Ministar UP-a Milan Martić.
3. Rok izvršenja o d m a h.
4. Po izvršenom pismeno me obavijestiti o d m a h.

Dostaviti:
1.MUP-a RSK – na ruke Ministra ili njegovog pomoćnika
2.Komandantu GŠ SV RSK

---

[116] Okrugli pečat: Vlada RSK, Knin.

3.Predsedniku Vlade – Ugrnić Jasminka[117]
4.Arhiva

Predsednik Republike Srpska Krajina
G o r a n H a dž i ć, [v.r.]
M.P.[118]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., Kabinet predsjednika RSK, kut. 1.

95

1993., veljača 12.
Lipik n/p
Izvješće patrole OM Lipik o protestu pripadnika kanadskog bataljuna zaštitnih snaga UN-a zbog kopanja novih rovova na liniji razgraničenja

---

Inf/163-93.

OM LIPIK
dana 12. 02. 1993. g.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 12.02.1993. godine u prostorijama OM LIPIK, a povodom mješovite patrole pripadnika UN Kanade i patrole ovog OM.

Dana 12.02.1993. godine u 14,55 časova u ovo OM došao je kanadski poručnik Peytner sa jednim svojim vojnikom i zajedno sa patrolom našeg OM u sastavu: Dobraš Miroslav, Vučković Đorđe i Krstinić Tanja, krenuo u obilazak reona. Uputili smo se prema brdu Begovac gdje su pripadnici brig. milicije držali položaje. Dolaskom na pomenuto brdo vidjeli smo novoiskopani rov i bunker (kopan buldožerom). Por. Peytner je izrazio revolt i ogorčenje nakon ulaska u bunker gdje je našao alat, vjerovatno od ljudi koji su ga i pravili.

Pozivajući se na razgovor sa komandantom bataljona brig. milicije Bodegrajac Ilijom i kapetanom Harambašić Stevom, zamjenikom komandanta brigade, u kome je rečeno da će naši ljudi samo patrolirati (dva ili tri najviše) i da neće biti novo iskopavanje rovova; kan. poručnik je izjavio da mora o pomenutim upoznati svoje nadređene jer, kako je rekao: "jedno se sa Srbima dogovara, a oni drugo čine". Također je napomenuo da za daljnje postupke ne odgovara, i da o tome mi obavjestimo svoje pretpostavljene.

Patrola je završena u 15,25 časova, odlaskom kanad. vojnika sa brda.

ZABILJEŠKU SASTAVILA:
Krstinić Tanja, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 3.

[117] Dopisano rukom.
[118] Okrugli pečat: RSK, Predsednik Republike, Knin.

96

1993., veljača 13.
Benkovac

Priopćenje za javnost sa sastanka Ratnog predsjedništva SO Benkovac s predstavnicima Vlade RSK i komandi vojnih jedinica na području općine o sigurnosnim prilikama, te pozivu dobrovoljcima iz SR Jugoslavije i Crne Gore i Republike Srpske da se uključe u obranu i da borba ne smije prestati do "zauzimanja stvarnih etničkih granica u kojima živi srpski narod"

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Na inicijativu Ratnog predsjedništva Skupštine opštine Benkovac dana 13. februara 1993. godine, održan je radni sastanak kojem su prisustvovali: mr Zdravko Zečević, predsjednik Vlade RSK sa saradnicima, ministar unutrašnjih poslova Vlade (RSK) Mile Martić, te ovlašteni predstavnik Komande operativne grupe u zoni dejstava vojnih jedinica na području opštine Benkovac.

Na sastanku je razmotreno i analizirano: vojna, politička i bezbednosna situacija na području opštine Benkovac i šire. Svi prisutni zaključili su slijedeće:

1. Trenutačnu vojnu, političku i bezbednosnu situaciju opredjeljuje pokušaj rada tzv. "pete kolone" kroz širenje dezinformacije o navodnoj saglasnosti najviših vojnih i državnih organa Republike Srpske Krajine o okupaciji dijela teritorija Republike Srpske Krajine, uključujući i Maslenički most. Sa stanovišta vojne, političke i bezbednosne situacije ovakve glasine ne samo da se najodlučnije demantuju, nego je i zauzet i stav da svi oni koji pokušavaju da ih šire treba da budu i biće izvedeni po kratkom postupku pred nadležne sudske organe.

Nema ni govora o ustupanju ni pedlja teritorija Republike Srpske Krajine, a što više svi prisutni su se jasno izjasnili da borbe srpskog naroda ne može i ne smije prestati do zauzimanja stvarnih etničkih granica u kojima živi srpski narod. To je osnovni cilj ovog naroda i drugi osim njega ne postoji. Niko nema mandat da izvan ovih okvira razgovara ili pregovara sa bilo kime i bilo gdje.

2. Borba srpskog naroda je sveopšta borba i tu ne može biti podjele po stranačkim, lokalnim i drugim interesima ili opredjeljenjima. Jedini i osnovni cilj ove borbe je da se fašističkoj nemani konačno stane nogom za vrat, bez obzira na stavove kojekakvih međunarodnih organizacija. Na ovom i drugim područjima Krajine postoji jedinstveno komandovanje vojnim operacijama, postoji jedinstvo cilja i volja političkih i vojnih organa, a bezbjednost stanovništva mora biti zagarantovana pod prijetnjom najoštrijih sankcija prema bilo kome ko bi je ugrozio. Pruža se puna podrška patriotski raspoloženim srpskim oficirima i njihovom glavnokomandujućem đeneralu Mili Novakoviću u planiranju i izvođenju svih daljnjih vojnih operacija, ne samo na oslobođanju trenutno okupiranih teritorija, nego i u dostizanju utvrđenih krajnjih ciljeva borbe ovog naroda.

3. Srpski narod Republike Srpske Krajine, a posebno benkovačke opštine koji je na svoja leđa preuzeo udar fašističkih snaga, zahvaljuje svoj braći koja su se odazvala pozivu i dobrovoljno pritekla u pomoć ovom narodu.

Dobrovoljci!

Pozivamo vas da i dalje stupate u naše redove, organizovano i pod komandom jedne komande, jer ovdje se ne vodi borba u interesu naroda RS Krajine, već i vaših najbližih u Republici Srpskoj, i u Republici Srbiji i u Crnoj Gori. Povedite se za primjerom "Vukova s Vučjaka", Srpske dobrovoljačke garde, Šešeljevih dobrovoljaca i svih drugih patriotski

opredjeljenih pojedinaca koji su se u pravom trenutku našli na pravom mjestu odbrani interesa srpskog naroda.

Banijci, Ličani, Kordunaši, Slavonci i ostali!

Jedinstvena je prilika da imamo svoju državu. Nemojte dozvoliti da defetisti u vašim redovima nametnu svoje privatne interese, a da dovedu u pitanje ugled koji ste stekli među ovim narodom. Znate da je ratnim profiterima, kalkulantima, špekulantima i pristalicama tzv. "suživota" definitivno odzvonilo, jer ako to ne bude istina zna se ko će za to biti odgovoran.

4. Odaje se puno priznanja patnjama, strpljenju i hrabrosti naroda Bukovica i Ravnih kotara, njihovoj organizaciji i [............][119]otvorenim srcima prema svim ljudima koji su im došli pomoći. Kula Janković Stojana, ostaci crkve Sv. Ilije u Kašiću i druga sveta obilježja vas i vaših predaka uskoro će biti u našim rukama, a oni koji nisu sudjelovali u toj borbi bit će prokleti od vlastitog naroda. Ovo vam poručuju borci iz prvih borbenih redova, a njihov glas vi morate čuti. Imajte povjerenja u svoje organe vlasti: Vladu RS Krajine i ratno predsjedništvo opštine Benkovac, koji čine apsolutno sve što je u njihovoj moći da vam omoguće ljudski način življenja.

5. Ovim obavještavamo sve da će se u najkraćem roku povećati efikasnost pravosudnog sistema, sistema bezbjednosti, sistema obavještavanja i informisanja. Svi oni koji budu narušavali jedinstvo ovog sistema odgovarat će pred svojim narodom i njegovim sudom.

Braćo i sestre!

Kucnuo je odlučni trenutak jer smo preuzeli vojnu inicijativu. Svi se uključimo u ovu svetu borbu, jer mi druge otadžbine nemamo osim ove koju branimo.
S Vjerom u Boga pobjeda će biti naša.

Benkovac, 13. februar 1993.

Predsjednik Vlade
mr Zdravko Zečević, [v.r.]
Ministar unutrašnjih poslova
Mile Martić, [v.r.]
Predsjednik Ratnog predsjedništva
Bogunović Mate, [v.r.]

M.P.[120]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 393.

97

1993., veljača 14.
[Glina]

Izvješće operativnog dežurnog SJB Glina o prijetnjama Miji Aničiću, Hrvatu iz Ravnog Rašća

---

I Z V J E Š T A J

[119] Jedna riječ nečitka u izvorniku.
[120] Okrugli pečat: RSK, IV SO Benkovac.

Operativnog dežurnog za dan 13/14.02.1993. godine u vremenu od 07,00 do 19,00 časova.

DEŽURNI: ŠIMIĆ MILE, u vremenu od 07,00 do 19,00 časova.

U 17,45 časova od strane Unprofora dežurnog oficira Nigeriskog Bataljona u R.[121] Rašću prijavljeno je da oko 15,30 časova pred kuću Ančić Mije došla 4 uniformisana vojnika sa dugim naoružanjem te u istog uperili puške tražeći od njega i žene 3000 DM. Kako je tu bio vojnik od Nigeriskog Bataljona na iste se izderao postupio oštro i isti su se udaljili te saopštili Ančiću da će se u toku noći vratiti i iste pobiti, a Unproforci se moraju povući iz njihove kuće. O ovom slučaju sačinjena je Službena zabilješka.

Na lice mjesta upućena je patrola Relić-Škiljo, kao i dva pozornika Jelić-Krković te iste nije pronašla kod kuće, te pripadnici nigeriskog bataljona o njima neznaju ništa, kažu da su nekud otišli ali da oni neznaju ništa.

DEŽURNI: Manojlović Rade u vremenu od 19,00 do 07,00 časova.
U navedenom vremenu nije bilo nikakovih novosti, a služba se odvijala normalno.

DOSTAVITI: Sekretaru Izvještaj zaključio:
Komandiru SM operativni dežurni
Načelniku odelenja Manojlović Rade, [v.r.]
za suzbijanje krim.
Predsjedniku SO
Dosije dežurnih

288 – dva posebna dokumenta

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 288.

98

1993., veljača 13.
Knin
Izvješće SUP-a Knin MUP-u RSK o ubojstvu četiri osobe u zaseoku Krivići kod Oklaja

---

S U P – K N I N — – OTVORENO –
DEPEŠA BROJ: 08/1-1-07/93.- — “O”
KNIN, 13. 02. 1993. GODINE

M U P – R S K – K N I N
–UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI–

PREDMET: BUCIĆ – KRIVIĆ IVAN I DR.,
O B A V I J E S T

DANA 12. 02. 1993. GODINE U MJESTU OKLAJ SELO MARIĆI, ZASEOK KRIVIĆI IZVRŠEN JE UVIDJAJ NA LICU MJESTA OD STRANE ISTRAŽNOG

---

[121] Ravno.

SUCA OKRUŽNOGA SUDA U KNINU PUVAČA MARIJANE I NAŠIH RADNIKA. U PRISUSTVU RADNIKA OPŠTINSKOG ŠTABA CIVILNE ZAŠTITE CRVENOG KRSTA IZ KNINA I RADNIKA KOMUNALNOG PODUZEĆA IZ KNINA.–
U BUNARU – GUSTERNI PORED KUĆE BUCIĆ – KRIVIĆ IVANA PRONAŠLI SMO UBAČENE U BUNAR:
1. BUCIĆ – KRIVIĆ IVAN, P. MARKA, R. 1913. G. U ČITLUKU – OKLAJ,
2. BUCIĆ KATA ŽENA IVANA, R. 1914. U OKLAJU,
3. MUŠKI LEŠ STAR OKO 70 G. NEIDENTIFIKOVAN,
4. ŽENSKI LEŠ STAR OKO 70 G. NEIDENTIFIKOVAN.–

UVIDJAJEM JE UTVRDJENO DA SU 2 LEŠA PREDHODNO UBIJENA VATRENIM ORUŽJEM U GLAVU, DOK DRUGA DVA LEŠA NEMAJU NIKAKVIH TRAGOVA NASILJA. – RADNICI KOMUNALNOG PREDUZEĆA KNIN SU SVE NAPRIJED NAVEDENE LEŠEVE POKOPALI NA MJESNOM GROBLJU SVETI MIHOVIL U OKLAJU. – ZAPISNIK O POKOPU JE SASTAVIO OPŠTINSKI ŠTAB CIVILNE ZAŠTITE U KNINU.–

N A Č E L N I K
GOJKO DEVRNJA

PREDAO MARKO 13. 02. 1993. U SATI 11,50 A PRIMIO: DMITROVIĆ

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 6044.

99

1993., veljača 14.
Okučani

Zaključak Narodne skupštine SO ZS o usvajanju programa povratka stanovništva srpske nacionalnosti u zapadnu Slavoniju

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SRPSKA OBLAST ZAPADNE SLAVONIJE
NARODNA SKUPŠTINA

Na osnovu člana 11. stava 1. tačke 2. Statuta Srpske oblasti Zapadne Slavonije, Narodna skupština Srpske oblasti Zapadne Slavonije na sjednici održanoj 14. 02. 1993. godine donijela je ovaj

Z A K L J U Č A K

1. USVAJA se PROGRAM povratka srpskog stanovništva u Srpsku oblast Zapadnu Slavoniju.
2. Sastavni dio Programa povratka srpskog stanovništva u Srpsku oblast Zapadnu Slavoniju je Program ekonomskog razvoja Srpske oblasti Zapadne Slavonije koji je izradio Ekonomski institut Banja Luka.
3. Program povratka srpskog stanovništva u Srpsku oblast Zapadnu Slavoniju dostaviti Vladi Republike Srpske Krajine.

NARODNA SKUPŠTINA

Broj: 020-63/93-I-01 PREDSJEDNIK

NARODNE SKUPŠTINE:
Okučani, 14. 02. 1993. VELJKO VUKELIĆ

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 1.

100

1993., veljača 14.
Okučani
Zaključak Narodne skupštine SO ZS o proglašenju ratnog stanja te o kadrovskim promjenama u Vladi RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SRPSKA OBLAST ZAPADNE SLAVONIJE
NARODNA SKUPŠTINA

Na osnovu člana 11. stava 1. tačke 2. Statuta Srpske oblasti Zapadne Slavonije, Narodna skupština Srpske oblasti Zapadne Slavonije na sjednici održanoj 14. 02. 1993. godine donijela je ove

Z A K L J U Č K E

1. Događaji koji slijede nakon agresije Republike Hrvatske na teritorij Republike Srpske Krajine od 22.01.1993. godine, zahtijevaju kompletno i sinhronizovano djelovanje svih civilnih struktura vlasti, komandi Srpske vojske, Ministarstva unutrašnjih poslova i svih drugih organa i organizacija od interesa za Srpsku oblast Zapadnu Slavoniju i Republiku Srpsku Krajinu, zahtijevaju jedinstvenost u ocjenama, mjerama i akcijama koje treba preduzimati za zaštitu cjelovitosti teritorije Republike Srpske Krajine.
2. Da sve strukture iz tačke 1. ovog zaključka izvrše analizu stanja i spremnosti da se odgovori zadacima za slučaj direktne agresije i na ovaj dio Republike Srpske Krajine, sa posebnim osvrtom na segment civilne zaštite, naročito na planu sklanjanja ljudi, materijalnih i kulturnih dobara, evakuacije, zamračivanja i maskiranja, zbrinjavanja ugroženih i nastradalih, radiološko-hemijsko-biološka zaštita, zaštite od rušenja i spasavanja iz ruševina, zaštite i spasavanja od požara i eksplozija, prve medicinske pomoći, a posebnu pažnju i mjere preduzeti na planu zaštite djece do doba punoljetnosti, starih, iznemoglih i bolesnih, te zaštiti i spasavanju životinja i asanaciji terena.
3. Da se na nivou civilnih organa vlasti, komande Korpusa Vojske srpske, Uprave ministarstva za narodnu odbranu utvrde najnužniji kadrovi u snabdjevačkoj funkciji i obavežu da izvrše nabavu najnužnijih roba potrebnih za život stanovništva, kako ne bi došlo do potpunog kolapsa u snabdjevanju.
4. U djelatnosti zdravstvene zaštite preduzeti sve mjere da se u kadrovskom smislu stanje poboljša.
5. Sve državne institucije, organi i organizacije moraju djelovati u okviru Ustava, Zakona i Odluke o ratnom stanju, kao i svih drugih odluka na osnovu procjene stanja u kome se nalazimo. Funkcionisanje svih državnih organa mora biti obezbijeđeno. Saradnja između civilnih organa, komande Korpusa, Uprave ministarstva za narodnu odbranu i Ministarstva

unutrašnjih poslova mora biti na visokom nivou. Međusobna informiranost mora biti potpuna.
6. Vlada Republike Srpske Krajine u svom postupanju maksimalno (prije svega na planu informiranja), gotovo potpuno zaobilazi Oblasno vijeće i oblasne organe uprave Srpske oblasti Zapadne Slavonije.
7. Oblasno vijeće Srpske oblasti Zapadne Slavonije u potpunosti je u funkciji od njegovog izbora 10. maja 1992. godine. Odgovornost je na Vladi i Ministarstvu pravosuđa i uprave što nadležnosti oblasnih vijeća i oblasnih organa uprave nisu precizno definisane.
U kontaktima sa Vladom Republike Srpske Krajine izanalizirati mogućnost da se na području Srpske oblasti Zapadne Slavonije formira jedno koordinaciono tijelo radi usmjeravanja svih mjera i aktivnosti.
8. Narodna skupština i Oblasno vijeće podržava inicijativu i zahtjeve upućene od strane Predsjednika Republike i Vlade Republike Srpske Krajine da se ojačaju kadrovski potencijali povratkom kadrova porijeklom sa ovog na ovo područje.
9. Nadležni sekretarijati Izvršnih savjeta opština i inspekcijske službe moraju preduzeti sve mjere u skladu sa ovlaštenjima da se spriječi nedozvoljena trgovina, zloupotreba visokih cijena gotovo svih vrsta roba, a naročito onih koje se teško osiguravaju.
10. Zahtijevamo skidanje informativne blokade sa informacija koje se šalju od nadležnih organa vlasti sa područja Srpske oblasti Zapadne Slavonije. Mnoge informacije koje se odnose na ovo područje kao što su ogromno gomilanje hrvatskih snaga, o početku agresije i na ovo područje Republike Srpske Krajine, pa čak do vođenja borbenih dejstava, djeluju krajnje štetno, uznemirujuće i destabilizuje stanje na ovom području.
Protivimo se iseljavanju naroda. Gdje je iseljen narod izgubljena je i teritorija.
11. Zabranjuje se nenamjensko korištenje humanitarne pomoći dopremljene od strane Visokog komesarijata za izbjeglice i drugih humanitarnih organizacija.
12. Ne isključujemo mogućnost agresije a povodi za nju mogu biti različiti. Maksimalno provoditi pripremu za odbranu od agresije uz punu saradnju sa snagama UNPROFOR-a poštujući njegovu preuzetu obavezu za zaštitu ovog područja.
Sve mjere se moraju na svim nivoima preduzimati da do incidentnih situacija ili izazivanja sukoba ne dođe našom greškom, provokacijom, napadom i slično.
13. Skupština Srpske oblasti Zapadne Slavonije traži od Vlade Republike Srpske Krajine da još jednom preispita, analizira i ocijeni političko bezbednosnu situaciju u Republici Srpskoj Krajini za Oblast Zapadnu Slavoniju, a ako se ispostavi da su se po najnovijom ocjeni stekli uslovi za eventualno ukidanje ratnog stanja na našem području, da o tome obavijesti Predsjednika Republike kako bi mogao postupiti u skladu sa svojim, Ustavom i zakonom, utvrđenim ovlaštenjima, odnosno da ukine ratno stanje na područjima gdje nema u ovom trenutku ratne opasnosti.
14. Skupština Srpske oblasti Zapadne Slavonije traži od Vlade Republike Srpske Krajine obrazloženja o razlozima za nedavne kadrovske promjene i razrješenja pojedinih ministara,[122] te očekuje da Skupština Republike Srpske Krajine zauzme jasne stavove o tim pitanjima jer je to u njenoj nadležnosti. Narodna skupština Srpske oblasti Zapadne Slavonije također zahtijeva od Skupštine i Vlade Republike Srpske Krajine da uvažava odgovarajuću

[122] Riječ je o razrješenju potpredsjednika Vlade RSK, ministra za promet i veze te ministra obrane 11. veljače 1993. godine. Vidi: Dok. br. 90.

zastupljenost funkcionera u Vladi, pojedinim ministarstvima i institucijama na nivou Republike Srpske Krajine.

NARODNA SKUPŠTINA

Broj: PREDSJEDNIK NARODNE SKUPŠTINE:

Okučani, 14. 02. 1993. godine VELJKO VUKELIĆ

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., OV SOZS, kut. 1.

101

1993., veljača 14.
Okučani

Zaključak Narodne skupštine SO Zapadna Slavonija o razvoju mirovnog plana, davanju suglasnosti za aktivnosti oko sigurnog povratka stanovništva u područje Bučja pod uvjetom uklanjanja hrvatske vlasti i njenih obilježja, a da će oni recipročno tome dozvoliti Hrvatima da obrađuju svoje vinograde u južnom dijelu Pakraca

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SRPSKA OBLAST ZAPADNE SLAVONIJE
NARODNA SKUPŠTINA

Na osnovu člana 11. stava 1. tačke 2. Statuta Srpske oblasti Zapadne Slavonije, Narodna Skupština Srpske oblasti Zapadne Slavonije na sjednici održanoj 14. 02. 1993. godine donjela je ove:

Z A K L J U Č K E

1. USVAJA se informacija o dostignutom stepenu razvoja mirovnog plana na području oblasti Zapadne Slavonije.
2. DAJE se suglasnost na aktivnosti oko bezbednog povratka srpskog naroda na području opštine Pakrac u tzv. Bučki kraj i sela Trokutskog kraja od 1.200 lica, a za reciprocitet dozvoljava se da 57 Hrvata obradi svoje vinogradske parcele na južnom djelu grada Pakraca.
3. Od civilnih organa UNPROFOR-a obezbediti pismenu garanciju za bezbedan ulazak Srba u sela Bučkog i Trokutskog kraja, a prethodno sa tog područja ukloniti Hrvatsku vlast i sva njena obeležja.
4. DAJE se mandat lokalnim vlastima opštine Pakrac da može pristupiti popravcima oštećenih infrastrukturnih objekata (vodovoda, za struju, za plin i vodu) na području koje je pod našom kontrolom na opštini Pakrac.

NARODNA SKUPŠTINA

Broj: 020-62/93-I-01 PREDSJEDNIK NARODNE SKUPŠTINE

Okučani, 14. 02. 1993. VELJKO VUKELIĆ

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., OV SOZS, kut. 1.

102

1993., veljača 14.
Okučani
Zaključak Narodne skupštine SO ZS o teškom materijalnom položaju Oblasnog vijeća te zahtjev da se riješi financiranje oblasnih vijeća i izvršnih savjeta

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SRPSKA OBLAST ZAPADNE SLAVONIJE
OBLASNO VIJEĆE

Na osnovu člana 11. stava 1. tačke 2. Statuta Srpske oblasti Zapadne Slavonije, Narodna Skupština Srpske oblasti Zapadne Slavonije na sjednici održanoj 14. 02. 1993. godine donijela je na osnovu Informacije o materijalnom položaju Oblasnog vijeća, oblasnih organa uprave i izvršnih savjeta opština Srpske oblasti Zapadne Slavonije ove

Z A K L J U Č K E

1. UTVRDJUJE SE da je materijalni položaj Oblasnog vijeća, oblasnih organa uprave i izvršnih savjeta opština Srpske oblasti Zapadne Slavonije veoma težak i neizvjestan.

Činjenica je da opštine imaju definisane izvorne prihode, ali opštine Daruvar, Grubišno polje i Podravska Slatina koje nisu na svom teritoriju, nemaju ni mogućnost da ih ostvaruju. Opština Pakrac ostvaruje vrlo malo izvornih prihoda, opština Okučani nešto više, ali su i jedni i drugi nedovoljni za finansiranje najnužnijih potreba budući da se ne ostvaruju u potrebnoj visini, pa su i opštine upućene na dopunska sredstva Republike.

2. Zahtjevamo od Skupštine i Vlade Republike Srpske Krajine da se primjenjuje ranije donesen Zakon o javnim prihodima i javnim rashodima prema kome bi srpske oblasti imale izvornih prihoda.

U koliko nije moguća primjena navedenog Zakona, molimo da se pronađe odgovarajuće sistemsko rješenje za finansiranje Oblasnih organa i izvršnih savjeta opština koji su formirani na zakonskoj osnovi kako se ne bi kao do sada finansiranje, odnosno dotiranje dopunskih sredstava vršilo neredovno i nedovoljno.

NARODNA SKUPŠTINA

Broj: 020-71-93/I-01
Okučani, 14. 02. 1993. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE
VELJKO VUKELIĆ, [v.r.]

M.P.[123]

DOSTAVITI:
1. Skupština Republike Srpske Krajine, Knin
2. Vlada Republike Srpske Krajine, Knin
3. Oblasni sekretarijat za privredu i finansije, Okučani
4. Arhiva

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., OV SOZS, kut. 1.

[123] Okrugli pečat: RSK, Narodna skupština SO ZS.

103

1993., veljača 15.
Glina

Zahtjev SUP-a Glina MUP-u RSK za uputama o načinu nabave i prodaje robe široke potrošnje koja se prodaje na bonove

---

MUP KNIN
SUP GLINA — VERY URGENT —
BROJ: 81/93
GLINA, 15. 02. 1993.

M.P.[124]

MUP KNIN

PREDMET: UPUSTVO O KONTROLI DOBAVLJAČA

ROBA ŠIROKE POTROŠNJE, TRAŽI SE

OVAJ SUP JE OD PROGLAŠENJA OPŠTE JAVNE MOBILIZACIJE U REDOVNOM IZVRŠAVANJU RADNIH ZADATAKA ODUZEO VEĆU KOLIČINU ROBA ŠIROKE POTROŠNJE ZBOG SUMNJE DA JE NAMJENJENA PREPRODAJI ODNOSNO NEDOZVOLJENOJ TRGOVINI I TO NAROČITO OD PRIVATNIH LICA. MEĐUTIM, U SAZNANJU SMO DA SE NE POSTUPA JEDINSTVENO NA PODRUČJU REPUBLIKE ZBOG ČEGA SE NE POSTIŽE OPŠTI CILJ, TE STOGA MOLIMO DA NAM DOSTAVITE STAVOVE I OBRAZLOŽENJE PO SLIJEDEĆIM PITANJIMA:

– S OBZIROM NA RATNO STANJE I UVODJENJE BONOVA DA LI SU OD VLADE RSK ODREDJENI DOBAVLJAČI ROBA ŠIROKE POTROŠNJE, – A AKO JESU DA SE O ISTOM OBAVIJESTE ORGANI UP

– DA LI KAO DOBAVLJAČI ROBA ŠIROKE POTROŠNJE MOGU BITI PRIVATNA LICA

– DA LI JE ODREDJEN LIMIT U NABAVI ROBE

– KOJU DOKUMENTACIJU DOBAVLJAČI MORAJU KOD SEBE IMATI, TE DA LI SE PRIZNAJE NAKNADNA DOKUMENTACIJA

– KAKO POSTUPATI S ODUZETOM ROBOM

– S OBZIROM NA RATNO STANJE U KOM DIJELU OSTVARIVATI I KAKVU SURADNJU S VOJNIM ORGANIMA BEZBJEDNOSTI.

TAKOĐER SE POSTAVLJA PITANJE I KONTROLE CIJENA S OBZIROM NA NEEFIKASNOST I NEEKIPIRANOST INSPEKCIJSKIH SLUŽBI.

OBRAZLOŽENJA PO NAVEDENIM I DRUGIM PITANJIMA VEZANIM ZA OVU PROBLEMATIKU MOLIMO DA DOSTAVITE ŠTO HITNIJE RADI UJEDNAČAVANJA PRAKSE, BOLJE EFIKASNOSTI I ŠTO ADEKVATNIJEG POSTUPANJA U NOVONASTALIM OKOLNOSTIMA.

---

[124] Prijemni pečat: MUP RSK, Knin, 0873-248/1, primljeno 15. 2. 1993.

S E K R E T A R
NIKOLA BJELAC, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 14.

104

1993., veljača 15.
Knin
Obavijest MUP-a RSK SUP-u Glina o načinu prodaje prehrambenih proizvoda i sredstava za higijenu na bonove

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
Broj: 08/3-2481/93. R.R.
Knin, 15. 02. 1993. godine

SUP – G L I N A

Veza: vaša depeša br. 81/93. od 15. 02. 1993. godine.

Ministarstvo trgovine i turizma RSK svojom naredbom broj 10-02-6/93. od 1.02.1993. godine o nabavci roba i prodaji za bonove naredilo je ratnim predsjedništvima opština da odrede trgovačka preduzeća na području opština, koja će vršiti nabavku prehrambenih proizvoda i sredstava za higijenu za potrebe snabdevanja stanovništva. Nakon toga ratna predsjedništva nominirala su poduzeća koja su sklopila ugovor sa Ministarstvom finansija RSK, koje je na nerezidentne račune trgovačkih poduzeća uplatilo jugoslovenske dinare na ime kupovine prehrambenih proizvoda i sredstava za ličnu higijenu. Pod prehrambenim proizvodima i sredstvima za ličnu higijenu podrazumijevaju se brašno, ulje, mast, so, sapun, deterdženti i pasta za brijanje, te se odobrena sredstva jedino mogu upotrebiti za kupnju navedenih proizvoda. Nominirana preduzeća dužna su da do 13.02.1993. godine kupljenu robu dovezu u RSK i ponude je kupcima na prodaju.
Trgovačka poduzeća formirat će prodajne cijene na način da nabavnoj cijeni dodaju zavisne troškove nabave, bez marže i poreza na promet. Ako nominirana trgovačka preduzeća budu imala na zalihama prehrambenih artikala i sredstava za ličnu higijenu dužni su ih popisati i nivelirati na nivo cijena roba koje su nabavljene, a negativni efekti nivelacije cijena regulirat će se naknadno. Do sada ratna predsjedništva opština nisu nominirala nijedno privatno preduzeće kao nosioca snabdjevanja na svom području. Limit u nabavi robe nije određen ali je određena visina sredstava koja je uplaćena sa Budžeta RSK.
Privatna preduzeća sa područja RSK mogu nesmetano nabavljati i dovoziti robu u RSK ali sa svojim sredstvima uz obračun i plaćanje poreza na promet. Nominirana poduzeća odnosno poduzeća koja su dobila sredstva za kupnju roba dužna su imati kao i sva druga poduzeća izvornu dokumentaciju (otpremnice, i sl.), te nema nikakve mogućnosti da se priznaje naknadna dokumentacija pošto dokument mora pratiti robu.
Sa glavnim tržnim inspektorom dogovoreno je da se roba koja nema porjeklo ili je namenjena nedopuštenoj trgovini oduzme i u dogovoru sa tržnim inspektorom, zapisnički

preda nominiranim firmama, koje će je prodati po utvrđenim cijenama a sredstva od prodaje uplatiti na račun 71100-840-5192 Budžeta RSK.
Ratno predsedništvo opština Glina nominiralo je za svoje područje J.P."PREHRANA" i D.P."TRGOPROMET".
Saradnja s vojnim organima bezbednosti mora se izvoditi po mirnodopskoj šemi.
Poslovi milicije u ratu moraju biti više izraženi u smislu kontrole teritorija po dubini na svakodnevnim poslovima i uopće pojačano po svim vidovima djelatnosti SJB.
S organom vojne bezbednosti uspostaviti kontakt u smislu ispomoći u izvršenju zadataka, ali nikako ne na način da im se predpočinjavamo.

NAČELNIK UPRAVE
Nebojša Pavković, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 14.

105

1993., veljača 16.
Hrvatska Kostajnica

Obavijest Vladi RSK o zaključcima sastanka predsjednika skupština općina s Banovine, Komande banijskog korpusa i predstavnika SUP-a o političko-sigurnosnoj situaciji nakon uvođenja ratnog stanja

---

Za predsjednika Zečevića[125]

I N F O R M A C I J A

VLADI RSK – K N I N

sa 2.-og sastanka predsjednika Skupština opština Banije, Izvršnih savjeta opština Banije, predstavnika Banijskog Korpusa na čelu sa puk. Tarbukom[126] i predstavnika SUP-a za Baniju, održanog 16.02.1993. godine u zgradi Skupštine opštine Kostajnica.
Sastanku su prisustvovali: Arbutina Nebojša ministar u Vladi RSK i Borojević Zdravko šef odsjeka Ministarstva za poljoprivredu za Baniju, Kordun i Zapadnu Slavoniju.
Na sastanku je raspravljano po slijedećem

D n e v n o m r e d u:

1. Upoznavanje prisutnih sa informacijama poslatim Vladi RSK i sredstvima informisanja sa zajedničkog sastanka održanog u Petrinji 31.02[127].1993. godine.
2. Organiziranje rada u ratnim uslovima:
   a) u privredi Banije
   b) saobraćaja na teritoriji Banije
   c) škola na teritoriji Banije

[125] Dopisano rukom.
[126] Slobodan.
[127] Vjerojatno treba pisati 31. siječanj.

3. Priprema za proljetnu sjetvu i osiguranje umjetnog gnojiva, sjemena, herbicida i nafte.
4. Primjena Naredbi i Uputstava Ministarstva za trgovinu i turizam o:
   a) Snabdjevanje artiklima široke potrošnje
   b) Organiziranje otkupa stoke i osiguranje stočne hrane na području Banije
5. Bezbednosna situacija na području Banije
   a) Informacija o posjeti pripadnicima Banijskog bataljona na benkovačkom ratištu, od strane predstavnika civilne vlasti Banije
   b) Zauzimanje jedinstvenog stava prema provođenju mobilizacije Banijaca privremeno nastanjenih u SRJ, odnosno van granice RSK
6. Ostala pitanja:
   a) Financiranje opštinskih budžeta
   b) Financiranje lista "Srpski glas"
   c) Inicijativa za formiranje Centra za prihvat stranih novinara

Iz rasprava koje su vođene po dnevnom redu ovog sastanka usvojeni su slijedeći:

Z A K L J U Č C I

Ad.1. Prisutni su prihvatili informacije upućene Vladi RSK i sredstvima informisanja sa prvog zajedničkog sastanka predstavnika civilnih i vojnih vlasti Banije održanog u Petrinji 31.01.1993. godine.

Ad.2. Organiziranje rada u ratnim uslovima:

a) U privredi Banije svi privredni subjekti koji su prestali sa radom dužni su hitno izvršiti pripreme za početak rada u ratnim uslovima,

– neophodne kadrove rasporediti na radnu obavezu uz suglasnost Komandi Brigada Banije, nakon ispunjenja svih uslova za početak rada,

– izvršiti racionalno korištenje trenutno raspoložive električne energije za potrebe proizvodnje.

OD VLADE RSK T R A Ž I M O

– da se za potrebe organiziranja proizvodnje u ratnim uslovima, za područje Banije, osigura više električne energije u vremenu od 8-14 časova ili u nekom drugom vremenskom terminu,

– da se u skladu sa planovima rada privrednih subjekata u ratnim uslovima, obezbjedi poticajna sredstva u "YU" dinarima za nabavu repromaterijala,

– da se preko J.P. "NIK" pogon Dvor osigura minimalnu količinu naftnih derivata za rad proizvodnje u ratnim uslovima na području Banije.

b) saobraćaja na teritoriji Banije (putnički)

– Na području Banije prići hitno organizaciji javnog prevoza. Nosioci javnog prevoza su "Autoprevoz" Dvor i "Slavijatrans" Petrinja.

– u jutarnjim i popodnevnim časovima osigurati saobraćajnu vezu između: Petrinja – Glina, Kostajnica – Dvor, Dubica – Kostajnica, Petrinja – Kostajnica i u suprotnim pravcima,

– nosioci javnog prevoza međusobno će dogovoriti linije koje svaki od prevoznika pokriva, te će utvrditi zajedničku cijenu prevoza koju će naplaćivati od korisnika, vodeći računa o uslovima u kojima se nalazimo,

– naftu za javni prevoz prema utvrđenom planu nosioca javnog prevoza mora osigurati J.P. "NIK", pogon iz Dvora.

c) Škola na teritoriji Banije

– na području Banije neophodno je odmah prići pripremi početka II polugodišta šk. godine 92/93. kroz obezbeđenje materijalnih troškova i prevoza učenika,

– ako ne dođe do pogoršanja bezbjednosne situacije na području Banije uz suglasnost Komande Korpusa sa nastavom započeti 1. III. 1993. godine,

– u realizaciji nastavnog plana koristiti sve subote i dio ljetnog raspusta kako bi se planirani program obrazovanja i vaspitanja ispunio.

Ad.3. Priprema za proljetnu sjetvu i osiguranje umjetnog gnojiva, sjemena, herbicida i nafte

Preduzeti sve potrebne mjere da se utvrđeni plan proljetne sjetve na nivou Banije realizira i to:

– u opštinama koje nisu odredile nosioca proljetne sjetve, hitno učiniti isto,

– nosioci proljetne sjetve moraju odmah izgraditi programe, u skladu sa metodologijom "Beobanke", radi kreditiranja proljetne sjetve, te pravovremeno podnijeti zahtjev za odobravanje kreditnih sredstava,

– odobrena sredstva se moraju strogo namjenski koristiti za nabavu sjemena, umjetnog gnojiva i zaštitnih sredstava,

– prema utvrđenom planu proljetne sjetve J.P. "NIK" pogon Dvor mora osigurati u toku II i III mjeseca 1993. godine potrebnu količinu nafte za svaku opštinu Banije, bez uračunavanja marže u cijenu.

Vlada RSK preko svojih nadležnih ministarstava mora poduzeti sve i pomoći nosiocima proljetne sjetve da na vrijeme i pod što povoljnijim uslovima nabave potrebne repromaterijale za proljetnu sjetvu. Predlažemo da se zbog izuzetno teškog socijalnog stanja našeg stanovništva potrebna količina nafte za proljetnu sjetvu oslobodi plaćanja poreza na promet proizvoda.

Ad.4. Naredbe i Uputstva ministarstva za trgovinu

a) Snabdjevanje artiklima široke potrošnje

Donešena Naredba br.10-02-6-93 i Uputstvo za provođenje naredbe br. 10-02-7/93 od 1. i 3.2.1993. godine od strane ministarstva Trgovine i turizma prihvaćeno je i provedeno na području cijele Banije.

Navedena Naredba je predvidila niz pozitivnih efekata, pa je kao takva dobro primljena od građana i pripadnika brigada.

Dopunsko Uputstvo br. 10-02-8/93 u potpunosti eliminira pozitivne efekte Uputstva stavljajući u podređeni položaj nominirano preduzeće, dok ostala preduzeća prepušta njihovoj poslovnoj politici, odričući se pozitivnih rezultata zamišljenih prvim dokumentima.

Zbog neadekvatno rješenog sistema snabdjevanja, zaštite stanovništva, zahtjevamo od ministarstva za trgovinu i turizam da:

– svojom uredbom ograniči marže na području RSK,

– osigura "YU" dinara za kupnju deficitarnih roba,

– putem robnih rezervi osigurati snabdjevanje građana osnovnim artiklima,

– Uredbom odrediti način raspodjele i snabdjevanje građana osnovnim artiklima, kako bi se za svakog pojedinca osigurala potrebna minimalna količina.

Vlada RSK i nadležno ministarstvo mora hitno stupiti u kontakt sa nadležnim organima u SRJ, kako bi se promjenila "Odluka o zabrani izvoza strateških roba iz SRJ" u RSK.

Ad.4. b) Organiziranje otkupa stoke i osiguranje stočne hrane na području Banije

Ministarstvo Trgovine i turizma treba hitno donijeti Uredbu i Uputstvo Uredbe za otkup stoke uvažavajući slijedeće:

– telad i svinje za tov mogu otkupljivati samo preduzeća i PZ[128] koje imaju vlastiti tov ili kooperativni odnos na području RSK, uvažavajući realne tržišne cijene, ne zloupotrebljavajući ako steknu možda monopolni položaj

– stoku za klanje moraju otkupljivati preduzeća sa prerađivačkim kapacitetima, stvarajući rezerve tako da financiranje izvrše putem Direkcije robnih rezervi RSK,

– posebnu pažnju obratiti graničnim mjestima sa RS, zbog razmjene roba, kod pojedinačnih slučajeva ovlastiti IS-a SO[129] da za takve slučajeve građanima može izdati dozvolu za kompenzacijsku prodaju,

– sve izvozne dozvole mogu se izdati samo za kompenzacijske poslove za uvoz repromaterijala za poljoprivrednu proizvodnju,

– na području Banije formirati stručni organ koji će izdavati izvozne dozvole za opštine Banije, uz preporuku Izvršnog savjeta svake opštine,

– putem direkcije RR[130] za preduzeća koja se bave stočarskom proizvodnjom osigurati kredite u "YU" dinarima za nabavku stočne hrane iz SRJ.

Ad.5. Bezbednosna situacija na području Banije

Na osnovu uvodnog izlaganja i rasprave ocjenjujemo da je bezbednosna situacija na području Banije vrlo dobra, te da je postignuto puno jedinstvo civilnih i vojnih vlasti u svim sverama života, u cilju odbrane Banije i RSK.

a) Informacije o posjeti pripadnicima Banijskog bataljona na Benkovačkom ratištu, od strane pripadnika civilne vlasti Banije

Sudionici sastanka su upoznati sa posjetom predstavnika opština Petrinje i Kostajnice, banijskim borcima na Benkovačkom ratištu.

b) Zauzimanje jedinstvenog stava prema provođenju mobilizacije Banijaca privremeno nastanjenih u SRJ, odnosno van granice RSK

Nezadovoljni smo odazivom mobilizaciji Banijaca, privremeno nastanjenih u SRJ i nastanjenih van granice RSK. Svaka opština treba napraviti spisak obaveznika koji se nisu vratili u RSK i odazvali mobilizaciji, a napustili su Baniju poslije 1. 1. 1991. godine.

Ad.6. Ostala pitanja

a) Financiranje opštinskih budžeta

Sadašnji način financiranja opštinskih budžeta je nazdovoljavajući, jer ne može materijalno osigurati funkcioniranje opštinskih organa i društvenih institucija čiji se materijalni troškovi financiraju iz ovih izvora.

b) Financiranje lista "Srpski glas"

Predlažemo da financiranje "Srpskog glasa" preuzme Ministarstvo za informisanje jer se ne mogu osigurati potrebna sredstva za kontinuirano izlaženje lista. Napominjemo da se radi o jedinim novinama koje izlaze na području Banije i Korduna, te predlažemo da preraste u Republičko glasilo.

---

[128] Poljoprivredne zadruge.

[129] Izvršne savjete skupština općina.

[130] Robne rezerve.

c) Inicijativa za formiranje Centra za prihvat stranih novinara

Predlažemo da se, obzirom da postoje granični prelazi na Baniji, formira Centar za prihvat stranih novinara u Petrinji, te da se utvrdi protokol njihovog boravka i rada na prostoru Banije. Molimo puni angažman i uputstvo Ministarstva za informisanje oko rješavanja ovog problema.

Svi sudionici na koje se odnose doneseni zaključci dužni su poduzeti sve, da se isti realiziraju, kako bi održali stabilnost odbrane i poboljšali stanje u svim sferama života, odnosno opstanka Srpskog naroda na Baniji.

PREDSJEDNICI SO I IS-a
OPŠTINA BANIJE

DOSTAVITI:
– Ministarstvo za ekonomske odnose, privredu, razvoj i industriju
– Ministarstvo za trgovinu i turizam
– Ministarstvo za informisanje
– Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu
– Ministarstvo za energetiku
– Ministarstvo financija
– Komandi 39. Korpusa
– SUP Glina
– Svim opštinama na Baniji

Preslika, strojopis, latinica
HR-DASK-SACPE-613, kut. 39.

106

1993., veljača 17.
Knin
Poziv predsjednika Vlade RSK Vojislavu Šešelju da posjeti RSK i svojom nazočnošću podigne borbeni moral

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA

VLADA
Broj: 04-5-183/93.
Knin, 17. 02. 1993. god.

Poštovani brate Vojo,[131]

Povodom zadnjih zbivanja na našim područjima od početka ustaške agresije upućujem Ti poziv da nas obiđeš. Na ovim prostorima zapadne granice srpskih zemalja brane i Tvoji dobrovoljci kojima će kao i ostalim borcima biti drago da ih posjetiš i da svojim prisustvom podigneš borbeni moral. Tvoju posjetu očekujemo ovih dana pa bi te molio da na telefon 235-1672 preko Tode Lazića definišeš termin.

S verom u boga do konačne pobede.

[131] Vojislav Šešelj, predsjednik Radikalne stranke u Srbiji.

PREDSJEDNIK
Mr Zdravko Zečević, [v.r.]

M.P.[132]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 30.

107

1993., veljača 17.
Obrovac

Dnevno izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK Knin o topničkoj vatri na području Rastovca, Zatona i Glinice u kojoj nije bilo poginulih i ranjenih ni materijalne štete

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE K N I N
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1-Str .pov.33/93.
Obrovac, 17. 02. 1993. godine.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Izvještavamo Vas da je u toku današnjeg dana neprijatelj u nekoliko navrata ostvario artiljerijsku vatru iz minobacača i haubica po rajonima Rastovca, šireg rejona Zatona i rejonu Glinice. Od neprijateljske vatre nije bilo poginulih i ranjenih boraca, kao ni civilnog stanovništva, kao i materijalne štete.

Tokom dana nije bilo pešadijske borbe na liniji obrovačkog fronta.

Linije fronta nisu pomjerane.

Po ovl. N A Č E L N I Ka:
Đorđe Jelić
B.[133] Gajić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

[132] Okrugli pečat: Vlada RSK, Knin.
[133] Boško.

108

1993., veljača 18.
Petrinja
Pismo pomoćnika ministra pravosuđa zapovjedniku 21. korpusa SVK o osnivanju Vojnog suda u ratnim uvjetima

---

TARBUK SLOBODAN
KOMANDANTU 39. KORPUSA
P E T R I N J A

031-20/6-93-XII-03
Knin
18. 02. 1993.

Poštovani gospodine Tarbuk,

Nakon mog dolaska u vašem štabu, a nakon obavjesti od strane ministra Pravosuđa i uprave gospodina Šuša Vojina da je naš Okružni sud u Glini na čelu sa predsjednikom Momčilović Milenkom mobiliziran u svojstvu vojnog suda vaše jedinice, te mog ličnog uvida i razgovora sa vama i predsjednikom Momčilovićem o nađenom stanju izvjestio sam mog ministra gospodina Šuša Vojina. S obzirom da je Predsjednik Republike već donio Uredbe sa zakonskom snagom[134] a koje nisu na vrijeme bile dostavljene Okružnom sudu u Glini, a Ministarstvu odbrane su bile dostavljene na vrijeme te iz tog razloga je i došlo do nesporazuma da se formira vojni sud u vašoj jedinici. Ministar pravosuđa i uprave je nakon toga putem Ministarstva odbrane dostavio Vladi Republike Srpska Krajina obavijest o postupanju i radu svih pravosudnih organa na teritoriji Republike Srpska Krajina u ratnim uslovima, s tim da se vojni sudovi ne mogu formirati, a sve iz razloga što je Uredbama sa zakonskom snagom koje je doneo predsjednik Republike precizirao da organi pravosuđa u ratnim uslovima rade i poslove iz nadležnosti iz vojnih sudova i vojnih tužilaštava, i to u sjedištu sudova, odnosno organa pravosuđa do formiranja vojnih sudova i vojnih tužilaštava. Spomenutom obavjesti ministra pravosuđa a u dogovoru sa Ministarstvom odbrane rečeno je da će se formiranju vojnih sudova i vojnih tužilaštava prilaziti sistemskim rješenjem, a ne ad hok u ovim ratnim uslovima. S obzirom na činjenicu da postojeći pravosudni organi mogu izvršavati ovakve obaveze koje proizlaze iz spomenutih Uredbi sa zakonskom snagom i Uputstvom za rad pravosudnih organa.

Gospodine pukovniče kao prilog ovom pismu moj kolega Radić Simo dostavit će vam i Naredbu koja je upućena Glavnom štabu Srpske Vojske Republike Srpske Krajine i Naredbu predsjednika Vlade upućenu predsjedniku Okružnog suda, a ja vas lično molim da ukinete naredbu o formiranju vojnog suda u vašoj jedinici.[135]

S poštovanjem!

POMOĆNIK MINISTRA[136]
Vasilije Stevović, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A-194-208.

[134] Vidi: Dok. br. 22.
[135] Izvješće o radu pravosudnih organa Knin i Glina u ratnim uvjetima vidi u: Dok. br. 114.
[136] Pravosuđa.

109

1993., veljača 18.
Vukovar
Službena zabilješka javnog tužitelja RSK o sastanku s predstavnicima pravosuđa u Belom Manastiru o ubojstvu u Dardi

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
REPUBLIČKO JAVNO TUŽILAŠTVO M.P.[137]
V U K O V A R
Broj: KTP-18/93.
Vukovar, 18. februara 1993.

S L U Ž B E N A Z A B E L E Š K A

Dana 16. februara 1993. godine zajedno s predsednikom Vrhovnog suda službeno sam posetio Beli Manastir. Tom priliom obavio sam, na temu suzbijanja kriminaliteta u Baranji razgovor s izaslanikom Predsednika Republike gos. Knežević Milanom, predsednikom Okružnog suda i Okružnim javnim tužiocem. S predstavnicima SUP-a Beli Manastir nisam obavio razgovor, jer isti su bili u Beogradu. Međutim, nakon razgovora sa Okružnim javnim tužiocem stekao sam utisak da za to nema potrebe, jer SUP Beli Manastir obavlja svoj posao profesionalno i kvalitetno. U razgovoru sa izaslanikom Predsednika Republike kome je prisustvovao i predsednik Vrhovnog suda RS Krajina, dogovoreno je sledeće:

1. Da se slučaj ubistva u Dardi maksimalno ažurira uz punu mobilnost organa krivičnog gonjenja i apsolutnu podršku pravosuđu od strane političke vlasti.
2. Da se u vezi navedenog slučaja nastavi dalje otkrivanja izvršnih krivičnih dela i počinilaca, te da u tom poslu politički organi političke vlasti dadu punu podršku organima krivičnog gonjenja.
3. Da se aktivira rad inspekcijskih službi i financijske policije.
4. Da se u Baranji posebno angažuju organi krivičnog gonjenja i sve druge snage na suzbijanju privrednog kriminala.
5. Da se pravosudnim organima obezbede adekvatni uslovi za rad (sredstva za pristojne lične dohotke, materijalne troškove, automobil za uviđaj itd.).

O dogovorenom s izaslanikom Predsednika Republike upoznati su predsednik Okružnog suda i Okružni javni tužilac, s čime su se isti u potpunosti složili.

S Okružnim javnim tužiocem vodio sam poseban razgovor, kojom prilikom sam dao precizne upute o postupanju u navedenom predmetu, kao i upute o kontaktu s SUP-om Beli Manastir u vezi otkrivanja drugih krivičnih dela i počinioca, a koji imaju veze s okrivljenima za slučaj dvostrukog ubistva u Dardi. Dogovoreno je da SUP Beli Manastir postupa isključivo po nalogu Okružnog javnog tužioca. Takođe dogovorili smo se da optužnica bude podignuta odmah po završetku istrage.

Okružni javni tužilac posebno je istakao da je u poslednje vreme izuzetno zadovoljan sradnjom sa SUP-om Beli Manastir i predstavnikom civilne policije UNPROFOR-a god. HUSEINOM. Za SUP Beli Manastir ističe da je prevazišao strah, te da posao obavljaju ažurno i stručno. Za predstavnika civilne policije naveo je da je izuzetno korektan i

---

[137] Prijemni pečat: Ministarstvo pravosuđa RSK, 04-021, primljeno 24. 2. 1993.

objektivan, te da sa istim, za razliku od njegovih prethodnika, sarađuje bez problema. Kao dokaz svoje tvrdnje predočio mi je izveštaj gospodina Huseina koji je stvarno objektivan i za nas povoljan. Posebno značajna je ocena gospodina Huseina o iseljavanju Hrvata iz Baranje, u kojoj on navodi da Hrvati napuštaju Baranju ne zbog pritiska Srba, već isključivo zbog agresije Hrvatske na RS Krajina.

Danas,18. februara 1993. godine Okružni javni tužilac obavestio me je telefonom da je u pomenutom krivičnom predmetu istraga okončana, te da su inspektori SUP-a Beli Manastir otkrili nove zločine i zločince. Dakle klupče se odmotava, međutim potpune precizne informacije dobit ću neposredno početkom sledeće nedelje.

REPUBLIČKI JAVNI TUŽILAC
Milorad Trošić, [v.r.]

M.P.[138]

Dostavljeno:
- Ministarstvo pravosuđa i uprave Ilok
- Arhiva – ovde

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 121-102.

110

1993., veljača 18.
Okučani

Zapovijed SUP-a Okučani svim djelatnicima da sastanke s predstavnicima UNPROFOR-a mogu organizirati samo u domeni poslova koje obavljaju, te da za svaki kontakt moraju napraviti službenu zabilješku

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA SLUŽBENA TAJNA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA OKUČANI
Broj: 08-05/str.pov.1-37/1-93.
Okučani, 18. 02. 1993. godine

N A R E D B A

1. Naređuje se svim pripadnicima milicije RSK u Oblasti Zapadna Slavonija, da su dužni nakon svakog kontakta sa predstavnicima UNPROFOR-a ili bilo koje međunarodne institucije u vezi vođenog razgovora sačiniti službenu zabilješku.

2. U službenoj zabilješci mora biti naznačeno mjesto i vreme razgovora, tema razgovora i ko je sazivač sastanka odnosno kako je došlo do susreta /organizirano, spontano/.

3. Ovlašćuju se rukovodioci organizacionih jedinica kao i rukovodioci organizacionih jedinica kao i rukovodioci resora da mogu organizirati sastanke sa predstavnicima UNPROFOR-a i drugim međunarodnim institucijama sami iz domena opisa poslova koje obavlja o čemu su također dužni sačiniti službenu zabilješku.

4. Službena zabilješka dostavlja se istog dana sekretaru kada je i došlo do susreta.

---

[138] Okrugli pečat: RSK, RJT, Predstavništvo u Vukovaru.

5. Nepostupanje po ovoj naredbi smatrat će se povredom radne discipline.
6. Naredba stupa na snagu o d m a h.

DOSTAVITI:
1. SUP
2. SMON
3. SM
4. OM
5. Sekretaru
6. Arhiva.-

M.P.[139]

za SUP OKUČANI
POMOĆNIK MINISTRA
Žarković Krsta, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 73.

111

1993., veljača 19.
Obrovac
Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o stanju na ratištu oko Obrovca

SRPSKA REPUBLIKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1-str .pov.35/93. god.
Obrovac, 19. 02. 1993. godine.

SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N
MINISTARSTVU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

U toku prošlog dana na području opštine Obrovac trajali su artiljerijski napadi ustaških snaga iz pravca Jesenica i Maslenice. Neprijatelj je otvarao artiljerijsku vatru po našim položajima u mjestu Kruševo, Muškovci (Rastovac), Zaton i područje bivše tvornice glinice u Obrovcu. Od granatiranja nije bilo poginulih niti povređenih na našoj strani, a materijalna šteta je neznatna. Danas dana 19.02.1993. godine neprijatelj je otvorio artiljerijsku vatru na naše položaje u mjestu Kruševo i navedeni napadi još uvijek traju. Prednje vam se dostavlja na znanje i daljnje korištenje, o svim daljnjim promjenama bićete na vrijeme obaviješteni.

N A Č E L N I K:
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

[139] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Okučani.

112

1993., veljača 19.
Knin

Pismo episkopa dalmatinskog Longina Srpskoj pravoslavnoj općini u Londonu u kojem im zahvaljuje na pokretanju akcije pomoći djeci poginulih na ratištu

---

Rukom pisano: FAKS: 071-243 1494
5/93 19.II 93

SRPSKOJ PRAVOSLAVNOJ CRKVENOJ
OPŠTINI U LONDONU

Preko Gospodina Kovačevića iz Engleske, saznali smo da pokrećete akciju pomoći Srpskoj djeci u Srpskim Krajinama koji su ostali bez oca, a koji je poginuo na ratištu. Djece koja su ostala bez roditelja u Srpskoj Krajini je mnogo. Samih izbjeglica je preko sto hiljada. Svi oni uglavnom žive od socijalne pomoći, kao i pomoći koja stiže iz drugih Srpskih krajeva. Ti unesrećeni ljudi ostali su bez domova, bez imanja, goli i bosi. Jedan veliki egzodus i strašan genocid koji je izvršen nad Srpskim narodom u bivšoj Hrvatskoj. Narod naivan i bezazlen gurnut je u kanđe nemilosrdne zvjeri, a izopačeni um čovjekov je mnogo gori od zvjeri, jer zvjer zadovoljava prirodne nagone i zasiti se, a ovo što se vrši nad Srpskim narodom to je mržnja, uništenje… Ruše nam crkve i manastire, iskopavaju i zaravnavaju grobove i spomenike, pale sela i buldožderima zaravnavaju terene, brišu nam postojanje, pale tapije, prekrštavaju, zatiru nacionalno biće… U svoj ovoj tragediji najviše stradaju djeca. Ostaju bez roditelja, nemoćna i neotporna na strahote rata.

Ova vaša akcija da pomognete učenicima i djeci zaista je plemenita i visokomoralna. To će da ublaži bol djetinje duše i da im se pomogne da odrastu u pažnji, brizi i ljubavi drugih, svojih dobrotvora. To je naša budućnost, to su novi izdanci iz korijenja, to su naša neuništiva ognjišta, to je žižak koji tinja. To nam daje snage da opstanemo i da postojimo. Vaša akcija čini nas spokojnim. Vaš poklon briše nam beznađe. Vaša ljubav daje nam vjeru u bolje sutra. Vaša briga produžuje nam nadu.

Neka Gospod blagoslovi sve da bi ostali narod Njegov, čvrsto utemeljeni u vjeri svojih otaca, očuvali tradiciju Svetosavlja i odbranili vjekovna ognjišta.

Neka blagoslov Božiji bude na svima vama, a od nas blagodarnost.

+EPISKOP DALMATINSKI,
Longin, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, SPC, kut. 2.

113

1993., veljača 19.
Knin

Izvješće Doma zdravlja Knin Ministarstvu obrane RSK o radu u ratnim uvjetima

---

ZDRAVSTVENA USTANOVA
DOM ZDRAVLJA U KNINU
Broj: 03./133/I-93.
Knin, 19. 02. 1993.g.

– MINISTARSTVU ODBRANE RSK
– MINISTARSTVU ZA ZDRAVLJE RSK
– REPUBLIČKOM ŠTABU CIVILNE ZAŠTITE RSK
KNIN

PREDMET: Informacija o nastalim problemima u Domu zdravlja u Kninu

Dom zdravlja u Kninu, sa početkom rada kao samostalna zdravstvena ustanova, vidno je osjetio probleme koji su se godinama i decenijama nagomilavali u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Svakako je ovoj vrsti zdravstvene zaštite potrebno hitno pristupiti na sasvim drugi način, kako od strane zdravstvenih radnika u Domu zdravlja, tako i od strane države.

Zajedničkim radom možemo stvoriti jeftinu, efikasnu i pristupačnu zdravstvenu zaštitu cjelokupnom stanovništvu Knina i područja koje gravitira Kninu, te zdravstvenu zaštitu koja bi u ratu i u miru funkcionisala besprekorno.

Upravo u ovom ratu, koji se sada vodi, vidno su došli do izražaja problemi nagomilani godinama, te i dodatni. Stoga želim naglasiti:
– zdravstvo i zdravstvene ustanove ne mogu niti smiju biti poligon za političko prepucavanje,
– zdravstvo i zdravstvene ustanove ne mogu biti manje i više važne za stanovništvo,
– zdravstveni radnici jednako se trebaju tretirati i jednako im se trebaju obezbjediti uslovi za rad.

Konkretno, Dom zdravlja u Kninu, u ovim ratnim vremenima, spreman je u okviru svojih mogućnosti pružiti sve. Zaista, zdravstveni radnici ne štedeći sebe, spremni su i odazivaju se i na prve linije fronta. Kao i druge državne organizacije očekivali smo upute za rad od državnih organa u prvom redu od Ministarstva za zdravlje. Međutim, uputstva i naloge za rad dobijali smo od Ministarstva odbrane RSK, Republičkog štaba civilne zaštite, Oblasnog štaba civilne zaštite i Općinskog štaba civilne zaštite. U skladu sa ovim uputstvima uvedena je nova organizacija rada u Domu zdravlja u Kninu, na način da pored Hitne med. pomoći, te Hitne med. pomoći na području Bukovice, koje rade 24 sata i službe Opće med. i Stomatološke službe rade 24 sata, dijelom kroz redovno radno vrijeme, dijelom kroz dežurstvo.

Također je organiziran rad u prihvatilištu Vrlika kroz 24 sata putem dežurstva zdravstvenih radnika.

Imajući u vidu nedostatak kadra liječnika u Domu zdravlja i u mirnodopskim uslovima rada, trebalo je uložiti nadljudske napore, da bi se cijeli teren Knina pokrio primarnom zdravstvenom zaštitom.

Rat je donio nove probleme:
– velik broj izbjeglica /iz ranijeg perioda, a iz ovog rata/, to su uglavnom stare i nemoćne osobe, žene i djeca,
– ranjeni borci koje treba hitno zbrinuti i transportovati do bolnice,
– liječnici se na terenu susreću sa specifičnim vidom rada /terapija per os se distribuira pacijentima/,
– problem goriva /otežano snabdjevanje i povećana potrošnja/,
– problem dotrajalih vozila i nabavljanja rezervnih dijelova,

– problem trebovanja lijekova i sanitetskog materijala dobijenih u pomoći,
– mobilisano 5 liječnika,
– zdravstveni radnici preopterećeni traže svoja pojedinačna prava /pravo na plaćeni dopust, majke maloljetne i bolesne djece, pravo da ne rade noću i na terenu, radnici u starijim godinama također da ne rade noću i na terenu/,

Sasvim logično da je ova zdravstvena ustanova kao i druge, u ratnim uslovima rada trebala dobiti uputstva za rad, organizaciju rada, kao i pomoć u rješavanju problema.

Očekivala sam da to učini Ministarstvo za zdravlje, ali umjesto uputstva i pomoći, dana 16.02.1993.g. stigao je u Dom zdravlja Pravilnik o pripravničkom stažu i Uputstvo za polaganje stručnih ispita zdravstvenih radnika. Pravilnik o pripravničkom stažu je potreban, ali nažalost u ratnim uslovima zdravstvenim radnim organizacijama, su preča druga uputstva, što bi Ministarstvo za zdravlje moralo shvatiti.

U više navrata sam se pismeno i usmeno obraćala Ministarstvu da mi pomogne u prevazilaženju problema. Molila sam Ministra da posjeti Dom zdravlja u Kninu. Do posjete je došlo 17.02.1993.g. sa njegovim pomoćnikom. Za vrijeme te posjete predočila sam niz problema, te gos. Ministra i njegovog pomoćnika upoznala sa organizacijom rada u Domu zdravlja u ratnim uslovima. Na moje veliko iznaneđenje Ministar je iznio da dežurstva u Domu zdravlja i prihvatilištu u Vrlici nisu predviđena, te da ne mogu biti plaćena, za razliku od dežurstva u bolnici, koja su stalna i koja se plaćaju, te predložio da direktor Doma zdravlja predloži ukidanje istih i da će on to potpisati. Što se tiče pojedinačnih prava radnika, stav je Ministarstva da se ta prava crpe iz propisa koja postoje, odnosno iz Zakona o radnim odnosima, Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Pravilnika i sl.

Očito je da sam po mišljenju Ministarstva za zdravlje postupila suprotno od njihovih stavova u ratnim uvjetima. S obzirom na ono što sam iznijela, dajem sebi za pravo da utvrdim, da upravo u trenutku kada je Domu zdravlja u Kninu najpotrebnija pomoć svih državnih organa, on predstavlja poligon za politička prepucavanja, jer navodno osnivač Doma zdravlja nije Vlada RSK, već Skupština SO Knin.

Kao direktor Doma zdravlja svjesna sam da je Dom zdravlja državna ustanova, te da u ime stanovništva koje treba zdravstvenu zaštitu, mora imati jednak tretman od državnih organa, kao i druge zdr. ustanove a politika neka se vodi na drugim mjestima i u drugim okolnostima. Najbolji primjer nejednakog tretmana, koji izaziva razdor među zdravstvenim radnicima je dijeljenje pomoći radnicima Bolnice i Apoteke, za razliku od onih u Domu zdravlja o kojima treba da vodi brigu osnivač.

Stoga, pozivam naslovne da pomognu u riješavanju problema u Domu zdravlja, te da se suzdrže od aktivnosti koje stvaraju jaz među zdravstvenim radnicima i zdravstvenim ustanovama, a sve sa ciljem da u ovom teškom vremenu rata olakšamo muke onima koji od nas očekuju pomoć.

Na kraju, predlažem novu organizaciju rada zajedno sa Stručnim kolegijem Doma zdravlja, koja bi važila u vrijeme rata, koju će nadam se prihvatiti svi naslovni.

O ovom obavijest:
– Izvršnom vijeću SO Knin

Prilog:
Prijedlog organizacije rada
Doma zdravlja u ratnim uvjetima[140]

Direktor:
Jolić Milica dr.med., [v.r.]
M.P.[141]

[140] Prilog nije pronađen uz izvornik.
[141] Okrugli pečat, nečitko u izvorniku.

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 592.

114

1993., veljača 20.
Glina

Izvješće pomoćnika ministra Ministarstva pravosuđa i uprave o radu pravosudnih organa Knina i Gline u ratnim uvjetima te razgovoru sa zapovjednikom 39. korpusa SVK o osnivanju vojnog suda Korpusa

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPRAVE
Broj:
Knin, 20. februara 1993.

PREDMET: Informacija o radu pravosudnih organa Knin i Glina u ratnim uslovima

MINISTRU PRAVOSUĐA I UPRAVE
I L O K

Nakon proglašenja ratnog stanja i opšte mobilizacije u Republici Srpska Krajina predsjednik Republike Srpske Krajine donio je Uredbe sa zakonskom snagom o nadležnosti pravosudnih organa, organizaciji, radu i nadležnosti redovnih sudova i radu javnog tužilaštva u ratnim uslovima ili neposrednoj ratnoj opasnosti.[142]
Takođe je ministar pravosuđa i uprave donio uputstvo o radu pravosudnih organa u sudovima ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti koje Uputstvo je stupilo na snagu zajedno sa Uredbama sa zakonskom snagom 22. januara 1993. godine.
Spomenute Uredbe sa zakonskom snagom dostavljene su lično predsjedniku Okružnog suda Knin gospodinu Kresović Đuri dana 24. januara 1993. godine oko 20 časova, jer je isti bio odsutan i van sjedišta suda u Kninu u dane 23. i 24. januara 1993. bez odobrenja višeg rukovodioca. Predsjednik Okružnog suda u Kninu nije odmah postupio prema uredbama i uputstvu da sudovi počnu sa radom u ratnim uslovima na način da je organizovao samo normalno radno vrijeme, a van radnog vremena u zgradi Okružnog suda nije uspostavljeno dežurstvo, već je to činjeno na način da je bilo dežurnih sudija koji su dežurali u svojim stanovima i kućama. Na moje usmeno naređenje predsjedniku Okružnog suda dana 8. februara 1993. godine lično sam mu naredio da je dužan uspostaviti dežurstvo u zgradi suda, on to nije učinio sve do dana 13. februara 1993. godine, a kojeg dana sam došao na posao u 07,30 časova i naišao na zatvorena ulazna vrata od zgrade suda. Kasnije, negdje oko 08,30 kod mene je došla radnica Okružnog suda Jarić Janja koja je tog dana bila dežurna a stanuje u blizini ovog suda i saopštila da svi radnici suda toga dana ne rade. Ja sam istog dana stupio u kontakt sa predsjednikom suda gospodinom Kresovićem kada sam mu pismenim putem naredio da dostavi pismenu izjavu zašto nije postupio po datim uputama i uredbama. Istog dana po dobijanju pismene izjave gospodina Kresovića radnici suda i drugih organa započeli su sa dežurstvom od 15 časova pa na daje. Dežurstvo je uspostavljeno u zgradi Okružnog

[142] Vidi: Dok. br. 22.

suda i ono se vrši permanentno. U ponedeljak, dana 15. februara 1993. godine rukovodstvo pravosudnih organa održalo je sastanak gdje je zaključeno da pravosudni organi područja Okružnog suda Knin i Okružnog tužilaštva Knin mogu izvršavati sve zadatke postavljene prema Uredbama i Uputstvu u ratnim uslovima, a ovo se odnosi i na niže organe pravosuđa na području Like i Kninske krajine.

Što se tiče pravosudnih organa Okružnog suda Glina ja sam dana 5. februara 1993. godine izvršio uvid u rad tog Okružnog suda i utvrdio da je nakon proglašenog ratog stanja u RSK komanda 39. Korpusa Srpske vojske RSK mobilisala je predsjednika Okružnog suda u Glini gospdina Momčilović Milenka sa određenim brojem sudija i tužioca formiravši vojni sud prvog stepena i razmestila ga u reonu komande u Petrinji. Iz ličnog razgovora sa gospodinom Momčilovićem saznao sam da mu je Uredbe predao predsjednik Skupštine Republike Srpska Krajina gospodin Paspalj Mile, ali u zakašnjenju, a s obzirom da je morao izvršiti zadatak po dobijanju vojnog poziva i formirati vojni sud. Lično sam mu rekao da ću o tome izvestiti ministra što sam i učinio nakon završnog uvida. Istog dana sam razgovarao i sa komandantom puk. Tarbuk Slobodanom koji me je obavijestio da je vojni sud formiran i da će on ostati sve dok mu se ne naredi ukidanje putem Glavnog štaba Srpske vojske RSK-e. U međuvremenu je prije mog odlaska u Petrinju dana 3. februara 1993. godine izdana naredba broj: 13-4-51/93 predsjednika Republike koju je potpisao po ovlaštenju predsjednika Republike predsjednik vlade Zdravko Zečević, naredba je izdata Glavnom štabu srpske vojske da odmah obavijesti potčinjene jedinice na području Banije i Korduna i da Okružni sud Glina vrati iz sastava svojih jedinica u sjedište Okružnog suda u Glini gdje isti treba nastaviti sa radom u ratnim uslovima. Takođe je dana 10. februara 1993. godine predsjednik vlade izdao naredbu broj: 04-5-135/93 kojom je naredio predsjedniku Okružnog suda gospodinu Momčiloviću da postupi prema Uredbama i vrati se u sjedište suda u Glinu. O izvršenju ove naredbe predsjednik Okružnog suda Momčilović je pismeno obavijestio vladu RSK 12. februara 1993. godine, ali iz telefonskog razgovora kojeg sam ja obavio sa gospodinom Momčilovićem dana 18. februara 1993. godine saznao sam da je on sa sudijama vraćen u Glinu, ali i dalje radi kao vojni sud. U cilju utvrđivanja stvarnog stanja rada ovog suda da bih mogao obavijestiti Vas gospodine ministre i predsjednika vlade gospodina Zečevića izdao sam zadatak gospodinu Radić Simi da otputuje u Petrinju i Glinu dana 19. februara 1993. godine i iz ličnog saznanja i uvida dostavi mi službenu zabilješku, koju Vam i dostavljam u prilogu.

Iz svega što sam do sad utvrdio i preduzeo mišljenja sam da bez obzira na izjavu gospodina Momčilovića da vojni sud ne može funkcionisati na jednom dijelu Republike dok u drugom dijelu Republike se poštuju Uredbe sa zakonskom snagom predsjednika Republike Srpske Krajine i Uputstvo ministra pravosuđa i uprave.

Ja ću lično o ovome obavijestiti predsjednika vlade, a Vama gospodine ministre predlažem da o ovome upoznate i predsjednika Republike Srpske Krajine Gorana Hadžića.

S poštovanjem,

POMOĆNIK MINISTRA
Vasilije Stevović

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

O obavljenom razgovoru sa predsjednikom Vojnog suda I stepena gospodinom Milenkom Momčilovićem i komandantom 39. Korpusa srpske vojske Republike Srpske Krajine pukovnikom Slobodanom Tarbukom.

Dana 19. februara 1993. godine pomoćnik ministra pravosuđa i uprave RSK Simo Radić otišao je na Baniju radi provjere funkcionisanja pravosudnih organa na tom području u ratnim uslovima. Tom prilikom je konstatovano da se ne poštuju Uredbe sa zakonskom snagom već da se na području Okružnog suda Glina i Komande 39. Korpusa djeluju vojni sudovi formirani naredbom komandatna korpusa.

Iz razgovora sa predsjednikom Vojnog suda I stepena gospodinom Momčilovićem vidljiva je spremnost da se ispoštuje naredba vojnih vlasti ukoliko se donese odluka o ukidanju vojnih sudova i da se nastavi djelovati kao civilni organi pravosuđa tim više što u oba slučaja sud radi u istom sjedištu i prostorijama Opštinskog suda u Glini. Međutim, istakao je niz negativnih zapažanja koja će imati sprovođenje odluke da civilini organi pravosuđa u ratnim uslovima vrše sprovođenje odluke da civilni organi pravosuđa u ratnim uslovima vrše i funkcije vojnog sudovanja. Posebno ističe da upravo zahvaljujući vojnim vlastima sud nema nikakvih problema materijalne prirode počevši od osiguranja grijanja, goriva, odlaska na uviđaje, privođenja i saslušanja svjedoka, osiguranje auta, šofera, obezbeđenja suda i dr. što sve omogućava brzo i efikasno sudovanje a što u uslovima djelovanja redovnih organa pravosuđa nije slučaj. Pri tome je posebno naglasio da je u sadašnjim uslovima osigurana i lična sigurnost sudaca dok to u suprotnom nije slučaj i može imati negativne posljedice na samostalnost rada suda. Osim toga, navodi da je djelovanje i rad vojnih sudova dobilo široku podršku naroda i da je napokon stvoreno uvjerenje da počinje djelovati pravna država, a što do sada nije bio slučaj. Ovo posebno iz razloga što su u kriminalne radnje i nepoštene rabote uvučeni mnogi "uticajni" građani pa i pripadnici milicije. Naglasio je da je sadašnji sastav vojnog suda u stanju u potpunosti brzo i efikasno rješavati sve poslove iz nadležnosti vojnih sudova, pa čak i ispomagati civilne organe pravosuđa. Međutim, da provođenjem Uredbe o nadležnosti pravosudnih organa u uslovima ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti dovodi u pitanje rad većine sudova na području Banije i Korduna jer većina opštinskih sudova nije kadrovski popunjena tako da u par sudova radi svega jedan sudac a nestat će i one pogodnosti koje im sada obezbeđuje Komanda korpusa. Zbog svega toga smatra kao jedino cjelishodno i pravilno rješenje daljnje djelovanje vojnih pravosudnih organa, a ukoliko se od strane komadanta korpusa donese naredba o ukidanju vojnih sudova da će podnijeti ostavku jer da u sudovima djelovanja civilnih organa pravosuđa u sadašnjim uslovima ne želi raditi.

Na kraju je postavio i pitanje "tko će rješavati po žalbama protiv presuda Vojnog suda I stepena s obzirom da je u periodu od 27. I do 19. II. 1993. godine riješeno sedam krivičnih predmeta (vidi prilog).[143]

Nakon razgovora sa gospodinom Momčilovićem obavljen je razgovor i sa komandatom 39. korpusa Srpske vojske RSK pukovnikom Slobodanom Tarbukom.

Gospodin Tarbuk je izjavio da kao profesionalni vojnik radi punih 25 godina i da je u skladu sa zakonom o oružanim snagama SFRJ odmah po proglašenju ratnog stanja izdao naredbu o formiranju vojnih pravosudnih organa koji djeluju i u ovom momentu u sjedištu Okružnog suda u Glini. Također je izjavio da želi raditi isključivo po zakonu te da su i ovi pravosudni organi u potpunosti samostalni i nezavisni u svom radu te da im Komanda korpusa osigurava sve potrebne pretpostavke da mogu raditi još efikasnije a to nije bio slučaj i sa radom civilnih organa pravosuđa. Uz iznošenje niza primjera kojima potvrđuje veću efikasnost u radu ovih sudova naglasio je da je ove sudove narod prihvatio kao svoje i da bi svako vraćanje na civilne pravosudne organe značilo velik korak unazad.

[143] Prilozi nisu pronađeni uz izvornik.

Kako je gospodin Tarbuk upoznat i sa Uredbom Predsjednika Republike o teritorijalnoj nadležnosti sudova i nadležnosti pravosudnih organa u uslovima ratnog stanja kao i Naredbom Predsjednika Republike glavnom štabu Srpske vojske RSK i istakao je da će o danas obavljenom razgovoru obavijestiti pretpostavljenu komandu.

Pomoćnik ministra
Simo Radić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 113-037.

115

1993., veljača 21.
Knin

Obavijest MUP-a RSK svim SUP-ovima i Centru bezbjednosti Republike Srpske o zabrani ulaska u RSK Željku Ražnatoviću i pripadnicima njegovih jedinica

---

Republika srpska krajina
Ministarstvo unutrasnjih poslova
Kabinet ministra
broj: 112/93. godine
Knin, 21. 02. 1993. godine

sup-a svim na području RSK
Centar bezbjednosti
Banja Luka

Na osnovu naredbe komandanta Glavnog štaba srpske vojske RSK generala Mile Novakovića, ministra unutrašnjih poslova RSK Martić Milana zabranjuje se ulazak u Republiku srpsku krajinu Ražnatović Željku "Arkanu" kao i pripadnicima njegovih jedinica radi nekorektnog ponašanja u borbama tokom januara i februara 1993. godine na području Benkovca, Obrovca i Gračaca, te maltretiranja civilnog stanovnistva.
Molimo sve organe unutrašnjih poslova na području Srpske Republike da preduzmu odlučne mjere u cilju sprečavanja napred navedenih lica da uđu na područje RSK.
Svi supovi na području RSK dužni su odmah postupiti po naprijed navedenoj naredbi i po cjenu oružanog sukoba spriječiti njegov dolazak.
Zadatak je trajan.[144]

Ministar
Milan Martić

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 1.

[144] Zapovijed je povučena 27. veljače 1993., vidi: Dok. br. 122.

116

1993., veljača 21.
Obrovac
Izvješće SJB Obrovac MUP-u RSK o stanju na ratištu kod Obrovca 20. veljače

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE – KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI – OBROVAC
BROJ: 01/1-STR.POV. 36/93
OBROVAC, 21. 02. 1993. GODINE

MUP-A K N I N
SUP-A K N I N

U TOKU CIJELOG PROŠLOG DANA TRAJALI SU POVREMENI ARTILJERIJSKI NAPADI USTAŠKIH SNAGA IZ PRAVCA POSEDARJA, MASLENICE I JASENICA.

NEPRIJATELJ JE OTVARAO ARTILJERIJSKU VATRU PO NAŠIM POLOŽAJIMA U MJESTU MUŠKOVCI, ZATON I KRUŠEVO. U POPODNEVNIM I VEČERNJIM SATIMA USTAŠE SU PROJEKTILIMA GAĐALE MJESTO KARIN GORNJI. OD GRANATIRANJA U MJESTU MUŠKOVCI TEŽE JE RANJEN MILANKO BOŽO, A TAKOĐER MU JE OŠTEĆENA I KUĆA. DRUGIH POSLJEDICA NIJE BILO, OSIM MATERIJALNE ŠTETE NA POJEDINIM OBJEKTIMA U KARINU GORNJEM I MUŠKOVCIMA.

U TOKU DANAŠNJEG DANA NEPRIJATELJ JE TAKOĐER POVREMENO GAĐAO NAŠE POLOŽAJE NA PODRUČJU KRUŠEVA I ZATONA OD KOJEG GRANATIRANJA NIJE BILO POSLJEDICA.

PREDNJE VAM SE DOSTAVLJA NA ZNANJE I DALJNJE KORIŠTENJE,–

O SVIM DALJNJIM PROMJENAMA BIT ĆE TE NA VRIJEME OBAVJEŠTENI.

N A Č E L N I K:
ĐORĐE JELIĆ

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

117

1993., veljača 22.
Benkovac
Izvješće SJB Obrovac o pretresu stanova Hrvata za koje sumnjaju da surađuju s hrvatskim snagama te podnošenju kaznenih prijava protiv pripadnika SVK koji izbjegavaju mobilizacijske pozive ili oslabljuju borbeni moral u jedinicama

---

STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI –OTVORENO–
BENKOVAC

BROJ: 08-01-2-KU-19/93.
BENKOVAC, 22. 02. 1993. GOD

MUP-U RSK
SUP-U – KNIN NA ZNANJE

DANA 21. 02. 1993. GOD. RADNICI SJB BENKOVAC IZVRŠILI SU PRETRES STANA I OSTALIH PROSTORIJA, A ZBOG NAVODNIH ODRŽAVANJA VEZA SA NEPRIJATELJSKOM STRANOM, PALE NOĆNA SVIJETLA, ŠTRECAJU UNATOČ NAREDBI O ZAMRAČIVANJU KOD HRVATA I JEDNOG SRBINA U SELU ZAGRAD, OPŠTINA BENKOVAC. PRETRESOM SU TRAŽENI RADIO-STANICE, ORUŽJE, BATERIJSKE LANPE I DRUGI PREDMETI KOJI BI MOGLI UKAZIVATI DA TA LICA ODRŽAVAJU VEZU SA NEPRIJATELJSKOM STRANOM.

PRETRESOM STANA ATELJ KRSTE U POJETI U SIJENU NADJENA JE KONPLET SNB UNIFORMA KOJU JE DUŽIO NJEGOV SIN MILORAD INAČE RAZERVNI PORUČNIK PO VESU RAKETAŠ, A KOJI SE SADA NALAZI NAJVJEROVATNIJE U NEPRIJATELJSKOJ VOJSCI. ZBOG TOGA SMO ATELJ KRSTU UZ KRIVIČNU PRIJAVU PRIVELI ISTRAŽNOM SUDIJI OKRUŽNOG SUDA U KNINU ZBOG OSNOVNE SUMNJE DA JE POČINIO KRIVIČNO DJELO POMAGANJA NEPRIJATELJA.

ISTOG DANA UZ KRIVIČNU PRIJAVU PRIVELI SMO ISTRAŽNOM SUDIJI OPŠTINSKOG SUDA BENKOVAC MRDALJ GROMIKA, JER SE NIJE ODAZVAO NA OPŠTI MOBILIZACIJSKI POZIV.

OD STRANE VOJNE POLICIJE PRIVEDENO JE U SJB BENKOVAC ČETIRI VOJNA OBVEZNIKA KOJI SU PRAVILI NEREDE U SVOJIM JEDINICAMA. SVE SMO IH OBRADILI I UZ KRIVIČNU PRIJAVU 22.02.1993. GOD. PRIVELI ISTRAŽNOM SUDIJI OKRUŽNOG SUDA U KNINU.

ZBOG KRIVIČNOG DJELA SLABLJENJA BORBENOG MORALA I BORBENE SITUACIJE IZ ČL. 233. ST. 1. KZJ ISTRAŽNOM SUDIJI SMO PRIVELI BOTA SERĐU, SIN BOGDANA, RODJEN 12.10.1946. GOD. U KOLARINI, ZBOG TOGA ŠTO JE 16.02.1993. GOD. OKO 21 SAT NA POLOŽAJU 1. BATALJONA 1. ČETE 4. ODELJENJA U KOLARINI PRAVIO NERED, PSUJUĆI VOJNU KOMANDU I MILICIJU, A NAKON TOGA SKINUO VRATA SA ROVA I BACIO IH ŠTO JE IZAZVALO NEZADOVOLJSTVO OSTALIH PRIPADNIKA VOJSKE RSK-E.

ZBOG ISTOG KRIVIČNOG DJELA ISTRAŽNOM SUDIJI OKRUŽNOG SUDA U KNINU PRIVELI SMO GRAOVC ILIJU, POK. BOŽE, RODJENOG 18.01.1959. GOD. U SMOKOVIĆU, GAGIĆ GRUJICU, SIN PAVLA, RODJEN 08.01.1956. GOD. U ISLAMU GRČKOM I GRAOVC VELJKA, POK. JAKOVA, RODJEN 17.11.1949. GOD. U SMOKOVIĆU, JER SU 15.02.1993. GOD. U VREMENU OD 15 DO 23 SATA PRAVILI NERED, PRETILI KOMANDANTIMA 1. BATALJONA 1. ČETE VOJSKE RSK-E I TIME IZAZVALI STVARANJE NEREDA I SLABLJENJE BORBENOG MORALA JEDINICE.

ŠEF. KRIM OBRADE
KOŠEVIĆ GOJKO

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 38.

118

1993., veljača 24.
Knin
Ukaz predsjednika RSK o proglašenju Zakona o Srpskoj vojsci RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KABINET PREDSEDNIKA REPUBLIKE

Broj: 03-6-72/93.
Knin, 24. 02. 1993. g.

Na osnovu člana 78. točka 3. Ustava Republike Srpske Krajine ("Službeni glasnik RSK" broj 1/92.) donosim

U K A Z
O PROGLAŠENJU ZAKONA O SRPSKOJ VOJSCI REPUBLIKE SRPSKA KRAJINA

Proglašava se Zakon o Srpskoj vojsci Republike Srpska Krajina na osnovu člana 78. stav 1. tačke 6. i 7. Ustava Republike Srpska Krajina i Odluke o proglašenju ratnog stanja broj 03-3-20/93. od 22. 01. 1993. godine.[145]

Broj: 03-6-72/93.
Knin, 24. 02. 1993. god.

PREDSEDNIK REPUBLIKE:
Goran Hadžić, [v.r.]

M.P.[146]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., Kabinet predsjednika RSK, kut. 1.

119

1993., veljača 26.
Beli Manastir
Zapisnik 34. sjednice Oblasnog vijeća SO SBiZS

Z A P I S N I K
Sa 34. Sjednice Oblasnog veća, održane dana 26. 02. 1993. godine u Belom Manastiru.

PRISUTNI ČLANOVI**:**
Ilić Milan, Petrović Božidar, Nedić Pajo, Grahovac Nebojša, Matić Petar, Papić Tomislav, Ardalić Milan, Nešić Đorđe, Dašić Dragiša, Adamović Ljubinka, Nikolić Željka
OSTALI PRISUTNI:
Knežević Milan, Nešić Milorad, Brnović Mitar, Lazić Dragan, Đukić Dragan, Popović Slobodan, Živković Milenko, Rebrača Jovo, Latas Đorđe, Radaković Nikola, Bijelić Milenko,

[145] Ukaz je ponovljen 20. travnja 1993. kada je Skupština RSK donijela novi Zakon o Srpskoj vojsci Krajine, vidi: "Službeni glasnik RSK", br. 2/1993., str. 55.
[146] Okrugli pečat: Predsednik Republike RSK, Knin.

Gavrilović Milojko, Bekić Slobodan, Čološević Đorđe, Vaso Kigić, Vranić Svetislav, Sekulić Petar, Radan[147] – dir. Vuteksa.

Na sednici je predložen i pročitan sledeći :

DNEVNI RED

1. Usvajanje zapisnika i zaključaka sa sednice OV SBZS održane dana 05.02.1993. g. u Borovu naselju
2. Stanje privrede na području SO SBZS sa posebnim osvrtom na poljoprivredu
3. Bezbedonosna situacija i pravna sigurnost imovine i lica na području SO SBZS
4. Izveštaj o radu Oblasnog veća
5. Problematika u oblasti informisanja SO SBZS
6. Informacija i neki problemi u oblasti školstva u ratnim uslovima
7. Razno.

AD1. Pročitani su i usvojeni svi zaključci sa prošle sednice održane 05. 02. 1993. godine u Borovom selu.
AD2. Pajo Nedić: u uvodnom izlaganju navodi da svi koji su bili pozvani na sednicu, obzirom na privrednu problematiku, nisu prisutni. Navodi teškoće u privređivanju u SO SBZS: platni promet koji nije funkcionisao sa SR Jugoslavijom, prouzrokovao je kolaps kompletne privrede u SO: prazne prodavaonice, bonovi ne funkcionišu. Velika preduzeća, kao što "Borovo", "Vupik" i sl. ove teškoće su najviše pogodile, a svi dosadašnji pokušaji da se omogući funkcionisanje platnog prometa, bili su bezuspešni. Uredba o podržavljenju je kasno stigla, a kada je objavljena u "Službenom glasniku RSK", shvatili smo da svi delovi ove Uredbe nisu primenjeni na našem području, jer su stavke o podržavljenju na našem već odavno usvojene. U ovoj Uredbi Oblasno veće gotovo da i nije spomenuto, sem nekih malih, koordinativnih uloga, gotovo beznačajnih. Na jednom od sastanaka odlučeno je da je predstavnik Oblasne Privredne Komore Vukosavljević Ljubiša iz Vukovara, sa dopunom da ta komora ne može biti samo predstavništvo iz Knina.
Neophodno je osnovati Zavod za statistiku – kao inicijativu predložiti Vladi u Kninu.

Radaković: "Borovo" kombinat ima najviše teškoća koje su prouzrokovane nefunkcioniranjem platnog prometa. Tako da "Borovo", iako sve svoje prihode ostvaruje na "jugo-tržištu" ipak nije u mogućnosti obezbediti plate svojim radnicima u jugo-dinarima.Nemogućnost nabavke repromaterijala, a isto tako i uredba o podržavljenju dovela su "Borovo" do apsolutnog kolapsa.
– potrebna je transformacija vlasništva, kako bi "Borovo" postalo dioničarsko društvo
– trenutno "Borovo" imao oko 2000 zaposlenih radnika, od čega je redovno uposleno 1500, a 500 radnika predstavljaju socijalno ugrožene i dodatni teret "Borovu"
– kombinat ima ogromne obaveze u svim smjerovima: finansiranje i pomaganje odbrane, komunalna služba, ishrana stanovništva prevenstveno u Borovu – naselju, čime poprima sve više socijalnih elementa, a ne proizvodnih.
– putevi finansiranja isuviše su dugi BEOGRAD – KNIN – BELI MANASTIR – VUKOVAR.

[147] Jovica.

Žigić: informiše Oblasno veće da će platni promet, ali samo žiralnim putem profunkcionisati počem od 01.03.1993. u paritetu 1:1 (1 krajinski dinar : 1 jugo dinar). Sve banke očekuju "pravila igre" koja bi se trebala što hitnije dostaviti od strane nadležnih organa i službi.
– u navedenom periodu najveću pažnju treba posvetiti finansiranju agro – kompleksa, te nabavci nafte i naft. derivata.
Višić: Da li postoje realne mogućnosti da na našem području napokon počne funkcionisati naša poslovna banka? Da li će se otvoriti banka RSK – odnosno njeno predstavništvo u SO SBZS ili će se težiti ka preusmerenju finansijskih puteva prema Beogradu?
Žigić: U toku je transformacija bankarskog sistema. "Vojvođanska banka" bi trebala da ima status pravnog lica u RSK – procedura rešavanja tog problema je u toku, a transformacija bankarskog sistema će rešiti sve te dileme.
Knežević: "Vojvođanska banka" i "Beobanka" su na našem terenu odigrale vodeću ulogu onda kada je bilo najpotrebnije i najrizičnije i njima treba odati dužno priznanje.
Popović: ističe značaj poljoprivrede na našem terenu. Jesenja sjetva je izvršena na 4 400 ha (pšenica), ječam i zob 3-4000 ha. Zasejano je na ukupno 57 000 ha 44 000 ha, a u procentima
93 % u Baranji, 80 % u Sremu, 84 % u Zapadnoj Slavoniji, 59 % na Baniji, 63 % na Kordunu, 70 % u Lici, 68 % u Dalmaciji. Ukupno zasejano 76 % svih obradivih površina. Sa ovim procentom zasejanih površina možemo biti zadovoljni što se tiče proljetne setve, sve oči su uprte u državu, obzirom da su nisku prošlogodišnji prinosi i visoka inflacija uništili sve poljoprivredne kapacitete.
– prognozira da će politika savezne vlade u oblasti proizvodnje uopšte u narednom periodu biti veoma restriktivna
– ograničene kvote iz primarne emisije
– znatno veća reeskontna stopa
– udio sredstava iz primarne emisije u odnosu na sredstva poslovnih banaka u ovom periodu će biti znatno manji, a sredstva poslovnih banaka će biti mala
– problem stare dotrajale mehanizacije
– Vlada mora maksimalno podržati poljoprivredu, jer je ona u ovom momentu ključna grana privrede.
Sekulić: osvrće se na probleme poslovanja u Vupiku; Vupik snabdeva mesom prve borbene linije, a mesari su podignuti u rezervu i uopšte, snabdevanje vojske RSK treba podjednako rasporediti na sve privredne subjekte,
– Vlada RSK mora izvršiti pritisak na UNPROFOR za dozvolu za uvoz nafte, đubriva i repromaterijala
– ne sme se dozvoliti da UNPROFOR ekonomskim restrikcijama vrši politički pritisak na nas
– problem nafte – koliko nafte iz Mirkovaca ide raznoraznim kanalima nekontrolisano
– treba iznaći načine da pšenica, kukuruz i dr. ostanu ovde na teritoriju SO SBZS, inače nam preti glad.
Žigić: apsolutno podržava diskusiju Sekulića i predlaže zaključak:
1. Da Vlada RSK u Kninu izvrši pritisak na UN za dozvolu uvoza i izvoza, ne samo teoretski kao do sad, već i praktično, pošto nismo pod embargom.
2. Da svaki ugovor koji izdaje Ministarstvo trgovine obavezno bude podvrgnut kontroli, pošto sve do sada izdati ugovori ne sadržavaju sve Zakonom propisane stavke, jer neko mora povlačiti konsenkvence sastavljenih ugovora.

Ardalić: u našoj oblasti ima ukupno 23 000 ha od toga je 19 000 ha u društvenom vlasništvu.
– stočni fond je u kolapsu, moraju se hitno stvoriti sredstva za otkup kukuruza…
Bekić: naglašava potrebu da se mora dati do znanja Oblasnom veću da je ono odgovorno za neprovođenje odluka o osnivanju poslovnih banaka.
– ovo područje je često žrtvovano upravo zbog toga što poseduje potencijale koji ne postoje u drugim delovima RSK
– pitanje finansijske inspekcije, iako je jasno određeno zakonom, uopšte do dana današnjeg nije pokrenuto sa mrtve točke – odgovoran je pre svih ministar finansija.
Rašić: veliki dio robe, koja je, neobjašnjivim kanalima, otišla sa našeg područja, završila je čak u Hrvatskoj i Sloveniji.
– mora se uskladiti naša primarna emisija novca sa onom u SR Jugoslaviji, inače će mo mi uvek biti strana koja gubi.
– problem NIK-a[148] rešiti pod hitno.
– daje podatke o problemu neplanske seče šuma na Jelašu, koja je prerasla u pravu pljačku…
– problem ćutanja, straha od pojedinaca koji svojim “autoritetom” sprečavaju sve normalne tokove robe, novca usluga, itd.
Živković: Uredba o podržavljenju suštinski je svedena na to da nerazvijeni krajevi planiraju politiku razvijenim krajevima…
– ista prouzrokuje totalni gubitak kapitala iz kombinata “Borovo”, a time i cele oblasti,
– kritikuje rad Oblasnog Veća koje će u potpunosti predstavljati regiju u svim oblastima života i rada.
Ilić: nije čudno što se ne poznajemo, kad se gospodin sekretar od prvog dana distancirao od Oblasnog Veća, čak nam ne šalje ni pozive na sednicu IS opštine, osim u nekoliko poslednjih navrata. Međutim, nije čudno što jedan sekretar ignoriše Oblasno Veće, već to isto radi i Vlada u Kninu. U nekoliko uzastopnih navrata su pozivani predstavnici Vlade iz Knina da, zbog aktualne problematike prisustvuju sednicama Oblasnog Veća, ali niti jednom se to nije desilo, a kamoli da nam je Vlada poslala makar jedan poziv, ili informaciju o dnevnom redu sednica Vlade. Potrebno je pozvati[149] SO SBZS u svakom pogledu da sličnim institucijama u Srbiji i Vojvodini.
Knežević: podseća prisutne da je 26.02.1993. dvostruka godišnjica:
1. osnivanje Srpskog nacionalnog veća
2. proglašenje Republike Srpske Krajine
– ističe da se jedinstvo Krajine mora održati
– ističe potrebu sazivanja sednice Vlade sa jednom točkom dnevnog reda: status Oblasnog Veća u SO SBZS.
Rebrača: u izbornom Zakonu RSK nije predviđen način izbora za Oblasno Veće…
Ad3. Božidar Petrović:
– ističe da je situacija u oblasti kriminala zapanjujuća i alarmantna – za poslednjih 3 meseca bilo 383 teških krivičnih dela, od toga 200 ubistava – pregled ostalih je vidljiv iz priloga uz zapisnik

[148] Naftna industrija Krajine.
[149] Vjerojatno povezati.

– svima je motiv koristoljublje, posledice su – masovna iseljavanja Hrvata u Hrvatsku obzirom na kratkoću vremena, ovaj materijal treba upotpuniti, animirati i zauzeti konačan stav da li će se ubice slobodno šetati među nama ili ne?

Đukić: primedbe na izveštaj zašto se niko nije obratio SUP barem za sitne detalje?

– podaci, navedeni u izveštaju ne odgovaraju stvarnom stanju
– informiše Oblasno Veće o poslednjem događaju u Mirkovcima

Lazić: odgovorni predstavnici iz SUP-a trebaju održati masovne sastanke po svim MZ zajedno sa predstavnicima lokalnih vlasti.

Ad4. Prihvata se izveštaj o radu Oblasnog Veća SO SBZS, s tim da se kompletni izveštaj uveže, sa uvodnim izlaganjima Predsednika, i da se kao takav pošalje svim MZ, te svim poslanicima Velike narodne skupštine.

AD5. Grahovac: nije završio sistem republičke RTV – Zakon o informisanju nije usvojen, šema RTV mreže također ingerencija Oblasnog Veća nisu određene ni u ovoj oblasti, tako da kompletan sistem informisanja nema radnih mogućnosti za rad i uopšte, ovaj sistem nema dovoljnu podršku u društvu.

Mrđa: Sistem informisanja bi mogao bolje funkcionisati, potoji dobra organizacija… Zašto se nismo organizovali tako da postoji par sati zajedničkog programa SO SBZS…

[…][150]

Zadnje 2 tačke nisu razmatrane ostaju za iduću sednicu.

Preslika, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 017-104.

120

1993., veljača 26.
Okučani

Priopćenje za javnost predsjednika Narodne skupštine SO ZS o potpisivanju "Daruvarskog sporazuma"

POTPREDSJEDNIK SKUPŠTINE
REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE I
PREDSJEDNIK SKUPŠTINE SRPSKE OBLASTI
ZAPADNE SLAVONIJE
Okučani, 26. 02. 1993. godine

SRPSKI RADIO O K U Č A N I

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Povodom takozvanog "tajnog sporazuma" od 18.02.1993. godine u Daruvaru (Doljani), između predstavnika Oblasnog vijeća Zapadne Slavonija, "predstavnika opština Daruvar, Grubišno polje, Nova Gradiška, Novska i Pakrac, a koje se nalaze pod zaštitom snaga UNPROFOR-a" i predstavnika hrvatskih vlasti sa druge strane, osjećam moralnu obavezu i obavezu sa nivoa funkcije na kojoj sam saopštiti slijedeće:

[150] Priređivači su izostavili zaključke usvojene na sjednici.

1. Trebala je zaista velika politička naivnost da bi se povjerovalo da će "tajni sporazum" ostati – tajan. Naivnosti sa srpske strane očito nije nedostajalo, a kao dovoljna opomena nije poslužio ni sličan sporazum, u smislu tajnosti, Tuđman – Rašković.[151]

2. Iako forma nije suština ona je nešto što nije zanemarujuće, čak šta više, a u konkretnom slučaju i krajnje neprihvatljiva indikativna, konkretno: hrvatska terminologija, zašto ne srpska, ili bar i hrvatska i srpska. Dakle, hrvatsko pismo, hrvatski dokument.

3. Sadržaj u kome srpska strana ne insistira na pominjanju Opštine Okučani, činjeničnom stanju, već prihvata tekst o opštini Novska i Nova Gradiška, prekoračenje ovlaštenja koja im je dala Oblasna skupština i nepominjanje RSK, a preuzimanje njenih prava vezanih za strateška pitanja, kao npr. autoput, krajnje su neprihvatljiva.

O moralnom aspektu ovakvog sporazuma u vrijeme ratnog stanja gotovo i nije potrebno govoriti, a najmanje što se može učiniti je ograditi se od te pisanije, što i činim, i iza koje ne stoji ni RSK ni narod Zapadne Slavonije. Vajkanja i jadikovke što hrvatska strana upotrebljava "tajni sporazum", pa čak i zloupotrebljava dodajući u svojim komentarima čak i ono što ne piše, ostavljam onima što u svojoj političkoj naivnosti staviše svoj potpis.

S poštovanjem,

M.P.[152] Veljko Vukelić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., OV SOZS, kut. 1.

121

1993., veljača 26.
Vukovar

Službena zabilješka republičkog javnog tužitelja RSK o sastanku u Vukovaru na temu "Suzbijanje kriminaliteta u Baranji"

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
REPUBLIČKO JAVNO TUŽILAŠTVO M.P.[153]
V U K O V A R
Broj: KTP-21/93.
Vukovar, 26. februara 1993.

S L U Ž B E N A Z A B E L E Š K A

Dana 25. februara 1993. godine u prostorijama Ministarstva prosvete u organizaciji izaslanika Predsednika Republike održan je na temu "Suzbijanje kriminaliteta u Baranji" sastanak na kojem su prisustvovali gospoda Knežević Milan izaslanik predsednika Republike, Boro Živanović predsednik Izvršnog saveta opštine Beli Manastir, Dašić Dragan predsednik Okružnog suda Beli Manastir, Petar Stupar Okr. Javni tužilac i Trošić Milorad RJT[154].

---

[151] Slaven Letica je u tjedniku "Danas" objavio transkript tajno snimljenog razgovora između Jovana Raškovića i Franje Tuđmana. Rašković je tom prilikom iznio psihijatrijsku dijagnozu svojih sunarodnjaka, rekavši da su Srbi "lud narod". Mnogi smatraju da je objava transkripta ubrzala odlazak J. Raškovića s političke scene.
[152] Okrugli pečat: RSK, Narodna skupština, Okučani.
[153] Prijemni pečat: Ministarstvo pravosuđa i uprave RSK, o1-021, primljeno 8. 3. 1993.
[154] Republički javni tužilac.

Izaslanik predsednika Republike i predsednik Izvršnog saveta izrazili su žaljenje što na sastanak nisu došli i Ministar pravosuđa i uprave i predsednik Vrhovnog suda, jer imaju određena pitanja na koja kompetentne odgovore mogu da dobiju samo od navedenih funkcionera (npr. Primena uredbi o podržavljenju društvene svojine, da li postoje pravne predpostavke za izvršenje smrtne presude u RS Krajina, izručivanje okrivljenih RS Krajina od strane SR Jugoslavije itd.).

Nakon duže rasprave o pomenutoj temi dogovoreno je sledeće:

1. Organi krivičnog gonjenja u Baranji dobit će u suzbijanju kriminaliteta u Baranji punu podršku svih subjekata (političke vlasti, ostalih državnih organa, itd).

2. U krivičnom predmetu protiv okr. Ivičić Željka i drugih (ukupno je pokrenut krivični postupak protiv 8 lica), zbog petostrukog ubistva OJT B: Manastir predložit će spajanje sve tri optužnice u jedan predmet, a suđenje treba da otpočne u sredu 3. marta 1993. godine.

3. Okružni sud B. Manastir treba HITNO kadrovski ekipirati, pri čemu je neophodno angažovati najmanje pet sudija (tri krivičara, jednog istražnog sudiju i jednog sudiju za maloletnike). Ukoliko istaknuti kadrovski problemi ne budu rešeni do 1. aprila 93. godine, predsednik Okružnog suda B. Manastir najavio je da će podneti ostavku.

Obzirom da kadrovski problemi parališu rad Okružnog suda B. Manastir dogovoreno je da Ministarstvo pravosuđa i uprave HITNO zatraži od Vlade Republike Srbije da pravosudnim funkcionerima iz RS Krajina (napr. bračni par Važić, Prodanić itd.) odmah prestane radni odnos u Srbiji, te da ih HITNO upute u RS Krajina. Sa svoje strane predsednik Izbornog saveta dao je čvrsto obećanje da će istima biti rešeno odmah stambeno pitanje, pronaći zaposlenje za bračnog druga itd.

4. Na sastanku je posebno istaknuto da je u Baranji (nažalost kao i u celoj Republici) posebno teško stanje u pogledu suzbijanja privrednog kriminaliteta. Do sada nadležna tužilaštva nisu primila nijednu krivičnu prijavu protiv privrednog kriminala, iako je privredni kriminal poprimio oblik opšte pojave. Naročito je trenutno aktuelno pretvaranje bivše društvene svojine u privatnu svojinu. Radi sprečavanja navedenog Izvršni savet je doneo odluku o smenjivanju privrednih rukovodilaca koji imaju i privatna preduzeća ili su suvlasnici istih, što ima pozitivan odjek u javnosti. Međutim, kako je izostala aktivnost drugih državnih organa, pogotovo otkrivačka delatnost SUP-a, inspekcijskih službi i financijske policije za uspešno suzbijanje privrednog kriminala potrebno je iste potpuno mobilisati. U tom pogledu dogovoreno je da se sa rukovodiocima navedenih organa održi sastanak, te da se od istih zahteva da u svojim organima otklone prvenstveno subjektivne slabosti i aktivno se uključe u borbu protiv privrednog kriminala.

5. Potrebno je hitno ujednačiti praksu oko primene institucije pritvora, jer dosadašnja neujednačenost u primeni pomenutog instituta izazvala je negodovanje u javnosti i sumnje u objektivan i pošten rad pravosuđa. U ovom smislu Vrhovni sud trebao bi da zauzme stav oko primene institucija jamstva (kaucija).

6. Na kraju zaključeno je da je suzbijanje kriminaliteta i drugih negativnih pojava u Baranji dugotrajan i mukotrpan posao koji može biti okončan samo ako organi krivičnog gonjenja i drugi državni organi budu konstantno mobilni u suzbijanju istih.

REPUBLIČKI JAVNI TUŽILAC
Milorad Trošić, [v.r.]

M.P.[155]

[155] Okrugli pečat: Ministarstvo pravosuđa i uprave RSK, RJT, Knin.

Dostavljeno:
1. Vrhovni sud RSK
2. Ministarstvo pravosuđa i uprave Ilok
3. Ministarstvo prosvete Beli Manastir
4. Izvršni savet opštine Beli Manastir
5. Okr. Sud B. Manastir
6. Okr. JT B. Manastir
7. Arhiva – ovde

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 121-103.

122

1993., veljača 28.
Drniš

Bilten SJB Drniš o pljačkanju pripadnika SVK u Trbounju i Radeljcima te ukidanju zabrane dolaska u RSK Željku Ražnatoviću i pripadnicima njegove jedinice

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA – KNIN
SLUŽBA JAVNE BEZBJEDNOSTI – DRNIŠ
Drniš, 28. 02. 1993. godine

B I L T E N
Za dan 27/28.02.1993.god.

KRIVIČNA DJELA

Dana 27.02.1993. godine oko 09,45 časova Matić Marija iz Trbounja Gornjeg, SO Drniš, prijavila da su joj četiri do pet vojnika iz kuće odnijeli pedeset (50) kilograma brašna i dva teleta, utovarili u vojno vozilo i odvezli u nepoznatom pravcu. Upoznat operativni radnik Matić Milan.

Dana 27.02.1993. godine oko 13,20 časova komandir saobraćajne milicije SUP-a Knin, zatražio je intervenciju naše službe u Tepljuhu zaseok Radeljci, gdje je grupu vojnika sa vojnim vozilom, bez registarskih tablica zatekao da kradu po kućama. Na lice mjesta upućeno dvoje službenih kola, koji po dolasku na lice mjesta nisu nikog zatekli, jer je vojno vozilo sa vojnicima napustilo mjesto i udaljilo se u nepoznatom pravcu.

O ovom događaju poseban izvještaj dostavit će inspektor Matić Milan.

OSTALI DOGAĐAJI

Dana 27.01.1993. godine oko 01,00 časova došlo je do pucnjave na PUNKTU II. Na lice mjesta izašao operativni dežurni Čolović Dušan, koji je utvrdio da je iz vatrenog oružja pucao naš radnik Muždalo Mladen, navodeći da je čuo neko lupanje oko tvornice "INA-OKI".

Dana 27.01.1993. godine oko 02,45 časova naš radnik Ćakić Milan dojavio je dežurnoj službi da se čuje pucnjava iz vatrenog oružja, iz pravca prema Badnju. Upozoreni radnici na punktovima i patrola.

Dana 27.07.1993. godine oko 22,45 časova dobili smo obavijest od načelnika dežurne službe Čenić Radovana, da se dobrovoljačke jedinice komandira Željka Ražnatovića "Arkana" mogu nesmetano kretati po Republici Srpskoj Krajini.

PRIVEDENI I ZADRŽANI

Nije ih bilo.

OPERATIVNI DEŽURNI
Knežević Dušan, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 35.

123

1993., veljača 28.

Priopćenje predsjednika SO Banovine i Korduna o razgovorima s predsjednikom Republike Srbije Slobodanom Miloševićem, te predsjednikom i ministrima u Vladi Republike Srbije

---

Predsjednika Skupštine opštine Banije (Petrinje, Dvora, Gline i Kostajnice), Korduna (Vojnić i Vrgin Most), komandanta Srpske vojske za Baniju Republike Srpske Krajine Slobodana Tarbuka i dekana Pedagoškog fakulteta Đuru Dedić iz Petrinje je 26.02.1993. godine u svom kabinetu primio Predsjednik Republike Srbije Slobodan Milošević, a nakon toga u vladi Republike Srbije predsjednik vlade Nikola Šainović, podpredsjednik vlade Republike Srbije Srboljub Vasović i ministar za energetiku u vladi Republike Srbije Vladimir Živanović. Nakon održanih sastanaka sa uvaženim rukovodiocima Republike Srbije dajemo za javnost zajedničko

S A O P Š T E N J E

Proglašenjem ratnog stanja i mobilizacije u Republici Srpskoj Krajini, na Baniji dolazi do čvrstog uvezivanja vojne i civilne vlasti. Predsjednici Skupština i Izvršnih savjeta opština održavaju zajedničke sastanke sa komandantom i predstavnicima komande 39. Korpusa i predstavnicima civilne milicije, u cilju organiziranja i funkcioniranja civilnog života na području Banije. Donošene Naredbe i Uputstva o provođenju naredbi od strane predsjednika Republike i Ministarstva za trgovinu i turizam vlade RSK, zbog nepotpunosti i selektivnosti ne omogućavaju prevođenje, a kontraverznost dopunske naredbe o snabdjevanju artiklima široke potrošnje među stanovništvom i borcima izaziva određena negodovanja.

Uvođenje vojnog suda na Baniji u vladi RSK i kod pojedinih ministara izaziva različite reakcije, a cilj mu je uz ostale mjere koje je poduzela Komanda 39. korpusa, održavanje mira, reda i discipline u sistemu organizacije odbrane, sigurnosti građana, te zaštite imovine na području Banije. Pojedini ministri zvanično podržavaju provedene mjere na području Banije, dok Ministar pravosuđa Vlade RSK proglašava ratni vojni sud neustavnim.

Ovako suprotni stavovi Ministra Vlade RSK su posljedica nesuglasica u Vladi nakon smjenjivanja Ministra odbrane,[156] što u ovako teškim trenutcima narušava odbrambenu

---

[156] Stojan Španović.

moć Republike Srpske Krajine, a kod stanovništva izaziva nedoumicu, zabrinutost i nesigurnost.

Na zajedničkim sastancima predstavnika Opština Banije dogovaralo se o pojedinim mjerama neophodnim za pokretanje prizvodnje u ratnim uvjetima, što je na području Banije i Korduna bio veliki problem u normalnim uvjetima, zbog nestanka električne energije, nakon početka rata u Bosni. Iako je proteklo 9 mjeseci od nestanka električne energije u svim kontaktima, a i preko sredstava javnog informisanja, odgovorni ljudi iz Vlade RSK su nas obavještavali da će struju Banija i Kordun dobiti spajanjem energetskog sistema preko Bosanskog Petrovca. Dalekovod je izgrađen, a Banija i Kordun nisu dobili struju što ukazuje da se ovom problemu nije temeljito prišlo.

Snabdjevanje artiklima široke potrošnje otežalo je donošenjem Odluke o zabrani izvoza roba iz Krajine (jedino uz saglasnosti Ministarstva za trgovinu i turizam u Kninu), nefunkcioniranju platnog prometa sa Republikom Srbijom i nefunkcioniranju zajedničkog monetarnog sistema sa Republikom Srpskom i Saveznom Republikom Jugoslavijom. Ovaj problem je posebno naglašen u graničnim mjestima sa Republikom Srpskom.

Problem organiziranja javnog saobraćaja i školstva na području Banije i Korduna i svakako jedan od najvažnijih problema priprema proljetne sjetve kroz obezbeđenje sjemena, umjetnog gnojiva, herbicida i nafte kako bi se sve raspoložive površine na Baniji i Kordunu zasijale.

Zagledavajući vrlo složenu političku situaciju u RSK sa tendencijom značajnog zaoštravanja, nezaboravljajući da u proteklih 10 mjeseci nismo uspjeli Ujedinjene Nacije uvjeriti da nam funkcionira Država, te vrlo težak socijalni položaj stanovništva RSK, odlučili smo da o svemu upoznamo i zatražimo pomoć od Predsjednika Republike Srbije Slobodana Miloševića.

Predsjednik Milošević nas je primio u svom Kabinetu i u razgovoru koji je trajao 2 časa, upoznali smo ga s ciljem naše posjete, našom zabrinutosti za političko bezbednosnu situaciju u RSK i stanjem na Baniji i Kordunu, vrlo teškom socijalnom položaju stanovnika RSK, funkcioniranju pojedinih ministarstava Vlade RSK i položaju organa uprave opština u sistemu vlasti.

O svim problemima se vrlo konkretno razgovaralo, a posebno nas je ugodno iznenadila predsjednikova informiranost o svemu što se događa u RSK, te spremnost da pomogne da se nastali problemi hitno rješe. Interesi Srpskog naroda su najvažniji interesi i svi drugi interesi moraju biti podređeni tom interesu. Dosadašnje prisustvo snaga Unprofora na području RSK nije u potpunosti iskorišteno za uspostavljanje pravne države i zbog toga se hitno moraju poduzeti konkretne mjere da se čim prije uspostavi vlast u RSK i u potpunosti profunkcionira pravna država. Skupština RSK se mora u najkraćem roku sastati, razmotriti krizu u Vladi i konkretnim mjerama je rješiti, te je neophodno prići pripremi izbora u RSK. U interesu RSK i Srpskog naroda svi Krajišni[ci] u RSK i van granica RSK moraju dati doprinos stvaranju Države RSK. U interesu toga Vlada Republike Srbije će razmotriti privilegije izbjeglica i svih onih koji su potrebni RSK, a nalaze se u Republici Srbiji moraju se vratiti u Krajinu i pomoći u uspostavljanju pravne Države. Sve oružane formacije i dobrovoljci koji dolaze u RSK moraju biti pod jedinstvenoj komandi Glavnog štaba vojske RSK.

Sa predsjednikom Vlade Republike Srbije Nikolom Šainovićem, podpredsjednikom vlade Srboljubom Vasovićem i ministrom za energetiku Vladimirom Živanovićem razgovaralo se o problemu snabdjevanja Banije i Korduna električnom energijom, pokretanju privrednih kapaciteta, robnim razmjenama između RSK i Republike Srbije, osiguranju repromaterijala

za proljetnu sjetvu i snabdjevanju naftnim derivatima. Problem električne energije za Baniju i Kordun mora rješavati zajedno Ministarstvo za energetiku RSK i Ministarstvo za energetiku RS sa Ministarstvom energetike Republike Srbije.

U dosadašnjem periodu nedovoljna je bila povezanost ministarstava Vlade RSK sa ministarstvima Vlade Republike Srbije, što je rezultiralo nizom problema u RSK. Problem Banije i Korduna je specifičan obzirom da do sada nisu organizirani kao regije, a nalaze se u središnjem dijelu RSK pa im je nedostajala bliskija povezanost sa Kninskim dijelom ili direktno sa Republikom Srbijom, kao što je to slučaj sa Baranjom.

Zbog rješavanja privredno-ekonomskih problema na Baniji i Kordunu neophodno je vršiti koordinaciju na nivou regije i uspostaviti direktan odnos sa potrebnim institucijama u Republici Srbiji. Neophodno je hitno napraviti robne bilance i ovlastiti ljude koji će surađivati sa Vladom Republike Srbije. Plan proljetne sjetve za Baniju i Kordun treba hitno dostaviti u Vladu Srbije. Na problemu jedinstvenog platnog prometa i monetarnog sistema se radi i uskoro će doći i do rezultata.

Na nivou Banije i Korduna potrebno je utvrditi minimalne količine osnovnih artikala prema broju stanovnika i te podatke dostaviti u Vladu Republike Srbije, također neophodno je napraviti i plan interventnih mjera na nivou Banije i Korduna za organiziranje života stanovništva. Istaknuti problem fakulteta Pedagoških nauka u Petrinji, kao jedine visoko obrazovne ustanove u Republici RSK potrebno je rješiti povezivanjem sa Srpskim univerzitetima u Republici Srbiji.

Sagledavajući niz problema koji su utjecali na odlazak predsjednika Skupština opština Banije i Korduna i komandanta banijskog korpusa, kod predsjednika Republike Srbije, uočena su i moguća rješenja pod uvjetom međusobne organiziranosti opštinskih rukovodstava Banije i Korduna i direktne veze sa Vladom Republike Srbije, i Institucijama u Republici Srbiji.

Banija, 28. 02. 1993.

PREDSJEDNICI SO
BANIJE I KORDUNA:

Preslika, strojopis, latinica
HR-DASK-SACPE-609, kut. 9.

124

1993., ožujak 1.
Knin

Izvješće SUP-a Knin Komandi 7. korpusa SVK o ubojstvu jedanaestorice Hrvata u selima Puljani i Krivići kod Oklaja, te počiniteljima tih zločina

---

SUP – KNIN
Broj: 178/93.
Knin, 01. 03. 1993.god.

KOMANDI VOJNE BEZBEDNOSTI
7. KORPUSA – KNIN

Predmet: Bračić Ivan i dr.
ubistva

Dana 3/4.02.1993.g. u mjestu Oklaj zaseok Puljane od strane NN učinioca izvršeno je KD ubistva u kući Bračić Ivana sledećih lica:
– Bračić Ivana p. Luke r.1914.g.
– Bračić Ane žena Ivana r.1921.g.
– Parać Pavla p. Paška r.1923.g.
– Parać Marije p. Ive r.1926.g.
Također istog dana u svojim obiteljskim kućama pronađeni u zaseoku Puljane pronađeni su ubijeni:
– Parać Kata p. Nikole r.1920.g.
– Bračić Krste sin Ivana r.1940.g.
Dana 06.02.1993.g. u Oklaju zaseok Puljani u svojoj kući pronađen je ubijen:
– Parać Josip p. Ilije r.1919.g.
Uviđajem je utvrđeno da su napred navedena lica ubijena iz vatrenog oružja cal. 7,62 mm, puščana municija jer su na licu mjesta pronađene odgovarajuće čahure.
Dana 12.02.1993.g. u mjestu Oklaj zaseok Krivići u bunaru vl. Bucić Ivana pronađena su tijela:
– Bucić Ivana r. 1913.g.
– Bucić Kate p. Paška r.1914.g.
– Bucić Mande r.1914.g.
– Bucić Ante r.1910.g.
Uviđajem je utvrđeno da tjela Bucić Ivana na glavi ima povrede nastale za života od tupotvrdog predmeta i na tjelu Bucić Kate tj. na glavi ima prostrelnu ranu, a nakon toga ubačena u bunar, dok na tjelima Bucić Anke i Bucić Mande nisu pronađene nikakve rane te se pretpostavlja da su živi ubačeni u bunar gdje su se i utopili.
Operativnim radom došlo se do podataka da bi navedena kriv. djela mogli učiniti pripadnici SV[157] RS-Krajine:
– Bojanić Jovica zv. "Džoni" i "Balotan" pripadnik 1. bataljona 76[158]. motorizovane brigade,
– Dujaković Đuro bez drugih podataka,
– Subotić Stevan sin Đurđa, pešadijski potporučnik rođ. 27.12.1967. g., komandir voda raspoređen u 75. motoriz. bataljon 7. korpusa.
Također raspolaže sa podacima da su učestvovala još trojica mladih vojnika, pripadnici 5. čete interventnog voda stacioniranih u to vrijeme na području Oklaja, kao i dobrovoljci radikalne stranke, došli iz Šabca i Kragujevca.
U cilju rasvjetljavanja ovih i drugih ubojstava potrebno je na terenu preko vaših oficira i pripadnika bezbednosti identificirati sve izvršioce ovakvih krivičnih djela, prikupiti materijalne dokaze a zatim privesti u SUP – Knin radi daljnje kriminalističke obrade.[159]

ŠEF ODSJEKA ZA SUZBIJANJE
KRIMINALITETA
Bjelja Milivoj, [v.r.]

[157] Srpske vojske.
[158] Radi se o 75. mtbr.
[159] O ubojstvu Hrvata u Puljanima vidi: *Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990-1995., Dokumenti,* knj. 7, HMDCDR, Zagreb, 2009., dok. br. 90, str. 122, i dok. br. 191, str. 266-267.

M.P.[160]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 18., inv. br. 1932.

125

1993., ožujak 1.
Topusko

Priopćenje o posjetu predsjednika općina s područja Banije i Korduna predsjedniku Republike Srbije Slobodanu Miloševiću i predsjedniku Vlade Republike Srbije Nikoli Šainoviću

Nakon niza pokušaja ostvarivanja kontakata sa Vladom RSK i drugim odgovornim republičkim organima u Krajini na planu sređivanja teškog političkog, ekonomskog, socijalnog i bezbjedonosnog stanja na Baniji i Kordunu, koji nisu proizveli nikakove rezultate, predsjednici opština Banije i Korduna posjetili su 26. 02. 1993. g. predsjednika Republike Srbije Slobodana Miloševića i predsjednika Vlade Srbije Nikolu Šajnovića i njihove saradnike i obavijestili ih o svim problemima koji već duže vrijeme pritišću narod i rukovodstvo ovog dijela Republike Srpske Krajine.

O sadržaju razgovora u Beogradu kome su prisustvovali: Dragan Vojnović (Petrinja), Milenko Janić (Hrvatska Kostajnica), Petar Cvetanović (Dvor na Uni), Ljubomir Madžarac (Glina), Milan Abramović i Nikola Dobrijević (Caprag), Miloš Vučković (Vojnić), Miloš Čiča (Vrginmost), puk. Slobodan Tarbuk, komandant srpske vojske za Baniju, Đuro Dedić (Pedagoški fakultet Petrinja) i Dragan Čičić, privrednik iz Petrinje daje se slijedeće

S A O P Š T E N J E

Složeno stanje na Baniji i Kordunu uzrokovano je neradom Skupštine RSK i njezinih organa, čime je u potpunosti blokirana uspostava pravne države, funkcionisanje ekonomskog i pravnog sistema.

Centralizacijom vlasti u Krajini, opštine su izuzete iz kreiranja i donošenja odluka, a istovremeno sva odgovornost za nefunkcionisanje sistema ostala je na njima. To se najbolje manifestuje na velikom nezadovoljstvu građana zbog: nedostatka preduslova za rad privrede (nerješeno snabdjevanje električnom energijom, naftom i naftnim derivatima o čemu svjedoči i činjenica da pojedine opštine već 4 mjeseca i više od Naftne industrije Krajine (NIK) nisu dobile ni litru nafte ili benzina; slabe snabdjevenosti stanovništva prehrambenim i drugim robama, i dr.). Pored toga, neshvatljivim tolerisanjem šverca i profiterstva od strane nadležnih organa na nivou Republike, koje ima tendenciju porasta – stvara se lična i imovinska nesigurnost građana i pojačava njihovo nezadovoljstvo takvim stanjem.

Na području Banije ovo nezadovoljstvo ublaženo je u posljednjih mjesec dana nakon što su vojni pravosudni organi učinili veliki pomak na suzbijanju šverca i drugih vrsta kriminala. Iako je djelatnost vojnog suda na Baniji naišla na veliko odobravanje naroda i boraca, njegov rad pokušali su da ospore Vlada RSK i Ministarstvo za pravosuđe i upravu. Usprkos činjenici da je rad ovog suda podržan, kako od strane rukovodstava banijskih opština, tako

[160] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Knin.

i od Glavnog štaba Srpske vojske RSK i Ministarstva unutrašnjih poslova RSK, iz Vlade Krajine i njezinih ministarstava uporno se inzistira na ukidanju banijskog vojnog suda.

Predsjednici banijsko – kordunaških opština smatraju da se ovi i drugi problemi moraju hitno rješavati. Stoga, zahtjevamo hitno sazivanje Skupštine Republike Srpske Krajine radi rješavanja i otklanjanja pomenutih problema, učvršćivanja jedinstva i jačanja obrambene moći Republike Srpske Krajine. Predstavnici opština Banije i Korduna, učesnici razgovora u Beogradu, kategorički se ograđuju od eventualnih špekulacija da njihove aktivnosti imaju karakter separatizma i sličnih negativnih političkih konotacija.
U Topuskom, 1. marta 1993. g.

1. Dragan Vojnović, [v.r.]
2. Milenko Janić, [v.r.]
3. Petar Cvetanović, [v.r.]
4. Ljubomir Madžarac, [v.r.]
5. Milan Abramović, [v.r.]
6. Nikola Dobrijević, [v.r.]
7. Miloš Vučković, [v.r.]
8. Miloš Čiča, [v.r.]
9. puk. Slobodan Tarbuk, [v.r.]
10. Đuro Dedić, [v.r.]
11. Dragan Čičić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-DAS-SCP-613, kut. 39.

126

1993., ožujak 1.
Petrinja

Izvješće tvrtke "Drvoplast" iz Petrinje petrinjskom odjelu Ministarstva obrane RSK, putem kojega se potonjoj ustanovi dostavljaju podaci o ratnoj organizaciji i sistematizaciji provedenoj unutar navedene tvrtke

---

DP DRVOPLAST regeneracija – ekstruzija – PE folija i crijeva – štampanje polietilena
izrada svih vrsta i dimenzija PE kesa
izrada vodovodnih cijevi – brizgana plastika
prerezivanje oblovine – finalizacija drveta – izrada drvene galanterije
plastificiranje drvenih predmeta

DRVOPLAST
ČIČIĆ DRAGAN

PETRINJA, Partizanska ulica bb Tel. (044) 812-128 * FAX. (044) 812-144 * Žiro račun kod Sisačke osnovne banke – ekspozitura PETRINJA
broj: 34100 – 620 – 16 – 2356621675

RS KRAJINA
MINISTARSTVO ODBRANE
ODJELJENJE PETRINJA

PETRINJA, 1.3.1993.
NAŠ ZNAK:
VAŠ ZNAK:

PREDMET: IZRADA RATNE ORGANIZACIJE I SISTEMATIZACIJE U POGONU "DRVOPLAST" DRAGAN ČIČIĆ

"Drvoplast" Petrinja, Partizanska bb, zapošljava u pogonima Petrinja 192 radnika, a ostalih 18 radnika su vezani i uz pogon "Drvoplast" Petrinja i pogon "Drvoplast" Kraljevo. Po vašim uputama prikazat ćemo raspored naših radnika na području ratišta u Baniji. Jedan broj radnika nalazi se u jedinici za podršku mješovitog sastava III. bataljona pod komandom poručnika Željka Tanasića, a drugi dio radnika nalazi se raspoređen po VES – ovima na području Banije.

Jedinica za podršku mješovitog sastava III. bataljona sastoji se od dva voda, koji se nalaze na vatrenom položaju, kao i jednog voda koji se nalazi na obezbeđenju "Drvoplasta", a u slučaju borbenih dejstava prebacuje na vatreni položaj. Jedinicu sačinjavaju minobacačka baterija 120 mm, te LARP – PVO. Minobacačku bateriju 120 mm sačinjavaju slijedeći radnici:

1. Drobnjak Dragan
2. Jekić Milan
3. Krajčinović Željko
4. Đukić Miloš
5. Bosančić Drago
6. Čičić Dušan
7. Zorić Ljuban
8. Šikanja Jovo
9. Puzić Zoran
10. Trkulja Mile
11. Grubišić Duško
12. Džaić Mirko
13. Kovarbašić Mira
14. Jelić Nada
15. Jovanović Milenko
16. Zlatkov Stojan
17. Nikolić Zorica
18. Jančić Simo

LARP – PVO sačinjavaju:

1. Vukadinović Vaso – komandir voda
2. Đurđić Neđo
3. Vukmanović Duško
4. Živković Dragan
5. Lovrić Milan
6. Rajšić Đuro
7. Kordić Radovan
8. Milanković Đuro
9. Furjan Duško
10. Radičanin Dušan
11. Čičić Dušan
12. Mikašinović Miladin
13. Radovanović Goran
14. Jagrović Željko

Vod koji se nalazi u "Drvoplastu" na obezbeđenju sačinjavaju radnici koji uz obezbeđenje vrše izradu peći na drva za potrebe vojske te održavanje vozila, te ostale obrade nastale za potrebe vojnih narudžbi, te majstorske poslove za potrebe privrede u Petrinji i to:

1. Grubišić Milorad – kom. voda
2. Bila Stanislav
3. Marjanović Stojan
4. Begović Nikola
5. Begović Adam
6. Đurić Milan
7. Avramović Radenko
8. Arbutina Milorad
9. Tintor Janko
10. Ostojić Milan
11. Studen Milić
12. Rapaić Milan
13. Pratljačić Dragomir
14. Đuričić Ilija

15. Tepšić Vaso
16. Tepšić Srđan
17. Ognjenović Stojan
18. Ivičić Joso
19. Vujčić Stevo
20. Polimac Momčilo
21. Demić Ostoja
22. Cvikić Janko
23. Petrović Branko
24. Borojević Branko
25. Kačar Dušan
26. Ćuruvija Branko
27. Kljaić Miroslav
28. Poznanović Željko
29. Todorović Milorad
30. Đurić Mirko
31. Đurić Miroslav
32. Čakalo Ljubiša
33. Kljaić Mirko
34. Grubišić Dušan

Vod ima zadatak da u slučaju borbenih dejstava napusti pogon "Drvoplasta", te u što kraćem roku sa prevoznim sredstvima koja su obezbeđena dođu na vilu "Gavrilović", odakle će po potrebi i naređenju komande III. bataljona zatvoriti određeni pravac u rejonu u zoni dejstva III. bataljona koji je ugrožen. Svi borci naoružani su ličnim pešadijskim naoružanjem sa borbenim kompletima koji brzo i efikasno mogu izvršiti date zadatke komande u najkraćem vremenskom periodu.

Radnice u pogonu "Drvoplasta" rade kancelarijske poslove, skladišne poslove i poslove u maloprodaji i to:
1. Boloban Nada
2. Prodanić Milica
3. Bulat Višnja
4. Botorić Anka
5. Bila Savka
6. Radovanović Gordana
7. Dupalo Mirjana
8. Jekić Ranka
9. Martinović Stana
10. Mikašinović Radojka
11. Grahovac Mira
12. Juzbašić Danica
13. Marovac Nenadka
14. Adamović Ivanka
15. Jasić Mara
16. Samardžija Borka
17. Baždar Mira
18. Lađević Zlata

19. Eraković Rada
20. Demić Davorka
21. Rakić Radojka
22. Kovačević Vesna
23. Kljaić Draga
24. Barać Miloje

U slučaju napada svi radnici napuštaju pogon "Drvoplasta" izuzev:
1. Kljaić Mirko
2. Grubišić Dušan
3. Karaica Mićo
4. Španović Stanko
5. Rađenović Adam
6. Barać Miloje

Gore navedenih šest radnika koji ostaju u obezbeđenju pogona bolesni su i mogu pružiti otpor samo na licu mjesta u slučaju prodora neprijatelja. Iz svega ovog vidljivo je da su svi radnici mobilizirani po VES – ovima na području Banije i vodovima na položajima te obezbeđenju uz izvršavanje svih radnih zadataka za potrebe vojske i privrede na području Banije. Ženska radna snaga dosta uspješno zamjenjuje mušku radnu snagu na radnim mjestima, kako bi svi muški radnici bili raspoređeni prema potrebama komande na ratnim zadacima.

Petrinja, 2. 3. 1993.

"DRVOPLAST"
(DRAGAN ČIČIĆ), [v.r.]

M.P.[161]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-DAS-SCP-599, kut. 2.

127

1993., ožujak 1.
Okučani

Zaključak Oblasnog vijeća SO ZS kojim odbacuju odgovornost za sklapanje sporazuma s predstavnicima Republike Hrvatske u Daruvaru 18. veljače 1993. godine

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SRPSKA OBLAST ZAPADNE SLAVONIJE
OBLASNO VIJEĆE

Na osnovu člana 23. stava 1. tačke 3. Statuta Srpske oblasti Zapadne Slavonije i člana 2. stava 1. tačke 3. Odluke o organizaciji i načinu rada Oblasnog vijeća Srpske oblasti Zapadne Slavonije, Oblasno vijeće na sjednici održanoj 01. 03. 1993. godine donijelo je ovaj

[161] Pečat: "Drvoplast", Dragan Čičić, Petrinja, Partizanska bb.

ZAKLJUČAK

1. Oblasno vijeće Srpske oblasti Zapadne Slavonije nije odgovorno za prihvatanje načelnog sporazuma sa predstavnicima hrvatskog naroda sa područja UNPA SEKTOR ZAPAD i UNPROFOR – a od 18. 02. 1993. godine u Daruvaru za prihvatanje takvog akta budući da zakonom ni odlukom Narodne skupštine Srpske oblasti Zapadne Slavonije nije bilo ovlašteno.

2. Načelni sporazum (odnosno akt dobre volje) sa predstavnicima hrvatskog naroda sa područja bivših opština u sastavu UNPA SEKTORA ZAPAD i UNPROFOR – a ima osnova u odredbama Vensovog[162] plana i u Programu povratka srpskog naroda na svoja ognjišta, koji je usvojen na Narodnoj skupštini Srpske oblasti Zapadne Slavonije 14. 02. 1993. godine.

3. Oblasno vijeće odbacuje metode lične kao neprihvatljive u političkom komuniciranju, a posebno putem sredstava javnog informisanja (štampe, radija i televizije) bez prethodnog raspravljanja na nadležnim organima, a posebno sada u složenoj političkoj i bezbedonosnoj situaciji.

4. Zahtjeva se od Vlade Republike Srpske Krajine da u skladu sa svojim aktom sa sjednice održane u Okučanima 08. 12. 1992. godine, kojim je određeno da Vlada Republike Srpske Krajine teritorij Srpske oblasti Zapadne Slavonije smatra svojim teritorijem, tj. teritorijem Vlade Republike Srpske Krajine, i da se potvrđuju svi dosadašnji zaključci Vlade Republike Srpske Krajine u vezi sa povratkom stanovništva na šire područje zapadne Slavonije, prihvati Program povratka stanovništva u zapadnu Slavoniju te pomogne u realizaciji tog programa.

Zbog veoma kritičnih uslova života na području Srpske oblasti Zapadne Slavonije (preko 10.000 izbjeglica i socijalno ugroženog stanovništva) molimo da se priđe hitnoj i neodložnoj realizaciji Programa povratka stanovništva u organizaciji i pod nadzorom organa Republike Srpske Krajine.

OBLASNO VIJEĆE

Broj: 020 / 94 / 93 – II – 02
Okučani, 01. 03. 1993.

PODPREDSJEDNIK
OBLASNOG VIJEĆA:
Dipl. oec. MLADEN KULIĆ, [v.r.]

M.P.[163]

DOSTAVITI:
1. predsjednik Vlade Republike Srpske Krajine, Knin
2. Skupštini Republike Srpske Krajine, Knin
3. Vladi Republike Srpske Krajine, Knin
4. arhiva

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 10., kut. 3.

[162] Cyrus Vance, specijalni izaslanik UN-a.
[163] Okrugli pečat: RSK, Oblasno vijeće, SOZS, Okučani.

128

1993., ožujak 1.
Knin

Nalog Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK stanicama javne bezbjednosti u Benkovcu, Obrovcu i Drnišu, kao i stanicama milicije u Kistanjama i Vrlici, u kojemu se potonjima nalaže da što hitnije započnu s provođenjem kriminalističkih obrada kaznenih djela ubojstava građana hrvatske nacionalnosti u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA – OTVORENO –
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
Dep. broj: 08 / 3 – 362 – 1 / 93. –
Knin, 01. 03. 1993. godine

SJB – BENKOVAC
SJB – OBROVAC
SJB – DRNIŠ
SM – KISTANJE
SM – VRLIKA

U cilju savladavanja prioritetnih problema i zadataka službe javne bezbednosti potrebno je da odmah počne s realizacijom pripremljenih kriminalističkih obrada krivičnih djela ubistava građana hrvatske nacionalnosti počinjenih u proteklom periodu, odnosno privođenjem počinioca. – Budući da je zaštita života i imovine građana hrvatske nacionalnosti postala najveći bezbedonosni problem, u svim slučajevima kada takvi građani izraze želju za izlaskom iz RSK – a i to prijave MCK,[164] potrebno je učiniti sve da ti građani budu locirani na mjestu predviđenom za njihov boravak do odlaska iz RSK. Takvi problemi su posebno izraženi u selima Podlug, Medviđa, Nunić, Konforte i dr. – Prema pouzdanim informacijama UNPROFOR i CIVPOL[165] pripremaju komisije za utvrđivanje svih činjenica oko ubistva Hrvata, što bi nas dodatno iskompromitovalo pred svetskom zajednicom. –

NAČELNIK
Nebojša Pavković

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 6.

[164] Međunarodni Crveni križ.
[165] Civilna policija UN-a.

129

1993., ožujak 1.
Slunj
Zahtjev pojedinih odbornika Skupštine općine Slunj u kojemu, zbog brojnih nepravilnosti u radu općinskih i državnih organa na području spomenute općine, traže žurno sazivanje i održavanje sjednice općinske Skupštine

---

ZAHTJEV
ZA HITNO ODRŽAVANJE SJEDNICE SKUPŠTINE OPŠTINE SLUNJ

Mi, dolje potpisani delegati Skupštine opštine Slunj, smatramo da svaka država, pa tako i Republika Srpska Krajina, može da postoji samo kao pravna država reda i zakona. A ono što važi za državu, važi i za opštinu i njene odluke koje su donešene na osnovu Ustava i zakona, kao što je i Statut Skupštine opštine Slunj, kao najviši i najznačajniji pravni akt na nivou opštine.

Pošto je isti (mislimo na Statut Skupštine opštine Slunj) grubo prekršen, da ne kažemo zgažen, prilikom pripremanja i sazivanja skupa koji se proglašava Skupštinom smatramo sve odluke tog skupa nelegalnim i tražimo da se održi sjednica Skupštine opštine Slunj na kojoj će se utvrditi stvarno stanje i odgovornost za kršenje zakonitosti od svakog pojedinca i grupe.

Bez obzira što je rat zakon se mora poštovati i ne može rat biti opravdanje za hitno neodržavanje Skupštine, a mi zahtijevamo da se ista održi u roku od 3 dana od dana prijema ovog zahtjeva, jer se ne smije dozvoliti, da bez obzira na stanje, egzistira nešto što je rezultat kršenja zakonitosti.

Predlažemo sledeći

DNEVNI RED

1. Utvrđivanje legaliteta skupa od 22. 01. 1993. god. i odgovornosti aktera u nezakonitim radnjama,
2. Izvještaj o radu SO Slunj u prošloj godini i utvrđivanje propusta i odgovornosti u radu.

Obrazloženje:

Točka 1 predloženog dnevnog reda

– Skup od 22. 01. 1993. godine sazvan je tako što je prekršen čl. 37 Statuta SO Slunj, po kome predsjednik SO – e saziva Skupštinu, a isti je sazvao Skupštinu za 28. 01. 1993. godine u skladu sa Statutom uz dnevni red, pečat i potpis.

– Mimo zakona Pero Mirčić, Sveto Sudar i dr. obilaze mjesne zajednice (Kordunski Ljeskovac, Kršlja, Sadilovac) i oni, mada to po zakonu ne smiju, organizuju biranje delegata uz širenje laži o predsjedniku SO – e.

– Mimo zakona Pero Mirčić i Sveto Sudar sami formiraju Mjesnu zajednicu Koransko Selo i biraju svoje delegate (brat Svete Sudara).

– U akciju bezakonja i pripremanja puča uključuje se već dobro poznato društvo sa poligona[166] (Egić,[167] Krnić,[168] Pekeč[169]) dajući nelegalnim predstavnicima vlasti gorivo,

---

[166] Misli se na vojni poligon JNA smješten nedaleko Slunja.
[167] Dragić, zapovjednik TO Slunj.
[168] Simo.
[169] Lazo.

savjete, štampajući pozive za nelegalni skup, vršeći pritisak na predsjednika Bosnića[170] da i sam mora prisustvovati nelegalnom skupu i na kraju angažovanjem g. Krnića da se i pod prijetnjom sile legalnom predsjedniku oduzme pečat SO – e (isti je zvao ministra Martića[171]), da bi se bezakonje moglo prikriti. Zna se da je vojnim licima izričito zabranjeno da se miješaju u rad civilnih vlasti, pomenuta grupa sa poligona to čini i to na nemoralan i nezakonit način. O ovome obavezno treba da budu obaviještene vojne vlasti: komandant 13. brigade g. M.[172] Relić, komandant 21. korpusa g. Č.[173] Bulat i komandant Glavnog štaba Srpske vojske RSK g. Mile Novaković.

– Akteri pomenutog nelegalnog skupa grubo su klevetali i oblagivali legitimnog predsjednika SO – e u stilu da je sve pokrao i pobjegao, pa i da neće da sazove Skupštinu.

– Na skup je pozvan i g. Mile Paspalj, predsjednik Skupštine RSK. Isti je bio upozoren da se radi o nezakonitim radnjama, s napomenom da ga predsjednik Skupštine koji je za to nadležan nije pozvao, ali i pored upozorenja g. Mile Paspalj ostao je u Slunju do 11,00 sati i aktivno učestvovao u radu skupa. Toga dana u 7,00 sati ujutro ustaše su napale našu državu, ali Mili Paspalju bilo je važnije učestvovati u rušenju, na nezakonit način, predsjednika SO – e Slunj, nego da se našao u Benkovcu i Obrovcu na koje su udarile ustaše. (O ovome obavijestiti Skupštinu RSK, jer ako predsjednik Skupštine RSK podržava bezakonje i lično učestvuje u njemu na nivou jedne opštine, šta li nam tek radi u Republici).

– Kao što smo upozorili, ako se počinje na nezakonit način, onda se tako i nastavlja, da se mimo odluke Vlade RSK u Ratno predsjedništvo SO – e Slunj uključuju Sveto Sudar i Pero Mirčić, koji to ne mogu biti ni po kom na zakonu zasnovanom osnovu.

– Kršenje zakona i rad u SO – e Slunj po principu radi kako i dok ti odgovara, moglo bi postati praksa ukoliko se to hitno ne presiječe. Kako tražiti red i zakon u drugim institucijama društva, kada se ovako radi u najvišem organu, u Skupštini? Mi za odgovornost i posledice proizašle iz bezakonja ne snosimo nikakvu odgovornost i zato tražimo hitno zasjedanje Skupštine opštine Slunj.

Točka 2 predloženog dnevnog reda

– Na poslednjoj sjednici Skupštine opštine Slunj održanoj u decembru 1992. godine, zaključeno je da se naredna sjednica održi 10. januara 1993. godine. Za ovaj termin nije sazvana Skupština, nego je sazvana za 28. januara 1993. godine. U međuvremenu u SO – e Slunj izvršen je puč, pa nismo bili u mogućnosti da saznamo razlog kašnjenja Skupštine, a ni izvještaj o radu u prošloj godini, kako bi se na osnovu činjenica, a ne na osnovu rekla – kazala, mogla utvrditi svačija pojedinačna odgovornost.

– Da bi se zaustavile neosnovane klevete pojedinaca ili da bi počinioci nedjela biti adekvatno kažnjeni ili smijenjeni sa javne funkcije, potrebno je na Skupštini utvrditi sledeće:

a) da li Mile Bosnić ima robne kuće, kafiće i stanove i gdje i da li je nešto otuđio od opštinske imovine,

b) šta je Sveto Sudar u svojstvu direktora firme uradio za godinu dana, kao i to šta su uradili i drugi direktori domaćih firmi,

c) da li je Pero Mirčić uništio tri opštinska auta i da li je u Slunju promijenio četiri stana prazneći ih usput,

[170] Mile, predsjednik SO Slunj.
[171] Mile, ministar unutarnjih poslova RSK.
[172] Marko.
[173] Čedomir.

d) da li je Milić Duduković uzimao novce u ogromnim količinama iz SDK i da li ima rješenje o svom postavljenju za direktora poslovnice Jugobanke u Slunju,

e) gdje su krave koje je vojska sakupljala i zatvorila ih u štalu Mile Miloševića,

f) gdje su sada sinovi visokih funkcionera u opštini i na poligonu, a koji su vojni obaveznici,

g) da li gospoda sa poligona (Pekeč, Krnić, Egić) žele da na mala vrata vrate komunistički režim u kojem bi opet bili glavni ili žele da dobronamjerno pomognu?

Poznata je stvar da su pomenuta gospoda sa poligona u vrijeme vladavine komunističkog režima uništavali srpski narod, jer ni u jedno srpsko selo nisu doveli ni asfalt ni vodovod, da su u doba vladavine HDZ – a u Slunju bili njihovi saradnici radeći u štabovima i špijunirali poštene Srbe, koji su svojim radom preduzeli sve da se nad srpskim narodom ne ponovi 1941. godina.

Ne treba da ikoga ljuti utvrđivanje činjenica i pravog i stvarnog stanja, jer samo time se može doći do istine i pravde; da krivci budu zasluženo kažnjeni, uklonjeni, a poštenim ljudima da se da satisfakcija, makar moralna, ako ne i materijalno – pravna.

Nadamo se da će nova Komanda 13. krajiške brigade osloboditi borce delegate za sjednicu Skupštine i obezbijediti prevoz svih delegata na sjednicu, jer ne može biti opravdanje za neizlazak u susret ovom zahtjevu ratna situacija, a s obzirom da se u ratnim uslovima održalo preko 20 sjednica Skupštine Republike Srpske.

Gore navedeni zahtjev zahtijevamo i podržavamo dolje potpisani delegati Skupštine opštine Slunj.

U Slunju, 1. marta 1993. god.

[…][174]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., kut. 595.

130

1993., ožujak 1.
Beograd
Zapisnik sa sastanka izaslanstva RSK i predstavnika UN-a održanog u Ženevi

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
The Republic of Serbian Krajina
Ministarstvo za inostrane poslove
Ministry of Foreign Affairs

Cable Adress
FAX No: 396 / 93
TEL No:

Terazije 3 / I
11000 Beograd
S. R. YUGOSLAVIA
Beograd

[174] Izostavljen je popis 36 delegata koji su vlastoručno potpisali zahtjev.

ZAPISNIK
SA SASTANKA DELEGACIJE REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE SA GOSPODOM OKUNOM,[175] ARENSOM,[176] SASOM,[177] AMB. I. FOLOM,[178] KUTININOM[179] I TORNBERIJEM[180] U ŽENEVI

PONEDELJAK, 01. MART 1993. godine, 11.20 časova

OKUN – Konsultovao sam Ovena[181] i Vensa.[182] Poželeli su nam sreću i uspeh, za obe strane. Da se razlike smanje. Vaše primedbe su uzete u obzir. To će vam pomoći da se krene dalje. Ulažemo nadu u daljni susret. Pregovori se ne mogu prekinuti. Razgovarao sam sa Hrvatima, koji će doći sutra. Osećajte se slobodnim pokrenuti svako pitanje.
HADŽIĆ[183] – Hvala na dobrodošlici. Radimo na istom poslu. Želim da posle ovih sastanaka obradujem svoj narod i da im donesem mir, a sve je drugo manje važno. Dao bi reč g. Arensu.
ARENS – Mi smo pod pritiskom da nađemo rešenje pre 31. 03. 1993. Možemo prekinuti razgovore i mandat ako ne dođemo do rezultata. Mora da ostanemo zajedno dok ne nađemo rešenje i da srpski narod oslobodimo opasnosti. Imali smo kontakte sa Hrvatima. Raspravljali smo o pripremljenom dokumentu. Razgovarao sam i sa generalom Vilsonom[184] o ovom papiru. Treba da razgovaramo o nečem što je moguće. On je predložio da se u roku od 5 dana vrati vojska na liniju konfrontacije. Papir nije od hrvatske strane, nego od UNPROFOR – a. Problem je prisustvo policije na teritoriji, koju hrvatska vojska treba da napusti. Pritiskali smo Hrvate koliko smo mogli.
HADŽIĆ – Ostajemo pri našem stavu iz Nju Jorka. Imate pismeni predlog. Agresija ne može da se nagrađuje. Pustili smo maksimum, dalje ne možemo ići. Predlažem da razgovarate sa Hrvatima i da se posle čujemo. Ako se ne poštuje Rezolucija 802, razgovori nemaju svrhe. Mi smo mali narod s malom zemljom i ako nas ne možete zaštititi ne trebaju nam razgovori.
OKUN – Vi ste ovo predložili i u Nju Jorku.
HADŽIĆ – Ispod toga ne možemo ići.
ARENS – Želeli smo naći tekst koji bi zadovoljio obe strane. Mi ne navijamo za drugu stranu. Želimo prekid vatre i da se povuku i da zaštitimo srpsko stanovništvo. Kažite nam koju tačku ne možete prihvatiti?
HADŽIĆ – Oslonite se na naš predlog. Ponoviću principijelan stav koji nećemo menjati. Sa agresijom nema dijaloga. Ova komisija je posledica Vensovog plana i on političko rešenje ne prejudicira. Kad je prihvaćen Vensov plan nije postojala Republika Hrvatska. Nastala je

---

175 Herbert S. Okun, američki diplomat.
176 Geert Ahrens, njemački diplomat, predsjednik Komisije za manjinska prava Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji.
177 Priređivači nisu ustvrdili ime.
178 Ibrahim Fall, pomoćnik glavnog tajnika UN-a za ljudska prava pri UN-u u Ženevi.
179 Priređivači nisu ustvrdili ime.
180 Cedric Thornberry, pomoćnik glavnog tajnika UN-a i šef UNPROFOR-a za civilne poslove.
181 Lord David Owen, specijalni izaslanik UN-a i supredsjedatelj Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji.
182 Cyrus Vance, specijalni izaslanik UN-a.
183 Goran, predsjednik RSK.
184 Brigadni general John Wilson, šef vojnih promatrača UN-a.

posle kad i RSK. Postali smo "lokalni autoriteti" prisvajanjem Hrvatske ali ga ne priznajemo. Imali smo čvrsta obećanja Guldinga[185] i Karingtona[186] za ravnopravnost.
ARENS – Vensov plan je mirovni okvir za pronalaženje osnovnih načela za rešavanje krize. U njemu nema ništa izričito. U ovom predlogu ništa nije protiv Vensovog plana. Vidite, povlačenje hrvatske vojske je obavezno u roku od 5 dana. Ovo Hrvati još nisu uradili. Broj 2 – stavljanje teškog oružja pod kontrolu. Broj 3 – imate li sa njom problema?
HADŽIĆ – Da, jer se veže sa tačkom 4, gde predviđa preuzimanje vlasti od strane Hrvatske u "pink zonama".
ARENS – Ne može stajati tačka 3 u tački 4. Nemamo ništa protiv prisustva i kontrole UNPROFOR – a.
OKUN – Bolje je za vas ako UNPROFOR dođe pre nego se teritorija napusti.
ARENS – Pogledajmo tekst da vidimo gde su problemi, jer nemamo pred sobom različite sadržaje. Uneli smo unutra sve na osnovu diskusije iz Nju Jorka. Možemo li reći "pre nego šta se oblast napusti" u tački 3?
HADŽIĆ – Može.
ARENS – Srpska policija treba da se zameni hrvatskom u "pink zonama", prema Rezoluciji 762. Policija će biti zastupljena prema nacionalnoj strukturi. Počećemo odmah debatu o Rezoluciji 762. G. Šušak[187] je izneo slučaj Škabrnje – zločini srpske policije i ona se tamo ne može vraćati. Ne možemo pred Savetom bezbednosti a da se ne složimo o Rezoluciji 802. Razumem vaš stav. Bio je taj napad. Rešili smo dve važne stvari – povlačenje hrvatske vojske i stavljanje teškog naoružanja pod kontrolu. Hrvatska je popustila jer povlači i policiju, a 802 je na to ne obavezuje. Znači, može biti hrvatska policija. Kako će to izgledati u praksi, govorimo o činjenicama, to je prostor od 25 kilometara. Ponudili ste da se ne vraćate na tri objekta. Koliko naseljenih mesta ima na okupiranom području? Da li tamo ima ljudi?
HADŽIĆ – Praktično pitanje. Oni koji nisu pobegli pobijeni su i u logorima. Govorimo o principijelnim stvarima, ako se to ne reši može izazvati još agresija. Uspostavimo stanje pre 22. 01. 1993. Ne možemo vratiti ubijene i porušeno, ali ugled OUN možemo vratiti. Naša država je mala i 25 kilometara je mnogo za nas.
ARENS – Taj stav smo razumeli i u Nju Jorku ali kako da prevaziđemo razlike? Koliko ste imali policije tamo?
HADŽIĆ – Nekoliko, prema potrebama. Nije nas bilo mnogo, jer su Hrvati uspeli ući. Tamo će nas sad biti malo više.
ARENS – Čim se složimo oko Rezolucije 802 prelazimo na 762. Uz pomoć UNPROFOR – a osnovaće se nova policija, a srpska mora otići.
HADŽIĆ – Rezolucija 762 uključuje poverenje prema hrvatskoj vlasti, a ko sad ima to poverenje?
ARENS – To mora da izgradimo. Tuđman[188] nema poverenja u UNPROFOR, jer nije ispunjena Rezolucija 762. Na obe strane ima dovoljno ljudi da pomognu obostranom poverenju. Neće biti moguće ako Srbi i dalje budu tvrdi. Nije moguće zadržati ni "status quo".
HADŽIĆ – Mi smo ustupke dali.

[185] Marrack Goulding, stručnjak za mirovne operacije i podtajnik za posebne političke poslove glavnog tajnika UN-a.
[186] Lord Peter Carrington, predsjednik Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji.
[187] Gojko, ministar obrane RH.
[188] Franjo, predsjednik RH.

TORNBERI – Čitao sam “Bibliju” o “pink zonama”. Izveštaj generalnog sekretara od 22. 06. 1992. Sve je jasno, srpska kontrola je privremena. Biće ponovo uspostavljena hrvatska vlast. Onaj izvještaj objašnjava Rezoluciju 762. Niko nije imao iluzije o “pink zonama”, o tome se mora diskutovati. Neki su delovi čisto srpski, a neki nisu. Koje je prirode područje od 25 kilometara? Izveštaj Generalnog sekretara je doslovno jasan. Šta vi mislite o budućnosti “pink zona”? Koje su tu osnove razmišljanja?
HADŽIĆ – Dve tačke – 1) politička, 2) vojna.
Obe su vezane s faktorom poverenja. Ima i hrvatskih teritorija. Nema problema za rešenje, ali ako bismo bili sigurni u Hrvatsku, jer ona može izvršiti agresiju.
ARENS – Povući će se.
HADŽIĆ – Bili su povučeni, pa su se vratili.
ARENS – O čemu se sad slažemo, sprovešćemo. To je važno.
HADŽIĆ – Važno je dok smo u Ženevi. Oni mogu opet napasti pored francuskog bataljona. To je vojna točka. Politički – poverenje mora da se uspostavi prema Hrvatskoj i UNPROFOR-u. Posle agresije izgubljena su ta poverenja, mada ne sumnjamo u UNPROFOR, ali nas nisu zaštitili. Nije potrebno da imaju više vojnika, nego drugi odnos prema Hrvatskoj i da se ne insistira na prejudiciranju političkog rešenja. I ovi pregovori su pogrešni. Na nas se čini pritisak da prihvatimo političko rešenje, a ne na Hrvatsku.
ARENS – Jeste li sigurni?
HADŽIĆ – Da, pritiskate i Hrvatsku ali zato što su agresori. Treba sprovesti Rezoluciju 802, ali ne tako da Hrvatska dobije poene. Ona ne može da daje predloge. Iako nas Francuzi nisu zaštitili nego su kasniji događaji zabrinjavajući. Hrvatska nije osuđena, nego je izjednačena sa žrtvom. Hrvatska je napala OUN i nas. Pobila civile. Problem ima dublju pozadinu od onog što spominjemo. Da nije te pozadine, lakše bismo došli do sporazuma. Vi ovde niste neobjektivni. Čuvaju se interesi međunarodne zajednice. Šta bi bilo da smo mi napali Hrvatsku, a da su oni bili pod zaštitom? Srpski gradovi već bi bili razoreni od međunarodnih oružanih snaga. A Hrvatska još traži političku i teritorijalnu dobit.
ARENS – Složili su se da odu.
HADŽIĆ – Kako mogu da se slože? Zašto smo pod zaštitom? Pored ovakvih činjenica mora da se usaglašavamo. Zašto sad o Rezoluciji 762 i uspostavi hrvatske vlasti? Treba razgovarati o bezuslovnom povlačenju hrvatske vojske. Vi biste trebali, bez naše inicijative, da pokrenete odgovornost Hrvatske za ubijene.
TORNBERI – Iznenađen sam reakcijom na UNPROFOR i OUN g. Hadžića. Znam da smo g. Nambijar[189] i ja bili kod Tuđmana i govorili smo o hrvatskoj agresiji. Savet bezbednosti je istog dana osudio Hrvatsku i doneo Rezoluciju 802. Pogledajte sadržaj. Ne prihvatam kritiku OUN i UNPROFOR-a. Hrvatska je za osudu, nema problema. Bila je tragedija. Sad treba da vidimo šta sad, ne možemo vratiti ubijene kako ste i sami rekli. “Pink zone” su pod vlašću Hrvatske. Vi ste prihvatili Rezoluciju 762. To je za nas važno. Mi idemo dalje od osude – da nađemo rešenje.
HADŽIĆ – Vi me niste razumeli. Nisam imao primedbu na vas i generala Nambijara. Osvrnuo sam se na međunarodni odnos prema Krajini. Vaši ljudi su osudili Hrvatsku, sem francuskog bataljona. Ne govorimo ovde o “pink zonama”. Došli smo da se dogovorimo o bezuslovnom povlačenju Hrvatske, a kasnije ćemo razgovarati i o “pink zonama”, to će biti politički pregovori. Političko rešenje oko Rezolucije 802 nema smisla. Pravimo kuću od krova.

189 Satish, general-potpukovnik, zapovjednik postrojbi UNPROFOR-a na tlu bivše Jugoslavije.

OKUN – Kuća je Vensov plan. Vreme je prošlo, pa nije sproveden. Neće to ni biti lako. Sve rezolucije su delovi istog predloga. Moramo da nađemo rešenje prihvatljivo za obe strane da bi se izgradila kuća. Moraju se izvršiti sve odluke.
HADŽIĆ – Naš predlog treba da bude osnova. Ono što smo odbili, konačno je. Predlažem da nastavimo razgovor posle vašeg razgovora sa Hrvatskom.
OKUN – Da se na kratko sretnemo sa vama. Dajte nam malo vremena. Možda oko 15.00 časova. Hoćemo da razmotrimo ovo što ste rekli.
ARENS – Želim da diskutujemo o još jednoj stvari. Hrvatska će doneti praktične predloge o komunikacijama. Bilo bi korisno da o tome raspravljamo.
HADŽIĆ – Dok se ne povuku nema smisla raspravljati o drugom.
ARENS – Nemamo mnogo vremena.
HADŽIĆ – Znam šta Hrvati misle. Čim smo postavili pitanje aerodroma oni pitaju za pasoše.
ARENS – Žele razgovor o razvoju odnosa, da to komentarišete.
Nastavak razgovora zakazan za 16.00 časova.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
The Republic of Serbian Krajina
Ministarstvo za inostrane poslove
Ministry of Foreign Affairs

Cable Adress		Terazije 3 / I
FAX No:	402 / 93	11000 Beograd
TEL No:		S. R. YUGOSLAVIA
		Beograd

ZAPISNIK
SA SASTANKA NAŠE DELEGACIJE I KOPREDSEDNIKA U ŽENEVI

PONEDELJAK, 01. 03. 1993. godine u 16.00 časova

ARENS – Ako Hrvatima damo vaš predlog, šta ćete postići? Ne daje ništa Hrvatima, zašto bi ga prihvatili? Možete li im dati nešto?
HADŽIĆ – Dajemo im Maslenicu. Tuđman je objašnjavao da je to razlog rata. Peruča i Zemunik, tamo se vojne snage neće vraćati.
ARENS – Vaša policija se neće vraćati u Maslenicu, u koji deo?
HADŽIĆ – Mislim na objekat.
ARENS – Da li je to kilometar sa obe strane? Trebalo bi da i prilazi budu uključeni u to.
THORNBERI – Hrvati ga žele graditi na drugoj lokaciji.
ARENS – Pitaćemo Hrvate sutra, a vi razmislite koliko biste kilometara kvadratnih uključili, jer oni hoće da ga grade dalje od ostalog. Zemunik, koliko biste ustupili UNPROFOR – u?
HADŽIĆ – Samo objekat aerodroma.
ARENS – Peruča? UNPROFOR je tamo bio.
TORNBERI – To bi išlo od Vrlike do Sinja.
ARENS – Ovi bi objekti trebali da funkcionišu. Razgovaraćemo sa Hrvatima.
TORNBERI – Ako govorimo o bezbednosti to će činiti UNPROFOR. Moramo misliti o dometu teškog naoružanja. Oko Peruče i Maslenice ovo je važno.

HADŽIĆ – Dogovorićemo se. Možemo pucati na 60 kilometara.
ARENS – Biće pod kontrolom UNPROFOR-a.
HADŽIĆ – Znam. Kad sporazum potpišemo, poštivaćemo ga.
TORNBERI – Hadžić je govorio o "plavim putevima". Da li bismo mogli pričati o tome. Šta znači – "plavi put"?
HADŽIĆ – Cesta, koju bi kontrolisao UNPROFOR i garantovao slobodu seljaka, a kasnije i za pun saobraćaj.
TORNBERI – Kad smo o sličnom razgovarali u Bosni govorili smo o pitanju obezbeđenja i okoline puta. Predlog je koristan i za dalje razgovore. Naročito za oblasti pod kontrolom UNPROFOR-a.
HADŽIĆ – Novi most ne bi bio pontonski, jer su brodovi potrebni za nas i moraju da prolaze u Karinsko more.
MILOŠEVIĆ[190] – Mi imamo luku u Karinskom moru i ona ne može biti blokirana mostom.
ARENS – Rezolucijom 762, to će biti hrvatska teritorija.
HADŽIĆ – Nećemo pričati o Rezoluciji 762. Bilo bi nam drago da rešimo Rez. 802, pa bismo duge razgovore spustili na nivo eksperata. Imamo principijelne obaveze, jer se sve može komplikovati.
ARENS – U vezi sa vašim predlogom, ja ne znam kako će reagovati hrvatska strana.
TORNBERI – Od jednake su važnosti i druge odredbe Rez. 802, kao i zahtev da se saobraćaj mora obavljati preko Maslenice. To nije samo vaš ustupak. To je u tački 8. Sve strane mora da sarađuju sa UNPROFOR – om. Tako se i Rez. 762 mora sprovesti.
HADŽIĆ – Podrazumeva se da je obavezno omogućiti civilni saobraćaj preko Maslenice. Zato smo ponudili povlačenje vojnih i policijskih snaga, jer Hrvati ne bi prolazili uz naše oružane snage, a ni Srbi ne bi prolazili uz hrvatske oružane snage. Sporno je čiji će suverenitet biti na mostu. Jedna strana je u UNPAs, a druga u "pink zoni". Moglo bi se desiti da samo UNPROFOR putuje. Dogovarati se možemo samo o onom što možemo sprovesti. Sve Hrvate možemo pozvati u Knin i sve Srbe u Zagreb, ali neće doći.
ARENS – Putevi od Zemunika do Maslenice moraće se kontrolisati od UNPROFOR – a, jer između objekata biće srpska policija i eto tog problema. Mora da dođemo do definicije, jer ne vidim koliko bismo policije morali imati.
TORNBERI – Kako bi UNPROFOR kontrolisao ove razvučene objekte? Za puteve bi trebalo imati punktove, a prolaze i kroz sela.
ARENS – Trebali bi nam tačni podaci o predelu i karte. Gde su pre 22. 01. 1993. bili vaši i hrvatski policajci? To bi i Šušak pogledao, a on će doneti i svoje podatke. Kad vidimo mapu, videli bismo šta UNPROFOR treba da uradi ili treba samo simbolično prisustvo policije.
TORNBERI – Bilo bi korisno ako zajedno dovedemo vojne eksperte i sve što bi značilo s bezbedonosne tačke.
HADŽIĆ – Ne možemo unapred pristajati na broj policajaca jedne ili druge strane, ali tražimo da ih ne bude na "plavom putu". To je mali prostor, ali dobar korak za poverenje. Mi smo na moru, a oni imaju veze između dva dela zemlje. Spremiću za sutra dovoljno podataka. Mislio sam da ćemo govoriti o principima. Predali smo vam mapu u Nju Jorku. Tražićemo pismeno objašnjenje iz Knina o svemu.

[190] Miša, predsjednik Svjetske srpske zajednice u Ženevi.

ARENS – To je način da napravimo pomak, ali će nam sve uzeti vreme. Mora pre da primenimo Rez. 802. Treba ubediti Hrvate da prihvate prisustvo srpske policije u oblasti koju su zauzeli. Razmišljajte o tome, pa ćemo, možda, prihvatiti dokument. Još ćemo govoriti o tri objekta i o povratku vaše policije u "pink zone", a da to bude simbolično.
HADŽIĆ – Vojska se neće vraćati i predaćemo teško naoružanje.
ARENS – U pitanju su i druge mnoge rezolucije koje su neispunjene ili su delimično ispunjene. Vensov plan, takođe. Ako bismo napravili pomake, sve će biti lakše. Rezolucije nisu za to da neko uzme što mu se sviđa, a ostalo odbaci. Vensov plan govori i o paravojnim formacijama. Kako ćemo s tim?
PASPALJ[191] – Kad govorimo o rezolucijama napuštamo Vensov plan, jer su suprotne. Vensov plan je zaštita Srba.
ARENS – Ne, samo.
PASPALJ – Većina i manjina. Vensov plan nije ispoštovan od UNPROFOR-a. Vraćamo se na 268 mrtvih, ne računajući zadnje žrtve. Rezolucije su donošene prema interesima hrvatske strane. Maslenica i "plavi put" je jednostavno – kontrola UNPROFOR – a. Levi put – srpska polovina, a desni hrvatska. Mi nećemo pucati na civile, ali druga strana to neće poštivati. Tornberi zna da preko Kupe stalno pucaju. Hrvatski seljaci normalno rade, a naši ne. Vas ne zanima teritorija Hrvatske. Zanima me šta su Hrvati ustupili. Mi smo objekte ponudili odmah.
ARENS – Povući će policiju iz "pink zona" jer policija ima pravo da bude tamo po Rez. 762.
PASPALJ – U Vensovom planu nema "pink zona". Hrvatska je oko "pink zona" uspela. To je najčistija srpska teritorija – jer su tu po Vensovom planu Srbi većina. Vensov plan je iz vremena kad Hrvatska nije bila država. Da bismo realno radili, treba znati da smo mi formirali Republiku Hrvatsku. Mi nismo manjina. To je gubljenje vremena. Hrvati to mora da uvaže. Oko dovođenja eksperata, bolje je tehničke stvari rešavati posle.
ARENS – Složili smo se da obe strane ispune rezolucije. Hrvati se žale da se one ne ispunjavaju. Treba da zaštitimo Srbe, Hrvate i Mađare. Ovo nas ne vodi napred. Šta će se desiti krajem marta?
PASPALJ – Vaš naziv je Mirovne snage. Zaustavite rat da ljudi ne ginu. Treba da se povuku.
ARENS – Oni su to obećali.
PASPALJ – Danas je 01. 03. 1993., a rez. 802 je odavno. Koliko je ljudi poginulo zbog odlaganja.
ARENS – Na putu smo da se Rez. 802 primeni, ali imamo problema oko zbližavanja dve strane, oko svega što smo pokretali. Ne možemo to ostaviti po strani. Tu se vi sa Hrvatima razilazite. Ne znam kad će se steći poverenje, jer hrvatska strana nema strpljenja. Svi su osudili agresiju. Korak po korak vaša bezbednost će biti garantovana. Da li možete izgraditi snagu RSK ili ćete pod drugi krov.
HADŽIĆ – U Kninu ne može biti hrvatska zastava.
ARENS – Ne ubeđujem vas u to, ne morate je prihvatiti ali moramo dalje.
HADŽIĆ – Hrvatski i srpski narod ne žele rat. Tuđman je hteo lokalne izbore i da sruši ženevske pregovore, kao i rušenje OUN i SAD u Evropi. On to, izgleda, sve ostvaruje. Sad

[191] Mile, predsjednik Skupštine RSK.

pokušava politički da nas pokori. Da nije bilo agresije, možda bi i uspeo. Zašto je izvršio agresiju, jer ne znam šta bi danas rekao.
ARENS – Zašto treba čekati godinu dana?
HADŽIĆ – Da se uspostavi poverenje.
ARENS – Ne zavisi sve od poverenja. Ni jedna zemlja nema interes za rat u Jugoslaviji. Najviše je izgubila Nemačka, bila je prvi partner u trgovini. Imamo izbeglice. Izgubila je Nemačka.
HADŽIĆ – Zašto Nemačka nije podržala jaču stranu. Pokušala je to sa Hrvatima.
ARENS – Bila je to zajednička politika Evrope.
HADŽIĆ – Da se dogovorimo. Predložićemo sutra plan oko mosta i "plavog puta", da bismo lakše rešili Rez. 802. Kontaktirajte Hrvate pa ćemo se videti.
OKUN – Korisno je bilo slušati vas. Često se ponavljamo. I vi i mi. Trebamo otići dalje od 22. 01. 1993. Da i vi i Hrvati dođete u bolju poziciju. Mora da potpišete dogovor, u čemu ćemo vam pomoći. U pitanju je mala oblast oko koje razgovaramo. I Hrvati su bili razumni. Potrebna je samo dobra volja. U duhu Vensovog plana treba da prevaziđete razlike. Mi mnogo pričamo. Zašto da ne sednemo zajedno u jednoj sobi? Biće možda bolje. Poverenje se tako stiče. Oni su spremni za to. Naći ćemo uslove prema vašim željama, zašto da prevodimo vaše misli?
HADŽIĆ – Više bi me obradovalo da ne ratuju. Ako žele razgovarati, dobro je. Trebalo bi za razgovore imati isti nivo delegacija.
ARENS – Šušak nije beznačajan.
HADŽIĆ – Ovaj put je ministar agresije. Cenim vaše napore ali ne mogu prihvatiti predlog. Uslov je da prestane agresija.
ARENS – Da li biste ih videli?
HADŽIĆ – Ako čujemo da je vatra prestala.
ARENS – Kako?
HADŽIĆ – Pucaju svaki dan, vodi se rovovska borba. Niko nije kompetentan da vodi vojne pregovore.
TORNBERI – Šta mislite o događajima na "Zapadu"?[192]
HADŽIĆ – Dobro je. Vaša delegacija nije konsultovala Vladu, ali su poduhvati dobri.
ARENS – Da probamo to i na jugu?
HADŽIĆ – Posle borbi. Bez mira i poverenja ništa neće uspeti. Treba početi od ljudi. Da se ne puca u civile. Imali smo 268 mrtvih, jer Hrvat puca čim vidi Srbina.
ARENS – Ako sednete licem u lice – biće lakše za sporazume.
HADŽIĆ – Bio sam sa Tuđmanom pre rata. Tražili smo minimum on je odbio sve. Više ih je, i sve će diktirati. To je bilo 14. 03. 1991., a rat je počeo 02. 05. 1991.
TORNBERI – Ne možemo napraviti progres, ako se politički ne dogovorimo. Savet bezbednosti sigurno neće produžiti mandat. Drago mi je što ste rekli ovo za "Zapad". Ljudi oko Okučana mnogo trpe.
HADŽIĆ – Bez obzira, pitajte ih da li bi živeli u bogatoj Hrvatskoj i svi će se opredeliti za siromašnu RSK.
TORNBERI – To nisu sve alternative.
ARENS – Mi Hrvatima sve kažemo.

[192] Misli se na UNPA sektor Zapad.

HADŽIĆ – Uvek je Tuđman zvao Srbe pučanstvom. Znate li šta je Ruzvelt[193] rekao za Hrvate?
PASPALJ – 1986. godine Tuđman je u Kanadi na osnovu karte Velike Hrvatske uzeo pare, obećavajući Hrvatsku do Rumunije. To im je i danas san. Počeo je da uništava i muslimane zbog tog sna. Dolazim iz mesta gde je Pavelić[194] puštao golubove mira – pa je kretao da kolje Srbe. U mom gradu za dva dana zaklali su pod istom zastavom 1.500 Srba. To isto je pokušao i Tuđman. Tamo Srbi ne dozvoljavaju šahovnicu, pa nemojte g. Arens više spominjati zastave. U toj zemlji ima još krvi i mi tamo dižemo zastavu.
OKUN – Zbog toga treba to prevazići i pronaći rešenje. Verujemo vam. To treba prevazići. I drugi narodi imaju slične probleme. Nemci i Francuzi imaju tako ružne priče. Agresija je vaša šansa. Niste zadovoljeni. Ako sa Hrvatima ne rešite probleme, biće i veća zla. Videćemo se sa Hrvatima sutra posle podne. Budite spremni za razgovor sutra posle podne.

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 4., kut. 34.

131

1993., ožujak 2.
Kula

Otvoreno pismo zahvalnosti Udruženja Srba iz RSK i Hrvatske, sa sjedištem u mjestu Kula u Republici Srbiji, ministru unutarnjih poslova RSK Mili Martiću, u kojem mu čestitaju na dotadašnjem radu i zalaganju za srpsku stvar

---

UDRUŽENJE SRBA IZ REPUBLIKE
SRPSKE KRAJINE I HRVATSKE
Broj: 14 / 93.
Dana: 2. 03. 1993. godine
K U L A

MINISTRU UNUTRAŠNJIH POSLOVA VLADE RSK
K N I N

POŠTOVANI GOSPODINE MARTIĆU[195]!

Udruženje Srba iz Republike Srpske Krajine i Hrvatske u Kuli u svom dvogodišnjem nesebičnom angažovanju na pružanju pomoći srpskom narodu u RSK, do sada se mnogo puta uverilo u vašu principijelnu angažovanost u borbi za rešenje srpskog pitanja i teritorija u RSK, čvrsto uvereno da ste vi lično jedan od najprincipijelnijih boraca za srpski narod, što ste mnogo puta dokazali vašim dosadašnjim angažovanjem.

U tom smislu dajemo vam punu podršku i tražimo od vas da kao i do sada hrabro vodite srpski narod u borbi za njihovo konačno oslobođenje od ustaškog ugnjetavanja i eksploatacije. Naše Udruženje će kao i do sada maksimalno se angažovati da bi pružili punu

---

193 Franklin Delano, predsjednik SAD-a.
194 Ante, poglavnik NDH.
195 Mile, ministar unutarnjih poslova RSK.

materijalnu i moralnu pomoć vama lično i vašim borcima u RSK, jer smo svesni da se borite za opšti interes srpskog naroda u RSK i za razrešenje njegovog pitanja i teritorija jednom za sva vremena.

SEKRETAR, M.P.[196] PREDSEDNIK,
Danilo Obradović, [v.r.] Dušan Pejnović, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 1.

132

1993., ožujak 2.
Petrinja

Zahtjev energetskih stručnih službi s područja Banije i Korduna ministru energetike Republike Srbije, Vladimiru Živanoviću, u kojemu se ukazuje na tešku energetsku situaciju i moli za pomoć pri opskrbi električnom energijom toga dijela RSK

VLADA REPUBLIKE SRBIJE
MINISTARSTVO ZA ENERGETIKU
Ministar za energetiku
– gos. Živanović Vladimir –

PREDMET: Zahtjev za pomoć u rješavanju snabdjevanja električnom energijom područja BANIJE i KORDUNA.–

U skladu s razgovorima koji su vođeni između predsjednika Banije i Korduna s predsjednikom Vlade RS mr. Nikolom Šajnovićem, potpredsjednikom gosp. Vasović Srboljubom i ministrom za energetiku Živanović Vladimirom koji je održan 26. 02. 1993. godine, a s ciljem upoznavanja s problemom snabdjevanja električnom energijom u Republici Srpska Krajina na području Banije i Korduna, na osnovu čega Vas upoznavamo sa slijedećim:

U ratnim i poratnim uvjetima privređivanja na području opština Banije i Korduna jedno od osnovnih teškoća za početak proizvodnje najosnovnijih proizvoda čini nedostatak električne energije.

Za pokretanje kapaciteta proizvodnih koji se trenutno mogu staviti u funkciju na gore navedenim regijama, neophodna bi bila potrebna ukupna energija od 30 MW.

Opštine planiraju prije svega da pokrenu u svojim sredinama proizvodne kapacitete koji bi imali obrt kapitala i stvarale novu vrijednost za proširenu reprodukciju, počev od proizvodnje hrane, sanitetskog materijala, tekstilne i kožne galanterije, te drvne i metalne proizvodnje. Po industrijskim kapacitetima u sadašnjim uvjetima to bi iznosilo po opštinama u MW:

DVOR . . . . 3 MW
KOSTAJNICA . . . . 4 MW
CAPRAG . . . . 2 MW

---

[196] Okrugli pečat: Udruženje Srba iz Hrvatske – Beograd, Podružnica Kula.

PETRINJA . . . . 7 MW
GLINA . . . . 5 MW
VRGINMOST . . . . 3 MW
VOJNIĆ, KRNJAK, SLUNJ, PLAŠKI . . . . 5 MW

Za pojašnjenje zadnje stavke, opštine za sada su energetski limitirane propusnom transformacijom od 5 MW što će se također u dogledno vrijeme riješiti, a njihove potrebe su na vrijednosti minimum 8 MW.

Nadamo se da ćete naš problem razumijeti i iznaći adekvatno energetsko rješenje, jer od 5 – tog mjeseca 1992. godine smo ograničeni na dnevno dobijanje električne energije na čitavom području do 3 MW.

U Petrinji, 02. 03. 1993.

STRUČNE SLUŽBE BANIJE I KORDUNA:
p. o. Milan Abramović, dipl. prav.
M.P.[197]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-DAS-SCP-609, kut. 9.

133

1993., ožujak 2.
Okučani
Informacija potpredsjednika Vlade RSK, Duška Viteza, o političkoj situaciji na tlu SO ZS

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
VLADA REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE
PODPREDSJEDNIK M.P.[198]
Broj: 02 – 01 – 156 / 1 – 93.
Okučani, 2. marta 1993. godine

INFORMACIJA
o političkoj situaciji u Oblasti Zapadna Slavonija

Politička situacija u Oblasti Zapadna Slavonija i ranije je bila nejasna i konfuzna, a nakon donošenja odluke o proglašenju ratnog stanja i izdavanja Naredbe o opštoj mobilizaciji od 22. januara 1993. godine, počela se naglo pogoršavati, sa tendencijom sve učestalije pojave elemenata haosa i anarhije u svim domenima civilnog života.

U vrijeme kada Republika Hrvatska vrši agresiju na državni teritorij Republike Srpske Krajine, veliku pomutnju i zabunu u ovdašnje stanovništvo unose neki politički potezi i radnje Oblasnog vijeća, odnosno pojedinih njegovih funkcionera koji odlaze na pregovore sa predstavnicima ustaške strane i to u mjesta koja su pod kontrolom hrvatskih vlasti. Tako, npr., 10. februara podpredsjednik Oblasnog vijeća gospodin Mladen Kulić, sekretar Oblasnog štaba za prihvat izbjeglica, gospodin Slobodan Radošević i funkcioner Oblasnog

[197] Okrugli pečat: RSK, SO Petrinja.
[198] Prijemni pečat: MUP RSK, SUP Pakrac, broj: 08 – 05/1 – 1 – 66/1 – 93., 5. 3. 1993.

Crvenog krsta, gospodin Fadil Krupić, odlaze u opštinu Podravska Slatina i tamo se sastaju i razgovaraju sa hrvatskim vlastima ove opštine. Postoje ozbiljne indicije da su tzv. naši predstavnici sa hrvatskim povjerenikom u Podravskoj Slatini razgovarali o povratku srpskog stanovništva na područje ove opštine.

18. februara opet predstavnici Oblasnog vijeća i to gospoda Veljko Džakula, predsjednik, Mladen Kulić, podpredsjednik, Dušan Ećimović, bivši ministar informisanja u Vladi Republike Srpske Krajine, Milan Radaković, predsjednik Izvršnog savjeta opštine Pakrac, Đorđe Lovrić, predsjednik Izvršnog savjeta opštine Daruvar i Milan Vlaisavljević, predsjednik Izvršnog savjeta opštine Grubišno Polje – odlaze na tzv. "neutralni teren", mjesto Doljani, opština Daruvar, da bi sa predstavnicima hrvatskih vlasti pregovarali i potpisali sporazum o saradnji, uz prisustvo predstavnika UNPROFOR-a.

Ovim sporazumom predviđeno je da se saradnja dviju strana ostvaruje na planu:

– obnove sistema za snabdijevanje vodom i električnom energijom;

– omogućiti slobodno kretanje privatnog prometa cestama u UNPA zoni, uključujući i auto – put Zagreb – Beograd;

– omogućiti popravak željezničke pruge na relaciji Novska – Nova Gradiška;

– popravak telekomunikacijskog sistema;

– omogućiti povratak prognanika (misli se na Hrvate), i drugi oblici saradnje.

Ovakve radnje i politički potezi Oblasnog vijeća bez ikakve sumnje predstavljaju akt obmane i izdaje srpskog naroda i to iz više razloga:

1. tzv. predstavnici srpske strane u ratnom stanju prelaze na područje pod kontrolom neprijateljske strane;

2. odlaze na područje opštine Podravska Slatina, koja je van UNPA područja, gdje dogovaraju povratak srpskog stanovništva koje bi tu bilo ostavljeno bez ikakve zaštite, dakle bilo bi prepušteno hrvatskim vlastima od kojih je u jesen 1991. godine moralo pobjeći;

3. potpisuju sporazum, kojim bi se omogućio povratak srpskom stanovništvu na područje opštine Daruvar, unatoč postojanju čvrstih dokaza o tome da je ista opština dijelom islamizirana i kroatizirana, jer su hrvatske vlasti na području opštine Daruvar, u mnoga srpska naselja naselile dio muslimana i janjevačkih Hrvata, kao npr. Miokovićevo, Nova Krivaja, Puklica, Katinac, Veliki Bastaji, kao i sam grad Daruvar;

4. pokreću inicijativu, kao npr. na sjednici Skupštine oblasti Zapadna Slavonija održanoj 14. februara 1993., da se za područje ove Oblasti razmotri mogućnost ukidanja ratnog stanja i normalizira život unatoč trajanja ratnog stanja, koje se odnosi na čitav državni teritorij RSK.

Iz svega što je gore rečeno slijedi zaključak, da se u zapadnoj Slavoniji vodi jedna autonomaška i separatistička politika, koja ima, vrlo realno, ishod izdvajanja Oblasti Zapadna Slavonija iz sastava RSK, što ocjenjujemo kao čin veleizdaje. Protiv aktera ovakve politike nužno će se morati provesti istraga i primijeniti odgovarajući pravni tretman.

PODPREDSJEDNIK VLADE
REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE:
Duško Vitez, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., OV SOZS, kut. 1.

134

1993., ožujak 2.
Beograd
Zapisnik sa sastanka izaslanstva RSK i predstavnika UN-a održanog u Ženevi

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
The Republic of Serbian Krajina
Ministarstvo za inostrane poslove
Ministry of Foreign Affairs

Cable Adress
FAX No: 405 / 93
TEL No:

Terazije 3 / I
11000 Beograd
S. R. YUGOSLAVIA
Beograd

ZAPISNIK
SA SASTANKA NAŠE DELEGACIJE I KOPREDSEDNIKA U ŽENEVI
UTORAK, 02. 03. 1993. godine u 15.00 časova

ARENS[199] – U vezi sa jednom tačkom imamo rešenje. Došli smo do 13. nacrta. Sa Šuškom[200] smo razgovarali o poslednjem nacrtu. Razgovarao je sa Tuđmanom,[201] pa je to stav sa najvišeg nivoa. Znači, neće ići u popuštanju dalje. Pre toga da još jednom vidimo Rezoluciju 802. Ona traži da obe strane poštuju, da Hrvati obustave agresiju i da su Srbi morali više surađivati. Savet bezbednosti zahteva sve ono što se nalazi u našem predlogu i to je povlačenje Hrvatske i vaše ustupanje teškog oružja. Nekad govorimo, a zaboravimo sadržaj Rez. 802. Ne krivimo nikoga, ali tražimo napredak u pregovorima – povlačenje i vaše stavljanje teškog oružja pod kontrolu OUN.
Moramo gledati u budućnost, što se navodi i u Rez. 802. Hitno treba raspravljati i o Rez. 762 i 769. Vi drugačije tretirate ove rezolucije, jer nema poverenja vašeg stanovništva u hrvatsku vlast. Paspalj[202] je rekao da treba čekati jednu godinu, a to je rekao i Hadžić.[203] Savet bezbednosti mora govoriti o tome za nedelju dana, pa se ne može čekati.
Ostala je otvorena točka o prisustvu srpske policije tamo odakle će se povući hrvatska vojska i policija. Hrvati su spremni da se policija vrati u UNPAs ali ne u "pink zone". Hrvati su popustili, može simbolično prisustvo srpske policije u "pink zonama". Ostali dodaci u nacrtu se odnose na UNPROFOR, u smislu pojačanja snaga. Mislim da Hrvati neće više popuštati. Ako ovo ne možete prihvatiti, nastaje teška situacija, a o svemu ćemo morati obavestiti Savet bezbednosti. Možda će Savet bezbednosti doneti odluku da sam formira policiju, prema etničkom sastavu stanovništva. Razumem vašu poziciju, ali problem se mora rešiti. U 13. nacrtu je nešto više nego što bi Savet bezbednosti mogao da odluči. Možemo proširiti nacrt, jer je reč i o jednom srpskom selu u ovoj oblasti. Hrvati će doći i

[199] Geert Ahrens, njemački diplomat, predsjednik Komisije za manjinska prava Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji.
[200] Gojko, ministar obrane RH.
[201] Franjo, predsjednik RH.
[202] Mile, predsjednik Skupštine RSK.
[203] Goran, predsjednik RSK.

biti u drugoj prostoriji, a mi ćemo biti između vas. Mislim da ćete se složiti. Predlažemo da ovaj nacrt prihvatite.
HADŽIĆ – Mora da prevedemo nacrt. Drago mi je što je sastanak počeo o Rez. 802. Naši ustupci su išli u cilju olakšanja Hrvatskoj, jer mi ne dobijamo ništa. Želimo samo mir. Ako se Hrvatska povuče, mi ćemo staviti oružje pod kontrolu, iako je pitanje da li je to razumno.
G. Ahrens spominje simetrično greške, naše i hrvatske. Šta bi bilo da nismo uzeli teško naoružanje? Naša policija ne može zaustaviti agresiju. Treba, bar ovde, reći ko sprečava Rez. 802. Mnogo pričamo. Agresor mora da se povuče bez uslova. Posebno, jer je naš nacrt maksimum. Naša policija je i onako simbolično, ali nećemo dozvoliti da to uđe u dokumenta.
ARENS – Imate li suverenitet u "pink zonama"?
HADŽIĆ – Da. Gde god živi srpski narod.
ARENS – Tako mislite vi.
HADŽIĆ – O tome ćemo razgovarati kad za to bude vreme.
ARENS – Treba primeniti sve rezolucije i Vensov[204] plan. OUN i svet su na putu da reše konflikt. Želimo zaštititi vaš narod. Na vama je da ocenite šta je opasnije za vaš narod. Naš pažljiv put ili drugi. Savet bezbednosti bi vam pomogao, ako vidi vašu dobru volju da idete našim putem.
HADŽIĆ – Ako je reč o napretku, onda se misli da bismo trebali biti u okviru Hrvatske. Tako misli Hrvatska. To ne dolazi u obzir. U Rez. 762 se govori o poverenju u hrvatsku vlast, a ja se trudim da povratim poverenje u OUN. Mi smo izgubili poverenje u sve strane. Ne u vas za stolom. Naš narod je izgubio poverenje u sve. Vi ste u šali spomenuli hrvatsku zastavu u Kninu, a rane su sveže, ne pominjite to ni u šali. Međunarodno pravo je izgleda pravo jačeg. Mi smo slabiji i morate nas zaštititi. Mi nismo isticali naš konačni cilj, nego smo predlagali korak po korak, što bi dovelo do poverenja. Naši i hrvatski stavovi su izvor stalnih sukoba. Ako se bilo koji stav forsira, izaziva reakciju druge strane. Predlažem da prevedemo nacrt 13.
ARENS – Niko vas neće prisiljavati da potpišete nešto gde će pisati da ste deo Hrvatske. To bi bilo nemoguće. Prekid vatre, omogućite povlačenje hrvatske policije, a onda ćemo graditi osnove za budućnost. Prvo, policiju prema etničkom sastavu, pre rata. Policajci će biti iz istog kraja. Možda bi to bilo uspešno. To je mala oblast, pa će sigurno uspeti. Hrvati bi Srbima omogućili i srpske uniforme – to su rekli u Nju Jorku. Pisalo bi samo ime opštine, a ne RSK. Molim da ovo ne objavljujete, jer je bilo neformalno. Ovo bismo razradili.
TORNBERI[205] – Govorimo mimo jedni drugih. Mi jedno vi drugo. Mora da govorimo o "pink zonama". Rez. 762 koju ste vi prihvatili i priznali da je drukčijeg statusa od drugih oblasti. Ne zaboravljajte svoje obaveze, prihvatanjem 762. Ne bi niko razumeo da Srbi ne prihvataju Rez. 762.
MILOŠEVIĆ[206] – Cenim vaše analize i rezolucije. Srpska strana nije optužena. Rez. 802 nije u vezi sa primenom drugih rezolucija. Poziva se na njih kao uslove mira. Pogrešno je da insistirate na primeni Rez. 802 sa drugim rezolucijama. Zato se mimoilazimo. Zato što drukčije gledamo na Vensov plan i Rez. 762. "Pink zone" su apstrakcija, one će biti realnost kad preduslovi budu spremni. Očigledno je da OUN želi restauraciju Hrvatske na teritoriji

[204] Cyrus Vance, specijalni izaslanik UN-a.
[205] Cedric Thornberry, pomoćnik glavnog tajnika UN-a i šef UNPROFOR-a za civilne poslove.
[206] Miša, predsjednik Svjetske srpske zajednice u Ženevi.

RSK. Tri objekta dajemo pod UNPROFOR, a hrvatski suverenitet je ograničen. Ne mogu imati administraciju, državnost i policiju.

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 4., kut. 34.

135

1993., ožujak 3.
Drniš
Izvješće SJB Drniš o sigurnosnoj situaciji na tlu istoimene općine

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA – KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI – DRNIŠ
Drniš 2./3. 03. 1993. godine

B I L T E N
za 2./3. 03. 1993. god.

KRIVIČNA DJELA

Dana 2. 03. 1993. godine u SJB – Drniš obratila se Aleksić Olga, žena Paška, sa mjestom stanovanja u Drnišu u Ulici 26. divizije. Ista je prijavila sljedeće:

Noću 1./2. 03. 93. godine došla su trojica za nju nepoznatih osoba te joj razbili prozor i ušli u kuću, svjetlili baterijom u oči te naredili da se skine gola, i da ne smije da viče jer će je ubiti. Sve je to trajalo nekoliko časova, nepoznate osobe su bile u uniformama ali za nju nepoznato koja. Od navedene su uzeli 6 komada pršuta i 30 litara rakije. O svemu ovome su upoznati rukovodioci, na licu mjesta je izišao operativac Vugdelija Nikica koji će o tome opširnije.

Dana 2. 03. 1993. god. u 18,30 sati naši radnici sa punkta dva obavijestili su dežurnu službu, da su nepoznate osobe iz pravca "Klaonice" nekoliko rafala upućeno prema njima. Upućena patrola i inspektori Čegar i Marević koji su obišli taj dio terena, ali nikoga nisu pronašli.

OSTALI DOGAĐAJI

Dana 2. 03. 93. god. u SJB – Drniš obratila se Matić Manda, žena Jandre, te prijavljuje da su dvojica mladića noću 1./2. 03. lupali na vrata te prijetili da će je zaklati. Ista napominje da su bili u zelenim maskirnim uniformama i da su ista dvojica dolazili to raditi u više navrata.

PRIVEDENI I ZADRŽANI

Nije ih bilo.
Izvještaj podnio:
Čenić Borislav, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 35.

136

1993., ožujak 3.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac SUP-u RSK u Kninu, u kojem obavještavaju o posljedicama topničkog napada hrvatskih postrojbi na područje obrovačke općine

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01 / 1 – str. pov. 41 / 93.
Obrovac, 03. 03. 1993. godine

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Obavještavamo Vas da je neprijatelj u toku današnjeg dana dalekometnom artiljerijom tukao po širem području naše opštine. Manji broj granata palo je u neposrednu blizinu samog mjesta – grada i to sa južne strane. Najveći dio granata padao je po rubnim dijelovima grada i Kruševu. Od jedne granate u Kruševu je ranjeno 11 naših boraca od kojih tri teže. Šest povređenih prevezeno je u kninsku bolnicu. Linije fronta nisu pomjerane. Navodimo Vam imena povređenih boraca:

– Škorić Mijat, rođen 1951. godine u Medviđi
– Komazec Ljubomir, rođen 1941. godine u Žegaru
– Maričić Đoko, rođen 1957. godine u Zatonu
– Sekulić Stevan, rođen 1954. godine u Muškovcima
– Bundalo Vlado, rođen 1951. godine u Žegaru
– Zelić Petar rođen, 1968. godine u Žegaru
– Zelić Nebojša, rođen 1942. godine u Žegaru
– Simić Slobodan, rođen 1966. godine u Muškovcima
– Radeka Nikola, rođen 1950. godine u Karinu Gornjem
– Ušljebrka Nikola, rođen 1951. godine u Žegaru
– Prodanović Branko, rođen 1958. godine u Žegaru

Prednje Vam se dostavlja na znanje, a o daljnim događanjima na vreme ćete biti obaviješteni.

N A Č E L N I K
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

137

1993., ožujak 3.
Beograd
Zapisnik sa sastanka izaslanstva RSK i predstavnika UN-a održanog u Ženevi

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
The Republic of Serbian Krajina
Ministarstvo za inostrane poslove
Ministry of Foreign Affairs

Cable Adress
FAX No: 418 / 93
TEL No:

Terazije 3 / I
11000 Beograd
S. R. YUGOSLAVIA
Beograd

ZAPISNIK
SA NASTAVKA PREGOVORA NAŠE DELEGACIJE SA KOPREDSEDNICIMA U ŽENEVI
SREDA, 03. 03. 1993. u 10.30 časova

OKUN[207] – Da počnemo. Dobro došli. Pukovnik Evans[208] iz UNPROFOR – a. Biće koristan zbog sporazuma koje smo juče najavili. Pričaćemo o praktičnim aranžmanima. Vi ste na to pristali. Svesni smo kao i vi da ovo neće rešiti problem, ali verujemo da će to služiti. Pričaćemo o tri objekta, to je korisno za obustavu neprijateljstava. Pričaćemo o "plavom putu". Razgovaraćemo i o izbeglicama, Srbima iz Hrvatske. O njihovim potrebama, i bilo o čemu. Svi možemo pokretati pitanja. Možda ste razmišljali o našem zadnjem predlogu – br. 13.

PASPALJ[209] – Dobro vas našli. Više puta smo se sreli. Postavlja se pitanje daljih susreta. 23. 01. 1993. donesena je Rez. 802, pred više od mesec dana. Poginulo je mnogo ljudi. Trošimo vreme oko papira, a odnosi kod nas – 5 života se gubi dnevno. Na vaš predlog imate naš br. 14. Ozbiljni ljudi mora da se služe ozbiljnim principima, Rez. 802 i vaše koncesije, koje će se rešiti na terenu i sa komisijama, treba prekinuti ovu agoniju. Hrvatska je član jedne porodice čije odluke ne ispunjava. Vaša je obaveza da rat stane. Da se Hrvatska bezuslovno povuče. Sve drugo će preuzeti komisije. Tehnički rad ovde neće biti plodonosan jer rat besni. Drago nam je što je pukovnik Evans ovde, ali detalji su za komisije, a ne za državnu delegaciju. Zadar nije bombardovan, a to će vam potvrditi pukovnik iz Gane. Hrvati i dalje ruše srpske kuće u Zadru i Šibeniku. Džakula[210] je u Beogradu i slobodan je. O tome nas je izvestio ministar unutrašnjih poslova.

OKUN – Razočaran sam, čak veoma. Mi smo spremni i to smo bili, o bilo kojem problemu, čak i o Rez. 802. Ali to nije jedini problem. Savet bezbednosti vidi da Rez. 802 nije nezavisna od drugih dokumenata. Ona je u seriji događaja. Hrvatska nije bez odgovornosti, ali nije ni vaša manja. Naš zadatak je da idemo dalje od optužbi, moramo ići dalje. Bilo je puno nacrta, ali osnovni pristup je bio jasan. Treba da rešite svoj i hrvatski problem. Nastavljamo

[207] Herbert S. Okun, američki diplomat.
[208] Priređivači nisu ustvrdili ime.
[209] Mile, predsjednik Skupštine RSK.
[210] Veljko, predsjednik Oblasnog vijeća SO Zapadna Slavonija.

da verujemo da su obe strane ozbiljne. Jedina nesuglasica je policijsko patroliranje na malom području. Znamo da narod pati na obe strane. Držimo se i dalje 13. nacrta, jer je fer za obe strane. Ako želite da pokrenete iz njega ono o čemu se obe strane slažu. Vaš 14. nacrt je onaj iz Nju Jorka. To je početak. Nadamo se da ćete videti problem drukčije. Moramo da damo izveštaj Generalnoj skupštini i Savetu bezbednosti, a u ovom trenutku možemo izvestiti da verujemo da Hrvati žele, a vi ne želite ispunjavanje Rez. 802, jer je 13. nacrt preveden. Moramo da nastavimo. Možemo nastaviti s nekim problemom koji je deo celog problema. Recite nam kako da nastavimo. Da bude korisno. Ko bi uzeo reč?
ARENS[211] – G. Okun sve ste dobro rekli.
TORNBERI[212] – Razočaran sam ovim što je rekao g. Paspalj. Da počnemo s tri objekta i prilaznim putevima. Vi ste se s tim složili i trebalo bi da nam pružite objašnjenje. Bilo bi neobično kad ne bismo nastavili rad o ovom što ste naveli u svom nacrtu. Šta je g. Hadžić[213] mislio pod "plavim putevima". Trebala bi nam vaša objašnjenja o ponudama. Razumem stradanja naroda dok mi ovde razgovaramo, ali to ne možemo izbeći.
ARENS – Ovo nisu samo pregovori o prekidu vatre, nego o celom mirovnom planu. Treba da razgovaramo o svim problemima. Prekid vatre je prioritetan. Završićemo Rez. 802, pa idemo dalje. To je jednostavno. Prvo, povlačenje hrvatskih snaga sa okupiranih teritorija. Zagreb će povući i policiju.
MILOŠEVIĆ[214] – Nije istina da Hrvatska pravi koncesije o povlačenju policije. Oni su to obavezni po Rez. 802.
ARENS – To nije važno. Važno je povlačenje hrvatske vojske i vaš predlog da oružje stavite pod kontrolu UNPROFOR – a. Na ovom tražimo kompromis. Druga strana je prihvatila 13. nacrt. Vaša se policija vraća u UNPAs i srpska sela u "pink zonama" – Islam Grčki i druga sela. Ako ne možemo prekid vatre uspostaviti bez policije, moramo o tome diskutovati. Spremni smo razgovarati o izbeglicama, njih oko 300.000. Bilo bi korisno da prihvatimo 13. nacrt. Možda ne možete sami doneti odluku, ali se prekid vatre mora prihvatiti.
PASPALJ – Da raščistimo nešto što nismo uradili na početku. Hrvatska je izvršila agresiju na OUN. Ako tu nismo saglasni, onda je sve uzalud. Tad smo trebali rešiti pitanje Maslenice. Njoj nije u interesu razgovor sa nama. Ni jedna rezolucija nije imala dodatne nacrte, sem 802. I to da agresor i žrtva budu izjednačeni. Dali smo ustupke jer smo znali da se Hrvatska time neće zadovoljiti. To je naš maksimum. Detalje o objektima, "plavim putevima" dogovoriće se pred komisijama. Naše poverenje je na najnižem nivou. Stiže se i do pitanja poverenja u mirovne snage. Ovakve snage nisu spremne da nas štite. Ovde je član OUN napola OUN, a mi nismo član pa smo branili i sebe i OUN. Da se Hrvatska povuče, imali bismo vremena za sve dogovore. Mi ne odbijamo Rez. 802, jer smo je bezuslovno prihvatili. I želimo da se vratimo na Vensov[215] plan. Sve je u vašim rukama. Morate prisiliti Hrvate na povlačenje. To su početni koraci. Hrvatska još dovlači vojsku. Morate da mislite na OUN. Napetost je u RSK zabrinjavajuća. Teško je to kontrolisati. Ljudi su u rovovima, bez živaca. Zločini u Smokoviću, Islamu Grčkom ne omogućavaju povratak izbeglica. O hrvatskim zločinima ima svedoka. Cenim vaše napore, ali stanovništvo očekuje povlačenje.

211 Geert Ahrens.
212 Cedric Thornberry.
213 Goran.
214 Miša, predsjednik Svjetske srpske zajednice u Ženevi.
215 Cyrus Vance.

MILOŠEVIĆ – Sa g. Okunom radim mesecima i danas sam doživeo drugo razočaranje, prvo sa kartama u Bosni i Hercegovini, a sad tvrdnja da RSK ne želi primenu Rez. 802. Apsurd. Teši me ostavka generala Nambijara[216] i izjava da hrvatska vojska treba da se bezuslovno povuče. Teško je izvršavati neke rezolucije s naše strane, dok je hrvatska vojska na našoj teritoriji. Član 4. nacrta potvrđuje hrvatski suverenitet na objektima. Ne može se stavljati nikakav znak hrvatske države.
OKUN – Uvek cenim g. Miloševiću vaše prisustvo i kad se ne slažemo. Hrvati poštuju 802, jer u 13. nacrtu da je prihvaćen, Hrvatska bi prihvatila 802.
ARENS – 1) Jasna je osuda hrvatskog napada – dva puta u Rez. 802. To sam rekao g. Šušku[217]. On je negodovao.

2) Tri objekta i "plavi put" imaju političku i tehničku stranu. Hrvati su 22. 01. 1993. napali jer nisu mogli izdržati razdvajanje države. Vi mislite da su drugi motivi. Kad budemo podneli izveštaj Savetu bezbednosti, treba da imamo detalje vašeg predloga jer su oni Hrvate naveli na agresiju. Mora da imamo detalje, i vi ste prekjuče imali predloge da o tome razgovaramo.

3) Imam utisak da je Rez. 762 postala vama sumnjiva i nejasna. Pitam vas da li prihvatate Rez. 762?

4) Milošević je rekao da ne sme biti hrvatskih obiležja na objektima. Kako onda to da rešimo?
PASPALJ – Rez. 802 mi prihvatamo. Ustupci na objektima su na korišćenje Hrvatima. Oni treba da zbližavaju obe strane. Tehničke detalje će ustanoviti eksperti.
ARENS – Jesu li to principi?
PASPALJ – Rez. 762 je donesena u Savetu bezbednosti i mora da se ispoštuje ali me brinu predlozi u vezi sa Rezolucijom 802. Rez. 762 treba da bude "Biblija". Ključno u njoj je poverenje naroda u Hrvatsku. Izlišno je o tome govoriti. Ako se i počelo vraćati, sad je to izgubljeno. Ponegde su dve policije snabdevale jedna drugu hranom, sad se i one tuku. Ne možemo ići ispod svog predloga broj 14. Na vama je da sprečite rat širih razmera. Trebalo bi da danas sa Hrvatima dogovorite bezuslovno povlačenje. UNPROFOR će ući u ta područja s našom policijom i hitno ćemo pristupiti uvođenju objekata u upotrebu. Put od Maslenice do Zadra će se obezbediti. Ako su ratovali zbog objekata, Hrvati mogu da se pravdaju kod svog naroda. Ali siguran sam da su Hrvati želeli više. Vi tražite prostor za UNPROFOR na Maslenici. A on je na našoj teritoriji. Mi ne pucamo na civile. Vojska i oružje neće moći preko mosta. UNCIVPOL[218] će vršiti kontrolu civilnih putnika. Obeležja na mostu neće biti. Biće eksteritorijalno. Put od mosta do Zadra, i Zemunik su slični. Taj put neka bude po modelu puteva u Bosni i Hercegovini. Ne možemo prihvatiti povratak policije na okupirano područje. Ne bi trebalo o tome raspravljati. O drugom i o embargu RSK, razgovaraćemo drugi put.
ARENS – Hrvatska delegacija čeka. Imam tehničko pitanje – ne želite da razgovarate o izbeglicama i "plavom putu".
PASPALJ – Vensov plan govori samo o izbeglicama u UNPAs. Mi bismo razgovarali o Srbima iz Hrvatske. O "plavom putu" govorićemo na terenu. To neće biti problem. Mi smo na svim komisijama bili kooperativni. Davali smo i železnicu, a Hrvati su odustajali.

---

216 Satish, general-potpukovnik, glavni zapovjednik snaga UNPROFOR-a na tlu bivše Jugoslavije.
217 Gojko, ministar obrane RH.
218 Civilna policija UN-a.

Auto – put, takođe nije problem. Zanemarujete, i Hrvati, mi smo uvek Hrvatima davali svoju teritoriju da bi stvorili svoju državu. Bili smo zato u Ustavu. Sad su stvorene dve države. RSK na principu samoopredelenja. Kako je svet prihvatio raspad Jugoslavije, tako mora prihvatiti i raspad Hrvatske. Ovakvo shvatanje mora biti osnova i neće biti problema. Sarađivaće kao Nemačka i Francuska.
ARENS – Nisam vaš savetnik, ali želim da vam pomognem. U interesu vam je produženje mandata. Države, koje su poslale vojnike, tražiće znakove o realizaciji Rez. 802 i Vensovog plana. Ako bismo mogli izvestiti vraćanje izbeglica bilo bi nam lakše. Vi nećete odustati ni od čega. Sreo sam Prokića[219] u Zagrebu.
PASPALJ – Nemojte. U Zagrebu nema Srba.
ARENS – Koliko je ljudi izbeglo?
JARČEVIĆ[220] – Hrvatska je to činila na očigled UNPROFOR – a, raznih misija EZ, KEBS – a[221], Crvenog krsta i uz prećutnu suglasnost sredstava javnog informisanja Zapada. U vreme dok je vlast generala Tuđmana[222] progonila Srbe i otimala im imovinu, ceo svet je dizao galamu na Srbiju. Protiv Srbije su preduzimane stroge mere i izglasavane rezolucije Saveta bezbednosti. Hrvatska za najveće etničko čišćenje nije ni opomenuta, mada je morala biti sprečena u ovom nedelu. Mi skupljamo podatke o proteranim, ubijenim i prekrštenim Srbima u Hrvatskoj i to ćemo prevesti na engleski jezik. Ovde imamo samo uzorak, dobiven iz jedne male opštine u Krajini, iz Krnjaka. Tu se naselilo skoro 3.000 Srba iz Karlovca, Zagreba i iz drugih mesta u Hrvatskoj.
ARENS – Hoćete li mi dati na napravimo kopije tih dokumenata?
JARČEVIĆ – Da. (Pored spiska proteranih Srba, predat je materijal iz Gorskog kotara, presuda o oduzimanju i rušenju imovine Kokir Milana iz Karlovca i kopije dokumenata o pokatoličenju Srba).
TORNBERI – Pokrenuo bih konkretna pitanja. Razgovor je bio interesantan. Slušao sam pažljivo g. Paspalja. Moram iskreno reći da je delegacija došla da govori ozbiljno o prekidu vatre i o Rez. 802. Ne kažem da nije važno to što iznosite. U Nju Jork ste došli sa ogromnom moralnom nadmoći. Da je sve jednostavno, ne bismo ovako dugo sedeli. Vi govorite o agresiji u "pink zonama". To je problem prihvatanja Rez. 762. Ova rezolucija kaže da je to teritorija pod hrvatskim suverenitetom, a vi treba da pomognete vraćanju teritorija. Vi ste u opasnosti. Ne koristite priliku oko agresije. Znamo da je 1992. bila teška. Treba da iskoristite priliku i da postignete diplomatsku prednost. Opet ćete krenuti pogrešnim putem. Vi ne prihvatate Rez. 762, jer vi govorite da su "pink zone" pod vojnom upravom. Generalni sekretar će pred Savetom bezbednosti referisati da vi ne prihvatate Rez. 762.
PASPALJ – G. Tornberi, UNPAs područje prelazi još 10 kilometara, preko Kupe i oko Sunje. To niste stavili pod kontrolu. Naša policija treba da je tamo. Kako sad pokrećete granice, posle 12 meseci. Uvek smo to pokretali, ali vi niste reagovali. Izgleda da zastupate Hrvatsku. Pitajte g. Kirudžu[223] koliko sam puta to pitanje pokrenuo. Shvatili smo da je naše dokle naša policija doseže. Ako nije tako pomerićemo granicu prema Zagrebu u UNPAs.
TORNBERI – Recite nam kad će to biti.
PASPALJ – Znali ste i za hrvatsku agresiju.

[219] Priređivači nisu ustvrdili ime.
[220] Slobodan, ministar vanjskih poslova RSK.
[221] Organizacija za europsku sigurnost i suradnju.
[222] Franjo, predsjednik RH.
[223] Charles Kirudja, koordinator za civilna pitanja UNPROFOR-a u UNPA sektoru Sjever.

TORNBERI – Ja nisam znao.
OKUN – Uskoro je ručak. Bilo je iskreno i otvoreno. Nismo napravili napredak. Šta ćemo reći Hrvatima? Idem u Nju Jork da podnesem izveštaj. Učestvovaću i dalje. Reći ću da ćemo nastaviti razgovore.
ARENS – Ne možemo se vratiti kući a rat traje, mandat ističe. Mora da ostanemo.
JARČEVIĆ – Gospodine Arens, sve dok budete prilazili srpsko – hrvatskom problemu na dosadašnji način, nećete moći doći do rešenja. Pođite od činjenica. Hrvati nisu nikad imali etničke teritorije, koje bi bile dovoljne za stvaranje države. Na njihovim teritorijama nije bilo moguće uspostaviti privrednu, saobraćajnu i kulturnu celinu. Srbi su velikodušno, pozajmili Hrvatima 1939. i 1944. godine svoje teritorije i svoj narod da bi bila moguća celina za stvaranje autonomne jedinice u Jugoslaviji pod imenom "Hrvatska". Hrvati su oba puta izigrali ovu srpsku velikodušnost i počinili genocid nad Srbima. I OUN i Evropa imaju stručne štabove, koji su morali znati za sve ovo i sigurno su znali da će Hrvati 1991. ponovo krenuti u genocid nad Srbima. Zašto su to zapadni istoričari odobrili i pomagali? Srbi više neće ustupati svoje teritorije i svoj narod hrvatskoj državi. Od toga treba polaziti u rešavanju današnjih problema između Hrvatske i RSK.
MILOŠEVIĆ – Naši stavovi su konstruktivni. Eksteritorijalnost. Možemo preciznije to formulisati, ali mora da se izbaci točka 4. iz dokumenta. Pokrenuli bismo i pitanje predsedavajućeg, jer g. Arens vodi grupu za manjine.
OKUN – Shvatamo vašu zabrinutost. Ali je pogrešna. To je grupa i manjina i etničkih zajednica. Nije to problem, ako vam to ipak predstavlja problem ponovićemo imenovanje. Šta znači jedno ime? Ruža je ruža. Zadovoljićemo vaše predloge. Izvestićemo Vensa i Ovena,[224] ali su sve ovo i njihovi stavovi. Biću sa vama opet i nadam se da ćemo nešto potpisati. Ovo nije prepreka.
ARENS – Mora da se praktični problemi rešavaju. Imamo nekoliko visokih savetnika, ali su svi zauzeti. Ovde ima samo 6 ljudi i specijalni savetnici, kao g. Sas.[225] Ja sam od jula 1991. u ovom radu.
OKUN – Ova grupa je za produženje mandata. Rez. 807 kaže da treba osnova na kojoj bi se obnovio mandat. Sve što radimo je za to. Ne radimo u okviru grupe za manjine.
MILOŠEVIĆ – Upoređenje sa ružama je dobro. Različite boje su različiti simboli. Rekli smo u Nju Jorku da ne odgovara da predsedava predsednik za manjine. To sam ja rekao Arensu i u Hagu. G. Arens je učinio mnogo usluga Srbima i manjinama. Cenjen je. Mora da se konsultujemo.
ARENS – Dvojica su obavezna, a pitanja su važna.
OKUN – Cenimo dobro mišljenje o g. Arensu. Svi imamo nekoliko funkcija. Tema je samo produženje mandata.
ARENS – Nismo uvek razgovarali o tome. G. Mur[226] je o tome raspravljao i sa Visokim komesarijatom. O tome će se brinuti humanitarne organizacije.
JARČEVIĆ – Nije u redu da o Hrvatima iz RSK brine Generalni sekretar, Savet bezbednosti i UNPROFOR. Da za njihovo vraćanje pretite i oružjem, a o nekoliko puta većem broju Srba koji su proterani brine samo Visoki komesarijat za izbeglice i humanitarne organizacije. Srbe ne spominje ni Vensov plan. Trebalo bi mu zato dopisati deo, ili pripremiti novi plan, može da se zove i Arensov plan.

[224] Lord David Owen.
[225] Priređivači nisu ustvrdili ime.
[226] Jonathan Moore, diplomat UN-a.

ARENS – Razgovarali smo. Želimo da izbegnemo izlazak u javnost. Mi ćemo razgovarati sa obe strane. Hrvati priznaju da je bilo progona Srba. Oni su rekli da su zabrinuti za pregovarače iz zapadne Slavonije, boje se da će biti pobijeni.
JARČEVIĆ – Sigurno neće biti pobijeni, ali znate da niko ne može da razgovara mimo odluka Vlade.
OKUN – U izveštaju Generalnom sekretaru, koji je prihvaćen S – 256 246 – 10. 02. 1993. – osnovno za Rez. 807, u paragrafu 37 piše: Ja, Generalni sekretar, došao sam do zaključka, ako se ova dva faktora ne uzmu – neprimerno Vensovom planu i ne sklapanje ugovora, "ružičaste zone" neće biti osnova za obnavljanje mandata. Sve što kažete uzećemo u obzir. Moram da idem, nadam se da ću vas ponovo videti. Ne zatvaram sastanak. G. Arens će nastaviti rad.
MILOŠEVIĆ – Imaćemo konferenciju za štampu i izložićemo stav.
ARENS – Napišite stav, pa ćemo za sat da ga podnesemo Hrvatskoj.
PASPALJ – Naš stav je 14. nacrt. Ništa nije u suprotnosti sa Rez. 762. Kako se radi sa Rez. 802, a u pitanju je bezbednost naroda. To nas gura u jedinstvo sa Srbima u BiH. To će izazvati teži rat. Naši ustupci i hrvatsko povlačenje zaustavljaju taj rat. Svesni toga, prvog dana smo ponudili ustupke. Neka to g. Okun prenese g. Vensu, mi smo svesni problema i jugoslovenske krize. Rez. 802 prihvatamo, ali ne možemo predati oružje bez povlačenja hrvatske vojske. Ako hoćemo mir, ovi ustupci su dovoljni hrvatskom vodstvu da objasni narodu da veze između dva kraja nisu odvojene. Imali su, na žalost, veće apetite. Branićemo svoju zemlju, nećemo ulaziti u Hrvatsku.
Vensov plan i rezolucije nisu "Sveto pismo". Ako želimo mir treba UNPROFOR da izađe na liniju, na granicu. To bi bilo sigurnije. Trupe na srpskoj teritoriji nemaju logike. Rez. 762 uslovljava povlačenje. Nećemo otići sa svojih teritorija, niti će nas svet goniti odatle. Mi ćemo poštovati Vensov plan, ali se mora voditi briga o proteranim Srbima iz Hrvatske. "Pink zone" su s pitanjem nekoliko desetina hiljada Hrvata, a iz Hrvatske je proterano 300.000 Srba. Odlazimo u petak i nema razloga da potpisujemo dokumenta uz Rez. 802. Obustavićemo borbe kad se hrvatska vojska povuče. Oko mosta predložite Hrvatskoj da pošalje stručnu ekipu i da počne gradnja. Isto i sa aerodromom – obostrana upotreba. G. Arens, oko vašeg rada sa nama, g. Milošević je rekao da nema ništa protiv vas lično. Predlažem sastanak posle vašeg sastanka sa Hrvatima, recimo sutra. Peruča ima status. Molimo, pokrenite pitanje radijacije, jer su ugroženi i životi vojnika OUN. Trebali bi snimci iz vazduha zapadne Slavonije i da se utvrde činjenice.
ARENS – Hvala. Dosta ste toga pokrili. Mi moramo da se držimo rezolucija i Londonskog principa. Milošević ima primedbe oko tačke 4. Uzmite nacrt, predložite izmene. To je naš, a ne hrvatski tekst. On je sličan vašem. Srešćemo se u 10.00 časova. Ne vidim kako ćemo prevazići razlike, ali da probamo. Hrvati se ne bi složili oko upotreba aviona, kako ste vi predložili, ali o tome bismo sutra u 10.00.

D O D A T A K

Na sastanku u 10.00 časova sledećeg dana 04. 03. 1993. delegacija je u svom nacrtu broj 18 tražila da se u tačci broj 3 doda pored "oružanih snaga" i "policijske snage".
G. Arens je izrazio mišljenje da će hrvatska delegacija prihvatiti ovaj sporazum i da će on doputovati u Zagreb i Beograd da obe strane parafiraju ovaj sporazum.

Posle toga, rekao je, počećemo pregovore o normalizaciji odnosa i o primeni ostalih rezolucija Saveta bezbednosti.

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 4., kut. 34.

138

1993., ožujak 3.
Petrinja

Zahtjev skupština općina s područja Banije i Korduna Ministarstvu za energetiku Republike Srbije, u kojemu se traži pomoć u rješavanju problema opskrbe električnom energijom

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SKUPŠTINE OPŠTINA BANIJE I KORDUNA
Broj: 1 – 3 / 93.
Petrinja, 3. 03. 1993.

VLADA REPUBLIKE SRBIJE
MINISTARSTVO ZA ENERGETIKU
n / r gospodina Maksima
B E O G R A D

PREDMET: Zahtjev za pomoć u rješavanju snabdjevanja električnom energijom područja Banije i Korduna.

U skladu s razgovorom koji je vođen između predsjednika skupština opština Banije i Korduna s predsjednikom Vlade Republike Srbije mr. Nikolom Šajnovićem, potpredsjednikom gospodinom Vasović Srboljubom i ministrom za energetiku gospodinom Vladimirom Živanovićem, a isti je održan 26. 02. 1993. godine, na kojem su isti upoznati s teškom problematikom snabdjevanja električnom energijom Republike Srpska Krajina, a posebno područja opština Banije i Korduna, te Vas još jednom upoznavamo sa sledećim pokazateljima:

U ratnim i poratnim uvjetima privređivanja privrednih subjekata na području opština Banije i Korduna jednu od osnovnih teškoća za početak rada privrede te proizvodnje najosnovnijih proizvoda čini nedostatak električne energije, kako do sada taj problem nije riješen jer gore navedeno područje je od V. mjeseca 1992. godine do danas dobivalo i dobiva dnevno cca 2 – 3 MW struje, a što je nedovoljno i za pokretanje vodovoda koji postoje na istom području, a da ne govorimo o mogućnostima pokretanja privrede s raspoloživom količinom električne energije.

Za pokretanje proizvodnih kapaciteta koji se trenutno mogu staviti u funkciju u ovim teškim ratnim uvjetima u gore navedenim regijama bi bila potrebna minimalna količina el. energije od 31. MW.

Opštine planiraju prije svega da pokrenu u svojim sredinama one proizvodne kapacitete i isti su sada spremni za otpočinjanje rada, a imaju velik obrt kapitala i stvorili bi novu vrijednost za proširenu reprodukciju, počev od proizvodnje hrane, sanitetskog materijala, tekstilne i kožne galanterije, te drvne i metalne proizvodnje.

U završnoj su fazi i stavljanja u funkciju svih drugih proizvodnih kapaciteta koji bi se interesno vezali sa privrednim subjektima Republike Srbije jer za to postoje sve materijalno financijske i tehnološke pretpostavke.

Imajući u vidu sadašnje stanje i postojanje industrijskih kapaciteta dajemo Vam tabelarni prikaz po opštinama količine minimalne i stvarne potrebe za električnom energijom:

O P Š T I N E	Minimalne količine	Stvarno potrebne količine
– DVOR	3 MW	7 MW
– KOSTAJNICA	4 MW	14 MW
– CAPRAG	2 MW	4 MW
– PETRINJA	7 MW	24 MW
– GLINA	7 MW	24 MW
– VRGINMOST	3 MW	7 MW
– VOJNIĆ, KRNJAK, SLUNJ, PLAŠKI	5 MW	30 MW

Za pojašnjenje zadnje stavke, opštine su za sada energetski limitirane propusnom transformacijom od 5 MW što će se također u dogledno vrijeme riješiti.

Nadamo se da ćete naš problem razumjeti i iznaći adekvatno energetsko rješenje kako bi se stvorili svi uvjeti za početak rada proizvodnih kapaciteta i normalizacije života na gore navedenim područjima.

U Petrinji, 3. 03. 1993. g.

PREDSJEDNICI SKUPŠTINA OPŠTINA
BANIJE I KORDUNA
p. o. Abramović Milan, dipl. prav.

Preslika, strojopis, latinica
HR-DAS-SCP-613, kut. 39.

139

1993., ožujak 4.
Knin
Naredba MUP-a RSK za formiranje specijalne brigade MUP-a RSK "Milivoj Rašuo"

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
KABINET MINISTRA
Broj: 08 / 1 – 400 – 1 / 93.
Knin, 04. 03. 1993. g.

SLUŽBENA TAJNA
POVERLJIVO

M.P.[227]

Formiranje specijalne brigade
MUP RSK "MILIVOJ RAŠUO",
– n a r e đ e nj e.–

SUP BARANJA

[227] Prijemni pečat: MUP RSK, SUP Beli Manastir, broj: 02 Sp – 26/3, 22. 3. 1993.

Na osnovu ukazane potrebe, dosadašnjih borbenih iskustava, a shodno odredbama mirovnog plana (Vensovog[228] plana) o postojanju lokalne i regionalne policije

N A R E Đ U J E M

1. Formirati specijalnu brigadu MUP RSK "MILIVOJ RAŠUO" po formaciji broj 08 / 1 – 381 – 1 / 93.

2. U formacijski sastav brigade ulazi ljudstvo redovni i rezervni sastav milicije sa ličnim, zajedničkim naoružanjem i raspoloživim drugim MTS (m/v, int. oprema, sredstva za zaštitu i dr.).

3. Pripadnici brigade mogu biti oba pola koji ispunjavaju sledeće uslove:

– da su državljani RSK,
– da su regulisali vojnu obavezu,
– da imaju najmanje završenu osmogodišnju školu,
– da nisu stariji od 35 godine,
– da nisu krivično kažnjavani i da se protiv njih ne vodi krivični postupak,
– da su psihofizički zdravi i sposobni, što utvrđuje nadležna zdravstvena komisija,
– da ispunjavaju ostale uslove iz čl. 44. Zakona o unutrašnjim poslovima Republike Srpske Krajine.

Sa ženama, koje podležu vojnoj obavezi, a imaju odgovarajuću kvalifikaciju, popunjavati formacijska mesta u komandi brigade, pozadinskim jedinicama, int. služba, sanitetska služba, jedinici veze, kancelariji komande brigade. Izuzetno popunu vršiti u borbenim delovima brigade. Popuna se vrši na oba načina: po odluci sekretara SUP, SJB ili komandira StM i na dobrovoljnoj osnovi.

Prioriteti pri popuni dati pripadnicima MUP koji su učestvovali u b / d.

Komandirski kadar birati iz sastava MUP, a sa komandama korpusa predložiti kandidate od aktivnih oficira i podoficira Srpske vojske RSK, za koje dostaviti predlog ministarstvu, radi postavljanja na predložene formacijske dužnosti.

U specijalnim jedinicama služba će da traje do 35 godine starosti, od kada će se pripadnici specijalne brigade raspoređivati u stanice javne bezbednosti ili SUP na adekvatne dužnosti. Komandni kadar moći će se zadržati i preko 35 godine starosti.

Lični dohoci će biti 30 % uvećani zbog prirode zadatka i pripadnosti specijalnoj jedinici.

5. SUP će niže jedinice brigade formirati po priloženim izvodima formacija i to:

– komanda brigade po odluci ministra UP,
– SUP Knin (komandnu četu, izviđački vod i pozadinski vod),
– SUP za z. Slavoniju (diverzantsku četu i vod za podršku pdč koju formira SUP Banija),
– SUP Banija (protivterorističku četu bez voda za podršku, odelenje LRL "PLAMEN", 2 odelenja MB 120 mm),
– SUP Kordun (protivterorističku četu bez voda za podršku, kog formira SUP za Liku, odelenje LRL "PLAMEN", 2 odelenja MB 120 mm),
– SUP Lika (vod za podršku, larv PVO, odelenje LRL "PLAMEN"),
– SUP istočna Slavonija i zapadni Srem – protivterorističku četu,
– SUP za Baranju (diverzantsku četu).

Rok formiranja jedinica na nivou SUP 15. 03. 1993. godine.

[228] Cyrus Vance, specijalni izaslanik UN-a.

Od 15. do 19. marta izvesti smotru i obuku jedinica na nivou SUP, a od 20. 03. 1993. godine biti u gotovosti za upućivanje jedinica na zadatak.

Niže jedinice se do momenta angažovanja od strane ministra mogu angažovati kao interventne jedinice pri SJB, ali po odobrenju ministra.

6. O zadacima u borbenoj upotrebi brigade razradiće se posebno uputstvo, nosilac zadatka Uprava PJM i MUP RSK.

7. Model uniforme, način označavanja pripadnosti brigade, pesma i zastava brigade biće naknadno, posebnom naredbom regulisani.

Vaše sugestije i predloge dostaviti ovom ministarstvu do 20. 03. 1993. godine.

8. Obuku izvoditi po planu i programu obuke, koji će biti dostavljen.

9. Dana 17. 03. 1993. godine do 14,00 č. sekretari SUP – a će dostaviti pismeni izveštaj o stepenu realizacije ove naredbe i problemima.

Za sva nejasna pitanja obratiti se general – majoru Đukić Borislavu na jedan od telefona iz imenika ili telefon 059 63-817, a radi zaštite podataka najefikasnije je obraćanje pismeno preko šifro – teleprintera.

ĐB / ZZ

za M I N I S T A R – a
Milan Martić
[………, v.r.] [229]

M.P.[230]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., kut. 276.

140

1993., ožujak 4.
Jasenovac
Plan evakuacije civilnog stanovništva s područja MZ Jasenovac u slučaju neposredne ratne opasnosti

---

MJESNA ZAJEDNICA
JASENOVAC

JASENOVAC
04. 03. 1993. god.

Predmet: PLAN EVAKUACIJE CIVILNOG STANOVNIŠTVA

U slučaju potrebe Mjesna zajednica Jasenovac u koordinaciji sa vojnim vlastima vrši evakuaciju civilnog neboračkog stanovništva u Gradini Donjoj i dalje u pravcu X.

U tu svrhu mjesna zajednica odredjuje 13 osoba i to:

<u>ZAPADNI DIO:</u>	<u>ISTOČNI DIO:</u>
KOTUR STEVO	KLINCOV GOJKO
BAČIĆ SVETOZAR	ŠUŠNJARA ĐURO

[229] Potpis nečitak.
[230] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.

KELIĆ MILUTIN	TRIVUNČIĆ MLADEN
KOTUR DUŠAN	ŠESTANOVIĆ BOGDAN
	TRIVUNČIĆ SREDOJA
	KUKIĆ NEDELJKO
	PUĐA RAJKO
	KLINCOV JOVO

Sa zadatkom da izvrše prikupljanje i evakuisanje nejači i ne boračkog stanovništva i to:
ISTOČNI DIO: od ulice Vladimira Nazora, uključno, Žrtava Fašizma, Vuka Karadžića, Kolodvorska, sa Puđa Rajkom /vođa grupe/, Kukić Nedeljko, Klincov Jovo, Trivunčić Sredoja, Šestanović Bogdan, Trivunčić Mladen, Šušnjara Đuro, Klincov Gojko i Drača Dušan. Prikupljanje se vrši na prostoru pristajanja skele.
ZAPADNI DIO: Savska ulica, od škole prema gore, Preradovićeva, i Prvog maja. Prikupljanje se vrši na prostorima kuća Bačić, Kelić, i to po Kelić Milutinu /vođa grupe/, Bačić Svetozar, Kotur Pero i Kotur Dušan.

Evakuisanje se vrši po naredbi predsjednika – ce mjesne zajednice, a prenosi se na Puđu Gojka i Kelić Milutina, koji uz angažovanje navedenih osoba izvršavaju zadatak.

Svaki od vođa grupa raspolaže uvidom u popis osoba koje treba evakuisati.

Prebacivanje preko Save vrši se skelom, koja po dogovoru sa komandom iz Gradine Donje vrši prebacivanje stanovništva na telefonski poziv ili drugi način obavještavanja / signalno ili kurirski /. Grupa iz zapadnog dijela Savske, po prikupljanju na zborište upućuje se u pravcu skele.

U Gradini Donjoj evakuisano stanovništvo preuzimaju:

KRNJAJIĆ MOMIR
ŠPANOVIĆ MOMIR
MLADEN ROKIĆ / odnosno jedan od njih trojice /

i smještaju se u kuće:

PJEVIĆ STOJANA
ROKIĆ DESE = Boškova
VUKIĆ MILENE = Ljubana Perice

Daljnji pravac evakuacije se određuje u pravcu X.
U slučaju iz bilo kojih razloga stanovništvo ne može da se evakuira po komandi iz Gradine Donje i njihovim sredstvima, evakuacija se vrši u za to pripremljenim čamcima, i to: istočni dio sa gumenim čamcem br. 1, čamcem Klincova Jove br. 2 i čamcem Borović Steve br. 3.
Čamac br. 4 biće po potrebi ubačen kao dopuna.
Puđa Rajko organizira rukovaoca čamca.
Evakuacija čamcima istočnog dijela vrši se sa prostora ispred kuće Klincov Jove, pod obalom.
Evakuacija skupine iz zapadnog dijela vrši se čamcima br. 5, 6, 7, i 8, ispred kuće Kelić Milutina u Ušticu, zatim pravcem most – Gradina Donja. Ukoliko ovaj pravac, Uštica – Gradina Donja, bude presječen, prelazi se iz Uštice na Unu pa u Gradinu Donju što je sa komandom u Uštici dogovoreno kao i znaci za raspoznavanje za prijem u Uštici i prebacivanje preko Une.
Ako evakuacija nalaže i ukaže se potreba za prebacivanjem materijalnih dobara, to se radi tek poslije prebacivanja stanovništva, a ne uporedo, i to samo sa prostora šljunčare.

Za održavanje reda i discipline kod evakuacije stanovništva dodaje se svakom vođi grupe po jedno službeno lice, koje stavlja na raspolaganje ______________________.

Čamci po prebacivanju evakuisanog stanovništva se vraćaju na levu obalu Save na polazna mjesta, gdje čekaju daljnja uputstva.

Počev od dana potpisivanja ovog plana, čamci mogu preko vođa grupa da se koriste u svako doba dana i noći, u hitnim slučajevima, za lekarsku intervenciju bilo koje osobe, a posebno nesretnog slučaja ili ranjavanja, ali samo preko vođe grupa Puđa Rajka i Kelić Milutina.

Ovaj plan je usuglašen sa vojnim vlastima u Jasenovcu.

PREDSJEDNIK MZ JASENOVAC
– Kelić Milutin

– KURIRI
1. Radulović Dragica
2. Batar Mira
3. Ljubenković Rada
4. Savić Nada
5. Filipović Milena

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 1.

141

1993., ožujak 5.
Drniš
Izvješće SJB Drniš o sigurnosnoj situaciji na tlu istoimene općine

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA – KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI – DRNIŠ
Drniš, 05. 03. 1993. godine

B I L T E N
za dan 4. / 5. 03. 1993. god.

KRIVIČNA DJELA

Dana 4. 03. 1993. godine oko 09,30 časova Brakus Karmela iz Drniša prijavila je dežurnoj službi da su joj 2. 03. 1993. godine dvojica naoružanih vojnika pucali kroz vrata oko 19,00 časova, iz kuće je izveli van, uzeli joj ključ od konobe i tom prilikom otuđili dvadesetpet (25) litara vina, tridesetpet (35) litara rakije, par litara soka i oko četrdesetpet (45) dkg kave. Upoznat operativni radnik Vugdelija Nikica koji će poduzeti određene operativne radnje.

Dana 4. 03. 1993. godine oko 10,00 časova vojna policija u suradnji sa SJB – Drniš, u SJB – Drniš priveli su Manojlović Hinka, njegovu ženu Mariju i Marin Slavka zv. “Komaćar”, svi iz Drniša. Osnovano se sumnja da su skrivali radio – stanicu, koja je pronađena u jednom đubrenjaku. Nakon kriminalističke obrade Marin Slavko i Manojlović Marija pušteni su kući, dok je Manojlović Hinko zadržan do daljnjeg.

Dana 4. 03. 1993. godine oko 15,50 časova putem telefona Mirčeta Milan iz Miočića, prijavio je dežurnoj službi da su dana 3./4. 03. 1993. godine nepoznate osobe izvršile provalu u kuću njegovog oca Mile u selu Miočić. Tom prilikom iz kuće je otuđeno šest (6) pršuta. Pretpostavlja da su svu krađu izvršili pripadnici vojske Republike Srpske Krajine. Upoznat operativni radnik Vugdelija Nikica.

OSTALI DOGAĐAJI

Nije ih bilo.

PRIVEDENI I ZADRŽANI

Dana 4. 03. 1993. godine oko 10,00 časova u SJB – Drniš privedeni su Manojlović Hinko, Manojlović Marija, žena Hinka i Marin Slavko zv. “Komaćar”. Nakon kriminalističke obrade Manojlović Marija i Marin Slavko pušteni su kući, dok je Manojlović Hinko zadržan.

OPERATIVNI DEŽURNI
Knežević Dušan, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 35, spis 6.2.2.

142

1993., ožujak 5.
Knin

Dopis ministra unutarnjih poslova RSK, Mile Martića, Biserki Obradović iz Topuskog, supruzi predsjednika SO Vrginmost Dmitra Obradovića, ubijenog pod nerazjašnjenim okolnostima, u kojemu se potonju obavještava o rezultatima istrage o stradavanju njezinog supruga

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Kabinet ministra
Broj: 08 / 1 – 420 – 1 / 93
Knin, 05. 03. 1993. godine

Gospođa:
Obradović Biserka
Ul. 8. marta bb
T o p u s k o

Poštovana gospođo Biserka, dobili smo Vaše pismo u kojem izražavate svoje ogorčenje zbog nedovoljne aktivnosti službe unutrašnjih poslova u pronalaženju i hvatanju ubica Vašeg supruga Dmitra Obradovića. U cjelosti shvaćamo Vaše ogorčenje i naravno znamo da ste Vi i Vaša porodica pretrpjeli i trpite najveću bol gubitkom supruga, oca i sina. Znamo i da bi sve to lakše podnosili kada bi zločinci bili otkriveni i primjerno kažnjeni.

Služba unutrašnjih poslova Republike Srpske Krajine, kao što vam je poznato, poduzimala je i poduzima određene operativne mjere i radnje u cilju rasvjetljavanja zločina o kojem je riječ. Međutim, nažalost do sada te mjere nisu donijele zadovoljavajuće rezultate.

Budite uvjereni da je u interesu ovog ministarstva da se počinilac ili počinioci ovog teškog zločina, ubistva Vašeg supruga Dmitra, pronađu i najstrožije kazne, kao i svih drugih zločina

koji se na našu žalost dešavaju. Uostalom to je naša ustavna i zakonska dužnost i obaveza. S tim u vezi obavještavamo vas, da ćemo se založiti i poduzeti sve mjere da se kriminalistička obrada intenzivira i da se aktivno radi na rješavanju ovog slučaja.

U nadi da smo naišli na Vaše razumijevanje, primite izraze našeg iskrenog poštovanja.

M I N I S T A R
Milan Martić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 1.

143

1993., ožujak 5.
Borovo Naselje
Zapisnik i zaključci sa sjednice Oblasnog vijeća SO SBiZS

ZAPISNIK I ZAKLJUČCI SA SASTANKA
SEDNICE OBLASNOG VEĆA, održane
dana 05. 03. 1993. u Borovu Naselju

PRISUTNI: a) ČLANOVI OBLASNOG VEĆA: Ilić Milan, Petrović Božidar, Pajo Nedić, Grahovac Nebojša, Ardalić Milan, Papić Tomislav, Petar Matić, Đorđe Nešić, Adamović Ljubinka
OSTALI PRISUTNI: Lazić Dragan, Crnograc Miomir, Slobodan Popović, Radenko Vranešević, Marko Nedić, Milenko Stojanović, Cimeša Drago, Časlav Nikšić, Jelica Polimac, Sanja Vukičević, Saša Jovičić, Đorđe Ustić

Na sednici je predložen i razmatran sledeći

D N E V N I   R E D

1. Izveštaj o radu Oblasnog veća
2. Problematika u oblasti informisanja SO SBZS
3. Informacija i neki problemi u oblasti školstva u ratnim uslovima
4. Razno:
– a) informacija o štrajku u kombinatu “Borovo”
– b) zauzimanje stava u vezi sa zahtevima lica nesrpske nacionalnosti za iselenje u Hrvatsku

Nakon otvaranja sednice, predsednik Oblasnog veća obrazložio je da se u vezi prve tačke dnevnog reda na ovoj sednici neće raspravljati, budući da nisu prisutni predstavnici Vlade iz Knina, te se problemi iz tačke jedan dnevnog reda ne mogu rešiti.

Ad 2. Problematiku u oblasti informisanja na nivou SO SBZS obrazložio je sekretar Oblasnog sekretarijata za informisanje, Nebojša Grahovac, nabraja sredstva informisanja iz oblasti novinsko izdavačke delatnosti, radio stanice, kao i TV stanice koje trenutno deluju na području SO SBZS, te konstatuje da je za sada to sasvim dovoljno za dobru informisanost, ali da su problemi u tome što sva ta sredstva deluju potpuno nepovezano, i svako za sebe. Stoga smatra da bi trebalo povezati sve te informativne organizacije u jedan jedinstven informativni centar na nivou SO SBZS.

Informisanost treba podići na nivou Oblasnog veća, jer je neophodno zalagati se za regionalni razvoj. Republika takođe mora pomoći. Naglašava se značaj informisanja za vođenje psihološkog rata, u kome su ustaše daleko nadmoćnije, a mi im pariramo prema svojim mogućnostima.

Učesnici u raspravi pomenuli su i druge značajne probleme. To je, pre svega, nedostatak sredstava, tehnike i stručnog kadra. "TV Beli Manastir" nema profesionalnih novinara, sve se svodi na improvizaciju, a to je nedopustivo. Sve je to svaštarenje, a najmanje profesionalni rad, te, kao takva, televizija može da koristi samo umišljenim moćnicima. Stoga se mora iskoristiti dobra volja Vojvodine i "TV Novi Sad" da nam pomognu svojim iskustvom. Odgovorni ljudi iz "TV Novi Sad" obećali su pomoć oko vraćanja tehnike i opreme sa predajnika u Tovarniku.

Nakon rasprave doneseni su sledeći

Z A K LJ U Č C I

1. Za narednu sednicu Oblasnog veća, 19. 03. 1993. koja će se održati u Belom Manastiru, pripremiti tačku dnevnog reda: – problemi uređivačke politike u SO SBZS i povezanosti istih.

Na sednicu pozvati:
– DUŠANKU RADMILOVIĆ urednicu na "TV Novi Sad"
– MARKA KEKOVIĆA vd. direktora na "TV Novi Sad"
– druge ljude iz "TV Novi Sad" koji se bave tehnikom
– sve koji pretendiraju, ili su trenutno u poziciji da učestvuju u informisanju na području SO SBZS

2. Razgovor sa pomenutim ljudima iz "TV Novi Sad" treba da obavi sekretar Oblasnog sekretarijata za informisanje NEBOJŠA GRAHOVAC.

Ad 3. Zamenik oblasnog sekretara za društvene delatnosti, ĐORĐE NEŠIĆ, podnosi informaciju o problemima u oblasti školstva (prilog uz dnevni red). U raspravi se uključuju i ostali učesnici i ističu da su u toj oblasti problemi višestruki i veliki. Treba angažovati resornog ministra. Problemi su, u prvom redu, materijalne prirode, počev od zagrevanja školskih prostorija, prevoz učenika do škola, opreme koja je trenutno na vrlo niskom nivou, do plata prosvetnih radnika, koje su kritično niske. To sve uslovljava vrlo nizak standard nastave. Sredstva za isplatu plata prosvetnih radnika se balansiraju na nivou Republike. Stoga je aktiv direktora za SO SBZS podnio predlog Vladi za promenu zakona, a u cilju izjednačavanja položaja prosvetnih radnika sa ostalima zaposlenim u opštinama, a razlika bi se finansirala iz budžeta opština.

Postoji obaveza određena zakonom o učešću opština u rešavanju problema školstva. Srednje škole bi trebale biti obaveza svih pet opština u Oblasti. Međutim najveći teret podnela je opština Vukovar. Ona je sanirala tri srednjoškolska objekta vlastitim sredstvima ili sredstvima iz fonda za obnovu i razvoj grada Vukovara.

Sve opštine imaju izvestan postotak učenika u srednjim školama, kao i u đačkom domu, te bi, stoga, sve opštine trebale uzeti učešća u rešavanju problema u školstvu.

Primećeno je da ni jedan predsednik izvršnih saveta opština nije prisutan na ovoj sednici. Predlaže da bi trebalo insistirati na provođenju svih odluka od strane izvršnih saveta opština, koje se u vezi ove problematike donesu.

Nakon rasprave doneseni su sledeći

ZAKLJUČCI

1. – Izveštaj o stanju u školstvu dostaviti
   a) RESORNOM MINISTARSTVU
   b) SVIM PREDSEDNICIMA IZVRŠNIH SAVETA OPŠTINA
   c) DIREKTORIMA SREDNJIH ŠKOLA
   d) SVIM SEKRETARIMA ZA DRUŠTVENE DELATNOSTI U SVIH PET OPŠTINA
   e) DIREKTORU NIK – a KRAJINE
   f) DIREKTORIMA AUTOSAOBRAĆAJNIH PREDUZEĆA U SVIM OPŠTINAMA

2. – U najkraćem mogućem roku zakazati sastanak sa gore navedenim sudionicima, u Borovu Naselju.

Predsednik Oblasnog veća zaključuje da, ukoliko se na ovom sastanku problemi ne budu mogli rešiti, ostaje jedina alternativa da se za pomoć u rešavanju istih obratimo Srbiji, odnosno Vojvodini.

Ad 4. Nedić Pajo iznosi informaciju o štrajku radnika kombinata "Borovo" zbog niskih plata.

Smatra da su svi radno sposobni građani od proglašenja ratnog stanja trebali biti uključeni u radnu ili vojnu obavezu, te da su i plate, odnosno primanja svih u tom periodu, trebala biti ista.

Smatra da su ovu odluku, odmah po proglašenju ratnog stanja, trebali doneti poverenici za ovu Oblast, i objaviti je putem sredstava javnog informisanja. Takav stav su zauzeli na sastancima i svi borci na prvim borbenim linijama, te ga uputili predsedniku Vlade RSK.

Lazić Dragan, načelnik odelenja MUP – a RSK, iznosi podatak o sve češćim pojavama da stanovnici ove Oblasti nesrpske nacionalnosti podnose zahtev za prelazak na hrvatsku stranu, bilo privremeno ili za stalno, te smatra da Oblasno veće treba da zauzme stav o istom.

Sekretarijat unutrašnjih poslova vrši proveru po ovim zahtevima, a Ministarstvo unutrašnjih poslova daje suglasnost o odlasku, ili odbija zahtev. Predlaže da se ovo ubuduće prenese na Oblasno veće, te da se ubuduće ovi zahtevi podnose Oblasnom veću, te se donosi sledeći

ZAKLJUČAK

1. Prijave za iselenje u Hrvatsku podnose se Oblasnom veću, u Sekretarijat za opštu upravu
2. Sekretarijat za opštu upravu dužan je pribaviti:
   – suglasnost opštine sa koje lice traži iselenje
   – suglasnost Sekretarijata unutrašnjih poslova.

Sednica je zaključena u 12,15 sati.
Sledeća sednica održaće se 09. 03. 1993. u Belom Manastiru.

ZADUŽENJA PO SEKRETARIJATIMA

1. SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE:
– pripremiti tačku dnevnog reda za narednu sednicu Oblasnog veća, za 19. 03. 1993. g. kao u zaključku pod AD 2.,
– sekretar GRAHOVAC NEBOJŠA treba da do sednice obavi razgovor sa odgovornim ljudima u "TV Novi Sad".

2.SEKRETARIJAT ZA DRUŠTVENE DELATNOSTI:
– zakazati sastanak sa ovim sudionicima pomenutim u zaključku pod AD 3.,
– dostaviti izveštaj o stanju u školstvu istim

3.SEKRETARIJAT ZA OPŠTU UPRAVU:
– preuzima obavezu iz zaključka pod AD 4. u vezi zahteva za preselenje u Hrvatsku

---

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 017-105.

144

1993., ožujak 7.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac SUP-u RSK u Kninu, u kojem ih obavještavaju o posljedicama topničkog napada hrvatskih postrojbi na područje obrovačke općine

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01 / 1 – str. pov. – 42 / 93.
Obrovac, 07. 03. 1993. godine

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

U toku današnjeg dana neprijatelj je iz dalekometnog artiljerijskog oruđa gađao šire područje opštine Obrovac. Granate su padale po naselju Karin Gornji, Kruševo i Zaton, te po rubnim dijelovima grada. Jedna granata pala je u sami grad, gdje su oštećene dvije privatne kuće. Artiljerijskih duela bilo je i u predjelu Tulovih greda, gdje je od minobacačke granate lakše povređen jedan naš borac, inače pripadnik četvrte čete. Najveći broj granata pao je u popodnevnim satima, i to u periodu od 15,30 – 17 sati.

U toku dana linije fronta nisu pomjerane. Drugih novosti za sad nema, a o svim daljnim događanjima na vreme ćete biti obaviješteni.

N A Č E L N I K
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

145

1993., ožujak 7.
Knin

Naredba MUP-a RSK SUP-ovima RSK u Glini i Vojniću, te načelniku Centra SDB za područje Banovine, u kojoj se traži njihovo angažiranje na razbijanju paravojne skupine pod vodstvom Siniše Martića – Šilta

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
Broj: 08 / 3 – 1 – 424 – 1 / 93
Knin, 07. 03. 1993. godine

ŠIFROVANO D. D.

SUP Glina i Vojnić
– na ruke sekretara,
– načelnika Centra SDB i
– pomoćnika ministra.

Zbog poznatog problema paravojnog organizovanja na prostoru Banije i tzv. "Šiltove grupe" koji preti nesagledivim posledicama, a u dogovoru sa komandantom GŠ SV RSK,

N A R E Đ U J E M

1. Zajedno sa komandantom banijskog korpusa oformiti stalni štab u koji od strane MUP – a ulaze: – pomoćnik ministra, sekretari SUP – ova Glina i Vojnić, te načelnik Centra SDB – a.

2. Izdvojiti sve raspoložive zajedničke snage sa kojima blokirati grad Glinu, a na eventualnu primjenu sile od strane paravojne grupacije odgovoriti silom.

3. Radio stanice Petrinja, Vrginmost i "Press-centar" Topusko obezbediti jačim obezbeđenjem i koristiti sve oblike propagande prema pomenutoj paravojnoj grupaciji.

4. Prema konkretno razrađenom planu ići na hapšenje vođa paravojnog organiziranja –Šilt,[231] Sanader,[232] Stiv[233] i drugi.

5. O razvoju situacije stalno izveštavati, kao i za slučajeve eventualne pomoći u ljudstvu ili pojavi drugih problema.

Prema ocjeni ministarstva i GŠ SV ovi zadaci su od presudnog bezbedonosnog značaja za RSK i kao takve ih shvatiti te dosledno izvršiti.

za M I N I S T A R – a
Milan Martić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., kut. 6014.

[231] Siniša Martić.
[232] Dragan.
[233] Stevo Bunčić.

146

1993., ožujak 8.
Vukovar

Izvješće SUP-a Vukovar o uhićenju pojedinih osoba za koje je kriminalističkom obradom utvrđeno kako su izvršile više kaznenih djela na tlu vukovarske općine

---

SUP V U K O V A R
BROJ: 08 – 06 – 01 / 1 – 462 / 93.
Vukovar, 08. 03. 1993. godine

I Z V E Š T A J

Zbog osnovane sumnje da su izvršili više krivičnih dela teških krađa kao i pokušaj ubistva, radnici SUP – a Vukovar lišili su slobode i priveli istražnom sudiji:

– ŠPANOVIĆ MILANA, 35 godina,
– BELJIĆ ŽIVKA, 34 godine i
– KALINIĆ MIRKA, 38 godina, a nakon kratkog vremena i
– ŠKORIĆ PERU, 47 godina.

Naime, ova lica su se udružila za vršenje krivičnih dela pri čemu su koristili i poluautomatsku pušku koju su također pribavili u jednoj od provalnih krađa, a koristili su putnički automobil sa prikolicom. Utvrđeno je da su izvršili ukupno sedam teških krađa.

Prilikom donošenja plena iz provalne krađe i pokušaja odlaganja tog plena u za to već spremljenu garažu, zapaženi su od strane AVRAMOVIĆ PERE, stanara obližnje zgrade, koji je u tom trenutku pomislio da ova lica vrše provalu u garažu, te ih je pokušao sprečiti, međutim, Španović Milan je iz puške ispalio metak u Avramovića i naneo mu tešku telesnu povredu opasnu po život, te je time počinio još jedno krivično delo – pokušaja ubistva.

S E K R E T A R
Dragan Đukić, [v.r.]

M.P.[234]

Izvornik, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 046-008.

147

1993., ožujak 8.
Okučani

Dopis Koordinacijskog odbora Crvenog križa SO ZS Ministarstvu obrane RSK, odjeljenju u Okučanima, putem kojeg se osporava rješenje gore navedene ustanove o mobilizaciji vozila Crvenog križa u vojne svrhe

---

CRVENI KRST REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE M.P.[235]
Koordinacioni odbor Crvenog krsta

---

[234] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Vukovar.
[235] Prijemni pečat: MO RSK, Odeljenje Okučani, broj: 0 – 02 – 128 – 93., 8. 3. 1993.

Srpske oblasti Zapadne Slavonije
Broj: XII – 01 – 8 / 93.
Okučani, 08. 03. 1993.

MINISTARSTVO ODBRANE
ODELJENJE OKUČANI

PREDMET: Prigovor na rešenje

Na osnovu vašeg dopisa broj: pov. 0 – 02 – 15 / 1 – 93. od 06. 03. 1993. godine kojim je doneto rešenje o mobilizaciji vozila Crvenog krsta obaveštavamo vas o sledećem:

1) Kod Crvenog krsta Oblasti ne nalazi se vozilo reg. oznake BG 226 – 635, pa u tom smislu rešenje nije valjano.

2) Želimo vas takođe upozoriti na čl. 38. stav 1. Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije koji glasi: "Zabranjeno je nepravilno koristiti znak raspoznavanja Crvenog krsta, Crvenog polumeseca ili Crvenog lava i sunca ili druge ambleme, znakove ili signale utvrđene Konvencijom ili ovim Protokolom. Takođe je zabranjeno namerno zloupotrebljavati u oružanom sukobu druge međunarodno – priznate ambleme, znakove ili signale zaštite, uključujući zastavu primirja i zaštitni znak kulturnih dobara."

3) U Zakonu o znaku Crvenog krsta (Sl. list SFRJ br. 13 / 82), čl. 6 stoji: "1.) U miru i ratu znak Crvenog krsta mogu upotrebljavati, odnosno biti označeni kao znakovi pripadnosti: 1. radnici, zgrade, sredstva i materijal Crvenog krsta Jugoslavije. 2. osoblje, sredstva i materijal stranih organizacija Crvenog krsta, za vreme dok u SFRJ, po odobrenju Saveznog izvršnog veća, vrše delatnost Crvenog krsta."

U prilogu dopisa dostavljamo vam takođe telefaks Crvenog krsta Jugoslavije i generalnog sekretara dr. Radeta Dubajića i njegovo upozorenje povodom ovog presedana.

PREDSEDNIK
Krupić Fadil, [v.r.]

M.P.[236]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 19., kut. 8.

148

1993., ožujak 9.
Knin

Dopis ministra unutarnjih poslova RSK, Mile Martića, Udruženju Srba iz RSK i Hrvatske sa sjedištem u mjestu Kula u Republici Srbiji, u kojem im izražava zahvalnost na njihovom dotadašnjem zalaganju za RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
KABINET MINISTRA
Broj: 08 / 1 – 444 – 1 / 93.
Knin, 09. 03. 1993. godine

[236] Okrugli pečat: Crveni križ RSK, Opštinska organizacija Podravska Slatina.

UDRUŽENJE SRBA IZ RS
KRAJINE I HRVATSKE
K U L A

Poštovana braćo, članovi Udruženja Srba iz RS Krajine i Hrvatske najtoplije vam se zahvaljujemo na materijalnoj pomoći i podršci koju upućujete RS Krajini. Vaša svesrdna i nesebična pomoć dodatno podstiče sve nas u Krajini da istrajemo u pravednoj borbi protiv povampirenog ustaškog agresora i samo tako obezbedimo slobodu, mir, prosperitet. Vi koji zbog objektivnih i subjektivnih razloga niste sa nama u Krajini, ipak ste uz nas i tako dajete svoj doprinos u odbrani i stvaranju naše zajedničke otadžbine RS Krajine.
U očekivanju da ćete nastaviti i dalje sa ovakvom aktivnošću, srdačno vas pozdravljamo.

M I N I S T A R
Milan Martić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 1.

149

1993., ožujak 9.
Drniš
Izvješće SJB Drniš o sigurnosnom stanju na području istoimene općine

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI DRNIŠ
Drniš, 09. 03. 1993. godine

B I L T E N
za dan 08./09. 03. 1993. godine.

KRIVIČNA DJELA:
Dana 08. 03. 1993. godine u 09,45 časova u SJB – Drniš pristupila je Matić Ana rođena 1916, te prijavila da su joj dana 07. 03. 1993. godine u 20,00 časova došla trojica vojnika u njenu kuću u Drnišu, Ulica Cije Perice br. 1, te joj iz iste otuđili sledeće predmete: jednu (1) bocu plina, jedan (1) telefon i trideset (30) kg krompira. Sa ovim slučajem upoznat operativni radnik Vugdelija Nikica.
OSTALI DOGAĐAJI:
Nije ih bilo.
PRIVEDENI I ZADRŽANI:
Nije ih bilo.

OPERATIVNI DEŽURNI
Gojko Višekruna, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 35, spis 6.2.2.

150

1993., ožujak 10.
Benkovac

Izvješće SJB Benkovac MUP-u i SUP-u RSK u Kninu, kojim ih obavještavaju o oružanom incidentu koji su u Benkovcu prouzročili pripadnici dobrovoljačke postrojbe Srpske radikalne stranke "Miloš Obilić"

STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI BENKOVAC
OTVORENO – "DX"
Broj: 08 – 01 – 2 – 03 – 128 / 93.
Benkovac, 10. 03. 1993. god.
MUP-a KNIN
NA RUKE PAVKOVIĆU[237]
SUP-a KNIN
NA RUKE SEKRETARU

U noći dana 07./08. 03. 1993. godine oko 01.30 sati veća grupa 20 – 30 pripadnika dobrovoljačke jedinice Radikalne stranke koja nosi ime "Miloš Obilić", koja je smještena u Benkovcu u osnovnoj školi, napravila je incident koji je uznemirio širu javnost. Naime, pod izgovorom da se u kući koja se nalazi u Benkovcu, Rivine bb, sklonila diverzantsko teroristička grupa, opkolili su kuću, lupali po vratima i vikali da im se otvori, predstavljajući se kao četnička policija. U kući žive četiri porodice sa djecom i muževi im se nalaze na ratištu, nepoznatim nisu htjeli otvoriti, tražeći da dođe milicija iz Benkovca. Kako su isti nastavili lupati i razbili su staklo na ulaznim vratima, došlo je do obostrane pucnjave iz vatrenog oružja (automatskih pušaka). Iz kuće na vatru nepoznatih uzvratio je Jokić Aleksandar, sin Rade, star 17 godina. Budući da je kuća bila opkoljena, a u kući se nalazilo četiri žene i šestero djece koji su vrištali od straha, Jokić Aleksandar je bacio svoju pušku kroz prozor, kako su nepoznati i zahtjevali. Isti su nakon bacanja puške od strane Jokića provalili ulazna vrata i nasilno ušli u kuću te su postrojili sve u jednu sobu uz pretnju oružjem, a Jokić Aleksandra izveli van i maltretirali, preteći mu da će mu odsjeći uši i nos. Nakon dolaska milicije isti su se i uz prepirke povukli i u neposrednoj blizini te kuće bacili bombu – suzavac u jednu kuću koja je u izgradnji.

Na licu mjesta poduzete su sve potrebne radnje od strane naših radnika, izvršen je uviđaj i utvrđeno da je u kući nastupila veća materijalna šteta. Od puščanih zrna polupana su ulazna vrata, balkonska vrata, više vrata unutar kuće te zidovi i fasada. Nakon izvršenog uviđaja iz navedene jedinice dovedeno je više pripadnika sa kojima je obavljen informativni razgovor. Pripadnici navedene jedinice su boravili u mjestu Karin u zaseoku Kukavice, gdje su pod utjecajem alkohola pravili nered pucajući u zrak, a unutar objekta gdje su boravili uništavali su namještaj, te su iz tog razloga dana 08./09. 03. 1993. god. privedena od strane vojne policije sledeća lica: Pulten Mićo iz Travnika, Damjanović Rade, sin Milana iz Šapca i Rošković Ilija iz Ćuprije, koji su nakon zadržavanja u vojnom pritvoru u toku jutra pušteni. Dana 01. 03. 1993. god. radnici SJB Obrovac lišili su slobode četvoricu pripadnika ove jedinice i uz krivičnu prijavu broj: 15/93. zbog krivičnog djela teške krađe iz člana 164. KZ RSK – e priveli istražnom sudcu Opštinskog suda u Benkovcu. Opštinski javni tužilac iz

---

[237] Nebojša, načelnik Službe javne bezbjednosti MUP-a RSK.

Benkovca podigao je optužni predlog KT 27 / 93 dana 02. 03. 1993. god., a sud je imao raspravu istog dana pod brojem KA 10 / 93 – 3. Nakon što su prijavljeni saslušani na glavnoj raspravi i odbili da se brane, branilac istih je tražio da se rasprava nakratko prekine. U međuvremenu je zastupnik javne tužbe nakon obavljenog razgovora sa komandantom okrivljenih Stojanović Žarkom, potporučnikom, odustao od optužnog predloga pa je obustavljen.

Zbog takvog ponašanja navedenih pripadnika kontaktirao je sa pukovnikom Tanjgom[238] i Bursaćom[239] i njihov je predlog bio da napuste školu gde borave zbog toga što ne žele primati zadatke, ali su pripadnici navedene jedinice dobili potvrdu od generala Novakovića[240] da ostanu do daljnjega u školi.

Međutim naknadno se kontaktiralo sa pukovnikom Tanjgom gdje je dogovoreno da je jedinica pristala da napusti školu i ide na prvu borbenu liniju u prvu operativnu grupu i stavi se pod vojnu komandu, a jedan manji dio je napustio jedinicu.

NAČELNIK:
Slobodan Vujko

Predao dana 10. 03. 1993. godine Punoš u 14,35 sati
Primio: Jovan OK ZD

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 38.

151

1993., ožujak 10.
Glina
Izvješće pripadnika glinske policijske postaje o sigurnosnoj situaciji na području sela Prijeka

---

I Z V E Š T A J

Ova služba vršena je na sektoru III od 13,00 sati dok se do tog vremena nalazio na sastanku u prostorijama SUP – a. Na terenu sektora III u selu Prijeka i u razgovoru sa mještanima istog sela došlo se do saznanja da se na istim stanovnicima vrši pritisak da se isele, ali da nema toga ne bi se nikud selili po izjavama da im je u Krajini dobro.
U Glini dana 10. 03. 1993. godine

Kotur Bogdan, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 288.

238 Dragan, načelnik stožera 7. korpusa SVK.
239 Slobodan, pukovnik, načelnik štaba OG-1.
240 Mile, načelnik GŠ SVK.

152

1993., ožujak 10.
Knin

Dopis Resora državne bezbjednosti MUP-a RSK centrima državne bezbjednosti istog Ministarstva u Kninu, Glini, Vukovaru i Belom Manastiru, putem kojega se spomenuti izvješćuju o otpočinjanju operativne akcije "Kobra"

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
RESOR DRŽAVNE BEZBEDNOSTI
Broj: 08 / 2 – 74 / 93.
Knin, 10. 03. 1993.

STROGO POVJERLJIVO
AKCIJA "KOBRA"

CENTRIMA DRŽAVNE BEZBEDNOSTI MUP – a RSK
– KNIN, – GLINA, – VUKOVAR, – BELI MANASTIR

Predmet: Akcija "KOBRA" – zavodi se
Da bi u svakom momentu mogli odgovoriti i biti u toku sa svim što Republika Hrvatska priprema i poduzima na vojnom i političkom planu, nameće se potreba kvalitetnog obavještajnog rada. Iz tih razloga na nivou Resora državne bezbednosti MUP – a RSK zavodi se operativna akcija pod nazivom "KOBRA".
Kao prioritetan zadatak se nameće stvaranje obavještajnih punktova u vitalnim funkcijama države Hrvatske. Tu se u prvom redu podrazumijeva stvaranje agenture u hrvatskoj vojsci, policiji i politici. Napominjemo da predmet interesovanja mora biti ličnost ili institucija koja raspolaže ili preko koje možemo doći do kvalitetnih obavještajnih podataka.
Dajemo određene smjernice radi lakše operativne orjentacije u daljnjem obavještajnom radu prema Republici Hrvatskoj.
1. Stvarati mogućnosti za obavještajne prodore u hrvatsku vojsku i hrvatsku policiju. U tom pravcu je u prvih mah nužno izvršiti popise i provjere za Srbe koji su iz bilo kakvih razloga ostali u navedenim institucijama. Svaki Centar je dužan da to učini prema većim hrvatskim gradovima kojima je gravitirao. Zavisno od naših ocjena i mogućnosti, prema pojedincima bi kombinirali i ulazili u proces otvaranja agenture.
2. Prikupljanje svih obavještajnih podataka o hrvatskoj vojsci (komandni i starešinski kadar, organizaciona struktura, lokacije i nazivi kasarni, naoružanje, mobilizacijski planovi, namjenska proizvodnja, pripadnici vojne policije, pripadnici hrvatske obavještajne službe i sl.).
3. Otkrivanje sjedišta i aktivnosti iz Centara službe za zaštitu ustavnog poretka. Tu se podrazumijeva prikupljanje podataka o rukovodiocima, svim zaposlenim, načinu i metodama njihovog rada. Napominjemo da u manjim sredinama gotovo svaki policajac zna tko radi u kojoj policiji.
4. Prikupljati podatke o Srbima koji su ostali i rade u određenim civilnim insitucijama, npr. medicinskom centru, novinsko – izdavačkom poduzeću, radiu i HTV, opštinskoj i republičkoj administraciji, pošti, elektri, bankama, carini, i sl. Iste izučavati tražiti način za uspostavu kontakta, a sve u cilju angažovanja za saradnju.

5. Izučavati mogućnosti za razne diverzije, sabotaže, požare i sl.
6. U cjelokupnom ovom angažmanu imati u vidu dosta široku kategoriju ljudi iz kruga mješovitih brakova, nezadovoljnika iz raznih razloga hrvatskim režimom i sl.
Prilikom izučavanja mogućnosti za stvaranje pozicija u samoj srži hrvatskog sistema imati u vidu sve varijante za vrbovanje (ideološki i nacionalni momenat, kompromitacija, ili pak, novčano ili neko drugo nagrađivanje). Za svaki pokušaj prodora i stvaranja pozicije u RH nužno je izvršiti konzultacije i dogovor u Resoru DB MUP – a RSK – e. Bez zajedničkog dogovora ne može se ići u slične realizacije. Ovo iz razloga da se maksimalno izbjegne mogućnost podmetanja svoje agenture od strane HOS – a, kao i određene koordinacije.
Akcija ima trajan karakter.
Akcija se ima provoditi na cijeloj teritoriji RSK.
Nakon razumnog roka izvršiti će se analiza po zadacima iz akcije "KOBRA".
O svim saznanjima do kojih se dođe kroz operativni rad pravovremeno obavještavati Resor DB MUP – a RSK – e pozivom na akciju "KOBRA".

DOSTAVLJENO:
– centrima DB (4)
– analitici (1)

PREDLOŽIO:
NAČELNIK
Slobodan Pecikozić, [v.r.]

ODOBRIO:
MINISTAR
Milan Martić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 4.

153

1993., ožujak 10.
Vukovar

Priopćenje SUP-a RSK u Vukovaru o oružanom incidentu u selu Bapska, koji je za posljedicu imao smrt civila Mile Vučkovića

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
V U K O V A R

BROJ: 08 – 06 – 01 – 486 /93.
Vukovar, 10. 03. 1993. godine

S A O P Š T E N J E

Dana 09. 03. 1993. godine između 19,00 i 19,30 časova bez ikakovog povoda i razloga VUČKOVIĆ MILE zvani "Džembela" iz Bapske, SO Vukovar, ispalio je rafal iz automatske puške u smeru SIMIĆ MILUTINA, meštanina Bapske koji je u tom trenutku prolazio ulicom pored VUČKOVIĆEVE kuće. Nekoliko puščanih zrna pogodilo je SIMIĆ MILOVANA i nanelo mu teške telesne i po život opasne povrede zbog čega je isti prevežen u Zdravstvenu stanicu Ilok radi pružanja prve pomoći.

Nakon saznanja za ovaj događaj na lice mesta upućeni su operativni radnici Sekretarijata unutrašnjih poslova Vukovar – Stanice milicije Ilok radi poduzimanja odgovarajućih mera. Dolaskom na lice mesta i ulaskom u dvorište kuće VUČKOVIĆ MILE u nameri pronalaska istog i obavljanja razgovora na okolnosti pomenutog događaja, VUČKOVIĆ MILE je iz hodnika svoje kuće u smeru operativnih radnika ispalio kratki rafal iz automatske puške, zbog čega su operativni radnici bili prisiljeni zauzeti mesta u zaklonima.

Vođa grupe operativnih radnika pozvao ga je da odloži oružje i izađe van, što je on odbio i nastavio pucati u smeru operativnih radnika. Budući da je jedan od operativnih radnika bio životno ugrožen, to je u cilju zaštite vlastitog života bio prisiljen otvoriti vatru iz svog naoružanja u smeru prostora odakle je pucao VUČKOVIĆ MILE. Nakon toga VUČKOVIĆ MILE je prestao sa pružanjem otpora pa se potom ušlo u njegovu kuću gde je u hodniku zatečen ranjen. Odmah su poduzete sve potrebne mere u cilju pružanja pomoći ranjenom VUČKOVIĆ MILI koji je izdahnuo na putu ka Medicinskom centru Šid.

VUČKOVIĆ MILE je od ranije već poznat organima gonjenja kao lice koje je sklono kriminalu. Zbog više izvršenih krivčnih dela teških krađa, nasilničkog ponašanja, samovlašća i drugih krivičnih dela bio je lišen slobode dana 29. 01. 1993. godine i uz krivičnu prijavu priveden u istražni zatvor u Beli Manastir, odakle je pušten nakon provedene istrage.

Nekoliko dana nakon proglašenja ratnog stanja na području RSK VUČKOVIĆ MILE se sam postavio za predsednika MZ – e Bapska i bespravno vršio provalne krađe u napuštene kuće iz kojih je otuđivao raznu robu, koju je potom delio pojedinim građanima prema svojim vlastitim kriterijima. Kao komandir voda prostorne strukture TO Bapska veoma nekorektno se ponašao prema pojedinim građanima, od kojih je pojedine i fizički napadao i nanosio im telesne povrede.

S E K R E T A R
Dragan Đukić, [v.r.]

M.P.[241]

Izvornik, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 089-004.

154

1993., ožujak 12.
Petrinja

Izvješće sa sastanka predsjednika općina, izvršnih savjeta te poslanika u Skupštini RSK s područja Banovine i Korduna, na kojemu je raspravljano o aktualnoj političkoj situaciji na tlu RSK

Dana 12. 03. 1993. godine u Petrinji je održan sastanak predsjednika opština, izvršnih savjeta i poslanika u Skupštini RSK Banije i Korduna.

<u>Sastanku su prisustvovali:</u>

– predsjednik RSK, gosp. Goran Hadžić,

– komandant Glavnog štaba srpske vojske RSK general – major Mile Novaković,

[241] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Vukovar.

– ministar za UP u Vladi RSK gosp. Milan Martić,
– ministar za ekonomske odnose, privredni razvoj i industriju u Vladi RSK,
– gosp. Nebojša Arbutina.

Sastanku su prisustvovali i predstavnici vojnih vlasti i civilne policije Banije i Korduna.

Visoki republički funkcioneri upoznali su rukovodstvo Banije i Korduna sa aktuelnom političkom, vojnom i bezbedonosnom situacijom, te pregovorima vođenim u Nju Jorku i Ženevi o sudbini Krajine. Po završetku ovog dijela sastanka i odlasku republičkog rukovodstva nastavljen je sastanak na kome se raspravljalo o političko – bezbedonosnom, te socijalno – ekonomskom stanju na Baniji i Kordunu i realizaciji zaključaka sa prethodnog sastanka održanog 05. 03. 1993. godine u Petrinji.

Na osnovu rasprave usvojeni su slijedeći:

ZAKLJUČCI

I

1. Zahtijevamo od predsjednika Skupštine RSK gosp. Mile Paspalja da najkasnije u roku od 8 dana sazove republičku Skupštinu, kako bi se prišlo rješavanju nagomilanih problema iz političkog, ekonomskog, socijalnog i bezbedonosnog područja.
2. Republička Skupština mora utvrditi platformu za istupanje i pregovore RSK sa međunarodnim faktorima, a posebno sa predstavnicima Republike Hrvatske. Naši pregovarači obavezno moraju obavještavati republičku Skupštinu o toku i rezultatima pregovora.

II

1. Zahtijevamo da Vlada pristupi izradi cjelokupnog programa razvoja države i to:
– područje obrane,
– oživljavanje privrede / sa posebnim osvrtom na problem električne energije /,
– razvoj poljoprivrede i stočarstva / sada proljetna sjetva /,
– snabdjevanje stanovništva robama široke potrošnje i dr.
2. Odmah pristupiti aktivnostima za sprovođenje svih pripremnih radnji za prve demokratske izbore u RSK.
3. Predlažemo Vladi pokretanje postupka za izmjenu Zakona o teritorijalnoj organizaciji RSK, kako bi se stvorila stepenica između opština i Republike.
Nefunkcioniranje oblasne Skupštine na području bivše SAO Krajine osjeća se posebno na našem području, pa predlažemo da se pristupi organizaciji okruga ili regiona koja bi se poklapala sa sadašnjom organizacijom ministarstva obrane i ministarstva UP – a.
4. Informiranje opština o radu Vlade i donesenim odlukama mora biti mnogo kvalitetnije i to kroz obaveznu dostavu svih odluka Vlade u opštine, te mjesečno pozivanje predsjednika opština ili izvršnih savjeta na konzultativne sastanke, što do sada nažalost nije bilo praksa.

III

Zahtijevamo od Vlade i njezinih ministarstava da se poduzme sve za bolje funkcioniranje sistema pravne države u RSK i to prema Ustavu RSK, te helsinškim, pariškim i drugim konvencijama i međunarodnim pravnim dokumentima UN koji tretiraju ovu problematiku u svojim segmentima, a posebno u dijelu poštivanja ljudskih i svojinskih prava.

IV

Sve promjene koje u interesu srpskog naroda moraju uslijediti od opština do Republike, moraju biti temeljene na stručnosti i moralnosti, te obavezne konzultacije sa opštinskim, odnosno oblasnim organima oko izbora kadrova za republičke organe vlasti.

V

Tražimo da se opštinskim organima vlasti vrati dio ovlaštenja i nadležnosti nad organima koji su prešli u nadležnost Republike, a po prirodi posla vezani su za opštinu, kako bi se postigla bolja funkcionalnost istih službi.

D O S T A V I T I:
1. predsjedniku RSK
   gosp. GORANU HADŽIĆU,
2. predsjedniku Skupštine RSK
   gosp. MILI PASPALJU,
3. predsjedniku Vlade RSK
   gosp. mr. ZDRAVKU ZEČEVIĆU
4. sredstvima informiranja RSK

PREDSJEDNICI OPŠTINA, IZVRŠNIH SAVJETA I POSLANICI U SKUPŠTINI RSK BANIJE I KORDUNA

Preslika, strojopis, latinica
HR-DAS-SCP-613, kut. 39.

155

1993., ožujak 14.
Petrinja

Dopis SO Banovine i Korduna predsjedniku Republike Srbije Slobodanu Miloševiću, u kojem mu zahvaljuju na prijemu u Beogradu, te ga obavještavaju o istupima predsjednika RSK Gorana Hadžića na sastanku predsjednika općina, izvršnih savjeta i poslanika u Skupštini RSK s područja Banovine i Korduna, koji je održan 12. ožujka 1993. u Petrinji

---

SKUPŠTINE OPŠTINA BANIJE I KORDUNA
Petrinja, 14. 03. 1993. god.

SLOBODANU MILOŠEVIĆU
predsjedniku Republike Srbije
B E O G R A D

POŠTOVANI DRUŽE PREDSJEDNIČE!

Zahvaljujemo se na prijemu koji ste nam upriličili 26. 02. 1993. godine kada ste primili delegaciju predsjednika opština i privrednika Banije i Korduna. U delegaciji su bili i komandant banijskog korpusa i dekan Pedagoškog fakulteta u Petrinji. Razgovor sa Vama, vaša razmišljanja i prijedlozi ulili su u nas novu snagu i ideje da istrajemo na putu borbe za bolji život na ovim prostorima, za rad, red, disciplinu i zakonitost. Vaše žrtve i žrtve naroda Srbije od neprocjenjive su vrijednosti za nas Srbe u Krajinama, i naš opstanak bez Vas ne bi bio moguć. Po povratku iz Beograda izdali smo zajedničko saopštenje, gdje smo javnost našu upoznali sa ciljevima i rezultatima naše posjete Vama. Narod je pozdravio našu aktivnost i dao nam punu podršku u ovim akcijama koje doprinose učvršćivanju odbrane granica Krajina i stvaranju uslova za život na ovim prostorima.

Nakon ovog posjetili smo Knin, gdje smo bili primljeni kod ministra UP RSK Milana Martića. On je u potpunosti podržao naše aktivnosti. Pozvali smo na idući sastanak

predsjednika opština Banije i Korduna u Petrinju, ministra Martića i predsjednika SDS Krajine Milana Babića, što su obojica i prihvatili.

Dana 12. 03. 1993. godine, u Petrinji je održan sastanak predsjednika opština, izvršnih savjeta i poslanika u Skupštini RSK sa Banije i Korduna. Sa ministrom Martićem, nenajavljeno je došao i predsjednik RSK Goran Hadžić i komandant srpske vojske general – major Mile Novaković, dok predsjednik SDS Krajine Milan Babić nije došao na sastanak.

Visoki gosti upoznali su prisutne sa političkom, vojnom bezbedonosnom situacijom u RSK, pregovorima u New Yorku i Ženevi, te odgovarali na pitanja prisutnih. Na pitanje grupa poslanika: – zbog čega se do sada republička Skupština nije češće održavala i zašto nisu izbori sprovedeni do kraja 1992. godine, predsjednik Hadžić je odgovorio da ste Vi – predsjednik Milošević bili protiv sazivanja skupštine RSK i sprovođenja izbora, a da je on bio za sazivanje Skupštine i za izbore, ali se nije mogao suprotstaviti Vama.

Također je bio indikativan odgovor predsjednika Hadžića na pitanje: – zbog čega se u pregovorima i to u prvoj rundi nude Maslenički most, aerodrom Zemunik i brana Peruča, a i danas dok sjedimo i razgovaramo o ovom problemu naši borci ginu za navedene objekte na sjeverno – dalmatinskim ratištima, Hadžić je dao odgovor: da je predsjednik Milošević naredio da se navedeni objekti ustupe hrvatskim vlastima.

Nakon ovih izjava predsjednici opština zaključuju da ove izjave nisu saglasne onome što ste nam Vi govorili prilikom našeg susreta, i mi smo uvjereni da Vi iza ovakovih izjava ne stojite. Očito je da se predsjednik Hadžić za svoje propuste i propuste svojih saradnika želi zaštititi Vašim autoritetom i na Vas prenijeti svu odgovornost za sadašnje stanje u Krajini.

I da zaključimo, predsjedniče, stanje u Krajini danas je složenije i teže nego prilikom našeg boravka u Beogradu krajem februara 1993. godine, pa Vas molimo da svojim autoritetom, znanjem i voljom učinite sve, kako bi se stanje u Krajinama normaliziralo i stvorili uslovi za OPSTANAK NARODA NA OVIM PROSTORIMA.

PREDSJEDNICI OPŠTINA BANIJE I KORDUNA

Preslika, strojopis, latinica
HR-DAS-SCP-613, kut. 39.

156

1993., ožujak 15.
Knin

Dopis UJB MUP-a RSK SUP-ovima RSK u Kninu i Korenici, te SJB u Gračacu, kojim se spomenute ustanove ovlašćuje da pomognu pri osiguranju prelaska skupine građana hrvatske nacionalnosti na teritorij RH

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBJEDNOSTI
Depeša broj: 08 / 3 – 361 / 1 – 93 DX – OTVORENO
Knin, 15. 3. 1993.

SUP – a KNIN
SUP – a KORENICA
SJB – i GRAČAC

Dana 16. 3. 1993. godine, iz kninske bolnice u pravcu graničnog prelaza Otočac, u 10,00 sati, britanskim kolima Hitne pomoći kreće grupa od 21 građanina hrvatske nacionalnosti radi prelaska u Republiku Hrvatsku. Osobe su bolesne i nepokretne.
Dana 17. 03. 1993. godine u 10,30 sati iz škole u Vrpolju, opština Knin, autobusima kreće grupa od 172 građanina hrvatske nacionalnosti u pravcu Otočca, radi prelaska u Republiku Hrvatsku.
Dana 18. 03. 1993. godine u 10,30 sati, iz škole u Vrpolju, SO Knin, autobusima kreće grupa od 172 građanina hrvatske nacionalnosti radi prelaska u Republiku Hrvatsku.
Pravac kretanja je: Knin – Gračac – Vrhovine – Otočac – granični prelaz.
U cilju obezbeđenja i nesmetanog prolaska naređujem da SUP – a Knin izvrši pratnju do područja SJB Gračac, SJB Gračac do SUP – a Korenica, a SUP – a Korenica da organizira daljnje praćenje do graničnog prelaza. Pratnju izvršiti jednim milicijskim patrolnim vozilom sa posadom od tri milicionara, naoružana dugim oružjem.
SUP – a Knin, SJB Gračac i SUP – a Korenica telefonskim putem će dogovoriti mjesto i vrijeme preuzimanja praćenja konvoja.
Dana 16. 03. 1993. godine, do 10,00 sati izvjestite MUP – a Knin, o dogovorenom pozivu na depešu broj gornji.

NAČELNIK UPRAVE:
Nebojša Pavković

Predato 15.3. u 21^{20}

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 6.

157

1993., ožujak 16.
Pakrac n/p
Izvješće Stanice milicije opće nadležnosti Pakrac o izvršenoj sigurnosnoj provjeri za Krunu Jurgeca, a povodom njegova zahtjeva za zaposlenjem u MUP-u RSK

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ PROVJERI

Sastavljen dana 16. 03. 1993. godine u SMON Pakrac, a u vezi izvršene provjere za Jurgec Krunu, sin Franje i Ivanke, hrvatske nacionalnosti.

Rodjen je 24. 10. 1968 godine u Pakracu, sa prebivalištem u Pakracu, Pepe Polaka bb. Završio srednju školu u Pakracu, zvanje drvnog majstora – stolara, bio zaposlen u “Drvno industrijskom kombinatu DIK – PAPUK” Pakrac, od 1986. – 1991. godine. Armiju odslužio u Splitu od 17. 03. 1987. godine do 16. 03. 1988. godine.

Učesnik rata u TO Pakrac od 20. 08. 1991. godine do 24. 12. 1991. god., a kasnije od 02. 02. 1992. godine pa do danas nalazi se u raznim jedinicama na području zapadne Slavonije. Većinom bio u specijalnim jedinicama milicije u Okučanima. Sada se od 10 – tog mjeseca 1992. godine nalazi u graničnoj miliciji SO Pakrac. Kod kuće živi sa majkom Ivankom i očuhom Ajman Antonom, koji je na našoj strani od početka rata, a kao i on sam provjereno jugoslavenski nastrojen. Sada se nedavno oženio Srpkinjom sa kojom još nema djece, a kroz svoje uzrastanje i svoju mladost, tj. prije rata, stalno se družio većinom sa Srbima tj. išao na

srpske zabave i izlazio sa srpskim djevojkama. Iz više izvora doznali smo da je isti dobar i vredan momak, kao i da je zaslužio da ga se primi u radni odnos u SMON Pakrac.

Utvrđeno je da se isti ne odaje svađama i tučama i raznim vrstama opojnih sredstava, kao ni prekomjernom konzumiranju alkohola. Koliko smo bili u mogućnosti doznali smo da do sada nije prekršajno niti krivično kažnjavan, kao i da se protiv istoga ne vodi niti jedan od navedenih postupaka.

Izvještaj sastavio:
Kurjak Ljuban, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 16.

158

1993., ožujak 17.
Knin
Odluka predsjednika RSK Gorana Hadžića o imenovanju Đorđa Bjegovića mandatarom za sastav Vlade RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
PREDSEDNIK REPUBLIKE
BROJ: 03 – 3 – 87 – 93
KNIN
17. 3. 1993.

Na osnovu člana 78. stav 1 točka 7. Ustava Republike Srpske Krajine donosim sledeću

O D L U K U
O IMENOVANJU MANDATARA ZA SASTAV VLADE

1) Za mandatara za sastav Vlade Republike Srpske Krajine imenuje se dipl. ing. Đorđe Bjegović, dosadašnji ministar za energetiku i rudarstvo.

2) Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e nj e

Dipl. ing. Đorđe Bjegović, dosadašnji ministar za energetiku i rudarstvo, ispoljio je neosporne kvalitete na dosadašnjoj funkciji i smatram da je nakompetentniji da preuzme ovu dužnost, te je na osnovu Ustava Republike Srpske Krajine odlučeno kao u dispozitivu.

PREDSEDNIK REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE:
GORAN HADŽIĆ, [v.r.]
M.P.[242]

Dostaviti:
– dipl. ing. Đorđe Bjegović
– sekretarijatu Vlade
– računovodstvu
– arhivi

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., Kabinet predsjednika RSK, kut. 1.

[242] Okrugli pečat: Predsjednik Republike RSK, Knin.

159

1993., ožujak 18.
Knin

Informacija Resora državne bezbjednosti MUP-a RSK o stanju morala, procesu naoružavanja i razmještaju pojedinih postrojbi Hrvatske vojske

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA **STROGO POV.**
RESOR DRŽAVNE BEZBEDNOSTI **br. ev.________**
Broj: 08 / 2 – P. J.
Knin, 18. 03. 1993.

Predmet: Podaci o neprijatelju,
informacija dostavlja se.–

Prema podacima dobijenim iz više izvora moral u redovima hrvatskih boraca je u opadanju. U borbama na području zadarskog i šibenskog zaleđa su imali dosta gubitaka pa su vršili dopunske mobilizacije, koje su uglavnom bile neuspješne ili djelomično uspješne. Tako je na primjer u mjestu Grabovci kod Gradine poviše Dragišića poginulo 10 ustaša kada su Hrvati u Vodicama proklinjali zapovjednike tamošnjih snaga i inače da zašto izazivaju četnike kad znaju da im ne mogu ništa. Prema pouzdanim podacima u toku je mobilizacija šireg karaktera na području Splita i Zagreba. U Zagrebu određene strukture mobilišu od 16 godina na dalje. Zbog značajnih gubitaka u svojim redovima a loše popune jedinica, ustaše često prebacuju jedinice sa jednog mjesta na drugo.

Također prema podacima iz više izvora dobili smo podatke da RH raspolaže sa 17 komada borbenih aviona tipa "MIG 21", od toga se dva komada nalaze na splitskom aerodromu, a 15 komada na Plesu i sa 6 komada borbenih aviona tipa "MIG 23" koji se također nalaze na Plesu, a nešto u Puli. Također prema pouzdanim podacima ustaške snage raspolažu sa oko 250 tenkova klase tipa "T – 55", "M – 84" i nešto "LEOPARDA".

Prema podacima dobijenim sa terena neposrednim zapažanjem primjećeno je da je u proteklih nekoliko dana auto – putem od Zagreba do Karlovca prevezen značajan broj borbenih vozila i artiljerije na područje Korduna. Također prema navodima istog izvora radi se o potpuno novoj opremi. Prema našim procjenama ovakve snage se grupišu na području Korduna i Banije sa ciljem otpočinjanja aktivnosti koordinirane akcije RH i muslimana iz Cazina i Velike Kladuše za presjecanje Krajine, odnosno za pravljenje koridora za muslimane. Paralelno sa pripremama i pomjeranjima sa hrvatske strane primjećeno je ojačavanje i grupisanje snaga muslimanske vojske na području Cazina i Velike Kladuše. Na području Sinja primjećen je pokret jedne tenkovske jedinice od 6 tenkova koji su se kretali od Sinja prema Hrvacama. Također na području Livna primjećen je pokret oklopne jedinice od 7 tenkova "T – 55". Cilj pokreta i manevra nije poznat. Obadvije jedinice su u svojoj koloni imali i po par neborbenih vozila kao pozadinsko obezbeđenje. Kako izvor navodi na drniškom potezu nisu primjećene značajnije oklopno – mehanizovane jedinice, a da među ustašama vlada strah od srpske artiljerije i raketnih sistema. Prema podacima dobivenim iz više izvora ustaške snage bi ponovo sa značajnijim ofanzivnim djelovanjem prema Krajini trebale početi 27. marta, što je u krugovima UNPROFOR – a označeno kao "DAN D", a isti izvor navodi da su zapadni saveznici blefisali Hrvatskoj da otkine još koji komad od Krajine. Pomenuti datum se spominje i kao jedan od prvih dana kada će iz

osvetničkih razloga ustaše nekim od sredstava djelovati po samom Kninu. Kao potencijalni pravci djelovanja navode se kordunsko – banijski.

Prema pouzdanim podacima, također dobivenim iz više izvora francusko javno mnijenje se bitno promjenilo u našu korist poslije hrvatske agresije na Krajinu. Prema pouzdanim podacima većina vojnika koji su otišli iz Krajine u Francusku su izjavili da su ih u više navrata Hrvati napadali, a da su im Srbi pomogli da se izvuku. Konstatacija francuskih oficira koji su otišli iz Krajine je da su izgubili na dva polja: prvo kao vojnici, jer se nisu mogli braniti, a drugo jer su izgubili istorijskog saveznika i njegovo povjerenje tj. Srbe. Konstatacija jednog visokog oficira UNPROFOR – a je da Krajina treba oštro protestvovati zbog neodržanih garancija i obećanja koje je dao UNPROFOR te zbog propasti te misije, a to koristiti kao argumente za jačanje srpske vojske.

OPERATIVNI RADNIK
Pilipović Jovo, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 4.

160

1993., ožujak 19.
Obrovac

Izvješće SJB Obrovac MUP-u i SUP-u RSK u Kninu, u kojemu se spomenute institucije obavještavaju o topničkom napadu hrvatskih postrojbi na područje obrovačke općine, kao i o posjeti švedskog veleposlanika, akreditiranog u RH, gradu Obrovcu

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01 / 1 – str. pov. 51 / 93
Obrovac, 19. 03. 1993.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Izvještavamo Vas da je u toku današnjeg dana neprijatelj u dva navrata dejstvovao artiljerijom po položajima koje drže pripadnici SJB Obrovac i SUP – a Korenica u području Velebita. Prilikom ovih napada povređenih i poginulih pripadnika milicije nije bilo. Osim artiljerijom, neprijatelj je dejstvovao i protiv avionskim mitraljezima, kao i pješadijskim naoružanjem. Napominjemo da je neprijatelj u toku proteklih nekoliko dana na području Velebita znatno pojačao svoje snage, te da kamionima novo napravljenim putem od Jasenica do kamenoloma dovlači opremu i drugi materijal.

Danas oko 11,00 sati Obrovac je posjetio ambasador Švedske, akreditovan u Zagrebu, koji je nakon kraćeg zadržavanja u Obrovcu pod pratnjom pripadnika Civpola UNPROFOR – a iz Švedske otišao prema Gračacu i dalje prema Zagrebu. Ambasadora su zbog bezbedonosnih

razloga do Gračaca otpratili i milicionari SJB Obrovac. Prilikom zadržavanja u Obrovcu ambasador je zajedno sa pripadnicima Civpola[243] UNPROFOR – a iz Švedske kratko posjetio i SJB Obrovac, gdje se zadržao oko 20 minuta. Ovom prilikom nisu vođeni nikakvi službeni razgovori. Ambasador je prema njegovoj izjavi došao iz Benkovca, a prethodnu večer da je stigao u Knin.

Prednje Vam se dostavlja na znanje.

N A Č E L N I K:
Đorđe Jelić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

161

1993., ožujak 19.
Borovo Naselje

Zapisnik sjednice Oblasnog vijeća SO SBiZS, na kojoj je raspravljano o aktualnoj vojno – političkoj situaciji, te o budućoj suradnji s institucijama Izvršnog vijeća Vojvodine

---

SASTANAK SA SEDNICE OBLASNOG VEĆA
ODRŽANE DANA 19. 03. 1993. u Borovu Naselju

PRISUTNI: ČLANOVI OBLASNOG VEĆA: Milan Ilić, Dragiša Dašić, Božidar Petrović, Pajo Nedić, Tomislav Papić, Nebojša Grahovac, Ardalić Milan, Matić Pero, Adamović Ljubinka, Klajić Dragica

PRISUTNI GOSTI IZ IZVRŠNOG VEĆA VOJVODINE:

Perošević Boško	– predsjednik IV Vojvodine
Stojan Berber	– potpredsednik IV Vojvodine
Čurović Olga	– pok. sekretarijat za poljoprivredu
Barešević Boško	– pok. sekretarijat za privredu
Ljubomir Lukić	– pok. sekretarijat za informisanje
Orlović Milan	– pok. sekretarijat za finansije
Smiljanić Živorad	– pok. sekretarijat za zdravstvo
Etinski Rodoljub	– pok. sekretarijat za kulturu
Jovanović Slavoljub	– pok. sekretarijat za malu privredu
Miroslav Božić	– "Radio Novi Sad"
Radmilović Dušanka	– "Radio Novi Sad"

OSTALI PRISUTNI: Predsednik IS opština: Đorđe Čološević, Jovo Rebrača, Višić dr. Milorad, sekretar za privredu opštine Mirkovci Mišo Tanjga

OSTALI: Lazić Dragan, Kojić Ilija, Devetak Vitomir, Časlav Nikšić, Crnogorac Miomir, Brnović Mitar, Knežević Milan, Šuša Vojin, Pera Sekulić, Radaković Nikola, dr. Stanimirović,[244] Stojan Novaković

---

[243] Civilna policija UN-a.
[244] Vojislav, ravnatelj Medicinskog centra "Sveti Sava", Vukovar.

Predsednik Oblasnog veća, Milan Ilić, otvorio je sednicu, te pozdravio sve prisutne, naglašavajući veliki značaj ove sednice, koja, iako neće imati radni karakter već gotovo historijski, treba da pridonese resornom upoznavanju ljudi koji će ubuduće surađivati u rešavanju mnogih značajnih problema sa ovog područja.

Predsednik je, takođe, upoznao skup sa problemima sa kojima se OV susreće, i takođe, sa teškoćama na koje je od početka svog rada nailazilo.

Ističe da OV mora objedinjavati, preko svoje institucije i oblasnih sekretarijata, svih pet opština SO SBZS. Moramo shvatiti i od toga polaziti, da je RSK samo deo ukupne srpske zemlje, kojoj je matica i centar u Beogradu. Zato, predsednik nadalje ističe, SO SBZS, koja se neposredno naslanja na Vojvodinu, mora, u svojoj ekonomskoj postavci, biti povezana sa Izvršnim većem Vojvodine, dok južni delovi Republike, koji se opet, naslanjaju na Republiku Srpsku, moraju se neposredno povezati sa tom Republikom, a zatim svi zajedno sa maticom u Beogradu, a tako ćemo biti povezani i međusobno. U istrajanju za naš cilj, moramo imati jednu maticu, jednog predsednika, jednu vojsku, jednu miliciju.

Ne smemo dozvoliti da se ovi naši prostori zamišljaju ili grade kao neka druga suverena država srpskog naroda, koja može da opstane samostalno bez matice srpskog bića, iako je, ovakva kakva je, bila neophodna da može opstati makar kao politička akcija, u cilju objedinjavanja svih srpskih zemalja u jedno državno – glavno telo.

U diskusiji su se zatim smenjivali gosti, kao i domaćini.

BOŠKO PEROŠEVIĆ: Predsednik Izvršnog veća Vojvodine obratio se svim prisutnima i zahvalio na toplom i bratskom prijemu. Na ovim je prostorima bio prisutan i ranije, ali u jednoj drugoj ulozi, još od marta meseca 1991., kada su prvi prebezi počeli da dolaze sa ovih područja u Vojvodinu. Srpski narod je u veoma teškom položaju, i zato nam je potrebno jedinstvo. Shvata da su problemi na ovim područjima veliki, zato je ovaj sastanak veoma značajan, jer će pridoneti da dođe do resornog upoznavanja, kako bi se moglo pristupiti temelju konkretnih problema, jer problemi se moraju rešavati na terenu gde se nalaze.

Dosadašnja iskustva Izvršnog veća Vojvodine, nakon prestanka ratnih dejstava, sa Oblasnim većem SO SBZS, bila su u svim oblastima života. Ali, smatra predsednik Perošević, baš kao i u svakoj kući, tako i u Oblasti, važno je imati domaćina, a na ovim prostorima to bi trebalo da bude Oblasno veće. Ambicije ne bi trebalo da idu u tom pravcu da se ustanovljavaju elementi državnosti. Oblasno veće ne treba da se meša ili da diktira poteze opštinama, ali bi one trebale da informišu šta se dešava, i koji su problemi u Oblasti.

Izvršno veće Vojvodine je pomagalo i do sada, a želi da pomogne i više, ali ubuduće se neće primati predstavnici opština ili čak mesnih zajednica, koji su dolazili pojedinačno iznositi svoje probleme, već je, upravo zbog toga, potrebno rad Oblasnog veća podići na odgovarajući, viši nivo, i tako rešavati probleme, nakon što se izvrše kompletna sagledavanja istih na nivou cele Oblasti SBZS. Nadalje, Oblasno veće se mora konstituisati sa svim resornim organima za funkcionisanje, i oni moraju obavljati poslove na pravi način. Izvršno veće Vojvodine nudi punu pomoć u konstituisanju Oblasnog veća. Na ovom području je ratno stanje, i u ratu raditi se mora, ali se u ratnim uslovima ne sme orjentisati na težinu, već na ratnu privredu, jer se jedino tako postižu pravi efekti. Ovo vredi za sve oblasti privrede.

Saradnja između opština i OV mora biti svakodnevna, svi problemi treba da se slivaju u OV, a ne dozvoliti da opštine budu države u državi, bez kontrole.

Takođe, animacijom koju će raditi Oblasno veće, treba stvoriti uslove za ulaganje kapitala u Oblast. Primer je Erdut, i takve inicijative treba podržati, jer to može svima samo koristiti. Ali oni koji žele da ulažu moraju imati informaciju gde se i u što u Oblasti može ulagati. Tu

je i luka Vukovar, kao i poljoprivreda u Baranji. Potencijali su veliki, i treba ih iskoristiti. To se sve ne može rešavati iz opština, ali je koordinacija neophodna da bi se zajednički problemi rešavali na praktičan način. Treba stvoriti uslove za očuvanje ove Oblasti, a tamo gde ima uslova za život, ima uslova i za opstanak. Problemi Vojvodine i ove Oblasti su slične, zato su vrata Izvršnog veća Vojvodine širom otvorena za saradnju, ali ne da se stvaraju debatni klubovi, već da saradnja treba da sadrži elemente praktičnosti.

STOJAN BERBER, potpredsednik IV Vojvodine, smatra da je neophodno da se SO SBZS i Vojvodina oslanjaju jedna na drugu u svemu. Prirodni potencijali ove Oblasti su veliki, i treba ih iskoristiti. Prije izbijanja ratnih sukoba i secesije jugoslovenskih republika, Osijek je bio glavni preradni centar za proizvode sa ovog područja. Sada bi to trebalo da bude Vojvodina. Stoga na ovim područjima ne bi trebalo graditi one privredne kapacitete koje ima Vojvodina, da ne dođe do dupliranja kapaciteta. Međutim, to sve treba biti urađeno na pravi način, tako da ova Oblast od toga ima koristi, a ne da se zloupotrebljava, i da se, za nečiji drugi interes, iz ove Oblasti samo izvoze jeftine sirovine, kao što je to u bivšoj Jugoslaviji činila Slovenija u odnosu i na štetu drugih republika. Ova Oblast bi sve objekte u Vojvodini trebala koristiti kao svoje, tim više što oni sada svi i ne rade sa punim kapacitetima, zbog poznate situacije.

Nadalje, treba dati inicijativu za primarnu emisiju, kako bi se zaposlilo što veći broj ljudi. Treba sve probleme staviti na papir, a zatim napraviti prioritet, i rešavati jedan problem. Prvo bi trebalo osposobiti one objekte gde za obnovu nisu potrebna velika ulaganja. Na ovim prostorima najvažnije je obraditi zemlju, jer su potencijali u poljoprivredi veliki. Ali se ne smije dozvoliti da se dogodi, kao prošle godine, da se žito proda po bagatelnim cenama, a ovo područje ostavi bez osnovne namirnice.

LJUBOMIR LUKIĆ, pok.[rajinski] sekr. za informisanje, ističe da su u njegovom resoru svi spremni da učine sve kako bi pomogli, i u to ne treba sumnjati, ali je svestan da na polju informisanja treba jako puno učiniti. Neinformisan narod je razoružan narod. Svi smo mi sirotinja, ali gde je dobre volje, nađe se i ostalo.

Dr. SMILJANIĆ ŽIVORAD, pok. sekr. za društvene i javne delatnosti smatra da je dobro što je do ovog sastanka došlo, jer će tako i saradnja biti bolja. Dunav ne sme biti stvarna granica između naša dva naroda. Mi imamo vrlo dobru saradnju među opštinama koje se neposredno naslanjaju jedna na drugu. Veze između nas ne smiju biti takve da smo jedni gosti, a drugi domaćini već da smo svi domaćini, jer ovo je jedna teritorija i jedan narod.

BAREŠEVIĆ BOŠKO, pok. sekr. za privredu, trgovinu i ugostiteljstvo, kratko je rekao da očekuje konkretne dogovore i resorne susrete, ali smatra da se zajednički može mnogo učiniti.

RODOLJUB ETINSKI, pok. sekr. za kulturu, smatra da saradnja iz njegovog resora neće početi ovim sastankom, jer takva saradnja već postoji. Navodi primere dosadašnje saradnje i pomoći, kao što je kupovina udžbenika, organizovanje zimovanja učenika osnovnih škola sa ovog područja u Vojvodini, i slično. I smatra da ovi prostori Vojvodine moraju imati jedinstven kulturni proces.

MILAN ORLOVIĆ, pok. sekr. za finansije, ističe u svojoj diskusiji da je saradnje u ovoj Oblasti već bilo od ranije, ali da se, nažalost, nije moglo mnogo učiniti, bar ne do sada, jer je stanje totalno nesređeno po pitanju platnog prometa. Ali neki su pomaci učinjeni, i rešenje ovog problema krenulo je nabolje. Jer, smatra ministar Orlović ova je saradnja vrlo bitna, bez te saradnje i druge idu mnogo teže.

ČUROVIĆ OLGA, pok. sekr. za poljoprivredu, takođe navodi da je i u njenom resoru do sada bilo saradnje. Ugovorene su setve suncokreta, soje, šećerne repe, ali sve bi moglo i

mnogo bolje. Svi raniji ugovori nisu ispoštovani. Zatim postoje i problemi sa carinom, a to rezultira kašnjenjem robe, ili roba uopšte ne bude isporučena.
MIROSLAV BOŽIĆ, "Radio Novi Sad": Informisanje najbolje pokazuje kako su nas prethodnici delili. Mnogi ljudi čak nisu ni znali, do izbijanja ratnih sukoba, da i na ovim prostorima žive Srbi. Tokom rata saradnja je bila dobra, ali se stiče utisak da je sada mnogo lošije, kao da sami pridonosimo razdvajanju. U Borovu Selu je tokom rata krišom osnovan srpski radio. Sada se, međutim, mora što pre dogovoriti da se u oblasti informisanja stvori neophodno jedinstvo.
DIREKTOR BANJE "JUNAKOVIĆ", ističe da je saradnja u zdravstvu neophodna. Raspadom Jugoslavije napravljeno je veštački kao da su i srpske Krajine izašle iz Jugoslavije, zato je nastao problem sa monetom koja se na teritoriji Jugoslavije ne prizna. Ali, iako fondovi nemaju prava, osiguranici se primaju na lečenje u Vojvodinu.
Najveći problem je nabavka lekova, te treba postići dogovor sa prozvođačima kako bi se nadoknadili proizvodi onih kuća koje više nisu na teritoriji Jugoslavije. Zbog embarga nemoguće je doći do lekova, jer lekovi su izuzeti iz zabrane samo kad dolaze kao humanitarna pomoć, ali nije moguće ih uvoziti. Zato su ugroženi najviše hronični bolesnici, to je eutanazija hroničnih bolesnika. Ovim područjima treba pomoći i kadrovski. Trebalo bi kadrove po zadatku slati na ispomoć u Krajinu. Apatin će uvek biti otvoren za saradnju, jer ovo je jedna zemlja, jedan narod, a hrana i lekovi su najneophodniji.
Dr. STANIMIROVIĆ VOJA, direktor Medicinskog centra "Sveti Sava" Vukovar, ističe da je stanje u zdravstvu izuzetno teško. Fondovi su prazni. Kao ilustraciju navodi da su za plate protekli mesec posudili novac od NIK – a Mirkovci. Ova oblast se oslanja na Apatin, Sombor i Sremsku Mitrovicu. No, unatoč svemu, bolnica u Vukovaru mora opstati, makar osnovna odelenja. Stručnih problema i dalje ima.
PAJO NEDIĆ u svojoj diskusiji istakao je da u ovim uslovima kada imamo dve milicije, dve vojske i dve carine, privreda teško može živeti. Moramo se dogovoriti o onome što može biti brzo sanirano i brzo realizovano.
RADAKOVIĆ NIKOLA, direktor kombinata "Borovo", smatra da bi bilo u ovom momentu značajno vratiti iz Srbije sve kadrove sa ovog područja.
ŽIGIĆ VASO: Paritet za monetu je utvrđen, i sve je pod kontrolom Narodne Banke Jugoslavije, međutim, to neće biti generator inflacije u Jugoslaviji, već mora da bude rezultat svih privrednih resursa Krajine. Što se carinske kontrole tiče, takva evidencija je neminovna, radi bilansa roba, kao i smanjenja kriminaliteta.
VIŠIĆ dr. MILORAD, smatra da nije dobro što smo se zatvorili u četiri države, a ni jedna nije priznata. Krajina je do sada živela kao u konzervi sa tri obruča blokade. Jedan od tih obruča je front, drugi monetarni sistem, a treći UNPROFOR. Problemi su i zbog udaljenosti Vlade u Kninu. Takođe smatra da izbeglice treba vratiti iz Srbije na ovo područje, tako da se sredstva mogu ulagati sa ove strane Dunava.
MATIĆ PERO, ističe da je u ratnim i poratnim godinama teško govoriti o kulturi, međutim, morala bi joj se posvetiti dužna pažnja. Srpske se bliskosti jedna na drugu naslanjati moraju.
Problemi su i kadrovi, stoga kadrove moramo hitno vratiti iz Srbije, jer bez toga nema nam opstanka.
ARDALIĆ MILAN, iznosi podatke iz agrara, gde je stanje alarmantno. Razlozi su poznati: nedostatak rezervnih delova za mehanizaciju, nafta, kišni dani, ali takođe i javašluk. Problem je i u tome što su se zemljoradničke zadruge pretvorile u male prčvarnice, koje su se za vreme rata bavile isključivo kupovinom i prodajom. Iz primarne misije dodeljena su

sredstva u iznosu od 33 milijuna dinara, što, preračunato u DM, iznosi 1.500, a to znači samo 30 DM po hektaru obradive površine, dok je poznato da je cena koštanja samo oranja po jednom hektaru 50 DM. Pojedinci mešetare i prenose robu preko mosta. Poljoprivreda u društvenom sektoru je u teškom kolapsu, dok je stanje u privatnom sektoru i gore. Tome treba dodati i činjenicu da se 12 hiljada hektara obradive površine nalazi u zoni razgraničenja i ne mogu se obraditi.

BRNOVIĆ MITAR, ministar za poljoprivredu RSK, nadovezao se na gornju diskusiju. Poljoprivreda je glavni deo proizvodnje ove srpske Oblasti. Naši problemi su identični sa problemima Vojvodine, samo su izoštreniji. Dolaskom UNPROFOR – a obećali smo da će granice biti bezbedne, te da ćemo tako moći osloboditi sve ljude ratne obaveze, te tako pomoći poljoprivrednoj proizvodnji, budući da su radno najsposobniji muškarci ove Oblasti mobilisani, pod oružjem.

REBRAČA JOVO, smatra da je sada potrebno dati načelne okvire u kojima se može razgovarati. Trebalo bi više pažnje posvetiti ljudima koji poseduju veće količine novca u privatnim džepovima, osmisliti fondove, te pridobiti te ljude da ulože svoj privatni kapital.

KNEŽEVIĆ MILAN, ministar za prosvetu RSK, naziva Baranju najlepšim delom Vojvodine, i smatra da je naš osnovni pravac kretanja upravo prema Vojvodini. Teško nam je, ali ćemo izdržati i neizdrživo.

STOJAN NOVAKOVIĆ, predstavnik "SDG Kompanije", smatra ovaj skup historijskim.

Na ovom području svakoga se smatra secesionistom, ko samo počne da razmišlja o razvoju u privredi. "SDG" ulaže mnogo u ovo područje, ali ima i veoma ambiciozne planove za daljnja ulaganja. Smatra da ova Oblast uz pomoć Vojvodine može proizvesti hrane za 5 miliona ljudi.

Trenutno u "SDG Kompaniji" radi 118 ljudi. Odluka je da se od čistog prihoda sredstva usmeravaju za obrazovanje, medicinu i kulturu.

PEROŠEVIĆ BOŠKO u završenoj reči naglašava da je zajedništvo naš osnovni moto. Ne smemo dozvoliti stvaranje država u državi. Srpske se zemlje prirodno povezuju. Što se tiče SO SBZS najvažnije je stvoriti uslove za maksimalno korišćenje potencijala. Važno je uraditi bilo što čak i najmanje, i to medijski obraditi, treba razmisliti o stvaranju imidža ove Oblasti i medijski je predstaviti svetu.

LJUBOMIR LUKIĆ iznosi na kraju ideju, za koju smatra da bi okupila sve Srbe, pa i one u dijaspori. U jednoj humanitarnoj akciji, koja bi se mogla nazvati: "Svako naseljeno mesto obnavlja po jednu kuću u Vukovaru". Ova bi se akcija sastojala u tome da svako naseljeno mesto u Srbiji, već prema svojoj veličini obnovi svaki po jedan stambeni objekat u Vukovaru, dok bi gradovi obnavljali svaki po jednu veliku građevinu. Ovu bi akciju trebalo da vodi TV i "Radio Novi Sad".

PREDSEDNIK MILAN ILIĆ, zatvara sednicu i konstatuje da Srbi moraju graditi onakvu državu kakva im je potrebna, da bi ostali kao narod. Moramo se, pri tome, služiti lukavstvom, po ugledu na naše neprijatelje, a pred svetom zagovarati mir.

SASTANAK JE ZAVRŠEN u 15,00 časova.
Zapisnik vodila: Radunković Dragica

Preslika, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 017-106.

162

1993., ožujak 19.
Vukovar

Izvješće o radu Republičkog javnog tužilaštva RSK, sa sjedištem u Vukovaru, tijekom 1992. godine, Skupštini RSK u Kninu

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
REPUBLIČKO JAVNO TUŽILAŠTVO M.P.[245]
V U K O V A R
Broj: KTP – 27 / 93.
Vukovar, 19. marta 1993. godine

SKUPŠTINI RS KRAJINA

IZVEŠTAJ O RADU JAVNOG TUŽILAŠTVA
RS KRAJINA U 1992. GODINI

Organizacija i broj zaposlenih u JT RS Krajina

Javno tužilaštvo RS Krajina organizovano je trostepeno – konstituisano je osam opštinskih tužilaštava, tri okružna tužilaštva i Republičko javno tužilaštvo. Javno tužilački posao u navedenim tužilaštvima obavlja 25 javno tužilačkih funkcionera, dok administrativni posao obavlja 19 administrativnih radnika.

Pregled rada javnog tužilaštva RSK

a) Opštinska javna tužilaštva

OJT u 1992. godini ukupno su zaprimila 4771 krivičnu prijavu, od toga 2464 protiv poznatih počinilaca i 2307 protiv nepoznatih počinilaca krivičnih dela. Sve zaprimljene krivične prijave protiv poznatih počinilaca su obrađene, te su opštinska javna tužilaštva u 1992. godini podigla 372 optužnice ili optužna predloga, 1031 zahtev za sprovođenje istrage, 254 krivične prijave rešenjem su odbačene, jer se nije radilo o krivičnom delu, 285 krivičnih prijava ustupljeno je nadležnim sudijama za prekršaje i drugim državnim organima, u 450 slučajeva zatražena su prethodna obaveštenja od SUP – a, izjavljeno je 33 žalbe, opštinski javni funkcioneri prisustvovali su na 736 rasprava, 920 istražnih ročišta i 343 uviđaja.

b) Okružna javna tužilaštva

Okružna javna tužilaštva u 1992. godini zaprimila su ukupno 1989 krivičnih prijava, od čega 1163 protiv poznatih počinilaca i 893 protiv nepoznatih počinilaca krivičnih dela. Sve zaprimljene krivične prijave takođe su obrađene, tako da su u 1992. godini okružna javna tužilaštva podigla 241 optužnicu za najteža krivična dela, podnela 812 zahteva za sprovođenje istrage, 45 krivičnih prijava odbacila rešenjem, u 76 slučajeva zatražila od SUP – a prethodna obaveštenja, okružni javni tužioci prisustvovali su na 230 rasprava, 613 istražnih ročišta i 207 uviđaja.

Javno tužilaštvo RS Krajina u 1992. godini pratilo je kretanje kriminaliteta u RS Krajina, te o istom blagovremeno u formi informacija o stanju kriminaliteta u RSK obavestilo Skupštinu, Vladu i druge organe. Međutim, očigledno je da Skupština i Vlada nisu ozbiljno shvatili upozorenja o stanju kriminaliteta u RSK, jer do sada nisu organizovali pravu

---

[245] Prijemni pečat: Ministarstvo pravosuđa i uprave RSK, broj: 01 – 052, 2. 4. 1993.

raspravu o stanju kriminaliteta u RSK, niti su preduzeli druge mere radi suzbijanja istog. Vlada je jedino u više navrata raspravljala o radu organa unutrašnjih poslova, ali na žalost bez prisustva predstavnika pravosuđa, iako su isti jedini merodavni, ovlašteni i stručni da ocenjuju rad organa unutrašnjih poslova.

Budući da je izostala neophodna saradnja sa Skupštinom i Vladom, RJT i okružna javna tužilaštva tokom 1992. godine održali su u cilju utvrđivanja jasne politike krivičnog progona više koordinacionih sastanaka po regijama s predstavnicima organa unutrašnjih poslova, sudova i političke vlasti. Na navedenim sastancima, nakon zajedničke ocene da je vršenje krivičnih dela postalo masovna pojava u RS Krajina, dogovoreno je da se krene u selektivni progon počinioca krivičnih dela, zavisno od stepena društvene opasnosti počinjenih krivičnih dela. Međutim, izveštaji opštinskih i okružnih javnih tužilaštva ukazuju da postignuti dogovor nije dosledno sproveden u život, tako da i dalje "ruci pravde" nisu dostupni krupni kriminalci kojih u Krajini ima sve više, kao i lica koja zbog svojih zasluga ili moći ostaju i dalje nedodirljiva.

Javno tužilaštvo RS Krajina u 1992. godini ukupno je zaprimilo 6760 krivičnih prijava (3627 kriv. prijava protiv poznatih počinilaca i 3133 protiv nepoznatih počinilaca). Najveći broj krivičnih prijava podneli su OUP (oko 90%). Ostale krivične prijave podneli su građani i privredni subjekti, dok inspekcijske službe i finansijska policija nisu podneli nijednu kriv. prijavu. Opšta karakteristika krivičnih prijava zaprimljenih od OUP – a je da je broj krivičnih prijava protiv poznatih i nepoznatih počinilaca maltene identičan, što zahteva HITNO poboljšanje otkrivačke delatnosti OUP – a.

Posebnu pažnju izaziva nesprečavanje, a zatim kriminalističko neobrađivanje masovnih kriminalnih radnji, kao što su naprimer pljačke oslobođenih mesta, otuđivanje društvene imovine, prirodnih bogatstava (krivolov, nezakonit ribolov i šumska krađa). Kada se zna da su za navedena krivična dela u 1992. godini podnesene krivične prijave samo protiv izuzetno malog broja građana RS Krajina, onda je potpuno jasno da je između kriminala obuhvaćenog krivičnim gonjenjem i kriminala koji je izbegao svaki progon ipak velika razlika, ali na žalost u korist ovog drugog. Ponekad je masovno vršenje krivičnih dela prožeto socijalnim elementima (pogotovo kada je u pitanju šumska krađa), ali ipak smatramo da isto prvenstveno ukazuje na: prvo – opštu društvenu nedisciplinu koja preti da preraste u haos i drugo – neefikasnost vlasti u suzbijanju iste.

Inače, za bezbednost RS Krajine bez sumnje je naopasnije otuđivanje društvene imovine kroz različite oblike privrednog kriminala. Država u kojoj ne funkcionišu inspekcijske službe, finansijska i poreska kontrola, u miliciji nema stručnog kadra za suzbijanje privrednog kriminala i kada u društvu nije rešeno svojinsko pitanje, predstavlja pravi "eldorado" za kriminalce "belog okovratnika". Privredni kriminal je u RS Krajina poprimio oblik pojave i prouzrokovao već opažljivo socijalno raslojavanje. Na žalost do sada nije podnešena ni jedna krivična prijava za privredni kriminal.

Prateći rast kriminala u 1992. godini uočili smo da je u 11. i 12. mesecu došlo do znatnog pada istog, što je bio rezultat koordinirane akcije organa krivičnog gonjenja na području cele Krajine. Nažalost, nastupanjem ratnog stanja ponovo dolazi do porasta kriminaliteta. Analiza zaprimljenih krivičnih prijava ukazuje da su u 1992. godini bile dominantne tri grupe krivičnih dela – krivična dela protiv života i tela, protiv imovine i protiv bezbednosti javnog saobraćaja.

1. Krivična dela protiv života doživela su i doživljavaju punu ekspanziju na području cele RS Krajina, što izaziva ogorčenje poštenih i mirnih građana, jer su iz dana u dan sve manje bezbedni. Tačnost iznesene konstatacije najbolje potvrđuju podaci o broju ubistava,

pokušaju ubistava, samoubistava i teškim telesnim povredama, koji moraju da budu za vlast zabrinjavajući. Kada ovome dodamo veliki broj nesređenih slučajeva i nehatnih krivičnih dela koji takođe imaju za posledicu gubljenje života ili teško ranjavanje, dolazimo do zaključka da je bezbednost građana RS Krajine ugrožena kako spolja tako i iznutra.

Obzirom na učestalo izvršavanje kriv. dela protiv života i tela i činjenicu da su žrtve navedenih kriv. dela uglavnom vojno sposobna lica, JT je ocenilo da pomenuta krivična dela ugrožavaju bezbednost RS Krajina, te je zauzeto radikalan stav o primeni instituta pritvora i o kaznenoj politici. Nadležna tužilaštva su za krivična dela protiv života i tela uvek predlagali pritvor i u pravilu najavljivali žalbu zbog odluke o kazni. Ovakav stav tužilačke organizacije prihvaćen je od sudova, te je tokom 1992. godine pritvoreno oko 450 lica, a kaznena politika je pooštrena. Koliku stvarnu opasnost za bezbednost RS Krajina predstavljaju krvni delikti najbolje pokazuje zbirni podatak da je istima iz stroja izbačena jedna prava brigada. Ako je i u ratu, puno je.

Budući da do sada utvrđeni motivi koji se kreću od beznačajne svađe pa do koristoljublja i klasične borbe za vlast, ukazuju na moguću dalju ekspanziju u celoj RS Krajina, smatramo da je došlo vreme da se na suzbijanju istog maksimalno angažiraju svi – počev od državnih organa kojima je to osnovni posao (SUP i pravosuđe), pa do nosilaca zakonodavne i izvršne vlasti (Skupštine i Vlade). Pri tome, Skupština bi morala da utvrdi jasnu politiku krivičnog progona koju će Vlada razraditi i starati se o njenoj realizaciji.

2. Paralelno sa ekspanzijom krvnih delikata u 1992. godini odvijala se i ekspanzija krivičnih dela protiv imovine. Bili smo na žalost uglavnom nemi svedoci pljačke prirodnog bogatstva, napuštene imovine i društvene svojine. Nismo u početku ratnih sukoba pojavne oblike sasekli u korenu, pa je vremenom "uzeti tuđe" postalo normalna stvar.

Pored ovog klasičnog protupravnog prisvajanja tuđe imovine u 1992. godini uznemirenje i ogorčenje poštenih građana RSK izazvali su i pokušaji legalizacije protivpravno pribavljenih motornih vozila. Kako vlast nije imala snage da sva ta vozila oduzme, držaoci istih pokušavaju da ih legalizuju u parničnom ili vanparničnom postupku, koristeći lažne svedoke i isprave. RJT blagovremeno je ocenilo da se tu radi uglavnom o pokušaju legalizacije takozvanog ratnog plena, pa je OJT – u naredilo da se obavezno uključe u pomenute postupke, a samo je u istim predmetima izjavilo 17 zahteva za zaštitu zakonitosti.

3. Krivična dela protiv bezbednosti javnog saobraćaja takođe su poprimila zabrinjavajući obim, što je u izvesnom smislu bilo i za očekivati, jer se lošim cestama RSK kretao veliki broj tehnički neispravnih vozila, kojima su upravljali vozači pod uticajem alkohola i bez vozačkog iskustva. Ipak, ova krivična dela imaju tendenciju pada, jer su u međuvremenu proradile službe za registraciju motornih vozila i pooštrena je kontrola saobraćajne milicije.

U izveštajnom periodu pored navedenih krivičnih dela posebnu pažnju zbog svog kontinuiteta zaslužuju dva krivična dela – nedozvoljena trgovina (šverc) i izazivanje opšte opasnosti. Nefunkcionisanje inspekcijskih i drugih državnih službi, ili bolje rečeno izostanak bilo kakve državne kontrole, omogućio je skoro legalizaciju nedozvoljene trgovine (šverca). Šverc je postao toliko masovna pojava, da se trenutno istim bavi veći broj građana RSK kao svojim osnovnim zanimanjem. Organizovano ili pojedinačno šverca se sve – od duvana i hrane pa do oružja. Nažalost, samo manji broj švercerskih grupa je otkriven i krivično gonjen.

RSK već duže vreme je u ratu ili stanju neposredne ratne opasnosti, pa je i krivično delo izazivanja opšte opasnosti postalo naša svakodnevica. Kako ćemo verovatno još dugo morati da živimo "židovski" (s oružjem u ruci) trebamo HITNO preduzeti određene mere u cilju kontrole i kontrolisane upotrebe oružja i eksplozivnih materija, jer samo na taj način

možemo znatno smanjiti izvršavanje navedenog krivičnog dela. Naravno sve ovo moći će se uspešno uraditi samo ako na tome budu zajednički angažirane i civilne i vojne vlasti.

Kako je već istaknuto, nastupanjem ratnog stanja ponovo je porastao i kriminalitet. Međutim, analizom kriv. prijava iz tog perioda uočili smo da je poboljšana otkrivačka delatnost OUP – a, jer su uglavnom svi počinioci težih kriv. dela otkriveni, a i primećeno je da je milicija u pojedinim sredinama prevazišla "strah" i uglavnom obavlja svoju funkciju propisanu ustavom i zakonom. Ako se ovakav trend OUP – a nastavi, pravosuđe kadrovski ekipira, Skupština i Vlada utvrde jasnu politiku krivičnog progona i ostvari se potpuna saradnja i funkcionisanje svih državnih organa, a posebno saradnja civilne i vojne vlasti, za očekivati je da će se u budućnosti u RSK uspostaviti red i mir.

Ipak, RSK trenutno je u ratu s ustaškom državom i sigurno je da izneseni unutrašnji problemi ugrožavaju bezbednost Krajine i izazivaju revolt poštenih građana, pogotovo onih koji s puškom u ruci na prvoj liniji brane Krajinu. Zbog toga ukoliko izneseni problemi ne budu što hitnije rešeni, pojava samoorganizovanja građana nikog ne treba da iznenadi, jer to će im biti jedini preostali način da zaštite svoje najdraže, sebe i svoju imovinu.

Jedna od posebnih karakteristika izveštajnog perioda je i stalni napad na pravosuđe. Pravosuđe je napadao "svako i za svašta" i to u pravilu kada nisu bili prisutni predstavnici pravosuđa. Inače, napadi su uglavnom neosnovani, prožeti laicizmom i u stilu "napad je najbolja odbrana". Ipak, zbog učestalosti istih među zaposlenim u pravosuđu prevladalo je mišljenje da je pravosuđe u RSK "dežurni krivac za sve" i da nije isključeno da jednog dana bude optuženo i za Miljevački plato, Maslenički most, Glinski trokut, itd. Javno tužilaštvo smatra da su i ovi napadi takođe dokaz loše saradnje između državnih organa, jer u njima su veoma često iznešene stručne stvari koje su prethodno morale biti raspravljene na sastanku s predstavnicima pravosuđa.

Koliko su teški uslovi rada u pravosuđu i kakav ugled pravosuđe uživa u RSK možda najbolje pokazuje podatak da JT za šest meseci nije uspelo da angažuje ni jednog pripravnika, pri čemu su mladi pravnici koje smo pokušali da angažujemo izjavili da bi u tužilaštvu možda radili samo kada ne bi mogli nigde da se zaposle. Kako ova agonija traje od formiranja pravosuđa, opravdano se postavlja pitanje da li smo mi potrebni ili ne?

Gospodo poslanici, izjasnite se!

REPUBLIČKI JAVNI TUŽILAC
Milorad Trošić, [v.r.]

M.P.[246]

Dostavljeno:
1. Skupština RS Krajina
2. Ministarstvo pravosuđa i uprave Ilok
3. Okružno jav. tužilaštvo Beli Manastir
4. Okružno jav. tužilaštvo Knin
5. Okružno jav. tužilaštvo Glina
6. arhiva – ovde

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A-121-104.

[246] Okrugli pečat: Republičko javno tužilaštvo RSK, Knin.

163

1993., ožujak 19.
Vukovar

Dopis Republičkog javnog tužilaštva RSK, sa sjedištem u Vukovaru, Okružnom javnom tužilaštvu u Glini, kojim dostavljaju na nadležni postupak spis Vojnog tužilaštva Beograd vezan uz nestanak ruskih novinara Nogin Viktora i Genadij Kurinoja na području Hrvatske Kostajnice

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
REPUBLIČKO JAVNO TUŽILAŠTVO M.P.[247]
V U K O V A R
Broj: KTR – 26 / 93.
Vukovar, 19. marta 1993. godine.

OKRUŽNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU
G L I N A

Predmet: Dostava spisa na nadležni postupak

U prilogu ovog dopisa dostavljaju vam se spis Vojnog tužilaštva Beograd br. KI – 1459 / 92. protiv NN učinioca zbog kriv. dela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st. 1. KZ SFRJ, počinjenog na štetu ruskih novinara Nogin Viktora i Genadij Kurinoja i spis saveznog državnog tužioca iz Beograda br. KTR – 94 / 92. o istom događaju, a na nadležni postupak.

Kako se tragovi ruskih novinara Viktora Nogina i Genadij Kurinoja gube na području Hrvatske Kostajnice, to vam dostavljamo navedene spise radi nastavka sprovođenja daljnjih istražnih radnji i uvrđivanja činjenica o njihovom nestanku.

Ukoliko generalni tužilac Ruske federacije bude imao eventualne sugestije u daljnjem radu na ovom predmetu, isti će vam se neposredno obratiti pošto je obavešten da su spisi ustupljeni na nadležni postupak Jav. tužilaštvu Republike Srpska Krajina.

REPUBLIČKI JAVNI TUŽILAC
Milorad Trošić, [v.r.]

Prilog:
– Spis Vojnog tužilaštva Beograd, br. Ki – 1459 / 92.
– Spis saveznog državnog tužioca br. KTR – 94 / 92.

O tome obavest:
– Ministarstvo za pravosuđe i upravu Ilok

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 103-012.

[247] Prijemni pečat: Ministarstvo pravosuđa i uprave RSK, podaci nečitki.

164

1993., ožujak 20.
Lještani
Zapisnik sa sastanka poslanika Skupštine SO ZS na kojemu se raspravljalo o sporazumu o normalizaciji odnosa, koji su hrvatski i srpski predstavnici potpisali u Daruvaru u veljači 1993. godine

---

Z A P I S N I K
sa sastanka održanog dana 20. 03. 1993. godine u Lještanima sa početkom u 12,00 časova.

M.P.[248]

D n e v n i   r e d

1. Vanredno sazivanje Skupštine oblasti Zapadne Slavonije
2. Ostala pitanja

AD 1

Vanrednu sjednicu je otvorio Ratković Stevo pošto svi poslanici nisu bili prisutni, kao ni Lovrić Đorđe predsjednik – poslanik. Sutra je sjednica vanrednog karaktera, Skupština oblasti Zapadna Slavonija, koja će se održati u Okučanima.

Lovrić Đorđe se pojavio na sastanku.

Ratković Stevo je citirao intervju Gorana Hadžića i Mile Paspalja, koji je izašao u "Politici". Goran Hadžić je dao intervju da je politika zapadne Slavonije autonomaška, separatistička i izdajnička, koja pravi aranžman za povratak izbjeglica, tj. da narod bude odveden u okupacijsku zonu gdje je hrvatsko zakonodavstvo. U kasarni Polom u Doljanima potpisan je tajni sporazum tj. hrvatski dokument. Hadžić i Paspalj su mišljenja da su potpisnici tog dokumenta sa strane Vlade zapadne Slavonije izdajnički.

Lovrić Đorđe: Đoko je dao primjedbu da pošto nema više od pet poslanika, da se ne može smatrati kao klub poslanika na ovom sastanku. Smatra da će nam govoriti kao Lovrić Đorđe, pošto smo se skupili na ovoj sjednici da govori kao Srbin. Sporazum u Doljanima nije potpisan u Hrvatskoj i nije potpisan na Hrvatskom. Moja volja i zahtjev za povratak u Daruvar je isto što i vaš, da se vratimo na našu srpsku zemlju u Daruvar. Dokument koji je potpisan u Doljanima je 19. 02. 1993. u 16 sati bio raspravljen na sastanku održanom u Lještanima, nije bio tajan kako se proziva. Taj dokumenat je išao u Skupštinu. U Skupštini je određeno tko od ljudi je ovlašten za pregovore. Sve primjedbe sam uvažavao i prihvaćao što se tiče mojih pregovora. To je sporazum dve strane, i bio je posredan u nadležnosti UNPROFOR – a. Ako sporazum ne odgovara naši poslanici na Skupštini mogu da ga odbace. Plan i program povratka bio je prihvaćen na Skupštini. Nije ni jednom riječju govoreno o političkom uređenju na tom terenu. Političko rešenje će biti rješavano na drugom mjestu. Ne želim biti izdajnik, a ne želim biti ni takozvani. Uložio sam se maksimalno JA i moja materijalna dobra od privatnog i kolektivnog dobra. U ratovanju na našem području sam maksimalno ulagao svoje znanje i sposobnosti. Nisam započinjao niti jednu političku bitku na našem terenu. Ubeđenja sam da Daruvar nećemo dobiti ratom. Izvinjavam Vam se

---

[248] Prijemni pečat: podaci nečitki.

što Vam nisam mogao donijeti više, možda drugi koji dođu budu radili više. Ograđujem se da sam govorio Daruvarčanima, a ne vojnim obveznicima.

U međuvremenu se pojavio poslanik Đelajlija Branko.

Bosanac Kosta: Na zadnjoj Skupštini u Okučanima sam bio kada je gospodin Ratković napustio sjednicu. Mislim da sam svoj vrhunac uradio sa puškom u ruci. Ne napadam politiku, ali sam sit gluposti moje i svačije i treba da to već prestane. Mi smo sposobni da omalovažavamo sve, a sami ne činimo ništa. Ja sam mišljenja da u Republici Srpskoj Krajini vredi zakon savezni. Želja mi je da se što pre vratim na svoje područje.

Ratković Stevo: Politika zapadne Slavonije nije dala zadovoljavajuće rezultate već kontraproduktivne rezultate. Nema suživota sa našim neprijateljima. Prvi modalitet o zajedničkom životu je u Jugoslaviji, drugi pokušaj kroz maglu bratstva i jedinstva. Zar da to dozvolimo i treći put. Svaki pokušaj traženja formule suživota ne dolazi u obzir. To ja govorim kroz vojne jedinice i svakome ću to reći. Za nas je sporazum nevažeći. Narod više takve predstavnike neće podržavati, ako budu vodili takovu politiku.

Banović Pero: Da li je obaviještena Vlada u Kninu da je sjednica sutra u Okučanima vanredna? Mogu ti reći Stevo da ti govoriš kao poslanik opštine Okučani, a ne kao Daruvarčan. Daj mi reci čija politika valja, ako ne valja Lovrićeva i Džakulina.[249] Na sve strane smo razbacani gdje nas nitko ne prihvaća, mi nećemo čuvati Okučane. Da li mi ti Stevo obećavaš da ćemo ići ratnom opcijom. Svima nam je dosta čuvanja Okučana, što vojni oficiri nisu došli pre da sa nama obrane zapadnu Slavoniju.

Ratković Stevo: Ako se nešta može uraditi mirom bez veze je to rešavati ratom, ali ovaj sporazum ne daje nikakove garancije da ćemo mi tamo biti zaštićeni. To znači da se mi odričemo svega urađenog za ove dve godine, od formiranja naših ustanova. Ova politika je mnogo lijepoga obećala, a mi nemamo te lijepe rezultate. Nikakova ratna opcija ne dolazi kao politika, mi znamo što hoćemo, hoćemo srpsku vlast. Hrvati su doživjeli vojnički poraz, pa sada žele da kompenziraju, da se vrate stari Srbi, koji će izmreti pa će ta teritorija biti njihova.

Stjepanović Savo: Po tvome Stevo politika do sada nuđena ne valja, daj nam reci koja politika se treba voditi za sve nas. Da se nađe neko rješenje koje je bolje za nas i naš povratak.

Ratković Stevo: Dolazi do sukoba politike cjeline zapadne Slavonije i dijela politike zapadne Slavonije. Mi želimo da slijedimo politiku Republike Srpske Krajine u cjelini, ne odričemo se okupiranog dijela zapadne Slavonije, moramo slijediti politiku cjeline.

Banović Pero: Taj Goran Hadžić koga ti toliko slijediš i reproduciraš nas smatra kolonijalistima koji mu trebaju u istočnoj Slavoniji.

Stjepanović Blagoja: Po svim radnjama koje su se do sada događale vidi se da nas hoće da rasele na područja koja odgovaraju Hadžiću. Ako je mobilizacija za nas što nije i za one u Beogradu i drugim područjima gdje se nalaze.

Komlenić Jovan: Treba da se urade izbori da se vlast odabere, a ne da pozivamo samozvane predstavnike koji su nas izveli sa naše teritorije, a ti nas i dalje vode.

[249] Veljko, predsjednik Oblasnog vijeća SO Zapadna Slavonija.

Lovrić Đorđe: Ja sam za Hadžića izdajnik, a još nisam sjeo na optuženičku klupu. Zbog nekih ovdje se velik broj kadrova neće vratiti, a ne zbog Lovrića. Hadžić je rekao da mi ne možemo mirnim putem u Daruvar na sastanku u Okučanima, ja nisam bio na sastanku, jer sam takozvani. Ja imam pravo da u ovom mirnom procesu odlučim da li želim da se vratim ili ne. Zašto narod zatvaramo u kaveze? Mandat Hadžića će doći na provjeru kao i Lovrića. Vensov[250] plan ja nisam potpisao, u Borovu Selu ga je većina prihvatila. Vensov plan kako je donešen mora se i mjenjati, jer nije dobar za "ružičaste zone" i stoga je i Babić smjenjen.

Smiljanić Duško – aktivni poručnik: Ova politika kako je vođena do dana potpisivanja sporazuma mora pasti. Da se vratim na vreme trajanja rata na našem području. Đorđe, nisi dao da se napadne Sirač i da se spojimo sa Pakracom. Pružena je šansa ustašama da ojačaju obranu Sirača. Kad smo htjeli da spasimo kasarnu nisi nam dao jer smo balavi. U Bijeloj ste bili Đoko na vlasti dok je pomoć koja je dolazila nestajala. Nije mi jasno tko je dao šansu Nikoli Veljku da dobro obavi posao za koji je bio plaćen? Tko vas je postavio da predstavljate narod? Što niste zabranili naseljavanje naših Srba u Baranju, jer njima isto treba Srba? Ako radite za narod, što ga ne branite? Bilo bi bolje da šutite i da se časno razrešite dužnosti, jer ste ovaj narod doista doveli u sirotinju. Mislim da zajednički život nije moguć. Vi znate da se mirno ne možemo vratiti u Daruvar. Jer ako se hoćemo vratiti, to će biti krvavi rat. Oficir sam i smatram da je jaka vojska uslov povratka na naša područja. Kad sam dolazio iz Knina bilo mi je jasno kako da organizujem za povratak vojsku, da bi dobili pomoć jer se sami ne možemo boriti. Vlast se mora mijenjati da bi nešta postigli.

Banović Pero: Mi ne možemo optuživati Lovrića da je predao zapadnu Slavoniju. Dragi oficiri, zašto ste predali sve kasarne, zašto ih niste branili? Vi znate komandovati iz pozadine. Ako vi idete ispred mene idem i ja.

Smiljanić Duško: Vjerovatno nije bilo sposobnih oficira da brane kasarnu. O komandi da oficiri komanduju iz pozadine nisam upoznat. Treba cijeniti to što dolaze mladi kadrovi, a ne da ih se sputava u radu.

Lovrić Đorđe: Smiljaniću ti mene ovdje okrivljuješ za neistinu. Nisam ti nikada rekao da si balav, kod mene si bio kad sam te primio i uputio kod Marović Marka da vas raspodijeli. Lovrića je imenovao štab zapadne Slavonije, protiv moje volje. Sporazum sa Siračom nisam ja potpisao. Predstavnici su bili Žarković[251] i Uskoković[252] i Lovrić. Na nagovor armije nismo htjeli odbiti mirovni plan o nenapadanju, ali nije bio potpisan. Općinski štab je bio za prenošenje od glavnog štaba u borbene jedinice. Kasarna je mogla pasti i ona je pala. Sa komandom oko kasarne je vodio Vukelić Veljko. Ja sam bio samo na vezi da prenosim naređenja. Analiza borbe za Doljane je učinjena kao prve i druge borbe. Predani su uredno opštinskom štabu čiji predstavnik je bio Žarković Krsta. Veljko Nikolić za mene je bio Srbin koji je došao da se bori sa svojim narodom. On kod mene je točio naftu u kamion i ništa drugo nije radio za mene. Nemam zamerki za mlade i mišljenja sam da mlade treba podržati. Ja se slažem da se povučem, Skupština će biti pa će se provjeriti mandati. Pomoć što je stizala bila je u vojnom skladištu, sa materijalnim dobrima nemam ništa, jer su i moja materijalna dobra ostala. Analiza poslije svih borbi je uredno zapisana.

[250] Cyrus Vance, specijalni izaslanik UN-a.
[251] Krsta, pomoćnik ministra unutarnjih poslova RSK i načelnik Uprave PJM RSK.
[252] Čedomir, sekretar Oblasnog koordinacionog odbora Crvenog križa.

Đelajlija Branko: Skrećem na Ratkovićev izraz – politika Oblasnog vijeća – da nije potpisala sporazum u Doljanima, već kao predstavnici vlasti savjeta opština Grubišno Polje, Podravska Slatina i Daruvar uz posredovanje UNPROFOR – a. U Kninu je rečeno da Oblasno vijeće nije potpisalo sporazum. Oblasno vijeće na svojoj sjednici traži od Vlade da precizira tačke o povratku naroda na područje zapadne Slavonije.

Lovrić Đorđe je napustio skup zbog odlaska na drugi sastanak.

Ratković Stevo: Čita sporazum koji je potpisan u Doljanima i koji je očiti dokaz o izdaji. Srpska opština se obezvređuje sa strane Hrvatske – političko rješenje za našu Krajinu je silom.

Sastanak je završen u 15,30 časova.

Zapisničar:
Častek Dinka, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 10., kut. 9.

165

1993., ožujak 21.
Benkovac

Izvješće SJB Benkovac MUP-u i SUP-u RSK u Kninu, kojim ih se upoznaje s ubićenjem civila hrvatske nacionalnosti, Jose Žepine i njegove supruge, koji su pokušali prijeći na slobodni teritorij RH

STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI
BENKOVAC
Broj: 08 – 01 – 2 – 03 – 162 / 2 – 93.
Benkovac, 21. 03. 1993. god. – OTVORENO –

MUP RSK
SUP KNIN – NA ZNANJE

M.P.[253]

PREDMET: Žepina Joso, uputa traži se.

Dana 19. 03. 1993. god. nakon saznanja da su u svojoj kući u selu Jagodnja Donja pronađeni mrtvi njihove komšije Žepina Stipan, njegova supruga Ljubica, sestra Marica i Žarković Milovan, Žepina Joso i njegova supruga, stari oko 70 godina, pokušali su preći u predjelu Kakme na hrvatsku stranu, iako su oni rekli da su išli u kamp kenijskog bataljona koji više ne postoji u Kakmi, ali su ih pripadnici vojske RSK uhvatili i predali radnicima SJB Benkovac. Prilikom dovoženja u stanicu u prolasku kroz Jagodnju Donju zamolili su radnike SJB da iz kuće uzmu neke stvari, među kojima su uzeli i 2.275 američkih dolara i 40 portugalskih eskudosa. U dogovoru sa opštinskim javnim tužiocem, koji obavlja i određene poslove oko dobrovoljnog prelaska Hrvata iz RSK u RH, nakon obrade Žepine

[253] Prijemni pečat: MUP RSK, Knin, broj: 08 / 3 – 26 – 406.

su prebačene u Podlug u kamp kenijskog bataljona, obzirom da za pet – šest dana će jedna grupa Hrvata moći preći u Hrvatsku, pa bi i Žepine mogle da sa njima idu.

Od Žepine smo prije prebacivanja u Podlug uz potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta oduzeli 2.275 američkih dolara i 40 portugalskih eskudosa.

Molimo vas da nam date instrukcije kako postupiti sa privremeno oduzetim dolarima i eskudosima i da nas o tome odmah obavjestite depešom.

NAČELNIK
Slobodan Vujko

Predao dana 21. 03. 1993. god. Sovulj u 09,50 sati
Primio: Dmitrović OK ZZZZ

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 14.

166

1993., ožujak 21.
Petrinja

Iz zapisnika sjednice Skupštine općine Petrinja na kojoj se raspravljalo o aktualnoj vojno-političkoj situaciji na tlu općine

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SKUPŠTINA OPŠTINE PETRINJA
Broj: 1 – 30 / 93.
Petrinja, 21. III. 1993.

SKRAĆENI ZAPISNIK

sa sjednice Skupštine opštine Petrinja održane 20. III. 1993. godine u sali Vatrogasnog doma Petrinja, s početkom u 10,00 sati. Sjednici je prisustvovalo 46 odbornika.

Sjednicu je otvorio predsjednik SO gospodin Dragan Vojnović, pozdravio sve uvažene goste i odbornike SO, te predložio dopunu dnevnog reda u odnosu na prijedlog koji je na pozivima dostavljen odbornicima. Dopuna dnevnog reda glasi: Za 4. tačku dnevnog reda predlaže se – informacija o organizaciji zdravstva u Petrinji, a za 5. tačku dnevnog reda – ostala pitanja.

Prijedlog je jednoglasno usvojen, te je na osnovu toga utvrđen slijedeći

D n e v n i r e d:

1. Informacija o: a) vojnoj situaciji (referent: kom. petrinjske brigade)
   b) političkoj situaciji (referent: predsjednik Skupštine opštine)
   c) bezbedonosnoj situaciji u opštini Petrinja (referent: načelnik SJB)
2. Izvještaj o realizaciji zaključaka sa sjednice Skupštine opštine Petrinja održane 17. XII. 1992. godine (referent: predsjednik Izvršnog savjeta)
3. Rasprava i donošenje zaključaka
4. Informacija o organizaciji zdravstva u Petrinji
5. Ostala pitanja.–

Ad. 1. a) Komandant 31. brigade, major Gruborović Nikola, upoznao je prisutne odbornike i uvažene goste sa trenutnom vojnom situacijom u Republici Srpskoj Krajini, ističući da je ustaška vlast u Hrvatskoj izvršila najnoviju agresiju na teritoriju RSK, tako da odgodi rješavanje ekonomskih i političkih problema, te da očuva svoje pozicije u izborima. Pored svih upozorenja da se Hrvatska intenzivno priprema za napad, svjetska javnost i zaštitne snage UNPROFOR – a dozvolile su nasilni upad ustaških snaga na teritoriju pod njihovom zaštitom. Neprijatelj je sa pripremama za agresiju započeo intenzivno prošle godine, te je pod plaštom vojnih vježbi na sjevernodalmatinsko područje skoncentrisana vojna tehnika i oko 15.000 vojnika. Sa druge strane RSK, poštujući dosljedno mirovni plan, imala je duž toga dijela granice oko 150 milicionera naoružanih pješadijskim oružjem. Komandi SV bile su vezane ruke, jer iako su se i tada znali ciljevi napada, sav potencijal vojne sile, tehnika i teško naoružanje bili su u skladištima pod kontrolom UNPROFOR – a i nisu smjeli biti izvučeni pošto bi naša strana bila automatski proglašena za krivca.

Major Gruborović također ističe činjenicu da je ustaški agresor pretrpio velike gubitke u ljudstvu (oko 3000). Brana Peruča onesposobljena je za rad i prema procjeni stručnjaka potrebno je njeno rušenje. Aerodrom Zemunik se ne može koristiti jer je miniran eksplozivom koji se ne da razminirati bez rušenja i uništavanja. Maslenički prolaz je u dometu naših oruđa i oružja i nikakvi radovi na izgradnji pontonskog mosta nisu mogući bez prestanka sukoba, te nije riješen problem odsječenosti Dalmacije. Neprijatelj je potcjenio naše snage i naišao je na otpor, a pored toga je doživio i oštru osudu međunarodne javnosti kao agresor. Ustaški agresor je brojnim provokacijama i ubacivanjima na prostore pod kontrolom UNPROFOR – a, duž čitave granice sa RSK izazivao sukob za koji bi se RSK optužila kao agresor.

Proglašenjem ratnog stanja u RSK izazvanog hrvatskom agresijom 23. 1. 1993. godine, izvršena je vrlo uspješno mobilizacija naše brigade. Odaziv ljudstva bio je gotovo 100 %, a u pojedinim jedinicama i iznad toga. Protekli period je iskorišten za dobro utvrđivanje položaja, obučavanje i podizanje borbene gotovosti na nivou koji omogućava uspješno suprotstavljanje agresoru i odbranu našeg naroda. Naši borci iskazuju visok stepen odlučnosti da brane srpski narod i RSK na bilo kojem njenom dijelu, što pokazuje primjerno učešće u odbrani na dalmatinskom ratištu. U zadnje vrijeme je bilo čestih provokacija, ubacivanja diverzantskih grupa i najnovije zaposjedanje dijela naše teritorije pod zaštitom UNPROFOR – a u rejonu Blinjski Kut. Na te provokacije smo odlučno reagovali ne dozvolivši da budemo okrivljeni kao izazivači.

Nakon svega navedenog, major Gruborović je zaključio slijedeće:

1. Na teritoriji RSK je stvoren jedinstven sistem odbrane čiji je nosioc srpska vojska, sposobna da odbrani našu teritoriju i narod.

2. U odnosima sa predstavnicima UNPROFOR – a i EZ se intenzivno radilo, a tako će se i nastaviti, da bi se rasvjetlio i pravično prikazao položaj našeg naroda i njegova spremnost da mirnim putem ostvari svoja prava, te da politički promišljeno i smireno uvjerimo svjetsku javnost u istinu.

3. Važna je i činjenica da vojna vlast uspješno surađuje sa svim nosiocima političke vlasti kao i privrednim subjektima na području opštine. Uz ovako dobru suradnju sa svim strukturama društva i jedinstvenim sistem rukovođenja i komandovanja SV pruža garanciju za uspješno izvršavanje postavljenih zadataka obrane.

4. U narednom periodu bit će potrebno brže i jače angažovanje na dobroj pripremi za obavljanje proljetne sjetve, kao i stvaranju boljih uslova opskrbe vitalnim namirnicama.

Na ovom planu se moraju angažovati odgovorni faktori vlasti u RSK i SV RSK, kako bi stvorili sigurnost kod boraca i naroda za egzistenciju.

5. Važna je i činjenica, da radi sprečavanja svih vidova kriminalnih djelatnosti organi bezbjednosti podnose Vojnom tužilaštvu krivične prijave na osnovu kojih se dalje provode postupci istraživanja i utvrđivanja odgovornosti počinioca. Ovi postupci su naišli na odobravanje i podršku kod naroda, a podižu disciplinu i moral boraca.

6. Potrebno je da se na svim mjestima što više pokrene inicijativa i postupci oko zbrinjavanja teže ranjenih boraca i porodica palih za slobodu, te da se više vodi računa o zbrinjavanju ugroženih porodica, školovanja djece i ostvarivanja naknada i penzija.

Predsjednik SO gospodin Dragan Vojnović se zahvalio komandantu petrinjske brigade majoru Gruboroviću na datom izlaganju, a zatim on, u kratkim crtama, želi da upozna prisutne sa političkom situacijom u RSK i u vezi s tim u opštini Petrinja.

Ad. 1. b)Prije svega, predsjednik SO osjeća potrebu da objasni zbog čega se sjednica SO nije održala u 1. mjesecu 1993. godine kako je na prethodnoj sjednici od 17. XII. 1992. godine bilo i dogovoreno, pa se tako nije raspravljalo ni o zaključcima sa prethodne sjednice.

To je bilo zbog toga što se situacija nije odvijala onako kako nam je to u XII. mj. 92. obećano, naročito u pogledu električne energije. To je bitno utjecalo na planove poslovanja preduzeća za period od I. – III. '93. i dovelo je do toga da se dobar dio naših zaključaka sa prošle sjednice nije niti mogao ispoštovati. Oko drugog dijela zaključaka koji se odnose na dostavu potrebnog materijala ministarstvu za industriju, kao i oko dostave potreba za stručnim kadrovima, većina preduzeća je izvršila svoje obaveze, ali o svemu tome bit će više govora i rasprave pod 2. tačkom dnevnog reda.

Nakon ovog uvodnog izlaganja, predsjednik SO upoznaje odbornike sa teškoćama u radu SO, te između ostalog navodi da predsjednik RSK sa dijelom Vlade donosi uredbe sa zakonskom snagom bez konzultacije i mišljenja svoje baze, a da opet nakon donošenja odluka na proslijedi iste u opštine. Tako smo često puta prisiljeni da sami tražimo rješenja i izlaz iz određenih situacija i da se na razne načine snalazimo, jer nemamo na raspolaganju potrebna uputstva. Pored toga, predsjednik SO ističe da nam je lakše otkada imamo ministra za industriju iz Petrinje, jer nam on donosi potrebne informacije sa sjednica Vlade RSK.

Pored toga, Vladi RSK se zamjera i činjenica da nije na vrijeme krajnje ozbiljno shvatila situaciju na Baniji, što potvrđuje i svojom odlukom o policijskom času koja kasni mjesec dana nakon proglašenja ratnog stanja i provedene mobilizacije. Predsjednik SO gospodin Dragan Vojnović ističe da je bit svih problema koji nas prate – podjela u našoj Vladi, koja se nije bavila izvršnom vlasti i nije vodila stručne poslove, već se bavila perifernim pitanjima. Tako je dolazilo i do smjene pojedinih ministara, a o sazivanju Skupštine nije bilo ni govora. S druge strane, svijet se i dalje licemjerno ponaša prema RSK, a od najavljene blokade Hrvatske nema ništa.

Svi navedeni problemi, motivisali su nas, kao i rukovodstvo SO Kostajnica, da se sami sastajemo i dogovaramo, tj. da iniciramo sastanke predstavnika SO Banije i Korduna.

Ovi sastanci su do sada bili veoma uspješni, a zaključke sa tih sastanaka prosljeđujemo Vladi RSK. Budući da od Vlade nismo dobili nikakve odluke u pogledu proljetne sjetve, to nam je na sastancima predstavnika SO Banije i Korduna održanima ________________ ovo pitanje prioritetno.

Predsjednik SO je istakao da su motivisani svima navedenim problemima, predstavnici SO Petrinja i Gradusa uz neke ugledne privatne preduzetnike najavili svoju posjetu predsjedniku Srbije, Slobodanu Miloševiću, koji ih je na opće zadovoljstvo i primio.

Ova posjeta je imala za cilj da se Srbija upozna sa problemima u kojima se naša opština nalazi uslijed svih nedaća koje su prisutne u našoj mladoj RSK, a kao rezultat sastanka je niz savjeta kako da se sami organiziramo, naročito oko proljetne sjetve.

Nakon toga, predsjednik SO ističe da je jedan od ključnih problema za naš budući rad i sukob nadležnosti i ovlaštenja između opštinskih i republičkih organa, tako što su sve važne ingerencije u nadležnosti Republike. Tako zaključci naše SO prema republičkoj Skupštini trebaju biti:

1. Nalažu se korjenite izmjene od MZ preko opština pa sve do Republike, i to promjene na temelju stručnosti i mudrosti tako da interes ukupnog srpskog naroda bude preči od interesa pojedinaca. To znači da se traži hitno provođenje izbora u RSK.

Nakon izlaganja predsjednika SO gospodina Dragana Vojnovića, načelnik SJB Petrinja gospodin Željko Ostojić govori o bezbednosnoj situaciji na području SO Petrinja.

Ad. 1. c)Načelnik SJB je u svom kratkom izlaganju istakao da je SJB Petrinja unatoč veoma teškim uvjetima rada, uspješno obavljala svoje dužnosti, tako da se u proteklom periodu susrećemo sa 177 krivičnih djela, od čega je uspješno riješeno 152 krivična djela, 48 provalnih krađa, 40 šumskih krađa, 15 ubistava, 23 saobraćajne nezgode i druga manje opasna djela. Također je detaljno provedena kriminalistička obrada za k.d.[254] pljačke na Ciglani Petrinje, te je protiv nekih učinioca k.d. pljačke već proveden postupak, a za druge je još dokazni postupak u toku. Razotkriveno je krivično djelo nad pripadnicima UNPROFOR – a, registrirana su 4 slučaja bavljenja prostitucijom i niz manjih prekršaja.

Zaplijenjeno je 10 vozila "Agrokomerca" Velika Kladuša i 760.000 DEM, u vezi čega je odmah podnijet zahtjev Okružnom sudu Glina da se donese odluka kojom će se oduzeta vozila dati na čuvanje i korištenje opštini Petrinja. Istražni postupak u Glini je okončan i donijeta je presuda da se devize definitivno oduzimaju, a vozila daju na korištenje opštini Petrinja.

Odlukom MUP – a od 1. 1. 1993. g. prestala je egzistirati Stanica milicije Caprag, koja od tada egzistira pri SJB Petrinja, što trenutno predstavlja dodatno opterećenje u radu.

Naša SJB je na inicijativu pogranične milicije zaposjela i "Finel" nad kojim sada imamo vlast.

Predsjednik SO se zahvalio na učešću u diskusiji po 1. tač. dnevnog reda i pozvao prisutne na raspravu.

…

Prvi se za riječ javio odbornik, gospodin Dunović Momčilo, kritikujući predsjednika Republike i saradnike da su oni krivi što nisu odmah na početku agresije ustaške Hrvatske na teritoriju RSK proglasili ratno stanje, pa da se razračunamo sa neprijateljem, nego su olako shvatili nastalu situaciju pa nas je to i dovelo da nam neprijatelj otkida dio po dio zemlje.

Također kritikuje raspored vojnih snaga, tj. pojedinih njenih jedinica u dubini teritorije, misleći da bi svi trebali biti na prvoj borbenoj liniji. Na kraju zaključuje da smatra da je hitno potrebno što prije provesti izbore, izabrati nove stručne ljude koji će brinuti o našoj državi, ne oslanjajući se previše na međunarodne snage jer nam oni baš nisu nakloni.

Zatim se za riječ javio odbornik, gospodin Dragan Čičić, osvrčući se na pregovore koji se vode u Ženevi. Smatra da se radi o nekoj političkoj podvali prema vojsci, u kojima će pregovarači možda ustupiti neprijatelju 3 kapitalna objekta (Peruča, Zemunik, Maslenica), dok vojska tj. narod ide da brani to područje i pod cijenu vlastitog života.

Gospodin Dragan Čičić traži da se donese ZAKLJUČAK:

[254] Kazneno djelo.

1. da se bez saglasnosti republičke Skupštine ne može pregovarati u Ženevi, niti se mogu povlačiti bilo kakvi politički potezi.

Prijedlog ovog zaključka je usvojen većinom glasova prisutnih odbornika.

– Zatim se za diskusiju javio gospodin Sekulić,[255] kritikujući komandu bataljona, tražeći da se pooštri disciplina u vojsci i da se naprave određene smjene i promjene kako bi stručni ljudi komandovali SV.

Na ovu diskusiju za repliku se javio gospodin major Gruborović N., ističući da je ova diskusija bez osnova. Svima je poznato da je najlakše kritikovati, a ništa sam ne poduzimati da bude bolje. U komandama bataljona su stručni ljudi koji u potpunosti izvršavaju svoje zadatke i koji mogu da drže situaciju u svojim rukama, ali problem je očito prisutan u međuljudskim odnosima i u tome što svima nedostaje samodiscipline.

Što se tiče primjedbe odbornika Dunovića da su starješine u pozadini a ne na prvoj liniji zajedno sa vojnicima, gosp. major Gruborović N. također navodi da nije osnovana. Tako su i vojnici i starješine II. i III. bataljona svi na prvoj borbenoj liniji, a za razmještaj ostalih bataljona, i unutar njih pojedinih jedinica, ipak treba poznavati vojnu nauku, da bi se o tome moglo raspravljati.

U raspravu se uključio i predsjednik SO gosp. Dragan Vojnović, navodeći da je dolaskom majora Gruborovića za komandanta 31. brigade uspostavljen jedan zaista korektan odnos između vojne i civilne vlasti i da je dobro za Petrinju, da nam dolaze oficiri koji su više ratnici, a ne pozadinci.

Sljedeći se za riječ javio gosp. Ljubomir Radosović, predlažući da na osnovu izvještaja odbornici SO pokrenu na republičkoj Skupštini pitanje decentralizacije vlasti, tj. da na opštinu prijeđu odlučujuća pitanja i odgovornost, jer dosadašnja praksa ukazuje na to, kao realnije rješenje. Na osnovu toga predlaže da jedan od zaključaka današnje Skupštine opštine bude da se traži od rep. Skupštine da se opštinskim organima vrati dio ovlaštenja nad organima uprave koji su prešli u republičke, a po svom radu su usko povezani za rad opštine.

Gospodin Ljubomir Radosović je također tražio da se pojasni u kojem su stanju krivične prijave vezane za otuđenje roba i kriminal na Ciglani.

Predsjednik SO gosp. Dragan Vojnović iznosi pred odbornike pitanje izvoza stvari iz opštine Petrinja i traži da se zauzme stav oko toga. Dok načelnik SJB gosp. Ostojić smatra da, s obzirom na naredbu ministarstva da se iz Krajine ne smije ništa izvoziti dok je ratno stanje, o tome nije ni potrebno raspravljati, i zamjenik predsjednika SO gosp. Vlado Jaglić smatra da smo došli do teksta koji će ispitati da li smo za oštrinu ili slabu stranu, te o čemu treba ozbiljno razmisliti, i odbornik gosp. Prišić Milan iznosi svoje mišljenje da je ovo pitanje ujedno i pitanje sigurnosti građana i političko pitanje: dotle, s druge strane ima odbornika koji smatraju da o tome pitanju ne treba zauzeti tako jednostran stav.

Također odbornik gosp. Luka Janjanin iznosi problem odvoženja žita u mlin u Bosanskoj Kostajnici, ukoliko bi se donijela odluka o zabrani izvoza stvari.

Odbornik gosp. Nikola Rajšić također smatra da ne bi bila dobra ovakva odluka zbog činjenice da ima dosta naše omladine koja se nalazi na školovanju izvan RSK, te su tako njihovi roditelji obavezni da im odavde šalju hranu, garderobu pa čak i neke dijelove pokućstva, što bi im bilo onemogućeno.

[255] Dragan.

Odbornik gosp. Stevan Vučetić je da bi se rasprava po ovom pitanju što prije privela kraju, predložio da se napravi spisak stvari koje se ne smiju izvoziti kao npr. osnovna sredstva, tako da se taksativno navedu sve stvari koje se ne smiju izvoziti, a ostalo da se može izvoziti uz potvrdu.

Predsjednik SO gosp. Dragan Vojnović je nakon svega što je navedeno u prethodnoj raspravi predložio da se donese

ZAKLJUČAK

1. Do daljnjega se poštiva generalna zabrana izvoza stvari iz RSK u skladu sa uredbom ministarstva, i to bitnih stvari koje će biti taksativno navedene u odluci kao stvari koje se ne smiju izvoziti, dok se za druge, manje vrijedne i lične stvari može podnijeti zahtjev SJB. U zahtjevu treba navesti za koje stvari se traži potvrda, a predstavnici vojne vlasti će zajednički sa predstavnicima SJB Petrinja komisiji donijeti odluke o tome i izdavati takve potvrde.

– Sljedeći se za riječ javio odbornik gosp. Branko Borojević, vraćajući se na 8. mj. 1991. godine kada je dosta tehnike i naoružanja izveženo iz Petrinje u naša sela, a zasluga za to sigurno ima netko od starješina. Gosp. Borojević želi da istakne kolika je važnost starješina i da se na ovaj način dade puna podrška sadašnjem starješinskom kadru uz jedinstvenu komandu.

Predsjednik SO također izražava svoje puno povjerenje u komandanta 31. brigade i komandni kadar bataljona, traži od odbornika da prihvate izvještaj o vojnoj situaciji u RSK i opštini Petrinja i ovisno o tome izglasaju povjerenje sadašnjem komandnom kadru SV u Petrinji.

– Većinom glasova prisutnih odbornika usvojen je izvještaj i dato je povjerenje komandi brigade i bataljona.

Nakon rasprave po tačci 1. a), predsjednik SO je upoznao prisutne odbornike sa narednim aktivnostima koje su ustvari priprema za rep. Skupštinu, a između ostalog je napomenuo da će se sutra, 21. III. 1993. g., u Dvoru na Uni održati sastanak svih predsjednika SO Banije, Korduna, zap. Slavonije i Dalmacije, na kojem će se zauzeti zajednički stavovi i zaključci prema Skupštini RSK.

Za riječ se javio ministar za privredu, gosp. Nebojša Arbutina, iznoseći mišljenje o daljnjem planu razvoja za opštinu Petrinja. Prije svega je istakao da moramo biti jedinstveni, jer samo svojim jedinstvom akcije možemo stvoriti mozaik države, te da se svi trebaju ponašati u skladu sa svojim ovlaštenjima i dužnostima jer je to garancija da ćemo uspjeti uspostaviti neki bolji život. Pored toga je istakao da se petrinjska inteligencija mora uključiti u borbu za srpski narod, te da svoj lični interes mora pretpostaviti općem interesu i izgraditi sama sebi studij za budućnost.

Gledajući sveukupnu situaciju, ipak moramo da uočimo vidljiv i značajan pomak u Petrinji u odnosu na 8. mj. 92. g., dodao je ministar za privredu, a to se naročito odnosi na sljedeće: – "Gavrilović" – je proglašen za nosioca snabdjevanja strateškim artiklima za gravitaciono područje Hrvatska Kostajnica – Gradusa – Petrinja i na ž – r. "Gavrilovića" su usmjerena kreditna sredstva u iznosu od 30 miliona dinara.

– "Gavrilovićev" kompjuterski centar izrađuje statistiku i daje informacije za cijelu RSK,

– unutar "Gavrilovića" osnovano je i konzalting preduzeće,

– vode se pregovori sa Narodnom bankom da se u Petrinji otvori predstavništvo te banke,

– otvorena je Beobanka i dr.

Nakon izlaganja ministra za privredu gosp. N. Arbutine, za riječ se javio odbornik – gosp. Dragan Čičić, oštro kritikujući Vladu RSK, i navodni pokušaj njenog ministra za privredu da ublažava njene propuste u radu, ističući da ta Vlada za opštinu Petrinja nije ništa učinila i da ju je dovela do totalne krize.

Nakon ove izjave došlo je do replike između predsjednika IS gosp. N. Bandura, gosp. D. Čičića i gospodina ministra N. Arbutine.

Predsjednik SO je zamolio prisutne na razumno i ovom skupu dostojno ponašanje, da bi sjednica SO mogla nastaviti sa svojim radom.

Zatim se za riječ javio gosp. Mile Glušac, povlačeći paralelu, u negativnom smislu, između predstavnika rep.[ubličke] Skupštine koja bez saglasnosti pregovora u Ženevi, predstavnika opštinske Skupštine koja odlazi na pregovore u Beograd, također bez saglasnosti Skupštine.

Odbornik, gosp. Petar Kovačević predlaže da se odbornici najprije izjasne o informaciji o vojnoj i bezbedonosnoj situaciji, a da se politička situacija poveže uz 2. tačku dnevnog reda, te kada se odbornici budu izjašnjavali o izvještaju predsjednika IS da se tada izjasne i o tačci 1. b).

Prijedlog je većinom glasova prihvaćen i predsjednik SO je pozvao odbornike da se izjasne o informaciji o vojnoj situaciji.

– Jednoglasno je usvojena informacija o vojnoj situaciji.

Zatim je dana na glasanje informacija o bezbedonosnoj situaciji, koja je također jednoglasno usvojena.

Nakon glasanja predsjednik je dao pauzu za odmor do 13,30.

Nakon pauze, predsjednik SO poziva odbornike za daljnje učešće na sjednici raspravom pod tačkom 1. b) o političkoj situaciji.

Za riječ se javio odbornik gosp. Ilija Ćorković, odobravajući predstavnicima SO odlazak u Beograd, a da bez prethodne suglasnosti Skupštine, jer je to jedan od pokušaja da se nađe rješenje našeg problema.

Odbornik gosp. Lazo Šimulija traži da se danas donese zaključak i da naši odbornici na rep. Skupštini traže da predsjednik Vlade RSK i Vlada podnesu ostavku. Inače ne zamjera, nego podržava odlazak predstavnika SO u Beograd na razgovor sa predsjednikom Srbije S. Miloševićem, jer je to pokušaj da se pronađe izlaz iz situacije u koju smo došli uslijed nestručnog rada Vlade RSK.

U raspravu o političkoj situaciji, uključio se i gosp. Đorđe Rajak, predstavnik DIS, podržavajući današnju oštru diskusiju, jer se samo iznošenjem različitih mišljenja o istoj stvari i na kraju dogovorom mogu rješiti problemi. Gosp. Rajak inače naglašava da vojska treba da radi svoj posao kako najbolje umije, a drugi moraju raditi na razvoju privrede, jer se Krajina brani i na tom planu. Traži da se pruži prilika stručnom kadru koji svakako treba zadržati na ovom području, kao i da se izradi plan razvoja privrede u Petrinji tako da se tačno zna koja se grana industrije treba razvijati u Petrinji u narednom periodu.

Budući da se više nitko nije javio za diskusiju pod tačkom 1. b) predsjednik SO je zamolio odbornike da se izjasne o izvještaju o političkoj situaciji.

– Jednoglasno je usvojena informacija o političkoj situaciji, i samim tim dato je ponovno povjerenje predsjedniku SO za zastupanje na rep. Skupštini.

[…][256]

[256] Priređivači su izostavili ostale točke dnevnog reda.

SEKRETAR SKUPŠTINE OPŠTINE:
Dragan Vojnović, upr. Pravnik , [v.r.]

M.P.[257]

Preslika, strojopis, latinica
HR-DAS-SCP-613, kut. 22.

167

1993., ožujak 22.
Obrovac

Informacija SJB Obrovac SUP-u RSK u Kninu, u kojoj ih obavještavaju o posljedicama topničkog napada hrvatskih postrojbi na područje obrovačke općine

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01 / 1 – str. pov. 82 / 93.
Obrovac, 22. 03. 1993. godine

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Obavještavamo Vas da su ustaške snage u periodu od 12,15 sati pa do 13,20 sati teškom artiljerijom gađale uže područje grada, kojom prilikom je na društvenim i privatnim objektima nastupila velika materijalna šteta. Na sam gad palo je oko 30 granata iz teškog oruđa. Prilikom granatiranja grada povređene su četiri osobe, od kojih jedna teže. Teže je povređen Milanko Sava, sin Marka, rođen 1940. godine iz Muškovaca. Granate su padale i po rubnim dijelovima grada, dejstvovao je i višecijevni bačac raketa po okolnim mjestima.

U toku dana na predjelu Tulovih greda vođene su borbe, a o ishodu borbi kasnije ćete biti obaviješteni. U prijepodnevnim satima sirene su u gradu označile opštu opasnost koja je još na snazi. O daljnjim događanjima bićete obaviješteni naknadno.

Po ovl. NAČELNIKa
Jelić Đorđe,
B.[258]Gajić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

[257] Okrugli pečat: RSK, SO Petrinja, Petrinja.
[258] Boško.

168

1993., ožujak 22.
Donji Čaglić

Zabilješka Odjeljenja milicije Lipik u kojoj se govori o posjetu novinara BBC-a području zapadne Slavonije pod srpskim nadzorom, te o snimanju dokumentarnog filma u selu Donji Čaglić

OM LIPIK
dana 22. 03. 1993. g.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 19. 03. 1993. godine u prostorijama OM LIPIK, a povodom dolaska novinara BBC u Donji Čaglić i snimanja dokumentarnog filma.

Dana 19. 03. 1993. godine u 12,00 časova iz pravca Lipika naišla je unapred najavljena grupa od šest engleskih novinara novinske kuće BBC. Navedena grupa u pratnji vojnika UN uputila se u pravcu Okučana radi pribavljanja potrebnih dozvola za izvođenje snimanja. Iz Okučana novinari su se vratili oko 13,00 časova ponovo na našu kontrolnu tačku i zatražili da netko od nas krene sa njima. Tom prilikom ja sam se uputio sa njima u pravcu mjesta, jer oni su objasnili da žele da snime dokumentarni film o životu ljudi zatočenih ratnim zbivanjima, o izbjeglim licima i njihovim stradanjima. Raspitujući se u mjestu tko želi da učestvuje u navedenom projektu, saznali smo za dvoje staraca, Đuro i Jula Maletić, koji su privremeno smješteni na imanju Vinka Antunovića i žive u vrlo lošim uvjetima. Došavši kod njih oni su odmah pristali da učestvuju u dokumentarnom filmu.

Snimanje filma trajalo je oko 2 časa, a izjave koje su dali dvoje staraca mnogo će doprinijeti da istina brže i tačnije prodre u svijet. Ovom prilikom moram, pošto sam bio prisutan, da ukažem i na vrlo korektno ponašanje šestorice novinara BBC – a, kao i samom formulacijom pitanja, koja su tako formulisana da diskredituju Tuđmanov[259] režim. Mislim da ovakvi poduhvati mogu samo da nam koriste i da bi takvim ljudima trebalo izaći u susret i pomoći im pri njihovim poslovima, koji najviše koriste nama.

ZABILJEŠKU SASTAVIO:
Mirković Milivoj, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 3.

169

1993., ožujak 23.
Knin

Izvješće Resora državne bezbjednosti MUP-a RSK u kojemu se navode izričiti primjeri zlouporabe položaja pojedinih članova Vlade RSK

---

[259] Franjo, predsjednik RH.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
RESOR DRŽAVNE BEZBEDNOSTI
Knin, 23. 03. 1993.

Predmet: Zloupotrebe položaja pojedinih
članova Vlade RSK

Detaljnijom analizom političkih sukoba u Vladi RSK uočava se i vjerovatna pozadina ovih sukoba, izražena prvenstveno u ostvarivanju lične koristi pojedinih članova Vlade. Zloupotrebljavajući položaje na visokim funkcijama, raznim malverzacijama i korupcijom ostvarena je velika materijalna dobit, pa je logično što ova grupacija najviše napada Resor unutrašnjih poslova koji je van njihove kontrole. Zbog straha od rasčišćavanja počinjenih zloupotreba, stalno se izmišljaju nekakvi drugi motivi za političke sukobe, pa se tako ministar UP optužuje za stvaranje vojno – policijske države, iznose se "argumenti" za kojekakve izdaje, prestavljaju sebe kao jedinu pravu srpsku liniju i sl.

Radom baziranim za sada samo na provjerenim informacijama, bez mogućnosti uvida u pojedina dokumenta, došli smo do niza konkretnih primjera ostvarivanja lične koristi.

Predsjednik Vlade RSK Zdravko Zečević posjeduje zemljište i kuću u izgradnji procjenjeno na oko 100 000 DM u Beogradu, predio Kumodraž. Postoje indicije (do dokumentacije je nemoguće doći bez otvaranja službene istrage) da su na gradnji kuće angažirana pojedina lica zaposlena u Birou Vlade RSK u Beogradu, posebno Veselin Pavlović, rukovodilac. Prema našim informacijama dobijenim iz više izbora, centar zloupotreba i pljačke je upravo ovaj Biro. Zaposleni u Birou uz novčane provizije neovlašteno su izdali na desetine potvrda kojekakvim privatnim poduzetnicima kao pokriće za šverc naftom i robom. Novčani prilozi kao pomoć narodu RSK završavaju u privatnim džepovima, odnosno ne uplaćuju se u fondove Vlade. Vrlo česta je pojava preprodaje robe sakupljene kao humanitarna pomoć. Prema našim informacijama sve navedeno može se dokazati pregledom dokumenata u Birou. Inače, posebno Dušan Orlović i Veselin Pavlović smatraju da beogradska policija nema nadležnost nad Biroom, a MUP RSK se neće usuditi bez dozvole Vlade slati financijsku policiju da pregledaju dokumente. Iako nema konkretnih podataka da je Zečević učestvovao u ovim pronevjerama, u svakom slučaju snosi odgovornost za pljačke u Birou. Naglašavamo da je Pavlović kum Zečevića, a Orlović je također došao na njegovu intervenciju. Zečević je više puta upozoravan na situaciju u Birou, međutim ništa nije poduzeo da se ovakve pojave na vrijeme spreče.

Boško Božanić, podpredsjednik Vlade RSK, za razliku od Zečevića direktno je učestvovao u poslovima koji su se odvijali preko Biroa. Većina neovlašteno izdatih potvrda uručena je privatnicima koje je Božanić dovodio Orloviću.

Postoje ozbiljne informacije da kompletna opskrba koreničkog područja naftom i ostalom robom bude preko Božanića. Izvoz drvnih sirovina sa tog područja također ide preko njega i u tom segmentu treba imati u vidu njegovu povezanost sa Davidom Rastovićem, ministrom u Vladi RSK, koji je također umješan u izvoz drvnih sirovina za Srbiju. Prema našim informacijama, za svaki ovaj posao uzimaju proviziju, što se može utvrditi pregledom dokumenata ličkih i beogradskih poduzeća koji su poslovno vezani. Božanić se trenutno raspituje o kupnji kuće ili stana u Beogradu, što potvrđuje da posjeduje veću sumu deviznih sredstava.

Na području Korenice i Donjeg Lapca, Božanić i Rastović su zaveli strahovladu i ostvarili punu uzurpaciju vlasti. Do sada se nitko nije usuđivao provjeravati dokumentaciju i javno

prozvati ovu dvojicu moćnika, međutim poslednji događaji u Donjem Lapcu, gdje su radnici DIP – a oružano zauzeli fabriku protestirajući protiv Rastovića, pokazuju da je narodu dozlogrdilo ovakvo ponašanje.
Mile Paspalj, predsjednik Skupštine RSK, vlasnik je stana u Beogradu, predio Banovo Brdo. Otkup stana od korporacije "Stankom" vrši neka privatna firma iz Beograda u Paspaljevu korist. Sam način otkupa i činjenica da Paspalj taji posjedovanje stana ukazuje na ilegalne poslove i zloupotrebu položaja. Njegovo ime također se veže uz šverc nafte, međutim nemamo konkretnih podataka. Interesantno je da sada Zečevićeva struja tvrdi da ih je Paspalj izdao, te je David Rastović zadužen da prikupi dokumentaciju o Paspaljevom švercu nafte što planiraju objaviti na Skupštini.
Vojin Šuša, ministar pravosuđa u Vladi RSK, zauzeo je u Iloku dvije obiteljske kuće, jednu koristi on, a drugu njegovi roditelji. Također koristi stan u Beogradu, za koji tvrdi da mu je samo privremeno posuđen, međutim taji tko je pravi vlasnik stana, odnosno od koga je dobio stan na korištenje. Vrlo je blizak sa Orlovićem i Pavlovićem, te je i on sudjelovao u malverzacijama oko neovlašteno izdatih potvrda u Birou Vlade.
Sergej Veselinović, ministar u Vladi RSK, posjeduje stan u Beogradu, predio Novi Beograd. Stan je kupljen na ime njegovog brata, a koristi ga isključivo Sergej. Napominjemo da je njegov brat vrlo lošeg imovnog stanja i nije u mogućnosti kupiti stan. Veselinović vozi kola "PEŽO 205" kojeg je dobio na poklon od Davida Rastovića. Naše informacije ukazuju da se radi o ukradenom vozilu sa područja Republike Srpske. Osim navedenog, Veselinović je uložio veću svotu deviza u DAFINMENT banku. Često i sam navodi da je povezan sa najjačim privrednicima u Beogradu, što je ostvario preko Klare Mandić, a sa njim se često javlja Simo Dubajić, koji je na sebe registrirao više privatnih firmi.
Sa svim navedenim članovima Vlade intenzivno kontaktira Željko Ražnatović – Arkan, pa postoji niz indicija koje ukazuju na njegovu povezanost sa ovom grupacijom, prvenstveno u cilju ostvarivanja lične zarade.
Saopštenje predsjednika Republike Gorana Hadžića koje se odnosi na smjenu predsjednika Vlade Zečevića, izazvalo je razdor među ovom grupacijom koja se sada međusobno optužuje. Na predstojećoj Skupštini RSK svaki od ovih navedenih namjerava iznijeti neke svoje argumente optužujući onog drugog. Posebno se intenzivno prikupljaju podaci o navodnim prljavim poslovima Paspalja i Hadžića, za koje sada tvrde da su isključivo iz lične koristi podržali ministra Martića,[260] računajući da će se tako zaštititi od otkrivanja zloupotreba.
Ovakvo ponašanje i međusobno optuživanje može dovesti do opšteg haosa na sjednici Skupštine, jer jedan dio delegata obrađen od strane navedene grupacije planira zahtjevati odgovornost one druge strane. Ovakva situacija će se po svemu sudeći prenjeti i među sve delegate. Interesantno je razmišljanje Milana Babića, koji upravo u svemu navedenom vidi svoju šansu. Smatra da će on jedini neokaljan izići sa sjednice, te da bi mogao dobiti podršku većine delegata. Prema njegovom mišljenju, politički sukobi su i onako dosadili borcima i narodu, a kad se još dodaju međusobna optuživanja za teški kriminal vjeruje da će delegati tražiti da čitava Vlada podnese ostavku.

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 4.

[260] Mile, ministar unutarnjih poslova RSK.

170

1993., ožujak 23.
Knin

Informacija Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK o bijegu nekolicine dobrovoljaca s područja SRJ, osumnjičenih da su počinili više kaznenih djela na štetu mjesnog stanovništva, iz vojnog pritvora vojarne SVK u Benkovcu

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA o t v o r e n o
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBJEDNOSTI M.P.[261]
Broj: 08 / 3 – 2 – 5 – 408 – 425 / 93 cc. r.
Knin, 23. 03. 1993. god.

SUP – a RSK – s v i m a

PREDMET: Putvić Igor i dr.
– potraga –

Noću 20. / 21. 03. 1993. godine iz vojnog pritvora kasarne srpske vojske u Benkovcu pobjegli su u nepoznatom pravcu Putvić Igor, sin Nikole, r. 02. 02. 1973. god. u Beogradu, Alajbegović Dejan, sin Dragana, r. 31. 07. 1973. god. u Beogradu, Vuković Miroslav, sin Ilije, rođ. 02. 02. 1973. godine u Beogradu i Simić Rajko, sin Dušana, r. 26. 09. 1973. god. u Beogradu, svi momentalno nastanjeni u Beogradu.Navedeni su se nalazili kao dobrovoljci na ratištu u selu Kašić, SO Benkovac, gdje su počinili više krivičnih djela na štetu mještana.
U slučaju pronalaska, iste zadržati i o tome obavjestiti SJB Benkovac pozivom na depešu broj: 08 – 01 – 2 – 03 – 163 / 93 od 21. 03. 1993. godine i ovaj MUP na depešu broj i datum gornji.

Načelnik:
Nebojša Pavković

TOČNOST PREPISA OVJERAVA ZA SUP OKUČANI
NAČELNIK ODELENJA ZA SUZBIJANJE
KRIMINALITETA
Ajdinović Milan, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 2.

171

1993., ožujak 23.

Izvješće o stanju i problemima u funkcioniranju civilne zaštite na području Korduna

---

[261] Prijemni pečat: Odeljenje milicije Lipik, broj: 1/02 – 226 / 1, 30. 3. 1993.

I Z V J E Š T A J
o uvidu u stanje i probleme funkcionisanja
civilne zaštite na teritoriju "Korduna"
izvršenom 23. 03. 1993. godine

U okviru obilaska Uprave MO "Kordun" i odelenja za odbranu sa teritorije njene nadležnosti, koji je izvršila grupa radnika Ministarstva odbrane, izvršen je uvid u stanje i probleme funkcionisanja civilne zaštite u opštinama Vojnić i Vrginmost.

Uvid u stanje i probleme izvršio je Sava Milović, stručni suradnik za civilnu zaštitu u Republičkom štabu civilne zaštite.

U Upravi Ministarstva odbrane, uz prisustvo načelnika Uprave Bore Vorkapića i Ivošević Dušanke koja obavlja dužnost načelnika Oblasnog štaba civilne zaštite, izvršeno je upoznavanje sa svrhom i ciljem obilaska, te su naznačena osnovna pitanja po kojima se želi steći uvid, odnosno sagledati probleme, te, ovisno o stanju, dati upute u smislu načina prevazilaženja istih.

1. Stanje u Štabu civilne zaštite opštine Vrginmost

Uvid u stanje ostvaren razgovorom sa načelnikom Opštinskog štaba civilne zaštite Kajganić Stevanom i saradnikom za pripreme privrede i društvenih delatnosti Stanojčić Milom, uz prisustvo Ivošević Dušanke, načelnika Oblasnog štaba civilne zaštite.

Nađeno stanje je sledeće:

Opština Vrginmost ima 14 000 stanovnika koji žive u 34 mesne zajednice.

Opštinski štab civilne zaštite ima 7 članova koji pokrivaju osnovne mere zaštite i spasavanja. Nalaze se na radnoj obavezi, a u štab se angažuju po potrebi. Za potrebe štaba angažirana su dva kurira i jedan daktilograf.

Štab civilne zaštite ostvaruje punu saradnju sa opštinskim rukovodstvom.

Po mesnim zajednicama aktivirano je 66 poverenika civilne zaštite starijih godišta, koji imaju autoritet kod stanovništva i koji uspešno realizuju postavljene zadatke.

Od jedinica civilne zaštite obrazovane su:

– veterinarska, koja je trenutno popunjena sa 6 pripadnika CZ (Postoji veterinarska stanica u kojoj se nalaze 2 veterinara),

– vatrogasna, koja je popunjena sa 13 pripadnika.

Najnužnija oprema postoji, međutim, vatrogasna cisterna i vatrogasno kombi – vozilo nemaju akumulatore, zbog čega se ova sredstva ne mogu staviti u funkciju. Ovo je tim aktualnije što na teritoriji opštine nema ni profesionalne niti dobrovoljne vatrogasne jedinice;

– jedinica prve medicinske pomoći brojila je 15 žena koje su bile osposobljene za namjenske zadatke, međutim, iste su se uključile u jedinice SV RSK,

– jedinica za spasavanje iz ruševina popunjena je sa 9 pripadnika, čija upotreba dolazi u pitanje iz razloga što se radi o licima koja su raspoređena na osnovu radne obaveze. Kao takvi, angažovani su na zadacima zaštite objekata koje izvršavaju kao pripadnici prostorne strukture. Da bi problem njihova angažovanja bio do kraja problematičan, kako sa aspekta mogućnosti, tako i nadležnosti, isto ljudstvo se uključuje i u operativne jedinice SV RSK.

U skladu sa dobivenim zadacima od Republičkog štaba civilne zaštite, realizovane su aktivnosti oko pregleda i izbora objekata za sklanjanje. Izgrađenih skloništa nema, a za sklanjanje 8.341 lica određene su najpogodnije podrumske i druge prostorije po mesnim zajednicama. Stanovništvo je upoznato sa mjestima gdje se sklanjaju, a poverenici civilne zaštite poseduju i spiskove za sklanjanje po objektima.

Evakuacija je planirana iz 11 rubnih mesnih zajednica prema Cazinskoj krajini. Ovim planom za evakuaciju je predviđeno 1.213 lica, čiji je prihvat i razmeštaj planiran u 10 mesnih zajednica. Plan je do te mere detaljno razrađen, da je precizirano ko se i kojim vozilom prevozi. Za izvršenje evakuacije u planiranom obimu potrebno je obezbediti gorivo i to D – 2 – 1670 litara i MB – 98 – 150 litara.

Na teritoriji opštine nalazi se 2.751 izbeglo lice koje se nalazi u prihvatnom smeštaju. Najveći broj izbeglih lica nalazi se kod rodbine. Pomoć u hrani za izbegla lica, kao i za oko 5.000 socijalno ugroženih uključivo sa porodicama poginulih boraca i ranjenim borcima, obezbeđuje opštinska organizacija Crvenog krsta, koja je ostvarila dobru saradnju sa Visokim komesarijatom za izbeglice Ujedinjenih nacija. U realizaciji aktivnosti raspodjele humanitarne pomoći ističe se kao poseban problem obezbeđenje potrebnih količina goriva.

2. Stanje u Štabu civilne zaštite opštine Vojnić

Uvid u stanje ostvaren razgovorom sa načelnikom Odelenja za odbranu, koji zbog mobilizacije načelnika Štaba civilne zaštite u RJ obavlja i poslove civilne zaštite. Razgovoru i uvidu u stanje prisustvovala i Ivančević Dušanka, načelnik Oblasnog štaba civilne zaštite.

Opština Vojnić ima 9.500 stanovnika koji žive u 61 naseljenom mestu, a koja su teritorijalno organizovana u 14 mesnih zajednica.

Opštinski štab civilne zaštite popunjen je sa 6 pripadnika od kojih je 3 stalno angažovano. U mesnim zajednicama angažovano je 90 poverenika civilne zaštite. Kvalitetno izvršavaju postavljene zadatke, međutim, većina ih je istovremeno uključena i u prostornu strukturu.

Organizovane su sledeće jedinice civilne zaštite:

– veterinarski vod sa odelenjem za asanaciju u koji je raspoređeno 15 lica,
(postoji veterinarska stanica sa 4 lica, od kojih su 3 stručna lica),
– vatrogasni vod od 10 lica koji su zajedno sa raspoloživom tehnikom (2 cisterne i 1 navalno vozilo) mobilisani u brigadu SV RSK.
U akciju gašenja šumskih požara može se uključiti 19 radnika šumarije koji pored ostalog posjeduju i motorne pile,
– vod za spasavanje iz ruševina u kojem je od 30 pripadnika ostalo 18, dok su ostali mobilisani u RJ.

Sklanjanje stanovništva identično je rešeno kao i u Vrginmostu.

Evakuacija je planirana za 4 sela sa rubnog područja prema Velikoj Kladuši. Plan i organizacija prevoza je kvalitetan, međutim, rješenje evakuacije nije obavljeno na način da se obezbedi prihvat u nekim drugim objektima javne upotrebe ili po prihvatnom smještaju, već je evakuacija planirana kao element sklanjanja u neke prirodne objekte prema Petrovoj Gori.

Preduzeća, organizacije i službe od interesa za zaštitu i spasavanje slabo su popunjene. Primjera radi, u delu komunalnog preduzeća koje se bavi snabdevanjem stanovništva pitkom vodom radi samo jedno lice (!?).

3. Uočeni problemi

– Velik broj pripadnika raspoređenih u civilnu zaštitu mobilisan je u RJ, u nekim slučajevima i celi sastavi (jedinica PMP u Vrginmostu i vatrogasna jedinica u Vojniću),
– u RJ mobilisan načelnik Opštinskog štaba civilne zaštite Vojnić, što ima znatnog uticaja na kvalitet obavljanja poslova iz nadležnosti Štaba civilne zaštite,
– posebno aktuelan problem uočen je u odnosu na raspored ljudi po osnovi radne obaveze (koji se po toj osnovi mogu koristiti i za izvršavanje zadataka zaštite i spasavanja), njihova angažovanja u prostornoj strukturi, a potom i njihovu uključivanju u RJ SV RSK,

– obezbeđenje goriva za redovne aktivnosti; provođenja akcija zaštite i spasavanja; izvršenja evakuacije i raspodjele humanitarne pomoći,
– nedostatak ljekova za zaštitu životinja i sl.

4. Date sugestije

U toku razgovora po određenim pitanjima date su konkretne upute o načinu organizovanja u konkretnim uslovima i uspostavljanju sistema funkcionisanja civilne zaštite koji bi u datim okolnostima bio optimalan. S tim u vezi, a imajući u vidu raspoložive ljudske i materijalne potencijale, te velike zahtjeve i potrebe odbrane (oružana komponenta) usmerena je aktivnost na sledeće:
– da se odstupi iz obrazovanja jedinica civilne zaštite, posebno kad za to ne postoje ni osnovne pretpostavke: mogućnosti u raspoređivanju ljudstva odgovarajuće specijalnosti – zanimanja i psihofizičke sposobnosti za izvršavanje namjenskih zadataka,
– da se u suradnji sa odelenjem za odbranu i posebno saradnicima za pripremu privrede i društvenih delatnosti učine napori u smislu da se popunom preduzeća, organizacija i službi koje se u okviru svoje delatnosti bave zaštitom i spasavanjem, omogući da se kvalitetno uključe u izvršavanje odgovarajućih zadataka,
– da se jedinice odgovarajućeg sastava obrazuju samo za izvršavanje onih zadataka za koje ne postoje odgovarajuća preduzeća i službe,
– da se u svim preduzećima i drugim organizacijama od ljudstva raspoređenog po osnovi radne obaveze obrazuju odgovarajući sastavi, koji bi se ovisno o potrebi uključivali u izvršavanje zadataka zaštite i spasavanja,
– da štabovi civilne zaštite uspostave kvalitetnije veze sa preduzećima, organizacijama i službama posebno iz oblasti zdravstva, veterinarstva, komunalnih službi, šumarstva i građevinarstva u smislu međusobnog informisanja o aktivnostima, izvještavanja i uočavanja problema čije bi ne rešavanje moglo izazvati određene posledice,
– da štabovi civilne zaštite, sa k – dama RJ (brigada) dogovore mogućnost angažovanja (mobilisanih) snaga i sredstava za slučaj potrebe (npr. ljudstva i tehnike vatrogasne jedinice).
– Načelniku Oblasnog štaba civilne zaštite dati su sledeći zadaci:
– da u smislu utvrđivanja stanja i usmeravanja aktivnosti u štabovima CZ u Vojniću i Vrginmostu, isto učini i za opštinske štabove civilne zaštite Krnjak i Slunj,
– da od štabova civilne zaštite zahtjeva veći angažman u smislu ostvarivanja pune koordinacije sa Crvenim krstom i socijalnom službom – po osnovi prihvata i raspodjele humanitarne pomoći,
– da se, po pitanju epidemije žutice u Krnjaku, ostvari potrebna saradnja sa zdravstvenom službom i stručnim ljudima od kojih zatražiti program potrebnih aktivnosti, kako bi štabovi civilne zaštite mogli pratiti i usmjeravati aktivnosti svih subjekata koji se po tom pitanju trebaju eventualno angažovati (Otvoren stacionar za liječenje oboljelih).

O stanju i problemima, te datim uputama, kratko je informisan načelnik Uprave MO "Kordun". Ukupna aktivnost po ovom izvještaju trajala je od 10,00 do 17,00 časova.

IZVJEŠTAJ PRIPREMIO
Sava Milović, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 044-015

172

1993., ožujak 23.
Knin
Izvješće o topničkom napadu hrvatskih postrojbi na šire područje Obrovca i evakuaciji tamošnjeg stanovništva koja je potom uslijedila

---

Knin, 23. 03. 1993.

I Z V J E Š T A J
po izvršenoj evakuaciji stanovništva Obrovca

Artiljerijski napad vojske Hrvatske po Obrovcu 23. 03. 1993. uvjetovao je u vremenu oko 18,00 časova evakuaciju stanovništva iz Obrovca, Zatona i Muškovaca u pravcu Žegara, manastira Krupe, s. Krupe, Golubića i u ostala mjesta južnog djela opštine Obrovac.

Veći dio stanovništva evakuisan je autobusima "Autoprevoznog preduzeća Obrovac" i privatnim vozilima. Evakuacija je protekla po planu bez većih problema.

U manastiru Krka smešteno je 68 stanovnika Obrovca uz još 9 izbjeglica od ranije. Smještaj je zadovoljavajući, sve izbjeglice su dobile hranu, a u toku današnjeg dana tj. 23. 03. obiđeni su od strane zdravstvenih ekipa, opštinskog Crvenog krsta, predstavnika opštinske vlasti, članova opštinskog i republičkog ŠCZ.

U zgradi osnovne škole "Komazec" smešteno je 27 izbjeglica, koje su također obiđene od predstavnika gore navedenih ustanova i organizacija. Najveći broj izbjeglica smešten je, privatno i brojčano se radi o oko 1700 do 1800 lica.

Prestavnici CK i štaba civilne zaštite prikupljaju podatke o broju izbjeglica, potrebama istih, te o starosnom sastavu i neophodnim potrebama za normalno obezbeđenje života izbeglica. Pojava epidemija u kolektivnom smeštaju nema.

Najnoviji napad vojske RH na Obrovac uvjetovao je i iseljenje stanovništva hrvatske nacionalnosti iz Obrovca i Medviđe. Autobusom u Knin je evakuisano 40 stanovnika hrvatske nacionalnosti iz Obrovca i Medviđe koji su smešteni u zgradu SUP – a.

Artiljerijski napad koji je predhodio evakuaciji izazvao je i veće materijalne štete u samom mjestu Obrovac, kao i ranjavanje četiri lica.

Za očekivati je da će se dio izbjeglica smešten prvotno tokom narednog dana i sledećih dana premestiti u objekte za kolektivni smeštaj i u tom smislu treba razmišljati o mogućnostima obezbeđenja:
– većih smeštajnih kapaciteta,
– poljskih kuhinja za spremanje hrane,
– potpunog zdravstvenog nadzora,
– artikala za spremanje hrane,
– epidemiološko – higijenske kontrole objekata za smještaj izbjeglica i spremanje hrane.

Izvornik, rukopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 044-012.

173

1993., ožujak 24.
Korenica

Prijedlog Skupštine Srpske oblasti Krajina Skupštini RSK, u kojemu se traži glasanje o povjerenju predsjedniku RSK Goranu Hadžiću na idućoj sjednici republičke Skupštine

---

Na osnovu člana 5. Ustavnog zakona za sprovođenje Amandmana I do VI na Ustav Republike Srpske Krajine ("Službeni glasnik RSK broj 2 / 92) i člana 59. i 76. Poslovnika Skupštine RSK ("Službeni glasnik RSK broj 16 / 92), Skupština Srpske oblasti Krajina na sjednici održanoj 24. 03. 1993. godine, donosi

P R I J E D L O G
za glasanje o povjerenju predsjedniku
Republike Srpska Krajina

Predlaže se da Skupština Republike Srpska Krajina zakazana 27. 03. 1993. godine u Belom Manastiru glasa o povjerenju predsjedniku Republike Srpska Krajina Goranu Hadžiću.

O b r a z l o ž e nj e

Kako je članom 59. Poslovnika Skupštine Republike Srpska Krajina predviđena mogućnost da i Skupština Oblasti može biti predlagač, a članom 76. istog Poslovnika utvrđen je način podnošenja prijedloga, to Skupština Srpske oblasti Krajina podnosi prijedlog Skupštini Republike Srpska Krajina da glasa o povjerenju predsjedniku Republike Srpska Krajina Goranu Hadžiću.

Broj: 01 – 8 / 93.
Korenica, 24. 03. 1993. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE SRPSKE OBLASTI KRAJINA
Petar Cvetanović s.r.

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-DAS-SCP-609, kut. 9.

174

1993., ožujak 24.
Korenica

Deklaracija o jedinstvu i slozi srpskog naroda u RSK, sastavljena od strane poslanika Oblasne skupštine Srpske oblasti Krajina

---

D E K L A R A C I J A
O JEDINSTVU I SLOZI

Srpski narod u Republici Srpskoj Krajini prolazi kroz velika iskušenja. Ugrožena su ne samo njegova sloboda, nego i opstanak. Više nego ikad do sad potrebno nam je snage,

izdržljivosti, vjere i samopouzdanja da se izborimo za opstanak na svojoj zemlji i slobodan život u svojoj državi. Sve ovo ostvarivo je uz nadljudske napore i uz punu slogu i jedinstvo svih političkih faktora u Krajini i svakog njenog pojedinca.

S toga, pozivamo srpski narod Republike Srpske Krajine. Prevaziđimo sve nesloge i podjele, regionalne, stranačke i bilo koje druge. Zemlja se brani od neprijatelja koji je krenuo da nas zatre. Padaju životi u odbrani srpskih zemalja. U ovom vremenu patriotizam, odbrana srpstva i pravoslavlja su ciljevi prema kojima moramo ići svi zajedno. To je naš jedini i osnovni program. Podjele i međusobne razmirice slabe nas, a našem neprijatelju pomažu.

Zato, okupimo se svi na jednom putu borbe za opstanak i slobodu, za očuvanje i odbranu srpstva, pravoslavlja i naše Republike Srpske Krajine. Odbranimo stvoreno. Čuvajmo i dograđujmo ono što je dobro, uklonimo ono što je loše. Složni i jedinstveni ostvarićemo vjekovne težnje našeg naroda – njegovo državno jedinstvo. Neslogom i podjelama preuzimamo rizik krivice pred bogom i narodom, pred budućim generacijama koji nam to nikada neće htjeti i neće moći oprostiti.

Zato sve naše političke i druge aktivnosti moraju težiti ka tom cilju. Važnijeg i prečeg interesa mi danas nemamo. Samo tako se možemo odbraniti i samo tako možemo opstati.

Ostavimo potomcima slobodnu srpsku zemlju i državu. Sačuvajmo našu Republiku Srpsku Krajinu.

U Korenici, 24. marta 1993. g.
POSLANICI OBLASNE SKUPŠTINE
SRPSKE OBLASTI KRAJINA

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-DAS-SCP-609, kut. 9.

175

1993., ožujak 24.
Knin

Izvješće sa sastanka predstavnika Komande 92. mtbr, Odjeljenja Ministarstva obrane Benkovac i Štaba civilne zaštite sa sjedištem u Benkovcu, na kojemu se raspravljalo o problemima vezanim uz provođenje dodatne mobilizacije na tlu benkovačke općine

---

Knin, 24. 03. 1993.

I Z V E Š T A J
sa sastanka sa predstavnicima K – de 92. mtbr.,
predstavnicima Odelenja MO Benkovac i članovima ŠCZ
Benkovac

Sastanak je održan na osnovu naredbe zamjenika ministra odbrane ppukovnika Babića[262] u vezi dodatne mobilizacije 400 v / o koji su neophodni da se rasporede u 92. mtbr.

[262] Duško.

Predstavnici K – de 92. mtbr. po svojim informacijama smatraju da opština Benkovac ima veći broj (oko 1000) v / o koji nisu mobilizovani i koje je neophodno mobilizovati. Iz izlaganja načelnika Odelenja MO Koševića[263] vidi se da taj broj iznosi oko 905 ljudi, od kojih je 150 već raspoređeno u 2. br., koja se ne popunjava sa područja Benkovca, 134 v / o su na radnoj obavezi, 63 rezervni sastav milicije, 84 pripadnika CZ, 127 neraspoređenih i 332, od kojih je 60 u inostranstvu, 19 studenata, 189 u SRJ i 64 ranjena i bolesna iz rata 1991. godine. Po njegovim procjenama uz uvjet da se vrati 150 v / o iz 2. br. i ostalih navedenih kontigenata moći će se izvršiti domobilizacija sa 350 – 400 ljudi.

Iz sastava CZ najvjerovatnije će se mobilizovati 10 – 15 vojno sposobnih obveznika, a taj nedostatak u sastavu jedinica CZ nadomjestiti će se sa ljudima koji nisu vojni obveznici i ženama.

Starešine K – de 92. mtbr. iznjeli su podatak da se određeni broj sposobnih i mlađih v / o nalazi i u samoj brigadi, ali su raspoređeni na sporedne dužnosti i boljim prerasporedom u samoj brigadi i dopunom starijim godištima i ženama domobilizacija će se ispuniti.

Starešine brigade su se složile da vatrogasnu jedinicu i jedinicu za asanaciju treba ostaviti u sadašnjem sastavu.

Isto tako starešine K – de brigade su odali priznanje pirpadnicima CZ na izvršenju pred njih postavljenih zadataka.

[….., v.r.][264]

Izvornik, rukopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 044-013.

176

1993., ožujak 25.
Knin

Naredba ministra unutarnjih poslova RSK, Mile Martića, SUP-u u Kninu, u kojoj se zbog uočenog grupiranja postrojbi 126. brigade HV-a zahtijeva povećanje borbene spremnosti policijskih postrojbi RSK na području sjeverne Dalmacije

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Broj: 08 / 1 – 1 – 563 – 1 / 93.
Knin, 25. 03. 1993. godine

Angažovanje snaga SUP
Knin – n a r e đ e n j e.–

SUP KNIN

Noviji podaci ukazuju o grupisanju snaga 126. ustaške brigade na pravcu Svilaja – Vrlika – Drniš i Senj – Vrlika. Ima podataka da su i ubačene DTG.

---

[263] Nikola.
[264] Potpis nečitak.

NAREĐUJEM:

1. Sa st. milicije ojačati odbranu položaja Lemeš – Maovice – Otišić.
2. Diverzantsku četu imati u rezervi i gotovosti za intervenciju prema ugroženim položajima.
3. Obezbedite jaču kontrolu s. Kijevo.
4. Uključite se u obaveštajno prikupljanje podataka i ostvarite kontakt sa k – tom 1. lbr. potpukovnikom Božom Kosturom.

MINISTAR
Milan Martić, [v.r.]

M.P.[265]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 2.

177

1993., ožujak 27.
Beli Manastir
Iz zapisnika sjednice izvanredne Skupštine RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MAGNETOFONSKI SNIMAK SA
VANREDNE SJEDNICE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE, ODRŽANE 27. MARTA 1993. GODINE U BELOM MANASTIRU

Obrađivaći : Stojaković Ljubica, Lukić Ljiljana, Velikinac Slavica, Lazić Milena, Stefanović – Pejić Vera

Napomena: Tekst nije autorizovan i redigovan, u slučaju većih nejasnoća i nelogičnosti molimo da tekst proverite kod autora ili sekretara Skupštine Republike Srpske Krajine

MAGNETOFONSKI SNIMAK
PRVE VLADINE SJEDNICE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE, ODRŽANE 27. MARTA 1993. U BELOM MANASTIRU
Sednica je počela u 11 časova i 10 min.

Sednicu je otvorio i njome predsedava Mile Paspalj, predsednik skupštine RSK.

Predsednik Mile Paspalj:

Srbi i sestre srpkinje, otvaram vanrednu sjednicu Skupštine Republike Srpske Krajine (intoniranje himne "Bože pravde").

Na osnovu člana 74. Ustava RSK , vanrednu sjednicu skupštine RSK sam sazvao na predlog Vlade, koja se održava sa današnjim danom ovdje.

Vlada je za ovu sjednicu vanredne Skupštine predložila ovaj dnevni red:

[265] Okrugli pečat: RSK, MUP Knin.

1. Izvještaj delegacije RSK koja je učestvovala na pregovorima u Njujorku i Ženevi,
2. Izvještaj o radu Vlade od posljednjeg zasjedanja do danas i
3. Usvajanje uredbi sa zakonskom snagom, donesenih u vreme ratnog stanja.

Molio bih da, pre prelaska na rad, saslušate i da vam samo pročitam, pre prelaska na rad, član 48, koji glasi: “Sjednice Skupštine i njenih odbora mogu biti zatvorene za javnost, ako to predloži Vlada”. Ova skupština, po našem saznanju, treba da bude zatvorena iz više razloga, a to je dobro poznato i samim poslanicima – da u unutrašnje stanje i ratno stanje, a i vanjski faktor nalaže da bi ipak bilo dobro da neke stvari riješimo ovdje u ovoj skupštini, kako bi mogli izaći pred narod sa stavovima koji donese ova skupština.

Međutim pre prelaska na dnevni red, ja vas molim da minutom šutnje odamo počast poginulima na ratištu, svim poginulim od zadnje Skupštine do danas.

(Odavanje počasti minutom ćutanja)

Slava poginulim borcima!

Pre usvajanja dnevnog reda, molio bih da svi koji žele diskutovati po bilo kojoj tački dnevnog reda, da se prijave. Svi koji žele diskutovati mogu odmah da se prijave.

JASMINKA:

Prijavila sam se u vezi vanredne ili redovne sjednice. Primjetila sam da piše “Republika Srpska Krajina” i “vanredna sjednica”. Ovdje fali jedno slovo “o”, da se dometne i da bude redovna sjednica, jer znamo da je ova trebala da zasjeda 1. marta. Ona može biti samo redovna, sa zakašnjenjem. Vanredna ne može nikako biti.

Moj je predlog takav, a vi sada izvolite se izjasniti.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Čuli smo predlog Jasminke.

Na zahtev Vlade – to je po članu 74. Ustava Republike Srpske Krajine, Vlada ima pravo da, kao i grupa poslanika – sazove vanrednu sjednicu Skupštine.

Ja ću još jednom ovde da pročitam član 74. Ustava:

“Skupština se sastoji od dva redovna zasedanja godišnje. Prvo redovno zasedanje počinje prvog radnog dana marta meseca., a drugo redovno zasedanje počinje prvog radnog dana oktobra meseca. Redovno zasedanje ne može da traje [duže] od deset dana.

Skupština se sastaje vanredno na zahtjev najmanje trećine od ukupnog broja poslanika ili na zahtjev Vlade, sa unapred utvrđenim dnevnim redom.”

Mi takav pimer na ovoj skupština sada – imamo unapred utvrđeni dnevni red, koji je utvrdila Vlada.

PETAR CVETANOVIĆ:

Ja sam Petar Cvetanović, predsednik Oblasne skupštine Srpske oblasti Krajine. Dana 24.03.1993.g. održana je Oblasna skupština srpske oblasti Krajina u Korenici. Ta oblasna skupština donela je predlog dopune dnevnog reda. Ja sam taj predlog predao predsedniku skupštine i ona je taj predlog trebao da pročita. Dakle, mi bi danas trebali da odlučimo o dnevnom redu i da uvrstimo u dnevni red – Predlog oblasne skupštine oblasti Krajine u Korenici. Ja ću sada pročitati te predloge dopune dnevnog reda koje je predložila oblasna skupština Krajine: “Na osnovu člana 5. Ustavnog zakona za sprovođenje amandmana 1-6 na Ustav Republike Srpske Krajine (Službeni glasnik RSK br. 2/92) i člana 16, 59 i 76. Poslovnika skupštine RSK (Službeni glasnik Republike Srpske Krajine br. 16/92), Skupštine Srpske oblasti Krajine na sednici održanoj 24.03.1993. g. donosi

PREDLOG ZA DOPUNU DNEVNOG REDA SKUPŠTINE RSK

Predlaže se da prav točka dnevnog reda Skupštine RSK zakazane za 27.03.1993.g. u Belom Manastiru glasi: "Donošenje Odluke o razrešenju Mile Paspalja dužnosti predsjednika skupštine RSK".[266]

O b r a z l o ž e n j e

Skupština srpske oblasti Krajine analizirala je uzroke nefunkcionisanja institucija sistema RSK i zaključila da je glavni uzrok nerada skupštine Republika Srpska Krajina. Paralizu rada Skupštine izazvao je predsjednik skupštine RSK Mile Paspalj, te je oblasna skupština odlučila da se isti razreši te dužnosti., a da se njegovo razrešenje uvrsti kao prva točka dnevnog reda.

Skupština RSK zakazana za 27.03.1993.g. u Belom Manastiru, kako je članom 59.Poslanika skupštine RSK predviđena mogućnost da i skupština oblasti može biti predlagač, a članom 76. istog poslovnika utvrđen način podnošenja prijedloga , to je odluka o razrešenju u skladu sa članom 16.59 . i 76. Poslovnika Republike Srpske Krajine.

Korenica, 24.03.1993. god.

Druga odluka o razrešenju:

"Na osnovu člana 5. Ustavnog zakona za sprovođenje amandmana 1-6 na ustav Republike Srpske Krajine (Službeni glasnik Republike Srpske Krajine br. 2/92) i člana 16,59. 76. Poslovnika Skupštine Republike Srpske Krajine (Službeni glasnik Republike Srpske Krajine br. 16/92) Skupština Srpske oblasti Krajina na sjednici održanoj 24.03.1993. godine predlaže donošenje

O D L U K E

O RAZREŠENJU PREDSEDNIKASKUPŠTINE REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE

1) Razrešava se dužnosti predsjednik Skupštine Republike Srpske Krajine Mile Paspalj;
2) Ova odluka objavit će se u "Službenom glasniku Republike Srpske Krajine"

O b r a z l o ž e n j e

Skupština Srpske oblasti Krajina analizirala je uzroke nefunkcionisanje institucija sistema Republike Srpske Krajine i zaključila da glavni uzrok nerada Skupštine Republike je Srpska Krajina. Paralizu rada Skupštine izazvao je predsjednik Skupštine Republike Srpske Krajine Mile Paspalj, te je Oblasna skupština odlučila da se isti razreši te funkcije, a da se njegovo razrešenje uvrsti kao prva točka dnevnog reda Skupštine Republike Srpske Krajine, zakazane za 27.03.1993. godine u Belom Manastiru. Kako je članom 59. Poslovnika Skupštine Republike Srpske Krajine predviđena mogućnost da skupština oblasti može biti predlagač, a članom 76. istog poslovnika utvrđen način podnošenja prijedloga, to je odluka o razrešenju u skladu sa članom 16, 59. i 76. Poslovnika Republike Srpske Krajine.

Korenica, 24.03.1993. god.

"PRIJEDLOG O GLASANJU POVJERENJA VLADI REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE

Na osnovu člana 5. Ustavnog zakona za sprovođenje Amandmana 1-6 Ustav RSK (Službeni glasnik Republike Srpske Krajine br.2/92) i članova 59. i 76. Poslovnika Skupštine Republike Srpske Krajine (Službeni glasnik Republike Srpske Krajine br. 16/92), Skupština Srpske oblasti Krajine na sednici održanoj 24. 3. 1993. g. donosi

[266] Vidi: Dok. br. 173.

PRIJEDLOG ZA GLASANJE O POVJERENJU VLADI REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE

Predlaže se da se skupština RSK, zakazana za 27.03.1992. u Belom Manastiru glasa o povjerenju Vladi RSK .

O b r a z l o ž e nj e

Kako je članom 59. Poslovnika Skupštine Republike Srpske Krajine predviđena mogućnost da i skupština oblasti može biti predlagač, a članom 76. istog poslovnika utvrđen način podnošenja prijedloga, skupštini srpske oblasti Krajina donosi

PRIJEDLOG SKUPŠTINE O REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE O GLASANJU POVJERENJA VLADI REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE

Korenica, 24.03.1993.g.

“PRIJEDLOG ZA GLASANJE O POVJERENJU PREDSJEDNIKU REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE

Na osnovu člana 5. Ustavnog zakona za sprovođenje Amandmana 1-6 na Ustav RSK (Službeni glasnik Republike Srpske Krajine br. 2/92) i člana 59. i 76. Poslovnika Skupštine Republike Srpske Krajine (Službeni glasnik Republike Srpske Krajine br. 16/92), Skupština Srpske oblasti Krajina na sednici održanoj 24.03.1993. godine donosi

PRIJEDLOG ZA GLASANJE O POVJERENJU PREDSJEDNIKU Republike Srpske Krajine

Predlaže se da Skupština Republike Srpske Krajine, koja je zakazana za 27.03.1993.g. u Belom Manastiru, glasa o povjerenju predsjedniku Republike Srpske Krajine Goranu Hadžiću.

O b r a z l o ž e nj e

Kako je članom 59. Poslovnika Skupštine Republike Srpske Krajine predviđena mogućnost da i skupština oblasti može biti predlagač, a članom 76. istog pravilnika utvrđen način podnošenja prijedloga, skupština Srpske oblasti Krajine podnosi

PRIJEDLOG SKUPŠTINE REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE O GLASANJU O POVJERENJU PREDSJEDNIKU REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE GORANU HADŽIĆU

Korenica, 24.03.1993.g.

Imamo još pismo koje je usvojila Skupština oblasti u kome predlaže ovoj skupštini da usvoji to pismo:

“Generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija Butros Galiju”

Vaša ekselencijo,

U cilju podnošenja što djelotvornije odluke o daljnjem angažovanju i produženju mandata mirovnih snaga Ujedinjenih nacija u Jugoslaviji, slobodan sam da Vas upoznam s Odlukom skupštine o daljnjem angažovanju mirovnih snaga Ujedinjenih nacija.

1. Skupština je nakon svestrane analize efekata jednogodišnjeg angažovanja mirovnih snaga UN zaključila da mandat mirovnim snagama treba produžiti na rok od 5 godina. U tom roku bilo bi moguće sprovesti detaljno razrešenje između Republike Srpske Krajine i RH, nakon čega bi bilo ostvareno ono političko rešenje koje bi uživalo volju srpskog naroda u kojoj i kakvoj državi i s kim želi da živi. Svako političko rešenje mora uvažiti volju i srpskog naroda.

2. Radi provođenja efikasnosti i zbog djelotvornijeg angažovanja, a i zbog situacije primjerenog i realnijeg pristupa, skupština predlaže, a na osnovu iskustava iz dosadašnjeg angažovanja mirovnih snaga, Savezu bezbednosti da usvoji izmenu mandatu mirovnih snaga i da donese odluku o njihovom angažovanja na liniji razdvajanja, nakon hrvatskog povlačenja sa okupirane teritorije. Angažovanje po principu mrlje od mastila pokazalo je sve svoje nedostatke i u krajnjem omogućilo najnoviju hrvatsku agresiju i nastavak rata:

3. S obzirom na to da su mirovne snage UN angažovane na dijelu teritorije Jugoslavije, odnosno teritorije Republike Srpske Krajine, svako produživanje mandata, kao i svaka njegova izmjena u bilo kom smislu i vidu podrazumjeva suglasnost i Republike Srpske Krajine i Jugoslavije;

4. Eventualno i jednostrano – samo sa hrvatskom stranom – potpisivanje mirovnog sporazuma o novom mandatu mirovnih snaga UN u Jugoslaviji i Republici Srpskoj Krajini, kako to inače traži hrvatska strana, neće imati obavezujući karakter za Republiku Srpsku Krajinu.

5. Skupština pozdravlja napore Jugoslavije za mirno i pravedno rešenje krize, usmereno na odbranu legitimnih prava i pravičnih ciljeva srpskog naroda u Republici Srpskoj Krajini i istovremeno podržava zahtjev Vlade Savezne Republike Jugoslavije za produženje mandata mirovnih snaga.

6. Mirno rešavanje svih sporova skupština vidi kao jedini mogući i pravičan način da se riješi kriza u bivšoj Jugoslaviji . Polazeći od jednakih prava svih naroda, skupština smatra da mir i politička sredstva u rješavanju spornih pitanja, bez upotrebe sile ili prijetnjom, kao i politika aktivne i miroljubive koegzistencije među narodima i državama nemaju alternative.

7. Skupština poziva Savet bezbednosti da zaustavi agresiju Hrvatske na Republiku Srpsku Krajinu i da Hrvatsku primora na ponašanje u skladu s Poveljom UN-a i drugim međunarodnim dokumentima koja regulišu odnose među državama i narodima.

8. Skupština ostaje u uverenju da će autoritet Ujedinjenih nacija, uz prisustvo mirovnih snaga na tlu bivše Jugoslavije, odlučujuće doprineti zaustavljanju rata i povratku mira u bivšoj Jugoslaviji i da će samim tim biti neutralisano opasno balkansko žarište, koje prijeti da ugrozi mir u znatno širim razmerama. Uvjeravamo vas gospodine generalni sekretare da će naša Skupština i srpski narod, čiji je ona reprezentant vlasti, učiniti sve da vam pomognemo u nastojanju da svi zajedno ostvarimo pravičan i trajan mir.

Skupština Srpske oblasti Krajina predlaže na usvajanje Skupštine Republike Srpske Krajine." To su predlozi skupštine srpske oblasti Krajine za ovu sjednicu i molim da se o ovim predlozima skupština izjasni.

Hvala.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Hvala, poslaniku Peri Cvetanoviću.

Pero hvala ti za dupliranje moje ostavke.

[…]PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

[…]Ko je za ovakav dnevni red koji je predložila Vlada za vanrednu sednicu?

Ko je protiv ovakvog dnevnog reda ?

Ko je uzdržan ? (16 poslanika).

Smatram da je prihvaćen ovakav dnevni red.

[…]

Predlog za dopunu dnevnog reda nije dobio nadpolovičnu većinu broja prisutnih i nije prošao.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:
Ja ne znam kako da prevaziđemo ovu situaciju. Dajem reč predsjedniku Republike.

GORAN HADŽIČ: Dame i gospodo, narodni poslanici, gospodo predsjedavajući, dozvolite da vas pozdravim i da vas zamolim da se svi sjetite trenutka u kojem se danas nalazimo. Velika je sreća što je ova današnja skupština zatvorena i apelujem na svest eventualnih predstavnika sedme sile, koji se ovde nalaze, da ovo što se ovde dešava, u ovom prvom delu, ne ide u javnost, ne zbog nas Srba i našeg srpskog posla, nego zbog naših neprijatelja koje smo, očito je to, bar mi Srbi iz Krajine, pošto ovi iz Bosne još moraju da se bore, porazili.

Činjenica je da je taj poraz, koji je evidentan, posledica i ovakvog odnosa pojedinaca srba i shvatili su da bi jedino politički poraz iznutra mogao da nas rastura, kao što bi se i danas ovde to moglo desiti, kad pojedinci krenu da ustanu, bilo iz dobre namere i, biću sumnjičav da kažem, i iz loše namere i govore mimo ove govornice, gde se može govoriti samo posle dizanja ruke. Taj fenomen sam prvi put video, nemojte mi zameriti, da se bez dizanja ruke može govoriti na sednicama Vlade, kad sam došao za predsednika Republike u Kninu, jer u Slavoniji i Baranji, na našim vladama, niko nije govorio dok nije dobio riječ. Molim sve poslanike ovde da ne govore dok ne dobiju reč, ne zbog nas ovde, nego zbog poginulih, zbog naše djece i zbog ovog posla, historijskog, kojeg radimo za pokolenja koja dolaze.

O poverenju nisam prije govorio, jer sam smatrao da je logično da posle ovog dnevnog reda, kakav je bio predložen, da će se glasati o povjerenju posle mog izvještaja i pismenog izvještaja koji ste dobili o povjerenju meni, kao predsedniku Republike, i zbog onog što se desilo u Vukovaru, gde nisam bio prisutan, gde su pojedini u to vreme, štabovi, TO, glasali, a bilo je 300 ljudi, dok je svega 50 ili 100 poslanika. Znači, nije bilo većine i radilo se o jednoj podvali. Posebno posle moje izjave u Njujorku, na konferenciji za štampu, kada sam rekao da je prvi deo rata u Krajini vodila komunistička JNA protiv fašističke Hrvatske i posle pisanja Večernjih novosti i nekih drugih listova, a posebno ova najnovija izjava našeg bivšeg predsednika Vlade, na mene su se okomili neki talasi, ne znam da li su crveni ili neki drugi, plavi, ustaški, ali činjenica je da se to desilo.

Dozvolio bih vam da dozvolimo, bez obzira što se neki poslanici ovde pozivaju na Poslovnik, Poslovnik je nešto sveto, ali, moramo ispoštovati i da postoji nešto sveto, a to je pojedinačni moral i čast. Zato, dozvolimo predsedniku Skupštine da ovde razrešimo neku dilemu jer ako on nema povjerenje ove skupštine, onda ni ovaj dnevni red koji smo usvojili nema svrhe. Dozvolimo g. Paspalju da kaže ono što je naumio, da odglasamo o poverenju g. Paspalju i svih nas, ako treba, pojedinačno i da nastavimo sa radom, da se sve završi onako kako treba za jedinstvo srpskog interesa. Mislim da bi samo našim neprijateljima bio cilj da se donese zaključci koji nisu dovoljno izdiferencirani, da pojedinci sa svojih mesta donose predloge, da se izazove svađa i da se desi ono što je gospođa iz Knina predložila – hajdemo svi na Dedinje, misleći na Miloševića,[267] kao da je za sve on kriv. To nećemo dozvoliti i na ovom mjestu ne treba niko da spominje da nam je Srbija kriva. Ako nam je neko kriv, možemo biti krivi samo sebi.

[267] Slobodan.

Još jednom – ne dozvolimo da politika DEPOS-a[268] prolazi na ovim našim ratištima, jer znamo šta je DEPOS rekao o nama i o našoj borbi.

Hvala vam

(aplauz)

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Mislim da ovaj pljesak dozvoljava da se obratim.

Još jednom pozdravljam sve skupa. Govor nisam pisao a govorit ću onako kako mislim da treba da govorim pred Vama, poslanicima. Slično govorim i na Kupi, ali mogu vam reći, i u Smiljkičevu (?). Ako neko ne vjeruje, vjerovatno će i to na provjeru ići.

U SDS-u sam od prvih dana. U političku borbu sa ustašama sam ušao – molim ovo da potvrde ljudi koji su delegati u ovoj skupštini i koji sjede u onom tamo uglu – da definitivno, posle onoga svega, i sam familiju imam, sa Hrvatskom završimo priču za sva vremena.

Jedan SDS je dolazio iz Knina, bio je Rašković[269], pokojni profesor, Bog da mu dušu prosti, drugi je bio Babić,[270] a sve vetrometine tih ideja prelijevale se se preko Banije i Korduna. Sve je to išlo do onog momenta dok nije došao nesretni Vensov plan. Po nekima nesretni, a po nama, Srbima, po mojim procenama, nekima 60 % sretni, a onih 40% treba da vidimo kako da i to prilagodimo sebi.

Tada je bilo senzacija u štampi, ogovaranja, pritisak na Paspalja, ovo i ono. Paspalj Vensov plan nije potpisao ni pod čijim pritiskom, čak ni po zdravstvenom, iako su neki novinari, čast ovim ljudima koji sjede, rekli da sam izašao iz bolnice, ko zna i kakav, međutim, što se tiče pritiska moram malo iz šale da vam kažem da mi je 135 sa 80 non stop, uvek isti. Znači, i ovo sada što govorim nije nikakav tenzija.

U to vreme su nastali sukobi. Banija i Kordun kao specifična sredina, kad treba ratovati – zna, ali, kad treba da vodi politiku, vrlo teško. To nam je bilo i u onom ratu, to se i sada događa. Na političkoj pozornici predsednika opštine sa Banije i Korduna koji su prihvatili Vensov plan, hoću reći oni koji su sledili srpsku politiku globalno, koji slijede politiku i onih ljudi i sada vode vrh srpske politike, tih predsjednika opština više nema. Jedni su smenjeni, jedni zaplašeni, a jedni su ubijeni ali ne od ustaša. Dolazi do čudne situacije gdje sigurno predizborna kampanja ili želja za vlašću rastura Baniju i Kordun iz više pravaca.

Prvi pravac rasturanja su Tuđmanovi[271] špijuni na prostorima Banije u redovima Srba.

Drugi pravac rasturanja Banije i Korduna je ratno profiterstvo, vezano preko onih koji su u prvom poluvremenu pobjegli ili se negdje krili i polako švercali, što Muslimanima a što, sa nesrećom, iz Like. Ta gospoda su se vratila i finansijski sada kroje kapu na Baniji i Kordunu, ali, opet pljačkaju ličko bogatstvo.

Treći pravac udara je stalno prisutan u SAO Krajini – želja pojedinih ljudi za povratak na političku scenu. Ja zvanično u štampi kroz tih godinu dana nikoga od tih ljudi nisam napadao, dok nije došlo do većeg udara i političke kampanje protiv Paspalja, koji je ostao iz te garniture političara koji su prihvatili Vensov plan na Baniji i na Kordunu. I dalje stojim na stanovištu da je to za nas najbolje i najprihvatljivije rešenje, ali ne ovako kako se predlaže sa ovog koreničkog skupa, o kome ću kasnije nešto reći.

---

[268] Demokratski pokret Srbije.

[269] Jovan.

[270] Milan.

[271] Franjo, predsjednik RH.

Na području Banije i Korduna u šestom i sedmom mjesecu vrlo teško se održava položaj, to bi ljudi koji su izašli sa položaja znali. Dotle se nama skupljaju već predizborni skupovi po Baniji i Kordunu, što u privatnim kućama, što na nekakvim promocijama. Ja sam se tome suprostavljao zato jer su skupovi imali jednu apsurdnu situaciju, posebno ovaj koji je održan kad mene nije bilo u mom gradu, uz 2 vrlo jaka govornika. Sve me ovo pomalo podseća da idemo u tom pravcu. Jedan od govornika je rekao ovako: "Ustav Republike Srpske Krajine – šta je to? To ne postoji. Koja država?" Drugi od govornika, isti je to tim, SAO krajinski, je rekao ovako: "Gospodo, mi, da bi ravnopravno pregovarali sa Hrvatima, moramo se vratiti u hrvatski ustav". Ovo što sam govorio, citirao sam gospodu Uroša Funduka i Mileta Dakića.

Što se tiče daljeg rad i same Skupštine, one se održava prema prilikama, upravo zbog ove situacije koju imamo i rovitosti pojedinih područja.

Izvinjavam se zapadnim Slavoncima i Baranjcima, ali, moram reći da je osnovni krivac za sva ova maltretiranja – to sam ja. Kad sam potpisao Ustav 19. decembra, kao prvi predsjednik Skupštine republičke, došlo je do perfidne podvale, jer u isto vrijeme Baranjci i Slavonci su održali svoju skupštinu i mi smo odmah trebali biti jedna teritorija. Međutim, za te dogovore nismo znali. To su dogovorili ljudi iz tadašnjeg političkog vrha i tako je nastala obmana. Ja sam nastojao da to ispravim na skupštini u Borovu selu, kad su prisustvovali zapadni Slavonci koji su preko Save – za neke nema Srba, a za mene, a to sam rekao i u Pakracu, kad sam bio sa onim gospodinom na 20-30 metara od ustaša, predsedniku opštine Pakrac, koji živi gore na jednoj čuki, jer je samo toliko Pakrac naš – ova priča sa zapadnom Slavonijom, gospodo, nije završena. Ja to sada potvrđujem a mislim da to može potvrditi i ministar Martić[272] i još neki ljudi koji ovdje razmišljaju o našoj sveukupnoj teritoriji.

Sigurno da mi Baranjci mogu zamjeriti što sam ih uvukao u ovaj hazard. Ali smatrao sam to zato jer su već na bivšoj SAO Krajini provejavale priče da će Srbija uzeti Baranju i Slavoniju a da će njih otpisati. Zato sam ja odlučio sam u svom mozgu, u dogovoru kasnije s predsednikom Republike, Hađićem[273], kao i sa Veljkom Vukelićem, da mi idemo u jednu "Rupu" i samo tako ćemo biti jači. Da sam bio u pravu potvrđuje ova cjelokupna situacija. Rascepkani, ovako kako je na Ženevskoj konferenciji poželeo gospodin Degoricija[274], samo preneseno, pošto se nismo imali sresti, oni bi došli lako do konačnog srpskog pitanja. Međutim, jedinstveni ne mogu da dođu. Nisu insinuacije i priče, traženje novih sagovornika od strane Hrvatske. Nisu lažne priče koje neko misli da protura o onome što je g. Herbert Okun, inače Vensov[275] zamenik, pokazao nama u Njujorku, kad nas je pitao da li smo mi sigurni da stvarno narod hoće državu. Mi smo mu tada rekli, jer je predsednik Hađić imao konferenciju za štampu, onda sam stajao sa Mišom Milošević, i rekao: "Gospodine Okun, ja sam hiljadu posto siguran da srpski narod neće u hrvatsku državu". Rekao je: "Je, gospodine Paspalj, ali kod vas je gadna kriza. Gospodin Tuđman, po ovom izvještaju – papir je na engleskom, ali, cifra je na svjetskom jeziku – ovog časa je ugurao 200 miliona maraka da se vi iznutra pojedete. Ja sam mu rekao: "Slušajte, narod je ipak jači od toga svega i mi ćemo imati svoju državu."

Da ne bi bilo demantovanja svega ovoga što ja pričam, posljednji razvoj događaja koji se dešavaju pokazuju da ti bjelosvetski hoštapleri ustvari su u pravu. Dolazi do sporazuma da

[272] Mile.
[273] Goran Hadžić.
[274] Slavko.
[275] Cyrus Vance.

smo mi tamo, Daruvarskog, koji ja, kao čovjek, kad ga čitam, da smo država – automatski ga prihvatamo, za protok roba, što je normalno u jednom civilizovanom svijetu i ostalo. Ali pošto smo mi država u stvaranju moramo držati tvrdoću granice ili je poboljšati, a ne bih htio da ulazim u to, ono što sam malo prije rekao, namjere koje se imaju.

Drugi dio se dešava da se brzo skuplja Skupština u Korenici na kojoj, po informaciji jednog od naših ministara koji je prisustvovao imamo (a i novinar koji nikad nije volio ovu moju garnituru, ili našu, koja je na vlasti, samo me zanima šta se tada dogodilo kada je vrlo pošteno objavio kako je to u Korenici sve izgledalo) – to je pravac secesije i pravac razbijanja teritorije, kao i ovaj zadnji dokument upućivanja gospodinu Butrosu Galiju pojedinačno, jer sam naišao na još jedan, vrlo zanimljiv podatak kod g. Vensa: jedna opština piše Sajrusu Vensu da ne funkcioniše pravna država, da nemaju ništa, da je propast.

Mislim da sve ovo što se odigrava ide u pravcu rascepkavanja i da ovo što smo stvorili, kao i broj žrtava koji smo dali, propadne. Nije ovde više u pitanju Paspalj, u pitanju je jedan koncept globalne srpske politike, za koji moram da postavim pitanje, sebi i vama: da li ste vi stvarno za globalnu srpsku politiku koja je sada prisutna, ili ste za DEPOS-ovu politiku, po uzoru na Milana Panića, sa naslovom: "Auto-put otvoriti odmah"! Ja se iskreno nadam da smo za ovo prvo.

Što se tiče republičke Skupštine ja sam čovek koji u životu nikome nisam opsovao majku, ali sam sigurno čovek koji je doživeo da mu skoro svi poslanici opsuju majku. Postoji jedan prosti razlog. Kad održavamo skupštinu u Kninu onda me Baranjci i Slavonci časte; kad održavamo Skupštinu na ovim prostorima, onda me časte ovi koji misle da je glavni grad kamen na kome se sve mora dešavati. Moje vješto razumjevanje je bilo da mi moramo sve sredine podjednako graditi, počev od onog nesretnog i razrušenog Vukovara pa recimo do jednog Topuskog koje je najljepše kao malo mjestance. Mislim da održavanje skupštine određuju i same prilike. Zašto ovo govorim?

U devetom mjesecu, 28. 09. predsjednik Hađić nam je ovde malo rekao, imali smo vrlo tempiranu skupštinu. Srećom tad je svijest pobedila i nije se raspala. Zato sam je i držao onako maratonsku, do 2 sata posle ponoći, iako je bila sasvim druga namjera određenih grupacija, onih bratstvo-jedinstvenih u odnosu na srpske.

Tu mi je zdušno pomogao i moj prijatelj Miloš Vučković koji se javljao za riječ. Njegovi izlasci su pomogli meni i smirivali situaciju da Skupština u 2 sata po ponoći završi onako kako se završilo.

Saziv skupštine nisam uradio iz dva osnovna razloga.

Prvi razlog: dogovorili smo se na toj skupštini da opštine u roku 15 dana dostave popis birača za formiranje zakon o izbornim jedinicama. Molio bih ministra Šušu[276] (nadam se da imate podatke) da dokaže ovde da je trajalo skoro dva-tri meseca dok su se neke opštine setile da pošalju potrebne podatke. Čast izuzecima koji su prvi to uputili.

Drugi razlog: Na brzu ruku, a i brzo, radi se zakon o Vojsci koji je itekako bilo bitno da se donese. Zakon o vojsci je pripreman, dorađivan i na Okučanskom zasjedanju Vlade (po informacijama koje imam, bio sam prisutan ali to tada nisam razumeo) kao takav je prihvaćen i tad se tražio datum za održavanje Republičke skupštine u Kninu. U Kninu je skupština zakazana za 25. januara 1993.g. 22-ga izbija rat. Predsednik Hađić proglašava ratno stanje, znači država ulazi u rat. Da li je bilo normalno kad smo svi bili mobilisani da se

[276] Vojin.

pod hitno sastajemo ili da stabiliziramo front. Ja neću ovde biti ni prost ni vulgaran ali ono što se događalo toga časa na južnom ratištu je bilo vrlo problematično.

Dolaskom opet onih koji znadu da ginu u prvoj varijantu (a čast svima koji su stizali naknadno), a to znači Banijac i Kordunaš, front se uspio stabilizovati. Tada obilazimo front zajedno, ne znam da li bilo ministra da nije obišao front. Tada sam sa ministrom odbrane obilazio i Baniju i Kordun, obilazio i Zapadnu Slavoniju, sagledavamo stanje i sigurno je da postoje stvari koje treba da idu na Skupštinu.

Raskol u Vladi koji je nastao ako je išao zbog toga što je određena ljudska netrpeljivost bila među tim ljudima onda se može složiti kockica, ali ako je to išlo iz nekih drugih pobuda onda je to vrlo problematično i bojim se da ni ova skupština to neće moći smiriti.

Dešava se nešto čudno gospodo poslanici. Gospodin Milan Babić udara na vlast, hoće da ide, a i ja da sam na njegovom mjestu možda bi bio i žešći. Mi koji smo na vlasti po svim parametrima i onome kako živimo, živimo od pomoći i od onoga što dobivamo sa područja naše matice.

Problem koji su izneli predsednici opština Banija i Korduna sigurno je specifičan. Banija i Kordun nemaju struju, ne mogu da pokrenu privredu. Ali struju ne može ni predsednik Vlade Srbije, ne može ni predsednik Vlade Republike srpske nama iscuriti.[277] Međutim sada su se pojedinci sjetili da to forsiraju, i mi forsiramo, svaki razgovor skoro počinje i završava sa tim dok smo na tim razgovorima. Međutim, niko se nije sjetio da pita:

“Kako je to 50 godina Knin i Dalmacija pripadala Zadru, Lika Gospiću, Kordun Karlovcu a Banija Sisku”? Zapadnu Slavoniju ovog časa kao čovek vrlo teško spominjem iz prostog razloga što su ti ljudi doživeli najveću nesreću. Međutim ja sam optimista i po njihovom pitanju jer ja sam stalno optimista.

Što se tiče tog raskola o kome govorim neki podaci su vrlo čudni i mučni, na terenu. Uglavnom su izlazili ljudi koji žele povrat kako se to već radi. Međutim, zanimljiva je stvar da se ne javljaju oni ratnici iz Dvora koji su nosili puške nego oni što ostaviše moju četu u okruženju u Glinskoj poljani i poginuše 3 moja druga. Ovaj gospodin koji ovde trči, juri, on je bio taj koji je vratio tu četu, taj bataljon. A ispala je ljaga da su svi Kordunaši bjegunci, ustvari ne Kordunaši nego Dvorčani, što nije tačno. Na onim prostorima Dvor je prvi udario po selima oko Une, a Glina oko Kupe. To bi morali neki da zapamte, posebno oni protiv kojih ću ja sada stalno biti kada se busaju u prsa da su veliki srbi pa im pluća izlaze van na kičmu. Međutim kada smo se morali skrivati po banijskim grudama nije ih bilo nigdje.

Drugo što želim da kažem, gospodo dešava se nešto čudno. Svi prvaci sa Banije i Korduna hapse se, progone se oni koji su dizali ustanak. Pitanja koja im se postavljaju su vrlo čudna: – Ko vas je naoružavao? Od koga ste dobijali oružje? Koliko ste hrvatskih kuća zapalili? Koga ste Hrvata ubili? Ko su ti i ti ljudi u Srbiji poimenice? Ali i srpske države.

Slična situacija priprema se, gospodo, svima nama koji smo imali petlje da kažemo ustašama da su ustaše i koji smo imali petlja da kažemo da su komunisti sa ustašama napravili sporazum 1937.g. o uništavanju srpskog naroda. To je nesreća koja nas razdire u SAO Krajini, bivšoj.

Na skupu u Korenici je bilo, po onima koji dobro vide, 64. Od toga je odbornika bilo između 20 i 30, a Skupština bivša SAO Krajine, to bi morao predsednik da zna verovatno najbolje, broji bez drniške opštine, koja je novoformirana, 112 poslanika.

[277] Vjerojatno izručiti.

Molim vas, budite ozbiljni ljudi. Uzmite ovu moju priču kako god hoćete ali jedna od glavno napadajućih stvari kopja se udara na mene, je ono o čemu danas nisam hteo govoriti ovde a to je moja familija.

Gospodo, ja vam moram jednu stvar reći. Služba državne bezbednosti i Služba ministarstva unutrašnjih poslova je morala sigurno dobiti od vrha, jer je normalno kad se nešto napadne da se vrh te službe informiše ako je to tako urađeno. Gospodo, do oslobođenja Gline od ustaša moja familija je bila u mom selu koje je zadnje frontalno prema Hrvatskoj. To je selo g. Bogdanića[278] i on može to da potvrdi. Kad je oslobođena Glina dolazi do poziva, ali pitam se čijih jer mi nemamo Hrvata a i ono što je bilo malo u Glini sredilo smo, imali smo 37 % ali više ih nema. Ostalo je nešto malo u Glini i sa nama žive dosta časni ljudi i sa njima nema nikakvih problema. Prećeno mi je, pošto imam 2 kćerke, silovanjem, ubijanjem, srušiće mi kuću. Postavljam ja sebi pitanje, u kojoj državi ja to živim? Gde sam ja to krenuo? Bez mog odobrenja i volje moja familija, brat koji je uključen od prvog dana, mnogi Banijci ga znaju jer je jedva od Vojske iskamčio da izvuče svu tehniku sa onim nesretnim Vajagićem[279] iz Dvora i Dobrijevićem[280] koji je ovde govorio i rasporedio gde treba da ne bi palo ustašama u ruke, jedan dan ih pokupi posle jednog delirija žena u koji je upala i odvede njih za Pančevo kod sestre – osmoro u dvosoban stan. Nijedan svojim potezom nisam ni tražio ni pomagao dok g. Crnčević[281], koga mnoga sirotinja zna jer ne znaju kuda će, mi nije rekao: “Prebaci to, to je sramota jer ti sestra ima 3 sina”, koja su dva od 17, a jedan od 19 g. i spavaju sa mojim kćerima, od 17 i 15 g. u istoj sobi. Gospodin Crnčević je opet od nekog čuo tu informaciju. Tako je, gospodo, nađen smeštaj. Stan nije moj iako sam imao ponuda da samo prihvatim ovu politiku o kojoj sam malopre govorio.

Imao sam ponuda da imam stan na Dedinju, kako neko ovde spominje. Ministar Šuša može da potvrdi jer sam mu pokazao ugovore. Nuđeno mi je sve uz reči: “Ako nećeš to na Dedinju jer ipak nije lepo, evo ti u Novom Beogradu blindirani stan i ne može ti niko ništa”. I jedno i drugo sam kategorički odbio. Živim u Majskim poljanama u Glini. U Kninu ne živim jer mi Vlada koja je vladala nije imala smeštaja prva 3 meseca. A kad dođem dole spavam u staračkom domu ili odem u Benkovac u hotel. Drugi smeštaj nemam. Mislim da slično i ostali ministri žive.

Što se tiče napuštanja kuća koja je jedina u toj ulici napisana od ustaša kad su upali na područje Gline. To je gospodo moja kuća.

Pred Prijedorsku skupštinu[282] se dogodilo još nešto zanimljivo. Ja ću vam reći svoje stavove. Ovog časa sam, a sličnu sam priču čuo i od predsednika Republike, pa i od dosta članova Vlade, samo jedna mala prolazna institucija prema vrhu srpske politike. I od kad smo ušli u ovo radimo po tome. Na Prijedorsku skupštinu 2 dana prije toga, na tu moju kuću koja je propala totalno iznutra zbog toga što sam pravio državu sa Milanom Babićem u Kninu te zime, razbijaju se prozori, ubacuje se kamenje. Ja bih molio da me dame izvinu jer priča nije dobra ako je orginalno ne kažem. Znam da ima opozicionih novinara, znam da ima svega ali molim radi Tuđmana[283] i sveta da to ne objavljuju. Na papiru duplome i kamenju piše ovako: (Ono prvo sa slovom “J”) “Slobodan Milošević i Radovan Karađić.

[278] Svetozar.
[279] Nikola.
[280] Nikola.
[281] Branislav.
[282] Riječ je o zajedničkoj skupštini RS i RSK koja je održana u Prijedoru 31. listopada 1992.
[283] Franjo, predsjednik RH.

Proćeš kao kordunski vođa. Za vas koji ne znate kordunski vođa je bio Mitar Obradović, jedan od predsednika koji je pristao na Vensov plan i dobio metak. Zašto? Nadam se da će služba nekad na to odgovoriti. Nekome smrdi odnos Paspalj–Hadžić-Milošević-Karađić[284]-Koljević[285]-Krajišnik[286] i ostalo. I g. Vojo Šešelj . Jer kada je došlo stani–pani na južnom ratištu pomoć je zatražena i stigli su među prvima i najpre radikali. A pomoć, opet neizdašna, je stigla od te matice Srbije po kojoj i neki u predizbornoj kampanji imaju pravo da laju, pljuju. A ona kakva je takva je, Srbija je naša. Njezino rukovodstvo je izabrao njezin narod. Mislim da mi koji smo u tom malom sklopu oko rješenja ovog našeg interesa moramo se ponašati onako kako neko diktira. Ako neko od vas misli da može postati šeik u svom ataru gledajući ga sa nekog brdašca grdno se zavarava.

Tuđman je pripremio koncert. Degoricija[287] ga je preko Arensa[288] i Okuna[289] saopštio. Traže se novi pregovarači jer ova dvojica šofera, skladištara, švercera, ratnih profitera i ne bih da izbacujem neke vulgarne stvari, nisu dobri, oni su pretvrdi. Trebaju doći nešto profinjeniji, koji će prodati malo ovog djela oko Siska, pa onog kod Karlovca, pa malo, ako se ikako bude moglo, i Benkovac i Obrovac. Bitno je da sam ja vladar.

Ponovo podvlačim, Skupštinu sam sazvao za 25. kada su mi bile pripremljene ove stvari i od 25-og a kako je počeo rat klatarim po južnom ratištu (molim ratnike, ne one koji nisu dole, da kažu), samo 3 dana sam obučen boravio sa svojim jedinicama, sa najboljim prijateljima koji su isto ovako prozivani kao ja pa su sada proterani od određene oligarhije. Eno ih kod Bajne Bašte na bosanskom ratištu. Časni su i pošteni, morali su se vući jer su naoružavali narod. U tim danima sam izgubio svog najboljeg prijatelja koji je odrastao sa mnom zajedno i onim momcima koji sjede tamo. Mnoge nisam video dole, ali sam ih video kada dva puta prave Skupštinu u mojoj Glini za moje rušenje. Poslanici iz Gline, ovde prisutni, mogu to potvrditi tu je i predsednik Skupštine, ne izglasaju meni nepoverenje kao poslaniku. Znači, dva puta mi rade taj modus. Igrom slučaja, moram reći imam pametnu sekretaricu i kad ona pozove da se vratim hitno u Glinu onda je to ozbiljno. Kad to nije prošlo onda kreću na ovo formiranje oblasne skupštine, idu i sa te pozicije srušiti Paspalja jer je on vrlo opasan. On Tuđmanu otvoreno kaže: gospodine, granica je na Kupi. I za Zapadnu Slavoniju nismo se dogovorili, a o ovom drugom delu ćemo još raspraviti. Tu je moj problem.

Situacija u kojoj se nalazimo nalaže upravo ono što su tražili neki poslanici ovde a to je, u ime onih mrtvih, u ime djece žive i svega ostalog ja vas molim , ako nekome neka pitanja nisu jasna, ako neko treba da me nešto pita kao predsednika Skupštine jer moramo tu najpre raščistiti, slobodno me pitajte, slobodno me ogovarajte i napadajte, ali tražim da ova Skupština izglasa meni povjerenje ili nepovjerenje jer ovaj narod mora jednom da bude načisto da li smo mi za Srpsko jedinstvo ili smo mi za bratstvo i jedinstvo.

Hvala.

(Aplauz)

Molim poslanike da glasaju o ovome što sam sad rekao.

---

[284] Radovan.
[285] Nikola.
[286] Momčilo.
[287] Slavko, pregovarač RH sa srpskim pobunjenicima.
[288] Geert Ahrens.
[289] Herbert.

[…]Za predlog da ja ostajem i dalje predsednik Republičke skupštine od 220 poslanika glasalo je 141 poslanik.

[…]Prelazimo na dnevni red:

1. IZVEŠTAJ DELEGACIJE REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE
KOJA JE UČESTVOVALA NA PREGOVORIMA U NJUJORKU I ŽENEVI

Izveštaj ste dobili u pisanoj formi i zamolio bih predsednika Hađića da izađe za govornicu.

Ako neko nije dobio izveštaj dobiće.

GORAN HAĐIĆ:

Jednom sam već pozdravio i sada ne moram da vas pozdravljam. Možda ću svoje izlaganje početi neobično i vrlo mi je neugodno što ću tako morati da počnem jer sam danas ovde nešto doživio što mi javno niko nije rekao i što da nisam u funkciji u kojoj jesam verovatno bi se završilo drugačije nego kako će se sad završiti.

Kada se o nekim optužbama priča onda im se daje značenje i pojedinci koji ne znaju istinu mogu da sumnjaju jer čim se nešto priča verovatno je istina.

Na sednici Vlade koja je bila pre više meseci u Oblasnom veću u Beogradu predsednik ili podpredsednik Vlade, ne sećam se tačno, predložio je da naša država uveze “marlboro” i novac koji se od cigareta zaradi da se stavi u fond, da se oroči i da se od kamata plaćaju ova deca koje je g. Medić[290] pomenuo i da se plaćaju žene poginulih i teško ranjenih. Većina ministara je to prihvatila i ja sam kao predsednik neki svoj amin dao, smatrao sam da je to bilo moguće. Sada doživljavam ovakvu zamenu teza, da sam ja švercer cigaretama dok nečije žene i deca nemaju šta da jedu ili da (izvinite na izrazu) žene moraju svašta da rade za 10 maraka a predsednik Republike šverca “marlboro” za milon maraka. To je nešto što nije oprostivo nikome. I svakako će morati da snosi odgovornost za ovo što je rekao, a ja ako sam kriv snosit ću mnogo više nego ostali. Predsednik Vlade će snositi odgovornost što je tu laž iznio. Prvo, zato što je to laž, a drugo zato što je direktno oštetio Republiku RSK i za milon nemačkih maraka što nije pristao na taj posao. To je urađeno preko Republike Srpske, nažalost preko privatnih džepova, tamo to niko nije iznosio na Vladi i ne znam ko još iznosi na Vladi neke stvari koje bi išle u privatni džep i napravljene za mnogo manje para. Ovaj gospodin koji je to izneo vjerovatno će, ako mu se uskrati politički imunitet, morati odgovarati.

Toliko o tom uvodnom neobičnom djelu. Kažem, vrlo sam, vrlo razočaran u takav način razmišljanja. Ponovo idemo na onu logiku: ko nešto radi taj je lopov, a ko ne radi ništa taj je pošten i ima pravo da kritikuje. Na žalost, to je tako a koliko je ko radio ja bih bio zadovoljan da samo Bog prizna jer narod kao narod – kako vjetar piri.

Svi koji su želeli mogli su dobiti pismeni izvještaj sa ženevskih pregovora. Moguće je da je neko želeo pa nije dobio, ali mislim da je to mali postotak, ali neko nije dobio to je zato što nije želeo jer je do sada mogao dobiti. U izveštaju je napisano sve šta se tamo dešavalo bez ikakvog ulepšavanja. Isto tako, mediji su pratili našu diplomatsku aktivnost i redovno su obaveštavali javnost tako da su svi pojedinci koji su to želeli mogli da prate šta mi tamo radimo, a o tom da li smo tamo dobro ili loše raditi ovo je pravo mesto gde se o tome može komentarisati.

Moram vam reći zašto se skupština nije sastala da bi dala platformu sa kojom bi mi išli. To je bio prost razlog, zato jer nije bilo vremena. Poziv za Njujork je usledio vrlo brzo, bio

[290] Tihomir.

je hitan i skupština bi trebala da se sastane u roku od dva dana, što nije bilo ni po teoriji moguće. Ja sam izvršio konsultacije sa ljudima, sa kojima je to bilo moguće, i sve greške koje sam mogao tamo napraviti snosiću ovdje posle vaše diskusije i vašeg glasanja o mom nepovjerenju ili povjerenju.

Odmah da kažem da mi nije jasno zašto su od pojedinih izveštača srpskih listova došle neke teze da smo mi tamo nešto potpisivali, kad mi tamo ne da nismo ništa potpisivali nego nismo ništa ni prihvatili, a pogotovo da prihvatimo nešto što bi bilo na štetu srpskog naroda. Smatram da bi svaki potpis na dokument bez verifikacije vas kao skupštine bio ništavan i ne bi nikad sebi dozvolio takav luksuz da tako nešto napravim.

Ako se sećate u Borovu selu rekao sam da smo ovom promenom Ustava i ovim izborom, ne mene, ime nije bitno, dobili nešto novo što je bilo pokušano da se izostavi a to je bilo da na prvom mestu bude narod, Skupština, predsednik Republike pa tek onda Vlada i ministri. Da predsednik Republike odgovara ovoj Skupštini, a Skupština narodu. Po onome što se planiralo i predlagalo da predsednika Republike može da bira Skupština a da može da ga opozove referendum to je do sada u svetu nezabeleženo. Mislim da takvu drskost imaju samo Hrvati da to naprave. Ne kažem da su to oni naši Hrvati nego, što je rekao jedan naš srpski pjesnik: Hrvati su dovoljno drski da naprave sve, a ne hrabri. Ovo što je tamo pokušano prevazilazi svaku vrstu hrabrosti.

Mi ovde imamo tenziju koja na sreću nije prošla, a to je tenzija srpske Skupštine, odnosno da oni koji su u manjini, koji su preglasani, to su verovatno ljudi koji se nisu bavili sportom pa nisu navikli na poraze ili ih je neko drugačije nagovorio, pa da napuste i da ispadne da smo ovde ostali i da ne možemo ništa da odlučimo.

U Njujork smo otišli, nažalost ne kako bi trebalo da idemo sa budžetom koji imamo, sa sredstvima koja treba da ima svaka država, navrat nanos, sa sredstvima kako smo se snašli. To je problem koji sam izneo i u Borovu selu pa su mi pojedinci nabijali na nos – je li to predsednik Republike priča o takvim stvarima. Nažalost, takva nam je Republika., a kad bude bolja situacija verovatno će doći i bolji predsednik.

U Njujorku, to moram da vam kažem, i pored svega što vam govorim sad, što je dosta pesimistički, mislim da je ovo optimistički deo i pozitivan je, smo imali status državne delegacije uz policijsko obezbeđenje i tretman državne delegacije na svim nivoima od dolaska na aerodrom tako i u pregovorima tamo.

Nama je bilo jasno, isto kao što je Tuđmanu bilo jasno da Srbi neće prihvatiti Vensov plan pa ga je on zato prihvatio, da Tuđman neće prihvatiti bilo koji sporazum koji u prvoj tačci kaže da se Rezolucija 802 mora ispoštovati u potpunosti.

To bi značilo krah njegove politike. To ne bi trebalo da ide u javnost. Mi možemo da očekujemo svaki čas i posle ovih županijskih izbora da se to desi. Ali, nama ne bi bilo ništa bolje ni sa drugim hrvatskim partijama.

Naš princip sa kojim smo prišli pregovorima bio je da pregovore podelimo u dva dela. Prvi deo – da se raspravlja o Rezoluciji 802 bezuslovno. To smo i dobili. U prvoj tačci našeg sporazuma koji smo usaglasili sa kopredsednicima i koji je (reći ću vam kako je Tuđman na to reagovao) takav da se u prvoj tačci kaže da Hrvatska mora bezuslovno da ispoštuje Rezoluciju 802. Znači, sve teritorije koje je silom zauzela mora da napusti. U drugoj tačci, dolazi posle toga, da bi se mi eventualno razoružali (kaže eventualno jer tamo ne piše ali se podrazumeva) u skladu sa Vensovim planom, sa planom koji treba da afirmišemo i koji se pokazao za nas dosta dobar bez obzira što ima mnogo nedostataka, ali mnogo je više dobar.

U drugom delu tog dokumenta govorim o našim koncesijama. Kad pričam o koncesijama, popuštanjima, imam na umu jedno a to je ne da bi neko tamo došao da prodaje Krajinu

i da daje neke teritorije. To nije bilo i rekao sam da se tamo nije ništa potpisalo. To je bila jedna politička i diplomatska igra, ne znam koliko ćete me shvatiti ali ko želi shvatiće a ko ne želi taj uvek može nešto da kaže protiv, ali mi smo pre 22. januara formirali Vladinu komisiju, mimo ove redovne komisije koja je pregovarala sa Hrvatima oko nekih sitnih stvari, i rekli smo da bi Maslenički most i aerodrom mogli eventualno, ako se dogovorimo, da se osposobi za civilni saobraćaj. Pošto nema novinara mogu slobodno da kažem da smo mi i predstavnici Vlade koji su to dogovarali, znali da je to čista utopija i da mi u ovim uslovima i bar u još nekoliko godina uslova to ne bi dozvolili. Ovo vam odgovorno kažem: to nisam ni imao na umu da dozvolim. To sam prihvatio (ne znam koliko sam lukav i da li mogu da budem lukav, ipak sam naivan posle svih ovih događaja koje sam dozvolio da se dese u državi u kojoj sam predsednik) kao neko naše lukavstvo kako bi Hrvate navukli da prihvate ovo za šta naša deca, braća, roditelji ginu svaki dan na južnodalmatinskom ratištu. Znači, da napuste teritoriju bez sile.

Da bi našu državu, kontinuitet državnosti, shvatili ozbiljno i tamo se ozbiljno predstavili nismo smeli da do 22. januara govorimo jedno, a posle 22. januara govorimo drugo, iako je hrvatska agresija bila dovoljni uslov da i tako možemo govoriti. To nam je bio džoker koji smo uvek imali u džepu i mogli smo to poništiti.

Na opšte zadovoljstvo naših pregovarača poslednji dan, to je bila treća runda pregovora u Ženevi, postižemo taj sporazum. Hrvatska strana, koja se sa nama nije videla, bukvalno se nismo videli ni u prolazu i sve insinuacije koje su bile da smo se sastajali sa njima nisu tačne i sva potrebna saopštenja pojedinih stranaka koja su išla, ovde mislim na SDS Krajine, iako je dobro rečeno nije bilo potrebno jer smo mi pre 22. januara rekli da sa ustašama nema pregovora, a posebno ne posle 22. januara, (to sam ja rekao bar 50 puta), dok Hrvatska stoji čizmom na metru srpske zemlje, ove naše Republike, iako ja smatram da je naša srpska zemlja mnogo šira nego teritorija Srpske Krajine, sa ustašama nema pregovora! Ponavljati jednu stvar to je samo sa ciljem da ispadne da smo mi za pregovore kad neko to naglašava. O tome sad ne bih sudio iako je to dobar predlog ali ga nije trebalo ponavljati.

Moram da naglasim, zaboravio sam, da smo u Njujorku pregovarali sa Vensom i Ovenom, a u Ženevi su nastavljeni razgovori sa Arensom i Okunom. Tu je bilo manipulacija i oko Arensa, da je on predsednik Grupe za manjine. To smo mi prvi dan isterali na čistac i Arens je dobio novu funkciju, privremeno mu je mirovala ona funkcija, tako da tu nema nikakve dileme. Mi o manjinama možemo raspravljati, ali samo o našim manjinama kojih ima ovde u Baranji – Mađarima, Hrvatima, Slovencima i dr.

Na zadovoljstvo kopredsednika Sporazum je prihvaćen. Hrvatska delegacija telefonom se konsultovala sa Tuđmanom i dobili su dozvolu da bi Sporazum i oni mogli prihvatiti. Posle vraćanja papira u Zagreb i kad su sutra i prekosutra Tuđmanovi drugi savjetnici videli taj papir ocjenili su da je to katastrofa za hrvatsku stranu ako bi se takav papir prihvatio. Tuđman je papir odbio, vratio pregovore na početak a svoju delegaciju osudio, kako nam rekoše Arens i Okun, da su budale, da su dozvolili da ih Srbi (kao što reče moj prethodnik: skladištari i šoferi) nadmudre i da ih nadpametuju. Ovo je diplomatski presedan što je Tuđman napravio. Nije prihvatio stavove svoje delegacije koje je imenovao. To je možda jedan mali pomak, možda u promilima, ali sigurno je pomak ka istini o srpskom narodu i da rešavanje srpske politike u celini ide ka pozitivnom.

Mi smo svakog trenutak na pregovorima imali u vidu, govorim u svoje ime, a siguran sam i u ime ostalih koji su bili a ovu priliku bih iskoristio da zahvalim g. Miši Miloševiću, mom savetniku i predsedniku Srpske svetske zajednice i gospođi Radmili Milentijević, koji su mi tamo pomagali, ne samo interes naroda kojeg mi ovde predstavljamo – naroda i naše

Republike Srpske Krajine – nego i naroda Republike Srpske i Republike Srbije i Crne Gore. Iz onog što smo videli u Njujorku jer smo tamo imali stalne kontakte sa našim iseljenicima, emigrantima i narodu srpskom na čitavom kugli zemaljskoj, jer su nam tamo ljudi koji su od 1945.g. u Americi rekli: Ako vi izgubite državu i mi smo ovde izgubljeni jer mi nemamo života i inostranstvu ako nema jedinstvene srpske države.

U vašim diskusijama ćete se sigurno kritički osvrnuti, i treba, i budući da se sprema nova runda pregovora u Njujorku (eventualno u Ženevi) i eventualnu platformu koju bi dobili, ako bih ja ostao na ovom mjestu gde se nalazim ili ako bi bio neko drugi i taj sigurno treba da ima platformu, ali bilo bi mi mnogo lakše da nije bilo ove situacije koja je bila sa Skupštinom i sa ratom i da smo mogli za svaku odluku i pred svaki put da se nađemo pred vama lice u lice, ovako zajedno, iako objektivno mnogi znaju da sam sa pojedincima razgovarao lično i savjetovao se i da imam platformu sa koje bi mogao da radim.

Ovo sve što se desilo u Korenici je vrlo dobro i podržavam. Kažem ovo sve, ograđujem se – ne sve sto posto.

Oblasno organizovanje naše države je neophodno i predsednik Republike pozdravljam takav način organizacije jer smo došli u situaciju, zbog objektivno teritorijalne organizacije, do nemogućnosti i paralizi funkcije vlasti na pojedinim terenima. Oblasno veće Slavonije, Baranje i zapadnog Srema funkcioniše. Oblasno veće Zapadne Slavonije nažalost moram reći da bi bilo bolje da nije funkcionisalo ako je mislilo da potpisuje separatne sporazume sa ustašama. Ja neznam da li ima tu neko među nama ko vjeruje da ustaše kad ti nešto prihvati i kad potpiše neki sporazum da on to ostvaruje za našu korist. Ako u to neko vjeruje onda smo stvarno na nivou razmišljanja male djece. Nažalost ovi predstavnici Oblasnog veća su verovatno i bili su ubeđeni da će moći vratiti Srbe pod šahovnicu da žive mirno. Ja sam pesimista po tom pitanju i mislim da ne bi živeli mirno ni tri dana, ali maksimalno godinu ili dve dana.

Što se tiče Daruvarskog sporazuma,[291] on nam je bio veliki udarac na pregovorima. Glavnina pitanja i u privatnom razgovoru sa kopredsednicima i u službenim razgovorima bilo je šta o tome mislimo, da li ćemo uhapsiti Đakulu,[292] kako, šta itd.

Tamo sam rekao da je vrlo dobro to što su oni predložili i da tako treba da se rešava sukob Hrvata i Srba, znači kao dobrih komšija dve države, ali da je problem procedura odnosno način kako su oni do tog sporazuma došli. Nismo smeli dozvoliti da niko, pa ni u Daruvaru, ni u Korenici predlaže nešto (drago mi je što sam danas ovo čuo jer nije isto mišljenje kao u Daruvaru jer je ovo predloženo Skupštini pa da ova skupština predlaže a nije išlo direktno sa Skupštine iz Korenice što je vrlo bitno i mnogo mi je lakše jer smatram da ćemo srpsko jedinstvo postići) što nije u interesu naše države i našeg naroda. Niko ne sme mimo institucije skupštine odnosno institucije Vlade i ovih naših institucija koje imamo da se obraća direktno van Republike Srpske Krajine nekim institucijama u svetu. Ne zato što to pojedinci ne znaju nešto pametno da kažu u obraćanju nego zato što onda rušimo autoritet naše države, a ovaj put koji smo započeli polako ga završavamo i ne bi smeli da ga zbog takvih hirova napustimo.

Očekujem da danas raspravimo vrlo oštro o svemu. Republika Srbija, naša matica je pošla u vrlo jasnu diferencijaciju, i to se vidi (možda je jedino slično to u Italiji) u obračun sa najvišim vrhom mita i korupcije. Ova nova Vlada koja treba danas da bude izabrana ili

---

[291] Vidi: *Republika Hrvatska i Domovinski rat, Dokumenti*, knj. 7, HMDCDR, Zagreb, 2010., dok. br. 180, str. 247-249.

[292] Veljko, predsjednik Oblasnog vijeća SO Zapadna Slavonija i potpisnik Daruvarskog sporazuma.

mandatar, a vama bih predložio da mu dozvolite da 15 [?] još ostavi da sastavi novu vladu, da se konsultira sa vama, ako treba pojedinačno, u svakom slučaju sa svim predsednicima opština obavezno i da se napravi jedna nova vlada, ekspertska vlada privrednika koja će se baviti onim problemima koji život znače, a visoku politiku će da vodi onim djelom koliko to vlada treba da vodi vezano za resore i za svoje djelovanje kako je to uglavnom u demokratskom svetu.

Kad sam već za govornicom, da se ne vraćam drugi put na neka pitanja da odgovorim, vidim da neko hoće da mi postavlja replike, i čudno je i dobro je kakvu državu imamo i kako se odnosimo prema institucijama, dobro je, dobili smo državu i imaćemo je a mi ćemo naša srpska posla rešiti, da vam kažem da sam pred treći put u Ženevi bio prisiljen da donesem odluku da razrešim dužnosti predsednika Vlade jer sam mu u prijateljskom razgovoru pomenuo da bi trebalo da podnese ostavku. Ne zbog poštenja, ovde se ne radi o poštenju i ovde komunističke teze o nekim stvarima – unutrašnjem neprijatelju, vanjskom neprijatelju, izdaji itd, ne prihvatam. To su časni ljudi, svi u Vladi koji su bili, posebno predsednik Vlade, ali zbog situacije, kako to sportski kažu smatram da je to štafeta i da treba da dođu sposobniji i zbog odnosa koji su Vladi bili. Ne znam da li vi znate, Srbi smo i to vam mogu reći. Naša Vlada je po 12 časova raspravljala oko nekih političkih stvari. Po 12 časova su se ministri svađali i jedna točka dnevnog reda je bila po 5-6 časova pa i 10. Svaki ministar se javljao po 15, 20 pa i više puta. Na Vladi se bukvalno moglo očekivati da se desi ubistvo. Još je malo falilo samo da se pojedinci potuku, što je bilo vrlo realno.

Iz ovih razloga, a te razloge sam video mnogo ranije, i u kojoj smo sada situaciji – koja je sazrela pa se javljaju problemi – možete zamisliti da sam takav potez povukao. Ranije kad sam trebao, za narod bi bio koristan ali bi se mogli posvađati i rasuti, mnogo ranije, i vratiti na Tuđmanovu tezu da nas podele na 3 SAO ili "JAO" pa da posle SAO deli na opštine i da raspravlja ovako kako je pokušao da raspravi.

Zato sam se na ovu odluku odlučio dosta kasno i spreman sam da snosim sve posledice i u tom pogledu.

Ovde moram nešto da naglasim da ne bi previše bili opet iz onog starog sistema da neke ljude optužujemo. Mislim da dobar deo politike i ponašanja koji se pokazao u ovo vreme je politika srca a ne izdajnička politika , iako ni, nažalost , krajnji ishod bio na ruku Tuđmanu jer je ono što bi Tuđman želeo – da nas rasturi.

Ovu priliku koristim isto tako, da se ogradim od svih insinuacija vezano za novi pregovarački tim. Gospoda koja su imenovana nijednog trenutka nisu kriva što je to Arens rekao i što je to spomenuo. Nažalost Veljko Đakula je pokazao da je Arens bio u pravu, međutim to ne znači da je morao i za druge da bude u pravu i nema potrebe, niti bih ja dozvolio da se sa ove govornice ljudi napadaju. Ja sam čak mislio posle ove Koreničke skupštine da je ovo saopštenje išlo u svet direktno mimo ove skupštine, mislio bih da je bio u pravu i za drugu situaciju. Budući da to nije tačno ja se od svih ovih insinuacija koje su bile u novinama ograđuje i taj način raspirivanja mržnje među Srbima osuđujem.

Pozivam vas, po cenu svih mogućih kadrovskih promena u šta prvo sebe stavljam, svoje ime i svoju funkciju, jer kao čovek, to sam hteo da predložim na početku ali se moje ime mnogo spominjalo pa sam smatrao da nije momenta, ali ću sada to reći da sebe stavljam na raspolaganje ali da posle ove skupštine izađemo jedinstveni. Ne jedinstveni samo 15 dana i da se ponovo svađamo, nego stvarno jedinstveni da vidimo ko je na putu stvaranja jedinstvene srpske države i ko ima zajednički cilj, a ko želi da se ponaša onako kako se ponaša pojedini delovi DEPOS-a Srbije.

Zahvaljujem i pozivam na jedinstvo.

Hvala vam.

[…]

LAZAR MACURA

Pozdravljam sve glasnogovornike i predsedništvo. Moram da se predstavim. Ja sam Lazar Macura, nekad bio ministar za informisanje, a odmah da kažem da nemam nikakvih ambicija da se vračam ni u Vladu ni pri Vladi. Prema tome, da ne shvatite da je to nešto radi sebe radim. Po profesiji sam profesor. Neko tamo reče dalmatinska magarad, ja sam magare koje je prevelo više knjiga i jedna od njih je i "Silovanje Srbije", a meni se čini da mi silujemo narod zato što nećemo da održimo izbore i da s[v]e bude legitimno. Ali, da se vratim na ovaj Izvještaj koji je Goran malo dopunio usmeno. Ja sam dobio taj izvještaj, pročitao sam ga i malo ću analizirati tekst.

Pročitaću i reći ću vam s čim se ne slažem.

Broj 1: Kaže se: "Rapublika srpska Krajina postoji već treću godinu; da je nastala istovremeno kad i Republika Hrvatska.". To nije tačno. Prema tome o ovim stvarima se mora voditi računa. U pravu je bitno ko je prije nešto napravio. Republika srpska Krajina je nastala prije Republike Hrvatske. O tome se vodilo računa kada se stvarala dane bi posle bilo problema, od zajednice opštine itd. Znači, sve je išlo dan-dva ili pet ranije nije važno, znalo se kad Hrvatska ima Sabor i onda su išle skupštine. Prema tome, to je bitno ovde naglasiti. Nije moglo istovremeno nikako da nastane, nešto je moralo prije da bude.

Broj. 2: "Zahtev za razoružanje na području zaštićenih zona i ružičastih zona" – što se odnosi samo na Srbe. Ovo je prigovor naše delegacije i prigovor je u redu. Međutim, u Vensovom planu piše da se ovo odnosi samo na Srbe. Gospodo, Vensov plan je prihvaćen. Pitanje je da li mi imamo snage da srušimo plan Ujedinjenih nacija. Ako smo mi toliko jaki pa da možemo da izbrišemo onda svaka čast. Ali, u Vensovom planu izričito piše ovo, prema tome, onaj ko je prihvatio Vensov plan ne može sada naknadno da daje prigovore na takve stvari. Ako može u redu je, onda Srbi nemaju problema.

Broj 3: "Zahtevi za uvođenje policijske i carinske kontrole prema SR Jugoslaviji i Republici Srpskoj su neprimereni ratnoj situaciji i protivni Vensovu planu, prejudiciraju političko rješenje" – pošto ove naše granice tretiraju hrvatskim granicama. Molim vas, tačno je to, ali Vensov plan isto tako tačno prejudicira političko rješenje i to je nesumnjivo tačno. U Vensovom planu u startu piše da je to mirovni plan u Hrvatskoj. Nema Krajine nijednom pomenute u Vensovom planu. Pregledajte orginal, pregledajte i prevode, nigde se Krajina ne spominje u Vensovom planu. Prema tome, ako je neko prihvatio Vensov plan on je prihvatio da se prejudicira političko rješenje. (Upadica s mesta: to nije tačno)

To ovde piše. Molim vas lepo. Bora Jović je nas tamo omalovažavao i pljuvao kao da smo mulci. Nismo ni nepismeni. On kaže: ne prejudicira političko rješenje i vi ćete se posle povlačenja Ujedinjenih nacija opredeliti gde ćete i kako živeti. Toga nigde nema u Vensovom planu. Ko mi to nađe ja ga častim čim god hoće. Prema tome, govorimo o činjenicama i tekstu šta piše u Izvještaju i Vensovom planu.

Broj 4: "Zahtevi za uvođenje hrvatske vlasti u ružičastim zonama". Molim vas, ja sam sa Viktorom Andrejevom, koji je bio šef civilnih poslova u sektoru jug, razgovarao o ružičastim zonama koje ne spadaju u Vensov plan. One su nastale kasnije. U Vensov plan samo spadaju srpske opštine od Dvora do Knina. Drniš je ružičasta zona, sav Drniš. To znači da Hrvati nam čuče na vratu i mogu praćkom da nas tuku.

Ružičaste zone, za one koji ne znaju a siguran sam da ne zna dobar dio poslanika a kamo li zadnji vojnik na čuki , to se mora narodu reći, nemojte zalagati narod, to nema nikakvog smisla, su ovako rešene:

“Ničija vojska u ružičastim zonama. Mješovita policija srazmerno broju stanovnika.”

Znači, u Drnišu bi 70 % policije bili Hrvati. U drugim zonama uglavnom Srbi, da ne govorim koje su to zone. Ali proporcionalno broju stanovnika koji je tu bio prije izbijanja neprijateljstava. Ali, hrvatska vlast, gospodo to piše za ružičaste zone. To ćemo lako proveriti preko UNPROFOR-a ima ih ti i gde god hoćete. Ja svaki dan sa njima kontaktiram i nezvanično pitam šta je moguće itd, ali ima i nekih dobrih signala. No sad raspravljamo o ovom izvještaju.

Prema tome, ružičaste zone su potpisane kao takve i tu mora da vlada hrvatska vlast, ali ničija vojska ne sme tu da bude. To poslanici moraju znati, a možda onaj zadnji vojnik ne mora, u to ja ne ulazim, to vi odlučite.

Broj 5: “Zahtevi za vraćanje Hrvata u Republiku Srpsku Krajinu a zanemarivanje brige oko 300 hiljada proteranih Srba iz Hrvatske i preko 100 hiljada iz Zapadne Slavonije”. To je tragedija srpskog naroda. Mi zato nismo hteli prihvatiti Vensov plan i zato smo bili za rat, a drugi su bili za mir. Zato sam ja lično prognan iz Knina gospodo i završio u Novom Sadu. Isteran sam od naše policije, ja njima ne zamjeram jer je njima naređeno tako. Ali je sramota to. Ja sam se vratio sada u Knin jer sam mislio da je hrvatska agresija 22. januara srušila Vensov plan. Ako nismo bili sposobni da srušimo Vensov plan kad su oni napali UNPROFOR i kad su tukli Ujedinjene nacije, onda mi nismo za život a ne da se igramo države. To su činjenice i to ne može niko pobiti. 22. januara pao je Vensov plan i mi nismo to iskoristili da ga srušimo nego ulazimo i kaže: “Točka 1”., a Tomberi[293] kaže nama: “Ima 9 tačaka i on ih tretira ravnopravno”. Normalno, bezuslovno povlačenje Hrvata treba da usledi zbog napada na UNPROFOR a ne zato što vole Srbe. Ja kao ministar nisam primao plaću i molim vas nemojte upadati. Ja sam bio volonter, bio sam direktor Radio Knina i kao ministar nisam dobio ni centa a nisam ništa ni opljačkao što mi je SDB[294] naturila i potpisala ekipa Večernjih novosti. Tužio sam Večernje novosti sudu ali nema ročište nikako. Molim vas pitajte ljude u emigraciji, svi imate nekoga, kakav sam ja bio tamo i neprestano me zovu da dođem. U kojoj ulozi ja da idem sad? Da sad odem u Australiju, Ameriku ili Kanadu, da pričam, da odem tamo na poziv naših ljudi. Neko bi me obesio. Zašto bih išao kad nisam ni u jednoj ulozi. Ja sam profesor engleskog i talijanskog jezika, profesionalni prevodilac i mogu da radim svoj posao i da živim od njega . Onaj ko nema šta da radi neka on brine o sebi.

Broj 6: “Delegacija je radila u Njujorku od 16. do 23. februara 1993. godine i bila je odlučila da zahteva razoružanje i hrvatske vojske. Molim vas, mi smo to tražili ali oni jednostavno nisu uslišili naše molbe jer Hrvatska, Bože moj, ostavlja svoju vojsku. Molim vas, ja govorim kao neko ko se bavi nekakvim prevođenjem i radom na tekstu, prema tome, neko možda ne radi dovoljno na tekstu i ne zna šta u tekstu piše. Ali, vidite šta dalje piše: “i svođenje njenog broja (misli se na hrvatsku vojsku) na mirnodopske standarde”. Pa, hoće li to RSK odrediti broj vojske u Hrvatskoj, molim vas lepo. Jesmo li mi normalni ljudi? Nama se ovaj izveštaj daje da ga usvajamo. Ja ne mogu da prihvatim takav izveštaj. Znači, mi ćemo Tuđmanu reći koliko treba da ima njegova vojska u mirnodopskom sastavu. To je apsurd.

[293] Cedric Thornberry.

[294] Služba državne bezbjednosti.

Molim vas, ovo su ozbiljne stvari, odlučuje se o sudbini naroda i nemojmo samo frazama da se služimo. Mi nemamo mogućnosti ni prava da utičemo na one u Zagrebu koliko će imati vojnika. On može da izmisli svoje potrebe i da, ne znam koliko da ih ima. Ovde piše: mi tražimo svođenje. Ko smo mi da tražimo? Nas nigde nema u Vensovom planu. Nema Krajine u Vensovom planu, ljudi moji. Ja još jednom ponavljam: ima samo lokalne vlasti. Na jednom mjestu se pominje regionalna policija a ne policija Krajine. Molim vas, taj plan je trebao doći svakom čovjeku i koliko može da ga shvati i razume. On je u Politici objavljen sa ključnim izmjenama, gde je došlo da manipulacije javnosti. Prema tome, Boru Jovića, po meni treba najviše kriviti jer je tada vodio taj komitet, ali Bore Jovića sada nema. Prema tome, problematično je kako ga sada prozivati.

Broj 7: "Predsednik RSK Goran Hađić izneo maksimum koncesija". Piše ekavicom, izvinjavam se ali ja sam ijekavac.

(Upadica s mesta: Kako govoriš u Novom Sadu)

U Novom Sadu govorim ijekavicu, a prevodim na ekavicu kako mi kažu.

Pročitaću vam tekst pas vi recite jesam li ja konj. Kaligulin, onaj konj što je bio član Senata u Rimu. Možda je ovo što piše štamparska greška, ali, neka to onda kaže onaj koji je potpisao izvještaj. Piše: "Maslenički most, aerodrom Zemunik i brana Peruča bili bi van kontrole hrvatske i srpske policije". Dalje tekst slijedi: "Ovi objekti služili bi civilnoj upotrebi jednog i drugog naroda, a bili bi pod kontrolom civilne policije RSK". Na šta se misli, kad se kaže i van kontrole i pod kontrolom. Molim vas, onaj koji je pisao tekst, to je trebalo redigovati, ali, ja sada neznam šta je istina a šta nije. Da li je pod našom kontrolom ili nije? Mi moramo biti načisto. Samo želim da dam dobronamjernu primjedbu. Tekst je tu, vi ga možete pročitati.

Broj 8: nije toliko bitan, ali bih ga pročitao, samo radi ilustracije: "Delegacija RSK susrela je g. Đurkina[295]". Izrazi su vrlo bitni. Kakav je taj izraz: "susrela je"? dalje se kaže: "koji je sugerisao prihvatanje autonomije u Hrvatskoj, jer u suprotnom uništavamo Srbiju i postoji pretnja Kosovu". Ovo je delegacija odbila. Šta je to Đurkin i ko je Đurkin, da delegacija njega odbija? Ko je taj Đurkin? Ja nisam imao osećaj da se Đurkin nešto zalaže za Srbiju. Sada odjednom on nešto plače nad Srbijom. Druga je stvar ruski narod. Ali, rusko rukovodstvo nije ništa učinilo za Srbiju. Moglo je staviti veto pa ne bi bilo sankcija, ili su mogli jednostavno da probiju sankcije. Ovo ne treba da piše, da su se oni susreli sa Đurkinom i da je on predložio to što je predložio. Mogu ja da vjerujem u to, ali mogu i da sumnjam u to. Jer, Đurkin se baš nije pokazao pro srpski.

Pod br. 9. piše: "Odlučeno je da se mandat UNPROFOR-a produži do 31.3. 1993. a predložili smo produženje mandata na još jednu godinu". Ovo što je Goran rekao – nije imao platformu – nije prihvatljivo. On je morao imati platformu. Goran i ja se dobro znamo, prema tome, nema razloga da se nešto ljutimo jedan na drugog. On kaže da je bilo hitno. Ti si morao imati davno pripremljenu platformu za eventualne razgovore, pregovore, itd. Neko ko se bavi diplomatijom i politikom mora unapred neke stvari da predvidi, a ne da se kaže da je odjednom došlo hitno iz Njujorka i da ja nemam vremena. Ti si imao vremena skoro godinu dana od kako je UNPROFOR tu. Mi smo trebali krojiti mape, planove, platforme i sve ostalo. Prema tome, tu ne priznajem predsedniku da ima opravdanje i da je poziv došao hitno. On je morao raditi na tome da dođe do poziva. Ako se neko bavi diplomatijom, on mnoge stvari mora da radi iza leđa. Ovde što nam neko kaže "dolje talijanaši", molim vas,

[295] Vitaliy Churkin.

ja moram vama reći da uvažavam Talijane i da nije bilo pokolja Srba na prostoru đe sam ja rođen zato što su tamo bili Talijani. I to bi mi lakše palo nego da me ustaše kolju.

Umberto Bozi[296] (ja malo pratim talijansku političku scenu, malo sam studirao talijanski i bio sam kod njih, a ne zato što sam profašistički orjentisan) je sada u Italiji jači od Vojislava Šešelja u Srbiji. Molim vas, zašto se nije moglo sa Bozijem razgovarati? Samo bih vas podsetio na nešto: 1670.g. Begova kula u Islamu Grčkom daruje se Stojanu Jankoviću, Srbinu iz Ravnih kotara, iz Venecije. Znači, pod zaštitom lava i Sv. Marka on dobija tu kulu od Venecijanaca. Odkud pravo Hrvatima da sada drže Islam Grčki i da ruše tu kulu? Nemojte vi meni sada prebacivati za Talijane ili ovo ili ono. Mi moramo raditi sa onima koji mogu da nam pomognu.

(Aplauz)

Sa Đini Pitersom[297], koja radi dole, neki dan sam razgovarao. I ona kaže za Istru (to je za nas vrlo pozitivno, mada možete da kažete da on bleji bez veze, kao što su mi rekli da sam magare, a to onda znači da njačem) da je već rješena. Cijela Istra, slovenačka i hrvatska, koja im je darovana posle Drugog svetskog rata, dobija dvojno državljanstvo i najširu autonomiju. Zar to nije faktor na koji i mi možemo igrati, ljudi moji? Zašto i mi ne bi dobili najširu autonomiju, pa ako treba, državljanstvo Srbije kao dvojno državljanstvo?

Volio bih viditi ko će maltretirati one u Istri ako imaju talijansko državljanstvo. Nama je Vensov plan smrt, ljudi moji. Sa Talijanima treba raditi, molim vas lijepo, na razbijanju Hrvata. Ja ću raditi i sa onim iz Kine, samo ako hoće da pomogne da srušimo Hrvate.

Ne bih se mnogo osvrtao na lične stvari, ali to, to sa Talijanima mi se nije mnogo dopalo, kao ni ono "dalmatinska magarad" i sve ostalo. Ne možemo tako razgovarati. Ja nikad ne bih svom kolegi, sa kojim sjedim u istoj klupi, rekao tako nešto. Mislim da to stvarno nema smisla.

Prema tome, ja ne bih mogao prihvatiti ovaj izvještaj i mislim da nije u redu, zato što ovde piše da naša delegacija ne pristaje na ono na šta je već pristala Vensovim planom. Ako je moguća ta varijanta, da mi potpišemo plan pa da ga ne poštujemo, onda sam ja odmah za to. Ali, opet vam kažem: ja sam došao nazad u Knin, ponudio se da radim i radim neki posao tamo, sad nije ni važno šta radim, ali, vratio sam se samo zato što sam mislio da je Vensov plan pao. Međutim, pošto Vensov plan i dalje igra, ja nemam šta da radim u Kninu i lično, vjerovatno, neću biti ni u ovoj skupštini, jer vidim da ovde ima mnogo ljudi koji ne žive u Krajini a članovi su skupštine. Mislim da ni to nije dobro.

Nije dobro da se ne udare proporcije i da se zna na koliko stanovnika dolazi jedan poslanik. Molim vas lijepo, to se mora pod hitno razriješiti. Izbore moramo imati, radi legitimiteta preme vani. Nije važno koga ćemo izabrati ali je važno da imamo svoj legitimitet. Mi sami sebe ne priznajemo, kako onda da očekujemo da nas drugi priznaju? Ono što Goran kaže da smo imali status državne delegacije, na osnovu čega je to zaključio? Na osnovu policijske pratnje. Mi smo u svim razgovorima imali policijsku pratnju. Pa šta će on, za mene, nekog dripca iz neke Bukovice da odgovara što me neko ubije? Spakuju te na aerodrom i ne daju ti mrdnuti, odvezu u ambasadu kao kofer i vrate te kao kofer. Zašto bi se onda blamirala neka država zato što je neki tamo poginuo? Prema tome, nema to nikakve veze sa državničkom delegacijom. To su pogrešeni zaključci i za to nema nikakvog osnova.
Ja bih imao toliko.

Prijatno.

---

[296] Bossi.

[297] Jeannie Peterson.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Samo bih vas molio da ne idemo u pravcu bratstvo-jedinstvene diskusije, nego da idemo u pravcu jedinstvene srpske.

GORAN HAĐIČ:

Izvinjavam se ovo je posebna replika, pošto je očito da se radi o zameni teza. Gospodin ministar ili Lazo, je tu citirao naš dopis pojedinim ambasadorima, čelnicima Ujedinjenih nacija. Možda je greška, ali ne znam zašto bi to bila greška, što smo u izvještaj stavili hronološki tok događanja o tome šta se tamo pričalo. Na posljednjoj strani je ovo što smo mi na neki način prihvatili, bez potpisa, na strani 6. Sam Lazo reče da nekad treba biti lukav i da ne moramo sve jasno reći.

Što se tiče dvojnog državljanstva, to sada prvi put čujem od jednog Srbina. Ranije sam to čuo od Milana Panića – jedan pasoš, dva pasoša, heloy, itd. Ja sam mislio da to u Krajini niko ne podržava.

______________:

(upadica s mesta)

Dvojno državljanstvo Srbije, Krajine, i neke sledeće, ako je bude.

GORAN HAĐIĆ:

Onda se izvinjavam, ako se tako mislilo. Jer, Panić je predlagao dvojno državljanstvo Srbije i Hrvatske, što nikako ne bih prihvatio.

(Više govornika govori u isto vreme)

GORAN HAĐIĆ:

Mislim da je svima nama cilj ovo što je Lazo predložio i to bi bio pravi put. Što se tiče državne delegacije, g. bivši ministar je verovatno pod dojmom Haga i našeg u paketu odnošenje u ambasadu i vraćanja na aerodrom, što ovde nije bilo. Bilo bi mi drago da je mogao da bude sa nama tih 10 dana na pregovorima i da vidi kakav smo tretman imali. Nismo mi imali status državne delegacije zato što nas je čuvala policija, nego smo imali tretman i od ministarstva i od Vlade Švajcarske. Imam papir u kome piše: "Goran Hađić – vođa delegacije Republike srpske Krajine i predstavnik Republike srpske Krajine". To mi je ovde u džepu i mislim da je to naš prvi zvanični dokument gde se vidi naša državnost. Druga je stvar koliko mi želimo da dobijemo državu mislim da to svi želimo.

Što se tiče Vensovog plana, mislim da nije niko naivan, pa ni moj prethodnik, da ne zna da smo Vensov plan mi iskoristili za svoju korist i da ćemo ga i dalje koristiti.

Zaboravio sam da kažem u ovom dijelu, ovo što je bilo u Korenici moglo je biti opasno, ako bi ovde dobili podršku, a to je da se mijenja mandat Plavih šlemova, odnosno da se vraćamo ponovo na januar prošle godine i odbijanje Vensovog plana, odnosno direktno zabijanje noža u leđa zvaničnoj politici Srbije. Siguran sam, ako ima neko iz Slavonije možda će se javiti, da su u Slavoniji, Baranji i Zapadnom Sremu plavi šlemovi bukvalno na liniji razgraničenja, ima još nekih 2-3 posto u Baranji da odu do Drave. Nema ružičastih zona, a ako ih i ima, to su samo dve opštine, Vukovar i Beli Manastir, koje bi u tom slučaju bile "Umpa" zone, a ostale po onom programu koji je tamo rađen, bile bi ružičaste zone. Ovde nema ružičastih zona.

Što se tiče manipulacije sa ružičastim zonama, koje su ovde takođe bile prisutne, delegacija RSK koju sam ja predvodio, ne da ne prihvata ružičaste zone, nego nismo dozvolili ni u jednom dokumentu da se termin "ružičaste zone" prihvati ni u bilo kom kontekstu, tako da mi ružičaste zone ne prihvatamo i one za nas ne postoje.

Kada se radi o policiji u Drnišu, ili ne znam gde bi došla, rekao bih sledeće. Kad je Vensov plan aksiom, odnosno kad je amin za sve, zašto nas zovu na pregovore u Ženevu i Njujork, zašto ne sprovedu Vensov plan, kad je on prihvaćen i potpisan?

Hvala.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Zahvaljujem gospodinu predsedniku.

U međuvremenu, hteo sam da vam pročitam jedan dokument:

"Japanski vojni izaslanici i ataše u Beogradu izražavaju svoje poštovanje Ministarstvu inostranih poslova RSK i ima čast obavjestiti ga o sledećem planu putovanja:

Namjeravamo da posjetimo Vukovar i Erdut. Japanski vojni izaslanici koriste i ovu priliku da Ministarstvu inostranih poslova RSK još jednom upute izraze svog osobitog poštovanja".

Ovo je original dokument, ko želi, može da ga dobije na uvid.

Ovo je samo jedan od dokumenata koje smo dobili, a posle ćemo imati prilike da vidimo i ostalo. Kina je 20 godina bila nepriznata zemlja, ali je ipak bila Kina.

[…]MILAN BABIĆ:

Osjećam veliku zabrinutost za dalju sudbinu srpskog naroda u Republici Srpskoj Krajini i za samu sudbinu Republike Srpske Krajine.

Danas se na ovoj skupštini pokazalo da problemi koji su nam nametnuti prije godinu dana i koji su doveli, i pored našeg spajanja, ujedinjavanja i stvaranja Republike Srpske Krajine, i do političkih podjela, i to podjela oko pitanja opredeljenja za Vensov plan u potpunosti i besulovno ili za Vensov plan sa modifikacijama.

Na žalost, moramo se ponovo vraćati tom pitanju, jer to je naša sudbina, sudbina koja zavisi i od nas samih i od međunarodnog okruženja.

Prilikom dolaska, odnosno pravljenje plana za Ujedinjenih nacija, postojale su dvije opcije za angažovanje mirovnih snaga. U uslovima kada se Jugoslavija raspadala, ali kada je Jugoslavija na prostoru Republike Srpske Krajine još uvijek postojala, nama je, od strane tadašnjeg Predsjedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, nametana jedna koncepcija mirovnog angažmana Ujedinjenih nacija, a kod nas je postojala i druga koncepcija angažovanja Ujedinjenih nacija.

Sigurno je da prošle godine malo ko u srpskoj Krajini zagovarao rat i produžetak rata. Od samih početaka političke i demokratske borbe za svoje pravo na samoopredeljenje insistirali smo samo na primeni tog prava i ostvarenju tog prava i za srpski narod, kao što su to tražili i dobili drugi narodi na prostoru bivše Jugoslavije. Naše opredeljenje uvijek je bilo demokratsko opredeljenje, opredjeljenje da se srpski narod izjasni za kakvu i koju državu jest, da se sam izjasni o svojoj sudbini.

U jesen 1991.g. Evropska zajednica uplela se bitno u arbitriranje unutar prostora bivše Jugoslavije, ali arbitriranje na jedan vrlo pristrasan način, na način da je nametala takvo rešenje jugoslovenske krize u kojoj bi se priznala samostalnost i nezavisnost svih bivših socijalističkih republika Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije koje bi to zatražile, i to u granicama koje je Tito nametnuo.

Evropska zajednica tada nije nepristrasno arbitrirala, već je nametala svoju političku volju i nije poštovala pravo naroda na samoopredeljenje na prostoru bivše Jugoslavije, već isključivo pravo većine u bivšim socijalističkim republikama Jugoslavije, da odluče o statusu i o budućnosti tih republika, a ne naroda. Po tom konceptu, u oktobru mesecu, predstavnici Evropske zajednice nudili su tada srpskom narodu u tadašnjim srpskim

autonomnim oblastima Krajini i srpskoj oblasti Slavoniji, Baranji i Zapadnom Sremu, da pristanu na takav njihov koncept i da prihvate da rješavaju svoje pitanje kroz tzv. specijalni status u okviru Republike Hrvatske. Niko tada nije mogao, niti hteo, a nije ni prihvatao takvo nametanje od strane Evropske zajednice.

Upravo zato što smo tada u oktobru i novembru mjesecu 1991.g. pokazali svoju odlučnost da nećemo da budemo u istoj državi u kojoj će Hrvati većinom majorizirati srpski narod, u kojoj će Srbi biti manjina u novoj nezavisnoj hrvatskoj državi, prisilili smo da se u rješavanju jugoslovenske političke krize uključe i predstavnici Ujedinjenih nacija.

Krajem 1991.g. Ujedinjene nacije tada nisu ušle u političko rješavanje političke krize u Jugoslaviji, već su nastojale da upotrebom mirovnih snaga Ujedinjenih nacija uspostave prekid neprijateljstava, prekid rata, i da se u uslovima mira traži političko rješenje problema, pre svega, pitanje statusa Republike Srpske Krajine, koja je tada već stvorena. Tada je i prvi put objavljena opcija Sajrus Vensa, po kojoj bi se mir uspostavio na taj način da se Jugoslovenska narodna armija povuče sa srpskih teritorija sa prostora Srpske Krajine, da se teritorijalna odbrana Srpske Krajine raspusti, razoruža, da se oružje stavi pod kontrolu UNPROFOR-a, da na prostoru srpske Krajine postoje samo lokalne i regionalne snage koje bi bile naoružane isključivo pištoljima.

Drugi elementi tog plana bili su sledeći. Iako je u planu stajalo da on ne prejudicira političko rešenje, u njemu se pominje prostor na kome bi se angažovale mirovne snage Ujedinjenih nacija kao razne oblasti u Hrvatskoj.

Treći element tog plana, za nas bitan, bilo je određivanje prostora tzv. “UMPA” zaštićenih područja. Podijelili su ih na 4 sektora: sektor istok, zapad, sever i jug. Na prostoru sektora istok obuhvaćena su sva područja koja su pripadala srpskoj oblasti Slavonija , Baranji i zapadnom Sremu. U sektoru zapad obuhvaćene su opštine, pored Okučana, koje su pripadale srpskoj oblasti zapadna Slavonija i već bile u sastavu Republike Srpske Krajine i srpski prostor zapadne Slavonije koji su hrvatske oružane snage okupirale, prostor nekoliko opština zapadne slavonije. Sektor sever i sektor jug obuhvatao je područja opština bivše SAO Krajine, ali ne u celosti. Nije obuhvatao prostore koji su se pripojili jednoj od opština SAO Krajine ili koji se opredelio da formira posebnu opštinu u prostoru SAO Krajine, a to je prostor ranije nekadašnje opštine Sisak, a još ranije opštine Sunja, odnosno nama poznate naše opštine Sisak-Caprag, prostor Krnjaka, prostor Plaškog, prostor Vrhovina, prostor Teslingrada i Metka, prostor Smokvića, Zemunika, skradinskog zaleđa, Bratiškovaca, srpskog dijela nekadašnje opštine Drniš, prostor Velike – to je bio prostor od otprilike jedne trećine SAO Krajine, na kome je živelo i živi i dalje 55 hiljada stanovnika, od čega 98 posto srpske narodnosti i koji je bio, demokratski izraženom voljom, u sastavu srpske autonomne oblasti Krajine. To je bio treći element tog Vensovog plana.

Ma koji smo tada, u ime SAO Krajine, zapadne Slavonije, istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srema, odnosno Republike Srpske Krajine, razgovarali o tom planu, tražili smo raspravu o pojedinim elementima tog plana. Vlada srpske oblasti Slavonija, Baranja i zapadni Srem se na jednoj od svojih sjednica izjasnila za prihvatanje tog plana, a takav svoj stav iznela je i na sjednici Predsjedništva SFR Jugoslavije, na kojoj smo svi prisustvovali. Takođe, Vlada srpske oblasti zapadna Slavonija prihvatila je takav plan. Međutim mi predstavnici tadašnje, odnosno ranije SAO Krajine i tog dijela Republike Srpske Krajine, nismo prihvatili, niti Vlada Krajine, niti Skupština koja je zasjedala u decembru mjesecu u Kninu, upravo zbog nedostatka i manjkavosti tog plana.

Koji su elementi bili manjkavi, ponoviću:

Prvo, što su se oblasti na koje bi došle mirovne snage Ujedinjenih nacija tretirale kao razne oblasti u Hrvatskoj; zbog toga što se vršila isključivo demilitarizacija, razoružavanje srpske strane, ne i hrvatske, zato što mirovne snage nisu dolazile kao snage razdvajanja, već snage koje su razoružavale isključivo srpsku stranu i one predstavljale jedini garant zaštite zone pod zaštitom; nismo prihvatili ni zbog toga što planom nisu bili obuhvaćeni prostori koje sam malo prije nabrojao, a koji se danas spominju kao ružičaste zone.

Međutim, na sjednici Predsjedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije nije nam se dozvolilo da razgovaramo o modifikacijama, niti primedbama na pojedine delove plana, već isključivo da plan prihvatimo u cjelosti, potpuno i bezuslovno. Meni, kao tadašnjem predsedniku Republike Srpske Krajine, preostalo je jedino da odbijemo takav plan, a to je učinila i Vlada, i svi ministri Vlade RSK koji su tada prisustvovali toj sjednici Predsjedništva.

Nije se radilo o odbacivanju mirovnog plana, o tome da je neko tada zagovarao rat, već isključivo o tome da se otklone nedostaci plana koji bi za nas bili štetni. Na žalost, poslije godinu dana, 22. januara pokazale su se sve slabosti toga plana. Hrvatske oružane snage, u koje niko nije dirao, koje nisu raspuštane, koje su se za godinu dana umnožile i organizovale kao organizovana hrvatska vojska, napala je teritoriju Republike Srpske Krajine i zone pod zaštitom UN-a i tzv. ružičaste zone i zone pod zaštitom na prostoru opština Obrovac i Benkovac.

Posle donošenja Rezolucije 802 Savjet bezbednosti, kojima se tražilo povlačenje hrvatske vojske sa područja pod zaštitom, to se nije ostvarilo, ali istovremeno ta rezolucija je tražila vraćanje teškog naoružanja pod kontrolu UNPROFOR-a.

Poslije godinu dana, ponovo smo sada u istoj dilemi. Meni se čini, pored toga što je ova skupština ostala na okupu, da su ovi problemi ova različita iskustva sa primjenom Vensovog plana i sa ovim događajima od posle 22. januara, danas i uslovili pomalo različito istupanje pojedinih poslanika, zavisno od regije odakle su došli. Ne može nikako stajati nečija insinuacija ili klevata da su poslanici srpske oblasti Krajine u Korenici imali namjeru da se izdvajaju iz RSK, da sami pregovaraju sa UN-om, da vode samostalnu politiku, koja nije u nadležnosti niti oblasti Skupštine, niti oblasnog vijeća. To je samo rezultat muka i svega onog čemu su Srbi sada izloženi na prostoru srpske oblasti Krajine, a bojim se, ne daj Bože da se to desi i na prostoru Slavonije i Baranje.

Željeli smo u Korenici da tu, svi okupljeni sa prostora Krajine, pokušamo da se popravi zaštita Republike Srpske Krajine, da "UMPA" zone, kako ih zove, budu zaista zaštićene i tu smo razmatrali tekst pisma generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, Butrosu Galiju jer 31. marta ističe produženi mandat UNPROFOR-a., pošto Franjo Tuđman već traži produžetak mandata UNPROFOR-a za šest mjeseci, ali na potpuno drugačiji način od onoga kako je UNPROFOR odnosno mirovne snage do sada bile angažovane na prostoru Republike Srpske Krajine. Tuđman je zatražio u svom pismu da Hrvatska bude ta koja će sklapati sporazum sa Ujedinjenim nacijama oko zaštitne zone na kojima su raspoređene mirovne snage. Tuđman je takođe tražio da se taj novi ugovor između Hrvatske i Ujedinjenih nacija veže za političko rješenje pitanja zona pod zaštitom na taj način da one budu u sastavu Hrvatske i u ingerenciji hrvatske vlasti. Mi smo se u Korenici zato vodili za tim da onemogućimo takva Tuđmanova nastojanja, da svijet čuje glas, da mi to nećemo, niti možemo dozvoliti, niti na to pristati.

Mirovne snage su došle na teritoriju Jugoslavije, na teritoriju tadašnje Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, čiji je Srpska Krajina bila deo i ne postoji nikakva mogućnost da Hrvatska sada ugovara produžetak mandata isključivo sa Savjetom bezbjednosti.

To bi, u stvari, značilo prejudiciranje političkog rješenja i stavljanje nas u poziciju na koju mi ne možemo pristati. Naše pristajanje na takvu poziciju jeste nestajanje srpskog naroda na prostoru Srpske Krajine. Zbog toga je sada vrlo važno da se mandat Ujedinjenih nacija produži na takav način da se ne prejudicira političko rješenje, da nam ne nameću političko rješenje koje mi ne želimo, a ne želimo nikakav aranžman u sastavu Hrvatske.

Želimo sada da se mandat UNPROFOR-a produži, uz modifikaciju, na taj način da zaista zone pod zaštitom, ali i ostala područja koja se sada ne tretiraju kao "UMPA" područja budu u potpunosti zaštićena. S tim smo se rukovodili kada smo u Korenici usvajali tekst pisma Butrosu Galiju, ali taj tekst pisma prosledili smo Skupštini Republike Srpske Krajine, da ga ona raspravi i da, ako ona ocjeni da je ispravan, da ga ona pošalje Butrosu Galiju i Savjetu Bezbjednosti, jer naša sudbina, sudbina čitave Republike Srpske Krajine, Slavonije, Baranje i zapadnog Srema, i zapadne Slavonije, i srpske oblasti Krajine, je jedna. Mi smo na istim mukama i zato moramo zajedno reagovati i tražiti načina kako iz ovih muka da izađemo.

Ujedinjene nacije i dalje treba da ostanu angažovane na prostoru Republike Srpske Krajine. Njihovo angažovanje treba da ide na taj način da Krajina bude sigurno zaštićena. Ali da li može biti Krajina sigurno zaštićena ako se ponovo potpuno razoruža, preda u ruke UNPROFOR-u, a Hrvatska i dalje priprema agresiju i sprema se na krajine? Tuđman i dalje poručuje da će oružjem riješiti pitanje Krajine.

Zato bih se osvrnuo na predlog Nacrta sporazuma, koji je naša delegacija, preko posrednika Mirovne konferencije o Jugoslaviji, predložila hrvatskoj strani.

Na 6. strani ovog izvještaja , stav 1:

Sigurno da se moramo složiti sa zahtjevom za potpunim i bezuslovnim povlačenjem hrvatske vojske na položaj od 22. januara 1993. g. ali drugi stav tog sporazuma govori sledeće: "Paralelan povratak teškog naoružanja pod kontrolu UNPROFOR-a". Ja samo želim da upozorim ovu skupštinu šta to znači. To znači da se naša artiljerija, naše teško naoružanje, ono čime se sada branimo, stavi ponovo u magacine, a da sada Ujedinjene nacije, mirovne snage koje tu borave, sada ne na osnovu šestog poglavlja Povelje Ujedinjenih nacija po kojem održavaju mir, već na osnovu poglavlja sedam, po kojem prave mir, imaju pravo da upotrebe oružje. Znači, ne da sjede ponovo skrštenih ruku i prate naše uzimanje oružja iz kasarne ako budemo napadnuti, već da oružjem brane uzimanje tog oružja. To zaći ovaj stav "paralelan povratak teškog naoružanja pod kontrolu UNPROFOR-a".

Stvar je da Maslenički most, aerodrom Zemunik i Peruča, uključujući i popratne objekte, te put od mosta preko Zemunika do Zadra i put Peruča –Sinj, budu stavljeni na upotrebu svih osoba kako bismo mi mogli koristiti ta dobra koja pripadaju Krajini i koja su Hrvati uzeli, ako na tim područjima ostane hrvatska vlast, ili hrvatska policija, kako to stoji u jednom od stavova?

Dalje stoji da "Početak pregovora u cilju primena rezolucija Saveta bezbednosti, uključuje i Rezoluciju 762". Meni zaista nije jasno zbog čega naše delegacije, koje odlaze, ili u pojedinačnim izjavama predstavnika naše Vlade, upotrebljavaju pojam Rezolucija 762. ako se misli na njenu odredbu, po kojoj hrvatske oružane snage moraju a se povuku sa prostora Miljevaca, to je ispravno. Ali, ta rezolucija prihvata i izvještaj generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, koji je ušao u njen sastav, po kome se određuje sledeće:

Pročitaću samo tačku 10. Izvještaja generalnog sekretara povodom rezolucije 762:

"Savjet će zahtjevati da Rezolucija 762 preporuči uspostavljanje zajedničke komisije, kao što je opisano u mom izvještaju od 26. juna 1992.godine, da nadgleda proces ponovnog uspostavljanja hrvatske vlasti u ružičastim zonama. Drago mi je da mogu da obavestim Savjet

da su i hrvatska vlast u tom području prihvatile ovaj koncept. Sastav komisije objavljen 17. juna 1992. nakon konsultacija sa obe strane i sa posmatračkom misijom Evropske zajednice. Nadam se da će se prvi sastanak komisije održati u toku sledeće nedelje, iako je jedna strana odbila da učestvuje dok hrvatske vlasti ne povuku sve svoje snage sa drniškog područja. Još se nije postigao dogovor o mogućem mjestu prvog sastanka". Znači, Rezolucija 762 ne odnosi se samo na povlačenje hrvatske vojske sa Miljevaca, jer su Hrvati povukli svoju vojsku a ostavili policiju, već govori i o uvođenju hrvatske vlasti u ružičaste zone. Doduše, u jednom pasusu izvještaja govori se o tome da bi trebale srpske lokalne vlasti da utiču na to da srpsko stanovništvo prihvati hrvatsku vlast i da otkloni sva strahovanja i strepnje od te hrvatske vlasti.

Apelovao bih na sve one koji učestvuju u pregovorima da ne citiraju Rezoluciju 762 bez dodatnog objašnjenja i našeg poimanja odredbi rezolucije.

Ovo bi bile moje glavne primedbe na predloge Nacrta sporazuma koji je dat u ovom izvještaju predsjednika Republike, sa kojima ja ne mogu da se složim, upravo zato jer proizvode dejstvo koje sam malo pre kazao.

Sigurno da niko od nas ne želi nastavak rata, ne želi stradanja, razaranja, da niku u Republici Srpskoj Krajini nema pretenzije i na hrvatske teritorije. Ali, samo bih podsetio da Hrvatska nama duguje, a ne mi njoj. Hrvatska nama duguje skoro čitav prostor zapadne i srednje Slavonije. Hrvatska je napravila genocid nad srpskim narodom od 1941.do 1945.g. pobivši milion Srba. Ako bi se namirivali u zemlji, a ne u krvi, da Hrvatska za svaku ubijenu glavu plati u zemlji, srpskom narodu pripada prostor i veći od Slavonije, koji Hrvatska sada kontroliše.

(aplauz)

Zato i razgovori o našem odnosu prema rezolucijama, provedbi rezolucije 802 i ostalim aktima, moraju da vode računao prioritetima i stalnim našim interesima, da u pregovorima na međunarodnoj sceni ne upadnemo u zamke i prihvatimo odredbe koje su za nas štetne i iz kojih se može teško izvući.

Trenutak je da i ova skupština, ceneći napore naše delegacije, predsednika Republike, ministra spoljnih poslova, koji se mnogo angažovao na pitanjima, vodi računa o ovim strateškim interesima i da vodi računa o svakoj odredbi koju prihvati, u razgovorima sa posrednicima Međunarodne konferencije o Jugoslaviji. Pogotovo ne bi trebalo da se upušta u razgovorima sa ambasadorima zaduženim za etička pitanja manjina.

Samo bih vas podsetio da je Londonska konferencija odredila grupe za razgovore o pojedinim problemima na prostoru bivše Jugoslavije: grupu za pitanje bivše Bosne i Hercegovina, za Kosovo, za diobeni bilans, za ekonomska pitanja, itd. Londonska konferencija nije formirala grupu za rešavanja pitanja Republike Srpske Krajine, odnosno po njima, zona pod zaštitom Ujedinjenih nacija.

Naš bi zahtev trebao da ide u smislu da se u okviru Londonske konferencije formira posebna grupa za rešavanje pitanja položaja RSK, a ne da naše delegacije razgovaraju sa predstavnicima Konferencije zaduženim za etnička pitanja i pitanja manjina.

Cenim sve ovo što je u izveštaju pomenuto, kao problem i tekući rad Konferencije, ali po meni neprihvatljiv je predlog sporazuma, kako ovde stoji, koji je postignut u razgovorima sa Arensom i Okunom i hrvatskom delegacijom preko njih.

Predlažem da se ovaj izvještaj ne prihvati, već da se doradi i izradi nova platforma za pregovore sa predstavnicima Konferencije o Jugoslaviji.

Zahvaljujem

(Aplauz)

[…]ILIJA PETROVIĆ:

Gospodine predsedniče, gospodine predsedniče Republike, dame i gospodo poslanici dan posle potpisivanja ili prihvatanja Vensovog plana na onoj famoznoj sjednici Predsjedništva Jugoslavije, imao sam priliku da u jednoj radijskoj emisiji u Novom Sadu, zajedno sa g. Paspaljom, govorim o tome šta se to dešava na sjednici Predsjedništva. Rekao sam tom prilikom da Srbi ni u kom slučaju ne bi smjeli prihvatiti plave snage kao nekakav svoj garant, za mir ili za živote, već svaku stopu srpske zemlje moraju oni braniti svojim životima i svojim tijelima. Meni se čini da su baš na tom talasu zatajili neki srpski faktori. Ovde se već pet ili šest puta pominje zaklana srpska deca pribijena na drveće. Ja još nisam video te fotografije. Možda one postoje, možda su dana nekoj instituciji koja se bavi ratnim zločinima, ali ako nije to urađeno, onda treba shvatiti da toga nije bilo. Naš cilj što se dešava srpskom narodu u tom ratu jeste što nije imao osjećaj za beleženje ili snimanje onoga što se desilo. Zbog toga će i mnogi ratni zločini proći nazapaženi i nekažnjeni, jer nijesu upisani i slikani.

Dakle, tu je očigledno nešto zatajilo u samoodbrani. Vjerovatno su određeni faktori procijenili da je dovoljno prisustvo plavih snaga na jugo-zapadnom dijelu Krajine i zbog toga se i moglo desiti da srpski policajci, u stvari srpska vojska, dočekaju to sve nepripremljeno. U ovom trenutku mi sada ne možemo, a i nije trenutak za to, utvrđivati poimenično ko je kriv za promašaj što, recimo, linija odbrane kod Zemunika, ili kod Maslenice, nije funkcionisala. To će morati jednom kasnije da se uradi, a za sada bi bilo dobro da se pozabavimo konkretnijim pitanjima. Zbog tih konkretnih pitanja, još jednom bih pomenuo Vensov plan, jer se tim planom premnogo manipuliše. Na žalost, manipuliše se i onom famoznom sjednicom Predsjedništva. Najveći deo ljudi ovde prisutnih ne zna pojedinosti o toj sjednici i ako bismo povjerovali svemu što je gospodin Babić[298] malo pre rekao, onda bi to zaista bila jedna besprimjerna naivnost vlade Slavonije, Baranje i zapadnog Srema što je dala saglasnost na to ili, možda, jedna prevelika neopreznost ili, u krajnjoj liniji, kukavičluk.

Na toj sednici Predsjedništva, o Vensovom planu, vjerovali vi ili ne, najviše su govorili gospoda Karadžić,[299] Koljević[300] i Krajišnik.[301] Oni su, ja mislim, najveći dio vremena utrošili da bi ubjedili gospodina Babića na potrebu da se prihvati Vensov plan. Suština njihovog ubeđivanja, Karadžić je to radio energično, (krupan je pa mu valjda to i dolikuje, Koljević mali pa miran, Krajišnik uporan) svodila se na to da ukoliko Vensov plan ne bi bio prihvaćen, rat u Bosni bio bi odmah otvoren. Srpski narod u Bosni bio je potpuno nepripremljen u tom trenutku za eventualni rat. Ali, ne samo to. Nepripremljenost srpskog naroda u Bosni značio bi istovremeno i potpunu blokadu Krajine. Procenjivali su, svi ovi pomenuti časnici iz Srpske Republike, da bi to moglo značiti otprilike i kraj onog jugo-zapadnog dijela današnje Republike Srpske Krajine.

U jednom trenutku, gospodin Karadžić je čak i rekao: “Gospodine Babiću, prijatelju, druže, Milane, daj, kaži, ako ti treba još vremena, da vidimo šta je to, da ti pomognemo”. Bar pet ili šest puta njegov odgovor je bio: “Nema novih elemenata za promenu stava”. To je bio jedan izuzetno krut stav i on je potpuno odudarao od jedne, u jednom trenutku, molbe gospodina đenerala Mladića da se gospodin Babić ipak malo zamisli. Bilo je postavljeno

[298] Milan.
[299] Radovan.
[300] Nikola.
[301] Momčilo.

pitanje: “Znate li vi, gospodine Babiću, da je srpskom narodu već dosta rata i da treba jedan trenutak predaha”. Babić je odgovarao: “Nema novih elemenata za promenu stava”.

Na žalost, bio je dosta uporan gospodin Babić i ja moram da produžim misao gospodina predsednika Skupštine koju je jednom zaboravio da dovrši, a koja protivreči jednoj malo pre izgovorenoj misli ili formulaciji gospodina Babića – on kao predsednik Republike Srpske Krajine, Vlada Republike Srpske Krajine. Nije bilo ni predsednika Republike Srpske Krajine u ličnosti Babića, niti je bilo vlade Republike Srpske Krajine.

Skupština Slavonije, Baranje i zapadnog Srema, na Nikoljdan 1991.g. bila je zloupotrebljena. Njoj je bio dat jedan sasvim drugačiji tekst Ustava – prva strana Ustava – nego što je to bilo u Kninu. Kninski ustav sadržavao je formulaciju: “Teritorija Republike Krajine sastoji se od teritorije autonomne oblasti Krajine”.

Tekst koji je usvajan u Belom Manastiru glasio je: “Teritorij Republike Srpska Krajina čini autonomna oblast Krajine i srpska oblast Slavonija, Baranja i Zapadni Srem”. Ne znajući za tu ujdurmu, u Belom Manastiru prihvaćen je taj ustav, a na osnovu one podvale iz Knina izabran je i predsednik Republike, ali kako ja kažem “samoizabrani” predsednik Republike Srpske Krajine i Vlada Srpske Krajine. To je, dakle, bila jedna podvala, koja je – mogu vam reći pošteno – odnosno saznanje o tome, potpuno je promjenilo tok one sjednice Predsedništva. Posle toga su videli ljudi da se ipak radi o nečemu neobičnom u slučaju gospodina Milana Babiča. Milan Babić je napustio sednicu. Posle jedno četri sata čekanja desilo se ono što se desilo. Gospodin Paspalj je prihvatio taj stav – da se ide na usvajanje Vensova plana.

Vensov plan, bez obzira na sve slabosti, i svi na toj sednici prisutni, znajući za te slabosti, ali išlo se svesno u jedan predah, u jedan mir koji je zaista tokom ove godine dana i bio. Mi danas možemo često čuti od nekoga: A šta ako se desi da je Babić bio u pravu? Nije on mogao biti u pravu. Nije on u pravu ni toliko što je 22. bio napad. To jeste povreda Vensovog plana, ali ne vredi u ovom trenutku vraćati se na to šta je bilo prije godinu dana. Srpski narod u Republici Srpskoj Krajini imao je godinu dana predaha, mogao je da se stabilizuje, da formira svoje lokalne organe vlasti…

(Žagor u sali)

I, mogao je, dakle, da poradi mnogo više nego što je uradio. Mogao je, rekoh, mnogo više nego što je uradio. Na nesreću, desilo se da su one težnje – izražene i u Borovu Selu i kasnije u Borovu naselju – ipak, na neki način prevlađivale.

Ja predlažem da se, u interesu jednog mirnog završetka ovog skupa, u interesu jedne staloženije odbrane na svem području Republike Srpske Krajine, prestane pričati o tome kako je neko izdao tamo kad je prihvatio Plan i da se okrenemo onome od čega živimo.

Granicu Srpske Krajine moraju čuvati Srbi koji su u Srpskoj Krajini. Nije moja stvar da raspravljam o penzijama – ja niti sam ministar za socijalni rad ili za finansije, ali kad bi bilo malo više razumijevanja za odnose u Republici Srpskoj Krajini, kad bi bilo malo više tolerancije između svih nas, kod bi bilo malo korektnijeg odnosa prema onome što dobija Republika Srpska Krajina sa strane, izvesno je da bi i pomoć, koja stiže otud, bila racionalnije iskorišćena, a i ono što je pokrenuto u privredi Srpske oblasti Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema – moglo biti racionalnije iskorišćeno i na drugim područjima. Ja zbog toga još jednom plediram na jednu visoku dozu tolerancije, na spremnost, na saradnju i na razmišljanje o budućnosti srpskog naroda. Sve drugo, se rasprave, prisećanje na ono što je nekad bilo – zaista ne vodi ničemu, odnosno više vodi na Tuđmanovu vodenicu, nego što koristi narodu.

Hvala vam. (Žagor u sali)

[…]STEVO RATKOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, poštovani poslanici, iz konteksta izvještaja gospodina predsjednika Republike, a također iz obraćanja poslanicima, odnosno ovoj skupštini najmanje dva puta pomenut je tzv. Tajni sporazum koji je sklopljen u Daruvaru, a sklopljen je između predstavnika oblasnog vjeća Srpske oblasti Zapadna Slavonija, odnosno predsjednika izvršnih savjeta opština Pakrac, Daruvar, Grubišno Polje i Podravska Slatina. Znači, sviju opština Zapadne Slavonije, osim opštine Okučani.

S obzirom da na skupštini oblasti Zapadna Slavonija je ovaj sporazum okvalifikovan kao neprihvatljiv i kao akt koji takoreći prelama sudbinu Zapadne Slavonije u korist Republike Hrvatske, ocjenjujemo da bi trebalo voditi računa da više opština, koje sam pomenuo, u Zapadnoj Slavoniji ne mogu predstavljati dosadašnji predstavnici, odnosno predsjednici izvršnih savjeta.

Ugovor, odnosno sporazum u kopiji imam na raspolaganju, a ja pretpostavljam, ako postoji potreba da se pročita integralni tekst toga tajnoga sporazuma – da će biti toliko vremena, odnosno da će biti i dobre volje da se on u cijelosti i sasluša. S obzirom da je ovaj dokument donio takoreći neprocjenjivu političku štetu ne samo interesu Zapadne Slavonije, ne samo interesu srpskog naroda ove srpske oblasti, nego i čitavoj RSK, postavlja se pitanje: koliko se još mora upotrijebiti riječ "trpjeti" da nas predstavljaju takvi predstavnici, odnosno predsjednici izvršnih savjeta, odnosno takvi predstavnici Oblasnog vijeća Zapadne Slavonije?

Hvala.

[…]NIKOLA MAĐAKOVIĆ:

[…]Predsednik Republike odlučio je da smeni predsednika Vlade zbog razloga što Vlada ne funkcioniše, što nema svojih stalnih službi, što nije teren pokriven, što nema praktično ništa što jedna Vlada treba da ima. Ja vas pitam: šta ima ova naša skupština, osim ovih šestomjesečnih zasjedanja? Niti jednog skupštinskog odbora , niti jedne skupštinske komisije. Čak ni sekretarijat Skupštine ne radi onako kako bi trebalo, nego tumačenja o Poslovniku daje ministar pravosuđa.

[…]Imamo sada i situaciju da su praktično propali pregovori o Bosni i Hercegovini**.** Znači trebamo i dalje težiti ka našem državnom ujedinjenju sa Republikom Srpskom, jer će sad dugo vremena proći dok se mirovni pregovori o Bosni ne nastave, a nas to ne može zateći nespremne.

[…]GORAN HAĐIĆ:

Ja se ponovo javljam, jer je bitno da tok ove skupštine usmerimo ka konačnom cilju, odnosno sa konkretnim predlozima, i treba neke stvari objasniti, budući se nekoliko poslanika javilo sa nekim pitanjima, da to razjasnimo i da neke dileme rešimo.

Prvo, ne znam da li vi to znate, većina vas zna da Vensov plan nije potpisao niko od ovih ljudi ovde prisutnih a šta to znači? To znači (mislim da je to profesor engleskog pomenuo) da neke stvari možemo raditi ispod žita, odnosno neke stvari možemo raditi da nadmudrimo drugu stranu.

Vensov plan je prihvaćen u onom dijelu koji nam odgovara i ne bi to trebalo sa strahom više da se eksploatiše. Ako bi bili u situaciji da zbog tog Vensovog plana dođemo u situaciju da nešto bude na štetu ovog naroda , mislim – treba otvoriti tu posljednju kartu i reći ćemo: "Vensov plan nismo potpisali i to ne prihvatamo" u svako doba ga možemo srušiti.
Sada, ako ga rušimo na ovaj način, direktno ga rušimo u hrvatsku korist. To je jedna stvar.

Druga stvar, isto tako mom prijatelju g. Babiću ću odgovoriti vezano za poglavlje 6. i 7. "pis kiping" i "pis mejking" o promeni mandata. Za sad je na snazi poglavlje 6. i promenu

mandata nećemo prihvatiti ni u kom slučaju. Jedino ako bi Skupština donele drugačiju odluku, jer promena mandata nam ne odgovara. To je jasno i to su stvari kojima ne bi trebala ova skupština da poklanja veliku pažnju, kad je to aksiom, bar za ovu delegaciju koju ja predvodim. O tome nema rasprave.

Takođe je vrlo bitno što mislim da nema potrebe da raspravljamo, bar dok sam ja vođe delegacije-što se tiče "ružičastih zona", one za mene ne postoje i Rezolucija 762. isto tako, nju niko nije potpisao i prihvatamo je samo onoliko koliko nam odgovara, a neko je spomenuo Miljevački plato, da se ustaše povuku sa svojom policijom sa Miljevačkog platoa.

Mi smo prihvatili razgovor o primeni Rezolucije 762, razgovor a ne tu Rezoluciju, i mi ćemo u našem daljem radu insistirati da se primeni Rezolucija u onom delu koji nama odgovara. Ako se traži nešto drugo, mi nećemo prihvatiti. Kao što Izrael nije prihvatio, ne znam već –111 rezolucija je bilo protiv Izraela i on nije prihvatio ni jednu rezoluciju.

Što se tiče pominjanja skupštine Republike Srpske, je da vas upoznam da je Radovan Karađić je sazvao skupštinu kad je bio u cajt notu i negde na sredini pregovora, čak pri kraju pregovora iako se njihova Skupština redovno sastajala mimo toga ali, ovaj primer koji vi spominjete, to se desilo dok su pregovori trajali. I mi nismo prije pregovora imali mogućnost da sazovemo Skupštinu. Ja nisam iznenađen, kao što je to profesor engleskog rekao, nego je takva skupština bila – otišli smo na pregovore i prihvatili smo Rezoluciju 802, a nije bilo reči ni o jednoj drugoj, ni o mandatu UNPROFOR-a ni o drugim stvarima koje su ovde rečene.

I da odgovorim Nikoli[302] na ovo pitanje šta se tiče prevare Vensa, jer mi još jedan argument imamo zašto nismo prihvatili Vensov plan, i to g. Vens zna. Zato što sam ja lično kada sam prihvatio Vensov plan rekao Vensu i Guldingu[303] da ne prihvatam pola Hrvatske i kao geografski pojam. Dokle god ovaj Vensov plan ide kako ide i dok nam odgovara, evo napravili smo državu to sada pokušavamo da radimo na čitavoj teritoriji Krajine i tako idemo. Ako se pokaže da je to nemoguće, da nas tim Vensovim planom koče – mi ćemo taj Vensov plan odbaciti i dobit ćemo ono što smo mogli dobiti i prije – nastavak rata, odnosno ili zauzimanje naših granica, pa ko voli nek izvoli!

(aplauz)

[…]MLADEN KULIĆ:

Gospodo poslanici, gospodine predsedniče, nisam imao namjeru da se javljam u raspravi oko Izvještaja gospodina predsjednika iz prostog razloga što zadnji put iz Londona, u stvari, pokazao je danas samo reprizu, ako je u pitanju sadržaj jednog dokumenta koji predstavlja moj interes ili interes onog koga ja predstavljam. Ali, gospodin predsednik Republike je olako iznio neke kvalifikacije za koje nije ni potražio razloge. Dovoljno mu je valjda da mu sa strane netko suflira i onda on odmah uzme, znadete, "zdravo za gotovo".

Predstavljam Izvršni savjet opštine Podravska Slatina.Valjda je to u redu kad se jedan potpredsjednik Vlade se smije. Vjerojatno, dragi prijatelju Stevo[304] ću i ja imati tu priliku.

Ja bih barem pitao nekoga: "Šta si ti mislio? Jesi li ti lud? Jesi li ti pri sebi?" Bilo bi logično.

Gospodin predsednik Hadžić je došao u Okučane i ignorisao je zvanične predstavnike. Taman da su i kriminalci, kako su neki govorili ovde – nije mogao ignorisati instituciju.

[302] Medaković.
[303] Marrack Goulding.
[304] Ratković.

Gospodin predsednik kaže da institucije trebaju biti. Možda i ne trebaju. Bojim se čak da i ne trebaju. Evo zbog čega.

Gospodine predsedniče Paspalj, molim Vas budite ljubazni, objasnite Skupštini, meni ne morate, zašto dokumenat, a ovo je sedmi po redu – mogu vam prezentirati – koji je poslala jedna institucija naše Republike Srpske Krajine ovoj skupštini ovde nije ni spomenut? Neće ni biti. Radi se o tom sporazumu, radi se o instituciji ove države, mada mi možemo ignorisati sve redom, gospodo.

Ne znam da li je trebalo zavladati u nekom minskom polju, da bi neko dokazao da je patriotizam barem jednak nekome ko po položaju zauzima funkciju.

Ovaj dokumenat, koji nosi naslov 1.03., naslovljen je, između ostalog, Skupštini Republike Srpske Krajine, i mogu garantovati da je i dostavljen, mogu garantovati gospodine predsedniče. Žao mi je što o takvim kvalifikacijama i dokumentima koji saobraćaju sa svojim zvaničnim, nadležnim institucijama – nema govora.

Dalje, Oblasno vijeće srpske oblasti Zapadne Slavonije od 10. maja,[305] kad je konstituisano, radi isključivo na sednicama. Ovim dokumentom, o kome vam govorim, radi se o zaključku vezano za taj sporazum. U tome Oblasno vijeće iznosi nedvosmisleno u zaključku da nije odgovorno – niti je sastavljalo, niti predstavljalo, ni tu, ni bilo gdje drugdje interese ni Srpske oblasti Zapadne Slavonije, a kamoli interese Republike Srpske Krajine. Zato nije oblast. Dakle, ni statutom, ni bilo kojim drugim dokumentom.

Ako su pojedinci iz Oblasnog vijeća to radili, molim vas lijepo, ostavimo institucije i odmjerimo kako valja, a ne bez argumenata i bezrazložno kvalificirati. Zbog toga, gospodine predsjedniče, mi je žao što, s jedne strane, zalažete se za izgradnju institucija, a s druge strane, te iste institucije prozivate bez provjere.

Tvrdim da smo poslali dokumenat, koji je poslat i Vladi.

Isto tako, želim ovom prilikom da kažem dve-tri riječi, prije nego što kažem nešto o Izvještaju.

Oblasno vijeće od 10. maja izražava, isključivo izražava interese srpskog naroda u Zapadnoj Slavoniji kroz akte i dokumente i ovlaštenja koja ima kroz Statut i Zakon o teritorijalnoj organizaciji Srpske oblasti. Zatim, kroz odluke Vlade o formiranju, kroz odluke Skupštine o formiranju Oblasnog vijeća i isključivo radi preko Skupštine, i njoj se obraća – Srpska oblast Zapadne Slavonije.

Usput, moram vam reći dve osnovne stvari.

Nije definiran položaj Srpske oblasti, pa mnogi ovdje zamjenjuju teze – kakva se vrši secesija, autonomašenje, itd. Zato gospodo, kad neko kaže – valjalo bi da iznosi i argumenat.

Tvrdim da nitko nije zastupao interese Republike Srpske Krajine, a ne kamo da nekakvi kvazi tajni sporazum, koga nitko neće ni da pročita narodu, nego priča kroz štampu. Sistemom i metodom linča, uvjerava vas u nešto da bi pokrio vlastite brlje. Kad ja govorim o nekome od mojih prijatelja, a ne izložim šta sam to ja uradio, vjerujte da hoću sakriti neke svoje odgovornosti. O tome na zadnjoj Skupštini bilo je dosta riječi – na račun naših institucija sistema. Ne samo, kolega Medakoviću,[306] da nisu razvijene institucije Skupštine, nego nisu razvijene ni institucije države, pa danas nitko ne može da obrazloži kontradiktornost tzv. ratnog stanja i Zakona o merama o vanrednom stanju u Republici Srpskoj Krajini.

[305] 1992.
[306] Nikola.

Ja tražim izazov onih koji bi trebali da protumače to. Ne može se zakonomernost i zakonodavstvo zamjenjivati. Ovo je zakonodavni organ, a ni jedan drugi. Ako nije, onda mora da ne znam neke stvari.

Ovo vam govorim zbog toga što proizilazi niz stvari, uvjeren sam da i ljudi koji rade neke od tih neprimjerenih rabota nisu, niti mogu biti svjesni odgovornosti i konsekvenci.

Na Skupštini Srpske oblasti Zapadne Slavonije pokušao sam da ljudima ukažem da je dužnost u vanrednim prilikama, gdje spada i ratno stanje, a to je pitanje integriteta, bezbjednosti Republike itd. (član 2. toga zakona) odmah sazivati Skupštinu. Zbog toga opravdano zamjeram predsjedniku Skupštine što nije ta skupština sazvana. I ne samo zbog toga.

Izvinjavam se ukoliko je netko iz Zapadne Slavonije, od 60 poslanika, primio izvještaj gospodina predsjednika. Koliko ja znam, sve one koje ja znam, s kojima sam ja bio – nitko nije primio, i ne sada – ni jednom nije primio. I ne ovaj, nego ni jedan sastav dnevnog reda. I ja tvrdim da ovdje u ovim klupama ima dovoljno i znanja i htenja i volje. Mnogi odavde su pokazali to, zalažući vlastiti život – da bi došli do ovih klupa, ne s namjerom da dođu do ovih klupa, da se razumijemo.

Zbog toga je bio neprimjeren način takve frustracije da raspravljamo o pitanju odgovornosti za način vođenja ove skupštine. U pet skupština do sada, ovo je peta danas, ne mogu naći ni jednog slova opravdanja da ova skupština ne vodi politiku Republike Srpske Krajine. Ja vam to moram reći. Ja tako osjećam. Neka me svatko opovrgne, ali molim vas, argumentirano.

Kod nas se uvijek post festum u ovim klupama događa, a ne prije toga. Kod nas se platforme raspravljaju poslije događaja, a ne prije toga. Rekli bi pravnici – i za nečinjenje i iz nečinjenja se može načiniti šteta, a ne samo iz činjenja, a ako ovaj zakonodavni organ nije činio, onda je vrlo valjano da su propuštene neke radnje.

Lično sam uvjeren, zato što sam razgovarao, obavijestili su me ljudi od zanata u diplomatiji – da je predloženo našem gospodinu predsedniku i Republike i Skupštine i Vladi našoj da napravi platformu šta je to Republika Srpska Krajina, kakav joj je status, koja dokumenta ima i da se prezentira Mirovnoj konferenciji. To do danas nije načinjeno. U protivnom, ja onda ne znam za to, mada imam niz dokumenata – i one koje spominje jedan vrlo otrcan mirovni plan, Vensov plan.

Nije napravljen dokumenat šta mi, kao Republika Srpska Krajina, nudimo Evropi, narodu koji živi na njenom prostoru. To prosto nije ponuđeno. Molim vas lepo, volio bih vidjeti, nisam sam, od 270 poslanika, gospodine (ne razume se), ako ste to negdje strpali u ćošak, onda bi bilo zgodno da to ovdje bude raspravljeno, a znam da je raspravljano po drugi put u Borovu – da se potvrđuje prihvatanje Vensovog plana.

E sad, može li jedna skupština igrati se diplomatije, pa malo je, malo nije, a da je se istovremeno drži kao ozbiljan organ koji garantuje građanska, ljudska i druga prava, manjinska itd, da imamo atribute, one koji su neophodni da ih jedna država ima, a da istovremeno nismo konzekventni u provođenju sistema koji izgrađujemo u vlastitoj republici? To su osnovna pitanja, barem kad sam ja sam sebi postavio dilemu – šta je sa tim, s čim smo to izašli pred međunarodnu zajednicu. Zbog toga sam uvjeren da bi bilo mnogo primarnije kad bismo mi ovdje na ovoj skupštini, danas ili sutra, ali u svakom slučaju, na ovoj skupštini ovlastili ljude i imenovali te ljude koji će zastupati interese Republike Srpske Krajine. Naravno, kroz prizmu ovog izvještaja, nema sumnje. Ali, molim vas, ovim izveštajem ništa nije ponuđeno. U ovom izveštaju, sve što je ponuđeno ili bar jedan dio,

nedostojno je jednog konzekventnog, jednog principjelnog, jednog ustavotvornog naroda. Ne možemo se igrati s dostojanstvom. Pa, može Vensov plan da služi i ne mora! Oprostite. Iole ozbiljan čovek pitaće: ko zastupa tezu da danas uzmemo, a sutra to ne priznajemo? Svaki takav pojedinac bi bio prozvan neozbiljnim i neodgovornim, a jedan ovakav organ, jedna ovakva skupština mislim da to ne može uraditi.

Ako se odluka koju smo donijeli ocjenjuje kao štetnom za ovu našu Republiku, onda je moramo mjenjati – ili u dijelu, ili u cjelosti. Mislim da je to osnovni princip od koga se mora poći. Nisam vas htio zamarati, ali dozvolite, molim vas, i ja sam strpljivo slušao svakog pojedinca.

Hvala vam lijepo. (Aplauz)

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Pošto je ovde bila prozivka nekih skupštinskih dokumenata, za platformu svih nas – dokumenti Skupštine Republike Srpske Krajine, koji su bitni za odnose i sa UNPROFOR-om i sa međunarodnom zajednicom su odluke Skupštine Republike Srpske Krajine od 22. septembra 1992. godine, Deklaracija o ciljevima i namjerama Republike Srpske Krajine od 18. maja 1992. godine, naš temelj, naše državnosti – Ustav, zakon – i o unutrašnjim poslovima i o sudovima, i svi zakoni koje smo donijeli.

[…]MILE RAĐENOVIĆ:

Dame i gospodo, dragi poslanici, drago predsedništvo dozvolite da kažem nekoliko reči kao poslanik ispred opštine Okučani.

[…] Ako vam kažem Vensov plan za sve, onda treba da važi za sve, a ne sad –ispada da smo mi najpametniji.

Neko je ovdje hteo da čuje kako izgleda Plan, odnosno sporazum koji je potpisan u Daruvaru. Vidite on vam izgleda ovako, a sad ću ja da vam pročitam i šta u njemu piše. U isto vrijeme, rekao sam vam dok je predsjednik Republike proglasio ratno stanje, 18.02. odnosno prije je bio još jedan dogovor gdje je Mladen Kulić bio u Podravskoj Slatini, a to je još veći grijeh, razumete me, kud je rat a čudno mi je da njemu nije trebao pasoš da ide u Podravsku Slatinu jer koliko se ja sjećam, ona čak nije u "ružičastoj zoni". To je druga država, Hrvatska je druga država. A ovamo je Maslenica i ovo dolje okupirano i mi vodimo rat s njima i proglasili rat, a on je prije toga u Podravskoj Slatini na jednom dogovoru prije, koji je bio 10.02. A, 12. 02. 1993. g. sporazum u Daruvaru glasi ovako: "da su učestvovali u tom sporazumu Đakula Veljko, Dušan Ećimović, Milan Vojisavljević, Mladen Kulić, Lovrić Đorđe i Radaković Milan". Ne moram da vam govorim koji su bili sa strane Hrvatske. Pa, kaže ovako: "Na celokupnom području koje sačinjavaju bivše opštine Daruvar, Grubišno Polje, Nova Gradiška, Novska i Pakrac, a koje je pod zaštitom snaga UNPROFOR-a, osiguraće se sljedeće:

a) potpuna obnova sustava za opskrbu strujom i vodom".

Pa molim vas, čak i srpske reči. Neki "sustav" koji "sustav"?

b) slobodno kretanje privatnog prometa cestama, uključujući Zagreb – Beograd, auto put a naknadni će pregovori obuhvatiti i komercijalni prijevoz;

c) omogućiti popravak pruge na relaciji Novska – Nova Gradiška

d) popravak telekomunikacijskog sustava, u skladu s rezultatima preliminarnog ispitivanja stanja izvršenog u kolovozu 1992. godine s predstavnicima obiju strana,

e) osnivanje zajedničke komisije za normalizaciju života građana u UNPA području, s posebnim naglaskom na preispitivanju, te kasnije i na uspostavljanju socijalnih djelatnosti, zdravstva, školstva i sportskih aktivnosti.
f) Neometani i redovni sustav na kontrolnim točkama, pod nadzorom UNPROFOR-a.
g) Omogućiti povratak svih prognanika,
h) Dopustiti civilima koji prebivaju na obje strane linije razdvajanje da rade na svojim posjedima. Posebice je značajno i hitno u ovom trenutku da se ratarima zajamči prinos u doba žetve, kasne –tijekom godine,
i) Sastanci predstavnika lokalnih vlasti, kako bi se raspravile metode buduće saradnje,
j) Omogućiti postavljanje kontejnera, u skladu s postignutim sporazumom.
k) Za pripremu, provođenje i praćenje, nadzor svih točaka formirat će se zajednička komisija".

Sporazum potpisali drugari koje sam naveo, uz blagoslov trojice UNPROFOR-a sa gospodinom Fišerom[307] i još dvojicom.

[…]A ovo svađom – čast svima, molim vas, ali Srbi su najjači kad se slože, a da jesu najjači ja znam, jer smo u mom selu nas 53 ostali, a išlo e 3500 ustaša, a vojska nam je dala jedan tenk. Posle toga radio Hrvatska, odnosno radio Novska objavila – 146 Hrvata mrtvih, vozili su ih i na prikolicama i svakako, razumete kao klade, mrtve, asfalt je bio sav krvava to je bio epilog i neće oni da udare na nas, a bilo nas je 53. A šta velite, ovde, koliko nas ima, pa koliki narod predstavljamo.

[…]NIKOLA PLAVNIĆ:

[…]Pa, zar mi još nismo formirali naše jedinstvene oružane snage ove Krajine? Pa, mi još ovde imamo svakakvih vojski. Pa, nama narod, ni vojska, još nigdje nisam čuo da pjeva, nego ljudi bježe, boje se te vojske. Naša vojska u Pastuši, čovjek im dadne kuću u kojoj spavaju, pa malo prigovorio, pa oni zoljom maznu, pa mu zapale kuću. Pa, kažu – šta ti komunjara, šta ti to kažeš?

[…]Molim vas, vrlo je teško, teško je to. Ja se nalazim stalno dolje u bazi, među ljudima. Slušam njihove jadikovke, slušam prigovore, a najviše da ne funkcionišu sistemi vlasti. Pa, kažu – kakva je to pravna država, ako ovaj meni prijeti da će me ubiti, ako ovaj noćas napio se, pa ispuca dvije hiljade metaka, cijelu noć piju i pucaju, moja djeca jauču, ne moremo spavati? Svađe se puca – samo najmanje tamo gdje treba. Šta ja, kao poslanik, mogu da objasnim tome narodu? Pa, zašto nema ovog , pa zašto nema onog, pa kako onaj moj sin stalno na položaju, a ovaj hoda ovuda, ovaj krade, ovaj se bavi pljačkom; pa zar za njega ne važi ta vojna obaveza kao za moje dijete? Ja ne znam da li vi to imate primjera vidjeti, slušati. Pa kažu – pa, ovaj se obogatio, ovaj šverca, ovaj opljačkao, ovaj prodaje cigarete na svakom koraku pošto god ko hoće i sve drugo. Da vidimo, molim vas.

[…]Molim vas, ovde je postavljeno pitanje, kaže se šta sa dezerterima? Kako utvrditi ko je dezerter? Kako, na osnovu čega? Ja bih molio g. Martića Milana da na neke stvari ovde koje se tiču njegove službe unutrašnjih poslova, kaže ovoj skupštini zašto se takve stvari dešavaju.

[…]SLOBODAN JARČEVIĆ:

[…] Gospodin Babić je dao primedbu da nismo trebali da razgovaramo ni o jednoj drugoj stvari sem o primeni Rezolucije 802. Upravo pune tri nedelje mi smo odbijali da raspravljamo

[307] Gerald Fischer.

o bilo čemu drugom sem o povlačenju hrvatske vojske po tački 1. Rezolucije 802. Ali, mi smo imali preko puta Svetsku organizaciju, koja nije htela da pristane na to, nego koristeći jednu odredbu Rezolucije 802, gde se kaže da treba u isto vreme sprovesti i druge rezolucije, pet dana u Njujorku su nas prisiljavali da istovremeno i sa tom rezolucijom primenimo Rezoluciju 762 i 679. Ako hoćete da znate, Rezolucija 762 je uvođenje hrvatske vlasti u tzv. ružičaste zone, a Rezolucija 769 je blokiranje naše granice prema Republici Srpskoj i Saveznoj Republici Jugoslaviji, s uvođenjem carine i policije od strane UNPROFOR-a. To bi značilo hermetičko zatvaranje naše države i propast suvereniteta nad svojim teritorijem.

Što se tiče pritisaka, mi smo ih odbacili. Ali neko je rekao da je diplomatija umetnost – morali smo popustiti, tek toliko da spomenemo da ćemo o Rezoluciji 762 razgovarati posle primene Rezolucije 802, a zbog naše čvrstine gospoda pregovarači su odustali od Rezolucije 769 I ona se nakon drugog dana u Njujorku više nije spominjala.

Kad je u pitanju gospodin Arens, koji predvodi Komisiju za manjinska prava, mogu vam reći da je predsednik Hadžić, na prvom sastanku, u prvih 15 minuta, prekinuo pregovore i zatražio da se ovaj gospodin povuče iz pregovaračke ekipe. Intervenisali su Oven i Vens lično, obrazlagali da se njegova funkcija u manjinskoj grupi zaleđuje, da nema nikakve veze sa našim pregovorima I nakon ubeđivanja mi smo pristali da nastavimo pregovore sa njim.U prvoj rundi ženevskih razgovora ponovo smo pokrenuli pitanje njegovog učešća . Onda su nam doneli spisak svih ambasadora Ujedinjenih nacija koji rade u Ženevi i kazali su da su samo šest ambasadora ovlašćeni da pregovaraju u ovakvim slučajevima, a od tih šest četvorica su bila zauzeta, na drugim mestima i samo su bili slobodni gospodin Arens i gospodin Okun, koji su dodeljeni kao zamenici Vensu i Ovenu. Uz takva obrazloženja i takve garancije, mi smo poverovali da nije u pitanju čovek koji tu radi kao predsednik Komisije za manjine nego kao predstavnik Ujedinjenih nacija, koji zamenjuje lorda Ovena.

U vezi drugih stvari na koje je ovde data primedba, a to su naše koncesije i neke definicije u vezi policije, koje bi kontrolisale ove tri tačke: Maslenički most, Peruča i Zemunik, tu su bile dve faze u razgovorima i, na žalost, u jednoj rečenici su obe opisane. Mi nismo hteli da pristanemo da pri upotrebi ova tri objekta ne bude naša civilna policija. Čitavih sedam dana su nas oni gnjavili i onda smo mi predložili da hrvatska policija ne bude na delu hrvatske teritorije a da onda naša ne bude na delu naše teritorije, nego da i na jednoj i na drugoj teritoriji bude policija UNPROFOR-a, koja će voditi administraciju i obezbeđivati ove objekte za obostranu upotrebu, tako što bi, recimo, na aerodromu u Zemuniku Hrvati koristili južni deo, a mi bismo koristili severni deo.

Što se tiče “Plavog puta”, to je bio naš predlog, da bi ovu trasu puta od Maslenice preko Zemunika do Zadra kontrolisala policija UNPROFOR-a, a ne hrvatska policija na hrvatskoj teritoriji i ne srpska policija na srpskoj teritoriji. Znači, tu ne bismo izgubili ništa više od Hrvata – oni bi odstupili svoj suverenitet toliko koliko i mi svoj. Morali smo o tome da razgovaramo, jer, uporno su ovi sagovornici govorili da Hrvatska kao država ne može da živi ako je mi cepamo na dva dela i ako ne uspostavimo privredne i druge tokove sa Republikom Hrvatskom. Mi smo rekli: “Hoćemo sa njima ravnopravne odnose, kao dve nezavisne, ravnopravne države, koje su po nesreći susedne države”, navodeći da smo te iste ustupke hteli da učinimo i pre agresije 22. januara 1993. godine.

Ako još nešto ima nejasno, ja bih molio da upitate nas koji smo tamo učestvovali, a ja sam lično vodio potpun zapisnik sa pregovora, jer su to događaji koji su istorijski i našim generacijama neka ostane svaka reč koju je bilo koji delegat naše delegacije izgovorio. Ovi zapisnici su pri kraju. Oni nisu stenografski, u njima nije zapisana svaka reč, ali, sadržaj je zapisan. On je sada u Kninu. Dve trećine je gotovo i Vlada će verovatno Skupštini doneti

celokupne zapisnike sa ovih pregovora i da znate da u ponedeljak naša delegacija mora opet da putuje u Njujork. Oni su nas zvali u petak, a mi smo odgodili put do ponedeljka. Sada je šansa da poštovani poslanici zauzmu stav koji ćemo mi braniti u Njujorku, da se ne bi desilo ono što nam se događalo u Njujorku i Ženevi kad je skoro celokupna štampa Jugoslavije pisala protiv nas i kada su nas dva puta prekidali i pitali da li smo legalni predstavnici Republike Srpske Krajine, jer imaju indicija da smo mi izgubili vlast i da nemamo koga da predstavljamo, uz stalne primedbe da su mnogo kooperativniji oblasni rukovodioci, sa kojima se može razgovarati, koji razumeju hrvatske potrebe i koji razumeju potrebe saradnje jednog i drugog naroda.

Prvi dan kada smo počeli pregovore gospoda Vens i Oven su nam dali do znanja da smo manjina u Hrvatskoj i da samo sa tih pozicija možemo da pregovaramo. To je bio jedan hladan tuš prvi dan našeg susreta sa ovim svetskim moćnicima. Međutim, mi smo otvorili Glavu VI Povelje Ujedinjenih nacija i saopštili da one zemlje koje nisu priznate i koje nisu članice Ujedinjenih nacija mogu da u sva tela Ujedinjenih nacija iznose svoje probleme i da punopravno o njima bude raspravljano u svakom telu Ujedinjenih nacija. Od tada nas više nisu dirali, ali su mislili da će nas preko ovakve primedbe umiriti, pokoriti i prisiliti da prihvatimo sve ono što su oni u ime Hrvatske hteli da plasiraju.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Gospodine Jarčeviću, samo trenutak. Jedan gospodin sa mesta hoće nešto da Vas pita.

___________:

(Govornik govori sa mesta)

Dolazim iz Obrovca. Vi sada u svom govoru rekoste da se u razgovoru govorilo o prostoru “Plave magistrale”, od Maslenice, preko Zemunika do Zadra. Mislim da se radi o dva različita pravca… ili Vi ne stojite dobro sa geografijom našeg dijela južne Krajine, ili se radi o nečemu drugom.

JARČEVIĆ SLOBODAN:

Ja ne znam baš najbolje geografiju, ali cilj je bio da se aerodrom Zemunik veže sa Zadrom.

___________ :

Aerodrom je drugo, a cestovni prostori, magistralni pravci su nešto sasvim drugo…

(Govornik govori sa mesta – snimak nerazumljiv)

JARČEVIĆ SLOBODAN:

Ništa mi nismo prodali. Ja sam vama objasnio da hrvatska vlast ne bi ušla ni na jednu stopu srpske zemlje.

___________ :

Ušla je duboko.

JARČEVIĆ SLOBODAN:

Ušla je sada vojskom. Ali, saobraćajnice su bile predložene i na drugim pravcima. Mi smo razgovarali i o saobraćaju do Senja, gde bi građanima Republike Srpske Krajine bilo dozvoljeno da putuju i jadranskim magistralama. Govorili smo i o tome da bismo možda koristili i luku Zadar, za izvoz i uvoz robe.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Ja ću objasniti.

Niti ministar Jarčević, a i mi koji smo boravili gore, ni jednu stvar nismo određivali da nismo tražili određene karte za neke postavke. Jer, ustaše su rekle da prihvataju sve, samo da ne dođu naše milicijske snage u Škabrnju, Jasenice i Nadin. Mi smo to odbili jer je to ugrožavanje našeg suvereniteta. Kad se tiče ove linije o kojoj govori ministar Jarčević, smisao je bio drugačiji, a to je: da od Masleničkog mosta do Zadra povučemo liniju između Hrvata i nas, s tim što je naš predlog bio da hrvatska strana (kao što je i sada) drži desnu stranu, kad idemo od Maslenice prema Zadru, a naša da bude kontrola lijeve strane. Iz UNPROFOR-a su nas samo pitali da li je UNPROFOR-u bezbjedno putovati između ove dve strane. Mi smo im rekli da su oni autoritet i da oni to treba da obezbede, a mi smo smatrali da je to toga časa prirodna granica. Što se tiče ovog drugog pravca, u onoj koncesiji o kojoj je razgovarano, ako se radi o aerodromu Zemunik, radilo se u tome pravcu da sjevernu pistu koristimo mi, da se tu UNPROFOR postavi, a južnu pistu da koriste Hrvati, isključivo za civilni saobraćaj – naš nadzor, bez vješanja hrvatskih amblema. To je bila koncesija koju smo mogli komotno da ponudimo, znajući da se Hrvatska povući neće dok je vojnički ne istjeramo, a da li će to tjeranje biti dovde, do ove linije, ili do mora, to ovisi o nama, najvjerovatnije, ni o kome drugome.

___________ :

(Govornik govori s mesta – snimak nerazumljiv)

… Plava magistrala je 20 kilometara južnije od aerodroma Zemunik. Mislim da se radi o nekim greškama koje ste vi napravili iz nepoznavanja geografije. Iz razloga sa tim ljudima, sa tog terena, stiče se utisak, a i kod nas, u Obrovcu – stiče se dojam da je Obrovac prodat.

JARČEVIĆ SLOBODAN:

Ja ne vidim da smo mi ništa prodali, a ovu mapu i puteve smo dobili iz Knina.

___________ :

(Govornik govori s mesta)

Od koga iz Knina?

JARČEVIĆ SLOBODAN:

Vlada nam je poslala nacrt puteva.

___________ :

(Govornik govori s mesta)

Neko reče ovde da Vlada u Kninu nije ni radila, zato što nije imala uslova.

JARČEVIĆ SLOBODAN:

Na kraju krajeva, mi nismo ništa potpisali. Hrvati su obećali da će poslednji dan do 11 časova doći da parafiraju to, nisu došli, gospoda je došla u Beograd sa novim nacrtom, naš su potpuno odbacili, doneli su hrvatski, koji smo mi od a) do ž) odbacili. Ništa nije potpisano. Od ponedeljka počinju pregovori od nule. Izvolite, predložite platformu, mi ćemo nastupiti.

[…]GORAN HAĐIĆ:

Kada sam došao među srpski narod ovde, mislio sam da ipak trebam da nastupim sa jednom dozom poverenja. Ponavlja se ono što smo imali u istočnoj Slavoniji, Baranji i zapadnom Sremu gde smo uglavnom sa ustašama borbe vodili, kako smo vodili zna se, bez ijedne izgubljene bitke a svu energiju sam utrošio ja lično u to vreme na ostatku nekog starog sistema, a ovaj put posle podmetanja i insinuacija, moram energiju da trošim umesto da se pripremim za ponedeljak za put u Njujork. Moram da je trošim ovde, čini mi se posle ovih uočljivih podmetanja.

Prvo da kažem – ne znam zašto je nekome došlo u pitanje – put Maslenica-Posedarje, to je tačna linija naše Krajine, onog dijela. Kada bi to dobili, zbog toga je Tuđman i porušio pregovore, jer smo dobili kilometar i sa jedne i sa druge strane bude tzv. plava zona i ne bi to trebalo da bude. Neko ovde sada spominje Obrovac. Kada bi neko prodao Obrovac budite sigurni da ne bi bio ni Hađić Goran ni ova delegacija ovde. Obrovac može da proda narod koji tamo živi, neko od njih i da napravi ovo što se desilo u momentu sa zapadnom Slavonijom, da narod iseli. Ovde je bilo postavljeno pitanje – ratno stanje moram da kažem je proglašeno na čitavoj teritoriji Republike Srpske Krajine. Nije mi jasno kako jedan predsednik opštine može to pitanje sada da postavi.

Drugo, što se tiče zapadne Slavonije isto to moramo ovde reći odgovorno. Ima mnogo manipulacija sa tim narodom koji je po meni najviše napaćen, od nas svih koji smo napaćeni, neki fizički, neki na drugi način. U zapadnoj Slavoniji je situacija može biti jasno svima koji tamo žive i koji su sa one teritorije a žive na nekoj drugoj teritoriji naše Republike i Srbije.

Republika Srpska Krajina je ona teritorija koju kontroliše naša vojska i milicija. Budući da je ovo vrlo ozbiljna stvar, nemam pravo da vam to kažem bez obzira što ste vi skupština. Vrlo ozbiljni planovi postoje da se taj dio na nekom našem delu Republike ispravi, te granice, da li je to Zapadna Slavonija, ne moram to da kažem decidno, eventualno da ne bi saznao neko drugi. Zapadni Slavonci će se vratiti u zapadnu Slavoniju samo tamo kada se bude srpska zastava vila na njihovim domovima kulture, na njihovim crkvama srpskim ako su tamo ostale, ako nisu srušene. Pod šahovnicu, i pod neku drugu zastavu i na neku drugu teritoriju gde nema nikakve zastave neće se nikada vraćati. Jer da su to mislili, ja sam siguran, da ne bi počeli ovaj rat i tamo bi ostali mirni i čekali da ih Hrvatska kolje. Ovo što im neko obećava da će ih neko vratiti pod hrvatski suverenitet, to je podvala, oni će se tamo vratiti ako mi svi budemo u stanju da oslobodimo njihovu teritoriju koja je još nažalost, pod ustaškom čizmom.

Mislim da bi sve institucije ka drugim tendencijama trebali razbiti. Predlažem ako još ima diskutanata da budu kratki po ovoj prvoj tačci da se ne usvoji, ili usvoji Izvještaj.

To usvajanje ja ću lično smatrati kao moralni čin.

Ako se usvoji, ili ne usvoji sa nekim predlozima koji ovde nisu principijelni, ova gospoda znaju da avans nije u ovoj ulozi tamo gde je, da je promenio mandat i da im je to rečeno. I ako se taj Izveštaj ne usvoji ostavka predsednika Republike evo sada stoji.

Hvala.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Hvala predsedniku Republike, međutim, pre nego što pređemo na glasanje, pošto smo svi ozbiljni ljudi a ni ova delegacija nije neozbiljna išla na pregovore. Da vidite okvire iz kojih mi niti smemo, niti imamo prava. Neka ovde danas diskusije istupaju iz toga.

Strateški pravac odnosa koje smo mi ovog časa imali i okvir naših pregovora. Ja ću vama samo dati okvire svega što smo mi radili. Zahtev za priznanje faktičkog stanja države, a to je izraženo i u pismu pre našeg odlaska tamo generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija od 10.11.1992. i mojih pisama međunarodnoj organizaciji kompletnoj, svim državama, predsednicima parlamenata vlada. Međunarodni faktor prava naroda i građana iz 1996.g. Rezolucija 2006 Generalne skupštine Ujedinjenih nacija.

Odluka Vlade, molio bih da zapadni Slavonci ovo dobro zapamte zašto mi nismo definisali granicu u Zapadnoj Slavoniji. Odluka Vlade RSK o jedinstvenosti teritorija Zapadne Slavonije, opštine Pakrac, Daruvar, Grubišino Polje. Dalje, odluke oblasnih skupština Zapadne Slavonije i Istočne Slavonije. Amandmani na Ustav Republike Srpske na formiranju vojske Republike Srpske Krajine i Republike Srpske, odluke zajedničke skupštine

Republike Srpske Krajine, zajedničke skupštine iz Prijedora. Geostrateški položaj podeljenog korpusa srpskog naroda na 5 dijelova. Ciljevi borbe iz kojih mi ne smemo istupiti i sve ove naše igre. Alternativno stvaranje samostalne države na etničkim srpskim prostorima bivše Republike i raspale Jugoslavije, ili sjedinjenje srpskih država u jedinstvenu srpsku državu s pravom na opredelenje cjelokupnog srpskog naroda. Bježanje iz bilo kakve treće Jugoslavije s perspektivom mogućeg stvaranja ekonomske unije.
Ovo ću još jednom ponoviti i ti vjetrovi mogu da zapušu a možda i pušu.

Druga alternativa je stvaranje jedinstvene srpske države koja bi se sastojala od teritorije Republike Srpske Krajine i Republike Srpske kao budućeg embriona zapadne srpske države. Ovo strateško opredeljenje ovisi o budućem profilisanju budućih teritorija Republike Srpske u zajednici sa sadašnjom Jugoslavijom. Uslovi u kojima su se odvijali ovi događaji, gaženje međunarodnog prava od Saveta bezbednosti . Mi možemo pričati šta hoćemo, ali oni donose odluke protiv daleko jačih i moćnijih nego protiv nas.

Ekonomske sankcije protiv Savezne Republike Jugoslavije i Republike Srpske Krajine, Republike Srpske. Latentna pretnja vojnom intervencijom posebno od NATO-a, Amerike i Francuske. Odsustvo bilo kakve međunarodne podrške. Pojedinačni slučajevi prava koji su se masovno eksploatisali sredstvima stranih medija. Nepostojanost informativnog sistema, iskakanja radio i TV studija iz sistema na području Republike Srpske Krajine, pokušaji parcijalnih sporazumjevanja sa nižim organima o tome je danas bilo diskusije. Agresija Vojske Republike Hrvatske od 22. 1993. g. Neograničena vojna finansijska pomoć Republici Hrvatskoj, a rezultati koje smo uz sve ovo što vam ovde čitam, postigli. Možda nismo ni svjesni šta smo imali pre godinu dana. Prihvatanje stava da nema pregovora već od strane strateške odluke donose unutar centralnih legalnih tela. Znači, unutar Republike Srpske Krajine. Za ovo je potrošeno dobrih pola godine u radu podkomisija koje su sa naše strane radile da ništa ne urade kako bi izašle iz okvira Republike Srpske Krajine na međunarodnu scenu. Razbijanje interakcija nadležnosti i paralelni pregovori pojedinih funkcionera. To smo razbijali da ne dođemo na ono što neki žele lokalni pregovori. Prije godinu dana Republike Srpske Krajine nije bila profesionalna država. Ali, time nije mogla ni učestvovati u bilo kakvoj konferenciji, a danas to više nije slučaj. Republike Srpske Krajine je učesnik u radu konferencije bivše Jugoslavije na ravnopravnoj osnovi. Vrše se soldaže odnosi putem diplomatskih odnosa, redovni kontakti sa najvišim organima UNPROFOR-a, kopredsednicima konferencije o bivšoj Jugoslaviji, ambasadorima Evropske zajednice za bivšu Jugoslaviju, posjete našim ministarstvima ruskih ambasada, kontakti s ambasadorima Bugarske, Francuske, Grčke, Japana i Rumunije, SAD, razne političke grupacije paralelnih delegacija Austrije i Njemačke. Kontakt s međunarodnim humanitarnim organizacijama. Politički i diplomatski ni jedan milimetar teritorija RSK nije otuđen, a posebno se to odnosi na primenu Rezolucije 762, iz statusa nacionalne manjine, gospodo draga, koje nam je bilo namenjeno od svijeta, diplomatski pregovori se dižu na nivo ravnopravnog partnera u Njujorku i Ženevi. Tako da ovo što smo sve radili a i pregovore u ponedeljak koji idu Republika Srpska Krajina, da li mi to sami sebe priznali ili ne, ona postoji, ona je država srpskog naroda i naša unutrašnja previranja ne bi na tom polju smela da se dešavaju.

Mislim da izveštaj predsednika i moje razmišljanje o izveštaju predsednika Republike i o našoj delegaciji treba prihvatiti u cjelosti. Mi smo među instanca globalne srpske politike i tad smo imali sluha i duha određenih da prihvatimo Vensov plan ali državu ćemo odbraniti sami. Samo svojom tvrdoćom stavova bez parcijalnih interesa i bez pojedinačnih pregovaranja osim onih koji su predviđeni tako jedino možemo doći do države. Moram na

kraju da vam kažem, jedna dobra Židovka je ovako rekla, a slične diskusije sam i ovde vidio ali u suprotnom.

“Gospodine Paspalj ako želite imati državu onda svakoga ko vam spomene bilo kakav oblik saradnje sa Hrvatskom ubite na licu mesta” iz prostog razloga – tri puta mislim da ne smemo pogrešiti. Jer, ne znam za mnoge, ali ja u svojoj familiji a bilo je govornika koji su govorili, imamo i mrtvih i ranjenih i bez očeva, i bez nogu, i bez očiju i svakako. Molim vas, ovde je neko govorio i o nekakvim odnosima viđanja.

Ja moram ponovo da se vratim na jednu stvar. Mi Srbi smo puno emotivni.

Mi smo uspostavili u Pakracu odnose da se prelazi tamo-amo, već pomalo počinju šetnje. Na drugim područjima smo uspostavili odnose da putem papirića se javljamo svojoj rodbini, onda oni nama. Ja ću završiti svoje izlaganje jednom primedbom, 1941. godine koja je mučna za Baniju i Kordun i kompletnu Krajinu, mojoj majci je odveden otac u Jasenovac , do danas nije dobila ni jednu poruku, i živa je ima dva sina i učesnici svega ovoga. Igra oko Republike Srpske Krajine i njezine vanjske postavke prema Hrvatskoj nema. Ako neko želi onda nije mesto ili vama ovde ili tome sa nama. Ja vas molim pošto verujem da nema više diskutanata po pitanju prve tačke dnevnog reda, a ako ima izvolite.

[…]PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Prelazimo na glasanje o prvoj taćci dnevnog reda a to je :

IZVEŠTAJ DELEGACIJE SRPSKE KRAJINE KOJA JE UČESTVOVALA U NJUJORKU I ŽENEVI.

[…]Konstatujem da je Izveštaj Delegacije Republike Srpske Krajine prihvaćen sa 132 glasa.

[…]Druga tačka dnevnog reda.

IZVEŠTAJ O RADU VLADE OD POSLEDNJEG ZASEDANJA DO DANAS

Mislim, koliko vidim da predsednika Vlade Zdravka Zečevića koji je pod ostavkom nema ovde da podnese izveštaj.

[…]VOJIN ŠUŠA:

Dame i gospodo poslanici, koristeći svoje pravo koje mu pripada po Ustavu, predsednik Republike nakon proglašenja ratnog stanja na predlog prvog ministra gospodina magistra Zdravka Zečevića razrešio je funkcije tri ministra. Posle toga, svi ste vi, nadam se, upoznati sa situacijom što se dešavalo na prostoru Krajine. Predsednik Republike je opet legitimno se koristeći svojim pravom smenio i samog prvog ministra. Time je automatski čitava vlada došla u poziciju u kojoj radi i dalje, ali pod specifičnim okolnostima. Ne može se konstatirati da je Vlada pala, i ne može se konstatirati da je smenjen prvi ministar, sve dok to vi danas ne potvrdite, kao što ne možete potvrditi i sve one tekstove, a radi se o uredbama sa zakonskom snagom koje su donešene od 22. januara do danas. Dakle, procedura je sledeća: prvo, i po meni jedino ispravno treba raspraviti o legitimnom stavu predsednika Republike da smeni prvog ministra. Skupština će to potvrditi ili ne. Ako to Skupština potvrdi, pala je čitava Vlada. Nakon toga predsednik Republike upoznaće Vas sa svojim opredeljenjem o liku novog prvog ministra.

[…] GORAN HAĐIĆ:

U om uvodnom delu ja sam dotakao ovaj problem i izgleda da nisam bio dovoljno jasan. Ponovo se pitam da li stvarno nisam bio jasan ili neko to nije želeo da shvati. Posebno na optužbe koje su meni lično dolazile na rad Vlade od jedne grupe ljudi. Sada kada je prvi ministar smenjen ta strana podržava da se taj ministar smeni.

Vlada je u jednom trenutku u dužem periodu došla u neku da je tako nazovem krizu Vlade, u blokadu Vlade. Zbog po meni to je nevezano za lične osobine i poštenje prvog ministra nego često za njegove lične nesposobnosti organizacione prirode ta kriza je izazvana. Rekao sam, i to sada ponavljam da su u Vladi bili najgori međuljudski odnosi što sam ja ikada u jednom bilo kom kolektivu i grupe ljudi čak i za vrijeme i dok sam bio u bivšoj Hrvatskoj pre četiri i više godina, gde je bilo više nacionalnosti a kamo li među Srbima. Vlada bukvalno nije mogla da sprovodi svoje odluke. Tu ne samo da su bile odluke od nekih najvažnijih pitanja kao što su policija, vojska, finansije, nego i oko najbanalnijih stvari po pitanju informisanja i svih drugih stvari. Na prijateljski predlog predsedniku Vlade da podnese ostavku i da ove tenzije koje sam imao kao predsednik Republike stalno od naroda i ukazivanja na probleme u Vladi i zahtev za smenu – obećano mi je da će predsednik Vlade podneti ostavku. Ja sam to čekao i budući da je nije podneo ja sam po osnovu ustavnih ovlašćenja donio odluku da razrešim dužnosti prvog ministra sa obrazloženjem kako tamo piše zbog nesposobnosti i zbog narušenih međuljudskih odnosa u Vladi što je posle meni prebačeno da sam upotrebio komunistički izraz. Ali, na žalost ti međuljudski odnosi bili su narušeni.

Na nama je sada da tu moju odluku prihvatite ili ne prihvatite i da takođe prihvatite ili ne prihvatite novog mandatara Vlade. Iz ovog svega, ovo je formalno ne, ali praktično da još dva nova glasanja o poverenju predsedniku Republike. Bez obzira što po Ustavu ne može da podnese ostavku normalno je da to mora kao moralni čin da učini. Posle ovoga što sam video prva točka dnevnog reda osećam da ćete vi to napraviti po vašoj savesti, neću da prejudiciram vašu odliku, samo bih želeo da postupate kako ste u skladu vaših rasprava dosadašnjih, a ne po svaku cenu radi interesa da predsednik Republike podnese ostavku da glasate o odlukama koje ste prije predlagali. Ja sam stvarno vrlo iscrpljen posle ovih svih danas rasprava, i ne znam da li će biti u stanju da se popnem za ovu govornicu, osim ako bude potrebno bilo da kažem ovu konačnu reč koju više da spominjem. Ispada kao da pretim.

Ja bih molio da shvatite da nemam ovde potrebe da mnogo pričam. Imamo samo dve mogućnosti da stvari prihvatimo ili ne prihvatimo a posledice toga će doći same po sebi.

Hvala.

[…]VUČKOVIĆ[308]:
Predlažem da se na idućoj Skupštini Zečević pozove i da podnese on svoj izveštaj.
Ja sam informisan da g. Zečević bio pozvan ovde, ali da ga je naša policija zaustavila, oduzela mu auto i nije mogao Zečević da dođe ovde.

[…]Iz tog razloga smatram da bi sada glasanje o nepoverenju ili razrešenju ili, kako hoćete g. Zečevića i stavljanjem mandata u Vladi sve to zataškali, što Vlada nije radila. Mi imao danas dosta pitanja i za ministra.

Prema tome, danas bi mogli otvoriti raspravu i postavljati pitanja i ministrima i pojedinim resorima. Jer nije za sve Zečević kriv.

Prema tome, možda je Zečević i najmanje kriv, ali ja mislim da će vreme pokazati svoje. Zečević je možda i hteo napraviti red, možda se i ne slažem sa predsednikom Republike, ali se moram slagati u ovoj Skupštini, jer je ipak gospodin Hađić predsednik Republike. Ja neću da kontriram, ali ja isto znam za nečasne radnje mnogih ministara u to Vladi.

[308] Miloš.

Prema tome, nije Zečević taj koji je trebao da sve to riješi i u tom kontekstu smatram da je kriv i predsednik Republike i predsednik Skupštine. Ne mogu biti odvojeni od rada Vlade. Mogli su sugerirati, uputiti, upućivati i tako dalje da Vlada tako radi, a ja vam kažem sav taj nered, sav taj javašluk se sveo na ovaj naš jadni narod.

[…]JOŠIĆ MILOŠ:

Dobro je što moram paziti i na jezik sada, sada se i to prati, što nije loše naprotiv, ali treba znati da hrvatski jezik ne postoji, postoji srpski jezik koji su Hrvati od nas uzeli ali nisam to htio da kažem.

[…]Ministre Martiću, poenta je svega, često puta to govorim – lopovi i oni sve skupa, dođoše do grla. To su ljudi juče posebno insistirali, ili tu zajedno sa nama, naravno da se stane konačno tome i na put, jer u Vukovaru se zaista svašta dešava. U Baranji je to, naravno bilo pre pet – šest meseci, pa je navodno sređeno ali u Vukovaru je zaista dozlogrdilo. Ja sam čak mislio i da opštinske strukture , dok se danas nisam malo detaljnije upoznao , dobrim delom krive, iako se mi svi ne možemo izuzeti iz toga. Međutim, video sam da su opštinske strukture ipak pokušavale, iako ne opravdavam onaj čin što se desio u Vukovaru, međutim, nije bilo dovoljno razumevanja da se stane svemu tome što se sada u Vukovaru dešava. Ja govorim o Vukovaru, ja sam tamo 50 godina i vrlo dobro poznajem.

Recimo, preksinoć transporter milicije ili kako se zove, ja vojnik nikad nisam bio, dođe pred kafić u pola jedanaest i moli da se taj kafić zatvori.

Ili ima obaveštenja policije preko Radio Vukovara kojim policija apeluje da se ne puca po gradu. Preventivno deluje organ uprave, škola, crkva itd, a policija zna se kako radi. Ministre Vi to dakle bolje od mene znate.

Ja vas najljudskije, ispred građana Vukovara, dele Vukovara odakle dolazim, molim vas konačno da se stane hoštaplerima i ratnim profiterima na put jer od 36.000 izbeglica, ako je tačno, moglo bi da se vrlo lako desi i dalje.

Ovde sede predstavnici vojske. Žale se vojnici u rovovima da navodno, pazite, nije dobra hrana, da nemaju oružje a oružja u novom Vukovaru, opet govorim iz moje mesne zajednice jer tamo vrlo dobro znam situaciju, imate koliko god hoćete čak i uniformi. To mi kažu vojnici. Ako je to tačno?

S druge strane, po pijaci vukovarskoj dileri su u lepe uniforme obučeni i menjaju marke itd. Molim, bar neka skinu te uniforme pa neka daju ljudima kojima treba.

Dalje, traže građani od mene da prenesem da se ljudima koji mogu nositi pušku iz Republike Bosne, ove Srpske Republike, konačno otkaže ovo gostoprimstvo i da odu tamo gde ih itekako jedva čekaju, jer ih u Vukovaru takvih ima dosta.

I naravno, onaj stav da naše izbeglice, jer u Krajini na svu sreću najveći deo Krajine rata nema, mogu se vratiti i ovde pomoći a ne šetati po Beogradu.

[…] STOJAN ŠPANOVIĆ

Cenjeni poslanici, umorni smo, mnogo toga se izdešavalo od naše poslednje Skupštine. Ja sam imao nameru više da govorim, jer vam se duguje mnogo odgovora na mnogo pitanja, međutim bilo bi to suvišno odnosno bilo bi očito prenaporno.

Ali ono što ovde moram da kažem – nama sledi još jedan rat i uozbiljimo se. Mandat UNPROFOR-a ističe 31. marta. On produžen biti neće. Neće biti produžen do 31. marta. Treba realno očekivati da će se Hrvatskoj dati određeno vreme da izvrši još neke prodore a zatim eventualno da se traži prekid vatre i razdvajanje na dostignutoj liniji. Hrvatska u ovoj prošloj agresiji koja je počela 22-og nije ostvarila ciljeve rata.

O tome moram da vam kažem nešto, jer je bilo dosta dezinformacija, to su stvari o kojima se ne sme ni pisati u novinama, niti govoriti preko radija i televizije, ali neke stvari zbog vas lično morate da znate.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Izvinite što vas prekidam, da li smatrate da se udalje novinari iz sale da napuste sednicu.

STOJAN ŠPANOVIĆ:

Obavezno.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Molim gospodu novinare, pošto je u pitanju odbrana da se povučete iz sale.

Molim poslanike da se vrate u salu da čuju ono što na očekuje.

Molim obezbeđenje da pozove poslanike unutra, a novinare molim još jednom da napuste sednicu, jer mislim da je dovoljan prvi deo i da su imali sve da zapišu, a ovaj drugi deo nije za sve.

STOJAN ŠPANOVIĆ:

Ono što moramo znati, situacija u Rusiji je takva kakva je. Dok je Jeljcin[309] i Kozirjev[310] na vlasti ne treba očekivati da će Rusija išta radikalno poduzeti prema nama, odnosno da će upotrebiti bilo kakav VETO. Zbog toga Nemačka insistira da Hrvatska što pre ostvari još neke ciljeve bojeći se obrat u Rusiji. Agresija koja je bila 22-og bila je planirana za 24-ti. Na insistiranje Njemačke pomerena je za dva dana unapred.

Isto tako, treba očekivati povećani pritisak na Republiku Srpsku i na Srbiju uz stezanje sankcija, uz svesrdnu vojnu pomoć Hrvatima i Muslimanima, ne isključujući niti mogućnost direktnog vojnog angažovanja.

Što se tiče naše Krajine, neću elaborirati sve, ali ono što je neosporno, rekoh za 3 do 4 dana izlazi mandat UNPROFOR-a , treba realno očekivati da do tada on neće biti produžen i rekao sam da će se dati Hrvatskoj određeno vreme, kao što je dato i za ovaj napad koji je bio 22-og. Ono šta će sigurno Hrvatska nastojati u ovom vremenu da ostvari, a to je ono što nije uspela u prvoj agresiji, a to je: zauzimanje određenih komunikacijskih objekata i određenih naših privrednih objekata.

Ovde malo pre čovek govori o filijalama. Nemojte sada o filijalama. Govorite o nečem drugom. Vi tačno znate svi na svakom području šta je interes Hrvatske. Dakle: Slunj, autoput, u istočnoj Hrvatskoj zna se šta je to i dole na jugu isto tako zna se šta je to.

Koliko će Hrvatska biti u tome uspešna zavisi samo od nas.

Međutim, moramo da shvatimo i da prihvatimo da živimo u ratu i da se tako ponašamo i da svako odgovara za ono za šta je odgovoran. O tome ću nešto kasnije reći.

Ako budemo išli logikom kojom netko nameće i želi da se ide, da je za svaku našu žrtvu odgovoran komandant, onda komandanta nećemo imati, onda nećemo imati ni ministra itd. Ako ne shvatimo i ne prihvatimo da je Hrvatska ta koja nas napada, da je Hrvatska koja je ubila naše ljude, onda od naše vojske nema ništa, niti od naše odbrane. Ovo ću potkrepiti između ostalog onim šta se dešavalo sada 22-og.

Po Ustavu predsednik Republike je vrhovni komandant i nadležan za mobilizaciju, za naređivanje opšte i delimične mobilizacije, za rukovođenje i komandovanje vojskom.

309 Boris, predsjednik Rusije.

310 Andrei Kozirev, ministar vanjskih poslova Rusije.

Vertikala je vrhovni komandant-komandant Vrhovnog štaba, odnosno po novom zakonu – komandant vojske. Nema između ministara, nema između predsednika Vlade. Samo ta vertikala funkcioniše.

Bilo je dosta dezinformacija oko 22-og. Istine radi, 15. januara, znači, sedam dana pre agresije u 22,00 sati na moju ličnu odgovornost komandant je bio u poseti jedinicama na Kordunu, otišao sam u Benkovac i naredio mobilizaciju oko Prvog bataljona, artiljerijskog diviziona, protiv oklopnog diviziona i dela obrovačke Brigade. Petnaestom korpusu Ličkom uputio telegram broj 01-26 u kome mu je naređeno da sve svoje snage stavi u najviši stepen borbene gotovosti sa mogućnošću intervencija prema Maslenici, odnosno Obrovcu. Dakle, sedam dana pre agresije.

Šesnaestog janura po povratku komandanta informisao sam ga o merama koje sam naredio iako po Ustavu nisma imao pravo. Komandant je prihvatio to i potvrdio svojim naređenjima i 17-og, dakle pet dna pre toga, naredio mobilizaciju Benkovačke brigade, Obrovačke brigade, dela Kistanjske, protivoklopnog puka, dela artiljerijskog puka, dela kninske brigade, dela protivavionskog puka i najvećeg broja oklopno mehanizovanih jedinica u celoj Krajini.

Dakle, to je bilo pet dana pre agresije.

Priče da smo pred ustaše stali sa puškama, da su prošli 15 – 20 km bez opaljenog metka – velika su uvreda onim ljudima koji su poginuli u tenku u Kašiću, u Islamu Grčkom boreći se u tenkovima od gotovo same granice. Da nije bilo toga od Islama Latinskog do Benkovca ima 22 km, oni su napravili prodor u dubini od 6 km za sedam dana, pri tom su izgubili nekoliko brigada. Da je hrvatska vojska to napravila jugoslovenskoj vojsci, nanela joj takve gubitka, ona bi to slavila kao svoju najveću pobedu. I danas naši mnogi ljudi kažu – izgubili smo tri sela. Tačno je izgubili smo tri sela ali smo odbranili Krajinu. Srpska vojska je izgubila državu i otišla na Krf i vratila se i tu državu oslobodila. A naša vojska je zaustavila napad 13 brigada koje je podržala, naoružala do zuba Nemačka.

Artiljerijska priprema 55 minuta koja je trajala u ovim našim ratovima još nije zabeležena. I umesto da ovog našeg generala Novakovića[311] dižemo do neba, imao onih koji traže, ili moju, a zna se da ja nisam komandant, a preko toga, njegovu glavu, jer su ustaše ubile nekoga od civila itd, itd. Ja sada kažem ovde Beli Manastir može da bude tučen za 5 minuta. Neka izađe neko i neka kaže da iselimo Beli Manastir. Zapadnu Slavoniju smo tako iselili i bez nje ostali. Ja tvrdim i sad, onaj prostor iz koga iselimo narod, bez tog prostora ćemo ostati. Nema rata bez žrtava.

Da li je bilo, i kakvih je problema bilo u jedinicama? Bilo ih je sigurno. Kamo sreće da ih nema. Ali to je stvar analize komandanta, vrhovnog komandanta, da vidi da li je trebalo nešto uraditi bolje, šta treba uraditi sutra itd. ali ta naša vojska kakva je – takva je. Ona je stala pred jednu Nemačku i slomila napadnu moć jedne države. Nemojmo misliti da bi Istočna Slavonija bila ovako spokojna da je tamo ostvaren cilj rata. Cilj je bio u prva 24 sata, eventualno 48 sati izbiti na liniju Obrovac-Karin-Nadin. U sledeća 24 sata zauzeti Drniš, preći preko Alana odseći sela Divoselo, Počitelj, Medak, Raduč, Kruškovac, Ploče.

Ako bi se stvari razvijale kako treba preseći auto –put i uzeti nešto u istočnoj Slavoniji.

Šta je od toga ostvareno?

Ako ste pročitali nešto u novinama šta je bilo u Saboru Hrvatske i šta oni kažu o tom uspehu svoje vojske. Međutim, i ovo sam hteo da kažem, ali pre svega, ono što nam sledi,

[311] Mile.

ja sam smenjen. Smenjen sam i obrazloženje je bilo, zbog toga što sam išao u General štab. Jesam išao, ali za tu našu vojsku. Tri stotine šlepera sam poslao. Šta znači hraniti i snabdevati sa svim onim što treba vojsku koju imamo odavno. Ono što što je otišlo za Krajinu od 22-og do juče košta 4.000 milijardi. Samo da bi uporedili red veličina plate cele Krajine su 50 milijardi. Naša vojska je počela rat. Imala je municije, imala je goriva i imala je čime da ratuje. To je i zato je bilo odgovoran ministar odbrane.

Međutim, nama rat nije završen. Rekao sam koliko rat košta. Neko sada priča o ispaljenim mecima. Jedan metak košta 3 DM. Jedna granata od 10 mm košta 95 dolara, "Zolja" košta 1.000 dolara, "maljutka" košta 8.000 dolara, granata za beztrzajni top košta 800 dolara, za tenk 550 dolara i da ne nabrajam više, i samo u dolarima. Nema rata bez municije. Srbija nije bez dna. I, pre svega, ne prekosutra, nego već sutra moralo bi se svagde sesti i razmisliti kako da preživimo u ovom ratu? Da tu našu obučemo i nahranimo i da joj damo municiju, inače nema Krajine.

Tuđman je prodao Krk, prodao je Vis, prodao je Lastovo, prodao je Dubrovnik, prodao je Brione. Mi još naša nacionalna dobra nismo dirnuli, ali nismo naplatili ni dinar poreza itd. Hoću samo da kažem da je to preozbiljno, da moramo sesti i svi zajedno iz ovoga rata izaći kao pobednici i to jedino tako.

Sada ovde postoji samo jedan čovek za koga svi moramo da radimo – general Novaković . Kad kažem jedan čovek, simbolizujem u njemu našu vojsku. Kada smo završili mobilizaciju 23-ćeg, prvo što je bilo rekao sam – generale mobilizacija je završena. Moja je sada briga da pokušam da Ti obezbedim da imaš čime da vodiš rat, da možeš da komanduješ. Ali, to ne može jedan čovek, to ne može ni sama Vlada – to moramo svi zajedno.

I ono što je najznačajnije od svega, da shvatimo da nas napadaju ustaše, da je najveći i jedini neprijatelj Krajine u ovom momentu ustaška država. Pustimo komunjare, pustimo tvrde i meke Srbe – budimo svi Srbi, vojnici. Kad pobedimo ustaše, onda se pitajmo koliko je ko tvrd ili mek, ali sada moramo biti tvrdi i najtvrđi na granici. Ako budemo među sobom tražili sad izdajnike ovakve i onakve, onda ćemo teško proći u onome što nas očekuje. Imamo snage i imamo mogućnosti. Mi još uvek imamo više tenkova, nego što ih ima Hrvatska. Još uvek imamo i municije dovoljno. Imamo i morala itd. ali ove gluposti ostavimo.

Ja sam smenjen jednom rečenicom. U novinama nisam hteo da izađem. Bilo bi to ispod dostojanstva mog i dostojanstva onog naroda. Nikome nemam šte da se pravdam. Sa kim sam radio znam. Šta sam radio znam. A ko me ne pozna, taj me mnoge ne interesuje. Mi sad doživljavamo gluposti preko novina bljuvotine da pljujemo, da ne znamo kako bi pljuvali jedan po drugom. Time Krajinu i odbranu Krajine jačati nećemo.

I zbog toga, predlažem, iako smo umorni da bilo kroz stavove, bilo kroz zaključke ali da jedno jedino opredeljenje ove skupštine bude da se svi kao jedan u vojsku i za vojsku pobedimo i opstanemo svoje na svome a sve ostalo ćemo posle lako rešavati. Uveren sam da to možemo. Četiri hiljade koliko je Sanka rekla da je poginulo nije malo i nije lako pokrenuti ponovo. Juče sam gledao spisak, 14.500 Hrvatska traži navodno u logorima u Vukovaru i Srbiji. Prema tome, samo to govori dovoljno da i oni imaju problema mnogo i da ih zaustaviti možemo. Da li ćemo? To zavisi od nas. Obrovac ne može niko da izda, ako ga ne izdaju Obrovčani. Isto tako važi za svako drugo mesto. Toliko predsedniče.

[…]MILAN MARTIČ:
Cenjeni poslanici, predsedništvo, gospodine predsedniče, sve skupa vas pozdravljam.

Ja bih samo želio da repliciram odnosno da skinem enigmu sa dolaska g. Zečevića jer je ovde jedna rečenica da je milicija oduzela vozila i da nije dala da dođe ovde. Moram da kažem da to nema veze sa istinom. Istina je sledeća. Gospodin Zečević je sinoć putovao iza

mene i došao vozilom u Beograd. Ima još jedno vozilo koje je vratilo predsednika Republike, po naredbi predsednika, jer je to vozilo pozajmljeno. Isključivo njega treba pitati zašto nije došao. Koliko znam, unazad nekoliko dana, rekao je da će razmisliti.

A, sad ako se odlučite da raspravljamo o izvještajima, ja imam izvještaj, možemo da raspravljamo o radu i svemu. Što je Stojan kazao, nemam ništa ni dodati ni oduzeti. Veoma mi je drago da glasate o poverenju. Lično mogu da gledam svakom u oči. U momentu je najteže biti ministar odbrane, ministar unutrašnjih poslova i komandant, jer je rat. Nikome od nas neće biti teško čestiti i dostojanstveno da idemo kao najobičniji borci na prvu borbenu liniju. Nemojte misliti da nekome nešto znači u ovom momentu bilo koja funkcija. Zato mi je drago da se glasa o poverenju i glasajte slobodno, pitajte slobodno. Vi ste tu da treba da znate i da dobijete odgovore na postavljena pitanja. Ukoliko se odlučite da dalje raspravljamo ja imam izveštaj u širem obliku i u skraćenom obliku, možemo da radimo.

[…]STOJAN ŠPANOVIĆ: Samo radi razjašnjenja, 11. februara kada sam razrešen dužnosti ministra, ja tu dužnost ne obavljam i jedino na zahtev generala Novakovića i ministra Martića u poslednjih petnaestak dana kada je stalo uglavnom snabdevanje prema vojsci, angažovao sam se koristeći godišnji odmor da to krene i to tako ide. Inače, 18. januara mojim naređenjem naređeno je da se zabranjuje napuštanje Republike Srpske Krajine svim vojnim obveznicima bez odobrenja. Odobrenja su nadležna da daju uprave ministarstava, a pošto tada još nije bila izvršena mobilizacija, pošto je izvršena mobilizacija sasvim je logično da odobrenje za napuštanje Krajine daju komandanti korpusa za vojne obveznice. Što se tiče ostalih, stvar je sasvim normalna u odnosu na nadležnost sasvim drugih organa.

Što se tiče mobilizacije u Kninu da odgovorim. 17. januara, dakle pet dana pre agresije, u Kninu je naređena mobilizacija mehanizovanog bataljona 77. brigade, zatim haubičkog diviziona iste brigade i dela protiv avionskog puka i oklopnog bataljona 75. brigade. Odziv na mobilizaciju 17-og je bio slab. Bilo je svega oko 15 posto. Posle preduzetih mera odziv do 18-og je došao do 80 posto. Na dan agresije 22-og u Kninu je izvršena , kao i svuda, opšta mobilizacija. Pre toga je obavljen razgovor i razgovarano je i sa predsednikom opštine i ostalih nadležnih koji su se uključili u ovaj posao i obraćajući se preko sredstava informisanja, odziv u Kninu je bio 86 posto. Dvadeset drugog u Kninu je privedeno 639 vojnih obveznika. A van Krajine se u Kninu tog momenta nalazilo 1.183 vojna obveznika. U celoj Krajini ukupno oko 1600. Spiskovi su dati u biro Vlade i preko MUP-a Srbije se traži njihovo privođenje, iako se jedan deo njih vratio posle oglašavanja javne mobilizacije. Međutim, konkretni podaci koliko se njih vratilo samih, trenutno nema, ako se vratim u Knin odnosno novi ministar će verovatno te podatke moći da iznese na sledećoj Skupštini. Ono što je za mene bitno i značajno je da je i u Kninu, dakle mobilizacija bila na nivou svih ostalih, da tako kažem, regija onog dana kada je počela agresija. Prema tome, sva ova, da tako kažem, nekorektna su određena ili zanemarena prebacivanja Kninjanima, iako u Kninu, samo Kninu kao gradu, stiče se dojam da ima mnogo ljudi. Međutim, kroz Knin prolaze svi dobrovoljci i koji dolaze i koji odlaze, starešine itd., tako da se u Kninu zaista stiče dojam da ima više ljudi na ulici. Međutim, prema svim podacima kojima raspolažu komandanti itd. Kninjani su mobilisani i nalaze se u jedinicama kao i u svim drugim našim regijama. Toliko.

[…]MEDIĆ: Ja se izvinjavam što ponovo izlazi, ali moram zbog onih 20 Kninjana koji su poginuli u najnovijoj agresiji Republike Hrvatske na Republiku Srpsku Krajinu. Ako izuzmemo onaj masakr u Gračacu, volio bih da mi još neko kaže gde je još toliko ljudi

izginulo kao što je to izginulo Kninjana. Zato izlazim i ovde odgovorim tvrdim i upotrebiću jednu grubu reč, da Đorđe Šimulija sve što je ovde rekao, laže. Otvoreno laže. Ako to govori za neki period od prije, onda su kafići u Kninu radili. Ali u najnovijoj agresiji kafići ne rade.

O problemima zašto se Kninjani nisu odazvali 17-og na mobilizaciju nego 22-og, ja sam govorio to u Vukovaru i rekao sam šta treba uraditi. Kada sam došao u Knin vojne vlasti su htele da me uhapse, ništa drugo nisu mogle da odgovore. To Kninjane boli, boli ih i dan danas. Boli ih i to što je ova Vlada učinila. Stavila je za komandanta čoveka koji je utekao sa položaja, dezertirao pa je opet postavljen za nekakvog komandanta TEO, to je bivši sekretar. Kompletan taj opštinski komitet, te oficire iz Bileće, jer oni su bili podobni koji su u nekoj elitnoj školi školovani, sada sede u komandi piskaraju, napunili su kuće UNPROFOR-cima, utekli u Beograd. Zato sam ja i predložio neki zakon. To je tih hiljadu i nešto Kninjana koji su utekli, a Vlada prema njima neće ništa da preduzme.

Isto tako predložit ću vama na usvajanje, ne znam da li je to dobro ili nije, a da gospodin predsednik, kao vrhovni komandant oružanih snaga Republike Srpske Krajine izda naređenje da se ljudi u jedinicama rasporede prema VES-u. To je ono što isto boli ljude u Kninu. Bogati su u Beogradu. Manje bogati su u pozadini, a sirotinja gine. To nije u redu. To boli Kninjane. Zato predlažem i zahtevam od ove Skupštine, ako je to tako, ne znam šta je sada normalno, da predsednik u svojstvu vrhovnog komandanta izda naređenje da se ljudi rasporede prema osposobljenosti, a ne po vezama. Ako treba da ginemo, ginućemo svi, i bogati i siromašni, jednako ćemo podneti teret ove borbe, privrednog preporoda i ne znam čega sve.

[…] PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Prelazimo na glasanje. Ja ću vam pročitati formulaciju predsednika Republike po pitanju ove druge tačke dnevnog reda:

"REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
PREDSEDNIK REPUBLIKE

Na temelju člana 78. stav 1. točka 1. Ustava Republike Srpske Krajine donosi sledeću

ODLUKU

O razrešenju dužnosti predsednika Vlade.

Dosadašnji predsednik Vlade Republike Srpske Krajine mr. ZDRAVKO ZEČEVIĆ, razrešava se dužnosti sa danom 17.3.1993. godine."

Molio bih poslanike da se o ovom ukazu predsednika Republike u ratnom stanju izjasne glasanjem sa: "za", "protiv" i "uzdržan". Ko je za ovakvu odluku?

(Molio bih mlade dame da izvrše brojanje i one koji sumnjaju da provere)

Ko je protiv razrešenja ?

Ko je uzdržan?

Mogu da konstatujem da Odluka o razrešenju dužnosti predsednika Vlade mr. Zdravka Zečevića prihvačena od strane ove Skupštine na temelju Ukaza predsednika Republike sa 141 glasom "za" Odluku predsednika Republike. Molio bih predsednika Republike da izađe za govornicu i da imenuje novog mandatara Vlade.

GORAN HAĐIĆ:

Ja sam Skupštini, kad sam razrešio dužnosti predsednika Vlade magistra Zdravka Zečevića, dao predlog novog mandatara Vlade to je gospodin Đorđe Bjegović, diplomirani inženjer iz Knina. Gospodin Đorđe Bjegović mi je povodom mog predloga uputio pismo koje ću vam sada pročitati:

"Poštovani gospodine predsedniče,

Vašom Odlukom 3/ /93 od 17. marta 1993. godine imenovan sam za mandatara Vlade Republike srpske Krajine. Najprije, još jedan put, moram vam reći da sam na osnovu mnogih iskustava i saznanja poslednje nedelje, a i više meseci unazad došao do uverenja da krizno stanje u kome se nalazi Republika Srpska Krajina je sveopšte i sve što se danas odigrava u državi znači pretnju opstanka. Razume se da svi mi koji radimo na izgradnji naše države čiji je unutrašnji i vanjski položaj toliko težak da ga je teško i opisati u ovom trenutku ne želimo ništa drugo nego da osiguramo njenu budućnost.

Upravo zato što sam ja lično opredeljen za novu državu, jer je to moja država i moj narod, koji u njoj krči svoj put, nisam imao pravo da odbijem moje imenovanje za mandatora Vlade od vaše strane. Meni je jasno da ovaj težak zadatak je mogao da obavi i neko drugi. Ja ne bežim od odgovornosti, jer vjerujem da sam do sada profesionalno obavljao svoj posao i znam da mogu pokušati svojim snagama uspostavljanje sistema tamo gde bi voleo da ga vidim. Želim da rezultat mog htenja bude da svaki točkić sistema bude postavljen na svoje pravo mesto. S obzirom da imenovanje Vlade izuzev njenog programa rada je izuzetno složen posao od koga zavisi naša zajednička budućnost, imam obavezu prema sebi i narodu da tek posle zrelog razmišljanja odlučim o sastavu Vlade i njenog programa.

Svaki mandator Vlade koji ozbiljno shvati svoj zadatak mora obaviti opsežne konsultacije sa svim meritornim subjektima u državi, a to znači da mu je potrebno mnogo više vremena, nego što je meni stavljeno na raspolaganje. Sasvim razumljivo da sloboda izbora ministra na koje ja insistira znači i odgovornost. Pošto ne tražim nikakav alibi za eventualni neuspeh Vlade koju bih ja sastavio, molim vas da razumete opravdanost mog zahtjeva za minimum optimalnog vremena koje moram imati na raspolaganju.

Smatram da Skupština u Belom Manastiru treba da odluči o davanju poverenja meni kao mandatoru za sastav Vlade Republike Srpske Krajine. U slučaju da bi poslanici izglasali poverenje, potrebno je da mi poslanici daju na raspolaganju 15 dana do sledeće redovne Skupštine do kada bih završio započeti posao konsultacija i kvalitetno izradio plan rada.

Uz iskreno poštovanje.

Đorđe Bjegović"

Ja sam posle pročitanog pisma razmišljao i shvatio sam razloge zbog kojih je g. Bjegović predložio ovaj rok. 10 ili 7 dana, ali to bih dao vama da o tome odlučite, pogotovo posle ovakvog razvoja događaja na skupštini, vidim da se ukazuje potreba za što prije sazivanje redovne Skupštine gde bi se sva pitanja koja su za redovnu skupštinu predviđena, a ima ih mnogo, trebala raspraviti. Mislim da bi taj posao mogli obaviti na jednoj redovnoj Skupštini. Predlažem da usvojite predlog za mandatara Vlade da bude g. Đorđe Bjegović i da mu damo vremena da sastavi novu listu ministara, a da u ovom vremenu od 10 ili 15 dana funkciju obavljaju dosadašnji ministri kao vršioci dužnosti. Hvala.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Hvala predsedniku Republike Goranu Hadžiću.

Idemo na glasanje po predlogu predsednika Republike.

Ko je "za" da novi mandatar Vlade bude Đorđe Bjegović.

(Đorđe Bjegović nije pripadnik nijedne stranke a najvjerovatnije da će biti Radikalne stranke.)

Ko je protiv? Ko je uzdražan? (jedan poslanik)

Mogu da konstatujem da je predlog predsednika Republike sa dvotrečinskom većinom usvojen i sa jednim glasom protiv. Molio bih gospodina Đorđa Bjegovića da izađe još jednom za govornicu i da se predstavi, da ga vidite.

ĐORĐE BJEGOVIĆ:

Gospođe i gospodo, gospodine predsedniče Republike i predsedništvo,

Meni je drago da je ovakva odluka, jer znam da će mi biti teško. Zato vas molim da se u idućih 15 dana nađemo na vašem terenu, obići ću čitav teren, zamoliću već danas da razmislite o vašim budućim ministrima koji će imati poverenje u mene i ja u njih, a ako toga ne bude, čitav moj posao će biti isti kao i gospodina Zečevića. Ovde posebno hoću da naglasim da bez rada do 22 časa ministrima svaki dan u ova tri mjeseca , ako se ja odaberem, neće biti prostora da mogu bježati kući, ali ćemo morati da im stvorimo uslove. Moraju imati spavanje u Kninu i moraju imati svoju prostoriju za rad.

Zato molim sve Kninjane da pomognu, jer samo na ovaj način možemo ići korak dale. Ja ću svoj predlog dati za 15 dana. Daću i program. To neće biti moj program, nego program će biti vaš i naš zajednički, jer samo na taj način možemo osigurati tri osnovna cilja.

Prvi cilj je – boriti se protiv rata ratom, znači pobijediti,

Drugi cilj je – obezbediti hranu i energiju,

I treći cilj – sprečiti kriminal.

(Aplauz u sali)

Jer, jer bez sprečavanja kriminala nama nema života. Inflacija [će]se samo staviti pod kontrolu ako se crno tržište ukine, a mi ga ukinuti moramo. Ja vam zahvaljujem.
Nije mi drago, ali mi je čast što ste me odabrali. Hvala vam.(Dugotrajni aplauz u sali)

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Hvala Đorđe! Ja bih molio generala Novakovića komandanta Prve srpske vojske posle 40-te godine da izađe i da kaže nekoliko reči.

GENERAL MILE NOVAKOVIĆ:

Gospodo i dame poslanici, gospodine predsedniče Republike i gospodine predsedniče Skupštine, zahvaljujem se na tome što imam priliku da se obratim ovom uvaženom skupu.

Pravo da vam kažem, znajući nas, ove ljude kakvi smo, pomalo sam i zazirao od toga da na ovom mestu ne damo priliku ustašama da likuju time što bi o sebi govorili gore nego što su. Imam i nekakve službe koje kažu ovo i ono. Na kraju ustanovim da 95 % onoga što se o ljudima priča gadno i loše nije tako. To me ohrabruje. Kada neko počne da govori i upire prstom: “ovaj je švercer, a onaj lopov!” mnogo puta u tome prepoznajem prste ustaškog obavještajnog prodora i subverzivnog djelovanja. Oni jednostavno hoće da od nas koji nešto značimo, od poslanika i od ljudi “dole” koji bilo čime rukovode, hoće da naprave ili lopova ili špijuna ili oboje zajedno. Da sve to nije pomalo žalosno, bilo bi veselo.

Pre nekoliko dana sam bio u Beogradu. Prepoznao me je neki profesor i kaže da sam ja ustaški špijun. Ako ste čitali “Balkanski šijun” Dušana Kovačevića, to je taj tipični obrazac.

Posebno mi je drago što se obistinilo moje predviđanje koje sam izneo i novinarima na početku. Ljudi su me pitali a ja sam rekao, kao da sam nekakav vračar, ali tako je bilo, pogodio sam: “To je ono posebno ohrabruje mene a siguran sam i sve borce na fronti da su moji ovde pokazali jedinstvo”. Mislim da je izuzetno značajno to što je jedinstvo postignuto oko toga da se ne napadamo, da ne gledamo neke uske interese, da ne gledamo nekakvu borbu za vlast. Znate isto kao i ja da ljudi – borci na prvoj liniji fronta nisu izričito “za” ili izričito “protiv” onoga. Oni se pitaju: “Ko to sada ima vremena da se takvim stvarima bavimo ako nam je dogorelo do nokata!?” Šta ustaše rade i spremaju o tome je ministar Španović govorio, pa ja ne bih želeo da o tome puno govorim.

Mogu da vam kažem da sam pripremio, ceneći ovaj skup, jednu kartu i na njoj masu tabelarnih pregleda. Tu je došao pukovnik Tanjga[312] sa namerom da se proslavi pred vama, da vam pokaže kako je to išlo. Neko ovde je rekao da je velika sramota za one naše mrtve, za njihova porodice jer svako od nas misli: "Ako poginem bar će mi djeca biti zbrinuta", ako govorimo ono što ponekad govorimo. Ja sam, nakon ovog danas, ubjeđen da će i ova skupština svojim redovnijim radom /a svakako to tako mora da bude/ i ova nova Vlada početi da se bavi stvarnim problemima odbrane. Ti problemi su jasni. Sve bih ih sažeo u samo dve riječi: to su ljudi i pare.

Kada kažem "ljudi" onda to znači da su to oni ljudi koji su motivisani za borbu, a ne oni koji mi postavljaju pitanja: "U kojoj sam ja to državi? Ko mi je predsednik ovog ili onoga?". Mislim na ljude koji znaju da se bore i na one koji mogu da se bore. Kada kažem "pare" onda pod tim podrazumevam i municiju i platu – ako hoćemo da napravimo jedan elitni deo vojske za koji komandant jedinice zna da će izvršiti zadatak – i oružje i hranu, čizme i odelo. Uvek sam govorio da će nama biti onakvi kakvi smo ljudi. Ovo danas me ohrabruje. Čini se da smo bolji nego što to o sebi najčešće mislimo, i o sebi i naročito o drugima. Hvala vam lepo. […]

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-Hrvatski informativni centar, A 005-005.

178

1993., ožujak 30.
Knin

Dopis mandatara Vlade RSK, Đorđa Bjegovića, predsjedniku Vlade Republike Srbije, Nikoli Šainoviću, putem kojeg ga moli da ubrza proces odobrenja kontingenta umjetnih gnojiva za potrebe proljetne sjetve na tlu RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
Broj: 04 – 5 – 341 / 93.
Knin, 30. 03. 1993. god.

VLADA REPUBLIKE SRBIJE
Na ruke: Predsednika
g. Šainovića[313]

PREDMET: Odobrenje kontingenta umjetnih gnojiva za potrebe proljetne sjetve u RSK

Ministarstvo trgovine i turizma Republike Srpske Krajine uputilo je zahtjev Vladi Republike Srbije za odobrenje potrebnog kontigenta repromaterijala i umjetnih gnojiva za potrebe proljetne sjetve. Sačinili smo operativni program proljetne sjetve i odredili nosioce poslova vezanih za sjetvu. Kako na našem području nemamo proizvođača umjetnog gnojiva, potrebne količine su ugovarane i nabavljene na području Republike Srbije. Kako Vlada

---

312 Dragan, zapovjednik Operativne grupe-1 7. korpusa SVK.
313 Nikola.

Republike Srbije još uvijek nije odobrila kontigent umjetnog gnojiva za potrebe Republike Srpske Krajine, molimo Vas da u okviru svoje nadležnosti poduzmete određene mere da se ovaj problem riješi. Naše potrebe su 89.000 tona, ali smo svijesni vašeg problema i poteškoća u zadovoljavanju vlastitih potreba za ovim proizvodima. Zato vas molimo da u okviru svojih mogućnosti odobrite određeni kontigent (najmanje 20.000 tona) umjetnih gnojiva za potrebe proljetne sjetve u Republici Srpskoj Krajini. Smatramo da ne trebamo posebno naglašavati uvjete za sjetvu kao i njen značaj za narod naše Republike.
S poštovanjem.

MANDATAR VLADE RSK
Đorđe Bjegović, [v.r.]
M.P.[314]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 24.

179

1993., ožujak 31.
Obrovac

Informacija SJB Obrovac SUP-u RSK u Kninu, u kojoj ih obavještavaju o posljedicama topničkog napada hrvatskih postrojbi na područje obrovačke općine

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01 / 1 – str. pov. 55 / 93.
Obrovac, 31. 03. 1993. godine

SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N
MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N

Obavještavamo Vas da je danas u vremenu od 12,00 do 18,00 sati izvršen artiljerijski napad na šire rejone sela Zaton i Muškovci, te na Tvornicu glinice Obrovac. Artiljerijski napad je izvršen iz minobacača i VBR – a. Pri ovom napadu nije bilo žrtava na našoj strani, a došlo je do manjih oštećenja na stambenim objektima u selima Zaton i Muškovci, uglavnom pucanja stakla na prozorima. U navedenom vremenu neprijatelj je ispalio oko 40 granata.

NAČELNIK:
Đorđe Jelić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

[314] Okrugli pečat: Vlada RSK, Knin.

180

1993., ožujak 31.
Knin

Izvješće Republičkog štaba civilne zaštite RSK, sa sjedištem u Kninu, predsjedniku Vlade RSK, u kojem ga obavještavaju o organizaciji, dosadašnjim aktivnostima i problematici vezanoj uz funkcioniranje ove ustanove

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
REPUBLIČKI ŠTAB CIVILNE ZAŠTITE
BROJ: 02 – 300 – 101 / 93.
KNIN, 31. 03. 1993.

– predsjedniku Vlade RSK –

I Z V J E Š T A J

Početkom agresije na RSK 22. 01. 1993. godine, a u skladu sa Ustavom i Zakonom o odbrani, formiran je Republički štab civilne zaštite po prethodno sačinjenim predlozima nadležnih ministarstava i ustanova koji daju svoje članove u Republički štab civilne zaštite kad se za to ukaže potreba.

Na samom početku formiranja štaba civilne zaštite, štab se nije mogao popuniti sa sastavom predviđenim prijašnjim predlozima ministarstava kao što su min. zdravlja, rada, građevinarstva, privrede.

Štab je popunjen sa predstavnicima Zavoda za zaštitu zdravlja kao i predstavnikom Ministarstva zdravlja, Crvenog krsta, predstavnikom socijalne službe Knina uz usmenu suglasnost ministra za rad, direktorom ŽTP kao predstavnikom Ministarstva za saobraćaj i veze i predstavnikom Ministarstva za trgovinu i turizam, kao i direktorom robnih rezervi, u periodu od 22. 01. 1993. do 08. 02. 1993. godine. Osim navedenih, tu se nalaze dvojica zaposlenih u Ministarstvu odbrane, koji su po funkciji članovi RŠCZ, tj. načelnik i pomoćnik.

Svi članovi štaba koji su se okupili u RŠCZ redovno su ujutro i navečer vršili koordinaciju RŠCZ, a bili su zaposleni na svojim radnim mjestima u ustanovama iz kojih su i došli, tako da je štab funkcionisao sa načelnikom i pomoćnikom za sva pitanja civilne zaštite, a uz njih su bila tri saradnika koji su angažovani po sistemu radne obaveze.

Zbog složenih zadataka civilne zaštite u ratu, štab je organizovao neprekidni rad i dežurstvo tj. 24 časa. Dežurni su bili svakodnevno načelnik RŠCZ ili pomoćnik sa još jednim od angažovanih saradnika (na principu radne obaveze).

– Organizaciona struktura

Na čelu civilne zaštite nalazi se Republički štab civilne zaštite kojem su direktno potčinjeni regionalni štabovi civilne zaštite, a njima opštinski, a opštinskim rejonski štabovi civilne zaštite i povjerenik po selima i zaseocima.

U sklopu civilne zaštite razvijena je služba O i O po istom principu, iako je u periodu rata 1991. / 92. godine ta služba bila gotovo materijalno upropaštena.

Pri službi O i O, osim zakonom određene uloge na nivou republičkih i regionalnih centara, razvile su se službe za prisluškivanje i ometanje, kao i služba VOJ – a u Republičkom centru za O i O, koje su veoma dobro surađivale i sa borbenim jedinicama.

Štabovi na regionalnom i opštinskom nivou organizirali su, uglavnom od neboračkog stanovništva, žena i osoba koje su na osnovu rasporeda na radnu obavezu u drugim

preduzećima ostali na radnim mjestima, različite jedinice koje su bile primjerene mogućnostima i potrebama tog područja.

– Glavne aktivnosti Republičkog štaba civilne zaštite i štabova civilne zaštite

Odmah po formiranju RŠCZ ishodovana je odluka predsjednika Vlade da štabovi CZ vrše kontrolu evidencije ukupne primljene humanitarne pomoći, kao i njene raspodjele, dok bi granična policija vršila evidenciju ulaska i izlaska svih roba iz RSK.

Da bi se to ostvarilo odštampani su evidencijski kartoni primljene materijalne pomoći od Centralnog republičkog skladišta do svakog pojedinca, tako da već više od mjesec dana kroz te kartone pratimo svaki kilogram koji uđe u skladište, od republičkog, regionalnog, opštinskog, seoskog, pa do pojedinca.

Napomena: Takva evidencija prije rata nije postojala, te su postojale mogućnosti za veće manipulacije, a nedostatak evidencije omogućavao je da se isti ljudi pojavljuju više puta u mjesecu za prijem humanitarne pomoći, a primali su je ponekad i oni koji je nisu mogli primiti po ni jednim važećim kriterijima.

Da bi se uveo red u evidenciji ko ima pravo na primanje humanitarne pomoći, doneseni su i kriteriji zajedno sa Crvenim krstom RSK, Međunarodnim CK i ovlaštenim socij. službama, kojima je naloženo da izvrše reviziju spiskova građana koji primaju humanit. pomoć i da sačine nove po hitnom postupku.

Napomena: Socijalne službe u proteklom vremenu nisu imale pravu evidenciju o socijalno ugroženom stanovniš. na svom području iz različitih razloga, jer navodno nisu mogli ići na teren zbog nedostatka goriva i navodnog nedostatka izvršioca.

Sada je situacija znatno teža, zbog sve veće oskudice i pada kupovne moći stanovnika, ali dobrim djelom postoji dobra slika socijalne strukture stanovn., a socijalne službe su u protekla dva mjeseca uglavnom snimile socijalno stanje.

Nezadovoljnika je sve manje, ali je broj ljudi kojima se djeli humanit. pomoć procentualno veoma velik i oscilira od 10 % do 90 % u jednom selu, što ovisi o više faktora.

Autoritativnim nastupom i uglavnom ispunjavanjem obaveza, uvođenjem evidencije o prijemu humanitarne pomoći, uspostavljena je dobra suradnja sa Visokim Komesarijatom za izbjeglice u Međunarodnom CK kao i brojnim donatorima jugoslovenskog porjekla, te Crkvom.

Insistiranjem ovih hum. organizacija da se uvede evidencija, što je učinjeno, oni su izrazili zadovoljstvo sa kvalitetom urađenog, iako ima još uvijek problema i slabosti, tako da nedjeljno na područje sj. Dalmacije stiže samo od Visokog Komesarijata 160 t različite pomoći.

Međunarodni CK obećava mnogo, ali najveću pomoć pruža u ljekovima i med. opremi.

RŠCZ uredno dostavlja dokumentaciju o poslatoj pomoći na određene opštinske centre i traže informaciju od Republičkog CK gdje i u kojoj količini je potrebno intervenisati.

Crkva ima velike količine različite robe namjenjene za potrebe izbjeglica i socijalno ugroženog stanovništva i pokušala je robu djeliti samostalno, bez evidencije, ali je nakon niza problema odustala od te prakse i raspodjelu prepustila Crvenom krstu, tako da je postignut vidan napredak, iako sada dolazi do sitnih problema koji se uglavnom uspješno prevazilaze.

– Primarna zdravstvena zaštita izbjeglica i ostalog stanovništva

Odmah nakon evakuacije stanovništva sa ugroženog područja i smještaja u izbjegličke punktove, kolektivne smještaje ili u privatne kuće, vidjelo se da je neophodno sprečiti sve prateće nedaće izbjeglica i sa med. stanovišta. Pošto su izbjeglice bile smještene uglavnom

po selima Bukovice, gdje je primarna zdravstvena zaštita bila slabo razvijena, a mali broj liječnika je bio stacioniran u nekoliko centara sela, zaseoci su uglavnom ostajali slabo med. pokriveni i u doba mira.

Da bi se oko 14 000 novih izbjeglica, od kojih više od 4 000 živi u kolektivnom smještaju, med. zbrinuo, pristupilo se formiranju ekipe zdravstvenih radnika u sastavu jedan doktor, viša medicinska sestra, med. sestra, potčinjene Republičkom štabu civilne zaštite sa zadatkom da obilaze izbjegličke punktove svakodnevno i surađuju sa domovima zdravlja na terenu, gdje su smještene izbjeglice, kao i sa medicinskim ekipama vojske u čijoj blizini se nalaze izbjeglice, kako bi im stavile u zadatak obilazak pojedinih izbjegličkih punktova.

Sama ekipa na čelu sa dr. Purić je pregledala, propisala terapiju i podjelila ljekove za više od 1300 pacijenata i prevezla u bolnicu (lično) 9 hitnih slučajeva.

S ponosom ističemo da izbjeglice i stanovništvo Bukovice izvještavaju da je zdravstvena zaštita u ratu bolja nego u miru.

– Zaštita zdravlja

Republički zavod za zaštitu zdravlja se na ratom zahvaćenim područjima posebno angažirao u otkrivanju zaraznih bolesti, sprečavanju epidemije i doista je urađen veliki posao oko dezinfekcije, sprečavanja vašljivosti i sprečavanja epidemije žutice i dr. zaraznih bolesti.

Ekipe Zavoda za zaštitu zdravlja poduzele su potrebne aktivnosti zajedno sa opštinskim štabovima civilne zaštite na cijelom području RSK da spremno dočekaju i proširenje ratnog sukoba ukoliko do njega dođe. Kvaliteta vode se stalno kontroliše, a nabavljene su i dovoljne količine klora, kao i savremeni klorinatori koji omogućavaju kvalitetnije klorisanje vode nego što je to bio slučaj prije rata. U istočnoj Slavoniji po ovom pitanju su još uvijek najveći problemi, ali će se uskoro početi rješavati.

Jedinice civilne zaštite i ekipe Zavoda za zaštitu zdravlja su mnogo učinile i na podizanju lične higijene u izbjegličkim punktovima, kao i u privatnom smještaju izbjeglica.

– Prosvjetno pedagoški rad

Iako je suradnja sa Ministarstvom prosvjete bila veoma otežana zbog nedostatka kadra u Ministarstvu prosvjete (pomoćnik ministra 2 mj. u bolnici) Republički štab civilne zaštite je u dogovoru sa direktorima škola organizirao rad sa djecom po izbjegličkim punktovima na način da im dan učini zanimljivijim i da se kroz tu nastavu stiču znanja iz opšte kulture i higijene, a postignut je veoma dobar psihološki efekat kod roditelja kojima je pokazano da se o njihovoj djeci vodi brige i da nisu prepušteni sami sebi.

– Rad specijaliziranih jedinica, štabova i povjerenika civilne zaštite

Toliko je obiman i obuhvatan i kreće se od asanacije vojišta, evakuacije, smještaja, prehrane, organizacije javnih kuhinja, izgradnje odnosno adaptacije objekata, pomoći vojsci, do rada na stručnim poslovima koji imaju za cilj zaštitu i spasavanje, da ga se može opisati sa jednom rečenicom koja bi glasila da je to segment društva koji je u ovom ratu radio sve ono što drugi nisu mogli iz objektivnih ili drugih razloga uraditi.

– Materijalno obezbeđenje pripadnika civilne zaštite

Pošto se civilna zaštita u svim svojim segmentima pokazala kao neophodna u ovom ratu i sposobna da se nosi sa svim problemima, odlučeno je da se pripadnicima civilne zaštite u skladu sa zakonom njihov angažman i plati na način propisan pravilnikom, te da se za potrebe prevoza humanitarne pomoći stavi na raspolaganje određena količina goriva koja se imala djeliti Crvenom krstu za potrebe trijaže humanitarne pomoći, za potrebe povratka koji prevoze humanitarnu pomoć, za potrebe Republičkog zavoda za zaštitu zdravlja, manjim

dijelom za potrebe Medicinskog centra Knin koji je primarni nosioc zdravstvene zaštite, za potrebe evakuacije stanovništva, za potrebe neprikosnovenih rezervi preduzeća koja su dužna obavljati evakuaciju stanovništva na naš nalog (željeznica i autoprevozno preduzeće), za potrebe centara O i O, jedinica i štabova civilne zaštite.

Ovim institucijama kao i ranjenicima i porodicama poginulih boraca gorivo je djeljeno besplatno, o čemu postoji propisana dokumentacija (uz svaku potvrdu je i zahtjev, a uočeno je samo 16 zloupotreba, o čemu su obavješteni organi gonjenja). Nalozi za izdavanje goriva uz nadoknadu u skladu sa usmenim dogovorom sa predsednikom i njegovim ovlaštenim licima djeljeni su pojedincima, a ponekad i ustanovama koje su mogle platiti to gorivo, a na zadatke nisu išli po nalogu štabova civilne zaštite.

Nameće se akutan problem sistemskog rješavanja pitanja obezbeđenja gorivom institucija koje su u funkciji civilne zaštite na Kordunu, Baniji, zapadnoj i istočnoj Slavoniji, gdje su potrebe za gorivom znatno manje, ali su evidentne i nismo ih mogli kvalitetno rješavati pošto su količine goriva stavljene na raspolaganje civilnoj zaštiti bile veoma skromne i djeljene su na kašičice i nije bilo isplativo prevaliti put da bi se dobila količina od 100 ili 150 l goriva za potrebe jednog opštinskog štaba civilne zaštite jer gotovo polovina od toga bi bila potrošena.

Taj problem smo rješavali uglavnom ličnim angažmanom kod komande korpusa, ali je tu često dolazilo do zastoja.

Prava je sreća da se ratna dejstva nisu proširila i na to područje jer bi civilna zaštita bila u veoma teškom položaju, što se tiče opskrbe gorivom.

Napomena: Evidencija o svakom čovjeku i njegovom angažovanju u civilnoj zaštiti vodi se dnevno, kao i evidencija o utrošenom gorivu na područjima Like, Banije, Korduna itd. i u svakom momentu se na terenu može izvršiti kontrola.

Neophodno je kvalitetno razriješiti pitanje ko će ubuduće obezbeđivati i davati gorivo za porodice poginulih boraca, ranjenika, kao i za prevoz teških bolesnika do Banja Luke i Beograda, pošto je to štabu civilne zaštite doista nemoguće učiniti jer je dnevna frekvencija zahtjeva preko 200 ljudi, od kojih se moglo odobriti najviše 15 – tak, a uglavnom su se kao tražioci javljali stanovnici sjeverne Dalmacije.

– Centralno skladište ljekova

Pošto smo uočili da je humanitarna pomoć iz inostranstva uglavnom usmjerena na hranu i ljekove i da se ona uglavnom dotura stihijski, te da ne postoji evidencija o količini primljene pomoći i ljekova ni distribuciji ljekova, kao i da se ljekovi izbjeglicama naplaćuju, u periodu od 24. januara do 01. februara 1993. godine pronađen je prostor uređen i opremljen za Centralno skladište ljekova, gdje bi se usmjeravale sve humanitarne pomoći u ljekovima s ciljem da se ljekovi iz humanitarne pomoći obilježe posebnim znakom i dostave ondje gdje su potrebni (izbjeglicama, civilnom stanovništvu pa i vojsci) besplatno, a da bi se spriječile prodaja, odnosno malverzacija, vodi se uredna evidencija o primljenoj i predatoj količini ljekova u samom skladištu. Na svakoj kutiji se nalazi znak Crvenog krsta.

Zaposlen je odgovarajući stručni kadar, a propisano je ko može i u čije ime trebovati i dobiti ljek iz Centralnog skladišta.

– Novine u organizacionom smislu

Načelnik Republičkog štaba civilne zaštite ovlašten je da prati, kontroliše i ovjerava naloge kupovine i plaćanja robe za potrebe Crvenog krsta.

U skladu sa odredbom Vlade da civilna zaštita kontroliše evidenciju prijema i odvoza robe iz skladišta do krajnjeg korisnika, na konsultativnom sastanku sa predstavnicima Crvenog

krsta i načelnicima opštinskih štabova civilne zaštite odlučeno je da se Crveni krst organizira na hijerarhijskom nivou, i to na način da sekretar Republičkog Crvenog krsta postavlja i razrješava opštinske sekretare Crvenog krsta, a za svoj rad odgovara načelniku Republičkog štaba civilne zaštite koji za ukupan rad odgovara Vladi.

Do sada je smjenjeno 7 sekretara i 12 skladištara, te se može reći da je rad Crvenog krsta znatno poboljšan, iako ima još dosta nedostataka koji se odnose na organizacione sposobnosti pojedinih segmenata ove organizacije.

Status civilne zaštite odnosno njenih pripadnika rješen je na način da ljudi rade s elanom i koliko mi je poznato nema nezadovoljstva jer se evidencija o angažmanu svakog pripadnika civilne zaštite vodi korektno.

– Moguća poboljšanja

Da se sva humanitarna pomoć analizira preko direktne evidencije Republičkog Crvenog krsta i Republičkog štaba civilne zaštite. U tom pravcu je dogovoreno da sva pomoć koja kreće iz Beograda i evidentirana je u Srbiji, odnosno potvrđena tovarna lista, bude odmah proslijeđena telefaksom u Republički štab civilne zaštite.

Nedostatak je što ne postoji beogradski broj, ali je na putu da se rješi.

Da carinski organi i organi milicije na graničnim prijelazima vode uredniju dokumentaciju o ulasku roba i da pri izlasku provjere dali je roba stigla do onoga kome je namjenjena (postoji određeni obrazac kojeg bi valjalo modificirati).

Obezbjediti neophodna finansijska sredstva za kupovinu najnužnije opreme za potrebe civilne zaštite, a posebno službe O i O.

Obezbjediti dovoljne količine nafte, naftnih derivata i staviti na raspolaganje Republičkom i Regionalnom štabu civilne zaštite za njihove potrebe, kao i za potrebe raspodjele humanitarne pomoći.

Direkcije za robne rezerve ponovno potčiniti Republičkom štabu civilne zaštite.

Preko medija uticati da pomoć u hrani i ljekovima ide preko Republičkog Crvenog krsta pod kontrolom Republičkog štaba civilne zaštite, u većoj mjeri nego do sada, kako bi se spriječila pojava da se ogromne količine roba akumuliraju u jednom mjestu, naprimjer Benkovac, a da se nema evidencije o primljenoj, a kamoli o raspodjeljenoj humanitarnoj pomoći.

NAČELNIK REPUBLIČKOG
ŠTABA CIVILNE ZAŠTITE
Milan Trbulin, [v.r.]

M.P.[315]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 044-015

315 Okrugli pečat: RSK, Republički štab civilne zaštite, Knin.

181

1993., ožujak
Knin
Izvješće o radu Ministarstva pravosuđa i uprave RSK u razdoblju od svibnja 1992. do ožujka 1993. godine

---

IZVEŠTAJ

o radu Ministarstva pravosuđa i uprave za period
od 28. 05. 1992. god. do 01. 03. 1993. god.

U izveštajnom periodu Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Srpske Krajine je obavljalo poslove iz svoje nadležnosti određene članom 11. Zakona o ministarstvima ("Službeni glasnik RSK" broj 3/92.) u okviru osnovnih organizacionih jedinca obrazovanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i to:

1. RESORU ZA PRAVOSUĐE
2. RESORU ZA ZAKONODAVSTVO
3. RESORU ZA UPRAVU
4. SEKRETARIJATU MINISTARSTVA

Radi lakše preglednosti urađenih poslova iskazujemo ih posebno, po sektorima,

s tim što će se aktivnost ministarstva u vremenu od zavođenja ratnog stanja u našoj Republici obraditi takođe u posebnom delu izveštaja.

I. RESOR PRAVOSUĐA

Resor pravosuđa u delokrugu poslova sadrži:

– upravni nadzor nad radom pravosudnih organa,

– poslove koji se odnose na organizaciju pravosudnih organa, vodi kadrovsku politiku u pravosudnim organima i kontroliše rad nad istražnim zatvorima i kazneno – popravnim domom, dakle poslove vezane za izvršenje krivičnih sankcija.

U periodu od augusta 1992. do danas, došlo je do povećanog rada u pravosudnim organima. Povećao se broj svih vrsta predmeta, kako krivičnih, građanskih i drugih. Predmeti su postali složeniji, naročito u oblasti krivičnog sudovanja, jer se javljaju sve češći i teži slučajevi krivičnih dela i to iz oblasti zaštite života i tela, te imovine kako državne – društvene tako i privatne. Učestao broj tih dela uzrokovan je opštom situacijom u kojoj se nalazi Republika. Pravosudni organi kojima je svrha da rešavaju probleme u oblasti zaštite života tela i imovine, suočavaju se sa nizom problema u svom radu. Upravo zbog takvih problema, organi pravosuđa dolaze u situaciju da ne mogu na vreme i kvalitetno rešiti na opšte zadovoljstvo sve predmete. Među osnovnim problemima koji prate rad pravosuđa i sa kojima se susreću organi u pravosuđu su: materijalni problemi, kadrovski problemi, niske plate, nerešen smeštaj kadrova, velika odgovornost nosioca pravosudnih funkcija, čija zaštita nije osigurana na adekvantan način, često puta nerazumevanje lokalnih organa i lokalnih vlasti za njihov rad i funkciju koju imaju u sistemu državnog uređenja, te nedovoljna saradnja sa ostalim organima sa kojima treba da rade na suzbijanju kriminaliteta.

U pravosudnim organima radi nedovoljan broj funkcionera koji su preopterećeni. Ima sudova kao što je naprimer Okružni sud u Kninu, gde rade trojica sudija, a rade poslove iz široke nadležnosti, tako da ne mogu da formiraju ni veća a kamoli da obave sve poslove

na vreme. Uzrok tome je prvenstveno nedovoljno shvaćena funkcija sudije u društvu, tako da se kadrovi iz te oblasti ne prihvataju te dužnosti i imamo slučajeva velikog odliva. Napominjem da im lokalni organi ne rešavaju pitanje smeštaja, zatim sredstva koja dobivaju za lične dohotke su niska i nedovoljna da bi mogli prehraniti porodicu. Lokalni organi vlasti ne pružaju im dovoljnu zaštitu njihovog integriteta i dostojanstva. Postali su zavisni od lokalnih organa materijalno financijski što je nedopustivo kad se zna da su na financiranju Republike. Republika bi trebala da pronađe i osigura potrebna sredstva ne samo za lične dohotke nego i za normalno funkcionisanje. Navodimo samo primer da se ne može provesti uviđaj veštačenja i obdukcije ako nema sredstava za to, pa imamo slučajeva da se moli rodbina da plati troškove obdukcije, što je nedopustivo. Nadalje, mnogi sudovi rade u neadekvatnom prostoru i sa materijalnim sredstvima koja su samoinicijativno prosjačila u Srbiji.

Na pojedinim područjima kao što je u Vukovaru, pravosudni organi ne nailaze uvek na pravu saradnju sa organima unutrašnjih poslova. Uzrok tome ti organi vide u činjenicama nerasčišćenih odnosa u samoj policiji Vukovar, gde su stvoreni slučajevi da se javljaju pojedinci sa svojim ljudima te se oseća nesloga. Pravosudnim organima se govori da policija neće biti servis sudovima i tužilaštvima na tom području. Međutim, u Belom Manastiru taj slučaj nije i tamo je saradnja dobra.

U novije vreme uočavaju se negativne pojave kao što su:

– ne podnose se prijave i ne hapse se poznati izvršioci krivičnih dela jer su “veliki oslobodioci”,

– uočena je pojava “pranja automobila” što se čini putem SUP – a i izvršnih saveta opština, konkretno u Belom Manastiru,

– zloupotrebljava se naoružanje,

– u porastu je privredni kriminal u sprezi sa vlastima i pojedincima, a ništa nije urađeno da se protiv njih dade incijativa za krivično gonjenje,

– sve više se primećuju organizovane grupe kriminalaca i mafije prema kojima je pravosuđe nemoćno.

Zbog ovakvih i sličnih pojava potrebno je da u suzbijanju njih rade svi državni organi kako u preventivi tako i u represiji i to od inspekcijskih službi koje u mnogim opštinama ne funkcionišu, preko organa unutrašnjih poslova te organa političke vlasti.

U odelu izvršenja krivičnih sankcija za sada nemamo problema što se tiče ekipiranosti i stručnih kadrova, a jedino je problem materijalno financijski, jer financijska sredstva koja osigurava Republika nisu dovoljna za funkcionisanje tri istražna zatvora i jedan KP dom u Glini. Kapacitet KP doma je sada zadovoljavajući, ali bi trebalo imati u vidu da to već sutra neće biti, zato bi Vlada trebala ozbiljno razmisliti i o potrebi da se formira i KP dom Stara Gradiška. Prilikom pregleda tog doma utvrđeno je da je isti iznutra dosta uništen i da bi trebalo uložiti znatna sredstva da se dovede u red, ali ako to nije moguće u celosti onda bar postepeno. Postoje delovi privrednih pogona metalne i drvne industrije koju bi mogli raditi. Tu smo zatekli radnike nekih firmi kroz koje su osnovane i koriste imovinu KP doma, pa smatramo da bi taj dom trebalo staviti u funkciju pravosuđa. U tom smislu prilažemo ovom izveštaju poseban izveštaj o stanju u KP domu Stara Gradiška 21. 01. 1993. godine.

Na kraju ističemo da bi bilo neophodno, i to odmah, da se shvate ovi problemi sa kojima se susreću organi pravosuđa i da se što hitnije reše, kako ne bi RSK – a ostala bez pravosudnih funkcionera, a time i jednog osnovnog elementa državnosti, jer je u takvom slučaju kad se ruši jedan stub na kojem počiva državnost, onda nema i države.

II. RESOR ZAKONODAVSTVA

U Resoru zakonodavstva vrši se formalno – pravno usklađivanje svih postojećih propisa predloženih od strane predlagača (pojedinih ministarstva), pripremanje nacrta i predloga zakona koje predlaže direktno Vlada RSK, kao i predlaganje svih propisa iz oblasti pravosuđa i uprave. Jedan od važnih segmenata rada resora zakonodavstva je i objavljivanje svih postojećih propisa u "Službenom glasniku RSK".

Zbog činjenice da stručna služba Skupštine RSK praktično ne postoji, da ne postoji zakonodavno – pravni odbor pri Skupštini RSK, susrećemo se sa mnogim problemima, jer smo prisiljeni da vršimo deo poslova za koje nismo nadležni, a koji shodno izloženom usporavaju rad ovog resora.

U ovom resoru i dalje se pojavljuje problem na kojeg smo i ranije ukazivali, koji se sastoji u činjenici da pojedini predlagači zakona i drugih propisa iste dostavljaju za objavljenje u "Službenom glasniku" sa mnogim formalno – pravnim nedostacima, što takođe otežava objavljivanje takvih propisa. I dalje se većina predlagača ne pridržava Zakona o službenoj upotrebi jezika i pisma i klasičnih normativnih pravila, tako da se ovaj resor susreće sa velikim poteškoćama kod lektorisanja i formalno – pravnog usklađivanja dostavljenog propisa na objavu u "Službenom glasniku".

Podsećamo da je u 1992. – goj godini objavljeno 18 brojeva "Službenog glasnika RSK" sa 111 različitih zakona, kao i veliki broj vladinih uredbi, skupštinskih odluka, pravilnika i uputstava, kao i sudskih i drugih oglasa.

Potrebno je naglasiti da se Ministarstvo pravosuđa i uprave u poslednjih šest meseci, posebno angažovalo u resoru zakonodavstva na usklađivanju postojećih propisa sa pravosudnim sistemom u celini, te se maksimalno angažovalo na donošenju i predlaganju Vladi tzv. izbornih zakona.

Veliki posao na donošenju predloga Zakona o izbornim jedinicama uradila je radna grupa ovog ministarstva u resoru zakonodavstva.

Takođe podsećamo da je ovo ministarstvo u nekoliko poslednjih brojeva "Službenog glasnika RSK" objavilo veći broj podzakonskih akata koji regulišu materiju izvršenja krivičnih i prekršajnih sankcija.

Iz oblasti uprave doneto je uputstvo o vođenju matičnih knjiga i obrascima matičnih knjiga. Za napomenuti je da je ovo ministarstvo preko nadležnih organa Republike Srbije izvršilo nabavku potrebnih količina svih matičnih knjiga (venčanih, umrlih i rođenih, kao i izvoda iz ovih knjiga), za sve organe uprave na području Republike Srpske Krajine,.

U poslednje vreme rešen je problem finansiranja objavljivanja propisa u "Službenom glasniku RSK", a po našim saznanjima takođe je rešen i problem distribucije "Službenog glasnika RSK" na području RSK.

U skladu sa odredbama Poslovnika Vlade RSK ovo ministarstvo je u poslednjih nekoliko meseci pored napred iznetih aktivnosti izvršilo pregled i davanje mišljenja o usklađenosti predloženih propisa (oko 20 zakona) za narednu sednicu Skupštine RSK.

Posebno podsećamo da je nakon donošenja Odluke o proglašenju ratnog stanja na području RSK ovaj resor predložio predsedniku Republike donošenje niza uredbi sa zakonskom snagom, koje su u celosti prihvaćene, a regulišu rad svih pravosudnih organa na području RSK u slučaju ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti.

III. RESOR UPRAVE

U Resoru za upravu obavljaju se poslovi državne uprave koji se odnose na sistem državne uprave i to:

– donošenje rešenja u upravnom postupku,

– praćenje stanja i pokretanje incijative za rešavanje pitanja u sistemu državne uprave,

– stručna obrada sistematskih i drugih pitanja od šireg značenja koja treba ugraditi u propise iz oblasti državne uprave, izrada pravilnika, naredbi, upustava i rešenja koje donosi ministar,

– izrada nacrta i predloga zakona i drugih propisa i opštih akata koje donese Skupština RSK i Vlada u oblasti uprave,

– obavljanje drugih poslova i zadataka utvrđenih zakonom.

U našoj Republici državna uprava organizovana je na sličan način kao u Republici Srbiji. Doneti su svi osobni zakoni iz oblasti državne uprave i osnovana su sva ministarstva u skladu sa Zakonom o ministarstvima ("Sl. glasnik RSK" broj 3 / 92).

Po našoj oceni neka ministarstva još se nisu organizovala na način određen u Zakonu o državnoj upravi pa ne mogu obavljati poslove državne uprave. Zbog toga pojedine opštine preuzimaju neke nadležnosti Republike, što ima negativne efekte na ukupno funkcionisanje državne uprave. Pored ovoga razloga drugi razlog za pretvaranje opština u autonomne zatvorene "državice" jeste politička situacija u pojedinim opštinama, u kojima lokalni moćnici ne žele postupiti u skladu sa zakonskim propisima i uzurpiraju mnoga prava koja nemaju po pozitivnim zakonskim propisima. Zbog toga ima pojava da pojedine opštine ne uplaćuju poreze i doprinose u republički budžet i da pojedine od njih imaju drugačiju organizaciju organa uprave nego što je to propisano zakonom.

Smatramo da Vlada nije dovoljno posvetila pažnje ovim problemima, a Ministarstvo pravosuđa i uprave nije bilo u mogućnosti da vrši upravnu inspekciju u pojedinim opštinama, jer nema kadrova koji bi mogli obavljati ove vrlo složene poslove. Zbog toga će u dogovoru sa Ministarstvom pravde Republike Srbije jedan broj radnika ministarstva pravosuđa biti educiran kako bi se osposobili za obavljane poslova upravne inspekcije.

U periodu od podnošenja poslednjeg izveštaja o radu do sada posebna pažnja posvećena je formiranju matičnih knjiga. U skladu sa važećim propisima štampane su matične knjige rođenih, venčanih i umrlih, te su doneti odgovarajući propisi iz ove oblasti što će omogućiti nadležnim organima uprave i mesnim kancelarijama da izdaju građanima obrazce na kojima se nalazi grb i pečat Republike Srpske Krajine.

IV. SEKRETARIJAT MINISTARSTVA

U skladu sa odredbama Zakona o ministarstvima kao i Uredbi o načelima za unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mesta u ministarstvima i posebnim organizacijama ("Službeni glasnik RSK" broj 9 / 92), u okviru ministarstva je obrazovan sekretarijat kao posebna organizaciona jedinica u kojoj se obavljaju poslovi od značaja za celo ministarstvo, a odnose se na:

– unutrašnju organizaciju i rad ministarstva,

– ostvarivanje saradnje ministarstva sa drugim organima,

– političko organizovanje,

– normativno – pravne, kadrovske, financijsko – materijalne, tehničke, administrativne, daktilografske i druge poslove.

U pogledu unutrašnje organizacije ministarstva, nastavljen je rad na dograđivanju sistematizacije i njenom prilagođavanju potrebama prakse. Ovo se naročito odnosi na organizovanje Odseka za izvršenje krivičnih sankcija u okviru Resora za pravosuđe, kao i Odseka za upravnu inspekciju u okviru Resora za upravu. Sa Ministarstvom uprave Republike Srbije postignut je dogovor u vezi sa edukacijom kadrova putem kojih bi se ove unutrašnje organizacione jedinice stavile u bolju funkciju.

Stupanjem na snagu Zakona o političkim organizacijama ("Službeni glasnik RSK" broj 15 / 92) kao i Pravilnika o sadržini i načinu vođenja registra političkih organizacija ("Službeni glasnik RSK" broj 16 / 92), stvorene su pravne pretpostavke za osnivanje i registrovanje političkih organizacija. U skladu s ovim propisima u ministarstvu je vođena značajna aktivnost u vezi sa utvrđivanjem zakonskih uslova za upis organizacija u registar, koje je rezultirala upisom šest političkih organizacija i to:

Srpske radikalne stranke sa sedištem u Vukovaru, Srpske demokratske stranke Republike Srpske Krajine Knin, Srpske demokratske stranke Krajine sa sedištem također u Kninu, Socijal – demokratske partije Okučani, Stranke srpskih patriota iz Tovarnika i Demokratske narodne stranke Krajine sa sedištem u Belom Manastiru.

U okviru Sekretarijata ministarstva također se vode poslovi koji proističu iz odredbi Zakona o pečatu državnih i drugih organa ("Službeni glasnik RSK" broj 3 / 92 i 16 / 92), a odnose se na davanje saglasnosti na sadržinu i izgled pečata kao i vođenje evidencije o istom. U izveštajnom periodu, prema ustrojenoj evidenciji rešeno je 105 zahteva za davanje saglasnosti i izvršena kontrola urađenih otisaka pečata.

Nakon propisivanja oblika, sadržaja i načina izdavanja službenih legitimacija sudija od strane ministra pravosuđa, u sekretarijatu su ustrojene legitimacije za sve sudije na teritoriji Republike, kao i evidencije o njima, te je u toku postupak njihovog izdavanja (ukupno 78 legitimacija). Takođe je iz okvira materije sudskog poslovanja u sekretarijatu ustrojeno deponovanje izvornih potpisa predsednika suda i sudija koji zamenjuju predsednika suda u poslovima međunarodne pravne pomoći.

U izveštajnom periodu rad ministarstva u celini je pratio rad radnika na personalnim, računovodstvenim, daktilografskim i ostalim poslovima, čije obavljanje je organizovano u okviru sekretarijata.

Nakon proglašenja ratnog stanja, ministar pravosuđa i uprave je u skladu sa naredbom predsednika Republike vršio kontrolu rada državnih organa na području grada Iloka i jednom delu grada Vukovara. U obavljanju posla ostvarena je dobra saradnja sa stanicom milicije u Iloku i sa sekretarijatom unutrašnjih poslova u Vukovaru.

Ministar,
Šuša Vojin, [v.r.]

M.P.[316]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 129-040.

182

1993., travanj 1.
Knin
Zamolba MUP-a RSK MUP-u Republike Srbije za pomoć u rješavanju kriminalnih slučajeva u RSK

---

[316] Okrugli pečat: Ministarstvo pravosuđa i uprave RSK, Knin.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA "ŠIFROVANO DH"
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K A B I N E T M I N I S T R A
Depeša broj 08/1-594-1/93.
Knin, 01. 04. 1993. g o d i n e

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH
POSLOVA REPUBLIKE SRBIJE
B E O G R A D

Molimo vas da nam, ukoliko vam mogućnosti dozvoljavaju, ustupite i uputite 20-30 ovlaštenih radnika – inspektora, na vreme od jednog do dva mjeseca. Isti su nam odmah potrebni radi obrade kriminaliteta iz oblasti imovinskih i krvnih delikata, koji su u posljednje vrijeme u RS Krajini u naglom porastu, a trenutno ne raspolažemo dovoljnim brojem stručnih radnika za otkrivanje počinilaca krivičnih djela. Inspektori bi bili raspoređeni u zavisnosti od stanja problematike na terenu. Nadamo se da ćete nam izaći u susret, pa s tim u vezi molimo vas da nas obavjestite s depešom, pozivom na broj gornji.
S poštovanjem!

M I N I S T A R
Milan Martić, [v.r.][317]

M.P.[318]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 1.

183

1993., travanj 1.
Lipik n/p
Biografija Milorada Pavića, zapovjednika OM Lipik

OM[319] LIPIK
dana 01. 04. 1993. god.

B I O G R A F I J A

PAVIĆ MILORAD sin Nikole i majke Mileve dj. prezime Alavuković, rođen 11.06.1949. godine u Srp.[320] Bukovčanima SO[321] Pakrac, po zanimanju milicioner, oženjen, ima dvoje malodobne djece (sin 3,3 i kćerka 2 godine), stanuje u obiteljskoj kući svojih roditelja u D.[322] Čagliću br. 117, Republika Srpska Krajina.

Rođen sam u obitelji od oca koji je bio knjigovođa u Poljoprivrednoj zadruzi i majke domaćice. 1950. godine čitava moja obitelj je preselila iz Srp. Bukovčana u D. Čaglić.

---

[317] Vlastoručno.
[318] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.
[319] Odeljenje milicije.
[320] Srpski.
[321] Skupština opštine.
[322] Donji.

Osnovnu školu sam pohađao i završio u D. Čagliću. Poslije osnovne škole upisao sam Gimnaziju u Pakracu koju sam napustio poslije tri godine i otišao na odsluženje vojnog roka. Isti sam služio u Titovom Užicu u rodu vojske veza, a obuku sam položio kao radio-telegrafista. Odmah nakon služenja vojnog roka iz D. Čaglića sam otišao u Zagreb i zaposlio se u R.O.[323] "R.[324] Končar" gdje sam radio tri godine. Iz navedene R.O. sam prešao radi boljeg ličnog dohotka u ondašnji ŽTP[325] Zagreb i to u Pogon za održavanje pruge u Zaprešiću gdje sam ostao raditi jednu godinu dana.

Dana 04.05.1973. godine započeo sam sa radom kao saobraćajni milicioner u Stanici milicije za kontrolu i regulaciju saobraćaja, Zagreb, Ilica br. 45, gdje sam ostao raditi sve do ljeta 1980. godine.

Dok sam radio u R.O. "R. Končar" u Zagrebu, Gundulićeva ulica (ne sjećam se broja) sam pohađao i završio srednju školu metalskog smjera i dobio zvanje strojobravara.

U ljeto 1980. godine sam radi reorganizacije i radi regulacije saobraćaja prebačen u Stanicu javne sigurnosti u Zagreb, Petrova br. 152 gdje sam ostao raditi sve do 1991. godine (stanica se zvala SJS Maksimir i Pešćenica). Kada sam 01.08.1991. godine trebao biti poslan u tek osnovanu Policijsku stanicu u Kozibrod napustio sam službu i odmah sam sa suprugom i dvoje malodobne djece (sin 1,6 godina i kćerka 2 mjeseca) došao u D. Čaglić kod svojih roditelja tj. u kuću svojih roditelja. U Zagrebu sam ostavio jednosobni namješteni stan u Vinogradskoj ul. broj 109, a također sam bio drugi u Zagrebu i 6. u Republici za dodjelu 2,5 sobnog novog stana.

Po osnivanju TO-e[326] u G.[327] Čagliću i u koji sam stupio od prvog dana, a mislim da je to bio 17.08.1991. godine i radi nepredvidivosti što će sve biti prebacio sam ženu i djecu u stan u Zagreb. U ondašnjem TO smo davali straže i patrole, a kada se išlo u napad na Pakrac javio sam se dobrovoljno. Vrijeme napada je bilo prvom polovinom 9. mjeseca 1991. godine. U Pakracu sam ostao na položaju sve do prebacivanja moje jedinice u Lipik gdje sam ostao sve do njegovog pada. Pošto je tada izvršena smjena jedinica koje su došle iz bivše BiH[328] nas iz tadašnjeg TO nije nitko htio u jedinicu, pa sam bio u D. Čagliću. U sveopćem povlačenju iz Zapadne Slavonije koje je tada započelo ja sam ostao u D. Čagliću sve do 29.12.1991. godine kada sam i ja prešao preko Save u Bos.[329] Gradišku i telefonski pozvao suprugu da sa djecom pređe u Beograd. Supruga sa djecom je uspjela da pređe u Beograd krajem prvog mjeseca 1992. godine i tada sam i nju sa djecom i roditelje preko Crvenog krsta smjestio u motel u blizini Titovog Užica.

Prvom polovinom drugog mjeseca 1992. godine stupio sam u četu Dragana Čanka[330] u Medarima gdje sam ostao do stupanja na rad u tek osnovanu SM[331] Lipik u D. Čagliću (Dan stupanja je bio 14.03.1992. g.). u SM Lipik sam započeo rad kao zamjenik komandira Tešić Teši, a kada je SM preinačena u OM Lipik postao sam šef prve smjene. Najveći dio radnog vremena u OM Lipik sam proveo radeći kao zamjenik komandira s obzirom da je bivši komandir bio većinom odsutan da bi u 10, 11 i 12 mjesecu 1992. godine bio stalno na

[323] Radna organizacija.
[324] Rade.
[325] Željezničko – transportno poduzeće.
[326] Teritorijalna obrana.
[327] Gornji.
[328] Bosna i Hercegovina.
[329] Bosanska.
[330] Član Izvršnog saveta Okučani od 21. travnja 1992. (vidi: *Republika Hrvatska i Domovinski rat, 1990.-1995., Dokumenti*, knj. 4, Zagreb – Slavonski Brod, 2008., dok. br. 79, str. 225).
[331] Stanica milicije.

bolovanju sve do 15.12.1992. godine kada sam preuzeo dužnost v.d. komandira OM Lipik što i danas radim. U Zagrebu sam kao milicioner radio 18 godina pa mi je s obzirom na staž priznato zvanje milicioner prve klase tj. stariji milicioner prve klase.

Biografiju sastavio
v.d.[332] komandir OM:
Pavić Milorad [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 63.

184

1993., travanj 1.
Pakrac n/p
Službena bilješka Stanice milicije Pakrac o izjavi osobe srpske nacionalnosti o stanju u mjestu Gornji Sređani, koje drže hrvatske snage

---

ZRNIĆ MILENKO

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

M.P.[333]

Sastavljena dana 01.04.1993. godine u SMON[334] Pakrac, a u vezi obavljenog razgovora sa Mandović Smiljom rođ. 08.05.1941. godine u Voćinu Pod.[335] Slatina sa stanom Gornji Sređani 23.

Današnjeg dana u 9,30 sati došla sam sa UNPROFOR-om[336] da potražim sina Stanivuković Stevu iz prvog braka pošto sam čula da se on nalazi na srpskoj teritoriji. Sada sam bila kod Sanić Pere i Mileve u Japagi te sam njima rekla da mi potraže sina pošto ga nisam vidjela dvije godine. Trenutno smo u Sređanima vojske nema svi su u policiji, a oružje drže kod kuće. Ne diraju ni Srbe ni Mađare samo nekad neko nas provocira da smo četnici.

Tamošnja milicija nosi samo pištolje koliko sam ja vidjela. Kod nas u selu unazad dva mjeseca nije bilo nikakve mobilizacije jedino je u redovnu vojsku u Zagreb otišao Brandec.

Ista odvežena vozilom UNPROFOR-a reg. oznake 4857 Tojota u 11.05 sati u pravcu Lipika.

Zabilješku sastavio:
Sudar Radovan

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 70.

332 Vršitelj dužnosti.
333 Prijemni pečat: RSK, MUP, SUP Pakrac, br. [nečitko], 15. 4. 1993.
334 Stanica milicije opće nadležnosti.
335 Podravska.
336 United Nations Protection Forces (Zaštitne snage Ujedinjenih naroda).

185

1993., travanj 1.
Kistanje
Službena bilješka Stanice milicije Kistanje o razgovoru s maloljetnom osobom, svjedokom prijetnji ubojstvom Hrvata u Laškovici kraj Kistanja

---

KU[337]- /93 SR[338]
Kistanje, 01. 04. 1993. god.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 22.01.1993. god. povodom obavljenog informativnog razgovora sa Bjelanović Dušanom, sin Mile i majke Milene, rođ. 1980. god. u Kninu, stalno nastanjen u mjestu Kistanje bb, učenik 7 razreda OŠ "Jovo Martić" Kistanje, a razgovor je vođen uz prisustvo njegovog oca Mile i majke Milene na okolnosti što je Macura Milorad u mjestu Laškovica sa nožem ubo Tepić Anđu.

U obavljenom razgovoru naveo je da je dana 21.01.1993. god. oko 09,00 sati ujutro kod njega došao Macura Milorad zvani "Mišo" koji se nalazio u zaseoku Bjelanovići kod svoje babe, te ga tom prilikom pozvao da ide s njim na predio Laškovice. Dalje navodi da je usput svom bratu Nedjeljku koji je na tom predjelu čuvao krave ponijo marendu. Nakon što je predo bratu marendu zajedno sa Miloradom otišao je u pravcu ograda zvanih Brestovača koje su 6-7 km udaljene od zaseoka Bjelanovići, te je neposredno po dolasku do ograda zvanih Brestovače susreli su njima nepoznatu ženu kojom prilikom su je pitali gdje ide našto im je ona odgovorila da se nalazi kod ovaca. Nakratko su razgovarali s njom i krenuli su u pravcu predjela zvane Jare-štale, ali su se vratili, našto je Milorad zastao kod ograde gdje je ta žena čuvala ovce i kojom prilikom je Milorad njemu rekao da bježi kući jer da će ga mater tući pošto se dugo zadržao, a Milorad je i dalje ostao kod te žene. Navodi da je kući došao oko 13,00 sati, a jedan sat iza toga u neposrednoj blizini zaseoka Bjelanovići vidio je dva čovijeka da vode ženu sa kojom su on i Milorad kontaktirali a žena je krvarila u predjelu stomaka. Naveo je kada su on i Mišo išli u predjelu Laškovice da mu je Milorad pokazivao nož sa oštricom dužine oko 15 cm za kojeg mu je rekao da ga stalno nosi sa sobom te mu je usput govorio da će sa nožem nekoga zaklati i to ukoliko zateknu hrvata ali mu nije tom prilikom nikoga imenovao.

Ovlašteni radnik:
Subotić Rajko, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 9.

[337] Priređivači nisu utvrdili značenje kratice.
[338] Isto.

186

1993., travanj 1.
Glina

Dnevno izvješće dežurnih Stanice milicije Glina o ubojstvu Hrvatice u Joševici i podizanju krivične prijave protiv odgovornih za navedeni zločin

---

I Z V J E Š T A J

Operativnih dežurnih za dan 01.04.1993. godine u vremenu od 07,00 do 07,00 časova:
DEŽURNI: ZOROJEVIĆ DRAGAN, u vremenu od 07,00 do 19,00 časova:

Dana 31.03.1993. god. oko 23,00 časova došla su dva NN. osobe u dvorište od Dujmović Mirka i Štefice Joševica kbr. 7. kada je Mirko i Štefica ustali iz kreveta Mirko je vidio ljude u dvorištu i pobjegao iz kuće na suprotnu stranu iz kuće a Štefica je ostala. Mirko se sakrio u poljima i čuo je dva pucnja iz vatrenog oružja, oko 02,00 časova došao je kući te je našao mrtvu suprugu Šteficu. Uviđaj obavio operativac Kotur i krim. tehničar Rebrača i dr. Žarković, istražni sudac obavješten koji nije izlazio na lice mjesta jer je rekao da uviđaj obavimo sami. Slijedi Krivična prijava po NN. […][339]

Izvještaj podnio:
Simić Mile, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 6040.

187

1993., travanj 1.
Okučani

Protestno pismo Izvršnog savjeta općine Okučani i Kluba poslanika Narodne skupštine SO Zapadna Slavonija iz Okučana protiv inicijative crnogorskih zastupnika u Skupštini SRJ za prihvaćanje Vance-Owenovog plana

---

IZVRŠNI SAVJET OPŠTINE
O K U Č A N I
Predsjednik
Broj: ______________
Okučani, 01. 04. 1993. g.

S K U P Š T I N A
SAVEZNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE
B E O G R A D

[339] Priređivači su izostavili dio dnevnog izvješća o ostalim događajima.

P R O T E S T
protiv inicijative pokrenute od poslanika iz Crne Gore u Skupštini SRJ[340]
da se prihvati Vens-Ovenov[341] plan za bivšu Bosnu i Hercegovinu

Na vanrednoj sjednici Izvršnog savjeta opštine Okučani, održanoj 31. marta 1993. godine, između ostalih, pokrenuto je i pitanje određivanja prema inicijativi crnogorskih poslanika u vezi prihvatanja Vens-Ovenovog plana mapa i teritorijalnog razgraničenja provincija u bivšoj Bosni i Hercegovini. Izvršni savjet ovu inicijativu ocjenjuje kao neprihvatljivu i vrlo štetnu u političkom smislu, te je stoga osuđuje i to iz više razloga: prvo, poslanici iz Republike Crne Gore, svojim istupom u Skupštini SRJ, koriste ovu uglednu instituciju države, kojoj i sami pripadaju, da vrše politički pritisak na susjednu bratsku srpsku državu Republiku Srpsku, odnosno njezin narod, parlament i pregovaračku grupu, čime se direktno miješaju i upliću u unutrašnje stvari druge države, što ima višestruke štetne i dalekosežne posljedice; drugo, ovom inicijativom crnogorski poslanici nameću ideju o prihvatanju Vens-Ovenovog plana, čime naturaju odnosno prejudiciraju političko rješenje problema (i Srba) u bivšoj BiH, a tim činom ili osporavaju ili uopšte ne priznaju legitimitet pregovaračkoj grupi i parlamentu Republike Srpske da predstavljaju Srbe iz ove bivše jugoslavenske republike, a istovremeno odriču pravo srpskom narodu Republike Srpske da sam odlučuje o svojoj budućoj sudbini; treće, svojom inicijativom crnogorski poslanici razbijaju cjelinu srpskog bića i kompaktnost njegovog teritorija, sugerišući mu prihvatanje jednog koncepta, koji su napravili neprijatelji srpskog naroda, a kome je cilj odvajanje Srba iz bivše BiH od njihove matice i zatvaranje u provincije; i konačno, četvrto, crnogorski poslanici umjesto da se solidarišu sa srpskim narodom iz bivše BiH i da mu pomognu koliko mogu u ovom vremenu egzistencijalne neizvjesnosti, ovi poslanici naprotiv rade na tome da se neizvjesnost opstanka Srba iz Republike Srpske, a time i Srba iz Republike Srpske Krajine, koji su sudbinski povezani sa svojom braćom po krvi i oružju, da se neizvjesnost produži dijeljenjem Srba na one iz Srbije, one iz bivše BiH i konačno na one iz bivše Hrvatske. Osim toga crnogorski poslanici bi da nametnu srpskom narodu iz Republike Srpske jedan koncept političkog rješenja njegove buduće sudbine, pri čemu bi Srbi iz bivše BiH bili isključeni iz procesa odlučivanja o tom pitanju, a po istim tim poslanicima i parlamentarna procedura Skupštine Republike Srpske o izjašnjavanju o pitanju budućnosti naroda mogla bi izostati kao nekorisna.

Iz gore rečenoga slijedi da ovi crnogorski poslanici, sa ovakvim inicijativama, a pri tom još zloupotrebljavaju govornicu Skupštine SRJ, žele našoj braći iz Republike Srpske, ispod plašta mirotvorne inicijative, da nature sudbinu podjele srpskog naroda, dakle, takvu sudbinu kakva je dovela cjelokupni srpski narod u neviđenu kolektivnu nesreću.

Zbog ovoga naš Izvršni savjet ovu inicijativu kvalifikuje kao neprihvatljivu i istovremeno je osuđuje, jer ona nam nanosi golemu političku štetu, a što je i cilj međunarodnih činilaca, koji uporno i sistematski rade na planu dehomogenizacije srpskog naroda i dekompozicije njegovog kompaktnog etničkog teritorija. Raspolažemo sa čvrstim dokazima da ovako misle ne samo Okučani, nego i čitava Zapadna Slavonija.

Osudi inicijative crnogorskih poslanika pored Izvršnog savjeta pridružuje se i Klub poslanika Skupštine srpske oblasti Zapadna Slavonija.

[340] Savezna Republika Jugoslavija.

[341] Cyrus Vance i David Owen, mirovni posrednici UN-a odnosno EZ-a za rješavanje oružanih sukoba na prostoru bivše Jugoslavije, predložili su plan podjele teritorija Bosne i Hercegovine na deset provincija, a u svakoj od njih vlast bi imao jedan od tri naroda (Hrvati, Bošnjaci i Srbi), osim u onoj oko Sarajeva. Plan je objavljen u prosincu 1992., a zemljovidi u siječnju 1993. godine (vidi u: Charles R. Shrader, *Muslimansko hrvatski građanski rat u srednjoj Bosni*, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2004., str. 26-27).

Uz bratski pozdrav i želje za budući uspješan rad,

KLUB POSLANIKA
Narodne Skupštine srpske
oblasti Z.[342] Slavonija
O k u č a n i
IZVRŠNI SAVJET OPŠTINE
O k u č a n i
P R E D S J E D N I K

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 1.

188

1993., travanj 2.
Drniš
Iz biltena SJB Drniš o prijavi prijetnji ubojstvom Hrvata u Trbounju kraj Drniša

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI DRNIŠ
Drniš, 02. 04. 1993. godine.

B I L T E N
za dan 01/02.04.1993. god.

KRIVIČNA DJELA:
Dana 01.04.1993. godine u 10,35 časova u SJB[343]-Drniš pristupio je Čupić Marko pok. Josipa rođen 07.01.1936 godine u Trbounju – SO[344] Drniš gdje i stanuje, te prijavio da mu je dana 01.04.1993 godine oko 06,30 časova na vrata došla dvojica uniformisanih lica u zelenoj (maskirnoj uniformi) sa oružjem u ruci (puške) te mu razbili ulazna vrata na kući te maltretirali njega i njegovu sestru Anu Čupić preteći im da će ih ubiti. Uviđaj izvršili operativni radnici Vugdelija Nikica i Čolović Dušan koji su preuzeli slučaj na obradu. […][345]

OPERATIVNI DEŽURNI:
Gojko Višekruna, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 35.

[342] Zapadna.
[343] Stanica javne bezbednosti.
[344] Skupština općine.
[345] Priređivači su izostavili dio koji nije bitan za opis navedenog krivičnog djela.

189

1993., travanj 2.
Okučani

Izvješće SUP-a Okučani o stanju zatečenom prilikom obilaska Spomen-područja Jasenovac

---

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 02. 04. 1993. godine u Sekretarijatu Okučani, a u vezi obilaska Spomen područja Jasenovac i zapažanja o zatečenom stanju.

Dana 02. 04. 1993. godine obiđeno je Spomen područje Jasenovac te sama skripta spomenika, u čijoj unutrašnjosti je na 4 – 5 mjesta zapažen pisani tekst arapskim pismom, a koji liči na potpis imena. Pretpostavlja se da to potiče od vojnika jordanskog bataljona koji su smješteni inače u prostorijama osnovne škole na samom Spomen području. Prostorije samog muzeja na Spomen području su znatno oštećene još u ratnim dejstvima, a najvažniji eksponati i dokumenti iz muzeja su po hrvatskim vlastima odnešeni prije oslobađanja Jasenovca. Međutim, na zidovima muzeja još postoje uvećane slike (eksponati) logoraša čiji je jedan dio manje oštećen. U kancelarijama muzeja na podu muzeja nalazi se razbacana veća količina papira, među kojima ima i nešto dokumenata, što bi trebala donekle stručna osoba pregledati te odvesti korisne dokumente da bi se pospremili i tako sprečilo potpuno uništavanje. Sugerisano je komandiru SM Jasenovac, Mostarac Mihajlu, koji je preuzeo obavezu da pronađe ondašnjeg direktora Spomen područja koji živi u Gradini Donjoj, da se poduzmu mjere i pospremi dokumentacija koja se još može spasiti.

Operativni radnik:
Kosić Nedeljko, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 22.

190

1993., travanj 3.
Knin

Zamolba MUP-a RSK Komandi RV i PVO[346] Vojske Jugoslavije da im pošalju naoružanje i drugu opremu za pilote koje su im poslali na ispomoć

Ministarstvo Unutrašnjih Poslova
Republika Srpska Krajina
Str. pov. br. 01-395-1/93
03. 04. 1993. godine, Knin

Predmet: Nabavka ratne opreme za letače

KOMANDI RVI PVO VJ
– Organu za Operativne posl. –

---

[346] Ratno vazduhoplovstvo i protuvazdušna obrana.

Po dolasku starešina letača i letača-mehaničara na ispomoć RSK-a iz SRJ, isti su sa sobom poneli lično naoružanje, dok im formacijsko nije dozvoljeno da ponesu.

Obzirom da izvršavaju borbene zadatke na prvim linijama fronta, molimo da nam odobrite pripadajuća formacijska naoružanja i to:
– API M-84[347] . . . . . 10 komada
– Pancirni prsluk . . . 10 komada i
– Letačke kacige . . . 10 komada.
Gore navedena oprema nam je hitno potrebna te Vas molimo da nas u što kraćem vremenu obavestite o preuzimanju iste.

M I N I S T A R
Milan Martić, [v.r.]
M.P.[348]

M.P.[349]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 1.

191

1993., travanj 3.
Knin

Obavijest Glavnog štaba Srpske vojske i MUP-a RSK poslana zapovjedništvima korpusa, sekretarima SUP-a i pomoćnicima ministra unutarnjih poslova o sadržaju pisma upućenog Zapovjedništvu UNPROFOR-a i zapovjednicima UN-ovih sektora, kojim se izražava nezadovoljstvo Srba Rezolucijom br. 815, te ograničava kretanje i djelovanje pripadnicima UNPROFOR-a

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Str. pov. 01-345/1
Knin, 03. 04. 1993. godine

KOMANDAMA KORPUSA I SEKRETARIMA SUP[350]
I POMOĆNICIMA MINISTRA UP[351]

Komandi UNPROFOR-a i komandantima sektora uputili smo telegram sledeće sadržine:
"Poštovani gospodine!

[347] Automatski pištolj.
[348] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.
[349] Prijemni pečat centra veze: Brzojav "Cer" br. 7238, primljen 5. 4. 1993. u 10,10; predan u 13,05.
[350] Sekretarijat unutrašnjih poslova.
[351] Unutrašnjih poslova.

Rezolucija SB UN[352] br. 815 donešena pre neki dan[353] izazvala je ogromno nezadovoljstvo naroda u RSK.[354] Razlog nezadovoljstva je odstupanje ove rezolucije od osnova Vensovog plana.[355] isključivo na štetu i razočarenje naroda RSK, tim pre što se na ovaj način prejudiciraju politička rešenja na području bivše SFRJ[356] posebno na području bivše Hrvatske.
Decenijama nagomilane protivurečnosti eskalirale su ratnim sukobom između srpskog i hrvatskog naroda na teritoriji Republike Hrvatske. Politička razmimoilaženja dva naroda i ratno sukobljavanje uslovili su stvaranje dve države: Republiku Hrvatsku i Republiku Srpsku Krajinu. Razlika između ove dve države, za sada je u tome što je Hrvatska međunarodno priznata, a Republika Srpska Krajina nije. Pri ovom se, srpskom narodu osporavaju najelementarnija prava življenja i samoopredelenja na svojim vekovnim ognjištima i prostorima.
U drugom delu rata, otpočetom 22.01.1993. godine, faktički je izvršena agresija Republike Hrvatske na teritoriju RSK. Na ovu agresiju, rukovodstvo RSK, kao i GŠ SVK,[357] blagovremeno je upozorilo komandu UNPROFOR-a, generalnog sekretara UN[358] gospodina Galija,[359] Savet bezbednosti. Međutim, i pored naših upozorenja, snage UNPROFOR-a svoj mandat, na našu štetu, nisu dosledno ispunile. Međunarodni pritisci se produžavaju, između ostalog i zabranom letova i pretnjom intervencijom na vazduhoplove iz RSK. Pritisci se nastavljaju i u raznim drugim oblicima: ekonomskim, vojnim, političkim.
Srpski narod, ostavljen na vetrometini interesa moćnih, prinuđen je da se bori za goli život i opstanak, na način kakav je samo njemu poznat i svojstven, bez obzira na svu svoju rodoljubivost i želju za mirnim životom.
Gospodine generale!
Svi ovi pritisci rezultirali su stvaranjem ogromnog nezadovoljstva kod naroda u RSK prema snagama UNPROFOR-a. Isključivo u cilju ukupne bezbednosti snaga UNPROFOR-a, u očekivanju konačnog stava Skupštine RSK, prinuđeni smo od Vas zahtevati:
1. Da se snage UNPROFOR-a u RSK, do daljnjeg, baziraju u svojim stacionarnim centrima, kasarnama, hotelima i drugim objektima.
2. Ne preporučujemo kretanje snaga UNPROFOR-a na teritoriji RSK a za kretanje jedinica logistike, zahtevamo da se pravovremeno najavi vreme i pravac kretanja vozila i kolona, te da se omogući njihova nesmetana kontrola po ustaljenoj – važećoj proceduri.
Molimo da ove zahteve uvažite u cilju smanjenja nezadovoljstva naroda, sprečavanja eventualnih posledica i stvaranja uslova da snage UNPROFOR-a, u narednom periodu, izvrše svoj mandat."
Na osnovu naših stavova upućenih Komandi UNPROFOR-a, te sprečavanja obaveštajne i druge delatnosti, kao i mogućih učešća snaga UNPROFOR-a u vojnoj intervenciji,

N A R E Đ U J E M

1. Ograničiti kretanje snagama UNPROFOR-a na celom prostoru severne Dalmacije. [360]

[352] Savet bezbednosti Ujedinjenih naroda (Vijeće sigurnosti UN-a).
[353] 30. ožujka 1993. godine.
[354] Republika Srpska Krajina.
[355] Više o mirovnom planu Cyrusa Vancea vidi u: Nikica Barić, *Srpska pobuna u Hrvatskoj 1990-1995.*, Golden marketing-Tehnička knjiga, Zagreb, 2005., str. 147-150.
[356] Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija.
[357] Glavni štab Srpske vojske Krajine.
[358] Ujedinjeni narodi.
[359] Boutros Boutros Ghali.
[360] Dopisano rukom (umjesto: "...na celom prostoru RSK.").

2. Zahtevati da se svi punktovi po dubini koji su van funkcije izmeste u rejonu baziranja (kasarne, hotele ili druge objekte).
3. Zabranite UNPROFOR-u posedanje novih punktova.
4. Na zajedničkim sastancima sa predstavnicima UNPROFOR-a budite dosledni za realizaciju ovih zahteva.
5. Obezbedite punu kontrolu vozila UNPROFOR-a i humanitarne pomoći koja ulaze i izlaze iz zone odgovornosti 7. Korpusa.[361]

KOMANDANT
general-major
Mile Novaković, [v.r.]
M.P.[362]

MINISTAR UNUTRAŠNJIH
POSLOVA RSK
Milan Martić, [v.r.]
M.P.[363]

M.P.[364]

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 1.

192

1993., travanj 3.
Obrovac

Obavijest SJB Obrovac SUP-u Knin o djelovanju topništva Hrvatske vojske na području mjesta Bilišane

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1-Str. pov. 53/93.
Obrovac, 03. 04. 1993. godine

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Obaviještavamo Vas da su u toku današnjeg dana u vremenu od 10,00 – 10,30 sati ustaške snage teškom artiljerijom gađale uže područje MZ[365] Bilišane, na koje područje je palo oko 20 granata. Usljed granatiranja navedenog naselja na privatnim objektima nastupila je znatna materijalna šteta (popucala stakla na kućama) dok je od granatiranja uništeno jedno putničko vozilo i dva oštećena teretna vozila. Od granatiranja poginulih i povređenih nije bilo.

Prednje Vam se dostavlja na znanje.

361 Dopisano rukom (umjesto: "...iz RSK.").
362 Okrugli pečat: RSK, Glavni štab Srpske vojske.
363 Okrugli pečat: RSK, MUP, Knin.
364 Prijemni pečat centra veze: Brzojav "SQ", br. 7220, primljen 3. 4. 1993. u 14,15.
365 Mjesna zajednica.

N A Č E L N I K
Jelić Đorđe

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

193

1993., travanj 5.
Okučani
Zamolba SUP-a Okučani MUP-u RSK za odobrenje osnivanja odreda milicije iz sastava milicije SUP-a Okučani

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA OKUČANI
Broj: 08-05/23-1/93
Okučani, 05. 04. 1993. godine

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
– KABINET MINISTRA –
K N I N

PREDMET: Odobrenje formacije i formiranje odreda, traži se.–

Radi stanja RSK a posebno prostora Zapadne Slavonije i njene borbene moći odlučio sam da putem naredbe formiram odred milicije iz sastava milicije Sekretarijata unutrašnjih poslova Okučani. Napominjem da u oblasti ukupno sa administracijom broj radnika je 615, a po zamišljenoj formaciji koju vam šaljem u prilogu vidljivo je da za odred je potrebno 208 pripadnika plus diverzantska četa koja je u funkciji već 14 meseci što znači da bi odred ukupno brojao 271 borca. Od preostalog dela radnika prilagodili bi službu u ratu kako redovni poslovi kao što su upravni, javni red i mir, saobraćaj, kriminalitet itd. bi bili u potpunoj funkciji. U sastav odreda ušli bi pripadnici milicije do 35 godina i koji su se istakli u dosadašnjim borbama.

Također u datom momentu u slučaju borbenih dejstava odred bi bio upotrebljen po dogovoru između 18. Korpusa i kolegija Sekretarijata i bio podčinjen prema pravcu dejstva kao i pozadinski na komandu u čijoj se zoni odred nalazi.

Molimo vas da nam odgovorite odnosno odobrite ili neodobrite formiranje odreda. U slučaju vašeg odobrenja ovu sedmicu izvršili bi smotru odreda o čemu ćete biti upoznati.

POMOĆNIK MINISTRA
Žarković Krsta, [v.r.]

M.P.[366]

M.P.[367]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 3.

[366] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Okučani.
[367] Prijemni pečat: MUP RSK, Knin, br. 666-1, 12. 4. 1993.

194

1993., travanj 5.
Vojnić
Priopćenje za javnost Oblasnog vijeća Srpske oblasti Krajine vezano za provođenje Rezolucije br. 815 UN-a i djelovanje UNPROFOR-a na području RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
OBLASNO VIJEĆE SRPSKE
OBLASNE KRAJINE[368]
Vojnić, 5. 4. 1993. Godine

S A O P Š T E NJ E
za javnost

Oblasno vijeće Srpske oblasti Krajine na današnjoj je sjednici analiziralo stanje u Oblasti, a povodom angažovanja mirovnih snaga Ujedinjenih nacija (Unprofora) i hrvatske agresije na Republiku Srpsku Krajinu. I u vezi s Rezolucijom 815 Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija donosi slijedeće zaključke:

1. Oblasno vijeće smatra potpuno neprihvatljivim stav Rezolucije 815 sadržan u uvodu i tački 5. u kojem se Republika Srpska Krajina tretira kao navodni integralni dio teritorija Republike Hrvatske. Državni organi Republike Srpske Krajine obavjestili su Ujedinjene nacije o svim odlukama Srpskog naroda u Krajini, otuda zabrinjava stav Savjeta bezbjednosti kojim bez razloga i obrazloženja poništava volja Srpskog naroda i time krši njegovo pravo na samoopredjeljenje koje je zagarantovano poveljom Ujedinjenih nacija.

2. Oblasno vijeće još jednom predlaže da se mandat snagama UN produži na rok u kojem je moguće doći do političkog rješenja koje uvažava pravo naroda na samoopredjeljenje. Donošenjem odluka o produžavanju mandata za takozvane medjuperiode od 3 mjeseca smatramo neadekvatnim u odnosu na nepovoljno realno stanje medju stranama u sukobu koje je konstatovano i u izvještaju generalnog sekretara.

3. Oblasno vijeće podržava stav kojim se izražava odlučnost Savjeta bezbjednosti da osigura bezbjednost unprofora. U pogledu bezbjednosti unprofora Savjet bezbjednosti može računati na našu saradnju čime se bar za Srpsku Krajinu isključuje potreba za djelovanje u smislu glave 7. Povelje UN kojim se predviđa upotreba sile.

4. S obzirom na to da je unprofor angažovan na dijelu teritorije bivše SFRJ, a u Republici Srpskoj Krajini Oblasno vijeće SO[369] Krajine smatra neprihvatljivim stav iz Rezolucije 815 po kojim se teritorija gdje je razmješten UN smatra navodnim dijelom teritorije Hrvatske. Takvim stavom Savjet bezbjednosti krši Povelju UN i donosi odluke s političkom snagom, što je izvan njegovih konpetencija i time se direktno upliće u političko rješenje, prejudicirajući ga. Saglasni smo da se političko rješenje i dalje traži uz posredovanje mirovne konferencije o Jugoslaviji.

II Oblasno vijeće daje punu podršku i priključuje se zahtjevu za održavanje Svesrpske Skupštine Srpskih zemalja.

Preslika, strojopis, latinica
HR-DASK-SACPE – 613., kut. 39.

---

[368] Trebalo je pisati: Oblasno vijeće Srpske oblasti Krajine.
[369] Srpska oblast.

195

1993., travanj 5.
Drniš

Dnevno izvješće SJB Drniš o provali u stan Hrvata u Drnišu, te nanošenju lakših tjelesnih ozljeda Hrvatu u Trbounju

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA – KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI – DRNIŠ
Drniš, 5. 04. 1993. godine.

B I L T E N
Za dan 4/5.04.1993. god.

KRIVIČNA DJELA:

Dana 4.04.1993. godine oko 09,30 časova Mujan Ivan rođ. 1911. godine u Drnišu, s mjestom stanovanja u ul. Mile Vukušića br. 3., Drniš, prijavio je provalu u kuću po nepoznatom počiniocu. Uviđaj izvršio operativni radnik Matić Milan, te utvrdio da iz kuće nije ništa odnešeno.

Dana 4.04.1993. godine oko 15,30 časova komandant kasarne u Trbounju kap.[370] Lučić Rade obavjestio dežurnu službu da su njegovi vojnici sa čuka pucali iz vatrenog oružja i tom prilikom u selu Trbounje zaseok Brakusi ubili dvije krave, koje vojnici deru. Po zaprimljenoj dojavi operativni radnik Matić Milan sa patrolom Čenić Ilija i Vujko Dušan izašao na lice mjesta, ali nisu ništa pronašli. U dogovoru sa kapetanom Lučić Radom, operativni radnik Martić Milan će raditi na otkrivanju počinioca ovog djela.

Dana 4.04.1993. godine oko 17,00 časova Čupić Marko pok. Jose, rođ. 7.01.1936. godine u Trbounju, gdje je i nastanjen, prijavio je dežurnoj službi da su mu dva muškarca provalila u kuću, te tom prilikom jedan pucao iz automatske puške, dok ga je drugi udario šakom u predjelu lica i nanio mu lakše tjelesne povrede. Na lice mjesta izašli operativni radnik Matić Milan i Čenić Ilija, koji su slučaj riješili, a o čemu će dostaviti pismeni izvještaj.
[…][371]

OPERATIVNI DEŽURNI
Knežević Dušan, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 35.

196

1993., travanj 6.
Drniš

Dnevno izvješće SJB Drniš o provali i nasilnom useljenju u kuću Hrvatice u Drnišu

---

[370] Kapetan.
[371] Priređivači su ostatak dnevnog izvješća izostavili.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA K N I N
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI D R N I Š
Drniš, 06. 04. 1993. godine.

B I L T E N
(Za dan 05/06.04.1993. godine)

KRIVIČNA DJELA:

Dana 05.04.1993. godine u 10,50 časova kod dežurne službe ove stanice je došla građanka BARIŠIĆ Zorka pok. Ivana rođena 1920. godine u Žitniću, a sa mjestom stanovanja u Drnišu u ul. F. Gabrića br. 35. Po dolasku ista je prijavila da joj je u toku noći nepoznata osoba ušla u kuću i na kući promjenila bravu tako da ona nemože da uđe u kuću. Nakon dobivene obavijesti na lice mjesta je upućena patrola u sastavu Simić Nebojša i Lukavac Zoran koji su po dolasku utvrdili da se u kuću uselio kao izbjeglica Plavšić Radomir i da je isti na ulaznim vratima promjenio bravu, a trenutno se nalazi na ratištu u Žitniću, pa se sa navedenim nije razgovaralo na okolnosti izvršene provale i useljenja u kuću od napred navedene. U vezi ovog slučaju oštećena je upućena u određene službe skupštine opštine da provjeri da li je navedenom izdano rješenje oko uselenja u stambenu kuću, a koja je vlasništvo njenog sina koji je u izbjeglištvu i Hrvatskoj vojsci. […][372]

OPERATIVNI DEŽURNI
Ćosić Nedjeljko, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 35.

197

1993., travanj 6.
Benkovac
Izvješće SJB Benkovac o krivičnim djelima pripadnika IV. bataljuna i nemogućnosti njihova procesuiranja zbog straha građana od osvete pripadnika navedene postrojbe

---

STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI
BENKOVAC
BROJ:
Benkovac, 06. 04. 1993. godine

INFORMACIJA

Operativni radnici SJB Benkovac u zadnje vrijeme često se susreću i rade na rasvjetljavanju KD[373] koja se dešavaju na dijelu opštine koja sačinjavaju sela Kakma, Stabanj, Jagodnja, Polača, Lišane i šire. Unatoč poduzetim operativno-taktičkim merama i radnjama, kontaktima sa dobronamjernim građanima i saradnicima nismo došli do pozitivnih rezultata.

[372] Priređivači su izostavili ostatak dnevnog izvješća.
[373] Kaznena djela.

Obilazeći navedeni teritorij i razgovarajući sa dosta građana dade se zaključiti da su mnoge stvari poznate, tj. učinioci mnogih KD poznati, da se radi o grupi i pojedincima koji su vrlo opasni i iz tog razloga građani ne žele davati nikakve informacije jer bi na taj način sigurnost tih građana i njihovih obitelji bila smanjena. Na navedenom terenu svakodnevno boravi i djeluje u sastavu vojske RSK-e veći broj aktivnih pripadnika i rezervista SJB Benkovac ali unatoč tome nema korisnih informacija koje bi mogle poslužiti rasvjetljavanju dosta KD, takvih informacija nema iz razloga nezamjeranja.

Od samog početka rata na ovim prostorima izvršeno je više KD kao što su: miniranje prodavaonice "Promet" u Kakmi u kojoj je bio poslovođa Vojvodić, miniranje i rušenje više kuća vlasništvo osoba Hrvatske nacionalnosti, ubistvo Žepine Stipana i drugih, krađe raznih poljoprivrednih strojeva i alata, krađa prasadi kokošiju i drugo.

Na navedenom području u sastavu vojske RSK-e u zoni odgovornosti IV bataljona djeluje više lica koja su poznata po asocijalnom ponašanju i nije isključeno da su izvršili ili su učestvovali u izvršenju navedenih KD, navedena djela su izvršavali u grupi i po dogovoru a nije isključeno da su pojedinci i samostalno vršili KD. […][374]

Informaciju napisao:
[..........,v.r.][375]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 41.

198

1993., travanj 6.
Obrovac

Obavijest načelnika SJB Obrovac o topničkom napadu hrvatskih snaga na području Muškovaca te većem oštećenju dalekovoda i manjim dijelom privatnih objekata

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1-str. pov. 54/93.
Obrovac, 06. 04. 1993. godine

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJATU ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K N I N

Obaviještavamo Vas da su ustaške snage rano jutros u 3,00 sati dalekometnom artiljerijom gađale podvelebitski dio obrovačke opštine (MZ Zaton i Muškovce). U 3,00 sata ispaljeno je na MZ Muškovce čitavo punjenje 32 granate iz VBR-a.[376]

Od granatiranja navedenog područja na društvenoj imovini (dalekovodu Obrovac – Muškovci) nastupila su veća oštećenja, dok su na privatnim objektima nastupila manja oštećenja. Od granatiranja nije bilo poginulih ni povređenih osoba.

[374] Priređivači su izostavili dio izvješća o osumnjičenim osobama za navedena krivična djela.
[375] Potpis nečitak.
[376] Višecjevni bacač raketa.

Dok pišemo ovaj izvještaj (9,00) sati na području opštine je mirno.
Prednje Vam se dostavlja na znanje.

N A Č E L N I K
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

199

1993., travanj 7.
Knin

Zapovijed Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK o reorganizaciji i razmještaju djelatnika pojedinih SUP-ova RSK radi boljeg djelovanja

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
Broj: 08/3-2-5-565/93.
Knin, 7. 4. 93.

OTVORENO
DH

SUP-a RSK
– Svima –

Zbog efikasnijeg suprotstavljanja i suzbijanja kriminaliteta, a posebno teških oblika krivičnih djela, krvnih delikata, privrednog kriminaliteta i teških krađa, potrebno je da svaki SUP-a odredi po 10 iskusnijih inspektora i po 25-30 iskusnijih, uglavnom aktivnih ovlaštenih milicionara koji će određeno vrijeme biti razmješteni u druge SUP-a u RSK i to prema sledećem rasporedu.
Radnici iz SUP-a Knin idu u SUP Glinu, iz SUP-a Glina u SUP Beli Manastir, iz SUP-a Beli Manastir u SUP u Knin, iz SUP-a Vukovar u SUP Korenica, iz SUP-a Korenica u SUP Vukovar, iz SUP-a Vojnić u SUP Okučani, iz SUP-a Okučani u SUP Vojnić.
Rukovodioci SUP su dužni stupiti u kontakt sa rukovodiocem SUP-a u koji organ idu njegovi radnici te iskoordinirati način prevoza uz mogućnost da to bude isti autobus koji doveze jedne radnike na odredište da isti autobus odveze radnike na njihovo odredište. Sve potrebne pripreme treba obaviti odmah tako da 10.04.1993. ili najdalje 11.04.1993. g. radnici budu razmješteni prema navedenom rasporedu. Rukovodioci su dužni pripremiti svoje radnike u smislu ozbiljnosti izvršenja zadataka i općeg ponašanja za vrijeme boravka u drugom SUP-a.
Za eventualna dodatna pojašnjenja obratite se ovom MUP-a.

za N A Č E L N I K a
Nebojša Pavković
[.........., v.r.][377]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 11.

[377] Potpis je nečitak.

200

1993., travanj 8.
Drniš

Dnevno izvješće SJB Drniš o provalama, krađama i maltretiranjima Hrvata u Trbounju i Drnišu

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE K N I N
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI D R N I Š
Drniš, 08. 04. 1993. godine.

B I L T E N
(Za dan 07/08.04.1993. godine)

KRIVIČNA DJELA:
Dana 07.04.1993. godine u 08, 40 časova došla je u dežurnu službu MARIN DOBRILA žena Mate rođena 1929. godine, a sa mjestom prebivališta u Trbounju, općina Drniš. Po dolasku ista je prijavila da joj je u toku dana 06.04.1993 godine oko 15,10 časova izvršena provalna krađa i nanošenje tjelesnih povreda od nepoznatih osoba. Kod navedene su došle dvije osobe u civilnom odijelu-odjeći i po dolasku su navedenu maltretirali i tukli, a zatim je zatvorili u jednu prostoriju, dok su oni vršili razna razbacivanja po prostorijama stvari i vršili pretres, a prilikom čega da su joj otuđili dosta odjevnih predmeta i prehrambenih artikala. Nakon izvršene krađe isti su se udaljili u nepoznatom pravcu, a od kojih je jedan bio visok i crn, a drugi dosta nizak i crne puti. Uz sebe nisu imali oružje, a u vrijeme njihova bjega sa istim se sastao motor-kotač i vjerojatno povezao oduzete stvari, a osobe sa motor-kotačem da su bili u plavoj uniformi (dvoje). U vezi ovog događaja je upoznat Vugdelija Nikica i Čolović Dušan koji će ovaj predmet i uviđaj objediniti.

U 09,00 časova došla je u ovu stanicu i prijavila dežurnoj službi MATIĆ ANA žena pok. Nike rođena 28.12.1922. godine u Trbounju, općina Drniš, a sa prebivalištem u Drnišu u ul. Steve Perice b.b., da joj je od strane nepoznatih osoba izvršena provalna krađa u kući gdje stanuje. Provalna krađa je izvršena dana 07.04.1993 godine oko 22,30 časova i tom prilikom da su joj na kući odvaljena vrata i iz kuće ukradeni odjevni predmeti te druga tehnička roba. Oštećena nije vidjela dali su osobe u uniformi ili su u civilu, jer nije smijela izaći iz svoje sobe u kojoj spava. U vezi ove provale upoznat je operativni radnik Vugdelija Nikica i Čolović Dušan koji će izvršiti uviđaj i oformiti predmet, te nastaviti krimi.[378] obradu.

U 15,45 časova došao je u ovu stanicu građanin ŠIRINIĆ Ante pok. Jose rođen 27.04.1941. godine u Drnišu gdje i prebiva ul. Splitska br. 13. Isti je po dolasku prijavio da mu je po nepoznatom izvršiocu izvršena provalna krađa u vremenskom periodu 07.04.1993 godine od 06,30 do 15,00 sati, a na način što je nepoznati ušao u kuću na način što je oštetio vanjske prozorske grilje i razbio prozor, a da nezna što je otuđeno. Na lice mjesta po primljenoj obavjesti upućen operativni radnik Vugdelija Nikica i Čolović Dušan koji će nastaviti sa daljnjom obradom i oformiti predmet. […][379]

---

[378] Kriminalistička.
[379] Priređivači su izostavili ostatak dnevnih događaja.

OPERATIVNI DEŽURNI
Ćosić Nedjeljko, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 35.

201

1993., travanj 8.
Stara Gradiška

Izvješće SM Stara Gradiška SUP-u Okučani o njihovoj pomoći Stambenoj komisiji prilikom useljavanja odnosno iseljavanja stanara iz određenih stanova na području Stare Gradiške tijekom 1992. i 1993. godine

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SM STARA GRADIŠKA
Broj: 08-05-1/5-143/93.
Stara Gradiška, 08. 04. 1993. god.

SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
O K U Č A N I

Obavještavamo Vas da smo na Vaše traženje izvršili provjeru te Vam dostavljamo izvještaj o asistencijama koje smo pružili u toku 1992/93. godine.

Dana 26.6.1992. god. dostavljen je zahtjev za asistenciju prilikom zatvaranja ugostiteljskog objekta "Kuglana" u Staroj Gradišci. Zahtjev je dostavila stambena komisija, prilikom intervencije nije bilo nikakvih problema.

Dana 29.06.1992. god. dostavljen je zahtjev za asistenciju prilikom useljavanja u stan Vranješ Pere, naselje bb. Pošto isti nije bio u stanu stan je zaključao, a također nije došla ni stambena komisija na čelu sa Milanović Aleksom asistencija nije izvršena. Naknadno je predsjednik komisije zvao telefonom te tražio da radnici milicije izvrše provalu u stan što je odbijeno.

Dana 1.7.1992. g. predsjednik komisije Milanović Aleksa tražio je da se pruži asistencija u vezi useljenja u tri stana u naselju St.[380] Gradiška. Pošto nisu dostavljena rješenja novim stanarima asistencija nije izvršena.

Dana 20.8.1992. g. pružena asistencija stambenoj komisiji u vezi iseljavanja iz stana Zrnić Drage Naselje br. 11, Puhar Branka br. 4 i Šarić Ostoje br. 4. Asistencija nije izvršena pošto je predsjednik stambene komisije odgodio za 10 dana pošto neki navedeni nisu bili u stanu, a neki su navodili druge razloge zbog kojih ne mogu odmah iseliti. Prilikom asistencije nije bilo nikakvih problema.

Dana 04.11.1992. g. pružena je asistencija stambenoj komisiji prilikom iseljavanja iz stana Divić Dušanke. Asistencija nije izvršena zbog toga što je komisija odgodila.

---

[380] Stara.

Dana 25.3.1993. g. pružena je asistencija stambenoj komisiji na čelu sa Bekić Milenkom prilikom iseljavanja iz stana Miljanović Zdravke Naselje br. 8. Prilikom pružanja asistencije stan je bio zaključan, a stambena komisija je naknadno ušla u stan, načinila zapisnik o pronađenim stvarima u stanu, te u stan uselila Carić Dragana iz Mašića bb koji je odmah na ulaznim vratima promjenio bravu. Istog dana u popodnevnim satima došla je Miljanović Zdravka koja je provalila u navedeni stan i ostala da stanuje u njemu o čemu je upoznata komisija koja do sada nije ništa poduzela.

Napominjem da komisija koja je izdavala rješenja za stanove nije obavljala svoj posao koji joj je povjeren, te je napamet izdavala rješenja za neke stanove, tako da su ljudi koji su uselili odmah nakon 2-3 dana bili istjerani od bivšeg vlasnika. Također komisija se oslanjala na radnike milicije i smatrala da radnici milicije trebaju da rade nezakonite radnje koje su u više navrata zahtijevali i to da radnici milicije prilikom asistencije vrše provale u stan što je od naše strane odbijeno, također su tražili da naši radnici učestvuju u iznošenju stvari što je također odbijeno sa naše strane. U više navrata je stambenoj komisiji sugerirano da se drži zakonskih propisa te da stoji iza rješenja kojeg izdaje građanima, a potom ako se ne može sprovesti rješenje, te da pišu zahtjev za asistenciju što su oni u više navrata odbijali, te su htjeli usmenim dogovorom da se vrše asistencije, što nije po zakonu te im više slučajeva nije pružena asistencija. Napominjem da je komisija za stambena pitanja izgubila autoritet i kod nas i kod građana zbog toga što većinu svojih rješenja nije mogla izvršiti, a drugi su se ljudi nasilno useljavali u stan bez ikakvog rješenja, a za koje je stambena komisija znala i nije poduzimala nikakve mjere. Napominjem da je zavladao opšti haos prilikom dodjele stanova tako da se više asistencije ne mogu ni pružati jer su van ikakvog zakona, a također nitko ne stoji iza rješenja stambene komisije niti iza zahtjeva za asistenciju.

K O M A N D I R
Nikola Borković, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 85.

202

1993., travanj 9.

Pismo Momčila R. Đujića upućeno svim Srbima nakon potpisivanja sporazuma u Ženevi, da nastave s ratnim djelovanjima na zadarskom području

---

9. IV. 1993.

Braćo Srbi,

Pročitao sam u Beogradskoj dnevnoj štampi vjesti i komentare o Sporazumu[381] kojeg je potpisao u Ženevi ministar Krajine Jarčević[382] sa Hrvatima. U tom sporazumu predviđa se povlačenje hrvata sa prostora kojeg su zauzeli na borbenoj liniji u Zadarskoj zoni. Na ovim

[381] Hrvatske vlasti i srpski pobunjenici potpisali su 6. travnja 1993. godine u Ženevi sporazum o provođenju Rezolucije br. 802 VS UN-a, prema kojem se HV mora povući na položaje prije operacije "Maslenica", a srpske postrojbe ne smiju ući u taj prostor, nad kojim će kontrolu preuzeti snage UN-a (vidi: http://www.centardomovinskograta.hr/1993.html).

[382] Slobodan, ministar vanjskih poslova RSK.

srpskim prostorima Srbi nebi mogli imati svoje vojne odbrambene jedinice, a morali bi vratiti teško naoružanje koje su uzeli ispod kontrole UNPA.[383] Ima još i drugih odredaba na štetu Srba. Ukratko rečeno ako bi srbi prihvatili taj sporazum to bi značilo njihovo samoubistvo. Zbog toga Vam i pišem da u cjelosti odbacite taj samoubilački sporazum, i bez odlaganja krenete u ofanzivu, da zauzmete most na Maslenici, Zadar i sva srpska sela u Zadarskoj Zoni. Smatram da je to ono što sad treba bez odlaganja učiniti – bez obzira na stav UN i Evropske Zajednice – koju treba staviti pred svršen čin, jer mi tu ne otimamo ništa tuđe nego oslobađamo i preuzimamo svoje. Da se to uradi, upravo sad je odlučan čas.

Svima vam šaljem bratski pozdrav sa vjerom u Boga i pobjedu nad svim zlima i nad svim dušmanima.

Vojvoda[384]
Momčilo R. Đujić

Preslika, rukopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 42., kut. 6.

203

1993., travanj 12.
Daruvar

Prosvjedno pismo zapovjednika kanadskog bataljuna UN-a srpskim vlastima u Okučanima zbog oružane pljačke civila u UNPA zoni

---

3120-1 (co)
Canadian Contingent
United Nations
Protection Force
2 PPCLI Battalion Group
P.O. Box 10-43500
Daruvar, Croatia

G. Krsta Žarković
Zamjenik ministra unutrašnjih poslova
S/O[385] Srpska vlast u Okučanima

ORUŽANA PLJAČKA – 12.04.1993.

1. Oko 16,00 sati 12.04.1993. četiri čovjeka naoružana AK 47[386] zaustavili su automobil na Dragović putu istočno od Pakraca i opljačkali vlasnike. Pokušali su ukrasti automobil i odvesti ga na teritorij pod srpskom kontrolom. Automobil se zaglavio i ljudi su pobjegli u brdo južno od Pakraca.

---

383 United Nations Protected Area (Zaštićeno područje Ujedinjenih naroda).
384 Četnički vojvoda.
385 Srpska oblast.
386 Automatska puška, popularni "kalašnjikov".

2. Ja sam izuzetno zabrinut zbog ovog incidenta. Očigledno je da su ovi ljudi došli s područja s vašom kontrolom. Ovakve kriminalne djelatnosti moraju se spriječiti u UNPA zoni. To vodi porastu napetosti između obje strane i mojih vojnika. Molim Vas da odmah istražite ovaj incident i iskoristite svoje mogućnosti da zaustavite bezakonje. Dalji incidenti će samo smanjiti sigurnost u ovom području.

T. J. Calvin
Potpukovnik
Komandant
CANBATA[387]

TAČNOST PREPISA OVJERAVA ZA SUP OKUČANI
NAČELNIK ODELENJA ZA SUZBIJANJE
KRIMINALITETA
Ajdinović Milan, [v.r.]
M.P.[388]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 15.

204

1993., travanj 12.
Drniš
Informacija SJB Drniš SUP-u Knin o suradnji s Vojnom policijom 75. mtbr Vojske RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA K N I N
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI D R N I Š
Broj: 08-01-1-106/93.
Drniš, 12. 04. 1993.

SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N

PREDMET: Informacija o odnosima sa vojskom
RSK, dostavlja se.–

SJB Drniš kronološki prati zbivanja i problematiku na terenu koji pokriva, te dolazi do zaključka da je došlo do porasta kriminalne djelatnosti, a što se pogotovo očituje od proglašenja ratnog stanja u RSK. Od ovog vremena na ovom području dolazi do većeg priliva vojnih formacija, a samim tim i porasta kriminalne djelatnosti.

Radnici ove SJB prikupljajući obavještenja vezana za kriminalnu djelatnost dolaze do spoznaje da su u većini slučajeva učesnici u takvoj radnji uniformisana lica, koji stanovništvo sa ovog prostora podvrgava fizičkom maltretiranju, ponižavanju i pljački.

[387] Canadian battalion (kanadski bataljun).
[388] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Okučani.

Shodno problematici rukovodstvo SJB Drniš se obratilo komandi 75. mtbr.[389] kako bi zajedničkim snagama i koordinacijom u radu suzbili kriminalnu djelatnost. Zajedničkim postupanjem vidljivi su bolji pomaci u radu, te je u tu svrhu dogovoreno da se napravi plan o zajedničkom postupanju i pokrivanju terena, a što vam je ranije dostavljeno pod našim brojem 46/93. od 05.03.1993. godine.

Na osnovu dogovora i plana dana 18. i 19/20.3.1993. godine na predjelu Siverića, kod punkta IV postavljene su i zasjede, u kojoj su učestvovali radnici ove SJB i pripadnici Vojne policije 75. mtbr. (veza naš dopis broj 58/93. od 18.03.1993.).

Iz napred navedenog može se zaključiti da je suradnja između vojske RSK i radnika SJB Drniš zadovoljavajuća, što u biti i jeste tako, međutim problem se javlja prilikom realizacije dogovorenih planova. Naime, nakon ostvarenog usmenog ili zatraženog pismenog odgovora od komande 75. mtbr, odnosno vojne policije pripadajuće navedenoj formaciji, dolazi do zatezanja i neizvršavanja zatražene provjere ili zadatka. Kao primjer navodimo nekoliko slučajeva i to:

– Dana 11.03.1993. godine pod našim brojem 50/93. zatražena je pomoć od vojne policije 75. mtbr. da se privede i obavi informativni razgovor sa vojnim obaveznikom Stojaković Radomirom iz Žitnića, što do danas nije učinjeno, a niti odgovoreno na naš dopis.

– Dana 16.03.1993. godine pod našim brojem 57/93. od Komande 75. mtbr Biočić zatraženo je da se obavi informativni razgovor sa učesnicima narušavanja JRM[390] u Drnišu, pripadnicima vojske RSK iz Kričaka, a koji su pucali i u vozilo PK[391] Drniš, što nije učinjeno, već smo usmeno obavješteni od kapetana vojne bezbednosti Tokića[392] da predmet stavimo u pasivu s obzirom da postoji mogućnost da se čitava jedinica iz Kričaka povuče i napusti položaje.

– Dana 01.04.1993. godine pod našim brojem 87/93. od Komande 75. mtbr zatražena je provjera podataka za pripadnike vojne policije Milovaci Dragović, te da se navedene upozori ili kazni od strane predpostavljenih za narušavanje JRM u mjestu Drniš, ali po istom nije postupljeno već imamo nezvanične informacije da su nakon tog incidenta čak sakupljali ostale pripadnike navedene formacije da idu na miliciju Drniš.

Osim napred navedenog krećući se po terenu radnici ove SJB nailazili na nerazumjevanje pojedinaca i grupa pripadnika vojske RSK, koji istina ne dozvoljavaju ulaz i pristup u pojedina mjesta koja su u zoni ratnih dejstava. Kao primjer navodimo mjesto Kričke, gdje su radnici ove SJB vraćeni na KPP od strane vojnika, koji su takvo naređenje dobili od komandira samostalne čete Kričke, Popac Branka.

Prema raspoloživim podacima postoje područja koja su izražajnije ugrožena od lica koje pripadaju vojsci RSK, a to su mjesta Kričke, Trbounje i Siverić, gdje je prisustvo dobrovoljačkih jedinica i pojedinaca sklonim vršenju krivičnih djela, pa se takvim radnjama bave najčešće pripadnici jedinice na "Zisovima" kod Lišnjaka, dobrovoljci u Kričkama, te pojedinci iz inžinjerijske jedinice stacionirane u Siveriću – Tepljuhu.

Pripadnike navedenih jedinica je vrlo teško kontrolisati jer ne prolaze kroz naše kontrolne punktove, a sam naš dolazak u njihovu zonu izaziva kod pripadnika vojske revolt i postoji opasnost da dođe do oružanih sukoba.

389 Motorizirana brigada.
390 Javni red i mir.
391 Pomoćnik komandanta.
392 Mirsad.

Načelnik:
Babić Željko, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 35.

205

1993., travanj 13.
Gradusa
Zapisnik 21. sjednice Skupštine općine Caprag

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SKUPŠTINA OPŠTINE CAPRAG

Gradusa, 13. 04. 1993. god.

Z A P I S N I K

sa 21. sjednice Skupštine opštine Caprag održane dana 13.04.1993. godine s početkom u 9,00 sati u prostoriji OŠ[393] "Vuk Stefanović Karadžić" Mala Gradusa.

Sjednici prisustvovalo 12 od ukupno 19 odbornika SO.

Ostali prisutni: Zamjenik K-danta[394] SOD-a[395] kap. S.[396] Gvozdić, direktor OŠ – Ljuban Janić, predsjednik Upravnog odbora JP[397] "Zadrugara" – Stojan Miladinović, Dragaš Branko i Knežević Đuro, te Ljuba Hrnjak – zapisničar; Vanja Zdjelarac – poslanik u Skupštini RSK.
Sjednicu otvorio predsjednik SO – Branko Pojić, konstatirao da postoji kvorum za donošenje punovažnih odluka i predložio slijedeći

D N E V N I   R E D:

1. Vojno-bezbjedonosna situacija
2. Izvještaj poslanika sa sjednice Skupštine RSK održane u Belom Manastiru
3. Proljetna sjetva
   a) Izvještaj o prodaji goriva
   b) Nabava repromaterijala
4. Imenovanje funkcionera Opštine
   a) predsjednik Izvršnog savjeta
5. Ostala pitanja

Predloženi dnevni red jednoglasno je usvojen uz nadopunu pod tačkom 4. (prijedlog Simić Stevana).
b) podpredsjednik Skupštine opštine

---

393 Osnovna škola.
394 Komandant.
395 Samostalni odred.
396 Stevo.
397 Javno poduzeće.

Obzirom na ukazani problem dostave poziva za sjednicu Skupštine prihvaća se sugestija g-dina Očigrija Milisava, da se pozivi šalju po poštarima, koji su mobilisani za radnu obavezu. Pozive slati 5-8 dana prije održavanja sjednice.

Ad/1

Kap. Gvozdić Stevo, zamjenik K-danta SOD-a

Naredba o punoj borbenoj gotovosti još uvijek je na snazi. U ovom momentu vrlo je teško govoriti konkretno o vojno-bezbjedonosnoj situaciji, jer i informacije iz naše pretpostavljene komande su slabe. Dobivamo telefonske i pismene naredbe ovisno o karakteru istih. Iznalazimo mogućnost da ljudi odu 5 do 6 sati kući, da se operu i presvuku.

18.04.1993. g. Unprofor će doći sa sredstvima za razminiravanje, prošli puta smo im to osporili, jer nije bio postignut dogovor između naše pretpostavljene komande i njih. Dogovoreno je da dvije karaule budu kao obezbeđenje na Savi.

Komanda SOD-a nema pravo da samostalno pregovara sa Unproforom, to je dužna naša pretpostavljena komanda, obavještajne službe, dakle određeni ljudi, a naše je da dogovore i naredbe sprovodimo.

g-din Očigrija:

Imam informaciju da Unprofor gazi pšenicu, pa molim da se to ispita i zatraži naplata štete, u koliko je ista počinjena.

g-din kap. Gvozdić:

Navedeno ćemo ispitati i kad budemo imali konkretnu informaciju obavijestiti ćemo Skupštinu opštine.

g-din Pojić:

Civilna vlast ne vrši nikakve pregovore s Unproforom, jer je stavljena zabrana. Nemamo nikakve informacije o čemu se razgovara i pregovara s Unproforom. Da sam ja u vojnoj komandi tražio bih da imam punu kontrolu sveg onog što se dešava na rejonu mog bataljona, odnosno čete.

g-din Bogičević[398]

Informira prisutne o incidentu kod pokušaja kontrole vozila UN.

g-din kap. Gvozdić:

Dobili smo naredbu da se sva vozila UN sa ceradom moraju prekontrolisati. Zatražit ćemo da kontrolu vrši civilna milicija ili specijalni vod koji će imati samo to u zadatku, te da se odredi mjesto kontrole, odnosno punktovi. Očekujem da ćemo decidiranu naredbu od 31. pbr[399]. dobiti još u toku dana, a nakon toga bit ćete informirani.

g-din Simić:

Do nesporazuma, kod pokušaja pregleda vozila UN, došlo je iz razloga što UN nije bio obaviješten o naredbi 31. pbr. u trenutku pokušaja kontrole od strane naših boraca.

g-din Mrđenović[400]:

Predlažem da kontrolu vozila UN vrši naša civilna milicija, jer oni su stručni za te poslove.

g-din Pojić B.:

Imam informaciju da je vozilo EZ, neki dan, iz Siska, kroz Komarevo i Blinjski Kut bez zaustavljanja i kontrole došlo u Sunju.

[398] Jovan.

[399] Pješačka brigada (pješadijska brigada).

[400] Boško.

Po meni, ima se pravo zaustaviti svako vozilo, izvršiti kontrolu i legitimisanje, obzirom na ubačena lažna vozila EZ.

g-din Tepić[401]

Mi smo puno truda uložili da oformimo stanicu javne bezbjednosti u Brđanima i odjednom, bez da se nas išta pita, seli se u Petrinju, a u Brđanima ostaje samo stanica milicije. O tome nismo dobili nikakvu pismenu odluku, pa to liči na interni dogovor.

ZAKLJUČCI:

1. Prihvaća se informacija o vojno-bezbjednosnoj situaciji koju je dao zamjenik k-danta SOD-a g-din kap. Stevo Gvozdić.

Obzirom da se k-dant 1. bataljona (26. pbr.) ponovo nije odazvao na sjednicu Skupštine (iako je predsjednik SO lično odnio poziv u komandu bataljona) zatražiti od njega, za slijedeću sjednicu, pisanu informaciju o vojno-bezbjednosnoj situaciji za područje koje se nalazi pod njegovom komandom.

2. Sugerira se da kontrolu i pregled vozila Unprofora vrši isključivo civilna milicija, te da se isto obavlja u blizini prelaznih punktova.

Sugestiju dostaviti Stanici javne bezbjednosti u Petrinji.

3. Od Ministarstva unutrašnjih poslova tražiti pismenu odluku s obrazloženjem ukidanja Stanice javne bezbjednosti na području opštine Caprag sa sjedištem u Brđanima.

Ad/2.

g-din Vanja Zdjelarac, poslanik u Skupštini RSK

Ponovo nam se dešava da imamo poslanike, koji su drugdje više nego ovdje gdje bi trebali biti. Hinić[402] je opravdano odsutan, Radišević[403] je otišao u drugu jedinicu, a za ostale ne znam.

g-din Pojić:

Svi su obaviješteni, a zašto se nisu odazvali, ne znam.

g-din Zdjelarac:

Upoznaje prisutne s odlukama i stavovima sa sjednice Skupštine RSK održane u Belom Manastiru, te ističe:

– prijedlog s argumentima za smjenu Mile Paspalja nije prošao ("za" smjenu su bili poslanici iz Banije, Korduna, Like i Sjeverne Dalmacije, a "protiv" svi ostali koji su daleko brojniji)

– veliki problem predstavlja nesrazmjer u broju poslanika, koji se kreće od 7 do 20 poslanika iz Opštine, najbrojniji su iz Slavonije

– Zečeviću[404] je onemogućeno da dođe na sjednicu (presreli ga na putu i oduzeli mu auto) – bez njegovog prisustva, razriješen je, odnosno smjenjen

– novi mandatar Vlade RSK – Bjegović[405], obećao je da će u roku od 15 dana obići sve opštine radi konsultacije, te u navedenom roku sastaviti novu Vladu, nakon čega će biti sazvana Skupština u Kninu.

Međutim, čuo sam da će Skupština održati se u Okučanima, 20.04.1993. g. Od te Skupštine napravili smo "lutajući cirkus".

[401] Branko.
[402] Milan.
[403] Đuro.
[404] Zdravko.
[405] Đorđe.

– na sjednici Skupštine bilo je vrlo interesantnih delegatskih pitanja: Zakon o vojnim dezerterima (navodno će riješiti vojna komanda bez stava Skupštine); šta uraditi sa našim "Šentiljom", gdje vlada kriminal i ratno profiterstvo; ali nije dobiven odgovor.
– smjenjen je ministar odbrane, iako je podnio najkvalitetniji i najkonkretniji izvještaj,
– tri sata smo raspravljali o dnevnom redu, jer Paspalj[406] nije htio isti proširiti, jer mu to nije odgovaralo, te se dnevni red sveo na tri tačke:
– izvještaj o bezbjedonosnoj situaciji
– glasanje o povjerenju čelnih ljudi u Skupštini i Vladi RSK
– Zakon o vojnoj obavezi
– Interesantno je kako je, pored svega, Paspalj uspio obrazložiti preseljenje u Beograd, navodeći da mu je porodica bila ugrožena u Krajini te ih je morao smjestiti na sigurno. U Beogradu mu je navodno nuđen i blindiran stan, što on nije prihvatio.
– U Birou Vlade u Beogradu dobili smo zapanjujući podatak da se u Srbiji nalazi 18.000 vojno-sposobnih ljudi iz Krajine, a na mobilizacijski poziv odazvala su se 82 čovjeka. S druge strane, samo na obavijest preko javnih glasila da je Krajina napadnuta, Srpskoj gardi odazvalo se 5.000 ljudi-dobrovoljaca za odlazak na ratište Krajine.

g-din Mrđenović:

Šta je s izborima, kad će se provesti?

g-din Zdjelarac:

Izbori se ne mogu provesti zbog ratne situacije. Čim se situacija promjeni izbori će se provesti.

Paspalj je izjavio da u Krajini nema niti jedne stranke registrirane.

g-din Bogičević:

Sve je to smišljena igra Vlade.

g-din Očigrija:

Imamo 120 ljudi koji su otišli u Srbiju, a nisu se ovdje odjavili, te se u Srbiji ne mogu prijaviti, odnosno dobiti mjesto prebivališta. Jutros sam dobio obavijest da u koliko se ti ljudi ne pojave ovdje, zbog izbjegavanja vojne obaveze, očekuje ih krivični postupak, odnosno zatvor od 3-5 godina.

g-din Pojić:

7.4. ove godine u Topuskom je održan sastanak sa Bjegovićem i Paspaljem, istom je prisustvovalo oko 200 ljudi, a rečeno je slijedeće:
– izbori će se održati dok se ukine ratno stanje
– u Krajini postoje registrirane četiri stranke
– sjednica Skupštine RSK odgađa se do 20.4. (iako je Hadžić[407] u Ženevi rekao da će se Skupština hitno održati) jer procedura sastavljanja nove Vlade ide sporije nego što je to novi mandatar Bjegović predvidio, a na Skupštini se mora potvrditi sastav Vlade
– određena je delegacija koja će ići na Svesrpsku Skupštinu
– budući ministri Vlade RSK bit će daleko više na terenu i u Kninu, a ne u Srbiji
– nakon ujedinjenja Krajina u svim budućim pregovorima s međunarodnim faktorima bit će prisutne delegacije i jedne i druge Krajine

g-din Zdjelarac:

Naš izlaz je sjedinjenje s Bosanskom Krajinom i tada da zajedničkim snagama napravimo državu.

[406] Mile.
[407] Goran.

g-din Krčmarević[408]:

Vlada RSK trebala bi iznaći vremena i mogućnosti te doći na sjednicu naše Skupštine i upoznati nas s konkretnim stavovima oko našeg statusa i šire.

g-din Zdjelarac:

Dio iz vojne vlasti plaši se da naši civilni pregovarači sa međunarodnim faktorima ne potpišu nešto što će ići na štetu ovog naroda.

g-din kap. Gvozdić:

Naši poslanici bi se trebali založiti da u sastavu pregovarača RSK bude po 1 poslanik iz "ružičastih zona" koji tačno znaju granice, a ne da se to čini napamet.

g-din Zdjelarac:

Babić[409] nije htio potpisati bezuslovno Plan Sajrusa Vensa[410], što je Paspalj uradio.

Skupština u Okučanima je preskupa u koliko se sastaje samo da bi potvrdila novi sastav Vlade.

S financijskim izvještajem, odnosno utrošenim sredstvima za naše prisustvo sjednici Skupštine u Belom Manastiru podnijeti će vam referent za financijske poslove – Rajko Dražić.

g-din Mrđenović:

Što je sa Rezolucijom 815, Skupština o tome treba raspraviti?!

g-din Pojić:

Mi u Krajini nismo reagirali na tu Rezoluciju, što je veliki propust. Prespavali smo je.

g-din kap. Gvozdić:

Predlažem da se odrede ljudi koji će s poslanicima pripremiti stavove za Skupštinu u Okučanima.

g-din Pojić:

Prije odlaska na Skupštinu s poslanicima će se održati sastanak, odnosno radni dogovor.

Predlažem da naši poslanici odu na Skupštinu u Okučane sa slijedećim stavovima:

– ne priznaje se Rezolucija 815, po kojoj je Krajina integralni dio Hrvatske
– hrvatska vojska mora se povući na položaje prije 23.01.1993. godine
– Unprofor mora zaposjesti položaje na liniji razgraničenja
– u tim područjima mora biti uspostavljena civilna vlast Republike Srpske Krajine.

g-din Tepić:

Teško naoružanje se povlači, zašto?

g-din kap. Gvozdić:

Osnovana je jurišna brigada, odnosno formira se Srpska vojska da teško naoružanje ne bi otišlo pod kontrolu Unprofora.

g-din Pojić:

Naši raniji položaji snimljeni su od strane Unprofora, stoga je bilo potrebno napraviti taj vojnički potez – izvršiti promjenu položaja, odnosno pomjeranje teškog oružja.

g-din Mrđenović:

Zašto borci o tome nisu dobili prave informacije?

g-din kap. Gvozdić:

Unproforu je dostavljena naredba kojom se zahtjeva da oni izađu na prednju liniju razgraničenja.

408 Boško.
409 Milan.
410 Cyrus Vance.

Nastojimo da sve naredbe dostavimo u jedinice, to i činimo, ali nemamo povratne informacije iz jedinica, da li je svaki borac o istima informiran.

Obzirom na situaciju u kojoj se nalazimo svi bi trebali više raditi da zajedničkim snagama pomognemo našim borcima, da stvorimo psihičko zadovoljstvo i stabilnost kod boraca, da izdržimo do kraja, do trenutka dok ne postanemo država. Nemamo drugog rješenja osim da sve to izdržimo. Trebamo imati razumjevanja jedni prema drugima. Od 15.04. izvršit će se planska reorganizacija, tako da će 1/3 boraca biti na položaju, 1/3 u pripremi, a 1/3 na odmoru kod kuće. Znači, iznalazi se mogućnost da ljudi obave proljetnu sjetvu, koja nam je izuzetno važna.

g-din Pojić:

Imao sam priliku da pročitam prevod Vensovog plana, koji nije jednoznačan. Rezolucije od 743 do 815 balansiraju, odnosno malo idu u prilog Hrvatskoj, malo nama. Rezolucija 762 odnosi se na ružičaste zone. Vensov plan ne prejudicira političko rješenje.

g-din Mandić[411]:

Interesira me razlog zamjene Nigerijskog s Danskim bataljonom.

g-din kap. Gvozdić:

Reorganizaciju je izvršio K-dant 31. pbr. jer je to bilo potrebno.

Unprofor bi buldožerima trebao rušiti bunkere koje su ustaše napravile. Ustaše bi se trebale povući preko Save. Potpuniju informaciju o tome dat ću na slijedećoj sjednici.

g-din Miladinović:

Činjenica je da su naši borci neinformisani. Narušena je psihička stabilnost. O radu Komande imao bi mnogo toga da kažem, ali sam umoran jer sam proteklih dana bio neprestano u rovu, odgodit ću to za drugu priliku.

g-din Simić:

U svakoj četi trebao bi biti jedan čovjek zadužen da sa svim informacijama, odnosno naredbama upozna borce.

ZAKLJUČCI:

1. Usvaja se izvještaj sa sjednice Skupštine RSK u Belom Manastiru.
2. Obavezuju se naši poslanici da odu na sjednicu Skupštine RSK koja će se održati 20.04.1993. godine u Okučanima i da na sjednici iznesu slijedeće stavove:
– ne priznaje se Rezolucija 815, po kojoj je Krajina integralni dio Hrvatske
– hrvatska vojska mora se povući na položaje prije 23.01.1993. godine
– Unprofor mora zaposjesti položaje na liniji razgraničenja
– U tim područjima mora biti uspostavljena civilna vlast Republike Srpske Krajine

te Skupštinu upoznati s podatkom da se iza vozila Unprofora puca na naše ljude.

AD/3.

a) Prodaja goriva – izvještaj

g-din Pojić:

Na prošloj sjednici usvojili smo plan sjetve i prodaje goriva po tom planu. Po planu sjetve (uz korekciju kod Čakala sa 80 na 105 rali) trebalo je prodati 20.508 litara nafte, a prodano je ukupno 20.516 litara, što znači da je plan prekoračen za 8 litara. Posao prodaje goriva obavljen je uspješno.

g-din Mrđenović:

Ima ljudi koji nisu kupili naftu, a nalaze se na spisku i sijat će kukuruz, interesira me da li njih čeka njihova količina nafte!? Gorivo nisu kupili jer su se nalazili u rovu i nisu imali novac.

[411] Milan.

g-din Pojić:

Gorivo je prodano, prodavalo se nekoliko dana i sumnjam da se ljudi nisu mogli snaći za novac.

g-din Očigrija:

Gorivo je trebalo ostati za one koji ga nisu kupili. Ne može se reći da je posao dobro obavljen, jer šta je s tim gorivom koje ljudi nisu kupili, a nalaze se na spisku, ono se nije smjelo prodati nikom drugom.

g-din Bojčetić:[412]

Na prošloj sjednici donijeli smo odluku da se gorivo treba prodati što prije, kako bi se uplatila nova cisterna, nismo zauzeli stav da se ostavi gorivo za one koji ne budu u prilici da ga kupe.

Predlažem da u buduće omogućimo našim borcima sa prve linije da sudjeluju u donošenju odluke o raspodjeli goriva.

g-din Simić:

Ima dosta nepravilnosti i odstupanja kod prodaje nafte, npr. Đ. Stojaković i Đ. Špoljar kupili su naftu za 10 rali, a to sigurno neće sijati, jer im se zemlja nalazi pod kontrolom hrvatske vojske.

g-din Pojić:

Podnosi izvještaj o gorivo izdvojenom za opće i druge potrebe:

– za Zdravstvenu stanicu – 800 litara
– za Školu – 1752 litre
– za vodovod – 150 litara
– za veterinarsku ambulantu – 50 litara
– za pretakanje, Fap/cisterna – 380 litara
– za dovezenu pomoć borcima od CK Smedereva – 50 litara
– posuđeno vojsci treba vratiti
– talog – 145 litara (reklamirano kod NIK-a Dvor, koji će reklamaciju uputiti u Pančevu)
– šoferu za dovoz nafte – 380 litara

i 100 litara NIK duguje nama.

Od sredstava kredita uplaćena je nova cisterna nafte po cijeni od 8.5000 dinara.

ZAKLJUČAK:

Zadužuju se predsjednici mjesnih zajednica da za slijedeću sjednicu Skupštine dostave pisanu informaciju o prodaji goriva, sa slijedećim podacima:

– ukupno planirana i prodana količina nafte u selu/MZ
– poimenično navesti slučajeve gdje je došlo do odstupanju u odnosu na plan (na više ili manje) i količinu
– poimenično ljude koji nisu kupili naftu i količinu potrebne nafte prema planu.

g-din Gvozdić:

Informira prisutne da je Komanda dobila akt od pretpostavljene Komande po kojem je osigurano gorivo za borce i to.

– Po 50 litara nafte (po cijeni 1,5 DM)
– Po 20 litara benzina (cijena 1,8 DM)

Borcima je osigurana kupnja u dinarskoj protuvrijednosti na dan isporuke goriva.

[412] Miroslav.

b) nabava repromaterijala

g-din Pojić:

Novac od prodane nafte koristit će se za prevoz i organizaciju dopreme repromaterijala.

Ana Peškir je otišla u Beogra radi nabave repromaterijala, kada se vrati podnijeti će izvještaj o tome šta je uradila. Obećala je da će se vratiti u ponedjeljak, ali je nema i nije ostavila broj telefona na koje se može nazvati. Ne znam šta je uradila.

g-Očigrija:

Zvala je u nedelju navečer i rekla da u ponedeljak ide na dogovor u vezi posla zbog kojeg je otišla u Beograd.

g-din Mladinović:

Šta je sa sjemenskim kukuruzom koji je ponudio Prišić iz "Gavrilovića". Obzirom da je ponuđena cijena povoljna, ne vidim potrebe da se isti nabavlja iz Srbije po skupljoj cijeni.

g-din Očigrija:

Imam informaciju da je novac od prodane nafte dat Čičiću.

g-din Zdjelarac:

Interesira me koliko je u tim sredstvima bilo DM?

g-din Pojić:

Taj novac je valjda od nafte. Niti Rajko niti ja nismo dogovarali sa Čičićem. ne znam koliko je bilo DM.

g-din Zdjelarac:

Predsjedniče, nema potrebe da se taji pred ovim narodom, treba kazati da je novac od prodane nafte dat Čičiću, radi uvoza repromaterijala iz Srbije.

g-din Pojić:

Izvještaj o tome dat će Ana Peškir na slijedećoj sjedinici.

g-din Miladinović:

Da li je "Zadrugar" registriran i da li je dobivena dozvola za uvoz i izvoz?

g-din Pojić:

"Zadrugar" je registriran i oko toga postoje uredni papiri.

Oko dozvole za uvoz i izvoz ne znam, to će vam reći Ana.

g-din Runjaić:[413]

Obzirom da ste vas dvojica (Pojić i Miladinović) dogovarali s Prišićem oko sjemenskog kukuruza, interesira me da li ste o tome obavijestili Anu. Šta će biti ako ona u Srbiji nabavi kukuruz po cijeni od 4.000, a Prišić nudi po cijeni od 2.200 dinara?

g-din Pojić:

Nemojmo više o tome, sačekajmo da se Ana vrati, pa ćemo govoriti i raspravljati u njenom prisustvu o "Zadrugaru", ona će podnijeti izvještaj o radu.

g-din Knežević Đ.

Mi stalno slušamo izvještaje, ali od toga narod nema ništa.

g-din Tepić:

U pitanju je životna egzistencija ovog naroda. Nema se gdje kupiti brašno, sol, ulje, odnosno osnovne životne namirnice. Narod ne interesira tko nabavlja robu, važno je da se ima za kupiti.

g-din Zdjelarac:

Na Dubravka Podrića, koji nabavlja nešto robe, svakodnevno se vrše pritisci od strane 31. pbr., odnosno SOD-a, iako čovjek ima uredne papire da je nesposoban za vojnu obvezu.

[413] Branko.

g-din Runjaić:

Predlažem da Opština raspiše konkurs za iznajmljivanje poslovnog prostora za trgovinu, uz obaveznu mjesečnu najamninu Opštini i prodaju robe za dinarska sredstva.

ZAKLJUČCI:

1. Odgađa se za slijedeću sjednicu izvještaj o nabavi repromaterijala, koji će dati Ana Peškir, v.d. direktor JP "Zadrugara".

2. Obavezuje se predsjednik Upravnog odbora "Zadrugara" Stojan Miladinović da hitno sazove sjednicu Upravnog odbora i za iduću sjednicu Skupštine, kada će na dnevnom redu biti rad "Zadrugara", iznesu svoje konkretne stavove oko rada "Zadrugara".

– Od vojne komande tražiti da se Stojan Miladinović oslobodi vojne obaveze za vrijeme potrebno za organizaciju i održavanje sjednice Upravnog odbora "Zadrugara".

Ad/4

a) imenovanje predsjednika Izvršnog savjeta Opštine

g-din Simić Stevan, predsjednik Komisije za izbor i imenovanje

Komisija raspolaže sa spiskom od 50 školovanih ljudi, koji koristi kod prijedloga za izbor i imenovanje na funkcije u Opštini.

Za predsjednika Izvršnog savjeta Opštine predvidili smo tri kandidata: Dragaš Dušan, Cvjetković Milja i Radišević Đuro. S imenovanim je obavljen razgovor. Radišević Đuro je otišao u drugu jedinicu – u Petrinju, Cvjetković Milja se ne želi prihvatiti funkcije iz razloga što u Opštini radi i njen suprug, pa bi to ličilo na familijarnost (razgovor obavio predsjednik SO – Pojić), Dragaš Dušan je voljan prihvatiti se funkcije predsjednika IS (razgovor obavio Bogičević Jovo član Komisije za izbor i imenovanje).

g-din Bogičević:

Obavio sam razgovor s Dragaš Dušanom i on je voljan da se prihvati funkcije predsjedniak IS. Momentalno radi kao predavač u srednjoj školi u Petrinji, te je danas otišao u Petrinju.

Dragaš Dušan je rođen 1963. godine, živi u Sjeverovcu, završio je Fakultet i po zvanju je diplomirani agronom – VSS. Radio je kao pripravnik – tehnolog u Šašinoj Gredi.

– Komisija predlaže da se za predsjednika IS izabere Dragaš Dušan.

g-din Runjaić:

Predlažem da se za predsjednika IS izabere Mirilović Branko, VSS dipl. inž. strojarstva, koji je voljan prihvatiti se te funkcije, a ima širok krug uticajnih ljudi, koji bi mogli puno pomoći ovoj Opštini.

g-din kap. Gvozdić:

Miriloivć Branko je otišao za načelnika tehničke službe, tražen je posebnom naredbom iz Korpusa.

g-din Mrđenović:

Predlažem da SDS, kao vodeća stranka, dade svoj prijedlog za predsjednika IS.

g-din Janić:

Nama je potreban kvalitetan kadar, bez obzira na stranačko opredjeljenje.

g-din Krčmarević:

Predlažem da prijedloge za kadrovsku popunu u Opštini, tražimo iz baze, od naših boraca sa prve linije. Konkretno da ih obavijestimo o kadrovskim potrebama u Opštini i zadužimo da prijedloge dostave u roku od tri dana.

g-din Očigrija:

Ja ne mogu glasati o izboru predsjednika IS, bez prethodne konsultacije i pribavljenog mišljenja baze.

b) g-din Runjaić:

Predlažem da se za podpredsjednika SO Caprag izabere Abramović Stojan, predsjednik SDS-a i veliki borac.

g-din Pojić:

Mi trebamo imenovati predsjednika IS, a on dalje bira svoje saradnike po resorima.

g-din Krčmarević:

Skupština odlučuje o izboru sekretara SO, koji nam je neophodan i ne vidim razloga da ne izaberemo osobu koja će to raditi.

g-din Simić:

Nama se stručni kadar osipa iz razloga što im ne pružamo šansu, ljudi odlaze dalje i snalaze se. Imamo tri čovjeka sa višom upravnom školom, ali ako ovako nastavimo raditi i razmišljati ne vjerujem da će se i oni htjeti prihvatiti poslova sekretara.

g-din Miladinović S.

Baza je izabrala delegate, znači ima povjerenja u njih, prema tome mogu glasati u ime baze.

dr. Nenad Vukosavljević:

Trebamo izabrati stručnog i komunikativnog čovjeka za funkciju predsjednika IS. Interesiraju me uslovi koji su u sistematizaciji.

g-din Pojić:

U Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta stoje slijedeći uslovi za predsjednika IS:

– VSS ili VŠS sprema odgovarajuće struke
– tri godine radnog iskustva u struci

g-din Tepić:

Nemojmo anulirati Komisiju, dali smo joj zadatak i ona ga je obavila, na nama je da donesemo odluku o izboru.

g-din Mrđenović B.

Predlažem da se za predsjednika IS izabere dr Nenad Vukosavljević.

ZAKLJUČCI:

a) Na iduću sjednicu Skupštine pozvati predložene kandidate za predsjednika Izvršnog savjeta. Dragaš Dušan, Mirilović Branka, Cvjetković Milju i dr Nenada Vukosavljevića, da iznesu svoje mišljenje i viziju rada, kako bi odbornici mogli donijeti odluku o izboru najkvalitetnijeg čovjeka.

Na sjednicu pozvati i Abramović Stojana predloženog kandidata za funkciju podpredsjednika SO.

b) Odbornici SO trebaju informirati svoju bazu o kadrovskim potrebama u Opštini i predloženim kandidatima, te da na sjednicu dođu s konkretnim stavovima baze.

Ad/5

g-din Mrđenović

Predlažem da se iznađe mogućnost otvaranja autobusne linije bar jedan dan u tjednu da ljudi mogu otići u kupovinu ili obaviti druge potrebe van područja naše Opštine. Predlažem da se linija otvori prema Kostajnici, jer tamo ljudi više gravitiraju, nego prema Petrinji.

g-din Miladinović:

Predlažem da se na iduću sjednicu pozove Slobodan Abramović s kojim smo imali dogovor i odluku o otvaranju autobusne linije prije mobilizacije.

g-din Očigrija:

Predlažem da se sjednica SO održava nedeljom zbog slobodnog prostora u Školi (nema nastave).

ZAKLJUČCI:

1. Iduća sjednica Skupštine održat će se u nedelju, 18.04.1993. godine s početkom u 10.00 sati.

Poslati pisane pozive svima koji trebaju prisustvovati.

2. Na sjednicu obavezno pozvati Slobodana Abramovića, radi dogovora u vezi otvaranja autobusne linije.

Sjednica završila s radom u 13.45 sati.

Zapisničar:
Ljuba Hrnjak, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-DASK-SACPE – 609., kut. 1.

206

1993., travanj 13.
Dvor na Uni

Zaključci s 23. sastanka predstavnika UNPROFOR-a i Štaba za suradnju s UNPROFOR-om u RSK održanog u Kampu UNPROFOR-a

---

Z A K LJ U Č C I

sa 23. sastanka Štaba za saradnju sa UNPROFOR-om i predstavnika UNPROFOR-a održanog 13. IV. 1993. godine u Kampu UNPROFOR-a.

Sastanak je počeo u 10,15 sati a otvorio ga je komandant logora major Andersen.

SASTANKU SU PRISUSTVOVALI:
PREDSTAVNICI ŠTABA:
1. Vuišak Milan, predsjednik Izvršnog savjeta
2. Cvetojević Matija, direktor JKP[414] "Dvorkom"

PREDSTAVNICI UNPROFORA:
1. major Lungs Andersen, komandant logora Dvor
2. Lindholm Frank, komandir civilne policije UN
3. J. H. Madsen, komandir čete Divuša
4. major Hyrup, predstavnik Glavnog štaba iz Kostajnice
5. Stephane Jaquemet, načelnik Ureda Visokog komesarijata za izbjeglice u Topuskom

OSTALI:
1. Radojčić Milan, zamjenik načelnika Stanice javne bezbednosti Dvor
2. Živković Milan – stranka iz Kotarana
3. Živković Dušan – stranka iz Kotarana
4. Živković Mirko – stranka iz Kotarana
5. Miličević Milan, rukovodilac Fonda socijalne zaštite

---

[414] Javno komunalno poduzeće.

PREVODILAC: prof. Mira Grbić
ZAPISNIČAR: Nada Zuber, referent za pripremu sjednica Izvršnog savjeta SO Dvor

Major Andersen upoznao je prisutne da je Lindholm Frank bio zamjenik komandira civilne policije UN, a da je sada komandir CPUN.[415] Također je iznio da su obavješteni od strane Vlade da se ne mogu kretati nigdje vani i razgovarati sa mještanima, što znači da ne mogu rješavati zahtjeve za zemljište.

Zatim je predsjednik Štaba Vuišak Milan pozdravio prisutne i zaželio sretan rad novom komandiru Civilne policije UN, te obrazložio da je stav Vlade takav zbog trenutne situacije, ali da to ne sprečava da se sastajemo i dalje, te smatra da će se naći rješenje na višem nivou između Komande UNPROFOR-a i republičkih vlasti Krajine.

Nakon toga je major Andersen upoznao predstavnike Štaba da je Glavni štab RSK poslao u međunarodnu štampu da je grupa danskih vojnika otvorila vatru na šefa korpusa u Blinjskom Kutu. Odgovorio je da danski vojnici nisu nikad pucali, mada su nekad bili primorani da pucaju u samoodbrani zbog ponašanja vojnika teritorijalne odbrane. Madsen je izjavio da je to propaganda i da danski vojnici nisu nikad opalili ni jednog metka.

Obzirom da su ovo problemi iz vojne oblasti, to će se po riječima predsjednika Vuišaka oni rješavati na nivou jedne i druge komande, a sastanak je dalje nastavljen uobičajenim redoslijedom. Vuišak je majoru predao 2 zahtjeva: 1 za štetu i 1 za uzurpaciju, te dopunjeni zahtjev za odštetu Borojević Koje (saobraćajni udes) na osnovi prethodnih zaključaka.

Major Andersen je izjavio da se više ne primaju zahtjevi za rentu iz prošle godine, te da će ih pismeno obavjestiti da se za štetu obrate Vladi opštine.

Zatim je na prijedlog predsjednika Vuišaka raspravljano o popravku puta u Živkovićima. Dodatno obrazloženje dao je Živković Dušan kao zainteresirana stranka. Izjavio je da zbog ovog puta koji je uništio UNPROFOR, on ne može ove godine obrađivati svoje polje, te je prisiljen proljetnu sjetvu vršiti u brdu a tu će biti 60 % podbačaja prihoda. Obzirom da se dosadašnja obećanja nisu izvršila i da put nije popravljen, to je Živković tražio da se sačini ugovor sa komandantom, do kada će put biti popravljen. Također je izjavio da postoji neki akt Ujedinjenih nacija gdje stoji da će se zemljište putevi vratiti u prvobitno stanje (u koliko su boravkom UNPROFOR-a oštećeni).

Major je odgovorio da se takav ugovor ne može sačiniti jer da je to posao Vlade ovdje, a da nema ni dovoljno ljudi da bi završili posao jer su angažirani na drugim zadacima. U raspravi su u vezi ovog problema učestvovali: major Andersen, Vuišak Milan, Živković Dušan, Hyrup. Major Andersen je izjavio da će pitati u Glavnom štabu da se njihova osmatračnica u Živkovićima skloni, te ako se ne ukloni da će nastojati popraviti put ali kad budu imali ljude i tehniku. Također je upoznao stranke da su Kanađani mogli ovdje doći zbog popravljanja puteva ali je rečeno da ne rade ništa prije nego što se predoči čitav plan popravljanja. Zbog toga su Kanađani otišli u drugo mjesto. Živkovići su izjavili da će čekati do 1.V o.g. sa popravkom puta, a tada će staviti rampu. Obzirom da major nije mogao ništa konkretno obećati za navedeni put, to je na njegov prijedlog ova rasprava prekinuta.

Predsjednik Vuišak je upoznao prisutne sa zahtjevom Fonda za socijalnu zaštitu koji je pročitao Miličević Milan. Zahtjev se odnosi na pomoć čiji je jedan dio dostavljen 10.III, dok drugi dio do danas nije i o tome nema obavijesti. Zahtjev je predan Stephaneu.[416] Zatim je Matija Cvetojević istakao do sada posebno dobru saradnju sa danskim bataljonom

[415] Civilna policija Ujedinjenih naroda.
[416] Jaquemet.

i njegovoj pomoći, te predložio da se slučaj sa putem u Živkovićima nastoji riješiti jer da je zahtjev opravdan. Također je potvrdio da postoji zvanično saopštenje UNPROFOR-a da će se po izlasku UNPROFOR-a sa određenog punkta, sve dovesti u prvobitno stanje. Major je odgovorio da će ovo provjeriti, te ako je tačno, da će put popraviti ali ne mogu obećati kada, jer nemaju ljudi. Cvetojević je predložio da se pokuša popravak puta ugovoriti sa Građevinskim preduzećem "Rad" kao ovlaštenom firmom.

Zatim se raspravljalo o ostalim četama. Komandir iz Divuše Madsen je izjavio da je netko sinoć u 23,08 sati pucao iz vozila koje je dolazilo sjeverno od kampa na njihov kamp. Vozilo je produžilo put prema Kostajnici (put iz Oraovice prema Divuši). Zbog mraka i udaljenosti nije se vidjela marka automobila, niti ostale pojedinosti. Ove podatke zabilježio je zamjenik načelnika Stanice javne bezbednosti Dvor, radi otkrivanja počinioca.

Što se tiče čete u Žirovcu, major Andersen je izjavio da je ugovor oko korištenja zgrade potpisan, ali da nisu u redu datumi, te da će ga dostavljati za slijedeći sastanak. Major Hyrup je također upoznao prisutne da je prije 3 dana vojnik na osmatračnici br. 86 u Ćordašići pogođen metkom u leđa sa srpske strane, ali je imao zaštitno odjelo. A ni jedan danski vojnik nije pucao nikad na srpskog vojnika. Major Andersen je istakao često pucanje ispred Kampa-Dvor, te pucanje jednog pijanog čovjeka u kućici policije, što oni do sada nisu isticali. Predsjednik Vuišak je izjavio žaljenje zbog ovih ekscesa, te rekao da je nama ovdje stalo do jednog normalnog života.

Zatim je načelnik Visokog komesarijata za izbjeglice Stephane informisao Štab da će u četvrtak stići pomoć za Dvor i Novi Grad (1-2 kamiona), te da se o tome obavijesti načelnik Stanice Novi Grad. Također je informisao prisutne da je 90 – 100 Muslimana iz Novog Grada dobilo dozvolu za izlaz, te da će se tražiti potrebne dozvole za tranzit preko Krajine. Detalji tranzita dogovoreni su sa zamjenikom ministra unutrašnjih poslova RSK Tošom Paićem, te će o tranzitu biti obavještena lokalna milicija 3 dana prije. U raspravi je učestvovao: Milan Radojčić koji je istakao da će se tehnika prelaza teritorijom opštine Dvor dogovoriti na nivou Ministarstva, te da tu neće biti problema.

Predsjednik Vuišak se zatim obratio gosp. Stefaniju i zahvalio što nas je ponovo posjetio, te mu uručio zahtjev Izvršnog savjeta za obezbjeđenje goriva za prevoz učenika do kraja školske godine, te popunjene obrasce i analize o školama i vrtićima kao što je dogovoreno na sastanku u Topuskom. Posebno je obrazložio značaj zahtjeva za obezbjeđenje goriva. Stefani je istakao da je ovaj problem van njegove moći, ali da će se založiti za njegovo rješenje.

Na kraju sastanka major Andersen je obavjestio skup da se sastanak u slijedeći utorak neće održati jer on ide na dopust. Predsjednik Vuišak mu je zaželio sretan put.

Sastanak je završen u 11,45 sati, a slijedeći će se održati za 14 dana u Kampu.

PREDSJEDNIK ŠTABA:
Milan Vuišak, oec., [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-DASK-SACPE – 610., kut. 12.

207

1993., travanj 15.
Knin

Zamolba MUP-a RSK MUP-u Republike Srbije da potaknu učenike Srednje škole unutrašnjih poslova u Sremskoj Kamenici da dođu živjeti i raditi u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
KABINET MINISTRA
Broj: 08/1-7-697-1/93
Knin, 15. 04. 1993. godine

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
REPUBLIKE SRBIJE
za gosp. ministra Zorana Sokolovića
B E O G R A D

Poštovani gospodine Sokoloviću!

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske Krajine, pored ostalog, ima velikih poteškoća u pogledu stručnih školovanih kadrova za obavljanje poslova milicije.

Povodom toga, znajući da se u Srednjoj školi unutrašnjih poslova u Sremskoj Kamenici školuje i izvjestan broj redovnih učenika koji su rođenjem ili porjeklom s teritorije RS Krajine, došli smo na ideju da Vam se obratimo za pomoć.

Naime, molimo Vas da preko Vaših stručnih službi i uprave škole pokušate animirati učenike završnih razreda, koje smo prethodno pomenuli, a i druge, u pogledu njihovih eventualnih htjenja i želja da žive i rade u RS Krajini.

Ako rezultati pokažu da za to postoji interes, još jednom Vas molimo, ukoliko Vam to ne predstavlja veći problem, da nam izađete u susret i omogućite zainteresovanim učenicima – milicionerima da zasnuju radni odnos u ovom Ministarstvu.

Kako bi znali Vaš stav u pogledu našeg zahtjeva molimo Vas da nas o tome izvjestite.

Za sve učinjeno bili bi Vam veoma zahvalni. Srdačno Vas pozdravljamo!

MINISTAR:
Milan Martić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 3.

208

1993., travanj 15.
Dalj

Potraživanje Općine Dalj od novosadske Industrije mesa "Neoplanta" za naknadu štete zbog odvođenja stoke s daljskih farmi tijekom 1991. godine

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SO SLAVONIJA,
BARANJA I ZAPADNI SREM
OPŠTINA DALJ
Br. 01-31/1-93.
Dalj, 15. 04. 1993.

"NEOPLANTA", Industrija mesa
NOVI SAD, Primorska 90

U toku ratnih dejstava 1991. god. na području opštine Dalj sa farmi tovnih junadi i farmi svinja izuzeta je određena količina stoke radi spašavanja od propadanja po nalogu Izvršnog Veća Skupštine Vojvodine. Celokupna akcija provedena je uz zaštitu Vojske Jugoslavije a kompletan stočni fond preuzet je i odvežen u preduzeće "NEOPLANTA" Novi Sad. Konkretno u datom momentu radilo se o sledećim farmama i sledećoj količini stoke:
1. FARMA LOVAS 743 kom junadi ukupno tež. 278.475 kg
2. FARMA MARINOVCI 869 kom junadi ukupno tež. 318.010 kg
3. FARMA PRKOS –LIPOVAČA 974 kom svinja ukupno tež. 74.555 kg
Od X meseca 1991. g. u više navrata kontaktirano je s naslovom radi konačnog sređivanja odnosa i naplate odnosno povrata preuzete stoke. Tim povodom Ministarstvo poljoprivrede Srpske Oblasti Slavonija, Baranja i zapadni Srem uputilo je i konkretne dopise 04.12.1991. god. i 12.12.1991. vezano za problematiku odvežene stoke.
Reč je o sprečavanju dalje isplate naknade za farmu Marinovci Mesu Bijelo Brdo, što iz tko zna kojih interesa nije urađeno. U pogledu stoke s farme Prkos-Lipovača odnosi su regulisani s ovdašnjim PP[417]–Dalj i smatramo da oko ovog dela nema problema. Obzirom da su na našem području već duže vreme prisutne sumnje oko realizacije ovih nazovi poslova, a čime ih direktno dovodi u pitanje i poverenje u rukovodstvo Oblasti, molimo Vas da nam dostavite celokupnu dokumentaciju vezanu za sređivanje odvoza stoke s farme MARINOVCI I PRKOS – LIPOVAČA tj dokumentaciju koja je sačinjena između Vas i mesta Bijelo Brdo i PP Dalj.
Ovo zahtevamo iz razloga kako bi odbornicima Skupštine Opštine Dalj u datom momentu mogli prezentirati pravo stanje i istinu o učinjenom poslu.
U pogledu farme Lovas, a budući da je napred pomenutim radnjama uništen stočni fond koji nameravamo obnoviti, zahtevamo od naslova da nam isporuči adekvatnu količinu stoke kao naknadu s određenom dinamikom koju možemo zajednički dogovoriti.
U našim predstojećim razgovorima uvažavat ćemo Vaše realne troškove koje ste imali prilikom izuzimanja stoke s farmi.
Smatramo da je preduzeće "NEOPLANTA" navedenim radnjama praktično kreditirana na rok od 2 godine što je i stvarna činjenica koja se teško može osporiti i koja svakako ide u korist NEOPLANTE. Verujemo da ćete shvatiti naše namere i da ćemo ovaj ovaj problem rešiti na najbolji mogući način.
S poštovanjem!

Dostaviti:
1. Predsednik RSK Goran Hadžić
2. Skupština Vojvodine

Predsednik Izvršnog saveta
Opštine Dalj

417 Poljoprivredno poduzeće.

3. Izvršno Veće Vojvodine
4. Oblasno Veće SO SBZS[418]
5. PP-Dalj
6. arhiva

Đorđe Čalošević, [v.r.]
M.P.[419]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 178-102.

209

1993., travanj 20.
Okučani
Iz zapisnika prve redovne sjednice prvog redovnog zasjedanja Skupštine RSK

MAGNETOFONSKI SNIMAK
PRVE REDOVNE SEDNICE PRVOG REDOVNOG ZASEDANJA SKUPŠTINE REPUBLIKE SRPSKA KRAJINA, ODRŽANE U OKUČANIMA 20. APRILA 1993. GODINE

Sednica je počela u 10 č. i 45 min.

Sednicu je otvorio i njome predsedavao MILE PASPALJ, predsednik Skupštine.

MILE PASPALJ (Slušanje himne):

Dame i gospodo, otvaram sjednicu Prvog redovnog zasedanja Skupštine Republike Srpske Krajine u 1993. godini. Pozdravljam sve prisutne poslanike, a posebno želim da pozdravim predsednika Republike Srpske Krajine Gorana Hadžića. Želim da pozdravim Njegovo pravosveštenstvo Episkopa slavonskog vladiku Lukijana (aplauz).

Posebno želim da pozdravim Delegaciju Republike Srpske, na čelu sa dr prof. Nikolom Koljevićem[420] (aplauz). Želim da pozdravim predstavnike sredstava informisanja i da obavijestim poslanike da našu skupštinu direktno prenosi Televizija i Radio Novi Sad. Mislim da prenos Skupštine imamo i preko Radio Beograda.

Ja bih molio poslanike i goste da minutom ćutanja odamo počast poginulim.

(Minut ćutanja) Slava poginulim!

Pre prelaska na dnevni red, Skupština Republike Srpske Krajine broji 270 poslanika. Prisutno je 207 poslanika. Mogu da konstatujem da postoji kvorum za donošenje svih odluka.

Uz poziv za Skupštinu Republike Srpske Krajine, dobili ste dnevni red, koji ću vam pročitati. Na osnovu člana 74. Ustava Republike Srpske Krajine zakazana je Prva redovna sjednica Prvog redovnog zasjedanja i imamo sledeći dnevni red:

1) Usvajanje zapisnika sa prethodne sjednice
Pod 1a), pod tom tačkom – na zahtjev poslanika iz zapadne Slavonije imamo njihov predlog za verifikaciju mandata poslanika iz zapadne Slavonije.
2) Izvještaj Delegacije Republike Srpske Krajine sa pregovora iz Ženeve i rasprava o ponuđenom dogovoru o primjeni Rezolucije 802. Saveta bezbednosti. Mandatar

[418] Srpska oblast Slavonija, Baranja i Zapadni Srem.
[419] Okrugli pečat: RSK, SO SBZS, IS Opštine Dalj.
[420] Potpredsjednik Republike Srpske.

Vlade Đorđe Bjegović, koga smo potvrdili na zadnjoj Skupštini u Belom Manastiru, zamolio me da treća tačka dnevnog reda, gdje treba da bude – Izbor prvog ministra Vlade Republike Srpske Krajine – bude ipak na kraju, pa bih treću tačku dnevnog reda stavili –

3) Donošenje Odluke o osnivanju Zajedničke skupštine Republike Srpske i Republike Srpske Krajine (A p l a u z)
4) Vojno-bezbednosna situacija na teritoriji Republike Srpske Krajine […][421]
27. Izveštaj o radu Narodne banke Republike Srpske Krajine
28. Izbor članova skupštinskih odbora i tijela
29. Izbor ministara, prvog ministra i ministara u Vladi Republike Srpske Krajine

[…] ILIJA KONČAREVIĆ: Poštovani poslanici, obzirom da je predviđena točka dnevnog reda – Donošenje Odluke o osnivanju Zajedničke skupštine Republike Srpske i Republike Srpske Krajine – predlažem Skupštini Republike Srpske Krajine da donese sledeću odluku, tj. da uvrsti u dnevni red ovakvu odluku:

ODLUKA O NEPRIHVATANJU ADMINISTRATIVNE PODELE KRALJEVINE JUGOSLAVIJE KOJU JE IZVRŠILO RUKOVODSTVO ZABRANJENE KOMUNISTIČKE PARTIJE JUGOSLAVIJE KRAJEM NOVEMBRA 1943. GODINE U JAJCU

Obrazloženje: Raspadom Jugoslavije srpski narod na teritoriji po administrativnoj podeli Hrvatske i Bosne i Hercegovine, ostao je kao narod bez svoje države po razbijanju Jugoslavije. Međunarodna zajednica je odstupila od Povelje Organizacije Ujedinjenih Nacija jer je priznala pravo na samoopredeljenje republika, a srpski narod ostao je bez prava na samoopredeljenje naroda – kako to Povelja predviđa. Prema tome, nas više nikakva odluka bilo kakve administrativne podele iz 1943. godine ne obavezuje. Predlažem da se ovakva odluka donese. (Aplauz)

MILE PASPALJ: U ovoj dopuni podpredsednika Skupštine Končarevića, ako nema niko ništa da dopuni, ja bih dao da se njegov predlog uvrsti u dnevni red – upravo sročen ovako kako je Končarević predložio. Predlažem da glasamo o ovoj dopuni.

Ko je "za"?

Ima li ko protiv?

Uzdržan?

Konstatujem da je predlog Ilije Končarevića prošao jednoglasno.

DAVID RACKOVIĆ: Na osnovu prava poslanika da predlaže dopuno dnevnog reda, predlažem dopunu dnevnog reda sa dvije tačke, posle druge tačke:

"Predlog odluke o uskraćivanju prava boravka snaga Ujedinjenih nacija na teritoriju Republike Srpske Krajine", i "Predlog odluke o raspisivanju referenduma za provođenje ujedinjenja sa Republikom Srpskom".

[…]ŠPANOVIĆ:[422] A što se tiče Amandmana, to su kratki amandmani, kojima se definiše Vrhovni savet odbrane, što je novina, mislim, veoma značajna, i još neke stvari koje daju osnov za uspostavljanje Vojske, ovakve kao što je predloženo Zakonom.[423]

[421] Izostavljene su ostale točke dnevnog reda – ukupno 31.
[422] Stojan, bivši ministar obrane u Vladi Zdravka Zečevića.
[423] Riječ je o donošenju Zakona o Srpskoj vojsci Krajine. Vidi dok. br. 118.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ: Hvala Španoviću. Ovaj predlog koji ste čuli dajem na glasanje, u kompletu. Mislim da ste uspeli sve evidentirati.

Ko je za ovakav predlog dopune dnevnog reda, koju je dao Stojan Španović?

Ko je za?

Ko je protiv? (3)

Uzdržan? (niko)

Konstatujem da je predlog Stojana Španovića na dopunu dnevnog reda usvojen i uvršten u dnevni red.

Imali smo Predlog odluke o uskraćivanju prava boravka Ujedinjenih nacija na prostorima Republike Srpske Krajine – predlog poslanika Davida Rackovića.

Ko je za? /7/

Mislim da je Racković to dobro obrazložio.

Ko je protiv?

Predlog Davida Rackovića nije prošao.

Imamo sledeći predlog, a to je "Raspisivanje referenduma na području Republike Srpske Krajine oko zajedničke države sa Republikom Srpskom".

Ko je za?

Ko je protiv? /1/

Uzdržan?

Konstatujem da je predlog prošao.

Dakle, ova dopuna je usvojena.

Molim vas, posle glasanja nemojte da tražite reč.

(Žamor u Sali)

Mi nismo dnevni red zatvorili. Slobodno dajte dopunu. Mi ćemo glasati o Vašoj dopuni.

Izvolite.

[…]PREDSEDNIK MILE PASPALJ: […]Predlažemo na drugu tačku dnevnog reda, a to je:

IZVEŠTAJ DELEGACIJE REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE SA PREGOVORA IZ ŽENEVE I RASPRAVA O PONUĐENOM DOGOVORU O PRIMENI REZOLUCIJE 802. SAVETA BEZBEDNOSTI

Molio bih predsednika Republike, vođu Delegacije da obrazloži.

GORAN HADŽIĆ: Vaše pravosveštenstvo, gospodo predsedavajući, dragi gosti, dame i gospodo narodni poslanici, polazeći od mandata i stava prethodne, ove prve vanredne Skupštine u ovoj godini iz Belog Manastira,[424] Delegacija koja je predstavljala narod Republike Srpske Krajine u Ženevi, rukovodeći se prije svega sa opravdanim stavom i opravdanim prigovorom koji smo dobili – što nismo dogovore koji su se postizali češće stavljali na odlučivanje na našoj skupštini, mi smo se rukovodeći time – danas opredelili da stavimo na dnevni red ovu tačku, da vi o njoj odlučite. Paraf koji je tamo stavljen ne znači pristanak, nego samo ima privremeno značenje do Skupštine, i u tački 7. tog sporazuma se kaže da će sporazum biti verodostojan kad ga naša Skupština prihvati.

Odmah polazim od toga, bez obzira na "da" ili "ne" ove skupštine, mislim da je velika stvar da smo na međunarodnom planu afirmisali našu Skupštinu i da kopredsednici, samim

[424] Skupština je održana 23. ožujka 1993., vidi: Dok. br. 177.

tim, simbolično gledano, i međunarodna zajednica očekuju stav naše Skupštine, koja za sada, nažalost, nigde nije priznata, ali čini mi se, ako ovako nastavimo i ako budemo istrajni u našoj borbi, da će i priznanje naše države i naše Skupštine doći na red.

Ja ću ovde da vam iznesem svoj stav i razmišljanje, bez ikakvih obaveza – da kažem, i za jednu i za drugu stranu, za razliku od prošle Skupštine kad je naš izveštaj, na neki način, morao biti prihvaćen, jer bi u protivnom, znači, da nije prihvaćen, ja morao da podnesem ostavku. Ovde se radi o mom mišljenju i sve ovde što raspravljamo biće naša interna stvar i odlučićemo onako kako se budemo dogovorili.

Osvrnuo bih se samo na neke činjenice koje su jasne i koje ne može niko da pobije, a to je da je agresijom Hrvatske od 22. januara Tuđman, objektivno, to se sad već vidi – napravio veliku i vojničku, ali ne toliko veliku vojničku, koliko političku grešku i da nam je – to je sad već jasno – olakšao pregovaračke pozicije i našu poziciju na međunarodnom planu.

Trenutno je na okupiranim teritorijama hrvatska vojska i hrvatska vlast. Mi smo poslije 22. januara uspjeli da oslobodimo dio te teritorije i najznačajniji dio je selo Škabrnja, koje smo oslobodili i koje je pod našom kontrolom.

Po ovom sporazumu, o kome mi danas treba da raspravimo, veliki dio onog što tamo piše je prihvatila Skupština u Belom Manastiru.

Sporan je aneks sporazuma, odnosno naša reč da nećemo do političkog rešenja ulaziti na tu teritoriju sa našom policijom i, podrazumeva se, vojskom. Hrvatska treba da se bezuslovno povuče i sa vojskom i sa policijom sa tih teritorija. To znači, na tim teritorijama je Hrvatska i mi tamo ne možemo doći nikako, osim da dođemo vojnički, da to vojnički oslobodimo – za šta se ja lično zalažem, ili na ovaj drugi način – da pokušamo da to politički kapitalizujemo.

Za sve stavove imam razumevanje i sam razmišljam i dosta [sam] razmišljao, i na početku sam bio vrlo za ovaj prvi stav, koji je protiv. Međutim, došao sam do zaključka da treba o svemu raspraviti i kad iskristališemo stav – treba da zauzmemo jasno jedinstven stav.

Sve bih shvatio – protivnike ovog stava – da smo mi uspjeli čitavu teritoriju da oslobodimo i da sad neko od nas traži da mi treba da se povučemo i da to prepustimo UNPROFOR-u. Nažalost, mi to nismo uspjeli osloboditi vojnički i mislim da bi bio dobar pokušaj naše dobre volje da prihvatimo da preko UNPROFOR-a tamo se vratimo. Ja lično da vam kažem, nemam poverenja u UNPROFOR i siguran sam da to nećemo ostvariti. Ne daj Bože da se taj princip prihvati. Onda bi po tom principu, kažem – ne daj Bože – to se sigurno neće ostvariti, UNPROFOR tako vraćao i neke druge teritorije koje mi kontrolišemo. To se sigurno neće desiti, ali dobro je da se taj princip prihvati i da se o rezolucijama Saveta bezbednosti raspravlja posle pristanka ob[je] strane, a ne da se one provode bezuslovno, jer Rezolucija 802. na našu veliku žalost, to je jedina rezolucija koja je za nas malo pozitivna. Sve ostale rezolucije koje se donose, uopšte uzevši, ne samo za našu Republiku i za našu otadžbinu, nego za našu čitavu srpsku otadžbinu, sve su na našu štetu. Ako ova skupština traži princip bezuslovnog ispoštovanja Rezolucije 802. i da se to prihvati – znam da se neće prihvatiti, ali da bi se prihvatilo, to znači da bi se i druge rezolucije po istom principu prihvatale, što bi bila velika nesreća za naš narod. Ne bih nabrajao sve rezolucije, ali samo bih spomenuo rezolucije 762., 769. i 815.

U svakoj drugoj opciji, ako se ostvari ono kako pesimisti gledaju, a ja isto gledam kao pesimista i shvatam da ništa nećemo dobiti s tom vlasti UNPROFOR-a, da nam predstoji u drugom koraku da se vojnički organizujemo, pregrupišemo i da taj teritorij, koji nije veliki, gledano na karti, ali je veliki za nas, jer smo rekli da ni jedan dio teritorije koji mi kontrolišemo nećemo prepustiti i napustiti, da to vojnički oslobodimo. To znači da svi stavovi

koji su išli i koje sam čitao po novinama, opravdane bojazni, koje su bile – to priznajem, ali ko je rekao da neko trguje teritorijama Republike Srpske Krajine, to nije tačno. Bez obzira kakva će biti odluka ove skupštine, da ili ne, to ne znači da neko trguje teritorijom, jer zašto bi mi u startu trebali da se plašimo ako kažemo da će doći UNPROFOR i vratiti tu zemlju onome kome pripada? To je zemlja srpska i pripada srpskom narodu. Ako on to ne bude vratio, mi smo uvek tu gdje smo i to je na vojnoj opciji, da vojnički napredujemo.

Ja ovo sve govorim zato što ima novih momenata od Belog Manastira do danas. Verovatno, budući da ste po prirodi, ne po želji, nego po prirodi posla i po prirodi kako smo se rodili – da se moramo baviti politikom i svi znate šta se dešava našem narodu i kakvi su se crni oblaci nadvili nad naš narod, ne našom zaslugom – ove sankcije koje se pojačavaju i spremaju za 26, ovo što našoj braći, odnosno nama, pošto smo već – to je vidljivo – jedna teritorija, nadam se da će to tako biti i šire, a ne samo mi i Republika Srpska; što se nadvija nad nas, trebali bi da malo te oblake pomerimo i da malo sunca sine prema našoj dobroj volji, odnosno da svijet shvati da su Srbi i za neku mirnu opciju i za neku dogovornu opciju. Ja vam kažem ovo kao svoje lično razmišljanje. Ja bih želio da čujem pojedinačno. Svaka druga razmišljanja neću smatrati i nemojte vi smatrati da sam ja neki mekši Srbin i da ja želim da trgujem teritorijom srpskom, nego samo vam ovo kažem da shvatite u kojoj se situaciji nalazimo, da smo posle hrvatske agresije imali pregovaračku inicijativu i da smo nažalost kakvo-takvo razumevanje imali u svetu, kažem nažalost, jer ovi svi drugi srpski pregovarači nisu imali nikakvo razumevanje, jer su se prema svima ostalima odnosili sa sankcijama, a nas su nekako shvatili, jer smo mi taj dio koji je ugrožen, koji je napadnut i koji se brani. Tu poziciju bi trebali da očuvamo, ali ne po svaku cenu, već u trećoj ili četvrtoj tačci se sprema ovo naše ujedinjenje; znači, naš odgovor na eventualno prestanak svih mogućih opcija, demokratskih za rešavanje naših problema. Udružićemo se u jednu državu, stati pod jedan barjak i odbraniti srpstvo. Ali, dok ima imalo i teoretske šanse da se pred nama samima, pred našim pokolenjima, da skinemo sa sebe odgovornost, da smo mogli nešto da izvučemo i mirom, da smo mogli da spasimo jedan srpski život više – ja bih vas molio da o svemu razmislite i kako vi budete odlučili tako će biti.

Hvala vam!

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Hvala.

Izvoli Rade.

REDE LESKOVAC:

Poštovani poslanici, Vaše pravosveštenstvo, dragi gosti i dragi prijatelji, postoje mjesta na zemlji gdje je istorija neizbježna, kao nesreća na drumu. Osjećam danas da je ovdje nadomak Zagrebu, gde ipak nismo čuli “Danke dojčland”, nego sa ponosom “Bože pravde” – istorija neizbježna.

Veoma sam pažljivo saslušao izlaganje predsednika Republike i nastojaću da moj monolog bude odmjeren, kratak, ali i sa jasnim ciljem.

Tačno je da smo svi mi za demokratski dijalog, za dogovor i za sporazum. Ali, mi smo za takve mirovne procese sa onima koji poštuju integritet i biće srpskog naroda, koji poštuju njegovu čast i dostojanstvo i pravo da ostanu svoj na svom.

Mislim da delite moje mišljenje da nam ta druga strana ne nudi ništa od toga, već jednostavno iseljenje ili istrebljenje. Mi na to ne smijemo pristati.

Ne želim nikoga uvlačiti u opšti svjetski rat, kao ni vi. Danas su me u Banja Luci probudili avioni NATO pakta u niskom letu. Razmišljao sam o svojoj djeci, verovatno kao

i vi o svojoj i o tome zašto smo baš danas u Okučanima, tu ante portas Zagrebu. Mogli smo održati ovde Skupštinu prije godinu dana – kada je sasvim sigurno trebalo dizati moral srpskom narodu na ovim prostorima i uopšte na prostorima Republike Srpske Krajine.

Ženevski dogovor nudi nam mogućnost da pristanemo na mir, ali po cenu da se sa okupiranog prostora povuku naše policijske snage i naše zakonodavstvo. Da li je to po Vensovom planu? Vensov plan je rekao da će prihvatiti zatečeno stanje. Znači, i one policijske snage i ono zakonodavstvo koje se nađe u tom trenutku.

Mi smo na taj Vensov plan pristali i mislim da nismo pogrešili. Razmislite dobro da li imamo pravo potpisati aneks kojim ćemo prihvatiti činjenicu da naše zakonodavstvo i naša policija odu sa krajiškog prostora i da li to tada ostaje krajiški prostor?

Obrazlaganja kako će se na tom prostoru postaviti tzv. ad hok zakonodavstvo, ja ne znam. Ja nisam čuo za nikakva ad hok zakonodavstva. To su zakonodavstva od slučaja do slučaja. A, vidite da ne možemo da se složimo oko Skupštine u Vukovaru, a ne da se složimo na nekakvo ad hok zakonodavstvo na prostoru Krajine.

Tačno je da je Rezolucija 802. – bezuslovno povlačenje Hrvatske sa ovog prostora – i među mnogim rezolucijama jedina povoljna za nas, ali molim vas lepo, ni Rezolucija 752, ni Rezolucija 762, ni Rezolucija 815, ni 816. nisu donešene nakon nekakvih silovitih ulazaka srpskog naroda na nečiju tuđu teritoriju.

Vensov plan kaže da će se odluke iz Vensovog plana i svih rezolucija provesti onda kada se za to steknu uslovi. Međutim, upadati na prostor Republike Srpske Krajine agresijom, oružjem, ubijati djecu na našem srpskom prostoru i za to ostati nekažnjen, znači svojevoljnu pobjedu pretočiti u političku. To mi Hrvatima ne smijemo dozvoliti.

Draga braćo poslanici, imao bih još mnogo toga da kažem u prilog odbijanju potpisivanja ovakvog sporazuma. Danas na sebe preuzimamo veliku odgovornost ukoliko potpišemo aneks i dozvolimo da nam UNPROFOR na ovom prostoru bude gospodar.

Ja se slažem sa predsednikom da ćemo se mi organizovati, da ćemo postrojiti armiju i da trebamo vratiti prostor, ali onda, gospodo, moramo da napadnemo UNPROFOR. To već nije ni u skladu ni sa Vensovim planom, a ni sa našim željama i opredeljenjima.

Zato je najbolje rešenje da postupimo kao i naša braća u Republici Srpskoj, koja nisu pristala ni na kakve ucjene, ni na kakve blokade, ni na kakve torture koje su imali – pratili smo svi to – i od strane Sajrusa Vensa i od Roberta Ovena i od Butrosa Galija i od svih drugih. Svestan sam činjenice da je naša matica Srbija i Savezna Republika Jugoslavija izložena velikim pritiscima, da se na ovom prostoru nalazi 800.000 izbeglica, da je Srbija u ekonomskoj krizi, da je nad njom primenjena strašna hermetička blokada. Svestan sam, isto tako, da Srbiju razdire jedna nerazumna anacionalna opozicija, ali gospodo, svestan sam i da srpski narod mora ostati svoj na svom. Ovo su presudni istorijski trenuci.

Ovde je gospodin Nikola Koljević. Žao mi je što nije i gospodin Radovan Karadžić da javno izrazim divljenje srpskih radikala iz Krajine, a vjerujem i čitave Jugoslavije za njihovo dostojanstveno i časno držanje u borbi sa svim međunarodnim akterima za slobodu srpskog naroda. (A p l a u z)

Nisam ovde govorio ni kao član Srpske radikalne stranke, ni kao član bilo kog foruma, već kao Srbin i građanin Republike Srpske Krajine.

Dragi moji poslanici, ovaj dokument nemojmo potpisati, jer ćemo potpisati početak kraja raspadanja naše teško stečene slobode i Republike Srpske Krajine.

Hvala vam! (Dugotrajan aplauz)

MILAN TREŠNJIĆ: Ja sam poslanik Trešnjić Milan iz Daruvara. Dame i gospodo poslanici, gospodine predsedniče, gospodo draga, ovaj dokumenat ovdje ili sporazum, koji je ovdje dat nama u materijalima, za mene predstavlja izdaju, izdaju Republika Srpske Krajine i čitavog srpstva i čitavog srpskog naroda. Kad to kažem, imam argument za to.

Ovaj dokumenat su objavile mnoge inostrane TV kompanije, objavile su mnoge novinske kuće, nalazi se u Nju Jorku, Ženevi, nalazi se kod Ovena, Vensa i kod ustaša se nalazi. Hvala Bogu, nalazi se i kod nas.

Ne znam da li gospodin Jarčević[425] ima ovlaštenja i platformu da potiče ovaj dogovor o primeni Rezolucije 802. Ovo što je urađeno, to je naš poraz. Evo zašto.

Mi smo u ovom dokumentu tretirani kao lokalne srpske vlasti, a ne kao državna delegacija Republike Srpske Krajine, kao država. To ovde piše, gospodo. Ja nisam to izmislio. Ovde piše: "Vlada Republike Hrvatske i lokalne srpske vlasti". Zašto nismo državna delegacija? Zašto nismo Republika Srpska Krajina? Zašto smo to dozvolili?

(Upadica s mesta, koja se ne razume)

Predali smo nešto.

Drugo, predali smo nešto što je bilo u našem posedu. Predali smo most Maslenicu, predali smo Aerodrom Zemunik i branu Peruča.

Treće, stavljamo naše teško naoružanje pod kontrolu UNPROFOR-a.

Četvrto, izgubili smo mnogo hrabrih i odvažnih boraca, izgubili smo mnogo civila, izgubili smo mnogo djece. Ja se pitam: za šta, za koga, za čega?

Peto, ako ovako budemo pregovarali, draga gospodo poslanici i ostali, nikada mi nećemo imati svoju državu, nikada – zapamtite to! Mi moramo imati svoju platformu i moramo nastupati sa platformom.

Gospodo, ja autonomiju i lokalnu samoupravu ne želim. To sam mogao imati i prije rata, ali ja to nisam htio. Pitam gospodina Paspalja, za potpisivanje Daruvarskog sporazuma od 18. II u igri je bilo oko 200.000 maraka. Koliko je maraka bilo za potpisivanje ovog sporazuma, ja Vas pitam?

Ja se moram sa tri do četiri rečenice da udaljim od dnevnog reda, ako to dozvoljavate, ali ima smisla, vidjećete.

Oblasno vijeće zapadne Slavonije na čelu sa Veljkom Džakulom u pregovorima sa UNPROFOR-om je postiglo dogovor da narod zapadne Slavonije se može vratiti u 22 sela bućkog kraja – mi to zovemo bućki kraj. To vam je od Pakraca prema Slavonskoj Požegi, za one koji ne znaju. Taj prostor sada drže ustaše. Mi nemamo kontrolu nad tim prostorom.

Međutim, naš narod želi da se vrati, ali ne pod ustašku vlast, gospodo, nikada! UNPROFOR garantira da će on imati ingerenciju tamo. Znači, UNPROFOR je tamo, isto što se sada dešava u Maslenici, na aerodromu. Znači, UNPROFOR je taj koji garantira.

Mi to osuđujemo kao izdaju. Proglašavamo Veljka Džakulu za izdajnika i sve one koji su pregovarali. Stanimo malo ljudi. Pa daj pogledamo dokumenat koji piše ovdje. Pogledajmo onaj dokumenat. Onaj dokumenat nikoga ne obavezuje. Ovaj dokumenat obavezuje. Bez obzira što ćemo mi reći "ne" ili "da", ja mislim da ćemo mi reći "ne", ali ovaj dokumenat obavezuje. Zapamtite to!

Znači, naš narod se vraća, bez ispaljenog metka, bez ijedne žrtve – mi dolazimo na svoja porušena sela. Mi želimo da se vratimo svojim kućama. To su čisto srpska, etnička sela i mi imamo pravo. To je najviše naše pravo što ga možemo imati ovog momenta – da se vratimo svojim kućama, a vi to morate shvatiti da je to naša želja.

[425] Slobodan, ministar vanjskih poslova RSK.

Za takav postupak Oblasno vijeće i ljudi koji su učestvovali u pregovorima, bili su proglašeni izdajnicima – od strane gospodina Paspalja, od bivše Vlade gospodina Zečevića[426] i, naravno, gospodina predsednika Hadžića.

Gospodo, na vama je da procenite da li je to izdaja ili ne. Ja neću ovog momenta da ja budem sudac. Budite vi, ali ja vam moram reći da narod zapadne Slavonije želi da se vraća svojim kućama. Vi to morate shvatite, ali ne pod ustašku vlast i zakone, što gospodin kaže. Ne – budite sigurni! .Narod zapadne Slavonije, gospodo, živi za dva obroka dnevno. Za dva obroka dnevno javna kuhinja je u zapadnoj Slavoniji. Evo šta jedemo: za ručak jedemo pasulj, uveče jedemo rižu; sutra jedemo grah i uveče rižoto. I mi smo zadovoljni! Niko nije digao glavu. Zadovoljni smo. Čekamo povratak.

Na kraju, da završim (vidim da neki ljudi negoduju, ali dobro, to je njihovo pravo), sa time da niko nema pravo bilo kakvog potpisa, bez ove skupštine i da se to više ne dešava. Ovo što je ovdje potpisano, za mene je to potpis gospodina Jarčevića, Lerotića[427] i Ovena.[428] Bez obzira što će mi sada reći, ali to je potpis.

Hvala lijepo!

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Za reč se javio ministar Vojin Šuša.

VOJIN ŠUŠA:

Dame i gospodo poslanici. Sada ću govoriti kao poslanik i kao Srbin.

Može se zaista povući paralela između ovoga što bi moglo da se desi povratkom zapadnih Slavonaca na svoja ognjišta i onoga što bi se moglo desiti da predamo ustaškoj okupacionoj vlasti ono na čemu će u početku biti UNPROFOR.

Evo zbog čega?

Teško je pretpostaviti da će Srbi vratiti nešto što su vojnički izgubili i na tom prostoru sačuvati svoja ognjišta i sebe. Ognjište kako-tako, ali sebe nikako. Ako se sačuvaju fizički, duhovno izvesno neće. Ako se pristane na odredbe sporazuma, po kome se na jednom velikom prostoru Republike Srpske Krajine, na početku uspostavlja kontrola zaštitnih snaga UNPROFOR, pristalo se de facto na protektorat koji će tamo biti obavljan kroz jedan period, koji je ne tako dug, posle čega će izvesno na taj prostor ponovo doći hrvatske okupacione vlasti.

Treba svima postati jasno, a razmišljati drugačije, biće prava iluzija. Ono što vojnički izgubimo mi više nikada, nikakvim političkim pregovorima vratiti nećemo, zbog toga što međunarodna javnost Hrvatsku tretira kao priznatu državu, a mi smo, reče to nedavno, gospodin lord Oven, pobunjenici sa kojima svet zna šta i kako treba raditi.

Neka vas ne zavaravaju međunarodni standardi i norme, odredbe Haških povelja, dokumenata i svih onih esecijalnih i bitnih fundamentalnih akata na kojima je počivao moderni svet od perioda 1945. godina pa na ovamo. Svi su oni pali u vodu onoga časa kada je jednom narodu po tom principu uskraćeno pravo na samoopredeljenje. To je nas pogodilo.

Sve drugo je čista farsa.

Zaštitne snage UNPROFOR-a su sve manje zaštitne, a sve više snage.

Danas je na nama teška odluka.

[426] Zdravko.
[427] Zvonimir, pregovarač Republike Hrvatske.
[428] David Owen.

Ili ćemo pristati da umremo klečeći ili ćemo pristati da se borimo i tada verovatno mnogo stradamo, a možda neko od nas i pretekne sve ovo i bude u stanju dokazati kako se prema nama činila teška i velika nepravda.

Ja kao poslanik neću glasati za sporazum.

Ja ću kao poslanik glasati protiv njega. (Aplauz).

PREDSEDNIK MILE PASPALJ: Za reč se javio Rađenović Mile.

RAĐENOVIĆ MILE: Poštovani predsedniče, poštovano predsedništvo, poštovane kolege poslanici, poštovani gosti. Mnogo vremena dana, kao i ranije, izgubismo pregovarajući i dogovarajući se i ne razlikujući ili ne ceneći mnogo bitno od nebitnoga.

Pa, nemojmo stalno retroaktivno delovati o onome što je prošlo, a sebi prepisivati slavu ili neke slavopojke.

Pozivajući se na slogu, zajedništvo – moramo uvažavati osnovne faktore, bez kojih to ne možemo ostvariti. A to je da se postigne određeni cilj – treba volja, moral, znanje i sposobnost. Da se to uradi – potrebna su sredstva. Dobro, mi svi znamo.

Ali, poštovane kolege poslanici, želim da vam kažem da se ne slažem niti ja, niti narod, koji predstavljam iz zapadne Slavonije, a to je ovaj zapadni dio Slavonije, čiji sam ja poslanik, da se Maslenički most i put prema Zadru proglasi za "plavi put" i da ga kontroliše isključivo UNPROFOR.

Zašto?

Zato što gospoda predstavnici Ujedinjenih nacija – Vens i Oven, kao i (nejasno ime) žele da nas prevedu žedne preko vode. Našu teritoriju koju su ustaše okupirale treba da damo na korišćenje svima, a na tom delu naše teritorije Ujedinjene nacije bi imale isključivo uspostavljenu vlast, kao i u ostalim dijelovima "ružičaste zone" gde bi hrvatska vlast vremenom od UNPROFOR-a preuzela nadležnost nad tim našim dijelom teritorije.

Kad Hrvatskoj to bude odgovaralo – UNPROFOR će reći da su se za to stvorili uslovi, poverenja. To znači da mi ne bi mogli da računamo na našu teritoriju.

Da, gospodo, ako se sada to dozvoli, sada je to Maslenica i put za Zadar. A sutra? Sutra će to biti auto-put Paklenica-Bregalik, pa železnica i tako u nedogled. Pod plaštom šire javnosti i Ujedinjenih nacija mi bi morali davati dio po dio Republike Srpske Krajine na korišćenje, ali da to čuvaju Ujedinjene nacije, a oni za kratko vrijeme predaju Hrvatskoj, naravno kada za to daju mig dežurni policajci – Nemačka i Sjedinjene Američke Države. Oni će sa Hrvatskom i UN oceniti kada su to stvoreni uvjeti i kada su se smirili pobunjeni Srbi.

Zato zahtevamo od ove Skupštine da ne dozvoli da se potpiše bilo kakav akt, kojim bi bila oštećena Republika Srpska Krajina, ili direktno ili indirektno, jer to nije zaslužio srpski narod koji je dosta iskrvario i još krvari, braneći goli život o otadžbinu.

Moramo energično zahtijevati da se Hrvati vrate tamo gde su bili prije agresije na Republiku Srpsku Krajinu od 22. januara 1993. godine.

A, kada se vrate, i kada budemo svoj na svome, u tom dijelu Republike, tek tada će se stvoriti uslovi za pregovore o povlačenju oružja i prekidu vatre, kao i u ostalim okupiranim dijelovima Republike Srpske Krajine od agresora Hrvatske, mislim ono kada se sve povuče sa "ružičaste zone". Tada ćemo se dogovoriti i o tome, pod kojim uslovima ćemo pustiti magistralne puteve u funkcije preko Republike Srpske Krajine. Da se sve prometnice koje idu preko Republike Srpske Krajine kontroliše naša carina i naša milicija, te da mi garantujemo slobodan i bezbedan prevoz svakom stranom državljaninu, ako njegova zemlja garantira našem Srbinu da može preći njegovu zemlju bezbedno, kao i on našu. To znači uzajamno priznavanje i poštovanja kako država međusobno, tako i građana.

Smatram da Srbi imaju pravo da to traže od Savjeta Ujedinjenih nacija, jer su oni svoj na svome. Oni na taj način brane svoju nejač, svoju otadžbinu i Republiku Srpsku Krajinu.

Naša je obaveza da se branimo od agresora, ako i od izdajica, kao i oni koji su potpisali Daruvarski sporazum i išli za vreme agresije Hrvatske na Republiku Srpsku Krajinu, da potpisuju sa njima nekakve malverzacije. Uvodeći sankcije, imperijalizam nastoji da nas pod okriljem Ujedinjenih nacija baci na kolena. Ali, kod Srba ne ide to tako!

On je stvorio drugi efekat. Mi više nismo u rovu jedan. Sada je jedan svakih deset. Prima deset ustaša više na sebe. Nema od nas prodaje. Branimo naše domove, našu otadžbinu, naš narod i našu nejač. Zato se treba boriti svim silama i nedopustiti neprijatelju da nas pokoleba i zavadi. Tražimo da se održi svesrpska skupština i da se tamo uzmu jedinstveni pravci za borbu za opstanak srpskog roda i poroda.

Tražimo da se spoji Republika Srpska Krajina i Republika Srpska. To je od životnog značaja, naročito za ovaj deo ovde zapadne Slavonije koji nema ni srednje škole da obrazuje svoju djecu, ni razvijanje privrede, a ni trgovačke mreže, pa tako naš kninski dinar vredi samo u Okučanima i u par sela oko Okučana.

Za taj isti dinar, nažalost, mi u Republici Srpskoj za sada ne možemo kupiti ništa. Tako smo osuđeni ovde da se borimo još i sa tom golgotom.

Nebojte se, neće zbog ovog narod i borci zapadne Slavonije pokleknuti i predati Tuđmanu teritoriju, mada ima među nama i onih, čuli ste malo prije, koji žele to i šuruju sa Tuđmanom.

Dajte, dok se čuje i jedna puška i jedno srce dok kuca – ovo je Republika Srpska – a nije Hrvatska. (Dugotrajan aplauz.)

Mi već treću godinu umjesto da gnjavimo i teramo krvave fašiste, koji ne znam po koji put krvave svoje noževe i čine leševe od srpskog naroda, nemamo sa njima šta pregovarati, ni očekivati od bilo koga. Kako god se taj zvao ustupanja, jer za svaki njegov ustupak Srbin će u narednom činu biti potlačen još niže.

Neka im učinimo jednom za uvijek i postavimo čvrste granice između njih i nas, da se zna čija je ovo teritorija, čija je ovo otadžbina i čija je ova zemlja i ko je gde gospodar.

Toliko. Hvala. (Aplauz).

PREDSEDNIK MILE PASPALJ:
Ima reč Milanko.

DRAGAN MILANKO: Kolegice i kolege poslanici, poštovano predsedništvo, vaše Pravosveštenstvo, gospodine predsedniče, dragi gosti, sve vas skupa pozdravljam. Ja sam Dragan Milanko poslanik iz Obrovačke skupštine. S obzirom da je ta opština zadešena najdirektnijom agresijom od 22. januara 1993. godine, dozvolite mi da nekoliko kažemo i mi sa tog terena. U početku, moram izreći zamjerke jednom i drugom predsjedniku, i Republike i Republičke skupštine, što nisu našli za shodno da nas u ova tri mjeseca agresije posete na licu mjesta.

Sinoć kada sam išao na ovu Skupštinu, slušam argument više.

Gospodine predsedniče, kažete, da ako snage UNPROFOR-a kontrolišu taj teren da ga mi ne gubimo. Ja tvrdim da ga mi gubimo, i te kako. Jer, poznate su radnje UNPROFOR-a u samoj agresiji, a i danas u smislu današnjeg razmeštaja po Krajini.

Od 22. do 25. non-stop našim snagama je ometana veza UNPROFOR-a.

Ustaše su došle sa kolima UNPROFOR-a i zarobile naših 11 boraca. Došle su s leđa našim borcima, a mi smo imali povjerenja u takav UNPROFOR.

Poznato vam je sve ovo što se dešavalo: šverca devizama, oružja u Republici Srpskoj itd.

Mislim da takav razmeštaj snaga više ne dolazi u obzir.

Sada dolaze do izražaja sve pogubnosti razmeštaja snaga UNPROFOR-a u vidu "mrlja od mastila".

Naš je zahtjev ako ostaju snage u Krajini da to može biti jedino na liniji razgraničenja i to na liniji koja je bila prije 22. januara ove godine. Dakle, da se ustaške snage vrate na početne položaje, naši borci isto na početne položaje, a između mogu snage UNPROFOR-a. Na takav razmeštaj mi jedino pristajemo.

To su osnovni preduslovi da bi se mogao organizirati iole normalniji život.

Ja vam moram reći – Obrovac je, nažalost, danas polumrtav grad. O nekoj organizaciji normalnijeg života nema ni govora.

Ja sam zadužen da vam prenesem Zaključak sa sjednice Ratnog predsjedništva i većine poslanika sa obrovačke opštine u Republičkoj skupštini. Tom sastanku su prisustvovali predstavnici Brigade, kao i predstavnici milicije.

Ja vas molim da kratko ovaj Zaključak od osam tačaka saslušate.

"Zaključak povodom rasprave o Sporazumu o primeni Rezolucije 802. Saveta bezbednosti":

1. Odbacuje se Sporazum o primeni Rezolucije 802. Saveta bezbednosti kao neprihvatljiv i štetan po interese srpskog naroda u Republici Srpskoj Krajini, a samim Sporazumom se nagrađuje agresija ustaških snaga izvršena 22. januara 1993. godine, koja se po ko zna koji put osuđuje;

2. Konstatira se da je prethodno trebalo insistirati na primeni Rezolucije 802. posebno tačke 1), pa tek onda vršiti dalje pregovore, što se ocenjuje kao pogrešan korak naše diplomatije;

3. Zalažemo se da se nastali problem riješe mirnim putem, ali ne na štetu interesa srpskog naroda u Republici Srpskoj Krajini;

4. Prihvata se produženje mandata snaga UNPROFOR-a ali nakon gašenja Vensovog plana od strane oružanih snaga Republike Hrvatske, tražiti njihov razmeštaj na liniji sukoba;

5. U potpunosti se odbacuje kao neprihvatljiva Rezolucija 815 Saveta bezbednosti koja negira Referendum proveden u Republici Srpskoj Krajini, a i ne priznaje faktičko stanje odnosno Republiku Srpsku Krajinu kao državu iako ispunjava uslove da bude država, a ti uslovi, ima suverenu vlast, teritorij, ima i stanovništvo;

6. Osuđuje se ponašanje pripadnika snaga UNPROFOR-a koje se ocenjuje kao pristrano;

7. Podržava se inicijativa za ujedinjenje Republike Srpske Krajine i Republike Srpske u jedinstvenu državu;

8. Zalažemo se da se i srpskom narodu, kao i ostalim narodima, u bivšoj SFRJ kao najbrojnijem narodu prizna pravo na samoopredeljenje."

Isto tako, moram reći, sada možemo govoriti o bivšoj Vladi, bilo je onih koji su Maslenicu brkali i svrstavali u "ružičastu zonu". Maslenica to nikada nije bila.

Potez od Maslenica do Selina i danas katastarski pripada Opštini Obrovac. To je pripadao i davno ranije. Oni koji su sa tih terena znaju da je to išlo i dalje sve do Šiboline.

Mislim da bi gospoda jednom trebala naći vremena da dođu, pa da nas posete, da vide u kakvim uslovima mi dolje živimo.

Mi iz obrovačke i benkovačke opštine, pomalo gračanske i kninske, uz časne izuzetke i dobrovoljce koji nam stižu iz ostalih opština – Vojnić, Korenica i Lapac, ipak mislimo da bi se Republika Srpska Krajina ozbiljnije trebala uključiti u ove ratne operacije.

Zašto to govorim?

U naš teren, gospodo, stižu brigade ustaške iz Čakovca, stižu iz Rijeke, stižu iz Dubrovnika. Stvara se slika da smo ove tri-četiri opštine ratuju protiv cele Hrvatske. Razmislite da li je to tako?

Isto tako, treba uzeti u obzir i to što Hrvatima paše, i kad oni pristaju, kako god da potpišu neki ugovor, da je to za Srbe neprihvatljivo.

Zato apelujem na ovu Skupštinu da ovaj ugovor ne prihvati. Mislim da neće biti druge opcije, neće biti pregovora sa ustašama, nego ih vojnički poraziti i vratiti te terene, vratiti naše Srbe u Islam, Kašić, Smoković, pa čak i u Zadar.

Hvala lijepo. (Aplauz).

PREDSEDNIK MILE PASPALJ: Ima reč ministar Jarčević.

JARČEVIĆ: Gospodine predsedniče, predsedništvo, gospodo poslanici.

Ja nisam ustao ovde da se branim zbog nekoliko aluzija da smo tamo uzeli pare, da smo izdali Republiku Srpsku Krajinu, nego samo želim da vas malo informišem o atmosferi pod kojom je donesen ovaj papir na dnevni red naše Skupštine i da vam kažem kako je delegacija Republike Srpske Krajine pregovarala od onog Zaključka u Belom Manastiru do fabrikovanja ovog papira na kojeg mi nismo imali uticaj. Tekst ovog papira nije pisan po našem nalogu, nije pisan po našim željama, nego je to bio ultimatum kopredsednika Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji.

Ako se sećate, predsednik Republike Goran Hadžić, je prošli put podneo Izveštajkoji ste vi usvojili u potpunosti. [429] U tom Izveštaju mi smo kao delegacija tražili da se Rezolucija 802 primeni bez ikakvih uslova i bez vezanja sa drugim rezolucijama koje su bile vrlo nepovoljne po Republiku Srpsku Krajinu. Međutim, kopredsednici nisu hteli da čuju o primeni Rezolucije 802 bez istovremene primene Rezolucije 762. Znači, da smo izgubili više od dva meseca odbacujući tu ideju Vensa i Ovena kojim su hteli da tzv. "ružičaste zone" odmah stave pod kontrolu hrvatske vlasti, a to znači da bi bile odvojene od Republike Srpske Krajine.

Kad smo uspeli to da izbegnemo ni u jednom od sledećih rezolucija nije moglo da se izbegne to da ćemo posle primene Rezolucije 802 razgovarati o drugim rezolucijama uključujući i Rezoluciju 762.

Takođe je traženo da u povlačenju hrvatske vojske i policije bude primenjivana Rezolucija 769. I to smo odbacili. To bi značilo potpunu blokadu Republike Srpske Krajine, zbog toga što bi se po njoj carina i policija UNPROFOR-a stavila na sva granična mesta oko Republike Srpske Krajine i na Dunav prema Republici Srbiji ili Saveznoj Republici Jugoslaviji.

Znate da je u prošlom Zaključku bilo to da smo prekinuli razgovore u Njujorku zbog toga što smo bili suočeni sa mogućnošću gubljenja suvereniteta nad onom teritorijom koju je okupirala hrvatska vojska. Mi smo zbog toga u Ženevi insistirali na tome da se ne izgubi deo teritorije Republike Srpske Krajine nad tom teritorijom, da se uvede tamo administracija naše države i da se vrati naša policija. Oko toga smo izgubili 5 dana. Onda su kopredsednici došli pred nas i kazali da naša delegacija ima eksterne stavove, da eksterne stavove ima hrvatska delegacija, samo suprotne našim, da oni za dva meseca nisu uspeli da nas dovede do zajedničkih stavova i da zato, koristeći autoritet generalnog sekretara, izlaze sa svojim koji moraju da prihvate i naša i hrvatska delegacija. Naravno, hrvatska delegacija je to oberučke prihvatila. Pre podne, poslednjeg dana, predsednik Republike Goran Hadžić je rekao da ne

[429] Vidi: Dok. br. 177.

može prihvatiti ovaj sporazum, zato što se gubi suverenitet naš nad tom teritorijom i da je za to samo nadležna Skupština pod uslovom da Skupština ima snagu da to preuzme na svoja leđa, inače bi takva odluka morala ići na referendum građana Republike Srpske Krajine.

Kopredsednici su tog jutra, poslednjeg dana našeg boravka u Ženevi rekli da će izbaciti ovaj deo koji se odnosi na povratak srpske policije i da posle podne dođemo da parafiramo, jer garantuju da hrvatska policija i hrvatska vojska neće biti zadržane na okupiranoj teritoriji.

Međutim, posle podne, pošto je trebalo da bude tehničko potpisivanje, pošao sam sam ja, i nažalost, posle konsultacija sa Njujorkom, oni su me obavestili da ne mogu da izbegnu onaj dodatak sporazumu kojim zabranjuje našoj policiji da se vrati na svoje područje, a što podrazumeva da neće biti uvedena tamo naša administracija.

Ja sam u dijalogu sa gospodinom Ovenom[430] postavljao pitanja – čije će škole da rade? Čiji će jezik biti u upotrebi? Čiji će simboli biti u upotrebi? I čija će tamo administracija da radi? Postavljao sam ta pitanja, a mislim da bi svako od vas to postavio, i ta pitanja koja vi ovde iznosite za govornicom.

Gospodin Oven se toliko bio naljutio da je napustio sednicu, ali nije izneo da je to učinio zbog razgovora samnom, nego je rekao da su njegovi saveznici glupavi, da ga slabo savetuju i da zato napušta sastanak. Ostali su oni njegovi zamenici Arens[431] i Oven. Ja sam kategorički rekao da neću da potpišem njihov predlog zato što je upućen u obliku ultimatuma i zato što delegacija nije nadležna, kako je jutros obavestio i gospodin Hadžić.

Oni su u međuvremenu sve akreditovane novinare doveli u hodnik sale u kojoj smo mi bili i hteli su da obaveste ceo svet da srpska delegacija ne prihvata zahtev Ujedinjenih nacija da se sa naše teritorije povuku hrvatska vojska i hrvatska policija i da mi svojim nepotpisivanjem tražimo da okupaciona vojska ostane na našoj teritoriji. Pod tom pretnjom nisam hteo da parafiram sporazum, nego sam rekao, da se obavezujem da ga prenesem na prvu sednicu Skupštine da ga ona uvrsti u svoj dnevni red i da odluči o tom predlogu Ujedinjenih nacija. Jer, to nije bio sporazum koji smo dogovorili mi i Hrvati.

Oni su bili iznenađeni i molili su me da potpišem, da moj paraf bude samo svedočanstvo da ću odneti to na Skupštinu. Morao sam da popustim. Rekao sam – hoću. Ali pod uslovom da izmenite tekst. Ne da se mi dogovorimo usmeno o tome, nego da u ovom Nacrtu postoji jedna rečenica koja će govoriti o tome da papir važi tek onda kad ga Skupština prihvati. Oni su kazali da će da vrate. Otišli su i dokucali su član 7. u papiru koji imate pred sobom.

Naravno, sada je govorio jedan sagovornik koji nas kritikuje zašto tamo stoji "lokalni Srbi". Pa oni neće da spomenu našu državu po imenu, neće da spomenu našeg predsednika, našeg premijera, niti hoće da spominju Skupštinu Republike Srpske Krajine, jer bi time direktno priznali našu državu.

Oni nas samo prihvataju kao stranu u sporu, stranu u pregovorima ili lokalne Srbe kako je to definisano u Vensovom planu.

Molim vas, imajte svoje mišljenje, verujte da imam mišljenje slično većini ovde u Sali, ali nemojte nas optuživati za izdaju, ako tako izvršite kategorizaciju našeg postupka, morala Skupština Republike Srpske još više da se ljuti, jer je gospodin Karadžić u više navrata u ovakvim situacijama donosio ultimatume kopredsednika na usvajanje, na mišljenje ili na odbacivanje. Ako je to mogla da radi Republika Srpska, možete i vi, jer ste time uvedeni u međunarodnu politiku.

Hvala.

---

430 David Owen.

431 Geert Ahrens.

[…]MILAN MARTIĆ:

Draga braćo i sestre, cenjeni poslanici, cenjeni predsedniče, Vaše Preosveštenstvo, dragi gosti iz Republike Srpske, sve vas pozdravljam.

Što se tiče ovog Sporazuma odmah da vam kažem da smatram, da ni predsednik, ni Jarčević, ministar vanjskih poslova nisu izdali, niti o tome ima govora. Sporazum koji je parafirao Jarčević, smatram da nije trebao da potpiše, da je to jedna greška, i možda putokaz za buduće da služi primerom doktora Karadžića, kad god dođe u škripac da traži podršku Parlamenta i da ne potpisuje.

Ja moram ispričati jedan moj slučaj kad sam bio pritisnut pregovorima od gospodina generala Nambijara,[432] Tombera[433] i ostalih kada je trebalo vratiti oružje koje nikada nismo hteli da vratimo. Bilo je konstatnih pritisaka da vratimo oružje, ja nisam hteo i tada je gospodin Nambijar rekao – Vi ćete gospodine Martiću biti krivi za rat. Ja sam taj svoj stav branio da mi imamo pravo na dugo naoružanje, i ovde sam tražio od Skupštine i dali ste mi podršku, jer smo dobili status regionalne policije i to sam branio tim statusom da imamo pravo na naoružanje kao ostala policija svijeta. O upotrebi da odlučimo mi kako smatramo da je najpametnije.

On je rekao: "Vi ćete biti krivi za rat".

Ja sam njemu rekao: "Nemojte mene teretiti za rat, ja nisam za rat, ali mi je puno teže ako me narod osudi za izdaju".

Onda je on rekao: "Vi ćete izgubiti kredibilitet kod nas."

Ja samo onda rekao: "Oprostite, ja ne znam kakav imam kredibilitet kod Vas. Ali ću i ja Vama isto tako odgovoriti, da mi puno više znači mišljenje mog svakog seljaka, nego gospodina Nambijara i Vaše."

Ja sam istinu kazao.

Zato i ovaj sporazum koji je potpisan, smatram da nije Jarčević nikakav izdajnik, da je on parafirao. Mislim da je greška što je parafirao.

Ali da u sledećim razgovorima, pregovorima, ako bude vršio svaki takav sporazum kad je sumnjiv ili dovodi u pitanje naš suverenitet i integritet, da ga ne potpisuje, nego da čeka odluku Skupštine koja je za to merodavna.

Ja bih nešto ovde rekao, možda će izgledati radikalno, ali činjenica je istina. Činjenica da je došlo do poremećaja svjetske ravnoteže i da Savjet bezbednosti i Ujedinjene nacije apsolutno ne postoje. Sve je u rukama dominantne jedne sile – Amerike, koja dirigira i Savetom bezbednosti i Ujedinjenim nacijama. To je jasno. Tu ne treba da se zavaravamo da će nam i Savet bezbednosti i Ujedinjene nacije dati nekakvu milost.

Zato predlažem, sve rezolucije koje budu donešene ubuduće, da nijednu ne prihvatimo i da ih jednoglasno odbacimo, one rezolucije koje idu na štetu Republike Srpske Krajine i one rezolucije koje nas guraju u Republiku Hrvatsku, da ih jednoglasno odbacimo. Da se poslužimo primerom Izraela, koji je stvorio državu pored stotinu nepovoljnih rezolucija. Pa, možemo i mi na svojoj zemlji, etničkim srpskim prostorima da se ne rukovodimo Amerikom, Nemačkom i ostalim silama koje nisu naklonjene Srbima i žele da nas razore.

Da danas uputimo jedno pismo ruskom narodu, da ruše tog izdajnika Jeljcina[434] i tu rusku izdajničku Vladu, da dođe pravoslavno rusko rukovodstvo. (Aplauz)

[432] Satish.
[433] Cedric Thornberry.
[434] Boris.

Da nađemo rešenje i da se ujedinimo sa Republikom Srpskom, jer je to jedino moguće. Jedino ujedinjeni u jedinu državu, a zatim sa Republikom Srbijom, odnosno sadašnjom Saveznom Republikom Jugoslavijom. Jedino tako jedinstveni možemo da se očuvamo.

Ja nisam nikakav ratni huškač, sasvim sigurno, ali jedini način opstanka je taj, da grupišemo snage, da se ujedinimo, da se prekinu ove razmirice između nas samih, jer ne može biti veći prijatelj ni Hrvat, ni Musliman, nego što smo mi sami među sobom. Da se ostavimo sitnih zadevica i tako složni i jedinstveni, pored problema i teškoća koje ćemo imati, ja sam ubeđen, da ćemo konačno pobediti. Ubeđen sam da će Rusi doći do prevrata i da će taj bratski pravoslavni narod shvatiti da ipak moraju stati u zaštitu svojoj braći Srbima.

Nema potrebe da ovde puno pričamo, o sporazumu, lično mislim da je greška i da ga ne treba prihvatiti, nego da donesemo jedan zajednički stav – sve buduće rezolucije, a biće ih, ovde je predamnom Rezolucija 820, koja još nije izašla u javnost, a koja kaže, ja ću je pročitati stav 12. pa ćete videti.

[…]NIKOLA KOLJEVIĆ:

[…] Ja nisam nekako zamerio što braća sa one strane Drine nisu podnela ovaj teret koji mi i vi podnosimo ovu zadnju godinu dana, a i pre toga, jer sam smatrao, prvo, Srbi su historijski narod. U dugoj istoriji uvjek je na nekoga došao red da ponese najteže breme. Zato trebamo da gledamo na čitavu stvar jedinstveno i složno, naročito zato što nam je muka ovolika. Ja sam se javio da bih pokušao da prekratim vaše muke danas, odnosno da podelim sa vama i da vam predložim da tu muku podelimo zajednički i sa našom mukom.

Vi ste mogli primetiti da je najgora stvar u čitavoj ovoj našoj muci to što su oni uspeli srpski narod na četri dela da razdele, pa da razgovaraju sa predstavnicima Srpske Krajine posebno, malo Njujork, malo Ženeva, pa da nas zivkaju isto tako da nas driblaju, da tako sportski kažem, ili da nas pokušavaju da driblaju, posebno da s druge strane, ili sa treće strane, Srbima stalno mašu sankcijama, a sa druge nude u drugoj ruci mogućnost ukidanja sankcija, samo ako budete dobri i ako ne budete kao što su oni tamo.

Sa Crnom Gorom što se radi i to vrlo dobro znate. Ja ne volim tu reč: "izdaja", jer svi mi koji smo ovde i koji smo ostali, Srbe smo otpisali na početku i krenuli na jednu zajedničku stvar, oni koji nisu, koji ne pripadaju ni srpstvu, možda i bolje da nisu sa nama, jer je to slab materijal. Taj nam materijal ne treba. (Aplauz)

Dakle, oni su nas trenutno doveli u situaciju da je Srbija, odnosno Jugoslavija na granici ekonomske iscrpljenosti, da će biti potpuno zapečaćena novim sankcijama. Mi imamo čast u Republici Srpskoj da se nama najviše preti. Danas smo dobili podatke, u Londonu je objavljeno, koje su opcije prvih dvanest mesta za bombardovanje. Pa, ne bi li vam bilo malo lakše, situacija u kojoj se vi nalazite trenutno, šta se tiče ovih ugovora, malo je nešto mračna nego što je ova naša. Kad je muka ne treba je gradirati.

Ja bih ovde kratko završio sa jednim predlogom. Mislim da ne bi valjalo da vi danas ovde odlučite, ili da prihvatite ili da odbijete, nego da mi zajedno to odlučimo da zatražimo prvu zajedničku skupštinu. Jer, kakve mi koristi imamo, ako ćemo mi na Vensov plan jedno, a vi na ovaj sporazum sa Hrvatima drugo. (Dugotrajan aplauz.)

To je moj mali predlog za razmišljanje. Jer mislim da ćemo mi tim gestom prvi put pokazati praktično da smo zajedno, bez obzira na one papire, jedan ćemo papir i danas doneti. Misli da bi to bio prvi oblik našeg zajedništva, onaj najkrvaviji, hoćemo li se dalje tući, hoćemo li svi ginuti ili ćemo pokušati da zaobiđemo jednu krivinu koja je nastala opasna. Mislim da nam je potreban pametan okup i da zajednički delimo te muke.

Hvala vam. (Aplauz)

[…]MILAN BASTAŠIĆ:

Ja sam doktor Milan Bastašić, poslanik ove skupštine.

Cenjeni poslanici, Vaše Pravosveštenstvo, radno predsedništvo,

U okviru ove tačke sigurno da je sada teško govoriti posle doktora Koljevića, međutim, želim neke stvari sugerisati na svoj način da ih metnemo na pravo mesto.

Prvo, dali smo diplomatski mandat našim predstavnicima i ovlašćenje i mislim da su se časno tamo ponijeli i da nema mjesta sumnji u njihovu srpsku opredeljenost.

Ja imam osnovnu primedbu na tekst koji je pred nama i o kome nije niko govorio, koji bi trebalo jezično doterati i da ga mi Srbi možemo razumeti. To je ovaj prednji deo.

Mislim da možemo reći da ovaj pregovarački dio, ova Skupština, ne razume, da ova Skupština nije uverena u doslednost Saveta bezbednosti u provođenju Rezolucije 802 i da je to osnovna smetnja mogućnosti pregovora za koje su pokazale interes jedna i druga strana.

Prema tome, ako je to osnovna smetnja, mi ostajemo na pregovaračkoj poziciji. Mi držimo opciju postizanja mira pregovorima, ne ratnom opcijom, iako se svim dosadašnjim postupcima i Saveta bezbednosti, toga svijeta itd. imamo vrlo loša iskustva.

Toliko o ovoj tački.

/Aplauz/

PREDSEDNIK MILE PASPALJ: Ja bih vas molio, pošto se više niko ne javlja za reč, imamo jedan konstruktivan predlog i mislim da treba da idemo na glasanje.

Imamo predlog doktora Koljevića da o ovom pitanju, znači Rezolucija 802. i sve sledeće rezolucije raspravimo i donesemo odluku na prvoj zajedničkoj Skupštini Republike Srpske Krajine i Republike Srpske.

Ko je za ovakav predlog?

Ko je protiv?

Ko je uzdržan?

Konstatujem da je predlog jednoglasno usvojen. (Dugotrajan aplauz).

Prelazimo na treću tačku dnevnog reda:

DONOŠENJE ODLUKE O OSNIVANJU ZAJEDNIČKE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRPSKE I REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE

Molio bih za jedno kratko obrazloženje profesora Koljevića, ali onda ili doktora Milanovića,[435] da pojasni model i način oko ove skupštine.

Izvolite.

NIKOLA KOLJEVIĆ:

Ja se ne izvinjavam što se ponovo javljam za reč, jer je ovo pravi razlog iz koga sam ja tu, osim onog drugog razloga što bi mi drago bilo da budemo i češće zajedno. Ja mislim da sam poslednji put na ovoj Skupštini gost, a da ću odsada biti domaći, pa nećete me pozdravljati kao gosta. (Aplauz)

Ono što nisam malo čas rekao zbog teme, moram sada da kažem, da vas prvo pozdravljam u ime Predsedništva Republike Srpske, predstavnika Vlade i predstavnika naše Skupštine, da smo mi jedva čekali da dođemo na ovu Skupštinu u ovim teškim danima i da što hitnije organizujemo zajednički rad, pre svega, onaj zajednički rad koji nam nedostaje na terenu, jer ako budemo zajednički radili, ja mislim, da će političko rešenje, neće nikad ni Vens, ni Oven donositi, niti sa bilo kojim drugim stranim imenom.

[435] Milovan, predsjednik Narodne skupštine Republike Srpske.

Moje najdublje uverenje, u ovoj komplikovanoj političkoj situaciji, a verujte mi da je ona toliko komplikovana, vidite da niko ne može pametan, ili ne može sam da zna, da kaže, e, sada ja znam šta treba uraditi, ja mislim ono što će nama doneti krajnje političko rešenje je ako budemo imali, prvo, jedan bukvar, pa budemo imali jedan udžbenik, pa budemo imali jedan dinar, pa budemo imali zajedničke srpske univerzitete, pa budemo imali odeljenje srpskih akademija nauka u našim gradovima, šta će nama druga, pa budemo uz našu crkvu sa kojom smo i krenuli u celu ovu stvar i koja, pored Srpske akademije nauka, za sada jedina, zapravo, narodna srpska institucija.

Ako mi budemo išli tim putem, nema toga ko će vas vratiti u Hrvatsku ili nas vratiti Aliji.[436] (Ja sam uzgred rečeno, imao ponudu da se vratim u Predsedništvo. Ovaj je mislio da bi to nešto bilo pozitivno.)

Da bismo to uradili, mi treba da stvorimo u prvom redu još osnovnu instituciju, a to je naša zajednička Skupština. Kada smo mi neki dan razmišljali o Nacrtu ove odluke, na koji oblik ujedinjava, a kažu da je "postupnost majka uspeha". Mi smo govorili o tim oblicima koji će nas de fakto što više ujediniti, a stvoriti institucionalni oblik u kojem je to moguće, koji će nam pojačati komunikaciju, koji će nam pojačati saradnju. Ovo što ćete sada čuti to je naš radni predlog na koji način smo mi zamislili da bude sledeći korak. Mi znamo šta je krajnji cilj, ali mislim da bi vrlo važno bilo, o tome se može razgovarati i na sledećoj Skupštini, da imamo ovaj raspored koraka i poteza na putu ka našem cilju.

Ja ću još jedno da kažem, što je važno, ostaviću drugo doktoru Milanoviću, mom školskom drugu i potpredsedniku naše Skupštine, a nije ni on došao po toj vezi, niti sam ja došao po vezi na tu funkciju, da smo mi zamislili odmah. Za 23-ći je zakazana naša Skupština, da bude u nastavku 24-og da bude zajednička Skupština.[437] Mi ne znamo još mesto. Mislim da ćemo u toku dana znati.

Prekjuče je u Beogradu o tome bilo reči, pozvali smo predsednika Ćosića[438] i predsednika Miloševića,[439] predsednika Bulatovića[440] da prisustvuju toj našoj Zajedničkoj skupštini. Mislim da mi svi time možemo da dobijemo u odgovornosti i podeli odgovornosti za zajedničke odluke i daljem našem ujedinjavanju.

Ja bih toliko i hvala vam.

Zamolio bih da ovaj Prednacrt našeg predloga odluke da vam obrazloži doktor Milanović. (Aplauz)

PREDSEDNIK MILE PASPALJ: Dajem reč gospodinu Milanoviću.

MILANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, Vaše pravosveštenstvo, dame i gospodo poslanici, pokušaću u najkraćim crtama, a mislim da je najbolje da vam čitam ovu odluku, interpretiram u tekstu kakav smo zamislili za početak, da o njoj prodiskutujemo zajedno, da eventualne primjedbe pripremimo. Odmah bih predložio da ova vaša Skupština predloži tri člana za komisiju koja bi zajedno sa tri člana naše Skupštine usaglasila definitivni tekst odluke koju treba da usvojim na prvoj zajedničkoj Skupštini ove dvije republike.

---

436 Izetbegović, predsjednik BiH.

437 Zajednička skupština održana je u Bosanskom Novom (Novom Gradu) 24. travnja 1993. godine. Usvojena je odluka o konstituiranju Narodne skupštine RS i RSK te odluka o raspisivanju referenduma za ujedinjenje u jednu državu ako međunarodna zajednica uvede sankcije protiv SR Jugoslavije.

438 Dobrica.

439 Slobodan.

440 Momir.

Ono što nas je rukovodilo da ovakav tekst predložimo, a moram vam priznati da ja sam imam i suštinskih i terminoloških primedbi i da spadam u one koji bi pravili mnogo veće i hrabrije korake od onoga što vam u tekstu predlažemo, ipak, politika je mogućnost mogućeg, pa je postupnost bolja od velikih koraka koji mogu, ako ne znamo gde stajemo, da vode i u stranputicu. Dakle, na osnovu Deklaracije Skupštine Republike Srpske Krajine i Republike Srpske koja je u našem Glasniku objavljena u broju 17, kod vas je možda u nekom drugom djelu, kao legitimni predstavnici srpskog naroda u Republici Srpskoj Krajini i Republici Srpskoj planiramo da na zajedničkoj sednici 24. ovog meseca donesemo odluku o konstituisanju zajednice skupština republika Srpske Krajine i Republike Srpske.

(Stav 1.)

"Konstituiše se Zajednica skupština Republike Srpske Krajine i Republike Srpske (u daljem tekstu: Zajednica skupština) kao zajednički organ Republike Srpske Krajine i Republike Srpske.

Zajednica skupština se obrazuje na paritetnoj osnovi od poslanika Republike Srpske Krajine i poslanika Republike Srpske.

Zajednica skupština iz prethodnog stava, konstituiše se sa po 82 poslanika Skupštine Republike Srpske Krajine i Narodne skupštine Republike Srpske.

Zajednica skupština usaglašava zakone i druge propise i iste donosi, iz oblasti za koje ih ovlasti Skupštine Republike Srpske Krajine i Narodna skupština Republike Srpske.

Zajednica skupština obavezno usaglašava propise iz oblasti spoljne politike (a danas smo, kao što vidite, doneli prvi čin tog usaglašavanja), iz oblasti odbrane i bezbjednosti, prostornog planiranja, prava i položaj preduzeća i drugih organizacija, financiranja, kreditno-monetarne politike, carina, platnog prometa, boračko-invalidske zaštite, obrazovanja, kulture i zaštite kulturnih dobara, sistema informisanja i druge oblasti za koje nas ovlasti Skupština republika

Radi boljeg funkcionisanja Zajednica skupština formira se koordinacioni odbor. Koordinacioni odbor čine predsjednici republika, predsjednici skupština republika i predsjednici republičkih vlada. Koordinacioni odbor koordinira funkcije od zajedničkog interesa za Republiku Srpsku i Republiku Srpsku Krajinu. Predlaže mandatara sa Ministarskog savjeta Zajedničke skupštine. Obavlja i druge poslove za koje ih ovlasti Zajednica skupština, odnosno Skupština Republike Srpske Krajine i Narodna skupština Republike Srpske.

Zajednica skupština bira ministarski savjet Zajednice skupština. Ministarski savjet Zajednica skupštine sačinjavaju predsjednik, potpredsjednik (a mi predlažemo i 16 ministara, što treba da se dogovorimo). Ministar ministarskog savjeta imaju svoje zamjenike. Ministarski savjet Zajednice skupština predlaže prostorni plan, budžet, završne račune Zajednice skupština, predlaže propise koji se usaglašavaju, odnosno koje donosi Zajednica skupština. Donosi uredbe, odluke i druga akta za izvršenje tih akata. Naravno, obavlja i druge poslove za koje ih ovlasti Zajednica skupština. Zajednica skupština donosi poslovnik koji uređuje organizaciju, djelokrug i način rada Skupštine."

Naravno, ovo sve treba da objavimo u službenim glasilima, u našem Službenom glasniku, i vašem – Republike Srpske Krajine i Republike Srpske.

Kao što vidite, mi smo realizujući Deklaraciju koju smo doneli u Prijedoru predložili dalji korak, skroman ali značajan za donošenje odluke o konstituisanju Zajednice skupština Republike Srpske Krajine i Republike Srpske.[441]

[441] Na zajedničkom zasjedanju skupština RSK i RS, u Prijedoru je 31. listopada 1992. donesena "Deklaracija" u kojoj su najavili planove za ujedinjenje dviju paradržava. Vidi: *Republika Hrvatska i Domovinski rat, Dokumenti*,

Navedenom odlukom, kao što vidite, predlažemo Zajedničku skupštinu, da bude zajednički organ ove dvije republike. Dakle, Zajednicu bi sačinjavali (kao što vidite) narodni poslanici iz svake republike na paritetnoj osnovi. Zajednicu skupštine bi, dakle, sačinjavalo po 82 poslanika. Toliko ovog momenta broji Narodna skupština Republike Srpske.

Odlukom bi utvrdili da Zajednica skupštine usaglašava zakone i druge propise iz oblasti za koje smo predložili u samom nacrtu, a smatramo da je to prvi ali značajan korak kada ćemo ta ovlašćenja proširivati do onoga gde želimo, a to je valjda svakom Srbinu danas jasno.

Hvala. (Aplauz)

[…]PREDSEDNIK MILE PASPALJ: Ako se niko ne javlja za reč, mi imamo tri odluke koje bi morali doneti ovde.

Prva odluka je: Donošenje odluke o osnivanju zajedničke skupštine Republike Srpske i Republike Srpske Krajine.

Drugu odluku koju trebamo doneti je: Odluka o izboru tri člana u komisiju koja bi usaglasili definitivan tekst Odluke o konstituisanju zajednice skupština.

Treća odluka koju bi trebali doneti je: Odluka o kriterijumima izbora i izbor poslanika u zajedničku skupštinu.

Molio bih vas da pojedinačno donesemo ove odluke. O kriterijumima ćemo sigurno razgovarati kasnije, a mislim da smo se oko ove prve tačke složili sa onim aplauzom koji smo dali dr Koljeviću i Milanoviću. Tri člana ćemo izabrati odavde. A ovu treću tačku možemo da raspravimo.

Ko je za donošenje odluke o osnivanju zajedničke skupštine Republike Srpske i Republike Srpske Krajine? (Svi)

Ima li ko protiv? (Niko)

Ima li uzdržanih? (Nema)

Konstatujem da je donešena odluka jednoglasno o osnivanju Zajedničke skupštine Republike Srpske i Republike Srpske Krajine. (Dugotrajni aplauz)

Molio bih da pređemo na ovu drugu odluku, a to je da izaberemo tri člana u komisiju koja bi izradili definitivni tekst ove odluke, zajedno sa komisijom Republike Srpske.

Molio bih da tu bude pravnik. Moj predlog je, ako imam pravo da predložim jednog, a to je Vojin Šuša, ministar pravosuđa.

Ima li još predloga? Ja sam dao svoj predlog.

Dajte Srbi, kad delimo funkcije tu smo najteži jedni drugome.

Znači, Vojin Šuša, Knežević.[442]

KNEŽEVIĆ: Ja se zahvaljujem na poverenju ali smatram da treba da koristimo i lepo i korisno i to treba da bude onaj koji je bliži Banjaluke. Zaista, zahvaljujem se ali smatram da se umesto mene predloži neko drugi.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ: Možda ne bi bilo loše da to bude magistar Đuro Dedić.

Znači, Šuša, Vukelić i Dedić. Znači, imamo čoveka iz zakonodavstva, iz prosvete i iz Skupštine.

Ima li kakvih nadopuna? Tri člana nam trebaju.

Ko je za to da ova trojica uđu u ovu komisiju?

knjiga 6, HMDCDR, Zagreb, 2008., dok. br. 143, str. 304-305.

[442] Milan.

Ima li ko protiv?
Ima li uzdržanih?
Konstatujem da je jednoglasno prihvaćen predlog da ova trojica uđu u ovu komisiju.
Zahvaljujem se poslanicima na donošenju do sad ovakvih odluka jer TV Novi Sad mora da se povuče, a ujedno se zahvaljujem i Televiziji Novi Sad na njezinom trudu a i Radio Novi Sad, Beograd.
Imam nešto da pročitam. Naime, na početku rada Skupštine naveli ste: Radio Novi Sad, Radio Beograd, Televizija Banjaluka, međutim saopštavam da direktan prenos ove veoma značajne Skupštine prenosi i Srpski radio Okučani. (Aplauz)
Ovo je veoma značajno za ovaj kraj pa vas molim da se i to čuje sa ove govornice.
Predlažemo na treću odluku, a to je donošenje odluke o kriterijumima za izbor i izbor poslanika u Zajedničku skupštinu Republike Srpske i Republike Srpske Krajine.
Postoje dva predloga.
Prvi predlog je da svaka opština, pošto imamo 27 opština, dadu po tri poslanika plus predsednik Republike, predsednik Vlade, predsednik Skupštine.
Drugi predlog, a mogu da obrazložim zašto smo išli na to. Mislim da nam je ovog časa preče da radimo nego da se oko toga natežemo. Pošto imam pregled broja Srba po opštinama mislim da je to dovoljan kriterijum da po trojica zastupaju svoju opštinu. Neka opština će sigurno imati primedbe na to ali ovog časa nama je preči posao, da odradimo i da tu ne bi došlo do ikakvog natezanja. To je moj predlog da 27 opština uđe, pošto imamo toliko opština. Ako imate neki drugi predlog molio bih vas da se javite, ali da ne rasplinjujemo diskusiju jer ću ja podatke kasnije izneti, ako bude trebalo, o broju stanovnika Srba u pojedinim opštinama.
Drugi predlog je Veljko Vukelić pripremao, a to je bio sistem da idemo po dva poslanika iz svake opštine, sva kompletna vlada i četiri stranačka lidera, pod uslovom da su članovi Skupštine.

[…]PREDSEDNIK MILE PASPALJ: Ovde se svi nalaze.
Molim vas, ko je za da idemo svaka opština po tri poslanika?
Ko je protiv?
Ko je uzdržan?
Konstatujem da je prihvaćen predlog da svaka opština odredi tri poslanika za Zajedničku skupštinu.
Kad budemo imali pauzu da se opštinske delegacije sastanu i izaberu po tri člana za Zajedničku skupštinu. Doktor Koljević je ovde rekao da će ona biti u ovom Gradu najverovatnije. Ako slučajno dođe do promene, da imamo goste koje je spominjao doktor Koljević, mi ćemo tu lokaciju promeniti iz određenih razloga, a to znate i sami. O svemu ćete biti na vreme obavešteni. Opština koja predloži svoja tri delegata da to dostavi napismeno kako bi napravili dokumente koji će biti verifikovani na Zajedničkoj skupštini.
Sekretar Skupštine me moli, ovi koji su bili protiv, da dignu ruku, da prebrojimo.
Ko je bio protiv? (Ovo radi zapisnika)
24 poslanika je bilo protiv.
Uzdržanih nema.
Zahvaljujem.
Smatram da je ovaj predlog prošao i da se u pauzi dogovorite i dostavite sekretaru Skupštini kako bi to rešili. Pauzu ćemo imati u tri sata kad je ručak.
Prelazimo na četvrtu tačku dnevnog reda:

VOJNO-BEZBEDNOSNA SITUACIJA NA TERITORIJI REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE

U sklopu ove tačke imamo i dodatne članove, ono što je predložio Stojan Španović.

Molio bih komandanta Srpske vojske Srpske države da iznese situaciju.

____________________:

Molim vas, da li novinari treba da izađu? (Žamor u Sali)

general MILAN NOVAKOVIĆ:[443] Dame i gospodo poslanici, gospodo predsednici, Vaše preosveštenstvo, dragi gosti, meni ovo, čini mi se, neće biti teško jer do sada je razgovarano uglavnom, moglo bi se čak reći i isključivo o ovoj tački dnevnog reda. Prema tome, meni ostaje samo, iako imam tu pripremljeno jedno šire izlaganje, iznesem neke svoje naglaske odnosno ukažem na neke činjenice koje imaju više vojni karakter, a utiču zajedno sa ovim ostalim koji su prevashodno političke prirode na našu ukupnu situaciju.

Ta situacija nije nimalo čudila, niti se mi tu imamo čemu čuditi, ovo se u istoriji dešavalo masu puta, sve sa ciljem da srpski narod kao najbrojniji na Balkanu razdrobi, podeli i da kao takav bude pogodan za nametanje rešenja sa strane. To imamo upravo i sada i to ne treba da nas čudi. Čude se neki drugi. Čude se zato što su Srbi ovog puta rešili da ne ratuju za druge, da na jame razno-razne i u razno-razne objekte često i pognute glave idu na klanje. Tome se čude. Ali mi za to nismo krivi, krivo je to njihovo shvatanje.

Vi znate da se mi još uvek nalazimo u ratnom stanju, da nam je deo teritorije privremeno zaposednut od ustaša i da tu našu situaciju od spoljnih faktora uglavnom određuju sledeći. S jedne strane kad govorimo, a ovoga puta još govorimo o Republici Srpskoj Krajini, postoji namera NDH da uništi srpski narod jer je, a to sigurno mogu iz onoga što smo videli u ovom dosadašnjem toku agresije da kažem, da njih ne interesuje postojanje naroda na tome prostoru, njih interesuje samo teritorija. Pa, ako je to tako onda je jasno o čemu se radi. To je prvi elemenat u ovoj situaciji.

Drugi globalni stav Sjedinjenih Američkih Država, članica NATO pa i dela nesvrstanih – afroazijskih i islamskih zemalja, kao i stav Jeljcinove administracije, koji su usredsređeni samo na razbijanje bivše Jugoslavije, ali i Srba, uz nameru da to bude na više sitnijih i nepovezanih delova.

Dalje, kršenje embargo u uvozu oružja u tzv. Republiku Hrvatsku i hrvatski deo bivše Bosne i Hercegovine, što produžava rat i proširuje ratne ciljeve Hrvatske i islamskog dela bivše Bosne i Hercegovine.

Pokušaju sveta da nas kroz raspored snaga UNPROFOR-a i carine koje treba organizovati, da nas što više razbije i odvoji od matice Srbije.

Pokušaji potpune blokade ne samo Srbije nego i Republike Srpske Krajine i Republike Srpske sa krajnjim ciljem potpunog ekonomskog kolapsa kada bi se pokušali realizovati politički ciljevi.

Kada je u pitanju tzv. Hrvatska, njenih stalnih odluka za vojnu opciju, mogu da vam dam i neke elemente koji opredeljuju takvu agresivnu politiku Hrvatske.

Bivša Hrvatska se u prvom delu rata raspala i formirane su dve celine. Jedna je Republika Hrvatska – ona je tamo gde joj je granica sada – i Republika Srpska Krajina. Naša Republika obuhvata jednu trećinu teritorija avnojevske Hrvatske, ali u ekonomskom, političkom i drugim pogledima ima izuzetno velik značaj. Posmatrano sa njihove strane, presečene su im

[443] Zapovjednik Srpske vojske Krajine.

putne, železničke i telekomunikacijske veze, naftovodi, električna mreža, a u našem posedu su značajna šumska i druga bogatstva. Oni imaju ozbiljna politička neslaganja oko politike koju vode, privredne teškoće i još uvek im u potpunosti nisu izvesna osvajanja u onima što oni zovu Herceg Bosna. Postoje određene političke struje u Dalmaciji i Istri sa tendencijama samostalnijeg regionalnog razvoja i autonomije.

Takođe znate da se ova kampanja protiv Srba, za koja se izgleda ne može ustanoviti ni tačan broj koliko ih ima sada kod njih, nastavlja i vodi sa svim onim klasičnim oblicima diskriminacije.

Oni teritoriju naše Republike tretiraju kao integralni deo Hrvatske. Rezolucije 802 i 815, kao i ranije rezolucije, tumače se u skladu sa njihovim agresivnim namerama čime se negira sadržaj prethodnih rezolucija i odbacuje put političkih pregovora na mirno rešenje.

Ovo sigurno za nas nije prihvatljivo a, sasvim je sigurno da vodi daljoj eskalaciji sukoba.

Ukazaću na neke od pokazatelja o produžetku hrvatske agresije.

Stalna je mobilizacija ljudstva na teritoriju cele Hrvatske. Premeštanje jedinica profesionalne vojske, onih sedam brigada, kako ih oni zovu gardijskih, i koncentracija u ovome trenutku na severno-dalmatinskom ratištu. Otprilike na liniji Gospić-Zadar-Šibenik-Sinj. Ovde je karakteristično izgleda da varaždincima ne veruju puno pa su njih doveli da čuvaju Gospić.

Nešto manje snaga drže u širem rejonu Karlovca, a jednu brigade na teritoriji istočne Hercegovine, u bivšoj Bosni i Hercegovini. U širem rejonu Zadra uspostavljeno je kao i pred ofanzivu od agresije od 22. januara, istureno komandno mesto njihovog glavnog stožera na kojoj je izišao d[e]o komandnog dela glavnog stožera.

Avijacija, ono što imaju, zloupotrebljavajući prelete aviona NATO u akciji u bivšoj Bosni i Hercegovini, dakle koristi te nalete i izviđa intenzivno naš borbeni raspored i našu teritoriju.

U toku je njihova akcija da pokrenu Muslimane iz Cazinske krajine za probijanje jednog prostora na Kordunu ili na Baniji radi spajanja prohrvatskih-muslimanskih snaga u Cazinskoj krajini, koji u ovom trenutku imaju dominaciju sa teritorijom tzv. Republike Hrvatske ili da govorim skraćeno NDH.

Sve procene i ponašanje Hrvatske potpomognute od nekih faktora iz inostranstva, ukazuju da Hrvatska vrši detaljne pripreme za produžetak agresije sa ograničenim ciljem. Agresiju će verovatno nastaviti na severno-dalmatinskom i delu ličkog prostora a zapadnu Slavoniju do sada je nameravala da reši mirnim putem smatrajući da za to ima uslove, a takve su se stvari pomalo i odvijale.

Na obodni prostor oko zapadne Slavonije do sada su dovedene značajne snage. Najveći deo vojske koji je doveden je presvučen u civilne ili policijske uniforme.

Neki uzročni činioci koji značajno utiču na našu odbrambenu sposobnost. Najpre da kažem jedinstvo naše, bez političarenja i sukobljavanja po svaku cenu i u Republici Srpskoj Krajini pre svega, je ključni činilac koji će učiniti da se oni opredele da li će uopšte da krenu u rešavanje problema oružanim putem ili neće. Verovatno, smatrajući opravdanim da je to glavni elemenat naše snage odnosno nemoći.

Mislim da mi možemo da kažemo da su nam i vojska i narod rešeni da se do kraja bore za slobodu, očuvanje granica i srpsko dostojanstvo. Kod boraca i celog naroda sve je izraženiji zahtev za svesrpsko jedinstvo a prvenstveno za čvršće sjedinjavanje sa Republikom Srpskom. U bitnom je smanjena kampanja koju su vodili pojedinci ili grupice protiv srpskih oficira, a i ovaj deo rata je potvrdio da bez profesionalnog kadra ne možemo ostvariti radikalne ciljeve.

Moram da kažem sledeće. Ja nijednog oficira koji ne radi svoj posao kako treba ne amnestiram od odgovornosti samo zato valjda bi to trebalo što je on oficir. Kao što mislim da ne može da bude amnestiran ni lekar, ni pekar, ni apotekar, ni bilo koja druga profesija. Onaj čovek koji je patriota i koji čvrsto drži oružje protiv ustaša, a zna svoj posao koji treba da radi u vojsci, on je pravi bez obzira šta je po zanimanju.

Neke slabosti.

Regionalizam koji se javlja na našem prostoru, po svim procenama koje smo mi do sada učinili ne može nam doneti koristi, ne možemo se ojačati, možemo se samo oslabiti. Ako mi ovde zaključujemo, a zaključujemo sigurno opravdano, da gledajući u činjenicu da nas Srba na Balkanu ima najviše, da nas posmatrano u ovim našim zapadnim srpskim prostorima ima stvarno kad se broji najviše i da smo, težeći da budemo što jači, dužni da sve činimo da se ujedinimo i da vodimo jednu jedinstvenu politiku. Čak, rekao bih da je na svim prostorima bivše Jugoslavije potrebno da se vodi sa jednog mesta, sa jednim ciljem jedna srpska politika. Ajdemo, braćo Srbi, da ne težimo da budemo age i begovi u istočnoj Slavoniji, u zapadnoj ili ne znam negde u Kninu ili na Kordunu, nego da vidimo šta nam je to najkrupniji naš istorijski interes, a to je biološki opstanak, a nije to valjda mrvica ili trun nekakve vlasti ili slikanje samim sebi nekakvih, ne daj Bože, oreola oko glave. Ne, vreme za takav luksuz u ovom trenutku sigurno nije.

Kojekakvi pregovori i sporazumi na koje mi nasedamo i na ustaške namere i na namere organa i institucija Ujedinjenih nacija na raznim nižim nivoima, gde imamo slučajeva da se čak i neki od takvih kontakata kriju, omogućava našim neprijateljima da, a to su tako činili uvek do sada, i on i institucije Ujedinjenih nacija, ignorišu institucije Republike Srpske Krajine kao države. To je sigurno nešto od čega imamo štete i kao država, a trpi nam i odbrambena sposobnost, što je sasvim izvesno.

Moram otvoreno da kažem da rukovođenje i komandovanje u nekim komandama jedinicama vojske još uvek ne obezbeđuje potpuno vladanje situacijom.

Dame i gospodo poslanici, ja sam se nešto razmišljao da o ovome pričam šire međutim, ipak smatram da su uzroci ovoga problema prevashodno stručne i profesionalne prirode i da sam ja kao komandant Vojske dužan na učinim, pre svega, napor i pokušaću da ove probleme prevazilazim nekim stručnim koracima i traženjem veće kadrovske pomoći, odnosno dovođenjem oficira koji su sposobni i patrioti i učesnici u ratu, u Vojsku.

Mislim, a to neću da prećutim, da rukovođenje komandovanja u nekim našim krajevima biva izloženo raznim pritiscima koji nisu uvek takvi da za posledicu imaju jačanje jedinstva rukovođenje komandovanjem. Čak i iz institucija političke vlasti pojavljuju se pojedinci koji uzurpiraju, ili se to dešavalo ranije, ustavna prava i pokušavaju da pojedine jedinice ili sastave stavljaju na izvestan način pod svoju komandu. Bilo kojoj vojsci je to nedopustivo, pa i našoj.

Da ne govorim o moralnim štetama koje imamo. Mogu vam reći da su ponegde stvari bile dovedene i dotle da je bila u pitanju i sama operativnost rukovođenja i komandovanja, dakle sposobnost da se do kraja sprovedu naređenja u jedinicama.

Bilo je ponegde zagovaranja da se formiraju nekakve stranačke formacije. O tome imamo sasvim konkretnih saznanja i ukoliko to neko od poslanika bude želeo ja mogu da kažem i o tome detaljnije.

Nažalost, takvim nekakvim špekulacijama su se najčešće bavili ljudi koji fronta nisu ni videli, kojima je bavljenje politikom zamenjivalo držanje puške u ruci. Ne politikom, to bi bilo vređanje politike, rušenje politike, nego političarenjem.

Prisutan je nekakav sindrom nazvao bih ga ratnog prava, nekakvih prvoboračkih zasluga i koječega, tako da na ovim prostorima imamo grupe koje se izdvajaju od jedinstvene komande. To je stvar, prvo postojanje zakona a drugo, poštivanje zakona i postojanje sudova i uvođenje jednog višeg stepena odgovornosti. Svi ćete se samnom lepo složiti jer svi vi svaki dan to sigurno vidite. Vidi to i vojska i kad razgovarate kažu: Zašto mi ne? Ali, svi mi vo[l] imo pozorište – rečeno je u nekoj ranije televizijskoj emisiji – ali ne u svojoj kući. Dakle, odgovornost da, ali ne ja, ja se borim još od prije tri godine, četiri, ja sam ovakvi i onakvi, svi su slabiji borci od mene i sad mene neko da poziva na odgovornost, a on je pa stavi dve tačke i počne da nabraja.

Mislim da ovakva shvatanja moramo da razbijamo i da bi poslanici ove cenjene Skupštine o tome morali da daju isto tako svoj doprinos.

Zbog mobilizacije koja je izvršena, a vi o tome isto tako znate a ja neću da ne kažem, oružje je dato ljudima za koje mi nemamo lekarska uverenja da su oni ti koji ga mogu imati kod sebe. Oko toga ćemo morati isto tako nešto da učinimo.

Vojni sudovi do sada nisu bili zadejstvovani a malo je rešeno i predmeta u civilnim, u pravosuđu i to sigurno ima negativan uticaj u ukupne odnose i stanje u Vojsci.

Dosta je učinjeno na jedinstvu svih subjekata odbrane međutim, ove slabosti koje sam naveo u nekim našim krajevima su negativno uticale.

Nešto oko UNPROFOR-a i njegovog uticaja na vojno-bezbednosnu situaciju.

Već sam rekao, a čini mi se da je na delu pokušaj, ne znam već koji put u istoriji, da se to srpsko jedinstvo spreči. Mi smo te snage ovde primili kao nekakve snage mira računajući da su one tu za to da obezbede ono kao što piše u onoj rezoluciji 743, a to je valjda Vensov plan, da se ne prejudicira politička rešenja. Ono je, ne trebamo se puno ni čuditi, prejudicirana onoga časa kada je tzv. Republika Hrvatska priznata u avnojevskim granicama. A to što se sad ide svaki put korak dalje, to je samo pokušaj da se jedno takvo opredeljenje operacionalizuje.

Međutim, želim da naglasim, ministar je sigurno čitao Rezoluciju 820, novu, koja je kao poslednji korak do sada u ponašanju Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija prema nama, otvara nama neka pitanja prema kojim se ova skupština, čini mi se, svakako mora ograditi. Ja o tome govorim zato što su tu sigurno i pitanja odbrambene sposobnosti i to pitanja prvog reda.

Kako možemo mi kao Republika Srpska Krajina da budemo kažnjeni a da se uopšte ovde nigde ne spominje razlog zašto to oni sad nas kažnjavaju. Otkuda to sada?

Drugo, mi smo područje pod zaštitom Ujedinjenih nacija. Kakvom to zaštitom? Jer to znači napraviti haos pa da unutra skapavamo od gladi. Da li je to ta vrsta zaštite? A kad stvarno treba da se zaštiti ta teritorija onda je ne mogu zaštititi, a kad treba da rade onda kažu: mi bi da trčimo ovamo, tamo, da gledamo šta se dešava. Gospodo moja, ako stvarno hoćemo da vidimo da li vi hoćete štititi ove prostore ili ne, pa idite vi tamo pa gledajte šta se dešava na prostorima odakle je ugrožena ova teritorija. Ne otvaramo valjda mi sami vatru po sebi. To neko odnekuda otvara. Pa imate vi tamo valjda nekoga, postavite mandat tako da možete to gledati, da obezbedite ovu teritoriju.

Upozorio bih samo na jednu okolnost koja ovde, čini mi se, nije dovoljno uočena. Naime, čini mi se da postoji jedna namera koju je ustaška strana jasno videla, a to je da se bez mnogo buke na ovim nekim prostorima, kao recimo na onome delu teritorije koju oni sada drže i koju su zauzeli 22. januara tom agresijom, da se jednostavno jednim određenim statusom sličnim status protektorata Ujedinjenih nacija stvore povoljniji uslovi za život, a ovamo ove izgladnjuješ. Dalje, da se dovedu nove snage, a svi znamo da već dolaze; da

se ojačaju postojećim transporterima, minobacačima, protivavionskim raketama i ostalim, a svi znamo da se i to radi, i da se uspostavi čvrsta kontrola nad tim prostorima. Pa u jednom trenutku kažu: Znate šta, rezolucije Saveta bezbednosti sve su do sada jasne, ovo je integralni deo prostora tzv. Republike Hrvatske i ovoga momenta to prelazi u sastav Republike Hrvatske. I, gde, si ti bio Srbine do sada? Nigde. Šta si radio? Ništa. To je jedan podmukao i lukav način i mislim da bi morali da budemo vrlo oprezni oko bilo kakvih aranžmana u pregovorima sa njima. Ja mislim da je to i naša pregovaračka ekipa uočila i da su se za to i ogradili sa jednom ovakvom klauzulom.

Što se tiče UNPROFOR-a ovde u zapadnoj Slavoniji, u nekorektnom odnosu prednjači, ja to želim ovde javno da kažem, kanadski bataljon. To što kanadski bataljon radi ovde daje nam za pravo da iznesemo ocenu da ne samo da se oni ponašaju pristrasno nego se ponašaju na jedna necivilizovan, nekulturan način koji ne može da služi na čast na toj jedinici, ni Kanadi, ni Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija. Ja mislim da je pravo čudo da na ovom prostoru do sada nije bilo većih i težih incidenata.

Mi imamo sasvim konkretne dokaze da pojedini pripadnici UNPROFOR-a rade obaveštajno u korist druge strane. To nisu priče, mi o tome, kažem, imamo konkretne dokaze. Što ih ne iznosim javno? Ne iznosim ih zato što bi morao da otkrijem izvore, a ja to neću.

Ova odluka koju smo mi doneli oko UNPROFOR-a da im se ograniči kretanje samo u pokušaju da se njihove snage zaštite od gneva naroda zbog svega ovoga. I u svim razgovorima o tome mi smo rekli da za to nije kriv ni Glavni štab Srpske vojske Krajine, ni Ministarstvo unutrašnjih poslova nego su krivi oni sami sebi. Kod toga stava ostajemo i dalje.

Oko mera koje mi moramo da preduzmemo.

Savet odbrane je do sada održao više sastanaka i mi ćemo, na osnovu ovih zakona koje je predsednik doneo, a trebali bi danas biti verifikovani, da sagledamo stanje i planirali smo, predvideli smo da idemo u sve brigade. Naša zamisao je da tim sastancima prisustvuju i predsednici opština i predsednici izvršnih savjeta i organi Sekretarijata unutrašnjih poslova i Ministarstva odbrane i da sagledamo šta je to šta treba preduzeti, na kom prostoru i kako.

Mislimo da je neophodno da Vojsci Jugoslavije uputimo zahtev, a takav zahtev smo pripremili, da se oficiri iz Krajine, i to oni od kojih zavisi borbena vrednost jedinica, a to su komandiri četa, komandanti bataljona, ljudi koji su bili u ratu, vrate u Krajinu, ali ne na nekakav vikend ili na nekakav turizam nego da se vrate na neodređeno vreme i da budu oficiri ovde.

Da se, takođe, razmotri način da se izvrši mobilizacija naših građana koji su u Srbiji a ovde imaju kuće pa im neko drugi čuva kuću, a on po Beogradu šeta i bruka nas.

Preduzimamo mere, naređenje zona odbrane o osavremenjivanju sa tehnikom i poboljšavanju sistema veza.

Od ključnih pitanja predlažemo da se kod svih stranaka obezbedi jedinstvo po pitanju strategijskih opredeljenja Republike Srpske Krajine i odbrane, kao što je to učinjeno čini mi se ovde ovim izjašnjavanjem o ovim osnovnim opredelenjima našim danas.

Ako govorimo o našim osnovnim opredelenjima, ne želeći da bilo šta iznesem u smislu da držim nekakvu priču, ja samo hoću da gospodu koja odlučuju, koja su predsednici naše Skupštine, upozorim na jedno.

Ne previše retorike. Više pametnih planova. Više pokušaja predviđanja. Dajte gospodo, da prestanemo mi Srbi da ulažemo uvek u nekakve pripremljene varijante. Možemo li mi nekog nečim da iznenadimo? Da li mi uvek moramo da ulažemo u neke pripremljene varijante,

tj. da budemo dovedeni u situaciju da biramo, a da, zapravo, drugog izbora nemamo? Možemo li mi tu pamet koju imamo organizovati na način da pokušamo da prognoziramo i da predviđam situaciju, a ne da nas situacija nosi i da onda budemo prisiljeni i prinuđeni da imamo samo jedno rešenje. Ako neko hoće da odlučuje i bira mora imati bar dve varijante. Ne mislim sada o onoj koja se ne može prihvatiti, nego pitanje stručnog izbora, povoljnija varijanta. Ja se izvinjavam što to govorim. Ali, čini mi se, da ponekad ostanemo na retorici. Ja to mogu i da argumentujem.

Kada ja razgovaram sa svojim borcima, ima njih i ovde, onda smo svi mi, zna se, da ustaša bude tamo, mi da budemo ovamo.

Ali, a kad pređete na sasvim konkretne stvari pa kaže, moraš da imaš dva ili tri zakona koji moraju imaju pokrivku takvu, da ti minobacač "123" ne može ništa. Ta tvoja puška mora biti čista. Ti ono što ti naredi komandir odeljenja moraš izvršiti itd. E, sada da ličiš na vojnika. To je malo teže. Prema tome, prazna retorika nije dovoljna.

Što se tiče rešavanja svih ovih problema i oko ovoga dolje, moramo biti u gotovosti i opredeliti se da to rešimo onako kako jedino možemo rešiti.

Neko je ovde govorio o nekakvim "crnim oblacima". "Crni oblaci" su crni koliko crno vide vaše oči. Problemi su onoliko veliki, koliko im vi pridajete značaj.

Ako smo mi ovde konstatovali, a jesmo, da mi nećemo da budemo nikada u situaciji, da, zbog toga što smo Srbi, da odemo pred nekakav uzem. I ako smo dosada pokazali da nam ustaše ne mogu ništa, ni one tamo razne vrste neprijatelja koje imaju naša braća u Republici Srpskoj, onda mislim da ova Skupština, posmatrana sa stanovišta vojske, ovde danas, pogađa prave ciljeve i da ovo što činimo danas to je to što treba da učine, da ti tzv. ili tobožnji "sivi oblaci" ne budu toliko crni, odnosno da mi svoj put, onakav kakav je uvek srpski slobodarski put bio, ako treba da se opredelimo za carstvo nebesko da smo se mi to danas opredelili i da nismo, a to je, čini mi se, najvažnije, ni u jednom trenutku bili u dilemi dali da izgubimo svoj obraz, svoju čast.

Hvala. (Dugotrajan aplauz)

[…]ŠTRBAC MILAN: Poštovane kolege, zovem se Štrbac Milan i došao sam ispred Skupštine opštine Benkovac. Ja sam ranije hteo neke stvari da iznesem, ali su one zaključene i to pozitivno. Neću da čitam ove zaključke, nego ću samo jedan zaključak pročitati koji se odnosi na bezbednosnu situaciju naše Opštine. Iako je general rekao da ne treba da se bavimo cepidlačenjem pojedinih mesnih zajednica ili opština, ali je naš problem zaista krupan, i to ne samo naš problem, nego da će to biti problem svih naših opština.

Da pročitam ovaj zaključak: Skupština opštine Benkovac ocenjuje da će Hrvatska odbacivanjem Sporazuma o primeni Rezolucije 802 Savjeta bezbednosti nastaviti agresivni rat protiv Republike Srpske Krajine.

Zbog toga se predlaže Skupštini Republike Srpske Krajine da izvrši temeljitu analizu dosadašnje faze odbrane i poduzimanja hitnih mjera radi otklanjanja uočenih nedostataka.

Opština Benkovac je već sada stavila na raspolaganje sve svoje potencijale. Mobilisani su ne samo vojno sposobni, već i građani nesposobni za vojnu službu prije osipanja jedinica zbog pogibije i ranjavanja boraca. Brojni dobrovoljci koji su na početku došli u pomoć napustili su benkovački front zbog gostoprimstva nadležnih komandi. Trenutno, u najvećem dijelu Opštine Benkovac i Obrovac ratuju protiv države Hrvatske. Takvo je stanje neprihvatljivo. Skupština opštine Benkovac traži pojačanje benkovačkog fronta, prije svega, regularnim jedinicama vojske Republike Srpske Krajine, ali i pozivom dobrovoljcima iz ostalih srpskih zemalja da se uključe u odbranu.

Ja sam izneo naše mišljenje. Ali mislim to što je nas zadesilo može da zadesi svaku našu opštinu.

Zbog toga smatramo da bi nešto trebalo učiniti da se regularne snage Srpske Krajine mogu premeštati iz jedne opštine u drugu opštinu. Jer, mi zaista, više nemamo potencijala da izvedemo našu opštinu. Deo našeg fronta pokriven je starijim ljudima koji niti imaju hrabrosti, niti morala da izdrže sve one nedaće i teret koji ih prati na prvoj liniji.

To je moje mišljenje i mišljenje naše Opštine.

Nemam više ništa drugo da kažem.

PREDSEDNIK MILE PASPALJ: Hvala.

MILE NOVAKOVIĆ:

Iz Opštine Benkovac je samo potvrdio ono što sam ja vam rekao. Regionalizam na političkom planu ima za posledicu gubljenje sposobnosti da vršimo operativni ili strategijski manevar. I, ja sada vas pitam – da li je to dovoljno da se busamo u prsa iskazivanjem svoje gotovosti kako ćemo se mi to braniti ili se nećemo odbraniti. Sutra kada ja kažem – brigada iz Istočne Slavonije u Benkovac. Onda kažemo – e, pa? To je ono što ja tražim od ove Skupštine. Inače, gospodin je iz Benkovca potpuno u pravu. (Aplauz).

[…]PREDSEDNIK MILE PASPALJ: Hvala.

Da li se još ko javlja za reč?

Ako se niko ne javlja za riječ, predlažem da usvojimo Izvještaj komandanta.

Ko je za ovakav izvještaj koji je podneo komandant Srpske vojske Milan Novaković?

Ima li ko protiv?

Da li se neko uzdržava? (3 uzdržana poslanika.)

Konstatujem da je prihvaćen Izvještaj komandanta Srpske vojske Mila Novakovića na ovoj sjednici Skupštine.

Imam ovde dva telegrama da pročitam.

Telegram koji je došao iz Okučana: "Braćo i sestre poslanici Skupštine Republike Srpske Krajine budite nepokolebljivi i čvrsti u opredeljenju koja su od interesa za naš srpski narod. Bez obzira na stranačku opredeljenost mi smo u istom stroju, koračamo ka istom cilju. Oni koji nas žele ostaviti u getu, u izolaciji, koji paraju naše nebo, koji jednostrano gledaju stanje na Balkanu – sa takvima više pregovora nema. Imate podršku Srpskih radikala i našu podršku "Sve za srpstvo – srpstvo ni za šta!", "Sa verom u Boga i otadžbinu – pobedićemo!", "Ko, ako ne mi – Srbi", "Ko ako ne sad", "Srećno braćo, Oblast zapadna Slavonija – Drago Stupar".

Imamo telegram iz Srbije: "Podržavamo vas u nastojanju da se izvrši ujedinjenje Republike Srpske Krajine i Republike Srpske, što bi bila uvertira stvaranju zajedničke države svih Srba sa prostora bivše Jugoslavije. Želja nam je da sjednica protekne u znaku sloge i da se izabere vlada koja će predstavljati interes srpskog naroda sa čitavih prostora Republike Srpske Krajine i Republike Srpske u ime SDS Srbije – Zdravko Jokić, predsednik Izvršnog odbora." Pošto smo usvojili i obradili četvrtu tačku dnevnog reda, ja bih prešao na petu tačku dnevnog reda:

PREDLOG ZAKONA O VOJSCI

(Sa promenjenim redom upravo kod te tačke dnevnog reda.)

Imamo amandmane na Ustav, imamo zakon o odbrani, zakon o vojsci, zakon o vojnim sudovima, zakon o vojnom tužilaštvu.

Molio bih Stojana Španovića da to obrazloži.

STOJAN ŠPANOVIĆ:

Ja mislim da ovo možemo završiti do ručka i da nam posle ostane više vremena za rad, jer je ostalo još dosta tačaka. Na prošloj Skupštini u Borovu jasno se Skupština opredelila o tome da idemo na stvaranje profesionalne vojske. U skladu sa takvim opredeljenjem Skupštine Ministarstvo odbrane u oktobru prošle godine pripremilo nov zakon o odbrani, zakon o vojsci i zakon o vojnim sudovima i tužilaštvima. Nažalost i pored svih nastojanja, mi nismo prošle godine uspeli da sazovemo Skupštinu, tako da smo ovaj rat dočekali bez ovih zakona, što je stvorilo mnoge probleme u komandovanju vojskom.

Međutim, šta je – tu je, ja ću kratko obrazložiti ove zakone, jer, upravo, njima se postiže ono o čemu je ovde i više puta govoreno. Dakle, da stvorimo vojsku koja će biti jedinstvena na celoj teritoriji i koja će se moći upotrebljavati u svim delovima Krajine, da je ona na zakonu zasnovana, da je to profesionalna vojska koja će moći da izvršava zadatke odbrane Krajine. Komandant je dosta o tome govorio i ne bih se vraćao na to. Počev od samog naziva. Dakle, predlažemo amandmane na Ustav i to:

Amandman 12. koji govori o nazivu vojske Republike Srpske Krajine.

Naime, u Ustavu sada stoji naziv: “Srpska vojska Republike Srpske Krajine”.

Predlažemo da naziv bude: “Srpska vojska Krajine”. Jer, očito da dosadašnji naziv nosi i pet početnih slova i svega ostaloga. Sasvim je prihvatljivo da se zove “Srpska vojska Krajine”.

Dakle, Republika Srpska Krajina ima vojsku. Srpska vojska Krajine ima stalni i rezervni sastav. O Srpskoj vojsci Krajine donosi se zakon. Dakle, čitam amandman 12:

“Vojni sudovi i vojna tužilaštva ustanovljavaju se zakonom. Vojni sudovi su nezavisni sudovi i sude na osnovu zakona.

Predsednik Republike Srpske Krajine na predlog Vrhovnog saveta odbrane postavlja komandanta Srpske vojske Krajine”.

Dakle, primećujete nije više “načelnik štaba” nego je “komandant Srpske vojske” i primećujete promenu “Vrhovni savet odbrane”.

Amandman 13. koji govori o predsedniku Republike i njegovim ingerencijama nad vojskom.

Znači: “Rukovodi Srpskom vojskom Krajine u miru i ratu u skladu sa Ustavom Republike Srpske Krajine i odlukama Vrhovnog saveta odbrane i predsedava Vrhovnim savetom odbrane.

Donosi odluku o osnivanju, sjedišta i nadležnostima vojnih sudova i tužilaštava, te postavlja i razrešava predsednika i sudije Vojnog suda i Tužilaštva.”

Amandman 14. kojim se uvodi institucija “Vrhovnog saveta odbrane”.

Mislim da se svi slažete da takva institucija treba da postoji. Dakle, da postoji institucija gde će više ljudi donositi te ključne odluke o upotrebi vojske.

“Vrhovni savet odbrane sačinjavaju:

– predsednik Republike Srpske Krajine,
– predsednik Vlade,
– ministar odbrane,
– ministar unutrašnjih poslova i
– komandant Srpske vojske Krajine.

Vrhovni savet odbrane utvrđuje postojanje neposredne ratne opasnosti, proglašava ratno stanje ukoliko Skupština nije u mogućnosti da se sastane.

Vrhovni savet odbrane proglašava vanredno stanje kad se na delu teritorije Republike Srpske Krajine ugroženi bezbednost Republike Srpske Krajine, slobode i prava čoveka i rad

državnih organa i donosi akta za prevazilaženje stanja koje takve okolnosti iziskuju u skladu sa Ustavom i zakonom.

Vrhovni savet odbrane donosi odluke o pripravnosti, mobilizaciji i upotrebi Srpske vojske Krajine i o drugim pitanjima u skladu sa Ustavom i zakonom."

To su amandmani koji se predlažu na Ustav, a koji su osnova za zakone koji slede.

Predlažem da se stave na glasanje.

[…]PREDSEDNIK MILE PASPALJ:

Ja bih molio poslanike da se ne javljaju sa mjesta.

Predlog amandmana imamo koji je izneo Stojan Španović.

Ima nas 207 prisutnih na ovoj Skupštini.

181 poslanik je potreban da bi se doneli amandmani na Ustav Republike Srpske Krajine.

Ko je za ovaj predlog? (188 poslanika)

Ko je protiv? (Jedan poslanik)

Ko je uzdržan? (Dva poslanika)

Hvala.

Konstatujem da je Skupština Republike Srpske Krajine usvojila amandmane na Ustav 12, 13. i 14. sa 188 glasova "ZA", jednim glasom "PROTIV" i 2 glasa "UZDRŽANA".

Dajem pauzu za ručak.

(Pauza od 15.04 do 16.30 sati)

(NASTAVAK RADA U 17 SATI I 20 MINUTA)

Sednicom predsedava Veljko Vukelić, potpredsednik.

VELJKO VUKELIĆ: Molio bih Španovića da iznese Zakon o narodnoj odbrani.

Pre nego što gospodin Španović uzme reč, da vas obavestim, da ćemo 24. aprila imati zajedničku sednicu Skupštinu Republike Srpske Krajine i Republike Srpske. To je vrlo kratak period. Mi danas objektivno moramo završiti sa radom. Da bismo završili sa radom, sve izvestioce, izlagače po tačkama dnevnog reda koji će biti, a diskutante molim da diskusije budu maksimalno kratke, jasna i korektna.

Ima reč gospodin Španović.

STOJAN ŠPANOVIĆ: Poštovani poslanici, dobili ste tekst Zakona o odbrani i na njemu se neću duže zadržavati. Ono što je vidljivo, radi se o zakonu koji je dosta koncizan i koji uglavnom reguliše obaveze državnih organa, građana i drugih tela u domenu vojne obaveze, odnosno u domenu odbrane. Ako ste zapazili, osvrnuo bih se samo na neke delove, a to su obaveze Vrhovnog saveta odbrane koje vidite da praktično Vrhovni savet odbrane komanduje vojskom i najodgovorniji je za odbranu Republike kao celine. Takođe ono što dosada mnogima nije bilo jasno u zakonu je jasno rečeno, a to je, obaveze Ministarstva odbrane. Naime, Ministarstvo odbrane kao organ Vlade nije vrhovna komanda. To je upravni organ koji izvršava određene poslove u domenu odbrane, ali komandovanje vojskom je isključivo u nadležnosti komandanta, odnosno komandi jedinica. Ovde je, na primer, bila jedna diskusija gde se govori odeljenje ministarstva odbrane šalje na liniju fronta obveznike itd. S tim odeljenja odbrane nemaju ništa. To je stvar komandovanja.

Dakle, Ministarstvo odbrane isključivo vodi politiku u domenu odbrane i izvršava obaveze koje su mu propisane ovim zakonom. To imate pred sobom i ne bih to ponavljao.

Ovaj zakon je toliko bitan što jasno razlučuje i definiše šta su obaveze Vlade, šta su obaveze Vrhovnog saveta odbrane, a šta su obaveze odnosno šta je to šta radi Vojska.

Prema tome, Ministarstvo odbrane, ono se brine o obezbeđenju materijalnih potreba Vojske, da bi Vojska mogla, isključivo mogla da se bavi svojim poslom, a to je da brine od ukopavanja, od organizovanja itd.

Ovde u članu 17. predložena je jedna izmena koja je sasvim prihvatljiva, a radi se o upotrebi milicije u ratu. Predložena je samo sugestija da se izmeni utoliko da jedinice i organi, milicije u izvršavanju borbenih zadataka naredbom ministra unutrašnjih poslova pretpočinjavaju se komandantu Srpske vojske Krajine.

Dakle, Zakonom je precizno regulisano da sve jedinice koje nose oružje uključujući i miliciju su pod jedinstvenom komandom kada je u pitanju upotreba ovih jedinica.

Inače, Zakonom je predviđena obaveza služenja vojnog roka, radna obaveza, materijalna obaveza i sve ono što su dužni da građani i radne organizacije izvršavaju prema odbrani.

Kada smo kod toga, kada smo kod ove vojne obaveze, samo bih napomenuo, Medić[444] je dva puta predlagao zakon o dezerterima, apsolutno podržavam stavove Medića i mislim da je on potpuno u pravu. Međutim, stvar je u tome da mi ne možemo donositi zakon za jedno krivično delo. Dezerterstvo je jedno krivično delo. Ako bi donosili zakon o dezerterstvu, zakon o izdajicama, ili ne znam sve šta. To je krivično delo, jedno od krivičnih dela, koje je jasno sankcionisano.

Ovde je rečeno: “neodazivanje na mobilizaciju kazna u visini 100 maraka”. To se odnosi na mirnodopske uslove. Vidite, ako ste zapazili, u ratnim uslovima. To je teško krivično delo koje se sankcioniše Krivičnim zakonom, prema tome, podleže krivičnoj odgovornosti i vojni sudovi tu moraju da odrade.

Kada smo kod tih dezertera, da bismo ostvarili ono što je ideja Medića, a koji je u suštini potpuno u pravu, obaveza naša da se zaista založimo da evidencije koje su nužne, oni koji su dezertirali da se napravi, i sada kada profunkcionišu vojni sudovi da se odmah podnesu krivične prijave da bi oni mogli po njima da odrade.

Dakle, kada vojni sudovi izreknu mere koje su za to predviđene, onda se mora tražiti njihovo izručivanje itd. Dakle, ostaje sada da vojni sudovi odrade ono što treba da odrade.

Što se tiče zakona o vojsci radi se o zakonu koji uspostavlja čisto profesionalnu vojsku. Mislim da mi na profesionalnu vojsku moramo ići i da je to jedini način da uspešno branimo Krajinu i da Krajinu branimo na svakom njenom delu. Zakon o vojsci, dakle, predviđa profesionalnu mirnodopsku vojsku i ratnu vojsku. Dakle, profesionalna mirnodopska vojska u nju su uključeni i sačinjavaju profesionalni oficiri, podoficiri i profesionalni vojnici i vojnici na služenju vojnog roka.

Mi kontigent profesionalne vojske, odnosno vojske koja je nama potrebna od regruta koji su dužni da služe vojni rok ne možemo imati, jer imamo mali kontigent regruta. Zbog toga smo predložili i smatramo da je to najbolje rešenje da se ide na profesionalnu vojsku koja nije ništa skuplja nego da idemo na obaveze kao što je ovde predloženo. Ako ne budemo imali profesionalnog sastava onoliko koliko je potrebno, onda ćemo morati ići na određene obaveze, kao što je predloženo i ovde do 30 godina itd. Međutim, mislim da se moramo založiti da stimulišemo vojsku tako da ona bude privlačna i da imamo dovoljan broj profesionalnih vojnika koliko je potrebno za uspešnu odbranu Krajine.

O tome koliko je predviđeno vojnika, profesionalnih vojnika, kako da budu organizovane te jedinice, ne bih govorio ovom prilikom, mislim da je to stvar Vrhovnog saveta odbrane odnosno Glavnog štaba i komandanta vojske. U svakom slučaju radi se o kontigentu koji je

[444] Tihomir.

predviđen da uspešno primi taj prvi udar i da omogući razvijanje ratne armije, a isto tako, da to bude manevarska snaga koju će komandant moći upotrebljavati na svim područjima.

Inače, predviđeno je da vojska bude organizovana u brigade, da brigade imaju ratnu zastavu. Takođe da budu organizovane u korpuse. Vrhovni savet odbrane ima najveće ingerencije, ustvari, isključuje ingerencije u komandovanju i upotrebom vojske. Dakle, Vrhovni savet odbrane utvrđuje osnove plana razvoja vojske, a to je, koliko će biti jedinica, kakvih jedinica, utvrđuje organizaciju i formaciju vojske, na predlog komandanta vojske utvrđuje sistem komandovanja vojskom, prati sprovođenje utvrđenog sistema komandovanja vojskom, odobrava plan upotrebe vojske u ratu, daje smernice za preduzimanje mera pripreme mobilizacije i naređuje mobilizaciju vojske, propisuje mere pripreme mobilizacije i naređuje mobilizaciju vojske, propisuje mere pripravnosti vojske za slučaj vanrednog stanja, utvrđuje osnove naoružavanja i opremanja vojske, u skladu sa organizacijom vojske utvrđuje vojno teritorijalnu podelu zemlje, donosi osnove planova, pravila i druge akte koji se odnose na razvoj i upotrebu vojske, donosi propise o obuci vojske i vrši druge poslove komandovanja vojskom u skladu sa Ustavom i ovim zakonom.

Komandant vojske komanduje vojskom u skladu sa zakonom i odlukama Vrhovnog saveta odbrane.

Kao što sam napomenuo, znači, vojsku bi sačinjavao profesionalni mirnodopski sastav i rezervni sastav.

Ovde u zakonu je razrešena dalje struktura profesionalnog sastava kako se vrši prijem. Dakle, vrši se prijem profesionalnih vojnika na jednu do tri godine po ugovoru, s tim što se ugovor može produžavati. Predviđen je rok kojim se može samostalno ugovor raskinuti, koji ne može biti kraći od 6 meseci. Dakle, jednostavno se uspostavlja jedan profesionalni odnos u samoj vojnoj organizaciji.

Takođe je predviđeno zakonom odsustvovanje itd. Međutim, odmah da kažem, da profesionalna vojska podrazumeva boravljenje u jedinicama i kasarnama i da predviđa odsustvovanje svega u tri meseca do pet dana.

Popuna vojske se vrši vojnim obveznicima, državljanima Republike Srpske Krajine i drugih srpskih zemalja.

Ovo smo morali ostaviti kao mogućnost dolaska dobrovoljaca o kojima smo govorili i zbog naših ljudi koji su otišli pre 10, 20 ili više godina, imaju državljanstvo drugih srpskih zemalja.

Komandanta vojske na predlog Vrhovnog saveta odbrane postavlja predsednik Republike. Unapređenja u činove vrši se po određenom vremenskom periodu, s tim što generale unapređuje Skupština na predlog Vrhovnog saveta odbrane.

Inače, predviđeno je da u ratu, u svim brigadama, budu sveštenici. Smatramo to neophodnim i razgovarali smo sa vladikama koji to prihvataju, međutim, ostaje da se dogovorimo kako to i da sprovedemo. To podrazumeva da uz sadašnje brigade već bi trebalo uključiti sveštenike koji bi obavljali poslove koje trebaju obavljati u tim jedinicama.

Zatim, Zakonom je predviđen postupak oko penzionisanja i druge obaveze koje proizilaze iz radnog odnosa, kao i u svakoj radnoj organizaciji.

Što se tiče činova, oni su za vojnike: razvodnik, desetar, narednik; za podoficire: vodnik, vodnik I klase do zastavnika; za oficire do pukovnika; za generale: Brigadni general, Divizijski general, Armijski general i Vojvoda. (Aplauz)

Predviđeno je klasično školovanje u vojnim akademijama. Za sada bi školovanje vršili u Saveznoj Republici Jugoslaviji. Sa njima je to dogovoreno. Školovanje bi bilo kod njih dok ne steknemo mogućnosti da školujemo svoj kadar.

Inače, kada je u pitanju školovanje ovog kadra, zamolio da saslušate, jer se radi o ozbiljnoj stvari, mi nemamo dovoljno kandidata za vojne akademije. Ovde je diskutovano o oficirima. Moramo biti realni i pošteni do kraja. Nemojmo očekivati da budućnost naše vojske možemo da gradimo na pukovnicima, kao što sam ja od 40 i kusur godina. Mi moramo stvarati naš mlad profesionalni oficirski kadar koji će biti rođen u Krajini, koji će doći u Krajinu, koji će se ovde oženiti, ostajati itd. Dakle, taj mladi srpski oficir kod koji će preuzeti na sebe odbranu Krajine, mi ga moramo stvarati i školovati. Zbog toga bi apelovao na predsednike opština i sve druge da se još porazgovara sa mladićima koji su završili srednje škole i da se jave u vojne akademije. Mi planiramo ove godine da školujemo barem 100-150 oficira u vojnim akademijama. Međutim, nemamo toliko kandidata, imamo za Vojnu gimnaziju veliki broj, ali za vojne akademije nemamo. A, bez mladog oficirskog kadra, kažem, još jednom, nećemo stvoriti pravu srpsku vojsku.

Nije realno očekivati od nekog pukovnika ili potpukovnika koji ima 50 godina da na njemu gradimo budućnost, da tako kažem, armije. Mladih oficira, ovo što mi govorimo, ima ih u saveznoj vojsci itd. – nema ih. Pogledajte malo bolje. Nema ih dovoljno. Prema tome moramo ubrzano stvarati mladi oficirski kadar – kursiranjem i školovanjem u vojnim akademijama. To je ono na čemu trebamo raditi i na čemu trebamo stvarati vojsku.

Što se tiče disciplinske odgovornosti. Data su velika ovlašćenja komandantima brigade, naročito u odnosu na profesionalne vojnike, kao i komandantima korpusa. Njihova je nadležnost da za disciplinske prestupe, to su teže povrede discipline, izriču disciplinske mere – smanjenje plate do 20 posto u trajanju do godine dana, zatim, skidanje, odnosno napuštanje. Dakle, komandant brigade ima nadležnost da profesionalnog vojnika udalji. Sve starešine koje su nadležne za unapređivanje imaju pravo ina licu mesta skidanja činova. To je nužno. Jedino na čvrstoj disciplini može se praviti prava vojska.

Mi smo upoređivali nešto sa drugim profesionalnim armijama i uglavnom su slična iskustva da komandanti jedinica moraju imati mnogo veća ovlašćenja nego što su imali dosada. To se naročito odnosi na profesionalne vojnike.

Inače u vojsci je predviđena i kategorija civilnih lica za one dužnosti za koja civilna lica mogu da obavljaju. U Zakonu je razrađeno od načina prijema tih lica, poslova koje mogu obavljati, njihove odgovornosti do penzionisanja i onog ostalog što proizilazi iz radnog odnosa.

Što se tiče vojne imovine? Sva bivša imovina Jugoslovenske narodne armije postaje vlasništvo Vojske Republike Srpske Krajine, odnosno Srpske vojske krajine u skladu sa promenama Ustava. Dakle, to je suština ovog zakona o vojsci, koji uspostavlja profesionalnu vojsku i profesionalni odnos u vojsci i u ratu uspostavlja jedan bitno drugačiji odnos, nego što smo dosada imali.

Ja uvek žalim što ovaj zakon nismo imali u novembru mesecu, mislim da bi i sada na nekim frontovima drugačije stajali. Međutim, nikad nije kasno, odnosno, bolje ikad – nego nikad! Zbog toga predlažem da Skupština verifikuje ove zakone koje je svojim ukazom proglasio predsednik Republike, upravo zbog hitnosti i nužnosti, da komandanti imaju zakone na osnovu kojih će moći raditi. Jer, vojska bez zakona ne može biti vojska. Toliko što se tiče zakona o vojnim sudovima i vojnim tužilaštvima.

O tome će kratko obrazloženje dati Počuča Milan, moj pomoćnik

[…]PREDSEDAVAJUĆI VELJKO VUKELIĆ:

To su privatna pitanja. Ima li neko vezano za temu primedbu ili pitanje? Ako nema, predlažem da se izjasnimo glasanjem o usvajanju amandmana na zakon o vojsci, odbrani, vojnim sudovima i vojnim tužilaštvima.

Ko je za?
Ko je protiv? (Niko)
Ko je uzdržan? (2 poslanika uzdržana)
Konstatujem da je većinom glasova poslanika usvojen Zakon o vojsci, Zakon o odbrani i vojnim sudovima i Zakon o vojnim tužilaštvima usvojen.

[…]PREDSEDAVAJUĆI VELJKO VUKELIĆ:

[…]17. TAČKA DNEVNOG REDA – PREDLOG ZAKONA O IZBORNIM JEDINICAMA ZA IZBOR POSLANIKA U SKUPŠTINU REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE

Izuzetno značajna tačka dnevnog reda i moram ja, kao predsedavajući reć, nažalost materijal koji nismo imali priliku dobit, no šta je tu je. Usvojili smo u dnevni red, ministar Šuša se javlja za riječ. Izvolite.

MINISTAR – VOJIN ŠUŠA

Dame i gospodo poslanici, svima nam je ostalo u sjećanju kada smo na jednoj od sednica Skupštine raspravljali o setu izbornih zakona i poznato vam je da je jedan od najbitnijih zakona je Zakon o izbornim jedinicama za izbor poslanika u Skupštinu Republike Srpske Krajine, nismo tada doneli. Nismo ih doneli iz više razloga i ja ih ne bih ponovo ovdje pred vama izlagao, znate o čemu se radi. Ipak, duže vremena posle toga, nakon obaveza koje smo svi preuzeli do nas su stigli kakvi-takvi, mi smo mislili egzaktni podaci o broju stanovnika na prostoru Republike Srpske Krajine.

Prema ovome, sa čime smo mi raspolagali kod izrade Nacrta zakona na prostoru Republike Srpske Krajine živi oko – tu su mala odstupanja 350.000 stanovnika. S obzirom da postoji 90 izbornih jedinica i to smo se u osnovi dogovorili, bilo je jednostavno podeliti 350.000 sa 90 i utvrditi koliko se onda to stanovnika bira jedan poslanik i to je ispalo negde oko 4.000 stanovnika. Na temelju toga mi smo izradili predlog, odnosno Nacrt zakona o izbornim jedinicama za izbor poslanika u Skupštini Republike Srpske Krajine i prezentirali ga Vladi. Na toj sednici Vlade došlo je do oštrih polemika, pri čemu se zaključak sveo na sledeće. Vlada će formirati vlastitu komisiju koja će izvršiti proveru onih podataka koji su dostavili Ministarstvu pravosuđa ne bi li se na takav način proverilo jesu li pojedine opštine dostavile netačne podatke o broju stanovnika tj. bitno ih uvećavale i tako eventualno došle do većeg broja poslanika u budućoj Skupštini. Za šefa te radne grupe odrešen je gospodin Veljko Džakula i od tada, pa do danas nije se u Ministarstvu kojim ja rukovodim zatekao ni jedan akt koji bi davao detaljnije ili tačnije podatke o onome sa čim smo mi do tada raspolagali.

[…] ŽIVANOVIĆ: Ja mislim da mi ovde ni jedan zakon ne donosimo da važi idućih hiljadu godina. I ako smo nešto prije podne zaključili pa ustanovili da nije dobro, mislim da bismo trebali ispraviti. Hoću da vam kažem drugo, da se u Republici Srpska Krajina ne može niko smatrati izbeglicom ako je prešao iz Pakraca u Beli Manastir, da se tako to ne bi moglo tretirati. A ne bi moglo zbog toga što je svaki građanin koji je doselio u Baranju dobio kuću, dobio je sve pokretne i nepokretne stvari od onoga ko je pobegao u Hrvatsku i dobio je zemlju. Na kraju krajeva, uključio se u radne organizacije u radni odnos, ili u naše policijske snage ili Vojsku. Mislimo da on ne može ni u kom slučaju više da bude izbeglica jer ne prima ni pomoć po bilo kom osnovu od tih humanitarnih organizacija. Ja hoću samo da vam kažem da je Baranja imala u martu mesecu 39 hiljada stanovnika po popisu, a da sada ima oko 45 hiljada stanovnika i da nije isto da mi imamo tri poslanika kao opština Nova podravska slatina koja nema, praktično, više od nekoliko stotina Srba. Ili, Grubišno Polje u

kome vi i ne znate da li ima Srba, ili Bjelovar sa Srbima sa kojima nemamo nikakvu vezu. I sa izbeglicama koje žive u Srbiji sa kojima isto tako, Oblasno veće zapadne Slavonije nema nikakvu vezu. Mislim da Baranja treba da na te ljude računa kao svoje jer su i njeni i da stoga treba da se u odnosu na broj stanovnika, podsetiću vas, Baranja ima 45 hiljada stanovnika, a čuli smo da Republika ima 350 hiljada što je više od 10%. Opština Beli Manastir je najveća po prostranstvu u našoj Republici i po tome bi trebala da ima više poslanika. Mi smo po ovom Predlogu zakona u izbornim jedinicama trebali da imamo devet, a sada se slažemo da u Zajedničku skupštinu delegiramo 6. Mislim da bi vi to morali uvažiti, u odnosu na Podravsku Slatinu koja fiktivno postoji, ima fiktivni izvršni savet, fiktivno je sve. Molim vas da o tome još jednom razmislimo. Molio bih da se gospoda iz opštine Knin isto tako izjasne za ovom govornicom pa da pokušamo to staviti na glasanje da vidimo kako će takav predlog proći. A kasnije bih se uključio u ovaj amandman o izbornim jedinicama pa da eventualno stavimo druge primedbe.

Hvala.

[…]VELJKO VUKELIĆ: […] PRELAZIMO NA 23. TAČKU DNEVNOG REDA – PREDLOG ZAKONA O PRIVREMENOM TROMJESEČNOM PLANU PRIHODA I RASHODA BUDŽETA REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE ZA PERIOD JANUAR – JUNI 1993. GODINE I PREDLOG ZAKONA O DEFICITARNOM FINANSIRANJU BUDŽETA REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE. To je onaj dio koji smo, odnosno 13. tačka dnevnog reda koja je sada spojena.

Gospodin Bezbradica, iz Ministarstva finansija. Izvolite.

BEZBRADICA: Ovde bi trebali još dopuniti, pod ovom tačkom dnevnog reda, trebali bi staviti Izvještaj o budžetu za 1992. godinu, završni račun za 1992. u budžetu.

[…]PEURAČA VOJO: Poštovani poslanici, poštovano Predsedništvo,

Radi se o ozbiljnoj stvari, o finansiranju budžeta Republike za period januar-juni. Radi se o finansiranju državnih organa, državnih institucija Republike Srpske Krajine i molio bih minut pažnje jer potrebno je ovde dati određena zaduženja određenim ljudima u budućoj vladi određenim ministrima itd. ko će na čemu raditi.

Kolega je iznio ovde, i vi u materijalima ste dobili, da je deficit budžeta Republike Srpske Krajine za period januar-juni 2 hiljade 231 milijarda dinara. Ja vam ovde predlažem, i predlažem Skupštini, da usvoji način pokrića deficit budžeta, jer svaka država mora na neki način pokriti svoj deficit budžeta. Zato sam izišao za ovu govornicu da vas upozorim na to.

Deficit budžeta od 2 hiljade 231 milijardu predlažem da se pokrije na sledeći način.

U Saveznom budžetu Savezne Republike Jugoslavije, za Republiku Srpsku Krajinu kao teritoriju pod zaštitom Ujedinjenih nacija odobrena su sredstva za 1993. godinu u visini 1.218 milijardi dinara. Ta sredstva su odobrena za 1993. godinu. Predlažem da se ta sredstva ishoduju i iskoriste do kraja juna 1993. godine i zato konkretno predlažem Skupštini da zaduže za taj dio posla predsednika Republike, predsednika Vlade i budućeg ministra finansija. Od ostalog dijela deficit budžeta predlažem da se pokrije na sledeći način.

Savezna Republika Jugoslavija pokriva svoj deficit budžeta iz primarne emisije sa 36%. Predlog Saveznog ministarstva za finansije je sledeći: pošto se Republika Srpska Krajina nalazi u ratu, da se iz kredita Narodne banke Republike Srpske Krajine, a zašta je potrebna suglasnost Narodne banke Jugoslavije jer kako znate od 1. marta nalazimo se u jedinstvenom platnom prometu sa Saveznom Republikom Jugoslavijom i pod direktnom smo kontrolom emisije Narodne banke Jugoslavije, da 40% sredstava se pokrije, deficit budžeta, iz kredita

Narodne banke Republike Srpske Krajine ali zašta je potrebna prethodna suglasnost Narodne banke Jugoslavije. Za taj dio posla predlažem Skupštini da, zaduži predsednika Vlade, guvernera Narodne banke Republike Srpske Krajine i ministra za finansije. Posle toga ostaje nam deficit, od priliko oko 700, 800 milijardi dinara. Moram da vam kažem svi ste vi u toku toga i znate da je budžet živa stvar a pogotovo u vreme ovakve inflacije jer i sam budžet je rađen na bazi nekih indikatora koji su već sada prevaziđeni. Inflaciju je teško pratiti, itd., praviti prave računice.

Predlažem, i ovde je bilo kod rasprave oko Zakona o vojsci, bilo je puno diskusija, ispred Interresorske grupe koja je radila ovaj predlog zajedno samnom, da se smanje troškovi odbrane. Mi svi dobro znamo da su to jako veliki troškovi. Bilo je govora o mobilizaciji, kroz demobilizaciju, racionalizaciju i kontrolu materijalnih troškova za, od prilike, 30%. Pretpostavljamo, ako se to napravi pametno i stručno, da nam odbrambena moć ne bi oslabila, naprotiv – da bi ojačala. Da Vlada drži sve pod kontrolom sve materijalne troškove koji terete budžetsku potrošnju.

Pod ostalim prihodima koji bi pokrivali deficit budžeta, da se konačno krene i razradi tehnika a zašta je Vlada već donela odluku o oporezivanju naših građana koji su na privremenom radu u inostranstvu, da se ostvaruju budžetski prihodi kroz eksploataciju prirodnih resursa Republike Srpske Krajine za koje smatramo da nisu mali jer ovakav način finansiranja budžetske potrošnje dovešće nas, a i doveo nas je već, u mnogo nezavidan položaj, nas i našu maticu Republiku Srbiju, odnosno Republiku Jugoslaviju. Da se radi maksimalno na ostvarenju prihoda od usluga izvršenih prema UNPROFOR-u.

Kao zadnju mjeru koju predlažem, da se radi na izvršenju svih obaveza i radnih zadataka, svih republičkih institucija prema Programu mjera i aktivnosti koje je usvojila Vlada Republike Srpske Krajine u dvanaestom mjesecu 1992. godine. U dvije reči reći ću o čemu se radi.

Radi se o tome da Vlada na predlog Ministarstva za finansije i jedne interresorske grupe usvojila jedan Program o radu svih republičkih institucija u cilju povećanja izvornih sredstava u budžetu Republike Srpske Krajine. Za vašu informaciju, da vam samo kažem, da su nama lični dohoci koje Republika Srpska Krajina finansira iz budžeta za prošli mjesec iznosili 130 i neku milijardu dinara, da ne govorim o materijalnim troškovima. Imao sam za potrebu da izađem i da vam predložim ovaj predlog mjera i da ovo dam u radni materijal Skupštini, i neka ova zaduženja ostanu i neka se radi po tome.

Vjerovatno imate u predlogu onaj zakon o deficitarnom dijelu budžeta. On je rađen mnogo prije i kod tog Zakona o deficitarnom dijelu budžeta mijenja se samo ona cifra i ostaje ova cifra od 892 milijarde.

Toliko.

[…]VELJKO VUKELIĆ:

Da li ste zadovoljni odgovorom?

Predlažem da glasanjem se odredimo prema Predlogu odluke.

Ko je za?

Ima li neko protiv?

Ima li uzdržanih?

Konstatujem da smo s jednim glasom protiv prihvatili Predlog odluke i zaključili 23. tačku dnevnog reda.

[…]33. tačka dnevnog reda je IZBOR PRVOG MINISTRA I MINISTARA U VLADI REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE. Zamolio bih mandatara, gospodina Đorđa Bjegovića da pristupi govornici i da da obrazloženja i predloži novu Vladu.

BJEGOVIĆ: Poštovani predsedniče zamolio bih samo jednu malu izmenu. Najpre bih o programu a posle ćemo o izboru. [445]

[…]VUKELIĆ: Predlažem da pređemo na glasanje.
Ko je za usvajanje Programa mandatara Bjegovića?
Ima li neko protiv? Nema.
Ima li neko uzdržan? Nema.
Konstatujem da smo jednoglasno prihvatili Program mandatara Bjegovića. (aplauz)

[…]BAJIĆ MILENKO: Opština Okučani. Poštovano predsedništvo, poštovane kolege, poslanici. Pre nego što priđemo verifikaciji poslovnika za zajedničku skupštinu Republike Srpske Krajine i Republike Srpske, imamo nekoliko sugestija, odnosno zahtjeva prema svima vama a ti zahtevi su u skladu sa zaključcima zadnje Skupštine Srpske oblasti Zapadne Slavonije, veoma su bitni i potrebno je da ih saslušate pre nego li donesemo odluku tj. usvojimo imena poslanika koji će nas predstavljati na zajedničkoj skupštini Republike Srpske Krajine i Republike Srpske 24.4.1993. godine.

Kao prvo, zahtjevam od Skupštine da se odredi tj. zauzme stav prema popisnicima tzv. Daruvarskog sporazuma što do sada još uvek nije učinjeno onako kako treba, odnosno da Skupština predloži Vladi da raspusti izvršne savjete opština čiji su predstavnici i čiji su predsednici bili potpisnici istog sramnog i zajedničkog sporazuma 18. 2. u Daruvaru. Nisu to samo Džakula[446] i Aćimović[447] ima tu još potpisnika koji su među nama i koji su predloženi, evo čuo sam u holu i tu vani da su isti ti kod nekih opština predloženi sad za zajedničku skupštinu koja treba da se desi 24.4. Nakon raspuštanja tih ljudi predlažemo normalno da se izabere novi savjet, odnosno novi ljudi koji će služiti interesu srpskog naroda u našoj Republici Srpskoj Krajini. Isto to da učinimo i sa učesnicima tajnog i ilegalnog sastanka sa predstavnicima hrvatske vlasti u Podravskoj Slatini 10. februara 1993., mjesto koje je nažalost pod punom vojnom i administrativnom kontrolom nezavisne države Hrvatske. Mjesto koje nije u fazoni, mjesto u koje samozvani predstavnici srpskog naroda Zapadne Slavonije idu na dogovore i kaficu sa Tuđmanovim predstavnicima.

Nažalost, kažem to mesto nije pod našom kontrolom, nije ni u fazoni, ali mi Zapadni Slavonci se tog mjesta ne odričemo i borićemo se za Podravsku Slatinu i Srpsku teritoriju, političkim i vojnim putem ne smemo izneverit Zorana[448] i dečke koji su ovde među nama koji se bore za ovaj teritorijum na kojem mi živimo. Moramo silom ili milom, odnosno milom ili silom vratiti te slavne i proslavljene Zoranove borce na njihovoj teritoriji. Sledeći zahtjev jeste tako da se razreše dužnosti funkcioneri oblasnog veća Zapadne Slavonije koji su bili potpisnici tog sramnog, ponavljam Daruvarskog sporazuma sa ustaškim poverenicima i predstavnicima nezavisne države Hrvatske konkretno sa Degoricijom[449] i Milasom[450] to je da im se oduzme politički imunitet i ne dozvoli da budu poslanici zajedničke skupštine dviju krajina, jer svojim radom naneli su veliku političku štetu Srpskom narodu Zapadne Slavonije i Srpskom narodu Republike Srpske Krajine u celini. Jer ne samo što su pregovarali,

[445] Bjegović je iznio program Vlade RSK. S nebitnim izmjenama program se nalazi u dok. br. 210, pa su priređivači izostavili njegov govor na Skupštini RSK.
[446] Veljko.
[447] Duško.
[448] Miščević, zapovjednik 63. odreda TO SVK.
[449] Slavko.
[450] Ivan.

pregovarali sa ustaškim vlastima za vreme kada je u Krajini proglašeno ratno stanje, nego su svojim radom radili na dezintegraciji teritorije Republike Srpske Krajine.

Molim da ova Skupština odbije predloge onih krugova poslanika i onih skupština koje su predložile za zajedničku skupštinu dviju krajina poslanike koji su potpisnici tih pomenutih sramnih sporazuma kao i one koji su radili nešto novo, odnosno oni koji su radili na gašenju Izvršnog savjeta Srpske opštine Grubišno Polje. A sada, ti isti koji su radili na gašenju i raspuštanju jedne opštine, jedne srpske teritorije, iako je izbeglištvo ali postoji ovde, isti su otišli sa područja Zapadne Slavonije, sa područja Okučana, ne borave na teritoriji Zapadne Slavonije i teritorije Srpske Krajine, a žele da nas i dalje "predstavljaju na zajedničkoj sjednici, odnosno zajedničkoj skupštini napaćenog srpskog naroda dviju krajina". Pa dokle braćo tako? Dokle ti ljudi za sva vremena da nas predstavljaju i da nas vode žedne preko vode.

Da ne dužim dalje moj stav, stav boraca zapadnog djela, Zapadne Slavonije, stav naroda. Slobodno kažem iako je teška riječ narod, međutim, nas je veoma malo ostalo na potezu od Okučana do Novske, svega nekoliko sela, kažem nekoliko računajući i ova sela koja pripadaju Okučanima ako idemo tamo dalje samo dva srpska sela, moj Rajić i Paklenica na samom ulazu.

Prema tome, naš stav je da takvi ne mogu da nas predstavljaju na zajedničkoj skupštini Republike Srpske Krajine i Republike Srpske i ne samo tu već više nigde i nikada. I molim da ova Skupština zauzme stav. Toliko.

[…] MLADEN KULIĆ: Gospodine predsedniče, gospodo poslanici. Moje je ime spomenuto, i da ne bi prošao, ja sam konačno poslanik kao i svi vi, sa svim atributima potrebnim, pa ako je potrebno da ova Skupština po drugi put posluži za razna sitna i lična potkusurivanja u Zapadnoj Slavoniji, neka bude na čast ovoj Skupštini. Ali dozvolite prije nego što se pod prvom tačkom dnevnog reda prije nego se dogodi, koju je dozvolio Paspalj, dakle da se raspravi o onome što nije bilo na dnevnom redu. Dozvolite da vam kažem da ni ovo sada nije bilo na dnevnom redu. Sada su pitanja i predlozi, ako se ne varam gospodine predsedniče. Pitanja i predlozi. Ostavimo, možda je gospodin Petrović[451] i u pravu. Činjenica je da ne pridržavajući se osnovnog pravila rada, ljudi i bez osnovnog razloga prihvaćaju ovako podmetnute stvari. To što sam ja potpisao pročitano je u Belom Manastiru dragi kolega. Jeste, i odbačeno je na Skupštini u Zapadnoj Slavoniji, na kojoj je bilo raspravljano o tome. Prema tome… (glasna rasprava upadice). Molim vas lepo, dozvolite molim vas, ja nisam nikada i negde učestvovao u nikakvim tajnim pregovorima i sporazumima. Ono što tražim ovde, na šta imam pravo po proceduri da vas molim da se prema poslovniku i svim drugim aktima primeni procena i ocena postupaka i akata, a ne prema insinuacijama, podmetanjima i navijačkim strastima. Vi ostavite, ostavljam vama naravno, no ja sam bio dužan da vam to kažem. Meni bi savjest bila nečista da vam to nisam rekao.
Hvala.

VUKELIĆ: Da li se još neko javlja za reč? Ako ne, predlažem – javlja se Miletić.

MILETIĆ: Poštovani poslanici, poštovani predsedniče. Gospodin Kulić iznosi da nije bez znanja otišao, to nije istina. Otišao je na područje Podravske Slatine, o tome nije bilo raspravljano na Skupštini Zapadne Slavonije. Ni na ovoj. Drugo, posle Skupštine Belog Manastira, ponovo su se iste stvari dešavale, otišli su na razgovore tajno, znači mimo odobrenja. I nemamo šta više da raspravljamo o tome, to je jasno. Toliko hvala, oprostite.

[451] Ilija, predložio je raspuštanje Skupštine SO Zapadna Slavonija kao što je Skupština Srbije raspustila Skupštinu Kosova i Metohije.

PREDSEDAVAJUĆI: Da li se od poslanika još neko javlja za reč. Ako ne ja predlažem sledeće, da se o predlogu poslanika Bajića izjasnimo glasanjem.

Njegov predlog je bio sledeći, a to je da ova Skupština ako sam ja dobro shvatio njega što je on formulisao, onemogući potpisnicima da budu predstavnici na zajedničkoj Skupštini sa Republikom Srpskom i da isto tako Skupština da, mislim da pojedini zakonski put, nalog vladi da oblasno veće kao takvo preispita i da u tom smislu poduzme korake.

Bajiću, da li se slažeš sa ovom formulacijom pa da o njoj glasamo?

BAJIĆ: Ja sam tražio da se potpisnici, odnosno funkcioneri Oblasnog vijeća Zapadne Slavonije razreše dužnosti znači, onako kako je razrešen Veljko Džakula, kako je razrešen Duško Aćimović, da tako i ostali potpisnici, a znamo koji su, imamo kopije Daruvarskih sporazuma, evo sada ću vam i pročitati.

Evo za ostale delegate, osim Veljka i Duška tu su Kulić Mladen, Radaković Milan, predsednik Izvršnog saveta Opštine Pakrac i potpredsednik Skupštine – Oblasne Skupštine Zapadne Slavonije. Zatim Lolić Đoko, predsednik Izvršnog saveta Opštine Daruvar. Nije danas prisutan na ovoj sednici. I tu je još šesti potpisnik Vlaisavljević Milan, član Izvršnog saveta Opštine Grubišno Polje, koji je u međuvremenu napustio teritorij Zapadne Slavonije i naselio su u prostorima SRJ. Ili je u Baranji, ne mogu da stojim, ali znam da ovde na prostoru Zapadne Slavonije više nije.

Na tajnom sastanku, za koji Mladen kaže da nije bio tajan, nije tačno. Raspravljali samo na našoj Skupštini Mladene, kada to je Zoran kao predstavnik kao član Saveta i poslanik u ovoj Skupštini iz Podravske Slatine rekao da nisi informirao ni njega niti bilo koga iz Podravske Slatine.

Rekao si tog momenta da je to tačno, međutim nisi do one Skupštine nikoga informirao, ne što nisi mene iz Okučana i ako si to trebo, jer sam ja poslanik ove skupštine, ali trebao si informirati predstavnike odnosno predstavnike poslanike iz Podravske Slatine, da si išao na teritoriji tamo. Dalje, 08. 04. je također bio jedan sastanak na području Pakraca, sa predstavnicima UNPROFOR-a gdje se razgovaralo da se ide ovih dana, da ne kažem juče, odnosno sutra u 22 srpska sela, koja su pod okupacijom ustaške vlasti, odnosno da se raskrči ulica Vukovarska, po novom nazivu kako ih nazivaju ustaše, u Pakracu, i da se nasele sutra ujutru od 4 porodice Srba i 4 porodice Hrvata kao eksperimentalni dio za vraćanje Srba na teritoriju neke novoformirane pink-zone za koju znaju samo oni koji dogovaraju. Odnosno da se sve to stavlja pod jurisdikciju UN, Pakračka vinograda i onaj dio Gavarinice se odjednom nama ovde oduzima, i stavlja se na raspolaganje UNPROFOR-u. Bože moj, znamo koliko smo iskrvarili na tim pakračkim vinogradima, i sada da ih damo onako da se usele Hrvati, i da žive zajedno sa onim našim Srbima tamo. Nemojte molim vas, o tome ćutite i lažete i neće niko da diskutuje o tome.

Osim toga, pomenuo sam ovde Grubišino Polje – vidim dole Živko[452] diže ruku, sigurno će se posle javiti, ja se izvinjavam što sam uzeo ponovo reć pa sam dugačak. Međutim, mislim da je vreme krajnje da već jednom razrešimo to.

Grubišino Polje odnosno Živko Zagorac je podnio bio zahtev da napusti zajedno sa grubišinopoljcima da bude novi čarnojević, ali da ih vodi sa ovoga prostora u Baranju odnosno da ne kažem u Srbiju, nemam ništa protiv, Živko ima kuću u Beogradu, i normalno da želi da ide tamo gde mu je bolje, ali nemoj Živko da diraš ove napaćene Srbe, ostavi ih ovde, i ostavi nas ovde na našoj dedovini. Jeste, naša je koljevka Kosovo i Crna Gora, kako kome. Ja za svoje korene znam i po ocu i po majci. Međutim, ovde žive moji djedovi i

[452] Zagorac.

pramdjedovi, što kaže moj deda. Znači ponavljam, znači ono zašto mi se i prozvao Veljko, a to je da se razreše dužnosti pomenuti funkcioneri, da im se oduzme imunitet da ne mogu da nas predstavljaju ne samo na Skupštini 24. aprila, nego od sada pa u buduće nigde jer ih ne smatram pravim Srbima, odnosno ne smatram ih onim Srbima koji žele dobro ovom narodu.

To je to.

VUKELIĆ: samo jedno kratko pitanje. Da li da se razreše kao poslanici, ili kao funkcioneri, ili jedno i drugo?

BAJIĆ: I jedno i drugo, molim i jednog i drugog, ako ih ostavimo da i dalje budu poslanici, opet će raditi ono što rade, pregovarati i dogovarati mimo skupštine i mimo nas, a da ih ostavimo kao funkcionere, to je apsurdno.

________: Ja samo hoću da kažem da nememo pokriće za to.

BAJIĆ: Ni oni nisu imali pokriće za ovo što rade, pa rade ipak to.

VUKELIĆ: Moje je bilo da upozorim, jer sam konsultovao sekretara da nemamo formalno-pravno pokriće za to, da su drugi organi nadležni za to, no na vama je da se kao poslanici odredite o predlogu poslanika Bajića. Ako se slažete, ako nema novih priloga za diskusiju javlja se poslanik Zagorac, ja vas molim zaista je i kasno. Nastoj biti što koncizniji i što jasniji, hvala.

ZAGORAC:

Gospodo poslanici.

Bez puno uvoda i bez puno vas paćenja, jer ste svi umorni, ali oprostite moram da se javim iz prostog razloga što je na ovoj Skupštini a tako bio sam lični svedok i na prethodnim skupštinama, događa se nešto što pre svega nije dobro za Srpski narod. Bio sam aplauzom i ja nagradio predloženi tekst pisma koji je gospodin predsednik predložio da se pošalje svim Srbima, i da se pošalje čak i ruskome narodu. Smatrao sam da je to stvarno i lep gest i human gest i gest koji će sigurno podržati ne samo Srbi, nego svi ljudi koji su dobrih namera i koji uvažavaju pre svega ljude. Ovo što se dešava na ovoj Skupštini, desilo se i u Belom Manastiru, a desilo se i na naše dvije oblasne skupštine.

Da bi znali nešto o ljudima koji su već po četvrti puta, i na dve naše republičke skupštine ocrnjeni toliko crno, da niti jedan verovatno ustaša preko s one strane nije crnji, red je da znate ipak kakvi su to ljudi. Ja vam moram reći da je u stvari problem i kamen spoticanja to nesretno Oblasno veće Zapadne Slavonije. Razlog zašto je ono takvo je taj što je ono počelo koliko ja imam informacija i prvo funkcionisati. Ono je radilo kao institucija kao tim, kao ekipa. Zađite u svaki delić koje je to Oblasno veće napravilo, koliko je ono prema postojećim zakonskim propisima bilo nepropisno, pogledajte šta je napravilo, pogledajte, tražite i informirajte se. Sukob nastaje među ljudima, iz čiste borbe mišljenja, koja niti u kom slučaju nije trebala biti prepreka da jedna skupština republička hvata vas koji ne poznate nas pojedinačno kao niti mi vas što ne poznamo.

No da ne duljim. Danas smo isterali dva čoveka doslovno kao dva "psa" sa ove Skupštine. Jedan je Nedeljko[453] Džakula, jedan je Aćimović Dušan. Za prvoga imate verovatno dosta argumenata jer je bio možda i svojeglav u datom momentu, jer je bio i prgav, ali ja vas ubeđujem i mislim da bi zapadni slavonci trebali prihvatiti da je to jedan od prvih, neću reći prvi, iako je i prvi, ljudi koji ustaškoj vlasti rekao je da je Srbin i da poziva Srbe na borbu

[453] Pogrešno napisano ime, radi se o Veljku.

protiv ustaša, to morate priznati, morate imati ljudskosti, morate imati hrabrosti da kažete da je to bio Veljko Džakula.

Sledeće što se desilo, zbog Veljka, Oblasno veće se sistematski želi uništiti na sledeći način, što nam sredstva za financiranje Oblasnog veća od desetoga meseca koliko ja znam, nije nikada …[454] iz republike. Znači da nas se istera na taj način da radimo zabadava. Sada da ne govorim za druge, reći ću za sebe. Ja sam Živko Zagorac, diplomirani ekonomista, čovek, ja znam da vas nije briga i zato mi je žao što odlučujete o ljudima za koje vas nije ni briga. Da vam kažem da je taj Živko Zagorac kao direktor robnog prometa Zdenke metalske industrije bio isteran kao Srbin prije, daleko prije bilo kakvih ratnih sukoba. Da je taj Živko Zagorac bio i nekakav čovjek među tim ljudima, i Srbima i među onom drugom stranom od koje se moralo bežati.

Zahvaljujući osećaju da će kad tad doći do ovoga zla, 1971. sam počeo praviti kuću u Beogradu, i 1977. sam je završio. Nisam pobjegao u Beograd, nego sam ostao na čelu sa nekolicinom ljudi sa Srbima Bilogore, i otišao u šumu i osim hlača gaća i cipela ništa odnio nisam, a četiri kuće su mi ostale u Grubišnom Polju, svega dvije porušene i dvije navodno još čitave. Moram vam reći da mi se podmeće…

Ja ne mogu reći istinu ako ne kažem ovo o čemu govorim. Moram reći da mi se sada podmeće da sam se ja odrekao Opštine Grubišno Polje, da sam se odrekao teritorije Republike Srpska Krajine, a znate koji je razlog – od sedam članova saveta koliko smo birali i koliko je republika postavila, ostala su tri člana Saveta. Od ljudi od negde 4/5 hiljade Srba sa Opštine Grubišino Polje koji su krenuli negde u bespuća, ovde na terenu Okučana ne znam tačni broj mislim da se ne nalazi više od 30 ljudi, prema tome, to je bio razlog moje ostavke, i zato sam danas sazvao poslanički klub, jer se dio poslanika nalazi u Baranji a dio poslanika se nalazi ovde. Taj poslanički klub između ostalih predložio je i mene da budem delegat ili poslanik u ovoj zajedničkoj Skupštini. Iako sam podnio ostavku, rekao sam ljudima da neće eventualno to biti ni dobro, ali da istovremeno niti ne biramo novi izvršni savet, iz razloga što se radi o malom broju ljudi ovde, nego da se dogovorimo u Baranji, gde ima najviše ljudi šta je dalje raditi sa teritorijom Opštine Grubišino Polje.

I što je još bitno, ja sam se posle nesreće bilogorskog naroda, zapadno-slavonskog naroda, vratio ovamo u vreme ratnih dejstava i ponovo ostavio svoju kuću i svoju familiju koja je sada na četiri mesta na belome svetu, i ovde skoro drugu godinu već jedem na kazanu, spavam po potleušicama, nisam se na to žalio, da sada budem izdajnik, da sada budem neprijatelj srpskog naroda, to je najteže što jedan čovek može doživeti. Ja vas molim da shvatite da razumete kao ljudi, i da barem ako već ne želite da predstavljam nekoga da barem ne lažete laži, da se ne bacate neistinama, jer one sigurno takve nisu.

Hvala vam lepo.

SELATOVIĆ RADOVAN: Ja sam član Izvršnog saveta Opštine Grubišno Polje, ja sam jedan od one trojice koji su ostali i koje je prozvao Živko Zagorac, i nije istina što on kaže da novi savet nije izabran. Mi smo sazvali naše poslanike i sve članove koji se nalaze ovde na ovoj teritoriji, i predložili smo novi izvršni savet. Ne znam našto i zbog čega do današnjeg dana Oblasno veće nije još uvek rešilo taj naš problem. Mi smo te naše zahteve u pismenom obliku dostavili oblasnom veću. Živko je podnio ostavku na mesto predsednika Izvršnog saveta, da se nije ni razdužio, otišao je napustio, odnio pečate u džepu, svu dokumentaciju je odnio u nekoj torbi, mislim da mu to ne služi na čast, uz sve ovo što se o njemu do sada reklo. Toliko.

[454] U izvorniku nije napisano, vjerojatno treba stajati uplaćeno.

VUKELIĆ: Ima li neko od poslanika još neku primedbu, ako ne da se odredi i prema…

ZORAN M[455].: Hoću da malo obrazložim ovu kompletnu situaciju. Bio je dosta dobar raskol između civilne vlasti, i vojne strukture, ja se obavezujem kao da sam već bio pod vojnom strukturom, mada još i nije proglašena vojska Srpske Republike.

Tako da je bilo isterivanja sa dosta prostora, i oni koji su bili sa dosta opština na prostoru Pakraca su bili potrebni dok se vodio rat. Čim je rat stao, zastao, trebala je neka civilna vlast da odredi, da radi, mi nismo više bili potrebni. Bio sam na prostoru rubnog dela malte ne godinu dana, to se krvarilo kada se ginulo nije bilo nikakvih problema. Tapšanje po ramenu i sve je bilo u redu.

Predsednik Opštine Pakrac mi je jedanesti mesec 1992. godine došao sa Kanađanima da istera mene sa jednom četom iz jednog natkrivenog zatvorenog prostora, to se radilo jedan dom Sala za plesove, taj prostor je bio u selu Brusniku, da bi došao jedan pametni predsednik opštine Pakrac i rekao – Zorane Tebi tu nije mesto, tebi ljudi moraju ići, a meni od 11 meseca četa vojske spava pod šatorima, nema gde da spava, pa mi predsednik veli nije tvoje mesto ovde, to su doneli iz Jugoslavije još, oni su doneli Rezoluciju da sve društvene objekte treba dati UNPROFOR-u.

Međutim, tu je već bio dogovor dolara, marka, i šta već, a naši predstavnici su dosta skromni samo gledaju gde lete devize. Ne interesira njih narod, sirotinja bijeda, bože sačuvaj. Da bi ja tu izveo moje momke i suprotstavio se tom UNPROFOR-u i rekao – predsedniku Radakoviću[456] – gospodine Radakoviću kada nađete prostor skladan za moje ljude ja ću napustiti a vi izvolite smestite UNPROFOR. U međuvremenu sam se potrudio, kada su bili po ratištima po Bosni, da izvučemo nekih stolica, klupa, ploča je jedna na zid pribavljena, i dobavili to u selu Brusnik, da bi sada omogućili deci da idu u školu.

Sada se opet, nedavno na zadnjoj skupštini kod nas u Okučanima, Radaković hvali kako je on omogućio da deca idu u školu u Selo Brusnik, međutim da je Radakovića, ne bi bilo ni dece u Brusniku, kamo li što drugo. Isti slučaj se ponovio, nisam ja poznavao… ni jedno selo ovako duže od Pakraca prema slavonskoj Požegi, isto smo ga uzeli, tu za jedno čudo se nalazio vodovod za celi Pakrac grad, to su sad iste civilne vlasti donele odluku, pre nekoliko meseci mesec-dva da zamene, da dadu vodu ustašama, Hrvatima, a Hrvati da nam dadu struju, i sve se to radilo u jednom uskom krugu bez nas poslanika koji su sa određenih prostora. Toliko samo da objasnim da vam bude jasnije o kakvim se ljudima radi.

Hvala.

VUKELIĆ: Ja bih vas molio da se izjasnimo o predlogu Bajića, glasanjem, jer jedino je tako očito moguće, a da pričamo ko je loš ili ne znam ni ja ko, ili nije dobar.

Dakle, ko je za predlog Bajića kako ga je on formulisao?

Molim službu da izvrši brojanje glasova.

Ko je protiv da vidimo?

Jedan.

Tri glasa. Molim službu da me koriguje ukoliko grešim.

Ima li uzdržanih?

Konstatujem da je predlog Bajića, kao takav prihvaćen.

Predlažem da pređemo, ajde molim vas dignite molim vas ruke da vidimo koliko je bilo ZA.

455 Miščević.

456 Milan.

(glasna rasprava)
Od 122 glasa ZA. Dakle konstatujem da je predlog Bajića kao takav prihvaćen.

[…] PASPALJ: Da ne bi sredstva informisanja, oni će tačno objaviti tačno vreme održavanja skupštine u subotu, i čak i mesto i ako je Novi Grad, ali može doći do promena. Međutim, da ne bi došli u situaciju po pitanju sporazuma, ja dajem jedan predlog da ga usvojite u ovom sastavu ili za sledeću, a to je da niko nema pravo potpisivati bilo kakve sporazume, prihvatati bilo kakve sporazume mimo Vlade Republike Srpske. Mimo Vlade znači ne. I ove Skupštine takođe, za sve kontakte sa snagama UNPROFOR-a i drugim stranama mora se tražiti odobrenje od Vlade Republike Srpske Krajine, predsednika Republike i ove Skupštine. Mislim da ne dođemo više u situaciju da neko samoinicijativno obrađuje ovaj posao.

VUKELIĆ: Da se glasanjem odredimo i oko ovoga predloga?
Ko je ZA.
Svi. Nema niko protiv. Uzdržanih nema.
[…]

SEDNICA JE ZAVRŠENA U 24.20 sati.

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., OV SOZS, kut. 1.

210

1993., travanj 20.
Knin
Program rada novoizabrane Vlade RSK, predvođene Đorđem Bjegovićem

---

P R O G R A M
RADA VLADE REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE[457]

Knin, 20. 04. 1993. godine Đorđe Bjegović dipl.el.ing.

POŠTOVANI PREDSJEDNIČE
POŠTOVANO PREDSJEDNIŠTVO I
POŠTOVANI NARODNI POSLANICI,

Dozvolite mi da Vas, prije svega, pozdravim, vi ste nosioci narodne volje, i ja Vam izražavam svoje iskreno poštovanje.
Prijedlog Predsjednika Republike RSK od 17.03.1993. godine i potvrda mandata s Vaše strane 27.03.1993. godine da formiram Vladu primio sam kao izraz velikog povjerenja, još veće odgovornosti i neizmjerne dužnosti pred narodom i Državom u ovom teškom trenutku.
Uvažavajući Vaše poznavanje situacije u kojoj se nalazimo, ja, poštovani poslanici, ne bih detaljno govorio o svim segmentima ekonomsko-političke stvarnosti. Biće za to i prilike

[457] Vlada RSK pod predsjedavanjem Đ. Bjegovića radila je od 20. travnja 1993. do 21. travnja 1994. (sastav vidi: Nikica Barić, *Srpska pobuna u Hrvatskoj 1990-1995.*, Golden marketing-Tehnička knjiga, Zagreb, 2005., str. 588).

i vremena. Moram, ipak, da podsjetim, da je jednostranim secesijama počeo dug i na žalost krvav raspad bivše federalne države, koji je uz sve naše Balkanske složenosti posebno razbuktan spletom međunarodnih okolnosti u kojima su se moćne države Evrope i Amerike prečesto i previše koristile našom krizom za svoje ne samo spoljnopolitičke već i unutrašnje ciljeve, što je stvarno mnogo za jedan napaćeni narod.
Samo se tako mogu razumjeti, ali i ne i prihvatiti Odluke Svjetske zajednice od kojih je teško reći, da li nepravedne sankcije neprimjenjene do sada prema našoj Državi, navodno sve po Vensovom[458] planu, da li mješanje u našu krizu prema potrebama pojedinih svjetskih moćnika ili demonstracija moći uspostavljanja istine – kako sada zovu ono što je miroljubivi svijet naivno zvao – propaganda, medijski rat i slično, sve po dobro smišljenoj i realizovanoj propagandi nepravedno priznate Hrvatske države. No, situacija je onakva kakva jest. Opisivanjem je popraviti ne možemo. Prema tome, za svaki segment problematike sa kojom smo suočeni Vlada će napraviti plan, utvrditi ciljeve, metod i odgovarajuću organizaciju rada.
To što su problemi veliki, to samo znači da treba mobilisati više znanja i rada i osloniti se na ljude koji su spremni da u vrijeme rata kada se narodu događa historija preuzmu veliku odgovornost za učinjeno i neučinjeno.
Dakle, osnovni pristup se može sažeti u 3 osnovna elementa, a to su: – strategija, plan i ljudi.
Osnovni ciljevi su: mir, ekonomski razvoj i energična i efikasna država. Naš materijalni resurs predstavlja moćan i poznat oslonac. Na njemu smo se i do sada održali, uz neizmjernu pomoć srpskog naroda i djelimično humanitarnih svjetskih institucija, ali uz veoma slab i neorganizovan pristup s naše strane. Međunarodno okruženje definiše ograničenja koja treba realno vrijednovati i kod svake promjene situacije na međunarodnom planu prilagođavati tekuće planove kako bi se zaštitili strateški ciljevi Republike Srpske Krajine i srpskog naroda. Na izradi planova angažovat ćemo sve kreativne snage ljudi koji su spremni i mogu da pomognu, neke planove ćemo definisati javno, a drugi će biti državna tajna. Onda slijedi rad, bez kompromisa, bolećivosti i lutanja.
Ekonomski savjet koji je do sada dao kompletne smjernice u koncipiranju ekonomske politike, nastavit će rad i bit će dopunjen novim konkretnim idejama, koje će biti usaglašene sa istaknutim ekonomistima iz privrede. Bit će formiran pravni i vojni savjet Vlade kako bi se angažovao širi krug stručnjaka na unapređivanju zakonodavstva, povećanju efikasnosti pravne države i usaglašene mirotvorne vojne doktrine. U saradnji sa Privrednom komorom RS Krajine i vodećim preduzećima u Republici organizovat ćemo rad na jačanju preduzetništva u svim oblicima svojine, a posebno na stalnom prilagođavanju kako ekonomske politike tako i praktičnih mjera Vlade prije svega prema uspješnim preduzećima.
Ekonomski savjet, Vojni i Pravni savjet i uspješni privrednici bit će kreativan oslonac Vladi i pomoći joj da diktira tempo znanja i uspjeha kao osnovnih elemenata za uspjeh RS Krajine.
Odnos prema funkcijama Savezne države (Srbije i Crne Gore) nije definisan, ali je činjenica da je proces razbijanja bivše Jugoslavije ostavio dubok trag na ostvarivanje nadležnosti Savezne administracije koja je imala zadatak da nas zastupa, a nije, tako da danas imamo velike probleme i nedovoljnu saradnju po principu čekanja. Zato će Vlada RS Krajine,

[458] Cyrus Vance.

dati svoj doprinos u mjerama organizacije i odnosa unutar bivše Jugoslavije, temeljno i potpuno.
Temeljno jer su na čelu savezne administracije prečesto i predugo posljednjih godina bili ljudi čiji su ciljevi bili u gruboj koliziji sa interesima srpskog naroda, tako da je to ostavilo svojevrstan pečat i strukturu savezne uprave. Potpuno jer savezne funkcije ne bi smjele buduće da se ostvaruju polovično. Taj ceh smo već dovoljno platili.
Osnovna karakteristika naše spoljne politike biće borba za mir na prostorima bivše Jugoslavije. Kroz učešće u mirovnom procesu u okviru Organizacije Ujedinjenih nacija, uvijek ćemo se zalagati da se srpskom narodu u Republici Srpskoj i u našoj Republici (teritoriji pod zaštitom Ujedinjenih nacija) obezbedi da sami odlučujemo o svojoj sudbini, prema konačnom cilju: Ujedinjenju srpskog naroda. Imamo dovoljno iskustva, od Briona i Haga, do Njujorka, od Evropske zajednice i KEBS-a[459] do Ujedinjenih nacija, od SAD[460] i Rusije do Turske, tako da možemo stabilno da održavamo kontinuitet spoljne politike.
Ove mirovne napore podržavaćemo još aktivnijom borbom za prenošenje istine o Srbiji i srpskom narodu u cjelini širom svijeta. U taj rad unijeće se neophodna profesionalnost i metodologija koja odgovara strukturi javnosti pojedinih zemalja. Posebnu dinamiku, unijećemo u kontakte sa Srbima u rasejanju, što treba da jača njihove veze sa nama na organizovan način, da jača njihov uticaj na politiku zemalja u kojima žive i pospješi efikasnost pomoći koju žele i mogu da pruže svom narodu danas.
Ekonomsku politiku Vlade karakterisaće tri osnovna cilja: To su, prije svega, zaustavljanje daljnjeg pada i rast proizvodnje, drugo, suzbijanje hiperinflacije i treće, javni radovi i podsticaj privrednog razvoja. Realna ograničenja na putu realizacije ovih ciljeva, kako spoljna tako i domaća, utiču na dinamiku ostvarivanja ali se ne smije dopustiti da mjenjaju ciljeve ekonomske politike. Ovdje prije svega, treba imati na umu da je kriza kod nas prisutna od 1979. g. i da u tom periodu proizvodnja i životni standard ne samo da nisu porasli već su opali. Uzroci za to su rat i oštećenje mnogih proizvodnih pogona. To je velikim dijelom umanjilo elastičnost našeg ekonomskog tkiva, tako da je snižen prag socijalne izdržljivosti za primjenu radikalnih posebno restriktivnih mjera. Takođe treba imati na umu da je u dužem periodu unazad izostalo ostvarivanje neophodnih ekonomskih funkcija države, što je primoralo Republičku vladu da donese čitav niz sopstvenih mjera, što se može prevazići samo konzistentnim preuzimanjem svih ingerencija u oblasti osnovnih ekonomskih tokova.
Poslije prvih nesnalaženja od početka blokade, poslednjih mjeseci su u privredi RS Krajine izdvojio mali broj preduzeća koji i sada radi a u jedan veći broj treba da se investira i osposobi za proizvodnju.
Preduzeća treba da budu oslonac ekonomske politike, njima treba pomoći da bi se povukli svi ostali i to unutar svake grane pojedinačno. Naime, Vlada će sa Privrednom komorom okupiti, na primjer, industriju prerade drveta oko onih koji sada uspješno rade, ne da bi ugušili najbolje već da bi obezbedili transfer uspješnih preduzetničkih aktivnosti sa raspoloživim potencijalima na dostupnim tržištima i u postojećim uslovima. Bez mnogo priče i javnog hvalisanja, afirmišući kult zdravih privredno uspješnih ljudi, smatram da bi na taj način otvorili novi front borbe za povećanje proizvodnje, ne samo globalnim mjerama već širokom mobilizacijom unutar pojedinih privrednih oblasti, pozivajući na konstruktivan izazov i poslovodstva i sindikate da rasprave zašto jedna fabrika obuće radi a druga ista takva

[459] Konferencija za europsku sigurnost i suradnju (Konferencija evropske bezbednosti i saradnje).
[460] Sjedinjene Američke Države.

stoji. Vrijeme je isuviše teško da bi to smatrali pukim tržišnim događajem. Toga će, naravno, uvijek biti, ali danas oni koji ne mogu, ne umiju, ne istraju, povlače za sobom preveliki broj ljudi u socijalnu nesigurnost i bezperspektivnost. Za tu borbu vrata naše Vlade biće danonoćno otvorena za sve inicijative uz garanciju da se poslovne tajne štite kao i državne.

Organizovaćemo posebne aktivnosti na zajedničkom radu sa privredom u borbi za nova tržišta, naplatu potraživanja i otkup dugova. Sve je to danas složeno, ali rezultata i tu već ima i još se mnogo na tome može uraditi. Uvjeren sam da takav napor neće biti uzaludan, da će dovesti do privrednog rasta i do afirmacije ljudi koji danas radom pomažu sebi, preduzeću i državi više u odbrani države, a manje[461]

Moram ovdje posebno da istaknem da kao kruna prepreka ovoj borbi raste neregularno tržište robe i novca što se posebno manifestuje nenamjenskim korišćenjem primarne emisije i nekontrolisanim tokovima gotovog novca, što dovodi do divljanja uličnog kursa dinara i podstiče inflaciona očekivanja do neviđenog nivoa preteći da ugrozi elementarne interese građana i države. Odgovor ovoj pojavi mora biti na nivou težine mogućih posljedica. Energičan i na širokom frontu – od Narodne banke RS Krajine preko brojnih financijskih institucija do policije i pravosuđa. Pokretačka mobilizacija preduzeća i eliminisanje sivih novčanih tokova vratiće uslove za sprovođenje konzistentnih ekonomskih mjera.

Republička vlada mora prioritetno da se bavi bilansima hrane, energije, ljekova i drugih vitalnih proizvoda. Neophodne mjere će obuhvatiti programe za izvršavanje poljoprivrednih radova u svakoj sezoni posebno (gorivo, đubrivo, pesticidi, cijene, podsticaji i slično).

Kontrolisano i obavezno snabdjevanje tržišta vitalnim proizvodima biće stalno u žiži pažnje.

Makroekonomske mjere definisaćemo u saradnji sa Narodnom bankom Krajine, a ovdje bih spomenuo samo neke:

– stalno prilagođavanje stepena restriktivnosti kreditno-monetarne politike održavanju privredne aktivnosti i podsticanju rasta proizvodnje.

– utvrđivanje namjene selektivnih kredita Narodne banke RS Krajine i rigorozna kontrola njihovih tokova, posebno prema poljoprivredi, izvozu i slično.

U oblasti plata i cijena u ovim uslovima je neophodna racionalna i efikasna kontrola. To podrazumijeva, s jedne strane, objektivizaciju kriterijuma za utvrđivanje najniže cijene rada i s druge strane, onemogućavanje monolitičkog naduvavanja cijena prije svega vitalnih proizvoda kao i infrastrukturnih usluga. U tom smislu treba posebno unaprediti sistem republičkih robnih rezervi i jačati njihovu ulogu regulatora na tržištu. Agrarna politika treba da obezbedi uslove za najracionalniju proizvodnju osnovnih kultura (žito, kukuruz, suncokret i slično) i razvoj stočarstva. Drugo, treba da podstakne uređivanje zemljišta i posebno navodnjavanje koje podstiče i proizvodnju odgovarajuće opreme. Treće, kroz programe revitalizacije sela, posebno će se podsticati razvoj seoskog domaćinstva i sela uopšte.

U oblasti fiskalne politike treba, prije svega, obezbediti da se ona uopšte efikasno sprovodi jer je neizgrađena infrastruktura ubiranja državnih prihoda, zbog gašenja SDK i ranijih opštinskih poreskih uprava a novi poreski organi i financijska policija još nisu dovoljno efikasni.

Posebno je nepokrivena oblast tzv. sive ekonomije koja se čak podstiče neplaćenim obavezama prema državi.

[461] Prekid rečenice u izvorniku.

Sistem ubiranja javnog prihoda treba takođe hitno prilagoditi uslovima hiperinflacije.

U oblasti zdravstva, obrazovanja, nauke, kulture i sporta suočeni smo sa velikim teškoćama. Ja ovoga puta o tome neću mnogo govoriti, jer smatram da u uslovima pada proizvodnje nema mnogo uslova da se ove djelatnosti bitno unaprede i zato privrednim aktivnostima dajem prioritet, ali želim da naglasim da je i sada u ovim djelatnostima moguća borba za racionalnost, očuvanje vitalnih funkcija i reformu prava i načina sticanja prihoda u ovoj oblasti. U tom smislu, veličina problema odgovorne ljude ne smije da pokoleba.

Socijalna zaštita, penzije, briga o borcima, njihovim porodicama i izbjeglicama su naši prioritetni zadaci. RS Krajine će u svim uslovima biti zemlja socijalne pravde. Jačanje socijalnih i penzionih fondova je neminovnost koju diktira situacija i okruženje.

Dalja izgradnja pravnog sistema, kao i racionalna organizacija i efikasno funkcionisanje državnih organa, biće prioritetni zadaci nove Vlade. Ova Vlada će, radi toga Velikoj Narodnoj skupštini ponuditi veći broj prijedloga zakona, koji će dolaziti prema utvrđenom redoslijedu sa ciljem da se prvo urede najvažnija pitanja koja se tiču uloge države, državnih organa, njihovih ovlaštenja i mehanizma za efikasno ostvarivanje tih ovlašćenja. Zatim će se postupno predložiti i zakonsko uređivanje pojedinih pitanja vezanih za efikasnije ostvarivanje sloboda, prava i obaveze građana, što sve treba da doprinese potpunijem ostvarivanju uloge državnih organa. U ovim aktivnostima, Vlada će naročito imati u vidu novu ulogu Republike, kao države, u uslovima tržišne privrede i višepartijske parlamentarne demokratije, koja, prije svega, treba da bude usmjeravajuća i kontrolna, sa neophodnom socijalnom sadržinom.

Posebna pažnja, pri tome, mora biti posvećena razvoju sistema odgovornosti državnih organa za njihov rad, i demokratskoj kontroli toga rada od strane građana i društva. Također, predlažući i izgrađujući novi pravni sistem, Vlada će, u okviru svoje nadležnosti, uvijek imati u vidu potrebu da on bude jedinstven i konsistentan, da se na jednak i usklađen način ostvaruje na cijeloj teritoriji Republike, i da obezbjeđuje jednak položaj građana i drugih subjekata pred zakonom. To nužno zahtjeva jasno razgraničenje i definisanje poslova države od poslova drugih javnih institucija, lokalne samouprave, ostvarivanje međusobnih odnosa na načelima utvrđenih prava i obaveza. To će omogućiti da se uvijek fiksira odgovornost za vršenje poslova, a otklone pojava odgovaranja za posledice tuđeg djelovanja, izbjegavanje ili neispunjenje obaveza i sl. od čega trpe građani i privreda.

Vlada će više nego do sada koristiti svoj položaj i ovlašćenja i svojim aktima utvrđivati i rješavati mnoga pitanja i probleme koji su do sada rjetko dolazili pred Narodnu skupštinu, a koji su po svojoj prirodi pripadali Vladi kao organu koji vodi cjelokupnu politiku u republici i izvršava sve zakone i druge propise i opšte akte Narodne skupštine.

Ove aktivnosti istovremeno treba da znatno doprinesu razvoju i učvršćivanju demokratskog sistema, koji ova Vlada shvata kao sistem u kome se do kraja moraju poštovati pravila igre i ostvarivanju široko postavljenih prava i sloboda. Ta prava i slobode ne mogu se koristiti i ostvarivati tako da postanu sopstvena negacija i da cio sistem vode ka anarhiji.

Izuzetan važan zadatak ove Vlade kao nosioca izvršne vlasti, biće neposredna aktivnost i stvaranje uslova za borbu protiv kriminala i drugih veoma naraslih negativnih i društveno opasnih pojava. Pored povećanja efikasnosti u radu organa unutrašnjih poslova, Vlada će stvarati uslove za efikasni i zakonit rad pravosudnih organa kao nezavisnih državnih organa, koji su jedini nosioci sudske vlasti. Vlada će posvetiti posebnu pažnju globalnoj organizaciji Republike u oblasti državne uprave kako bi ona, u skladu s novom ulogom efikasno i organizovano, a istovremeno jeftinije, ostvarila svoje funkcije. U tom okviru prilagođavaće se organizacija ministarstava i posebnih organizacija. Posebno će se redefinisati uloga Oblasnih

vijeća i njihov značaj za vršenje vlasti na cijeloj teritoriji Republike. Poštovani poslanici, toliko ovom prilikom o miru, ekonomiji i državi. To je kičma programa nove Vlade.

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-DASK-SACPE – 602, kut. 9.

211

1993., travanj 22.
Knin
Zapisnik s 43. sjednice Vlade RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A

Z A P I S N I K
sa 43. sjednice (u kontinuitetu) RSK, prve u
novom sazivu održane u Kninu dana, 22. 04. 93.

Sjednici prisustvuju:
Dipl. inž. el. Đorđe Bjegović, Babić Duško, Rastović Nikola, Radinović Slavka, Arbutina Nebojša, Đorđe Lazić, Vojin Peurača, Dušan Starević, Radomir Kužet, Dragica Bakić, Spiro Kostić, Dmitar Brnović, Pavković Nebojša i Milivoj Krička.

Sjednica je počela sa radom u 10,30 časova.

Sjednicom predsjedava Predsjednik Vlade RSK gospodin Đorđe Bjegović i predlaže slijedeći

D N E V N I R E D:

1. Dogovor u vezi snimanja stanja o ministarstvima u Vladinim ustanovama, te realizacija I faze organizacije.
2. Hitna pitanja s posebnim osvrtom na financiranje od 4-6 mjeseca 1993. godine.

Nakon utvrđenog dnevnog reda otvara se rasprava.

AD-1.
Predsjednik Vlade je otvorio raspravu o ovoj tački dnevnog reda nakon čega je vođena rasprava o organizacionim i tehničkim problemima u radu Vlade u pojedinim resorima.
Nakon rasprave usvojeni su slijedeći zaključci: Da sva ministarstva izrade Pravilnik o organizaciji rada, zaključiti postojeće radne knjižice sa danom 20. 04. 1993. godine, zatim da se svim ministrima obezbjedi smještaj u Kninu, da se hitno a najkasnije do 1. 06. 93. godine riješi poslovni prostor za rad Vlade i vladinih institucija, te da zahtjeve u ovom smislu svi ministri dostave Sekretarijatu Vlade za sutrašnju sjednicu Vlade. [...][462]

Preslika, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 193-112.

[462] Izvorni dokument nije sačuvan do kraja.

212

1993., travanj 23.
Okučani

Zaključci Oblasnog vijeća SO ZS o zaključcima Skupštine RSK o nedelegiranju potpisnika tzv. Daruvarskog sporazuma iz "Zajednice skupština" Republike Srpske i Republike Srpske Krajine, te razrješenju članova Oblasnog vijeća

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SRPSKA OBLAST ZAPADNE SLAVONIJE
OBLASNO VIJEĆE

Na osnovu člana 23. stava 1. tačke 3. Statuta Srpske oblasti Zapadne Slavonije i člana 2. stava 1. tačke 3. Odluke o organizaciji i načinu rada Oblasnog vijeća Srpske oblasti Zapadne Slavonije a u skladu sa Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Republike Srpske Krajine i lokalnoj upravi, Zakona o Vladi Republike Srpske Krajine ("Službeni glasnik" RSK broj 3/92), sa članom 28. stavom 3. Statuta Srpske oblasti Zapadne Slavonije ("Službeni glasnik" RSK broj 14/92) Poslovnikom Narodne Skupštine Srpske oblasti Zapadne Slavonije, Oblasno vijeće na sjednici održanoj 23.04.1993. godine donijela je ove

Z A K L J U Č K E

1. Oblasno vijeće Srpske oblasti Zapadne Slavonije zalaže se za punu primjenu načela ustavnosti i zakonitosti u postupanju svih organa Republike Srpske Krajine, puno poštovanje ustavnih i zakonskih nadležnosti pojedinih organa kako ne bi dolazilo do preplitanja i sukoba nadležnosti, kao i za primjenu propisanih procedura u odlučivanju organa Republike Srpske Krajine.

2. Na prvoj redovnoj sjednici prvog zasjedanja Skupštine Republike Srpske Krajine koja je održana 20. aprila 1993. godine u Okučanima došlo je do povreda nadležnosti i grešaka u proceduri kod nekih pitanja za koje je nadležna Skupština Republike Srpske Krajine i kod nekih pitanja za koje je nadležna Vlada Republike Srpske Krajine. Do toga je došlo upravo zbog uzurpacije nadležnosti u odlučivanju od strane Skupštine Republike Srpske Krajine, a riječ je o pitanjima za koja je nadležna Vlada Republike Srpske Krajine.

Pitanje nenadležnosti i grešaka u proceduri od strane Skupštine Republike Srpske Krajine ostavljamo da ocijeni i razriješi Skupština kad već nije izabran Ustavni sud u čijoj je to isključivoj nadležnosti.

Oblasno vijeće kao organ državne uprave Republike Srpske Krajine zalaže se za dosljednu primjenu nadležnosti iz djelokruga njegovog rada kao i djelokruga rada Vlade Republike Srpske Krajine prema nižim organima.

Pod tačkom dnevnog reda izbor poslanika (delegata) za sjednicu "Zajednice skupština" Republike Srpske i Republike Srpske Krajine, poslanik iz opštine Okučani iznio je prijedlog da određeni poslanici iz pojedinih opština Srpske oblasti Zapadne Slavonije ne mogu biti delegirani u "Zajednicu skupština" pomenutih Republika zbog potpisivanja tzv. "Daruvarskog sporazuma", te da se zbog toga razriješe funkcija u Oblasnom vijeću i izvršnim savjetima opština.

Ako i zanemarimo procesne povrede koje je Skupština učinila budući da ova materija nije utvrđena u dnevnom redu sjednice Skupštine Republike Srpske Krajine 20. aprila 1993. godine, ne može se zanemariti činjenica uzurpacije nadležnosti drugih organa, što Skupština kao najviši zakonodavni organ Republike nije smjela učiniti.

Zalažući se za primjenu načela ustavnosti i zakonitosti u radu organa Republike Srpske Krajine, odlučivanje Skupštine Republike Srpske Krajine o pitanjima iz stava 3. zaključka drugog, smatramo da se može jedino okvalifikovati kao inicijativa upućena Vladi Republike Srpske Krajine kao nadležnom organu da o toj problematici raspravi i ako nađe za potrebno i predloži određeni postupak. Naime, prema važećim zakonima Republike Srpske Krajine i prema važećim aktima Srpske oblasti Zapadne Slavonije (Statutu Srpske oblasti Zapadne Slavonije, Poslovniku Narodne Skupštine, Odluke o organizaciji i načinu rada Oblasnog vijeća Srpske oblasti Zapadne Slavonije) jasno je utvrđen postupak izbora i opoziva organa kao cjeline ili pojedinog funkcionera u nekom od organa oblasti.

Statutom Srpske oblasti Zapadne Slavonije stavljeno je u nadležnost Vladi Republike Srpske Krajine da može predložiti Narodnoj Skupštini Srpske oblasti Zapadne Slavonije razrješenje predsednika, podpredsednika i članova Oblasnog vijeća. Dalji postupak i radnje su u nadležnosti Narodne Skupštine Srpske oblasti Zapadne Slavonije.

3. Izbor i nadležnosti skupština opština kao najvišeg organa lokalne uprave i izvršnih savjeta opština reguliran je također Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Republike Srpske Krajine i lokalnoj upravi. Istim Zakonom reguliran je rad skupština opština koje su prestale sa radom zbog rata, odnosno oružanih sukoba.

4. Ocjenjujemo da zaobilaženje nadležnosti pojedinih organa i povreda procedure zbog ratnog stanja nema osnova jer je opće poznato da i Skupština i Vlada Republike Srpske Krajine mogu održati, i održavaju sjednice i mogu valjano odlučivati.

5. Želimo upoznati Vladu Republike Srpske Krajine koja je izabrana na Skupštini Republike Srpske Krajine 20. aprila 1993. godine da je Narodna Skupština Srpske oblasti Zapadne Slavonije na sjednici održanoj 14. februara 1993. godine donijela Program povratka stanovništva u Zapadnu Slavoniju. Ovaj Program je donešen, pored ostalog, na osnovu zaključaka Vlade Republike Srpske Krajine od 20.10.1992. godine kada je Vlada pod trećom tačkom dnevnog reda razmatrajući problematiku Zapadne Slavonije zaključila, da se volja izbjeglog stanovništva da se vrati u svoje krajeve mora poštovati, te se preporučuje da ljudi pod zaštitom UNPROFOR-a obiđu svoja imanja i sami donesu odluku o povratku (tačka prva zaključka), i na osnovu zaključaka sa sjednice Vlade Republike Srpske Krajine koja je 08.12.1992. održana u Okučanima kojim se potvrđuju svi dosadašnji zaključci Vlade Republike Srpske Krajine u vezi sa povratkom stanovništva na šire područje Zapadne Slavonije, da Vlada teritorij Zapadne Slavonije smatra svojim teritorijem. Vlada je tada ocijenila da se nisu stekli uslovi za povratak stanovništva na području opštine Pakrac, Daruvar, Grubišno Polje i Podravska Slatina, a niti povratak hrvatskog stanovništva u opštinu Okučani. Četvrti zaključak glasi da će se Vlada zalagati za stvaranje uslova za povratak stanovništva Zapadne Slavonije na njihova vjekovna ognjišta (zaključci snimljeni sa magnetofona Srpskog radija – studija Zapadna Slavonija).

Predlažemo Vladi Republike Srpske Krajine da u svoj veoma ambiciozan Program rada koji je usvojen na Skupštini Republike Srpske Krajine 20.04.1993. u Okučanima uvrsti i rad na PROGRAMU povratka uslova za povratak stanovništva.

OBLASNO VIJEĆE

Broj:
Okučani, 23. 04. 1993.

PREDSJEDNIK
OBLASNOG VIJEĆA:
Dipl.inž. Veljko Džakula

DOSTAVITI:
1. Vladi Republike Srpske Krajine
2. Arhiva

Preslika, strojopis, latinica
HR-DASB, OB SO ZS, kut. 5.

213

1993., travanj 26.
Knin
Rješenje Vlade RSK o imenovanju Save Štrbca sekretarom Vlade

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
Broj: 05-4-297/93.
Knin, 26. 04. 1993. god.

Na osnovu člana 2. tačka 2. i člana 27. stav 3. Zakona o Vladi Republike Srpska Krajina ("Službeni glasnik RSK" broj 3/92.), Vlada RSK na svojoj 43. sjednici održanoj dana 26. 04. 1993. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
o imenovanju sekretara Vlade

1. SAVO ŠTRBAC, dipl. pravnik iz Benkovca, imenuje se za sekretara Vlade RSK,
2. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenom glasniku RSK".

PREDSJEDNIK
Đorđe Bjegović, [v.r.]

M.P.[463]

Dostaviti:
1. Savo Štrbac, Benkovac,
2. Sekretarijat Vlade,
3. Ministarstvu finansija RSK,
4. "Službeni glasnik RSK",
5. Arhiva-ovdje.

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 4., kut. 5.

[463] Okrugli pečat: Vlada RSK, Knin.

214

1993., travanj 26.
Knin

Izvješće Resora državne bezbjednosti MUP-a RSK predsjedniku RSK, predsjedniku Vlade RSK i ministru unutarnjih poslova RSK o sigurnosnoj i političkoj situaciji na benkovačko-obrovačkom ratištu

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
RESOR DRŽAVNE BEZBJEDNOSTI
Broj: 08/2-94/93.
Knin, 26. 04. 1993. **STROGO POVJERLJIVO**

– **PREDSJEDNIKU REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE**
– **PREDSJEDNIKU VLADE REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE**
– **MINISTRU UNUTRAŠNJIH POSLOVA U VLADI RSK**

M.P.[464]

PREDMET: SIGURNOSNO POLITIČKO STANJE NA BENKOVAČKO-OBROVAČKOM RATIŠTU

Primjenom operativnih mjera i radnji Resor državne bezbjednosti je došao do saznanja da neprijatelj sprema širu ofanzivu na Benkovačko-Obrovačkom ratištu.

Na Benkovačkom ratištu pravci napada po našim saznanjima bi mogli biti iz pravca Biograda. Tačnije, napad će biti izvršen na Stabanj, Kakmu i Lišane. Neprijateljska strana procjenjuje da su naše snage na Stabnju dosta male, te da je iz tog pravca najlakše izvršiti prodor ka Benkovcu. Obilazeći taj dio fronta i prve linije raspolažemo podacima da je konkretno na području Stabnja prisutno 60 naših boraca koji pokrivaju front dug 11 kilometara. Izražen je nedostatak municije. Određena pregrupisanja, dovlačenje novih snaga i ukopavanja registrirana su i na potezu Sikovo – Raštane.

U Škabrnjama trenutno djeluju naše dvije čete (250 ljudi). Od tog broja polovica je uvijek odsutna. Zbog toga je veliki dio Škabrnje nepokriven. Prisutno je nezadovoljstvo boraca ovakvim stanjem. Komandni kadar također ne poduzima nužne mjere. Naša procjena je da bi ovaj dio fronta trebalo pojačati sa još jednom četom kako bi se pojačalo krilo prema Zemuniku Gornjem.

Pored gore navedenih, ukazujemo i na dio ratišta na BELJANSKOJ KOSI, iz čije je jedinice prisutan veliki broj bolovanja i odsustva sa linije fronta.

Pojedini ljječnici neopravdano borcima daju bolovanja u čemu se posebno ističe doktorica LIBUŠA PANTOVIĆ, zaposlena u vojnom stacionaru, na čiji smo rad i ponašanje do sada više puta ukazivali. Dok se na frontu uočava upozoravajući manjak ljudstva, istovremeno se po raznim komandama i kampovima nalazi veliki broj uniformisanih vojnih obaveznika. Tako se u kampu "ALFA" nalaze mnogi koji su uspjeli izbjeći front. Sve se ovo dešava kao posljedica slabe evidencije kod nadležnih u Sekretarijatu narodne obrane, te loše saradnje kampa "ALFA" i vojnih organa. Pored kampa veliku zbrku je napravila i Jurišna brigada

---

[464] Prijemni pečat: Kabinet predsjednika RSK, br. 132/1-93, 26. 4. 1993.

koja je zahvaljujući lošoj organizaciji i rukovođenju pogubila ljudstvo po terenu, tako da je na kraju ostala samo na oficirskom kadru.

Na Obrovačkom dijelu ratišta neprijatelj također stalno dovlači nove snage, vrši ukopavanja, izgrađuje saobraćajnice i vrši dejstva po našim položajima. Njihov osnovni cilj je da ovladaju Velebitskim visovima, kako bi Obrovac imali u okruženju što su uglavnom i postigli. Da neprijatelj sprema novu ofenzivu potvrđuju naša saznanja o dovlačenju svježih snaga ojačanih tenkovima T-84. Specijalna jedinica MUP-a RH je stalno prisutna i djeluje na Velebitu. Izviđanjem je utvrđeno da se na potezu prema Rovanjskoj i Maslenici zadnjih dana užurbano kreću vojni kamioni i šleperi, što nije bio slučaj ranije.

Stanje u 4. brigadi je više nego loše. To potvrđuju najnoviji slučajevi dezerterstva, sve učestalija bolovanja, dopusta radi posjeta porodicama i odlaska u Srbiju i tome slično. Tako je dana 18.04. ove godine u Velebitu od sveukupnog ljudstva na položaju bilo svega 59 boraca. Moral vojnika ove brigade je krajnje zabrinjavajući. Ovakvom lošem stanju u mnogome pridonose pojedine starješine. Kao primjer navodimo kapetana BADŽU Dušana pomoćnika komandanta za moral, koji jednostavno ne smije niti se pojavljuje u jedinicama. U brigadi se sada nalazi samo nekoliko oficira. Neposrednim uvidom utvrđeno je da od ušća Zrmanje pa uzvodno do Obrovca, dakle cijelih 15 kilometara, nema ni jednog našeg vojnika niti tko od naših snaga kontroliše taj prostor.

Zbog svega gore iznjetog narod Obrovca je ogorčen na komandu brigade. Njihov gnjev i nezadovoljstvo je upereno i na komandanta brigade LAKIĆ SRETKA, koji je često u pijanom stanju. Osim toga u ratnim operacijama stekao je imidž nezainteresiranog i nesigurnog oficira. I za ovo područje fronta ocjenjujemo da je nužno izvršiti određene kadrovske popune kako u komandnom sastavu, tako i popune ljudstva na prvim linijama, kao i efikasnije pripreme za obranu.

Za NAČELNIK RESORA
Slobodan Pecikozić
[.........., v.r.][465]

M.P.[466]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., kut. 595.

215

1993., travanj 26.
Knin

Izvješće Resora državne bezbjednosti MUP-a RSK predsjedniku RSK, predsjedniku Vlade RSK i ministru unutarnjih poslova RSK o političkoj situaciji u Republici Hrvatskoj

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
RESOR DRŽAVNE BEZBJEDNOSTI

[465] Potpis nečitak.
[466] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.

Broj: 08/2-95/93.
Knin, 26. 04. 1993. **STROGO POVJERLJIVO**

- **PREDSJEDNIKU REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE**
- **PREDSJEDNIKU VLADE REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE**
- **MINISTRU UNUTRAŠNJIH POSLOVA U VLADI RSK**

M.P.[467]

PREDMET: POLITIČKA KRETANJA U RH

Povodom najnovijih zbivanja vezanih za zajedničku Skupštinu RS[468] i RSK u Hrvatskoj se osjeća strah i zabrinutost, što je posebno izraženo u višim vojnim i političkim krugovima. Tako je Vladin Ured za nacionalnu bezbjednost RH[469] odmah izdao nalog vojnim i civilnim obavještajnim Službama da u najkraćem vremenu otkriju nivo operativne povezanosti vojnih jedinica i RS i RSK, odnosno da izrade procjenu koliko snaga RS može uputiti kao pomoć pri eventualnom napadu na RSK.

Interesantno je da vojnih vrh, naročito generali TUS[470] i BOBETKO[471] smatraju da još nije vrijeme za opšti napad, procjenjujući da bi jedinice HV[472] imale dosta žrtava što bi bilo pogubno s obzirom da se ne može garantirati puni uspjeh operacije. BOBETKO upozorava na veliki broj neiskusnih boraca i smatra da bez jače vojne intervencije NATO[473] snaga prema RS ne treba ni pomišljati na napad na RSK.

Zabrinutost povećavaju izjave Predsjednika TUĐMANA[474] nakon povratka iz SAD, koji razočarano kaže da je američki Predsjednik Klinton[475] daleko neodlučniji nego što izgleda u javnosti. Tuđman navodi da Klinton samo zastrašuje Srbe, a što se tiče vojnih akcija za sada dolazi u obzir samo eventualno bombardiranje srpskih položaja u RS, što prema svim procjenama nebi dalo neke bitnije rezultate. Čak Klinton traži nove načine da se situacija rješi mirnim putem, te se obratio Vatikanu i Grčkoj da još jednom pokušaju utjecati na srpsku stranu u cilju sprečavanja daljnjih sukoba u koje bi se morale umješati i NATO snage.

Tako je trenutno hrvatski politički vrh podijeljen u stavu o napadu na RSK, a naši izvori navode da se stiče dojam da rukovodstvo RH nikad nije bilo zbunjenije i neodlučnije. Zbog svega navedenog predsjednik Tuđman je odlučio da izvrši hitne konsultacije sa članicama EZ. U svakom bez obzira na ishod ovih konsultacija, postoji realna mogućnost napada jedinica HV na našu Republiku, što je posebno moguće u slučaju vojne intervencije na RS. Raspoloženje javnosti i dijela opozicije u RH je sve više antiratno. Stanovništvo je naročito pogođeno civilnim žrtvama nakon granatiranja gradova u Dalmaciji i velikim brojem poginulih u proteklim sukobima. Zabrinutost pojačavaju i žestoke borbe sa Muslimanima u BIH, te sve više prevladava mišljenje o pregovorima zaraćenih strana kako bi se sukobi rješili mirnim putem. Interesantan je stav generala Bobetka da treba pregovarati sa vojnim vrhom RSK bez prisustva civilnih vlasti uz posredovanje EZ i UN. Jedan od razloga za

[467] Prijemni pečat: Kabinet predsjednika RSK, br. 131/1-93, 26. 4. 1993.
[468] Republika Srpska.
[469] Republika Hrvatska.
[470] Anton.
[471] Janko.
[472] Hrvatska vojska.
[473] North Atlantic Treaty Organisation (Organizacija Sjeverno-atlantskog saveza).
[474] Franjo.
[475] Bill Clinton.

pregovore, bio bi predlog da se ne gađaju civilni ciljevi na obje strane. Bobetko inače smatra da treba pregovarati sve do konačne odluke o napadu na RSK ili rješenja situacije političkim putem. Postoji mogućnost da je glavni razlog pregovora smirivanje javnog mjenja u RH revoltiranog velikim brojem civilnih žrtava.

Preko naših pozicija i dalje pratimo situaciju u RH, te ćemo Vas o svim novim saznanjima pravovremeno informisati.

NAČELNIK RESORA:
Slobodan Pecikozić, [v.r.]

M.P.[476]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., kut. 595.

216

1993., travanj 26.
Okučani

Zapovijed SUP-a Okučani Odjeljenju milicije za kontrolu prelaska državne granice Most kojom se zabranjuje napuštanje zapadne Slavonije određenim osobama

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA OKUČANI
Broj: 08-05/1-33/1-93
Okučani, 26. 04. 1993. godine

ODJELJENJE MILICIJE ZA KONTROLU
PRELASKA DRŽAVNE GRANICE M O S T

Zabranjuje se napuštanje prostora Zapadne Slavonije gospodi: Džakula Veljku, Kulić Mladenu, Ećimović Dušanu, Lovrić Đorđu, Radaković Milanu, Radošević Slobodanu, Kovačević Slavku, Prodanović Gliši, Prodanović Peri, Prodanović Slavku, Kovačević Miloradu, Savić Stevi, Savić Nikoli, Grozdanić Miroslavu i Vuletić Jovi.

POMOĆNIK MINISTRA
Žarković Krsta, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 6040.

[476] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.

217

1993., travanj 27.
Petrinja
Obavijest Sekretarijata javne bezbjednosti Petrinja SUP-u Glina o potrebi zaštite tvornice "Finel" od učestalih krađa

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA GLINA
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI P E T R I NJ A

Broj: 08-04-3/1-02/1-257/93.K.M. M.P.[477]
Petrinja, 27. 04. 1993.

SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
G L I N A

Predmet: TVORNICA NAMJEŠTAJA I
FURNIRA "F I N E L"
– obavjest.

Radi hitne zaštite materijalnih dobara Tvornice namještaja i furnira "FINEL" Petrinja obraćamo se naslovu radi iznalaženja mogućnosti trajne zaštite ogromnih materijalnih dobara tvornice "Finel" koja su sada izložena svakodnevnoj krađi i propadanju uslijed vremenskih neprilika i oštećenih hala, kao i mogućnosti zapaljenja od strane ustaša, čiji položaji su udaljeni od Tvornice oko 50 metara.
Tvornica "Finel" nalazi se u zoni odgovornosti Pogranične milicije iz 31. Brigade, gdje su u pogonima na najisturenijim mjestima i sami položaji naših boraca prema ustašama.

U tvornicu ulazi veći broj ljudi koji su na položaju u "Finelu" uslijed čega dolazi do krađe namještaja, rezervnih dijelova, strojeva i pojedinih dijelova sa strojeva, spaljivanja radi grijanja gotovih obrađenih dijelova namještaja.

Do sada je uhvaćeno nekoliko izvršilaca krađa protiv kojih su od strane SJB PETRINJA i 31. Brigade podnešene krivične prijave. U toku je kriminalistička obrada nad Samardžija Dušanom iz Petrinje, Sisačka BB, koji se nalazio na položaju u "Finelu", a pretresom u kući navedenog pronađena je veća količina ležajeva, elektronskih sklopova i sl., protiv kojeg će biti podnešena krivična prijava nadležnom tužilaštvu.

Velike količine visoko kvalitetnog furnira izložene su propadanju uslijed neadekvatnog uskladištenja u skladištu, čiji je krov oštećen ratnim dejstvom, a do danas nisu poduzete nikakove mjere i radnje radi sprečavanja propadanja furnira.

Svakog dana očigledni su nestanci dijelova sa skupocijenih strojeva, a uslijed prokišnjavanja krova propadaju vitalni dijelovi. Velike količine gotovog ekskluzivnog namještaja svedene su na minimalne količine uslijed krađe. Skladišta rezervnih dijelova provaljena su iako su dosada više puta plombirana i zakivana. Iz skladišta se odnose razni rezervni dijelovi strojeva, okovi i dr., velikih vrijednosti.

Radnici SJB vrše kontrolu prelaska državne granice na prelazu kod "Finela" i nisu u mogućnosti zaštititi od krađe materijalna dobra tvornice "Finel" jer je ista u zoni odgovornosti

---

[477] Prijemni pečat: MUP, RSK, SUP Glina, br. 08-04/3-38/93, 28. 4. 1993.

31. Brigade. Zatečeno stanje u "Finelu" fiksirali smo fotografijom te vam u prilogu radi ilustracije dostavljamo FOTOELABORAT. Kompletan pogon snimljen je i video kamerom "Bauer" na kasetu VHS u trajanju od 45 min.

Nadamo se s obzirom na navedeno da ćete shvatiti situaciju u kojoj se nalazi tvornica "FINEL" i pronaći rješenje za trajnu zaštitu materijalnih dobara.

PRILOG:
1. Fotoelaborat.[478]

DOSTAVLJENO:
1. Izvršni savjet, SO Petrinja
2. MUP Knin,
3. SUP Glina,
4. 31. Brigada,
5. Arhiva – ovdje.

M.P.[479]

N A Č E L N I K:
Željko Ostojić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-DASK-SACPE – 778., kut. 1.

218

1993., travanj 27.
Obrovac
Obavijest SJB Obrovac SUP-u Knin o topničkom djelovanju HV-a na području Obrovca

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1-str. pov. 55/93.
Obrovac, 27. 4. 1993.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N

Obavještavamo vas da su neprijateljske snage u periodu od 20,00 pa do 22,00 sata iz teškog artiljerijskog oruđa gađali rubne dijelove samog grada Obrovca. Najviše granata palo je u Njivice iznad Obrovca izlaz prema Kninu i Benkovcu. Od granatiranja nastupila je manja materijalna šteta na privatnim objektima. Osim predjela Njivica neprijatelj je tukao po našim položajima, u predjelu Kruševa i Zatona. U toku jučerašnjeg dana na strani srpskih branilaca nije bilo poginulih i povređenih boraca. Granatiranje je prestalo oko 22,00 sati.

Načelnik:
Đorđe Jelić

---

[478] Foto-elaborat nije pronađen uz izvornik.
[479] Okrugli pečat: MUP RSK, SJB Petrinja.

Predao: Sekulić, 27. 4. 1993. u
10,05 sati Čedo

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

219

1993., travanj 28.
Knin

Zamolba MUP-a RSK predsjedniku Republike Srbije, predsjedniku srbijanske Vlade i ministru unutarnjih poslova Republike Srbije za novčanu pomoć kako bi se isplatile plaće djelatnicima MUP-a RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
KABINET MINISTRA
Broj: 08/1-7-774-1/93.
Knin, 28. 04. 1993. godine

KABINET:
Predsjednika Republike Srbije
gosp. Slobodana Miloševića
Predsjednika Vlade Republike Srbije
gosp. mr. Nikole Šainovića
Ministra unutrašnjih poslova Republike Srbije
gosp. Zorana Sokolovića
B E O G R A D

Poštovani Predsjednici,
Poštovani Ministre,

Veoma nepovoljna materijalno-finansijska situacija u kojoj se nalazi ovo Ministarstvo, kao i Republika Srpska Krajina, naveli su nas da Vam se obratimo da nam u okvirima Vaših mogućnosti pružite pomoć. Lična primanja zaposlenih – milicionara veoma su niska i za prošli mjesec iznosila su oko 900.000 (devetstohiljada) dinara. Naravno, sa toliko niskim iznosom ne mogu se pokriti niti najminimalniji egzistencijalni troškovi.
U budžetu RS Krajine ne postoje sredstva za imalo značajnijim povećanjem, pošto RS Krajina nema realnih izvora popune budžeta, što Vam je svakako poznato.
Pored toga što su svi pripadnici službe svjesni teškog stanja u kojem se nalazimo, motiviranost za rad svakim danom značajno opada, jer su uglavnom opterećeni time kako preživjeti. Smatramo da Vam nije potrebno isticati koliki značaj za jednu državu ima normalno funkcioniranje Službe unutrašnjih poslova. Usljed teškog materijalnog stanja, kod nas se to dovodi u pitanje. Iako svjesni teškog ekonomskog stanja u kojem se nalazi Republika Srbija, očekujemo da ćete iznaći načina i obezbjediti određena novčana sredstva, te kao pomoć ustupiti ih ovom Ministarstvu.
Srdačno Vas pozdravljamo i najtoplije se zahvaljujemo.

M I N I S T A R
Milan Martić, [v.r.]

M.P.[480]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 3.

220

1993., travanj 29.
Knin

Zamolba MUP-a RSK Vladi RSK da izdvoji određenu količinu brašna iz robnih rezervi kao pomoć djelatnicima MUP-a

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA M.P.[481]
Broj: 08/3-3-1-758-1/93.
Knin, 29. 4. 1993.

VLADA RS KRAJINE
K N I N

PREDMET: pomoć u brašnu, moli se.–

Opštepoznata činjenica i realnost je da radnici ovoga Ministarstva i njihove porodice već duži period žive u vrlo teškim životnim uslovima. Prednje navedeno naročito se ogleda kroz njihov trenutni materijalni status, koji je već dostigao tačku ispod minimuma, a kao posljedica, između ostalog, što radnici jedno vrijeme nisu primali ni dinar na ime ličnog dohotka, odnosno ako jesu, onda je bila riječ o nekim simboličnim svotama. Slijedom toga, neminovno je moralo doći do naglog pada životnog standarda radnika MUP-a od kojih se većina, kao rezultat toga, zajedno sa svojim porodicama nalaze na rubu egzistencije.

Pretpostavljajući da vam je gore navedeno već odranije poznato, molimo vas da u okviru svojih mogućnosti pomognete u zaštititi životnog standarda naših radnika. Naime, molimo vas da iz postojećih robnih rezervi izdvojite i dodjelite nam 50 kg brašna po svakom radniku ovog Ministarstva, što ukupno iznosi 270.000 kg brašna (5.400 radnika).

Na razumjevanju i pomoći unaprijed hvala!

M I N I S T A R
Milan Martić, [v.r.]

M.P.[482]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 24.

[480] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.
[481] Prijemni pečat: Vlada RSK, Knin, broj 05-5-32/93, 29. 4. 1993.
[482] Okrugli pečat: MUP RSK, Knin.

221

1993., travanj 30.
Knin

Prosvjedno pismo MUP-a RSK Glavnom zapovjedništvu UNPROFOR-a i UNHCR-a u Zagrebu zbog kršenja normi međunarodnog prava prilikom dostave humanitarne pomoći Bošnjacima u Velikoj Kladuši

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
KABINET MINISTRA
Broj: 08/1-7-789-1/93.
Knin, 30. 4. 1993.

GLAVNOJ KOMANDI "UNPROFOR"
Z A G R E B
GLAVNOJ KOMANDI "UNHCR"[483]
Z A G R E B

Gospodo,
Najenergičnije protestujemo zbog grubog i flagrantnog kršenja normi međunarodnog prava od strane Svjetske humanitarne organizacije "UNHCR".
Dana 29.04.1993. god. na graničnom prelazu Turanj na granici između R.S. Krajine i R. Hrvatske, milicija R.S. Krajine, u konvoju humanitarne pomoći namjenjene muslimanima u Velikoj Kladuši, u organizaciji "UNHCR-a", u tri (3) od ukupno osamnaest (18) kamiona zatekla je 19.340 kg dnevnih obroka sa oznakom "NATO", koja potječe iz američkih vojnih baza u Turskoj. Smatramo da Vas nije potrebno učiti da hrana "NATO" koja je ovom prilikom zatečena prema međunarodnim konvencijama ne spada u humanitarnu, već prvenstveno vojnu pomoć. Na ovaj način grubo ste zloupotrebili svoju humanitarnu i neutralnu ulogu, te kompromitirali humanitarnu organizaciju "UNHCR".
Vaš mandat je, da se ponašate neutralno, na žalost više puta se toga niste pridržavali i to svaki put na štetu srpskog naroda.
Vi koji nas gotovo svakodnevno uvjeravate u Vašu neutralnost, humanost, pravičnost i poštenje na žalost ponašate se suprotno. Kako onda da Vam vjerujemo?
Zahtjevamo da ovaj grubi incident ispitate i krivce pozovete na odgovornost, te u svemu upoznate svjetsku javnost i izrazite izvinjenje. Očekujemo da ćete uvažiti ovaj naš protest i spriječiti da se u buduće ovakve ili slične zloupotrebe dešavaju.

Za M I N I S T A R a
Milan Martić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 3.

[483] United Nations High Commissioner for Refugees (Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice).

222

1993., svibanj 4.
Topusko
Zapisnik 44. sjednice Vlade RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A

Z A P I S N I K
od 04. 05. 1993. god.
sa 44. redovne sjednice Vlade Republike Srpske Krajine,
održane u Kninu.

Spisak prisutnih na sjednici Vlade nalazi se u prilogu ovog zapisnika i čini njegov sastavni dio. Odsutni: Mitar Brnović, Milan Knežević, Miomir Crnogorac i Milan Tankosić.
Sjednica je počela sa radom 16.15 časova.
Sjednici presjedava predsednik Vlade gos. Đorđe Bjegović.
Za sjednicu je predložen slijedeći

D N E V N I R E D
1. Razmatranje dokumenata u vezi razrješenja odnosa sa Predsedništvom SRJ, Srbije i Crne Gore.
2. Informacija u vezi Odluke o isplati plata, materijalnih troškova i ostalih troškova za april 1993. god.
3. Donošenje hitnih Odluka:
3.1. Odluke o formiranju državne komisije RSK za popis imovine vlasništva bivšeg Ministarstva za pravosuđe i upravu SRH,
3.2. Odluke o osnivanju Državnog komiteta RSK za saradnju sa UNPROFOR-om,
3.3. Odluke iz oblasti elektroprivrede Krajine,
3.4. Odluke iz oblasti Ministarstva za ekonomske odnose privredni razvoj i industriju,
3.5. Donošenje odluka iz domena Ministarstva za zdravlje,
3.6. Odluke o preseljenju Vlade u nove prostorije,
i nadopunjen sa
3.7. Odluka o dodjeli novčanih sredstava Mlekari u Kninu i Udbini;
3.8. Davanje saglasnosti na povećanje cijena;
3.9. Premještanje žiro-računa;
4. Rasprava o Vens-Ovenovim mapama.
Nakon ove dopune dnevni red je jednoglasno usvojen.

Đorđe Bjegović predsednik Vlade, uvodno je obrazložio šta bi trebalo sadržavati teze za razgovore u cilju reorganizovanja i izrade organizacionog modela koji će ova Vlada imati u saradnji sa Predsedništvom Savezne Republike Jugoslavije, Srbije i Crne Gore u dijelu ekonomsko-razvojne politike, trgovine u bankarskom dijelu, dijelu rješavanja Budžeta, sa platnim prometom, dijelu koji se odnosi na informacije od Vensovog plana do Rezolucije 821, energetike, pravosuđa i unutrašnjih poslova, i zamoli prisutne da pojedinačno iznesu šta bi trebalo raspraviti na nivou Predsedništva SRJ.

Milan Martić, ministar unutrašnjih poslova, ispred svog ministarstva dostavit će teze za razgovore koje će sadržavati pitanja slobode kretanja s obzirom na geografsku razdvojenost Krajine profesionalne saradnje sa MUP-om Srbije, kadrovske pomoći, materijalnih troškova, tehničke saradnje, u djelu narodne odbrane oko dolaska oficirskog kadra, krajiškog oficirskog kadra na ove prostore (pomoć Gen. Novakoviću).

Slobodan Jarčević, ministar inostranih poslova, smatra da na ovom sastanku treba pokrenuti pitanje međusobnog informisanja ministarstava za inostrane poslove. Isto tako smatra da treba podsjetiti Predsednike Ćosića, Bulatovića i Miloševića na obaveze SRJ prema Republici Srpskoj Krajini a na osnovu Vensovog plana u slučaju da dođe u situaciju da nemože da izdrži Hrvatsku agresiju. Također treba pokrenuti pitanje putnih isprava državljana Republike Srpske Krajine i onih Srba koji su rođeni i žive u Republici Hrvatskoj. Ovim slučajevima bi trebao prilagoditi naš Zakon o državljanstvu jer ljudima koji nisu željeli da prime državljanstvo Republike Hrvatske trebalo bi pružiti mogućnosti da bez komplikovane procedure ponesu državljanstvo Republike Srpske Krajine.

Nebojša Arbutina, ministar za ekonomske odnose, privredni razvoj i industriju – problematiku oživljava RSK, zajedničko istraživanje tržišta, zajedničko istupanje u polici osiguravanja uvoznih sirovina, repromatrijala i rezervnih dijelova na osnovi balance i podbilance. Utvrđivanje mogućnosti oživljavanja proizvodnje od strane Jugoslovenskih banaka i načina međusobnog povezivanja privrednih subjekata Republike Srpske Krajine i SRJ te međusobne komunikacije Ministarstava i Komora. Zatražiti pomoć pokretanja rada državnih institucija kao što su informatika, direkcija carina, robne reserve, Krajina-inspekt i državni sistem informisanja.

Vojin Peurača, ministar financija – istaći obavezu Budžeta federacije vezano za majsku kvotu koja nam je odobrena da se doznači ubrzanom dinamikom, to su sredstva u iznosu od 609 milijardi koja su nam odobrena za 1993. godinu da se koriste u prvom polugodištu ove godine i da se u rebalansu Budžeta SRJ osiguraju dodatna nova dopunska sredstva za potrebe RSK i da se to riješi Zakonom. Da se omogući Narodnoj banci RSK da pokrije deficit Budžeta kako je već dogovoreno sa predstavnicima Vlade i sa predstavnicima Narodne banke Jugoslavije.

Veljko Korolija, direktor platnog prometa RSK

Kod uspostave platnog prometa sa Jugoslavijom decidirano je rečeno da se vraćamo u platni promet kakav je bio prije prekida. To su prihvatile službe za platni promet i banke i smatra da isto tako treba da se ponašaju i PTT.

Mr Đorđe Lazić, ministar Trgovine i turizma – naše teze su prezentirane i sve sada zavisi od odgovora na te teze.

Milivoj Krička, ministar Energetike – Nema dileme da energetika mora da nađe mjesta u jednom takvom razgovoru i na takvom nivou. Do sada smo mi razgovore obavljali isključivo na nivou preduzeća, ali mislim da to ne zaslužuje ova vrata kada je u pitanju energetika, odnosno kada je u pitanju neka sirovinska osnova. Teze spremne nemamo, međutim, mislim da je to najmanji problem da ih napravimo i uputimo za ovaj dio razgovora.

Dušan Starević, član Državnog komiteta za saradnju sa UNPROFOROM, smatra da bi cijeli kompleks odnosa sa UNPROFOROM trebao naći mjesto na ovim razgovorima u Beogradu.

Đorđe Bjegović, predsjednik Vlade RSK – dio socijalne brige – boračke zaštite također mora biti razrađen na nivou Jugoslavije, jer haos u kome se nalazimo nastao je dobrim dijelom i odlaskom JNA sa ovog područja.

Zdravko Janković, dir. Inform. agencije ISKRA

Tražiti jedinstven informativni sistem za emitovanje centralnih informativnih emisija. Zatražiti veću minutažu u centralnim informativnim emisijama RTB, dok se kadrovski ne opremimo i minutažu u satelitskom programu._Zatražiti pomoć u održavanju predajničke mreže. Dogovoriti uvezivanje programa. SRJ bi mogla imati interese da to prihvati, jer preko našeg sistema može dobiti paralelnu vezu preko Slovenije sa Evrovizijom.
Nakon ovog izlaganja donesen je slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Da svi prisutni sutra do 12 sati dostave sekretaru eventualno dodatne teze, kako bi se mogle složiti u jedan zajednički materijal.
2. Da se pripremi pismo koje će pratiti ove teze i koje bi morao potpisati predsjednik Hadžić.

Ad 2)

Vojin Peurača, ministar financija obrazložio je Odluku o isplati plata, materijalnih troškova i ostalih troškova za april 1993. godine, prema materijalima u prilogu 2 ovog zapisnika i predložio da se odluka donese.
Nakon provedene rasprave u kojoj su sudjelovali Branko Lubovac, Đorđe Bjegović, Đorđe Lazić, Ratko Veselinović, Veljko Korolija, donesen je slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Da se održi sastanak sa predstavnicima penzionera iz dijela boračke zaštite i da se vide njihovi zahtjevi.
2. Da se donese odluka o isplati plata, materijalnih troškova i ostalih troškova za april 1993. godi.
3. Da se materijalni troškovi stave pod kontrolu.
4. Zadužuje se podpredsjednik Branko Lubovac, da prekontrolira sve prispjele račune i da odgovore da li su proistekli iz ugovora ili ne. Da obavi razgovor sa financijskom službom u Glavnom štabu Srpske vojske i obavi pregled svih računa od MUP-a na dalje.
5. Da Narodna banka zajedno sa Monetarnim fondom u saradnji sa podpredsjednikom razmotri mogućnost otvaranja vojno financijskog servisa.

Ad 3) – 3.1.

Radomir Kužet, ministar pravosuđa i uprave – u cilju stavljanja u funkciju KPD Stara Gradiška koji nam je nužan s obzirom da već imamo veći broj zatvorenika, a nemamo adekvatan prostor i u cilju zaštite te imovine ukazuje se nužnim da se oformi ova Državna komisija koja bi započela sa radom i to što prije. Prijedlog je ako može da se krene već koncem ove ili početkom iduće nedelje. Radi se o znatnoj imovini velike vrednosti i zbog toga se predlaže hitnost donošenja ove Odluke.

Đorđe Bjegović, – prijedlog je konkretan i možemo donijeti Odluku s tim da je proširimo i na ostali dio objekata, nakon ove dopune Odluka koja čini u prilogu 3 sastavni dio ovog zapisnika jednoglasno je donesena.

3.2.

Dušan Starević, obrazložio je koncept programa i rada Državnog komiteta RSK da saradnju sa UNPROFOR-om prema prilogu br. 4., zapisnika i donošenje Odluke o osnivanju Državnog komiteta za saradnju sa UNPROFOR-om prilog 5.
Nakon primjedbe Slobodana Jarčevića da između Ministarstva inostranih poslova i ovog Komiteta nebi smjelo doći do paralelnog rada, Odluka je u predloženom tekstu jednoglasno usvojena.

3.3.

Milivoj Krička, obrazložio je prijedlog Odluke elektroprivrede Krajine po tačkama od 1. do 5. u prilogu 6. koja je sa izmjenom u međuresorskoj komisiji umjesto Bjegović, Lazić Đorđe jednoglasno usvojen.

Đorđe Bjegović, obrazložio je rješenje o imenovanju generalnog direktora JP "Elektroprivrede" Krajine gos. Masnikosa Vukašina, dipl.ing.el. Nakon ovog obrazloženja doneseno je Rješenje kao u prilogu 7.

3.4.

Arbutina Nebojša, predložio je tri grupe Odluka.
1. Prijedlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu za ekonomske odnose, privredni razvoj i industriju (prilog 8.).
Nakon obrazloženja gos. Arbutine predloženi Pravilnik jednoglasno je usvojen.
2. Prijedlog Odluke o utvrđivanju posebnih uslova za nabavku elektroničke obrade za automatsku obradu podataka i programskih proizvoda.
Obrazloženje sadržano u Odluci u prilogu 9. I ovaj prijedlog je jednoglasno usvojen.
3. Predlog predsednika i članova Upravnih odbora preduzeća od republičkog značaja iz područja industrije. Prijedlog je u prilogu 10. i jednoglasno je u cjelosti prihvaćen.
– Određivanje preduzeća od republičkog značaja
Potrebno je donijeti Odluku o određivanju preduzeća od republičkog značaja prema prilogu 11. Nakon obrazloženja prijedlog je jednoglasno usvojen.

3.5.

Spiro Kostić, ministar zdravlja, podnio je izvještaj o pojavi većeg broja oboljenja od tuberkuloze, psihijatrijskih i nekih zaraznih bolesti i o mjerama preduzetih u vezi s tim (prilog 12.). Izvještaj je jednoglasno usvojen. Isto tako predložio je donošenje Odluka prema prilogu 13. što je također jednoglasno usvojeno.

3.6.

Đorđe Bjegović, predsednik Vlade, obrazložio je potrebu donošenja Odluke o preseljenju Vlade u nove prostorije. Te nove prostrorije bi bile u staroj bolnici. S tim u vezi predočio je ponudu mješovitog građevinskog preduzeća iz Banja Luke za sanaciju objekta regionalni zatvor i Dom zdravlja (prilog 14.).
Nakon obrazloženja jednoglasno je donesena Odluka da se izrada projekta sanacije povjeri mješovitom građevinskom preduzeću "Krajina" iz Banja Luke.

3.7.

Simo Šijan, pomoćnik ministra za polj. šum. i vodoprivredu, iznio je informaciju o stanju o proizvodnji mljeka u mljekarskoj industriji (prilog 15.) sa prijedlogom da se donese Odluka o dodjeli novčanih sredstava za pogon mljekare u Kninu u iznosu 3,5 milijardi dinara

(70.000 DEM) i za pogon mljekare u Udbini 10 milijardi dinara (200.000 DEM), kao i da se osigura dolazak montera iz Novog Sada i Beograda da bi se mogla završiti montaža i otpočeti proces proizvodnje. Iz istog razloga potrebno je jedan dio ljudi neophodnih za organizaciju, završetka montaže i proces proizvodnje osloboditi vojnih obaveza. Nakon provedene rasprave donesen je slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Za pogon Mljekare u Kninu odobravaju se sredstva u iznosu od 3,5 milijardi dinara, za pogon Mljekare u Udbini 10 milijardi dinara.
2. Zadužuje se podpredsednik Stojan Španović da osigura dolazak montera.
3. Radnike neophodne za organizaciju i završetak radova osloboditi vojne obaveze.

3.8.

Đorđe Bjegović, predsednik Vlade, obavijestio je prisutne da Vlada neće davati saglasnost o cijeni već da će primiti kao informaciju da li je neko javno preduzeće podnijelo zahtjev za povećanje cijena i da li mu je odobreno.

3.9.

Vojin Peurača, ministar financija,
– uspostavljanjem platnog prometa zadržali smo dva računa u SDK Novi Beograd. Zbog nastalih problema potrebno je te račune premjestiti iz Novog Beograda u Pop Lukinu 7-9. Da bi se mogao izvršiti prenos računa potrebno je da Vlada donese Odluku o premještanju i odredi potpisnike. Za jedan račun potpisnici bi bili Đorđe Bjegović, Vojin Peurača, Bezbradica Radovan, Anka Bojanić i Rada Musulin. Za drugi: Đorđe Bjegović, Vojin Peurača i Anka Bojanić. Ovaj prijedlog gos. Peurače jednoglasno je usvojen.

Ad 4)

Teze za diskusiju o situaciji oko primoravanja Vlade Republike Srpske da prihvati ponuđene mape kopredsednika dao je ministar Slobodan Jarčević. Nakon diskusije u kojoj su sudjelovali ministar Martić, Peurača, Kužet, predsednik Bjegović, podpredsednik Lubovac, ministar Krička, ministar Arbutina, pom. ministra Počuča donesen je slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Da se sastavi pismo koje će biti upućeno Skupštini Republike Srpske da ga na Skupštini pročita i to će biti stav ove vlade prema ponuđenim mapama.
Nakon ovog iscrpljen je dnevni red i sjednica završava sa radom u 21.45 časova.[484]

PREDSEDNIK VLADE RSK:
Đorđe Bjegović

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 5.

[484] Izostavljen je Pregled prisutnih na sjednici Vlade RH s njihovim vlastoručnim potpisima.

223

1993., svibanj 4.
Knin
Zapisnik sa sastanka delegacije RSK, predvođene predsjednikom Vlade Đorđem Bjegovićem, s predstavnicima UNPROFOR-a

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
DRŽAVNI KOMITET RSK ZA
SARADNJU SA UNPROFOR-om
Broj: 24-04-36/93–
Knin, 04. 05. 1993. god.

Z A P I S N I K
sa sastanka sa predstavnicima UNPROFOR-a
na čelu sa generalom Valgrenom

Delegacija UNPROFOR-a: general Valgren,[485] komadant snaga UNPROFOR-a Džini Piterson, civilni poslovi UNPROFOR-a, Bo Pelnes, šef vojnih posmatrača, Lenard Šel, O'Rei, šef policije u sektoru "Jug", Muhamed Abdul Azis, oficir UN-a za politička pitanja, puk. Kamiti, puk. L. A. Metri, puk. Peter Tišmen, Kabelo Maketa, oficir UN-a za humanitarna pitanja, Erik Kerns, civilni poslovi UN-a, Heder Vesinger, civilni poslovi UN-a. Delegacija RSK: Đorđe Bjegović, predsjednik Vlade RSK, komadant SVK general Mile Novaković, Slobodan Jarčević, ministar IP-a, Milan Martić, ministar UP-a, Dušan Starević i Miloš Živković, Državni komitet za odnose sa UNPROFOR-om, Petković Sretko, MIP-a.

Predsjednik Vlade pozdravio je goste ispred delegacije RSK.

VALGREN: Uzvratio pozdravnu riječ, te dodao da atinski dogovor predstavlja za sve veliko ohrabrenje. Bio sam prisutan na razgovorima o temi i radili smo na Vens Ovenovom planu, mislim da će se i to pozitivno odraziti na Krajinu, u vezi Rezolucije Saveta Bezbednosti 802 razgovarao sam sa svim svojim ljudima. UNPROFOR je iznio primjedbe SB-i u vezi tih Rezolucija, ali na žalost bez uspjeha. Mi smo izradili kratkoročne i dugoročne planove za Rezoluciju SB 802. U ovom času najveći problem je ograničenje slobode kretanja. Ruke su nam praktički vezane. Jednako tako problem je stanica civilne policije UN-a. Bilo ih je 14 do 22.01.1993., sada ih ima samo 4.

BJEGOVIĆ: Nema smisla tražiti krivce za dosadašnje propuste. Treba poći od situacije koja je takva kakva jeste. Prioritet u ovom času je život u miru jer narod želi da živu u miru i to treba staviti u prvi plan. Jednako tako i zaštitu imovine i života ljudi u RSK te ekonomski mandat UNPROFOR-a. Moramo zajednički učiniti sve da pokrenemo proizvodnju gdje god je to moguće, za to imamo projekte posebno u oblasti poljoprivrede. Mnogi

---

[485] Lars-Eric Wahlgren, zapovjednik snaga UNPROFOR-a.

od tih projekata neće biti realizirani ukoliko se ne riješi problem uvozno-izvoznih dozvola, posebno za strateške robe i sirovine, nafta i sjeme, zaštita sredstava i dr. U ovom času je najvažnije da nađemo izlaz iz ekonomskog geta u kom se nalazi RSK. Nakon toga predlažem da današnji sastanak vodimo po slijedećem dnevnom redu:

1. provođenje Rezolucije SB 802,
2. ekonomski mandat UNPROFOR-a.

VALGREN: U principu prihvatam razgovore po predloženom dnevnom redu. Možemo da prodiskutujemo i o ekonomskim pitanjima. Što se tiče Rezolucije SB 802 rješenje je u vašim rukama. Dvije stvari su posebno važne kada se razgovara o ovoj Rezoluciji, to je prekid vatre i sloboda kretanja. Do sada su vršene samo teoretske pripreme za izvršavanje Rezolucije SB 802 a ne konkretne pripreme na terenu, upravo zbog ograničavanja slobode kretanja, napravili smo kratkoročne i dugoročne planove. U okviru kratkoročnih planova predviđeno je i izvršene su pripreme da se povuče dio snaga iz sektora "Zapad" i stacionira na objektima Maslenički most, aerodrome Zemunik i HE "Peruči". Za sve aktivnosti moramo imati saradnju ljudi u pozadini i neograničenu slobodu kretanja. Od mene je traženo da danas insistiram na problem slobode kretanja. U sklopu dugoročnih planova predviđa se pojačanje u vojnim trupama i snagama u sektoru "Jug". U tom pravcu obavljeni su razgovori u Njujorku. Dogovoreno je da se češki bataljon popuni. Francuzi su već obezbedili još jednu četu.

Poseban problem je pitanje povjerenja kod lokalnog stanovništva, pogotovo nakon 22.01. je bio katastrofa, ali mi pokušavamo da to prevaziđemo. Siguran sam da nam general Novaković može dati svoje viđenje trenutne situacije i predlog da se ovi problemi riješe.

BJEGOVIĆ: Prije nego što general Novaković uzme riječ, mi smo na osnovu zaključka sa sastanka sa generalom Valgrenom i g. Sedrikom Tornberijem održanom u Beogradu 27.04.93. godine, ispred Državnog komiteta RSK za saradnju sa UNPROFOR-om uputili pismo Generalnom sekretaru UN-a g. Butros Butros Galiju u kome smo naveli sve naše stavove po svim ovim pitanjima kao i drugim spornim pitanjima, uz predlog da ovo pismo uđe u razmatrenje kao zvanični dokument prilikom izvještaja Generalnog sekretara Savjetu Bezbednosti. Kada je u pitanju Rezolucije SB 802 trebate znati da mi također imamo kratkoročne i dugoročne programe, naši stavovi su po tom pitanju uglavnom poznati.

Stav Vlade je da se nastavi sa pregovorima po svim spornim pitanjima, a posebno po pitanju ekonomsko-humanitarnog mandata na način kako je to funkcionisalo sve do kraja godine, putem zajedničkih komisija s tim da se zajedničke komisije konstituišu po istom principu ali na višem nivou. Ovaj stav smo više puta isticali i na njemu i dalje insistiramo. Obezbeđenje mira, prekid vatre, pitanja razgraničenja su prioritetna pitanja, a nakon toga predstoji posao na stvaranju uslova za obnovu proizvodnje što predstavlja naš dugoročni program.

JARČEVIĆ: Učesnik sam razgovora u Njujorku i Ženevi o provođenju Rezolucije SB 802. Mnogo je vremena prošlo od donošenja te Rezolucije, a nije napravljeno ništa. Imali smo i imamo samo žrtve i razaranja. Budite sigurni

da krivica nije na našoj strani. Sve činjenice su jasno predočene, ali je Savet bezbednosti ipak krenuo drugim pogrešnim putem. Rezolucijom SB 815 Hrvatska je praktično nagrađena za svoju agresiju od 22.01. o.g.

MARTIĆ: Do ograničenja slobode kretanja došlo je isključivo iz bezbednosnih razloga jer mi ne želimo da dođe do incidenta a niti da preuzmemo odgovornost za incidenta do kojih bi u ovom trenutku sigurno došlo. Na terenu, među borcima i lokalnim stanovništvom prisutno je veliko nepovjerenje pa i razočarenje u mirovne snage, posebno nakon hrvatske agresije 22. januara. To nepovjerenje je kulminiralo donošenjem Rezolucija 815 i 820 koje su nepravedne. Predlažem da se ove Rezolucije preispitaju, da se predstavnici UNPROFOR-a javno oglase po tim pitanjima i zatraže sankcije protiv Hrvatske zbog agresije. Poseban problem je ponašanje francuskog bataljona i njegovo udaljavanje i napuštanje teritorija RSK sigurno bi bio korak ka vraćanju povjerenja UNPROFOR-u. Što se tiče slobode kretanja mislim da prelazno rješenje može biti da se kretanje prethodno najavi najbližoj stanici Javne bezbednosti i omogući uz odgovarajuću pratnju nadležnih ograna RSK.

NOVAKOVIĆ: Dok se ne povrati povjerenje problem slobode kretanja jedinica UNPROFOR-a možemo riješiti na način da se prethodno kretanje najavi i uz našu pratnju. Povećanje trupa i njihov razmještaj je poseban problem. Razmještaj prema liniji sukoba o kojem je govorio general Valgren treba definisati. Linija sukoba za nas je ona koja je važila u vrijeme sarajevskog dogovora o prekidu vatre 3.1.1992. god. Javlja se i problem demilitarizovanog pojasa sa jedne i sa druge strane linije sukoba kao i prisustva i rada vojnih posmatrača na tom području. Prisustvo hrvatske vojske na okupiranom području kao i uz cijelu liniju sukoba nema nikakve druge svrhe i opravdanja osim što otvara realnu mogućnost ponovnog napada na RSK. Neophodno je provesti demilitarizaciju sa obje strane a zbog realne mogućnosti ponovnog napada treba omogućiti postojanje naših vojnih baza u dubini. Jednako tako postavlja se suštinsko pitanje uloge UNPROFOR-a u svjetlu najnovijih Rezolucija SB, a posebno Rezolucija 769 i 815.

VALGREN: Potpuno shvatam vaše stavove. Naše trupe bi se rasporedile prema liniji sukoba. Pokrenuli smo pitanje najnovijih rezolucija SB ali UNPROFOR nema uticaja na odlučivanje. Stvorena je jedna sasvim nova situacija u svijetu i jedino vi možete nešto promjeniti. Ponovno ukazujem na problem slobode kretanja i mislim da zbog ograničenja trpite veliku štetu iz prostog razloga što ne možemo da izvještavamo o hrvatskim napadima na vas, već samo o stanju na hrvatskoj strani. Podsjećam vas na odredbe međunarodnih dokumenata da se sloboda kretanja snaga UN-a ne može ograničavati i sprečavati.

PELNES: Sloboda kretanja pripadnika UNPROFOR-a u ovom trenutku je osnovno pitanje. Želim da razmotrimo cijeli problem razumno. Oni koji ograničavaju slobodu kretanja u pravilu su uvijek gubitnici. To jasno pokazuju dosadašnja iskustva u mirovnim operacijama.

BJEGOVIĆ: Prije konkretnih razgovora o ovim pitanjima neke stvari se moraju znati i definisati. Mnogo je spornih pitanja. Pitanje linije sukoba,

demilitarizovanog pojasa, status okupiranog područja RSK. Jednako tako moramo započeti ponovo razgovore o Masleničkom mostu, aerodromu Zemunik i HE Peruča. Moramo nastaviti sa radom Zajedničke komisije na četveroparitetnoj osnovi. Tu šansu ne smijemo propustiti.

NOVAKOVIĆ: Ponavlja predlog za rješenje pitanja slobode kretanja pripadnika UNPROFOR-a.

VALGREN: Predlog je razuman. Kako da rješimo problem rada civilne policije UN-a.

MARTIĆ: Mislim da ćemo i taj problem riješiti i da se na ova pitanja nađu odgovori u odvojenim razgovorima predstavnika vojske i policije.

VALGREN: Otvara se pitanje prekida vatre i u tom pravcu trebali bi pristupiti zaključenju primirja što je osnovna pretpostavka za sve daljnje aktivnosti.

STAREVIĆ: Nije sporno da je neophodno obezbediti prekid vatre i zaključiti primirje da bi se bilo šta uradilo. Međutim prije toga mnoga sporna pitanja treba razjasniti. Radi se o pitanjima koja su predmet predloga sporazuma iz Ženeve. Ova pitanja treba rješavati u sklopu Rezolucije 802 a ne van toga i odvojeno. U ovom času ako se ne riješe prethodna pitanja bilo kakav sporazum o prekidu vatre, primirju, razmještaju snaga UNPROFOR-a može biti ishitren i kontraproduktivan. Polaz za sve treba da bude Rezolucija SB 802 i Vensov plan, jer se radi o suštinskom pitanju – pitanju uspostavljanja mira.

VALGREN: U principu se slažem ali mislim da nema nikakvih prepreka da se odmah ne uspostave mehanizmi za uspostavljanje prekida vatre što je polazna osnova i Rezolucije 802.

ĐŽ. PITERSON: Mnogo je problema u području informisanja. UNPROFOR je zainteresiran da aktivno učestvuje i u tom segmentu. To je način da se shvati na potpun način uloga UNPROFOR-a, a i način da informacije sa ovog prodru u svijet. Htjeli bi da imamo saradnju sa Ministarstvom informisanja, RTB i dr. medijima, a jednako tako da ostvarujemo neposredne kontakte na terenu. Ponudili smo materijale RTB Knin i želja nam je da budemo zastupljeni u programima.

BJEGOVIĆ: Na kraju želim da se opet vratimo na pitanje ekonomskog mandata. Ova problematika je zajednički posao i moramo realizirati da bi obezbedili život, da bi izišli iz ekonomskog geta. U tom pravcu jedno od osnovnih pitanja je problem uvozno-izvoznih dozvola. To se mora rješiti. Tražimo samo da nam se omogući uvoz roba koje znače egzistenciju. Radi se o uvozu humanitarnih roba u vidu nafte, sjemena za poljoprivredu, željeza za izradu konstrukcija za dalekovod Plitvice-Slunj i dr. robama koje su isključivo humanitarne robe. Nema nikakvog problema da se kontrolom i uvidom koju bi vam omogućili i sami ne uvjerite u to. Osim toga ostaje pitanje i vaših neizmirenih dugova prema RSK. Volio bi postaviti pitanje SB da li se igdje može desiti da neko stvara ogromne troškove a da ih ne podmiruje. Insistiram opet da šef vaše administracije g. Boldi konačno dođe u Knin i da raspravimo ta pitanja i to na ugovornoj osnovi.

ABDUL-AZIZ: UNPROFOR bi želio da rješi i pomogne i u ovom segment ekonomskog mandata, međutim prepreka je Rezolucija 769 i njena realizacija, a Rezolucijom SB 802 su nam praktički vezane ruke. Trenutno se nalazimo u pat poziciji. Trebaće nam izvjesno vrijeme da nađemo rješenje.

JARČEVIĆ: Rekli ste veliku istinu. Radi se o Rezolucijama koje su duboko nepravedne prema nama.

BJEGOVIĆ: Smatram da su današnji razgovori bili veoma korisni, te da ćemo sistemom korak po korak rješavati probleme s kojim smo suočeni, jer drugog načina nema. Situacija je jasna i mislim da ćemo doći i do nekih konkretnih rezultata. Zahvaljujem gostima.

VALGREN: Zahvaljujem g. Bjegoviću i domaćinima na ovom razgovoru, mislim da imam razloga da nakon ovog razgovora budem više optimista i da ćemo brzo postići nekakve pomake pogotovo u pravcu prekida vatre, slobode kretanja i rasporeda snaga UN prema liniji razgraničenja.

Sastanak završen u 14.30 časova.
Zapisnik sačinjen u Državnom komitetu RSK za saradnju sa UNPROFOR-om.

OVJERAVA:
Dušan Starević, član Državnog komiteta, [v.r.]

M.P.[486]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.

224

1993., svibanj 4.
Knin

Stavovi Vlade RSK o Vance-Owenovom mirovnom planu o podjeli BiH na 9 kantona, uz posebno područje Sarajeva, te preporuka Skupštini Republike Srpske da odbaci ponuđeni plan

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO INOSTRANIH POSLOVA
Broj: 23-5-21/93.
Knin, 04. 05. 1993. god.

TEZE ZA DISKUSIJU O SITUACIJI OKO PRIMORAVANJA
VLADE RS DA PRIHVATI PONUĐENE MAPE KOPREDSEDNIKA

Vlada Republike Srpske Krajine zaključuje da je predlog Vensa[487] i Ovena[488] o teritorijalnoj podeli u bivšoj Bosni i Hercegovini između Muslimana, Srba i Hrvata bez realne osnove. Rat, započet 1991., i pouke iz istorije, srpskom narodu ne ostavljaju drugu mogućnost sem stvaranja sopstvene države. Međunarodna zajednica, zbog tih genocida nad Srbima od strane Hrvata i Muslimana dužna je svoje posredovanje u mirovnim pregovorima posvetiti iznalaženju trajnog rešenja za mir i stvaranju uslova za zaštitu srpskog naroda od hrvatske političke misli, koja je još u 19. veku postavila sebi za cilj istrebljenje Srba. Zbog toga,

[486] Okrugli pečat: Državni komitet za odnose s UNPROFOR-om RSK, Knin.
[487] Cyrus Vance, posebni izaslanik glavnog tajnika UN-a.
[488] David Owen, supredsjedatelj Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji.

ponuđene mape ne omogućuju Republici Srpskoj nezavisnost kakvu bi imale Hrvatska i muslimanska zajednica. Srpske provincije bi bile potpuno okružene neprijateljskom teritorijom. Ponuđeni put, pod međunarodnom kontrolom između Republike Srpske i SR Jugoslavije, ni najmanje ne garantuje nesmetane veze između srpskih zemalja.

Republika Srpska ne bi mogla ni da gradi ni da opravlja taj put, a zapuštanje ove saobraćajnice bilo bi dovoljno za paralizu njenog života i kad se ne uzima u obzir režim na njemu, koji bi muslimanska i hrvatska vlast mogle da uvode.

Najnoviji pritisci na SR Jugoslaviju da zagovara ponuđeno rešenje, najbolji je znak da je ono nepravedno. Da je pravedno, sigurno je da bi rukovodstvo Republike Srpske, bez dvoumljenja, bilo predusretljivo i kooperativno.

Vlada RSK, radi bezbednosti svog naroda i naroda u Republici Srpskoj, preporučuje Skupštini Republike Srpske da odbaci ponuđeno rešenje Vensa i Ovena o razgraničenju. Srpski narod je proteran s velikog dela teritorija bivše Bosne i Hercegovine: u Zapadnoj Hercegovini, Srednjoj Bosni, Sarajevu, u Jugozapadnoj Bosni i iz drugih delova, tako da ima pravo na one teritorije gde je bio u većini 1991. i gde je nad njim izvršen genocid u Drugom svetskom ratu. A upravo takve teritorije su smeštene u muslimanske i hrvatske provincije. Bez obzira što će Srbima biti nanesena teška nepravda u bilo kakvom razgraničenju, oni ne mogu prihvatiti nikakvo rešenje u kojem neće imati sopstvenu teritoriju u Posavini između Banjaluke i Bijeljine. Koliko je god ova teritorija od životne važnosti za Republiku Srpsku od iste takve važnosti je i za Republiku Srpsku Krajinu.

* * *

Međunarodne okolnosti, bez obzira koliko izgledale nepovoljne za Srbe, nisu takve da bi Republika Srpska i Republika Srpska Krajina morale pristati na sve ono što im kopredsednici nude. Za sad je sigurno da ni jedna zemlja nije spremna da pošalje svoje trupe na naša ratišta.

Vazdušni napadi mada su izvesni, ne bi preokrenuli ratnu situaciju u korist Muslimana i Hrvata u bivšoj Bosni i Hercegovini. Sukobi između Muslimana i Hrvata najdirektnije pokazuju da ponuđene mape nisu prihvaćene ni od jedne od ovih zajednica, pa im ne treba dati šansu da ih kopredsednici izmire dodeljujući im teritorije u Posavini i u drugim delovima, na kojem polažu pravo Srbi. Broj Hrvata od oko 15% s poslednjeg popisa stanovništva, ne bi trebalo da omogući hrvatskoj zajednici išta više od manjinskih prava. Međutim, oni su dobili velike teritorije u Hercegovini, Jugozapadnoj i Srednjoj Bosni. Ovoga su Muslimani svesni i zato neće odustati od otimanja tih teritorija, sem ako ne budu obeštećeni na srpski račun.

Intervencija NATO-a, čak i vazdušna, biće bezpredmetna u situaciji nepomirljivosti Hrvata i Muslimana, a ona, bar ovih dana nije na pomolu. Odluka Turske da posreduje u pomirenju, najbolje pokazuje koliko je hrvatsko-muslimanski rat porušio prethodnu koncepciju o rešenju bosanskohercegovačke krize. Zato, Srbi treba da izdrže, jer će započeti proces svrstavanja zemalja za muslimansku i hrvatsku stranu. Arapske zemlje sa Amerikom biće za muslimansku a Nemačka za hrvatsku stranu. To će, neminovno, dovesti do kolebanja među drugim evorpskim zemljama. Raslojavanja su primetna, ali Vlade, još uvek, sve prikrivaju, jer nije lako odreći se ideje o novom svetskom poretku. Naročito ne s obrazloženjem da može biti doveden u pitanje zbog krize u bivšoj Jugoslaviji. Naravno, procesi promena idu sporo, ali međunarodna zajednica nema takvog rešenja prema kojem bi objavila rat srpskoj strani. Bila bi to kratkovidnost, koja je nepojmljiva, s obzirom na zaključak da bi to bio nastavak nezavršenog genocida iz Drugog svetskog rata, gde bi međunarodna zajednica preuzela ulogu Ante Pavelića i Adolfa Hitlera.

Ipak, toga su državnici svesni, pa sigurno da će se pred tom činjenicom odreći borbe za neke svoje manje ili više važne interese.

MINISTAR INOSTRANIH POSLOVA
RSK:
Slobodan Jarčević, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 34.

225

1993., svibanj 4.
Okučani

Izvješće Centra državne bezbjednosti Glina Resoru državne bezbjednosti u Kninu o izboru Veljka Džakule za predsjednika općine Pakrac, te o njegovim eventualnim razmimoilaženjima sa stavovima politike Vlade RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
CENTAR DRŽAVNE BEZBEDNOSTI GLINA – ŠIFRIRANO –
OKUČANI
Broj: 08-05/str.pov.)-1-38/1-93
Okučani, 04. 05. 1993. godine

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
RESOR DRŽAVNE BEZBEDNOSTI
– K N I N

PREDMET: Aktivnosti Veljka Džakule, saznanja,
dostavljaju se.–

Dana 03.05.1993. godine u selu Šeovica, Pakrac, održana je sjednica Skupštine Opštine Pakrac. Na istoj je bilo biranje predsjednika Opštine i izabran je Veljko Džakula sa 28 glasova za i 2 protiv, bez obzira na pojedina istupanja da će doći do potpunog razmimoilaženja između Okučana i Pakraca te sa politikom Vlade RSK. Na istoj sjednici je potvrđen mandat Milanu Radakoviću kao predsjedniku Izvršenog savjeta Opštine Pakrac.
Politika Veljka Džakule nema uporište i svakim danom ga sve više gubi, a ova Skupština je bila skup predsjednika Mjesnih zajednica iz njegove garniture.

Saznanja dostavljamo radi vaše informiranosti i daljnjeg operativnog korištenja.

Vurdelja Nenad, [v.r.]

M.P.[489]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 6040.

[489] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Knin.

226

1993., svibanj 5.
Drniš

Iz Biltena SJB Drniš za dan 5/6. svibnja 1993. o pljački hrvatskog stanovništva u Drnišu i okolici

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI DRNIŠ
DEPEŠA BROJ: 08-01-1/2-21/93.
DRNIŠ 05. 05. 1993. GODINE DX–OTVORENO–

B I L T E N
ZA DAN 5./6.05.1993. GODINE

KRIVIČNA DJELA

DANA 3.05.1993. GODINE OKO 20.00 ČASOVA IZVRŠENA JE TEŠKA KRAĐA NA ŠTETU BRAKUS KATE IZ TRBOUNJA BR. 66 TAKO ŠTO JE PET MUŠKIH LICA U ZELENIM MASKIRNIM UNIFORMAMA UŠLA U NJENU KUĆU I UKRALI JOJ JEDAN KRISTALNI SERVIS TE OSTALIH KUĆNIH STVARI KOJIH SE ONA NE SJEĆA. ZATIM SU JOJ OTJERALI JEDNU KRAVU SIVE BOJE TEŠKU OKO 500 KG TE SE UDALJILI U NEPOZNATOM PRAVCU. U VEZI ISTOG UPOZNAT JE OPERATIVAC ČOLOVIĆ DUŠAN KOJI ĆE PODUZETI ODGOVARAJUĆE RADNJE.

DANA 03.05.1993. GODINE OKO 13.00 ČASOVA IZVRŠENA JE TEŠKA KRAĐA NA ŠTETU PASTUOVIĆ ANĐE IZ DRNIŠA UL. B. JERKOVIĆA TAKO ŠTO SU NEPOZNATA LICA ISPRED NJENE KUĆE UKRALI JEDNU TRAKTORSKU KOSU DOK SE JE ONA NALAZILA NA POSLU. ISTA NAVODI DA JE SAZNALA OD KOMŠIJA DA SU NEPOZNATA LICA UTOVARILI KOSU NA TRAKTOR TE SE UDALJILI U NEPOZNATOM PRAVCU. U VEZI ISTOG UPOZNAT JE OPERATIVAC ČOLOVIĆ DUŠAN KOJI ĆE PODUZETI ODGOVARAJUĆE RADNJE.

[…]
OPERATIVNI DEŽURNI
STARČEVIĆ DUŠAN

PREDAO STARČEVIĆ DANA 6.5.1993.
U 6:00 PRIMIO PILIPOVIĆ

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 35.

227

1993., svibanj 5.
Knin
Kaznena prijava Okružnog javnog tužilaštva u Kninu protiv dvojice pripadnika SVK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO
K N I N
Broj: KT-64/93
Knin, 05. maja 1993. god.

STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI
G R A Č A C –

Dostavljamo vam krivičnu prijavu Trifković Neđe iz Gračaca, protiv Mikić Nikole, potpukovnika, sada u štabu Korenica i Mirković Slavka, vodnika zamj. komandanta pozadine Gračac.

Iz prijave proizlazi da je 22.01.1993. godine Komanda garnizona stacionirana u predjelu zv. "Ruka" na čijem delu je potpukovnik Mikić, dobila radio-vezom, poziv, navodno s karaule Mali Alan, da su napadnuti od ustaškog agresora i da im hitno treba pojačanje u ljudstvu i tehnici. Međutim, da takvu dojavu nije nitko učinio s karaule, ali je Mikić bez provjere u istu dojavu povjerovao i naredio da se krene u pomoć u pravcu Malog Alana i to s dva kamiona, i to jedan ratnom tehnikom, a jedan kamion sa 30 boraca i tako upali u zasjedu, kojom prigodom je poginulo 21 borac.

Na osnovu čl. 153. st. 2 Zakona o krivičnom postupku, stavljam

ZAHTJEV ZA PRIKUPLJANJE POTREBNIH OBAVEŠTENJA

Pošto polazi iz prijave ne pružaju dovoljno osnova za podnošenja zahtjeva za sprovođenje istrage, a ni osnova za donošenje neke druge odluke po prijavi, to je potrebno izvršiti prikupljanje obavještenja, kojima bi se provjerili navodi iznijeti u prijavi, odnosno rasvjetlile slijedeće okolnosti.

1. Obaviti informativni razgovor sa licima navedenim u prijavi Đurić Dragom sinom Ilije i Kesić Milanom zv. "Mićom", oba iz Gračaca, na sve okolnosti navoda u prijavi.
2. Obaviti informativni razgovor sa prijavljenim Mikić Nikolom i Miković Slavkom, na okolnosti navoda u prijavi. Posebno valja upitati prijavljene u vezi davanja naredbe kako i dokle da idu vozilom, a odatle da idu pješke obzirom da se u prijavi spominje da im je naređeno da idu do zv. "Ruke" kamionom, a odatle da nastave radi opreza pješke. Utvrditi da li su tako dostupili i tko ih je vodio tj. da li su kamionom baš do zv. "Ruka" kamionom, a odatle da nastave radi opreza pješke. Utvrditi da li su tako postupili i tko ih je vodio tj. da li su kamionom baš to zv. "Ruka" što iz prijave proizlazi da nisu. Naime, iz prijave se vidi da su krenuli dalje kamionom što opet [….][490] tko je prekršio naredbu da se ide dalje kamionom. Nadalje, valjda utvrditi da li postoji pismena naredba ili usmena, da istu pismenu naredbu pribaviti i po mogućnosti fotokopiju dostaviti uz vaš poseban izvještaj. Isto tako pribaviti po mogućnosti bilježnicu i zabilješke tko i kada im je javio da je napadnut naš položaj na Malom Alanu od strane agresorskih snaga. Posebno valja prikupljati obavijesti u pravcu

---

[490] Dvije riječi nečitke u izvorniku.

razjašnjenja tko je imao utjecaja u vođenju jedinice u zatvorenom kamionu i tako dovedenim u zasjedu neprijateljskih snaga i da li su imali saznanja i bilo otkud da je reon kojim se kreću bio bezbjedan ili su možda imali saznanja da taj predio nije bezbjedan i da se moraju kretati krajnje oprezno, te utvrditi tko je bio tako nečim upoznat, ako jeste uopšte netko upoznat, te da li postoji o tome neki pismeni trag. Ako postoji pismeni trag isti fotokopirati i dostaviti uz vaš pismeni poseban izvještaj. Isto tako po mogućnosti utvrditi koliko su išli dugo – dalje sa kamionima od mjesta gdje im je rečeno – naređeno da idu kamionom do mjesta događaja (odakle su trebali krenuti pješke) tj. od mjesta zv. "Ruka" do mjesta zv. "Ereja" (u koloketrima po karti se može utvrditi).

3. Da se, ukoliko se zato ukaže potreba, preduzmu i druge radnje u cilju utvrđivanja postojanja krivičnog djela i krivične odgovornosti prijavljenih.

4. Da se stupi u kontakt sa organima vojne državne bezbjednosti, sve u pravcu zajedničkog rasvjetljavanja događaja gdje su stradala od kleo-nacionalističkih –ustaškofašističkih snaga 21 borac srpske vojske.

Nakon prikupljenih obavještenja vratite krivičnu prijavu sa vašim posebnim izvještajem i prilazima ovom tužilaštvu na daljnju odluku.

OKRUŽNI JAVNI TUŽILAC:
Mr. Čedomir Jokić [v.r.]
M.P.[491]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 169-010.

228

[1993., svibanj 6.]
Knin
Zapisnik s 45. sjednice Vlade RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
Broj:
Knin, 31. 05. 1993.[492]

Z A P I S N I K
sa 45. redovne sjednice Vlade Republike Srpske
Krajine, održane u Kninu, dana 06.05.1993. god.

Spisak prisutnih na sjednici Vlade nalazi se u prilogu ovog Zapisnika i čini njegov sastavni dio. Odsutni: Mitar Brnović, Milan Tankosić, Milan Knežević, Slobodan Jarčević, Miomir Crnogorac i Đorđe Lazić

Sjednica je počela sa radom u 10.20 časova.

Sjednici predsjedava predsjednik Vlade gospodin Đorđe Bjegović.

[491] Okrugli pečat: RSK, OJT Knin.
[492] Vjerojatno datum kad je napravljen transkript.

Za sjednicu je predložen i usvojen slijedeći

D N E V N I R E D:

1. Dopuna Odluke u vezi sa isplatama plata i materijalnih troškova za April ´93. godine;
2. Razmatranje problematike prihoda Budžeta RSK;
3. Smanjenje troškova Srpskoj vojsci;
4. Imenovanje Izvršnih savjeta opština u oblasti Zapadna Slavonija;
5. Informacija u vezi izvršenih obaveza iz Odluke Vlade za organizacioni i financijski model Vlade i vladinih institucija;
6. Razrješenje i imenovanje;
7. Hitna problematika;
8. Donošenje odluke o zaštitnim cijenama osnovnih poljoprivrednih proizvoda;
9. Informacija sa sastanka održanog sa Džini Piterson,[493]
10. Zahtjev RTS za snimanje reportaže o RSK i
11. Odluka o registraciji vozila.

Ad 1)

Vojin Peurača, ministar za financije uvodno je obrazložio dopunu odluke u vezi sa isplatama plata i materijalnih troškova za April ´93. godine.
Nakon provedene rasprave u kojoj su sudjelovali: predsjednik Vlade gosp. Đorđe Bjegović, ministri Nebojša Arbutina, Spiro Kostić, Milivoj Krička, direktor Platnog prometa gosp. Korolija[494] i podpredsjednik Vlade gosp. Branko Lubavac, donesena je odluka kao u prilogu 2 ovog zapisnika.

Ad 2)

Povezuje se sa od 6)

Ad 3)

Đorđe Bjegović, predsjednik Vlade, obrazlažući potrebu smanjenja troškova Srpskoj vojsci, istakao je da niko ne želi umanjiti njeno normalno djelovanje. Ali isto tako istakao je potrebu kontrole računa. Predložio je da se za četvrti mjesec prikupe svi računi i obavi kontrola istih. Vladu smatra servisom Srpske vojske i zbog toga predlaže da Glavni štab Srpske vojske bez znanja Vlade ne vrši nikakve narudžbe. Nakon obavljenih pregleda računa treba donijeti odluku da se više nikakvi računi ne mogu priznati. Od petog mjeseca ćemo se vladati prema planu troškova i u dijelu ličnih dohodaka i materijalnih troškova.Predložio je slijedeći

Z A K L J U Č A K

1. Da se nastavi kontinuitet kontrole svih troškova, a posebno Srpske vojske, jer su njeni troškovi najveći.
Zaključak je jednoglasno usvojen.

Ad 4)

Đorđe Bjegović, iznio je razloge donošenja Odluke o imenovanju Izvršnih savjeta u opštinama Zapadne Slavonije.
Gos. Savo Štrbac, pročitao je prijedlog Odluka za imenovanje savjeta za opštine Pakrac-prilog 3. – jednoglasno usvojena, opština Daruvar – prilog 4 – jednoglasno usvojena, Grubišno Polje – prilog 5 – usvojena uslovno (radi provjere) i Podravska Slatina – prilog 6 – jednoglasno usvojena.

[493] Jeannie Peterson.
[494] Veljko.

Nakon donešenih Odluka predsednik Bjegović obrazložio je potrebu donošenja Odluke da se za ovo područje primi šest stručnjaka za pomoć u radu ovim opštinama.

Ad 5)

Informaciju u vezi izvršenih obaveza iz Odluke Vlade za organizacijoni i financijski model Vlade i Vladinih institucija podnio je gos. Bjegović, obavijestio o prispjelim izvještajima, postavio rokove za izvršenje zadataka, zadužio podpredsjednika Lubovca za kontrolu svih završnih računa na SDK, dao pregled aktivnosti Vlade između dvije sjednice i predložio

Z A K L J U Č A K:

2. Da se za iduću sjednicu pripreme pismeni izvještaj o izvršenju zaključaka sa proteklih sjednica.

Ad 2) i Ad 6)

Miroko Martinović, direktor Uprave prihoda – tabelu pregleda prihoda koji se uplaćuje u Budžet RSK zbog kratkoće vremena dostaviti za narednu sjednicu. Obrazložio je pregled izvora prihoda za period od 1.1. – 1.4.1993. godine. Obavijestio je da opština Beli Manastir za ovaj period nije uplatila porez na promet. Porez iz ličnog dohodka nisu platile opštine Tenja, Dalj, Mirkovci, Slunj. Usvajanjem Zakona o obnovi i izgradnji Vukovara a koji nije prošao zakonsku proceduru opština Vukovar pozivajući se na taj Zakon nije uplatila ništa.
Nakon donesene informacije predlaže se da se informacija prihvati a da se podatci u pismenom obliku dostave sutra.
Branko Rkman, glavni inspektor Republičke uprave javnih prihoda – pošto ne može boraviti u Kninu zamolio je da ga se razriješi sa ove dužnosti. Na mjesto glavnog inspektora Republičke uprave javnih prihoda predložen je gos. Duško Radić iz Knina.
Nakon kratke rasprave jednoglasno je usvojen prijedlog razrješenja i imenovanja.

Ad 7)

Prijedlog da se donese Odluka o odobravanju interventnih sredstava u iznosu od 243.944.000 dinara za nabavku dva slušna aparata za dijete Popović Igora iz Plaškog, jednoglasno je prihvaćen. Tekst Odluke je u prilogu zapisnika broj 7 i čini njegov sastavni dio.

Ad 8)

Prijedlog Odluke o zaštitnim cijenama osnovnih poljoprivrednih proizvoda podnijelo je Ministarstvo polj. šum. i vodoprivrede.
Gos. Lubovac predložio je da zaštitne cijene budu praćene kursom marke odnosno dolara. Predlog je da se Odluka usvoji i da Narodna banka svaki osam dana daje kurs dolara kako bi se mogle pratiti cijene. Tekst Odluke je u prilogu 8 Zapisnika i čini njegov sastavni dio.

Ad 9)

Gos. Džini Piterson ponudila je razgovore i pomoć ali traži da razgovore vodi odvojeno. Nakon kratke rasprave zaključeno je da se traži da se ovakvi razgovori vode sinhronizirano.

Ad 10)

Zdravko Janković, direktor Iskre – obrazložio je zahtjev radio – televizije Srbije da snime reportažu o Bukovici i Kosovskoj dolini. Traži pomoć u obezbjeđivanju goriva. Ovaj zahtjev je jednoglasno prihvaćen.

Ad 11)

Na prijedlog ministra unutrašnjih poslova Mile Martića, da se donese Odluka o registraciji vozila bez dokumentacije, donesen je

Z A K L J U Č A K:

1. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova da sa Ministarstvom za pravosuđe i upravu iznađe modalitete za rješenje ovog problema.

S ovim je dnevni red iscrpljen a gos. Bjegović predlaže da se zbog bolje međusobne saradnje donesu slijedeće

O D L U K E

1. Da se angažuje pravnik iz Vukovara koji je bio sekretar u Oblasnom vijeću da dođe u Knin dok se ne završe organizacioni poslovi.
Da troškove njegovog boravka snosi Vlada.
2. Da se svim Ministrima koji se nisu pojavili na sjednicama uputi zahtjev da se izjasne da li žele raditi ili ne.
Prijedlog Odluka je jednoglasno usvojen.
Dovršeno u 13.30 časova.

PREDSJEDNIK
Đorđe Bjegović

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 5.

229

1993., svibanj 6.
Knin

Prijedlog tema za razgovor predstavnika Vlade RSK s predstavnicima SR Jugoslavije o otvorenim pitanjima iz djelokruga rada Ministarstva za upravu i pravosuđe

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ZA PRAVOSUĐE I UPRAVU
Broj: 12 – 04 – 2/93
Knin, 06. 05. 1993. god.

V L A D I – R S K

PREDMET: Teze za razgovor sa predstavnicima SRJ

U vezi zaključka Vlade sa 44. sjednice Vlade RSK održane dana 04.05.1993. godine dostavlja Vam se prijedlog teza za razgovor sa predstavnicima SRJ u smislu rješenja otvorenih pitanja iz djelokruga rada Ministarstva pravosuđa i uprave. Predlažemo slijedeće:
– pitanje položaja Saveznog Suda u pravnom sistemu RSK
– problem izručenja počinioca kriv. djela, privođenje svjedoka, vještačenja, traženja obavjesti od državnih organa i radnih organizacija i sl.
– pitanje mogućnosti korištenja specijalizovanih ustanova za lica kojima je izrečena mjera bezbjednosti obaveznog liječenja i čuvanja
– mogućnost pomoći u materijalnim sredstvima za kazneno-popravne ustanove u sudove

M I N I S T A R :
Radomir Kužet

Preslika, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 194-112.

230

1993., svibanj 6.
Lipik
Službena zabilješka Odjeljenja milicije Lipik o razgovorima s predstavnicima UNPF-a (United Nations Population Fund) o mogućnosti da stanovnici RSK obrađuju zemlju na području pod kontrolom hrvatskih vlasti

---

OM LIPIK
dana 06. 05. 1993. god.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 06.05.1993. godine u ovom OM-e, povodom posjete pripadnika UNPF Jordana. Dana 06.05.1993. godine u 11.45 časova u ovo OM-e su došli pripadnici UNPF Jordana potpukovnik Omar Al Adwan sa prevodiocem također Jordancem radi mogućnosti da naši građani obrađuju svoju zemlju u rejonu Subocke. Konkretno je to zatražio radnik ovog OM-e milicioner – pripravnik Bogić Borislav koji je lani poorao i zasijao pšenicu na svojoj zemlji u rejonu Subocke i kada mu je to bilo odobreno od strane pripadnika UNPF Jordana. Potpukovnik Omar Al Adwan je izjavio da će mu biti dozvoljeno da radi na svojoj zemlji ako se ona nalazi na zemlji koja se nalazi iza linije razdvajanja tj. na našoj strani ali ako se ona nalazi na strani koju kontrolišu Hrvati da mora pitati hrvatsku policiju. Na upit da se prošle godine nije trebalo pitati ustaše za navedeni način obrade zemljišta tj. da su o takvim stvarima odlučivalo u razgovorima i da su o tome odlučivali pripadnici UNPF isti je odgovorio da su se stvari promjenile i da sada o tome moraju pitati hrvatsku policiju. Na pitanje zašto je dozvoljeno da Hrvati sjeku privatnu šumu od građana srpske nacionalnosti u rejonu Livađana isti je odgovorio da su Hrvati donijeli dokumenat da je to bila općinska šuma i u dogovoru sa pripadnicima UNPF za sektor Zapad dobili dozvolu da mogu sjeći navedenu šumu. Na pitanje kako surađuju sa pripadnicima srpske policije a kako sa pripadnicima ustaške policije potpukovnik je odgovorio da oni međusobno dobro surađuju.
Prilikom razgovora nije se moglo sakriti netrpeljivost i u razgovoru i u ponašanju pripadnika UNPF Jordana, a nakon razgovora napustili su ovo OM-e bez pozdrava.

Zabilješku sastavio:
v.d. komandir OM:
Pavić Milorad, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 63.

231

1993., svibanj 7.
Knin
Naputak Uprave javne bezbjednosti SUP-ovima o potrebi veće kontrole prijelaza granice zbog učestalih slučajeva šverca i izvoza ukradenih stvari

---

republika srpska krajina
ministarstvo unutrašnjih poslova
uprava javne bezbednosti — otvoreno –
broj: 08/3-2-5-802-1/93
knin, 07. 05. 1993. godine M.P.[495]

s u p –a u r.s.k.

predmet: uputstvo
dostavlja se.–

U poslednje vreme ima slučajeva da građani rsk, uglavnom s rubnih područja gdje se vode borbena dejstva, odlaze izvan rsk i tom prilikom žele izvesti dio svoje imovine i stvari. Na graničnim prelazima vrši se kontrola, kako bi se sprečio šverc i izvoz ukradenih stvari, pa je neophodno da pri izlasku iz rsk posjeduju odgovarajuću potvrdu kojom dokazuju da se radi o imovini i predmetima koje je njihovo vlasništvo.

Za takve potvrde, građani se obraćaju ovom ministarstvu. Kako ovo ministarstvo nije u mogućnosti vršiti provere porekla takvih stvari, niti istinitost izjava građana, pa shodno tome sekretarijat unutrašnjih poslova trebaju ovlastiti svoje organizacione jedinice na terenu da u takvim slučajevima izvrše potrebne provjere za nesmetan izvoz lične imovine iz rsk.

Sekretarijat unutrašnjih poslova je dužan obezbediti kontrolu zakonitosti ovih poslova i sprečiti zloupotrebu.

n a č e l n i k
nebojša p a v k o v i ć

TAČNOST PREPISA OVJERAVA ZA SUP OKUČANI
NAČELNIK ODELENJA ZA SUZBIJANJE
KRIMINALITETA
Ajdinović Milan

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 61.

232

1993., svibanj 8.
Knin

Obavijest predsjednika Vlade RSK i predsjednika Državnog komiteta za suradnju s UNPROFOR-om voditelju Promatračke misije EZ-a u Kninu o imenovanju predstavnika u mješovitu humanitarnu Komisiju

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A

Broj: 05-5-108/93.
Knin, 08. 05. 1993. god.

[495] Prijemni pečat: Odjeljenje milicije Lipik, org. jed. 1/02, br. 274/, 18. 5. 1993.

– gospodin –
FRANS. J. POTUT
ŠEF PROMATRAČKE MISIJE EZ
REGIONALNI CENTAR K N I N

Obavještavam Vas da sam za naše predstavnike u humanitarnu mješovitu Komisiju imenovao:

1. Savo Štrbac, dipl.pravnik, – predsednik,
2. Radivoj Nikolić, dipl. pravnik – zam. predsednika
3. Dušan Badža, prof. – član,
4. Branko Opačić, p. pukovnik – član
5. Mihajlo Basara, major – član

Komisija ima ovlaštenja da vodi pregovore oko razmjene zarobljenika i tijela poginulih vojnika i civila na teritoriji cijele Republike Srpska Krajina.

PREDSEDNIK VLADE I
PREDSEDNIK DRŽAVNOG
KOMITETA ZA SARADNJU SA
UNPROFOR-om
M.P.[496] Đorđe Bjegović, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 243-004.

233

1993., svibanj 8.
Topusko
Prijedlog Skupština općina Banije i Korduna Vladi RSK o novoj teritorijalnoj organizaciji RSK kojom bi se doprinijelo boljem funkcioniranju općina te, sukladno tomu, i države

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SKUPŠTINE OPŠTINA BANIJE
I KORDUNA
Predsjednici SO
Topusko 08. 05. 1993.

VLADI REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE
N/R gospodina Bjegovića[497]

Obaveza predsjednika skupština opština, sa sastanka održanog 30.04.93. u Kninu, da dostave svoje prijedloge vezane za organizaciju i funkcionisanje države, predsjednici skupština opština Banije i Korduna, na sastanku održanom 5. i 8. 5. 93. u Topuskom raspravljali su i o ukupnom političko bezbjednosnom i ekonomsko-socijalnom stanju na ovom području.
Izuzetno teško političko-bezbjednosno i ekonomsko-socijalno stanje sa stalnom tendencijom pogoršavanja na području Banije i Korduna zahtijeva od svih nas da hitno poduzmemo

[496] Okrugli pečat: RSK, Vlada, Knin.
[497] Đorđe.

aktivnosti za zaustavljanje takvih tendencija, a u cilju uspostave pravne države, lične i imovinske sigurnosti građana te pune zaštite teritorije RSK.
Dosadašnja organizacija i funkcionisanje institucija vlasti, organiziran isključivo kao vertikalni oblik funkcionisanja i odgovornosti, nije pokazao potrebnu funkcionalnost u primjeni, pa se kao takav mora promijeniti u dijelu odgovornosti prema opštinskim organima vlasti. Jedan od glavnih problema takve organiziranosti je taj što se opštinski organi svode na nivo odlučivanja, koje je imala mjesna zajednica, dok s druge strane za sve što ne funkcioniše građani isključivo vide odgovornost opštine i njenog rukovodstva.
Iz tog razloga smatramo, kako bi se uspostavio efikasniji sistem vlasti, skupštine opština moraju imati kontrolnu funkciju na svim državnim organima na svom području izuzev sudstva, što bi povećalo funkcionalnost sistema kroz odgovornost i javnost rada tih organa. Obaveza svih organa bi bila da u toku godine moraju opštinskoj skupštini podnijeti izvještaj o svom radu, a za imenovanje rukovodioca organa morala bi se tražiti saglasnost opštinske skupštine. slučaju ne uspostavljanja većih ovlaštenja opštinskim organima u sistemu organizacije i funkcionisanja države, opštine i opštinskog rukovodstva ne mogu i dalje nositi odgovornost pred građanima da ovako složeno stanje.
Predlažemo da se RSK teritorijalno organizuje po regijama (okruzima), a u kojem konceptu bi područje Banije i Korduna sačinjavalo jednu regiju (Okrug). Regija bi imala svoje administrativno središte, ali bez političke funkcije. Unutar regije zadovoljavali bi se svi ekonomski interesi stanovništva zasnovani na interesnom povezivanju. Vezano za naprijed izneseno potrebno je izvršiti promjenu Ustava RSK u dijelu teritorijalne organizovanosti i nadležnosti kao i uskladiti s Ustavom sve pozitivne zakone koji tretiraju predmetnu problematiku.
Kako bi se efikasno mogli rješavati svi problemi na području Banije i Korduna, zahtijevamo od predsjednika Vlade RSK da sa potrebnim resornim ministrima, jednom mjesečno održi radni sastanak sa predsednicima SO i IS opština Banije i Korduna.

Predsjednici SO Banije i Korduna[498]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-DASK-SACPE – 613, kut 3a, 5.2.

234

1993., svibanj 9.
Knin

Prijedlog Glavnog štaba SVK predsjedniku RSK o potrebi stavljanja nalazišta nafte "Đeletovci", kao objekta od strateškog značaja za privredni razvoj RSK, pod nadležnost SVK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE
Pov. br. 412-1
09.05.1993. god. M.P.[499]

[498] Izostavljeni su vlastoručni potpisi predsjednika SO.
[499] Prijemni pečat: RSK, Kabinet predsjednika Republike, Knin, br. 03-3-152/1-93., 12. 5. 1993.

Obezbeđenje nalazišta nafte
"ĐELETOVCI", predlog.–

Predsedniku Republike Srpske Krajine

Nalazište nafte "ĐELETOVCI", kao objekat od strategijskog značaja za sveukupni privredni razvoj Republike Srpske Krajine, ima veliki značaj i za pripremu za odbranu RSK, kako u sadašnjem ratu, tako i u drugim složenim situacijama.
Obzirom da se isti nalazi u neposrednoj blizini granice Republike Srpske Krajine sa Republikom Hrvatskom i u zoni gde preti izbijanje borbenih dejstava, nameće se potreba celovitog preduzimanja mera zaštite, u kom cilju predlažem da se objekat "ĐELETOVCI" tretira kao objekat od posebnog značaja za odbranu zemlje i da se zaštita istog stavi u nadležnost Srpske vojske Krajine. Time bi se fizičke, tehničke, kontraobaveštajne i druge mere kombinovale sa merama borbenog obezbeđenja kojeg preduzimaju jedinice SVK, u čijoj zoni odgovornosti se nalazi ovaj objekat, što bi garantovalo punu sigurnost objekta u nesmetan rad i eksploataciju.

KOMANDANT GŠ SV
M.P.[500] REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE
Brigadni general
Mile Novaković, [v.r.]

Saglasan sam sa predlogom i odobravam da celokupnu zaštitu nad objektom "ĐELETOVAC" preuzme Srpska vojska Krajine, za što činim odgovornim GŠ Srpske vojske Krajine.

M.P.[501] PREDSEDNIK REPUBLIKE
SRPSKE KRAJINE
Goran Hadžić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., Kabinet predsjednika RSK, kut. 1.

235

1993., svibanj 10.
Glina

Obavijest Odjeljenja za suzbijanje kriminaliteta SUP-a Glina MUP-u RSK o pronađenim tijelima ubijenih Štefanije Brdarić i Đure Brdarića u bunaru kraj njihove kuće u mjestu Maja

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN — Depeša – otvoreno
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA GLINA — "Šifrirano"
Odelenje za suzbijanje kriminaliteta
Broj: 08-04/2- /93. DŽN.
Glina, 10. 05. 1993. godine.

M U P – K N I N

[500] Okrugli pečat: RSK, Glavni štab Srpske vojske.
[501] Okrugli pečat: RSK, Predsjednik Republike.

Dana 09. 05. 1993. godine u 18.35 sati u Stanicu milicije Glina došla je patrola UNPROFOR-a te prijavila da je u mjestu Maja, SO Glina, mrtva BRDARIĆ ŠTEFANIJA, stara 72 godine. Nakon dojave na licu mjesta izašla je ekipa za uviđaje u sastavu dežurni operativac i krim. tehničar, koji su na licu mjesta u selu Maja, SO Glina pronašli otključanu kuću, v. BRDARIĆ ŠTEFANIJE, te u istoj tragove krvi, razbacane stvari po prostorijama, bez leševa. Nakon pregleda kuće, prišlo se pregledu užeg i šireg lica mjesta, kojom prilikom nije pronađena vlasnica kuće.

Za vrijeme vršenja gore navedenih radnji, nastupila je noć, te je dogovoreno da se sa radom nastavi 10. 05. 1993. godine.

Dana 10. 05. 1993. godine na lice mjesta izlazi ista uviđajna ekipa zajedno sa doktoricom MC Glina Dmitrašinović Mirom, bez istražnog suca koji je tražen ali nije pronađen. Prilikom pregleda terena, u neposrednoj blizini kuće u bunaru su pronađena dva leša. Kako bi se isti iz bunara izvadili, angažirani su vatrogasci i komunalci koji su nakon dojave izašli na lice mjesta. Po istim radnicima iz navedenog bunara izvađena su dva leša i to: BRDARIĆ ŠTEFANIJA, rođ. 16.11.1921. u mjestu Švračica, SO Glina, sa stanom u Maji br. 5., SO Glina i BRDARIĆ ĐURO, sin Pavla, majke Štefanije, rođ. 03.04.1951. g. u Maji, sa stanom u Maji br. 5., SO Glina. Navedena mrtva tijela je pregledala Dr. Dmitrašinović Mira, kojom prilikom je konstatirala da je smrt kod Brdarić Štefanije uslijedila kao posljedica davljenja, što je vidljivo iz dvije strangulacione brazde na vratu, a kod Brdarić Đure smrt je uslijedila zbog iskrvarenja, uslijed prostrjelne rane prsišta i to ulazne rane dva prsta ispod lijeve dojke a izlazne ispod vrha lijeve lopatice.

Tijela su potom prevežena od strane radnika Komunalca Glina u mrtvačnicu koja se nalazi na mjesnom groblju u Glini.

Operativni radnici ovog SUP-a nastaviti će sa traganjem za počiniocem, o čemu ćete biti naknadno obavješteni putem depeše.

Za S E K R E T A R – a
Nikola Bjelac
[……., v.r.][502]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 288.

236

1993., svibanj 11.
Glina

Upute SUP-a Glina Stanicama javne bezbjednosti Petrinja, Kostajnica i Dvor o mjerama kontrole stanovništva koje je doputovalo iz Republike Hrvatske (provođenje akcije "Povratnik")

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
G L I N A M.P.[503]

[502] Potpis nečitak.
[503] Prijemni pečat: MUP RSK, SUP Glina, str. pov. 19/93.

Broj: Str. pov. – 16/92.
Glina, 11. 05. 1993. god.

STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI

– P E T R I N J A
– K O S T A J N I C A
– D V O R

PREDMET: Akcija "Povratnik",
mjere i radnje.–

U skladu sa Planom rada akcije "Povratnik" i zajedničkog dogovora na Kolegiju Sekretarijata unutrašnjih poslova Glina ubuduće ste dužni poduzimati slijedeće:

1. Prilikom obavljanja informativnog razgovora sa licem koje je doputovalo iz Republike Hrvatske usmjeriti pažnju na:

– način na koji je lice dobilo dozvolu izlaska iz RH (posebno mogućnost da je vrbovano ili ucjenjeno, npr. "možeš otputovati ali ćeš uraditi to i to"),

– motiv i cilj dolaska u Republiku Srpsku Krajinu,

– koga još ima od porodice u RH,

– kakav je odnos hrvatskih vlasti prema njemu, porodici i drugim Srbima koje poznaje,

– kakav je odnos prema njemu saradnika na radnom mjestu, komšija i drugih prijatelja,

– dali je bilo mobilizirano ili je na drugi način angažirano u vojnim i policijskim snagama RH,

– podaci o zatvorenim ili zarobljenim Srbima,

– saznanja o Srbima koji rade u organima vlasti RH (sudstvo, policija, državni organi, vojska i dr.),

– poznati slučajevi genocida ili terora nad Srbima, rušenje srpskih kuća, objekata kulturne i sakralne vrijednosti,

– opšte javno mjenje u mjestu boravka prema ratu, odnosima prema Srbima i RSK te odnosi prema vlastima RH,

– podaci o vodećim ekstremistima Hrvatima i dr.

– podaci o izbjeglim Hrvatima s područja SUP Glina – njihova angažiranost u hrvatskim strankama, učešća u ratu, pripadnosti MUP-a, ZNG-a i dr. formacijama,

– značajni podaci o vojnim snagama, formacijama, rasporedu jedinica (posebno artiljerija, tenkovske i raketne jedinice) te podaci o vrstama naoružanja, a koje nije iz arsenala bivše JNA,

– podaci o pripremama i namjerama ustaških vlasti u pogledu daljnjeg vođenja rata (mobilizacija, pokreti jedinica, kupovina oružja, izrada oružja i preorjentacija industrije i dr.).

2. U slučaju korisnog saznanja da je lice doputovalo u RSK vrbovano, ucjenjeno ili svjesno angažirano isto zadržati, oduzeti lične dokumente i o tome odmah obavijestiti radnika Centra SDB Glina radi preuzimanja obrade. Istovjetno postupiti u slučaju kada se ocijeni da bi lice bilo podobno za saradnju i prikupljanje podataka u RH.

3. O svakom obavljenom razgovoru potrebno je odmah sastaviti službenu zabilješku u tri primjerka od čega 2 primjerka dostaviti u sjedište SUP-a (1 primjerak ostaje u SUP-a, a jedan se dostavlja CSDB-a).

4. Stanice javne bezbjednosti koje na svom području imaju granične prelaze (Dvor i Kostajnica) dužne su na prelazima vršiti strogu kontrolu ulaska u RSK, a za lica koja dolaze

iz RH uzimati identifikacione podatke, depešom obavjestiti organ ili SJB na čije područje putuje lice te ga upozoriti na obavezu javljanja u SJB gdje će boraviti.

5. Svim licima za koja se utvrdi da dolaze iz RH obavezno izvršiti pretres prtljage u cilju pronalaska propagandnog materijala, aparata i kamera za snimanje, radio stanica i dr. sredstava za špijunažu i prikupljanje podataka.

6. Lica koja ostaju da stalno žive u RSK pokriti operativnim vezama i uspostaviti kontrolu u cilju prikupljanja podataka o mogućoj angažiranosti lica od strane organa RH, te izvršiti analize i ažuriranje evidencije povratnika.

Sa navedenim uputama odmah upoznati vođe sektora i operativce koji pokrivaju problematiku akcije "Povratnik" i strogo se pridržavati dogovorenih i naređenih termina izvještavanja i dostavljanja pismena.

O tom obavijest:
1. Centar SDB Glina

M.P.[504]

Za S E K R E T A R-a
Nikola Bjelac, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 267.

237

1993., svibanj 12.
Knin

Priopćenje Srpske demokratske stranke Krajine kojim se podržava odluka Skupštine Republike Srpske o raspisivanju referenduma o Vance-Owenovom planu i mogućnosti udruživanja s drugim narodima i državama

---

SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA
KRAJINE
Broj:39/93
Knin, 12. 05. 1993. g.

SAOPŠTENJE

Na današnjoj sjednici Izvršni odbor Srpske demokratske stranke Krajine razmatrao je političku situaciju u vezi sa raspisanim referendumom u Republici Srpskoj i sazivanjem takozvane Svesrpske Skupštine u Sava Centru.

Srpska demokratska stranka Krajine podržava odluke skupštine Republike Srpske da se na referendumu narod izjasni o ponuđenom Vens-Ovenovom planu kao i o mogućnosti udruživanja sa drugim narodima i državama.

Pošto poslanici iz Republike Srpske neće prisustvovati zajedničkoj Skupštini u Beogradu, a koja će se baviti pitanjima iz nadležnosti Republike Srpske, stav Srpske demokratske stranke Krajine je da nema svrhe da i poslanici iz Republike Srpske Krajine prisustvuju tom skupu.

[504] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Glina.

Predsjednik SDS Krajine
Dr. Milan Babić s.r.

M.P.[505]

Preslika, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 041-008.

238

1993., svibanj 12.
Knin
Priopćenje Srpske radikalne stranke Like kojim se Skupštini Republike Srpske daje puna podrška u neprihvaćanju Vance-Owenovog plana

INFORMATIVNA AGENCIJA REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE ISKRA

"ISKRA" INFORMATION AGENCY OF THE REPUBLIC OF SERBIAN KRAYINA
Knin, Kralja Petra i Oslobodioca 30
Direktor: tel/faks: 078/719-075
tel: 0780/62-455 lok. 2211
Redakcija: tel/fax: 0780/60-501
tel: 0780/62-344

SAOPŠTENJE SRPSKE RADIKALNE STRANKE LIKE

ISKRA prenosi saopštenje opštinskih odbora Srpske radikalne stranke Korenice, Donjeg Lapca i Gračaca u kome se kaže: "Duboko uvjereni u ispravnost odluke Skupštine Republike Srpske sa Pala o neprihvaćanju Vens-Ovenovog plana, srpski radikali Like daju punu podršku Skupštini Republike Srpske. Braćo Srbi, do sada smo i previše popuštali. Krajnje je vrijeme da se energično odupremo svim pritiscima, pa čak i pritiscima iz Savezne Republike Jugoslavije. Ne dozvolite da o vašoj i našoj sudbini odlučuju oni koji nam nisu naklonjeni i oni koji nisu našli za potrebno da nas bar jednom posjete za sve vrijeme naše golgote.
Niko nema pravo ni mandat da čitav jedan narod preda u ropstvo iz kojega se naša pokoljenja neće nikada više izvući. Našoj gospodi koja su sada na čelu Republike Srpske Krajine, koju narod nije birao i čije postupke narod ne podržava i ne prihvata, poručujemo: Svaka stopa srpske zemlje krvlju je natopljena i ne može i ne smije biti jednim pogrešnim parafom izgubljena. Zato ćemo pokrenuti inicijativu kroz srpski Nacionalni Front Krajine, da srpska zemlja Ravnih kotara, Miljevačke visoravni i brane Peruča ostane srpska, te ako treba odlučiće se i referendumom a neprijatelj potom iz tih područja istjerati oružjem.
U potpisu su predsjednici Opštinskih odbora SRS Korenice, Donjeg Lapca i Gračaca: Milan Budisavljević, Milorad Mrđa i Mile Samarđija.

(kraj)

Preslika, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 041-008.

[505] Okrugli pečat: Srpska demokratska stranka Krajine, Knin.

239

1993., svibanj 12.
Knin
Priopćenje za javnost Predsjedništva Skupštine Srpske općine Zadar o preseljenju sjedišta Srpske općine Zadar u Zemunik Gornji te ostalim zaključcima donesenim na sjednici Predsjedništva

PREDSJEDNIŠTVO SKUPŠTINE
SRPSKE OPŠTINE ZADAR

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Predsjedništvo Skupštine Srpske opštine Zadar, održano 12. maja 1993. godine u Kninu, donijelo je ove zaključke:

1. Srpska opština Zadar formirana na Skupštini u Kninu 16. marta 1993. godine preseljava se i locira svoj privremeni boravak na prve linije fronta, u Zemunik Gornji, a otvara svoje privremene biroe u Kninu i Benkovcu.

2. Pozivaju se svi vojni obaveznici koji se nalaze na teritoriji SR Jugoslavije da se odmah vrate u Republiku Srpsku Krajinu i prijave u regrutni centar. Svi građani grada Zadra, formiranjem Srpske opštine Zadar postali su vojni obveznici te će se njihovo neodazivanje ovom pozivu, bez obzira kakav status imaju u SR Jugoslaviji tretirati kao dezerterstvo.

3. Stvoreni su početni uslovi za povratak na teritoriju bivše opštine Zadar na području od Škabrnje do Vlaškog mora, a usvajajući Tuđmanovu metodu iznijetu u večerašnjem pismu gospodinu Butrosu Galiju "vraćanja izbjeglica korak po korak", na ovaj način približavamo se Zadru.

4. Bombardiranje Zemunika Gornjeg od dana 13.05.1993. godine tretiraćemo kao napad na Srpsku opštinu Zadar i tražiti adekvatan odgovor.

GRADONAČELNIK
Mladen Kalapać, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 393.

240

1993., svibanj 13.
Knin
Zapisnik s 46. redovne sjednice Vlade RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A

Z A P I S N I K

od 13.05.1993. godine, sa 46. redovne sednice Vlade Republike Srpske Krajine, održane u Kninu sa početkom u 16.00 časova.

Spisak prisutnih na sednici Vlade nalazi se u prilogu ovog zapisnika i čini njegov sastavni deo. Odsutni: Ministri Knežević Milan, Miomir Crnogorac i Milan Tankosić.

Sednici predsedava predsednik Vlade gospodin Đorđe Bjegović.

Za sednicu predlaže sledeći

Dnevni red:

1. Izvještaj o izvršenju zadataka po ministarstvima i vladinim institucijama, kao podloga za organizacioni model,
2. Zauzimanje stava Vlade za prikupljanje podataka za izradu komunalnog sistema RSK,
3. Predlozi Ministarstva za ekonomske odnose, privredni razvoj i industriju;
   3.1. O transformaciji svojine,
   3.2. Program mera za oživljavanje industrijske proizvodnje,
4. Pokretanje inicijative za razrešenje dužnosti i postavljenja direktora republičkih zavoda;
   4.1. Republičkog hidrometeorološkog zavoda,
   4.2. Republičkog zavoda za zaštitu zdravlja,
5. Razmatranje zahteva Ministarstva za fizičku kulturu o aktivnostima u V i VI mesecu,

6. Pokretanje inicijative za izradu mesečnih planova i pravilnika za raspodelu goriva, te rešavanje prispelih zahteva,

7. Izveštaj o prispjelim a neizmirenim računima i stvorenim obavezama;
   7.1. Nesporni
   7.2. Sporni
   7.3. Obaveza povratka 1.060.000 litara D-2 od P.P. "Borovica",
8. Donošenje odluke o odobravanju deviznih sredstava u iznosu od 10.000 DM za lečenje Gorana Opačića,
9. Razmatranje ostavke direktora NIK-a,
10. Donošenje odluke o utvrđivanju Programa statističkih istraživanja od interesa RSK u 1993. godini,
11. Informisanje sa sastanka;
    11.1. Sa sastanka u Borovu,
    11.2. O razgovorima sa predstavnicima Vlade SRJ i Srbije
    11.3. O razgovoru sa zamenikom ministra inostranih poslova Rusije i specijalnim izaslanikom generalnog sekretara UN gospodinom Čurkinom,
12. Stav Vlade o "Svesrpskoj Skupštini",
13. Donošenje odluke o prihvatanju računa za izradu tehničke dokumentacije "Stare bolnice" u Kninu – prva faza,
14. Imenovanje potpisnika na nerezidentnom računu Sekretarijata Vlade u Beogradu,
15. Razno.

Predsednik Vlade poziva prisutne da dopune predloženi dnevni red.

Ministar Martić[506] predlaže dopunu sa tačkom;

16. Donošenje Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o registraciji vozila.

Ministar Brnović predlaže da se dnevni red dopuni informacijom o pripremama za Poljoprivredni Sajam u Novom Sadu.

Predsedavajući stavlja na glasanje donošenje predloženog dnevnog reda sa dopunama i konstatuje da je isti jednoglasno usvojen.

[506] Milan.

Ad. 1

Predsedavajući u prilogu podnosi tabelu sa popisom ministarstava i podacima koji treba da prikažu pregled kadrova kod istih, organizacijski i financijski model ministarstva, izveštaje o radu do 1.04.'93. planove rada za 1993. god. po periodima, stanje prostorija i opreme, posedovanje automobila, načine poslovanja s obzirom na žiro-račune, posedovanje pečata, te potrebe za uključivanjem pojedinih vladinih institucija u rad ministarstva. Iz priložene tabele je vidljivo da su sistematizacije dostavili samo dva ministarstva, organizacijski i financijski model šest ministarstava, izveštaje o radu do 01.04.'93. godine deset ministarstava, planove rada za '93. godinu šest ministarstava, stanje prostorija i opreme šest ministarstava, pregled automobila u posedu šest ministarstava, izveštaj o načinu poslovanja tri ministarstva, zaduženje i posedovanje pečata tri ministarstva, predloge za uključivanje u rad vladinih institucija dva ministarstva.

Predsedavajući predlaže da se pri sekretarijatu Vlade zaduže dva pravnika koja bi sačinili kompletne izveštaje vezane za priloženu tabelu.

Isto tako, predsedavajući pohvaljuje ažurnija ministarstva u dostavljanju traženih podataka, te određuje 30.05. kao krajnji rok do dostave svih podataka sekretaru.

Ministar Martić tvrdi da su akti i podaci njegovog ministarstva dostavljeni sekretarijatu na vreme, na što mu sekretar odgovara da je to moguće, ali da u arhivi sekretarijata nema traženih podataka, te kao niti zapisnika sa prvih osam sednica Vlade. Nema čak niti prethodnih odluka.

Nakon rasprave, jednoglasno je na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK /"Sl.gl. RSK" br. 3/92/ donešen sledeći

Z A K L J U Č A K

1. Prihvata se izveštaj predsednika Vlade, kako je izneto u predlogu.

Ad. 2

Predsedavajući upoznaje prisutne sa inicijativom za prikupljanje podataka za izradu novog komunalnog sistema RSK. Pristigli su samo predlozi sa Banije i Korduna, iako su potrebni materijali dostavljeni na vreme. Pri tome je veliku pomoć pružilo ministarstvo za industrijski razvoj. Predsednik Bjegović napominje da sve ovo nije posao Vlade, niti se time želi uzimati posao Skupštinskih organa, već se istima želi samo pomoći u radu.

Koncepti sa predlozima bi se trebali prikupiti i dostaviti Paspalju, koji bi trebao za to oformiti komisiju od 3-5 članova koja će taj posao završiti. Postoji mogućnost da u tu komisiju uđe i neko iz Vlade.

Ministar Kostić[507] – ističe da su on i gosp. Lazić[508] bili u opštini Glina i konstatovali da opština ulazi u ingerencije MUP-a i Sudstva. Smatra da to nije dobro, te da upravo zbog istog sve treba da bude centralizovano, a naročito onaj deo koji se odnosi na imenovanje i postavljenje sudaca i sekretara MUP-a. Vlada bi po njemu trebala da na terenu ima svoju "produženu ruku".

Ministar Brnović[509] – smatra da je inicijativa oko uređenja novog komunalnog sistema veoma dobra. No, još uvek nismo animirali opštine da neke stvari ažuriraju. Primetio je da do sada a isto tako na sastanak nije pozvan predsednik Oblasnog veća.

[507] Spiro.
[508] Đorđe.
[509] Mitar.

Predsedavajući iznosi da je predsednik Višić[510] trebao pozivati na taj sastanak. Dozvolio je da neki ministri idu na Skupštinu u Beograd jer postoje refleksije da on nedozvoljava ministrima da idu na tu skupštinu. Ističe da će sada pozivi na sastanke biti slati u skladu sa Poslovnikom.

Ministar Martić – primetio je da u Glini predsednik opštine i ostali žele biti dominantni nad vlašću, ali naravno ne u onome delu gde se radi, već samo tamo gde se vlada. Hteli bi da budu "država u državi". Indikativno je što oni potežu na MUP, Vojsku, Sudstvo, ali opet samo u delu vlasti.

Nakon rasprave, jednoglasno se na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK, donosi sledeći

Z a k l j u č a k

1. Projekat novog komunalnog sistema RSK se ima raditi na osnovu prispelih sugestija.

2. U izradi projekta novog komunalnog sistema RSK će ispred Vlade učestvovati naknadno ovlašteni ministri.

Ad. 3.1.

Ministar Arbutina[511] iznosi u dužoj elaboraciji stavove ministarstva za inudstrijski razvoj o projektu transformacije vlasništva. Iznosi sve dileme ministarstva vezane za vreme i dinamiku provođenja programa transformacije. U načelu je mišljenja da u uslovima ratnog stanja transformaciju nebi trebalo provoditi. Iznosi ograničenja, kao što su veliki rizik za kapital, nejasan položaj RSK, prenizak bonitet subjekata, transformacije, nepostojanje tržišta roba i radne snage i drugo. Nema tržišta kapitala kao osnovnog preduslova transformacije. Transformaciju bi trebala provoditi Agencija. No, ona se pokazala kao mesto malverzacija. On tada iznosi i faze transformacije. Ukazuje i na buduću strukturu vlasništva /49%-51%/. Prikupljena sredstva bi se usmerila u četiri fonda. Javna preduzeća bi se transformisala posebnim odlukama Vlade. Načelno, transformacija bi mogla da krene oko polovine 1995. godine. Ukazuje i na problem štampanja deonica i troškova oko toga.

Ministar Krička[512] – smatra da nije bitan sada niti rok, a niti da metodologija ide iza Zakona, već je važno da transformacija ide puno brže. Nisu toliko važni niti troškovi. Smatra da bi transformacija pokrenula nekakve procese. Možda i nema puno sigurnosti za kapital, ali postoji mogućnost da ipak neko proceni svoje interese.

Podpredsednik Lubanac[513] – smatra da mi sada u transformaciji nemamo nikakvog iskustva. Po njemu treba odmah ići u izmene strukture vlasništva u stambenim odnosima. Smatra da je prestruktuiranje onda kada se povećava kapital, a ne vlasnička struktura. Sada nemamo niti tržište kapitala, robe, a niti radne snage. Misli da sada nema ni teoretske osnove za transformaciju svojine. Nema interesa za profit, jer nema niti očekivane rente. A nema niti kolektiva koji pozitivno posluje u RSK. No, neke stvari bi ipak trebalo pripremiti za transformaciju, kao što je to na pr. stambeni fond. Tu se moramo približiti Evropi. Treba da bude slobodan protok robe, ljudi i kapitala.

Predsjednik Bjegović – zahteva da se definira vlasništvo, jer iz toga sve proizlazi. 49% svojine će biti preko "vaučera" stavljeno na raspolaganje radnicima da ga kupe. Problem je što će biti puno sitnih ulagača, a malo velikih.

[510] Milorad.
[511] Nebojša.
[512] Milivoj.
[513] Branko.

Ministar Arbutina – proces transformacije nije ovim doveden u pitanje, ali smatra da je iznešeni program realan. To neće ići brže, jer je to iskustvo istočnog bloka. Prethodno se mora doneti čitav niz socijalnih mera da bi se sprečili socijalni buntovi. Isto tako ministarstvo za rad mora imati banku podataka, te znati kako zaštititi prava radnika. U ovim uslovima nećemo biti dorasli tome zadatku. Ovo je samo upozorenje Vladi! U zakup hoće svi ali bez utvrđenih pravila. Napominje da je stambeni problem izdvojen i rešit će se brže. Najavljuje i mogući problem denacionalizacije.

Podpredsjednik Lubanac – ističe da moramo imati bazu podataka. Za transformaciju vlasništva će negde biti interesa, a negde opet neće! Traži da se predhodno dostavi procenat imovine koji je u dubiozi. Treba voditi računa i o deobenom bilancu sa Hrvatskom.

Ministar Krička – smatra da celi problem treba da se pripremi kroz regulative, pa da time bude spremno za start. Ako je to rađeno šest meseci, onda on tvrdi da nije ništa urađeno!

Predsednik Bjegović – predlaže da se sada o tome nedonese konkretna odluka, već da se o tome pripremi sve za iduću sednicu. Isto tako u tome kontekstu treba definirati i odnose sa Srbijom. Svakako treba napraviti dinamiku i predloge aktivnosti po tim pitanjima. Odgovori na sva moguća pitanja moraju se imati.

Jednoglasno je posle rasprave, a na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK donešen sledeći

Zaključak

1. Ministarstvo za industriju i razvoj se obavezuje za narednu sednicu Vlade RSK predložiti dinamiku aktivnosti i poslova na provođenju programa transformacije svojine u RSK.
2. Elaborat o provođenju transformacije svojine čini prilog ovog zapisnika.

Ad. 3.2.

O programu mera za oživljavanje industrijske proizvodnje ministar Arbutina izveštava o stanju i količini sredstava u bankama za te namene, ističe da tih sredstava nema, da ih se mora obezbediti iz sredstava primarne emisije, te to potkrepljuje širom elaboracijom.

Elaborat čini deo zapisnika i prilaže mu se.

Predsednik Bjegović predlaže da se isti materijal umnoži i pošalje na razmatranje svim zainteresovanim subjektima.

Jednoglasno se na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK donosi sledeći

Zaključak

Priloženi materijal se ima umnožiti i poslati zainteresiranim subjektima, a konačnu odluku pripremiti za narednu sednicu.

Ad. 4.1.2.

Predsedavajući čita pismene zahteve direktorice Republičkog hidrometeorološkog zavoda i direktora Republičkog zavoda za zaštitu zdravlja kojima isti traže da se razreše funkcija koje sada obavljaju, a iz razloga navedenih u zahtevima, koji predstavljaju integralni deo zapisnika. Predsedavajući iznosi i mišljenje da te zahteve netreba komentarisati, već da nadležna ministarstva preuzmu te predmete, razmotre ih i za narednu sednicu pripreme konkretne predmete sa adekvatnim zamenama. Bitno je da sva procedura mora ići po odredbama zakona, znači putem konkursa, sa primopredajama dužnosti. Poznata mu je situacija u hidrometeorološkom zavodu dosta dobra, dok mu stanje u zavodu za zaštitu zdravlja nije poznato.

Ministar Kostić – smatra da je taj zahtev trebao ići na adresu ministarstva. Slaže se da je u Zavodu napravljen i dobar i loš posao, no nekakve posebne saradnje sa njima nije bilo.

Nakon rasprave je jednoglasno na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK donet sledeći

Z a k l j u č a k

1. Predloge za imenovanje novih direktora na čelo Republičkog hidrometeorološkog zavoda i Republičkog zavoda za zaštitu zdravlja će na sledećoj sednici Vlade izneti nadležna ministarstva.

Ad. 5.

Predsedavajući izveštava da u Petrinji imamo rvački klub svetskog ranga i nivoa. Ukazuje na teške uslove u njihovom radu, na finansijske probleme kluba. Predlaže da se u čast svih tih sportista i entuzijasta napravi svečani prijem na kojem bi ih predsednik primio i čestitao im na dosadašnjem radu. Zatim isti upoznaje Vladu sa inicijativom da se upriliči fudbalska utakmica Srpske Vojske između sektora severa i juga.

Isto tako, informiše o aktivnostima oko formiranja kuglaškog kluba u Donjem Lapcu. Svakako da je i ta aktivnost vezana sa adekvatnim finansijskim problemima.

Nakon daljnje rasprave, jednoglasno je na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK donet

Z a k l j u č a k

1. Prihvataju se u celosti napred iznešene inicijative od strane predsednika Vlade.
2. Zadužuje se sekretar Ministarstva za sport i fizičku kulturu VUČENOVIĆ JOVAN da izradi operativni plan formiranja kuglaškog kluba u Donjem Lapcu, utvrdi moguće troškove i o tome izvesti Vladu.

Ad. 6.

Predsedavajući iznosi inicijativu za izradu mesečnih planova i pravilnika za raspodelu goriva na nivou pojedinih ministarstava i Vlade. Tekst toga pravilnika bi se trebao ponuditi Vladi što ranije, kako bi se isti primenjivao od 01.06.1993. godine. Isto tako bi se trebao utvrditi i način garažiranja automobila i zajedničko izdavanje goriva.

Jednoglasno je na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK donešen sledeći

Z a k l j u č a k

1. Pristupa se izradi teksta Pravilnika za raspodelu goriva.
2. Do kraja meseca maja '93. god. se gorivo izdaje po Ministarstvima na temelju potpisa nadležnih ministara.
3. Da ministarstva predlože kriterije raspodele goriva svojih resora i iste dostave Vladi.

Sekretar Vlade[514] daje informacije i upoznaje prisutne sa potrošnjom goriva po svim Ministarstvima za mesec mart '93. god. Ističe da je najviše goriva potrošilo Ministarstvo za kulturu i vere i to uglavnom zbog poslova zaštite spomenika kulture.

Isto tako izveštava da nije odobreno gorivo Srpskoj Pravoslavnoj crkvi, Savezu penzionera, Republičkom zavodu za zaštitu spomenika kulture, Komisiji za procenu ratnih šteta, Ministarstvu športa i fizičke kulture. Ukazuje na potrebu da se odrede dežurne pumpe za tenkiranje članova Vlade i Ministarstava, te utvrdi način korištenja pumpi.

Ministar Brnović – sugeriše potrebu da se pravilno utvrdi način korištenja vlastitih automobila za službene potrebe jer će inspekcijski radnici još dugo koristiti vlastita vozila u svome radu.

Ad. 7.1.

Lončar Koviljka iznosi situaciju i stanje sa spornim i nespornim računima i obavezama vraćanja goriva.

Nesporni računi i obaveze se moraju uredno evidentirati i po Zakonu regulisati, stav je predsedavajućeg.

[514] Savo Štrbac.

Ad. 7.2.

Lovrić K.[515] – iznosi stanje sa spornim računima. Radi se o računu "teškom" 33.000 DM. koji su napravili Arkanovi dobrovoljci u Benkovcu u hotelu "Kamen". Radi se o šteti pričinjenoj na inventaru, pansionu i plaćama radnika.

Bjegović /predsednik/ – upoznaje bliže sa detaljima oko ove štete i navodi da su to sada potraživanja navedene firme, te da mi ako smo svesni da moramo čistiti tuđe greške, tu firmu moramo obeštetiti.

Ministar Martić – govori opširnije o dobrovoljačkoj gardi i ističe da su u RSK svi dobrovoljci prihvaćeni pod jednakim uslovima. Ražnatović se uselio u taj hotel nasilno, pri tome nije obavestio Vladu, nije koristio hranu Vlade, već hranu izbeglica. Izbacio je čak i izbeglice iz tog hotela, iako mu se davao i drugi smeštaj. Predlaže da se taj trošak neplati, već da se sve fakturiše Arkanu,[516] jer je on u principu sve i radio na svoju ruku.

Ministar Kužet – napominje da radnici u tome hotelu sada nemaju mogućnosti da zarađuju za život, jer je dosta toga uglavnom uništeno. No, isto tako je Arkan svima u toj situaciji bio dobro došao i ljudi iz Benkovca su mu dosta toga i donosili. Smatra da odgovor radnicima hotela o upućivanju računa za štetu Arkanu, njih neće zadovoljiti.

Sekretar Štrbac – navodi da je svima poznato da je Arkan u hotel "Kamen" ušao po odobrenju predsednika Zečevića.[517] Tada je on tome narodu bio potreban, a sada kada su se uslovi popravili i kada su odnosi promenjeni, mi mu šaljemo račun! Treba naći kompromis, otići na lice mesta i snimiti štetu, te ju platiti. Hotel ni dan danas ne radi.

Ministar Peurača[518] – iznosi da toj firmi nikakvu akontaciju Vlada nemože dati na ime te štete, jer je i sama u "dubiozi". Smatra da bi sve to trebalo naplatiti Vojsci Jugoslavije.

Ministar Krička – smatra da se nemože tolerisati uništavanje inventara u hotelu, pa taj trošak treba naplatiti razdvojeno Arkanu. Ostatak štete treba platiti Vlada.

Ministar Lazić – ističe potrebu opreza, jer bi se u tome slučaju mogli pojaviti i drugi sa sličnim zahtevima.

Predsednik Bjegović – predlaže da se sačini zapisnik o visini štete i uzrocima i isti zatim pošalje Arkanu, a da se hotelu za sada akontaciono dodeli nekakav iznos sredstava.

Jednoglasno je na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK donet sledeći

Z a k l j u č a k

1. Povodom spornog računa za štetu u hotelu "Kamen" u Benkovcu se ima oformiti komisija koja će utvrditi uzroke i visinu nastale štete, te taj zapisnik uputiti savetu obrane.
2. Zadužuje se Ministarstvo trgovine i turizma da dade predlog sanacije štete u hotelu "Kamen" Benkovac.
3. Komisiju iz tačke 1. Zaključka imenuje sekretar Vlade.

Ad. 7.3.

Predsedavajući upoznaje Vladu sa činjenicom da do danas još nije vraćeno niti izmireno P.P. "Borovica" cca 1.060.000 lit. D-2. To gorivo je uskladišteno i svojevremeno dodeljeno za potrebe mobilizacije. Smatra da se navedena količina goriva mora ili vratiti ili pošteno platiti!

[515] U izvorniku pogrešno napisano prezime, riječ je o Koviljki Lončar.
[516] Željko Ražnatović.
[517] Zdravko, smijenjeni predsjednik Vlade RSK.
[518] Vojin.

Ad. 8.1.

Predsedavajući iznosi slučaj ranjenog vojnika Gorana Opačića. On je teško ranjen u ovom ratu i već je bio na lečenju u Belgiji. U tu svrhu mu je odobreno 10.000 DM. Isto tako je stvorena ružna slika zbog sakupljanja pomoći za to njegovo lečenje. Sada je taj hirurg iz Belgije u Herceg-Novom, pa je iskorištena prilika da se Opačić odvede njemu na kontrolni pregled. Taj pregled će koštati i ti troškovi mu se moraju platiti. No ubuduće takve probleme nemože rešavati Vlada, već Ministarstvo zdravlja, po zakonskoj proceduri, kao i Srpska Vojska također.

Jednoglasno je na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK doneta sledeća

O D L U K A

1. Za lečenje Gorana Opačića u Belgiji se odobravaju devizna sredstva u iznosu od 10.000 DM.

2. Goranu Opačiću se odobravaju i nadoknađuju troškovi kontrolnog pregleda u Zdravstvenom centru Herceg-Novi, u visini prema priloženom računu.

Ministar Brnović – informiše da postoji obaveza pomoći mlekarama u Kninu i Udbinama, te preuzete obaveze treba uredno izmiriti.

Lovrić K. – podseća da treba Vlada što hitnije rešiti odnos NIK – BEOPETROL – VLADA.

Predsednik Bjegović – smatra da odnose sa Beopetrolom treba rešiti komisijski. Sve sporne odnose treba sada izneti i upoznati sa njima Vladu. Prioritet je izmiriti obaveze prema firmama u RSK. Tu su još i troškovi Vojske koja se hrani preko raznih firmi.

Jednoglasno se na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK donosi sledeći

Z a k l j u č a k

Odnosi sa Beopetrolom su predmet rasprave sledeće sednice Vlade.

Ad. 9.

Sekretar Vlade čita pismenu ostavku direktora NIK-a Miljevića.[519] Tekst ostavke čini sastavni deo zapisnika.

Predsednik Bjegović – ističe da je i u NIK-u prisutan sindrom Mirkovaca. Onemogućava se ljudima da rade. To Vlada nesmije dozvoliti. Isto tako se nesmije prihvatiti ostavka Miljevića, a nesmije se dozvoliti isto tako da iko nelegalno prodaje naftu. Izveštava da je organizovan sastanak u Kninu sa direktorima NIK-a i direktorima pumpi. Sastanak će voditi Ministar za energetiku i svakako će o ostavci tamo biti još govora. On smatra da u samom rukovodstvu NIK-a nema nikakvih malverzacija, te da direktor NIK-a želi samo uvesti red u preduzeće.

Ministar Martić – prihvata iznešenu ocenu predsednika, smatra da je Miljević pošten, ali da je upao u "vrzino kolo". Poznato mu je da su mu čak i fizički pretili, te će mu on pružiti i zaštitu ako mu ona treba. Ostavka se nesmije prihvatiti.

Ministar Krička – bio je u Mirkovcima i razgovarao sa ljudima. Ako ode Miljević, tada po njegovoj proceni odlaze i drugi ljudi iz rukovodstva NIK-a. Sve to ukazuje na alarmantno stanje u Vukovaru. Trebamo znati da je Miljević potpuno isprepadan. U Mirkovcima bi probleme trebali rešiti šire.

Ministar Peurača – ističe da bi direktor NIK-a trebao podneti izveštaj o završnom računu preduzeća. Činjenica je da mi ne vladamo situacijom u Mirkovcima, jer iz NIK-a do sada nije plaćeno državi u budžet niti dinara poreza. Upravo zbog toga treba podneti izveštaj o poslovanju. Treba i izmeniti neke članove Upravnog odbora NIK-a.

[519] Branko.

Ministar Bjegović – Opština Mirkovci dobija od Vlade na ime rente 5% i NIK prema Opštini nema više nikakve obaveze. Treba se svakako podneti izveštaj o radu i završnom računu, a Ministarstvo energetike da dade predloge za nove članove Upravnog odbora.

Jednoglasno je na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK doneta

O D L U K A

1. Ne prihvata se ostavka direktora J.P. NIK Mirkovci, Miljević Branka, te mu se ukazuje poverenje za dalje vršenje dosadašnje funkcije.

2. Obavezuje se J.P. NIK Mirkovci da podnesu izveštaj o dosadašnjem finansijskom poslovanju.

Ad. 10.

Prisutna Mirjana Milovanović, direktorica Republičkog zavoda za statistiku i informatiku iznosi predlog Programa statističkih istraživanja od interesa za RSK u 1993. god. Čita i obrazlaže pojedine elemente Programa. Program čini sastavni deo zapisnika.

Predsednik Bjegović – smatra da treba napraviti minimalni program za nabavku sredstava po ministarstvima u čemu bi pomogla i Vlada Republike Srbije. Statistika isto tako treba da svoje potrebe iskaže realno i ona treba da radi, jer se bez sintetizovanih podataka nemože raditi niti planirati. Program treba usvojiti!

Jednoglasno se na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK donosi

O D L U K A

Utvrđuje se Program statističkih istraživanja od interesa za RSK u 1993. godini, kako je iznet u predlogu.

Ad. 11.

Predsednik Bjegović informiše Vladu o toku sastanka u Borovu. Navodi da su tri ministarstva i to: energetike, odbrane i saobraćaja i veza imali sastanak sa predstavnicima Republike Srpske, gde je osnovna tema bila međusobno povezivanje. U Borovu su razgovarali o potrebi koordiniranja tri sistema: komunalnog, skupštinskog i Vlade. O tome razgovoru će on podneti pismeni izveštaj. Drugi deo sastanka je bio sa predsednicima izvršnih veća opština. Obišao je i Kombinat "Borovo". Stekao je utisak da se ljudi trude. Ima rezultata i u stočarstvu VUPIK-a., kao i drugi i oni imaju problema sa primarnom emisijom. Postoji također opravdani strah od krčmljenja pšenice i drugih proizvoda. Treba naći način da se ta imovina zaštiti. Svakako će trebati ovde koordinacija sa Republikom Srbijom. Postoji i problem popisa ukradene imovine. Nju treba vratiti vlasnicima. Na sastanku su izneli probleme i iz Vojske, MUP-a, pravosuđa. Predlaže da ministri Martić i Kužet izdogovaraju način otklanjanja tih konflikata.

Ad. 11.2.

U razgovoru sa predstavnicima Vlade Republike Srbije su razmenjene teze o zajedničkim ciljevima. Predsednik Bjegović posebno ističe da je Ministrima u Beograd za smeštaj obezbeđenja 10-tak soba. I o tome će sačiniti Vladi poseban izveštaj. Informiše da je bio na razgovoru i sa Predsednikom SRJ, te da je u načelu rekao da nitko nemože trgovati i pregovarati u ime RSK.

Ad. 11.3.

Predsednik Bjegović informiše da je sa Čurkinom[520] obavljen razgovor na temu da se RSK dodeli "specijalni" status u okviru Hrvatske. O tome razgovoru je već dato zvanično saopštenje.

[520] Vitaliy Churkin, posebni izaslanik predsjednika Ruske Federacije za rješavanje krize na prostoru bivše Jugoslavije. O razgovorima vidi: Dok. br. 241.

Ad. 12.

Predsednik Bjegović prije čitanja stava Vlade o "Svesrpskoj skupštini", izveštava da niko iz R. Srbije nije zvanično dao nalog da se roba iz RSK vraća sa granice nazad. Podpredsednik Španović[521] je zadužen da interveniše ukoliko do toga dođe, a u tom slučaju treba zvati Biro Vlade u Beogradu. Zatim čita stav Vlade o "Svesrpskoj skupštini".

Ministar Martić – komentarišući pročitani stav iznosi mišljenje da je tu rečeno da treba da budemo "tampon zona" u sukobu između R. Srpske i SRJ. Predlaže da se izbaci stav 6. jer on asocira na optužbe SRJ protiv R.[522] Srpske. Smatra da to saopštenje nemora biti niti tako opširno. Isto tako na skupštini u Beograd neće ići poslanici iz RSK i R. Srpske. Ne treba se zamerati SRJ, ali ju ne treba niti podržati. Mi se moramo solidarisati sa R. Srpskom.

Ministar Kužet – podržava Martića, ali se treba napraviti kompromis u preformulaciji stava 6.

Ministar Arbutina – smatra da stav Vlade treba svesti na dva stava i to: – da se Skupština nemože održati bez prisustva svih i da je pravo građana R. Srpske da svoju volju izjave na Referendumu.

Ministar Krička – podržava Martića i Arbutinu i podvlači da smo bili jasni kada su nam pretili, a sada moramo podržati narod R. Srpske. Moramo to SRJ otvoreno reći!

Ministar Lubanac – pored svega iznešenog upozorava da moramo imati u vidu i pitanje koliko možemo izdržati ako nam Rusi postave kontrolu na granice i zatvori se dotok oružja. Smatra da moramo ići sa umerenijim stavom.

Ministar Peurača – smatra da mi kao Vlada moramo sada reći čiji smo mi to Srbi. Isto tako smatra da mi ne treba da budemo povlašteni u odnsou na Srbe iz R. Srpske. Znamo da ista sudbina čeka i nas i u jednoj i u drugoj varijanti. Osim toga, ovo saopštenje treba biti kraće.

Predsednik Bjegović – smatra da ne treba produbljivati sukobe. Sa izmenom tačke 6. nećemo ništa umanjiti taj tekst. Slika je onakva, kakva jeste i tu nema nikakve režije. Prvi ljudi bi trebali sesti sa R. Srpskom i dogovoriti se o konačnoj strategiji, jer sada rešavamo probleme od slučaja do slučaja. Moramo imati svagde zajedničke stavove, jer smo bili zajedno i kada smo probijali koridor. Situacija u Srbiji je sada tragična i teška. Pisati saopštenje od dva stava nema smisla, jer se to onda isto tako može reći i u jednom stavu!

Smatra da je taj deo posla oko sastavljanja stave Vlade, Ministar Jarčević[523] dobro uradio i to treba prihvatiti. No, poslaćemo u eter ono što zajednički zaključimo. Predsednik podvlači da ima punog respekta prema tekstu koji je pisao ministar Jarčević. Ističe da smo svi prije želeli Svesrpsku skupštinu pa je nismo dobili, a ovu sada mi ne prihvatamo. Referendum u R. Srpskoj će se održati i na njemu će se reći "NE". Predlaže na kraju da se iz stava izbaci tačka 8. te da konačni, prečišćeni tekst stava sačini Ministarstvo pravosuđa i uprave.

Jednoglasno se na temelju čl. 26. Zakona o Vladi RSK donosi

Z a k l j u č a k

Konačan tekst stava Vlade RSK o "Svesrpskoj skupštini" će sačiniti Ministarstvo pravosuđa i uprave RSK.

Ad. 13.

Predsednik Bjegović izveštava da je tehnička dokumentacija završena, a predračun je strahovito veliki. Predlaže da se prihvati onaj deo investicija koje se odnose na garažni

521 Stevan.
522 Republike.
523 Slobodan.

prostor i donji deo, bez aneksa. Da se prihvati projektantski deo koji se odnosi na naš osnovni smeštaj.

Ministar Krička – informiše da je celi taj posao trebao da vodi Ministarstvo za urbanizam, ali ga se prihvatio on sam pošto je ovde u Kninu domaći. Radi se o projektu sanacije bolnice i doma zdravlja u Kninu. Nosioc posla je projektna kuća iz Banja Luke. Taj prostor se sada prilagođava našim potrebama. Radovi bi bili kompletno gotovi u septembru, te bi time dobili cca 6.000 m^2 korisnog prostora. To je prostor stare bolnice, odnosno medicine rada. Ukupna vrednost radova je cca 5 miliona DM. Tačni troškovnik će se doneti i tolerancija će biti ± 10%. Pitanje je još i sam nivo obrade. Nedostaju i konkretni zahtevi ministarstava za prostorom, a to se treba dostaviti zbog samog projekta. Sam projekat se može podeliti u dve faze.

Predsednik Bjegović – ističe da nivo konfora mora biti manji i prihvatljiv. Posao treba započeti, jer vreme leti. Za sada se moramo useliti, a kasnije povećavati konfor. Sada bi trebalo odobriti samo inicijativna sredstva.

Sekretar Štrbac – izveštava da u Benkovcu ima veoma dobra grupa projektanata. Oni su sada pod mobilizacijom i možda bi mogli to raditi kao redovan rad.

Ministar Krička – smatra da kod nas nema ekipe koja je u stanju takav posao uraditi. Predlaže da za sada idemo samo sa idejnim projektom, a da izvedbeni projekat ostavimo za kasnije. Ta firma bi čak idejni projekat radila i džabe, a može se sa njima razgovarati i o početku plaćanja. Treba tražiti i druge ponude.

Ministar Brnović – ističe da u Baranji ima projektan firma "Progres" koja radi takve poslove.

Ministar Martić – isto tako ima G.P. "RAD" koje je zainteresirano za taj posao. On bi se prihvatio razgovora sa njima.

Predsjednik Bjegović – svakako treba videti sa ljudima iz Benkovca. Ili će taj posao raditi Banja Luka, ili ljudi iz Benkovca, nitko drugi nemože.

Donosi se na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK sledeći

Z a k l j u č a k

Da se pripremi informacija o radovima za sledeću sednicu Vlade RSK.

Ad. 14.

Podpredsednik Lubanac informiše da u Beogradu trebamo imati račun za sekretarijat Vlade. Zbog istog trebaju biti imenovani potpisnici toga računa. Isto tako, zbog promena u Vladi treba imenovati i nove potpisnike na računu Vlade.

Predsednik Bjegović – određuje da u Kninu budu potpisnici on, Štrbac i Lončar, a u Beogradu Španović, Jarčević i Jelić.[524]

Jednoglasno se na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK a u vezi sa članom ___ Zakona o računovodstvu, donosi

O D L U K A

1. Imenuju se novi potpisnici računa Vlade i to:
   1. Bjegović Đorđe, predsednik Vlade,
   2. Štrbac Savo, sekretar Vlade,
   3. Lončar Koviljka, šef računovodstva.
2. Imenuju se potpisnici nerezidentnog računa Vlade i to:
   1. Španović Stevan, potpredsednik Vlade,

[524] Dušan.

2. Jarčević Slobodan, Ministar vanjskih poslova,
3. Jelić, Sekretar Biroa Vlade.

Ad. 15.

Ministar Martić predlaže da se donese Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o registraciji vozila. Uz Pravilnik prilaže i crtež nove tablice za službena vozila. Uz Pravilnik prilaže i crtež nove tablice za službena vozila. To obrazlaže prekom potrebom da se uvede red u korištenju tih službenih tablica. Isto tako stare tablice za službena vozila više ne vrede. Čak je našao i sponzora za samo štampanje tablica. Službene tablice koristi samo Milicija i Predsednik države.

Jednoglasno se na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK donosi

O D L U K A

1. Donosi se Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o registraciji vozila, kako je iznet u predlogu.
2. Ministarstvo pravosuđa i uprave daje saglasnost na Pravilnik iz stava 1. Odluke.
3. Pravilnik iz stava 1. Odluke čini sastavni deo ovog zapisnika.

Ad. 16.

Podpredsednik Lubanac – izveštava o organizaciji Sajma u Novom Sadu, onako kako mu je to preneo J.[525] Kablar, predsednik Privredne komore RSK.

Predsjednik Bjegović – navodi da je to primer kako se ne treba raditi. Za to postoje Ministarstva, a ne Komora. Treba joj zahvaliti na trudu, ali je evidentno da ono što poznaje Komora o privredi je samo jedno od problema. Mi neznamo niti troškove sajma, a nije ispoštovan niti dogovor oko marketinga.

Ministar Arbutina – ističe da oko Sajma nemamo nikakvih informacija, a Kablar je deo toga napravio više troškova od drugih.

Ministar Brnović – treba svakako pripremiti prave informacije za taj Sajam i prezentaciju Privrede RSK.

Jednoglasno je na temelju člana 26. Zakona o Vladi RSK donešen

Z a k l j u č a k

1. Uputiti Privrednoj komori RSK pismo o načinu budućeg rada.
2. Ovlašćuje se podpredsednik Vlade Španović da zastupa Vladu RSK na Sajmu u Novom Sadu.

Ad. 17.

Pod tačkom razno predsednik Bjegović upoznaje sa problemima troškova 7 ljudi iz Zapadne Slavonije i upućuje da to reše nadležna ministarstva, ukazuje na problem telefonske centrale na Plitvicama.

Na kraju sekretar iznosi da su zapisnici sa 14. sednice podeljeni, te da će se usvajati na idućoj sednici, a da se trake sa ove sednice mogu po želji preslušati u sekretarijatu Vlade.[526]

Završeno u 22.30 časova.

Zapisničar:	Predsednik Vlade RSK
Mile Horvat, dipl. pravnik, [v.r.]	Bjegović Đorđe, dipl.ing. [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 5.

[525] Jovan.
[526] Izostavljen Pregled prisutnih na sjednici.

241

1993., svibanj 13.
Knin

Zapisnik sa sastanka predstavnika Državnog komiteta za suradnju s UNPROFOR-om (između ostalih i predsjednik Vlade RSK Đorđe Bjegović) s izaslanikom predsjednika Ruske Federacije i zamjenikom ministra vanjskih poslova Ruske Federacije

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
DRŽAVNI KOMITET ZA SARADNJU
SA UNPROFOR-om
Broj:
Knin, 13. 05. 1993. god.

Z A P I S N I K
sa sastanka sa specijalnim izaslanikom predsednika Ruske federacije
i zamjenikom Ministra inostranih poslova Ruske federacije

Sjednici prisustvuju: Đorđe Bjegović, Miloš Živković, Boris Martinović, Dušan Starević, Mile Novaković, Kosta Novaković, Vitalij Ćurkin[527] i Kisirjan.
Sjednica je počela sa radom u 11.30 časova.
Sjednicom predsjedava predsednik Vlade gos. Đorđe Bjegović.
BJEGOVIĆ: Drago mi je da smo se našli u ova teška vremena i da ćemo sagledati situaciju koja je kod nas. Naša želja je da se rat što prije završi. Posebno bi želio istaći da je naš mandat da što prije krenemo u proizvodnju, jer bez ekonomskog mandata nema života, zato ekonomski mandate stavljamo u prvi plan. Meni je žao što ne znam teme razgovora pa bih želio da Vi kažete što Vas zanima
ĆURKIN: Meni je drago što imam priliku da se sastanem sa Vama. Posljednji razgovor vezan za ova pitanja imao sam sa predsednikom Hadžićem.[528]
BJEGOVIĆ: Izvinjavam se, želio bih da predstavim našu delegaciju. Gos. Starević, glavni operativac preko kojeg ide masa akcija, gos. Martinović, poseban dio prema UNPROFOR-u, gos. Živković, koji je od prvih dana u kontaktima sa UNPROFOR-om. Zamolio sam Gen. Novakovića da prisustvuje sastanku.
ĆURKIN: Drago mi je da smo se upoznali i ako dozvoljavate ja bih Vas informisao o jučerašnjem razgovoru sa predsednikom Tuđmanom koji je bio nastavak prethodnih razgovora. Tuđman[529] nas je zamolio da pomognemo razvoju događaja odnosa između Knina i Zagreba. Postoje dva aspekta između razgovora. Tuđman je zainteresiran da se uspostavi kontakt, i u tom kontekstu tvrdi da se može ići daleko. Rekao je da su uslovi isporuka otežani i da će izanalizirati put isporuke robe iz Hrvatske u Krajinu. To je prvi aspekat.
Drugi aspekt je više kompliciran a to je politički. Postoje složeni problemi oko formiranja i određivanja Vašeg političkog statusa. Tuđman je govorio da je spreman ići na takvu autonomiju koja pruža zaštitu Srba na ovom području. Ako ste Vi spremni ići na takvu autonomiju, razvijaju se mogućnosti za rješavanje situacije, po mom mišljenju time rješavate svoj problem i otvarate perspektivu srpsko-hrvatskih odnosa i u tome bi bili zainteresirani

---

527 Vitaliy Churkin.
528 Goran, predsjednik RSK.
529 Franjo, predsjednik Republike Hrvatske.

svi Srbi na području bivše Jugoslavije. O tome sam razgovarao u Beogradu. Mogu Vam otvoreno reći da Tuđman ispoljava određenu nestrpljivost. Govori da ne može beskonačno trpjeti situaciju, ako neće biti političkog rješenja nagovještava vojno rješenje. Rekao sam mu da na taj način jedino može pogoršati situaciju. Imao sam pregovore sa zamjenikom Sektora Jug i lako je prognozirati da je Vaš položaj u narednim mjesecima još teži. Hrvatska radi na tome da se uspostave po mogućnosti veze u ovom regionu i naprave neke odluke u pravcu političkog rješenja. U ovu subotu ću imati razgovore sa gos. Statnbergom[530] i smatram da je on najobjektivniji, i da će se posvetiti više problemu Krajine. Rusija je zauzela aktivnu ulogu što se tiče problema bivše Jugoslavije i ako biste krenuli ovim putem mi smo spremni da Vam pomognemo, i da Vas pozovemo zajedno sa predstavnicima Hrvatske i gos. Statnbergom na razgovore u Moskvu. Znam da ste imali razgovore u Ženevi ali tamo ide dosta sporo, imam dojam da bi Hrvati to prihvatili.

BJEGOVIĆ: Zahvaljujem, i mislim da bi bilo najbolje da uđemo u istoriju prošle tri godine. Mi smo bili stalno spremni na pregovore ali na takvoj osnovi da će ljudsko dostojanstvo biti zaštićeno, i bili smo inicijatori za sve pregovore. Na djelu vojnog plana imamo slijedeću situaciju. Imamo narod koji se brani i poslije tri godine stvorena je naša Srpska Vojska i u situaciji "miša i sira", dešava se da taj "sir" pomalo biva otkidan i nama su se od Vensovog plana desili takvi slučajevi da su pojedini djelovi bili odcjepljeni. Vratio bih se u zadnja dva slučaja. Na "Miljevački plato" u kome je agresor poznat, i na situaciju od 22. januara u kome je također agresor poznat. Nitko u Savetu bezbednosti nije pokušao da kazni Hrvatsku. To govorim zato što naša strana nije nikad prva otvarala vatru, i to može UNPROFOR potvrditi. Zato me i ne čudi nestrpljivost gen. Tuđmana da on najavljuje vojno rješenje situacije. Nijedna rezolucija osim Rezolucije 802 nije sprečavala ekonomski mandate, ali mi nismo dobili nijednu uvozno-izvoznu dozvolu. Naša je želja da imamo što manje vojnika a što više proizvođača. Smatramo da probleme možemo rješavati samo dogovorima i naša je želja da se Rezolucija 802 sprovede na način da to ne bude kao sa "Miljevačkim platoom". Zamolio bi gos. Martinovića da kaže koja su naša stanovišta u djelu rješenja ovog problema.

MARTINOVIĆ: Vratit ćemo se u istoriju. Prema Ustavu član 1. tačka 1. mi smo bili konstitutivni narod prema Republici Hrvatskoj. Izbačeni smo bez da nas je itko pitao, a to Vam gen. Tuđman nije rekao. Drugo, 1990. u 7. i 8. mjesecu mi smo tražili samo kulturnu autonomiju. Umjesto razgovora bili smo hapšeni, ni to Vam gen. Tuđman nije rekao. Treće, 1991. godine naša Srpska demokratska stranka u svom program zapisala je borbu za teritorijalnu autonomiju. To je u Ustavu tački 2. rješenje koje je upisano u registru, tada su nas Hrvati napali, prema tome ni to Vam gen. Tuđman sigurno nije rekao. 10.11.'92. god. ponudili smo Hrvatskoj direktne pregovore. O tome smo obavijestili gos. Galija ali nismo dobili odgovora. Dali smo 126 konkretnih predloga a ni jedan odgovor nismo dobili. Najbolji primjer je agresija od 22. jan '93. Mi smo pristali baš 22. Jan. da razgovaramo o Maselničkom mostu sa bivšim potpredsednikom Vlade Republike Hrvatske gos. Milasom,[531] ali umjesto njega došli su tenkovi 12. maja '91. god. građani Republike Srpske Krajine su imali referendum. U tom trenutku Republika Hrvatska je bila sastavni dio Jugoslavije, i referendum je bio po hrvatskom propisu. Mi smo željeli živjeti u Jugoslaviji i to je želja naroda. Moramo ispunjavati želje naroda jer su i Hrvati glasali na tom referendumu. Sve

[530] Thorvald Stoltenberg, supredsjedatelj Mirovne konferencije o bivšoj Jugoslaviji.
[531] Ivan.

činjenice izuzev jedne su jasne, da li smo mi narod ili nešto drugo. Sada nas UN smatraju nacionalnom manjinom. Predlažemo da se za jednim stolom nađu narodi bivše Jugoslavije i da rješe svoje probleme. To bi bilo efikasnije nego u Njujorku ili Ženevi, i mislimo da bi to bila mogućnost rješenja krize. Smatram da onaj tko napada snage UN ne zaslužuje da bude član UN. To je član 6. Povelje UN-a to je Hrvatska učinila 22. januara. Mi smo za razgovore na ravnopravnoj osnovi ne kao nacionalna manjina nego kao dvije zaraćene strane.
NOVAKOVIĆ: Prokomentiro bi odluku gen. Tuđmana, to je pretnja praznom puškom. U koliko vojno krene na Republiku Srpsku Krajinu čitava teritorija Republike Hrvatske će biti zahvaćena vojnim dejstvima. Što se tiče pregovora želio bi znati da li su to pregovori dvije ravnopravne strane ili pregovori kapitulacije. U mojoj porodici ima nas 4 koji nosimo pušku, prema tome ja sam zainteresiran za mir više nego Butros Gali, ali nećemo prihvatiti da oni od kojih smo pobjegli iz Zagreba dođu za nama.
STAREVIĆ: Pitanje srpsko-hrvatskih odnosa je suštinski problem i početak rata na teritoriji bivše Jugoslavije. Srbi i Hrvati su počeli rat na prostorima Jugoslavije i na toj relaciji treba da se završi na način da se otklone uzroci koji su doveli do rata. Taj uzrok je pitanje statusa srpskog naroda u Hrvatskoj. Rješenje je da predstavnici srpskog i hrvatskog naroda sjednu za sto kao ravnopravni partneri. Citirao bih gos. Baletića,[532] sa posljednjeg sastanka održanog u Topuskom 9.11. – "ovaj rat su započeli Srbi i Hrvati i oni će ga i završiti". Dakle razgovori prije svega direktno između srpske i hrvatske strane.
ĆURKIN: Da li ćete doći na pregovore u Moskvu? Koliko je bilo Hrvata u Krajini prije rata?
MARTINOVIĆ: 11% ali postotak varira od opštine do opštine. Mi smo narod i imamo pravo na samoopredeljenje.
ĆURKIN: Ispada da ste Vi protjerali jedni druge.
BJEGOVIĆ: Mi smo u ovom veku imali tri krvoprolića. Srpski narod nije nikad počinjao rat, možda je to razlog što se mi znamo braniti. Nema šanse da ovi narodi žive zajedno u narednih 10 godina i siguran sam da će se napraviti greška ako se ide sa ovakvim projektnim zadatkom. Jedino Srbi i Hrvati mogu rješiti probleme ako zajedno sjednu, jer tada možemo jedni drugima reći svoje mišljenje.
ĆURKIN: Reći ću Vam ono što sam rekao gos. Hadžiću u Njujorku, a to je da Vi imate u rukama "zlatni ključ" ka rješavanju problema – to je autonomija Krajine u sastavu Hrvatske.
BJEGOVIĆ: Osnovna stvar je ekonomski mandat. Želimo reći da nećemo uspostaviti mir dok ekonomski ne počne djelovati zajednica. Mi smo i dalje spremni razgovarati ali ne pod pečatima Hrvatske.
ĆURKIN: Ja mislim da smo se dogovorili što se toga tiče. Tuđman je spreman da Vam pomogne u ekonomskom planu. Mi ne računamo na strah Srba nego na razumjevanje.
BJEGOVIĆ: Na sastanku sa gos. Valgrenom[533] dogovorili smo se o aktivnostima: da zajedno izradimo liniju razgraničenja i razmotrimo objekte Maslenički most, aerodrome Zemunik i branu Peruča, da vidimo kakav status imaju.
ĆUKIN: To morate pregovarati sa Hrvatskom. Morate poštivati Međunarodnu zajednicu ako želite izaći na tržište.
BJEGOVIĆ: Razmotrite varijantu da taj sastanak možemo održati u Topuskom, puno je bliže i nama i Hrvatima. Molimo Vas da taj sastanak organizirate što prije.

[532] Zvonko.
[533] Lars-Eric Wahlgren.

Ja Vam se zahvaljujem.
Sjednica je završila sa radom u 12.45 časova.

PREDSEDNIK DRŽAVNOG KOMITETA
ZA SARADNJU SA UNPROFOR-om
Đorđe Bjegović

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.

242

1993., svibanj 13.
Drniš

Iz Biltena SJB Drniš za 12/13. svibanj 1993. o izvršenom razbojstvu nad Josipom Kontić iz Drniša

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA OTVORENO --DX –
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI – DRNIŠ
DEPEŠA BROJ 08-01-1/2-28/93. K.D.
DRNIŠ, 13. 05. 1993. GODINE

S U P – A K N I N

B I L T E N
ZA DAN 12/13.05.1993. GOD

KRIVIČNA DJELA

DANA 12.05.1993. GODINE OKO 11.00 ČASOVA KONTIĆ JOSIP IZ DRNIŠA, BRAĆE JERKOVIĆA BR.107., PRIJAVIO JE DEŽURNOJ SLUŽBI DA JE DANA 11.05.1993. GODINE OKO 21.00 ČAS OD STRANE 5-6 NEPOZNATIH MUŠKARACA U ZELENIM MASKIRNIM UNIFORMAMA NAD NJIM IZVRŠENO RAZBOJNIŠTVO, KOJOM PRILIKOM JE OŠTEĆEN ZA PEDESET (50) KILOGRAMA ŠEĆERA, TRI (3) VREĆE BRAŠNA PAKOVANJE PO DVADESETPET (25) KILOGRAMA, JEDNU RUČNU PUMPU ZA PRSKANJE VINOGRADA, NEŠTA ULJA I DRUGIH PREHRAMBENIH ARTIKALA. NA LICE MJESTA IZAŠAO JE OPERATIVNI RADNIK MATIĆ MILAN KOJI JE U VEZI OVOG DJELA PUTEM DEPEŠE BR. 18/93. OBAVJESTIO SUP-A KNIN.

[…]

OPERATIVNI DEŽURNI
KNEŽEVIĆ DUŠAN
KNEŽEVIĆ DANA 13.05.1993. GODINE
U 7.00 PRIMIO: DUKIĆ

Prijepis, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 35.

243

1993., svibanj 14.
Knin

Izvješće Resora državne bezbjednosti upućeno ministru unutarnjih poslova RSK o boravku zamjenika ministra vanjskih poslova Ruske Federacije Vitaliya Churkina u Kninu, njegovom razgovoru s hrvatskim predsjednikom Franjom Tuđmanom u vezi rješenja pitanja statusa Krajine, te normalizaciji odnosa na relaciji Zagreb – Knin

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
RESOR DRŽAVNE BEZBEDNOSTI
Broj, 08/2-110/93
Knin, 14. 5. 1993.

MINISTRU UNUTRAŠNJIH POSLOVA

PREDMET: Vitalij Ćurkin, boravak i razgovor – saznanja

Dana 13.05.1993.g. zamjenik ministra vanjskih poslova Rusije Vitalij Ćurkin je u Kninu razgovarao sa predstavnicima Republike Srpske Krajine. Donosimo vam akcente i poglede Vitalija Ćurkina na mogućnost rješavanja krize na ovim našim prostorima. Ćurkin je iznio kratak sadržaj o razgovoru koji je dan ranije vodio sa predsjednikom Republike Hrvatske Franjom Tuđmanom. Također se pozivao i na razgovor vođen 1.5. o.g. u Atini.

Tuđman je zamolio predstavnika Rusije za pomoć u normalizaciji odnosa u Krajini i normalizaciji Knin-Zagreb. Hrvatska strana nudi normalizaciju sa dva aspekta:

1) Ekonomski, u kome se izražava spremnost za iznalaženje političkih rješenja za isporuke-transport, odnosno uvoz i izvoz robe i materijala preko Hrvatske. Također se nudi normalizacija elektroenergetskog sistema, kao i saobraćajnica.

2) Politički, gdje se nudi definisanje i određivanje političkog statusa Krajine.

Zagreb je spreman Krajini odobriti bilo koju vrstu autonomije u sastavu Hrvatske.

Po V. Ćurkinu ovakvi prijedlozi pružaju rješenja ne samo odnosa u Krajini, nego i na relaciji Srbija – Hrvatska. Iz svega ovoga veliku korist bi izvukla Savezna Republika Jugoslavija, kao i Srbi u Bosni.

Ćurkin je izrazio otvorenu zabrinutost zbog nestrpljivosti koju je Tuđman ispoljio oko rješavanja krize. Nagovijestio je mogućnost vojnog rješenja problema, ukoliko izostanu politička na gore ponuđeni način. Tuđman: “Ova se situacije ne može otezati u nedogled”.

V. Ćurkin je Tuđmanu skrenuo pažnju da bi to bila velika greška, i napomenuo da će Rusija upotrebiti sve svoje međunarodne pozicije i kontakte da spreči takav način rješavanja problema.

Na osnovu razgovora sa zamjenikom komandanta sektora Jug Ćurkin je prokomentarisao: “Ovo je bure baruta koje može eksplodirati svakog trenutka”.

Vitalij Ćurkin je mišljenja da je lako prognozirati, da će se situacija u Krajini pogoršati u sljedećih nekoliko mjeseci.

V. Ćurkin je rukovodstvu RSK ponudio dva puta koji vode rješenju i to:

1) Uspostava normalnih ekonomskih veza u ovom regionu

2) Poduzimanje odlučnih koraka ka prihvatanju autonomije.

Nakon prihvatanja takvih pravila na pregovaračima je da se rješi što bi ta autonomija podrazumjevala.

Novi kopredsjednik Stoltenberg izražava spremnost na direktnom rješavanju pitanja Krajine. Iz tih razloga a sa lord Ovenom putuje u subotu u Moskvu.

Po Vitaliju Ćurkinu Rusija će zauzeti aktivniji stav u rješavanju problema.

Dodao je: "Ne vidim zašto predstavnici Krajine ne bi došli u Moskvu i tamo otvoreno pregovarali sa predstavnicima Hrvatske. Znam za pregovore u Ženevi, ali to je presporo, Moskva će donijeti brže, dinamičnije rješenje. Imam osjećaj da bi Hrvatska prihvatila ovakav sastanak".

Na kraju razgovora Vitalij Ćurkin je pitao:

1) Koliko je Hrvata prije rata živjelo u Krajini
2) Koliko je Srba prije rata živjelo u Hrvatskoj
3) Dali biste pristali da Hrvati u Krajini imaju isti status kao Srbi u Hrvatskoj.

Zaključio je da će rukovodstvo Krajine pogriješiti ako ne prihvati sporazum potpisan u Ženevi. Za rezoluciju 802 je rekao da Savjet bezbjednosti ne može prihvatiti tumačenje Krajine, ali da može nametnuti Krajini svoje tumačenje te Rezolucije.

Rukovodilac Resora:
Slobodan Pecikozić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 4.

244

1993., svibanj 18.
Petrinja

Izvješće Informativne agencije RSK "ISKRA" o pregovorima u Topuskom između predstavnika Vlade RH i predstavnika pobunjenih Srba, uz nazočnost zamjenika ministra vanjskih poslova Ruske Federacije Vitaliya Churkina i voditelja civilnih poslova UNPROFOR-a Cedrica Thornberryja

---

INFORMATIVNA AGENCIJA REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE ISKRA

"ISKRA" INFORMATION AGENCY OF THE REPUBLIC OF SERBIAN KRAYINA

Knin, Kralja Petra i Oslobodioca 30

Direktor: tel/faks: 078/719-075
tel: 0780/62-455 lok. 2211

Redakcija: tel/fax: 0780/60-501
tel: 0780/62-344

TOPUSKO: PREGOVORI DELEGACIJA RSK I RH

Petrinja, 18.05.1993. ISKRA – Tačno u podne danas u Topuskom počeo sastanak delegacija Republike Srpske Krajine i Republike Hrvatske. Do sastanka je došlo na predlog Vitalija Ćurkina, a pored njega i dviju pregovaračkih delegacija, prisustvovao je i Sedrik Tornberi, šef civilnih poslova UNPROFOR-a.

Sastanak je održan iza zatvorenih vrata, a u delegaciji Republike Srpske Krajine su bili Boro Martinović i Mladen Kalapać. Sa hrvatske strane u delegaciji su bili Josip Boljkovac, Slavko Degoricija, Joško Marić[534] i eksperti koji su pregovarali o drugoj tački dnevnog reda.

---

[534] Pogrešno napisano. Radi se o Jošku Moriću.

Već na samom početku pokazalo se sporno da delegacija Republike Srpske Krajine nije na vrijeme dobila dokument iz Ženeve, predviđen za današnji sastanak, dok je to hrvatska delegacija dobila juče u 10 časova prije podne. Na pitanje novinara gospodinu Degoriciji, znade li gdje se danas nalazi, on je odgovorio da je u Hrvatskoj. Ovoj tendencioznoj izjavi gospodina Degoricije ne treba komentar, dovoljno ga je samo podsjetiti kad je to bio zadnji put u Topuskom i reći da ni danas ne bi bio u njemu da nije ovih pregovora.

Pored novinara Republike Srpske Krajine i Republike Srpske, u Topuskom su i ekipe stranih sredstava informisanja, dok su novinari Hrvatske ostali u Hrvatskoj, na aerodromu Pleso u Zagrebu.

(Lj.L.B.) (kraj)

M.P.[535]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., "Iskra", kut. 1.

245

1993., svibanj 18.
Knin

Prijedlog Okružnog zatvora Knin o radnjama potrebnim za ponovno stavljanje u funkciju KPD-a Stara Gradiška

---

OKRUŽNI ZATVOR KNIN
Knin, 18. 05. 1993. god.

MINISTARSTVO ZA PRAVOSUĐE I UPRAVU
n/r gospodina ministra Kužet

Predlog hitnih mjera za stavljanje KPD Stara Gradiška u funkciju.

U ime Državne komisije za popis imovine bivšeg Sekretarijata za pravosuđe i upravu SRH u KPD Stara Gradiška utvrđeno je sledeće stanje.

Obilaskom objekata i cjelokupne imovine KPD Stara Gradiška, utvrđeno je da bez obzira na uništenu i otuđenu imovinu postoje uvjeti za donošenje odluke o osnivanju zatvorenog KPD u Staroj Gradiškoj. Utvrđeno je da je pokretna imovina iz upravnog djela KPD-a, restorana i osuđeničke nastambe uglavnom otuđena. Metalni i drvni pogon su djelomično pokradeni a većim djelom su u funkciji. Također je utvrđeno da postoje oštećenja pojedinih objekata, a oštećena su uglavnom sanitarije, vodovodne i električne instalacije, polupana stakla i brave na vratima. Imajući u vidu ovakva oštećenja, procjena je da se KPD u Staroj Gradišci može staviti u funkciju u kratkom vremenu.

S obzirom na prostorni kapacitet KPD Stara Gradiška, moguće je vršiti unutrašnju klasifikaciju osuđenih osoba prema spolu, starosti i kriminološkim svojstvima. Iz tog razloga proizlazi da je moguće u KPD Stara Gradiška da izdržavaju kaznu zatvora muškarci i žene. Imajući u vidu stupanj osiguranja KPD-a i smještajni kapacitet moguće je pri njemu imati otvoreno i poluotvoreno odelenje.

Ocjenivši stanje u bivšem KPD Stara Gradiška predlažem poduzimanje slijedećih hitnih mjera.

---

[535] Prijemni pečat: [Nečitko] Knin, broj: 1053, 8. 5. 1993.

– da se sva pokretna i nepokretna imovina bivšeg KPD Stara Gradiška stavi pod kontrolu ministarstva za pravosuđe.
– da se odmah po donošenju odluke o osnivanju zatvorenog KPD u Staroj Gradišci primi potreban broj radnika straže koji bi obezbeđivali imovinu KPD-ea.
– da se postavi rukovodilac službe obezbeđenja.
– da se primi u radni odnos stručno lice koje će voditi poslove adaptacije KPD-ea.
– da se adaptacija KPD-ea vrši u etapama.
– u prvoj etapi treba izvršiti adaptaciju šest ili najviše osam prostorija za smještaj osuđenih osoba.
– da se adaptacija vrši sa osuđeničkom radnom snagom.
– da se preko Opštinskih sudova, nakon donošenja odluke o osnivanju KPD odmah uputi što veći broj osuđenih osoba na izdržavanje kazne zatvora kako bi se mogli koristit za izvođenje radova adaptacije.
– isto tako za potrebe izvođenja stručnih radova uputiti određeni broj nepravomoćno osuđenih osoba iz Okružnih zatvora.
– određene opreme u koliko bude potrebno izuzeti iz Okružnih zatvora u kojima to ima i ustupiti u KPD-eu.
– napraviti plan i program izvođenja prioritetnih radova kako bi se zaštitili pojedini objekti prije nastupanja zimskog perioda kako ne bi došlo i do većih oštećenja.
– prema procjeni za prvu etapu adaptacije KPD-ea gdje bi se moglo smjestiti oko 200 osuđenih osoba potrebno je 15 000 DM.

Upravnik zatvora:
Nikola Ljubojević [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 133-003.

246

1993., svibanj 19.
Knin
Izvješće Crvenog križa RSK o broju prognanih i "ilegalno" iseljenih Hrvata s područja Promine

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
CRVENI KRST REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
Knin, 19. 05. 1993. god.

IZVJEŠTAJ

Dana 18.05.1993. godine u redovnoj kontroli Crvenog krsta Drniša od sekretara Kričke Miloše saznali smo da su ilegalno[536] sa područja Promine odselili po mjesnim zajednicama slijedeći ljudi:

[536] O progonu, pljačkanju i ubojstvu Hrvata u drniškom kraju vidi: Dok. br. 73, 98, 122, 124, 128, 135, 141, 189, 195, 196, 200, 226, 242 i 322.

OTIŠLI IZ MATASA	ČLANOVI
Barišić Ivan	1
Tarabarić Stanko	2
Maglica Marija	1
Jurić Ante	2
Barišić Dušanka	1
Barišić Danica	1
UKUPNO	8

OTIŠLI IZ LUKARA	ČLANOVI
Ćulina Marija	1
UKUPNO	1

OTIŠLI IZ ZELIĆA	ČLANOVI
Grgurević Ante	6
Zelić Milka	2
Zelić Stipan	2
UKUPNO	10

OTIŠLI IZ MARASOVINE	ČLANOVI
Čavlina Nikola	2
Čavlina Marija	1
Čavlina Nikola	2
Jurić Ante	2
UKUPNO	7

OTIŠLI IZ LJUBOTIĆA	ČLANOVI
Parać Ivan	2
Kević Marija	1
Markić Maša	1
Markić Kaja	1
Jurić Anka	1
Jurić Marija	1
Kević Jeka	1
Kasap Ika	1
Jurić Stipe	1
Jurić Paško	1
UKUPNO	11
UKUPNO SVIH	37

Prijepis, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 053-002.

247

1993., svibanj 20.
Knin
Izvješće Uprave javne bezbjednosti o kriminalu na području RSK tijekom travnja 1993. godine

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
Knin, 20. 05. 1993. godine

PREDMET: Izvještaj o kretanju kriminala za april 1993. g.–

I tokom aprila političko bezbedonosno stanje na teritoriju Republike Srpske Krajine karakterizira, u jednom dijelu, ratno stanje, a na drugom, stanje neposredne ratne opasnosti. I u takvim uslovima, OUP su pored odbrambenih zadataka obavljali svoje redovne poslove i preduzimali operativno-preventivne mjere, u cilju sprečavanja vršenja krivičnih djela, te otkrivanju počinilaca krivičnih djela, kao i zaštiti javnog reda i mira.
Tokom aprila, OUP su evidentirali i obradili ukupno 501 krivično djelo. Od tog broja krivičnih djela na opšti kriminal otpada 436 ili 87%, na DEK 49 krivičnih djela ili 9%, te na krivična djela iz oblasti bezbednosti saobraćaja 13 ili 2,5%.
Što se tiče broja krivičnih djela po regijama, i dalje najviše krivičnih djela je evidentirano na području SUP Vukovar 147, Knin 128, a najmanje u Okučanima 14.

<u>OPŠTI KRIMINAL</u>
Iz oblasti opšteg kriminala, evidentirano je i obrađeno 436 krivičnih djela, od čega su najbrojnija djela iz oblasti imovinskih delikata 352 ili 80%.
Na krivne delikte otpada 30 krivičnih djela ili 8% te na ostala krivična djela iz oblasti opšteg kriminala 54 krivična djela ili 12%.
Od krivičnih djela imovinskog kriminala, najveći broj otpada na teške krađe 276 ili 80%, ili 55% od ukupnog broja evidentiranih krivičnih djela. Ovako stanje se može ocjeniti kao opšte, mada se može nazirati i mogućnost organiziranog vršenja teških krađa, posebno na području Vukovara, gdje je evidentirano 100 teških krađa ili 70% od ukupno evidentiranih 147 krivičnih djela. Zabrinjavajuće je i to što je u toku aprila evidentirano i 15 krivičnih djela razbojništva, u Vukovaru 8 i u Vojniću 5, što ukazuje na ozbiljnost i drskost izvršilaca krivičnih djela.

<u>KRVNI DELIKTI</u>
Na oblasti krvnih delikata, evidentirano je 30 krivičnih djela, od čega 15 ubistava (Glina 6, Vukovar 3, Vojnić i B. Manastir po 2 i u Kninu i Korenici po 1 krivično djelo ubistva).
Bez obzira na opšte stanje, ovaj broj ubistava je zabrinjavajući. Uzrok ovakvog stanja je u činjenici da je velik broj ljudi naoružan, netolerancija, psihička napetost i dr. ali i nedovoljna generalna prevencija u vidu efikasnog sankcioniranja počinilaca ovih krivičnih djela.

<u>OSTALA KRIVIČNA DJELA OPŠTEG KRIMINALA</u>
Na ostalo krivična djela opšteg kriminala otpada 54 krivična djela. U ovoj grupaciji, pažnju više od ostalih, zaslužuje krivično djelo Izazivanje opšte opasnosti, kojih je evidentirano 34, i to Knin: 9, Vukovar 8, Glina i B. Manastir po 5, Vojnić 4, Korenica 2 i Okučani 1 krivično djelo. Krivična djela karakteriziraju sva obilježja i uzroci kao i kod krvnih delikata.

DRUŠTVENO-EKONOMSKI KRIMINAL

Iz ove oblasti je evidentirano 49 krivičnih djela, i to u Vojniću 17, Glini 15, Kninu i B. Manastiru po 6, dok u Okučanima i Korenici nije evidentirano ni jedno krivično djelo.
Najčešće krivično djelo je nedozvoljena trgovina (34). Stanje u ovoj oblasti je vjerovatno znatno ozbiljnije i "tamna brojka" je vjerovatno velika. Za takvo stanje, OUP su samo djelomično odgovorni /nedovoljan broj stručnih radnika/. U ovoj oblasti se znatnije osjeća nedostatak propisa koji bi ovu problematiku bolje regulisali.
Saradnja OUP-a sa financijskom policijom, inspekcijskim službama, carinom, pravosudnim organima i Organima bezbednosti SV RSK mora biti obostrana i ustaljena praksa.

BEZBEDNOST JAVNOG SAOBRAĆAJA

Na teritoriju RSK, u toku aprila 1993. godine, evidentirano je 47 saobraćajnih nezgoda, u kojim su smrtno stradala 4 lica, dok je 17 lica povređeno a u 19 nezgoda je nastupila veća mat. šteta. Iz ove oblasti, OUP su podnijeli 13 krivičnih i 83 prekršajne prijave. Imajući u vidu opšte stanje na terenu, može se konstatovati da je stanje bezbednosti u javnom saobraćaju zadovoljavajuće.

OPERATIVNO-PREVENTIVNA DJELATNOST

Od ukupno evidentiranih krivičnih djela (501), u momentu izvršenja počinioci su bili poznati u 142 slučaja, ili 28%, a ostali nepoznati u 359 slučaja ili 72%.
Aktivnostima OUP naknadno su otkriveni i obrađeni počinioci u 133 slučaja ili 38%, a ostalo nerješeno 228 krivičnih djela ili 62%.
Postotak otkrivenosti počinilaca krivičnih djela je dosta neujednačen i kreće se od 19% u SUP-a Vukovar do 86% u SUP-a Korenica.
U pogledu ukupnih rezultata, a imajući u vidu političko-bezbednosno stanje na terenu, s postignutim rezultatima se može biti zadovoljno, mada u nekim SUP-a postignuti rezultati nisu zadovoljavajući, niti za to ima objektivnih razloga.

JAVNI RED I MIR

Tokom aprila 1993. godine, na području RSK, OUP su podnijeli 160 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka protiv 168 lica. Najčešći prekršaji su narušavanje javnog reda i mira svađom i vikom na javnom mjestu (54), neovlaštenim pucanjem iz vatrenog oružja (41), tuča na javnom mjestu (18) i rad duži od dozvoljenog (17).

Broj evidentiranih prekršaja po regijama je različit i kreće se od 63, na području SUP-a Knin, 34 SUP Korenica, 23 SUP Glina, 21 SUP Vojnić, 12 SUP Vukovar, 7 SUP Beli Manastir i "0" na području SUP-a Okučani.
Narušavanje javnog reda i mira u većem obimu nije bilo. Ocjenjeno je da je stanje javnog reda i mira zadovoljavajuće.

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 13.

248

1993., svibanj 20.
Knin
Zapisnik s 47. sjednice Vlade RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A

Z A P I S N I K
sa 47. redovne sjednice Vlade Republike Srpske

Krajine, održane u Kninu dana 20.05.1993. god.
Spisak prisutnih na sjednici Vlade nalazi se u prilogu ovog zapisnika i čini njegov sastavni dio. Odsutni: Mitar Brnović, Milan Tankosić i Milan Knežević.
Sjednica je počela sa radom u 10.15 časova.
Sjednici presjedava predsednik Vlade gos. Đorđe Bjegović.
Za sjednicu je predložen slijedeći

D N E V N I R E D:

1. Izvještaj sa sastanka:
   1.1. Delegacije RSK sa sastanka u Topuskom 18.05.1993. god.
   1.2. Komisije za humanitarna pitanja sa sastanka iz Otočca 18.05.1993. g.
2. Informacija Ministarstva za inostrane poslove o međunarodnom položaju RSK.
3. Informacija o izbjeglicama na području RSK.
4. Ministarstvo za financije RSK:
   4.1. Razrješenje i imenovanja,
   4.2. Donošenje Odluka o odobravanju sredstava opštinama za pokriće materijalnih troškova škola za osnovne i srednje obrazovanje na području RSK.
   4.3. Donošenje Odluke o odobravanju sredstava Oblasnom vijeću Zapadne Slavonije.
   4.4. Donošenje Odluke o odobravanju sredstava Izvršnom savjetu Grubišnom Polju.
   4.5. Donošenje Odluke o odobravanju sredstava Donji Lapac.
5. Ministarstvo trgovine i turizma:
   5.1. Donošenje Uredbe o obavezi obavještavanja o promjeni cijena.
   5.2. Donošenje Uredbe o davanju saglasnosti na cijene određenih proizvoda i usluga.
   5.3. Donošenje Uredbe o određivanju radnog vremena ugostiteljskih radnji.
   5.4. Donošenje Odluke o davanju ovlaštenja Ministarstvu za trgovinu i turizam za pregovore sa Vladom Mađarske oko otvaranja graničnog prelaza Kneževo.
   5.5. Davanje saglasnosti na cijene.
   5.6. Imenovanje člana Upravnog odbora u JP "NIK" Mirkovci.
   5.7. Donošenje Odluke o proglašenju državnog preduzeća banjsko lječilište "Toplice" Topusko.
   5.8. Donošenje Odluke o proglašenju državnog preduzeća "Plitvice" Plitvička Jezera.
6. Ministarstvo za ekonomske odnose, privredni razvoj i industriju:
   6.1. Razmatranje i usvajanje Terminskog plana aktivnosti na provođenju transformacije svojine.
   6.2. Donošenje Odluke o osnivanju interesorske grupe za oživljavanje industrijske proizvodnje.

6.3. Donošenje Odluke o Programu aktivnosti za oživljavanje industrijske proizvodnje.
6.4. Donošenje Odluke o donošenju Metodologije za izradu i ocjenu efikasnosti investicionih programa.

7. Ministarstvo za zdravlje:
7.1. Donošenje Odluke o davanju saglasnosti na Odluku o promjeni naziva Zavoda za zaštitu zdravlja Knin.
7.2. Donošenje Odluke o davanju saglasnosti na Statut Republičkog Zavoda za zaštitu zdravlja Knin.
7.3. Donošenje Rješenja o razrješenju direktora Republičkog zavoda za zaštitu Knin.
7.4. Donošenje Rješenja o imenovanju direktora Republičkog zavoda za zaštitu Knin.
7.5. Donošenje Odluke o dopuni Odluke o planu mreže zdravstvenih ustanova.
7.6. Donošenje Odluke o izmjeni Odluke o osnivanju Zdravstvenog centra Glina.

8. Republičko javno pravobranilaštvo:
8.1. Izvještaj o radu.
8.2. Program rada za 1993. godinu.
8.3. Informacija o isplati naknade štete porodicama poginulih i ranjenicima.

9. Srpska oblast Zapadne Slavonije.
9.1. Razrješenja članova Izvršnog savjeta i opštine Grubišno Polje.
9.2. Imenovanje članova Izvršnog savjeta Grubišno Polje.

10. Donošenje Odluke o nabavci opreme za potrebe Sekretarijata Vlade RSK,
i nadopunjen sa:
4.6. Upućivanje kontrole u JP "NIK".
5.9. Odluka o demobilizaciji carinika.
5.10. Informacija o "Jugopetrol-Nenedić".
5.11. Odluka o prodaji zaliha sirove kafe iz Republičkih robnih rezervi.
5.12. Zahtjev za naknadu štete hotelu "Kamen" iz Benkovca.
5.13. Zahtjev MUP-a za dodjelu 50 kg brašna svakom radniku.
5.14. SUFINANCIRANJE PUTA KROZ KORIDOR
7.7. Zahtjev za dodatnim financijskim sredstvima u iznosu od 50 milijardi dinara.
Nakon ove dopune dnevni red je jednoglasno usvojen.

AD-1.

1.1.

Izvještaj je podnio član delegacije Dušan Starević, koji je upoznao prisutne o čemu se razgovaralo i što je zaključeno sa sastanka u Topuskom. Najveća polemika je vođena oko termina "lokalni Srbi", kako se oslovljavala naša delegacija, što je nakon duge rasprave i nekoliko pauza ispravljeno i dogovoreno da se ubuduće koristi termin "strane u sukobu". Također je usvojena preporuka da najviši vojni predstavnici RSK potpišu Sporazum o prekidu vatre 2.05.'93.god. koji je stupio na snagu u 12.00 časova. Naša delegacija nikakav dokumenat nije potpisala niti je za [to] imala mandat. Dogovoreno je da se idući sastanak održi 26. maja '93 u 10.00 časova u Komandi UNPROFOR-a na aerodromu u Zagrebu.[537]

[537] O pregovorima u Topuskom vidi: Slavko Degoricija, *Nije bilo uzalud*, Zagreb 2008., str. 177-191.

U raspravi nakon izlaganja g. Starevića učestvovali su dir. državne agencije Iskra Zdravko Janković, potpredsednik Vlade gos. Branko Lubovac i ministri Slobodan Jarčević i Radomir Kužet. Nakon rasprave donesen je slijedeći

Z A K L J U Č A K:

Na idućoj sjednici kad se bude raspravljalo o Platformi za razgovore sa predstavnicima Republike Hrvatske obavezno bi trebali biti prisutni Predsednik Skupštine i Predsednik Republike.

1.2.

Izvještaj je podnio predsednik Komisije Savo Štrbac koji je upoznao prisutne sa dosadašnjim tokom pregovora i zaključcima sastanka u Otočcu, te zatražio podršku Vlade za napore koje ulaže naša delegacija. Nakon kratke rasprave donesen je slijedeći

Z A K L J U Č A K:

Vlada daje punu podršku ovakvom načinu rada koji je već dao određene rezultate.

AD-2.

Izvještaj je podnio ministar inostranih poslova gos. Slobodan Jarčević. (Prilog 1).[538]

Nakon rasprave u kojoj su učestvovali Dušan Starević i ministar Arbutina[539] donesen je slijedeći

Z A K L J U Č A K:

Za sutrašnji nastavak sjednice pripremiti pismo Udruženju Srba iz RSK i RH u Srbiji, čiji predsjednik prof. Mihajlo Vučinić planira susret s gospodinom Arensom[540] 24.05.'93. u Beogradu i hrvatskom delegacijom u Ženevi i izraziti naše negodovanje tim susretima.

AD-3.

Informaciju o izbjeglicama na području RSK podnio je gos. Trbulin.[541] Nakon kratke rasprave prihvaćena je informacija načelnika RŠ CZ (prilog 2).

AD-4.

Ministar financija gos. Vojin Peurača predložio je nekoliko rezrješenja i jedno imenovanje koji su jednoglasno usvojeni i to kako slijedi:

1. VOJNOVIĆ BOGDAN iz Vukovara, razrešio se dužnosti savjetnika u Ministarstvu financija (prilog 3).
2. VASO ŽIGIĆ iz Belog Manastira, razrešio se dužnosti pomoćnika ministra u Ministarstvu financija (prilog 4).
3. BRANKO ŠKORIĆ iz Benkovca razrešio se dužnosti pomoćnika ministra za Budžet u Ministarstvu financija (prilog 5).
4. STOJAN DELIĆ iz Beograda, razrešio se dužnosti savjetnika u ministarstvu financija (prilog 6).
5. STEVAN BEZBRADICA iz Knina, razrešio se dužnosti pomoćnika Ministra u resoru za privredno-financijski sistem u Ministarstvu financija (prilog 7).
6. STEVAN BEZBRADICA iz Knina imenuje se za pomoćnika ministra u Resoru za Budžet Ministarstva financija (prilog 8).

538 Prilozi navedeni uz zapisnik nisu pronađeni uz izvornik.
539 Nebojša.
540 Geert Ahrens.
541 Milan.

4.2.

Nakon kratkog obrazloženja Ministra Peurače donešena je

O D L U K A

o odobravanju sredstava opštinama za pokriće materijalnih troškova škola za osnovno i srednje obrazovanje na području RSK (prilog 9).

4.3.

Nakon kratkog obrazloženja Ministra Peurače donešena je

O D L U K A

o odobravanju sredstava Oblasnom vijeću Zapadne Slavonije (prilog 10).

4.4.

Nakon kratkog obrazloženja Ministra Peurače donešena je

O D L U K A

o odobravanju sredstava Izvršnom savjetu Grubišno Polje. (prilog 11).

4.5.

Nakon obrazloženja Ministra Peurače donesena je slijedeća

O D L UK A

O odobravanju sredstava opštini Donji Lapac (prilog 12).

4.6.

Budući da iz "NIK-a" nema ni dinara poreza u Budžetu za ovu godinu, a pošto je to Javno preduzeće trebalo bi po riječima ministra Vojina Peurače uputiti financijsku kontrolu u čiji sastav bi ušli predstavnici Uprave prihoda, tržišne inspekcije, SDK i MUP-a a na čelu te Komisije nalazio bi se Mirko Martinović koji će izabrati ostale članove.
Nakon ovakvog obrazloženja Ministra Peurače donešena je uslovna

O D L U K A

o upućivanju financijske kontrole u JP "NIK", a konačna Odluka će se donijeti kad se budu znala imena članova Komisije koje će predložiti Mirko Martinović.

AD-5.

5.1. – 5.2.

Nakon kraće rasprave na prijedlog ministra trgovine i turizma gos. Đorđa Lazića između dvije ponuđene Uredbe usvojena je

U R E D B A

o obavezi obavještavanja promjena cijena određenih proizvoda i usluga koja se u ovom trenutku smatra jednostavnijim i boljim rješenjem od Uredbe pod tačkom 5.2. (prilog 13).

5.3.

Na prijedlog ministra trgovine i turizma gos. Đorđa Lazića donešena je

U R E D B A

o utvrđivanju radnog vremena ugostiteljskih radnji (prilog 14).

5.4.

Na prijedlog ministra trgovine i turizma gos. Đorđa Lazića da se donese Odluka o davanju ovlaštenja Ministarstvu trgovine i turizma za otpočinjanje pregovora sa Vladom Mađarske oko otvaranja graničnog prelaza Kneževo donesen je slijedeći

Z A K L J U Č A K:

Prihvata se kao inicijativa prijedlog Ministarstva trgovine i turizma s tim da će u konkretnom slučaju sarađivati sa Ministarstvom inostranih poslova.

5.5.

"Agroprerada" Knin, "Lika" mlin Gračac, "Banijakop" Kostajnica, "Privreda" Petrinja, "Autoprevoz" Korenica, ŽTP Knin i JP "NIK" Mirkovci obratili su se Vladi sa zahtjevom na davanje saglasnosti na povećanje cijena proizvoda i usluga (prilog 15).

Nakon što je Ministar Lazić upoznao prisutne sa zahtjevom jednoglasno je donesena

O D L U K A

o davanju saglasnosti na cijene, koja stupa na snagu od ponedjeljka 24. maja '93. godine.

5.6.

Odgođeno za sutrašnji nastavak zasjedanja Vlade kada će se imenovati kompletan Upravni odbor.

5.7.

Na prijedlog Ministra trgovine i turizma gos. Đorđa Lazića jednoglasno je usvojena

O D L U K A

o proglašenju državnog preduzeća Bansko lječilište "Toplice" Topusko (prilog 16).

5.8.

Na prijedlog Ministra trgovine i turizma gos. Đorđa Lazića jednoglasno je donesena

O D L U K A

o proglašenju državnog preduzeća "PLITVICE" Plitvička jezera (prilog 17).

5.9.

Skinuto je s dnevnog reda pitanje demobilizacije carinika, a prihvaća se i donosi

O D L U K A

kojom se neće vršiti prinudna naplata carine i drugih carinskih dadžbina i kamata kako stoji u prilogu 18.

5.10.

Ministar trgovine i turizma gos. Đorđe Lazić podnio je informaciju o pumpnoj stanici "Jugopetrol-Nenadić" (prilog 19), te je nakon kraće rasprave donesen slijedeći

Z A K L J U Č A K:

Potpredsednik Branko Lubovac će za jednu od narednih sjednica predložiti komisiju za pregled poslovanja pumpe.

5.11.

Na prijedlog Ministra trgovine i turizma gos. Đorđa Lazića jednoglasno je usvojena

O D L U K A

o prodaji zaliha sirove kafe iz Republičkih robnih rezervi (prilog 20).

5.12.

U vezi zahtjeva za naknadu štete hotela "Kamen" Benkovac (prilog 21) nakon kraće rasprave donesen je

Z A K L J U Č A K

Sutra poslije sjednice Vlade predsednik Bjegović razgovarat će sa direktorom hotela "Kamen" Benkovac i pokušati iznaći rješenje.

5.13.

Zbog malih količina brašna u zalihi i činjenice da veliki dio stanovništva u socijalnim poteškoćama, a ne samo radnici MUP-a jednoglasno je odbijen zahtjev MUP-a za dodjelu 50 kg brašna svakom radniku (prilog 22).

5.14.

Ministar saobraćaja i veze gos. Miomir Crnogorac upoznao je članove Vlade s molbom Ministarstva za saobraćaj i veze Republike Srpske da učestvujemo u sufinanciranju izgradnje puta kroz koridor na dionici dugoj 100 km između Modriče i Bijeljine. Od nas se traži da riješimo problem naftnih derivata. Nakon kraće rasprave na prijedlog predsednika Bjegovića donesen je slijedeći

Z A K L J U Č A K:

Napisati pismo Ministarstvu za saobraćaj i veze Republike Srpske u kojem ih obavještavamo o našoj spremnosti da isporučimo kao prvu pomoć trenutno potrebnu količinu nafte od 200 t, koju ćemo preraditi u rafineriji Pančevo, budući da imamo saglasnost Republike Srbije za preradu 10.000 t sirove nafte.

AD-6.

Na prijedlog Ministra za ekonomske odnose, privredni razvoj i industriju gos. Arbutine usvojeno je slijedeće:

6.1.

Terminski plan aktivnosti na provođenju transformacije svojine (prilog 23).

6.2.

O D L U K A

o osnivanju interresorske grupe za oživljavanje industrijske proizvodnje (prilog 24).

6.3.

O D L U K A

o program aktivnosti za oživljavanje industrijske proizvodnje (prilog 25).

6.4.

O D L U K A

o donošenju Metodologije za izradu i ocjenu efikasnosti investicionih programa (prilog 26).

AD-7.

Na prijedlog Ministra za zdravlje gos. Spire Kostića usvojeno je slijedeće:

7.1.

O D L U K A

o davanju saglasnosti na Odluku o promjeni naziva Zavoda za zaštitu zdravlja Knin (prilog 27).

7.2.

O D L U K A

o davanju saglasnosti na Statut Republičkog Zavoda za zaštitu zdravlja Knin (prilog 28).

7.3.

R J E Š E N J E

o razrješenju direktora Republičkog zavoda za zaštitu Knin (prilog 29).

7.4.
R J E Š E N J E
o imenovanju direktora Republičkog zavoda za zaštitu Knin (prilog 30).

7.5.
O D L U K A
o dopuni Odluke o planu mreže zdravstvenih ustanova (prilog 31).

7.6.
O D L U K A
o izmjeni Odluke o osnivanju Zdravstvenog centra Glina (prilog 32).

7.7.
na zahtjev Ministra za zdravlje gos. Kostića i dobijenog mišljenja Ministra financija Vojina Peurače donešena je
O D L U K A
o dodjeli dodatnih financijskih sredstava u visini od 50 milijardi dinara (prilog 33 i 34).

AD-8.
Republički javni pravobranilac Radovan Majski upoznao je članove Vlade sa dosadašnjim radom i problemima s kojima se susreće Republičko javno pravobranilaštvo, naročito s problemom nedostatka financijskih sredstava za isplate naknade šteta porodicama poginulih i ranjenih. Nakon kraće diskusije usvojeno je slijedeće:

8.1.
Izvještaj o radu Republičkog javnog pravobranilaštva za period od 15.10.'92. do 15.04.'93. godine (prilog 35).

8.2.
Program rada Republičkog javnog pravobranilaštva za 1993. godinu (prilog 36).

8.3.
Nakon podnesene informacije o isplati naknade štete porodicama poginulih i ranjenicima (prilog 37), te nakon konsultacija sa Ministrom financija Vojinom Peuračom donesen je
Z A K L J U Č A K:
Republičko javno pravobranilaštvo u što kraćem roku dužno je dostaviti Ministarstvu financija spisak nerješenih zahtjeva za naknadu štete porodicama poginulih i ranjenicima po opštinama koje će po primitku izvršiti isplatu svakoj porodici poginulog u dinarskoj protuvrijednosti 100 DM na dan isplate, a ranjenicima ovisno o utvrđenom stepenu invalidnosti. Ovaj iznos ne predstavlja naknadu štete već samo jednokratnu novčanu pomoć dok se trajno ne riješi ovaj problem.

AD-9.
Odlaže se za 7 dana zbog provjere.

AD-10.
Nakon kratkog izlaganja Sekretara Vlade gos. Save Štrbca donešena je slijedeća
O D L U K A
o nabavci opreme za potrebe Sekretarijata Vlade RSK (prilog 38).
Nakon ovog iscrpljen je dnevni red i sjednica završava sa radom u 16.00 časova.

Nastavak 47. sjednice Vlade RSK održane 21.05.'93. godine u 9.50 časova.
Spisak prisutnih na sjednici Vlade nalazi se u prilogu ovog zapisnika i čini njegov sastavni dio. Sjednicom presjedava predsednik Vlade gos. Đorđe Bjegović.
Za sjednicu je predložen slijedeći

D N E V N I R E D:

1. Ministarstvo za pravosuđe i upravu RSK:
   11.1. Izvještaj državne komisije za popis imovine bivšeg Sekretarijata za pravosuđe i upravu Republike Hrvatske.
   11.2. Donošenje Odluke sa kojom se cjelokupna imovina (pokretna i nepokretna) bivšeg Sekretarijata za pravosuđe i upravu RH u Staroj Gradišci, prema popisu državne komisije, koji je sastavni dio odluke, prenosi u trajno vlasništvo Sekretarijata za pravosuđe i upravu RSK.
   11.3. Donošenje Odluke o osnivanju KP Doma Stara Gradiška.
   11.4. Donošenje Odluke o prihvatanju Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva za pravosuđe i upravu.
   11.5. Odluka o osiguranju sredstava za prvu fazu adaptacije KP Doma Stara Gradiška u iznosu od protuvrijednosti 5.000.-DM.
   11.6. Odluka o osiguranju sredstava za adaptaciju prostora Opštinskog javnog tužilaštva i Opštinskog suda Okučani u iznosu od 15.000 DM.
   11.7. Razrješenja i imenovanja.
12. Razmatranje izvještaja sa sastanka sa rukovodstvom "NIK-a".
13. Imenovanje interresorske grupe za problematiku Narodne banke, Carina, poreza doprinosa i platnog prometa.
14. Provođenje Uredbe o davanju na privremeno korišćenje i čuvanje objekata stambenog, poslovnog i drugog prostora.
15. Donošenje Odluke o iskopavanju posmrtnih ostataka na području bivšeg logora Jasenovac.
16. Donošenje Odluke o zahtjevima predsednika opština Benkovac i Obrovac za odlazak na teren članova Vlade.
17. Priprema Platforme za razgovore sa predstavnicima Republike Hrvatske,
i nadopunjen sa:
12. postaje 12.1. i dodaje se
12.2. Rješenje o imenovanju predsednika i članova Upravnog odbora JP za istraživanje, proizvodnju, preradu i promet nafte i prirodnog gasa.
18. Donošenje Odluke o isplati deviznih sredstava na ime službenog putovanja Predsednika Republike u Ženevu.
19. Neprihvatanje člana Upravnog odbora "Gavrilovića" Arbutina Nebojše.
20. MUP.
   20.1. Motorna vozila – ratni plijen.
   20.2. Uputstvo registracije vozila.

Prije prelaska na dnevni red predviđen za danas shodno zaključku sa jučerašnje sjednice Ministar inostranih poslova Slobodan Jarčević pročitao je pismo upućeno Udruženju Srba iz RSK i RH u Srbiju (prilog 39).
Nakon kraće diskusije pismo je jednoglasno prihvaćeno i donesen je slijedeći

Z A K L J U Č A K:

Sadržaj pisma objaviti odmah u sredstvima javnog informisanja. Potom se prešlo na dnevni red utvrđen za današnju sjednicu.

AD-11.
Nakon izlaganja Ministra za pravosuđe i upravu gos. Radomira Kužeta usvojeno je slijedeće:

11.1.

Izvještaj državne komisije za popis imovine bivšeg Sekretarijata za pravosuđe i upravu SR Hrvatske (prilog 40).

11.2.

O D L U K A

kojom se cjelokupna imovina (pokretna i nepokretna) bivšeg Sekretarijata za pravosuđe i upravu SRH u Staroj Gradišci, prenosi u trajno vlasništvo Ministarstva za pravosuđe i upravu (prilog 41).

11.3.

o osnivanju KP Doma Stara Gradiška (prilog 42).

11.4.

O D L U K A

o prihvatanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva za pravosuđe i upravu (prilog 43).

11.5.

O D L U K A

o osiguranju sredstava za pravu fazu adaptacije KP Doma Stara Gradiška u iznosu od protuvrijednosti 5.000 DM (prilog 44).

11.6.

Nakon što je Ministar za pravosuđe i upravu predočio ponuđeni predračun građevinsko-zanatskih radova za adaptaciju prostora Opštinskog javnog tužilaštva i Opštinskog suda Okučani ponuđen od strane preduzeća "P&P" Okučani (prilog 45) donesen je slijedeći

Z A K L J U Č A K

Za iduću sjednicu zadužuje se Ministarstvo za urbanizam i građevinarstvo da snimi objekt i izvrši specifikaciju troškova nakon čega će se donijeti Odluka.

11.7.

Na prijedlog Ministra pravosuđa i uprave gos. Radomira Kužeta donosene su slijedeće Odluke o razrješenju i imenovanju.

O D L U K A

o razrješenju pomoćnika ministra za Resor uprave Stevović Vasilija (prilog 46).

O D L U K A

o razrješenju pomoćnika ministra za Resor pravosuđa Dragojević Milivoja (prilog 47).

O D L U K A

o razrješenju Sekretara Ministarstva za pravosuđe i upravu Rebić Mire (prilog 48).

O D L U K A

o razrješenju Opštinskog sudije za prekršaje Knin Korolija Milorad (prilog 49).

O D L U K A

o razrješenju sudije Opštinskog suda u Benkovcu Uzelac Božidara (prilog 50).

O D L U K A

o razrješenju pomoćnika Republičkog javnog pravobranioca Radić Sime (prilog 51).

O D L U K A

o imenovanju pomoćnika ministra za Resor uprave Radić Sime (prilog 52).

O D L U K A

o imenovanju sekretara Ministarstva za pravosuđe i upravu Štrbac Radovana (prilog 53).

O D L U K A

o imenovanju zamjenika Okružnog javnog tužioca Knin Korolija Milorada (prilog 54).

O D L U K A

o imenovanju Opštinskog javnog tužioca Benkovac Uzelac Božidara (prilog 55).

O D L U K A

o imenovanju zamjenika Okružnog javnog tužioca u Belom Manastiru Milutina Ivanovića (prilog 56).

Za iduću sjednicu Vlade odgođeno je donošenje slijedećih Odluka o razrješenju i imenovanju.

1. Odluke o razrješenju Okružnog suda Knin Kresović Đure.
2. Odluke o imenovanju sudije Okružnog suda Knin Kresović Đure.
3. Odluke o imenovanju predsednika Okružnog suda Knin Matković Riste.

AD-12.

12.1.

Izvještaj sa sastanka sa rukovodstvom "NIK-a" podnio je i predočio zapisnik (prilog 57), Ministar energetike i rudarstva gos. Milivoj Krička. Ministar Krička između ostalog upozorio je na problem obezbjeđenja objekta koje trenutno vrši neka privatna grupa.

Nakon toga razvila se diskusija i donesen je slijedeći

Z A K L J U Č A K

Mjere obezbjeđenja od 1.06.'93. god. preuzet će MUP, a za realizaciju ovog zaključka zadužuje se Ministar unutrašnjih poslova Milan Martić.

12.2.

Nakon kratkog obrazloženja Ministra Kričke jednoglasno je prihvaćeno

R J E Š E N J E

o imenovanju predsednika i članova Upravnog odbora JP za istraživanje, prizvodnju, preradu i promet nafte i prirodnog gasa (prilog 58).

AD-13.

Ministar Arbutina upoznao je članove Vlade da je jučer formirana interresorska grupa za oživljavanje proizvodnje. Također je napomenuo da je za dio vezan za Narodnu banku, carine, poreze, doprinose i platni promet već formiran ekonomski Savjet Vlade RSK u koji ulazi veći dio predstavnika Ministarstava iz područja privrednog i financijskog poslovanja. Predlaže da taj Savjet u koji će ući i predsednik Skupštine banaka preuzme obavezu oko formiranja bankarskog i carinskog sistema, a problematikom plasmana iz primarne misije bavit će se interresorska grupa za oživljavanje proizvodnje. Ministarstvo za ekonomske odnose, privredni razvoj i industriju izradit će za jednu od narednih sjednica Poslovnik. Ovakav prijedlog jednoglasno je usvojen.

AD-14.

Provođenje Uredbe o davanju na privremeno korišćenje i čuvanje objekata stambenog, poslovnog i drugog prostora odgađa se za jednu od narednih sjednica.

AD-15.
Prijedlog za donošenje Odluke o iskopavanju posmrtnih ostataka na području bivšeg ustaškog logora Jasenovac koji je obrazložio predsednik državne komisije za ratne zločine genocida mr. Mile Dakić primljen je na znanje kao informacija (prilog 59).

AD-16.
Nakon rasprave u kojoj su učestvovali predsednik Bjegović, te Ministri Kužet i Martić donešen je slijedeći

Z A K L J U Č A K:

Na sjednici Vlade koje će se održati u utorak 25. maja ‘93. god. napravit će se raspored posjete opštinama Benkovac i Obrovac i odredit sastav delegacija, s tim da će se razgovarati odvojeno s predstavnicima navedenih opština.[542]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 4., kut. 5.

249

1993., svibanj 20.
Knin
Odluka Vlade RSK o osnivanju Općeg kazneno-popravnog doma u Staroj Gradišci

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
Broj: 05-3-236/93.
Knin, 20. 05. 1993. god.

Na osnovu člana 2. Uredbe sa zakonskom snagom o organizaciji, radu i nadležnosti redovnih sudova za slučaj rata ili neposredne ratne opasnosti, Vlada Republike Srpske Krajine na svojoj 47. sjednici održanoj dana 20.05.1993. godine donosi

O D L U K U

1. Osniva se Opšti kazneno-popravni dom sa sjedištem u Staroj Gradišci.
2. Ova Odluka o osnivanju stupa na snagu danom donošenja a objavit će se u Službenom glasniku RSK.

M.P.[543] PREDSEDNIK
Đorđe Bjegović, [v.r.]

Dostaviti:
1. Imenovanom,
2. Ministarstvu za pravosuđe i upravu,
3. Ministarstvu financija,
4. Arhiva-ovdje.

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 4., kut. 5.

[542] Izostavljen je Pregled prisutnih na sjednici Vlade RSK.
[543] Okrugli pečat: Vlada RSK.

250

1993., svibanj 20.
Beli Manastir
Zahtjev SUP-a Beli Manastir MUP-u RSK za održavanje sastanka između predstavnika Vlade RSK i mađarske vlade o problemima vezanim uz državnu granicu

---

RSK-a
MUP KNIN
SUP B. Manastir
Br. 06-07-01-582-93.
B. Manastir, 20. 05. 1993.

MUP RSK-a
na ličnost ministra Martića[544]

Zahtev za održavanje sastanka na nivou vlade RSK
i Mađarske o pitanjima državne granice,

– dostavlja.–

Usled narušenih međudržavnih odnosa RSK i Mađarske, od izbijanja ratnih sukoba na ovom području, nagomilali su se problem na državnoj granici između RSK i Mađarske.
Prisutne su obostrane povrede državne granice kao što su: oštećenja graničnih oznaka vatrenim oružjem, povrede granične linije prilikom obrade poljoprivrednog zemljišta, prelazak stoke preko granice, osvetljavanje teritorije i drugo.
Učestali su ilegalni prolasci mađarskih državljana na teritoriju RSK među kojima su najkarakterističniji: dana 06.02.1993. godine u 03.00 iz Mađarske u RSK ilegalno je prešla Mađarska državljanka Bognar Lojšane, rođena 22.06.1942. godine u Baji, kod graničnog kamena D-71 u reonu s. Torjanci, dana 14.03.1993. iz Mađarske u RSK prešla su ilegalno dva mađarska vojnika Dekanji Ferenc, rođen 02.11.1974. godine u Mohaču i Gotzer Norbert, rođen 25.01.1973. godine u Mohaču, kod graničnog kamena D-119 u reonu s. Novo Nevesinje, dana 29.04.1993. godine iz Mađarske u RSK prešla su dva mađarska državljana Biro Šandor, rođen 25.07.1954. godine u s. Iločka i Patkai Laslo rođen 10.09.1960. godine u Pečuhu, kod graničnog kamena D-196 u reonu s. Zeleno Polje, dana 11.05.1993. godine iz mađarske u RSK prešao je mađarski državljanin Mišemet Karolj, rođen 29.04.1968. godine u s. Šelj, kod graničnog kamena D-203 u reonu s. Luč.
Navedeni granični problem rešavani su samo direktnim kontaktima naših i mađarskih graničnih organa vojske i milicije jer ne postoje zvanični organi za rešavanje sporova na granici. U cilju stvaranja uslova za rešavanje graničnih sporova između RSK i Mađarske, predlažemo da pokrenete postupak da se održi sastanak na nivou vlada na kom bi bila razmotrena sledeća pitanja.

1. Formiranje privremene Lokalno mešovite komisije za sektor od reke Dunav do reke Drave, odnosno za deo državne granice između RSK i Mađarske, koja bi na licu mesta utvrdila povredu državne granice i davala predloge za rešavanje nastalih slučajeva.

---

[544] Milan.

2. Otvaranje graničnih prelaza: za putni saobraćaj Kneževo – Udvar i železnički Beli Manastir Vilanj, jer mađarska strana ističe da oni nisu zatvorili granične prelaze nego da smo mi to učinili i da je za njih granični prelaz otvoren.
3. Uspostavljanje telefonskih veza na graničnim prelazima radi obaveštavanja i međusobnog upoznavanja o povredama državne granice.

U skladu sa ostvarenim dogovorima na sastanku, predlažemo da se omogući SUP-u Beli Manastir da organizuje sastanak sa odgovarajućim organom R. Mađarske na kojem bi se raspravljalo o navedenim pitanjima i konkretizovao rad u narednom periodu.
Na tom sastanku predlažemo da prisustvuju sa naše strane predstavnik civilne vlasti, Srpske vojske RSK, milicije i privrede. Predlažemo da se prvi sastanak održi na našoj teritoriji na graničnom prelazu Kneževo u zgradi carine.

M.P.[545] SEKRETAR SUP-a BELI MANASTIR
Svetislav Vranić, [v.r.]
M.P.[546] K O M A N D A N T
Stojan Mladenović, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 14.

251

1993., svibanj 21.
Knin

Priopćenje za javnost Vlade RSK i Glavnog štaba SVK o stavovima vezanim uz pregovore s predstavnicima Vlade RH u Topuskom

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
G.Š. SRPSKE VOJSKE KRAJINE
Knin, 21. 05. 1993. godine

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Povodom spekulacija do kojih je došlo u javnosti, a koje su rezultat različitih tumačenja o pregovorima sa hrvatskom stranom, a sa ciljem da se izbjegne konfuzija u javnosti, obavještavamo javnost o slijedećim činjenicama.

1. Vlada RSK i GŠ Srpske vojske Krajine u cjelosti podržavaju stavove svoje delegacije za privremeni prekid vatre između zaraćenih strana. Pošto se radi o vojnom dokumentu detalji o privremenom prekidu vatre treba da dogovore vojni eksperti GŠ Srpske vojske krajine i GS Hrvatske vojske na potpuno ravnopravnoj osnovi.

2. Vlada i Glavni štab predlažu i o tom obavještavaju javnost da se sastanak vojnih eksperata i potom komadanata strana u sukobu održi na neutralnom terenu kako ga definiše međunarodno pravo.

---

[545] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Beli Manastir.
[546] Okrugli pečat: Vojna pošta 9192.

3. Vlada i glavni štab smatraju da će mogući pregovori biti znatno otežani ukoliko članovi pregovaračke ekipe Republike Hrvatske nastave praksu da sve vrste pregovora koriste na nekorektan propagandistički način radi pokušaja ublažavanja unutrašnjih problema i stanja u koje je Republika Hrvatska zapala zbog svoje agresivne politike. Nekorektnosti kao što su neprihvatljivi termini "lokalni Srbi" i slično omešće početne pregovaračke rezultate a za što će odgovornost snositi Hrvatska strana.

4. Vlada i GŠ ostaju kod ranije utvrđenog stava da pregovori o privremenom prekidu vatre moraju biti u neposrednoj vezi sa realizacijom tačke 1. Rezolucije 802. SB (bezuslovno povlačenje Hrvatske vojske i policije i trenutačni prekid neprijateljstava).

Vlada i GŠ inzistiraju na ranije zauzetom stavu da je jedina moguća linija razgraničenja zaraćenih strana ona linija koja je utvrđena Sarajevskim sporazumom 3. januara 1992. godine te traži da se snage UNPROFOR-a rasporede na tu liniju što bi dovelo do apsolutnog i trajnog prekida vatre.

5. Kako se pregovori o privremenom prekidu vatre i drugi vojni aranžmani smatraju samo dijelom opštih političkih pregovora koji se vode između RSK i RH Vlada i GŠ smatraju da RH mora odmah otpočeti sa realizacijom tačke 1. Rezolucije 802, kako se prekid vatre i kontrola prekida nebi pokušao iskoristiti za stvaranje uslova da se zadrže okupirane teritorije u agresiji od 22. januara 1993. godine.

6. Vlada i GŠ obavještavaju javnost da nema ni govora o predaji ni jednog milimetra Srpske zemlje neprijatelju, da nema govora o nikakvoj autonomiji u okviru Hrvatske kao što to pokušavaju spekulirati razni međunarodni krugovi sa ciljem da zavade Srpski narod i njegove predstavnike. Stoga Vlada i GŠ pozivaju sve građane RSK na potpuno jedinstvo jer samo tako moći ćemo postići ciljeve koje nam je narod zadao.

7. O svim narednim potezima Vlada i GŠ će pravovremeno obavjestiti javnost.

M.P.[547] PREDSJEDNIK VLADE
Đorđe Bjegović, [v.r.]

M.P.[548] KOMANDANT SRPSKE VOJSKE
brigadni general
Mile Novaković, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 24.

252

1993., svibanj 22.
Okučani

Priopćenje Narodne skupštine Oblasti Zapadna Slavonija, kojim je pružena podrška delegaciji Skupštine RSK na sjednici Skupštine SRJ u Beogradu, o njihovom stavu o neprihvaćanju Vance-Owenovog plana za mirno rješavanje krize u BiH, te nastojanju da se ubrza proces ujedinjenja RS i RSK

[547] Okrugli pečat: Vlada RSK.
[548] Okrugli pečat: RSK, Glavni štab Srpske vojske.

NARODNA SKUPŠTINA OBLASTI
ZAPADNA SLAVONIJA

Upućuje javnosti
slijedeće.–

S A O P Š T E N J E

Na redovnoj sjednici Narodne skupštine oblasti Zapadna Slavonija, održanoj 22. maja 1993. godine u Okučanima, poslanici su u potpunosti podržali stav delegacije parlamentaraca Skupštine Republike Srpska Krajina na sjednici Skupštine Savezne Republike Jugoslavije, koja je održana 14. maja 1993. godine u Beogradu. Stav naše parlamentarne delegacije, koji je iznio gospodin Mile Paspalj, šef delegacije, te nastojanje da se nastavi i ubrza proces ujedinjenja Republike Srpska Krajina i Republike Srpske, kao i odlučnost naroda Republike Srpske, sa kojim snažno solidarišemo za odbacivanjem Vens-Ovenovog plana za tako zvano mirno rješavanje sukoba u bivšoj Bosni i Hercegovini u potpunosti prihvaćamo. Istovremeno se ograđujemo od istupa predsjednika Republike Srpska Krajina na sjednici Skupštine Savezne Republike Jugoslavije i smatramo da je u pomenutom istupu predsjednika izraženo njegovo lično mišljenje i političko opredjeljenje, a ne mišljenje i stav našeg parlamenta, odnosno naroda.

Poslanici Narodne skupštine oblasti Zapadna Slavonija mišljenja su da politika pritisaka, diktata i ultimatum i politika nametanja političkih rješenja, pa makar ona dolazila i iz Skupštine Savezne Republike Jugoslavije je neprihvatljiva za srpski narod Republike Srpska Krajina, pa, prema tome, i za srpski narod oblasti Zapadna Slavonija, te stoga takvu politiku odbacujemo.

Naši poslanici u maksimalnoj mjeri podržavaju nastojanje za ujedinjenjem vaskolikog srpskog naroda, odnosno svih srpskih zemalja na prostoru bivše Jugoslavije, i apsolutno podržavaju ideju o konstituisanju Svesrpske skupštine i u skladu sa ovom svojom željom i istom težnjom ovdašnjeg srpskog naroda predlažu da se ova skupština sazove na Vidovdan ove godine.

U Okučanima, 22. 05. 1993. god.

Predsjednik Narodne
skupštine
Damjanović Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., OV SOZS, kut. 1.

253

1993., svibanj 24.
Zemunik Gornji
Upit predsjednika "Srpske općine Zadar" u vezi verificiranja iste od strane Vlade RSK

SRPSKA OPŠTINA ZADAR M.P.[549]

[549] Prijemni pečat: Vlada RSK, br. 05-5-172/93.

M.P.[550]

PREDSJEDNIKU VLADE REPUBLIKE
SRPSKE KRAJINE
gospodinu ĐORĐU BJEGOVIĆU
K N I N

Sa čuđenjem smo došli do saznanja da do danas niste verifikovali Srpsku opštinu Zadar, iako smo prethodno usmeno bili obavješteni da je izvršena verifikacija, pa su čak i naši poslanici poslani na zasjedanje Skupštine Republike Srpske Krajine.

Sa ovom viješću ne možemo ići u javnost, jer bi se mogla krivo interpretirati, a mi ostajemo u ubeđenju da je u pitanju samo administrativna greška koja će se ispraviti odmah po prijemu ove informacije.

Ujedno Vas obavještavamo da će Srpska opština Zadar svoje privremeno sjedište locirati u Zemuniku Gornjem i na prostoru bivše opštine Zadar, najvjerovatnije na području Karin-Pridraga formirati svoju Zajednicu.

Ovakva razmišljanja imaju psihološku, pravnu i ekonomsku osnovu.

Srdačno Vas pozdravljamo.

S poštovanjem!

P R E D S J E D N I K
Mladen Kalapać, [v.r.][551]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 4., kut. 26.

254

1993., svibanj 24.
Hrvatska Kostajnica

Zaključci predstavnika lokalnih vlasti s područja općine Kostajnica o provođenju mjera kontrole sječe privatnih i javnih šuma te bespravnog odnošenja građevinskog materijala s napuštenih objekata na području općine

Na sastanku kojem su prisustvovali predsjednik Skupštine opštine Kostajnica, predsjednik Izvršnog savjeta SO Kostajnica, načelnik SJB Kostajnica, i predsjednici Mjesnih zajednica s područja Opštine Kostajnica, održanom dana 24.05.1993. godine doneseni su slijedeći:

Z A K L J U Č C I
I

1. Zabranjuje se sječa drveta u privatnim šumama na teritoriji opštine Kostajnica, bez odobrenja nadležnog stručnog lica zaduženog za stručno gazdovanje privatnim šumama.

Prodaja drveta iz vlastitih šuma neće se moći vršiti bez odobrenja nadležnog organa prethodnog stava i posjedovanja uredne dokumentacije.

2. Svi građani opštine Kostajnica dužni su da, ako primjete da se masovno vrši sječa drveta, posebno u šumama koje su u opštinskom (državnom) vlasništvu, obavjesti radnika

[550] Prijemni pečat: Sekretarijat Vlade RSK, br. 06-5-504/93., 24. 5. 1993.
[551] Na dnu dokumenta rukom dopisano: “Dostaviti sekretaru Vlade”.

zaduženog za privatne šume ("Šumariji" i radnicima SJB) jer samo na taj način, zajedničkim djelovanjem, može se spriječiti uništavanje šuma na području naše opštine.

3. Kod prevoženja drveta, pripadnici SJB Kostajnica vršit će kontrolu dokumentacije, te će u slučaju da ne postoji uredna dokumentacija izdana od nadležnog organa, drvo će se oduzeti i predati oštećenom licu.

II

Na području Opštine Kostajnica, još uvijek se vrši bespravno odnošenje materijala sa napuštenih objekata čime se uništavaju ti objekti. Da bi se spriječilo uništavanje navedenih objekata koji su, Odlukom Skupštine opštine Kostajnica prešli u opštinsko (državno) vlasništvo, radnici SJB dužni su da na cijelom teritoriju Opštine vršiti potpunu kontrolu radi sprečavanja navedene pojave.

Građani Opštine Kostajnica, a posebno predsjednici Mjesnih zajednica, obavezni su ako primjete neovlašteno odnošenje građevinskog materijala s navedenih objekata, obavijestiti SJB.

Počinioci navedenog krivičnog djela biće krivično gonjeni i dužni su nadoknaditi počinjenu štetu.

broj: I-01-01-46/93.
Kostajnica, 24.05.1993.

DOSTAVITI:
1. Mjesnim zajednicama, svima
2. SJB Kostajnica,
3. SP Krajina šume ŠG "Banijsko"
4. Mjesnim kancelarijama, svima
5. Arhiva – ovdje.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
OPŠTINE
Janić Milenko, dipl. oec.

Prijepis, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 37., kut. 2.

255

1993., svibanj 24.
Knin

Priopćenje za javnost Ministarstva za vanjske poslove RSK kojim se osuđuju pokušaji organiziranja razgovora predstavnika srpske manjine u Hrvatskoj s predstavnicima švedske manjine u Finskoj o pitanju prava manjina

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ZA INOSTRANE POSLOVE
Broj: 23-5-36/93.
Knin, 24. 05. 1993. god.

S A O P Š T E N J E Z A J A V N O S T

Učestali su pokušaji da se među Srbima pronađu oni koji pristaju na manjinska prava Srba u okvirima bivše Socijalističke Republike Hrvatske. Takve retke pojedince među Srbima, organizatori raznih savetovanja predstavljaju kao tumače želja srpskog naroda u Republici Srpskoj Krajini i želja Srba proteranih iz Republike Hrvatske. Jedan od takvih pokušaja je

"Alandski dijalog Hrvatskoj" zakazanom od 26. do 30. maja u Alandu u Finskoj, gdje živi švedska manjina. Na primeru manjinskih prava Šveđana u Finskoj, namerava se pokazati da takva prava treba da prihvate i Srbi u Hrvatskoj.

Domaćin skupa je Alondska Vlada, koja je pozvala slijedeće Srbe:
– Milana Đukića, potpredsednika u Saboru Hrvatske,
– Veljka Džakulu, bivšeg potpredsednika Vlade RSK,
– Milorada Pupovca iz Zagreba.

MIP obavještava javnost da pozvani Srbi nisu legitimni predstavnici ni Republike Srpske Krajine, ni onih 300.000 Srba koje je Hrvatska, državnim terorom, prognala iz zemlje i opljačkala njihovu pokretnu i nepokretnu imovinu, čineći, time, najveće etničko čišćenje na teritoriju bivše Jugoslavije.

Srbi, koji su, ranije bili konstitutivni narod bivše Hrvatske, sigurno da ne mogu biti srećni što im se sada, nude samo manjinska prava.

Republika Hrvatska je očistila teritoriju koju kontroliše od Srba i time razgraničila hrvatsku od srpske zajednice. Učinila je to genocidnim metodama, pa je više nego cinizam njena naknadna "briga" o Srbima. Srbi su, na sreću stvorili svoju državu Republiku Srpsku Krajinu i u njenim granicama naći će svoju budućnost, bez obzira što ih je još, veliki broj u izbjeglištvu, dalje od otadžbine. Uzaludna su nastojanja vlasti gen. Tuđmana da, pomoću lobija u svetu i poslušnih Srba, poput ovih na "Alandskom dijalogu o Hrvatskoj", onemogući Republiku Srpsku Krajinu. Ona postoji već treću godinu, ima svoju teritoriju, narod prestonicu Knin i Vladu s kojom hrvatska Vlada može da pregovara, o međusobnim sporovima i saradnji, na bazi ravnopravnosti, jedino.

MINISTAR ZA INOSTRANE POSLOVE
M.P.[552] Slobodan Jarčević, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 34.

256

1993., svibanj 24.
Obrovac
Obavijest SJB Obrovac SUP-u Knin da su hrvatske snage granatirale Obrovac

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1- str.pov. 52/93.
Obrovac, 24. 05. 1993. godine

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJATU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N

[552] Okrugli pečat: Ministarstvo za inostrane poslove RSK.

Obaviještavamo Vas da su ustaške snage teškom artiljerijom u periodu od 21.50 – 22.25 sati gađale grad Obrovac. Granate su padale po samom mjestu. Na grad je palo oko 20 razornih projektila od kojih je na društvenim i privatnim objektima nastupila velika materijalna šteta. Od granatiranja povređena je Vojvodić Gordana iz Obrovca stara 21 godinu. Gordana je prevezena u kninsku bolnicu. U 22.00 sata sirene su označile opštu opasnost koja je još na snazi. Drugih pojedinosti o posljedicama granatiranja nemamo a o svim daljnjim događanjima na vreme ćete biti obavješteni.

N A Č E L N I K
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

257

1993., svibanj 25.
Knin
Zapisnik s 48. sjednice Vlade RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A

Z A P I S N I K
sa 48. redovne sjednice Vlade Republike Srpske
Krajine, održane u Kninu, dana 25. 05. 1993. god.

Spisak prisutnih na sjednici Vlade nalazi se u prilogu ovog Zapisnika i čini njegov sastavni dio. Odstuni: Mitar Brnović, Milan Tankosić, Milan Knežević i Miomir Crnogorac.
Sjednica je počela sa radom u 10.20 časova.
Sjednici predsjedava predsjednik Vlade gos. Đorđe Bjegović.
Za sjednicu je preložen slijedeći

D N E V N I   R E D:

1. Zauzimanje stava Vlade u vezi sa programom Državnog komiteta za saradnju sa UNPROFOR-om,
2. Izvještaji i zaključci po ekonomsko-financijskoj problematici u vezi sa zahtjevima:
   2.1. Srpske vojske Krajine
   2.2. MUP-a RSK
3. Informacija o prvoj projekciji isplate ličnih dohodaka i materijalnih troškova za mjesec maj 1993. godine,
4. Razmatranje prijedloga raspodjele humanitarne nafte za Sjevernu Dalmaciju i Liku,
5. Ministarstvo financija RSK:
   5.1. Imenovanja,
   5.2. Izvještaj komisije o poništavanju vrijednosnih bonova,
6. Formiranje komisije za vanredni popis osnovnih sredstava u Vladi i Vladinim institucijama,
7. Ministarstvo za pravosuđe i upravu:
   7.1. Imenovanje opštinskih sudaca Benkovac i Okučani,

i nadopunjen sa:
5.3. Informacija o poreskim olakšicama kod prometa derivate nafte,
5.4. Zahtjev za pomoć u organiziranu “Narodne kuhinje”,
5.5. Zahtjev za financijsku pomoć Izvršnog savjeta opštine Caprag,
8. Ministarstvo energetike i rudarstva:
8.1. Plan potrebnih aktivnosti na eksploaciji sirove nafte,
9. Dogovor u vezi dnevnog reda za 49. Sjednicu Vlade RSK.

Nakon ove dopune dnevni red je jednoglasn usvojen.

AD 1)

Uvodno izlaganje po ovoj tački podnio je predsjednik vlade gos. Bjegović.[553] Upoznao je prisutne članove Vlade o toku i zaključcima sastanka s gos. Tornbery[554] koje je održan u nedjelju i kojem je prisustvovao general-major Mile Novaković. Traženo je da se generali Novaković i Bobetko pismeno izjasne da li žele i pod kojim uslovima prekid vatre. General Novaković je napisao pismo Komandantu UNPROFOR-a generalu Valgrenu[555] da smo mi za trajni prekid vatre. Drugo pitanje je bilo nastavak razgovora sa hrvatskom delegacijom o čemu se treba danas izjasniti Vlada. Mišljenje je da na razgovore treba ići.

Dušan Starević – na početku izlaganja gos. Starević je prezentirao zaključke s jučerašnjeg sastanka Državnog komiteta za saradnju s UNPROFOR-om:

a) na pregovore u Zagreb treba ići,

b) Vlada danas treba da zauzme stav po pitanju pregovora i da smjernice za rad našoj delegaciji,

c) definitivno se uspjelo odvojiti pitanje prekida vatre od civilnih i političkih pitanja.

Prihvačeno je da se o prekidu vatre raspravlja tako da se sastanu vojni eksperti jedne i druge strane uz prisustvo UNPROFOR-a.

Đorđe Bjegović – glavno pitanje je što gubimo, odnosno dobivamo ako idemo na pregovore. Napominje da je razgovarao s Predsjednikom Hadžićem[556] koji je ovlastio Vladu da odluči o tome. Smatra da nama više nema života u okviru Republike Hrvatske i ako znamo mogućnost kako to reći onda je za to da idemo u Zagreb.

Milan Martić – smatra da nisu stvoreni uslovi za odlazak u Zagreb, i tko ode bit će izdajnik. Noćas su nam poginula četiri borca u Vidoševcu,[557] tučen je Obrovac itd. Misli da bi hitno trebalo sazvati Skupštinu RSK na ovu temu i odrediti najjači pregovarački tim, ako se odluči pregovarati.

Milivoj Krička – budemo li platformu za razgovore stvarali u Zagrebu, teško nama. Treba je stvoriti puno ranije. Mišljenja je da se ni slučajno ide u Zagreb.

Min. Arbutina[558] – u vezi pregovora s hrvatskom delegacijom mišljenja je da nije kvalitetno rađeno ni s političkim rukovodstvom opština, ni s narodom. Prvo treba razgovarati o razgraničenju s Republikom Hrvatskom, a tek onda ekonomski mandat. Žrtve na području Banije zadnjih dana ni u kom slučaju nisu argument za odlazak u Zagreb.

Mile Paspalj – stav Skupštine RSK je da se pregovori mogu voditi onog časa kada se Hrvatska povuče s teritorije okupirane agresijom od 22. januara ove godine, dakle kad se

553 Đorđe.
554 Cedric Thornberry, civilni predstavnik UN-a.
555 Lars-Eric Wahlgren.
556 Goran.
557 Vjerojatno Viduševcu.
558 Nebojša.

ispoštuje Rezolucija 802 Savjeta bezbjednosti UN. Taj stav je utvrđen na Skupštini u Novom Gradu[559] i iz tamo utvrđenog okvira nitko nema pravo da izlazi. Odlazak u Zagreb prema tome ne dolazi u obzir i tko ode ide na svoju odgovornost. Ovog časa treba izvršiti pritisak na Republiku Srpsku da se ujedinimo i definitivno izbrišemo AVNOJ-evske granice – to je jedini izlaz, u protivnom RSK se raspada u narednih par mjeseci. Zatražio je od Vlade da zauzme stav i da nalog MUP-u da se uhapse svi nelegitimni pregovarači koji pregovaraju u ime Srpskog naroda.
Slobodan Jačević – pročitao pismo upućeno predsjedniku komisije za manjinska prava EZ gos. Gerdu Arensu.[560]
Mile Martić – neka Skupština RSK odredi pregovarački tim, podržava pismo Jarčevića i predlaže da Vlada RSK uputi pismo najvišim organima SRJ i izrazi naše negodovanje što se primaju na razgovore srpski kolaboracionisti Pupovac,[561] Đukić[562] i ostali.
Radomir Kužet – pregovori da, ali ne pod svakim uslovima. Trebaju se hrvatske snage povući sa okupiranih teritorija, pa ćemo onda razgovarati. Prekid vatre je tehničko pitanje, ali i političko. Vlada bi trebala donjeti odluku da nitko sem legitimnih predstavnika srpskog naroda ne može predstavljati srpski narod. Ne slaže se s prijedlogom predsjednika Skupštine Mile Paspalja da treba hapsiti nelegitimne pregovarače, već nadležni organi trebaju sprovesti postupak na osnovu svojih zakonskih ovlaštenja.
Dušan Starević – misli da ipak treba ići u Zagreb jer bi to predstavljalo promociju RSK pred svjetskom javnošću.
Min. Arbutina – tri čelna čovjeka ove Republike moraju imati istu koncepciju. Do sada smo slušali različite izjave.
Đorđe Bjegović – u vezi optužbi izrečenih na račun rukovodstva SRJ da prima srpske kolaboracioniste na razgovor, obavijestio je prisutne da ga je jutros zvao premijer SRJ Radoje Kontić i pitao da li da primi Veljka Džakulu. Slaže se s izlaganjem ministra Arbutine da tri čelna čovjeka ove države moraju imati istu koncepciju. Smatra da se pregovori globalno ne smiju prekinuti, a za neodlazak u Zagreb mora se sročiti obrazloženje. Predlaže da se pregovori sa hrvatskom stranom nastave van teritorije bivše Jugoslavije.
Nakon izlaganja predsjednika Bjegovića usvojeni su slijedeći

Z A K L J U Č C I:

1. Napisati obrazloženje o neodlasku naše delegacije na pregovore u Zagreb, a za osnovni razlog navesti nastavak agresije na teritoriju RSK i iemna ljudi koji su nastradali u zadnjih 12 dana.
2. Vlada RSK se zalaže za nastavak pregovora i to van teritorija RH i RSK.
3. Napisati pismo predsjedniku SRJ Dobrici Ćosiću – zadužuje se ministar Jarčević.

AD 2)

2.1.

Izvještaj po ovoj tački podnio je pukovnik Ilija Sladaković, načelnik TSl SVK. Pukovnik Sladaković između ostalog rekao je da za pokriće troškova pozadine SVK za jun mjesec treba po jednoj varijanti 8.328.000 američkih dolara, a po drugoj skraćenoj varijanti 5.250.000 $. Traži povišicu osnovice plata u SVK za 300%. Između ostalog govorio je i o stambenoj problematici i građevinskim objektima.

[559] Bosanski Novi.
[560] Geert Ahrens, vidi: Dok. br. 258.
[561] Milorad.
[562] Milan.

General Đukić[563] – SVK nedostaje 396 stanova za aktivne starješine koji ostaju u RSK. Istakao je također da SVK ima u izgradnji 109 stanova čiji status nije riješen. Predlaže da svaka opština pokuša dio stanova dati na rspolaganje SVK.
Ministar Martić – vojska se hitno mora profesionalizirati i sa broja od 76.000 koliko sad broji svesti na efikasan broj koji će moći da odbrani RSK. Treba postaviti pitanje SVK koliko joj treba se transformiše. Što se tiče stanova treba ih dati oficirima koji ostaju ovdje.
Ministar Peurača – vojska je u maju potrošila 65 milijardi dinara i prema podacima od danas još ima 50 milijardi neizmirenih obaveza. Od ovih novih cifri iznesenih danas u zahtjevu GŠ SVK naprosto boli glava. Predlaže stoga da se hitno napravi korekcija skraćene varijante koja iznosi 5.250.000 $ koju bi u četvrtak razmotrio Ekonomski savjet. Također se zalaže za hitnu transformaciju SVK i to da se odredi rok do 20.06.1993. budući da se 1.07-1993 treba usvojti Budžet za period 7-12 maj 1993. godine.
Predsjednik Bjegović – po pitanju transformacije SVK trebalo bi hitno održati sjednicu Vrhovnog savjeta odbrane.
Predsjednik Skupštine Mile Paspalj – vojsku treba što prije svesti na minimum. Tko ostaje u RSK mora biti njen državljanin i onda može razmišljati i tražiti stan. Smatra da bi 14-15.000 ljudi sasvim efikasno moglo odbraniti granice Krajine, ali im zato treba dati platu od najmanje 300 DM.
Nakon diskusije usvojeni su:

Z A K LJ U Č C I

1. prihvata se izvještaj GŠ SVK, a pismeno će se obavijestiti GŠ i sve institucije što je kome dužnost.
2. Na sjednici Vrhovnog savjeta odbrane odrediti rok transformacije SVK.

2.2.

Izvještaj po ovoj tački podnio je ministar unutrašnjih poslova Milan Martić. On je istakao da je MUP jučer podnio izvještaj o jednomjesečnom radu na 5. stranica. Zabrinjavajući je porast kriminala, sve češće se napadaju skladišta i prodavaonice hrane. Traži se od Vlade povećanje plata za 300 % jer s ovim platama ne može od ljudi zahtijevati rad, već samo može očekivati da se i oni priklone kriminalu iz prostog razloga prehraniti svoje obitelji. Ističe na kraju da se prvi zalaže za to da se radnicima ne isplaćuju lični dohoci, ali da im se zato osiguraju mjesečne potrebe osnovnih životnih artikala.
Na kraju je usvojen slijedeći

Z A K L J U Č A K:

Ekonomskom savjetu i Vrhovnom savjetu odbrane treba uputiti pismeno zaključke o potrebi restrikcije i okretanju proizvodnji.
AD 3)
Skida se s dnevnog reda za sjednicu ekonomskog savjeta u četvrtak i sjednicu Vlade u utorak 1.06.1993. godine jer još nemamo pregled situacije što se tiče pokrića deficit Budžeta.
AD 4)
Izvještaj je podnio pomoćnik ministra za poljoprivredu gos. Šijan.[564] Obavijestio je članove Vlade da smo od UNHCR-a za humanitarne svrhe dobili približno 508 tona D-2 goriva (prilog broj 1. ovog Zapisnika).[565]
Ovo gorivo bit će podjeljeno na teritoriji Sjeverne Dalmacije i Like.

563 Borislav.
564 Simo.
565 Prilozi nisu pronađeni uz izvornik.

Đorđe Bjegović – kriteriji trebaju biti isti za sva područja RSK i dobio sam informaciju da ako bude ovdje dobro išla raspodjela dodijelit će se i drugim područjima RSK. Predlaže da se ostala područja RSK ne bi osjećala pogođena da se iz vlastitih izvora kroz plan za 6. mjesec, budući se radi o mjesečnim potrebama osigura gorivo za ostala područja RSK. Ovo je i prilika da se na osnovu potreba domaćinstava za gorivo izračuna porez na poljoprivredu koji se već duže vremena ne plaća.
Nakon diskusije doneseni su slijedeći

Z A K L J U Č C I:

1. Gorivo treba podijeliti svima, s tim da se jedan dio osigura od UNHCR-a, a ostatak iz vlastitih izvora.
2. Popis površina treba da bude osnov za naplatu poreza iz poljoprivrede.

AD 5)

5.1.

Na prijedlog ministra financija gos. Vojina Peurače donesena je slijedeća

O D L U K A

o imenovanju Vladimira Dmitrovića za pomoćnika ministra u Resoru za privredno financijski sistem (prilog br. 2.).

5.2.

Nakon kratkog izlaganja ministra Peurače prihvaćen je

I Z V J E Š T A J

komisije o poništavanju vrijednosnih bonova (prilog br. 3.).

5.3.

Prihvaćena je:

I N F O R M A C I J A

o poreskim olakšicama kod prometa derivate nafte (prilog br. 4.).

5.4.

Zahtjev za pomoć u organiziranju "Narodne kuhinje" (prilog br. 5.), obrazložila je ministarka za rad, boračka i socijalna pitanja dr. Bakić[566].
Nakon izlaganja dr. Bakić na prijedlog predsjednika Đorđa Bjegovića usvojen je slijedeći

Z A K L J U Č A K:

Vidjeti s Ministarstvom odbrane postoji li mogućnost kroz GŠ SVK da im se omogući prehrana.

5.5.

Zahtjev za financijsku pomoć Izvršnog savjeta opštine Caprag (prilog br. 6.) obrazložio je ministar Peurača, nakon čijeg izlaganja je usvojena

O D L U K A

o odobravanju sredstava Izvršnom savjetu opštine Caprag u iznosu od 200.000.000 dinara.

AD 6)

Nakon izlaganja podpredsednika Vlade gos. Branka Lubovca donešena je slijedeća

O D L U K A

o formiranju Komisije za vanredni popis osnovnih sredstava arhivske građe i spomenika kulture (prilog br.7.).

AD 7)

Na prijedlog ministra pravosuđa i uprave Radomira Kužeta donesene su slijedeće Odluke:

[566] Dragica.

O D L U K A

o imenovanju sudije Opštinskog suda Benkovac (prilog br. 8).

O D L U K A

o imenovanju sudije Opštinskog suda Okučani (prilog br. 9)

O D L U K A

o imenovanju sudije Opštinskog suda Caprag.[567]

AD 8)

Plan potrebnih aktivnosti na eksploataciji sirove nafte (prilog br. 10), obrazložio je ministar energetike i rudarstva gos. Milivoj Krička. Nakon njegovog izlaganja donesena je

O D L U K A

o prihvatanju plana potrebnih aktivnosti na ekspolataciji sirove nafte iz naftovoda na području Banije i Korduna (prilog 11).

AD 9)

Prije dogovora o dnevnom redu za sljedeću sjednicu Vlade RSK raspravljano je o nekim tekućim probleima te su zauzeti slijedeći

S T A V O V I

1. Uredba o davaju na priv. korišt. i čuvanje objekata stamb., poslov. i državnih objekata poslat se svim opštinama na eventualne primjedbe, pa će nakon toga Vlada donijeti odluku.

2. Kako bi se mogao riješiti problem raseljenih i izbjeglih lica, ministar za urbanizam i građevinarstvo tražit će podatke od svih opština o lokacijama gdje bi se moglo graditi.

3.MUP bi trebalo po skraćenom postupku donijeti rješenje o deložaciji iz bespravno useljenih objekata – takvih je oko 400u Kninu.

Nakon toga je predložen i usvojen dnevni red za narednu sjednicu Vlade koji bi se trebao održati u utorak 1.06.1993. u 10.00 časova.

Predviđene su za sada tri tačke i to kako slijedi:

1. verifikacija Zapisnika sa prethodnih sjednica Vlade;
2. Izvještaj o radu ministarstva u periodu od 20.04. do 01.06.1993. godine.
3. Prijedlog poboljšanja uslova rada i smještaja.

S ovim dnevni red je iscrpljen i sjednica završava s radom u 15.10 časova.[568]

PREDSEDNIK VLADE
Đorđe Bjegović

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 4., kut. 5.

258

1993., svibanj 25.
Knin

Odgovor Ministarstva vanjskih poslova RSK predsjedniku Komisije za manjinska prava Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji na njegovu inicijativu da pobunjeni Srbi u Hrvatskoj prihvate status manjinskog naroda u RH

---

[567] Dopisano rukom.
[568] Izostavljen je Pregled prisutnih na sjednici Vlade RSK.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ZA INOSTRANE POSLOVE
Broj: 23-5-39/93.
Knin, 25. 5. 1993.

gospodin GERD ARENS[569]
Predsjednik Komisije za manjinska prava
Međunarodne konferencije o bišoj Jugoslaviji
Ž E N E V A

Poštovani pospodine Arens,
u vezi sa vašom aktivnošću da se sretnete sa predstavnicima Srba, protjeranim i opljačkanim od strane Hrvatske, i da im savjetujete prihvatanje manjinskih prava u okviru Republike Hrvatske, obajveštavamo Vas da se sa tim ne slaže Vlada Republike Srpske Krajine.
– Cinizam je i nepravda, u ime Međunarodne zajednice i OUN-a, nuditi Srbima manjinska prava, a bili su konstitutivni narod bivše SRH, a pogotovo nakon fizičkog izbacivanja iz zemlje, uz cjelokupno otimanje pokretne i nepokretne imovine.
– Poslije izvještaja Generalnog sekretara o tom genocidu br. S/25777 od 15.5.1993., vrijeme je da se Hrvatska kazni za svoj državni teror, a ne da se prognani Srbi nagovaraju za povratak u zemlju gdje su doživjeli progon. Ne osporavamo Vam pravo da malom broju Srba, koji su ostali u RH, omogućite prava i sprečite hrvatske vlasti da ih progone. Što se tiče 300 000 protjeranih Srba oni su državljani Republike Srpske Krajine i sa 500 000 Srba u njoj, naći će mogućnosti da se nasele u svojoj državi.
Hrvatska je pokušala protjerivanje Srba iz Republike Srpske Krajine, ali, srećom, hrvatski državni teror nije uspio u tome, ali je prouzrokovao raspad bivše Socijalističke Republike Hrvatske i time prouzrokovao stvaranje dvije države Republike Srpske Krajine i Republike Hrvatske koje su razgraničene već tri godine. Vi znate, g. Arens, da se svaki entitet koji ima teritoriju, narod i uspostavljenu vlast, po međunarodnom pravu, smatra državom.
Složićete se da se, s te tačke gledišta, RSK nema što prigovoriti, pa, onda, nema potrebe da njenom stanovništvu nudite manjinska prava neke druge države.

S poštovanjem,

M.P.[570]

M I N I S T A R
Slobodan Jarčević, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 34.

259

1993., svibanj 25.
Stara Gradiška

Službena zabilješka SM Stara Gradiška o sukobu civilne policije UNPROFOR-a i građana Uskoka zbog krađe građevinskog materijala iz napuštenih objekata u mjestu Gornji Varoš

---

[569] Geert Ahrens.
[570] Okrugli pečat: Ministarstvo za inostrane poslove RSK.

SM STARA GRADIŠKA

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 24.05.1993.g. u prostorijama SM Stara Gradiška po ovlaštenoj službenoj osobi Bunčić Luki, a u vezi izlaska na lice mjesta u Uskoke gdje smo obavješteni da je došlo do nekog nesporazuma između građana i civilne policije UNPROFOR-a.

Dolaskom na lice mjesta u Uskoke ispred k. b.r. 26 na cesti u Uskocima civilna policija UNPROFOR –a kanadskog bataljona zaustavila je Đurić Milorada iz Čovca kbr. 161 koji je upravljao sa poljoprivrednim traktorom IMT 335. Na prikolici koju je vukao nalazilo se oko pola kubika rabljene daske koju je Milorad nakupio po napuštenim kućama u Gornjoj Varoši.

Civilna policija UNPROFOR-a nije mu dala da ide dalje, a što je izazvalo revolt mještana u Uskocima na njihovo ponašanje koji su se počeli okupljati u većem broju. Policija UNPROFOR-a izjavila je da takve događaje prijavljuju često njima starosjedioci G. Varoši. Isti su se interesovali za postupak oko traktora Hrdžić Đure iz G. Varoši br. 113, te mi je policajac UNPROFOR-a postavio provokativno pitanje da li ćemo dozvoliti da od Đure bude ukradena i krava koju posjeduje. Istom sam rekao da se radi na rasvjetljavanju kriv. djela krađe traktorskih djelova, a da mi ne znamo što će se dogoditi ubuduće. Također im je rečeno da smo imali sastanak sa civilnom policijom UNPROFOR-a kome je sastanku prisustvovao zamjenik komandira Mandić Ignjatija, te su i mještani G. Varoši upozoreni da se oni ne staraju za napuštena imanja da ne bi doživjeli neugodnosti.

Što se tiče starosjedioca Gornje Varoši u posljednje vrijeme isti nisu imali ni najmanjih provokacija, ali često pozivaju policiju UNPROFOR-a po kojima šalju poštu, i njima se bezrazložno žale. Ponašanje starosjedioca iz G. Varoši izaziva gnjev izbjeglica koje su ostale bez kompletne imovine, pa prijeti opasnost da će doći i do težih posljedica.

Zabilješka sastavljena znanja radi i daljnjeg dogovora kako bi se trebalo upozoriti starosjedioce G. Varoši da svoje probleme u koliko imaju prijavljuju civilnoj policiji SM Stara Gradiška, i da manje pozivaju UNPROFOR.

ZABILJEŠKU SASTAVIO
Bunčić Luka, [v.r.]

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA OKUČANI
SM STARA GRADIŠKA
Broj: 08-05-1/5-230/93.
Stara Gradiška, 25. 05. 1993. g.

SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
O K U Č A N I

U prilogu dopisa dostavljamo Vam službenu zabilješku sastavljenu dana 24.05.1993. god. u SM Stara Gradiška. Iz zabilješke je vidljivo da je u mjestu Gornji Varoš došlo do konflikta između civilne policije UNPROFOR-a i građana te je na lice mjesta izlazila i naša patrola. Također civilna policija UNPROFOR-a bez ičijeg znanja iz G. Varoša nosi pisma u Novu Gradišku građanima hrvatske nacionalnosti.
Prilog: sl. zabilješka

za K O M A N D I R-a
Nikola Borković, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 85.

260

1993., svibanj 25.
Plaški
Ostavka v.d. direktora "PMI" Plaški zbog nemogućih uvjeta rada na području RSK

IZVRŠNI SAVJET 25. 05. 1993.
SKUPŠTINA OPŠTINE
PLAŠKI

Predmet: Ostavka v.d. direktora "PMI" Plaški

Nagomilane teškoće u dužem vremenskom period a naročito u zadnje tri godine stajanja DP "Simo Dimić" Plaški koje karakterizira:

1. Napuštanje tvornice kako od radnika tako i od rukovodeće strukture
2. Uništavanje i pljačka imovine
3. Uništavnje poslovodne dokumentacije
4. Vremensko propadanje opreme i objekata

stvorile su vrlo tešku situaciju a ako se ovom još doda da:

1. Otuđivanje imovine još uvijek dobiva na intenzitetu (u zadnjih 8 mjeseci 9 obijanja samo u sektoru održavanja)
2. Mjesna opozicija (uglavnom bivši tvornički radnici) smatra da je tvornica njeno vlasništvo i sa tim u skladu se i ponaša
3. Nedefinisanje ili bar nepridržavanje postojećih zakona o tome tko raspolaže tvorničkom imovinom (prije svega tehničko skladište)
4. Dvije kompromitirajuće prodaje papira koje otežavaju bilo kakve poslove u smjeru prodaje ili kompenzacije dijela nekonkurentne robe, kako bi se došlo do potrebnih obrtnih sredstava

tada se otprilike može sagledati kompleksnost problema a kada je druga strana medalje ratno stanje, razbijeno i udaljeno tržište i hiper inflacija tada je problematika cjelovita.

Ovako kompleksnim problemima u posljednjih osam mjeseci pokušalo se suprostaviti stihijskim i kampanjskim potezima bez programirane i kontinuirane politike rješavanja problema. Nemogućnost iznalaženja sredstava za poslove ispitivanja tržišta prodaje i nabave iako iz kruga tvornice u čitavom tom periodu po različitim osnovama odlaze ogromna sredstva. Rješavanje nagomilanih problema radom u okvirima Plaškog pa i Republike Srpske Krajine pošto je praktično jedino tržište na području SR Jugoslavije, neće dati očekivane rezultate.

Pošto u ovom trenutku ne vidim načina da se u kratkoročnom razdoblju nađu povoljna i perspektivna rješenja, odlučio sam se povući sa ove funkcije u nadi da će to dovesti do pozitivnih promjena i ponovne analize stanja u cilju sinhronizirane i kontinuirane akcije svih utjecajnih faktora od društveno-političkih organizacija do stručnog tima DP "Simo

Dimić" jer stihijsko vođenje problematike i čekanje slučajnih rješenja neće dati nikakvih rezultata.

S poštovanjem!

Stanić Darko, dipl.inž., [v.r.]
M.P.[571]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 263.

261

1993., svibanj 26.
Obrovac

Obavijest SJB Obrovac MUP-u RSK o privrednim subjektima na području općine Obrovac koji imaju potraživanja prema UNPROFOR-u

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01/1-126/93.
Obrovac, 26. maja 1993. godine

M.P.[572]
MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA
– Upravi javne bezbjednosti–
K N I N

Veza: Vaša depeša br. 08/3-2-3-903/93 Z.M
od 14. 05. 1993. godine.–

Obavještavamo Vas da smo postupili po Vašoj depeši broj gornji što znači da smo na području opštine izvršili provjeru kolika su potraživanja od Unprofora na dan provjere od strane privrednih subjekata. Utvrđeno je da Javno poduzeće "RAD" Obrovac potražuje od Unprofora 32.319,90 dolara i Fond za komunalno stambene djelatnosti Obrovac iznos od 122 dolara. Utvrđeno je da su još koristili usluge Trgovinskog poduzeća "Bukovčanke" Obrovac gdje su svoje obaveze izmirili, prostorije SO Obrovac (obaveze izmirene), prostorija motela "Plitvice" na Maslenici koja posluje u sastavu Nacionalnog parka Plitvice te usluge Elektroprivrede Krajine.

U prilogu dopisa dostavljamo Vam Fakture br. 11-a od 15.01.1993. godine od Javnog preduzeća "Rad" Obrovac i fakturu br. 46/93. fonda komunalno-stambene djelatnosti Obrovac.[573]

---

571 Okrugli pečat: Metalska industrija Plaški, d.o.o. "PMI".
572 Prijemni pečat: MUP RSK, Knin, br. 08/3-2-3-1064-1/93.
573 Prilozi nisu pronađeni uz izvornik.

M.P.[574] za N A Č E L N I K –a
Jelić Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 49.

262

1993., svibanj 27.
Knin

Zabilješka sa sastanka predstavnika Državnog komiteta RSK za odnose s UNPROFOR-om sa supredsjedateljem Mirovne konferencije o bivšoj Jugoslaviji Thorvaldom Stoltenbergom, te zapovjednikom snaga UNPROFOR-a L. E. Wahlgrenom i njegovim pomoćnikom, o prekidu vatre i izvještaju T. Stoltenberga Vijeću sigurnosti UN-a o novom mandatu UNPROFOR-a na ovom području

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
DRŽAVNI KOMITET RSK ZA
ODNOSE SA UNPROFOR-om

Broj: 25-05-54/93.
Knin, 27. 5. 1993.

Z A B I L J E Š K A
sa sastanka održanog 27. 5. 1993.

Sastanku su prisustvovali Torvald Stoltenberg koopredsjednik Ženevske konferencije o bivšoj Jugoslaviji, general-major Lars Erih Valgren komadant snaga UNPROFOR-a za bivšu Jugoslaviju, njegov pomoćnik Sedrik Tornberi,[575] šef vojnih posmatrača UN brigadni general Vilson[576] i dr.

Sa strane Državnog komiteta prisutni su bili predsjednik Vlade Đorđe Bjegović, sekretar Dušan Starević, te članovi Miloš Živković, Savo Štrbac, Boro Martinović, a po ovlaštenju komandanta SV Krajine prisutan je bio pukovnik Kosta Novaković. Osnov za razgovor bio je materijal kojeg je sačinio Državni komitet i koji je gostima predan sa zahtjevom da postane službeni dokumenat u okviru izvještaja Stoltenberga Savjetu bezbjednosti. Druga tema razgovora bio je problem prekida vatre na pozicijama koje je u skladu sa svojim ovlaštenjima dala Srpska Vojska Krajine putem svojih predstavnika.

Ocjena je Stoltenberga da je razgovor bio jasan, kratak i da je stekao dovoljno uvida kako bi mogao dati što objektivniji izvještaj pred raspravu u Savjetu bezbednosti o mogućem novom mandate UNPROFOR-a.

Naša strana je u 11 tačaka jasno rekla što su zahtjevi i ciljevi RSK od kojih ne može odstupiti.

---

[574] Okrugli pečat: MUP RSK, SJB Obrovac.
[575] Cedric Thornberry, civilni predstavnik UN-a.
[576] John Wilson.

Pregovaračka platforma je zasnovana na odlukama Skupštine RSK i drugim usvojenim dokumentima koji su rezultat kolektivnog rada. Naglašeno je da je pregovaranje jedina moguća solucija razrješenja srpsko-hrvatskog konflikta kao uzroka rata, pokretanja ekonomskog potencijala RSK i obnove po završetku ratnih dejstava.

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.

263

1993., svibanj 27.
Knin

Izvješće Državnog komiteta RSK za odnose s UNPROFOR-om supredsjedatelju Mirovne konferencije o bivšoj Jugoslaviji u Ženevi o gledištima Vlade RSK o vojnoj, političkoj i ekonomsko-socijalnoj situaciji u RSK, pitanjima suradnje s UNPROFOR-om i stanju ljudskih prava i sloboda

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
DRŽAVNI KOMITET RSK ZA
ODNOSE SA UNPROFOR-om
Broj: 25-02-52/93.
Knin, 27. 05. 1993. god.

g. TORVALD STOLTENBERG
koopredsjednik Ženevske
konferencije o bivšoj
Jugoslaviji

Poštovani g. Stoltenberg, zbog kratkoće vremena Vaše posjete Kninu, a u želji da imate i naš prilog Vašem izvještaju Generalnom sekretaru g. Butrosu Butrosu Galiju u skladu sa njegovim izvještajem od 15.5.1993. godine izlažemo Vam nekoliko aspekata koji determiniraju sadašnju krizu na području bivše Hrvatske a koju mi zovemo Republika Srpska Krajina.

1. VOJNA SITUACIJA
Uzroci rata koji traju na ovim područjima su dobro poznati. To je srpsko-hrvatski sukob čiji korijeni sežu duboko u istoriju, a što će Vam biti jasnije kada pročitate publikaciju koju Vam poklanjamo. Osnovni uzrok sadašnjeg sukoba je nastupio 25.05.1990. god. kada je novoizabrani višepartijski Parlament tadašnje RH Hrvatske koja je bila federalna jedinica u tadašnjoj SFR Jugoslaviji, na neustavan način jednostavno izbacio Srbe iz Ustava kao konstitutivni narod iz tadašnje federalne jedinice Hrvatske i pretvorio ga u manjine. 23.12.1990. isti Parlament bez prisustva srpskih poslanika usvojio je novi Ustav koji je zapravo značio kontinuitet tadašnje SR Hrvatske sa kvinslinškom tvorevinom NDH iz 2. svjetskog rata.
To je označilo početak separacije od međunarodno priznate Jugoslavije. Počinje besprimjeran progon pripadnika srpske nacije, otpuštanje s posla, zatvaranje, čak i u slučaju traženja samo

kulturne autonomije. Novouvedena ikonografija je bila gotovo identična sa onom iz 2. svjetskog rata, kada su Srbi doživjeli jedan od najvećih genocida u svojoj istoriji.
Stvaraju se paramilitarne vojne snage pod nazivom “policija” koje započinju sa terorom po većinskim srpskim krajevima, kao što je Borovo selo 2.5.1990[577] god., Pakrac, Plitivčka jezera, Obrovac, Benkovac, Knin, Glina i dr. gradovi i sela. Sve ovo izazvalo je opravdanu bojazan među pripadnicima srpske nacije koji su se samoorganizirano počeli braniti. Srbi su u početku mislili da se novonastali problem može rješiti mirnim putem pa su 12.5.1991. godine održali referendum kojim su jasno opredjelili svoj cilj da ostanu u Jugoslaviji. Referendum je proveden po važećim hrvatskim propisima, a materijale referendum posjedujete u Sekretarijatu UN od aprila mjeseca 92. godine.
Definitivnom secesijom Hrvatske i raspadom bivše JNA, te njezinim povlačenjem sa teritorija novostvorene države, srpski narod započeo je odbrambenu akciju na zaštiti svojih života i imovine. Taj rat i danas traje. On je za nas odbrambeni, a Hrvatska strana ga smatra agresorskim, premda je upravo Hrvatska dana 22.1.1993. godine kao članica UN izvršila vojnu agresiju na teritorij Republike Srpske Krajine sa izuzetno velikim brojem profesionalnih vojnih jedinica u odnosu na gotovo razoružane srpske milicionare.
Valja znati da se, izgleda, jedino u svom dijelu razoružanja Vensov plan konsekventno provodio prema srpskoj strani. Snage UNPROFOR-a loše raspoređene, slabo naoružane, bez jasnog cilja i zadatka šta trebaju raditi, nisu pružile nikakvu zaštitu srpskom stanovništvu na područjima opština Obrovac, Benkovac, Knin i Drniš. Čak i u doba relativnog mira snage UNPROFOR-a su zabilježile preko 800 narušavanja prekida vatre u skladu sa Sarajevskim dogovorom od 3.1.1992. godine i to od strane regularne hrvatske vojske, a što je odnijelo preko 300 života naših ljudi i to pretežno civila. O tome smo 10.11.1992. godine informisali tadašnje koopredsjednike gospodu Vensa i Ovena, a Glavni štab UNPROFOR-a u Zagrebu posjeduje nekoliko hiljada naših pisanih protesta o ovim situacijama.
Najteži prekid vatre dogodio se 21.6.1992. godine napadom na Miljevački plato kada su regulirane jedinice Hrvatske vojske pobile na najsuroviji način 50 naših milicionara i pobacali ih u provalije. Izvlačenje leševa nesretnih ljudi trajalo je nekoliko mjeseci. Od tada pa do danas na Miljevačkom platou nalaze se regularne trupe Hrvatske vojske, što možete i provjeriti, čime je povrjeđena Rezolucija 762 Savjeta bezbjednosti. Nakon agresije od 22.1.1993. godine u kojoj se Srpska vojska Krajine isključivo branila, što i danas čini, donešena je Rezolucija 802 čija operativna tačka 1. i 2. imaju imperativni karakter o kojima nije potrebno voditi bilo kakve pregovore. Osnovni preduslov za bilo kakve razgovore u vojnom dijelu jeste bezuslovno povlačenje Hrvatske vojske i policije sa dijela zauzetog teritorija i stacioniranje iza linije razgraničenja utvrđene Sarajevskim dogovorom od 3.1.1992. godine i to na području cijele Republike Srpske Krajine.
Naš Glavni štab i njegov komadant brigadni general Mile Novaković su dana 23.5.1993. godine uručili pismenu garanciju o dobroj namjeri da dođe do potpunog i trajnog prekida vatre pod ranije navedenim uslovima. Ovo pismo uručeno je komadantu snaga UNPROFORA generalu Lars Erihu Valgrenu[578] koji se upravo 26.5. sastao sa brigadnim generalom Milom Novakovićem radi definisanja razrješenja problema. Vaše sektorske komande kao i lično general Valgren imaju čitav niz pismenih protesta na nastavak agresije Hrvatske vojske na naš teritorij, a posebno su drastični slučajevi upada terorističkih grupa i

577 Pogrešno napisana godina, napad na hrvatsku policiju pobunjeni Srbi izvršili su 1991. godine.
578 Lars-Eric Wahlgren, zapovjednik snaga UNPROFOR-a.

regularne armije u području Slunja, Petrinje, Gline i Vrginmosta. Od 16.5.1993. godine pa do današnjeg dana te grupe su zvjerski ubile 12 civila a postoje i indicije da je broj žrtava i znatno veći.

Nadalje, stalno koncentrisanje snaga na sektor "Zapad" uz neprimjerno ponašanje kanadskog bataljona o čemu je g. Valgren također obavješten, prebacivanje regularnih trupa RH na hercegovačko ratište, kršenje embargo na uvoz oružja, upotreba avijacije radi dostave oružja Muslimanima u Cazinskoj krajini su samo neki pokazatelji agresivnih namjera RH da zauzme ovaj teritorij, što bi sigurno eskalirao u rat regionalnih, i šire, razmjera.

Za sve navedeno postoje dokumentovani dokazi koji su predočeni snagama UNPROFOR-a–

Dakle, nije sporno za srpsku stranu da se želi trajni mir, ali isključivo na ravnopravnoj osnovi uz dodatne garancije Republike Hrvatske, a mi predlažemo da to budu međunarodne garancije, jer je očito da se Hrvatskoj ne može vjerovati. Te garancije mi do danas nismo dobili.

2. POLITIČKA SITUACIJA

Iz opisa sadašnje situacije djelomično proizilazi i politička situacija u kojoj se Republika Srpska Krajina sada nalazi. Faktički ona postoji, ima svoje granice, stanovništvo, lokalnu i centralnu vlast i sve druge elemente koji čine državu, izuzev međunarodnog priznanja. Često se ovakav postupak Srba osuđuje i karakteriše kao agresija na suverenu Republiku Hrvatsku. To principijelno nije tačno. RH primljena je u članstvo UN u maju mjesecu 1992. god. a do tada se nalazila u sastavu tadašnje SFRJ. Po tada važećem Ustavu postojeće SFRJ narod je imao pravo na samoopredjeljenje do ocjepljenja što konkretno znači da je današnja RH nastala secesijom što je inače po međunarodnom pravu protupravni akt. Srpski narod je sve do 25.5.1990. godine po tadašnjem Ustavu Federalne Hrvatske bio konstitutivan narod, što znači da je imao pravo na samoopredjeljenje, isto onoliko koliko i hrvatski narod, ali mu je to pravo na protuustavan način oduzeto izmjenama tog Ustava mimo njegove volje i pretvaranjem u nacionalne manjine. Novim Ustavom od 23.12.1990. godine ova pravna zloupotreba je potvrđena bez prisustva srpskih poslanika u Parlamentu, tako da je Srbima jedino preostalo da referendumom koga su raspisali pod tada vežećim propisima pokušaju zaštititi svoja prava, znači na demokratski način, a ne nasilnim putem kao što nas se često optužuje.

Ogromna većina pripadnika srpskog naroda izjasnila se za opstanak u Jugoslaviji, a kada je postalo očigledno da je secesija Hrvatske neminovnost, 19.12.1991. formirali su svoju vlastitu državu pod današnjim nazivom. Ako pođemo od osnovnog principa da se samoopredjeljuje narod onda je to za nas predstavljalo upravo formiranje RSK. Ako polazimo od zaključka Badinterove arbitraže da je Jugoslavija u stanju raspadanja, dolazi se do zaključka da se praktički samoopredjeljuju Republike, dakle, teritorije. To je u suprotnosti sa članom 1. Rezolucije 2200 A Generalne skupštine UN iz 1966. godine kojom se utvrđuje ovo pitanje i kaže se da narod ima pravo na samoopredjeljenje. Ovu Rezoluciju bivša SFRJ ratificirala je 1972. godine, pa ako se posmatra pravo Hrvatske na secesiju, te bivše države, onda je i ona dužna poštovati taj osnovni akt Generalne skupštine.

Jednom rječju nisu Srbi napravili secesiju od Hrvatske, već su Hrvati napravili secesiju od bivše SFRJ, pa je pravo srpskog naroda na području Krajine još uvijek neosporena pravna činjenica. Ovako stanovište zauzima i Vensov plan koji u tački 1. jasno naglašava da se on sprovodi kao privremeni aranžman u Jugoslaviji, a u tački 2. zahtjeva da se problem u toj zemlji riješe političkim putem bez prejudiciranja konačnog rješenja.

Međutim, upravo to učinio je Savjet bezbjednosti donošenjem Rezolucije 815 kojom se tvrdi da je RSK sastavni dio RH. To je potvrđeno i Rezolucijom 820. B. BIZ, pa se postavlja pitanje da li Vensov plan još uopšte egzistira. Za nas on je još uvijek jedino važeći dokumenat, jer smo pismeno na njegovo izvršavanje pristali. Snage UNPROFOR-a se sada nalaze u nedoumici što zapravo trebaju primjenjivati – da li ranije citirane Rezolucije ili Vensov plan. Tražili smo objašnjenje za ovo pitanje, ali do danas nismo dobili odgovor na njega.
U skladu sa principima KEBS-a RSK je pokušala na miran način razrešiti suštinski srpsko-hrvatski spor, nudeći putem Generalnog sekretara direktne pregovore Hrvatskoj u pismu od 10.11.1992. god. U međuvremenu posrednim putem pregovarali smo sa drugom stranom oko primjene različitih Rezolucija (762, 802), a otpočeli smo i razgovore na inicijativu g. Vitalija Ćurkina 18.5.1993. godine u Topuskom. Sve ovo učinjeno je sa željom da se konflikt riješi mirnim putem, ali sa vrlo jasnim ciljevima:
– RSK od 12.05.1991. godine više nije u sastavu RH,
– RSK je faktična država čije su vlasti dužne poštovati njezin Ustav,
– RSK ne može pristati na bilo kakav oblik autonomije u okviru RH jer se narod o tome izjasnio referendumom,
– RSK može jedino na miran način završiti konflikt sa RH razgraničenjem i rješavanjem drugih pitanja isključivo na taj način,
– RSK pristaje da se još jednom ispita volja njezinih građana pod Međunarodnom kontrolom.
Svi naprijed navedeni stavovi su za nas imperativ i od njih ne možemo odustati. Saživot u RH nakon krvavog rata koji je još u toku, a koji je rezultirao trećim genocidom u posljednjih 75 g. daje nam za pravo da ove činjenice izložimo kako smo ih i izložili.
Svjesni smo činjenice da Međunarodna zajednica pokušava vrlo brzo da nas ponovo spoji sa RH, a to je za nas neprihvatljivo iz suštinskih i pravnih razloga. Kada su Hrvati napravili secesiju od zajedničke zemlje, bivše SFRJ, nas o tome niko ništa nije pitao, pa dozvolite da na ranije opisan način imamo pravo izraziti svoju volju kao narod.

3. ODNOSI SA UNPROFOR-om
Na dolazak Mirovnih snaga pristali smo isključivo iz dva razloga:
– Vensov plan nam garantuje političko rješenje bez prejudiciranja konačnog rješenja,
– Mirovne snage su trebale zaštititi teritorij koji danas obuhvata RSK.
Agresije od 21.6.1992. godine, 22.1.1993. godine su praktički srušile iluziju da će RH poštovati autoritet UN. Naime, nevjerojatno je da jedan član UN napadne oružane snage svoje Organizacije, da pri tom ubije 3 vojnika Mirovnih snaga, 8 rani, a neke čak i zarobi. To se upravo dogodilo 22.1.1993. godine. Pokazalo se da je raspored Mirovnih snaga ipak došao od krive pretpostavke da će njihova pojava sama po sebi biti dovoljna garancija od daljnjih napada regularne armije RH. Stoga smatramo da raspored sistemom "mrlja od mastila" nije dobar i da bi u novom mandate UNPROFOR trebao biti raspoređen duž linije konfrontacije koja je utvrđena Sarajevskim dogovorom od 3.1.1992. godine, a kojega je potpisala u RH. To bi bila jedina garancija uspostave mira i u takvoj atmosferi otpočinjenja političkih pregovora kako to predviđa Vensov plan.
Snage UNPROFOR-a se moraju zadržati na ovom teritoriju, jer je agresivnost RH prešla granice i zahvatila čak i djelove bivše BiH. Poznato Vam je kakve se tamo borbe vode i ko koga zapravo napada. Indirektno, Međunarodna zajednica pomaže stvaranju tkz. "Velike Hrvatske", što je predsjednik Tuđman čak javno objavio kroz političko opredjeljenje svoje stranke HDZ. Ovakva agresivna politika je opasna po cijeli region, a i šire.

Snage UNPROFOR-a to makar mogu spriječiti i zbog toga je njihova prisutnost neophodna. Međutim, mandat ne može biti uslovljavan prelaznim rješenjima, jer to zapravo još više potiče agresivnu politiku RH. Stoga mandat mora biti mnogo duži, vrlo precizan, a mora se protezati i na teritoriju RH kroz kontrolu naoružanja njezine armije. To je jedini garant mira i mi ne vidimo drugog načina da se do njega dođe.

4. EKONOMSKO-SOCIJALNA SITUACIJA

Zahvaljujući uvođenju sankcija svih oblika i stepena RSK je pretvorena u veliki geto. Istovremeno RH uprkos činjenicama koje su ranije nabrojene nikada nije osjetila ni najmanju kaznenu mjeru Međunarodne zajednice. Infrastrukturni problem (putna mreža, željeznica, elektro-mreža, plovni put Dunavom i sl.) moraju biti rješeni u skladu sa opredjeljenjem međunarodnog pakta o ljudskim pravima i građanskim slobodama. Sankcije protiv Jugoslavije koje su prvobitno bile uvedene po našem mišljenju nepotrebne, bile su zapravo uperene baš protiv RSK.

Da je tako najbolje potvrđuje i Rezolucija 820. Najčudnije je u svemu da se sankcije protežu na nas koji smo žrtve agresije i to bez ikakvog obrazloženja. Naš narod je izložen ekonomskom genocidu. U ovom trenutku imamo preko 100 000 izbjeglica. Neki od njih su morali bježati i po tri puta. Činjenica je da nam razne međunarodne institucije dostavljaju humanitarnu pomoć, ali mi ne želimo živjeti na takav način, već želimo da radimo. Naša Vlada je izradila koncept ekonomskog mandata koji ide za tim da se oživi proizvodnja, da se obradi što više zemlje, da se vodi računa o ekologiji itd. a ljudi mogu živjeti od vlastitog rada. Privredni kapaciteti koje posjedujemo već su u ranijoj ekonomskoj koncepciji bili vezani uz kapacitete u bivšoj SFRJ, a sadašnjoj SRJ. Zbog sankcija imamo smješne situacije da možemo npr. izraditi cipele, ali ih ne možemo isporučiti, jer svega 3% tog proizvoda se može izraditi jedino u sadašnjoj SRJ. Ukoliko želimo poštovati sankcije potrebno nam je omogućiti povezivanje sa svjetskim tržištem, ali ne preko RH kako insistira Rezolucija 820. Neka sve naše poslove kontroliše UNPROFOR i neka istovremeno on ovjerava sve vrste uvozno-izvoznih poslova. Naše bolnice nemaju lijekova, male bebe žive u nevjerojatno teškim okolnostima, tako da je vrlo teško povratiti povjerenje naroda u UN. Kada tome dodamo neizmirene obaveze UNPROFOR-a još od 1.4.1992. godine, praktički ispada da mi kreditiramo UN i pored nekoliko desetina održanih sastanaka ovaj problem još nije rješen.

Suština ekonomskog mandata Vlade je u tome da se omogući rad i obnova, pa i putem javnih radova, a kada se to obezbedi mir će nastupiti prije nego što bi to omogućili razni pregovori u Ženevi ili u Njujorku. Imamo izrađen čitav niz programa, pa i program slobodnih carinskih zona i drugih pojedinosti za razvoj privrede u cjelini.

Ograničavajući faktor je energetska situacija, ali i to smo spremni rješiti vlastitim snagama, ako se prethodno razrješi pitanje zajedničkog korištenja čitavog niza energetskih objekata, kao što su brana "Peruča", visokonaponski dalekovodi koji su dio evropskog prstena, putne mreže i sve to na čistim ekonomskim odnosima. Ne želimo biti nikome na teret, ali nam se mora omogućiti da radimo. U protivnom Međunarodna zajednica preuzima na sebe ogromnu odgovornost da omogući lagano izumiranje jednog naroda radi postizanja određenih političkih svrha. Stoga tražimo osnovno ljudsko pravo da sami upravljamo svojim prirodnim dobrima i da ih koristimo u interesu razvoja. To nam se mora omogućiti bez obzira na krajnje političko rješenje.

5. LJUDSKA PRAVA I SLOBODE

Jasna nam je zainteresiranost Međunarodne zajednice za ova pitanja. Mi nismo bogati da možemo zavaravati svijet medijskim kampanjama, ali pravu istinu o poštivanju ljudskih prava u RSK treba utvrditi na isti način na koji se utvrđuje u RH. Moramo, nažalost, kazati

da su srpske izbjeglice na izvjestan način diskrimisane. One dolaze iz urbanih sredina gdje im je sve uništeno, gdje nemaju posla, nemaju riješen status, gdje ne mogu školovati djecu, gdje ne mogu dobiti ni obične putne isprave i gdje su izloženi potpunoj asimilaciji. Primjerice, u hrvatskim školama hrvatski jezik i istoriju mogu predavati samo etnički čisti Hrvati. To je čak zakonska odredba. Prvo poznato etničko čišćenje poslije 2. Svjetskog rata izvršila je vojska RH u Zapadnoj Slavoniji, gdje je sa svojih ognjišta istjerala oko 150 000 Srba. To područje sada je predviđeno za odlaganje nuklearnog otpada, a za što imamo i dokaze.
Na drugoj strani nikad nismo zabranjivali povratak hrvatskim izbjeglicama o čemu postoji i zakonska regulative. Dok na jednoj strani Hrvatska pred svjetom uporno inzistira na povratku izbjeglica UNPROFOR-u se šalju pisma sa zahtjevom hrvatskih vlasti za iseljenje Hrvata. To se pravda činjenicom da se Hrvati maltretiraju. Ima takvih situacija, ali isto tako mi krivce za to sudski gonimo. Do danas na drugoj strani nitko nije objasnio zašto je oslobođen ubica 13 zarobljenih vojnika na Koranskom mostu, zašto nisu pronađene ubice porodice Vila u Sisku, zašto se ne zna tko je pobio cijelu familiju Zec u Zagrebu, ko je ubio dipl. pravnika Dragana Sundaća u Sisku, što se poduzima na zaštiti preostalih Srba u Zadru, Šibeniku i Splitu, a da o Zagrebu i ne govorimo. Hrvati ovdje, ipak imaju zaštitu UNPROFOR-a, a Srbe u hrvatskim gradovima nema ko zaštititi. Prisutan je perfidan način etničkog čišćenja tako što se Srbima u hrvatskim gradovima i selima ne izdaju tkz. "domovnice" bez kojih ne mogu dobiti ni posao, ni putne isprave, ni bilo koju socijalnu pomoć, ne mogu školovati djecu. Prisiljeni su ili da umiru ili da se odsele. Imaju "pravo" jedino da ih se prisilno mobiliše, premda nisu hrvatski državljani i da ih se uputi na neki od frontova.
Postoje logori na Pagu, u Splitu, vojnoj luci Lora, u Kerestincu kod Zagreba, u Galdovu kod Siska, u Varaždinskim Toplicama kod Varaždina. Ovu pojavu još niko nije istražio. Na sreću kod nas takve vrste logora nisu postojale. U cijeloj RSK imamo svega dva prava zatvora i to dovoljno govori ko zapravo poštuje ljudska prava. U ratu ih nažalost ne poštuje nitko, ali se uvijek okrivljuje srpska strana. Zašto se mandat UNPROFOR-a ne proširi i na RH sa ciljem zaštite ono malo Srba što je preostalo.

6. ZAKLJUČNO RAZMATRANJE

1. RSK je faktička država koja ne može pristati na nikakvu opciju, izuzev na samoopredjeljenje a za što ima potpuno međunarodnu-pravnu podlogu.
2. U ime RSK prema bilo kojoj Međunarodnoj zajednici i bilo kojoj vrsti pregovora ne može nastupati nitko izuzev njenih predstavnika koje odrede nadležni organi u skladu sa Ustavom i važećim zakonodavstvom.
3. RSK je principijelno za sve vrste pregovora ali isključivo na ravnopravnoj osnovi i uz prethodno precizirane uslove, teme i sva druga riješena pitanja za normalno odbijanje bilo koje vrste pregovora. Stoga se i prihvaća inicijativa g. Vitalija Ćurkina.[579]
4. RSK ne prihvata parafirani dogovor od 6.4.1993. godine, pismo g. Ovena od 5.5.1993., a dopunske garancije o primjeni Rezolucije 802 još nije dobila u zvaničnoj formi.
5. UNPROFOR je potreban kao garant mira raspoređen na liniju razgraničenja, a koju čini linija Sarajevskog dogovora od 3.1.1992. godine i to ne po sistemu "mrlja od mastila".
6. RSK traži definitivno razjašnjavanje da li je Vansov plan postojeći ili nije. Što se nas tiče on je još uvijek pravno važeći, bez obzira na kasnije donešene Rezolucije.

[579] Vitaliy Churkin.

7. Mandat snaga UNPROFOR-a mora biti minimalno određen za narednih godinu dana jer je to jedina garancija da se može spriječiti eskalacija bilo kakve vrste ratnih sukoba.

8. Rezolucija 802 mora biti ispoštovana posebno u tački 1. i 2., a nakon toga mogu uslijediti pregovori sa hrvatskom stranom o rješenju svih spornih problema na principu KEBS-a.

9. Vojni eksperti obiju zaraćenih strana u najkraćem mogućem roku moraju precizirati sve detalje povlačenja hrvatskih snaga i policije sa teritorija kojeg je Hrvatska vojska okupirala u agresiji 1993. godine. To konkretno znači da smo mi za trajni prekid vatre uz puno poštivanje navedenih odredaba Rezolucije 802 bez ikakvih međukoraka i posebnih pregovora o imperativnoj normi Rezolucije tačke 1.

10. Suštinski se mora prići razgovorima o srpsko-hrvatskim odnosima, što prije to bolje, u formi kako je odredila Međunarodna zajednica.

11. U pogledu poštivanja ljuskih prava traži se proširenje mandata OUN i na zaštitu preostalih Srba koji žive u RH.

12. Građanima RSK se mora omogućiti oživljavanje svih vidova privredne djelatnosti, trgovine, infrastrukturnog povezivanja sa svijetom na način kako je to šire elaborirano.

13. Moraju se razrješiti i dugovi UNPROFOR-a prema preduzećima na području RSK.

Poštovani gospodine Stoltenberg, obzirom na kratkoću Vaše posjete i zauzetost molimo Vas i tražimo da ovaj dokument bude sastavni dio Vašeg izvještaja kojeg ćete uputiti gospodinu Butrosu Butrosu Galiju u okviru ovlaštenja njegovog posljednjeg izvještaja od 15.5.1993. godine.

Primite izraze našeg poštovanja.

M.P.[580]

PREDSJEDNIK DRŽAVNOG KOMITETA
RSK ZA ODNOSE SA UNPROFOR-om
PREDSJEDNIK VLADE
Đorđe Bjegović, [v.r.]

M.P.[581]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.

264

1993., svibanj 28.
Knin

Zahtjev SUP-a Knin načelniku sigurnosti 7. korpusa Vojske RSK za privođenje dvojice pripadnika SVK osumnjičenih za kaznena djela teške krađe u mjestu Matase

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
Broj: 08-01/1-2-622/93.
Knin, 28. 05. 1993.

[580] Okrugli pečat: Državni komitet za odnose s UNPROFOR-om RSK.
[581] Prijemni pečat: Vojna pošta 9162, primljeno 1. 6. 1993.

M.P.[582]
VII. KORPUS SRPSKE VOJSKE RSK-e
NAČELNIKU BEZBJEDNOSTI

PREDMET: Privođenje vojnih obveznika,
traži se.-[583]

Zbog osnovane sumnje da su počinili više krivičnih djela teške krađe u mjestu Matase, zaseok Želići i to dana 12., 13. i 14. maja 1993.g. molimo da se u prostorije SUP-a privedu Jović Tode i Mijakovac Rajko. Obadvojica pripadnika srpske vojske nalazili su se do sada na položaju u selu Mratovo, ali raspolažemo informacijom da su samovoljno napustili jedinicu. O ovome smo u nekoliko navrata obavještavali telefonskim putem načelnika bezbjednosti majora Prlića[584] i to od strane komandira i sekretara, gdje nam je prenijeto da je o ovom obaviješten por. Tokić,[585] ali do danas isto nije realizirano.

Prilikom privođenja potrebno je izvršiti oduzimanje osobnog automobile Zastava – 101, crvene boje kojeg imenovani često koriste, a koje vozilo je neutvrđenog vlasništva.

Dana 20.05.1993.g. dvojica pripadnika srpske vojske Pašić Nine i Radujko Jovo u mjestu Lukar izvršili su krađu jednog teleta vl. Sarić Nade iz Lukara. Obadvojica nalaze se u rezervi u području Promine, gdje je također potrebno izvršiti privođenje istih.

M.P.[586]

za NAČELNIK –a
Devrnja Gojko, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 11.

265

1993., svibanj 29.
Knin

Izvaci iz programa Kabineta ministra bez portfelja Vlade RSK za plansko naseljavanje srpskog stanovništva iz BiH na područje Republike Srpske kako bi se osigurali uvjeti za trajno održavanje srpskih teritorija u BiH, odnosno Republici Srpskoj

---

REPUBLIKA SRPSKA
V L A D A
KABINET MINISTRA BEZ PORTFELJA

Broj: 404-04/93
Datum: 29. 05. 1993.

UDRUŽENJE SRBA BiH
KOMESARIJAT ZA IZBJEGLICE
B E O G R A D

[582] Prijemni pečat: MUP RSK, ur. br. 08/3-2-5-1605-1993.
[583] Ispod dopisano rukom: "Ispitati, dokumentovati i preduzeti mere prema istini, dostaviti NOB GŠ VS pisani izvještaj, 4. 6. 93.".
[584] Damjan.
[585] Mirsad.
[586] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Knin.

Vlada Republike Srpske programski je opredijelila Kabinet ministra bez portfelja za plansko smještanje prognanog srpskog stanovništva na područja Republike Srpske gdje postoje predispozicije za ekonomsku konsolidaciju i resocijalizaciju.

U vezi sa animiranjem preselenja izbjeglog stanovništva iz SR Jugoslavije u Republiku Srpsku potrebno je preduzeti odgovarajuće mjere, kako bi se planirani proces završio u predviđenom roku. U tom smislu prezentiramo segmente iz Programa Kabineta kao i prijedlog aktivnosti Udruženja.

PROGRAM NASELJAVANJA IZBJEGLOG STANOVNIŠTVA

Cilj

Program aktivnosti Kabineta usmjeren je na naseljavanje prognanog-izbjeglog srpskog naroda na teritorije Posavine, Podrinja i drugih područja s ciljem da se stvore optimalni demografski uslovi za potpuno konstituisanje Republike Srpske u ovim oblasima, odnosno za trajno održanje srpskih teritorija, pokretanje privrednih kapaciteta, razvijanje naselja, povećanje nataliteta i unapređivanje ostalih državno-društvenih poslova.

Osnovni zadaci

Za ostvarivanje navedenog cilja planirana je realizacija sljedećih osnovnih zadataka:

1. Kontinuirana saradnja sa nadležnim institucijama SR Jugoslavije, i Republike Srpske Krajine radi povratka izbjeglog srpskog stanovništva na područja Republike Srpske u skladu sa planom državno-političkih organa Republike Srpske.

2. Ostvarivanje stalnog i visokog stepena koordinacije sa nadležnim državnim organima Republike Srpske radi zajedničke podrške realizaciji plana migracione politike.

3. Svestrana saradnja sa Srpskom pravoslavnom crkvom u vezi sa vjersko-duhovnim pitanjima migracija, te očuvanja i jačanja Srpstva.

4. Uspostavljanje stalnog kontakta sa iseljeničkim klubovima radi aktiviranja potencijalne pomoći i obnove u oblastima industrije, poljoprivrede, građevinarstva, zdravstva, školstva i kulture.

5. Stalno animiranje opštinskih vlasti radi prikupljanja podataka.

6. Saradnja sa organizacijama Crvenog krsta i Komesarijatom za izbjeglice i humanitarnu pomoć.

7. Djelovati na planskom naseljavanju dijelova srpskog naroda koji se nalazi na teritoriji Republike Hrvatske i Republike Slovenije.

8. Demografsko rasterećenje opština sa pozitivnim migracionim saldom.

9. Koordinacija sa nadležnim ministarstvom i drugim organima Republike Srpske na oživljavanju poljoprivredne proizvodnje i podsticanju poslovno-tehničke saradnje i zajedničke proizvodnje sa pravnim i fizičkim licima iz SR Jugoslavije.

Marketing-propaganda

Cilj propagande za naseljavanje izbjeglog srpskog stanovništva jeste kvalitetno upoznavanje stanovništva o mogućostima smještaja na teritorije opština koje pružaju za resocijalizaciju, u svrhu psihološke preferencije ponuđenih geo-prostora.

Propaganda obuhvata političku, ekonomsku, religijsku i istorijsku dimenziju, primjereno istorijskom trenutku i utvrđenom cilju.

Za realizaciju postavljenog cilja uspostavljena je saradnja sa medijima (TV, Radio i štampa). Programsku aktivnost operativno treba sprovoditi paralelno, kako na prostorima Republike Srpske, tako i na prostorima SR Jugoslavije, a i prema inostranstvu.

Metode djelovanja

Ovlašteni saradnici stručnog tima rade na prikupljanju podataka na terenu o: nekretninama, stanju privrednih kapaciteta, stanju stambenog fonda, poslovnih prostora i zemljišnom posjedu. Pored terenskog rada primjenjuje se i metoda anketnih upitnika.

Dinamika rada

Realizaciju Programa za naseljavanje treba intenzivirati u relativno kratkom vrtu s ciljem brzog efektuiranja postavljenog zadatka. Razlog ovakvog opredjeljenja je u težnji ubrzanog rješavanja populacionih migracija, kako bi najveći broj izbjeglica izgubio taj status i ostvario sva prva u Republici Srpskoj.

PLAN ANIMIRANJA SRBA IZ SRBIJE U REPUBLIKU SRPSKU

Shodno prezentiranom Programu predlažemo da Udruženje pripremi Plan animiranja izbjeglica prema Republici Srpskoj u kojem bi, između ostalog, operativno i dinamički prezentirali sljedeće:

1. Evidenciona list izbjeglica
– broj izbjeglica (porodica)
– mjesta odakle su došli, kao i područja koja žele da nasele
– kvalifikaciona struktura
– demografska obilježja.

2. Organizacija i dinamika
– finansijska sredstva
– druga moguća materijalna sredstva (građevinski materijal, oprema, namještaj …).

Pripremljeni plan bio bi osnova razgovora na sastanku koji bi se održao u sastavu:
– Udruženje Srba iz bivše BiH
– Komesarijat za izbjeglice Republike Srbije
Kabinet ministra bez portfelja.

Sve aktivnosti u vezi sa animiranjem izbjeglica iz Srbije u Republiku Srpsku treba obaviti najkasnije do 15. 6. 1993. godine.

Termin sastanka naknadno ćemo utvrditi o čemu ćemo Vas blagovremeno informisati.

S poštovanjem,

M I N I S T A R
Prof. Velibor Ostojić, [v.r.]

M.P.[587]

Izvornik, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 078-005.

266

1993., svibanj 30.
Obrovac

Informacija SJB Obrovac SUP-u Knin o razmjeni topničke vatre na linijama dodira s hrvatskim snagama kod Obrovca

[587] Okrugli pečat: Vlada Republike Srpske.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI – OBROVAC
BROJ: 01/1-STR. POV-53/92.
Obrovac, 30. maj 1993. godine
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA R S K – K N I N
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA – K N I N

Dana 30.05.1993. godine u 11.30 sati, neprijateljska artiljerija je počela sa djelovanjem tukući artiljerijskim oružjem sam centar mjesta Obrovac, te određene prostore mjesnih zajednica Zaton, Bilišane i Karin Gornji. u četiri navrata je tukao i VBR sa punim punjenjem po teritoriji Zatona i Karina Gornjeg. U granatiranju nije bilo mrtvih, jedno lice je lakše povređeno, Trbović Dušan iz Karina, nastala je velika materijalna šteta jer je oštećeno nekoliko stanova u mjestu Obrovac i stambenih kuća u Zatonu i Karinu Gornjem. U mjestu Zaton prilikom granatiranja pogođeno je 5 krava.

Granatiranje je trajalo do 12.40 sati. Na ovakav postupak neprijateljske artiljerije, snage SV RSK su adekvatno odgovorile nakon čega je i prestalo granatiranje.

Prednje Vam se dostavlja na znanje.–

N a č e l n i k
Đorđe Jelić

Prijepis, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

267

1993., svibanj 30.
Bijeljina

Izvod iz lista "Večernje novosti" o održanom sastanku predstavnika Republike Srpske i Republike Srpske Krajine u Bijeljini na kojem je raspravljano o mjerama i dinamici ujedinjenja dviju srpskih paradržava

---

30. 05. 1993.

Bijeljina

Iz današnjih "Večernjih novosti" prenosimo dijelove teksta koji se odnosi na savjetovanje političkih rukovodstava Republike Srpske i Republike Srpske Krajine.

U Bijeljini je juče počelo savjetovanje o povezivanju i saradnji RS i RSK na kojem učestvovaju predstavnici najviših državnih i političkih rukovodstava i delegacije narodnih poslanika. Centralno pitanje ovog skupa je: koje slijedeće mjere preuzeti i kojim ritmom ih ujedinjavati imajući u vidu međunarodne okolnosti.

U pauzi zasjedanja dr Radovan Karadžić je okupljenim novinarima ukazao na ciljeve i domete bijeljinskog savjetovanja riječima: "Težnje naroda za ujedinjenjem su evidentne i mi ih moramo uvažavati. One će se realizovati sada ili kasnije, to je pitanje međunarodnih okolnosti. Sada nam Zapad nameće rješenje, a kad bi se uvažavalo međunarodno pravo mi bi to ujedinjenje mogli da obavimo već sutra. Imamo pravo na ujedinjenje i po Senžermenskom ugovoru, koji govori da su Srbi, Hrvati i Slovenci iz Austrougarske pod

jednakim uslovima stupili u ujedinjenje sa Srbijom. Ako su od ta tri naroda Hrvati i Slovenci dobili svoje nacionalne države, onda i treći partner iz tog ugovora ima pravo na svoju državu. Da li bi se i kada ta država ujedinila sa onom istočno od Drine, to je isto tako pitanje međunarodnih okolnosti, odnosa i prava. Međutim, mi očigledno moramo da se premećemo između interesa velikih sila, koje ne poštuju međunarodno pravo" – rekao je Karadžić.

Dr. Biljana Plavšić je istakla: "Predložila sam da se danas donesu zaključci u odnosu na ona naša zajednička skupštinska zasjedanja, jer takva zasjedanja više nemaju nikakva smisla ako ne oformimo zajedničku skupštinu, vladu i državu. Mi moramo danas definitivno da kažemo hoćemo li to ili nećemo. Osim toga, mislim da je politička klima za to danas vrlo dobra, odnosno, mi smo našim referendumom jednostavno skrenuli razmišljanja svijetu u drugom pravcu. Mi više ne smijemo dozvoliti da oni izmišljaju šta će nam činiti. Prvi korak u ovom međuprostoru Srbi treba da naprave. Pogotovu što se u nekim zvaničnim pregovorima pojavljuju ljudi koje nije birao narod iz Republike Srpske i Republike Srpske Krajine i mi im moramo oduzeti mandat" – rekla je dr Biljana Plavšić na savjetovanju dvije zapadne srpske stranke.

Ovom skupu prisustvovaju i ugledni srpski intelektualci: akademici Milorad Ekmečić i Slavko Leovac; Slobodan Komazec, Budimir Košutić i drugi.

Preslika, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 043-001-001.

268

1993., svibanj 31.
Knin

Priopćenje za javnost Državnog komiteta za suradnju s UNPROFOR-om o stavovima vezanim uz govor predsjednika RH Franje Tuđmana, održan povodom proslave Dana državnosti RH

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
DRŽAVNI KOMITET ZA SARADNJU
SA UNPROFOR-om
Broj: 25-03-58/93.
Knin, 31. 05. 1993. god.

S A O P Š T E N J E Z A J A V N O S T

Povodom tzv. "Dana državnosti" Republike Hrvatske i izjava koje tim povodom svojim Hrvatima podjelio gen. Franjo Tuđman, Državni komitet je ovlašten da saopšti slijedeće:

1. Izjava gen. Tuđmana o uslovima pod kojima bi UNPROFOR mogao ostati na ovim prostorima definitivno pokazuje da je u vrhu hrvatske vlasti došlo do raskola.

2. General se očito priklonio "hercegovačkoj liniji" jer kako drugačije protumačiti izjavu da želi opštu, prometnu i ekonomsku normalizaciju na jednoj strani, a na drugoj strani raspuštanje "paravojnih formacija", kontrolu granica te uspostavu pravnog poretka na cijelom području Hrvatske, već kao poziv na totalni rat. On je to doslovno izjavio rječima

“Hrvatska će upotrijebiti sva sredstva da bi se uspostavio ustavno-pravni poredak jer ni jedna država ne može trpjeti trajnu pobunu na svojoj teritoriji.

3. Tuđman očito zaboravlja slijedeće činjenice:

– da su građani današnje RSK 12. maja 1991. godine referendumom rekli šta žele i da od toga odstupanja nema;

– da ti isti građani imaju faktičnu državu, a da je Republika Hrvatska zapravo pravna fikcija;

– da je faktična država dala inicijativu da se nakon povlačenja hrvatske okupatorske vojske na liniju razgraničenja od 3. januara ‘92. godine, na jednoj radnji pristupi razrješenju svih srpskih pitanja, a to će reći definitivnom razrješenju sa Republikom Hrvatskom;

– da ovu inicijativu tzv. “hercegovačkih linija” očito ne prihvata jer izgleda da ima previše materijalnih interesa da nastavi voditi jedan agresivni rat u kome se gubi život njezinih građana, ali pojedinci istovremeno otvaraju bankovne račune u Švicarskoj u čemu prednjači generalov Ministar odbrane Gojko Šušak.

4. Kako svijet počinje gledati na to priznaje i sam General, doduše stidljivo, ali priznaje, jer su sankcije na pragu.

5. Naše političko opredjeljenje nema nikakve veze sa opredjeljenjem gen. Tuđmana i valjda je sada i zadnjem laiku jasno tko želi mir a tko rat, tko je agresor a tko se brani i zašto se brani. Sve ostalo je jeftin propagandni jezik kojim se pokušava umiriti sopstveni narod.

6. Izjavom Generala pokazano je da za njega organizacija OUN ništa ne znači izuzev oruđa pomoću kojeg bi trebalo disciplinovati “pobunjene Srbe”. To je samo nastavak onog što se događalo 22. januara 1993. godine i kasnije kroz ubijanje vojnika UNPROFOR-a. Ujedinjene nacije bi se trebale zapitati da li je takav član organizacije baš potreban.

DRŽAVNI KOMITET ZA
SARADNJU SA UNPROFOR-om
PREDSJEDNIK VLADE

M.P.[588] Đorđe Bjegović, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 24.

269

1993., svibanj 31.
Okučani
Zapisnik konstituirajuće sjednice Oblasnog vijeća SO ZS

ZAPISNIK

sa konstituirajuće sjednice Oblasnog vijeća Srpske oblasti Zapadne Slavonije koja je održana 31.05.1993. godine.

Sjednica održana u prostorijama Oblasnog vijeća sa početkom u 12.00 sati.

[588] Okrugli pečat: Državni komitet za odnose s UNPROFOR-om RSK.

PRISUTNI: Duško Vitez, predsjednik Oblasnog vijeća, Dragan Dobrojević, podpredsjednik Oblasnog vijeća, Stevo Ratković, sekretar Oblasnog sekretarijata društvenih djelatnosti, Mile Ljeskovac, sekretar Oblasnog sekretarijata za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu i Dušanka Mrđenović, sekretar Oblasnog sekretarijata za informacije i regionalnu saradnju.

OTSUTAN: Milutin Bunčić, sekretar Oblasnog sekretarijata za privredu i finansije.

Sjednici prisustvuje Savo Radošević, sekretar Oblasnog vijeća.

Ostali prisutni: potpukovnik Marinko Gajić ispred komande 18. Korpusa Srpske vojske Krajine.

Oblasno vijeće je za sjednicu utvrdilo slijedeći

DNEVNI RED:

1. Razrješenje problematike dvojnosti vlasti na području opštine Pakrac u skladu sa Odlukom Narodne Skupštine Srpske oblasti Zapadne Slavonije broj 020-209/93-I-01 od 22. maja 1993. godine

2. Ostala problematika

AD 1.

Oblasnom vijeću Srpske oblasti Zapadne Slavonije pročitana je odluka Narodne Skupštine broj 020-209/93-I-01 od 22. maja 1993. godine o razrješenju problematike dvojnosti vlasti na području opštine Pakrac.

U raspravi su učestvovali:

Stevo Ratković je istakao da u opštini Pakrac postoji stari Izvršni savjet koji je odlukom vlade RSK razriješen dužnosti i novi Izvršni savjet koji je također odlukom Vlade postavljen za opštinu Pakrac. Što se tiče skupštine opštine Pakrac gospodin Ratković je istakao da je ona za nas nepostojeća Skupština, institucionalno nepostojeća, sa njom se ne treba baratati. Ona je izrasla u vakumu između razrješenja i postavljenja dva savjeta.

Potpukovnik Marinko Gajić smatra da smo napravili grešku što nismo osudili "daruvarski sporazum".

Predsjednik Vitez ga je upoznao da je sporazum osuđen na sjednici Narodne Skupštine Srpske oblasti Zapadne Slavonije 21. marta 1993. godine.

Dragan Dobrojević potpredsjednik Oblasnog vijeća predložio je da se razmotri mogućnost da na narednu sjednicu Oblasnog vijeća pozovemo stare i nove predsjednike Izvršnih savjeta da izvrše odluku o primopredaji ili da ih obavežemo da to učine sami, ili da se uz stare i nove Izvršne savjete pozove i predsjednik njihove skupštine i obavijesti ih o stavovima Vlade RSK i o Odluci Narodne Skupštine Srpske oblasti Zapadne Slavonije.

Predsjednik Vitez je napomenuo da ne želi da mi uvažavamo njihovu skupštinu i da je za nas legalan novi Izvršni savjet opštine Pakrac koga je svojom odlukom postavila Vlada Republike Srpske Krajine.

Stevo Ratković je istakao da još jednu stvar prešućujemo a to je da je stari Izvršni savjet preimenovan u novu skupštinu. To je takva skupština koja, kako je rekao i sam predsjednik Skupštine RSK gospodin Paspalj,[589] odgovara za onu drugu stranu.

Predsjednik Vitez je predložio da Oblasno vijeće u skladu sa odlukom Narodne Skupštine Srpske oblasti Zapadne Slavonije jednostavno traži od starog Izvršnog savjeta opštine Pakrac da pripremi kompletnu dokumentaciju, dokumentaciju o financijskom poslovanu, o materijalno tehničkim sredstvima i objektima za primopredaju.

[589] Mile.

Stevo Ratković je istakao da je stav Vlade RSK da na području Pakraca trebamo djelovati politički a iza toga druge mjere koje uključuju i hapšenje.

P. pukovnik Gajić je istakao da je apsolutno protiv mjera hapšenja, time bi samo napravili medijsku ličnost, pa sam za to da idemo dijalogom, političkim ubjeđenjem.

Predsjednik Vitez je predložio da se ispred Oblasnog vijeća ovlaste i zaduže predsjednik Oblasnog vijeća, podpredsjednik Oblasnog vijeća, sekretar Oblasnog sekretarijata za društvene djelatnosti, predsjednik Narodne Skupštine, predstavnik komande 18. Korpusa srpske vojske Krajine broj 05-3-106/93 od 7.05.1993. godine, da se to izvrši u prostorijama izvršnog savjeta opštine Pakrac 03. juna 1993. godine u 10.00 sati, da se starom Izvršnom savjetu dostavi odluka da do tada izvrši pripremu akata iz nadležnosti Izvršnog savjeta opštine Pakrac, finansijskih i materijalno tehničkih sredstava i objekata za primopredaju. Isto tako o tome obavijestiti i novi Izvršni savjet kako bi mogao doći na primopredaju dužnosti.

Stevo Ratković je predložio da se odredi da se primopredaja dužnosti između starog i novog Izvršnog savjeta opštine Daruvar izvrši 01. juna 1993. godine u 14.00 sati u prostorijama Izvršnog savjeta opštine Daruvar u Trnakovcu br. 1.

Primopredaju dužnosti između starih i novih Izvršnih savjeta opštine Grubišno Polje i Podravska Slatina izvršiti u roku od 8 dana od dana prijema ove odluke.

Predsjednik Vitez je predložio da se nakon konstituisanja novih izvršnih savjeta opštine Pakrac, Daruvar, Grubišno Polje i Podr. Slatina isti savjeti sazovu na konsultativni sastanak sa Oblasnim vijećem u cilju rješavanja kadrovnih pitanja na oblasnom nivou i druge problematike.

Drugih prijedloga nije bilo, rasprava je zaključena pa je:

Na osnovu člana 23. stava 1. tačke 3. Statuta Srpske oblasti Zapadne Slavonije i člana 3. stava 1. tačke 3. Odluke o organizaciji i načinu rada Oblasnog vijeća Srpske oblasti Zapadne Slavonije a u skladu sa Odlukom Narodne Skupštine Srpske oblasti Zapadne Slavonije broj 020-184/93_I_01 od 22. maja 1993. godine. Oblasno vijeće na svojoj prvoj konstituirajućoj sjednici održanoj 31. maja 1993. godine donijelo

O D L U K U

Ovlašćuju se i zadužuju predsjednik Oblasnog vijeća Duško Vitez podpredsjednik Oblasnog vijeća Dragan Dobrojević, sekretar Oblasnog sekretarijata za društvene djelatnosti Stevo Ratković, predsjednik Narodne Skupštine Srpske oblasti Zapadne Slavonije Đorđe Damjanović, predstavnik komande 18. Korpusa vojske RSK, predstavnik Oblasnog sekretarijata unutrašnjih poslova Okučani da hitno razriješe dualitet vlasti između starog i novog izvršenog savjeta opštine Pakrac i da stave u funkciju novi Izvršni savjet opštine Pakrac postavljen odlukom Vlade Republike Srpske Krajine, broj odluke 05-3-106/93 od 07.05.1993. godine.

II

Određuje se izvršiti primopredaja dužnosti između starog i novog Izvršnog savjeta opštine Pakrac, 03. juna 1993. godine u 10.00 sati u prostorijama Izvršnog savjeta opštine Pakrac. Zadužuje se stari Izvršni savjet opštine Pakrac da do tada izvrši pripremu akata iz nadležnosti Izvršnog savjeta opštine Pakrac, financijskih i materijalno tehničkih sredstava i objekata za primopredaju.

III

Primopredaju dužnosti između starog i novog Izvršnog savjeta opštine Daruvar izvršiti 01. juna 1993. godine u 14.00 sati u prostorijama Izvršnog savjeta opštine Daruvar u

Trnakovcu broj 1. Primopredaju dužnosti između starih i novih Izvršnih savjeta opštine Grubišno Polje i Podravska Slatina izvršiti u roku 8 dana od dana prijema ove odluke.

IV

Nakon konstituisanja novih Izvršnih savjeta opštine Pakrac, Grubišno Polje, Daruvar i Podravska Slatina sazvati sve Izvršne savjete na zajedničku sjednicu sa Oblasnim vijećem u cilju rješavanja kadrovskih pitanja na oblasnom nivou i radi rješavanja ostale problematike.

V

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja
BROJ: 020-185/93-II-01.

AD 2.

Pod ostalom problematikom iznešena je potreba da se donese odluka o razrješenju nekih dosadašnjih potpisnika Oblasnog vijeća i da se imenuju novi potpisnici umjesto njih.

Predloženo je da umjesto dosadašnjeg predsjednika, podpredsjednika i sekretara oblasnog sekretarijata za opštu upravu novi potpisnici budu Duško Vitez predsjednik Oblasnog vijeća, Dragan Dobrojević, potpredsjednik Oblasnog vijeća, a umjesto sekretara Oblasnog sekretarijata za opštu upravu imenovati će se lica kada bude izabrano na tu funkciju i na funkciju člana Oblasnog vijeća.

Na osnovu ovog prijedloga Oblasno vijeće je:

Na osnovu člana 23. stava 1. tačke 3. Statuta Srpske oblasti Zapadne Slavonije i člana 2. stava 1. tačke 3. Odluke o organizaciji i načinu rada Oblasnog vijeća Srpske oblasti Zapadne Slavonije, Oblasno vijeće je na sjednici održanoj 31. maja 1993. godine donijelo ovo

R J E Š E N J E
o imenovanju potpisnika Oblasnog vijeća

1. Za nove ovlaštene potpisnike Oblasnog vijeća Srpske oblasti Zapadne Slavonije imenuju se:

1.1. Duško Vitez, predsjednik Oblasnog vijeća

1.2. Dragan Dobrojević, podpredsjednik Oblasnog vijeća

2. Dosadašnji ovlašteni potpisnici Oblasnog vijeća koji su bili ovlašteni Rješenjem broj 02-01-16/92. od 11.05.1992. godine ostaju i dalje kao potpisnici Oblasnog vijeća ova lica:

2.1. Savo Radošević, sekretar Oblasnog vijeća

2.2. Nevenka Sladojević, šef računovodstva Oblasnog sekretarijata za privredu i finansije

3. Ostalim potpisnicima koji su bili ovlašteni po rješenju broj 02-01-16/92. od 11.05.1992. godine za potpisivanje u ime i za račun Oblasnog vijeća prestaje ovlaštenje za potpisivanje i to:

3.1. Džakula Veljku
3.2. Kulić Mladenu
3.3.Bosanac Branku

4. Ovo rješenje je konačno.

BROJ: 020-210/93-II-01
Okučani, 31.05.1993.

PREDSJEDNIK
OBLASNOG VIJEĆA
DUŠKO VITEZ s.r.

Drugih pitanja i prijedloga nije bilo i sjednica je zaključena u 13.30 sati.

PREDSJEDNIK
OBLASNOG VIJEĆA
DUŠKO VITEZ

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-DASB, OV SOZS, kut. 5.

270

1993., lipanj 1.
Knin
Zapisnik s 49. redovne sjednice Vlade RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A

Z A P I S N I K

sa 49. redovne sjednice Vlade Republike Srpske Krajine, održane u Kninu, dana 01.06.1993. godine.

Spisak prisutnih na sjednici Vlade nalazi se u prilogu ovog zapisnika i čini njegov sastavni dio. Odsutni: Milan Martić, Vojin Peurača, Milan Tankosić, Slobodan Jarčević, Miomir Crnogorac.

Sjednica je počela sa radom u 10.15 sati.

Sjednici predsjedava Predsjednik Vlade gosp. Đorđe Bjegović.

Za sjednicu je predložen slijedeći

D n e v n i r e d

1. Verifikacija zapisnika s prethodnih sjednica Vlade;
2. Podnošenje usmenih izvještaja o radu Ministarstava;
3. Operativni program teza za regulisanje određenih odnosa sa SR Jugoslavijom;
4. Inicijativa za donošenje socijalnog programa u RSK;
   4.1. Odluka o imenovanju koordinacionih odbora za pitanje socijalne politike u RSK,
   4.2. Određivanje radne grupe za izradu socijalnog programa RSK,
   4.3. Odluka o izboru Komisije za usklađivanje raspona u raspodjeli plata u Vladi i državnim institucijama;
   4.4. Imenovanje radne grupe za izradu kolektivnih ugovora;
   4.5. Razmatranje varijanti minimalne potrošačke korpe po stanovniku;
5. Ministarstvo energetike i rudarstva;
   5.1. Informacija o elektroenergetskoj situaciji u RSK,
   5.2. Informacija o programu posjete stručne radne grupe sa Rudarsko-geološkog fakulteta Beograd Republici Srpskoj Krajini,
   5.3. Donošenje Odluke o imenovanju međuresorske komisije za izradu bilance naftnih derivata;
   5.4. Donošenje rješenja o imenovanju predsjednika i članova Upravnog odbora JP "Elektroprivreda Krajine",
6. Ministarstvo trgovine i turizma;
   6.1. Imenovanje;
7. Ministarstvo prosvjete;
   7.1. Donošenje odluke o otvaranju žiro-računa;
8. Ministarstvo za zdravlje;

8.1. Razmatranje i utvrđivanje prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti;
9. Ministarstvo za ekonomske odnose, privredni razvoj i industriju
9.1. Imenovanje
10. Sekretarijat Vlade
10.1. Prijedlog Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o sekretarijatu Vlade RSK;
10.2. Prijedlog Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu Vlade RSK;
11. Razmatranje odobrenja zahtjeva MZ Teslingrad;
12. Ministarstvo za saobraćaj i veze;
12.1. Imenovanje pomoćnika ministra za saobraćaj i veze; izmjenjen i nadopunjen sa:
Tačka 1. prebačena za sutrašnju sjednicu;
Tačka 4. prebačena za sutra, a umjesto predloženih predmeta pod ovom tačkom raspravljat će se o donošenju Odluke o obrazovanju od hoc komisije za reviziju rješenja iz oblasti radnih odnosa.
6.2. Imenovanje komisije u slučaju "Nenadić";
7.2. Ugovor o štampanju obrazaca o osnovnom i srednjem obrazovanju.
7.3. Informacija o osnivanju Univerziteta RSK "Nikola Tesla";
7.4. Informacija o pismu štrajkačkog odbora SŠC;
9.2. Mogućnost štampanja "Sl. glasnika" u preduzeću "Mladost" Knin;
13. Ministarstvo informisanja;
13.1. Rješenje o imenovanju komisije za popis svih objekata i sredstava RTV RSK i lokalnih radio stanica u RSK;
13.2. Donošenje odluke o povećanju LD za zaposlene na TV predajnicima Ćelavac i Plješevica;
14. Donošenje odluke o osnivanju Republičkog zavoda za prostorno uređenje, zaštitu okoline i izgradnju objekata;
15. Ministarstvo za unutrašnje poslove;
15.1. Prijedlog Pravilnika o izmjeni Pravilnika o vozačkim dozvolama;
15.2. Legalizacija oružja;
16. Prijem – status radnika iz Zapadne Slavonije – inf.
17. Delegacija udruženja Srba iz Zapadne Slavonije;

Ad-1

Skinuto s dnevnog reda za sutrašnju sjednicu.

Ad-2

2.1. Ministarstvo odbrane – izvještaj podnio pomoćnik ministra Počuča Milan (prilog br. 1).[590]

2.2. Ministarstvo unutrašnjih poslova – izvještaj podnio pomoćnik ministra Pavković Nebojša (prilog br. 2).

2.3. Ministarstvo pravosuđa i uprave – izvještaj podnio ministar Radomir Kužet (prilog br. 3).

2.4. Ministarstvo financija – budući da je odsutan ministar Peurača izvještaj o radu ovog ministarstva podnijet će se na sutrašnjoj sjednici (prilog br. 4).

[590] Ovaj i ostali prilozi nisu pronađeni uz izvornik.

2.5. Ministarstvo trgovine i turizma – izvještaj podnio ministar mr. Đorđe Lazić (prilog br. 5).

2.6. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – izvještaj podnio ministar Mitar Brnović (prilog br. 6).

2.7. Ministarstvo zdravlja – izvještaj podnio ministar Špiro Kostić (prilog br. 7).

2.8. Ministarstvo za ekonomske odnose, privredni razvoj i industriju – izvještaj podnio ministar Nebojša Arbutina (prilog br. 8).

2.9. Ministarstvo prosvjete – izvještaj podnio ministar Milan Knežević (prilog br. 9).

2.10. Ministarstvo za sport – izvještaj podnio ministar Vučenović (prilog br. 10).

2.11. Ministarstvo energetike i rudarstva – izvještaj podnio ministar Krička[591] (prilog br. 11).

2.12. Ministarstvo za rad, boračka i socijalna pitanja – izvještaj podnijela ministarka Dragica Bakić (prilog br. 12).

2.13. Ministarstvo inostranih poslova – izvještaj podnio pomoćnik ministra Sretko Petković (prilog br. 13).

Nakon izlaganja pom. ministra inostranih poslova za riječ se javio predsjednik Skupštine Mile Paspalj. Upoznao je članove Vlade da je sazvao sjednicu Skupštine u Petrinji 05.06.1993. god. s dvije tačke dnevnog reda i to: 1) Razmatranje političke situacije u Republici Srpskoj Krajini i 2) Raspisivanje referenduma o nezavisnosti RSK i udruživanju sa Republikom Srpskom i državama koje to budu željele.

Pozvao je članove Vlade da prisustvuju sjednici. Jedini način da opstanemo je ujedinjenje s Republikom Srpskom. U protivnom će nas uništiti Jugoslaveni, komunisti, ustaše. Moramo raščistiti gdje je centar odlučivanja u Republici Srpskoj Krajini, u Kninu ili negdje drugdje.

Nakon njegovog izlaganja pročitano je pismo gos. Ćosiću[592] i gosp. Stotenbergu.[593]

Ad-3

Operativni program teza za regulisanje određenih odnosa sa SR Jugoslavijom iznio je potpredsjednik Vlade Branko Lubovac: radi sređivanja ekonomskih odnosa sa Srbijom trebamo napraviti spisak potrebnih roba za život Krajine, da se vidi šta se može dobiti kroz vid humanitarne pomoći a onaj ostatak kroz obaveze Srbije. Treba uvesti rigorozne kontrole kod uvoza i izvoza roba. Zato se moraju znati carinske ispostave, kad će i kako one raditi. Zatim kontrole humanitarne pomoći koja uglavnom dolazi preko prelaza iz Mađarske ali i Grčke. To moramo rješiti sa Srbijom. Ono što pređe granicu mora stići u RSK i onaj tko je poslao mora dobiti povratnu informaciju. Najveći dio pomoći treba držati u Sabirnom centru u Beogradu. Treći segment ovih odnosa je otkup poljoprivrednih proizvoda, trebamo sačuvati sve količine žitarica koje možemo da otkupimo.

Đorđe Bjegović – očekujemo pismeni izvještaj za sjednicu Vlade i iduće sjednice. Molio bih potpredsjednika Španovića da pokuša rješiti pitanje sudačkog ispita za buduće sudije u RSK i da pomogne oko kandidature za ministra odbrane (stav SVK).

Stojan Španović – u Birou Vlade u Beogradu postoji tim radnika koji po njemu kvalitetno obavlja svoj posao. Preko Biroa Vlade u RSK je organizovano stiglo 670 šlepera pomoći. S Vladom Srbije se svakodnevno kontaktira na rješenju problema i to ide dosta dobro. Nada

[591] Milivoj.

[592] Dobrica, predsjednik Savezne Republike Jugoslavije (15. 6. 1992. – 31. 5. 1993.).

[593] Thorvald Stoltenberg, norveški ministar vanjskih poslova, visoki UN-ov povjerenik za izbjeglice, visoki predstavnik glavnog tajnika UN-a i supredsjedatelj Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji.

se da će i ovaj zadatak koji su dobili on i podpredsjednik Lubovac biti odrađeni. Sve što ide za Krajinu mora se evidentirati, to moramo učiniti prije svega u interesu naroda Krajine.

Ad-4

Donešena je

O D L U K A

o obrazovanju ad hoc komisije za reviziju rješenja iz oblasti radnih odnosa (prilog broj 14).

Ad-5

5.1. Izvještaj podnio ministar energetike i rudarstva gosp. Milivoj Krička. Elektroenergetska situacija u RSK je izuzetno teška. Padavine bi trenutno više pomogle poljoprivredi nego energetici zbog toga što su potrebne obilnije padavine da bi porasle dotoke vode u akumulacijama koje su sada jako male. Sa sadašnjim dotokama može se izdržati s ovim režimom redukcija mjesec dana. Problem redukcije nije izražen jedino u Istočnoj Slavoniji, Baranji i Zapadnom Sremu zato što se oni naslanjaju na elektroenergetski sistem SRJ. Problem su i specijalni potrošači kojih je svakim danom sve više.

Nebojša Arbutina – ministar za ekonomske odnose, privredni razvoj i industriju predlaže da interresorska grupa formirana za oživljavanje industrijske proizvodnje određuje prioritete u potrošnji električne energije, tj. da ona bude ta koja će utvrditi prioritete.

Nakon izlaganja ministra Kričke i Arbutine prihvaćena je informacija o elektroenergetskoj situaciji u Republici Srpskoj Krajini.

5.2. Prihvaćena je informacija o posjeti grupe stručnjaka sa Rudarsko-geološkog fakulteta iz Beograda. (Prilog br. 15).

5.3. Donešena je

O D L U K A

o imenovanju međuresorske komisije za izradu bilance naftnih derivata

(Prilog broj 16), s tim da je umjesto Janšić Nebojše u sastav komisije izabran Šijan Simo.

5.4. Uvodno izlaganje po ovoj podtačci iznio je gosp. ministar energetike i rudarstva Milivoj Krička.

Đorđe Bjegović – obavijestio prisutne o tome da novo oblasno vijeće inzistira na tome da se promjeni zakon i da se predloži novi član umjesto Kulić Mladena.

Nakon kraće diskusije donešeno je

R J E Š E N J E

o imenovanju predsjednika i članova Upravnog odbora JP “Elektroprivreda Krajine” (Prilog broj 17.).

s jednom izmjenom – umjesto Kulić Mladena izabran je Janković Jovan – ekonomista iz Zapadne Slavonije.

Ad-6

6.1. Donešena je

O D L U K A

o imenovanju sekretara ministarstva trgovine i turizma

(Prilog br. 18) i

O D L U K A

o imenovanju pomoćnika ministra

(Prilog br. 19).

6.2. Donešena je

O D L U K A

o imenovanju komisije u slučaju "Nenadić-Jugopetrol"

(Prilog br. 20).

Ad-7

7.1. Donešena je

O D L U K A

o otvaranju žiro-računa ministarstva prosvjete

(Prilog br. 21).

7.2. Prihvaćen je Ugovor o štampanju obrazaca o osnovnom i srednjem obrazovanju zaključen između Ministarstva prosvjete RSK i JP "Službeni glasnik" (Prilog broj 22).

7.3. Ministar prosvjete gosp. Milan Knežević upoznao je članove Vlade s inicijativom za osnivanje Univerziteta RSK. Osnovan je inicijativni odbor čiji je počasni član akademik Mihajlo Marković. Univerzitet bi nosio ime "Nikola Tesla". Predlaže da se održi tematska sjednica Vlade na tu temu i da sjednici prisustvuju neki od članova inicijativnog odbora. Nakon njegovog izlaganja usvojen je slijedeći

Z A K L J U Č A K

Na sjednici Vlade koja će se održati 15.06.1993. god. raspravljat će se o osnivanju Univerziteta RSK "Nikola Tesla" s tim da se zadužuje ministar prosvjete da pozove na sjednicu članove inicijativnog odbora.

7.4. Ministar Milan Knežević je pročitao pismo štrajkačkog odbora i upoznao prisutne da će sutra održati s njima sastanak. Istakao je između ostalog i problem što na području sj. Dalmacije nema pomoćnika ministra za prosvjetu, te je zaključeno da bi trebalo što prije imenovati pomoćnika ministra. Istovremeno je i prihvaćena informacija ministra prosvjete o pismu "Štrajkačkog odbora".

Ad-8

Uslovno će prihvaćen prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti s tim da Ministarstvo pravosuđa i uprave dostavi svoje mišljenje o Zakonu.

Ad-9

9.1. Donešeno je

R J E Š E N J E

o imenovanju članova Upravnog odbora društvenog preduzeća "Trio" Obrovac

(Prilog broj 23).

i

R J E Š E N J E

o imenovanju članova Upravnog odbora društvenog preduzeća "Simo Dimić"

P l a š k i

(Prilog broj 24).

9.2. Ministar Nebojša Arbutina – ističe da ne vidi razloga zašto se "Sl. glasnik RSK" nebi štampao u Kninu u preduzeću "Mladost". On je razgovarao s direktorom "Mladosti" Knin i dobio uvjeravanja da je to preduzeće u stanju da štampa "Sl. glasnik" uz uslov otpuštanja 6 radnika iz rezerve.

Nakon kraće diskusije donesen je slijedeći

Z A K L J U Č A K

Prihvata se informacija i odobrava aktivnost na prikupljanju 2-3 ponude za štampanje "Službenog glasnika RSK" nakon kojih će se izabrati najpovoljnija.

Ad-10

10.1. Prihvaćena je

U R E D B A

o izmjenama i dopunama Uredbe o sekretarijatu Vlade RSK

(Prilog broj 25), s jednom izmjenom u čl.6. s kojom Uredba stupa na snagu danom donošenja a ne kako je stajalo u prijedlogu "osmog dana od dana objavljivanja".

10.2. Daje se saglasnost i prihvata

P R A V I L N I K

o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu Vlade RSK (Prilog br. 26).

Ad-11

Nakon što su članovi Vlade upoznati sa zahtjevom MZ Teslingrad (prilog broj 27) donesen je slijedeći

Z A K L J U Č A K

Zadužuju se predsjednik Vlade i ministar energetike i rudarstva da pokušaju riješiti ovaj problem.

Ad-12

Doneseno je

R J E Š E N J E

o imenovanju pomoćnika ministra za saobraćaj i veze

(Prilog broj 28).

Ad-13

Ministar informisanja podnosi uvodno izlaganje.

13.1. Prihvaćeno je

R J E Š E N J E

o imenovanju komisije za popis svih objekata i sredstava RTV RSK i lokalnih radio stanica

(Prilog broj 29).

13.2. Skida se s dnevnog reda.

Ad-14

Donešena je

O D L U K A

o osnivanju Republičkog zavoda za prostorno uređenje, zaštitu okoline i izgradnju objekata

(Prilog br. 30).

Ad-15

Ministarstvo za unutrašnje poslove:

15.1. Daje se saglasnost na

P R A V I L N I K

o izmjeni Pravilnika o vozačkim dozvolama, dozvolama za vozače-instruktore i vozače traktora (Prilog broj 31).

15.2. O problemu legalizacije oružja (prilog br. 32) govorio je pomoćnik ministra unutrašnjih poslova Nebojša Pavković. Nakon njegovog izlaganja usvojen je slijedeći

Z A K L J U Č A K

Obavezuje se MUP da napravi Prijedlog Odluke o legalizaciji oružja

15.3. Nakon što je pomoćnik MUP upozorio na problem raspolaganja napuštenom pokretnom imovinom donesen je sljedeći

Z A K L J U Č A K

O ovom problemu razgovarat će se na sastanku predsjednika s ministrom Martićem, predsjednikom Vlade Bjegovićem i kom. GŠ SVK general-majorom Milom Novakovićem.

Ad-16

Predsjednik Vlade Đorđe Bjegović upoznao je članove Vlade s problemom 8 radnika koji ne primaju platu već 4 mjeseca. Predložio je da se riješi njihov zahtjev na slijedeći način:

Đelalija Branko, Vuknić Veljko, Janković Jovica

raspoređuju se od 01.05.1993. god. u Republički centar za razvoj, statistiku i informatiku s koef. 2,95. Za ostalih 5 napomenuo je da su neki već rješeni, a ostale treba rješiti kako slijedi: Budić Ljubiša – pomoćnik min. za urbanizam, stambeno komunalne poslove i građevinarstvo

Vidić Vlado – u zavodu za prostorno uređenje

Carević Milan – u ministarstvu za saobraćaj i veze

Komlenac Željko – u ministarstvu poljoprivrede

Ovakav prijedlog jednoglasno je usvojen.

Ad-17

Predsjednik Bjegović upoznao je članove Vlade s inicijativom Udruženja Srba iz Hrvatske (konkretno iz Zapadne Slavonije) da se sastane s delegacijom RSK. U poslednje vrijeme ima puno nelegitimnih pregovarača koji razgovaraju u ime srpskog naroda bez znanja legitimnih predstavnika i organa RSK. Zbog toga se ukazuje potreba da se primi spomenuta delegacija i da joj se ukaže da mogu raditi ali samo u našu korist a nikako na štetu. Nakon toga je usvojen slijedeći:

Z A K L J U Č A K

Zadužuje se Ministarstvo inostranih poslova da organizuje kontakt s delegacijom Udruženja Srba iz Zapadne Slavonije.

S ovim je iscrpljen dnevni red predviđen za današnju sjednicu i prije nego je sjednica zvanično zvršila s radom konstatuje se da su podjeljeni zapisnici koji će se verifikovati na sutrašnjoj sjednici. Sjednica završila u 18.00 časova.[594]

Predsjednik
(Đorđe Bjegović)

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 4., kut. 5.

271

1993., lipanj 1.
Knin

Rješenje "Odjela za opštu upravu i društvene djelatnosti" općine Knin o priznanju prava na privremenu vojnu invalidninu Nikoli Macuri

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
OPŠTINA KNIN
Odjel za opštu upravu i društvene djelatnosti
Broj: UP/I-06-549/1.
KNB-3246/1
Knin, 1. 6. 1993. godine

[594] Iz dokumenta je izostavljena tablica prisutnih na sjednici s njihovim potpisima.

Odjel za opštu upravu i društvene djelatnosti Opštine Knin, rješavajući po zahtjevu Macure Nikole (Rajka) iz Kistanja, a na osnovu čl. 92. Zakona o osnovnim pravima vojnih invalida i porodica palih boraca ("Službeni list SFRJ", br. 31/86.)   d o n o s i

R J E Š E N J E

Macura Nikola (Rajka) rođen 22. 11. 1971. iz Kistanja, opština Knin, priznaje se za RATNOG VOJNOG INVALIDA VIII grupe sa 40% invaliditeta privremeno do 31. 5. 1995. godine zbog ranjavanja u oružanoj akciji državne bezbjednosti i narodne odbrane i kao takav ima pravo NA LIČNU INVALIDNINU u iznosu od 202,- dinara mjesečna, počev od 1.6.1992. godine. Uz ovaj iznos isplatit će se redovno povećanje.

Imenovni ima pravo i na ostale vrste pomoći i zaštite predviđene Zakonom o osnovnim pravima vojnih invalida i porodica palih boraca.

Dok prima ovu invalidninu imenovani ne može koristiti novčanu naknadu za tjelesno oštećenje po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Revizija i žalba odlažu izvršenje rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Zahtjevom od 1. 8. 1992. godine zatražio je imenovani da mu se prizna svojstvo ratnog vojnog invalida zbog ranjavanja u oružanoj akciji državne bezbjednosti i narodne odbrane, kao pripadni JNA-rezervni sastav. Iz dokaza u predmetu utvrđeno je:

– da je imenovani ranjen dana 3. 5. 1992. godine u akciji državne bezbjednosti i narodne odbrane na položaju Anjunaš[595] kod Osijeka, a bio je pripadnik JNA – redovni sastav. (Potvrda V. P. br. 2875 Zrenjanin).
– da vojni invaliditet iznosi 40% privremeno do 31.5.1995. godine zbog: ograničena pokretljivost l. skočnog zgloba poslije preloma bimeleolarnog lijeve potkoljenice. T. 91 i 97a.
– a prema nalazu i mišljenju Prvostepene liječničke komisije za pregled lica obuhvaćenih Zakonom o osnovnim pravima vojnih invalida i porodica palih boraca u Kninu broj: 06-MK-658/93 od 31. 5. 1993. godine.
– da imenovani nije korisnik novčane naknade za tjelesno oštećenje po propisima o penzijskom osiguranju.

Pravo na ličnu invalidninu po ovom rješenju teče od 1. 6. 1992. godine, kao prvog dana idućeg mjeseca, nakon udovolenja uslovima, pošto je zahtjev podnesen u roku od 3 mjeseca od dana udovolenja uslovima.

Radi izloženog, a na osnovu člana 6. stav tačke 2., 22.24,25,32,77 79, 09, i 103. Zakona o osnovnim pravima vojnih invalida i porodica palih boraca, riješeno je kao u dispozitivu.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja nezadovoljna stranka ima pravo žalbe Ministarstvu za rad, boračka i socijalna pitanja RS Krajina u roku od 15 dana od dana dostave rješenja. Žalba se podnosi neposredno, šalje poštom ili se izjavljuje na zapisnik ovom organu, a oslobođena je od plaćanja takse na osnovu člana 117. Zakona o osnovnim pravima vojnih invalida i porodica palih boraca.

VIŠI UPRAVNI REFERENT
Nada Dobrijević, [v.r.]

M.P.[596]

[595] Vjerojatno Aljmaš.
[596] Okrugli pečat: RSK, Opština Knin.

RJEŠENJE DOSTAVITI:
1.Macura Nikola (Rajka) iz Kistanja
2. Likvidatura – ovdje radi izvršenja
3.Minist.za rad, borač. i soc. pitanja radi revizije
4. Arhiva – ovdje

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 179-104.

272

1993., lipanj 2.
Vukovar
Obavijest o prekidu tradicionalne slovačke zabave u Iloku i pucanju po zgradi slovačkog Doma

---

Sup Vukovar
depeša broj: 510/93 šifrirano –
Vukovar, 2. 6. 1993. god.

Mup – K n i n

Dana 30. 5. 1993. godine s početkom u 17.00 časova u Iloku u krugu slovačkog doma pripadnici slovačke narodnosti održavali su svoju tradicionalnu zabavu zv. "majpan". Naime, predsjednik kud-a "Ljudevit Štur", nekoliko dana prije održavanja tradicionalne zabave obavijestio SM Ilok o održavanju s molbom da pošalju i svoje predstavnike u cilju održavanja javnog reda i mira.
Naime, radi se o sljedećem: mještani slovačke narodnosti godinama tradicionalno obilježavaju tzv. zabavu "majpan" 1. maja u krugu slovačkog doma koji u Iloku datira od prije 40 godina, zasade visoko drvo na koje prethodno vežu nekoliko flaša pića. Rušenje i zabava se obavlja zadnje nedelje u mjesecu maju bez obzira koji je to datum, što znači da može biti i bilo koji drugi, ali je to tradicionalno zadnja nedelja maja meseca.
Program proslave tj. zabave počeo je navedenog dana tačno u 17.00 časova i sve je bilo u redu do 20.00 časova kada su pred SM Ilok došli Gavranović Milenko zv. "Tuto" ugostitelj iz Iloka, Drpla Nikola, radnik u ministarstvu pravosuđa i uprave, kao i Vučković Ilija zv. "Rambo", nekada komandir posebne jedinice u Iloku tj. tzv. "crvenih beretki", postavili su pitanje što se slavi u Iloku i zašto se slavi dan državnosti Hrvatske. Istima sam objasnio da se ne radi o nikakvoj proslavi dana državnosti Hrvatske, već da pripadnici održavaju svoju tradicionalnu priredbu kao što je napred opisano. Uskoro zatim pred SM svojim vozilom stiže pred SM Ilok i Petar Tojagić noseći revolver za pasom također vidno uzbuđen traži odgovor što se to slavi. Ni on, kao ni prethodnici nisu prihvatili objašnjenje već su izričito tražili da se program prekine, jer će u suprotnom biti napadnuti od strane radikala kao i građana.
Nakon ovog razgovora u Slovački dom otišao je Tojagić Petar i u kancelariji razgovarao s više Slovaka-radnika i poljoprivrednika kao i predsjednikom kud-a "Ljudevit Štur", Menđan Jankom. Ubrzo iza njih u Slovački dom otišao je komandir te u navedenoj kancelariji zatekao Tojagića i nekoliko Slovaka kao i Menđan Janka. Osim toga tu su zatečeni Bukvić

Dragoslav i Kesić Slavko koji su ranije došli da prekinu zabavu, a radi se o doseljenicima iz zapadne Slavonije. Kroz vođeni razgovor od pola sata, i uz ubjeđivanje Slovaka da to nema veze s proslavom dana državnosti Hrvatske, već da se radi o njihovom tradicionalnom običaju, i da oni ovdje nemaju mjesta u slučaju povratka Hrvata, jer su svoje "ne" rekli još kod izbora kao i kod odlaska konvoja iz Iloka. Njihovi Slovaci koji su bili HDZ da su i otišli.
Međutim, to nije bilo dovoljno objašnjenje, iako su se Slovaci do sada odazivali na sve mobilizacije i da se i danas jedan dio Slovaka nalazi na prvoj liniji od Mirkovaca do Lipovca. Predsjednik radikalne stranke Tojagić je rekao da on ne može stati pred 4.000 hiljada radikala, a oni kako hoće. Nakon što je komandir razgovarao s predsjednikom Menđanom, oko 22.00 časa zabava je okončana i Slovaci su se mirno razišli svojim kućama.
Za sve vrijeme programa i razgovora u Slovačkom domu boravio je zamjenik policije Unprofor-a iz Iloka ruski državljanin Andrej i ovo posmatrao.
U 22.45 sati predsjednik Menđan Janko nazvao je telefonom dežurne u SM Ilok iste večeri i obavijestio da je pucano na zgradu Slovačkog doma. Odmah po primljenoj obavijesti o pucanju na Slovački dom izašli su ovlašteni radnici SM Ilok te prikupili obavještenja i utvrdili sledeće: Nakon završetka zabave u Slovačkom domu nekoliko radnika je ostalo u domu da pospremi dom i da isti ostane uredan. Negdje oko 22.40 sati iz vozila "landrover", bijele boje, tablicama koja pripadaju Mup-u Srbije da je pucano u dom. A slučaj je htio da nitko nije povređen, jer su polegali na pod. Vozilo se odmah udaljilo. Uviđanjem je pronađeno oko 50 komada rupa na staklima što ukazuje na bezobzirnost. Sasvim je tačno da se zadnjih dana u Iloku sjatio veći broj crvenih beretki i da stvaraju haos.
Protiv nn počinioca biti će podnešena kriv. prijava.

sekretar
Dragan Đukić[597]

M.P.[598] M.P.[599]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 6.

273

1993., lipanj 2.
[Donji Čaglić]
Službena zabilješka Odjeljenja milicije Lipik o izvršenom pretresu u selu Kovačevac u kojem su kanadski vojnici pronašli streljivo i raketne bacače

---

Dana 02. 06. 1993. god.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 02.06.1993. godine u prostorijama OM LIPIK, a povodom vršenja zajedničke patrole sa pripadnicima UN Kanade.

597 Dopisano rukom.
598 Prijemni pečat MUP-a Knin, 08/3-1-1045-1/93.
599 Prijemni pečat centra veze: Brzojav primljen 4. 6. u 18,00; obrađen 4. 6. u 18,30.

Dana 01.06.1993. godine u vremenu od 18.00 do 19.00 časova vršena je zajednička patrola mil. prip. ovoga OM Matković Dragana i Jelić Nikole sa pripadnicima UN Kanade. Navedenog dana zajednička patrola se uputila u pravcu Kovačevca, kojom prilikom su se pripadnici UN Kanade ponašali korektno. Razgovor sa njima nije vršen pošto nitko nije od naših radnika poznavao eng. jezik.

Dolaskom do kuće Sijerić Mihajla, Kovačevac br. 16 primjetili smo jedan džip i jednog pripadnika UN, dok smo mi nastavili patrolu dalje kroz selo. Poslije povratka kod kuće Sijerić Mihajla više nije bilo džipa sa pripadnicima UN, a u razgovoru sa Knežević Milevom, Kovačevac br. 17. utvrđeno je da su kanadski vojnici prilikom dolaska u kuću Sijerić Mihajla direktno sa puta otišli na štagalj gdje su pronašli i odvezli 5 sanduka municije kalibra 7,62 mm i 7 ručnih raketnih bacača (Zolje). Za napomenuti je da je prilikom posjete por. Mc Donalda ovom OM od njega dobivena izjava da njegovi vojnici ne smiju ići u pretres kuća bez znanja i prisustva lokalne milicije, a kako se vidi oni su i u ovom slučaju išli u pretres kuće Sijerić Mihajla kada je ovaj bio odsutan zajedno sa čitavom svojom porodicom.

ZABILJEŠKU SASTAVILI:
Matković Dragan, [v.r.]
Jelić Nikola, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 63.

274

1993., lipanj 3.
[Knin]

Zapisnik sa sastanka članova Državnog komiteta za odnose s UNPROFOR-om i Cedrica Thornberrya

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
V L A D A
DRŽAVNI KOMITET ZA ODNOSE
SA UNPROFOR-OM

Z A P I S N I K
sa sastanka članova Državnog komiteta za odnose sa UNPROFOR-om
i gos. Tornberija[600] održanog u Kninu, dana 03.06.1993. godine

Sjednici prisustvuju: Dušan Starević, Boris Martinović, Miloš Živković, Kosta Novaković.
Delegacija UNPROFOR-a: gos. Sedrih Tornberi, gos. Jolanda Ože[601].
Sjednica je počela sa radom u 10.30 časova.

TORNBERI: Htio bi najprije da Vas pozdravim, čuo sam da je predsjednik Bjegović povrijeđen i jako mi je žao.

ŽIVKOVIĆ: Pozdravljam Vas, i izvinjavam se što predsjednik Bjegović nije sa nama zbog povrede, pa je naša delegacija okrnjena. Mi smo sastavili nekoliko pitanja,

---

[600] Cedric Thornberry, pomoćnik glavnog tajnika UN-a i zamjenik zapovjednika UNPROFOR-a.
[601] Jolanda Auger, zamjenik šefa za civilna pitanja UNPROFOR-a.

i tražili bi Vaše mišljenje i opredjeljenje na ta pitanja, kako bi dalje mogli nastaviti rad. Prvo o čemu bi razgovarali to je povodom održanog sastanka, i sastanka koji nije održan, zatim pisma koje smo uputili Vama i ruskom ambasadoru i o vojnim pitanjima. Imali smo iscrpljene[602] razgovore sa gospođom Piterson[603] koja Vas je sigurno upoznala sa tim razgovorima, pa sada dajem riječ Vama.

TORNBERI: Hvala, imam pismo koje ste uputili meni i ruskom ambasadoru i smatram da ta pisma sadrže nekoliko interesantnih pitanja. Što se tiče događaja koji se desio na Baniji, još uvijek nemamo dokaze ko je to učinio ali Vam moram reći da još uvijek postoje dvije priče. Istraga je u toku i trudili smo se da poduzmemo sve što smo mogli u ovih 10 dana. Iznenađen sam Vašom opaskom kako su Hrvati davali izjave vezane za taj slučaj. Mi smatramo da su mediji u Zagrebu bili uzdržani. Što se tiče naziva "lokalni Srbi" mislim da za Vas nije prihvatljiv. Hrvatska Vlada se složila da u pregovorima budu upotrebljeni nazivi "hrvatska strana" i "srpska strana". Razumijemo zabrinutost i Vaše i hrvatske Vlade da trenutni prekid vatre nosi opasnost od zamrzavanja situacije. Vi znate zašto je potrebno uspostaviti prekid vatre, zbog unutrašnjih pitanja i pragmatičnih razgovora. Zbog toga pokušavamo uvjeriti Međunarodnu zajednicu da nastavi sprovođenje Rezolucije 802. Gospodine Živković, želim da pojasnite dnevni red koji se tiče ekonomskih i vojnih pitanja, da vidimo da li neke ideje možemo sprovesti u djela i da ih možemo rješavati na bilateralnoj osnovi, i ako bi uz pomoć Rezolucije 802 zaustavili prekid vatre onda bi mogli razgovarati o tim pitanjima. Jučer sam razgovarao sa nekoliko ljudi sa hrvatske strane i predložio sam neke korake u poboljšanju situacije i tražio da pokažu dobru volju, da shvataju da je napredak neophodan.

ŽIVKOVIĆ: Mi smo zainteresirani za prekid vatre, jer bez prekida vatre ne možemo razgovarati o ničemu drugom. Mora se viditi uloga i mjesto Evropske zajednice. Imamo izraženo nezadovoljstvo sa nastupom gos. Arensa.[604] Htjeli bismo da raščistimo koga gos. Arens hoće za sagovornike. Ne želimo da se medijski eksploatiše ljudska nesreća. Imamo pismo koje je upućeno gos. Nobilu[605] i zamolili smo da se pojavimo u Beču na konferenciji o ljudskim pravima. Vi ste nam jedini prozor preko kojeg možemo doći do svijeta. Pa bi molili odgovor na to.

TORNBERI: Izgleda da postoje dva paralelna dnevna reda. Što se tiče sastanka o ljudskim pravima u Beču, prenjeli smo Vašu želju kolegama u Njujorku i nismo dobili nikakav odgovor. Što se tiče konsultacija koje se vode u Savjetu bezbjednosti, postoje formalne i neformalne konsultacije. Formalne konsultacije vode se iza zatvorenih vrata sa ograničenim brojem posmatrača, dok u neformalnim konsultacijama učestvuju razne grupe i razgovaraju sa Generalnim Sekretarom. Mi smo Vam zahtjev prenijeli ali o tom odlučuje 15 članova Savjeta bezbjednosti. Ako imate bilo kakav pristup bilo kome

[602] Iscrpne.
[603] Jeannie Peterson, predstavnica UN-a za civilna pitanja.
[604] Geert Ahrens, njemački diplomat.
[605] Mario, stalni predstavnik RH pri UN-u (1992.-1997.).

od članova SB to bi bila bolja mogućnost. Što se tiče Beča, ja ću ispitati i provjeriti ko će učestvovati na tim razgovorima. Što se tiče uloge gos. Arensa, mogu Vam reći da je meni neprijatno razgovarati o ulozi EZ, pošto smo mi UNPROFOR, i nemamo uvid u to što oni rade. Gos. Oven[606] i gos. Vens[607] su smatrali da je potrebno oformiti posebnu grupu koja će sprovoditi Rezoluciju 802. Oformili su te grupe uz pristanak i hrvatske i srpske strane. Generalni Sekretar je pravio veliku razliku između očuvanja mira i uspostavljanja mira. Ja to smatram kao politički proces.

ŽIVKOVIĆ: Mi smo u dilemi što EZ radi, to sigurno ne znate ni Vi a čini mi se da ni oni ne znaju.

MARTINOVIĆ: Nastavak razgovora želimo, i u pismu smo jasno rekli i bilo bi dobro da se održe na neutralnom terenu. Što se tiče razgovora u Zagrebu Vi ste dobro rekli da nemate potvrđeno 7 slučajeva, ne radi se o 7 nego o 12. Jučer smo dobili pismo gos. Nobila, mi ćemo na njega odgovoriti ali ne u ovakvom tonu, ton će biti puno blaži. Ne ulazimo u hrvatske probleme, ali je jasno da tamo neke stvari nisu razjašnjene. Delegacija koja je sa Vama razgovarala, gos. Hadžić,[608] gos. Paspalj,[609] gos. Jarčević[610] su ovlašćena lica za pregovore izuzev Miše Miloševića koji je tehničko lice i to je Odluka Skupštine. Ali ćemo i mi mijenjati delegaciju ovisno o materiji o kojoj se radi. Reći ću Vam informaciju da prije svakog bitnog sastanka kao što je i ovaj danas sa hrvatske strane dolazi do incidenta. Jutros su ranjeni vojnici Kenijskog bataljona u selu Miranje, gađani su iz Pakoštana, Vrane i Stankovaca. Još nas jedna stvar interesira, a to je tačka 11. izvještaja Generalnog Sekretara koji je za nas nejasan. Tražimo obrazloženje zbog čega gos. Arens traži nove pregovarače sa srpske strane, zatražio je sastanak sa predstavnicima Udruženja Srba koji žive u Beogradu, i mi smo pozivali gos. Vučenića[611] i pitali o čemu se zapravo radi, on nas je obavijestio da se o tom konsultovao sa Saveznom diplomatijom u Jugoslaviji. Da ne bi došlo do nesporazuma ova delegacija pred Vama je sastavljena u skladu sa našim Ustavom.

TORNBERI: Mogu li biti iskren i otvoren. Zašto tako burno reagujete na to što Hrvati kažu. Vi imate situaciju da morate da se brinete za budućnost, a to su ekonomska pitanja i pitanje socijalne strukture Vašeg društva.

STAREVIĆ: Pitali ste zbog čega tako reagujemo na vijest hrvatskih vlasti i vidim da te reakcije ne razumijete. One su normalne dok god budemo izbjegavali suštinu problema. Vi ste govorili o ratu i miru, o ekonomskim i životnim pitanjima, ali morate shvatiti da svako humanitarno pitanje, rata i mira je pitanje srpsko-hrvatskih odnosa. Čuo sam Vaše izlaganje i želim da shvatite da je stav ove Vlade mirovni proces u rješavanju situacije. Ono što predstavlja novi moment je imenovanje gos. Stoltenberga u dvostrukoj ulozi, kao kopredsjednika mirovne

606 David Owen, britanski diplomat i supredsjedatelj Mirovne konferencije o bivšoj Jugoslaviji.
607 Cyrus Vance, američki diplomat i supredsjedatelj Mirovne konferencije o bivšoj Jugoslaviji.
608 Goran, predsjednik RSK.
609 Mile, predsjednik Skupštine RSK.
610 Slobodan.
611 Vjerojatno Mihajlo Vučinić, predsjednik Udruženja Srba iz RSK i RH u Beogradu.

konferencije i kao specijalnog izaslanika Generalnog Sekretara, i sve to otvara mogućnost da se na jedan kvalitetan način pristupi problemu. Naše stavove smo u više navrata iznosili ali prethodno pitanje svih pitanja je uspostavljanje trajnog mira između srpske i hrvatske strane, uključujući i pitanje statusa RSK. Od UNPROFOR-a očekujemo podršku kao medijatora i podršku u koncipiranju stalnog pregovaračkog mehanizma. Smatramo da inicijativu gos. Ćurkina[612] treba prihvatiti u pravcu uspostavljanja trajnog mira.

TORNBERI: Ponovno govorim u duhu otvorenosti. Napravili ste veliki napredak i to upravo na sastanku u Topuskom. Ono što sam rekao zašto burno reagujete nisam mislio da Vas ne razumijem. Želim da Vam kažem da signali koje šaljete mogu imati dalekosežne posljedice, nadao sam se da ćete mi dati konkretan prijedlog. Slažem se sa gos. Starevićem da je procedura na prvom mjestu, ali nam treba nešto konkretno u ovom trenutku. Razgovarao sam sa gos. Mudrinićem[613] i sa gen. Tuđmanom i govorio sam o izlaganju gos. Bjegovića o hidrocentrali i 400 KV dalekovodu, i rekao sam im da krenu više sa tim. Rekli su da će oni sutra imati u Osijeku sastanak Izvršnih vijeća. Ako imate predloženu inicijativu, ja bi ponio sa sobom za jedan sat.

ŽIVKOVIĆ: Što se tiče 400 KV dalekovoda smatram da to nije u interesu samo Krajine i Hrvatske nego i šire, u tom smislu možete razgovarati sa hrvatskom stranom i reći da nismo promijenili mišljenje. Ali prvi korak je da se sastanu vojne delegacije i da potpišu mir, onda će ići sve jednostavnije.

K. NOVAKOVIĆ: Ovo je samo dio pitanja o kojima treba raspravljati. Što se tiče GŠ SVK mi smo za sve oblike prekida vatre ali u prvom redu za prekid svih neprijateljstava, ali ne i da neprijatelj ostaje na našem teritoriju.

ŽIVKOVIĆ: Predlažem da se sastanu Komisije za energetiku, na čelu naše ekipe bit će Ministar energetike, i da se pokušaju dogovoriti oko ispostave polova i 400 KV mreže. Vi odaberite gdje bi se oni sastali.

TORNBERI: Koliko dana unaprijed da se javi Vama.

ŽIVKOVIĆ: 3 dana.

TORNBERI: Za mene bi taj gest imao simbolično značenje, kao jedan sporazum postignut preko UNPROFOR-a, i ako ga možemo ostvariti bit će dobro.

MARTINOVIĆ: Da predočimo još jednu stvar, radi se o primjeni Rezolucije 803, i ovdje je gospođa Ože koja je u tome stručna. Mi smo zadnji put razgovarali o carinskim poslovima i na tome se stalo.

TORNBERI: Nisam prostudirao Rezoluciju 820 i ne znam o čemu se radi. Mi imamo problem sa većim brojem Rezolucija SB, koje ne mogu biti sprovedene bez obostranog pristanka. U ovom trenutku mi znamo da je Rezolucija 820 činjenica ali ne znamo kako je primjenjivati.

MARTINOVIĆ: Da se dogovorimo kako ćemo primjenjivati Rezoluciju 820. Napraviti pečate, dovesti kontrolore i idemo u posao. O ovom problemu možemo razgovarati sa gospođom Ože, kada ona nađe vremena za razgovor. Kao mjesto sastanka predlažem Topusko u idući ponedjeljak. Gos. Tornberi na kraju da Vam se zahvalim, bili ste otvoreni, jasni i korektni.

Sastanak je završio u 13.00 časova

---

612 Vitaliy Churkin, zamjenik ministra vanjskih poslova Rusije (1992.-1994.).

613 Ivica, hrvatski ministar pomorstva, prometa i veza.

PREDSJEDNIK DRŽAVNOG
KOMITETA ZA ODNOSE
SA UNPROFOR-om

PREDSJEDNIK VLADE
Đorđe Bjegović

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., kut. 2028.

275

1993., lipanj 3.
Knin
Bilten Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK s dnevnim događajima u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
DEŽURNA SLUŽBA
Knin, 03. 06. 1993. g.

B I L T E N
DNEVNIH DOGAĐAJA 02/03.06.1993. OD 07.00 – 07.00 č.

KRIVIČNA DJELA
– Dana 01.06.1993. godine, oko 23.00 č. u Kuli Atlagić nepoznati počinilac je uništio vozilo "Jugo", vlasništvo Borović Milorada, uz upotrebu "zolje".
– Noću 01/02.06. izvršena je provala u skladište "Dinarke" u Kninu, odakle je nepoznati izvršilac otuđio 10 kg kafe.
– Noću 01. do 02. 06. iz dvorišta kuće Kovačević Jovanke u Kovačiću, izvršena je krađa motokultivatora marke "Goldeni", po nepoznatom izvršiocu.
– Dana 02. 06. oko 18.15 č. Dragojević Đuro iz Okučana prijavio krađu ženskog bicikla, kojeg je parkirao ispred "Korneta" u Okučanima, kojeg je nepoznati odvezao u nepoznatom pravcu.
– Noću 02. 06. prijavljena krađa pumpe visokog pritiska sa traktora "IMT-560", vlasništvo zadruge "Karanac" iz Belog Manastira. Nepoznati počinilac je oštetio zadrugu za oko 1.500 DM.

PREKRŠAJNA DJELA
– Dana 02. 06. 1993. godine oko 20.00 č. došlo je do fizičkog maltretiranja Pavlović Milice i njene kćerke Pavlović Nade, od strane Majstorović Miloša. Svi navedeni su sa stanom u Rajić Brdo, SO Vojnić. Milica i Nada su zadobile lakše tjelesne povrede po tijelu. Protiv Majstorovića sledi prekršajna prijava.

VANREDNI DOGAĐAJI
– Dana 02.06. u popodnevnim časovima u Glini, u privatnom kafiću, došlo je do samoranjavanja Radaković Mirka iz automatske puške, prilikom čega je zadobio teže tjelesne povrede.

– Dana 02.06. obavešten SUP Beli Manastir da na asfaltu, u mjestu Topolje, imaju napisane neke parole bijelim slovima. Utvrđeno da je ispisano "Dolje Živanović" – Dušanka Kučarka, Boro – ustaški ćaća". "Živanović izdajnik – Račan". Parole se odnose na neke čelnike SO Beli Manastir.
– Dana 02.06.1993. oko 09.45 č. u kasarni Željava došlo je do ubojstva iz nehata Obradović Nikole od strane Veselinović Nenada. Oba dvojica su pripadnici PJM SJB Gračac.
Ubojstvo je izvršeno iz pištolja, nestručnim rukovanjem od strane Veselinovića.

SAOBRAĆAJNE NEZGODE
– Nije bilo.

ZADRŽANA LICA
– Nije bilo.

NAPOMENA: Veza sa Okučanima ne radi, međutim, putem telefona su obavjestili o događajima.–

D E Ž U R N I
Čenić Mirko

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 19.

276

1993., lipanj 4.
Knin
Obavijest Kabineta predsjednika RSK kojom se upozorava Zapovjedništvo UNPROFOR-a o pripremama RH za napad na RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
KABINET PREDSEDNIKA
Broj 01-515-03-9-172/1-93
Knin, 04. 06. 1993.

KOMANDI UNPROFOR –a ZAGREB
generalu L. E. Valgrenu[614]

Zameniku komandanta UNPROFOR-a
za civilna pitanja gospodinu Sedrih Tornberiju

Poštovana gospodo!
Prinuđeni smo, da vas po drugi put od početka ove godine upozorimo na agresiju Hrvatske na Republiku Srpsku Krajinu. Poučeni iskustvom iz januara ove godine, kada smo vas blagovremeno obavestili o pripremi agresije hrvatske vojske, a u skladu sa vašim mandatom dobijenim od Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, insistiramo na tome, da shvatite i prihvatite razloge našeg obraćanja, kako bi se, uz vašu pomoć, sprečilo novo krvoproliće i neprocenjivo materijalno razaranje.

[614] Lars-Eric Wahlgren, švedski general-potpukovnik u sastavu UNPROFOR-a.

Umesto povlačenja sa teritorije RSK, a u vezi sa Rezolucijom br. 802 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, Republika Hrvatska užurbano priprema eskalaciju agresije.
U zadnjih nekoliko dana, u većini gradova u Hrvatskoj vrši se mobilizacija. Mobilisanom ljudstvu se natura teorija da je došao trenutak za konačan obračun sa Srbima. Novomobilisane i već postojeće jedinice hrvatske vojske, koncentrišu se duž cijele granice Republike Hrvatske i Republike Srpske Krajine. Koncentracija hrvatskih snaga posebno je izražena na agresijom okupiranim teritorijama RSK.
Pouzdano znamo da su od posebnog interesa za hrvatsku vojsku pravci: Sinj, Šibenik, Zadar, Gospić, Ogulin, Karlovac, Sisak, prema Zapadnoj Slavoniji, Belišću, Osijeku i Vinkovcima.
Pored profesionalnih jedinica i novomobilisane hrvatske vojske, u njihovim redovima je znatan broj stranih plaćenika, koji su, samo za obećane marke, spremni da masakriraju Srpski narod. Naša je pretpostavka da hrvatsko vrhovništvo, nedavne događaje u Skupštini Savezne Republike Jugoslavije, pokušava iskoristiti, ne samo u medijske, već i u agresivne svrhe. Ovo naše obraćanje vama, poštovana gospodo ima za cilj da pomognete hrvatskoj strani da shvati besmislenost ovakvog povezivanja stvari i događaja.
Svima onima, koji su to hteli da shvate u Svetu, kao i našim građanima u Republici Srpskoj Krajini, poznata je inicijativa za uspostavljanje mira na ovim prostorima. Ova naša nastojanja, hrvatska strana je, u međuvremenu, koristila za pripreme produžetka agresije.
Ostajemo pri tome da se sukobi rešavaju mirnim putem, ali ni u kom slučaju na štetu teritorijalne celovitosti RSK i slobode njenih građana.
Obzirom na pouzdana saznanja o namerama hrvatske vojske da nastavi sa agresijom na našu teritoriju, smatramo za potrebno, naglasiti, ukoliko se to ostvari, da ćemo ovoga puta odgovoriti svim sredstvima i po najosetljivijim vojnim ciljevima na cijelom prostoru Republike Hrvatske. Ovo svakako podrazumeva da ćemo se smatrati u totalnom ratu sa Hrvatskom i u tom smislu se ponašati u izvođenju borbenih dejstava.
Poštovana gospodo!
Napred saopšteno, prihvatite kao jedinstven stav sa danas održane sednice Vrhovnog savjeta odbrane Republike Srpske Krajine. Prisutni su nam i stavovi većeg dela hrvatskog naroda da se ratom ne može postići ništa, kao i to, da eventualna dalja agresija vodi samo gubljenju ljudskih života i materijalnom razaranju. Mi vas molimo da ovo shvatite i pomognete u sprečavanju dalje katastrofe jednog i drugog naroda.
S poštovanjem!

PREDSJEDNIK RSK
M.P.[615] Goran Hadžić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., Kabinet predsjednika RSK, kut. 1.

[615] Okrugli pečat: RSK, Predsjednik Republike, Knin.

277

1993., lipanj 4.
[Donji Čaglić]
Službena zabilješka Odjeljenja milicije Lipik o otuđivanju imovine Hrvata iz naselja Bukovčani

---

OM LIPIK
dana 04. 06. 1993. god.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 04. 06. 1993. godine u ovom OM-e, a povodom izvršene provjere za stvari iz informacije br. 282/93.

Dana 03. 06. 1993. godine u 17.30 časova izvršena je provjera u informativnom razgovoru sa Pavić Stevom iz Bukovčana za stvari iz informacije br. 282/93. U razgovoru Pavić Stevo je izjavio da je on potpisao potvrdu o vlasništvu za navedene stvari Dorotić Milanu jer da je te stvari ovaj od ranije posjedovao, a da je potvrdu ovjerio sa starim pečatom koji se nalazi kod predsjednika MZ Bukovčani Spasojević Momira.

Operativnim radom na terenu utvrđeno je da Dorotić Milan nije prije posjedovao ništa od navedenih stvari nego ih je prisvojio iz kuća Hrvata iz Bukovčana koji su izbjegli na hrvatsku stranu i da ih najvjerojatnije namjerava prodati u Republici Srpskoj, a ne kako je naveo da ih vozi u Jarużane jer je privremeno smješten u Bukovčanima.

Zabilješku sastavio:
Vučković Đorđe, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 63.

278

1993., lipanj 4.
Knin
Bilten Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK s dnevnim događajima u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
DEŽURNA SLUŽBA
Knin, 04. 06. 1993. g.

B I L T E N
DNEVNIH DOGAĐAJA 03/04.06.1993. OD 07.00 – 07.00 č.

KRIVIČNA DJELA

– Dana 02/03.06.1993. godine, od 21.00 – 07.00 časova izvršena je provala u restoran "Slavija" u Kninu. Ovom prilikom, nepoznati je otuđio neku količinu raznog alkoholnog pića. Izvršen uviđaj, postupak u toku.

– U noći 02/03.06. po NN počiniocu, u ul. Vladika Simeona br. 2. oštećen je putnički automobil, vl. Beader Petra. Izvršen uviđaj, postupak u toku.

– Dana 04. 06. oko 01.00 č. na autobusnoj stanici u Kninu izvršena je provala i krađa goriva iz putničkog automobila “MICUBIŠI” reg.br. UN-70-08, vl. UNPROFOR-A. Ovom prilikom, NN počinilac je otuđio oko 20 litara goriva. Tokom dana izvršiće se uviđajne radnje.
– Dana 03. 06. oko 20.00 č. obavještena je dežurna služba SJB Gračac da je u Velikoj Popini izvršena provala u kuću Jovanić Miće. Po nepoznatom počiniocu, odnešen je televizor, radio i dr. tehnička roba. Uviđaj će biti vršen u toku današnjeg dana.
– U toku noći 02/03.06. na području B. Manastira izvršene dvije sitne krađe kokoški i jedne manje svinje. Izvršen uviđaj, postupak u toku.
PREKRŠAJNA DJELA
– Nije bilo.–
SAOBRAĆAJ
– Dana 03.06. oko 17.00 č. u ul. I. Milutinovića u Belom Manastiru, dogodila se saobraćajna nezgoda sa materijalnom štetom, bez povređenih. Uviđaj izvršili radnici SUP-a Beli Manastir.
DOGAĐAJI
– Dana 03.06. oko 11.15 č. u neposrednoj blizini Koranskog mosta smrtno je stradao ŠUPUT MILAN, pripadnik Vojske RSK. Imenovani je samoinicijativno pokušao demontirati poteznu minu.
– Dana 03.06. oko 09.10 č. u Kijanima – Korenica, došlo je do svađe i pokušaja gaženja kamionom SEDLAN MIRE od strane SEDLAN BRANKA. Sastavljena službena zabilješka radi daljnjeg postupanja.
– Dana 03.06. oko 17.25 č. u bolnici u Beli Manastir dovežena je DRENOVAC NADA iz Bolmana, koju je povredio muž udarcem čekića u glavu.
– Dana 03.06. oko 14.05 č. STANKOVIĆ MLADEN iz Borona u pijanom stanju pucao i slučajno pogodio u prozor komandanta 11. Korpusa.
– Dana 03.06. u popodnevnim časovima, u okršaju sa ustašama, na prostoru šume Brodarica – Vukovar, smrtno je stradao BUBUĆ JOVAN r. 1973. godine
ZADRŽANA LICA
– Nije bilo.

D E Ž U R N I
Dušan Grkinić

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 19.

279

1993., lipanj 5.
Knin

Odluka Skupštine RSK o raspisivanju referenduma i izjašnjavanju građana o ujedinjenju RSK i RS u jedinstvenu državu uz mogućnost ujedinjenja s ostalim “Srpskim zemljama”

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SKUPŠTINA REPUBLIKE
K N I N

Na osnovu člana 2. Ustava Republike Srpske Krajine ("Službeni glasnik Republike Srpske Krajine", broj 1 i 2/92.) i člana 7. Zakona o referendumu ("Službeni glasnik RSK", broj 9/92.) Skupština Republike Srpske Krajine, na sednici održanoj 05. juna 1993. godine donosi

O D L U K U
O RASPISIVANJU REFERENDUMA I IZJAŠNJAVANJU
GRAĐANA REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE

I.

Raspisuje se referendum o izjašnjavanju građana Republike Srpske Krajine o pitanju:

Da li ste za ujedinjenje Republike Srpske Krajine i Republike Srpske u jedinstvenu državu uz mogućnost ujedinjenja sa ostalim Srpskim zemljama?

II.

Referendum će se održati 19. i 20. juna 1993. godine u vremenu od 7 do 19 časova.

III.

Za sprovođenje referenduma obrazuje se komisija u sastavu:

1. Miloš Vojnović, predsjednik komisije
2. Dušan Starčević, član
3. Siniša Puškar, član
4. Slavica Filipović, član
5. Dragan Vojnović, član
6. Miloš Čičak, član
7. Boro Martinović, član i
8. Drago Bulj, član

Zadatak komisije je da referendum sprovede u skladu sa Zakonom o referendumu.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u "Službenom glasniku Republike Srpske Krajine".

Broj: 01-2-24/1-93
Knin, 05. 06. 1993.

Predsjednik
Mile Paspalj s.r.

Za tačnost otpravka:
S E K R E T A R
Radmila Bjelica dipl. pravnik

Dostaviti:
1. Komisiji za sprovođenje referenduma
2. Vrhovnom sudu RSK
3. Za službeni glasnik 2x
4. Arhivi – ovde

Preslika, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 122-012.

280

1993., lipanj 5.
Plitvice
Obavijest za javnost Oblasnog odbora Srpske radikalne stranke u kojoj se odbacuje bilo kakva "autonomija u NDH", te se traži stvaranje vlade nacionalnog spasa i raspisivanje izbora

---

OBLASNI ODBOR
SRPSKE RADIKALNE STRANKE
Plitvice: 05. 06. 1993.

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Na sastanku održanom 05.06.1993. god. na Plitvicama Oblasni odbor Srpske Radikalne Stranke za Baniju, Kordun, Liku i Kninsku krajinu donosi slijedeće saopštenje.

U fazi političkog trenutka, kada je moguće ujedinjenje svih srpskih zemalja pitanje je koliko i gdje postoji odlučnost za taj važan istorijski korak.

Deklaracije same za sebe govore, da su zapravo samo izraz želja i utijeha za nešto nepostignuto. Volja Srpskog naroda nemože i nesmije biti zanemarena. Niko nema mandat da prihvati političko rješnje Republike Srpske Krajine, kao autonomiju NDH. Gospodin Ćurkin upravo to nam riješenje nudi. Zato su i svi pregovori u kontekstu njegove ponude ne prihvatljivi. Takođe odbacujemo sve tajne pregovore iza zatvorenih vrata pojedinaca i grupa, jer mi nismo ničije privatno vlasništvo, a o našoj sudbini odlučiće narod referendumom. Podržati ćemo referendum sa jasnim i određenim političkim ciljem, ali i ne referendumsko pitanje koje bi značilo odlaganje riješenja naše sudbine, te bilo samo deklarativno.

Na sastanku Oblasnog odbora SRS takođe je zaključeno, da je neophodno izvršiti korekciju Vensova plana, jer je očito da se svi pregovori i svi doneseni sporazumi temelje na njemu.

Ujedinjene nacije morale bi stati na liniju razgraničenja između Republike Srpske Krajine i NDH.

Pravno je nepoznato praviti ugovor i sporazum na već donesenu rezoluciju Saveta Bezbednosti. Naime samo rezolucija 802 Saveta Bezbednosti za nas je bila povoljna. Tražila je bezuslovno povlačenje ustaša sa okupiranih područja i uspostavljanje srpske vlasti. Međutim sporazum na rezoluciju 802 SB iz Ženeve krajnje je nepovoljan i nudi nam autonomiju. Interesantno je za primjetiti, da Hrvatska strana prihvata ove pregovore, koji su već od samog početka svedeni na nivo lokalnih Srba u Hrvatskoj. Takva pregovaranja su beskorisna, jer u njima nema političkog napretka.

RSK s međunarodne tačke gledišta pravno i teritorijalno podijeljena je u dva dijela. Područje koje pokriva Wensov plan i tzv. ružičaste zone.

Razlika između ovih dijelova je slijedeća:

– po rezoluciji 762 SB u tzv. ružičastim zonama uspostavlja se odmah ustavnopravni poredak NDH, a zone koje obuhvata Wensov plan predstavlja zapravo ponuđenu autonomiju.

Da bismo očuvali svoj suverenitet i teritorijalni integritet, potrebno nam je srpsko jedinstvo i mudrost, a iznad svega rukovodstvo koje će čvrsto stajati iza naroda ovih krajeva.

Zato predlažemo formiranje vlade Nacionalnog Spasa i hitno raspisivanje izbora.

OBLASNI ODBOR
SRPSKE RADIKALNE STRANKE
PREDSJEDNIK:
Dr: LJUBICA ŠOLAJA

[Prihvatila Radio stanica Petrinja 10. 6. 1993.][616]

Preslika, strojopis, latinica
HR-DASK – SACPE – 684, kut. 1.

281

1993., lipanj 7.
Knin

Obavijest Resora državne bezbjednosti zapovjedniku GŠ SVK o mogućem napadu RH na RSK s namjerom sprječavanja referenduma o ujedinjenju RSK i RS

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
RESOR DRŽAVNE BEZBJEDNOSTI
Broj:
Knin, 07. 06. 1993. g.

– KOMANDANTU GŠ SV RSK

PREDMET: Mogućnost agresije RH na RSK

Preko pouzdane pozicije dobile smo informaciju o mogućem napadu jedinica HV na RSK. Naš izvor blizak hrvatskom političkom vrhu navodi da među hrvatskim političarima prevladava mišljenje da se referendum o pripajanju RSK Republici Srpskoj mora spriječiti po svaku cjenu. Nosilac ovakvog stava je Stipe Mesić, a najviše ga podržava ministar obrane Gojko Šušak. Prema njihovom mišljenju referendumska odluka o pripajanju može biti presudna, ako u nekom budućem vremenu dođe do promjena u međunarodnoj politici, a posebno ako se protiv RH uvedu sankcije. Tada postoji mogućnost da svijet, ili jedan dio svijeta sa Rusijom na čelu, počne uvažavati krajinski referendum što bi bilo pogubno za Hrvatsku. U svakom slučaju RH tada više ne bi smjela sama vraćati teritorije.

Tako smatraju da je 19.06. krajnji datum za početak vraćanja teritorija i to isključivo vojnim putem, pa čak i po cjenu uvođenja sankcija zbog izvođenja većih vojnih operacija.

Sa obzirom da ova struja drži pod kontrolom vojsku (o čemu smo vas već informisali), a ima veliki uticaj na predsjednika Tuđmana, postoji realna mogućnost da se u skorom vremenu odluče na agresiju prema RSK. Ovakvu odluku može eventualno spriječiti međunarodna diplomacija kojoj nije u interesu otvaranje novog žarišta i koja će radije ići na nepriznavanje našeg referenduma nego na proširivanje ratnih sukoba. Zato smatramo da ovu informaciju treba što više eksploatisati u tom pravcu.

---

[616] Dopisano rukom.

V.D. NAČELNIK RESORA:
M.P.[617] Aco Drača, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 4.

282

1993., lipanj 7.
Knin
Bilten Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK s dnevnim događajima u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
DEŽURNA SLUŽBA
Knin, 07. 06. 1993. godine

B I L T E N
DNEVNIH DOGAĐAJA ZA 06/07.06.1993. OD 07.00 – 07.00

KRIVIČNA DJELA
– Dana 06.06.1993. godine, u 06.40 č. putem telefona obavještena dežurna služba SUP B. Manastir, od strane Derventić Marka iz Batine da mu je izvršena krađa akumulatora sa traktora po nepoznatom izvršiocu.
– Dana 06.06. u 07.05 č. putem telefona obavještena dežurna služba SUP Beli Manastir, od strane Škulac Pavla da mu je izvršena krađa bicikla po nepoznatom izvršiocu.
– Dana 06.06. u 20.10 č. putem telefona obavještena dežurna služba od strane Marković Velimira iz B. Manastira da mu je izvršena krađa putničkog vozila, marke "Zastava 101", reg. broja BM-44-68. Naknadno vozilo pronađeno zapaljeno, a u požaru totalno izgorilo.
– Dana 06. 06. Malbaša Petar iz Vojnića prijavio krađu traktorske prikolice od strane nepoznatog izvršioca.
– Dana 05/06.06. u Vrhovinama izvršena krađa 2 točka sa vozila marke "Lada-1200", vlasništvo bolnice. Krađa izvršena po nepoznatom izvršiocu.
– Noću 04/05.06. izvršena provala u skladište Crvenog krsta u Medaku, odakle je odnešena suhomesnata roba, odnosno 175 mesnih narezaka po nepoznatom izvršiocu.
– Noću 04/05.06. izvršena provala u kuću Šobot Dane u Korenici, u koju su smješteni vojni posmatrači UNPROFOR-a, na čiju je štetu izvršena krađa jednog agregata, marke "HONDA", po nepoznatom izvršiocu.
PREKRŠAJNA DJELA
– Dana 06.06. u 21.40 č. došlo je do narušavanja JRM od strane Dobrota Gorana i Dobrijević Mirka, koji su fizički napali Skočić Radomira. Po intervenciji milicije SUP Knin u Vrpolju, Dobrota i Dobrijević su upotrebili dugo vatreno oružje, pucajući na patrolu milicije. Počinioci savladani, privedeni u SUP Knin i zadržani, a u sukobu nije bilo povređenih.

[617] Okrugli pečat: MUP RSK, Resor državne bezbednosti, Knin.

– Dana 07.06. u 04.00 č. došlo je do narušavanja JRM u Trpinji u baru "Dalton", vlasništvo Aleksić Branislava. U tuči je učestvovalo više lica koja do sada nisu identifikovana, a u kojoj je lakše povređen i vlasnik bara.
VANREDNI DOGAĐAJI:
– Dana 07.06. u 02.00 č. bačene su 2 ručne bombe u kuću Pavković Svetozara iz Borova, prilikom čega je nastupila šteta za oko 20.000.000 dinara.
– Dana 07.06. u 01.00 č. Pretić Željko iz Mirkovaca, iz automatske puške oštetio trafo-stanicu pucajući više rafala po istoj.
– Dana 05.06. u jutarnjim časovima putnički voz na relaciji Gračac-Medak u Štikadi, naletio na pružna kolica, prilikom čega je manje oštećena lokomotiva voza.
SAOBRAĆAJNE NEZGODE:
– Dana 06.06. u 21.45 č. u Dom zdravlja u B. Manastiru dovežene su 2 djevojčice, povređene u saobraćajnoj nezgodi. DADIĆ ROBERTA je zadobila prelom potkoljenice, a vozilom je upravljao Bošnjak Nemanja, iz Belog Manastira. Druge pojedinosti u vezi nezgode nisu poznate, dok je uviđaj i ostale radnje u toku.
PRIVEDENA LICA:
– Dobrota Goran iz Knina zbog narušavanja JRM.
– Dobrijević Mirko, zbog narušavanja JRM.
– Pretić Željko, iz Mirkovaca, zbog oštećenja trafo-stanice.
ZADRŽANA LICA:
– Dobrota Goran, r. 1962.g.
– Dobrijević Mirko, r. 1958.g.
– Pretić Željko, r. 1972.g.
NAPOMENA: Veza sa SUP Glinom nije ispravna, ali je izvještaj prenešen putem telefona.

DEŽURNA SLUŽBA:
Čenić Mirko

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 19.

283

1993., lipanj 8.
Knin

Odluka Vrhovnog savjeta obrane o zabrani odlaska vojnih obveznika, obveznika civilne zaštite te obveznika radne obveze s teritorija RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
VRHOVNI SAVET ODBRANE
Pov. br. 01-626-1/93
Knin, 08. 06. 1993. godine
(12.00 č)

NARODNA ODBRANA
POVERLJIVO

Zbog zaoštravanja ratne situacije i mogućnosti proširenja agresije RH na RSK, a na osnovu člana 6. stav 1. Zakona o odbrani i Naredbe Predsednika Republike o ratnom stanju i opštoj mobilizaciji Str.pov.br. 38-10 od 22.01.1993. godine Vrhovni savet odbrane doneo je

O D L U K U o zabrani napuštanja teritorije RSK
1.- Odluka se odnosi na sve vojne obveznike, obveznike civilne odbrane i zaštite i obveznike radne obaveze u RSK.
2.- Od odluke se izuzimaju teško ranjeni i oboleli za čije lečenje ne postoje uslovi u RSK, a za koje sanitetski organ SVK i nadležne lekarske komisije pri medicinskim ustanovama utvrde opravdanu potrebu za lečenjem van RSK.
3.- Od odluke se izuzimaju i lica iz tačke 1. od čijeg boravka i poslova van RSK zavise minimalni uslovi za snabdevanje stanovništva i obezbeđenje odvijanja osnovnih državnih i društvenih funkcija u RSK u uslovima rata.
4.- Sprovođenje ove odluke obezbediće Ministar odbrane i Ministar unutrašnjih poslova.
5.- Odobrenje za napuštanje teritorije RSK za lica iz t. 2. i 3. daju načelnici Uprava MO i načelnici Odeljenja za odbranu MO.
6.- Odluka stupa na snagu odmah.

SD/SS M.P.[618]

ZASTUPA PREDSEDNIKA VSO
MINISTAR UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Milan Martić, [v.r.]

Urađeno u 6 primeraka i
upućeno:
– MO 1x
– MUP .1x
– GŠ SVK. 1x
– Republička uprava MO 1x
– Vlada RSK 1x
– arhiva .1x

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 2., Vrhovni savet obrane RSK, kut. 1.

284

1993., lipanj 8.
Knin
Bilten Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK s dnevnim događajima u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
DEŽURNA SLUŽBA
Knin, 08. 06. 1993. godine

B I L T E N
DNEVNIH ZBIVANJA ZA 07/08.06.1993.
OD 07.00 – 07.00 č.

[618] Okrugli pečat: MO RSK, Knin.

KRIVIČNA DJELA

– Dana 07.06.1993. godine prijavio FILIPOVIĆ NIKOLA, r. 1925. g. iz Nikšića, SO Slunj, krađu 2 konja. Zaprimljena krivična prijava, postupak u toku.

– Dana 07/08.06. u toku noći NN – maskirana lica pokušala razbojništvo nad Čuvić Josipom iz B. Manastira, traženi novac i devize. Uviđaj izvršio istražni sudac, OJT i ovlašteni radnici SUP-a Beli Manastir.

– U toku noći 07/08.06. izvršena provala u gostionu “SINĐELIĆ” u Petlovcu, vl. Marković Stevana. Ovom prilikom NN počinilac otuđio veću količinu alkoholnog i bezalkoholnog pića. Uviđaj izvršila ekipa SUP-a B. Manastir, sledi krivična prijava protiv NN počinioca.

– Dana 07.06. oko 08.30 č. SUP-u B. Manastir prijavio STANOJEVIĆ SPASOJA iz Karanca da mu je NN počinilac izvršio provalu u vikendicu u planini Onjar. Uviđaj nije izvršen zbog nedostatka goriva za službeni automobil.

– U toku noći 07/08.06. izvršena krađa stolarije sa kuće u izgradnji, vl. DRAČA BRANKA iz B. Manastira. Zaprimljena kriv. prijava.

– U toku dana 07.06.1993. godine izvršena provala u putnički automobil “Jugo”, VU 13-60, vl. Lukić Nedjeljka iz Borova. Prijavu zaprimio i uviđaj izvršio operativni radnik SUP-a Vukovar.

– Dana 07.06. oko 13.30 č. izvršena krađa pištolja, na štetu Radonjić Pere iz Čakovaca, SO Vukovar. Prijavu zaprimio i obradu vrši operativni radnik SUP-a Vukovar.

– Dana 07.06. u vremenu od 06 – 14.00 časova izvršena krađa put. automobila “GOLF” reg. br. NS 331-942, vl. MINIĆ PETRA iz Bačke Palanke. Zaprimljena krivična prijava.

– Dana 07.06. nepoznati iz kruga bolnice “Sv. Sava” u Vukovaru izvršio krađu putničkog automobila “ALEKO”, nep. reg. broja. Zaprimljena k. prijava.

– Dana 07.06. u popodnevnim časovima na pašnjaku izvršena krađa bika vl. ŠTIMAC DANICE iz Ljubova – Korenica.

– Dana 07.06. JANJETOVIĆ ANKICA iz Petrinje prijavila krađu put. automobila “Jugo-45”. Krađa izvršena od 18.05. do 03.06.1993. godine, dok se nalazila u Beogradu. Zaprimljena krivična prijava.

– Bulat Ljuban i Gabrić Đuro prijavili krađe bicikala SUP-u Glina. Zaprimljene krivične prijave.

– Dana 07.06. oko 23.50 č. NN počinilac izvršio krađu automatske puške na štetu MEDIĆ ĐURE iz Tenje. Zaprimljena krivična prijava, postupak u toku.

PREKRŠAJNA DJELA

Nije bilo.

SAOBRAĆAJ

– Dana 07.06. oko 14.40 č. u Vukovaru se dogodila saobr. nezgoda u kojoj je jedno lice zadobilo lakše tjelesne povrede, te pričinjena materijalna šteta.

– Dana 07.06. oko 16.00 č. SUP-u Glina prijavi MARTIĆ DUŠKO da je imao saobraćajnu nezgodu u kojoj je zadobio lakše povrede. Uviđaj izvršili radnici SUP-a Glina.

DOGAĐAJI

– U toku noći 07/08.06. NN počinioc razbio staklo na pečenjarnici, vl. Popović Mirka iz Knina.

– Policija UNPROFOR-a prijavila SUP-u Beli Manastir da nepoznati i naoružani prijeti GROZDANIĆU /ime nije navedeno/ u Jagodnjaku.

Na lice mjesta izišla patrola koja je Grozdanića pronašla da spava, te da je pod utjecajem alkohola.

– Dana 07.06. LAZIĆ PETAR iz Belog Manastira pretukao nevjenčanu suprugu GRMUŠA VESELINKU. Zbog nedostatka goriva, nije se izlazilo na lice mjesta.
– Zaprimljena sl. bilješka od MAKŠIĆ SLAVKA iz Duboševice – B. Manastir, koji je prijavio tri nepoznata lica, koja su ga napala, govoreći mu da je ovo "hrvatska zemlja" i da nema šta tražiti tu. Na lice mjesta izišla je patrola ali nije zatekla nikoga.
– Dana 07.06. oko 14.40 časova, vod vojnika upao u krug mlina uz pretnju oružja, iz skladišta odnijeli 17 vreća brašna.
POŽARI
– U toku noći 06/07.06. po nepoznatom podmetnut požar u kuću i štalu PLAVŠIĆ RAJKA iz Tovarnika. Požar lokaliziran, pričinjena manja mater. šteta.
– U toku noći 06/07.06. izgorjela kuća OKLOBADŽIJA PETRA iz Papuče – Medak. Radnici OM – Medak izvršit će uviđaj.
ZADRŽANA LICA
– Dobrota Dragan i Dobrijević Mirko u SUP-u Knin zbog krim. obrade.

D E Ž U R N I
Dušan Grkinić

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 19.

285

1993., lipanj 8.
Gračac

Operativna provjera SJB Gračac za Iliju Brčina, kandidata policijskog tečaja u Školskom centru "17. august" u Golubiću

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
K O R E N I C A
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI G R A Č A C
Broj: 08-02-1/1-247/93.
Gračac, 08. 06. 1993. god. M.P.[619]

OBRAZOVNI CENTAR "17. AUGUST"
G O L U B I Ć
KNIN

Predmet: BRČIN ILIJA
operativna provjera,
dostavlja se,–

Veza vaš broj: 08/6-1-191/7/93 od 12.05.1993.god.

---

[619] Prijemni pečat: RSK, MUP, Školski centar "17. august" Golubić, br. 08/6-1-191/93, Knin, 22. 6. 1993.

U vezi vašeg dopisa predmet i broj gornji izvještavamo vas da smo izvršili operativnu provjeru podataka za polaznika kursa za milicionare BRČIN ILIJU iz Gračaca ul. N. Sovilja bb. kojom smo utvrdili slijedeće:

IDENTIFIKACIONI PODACI

BRČIN (Jove) ILIJA, majke Milice, dj. Rastović, rođ. 02.08.1957.god. u Gračacu po zanimanju mašinbravar, bio zaposlen u tvornici obuće "Likaobuća" u Gračacu, završio srednju školu III u Ličkom Osiku. ŠC "M. Orešković", oženjen, otac dvoje maloljetne djece, sa stanom u Gračacu naselje N. Sovilja bb obit. kuća, Srbin.

PODACI O ŠKOLOVANJU

Kandidat je osnovnu školu završio u Gračacu 1972/3. sa dobrim uspjehom, a srednju školu završio je u L.[620] Osiku 1975.

ZAPAŽANJA O RADNIM OSOBINAMA

Kandidat je do sada bio zaposlen u vremenu od 1977. do 1981.g. u Tvornici glinice Obrovac, i od 1981. do sada bio zaposlen u tvornici obuće u Gračacu. Na radnom mjestu ostavljao je utisak vrednog radnika i nije imao većih disciplinskih ispada.

OSOBINE KANDIDATA

Kandidat je mirne naravi, komunikativan a pokazuje sklonosti prema discipline. Prije oko 5 godina u braku je imao krizu manjeg intenziteta gdje je u jednom periodu bio sklon uživanju alkoholnih pića, međutim od tog vremena ne konzumira alkohol u većim količinama, i u sredini gdje živi i radi uživa ugled vrednog i poštenog građanina.

SIGURNOSNI PODACI O KANDIDATU

Kandidat je u krizno navedeno vrijeme imao svađe sa suprugom zbog nesuglasica u braku, međutim kako je navedeno te nesuglasice su isčezle. Inače nije sklon narušavanju reda i mira izgredima ili bilo kojim drugim asocijalnim ponašanjima. Druži se sa komšijama i kolegama sa posla.

UČESTVOVANJE U RATU od 17.08.1990.god.

Kandidat bio aktivan od samih početaka pružanja otpora novim vlastima u Hrvatskoj, zatim je učesnik u grupama za postavljanje barikada te kada su formirane jedinice TO SO Gračac, početkom 1991. god. bio je komandir voda, jedinice iz svog naselja. Nakon toga bio je učesnik ratnih dejstava u jedinicama na području SO Gračac, zatim pripadnik tkz. "plavog bataljona" i jedan period od maja do decembra 1992. god. bio je pripadnik rezervnog sastava milicije u SJB Gračac do momenta kada je demobilisan čitav rez. sastav milicije u SJB Gračac. Od 22.01.1993.god. do početka marta 1993. bio je pripadnik rez. sastava milicije u SJB Gračac i učestvovao u borbenim akcijama u predjelu Velebita. Od početka marta po naredbi komande Brigade dio rez. sastava SJB Gračac prešao je u Vojnu policiju brigade gdje je bio do podnošenja molbe za kurs za milicionare.

PODACI O ČLANOVIMA PORODICE BLIŽIM I DALJNJIM SRODNICIMA

Kandidat od bližih rođaka ima:

supruga: Brčin Zagorka r. 1958. god. kuvarica zaposlena u dječijem vrtiću u Gračacu i dva maloljetna sina učenici OŠ.

stric: Brčin Milan r. 1933.god. po zanimanju bravar familijaran živi u Gračacu.

brat: Brčin Sava r. 1965.god. po zanimanju radnik sklon uživanju alkohola sa kojim kandidat nije u dobrim odnosima, koji je neoženjen.

tetke: Rastović Đuja i Kontić Dragica starije žene familijarne žive u Gračacu.

[620] Ličkom.

U porodici nije bilo pojava duševnih bolesti niti ozbiljnih pojava alkoholizma.
Operativnu provjeru izvršio Ćalić Nikola.

M.P.[621] N A Č E L N I K
Drago Veselinović, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 23.

286

1993., lipanj 9.
Knin

Obavijest Kabineta ministra unutarnjih poslova o sastanku Vrhovnog vojnog savjeta RSK i o obvezujućim mjerama zbog očekivanog napada RH

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA [Pavasović GP Strmica][622]
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
KABINET MINISTRA OTVORENO DX
BROJ: 08/1-7-1067-1/93
KNIN, 9. 6. 1993. GODINE

SUP RSK S V I M A
SJB RSK S V I M A
/NA RUKE SEKRETARA I NAČELNIKA/

Vrhovni vojni savjet RSK zasjedao je dana 8.6.1993. g. u Kninu. Razmatrana je trenutna političko-bezbednosna situacija u RSK-a. Zaključeno je da RS Krajini prijeti opasnost napada širih razmjera, na više pravaca, od strane hrvatske vojske.
S tim u vezi, donesene su sledeće obavezujuće odluke:

1. Izvršit će se potpuna mobilizacija svog raspoloživog vojno sposobnog ljudstva i tehničkih sredstava na čitavoj teritoriji RSK.
2. Zavodi se zabrana kretanja u vremenu od 22.00-05.00 sati /policijski čas/ svim licima izuzev onima koji imaju posebne dozvole.
3. Za kontrolu ove mjere zabrane kretanja provodit će MUP-a, a prekršioce će identificirati i privoditi mjesnim sudovima.
4. Za svako neovlašteno pucanje iz vatrenog oružja ili palenje eksploziva, utvrđeno je da se izvršiocima po hitnom postupku izrekne kazne zatvora do 60 dana. Postupak će voditi i kazne izricati civilni mjesni sudovi, po vojnim propisima, što je dogovoreno sa ministarstvom za pravosuđe i upravu.
5. Zabranjuje se napuštanje teritorije RSK svim građanima, a u izuzetno hitnim slučajevima, odobrenje može izdati samo ministarstvo odbrane RSK, odnosno njegova odelenja na terenu, po ranije utvrđenom postupku.
6. Kontrolu izlaska i ulaska u RSK vršit će MUP, odnosno njegove organizacione jedinice na graničnim prelazima RSK.

---

[621] Okrugli pečat: MUP RSK, SJB Gračac.
[622] Dopisano rukom.

7. Za hitna službena ili privatna putovanja radnika MUP-a, odobrenje za napuštanje RSK mogu dati sekretari SUP-a i o tom moraju odmah obavijestiti ovo ministarstvo.

8. Zabranjuje se rad svim ugostiteljskim objektima na teritoriji RSK, a prvenstveno onim koja toče alkoholna pića. Kontrolu zabrane rada ovih objekata vršit će MUP, odnosno njegove organizacione jedinice.

9. Ove odluke stupaju na snagu odmah.

10. Za sve eventualne nejasnoće, možete se obratiti pom. ministra Pavković Nebojši.

M I N I S T A R:
MILAN MARTIĆ

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 3.

287

1993., lipanj 10.
Knin
Bilten Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK s dnevnim događajima u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
DEŽURNA SLUŽBA
Knin, 10. 06. 1993.g.

B I L T E N
DNEVNIH DOGAĐAJA ZA 09/10.06.1993.g. OD 07.00 – 07.00 č.

KRIVIČNA DJELA

– Dobrokec Blanka iz RO "Mljekara" u Belom Manastiru, dana 09.06.1993.g. prijavila je dežurnoj službi krađu šoferšajbe iz kruga mljekare sa rashodovanog vozila. Izvršen uviđaj.

– Čoibašić Branislav iz B. Manastira prijavljuje provalu u kuću, odakle je odnešeno 2 kg kave, 3 kg praška za veš, te druge sitnice. Izvršen uviđaj.

– Božić Milovan iz Uglješa Darda prijavljuje provalu u kuću, iz koje je odnešeno više predmeta. Uviđaj će se izvršiti u toku dana.

– Bogdan Dušanka iz N. Brezdana prijavila je krađu kasetofona marke "Filips" iz kuće. Izvršen uviđaj.

– Noću 08/09.06. u krugu RO "9. decembar" u Gračacu izvršena je provala u rezervoar teretnog vozila, marke "FAP", reg. oznake GS-348-60, odakle je odnešeno 50 litara goriva.

– U toku noći 07/08.06.1993. godine, po nepoznatom počiniocu izvršena je krađa traktora marke "IMT" – 549, na štetu Viuk Slavka iz Vukovara.

– Gojić Zoran iz Knina prijavio je provalu u vozilo marke "Zastava 128", reg oznake ST-117-336, odakle je odnešen radio-kasetofon i saobraćajna dozvola. Izvršen uviđaj, obrada u toku.

– Gambiroža Milka iz Knina, prijavila je nepoznatog u vojnoj uniformi da je provalio u stan, vlasništvo Dukić Ilije, koji se nalazi u Beogradu. Na lice mjesta izišli operativni radnici koji nikoga nisu zatekli, a niti je iz stana šta odnešeno. Stan je zatvoren.

– Dana 09.06.1993.g. izvršena je provala u prostorije KUD "Petar Zečević" u Benkovcu. Uviđajem je utvrđeno da ništa nije odnešeno.
PREKRŠAJI
– U Dardi je zadržan, zbog narušavanja JRM, pucajući iz vatrenog oružja /automatske puške/ u pijanom stanju Knežević Mirko. Sledi prekršajna prijava.
OSTALI DOGAĐAJI
– u 19.00 č. u Lipovcu u polju, na protivpješadijsku minu naišao je vojnik RSK Damjanović Zoran, koji je zadobio teške tjelesne povrede opasne po život. Nalazi se u bolnici u Vukovaru.
– Na graničnom prelazu "Grab" od vozača Golić Jovice iz Kričaka patrola je oduzela 130 šteka cigara "Malboro".
– Dana 09.06. u 20.20 č. u mjestu Golubić, zaseok Klicovi, čule su se 2 jake eksplozije. Patrola je ustanovila da je NN počinioc ispalio od pravca pruge 2 zolje koje su pale u blizini kuće Klicov Nikole. Uviđaj će se izvršiti u toku dana.
– Dana 09.06. na šire područje Benkovca i sam centar grada palo je više granata od ustaške dalekometne artiljerije, gdje je upotrebljen i VBR. Isti su tukli područje Donjeg i G. Karina.
– Kovač Ivan iz Gajića SO B. Manastir, prijavio je da je NN počinilac u toku noći pucao iz vatrenog oružja na njegovu gostionu "Dunav", gdje je nastala mater. šteta. Izvršen uviđaj, obrada u toku.
SAOBRAĆAJNE NEZGODE
– Na području RSK za protekla 24 časa dogodile se 3 lakše saobraćajne nezgode, gdje nije bilo povređenih lica, a mater. šteta je manja.
ZADRŽANA LICA
1. Milivojević Milan, sin Milana iz Polače – radi odbijanja odlaska u ratnu jedinicu;
2. Knežević Mirko iz Grabovca, SO B. Manastir, radi narušavanja JRM.
Drugih novosti nije bilo.

D E Ž U R N I
Jovan Rašuo, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 19.

288

1993., lipanj 10.
Knin

Zahtjev Ministarstva za pravosuđe i upravu Ministarstvu obrane RSK za mobilizaciju putničkih vozila i vozača zbog povećanih potreba općinskih sudova i tužilaštva

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO ZA PRAVOSUĐE I UPRAVU

Broj: 12-04-22/93.
Knin, 10. 06. 1993. god.

MINISTARSTVO ODBRANE – RSK

Zbog očekivanog povećanja obima posla, s obzirom na proširenu stvarnu nadležnost redovnih sudova (preuzimanje ingerencija vojnih sudova) zahtjeva se, radi efikasnijeg rada suda pomoć u vozilima isključivo za potrebe uviđaja i izlaska na teren.

Predlaže se pri svim opštinskim sudovima izvršiti mobilizaciju putničkih vozila sa vozačem to vozilo staviti na raspolaganje sudovima i tužilaštvu. Vozač mobilisanog vozila dužan je zajedno s predsjednikom suda kao odgovornim licem, voditi posebnu evidenciju upotrebe vozila uz naznaku relacije i broja sudskog spisa u kom se uredovalo.

U prilogu Vam se dostavlja popis opštinskih sudova.

M.P.[623]

M I N I S T A R

M.P.[624]

Radomir Kužet, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 5., kut. 5.

289

1993., lipanj 11.
Knin

Obavijest Resora državne bezbjednosti o zapaženim aktivnostima Hrvatske vojske na području zapadne Slavonije

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA — STROGO POVJERLJIVO
RESOR DRŽAVNE BEZBJEDNOSTI
Broj: 08/2-164/93.
Knin, 11. 06. 1993.

– MINISTRU UNUTRAŠNJIH POSLOVA U VLADI RSK
– KOMANDANTU GŠ SV RSK
PREDMET: AKTIVNOST HV
saznanje dostavlja se,–

Na području Virovitice je izvršeno 100 % mobilizacija. 127. brigada HV je spremna za pokret. Vrše se opsežne pripreme za aktivnost, tj. borbena dejstva na području Zapadne Slavonije. Na području Daruvara i u samom Daruvaru primjećena je pojačana koncentracija civilnog stanovništva vojno sposobnog, sve u okviru mobilizacije u HV.

Na području Garešnice 103. brigada HV stavljena je u punu borbenu gotovost.

U sklopu priprema za agresiju na RSK tokom 9.6.1993. godine u popodnevnim časovima dvije kompozicije sa gorivom su otišle u pravcu Osijeka, a jedna u pravcu Daruvara. Kompozicije za Osijek su imale svaka po 9 vagona cisterni.

Po dosad prikupljenim podacima glavni pravac napada bi trebao biti Novska – Nova Gradiška. Cilj je zauzimanje autoceste.

---

[623] Prijemni pečat: MO RSK, br. 01 – 664 – 1/93, 10. 6. 1993.
[624] Okrugli pečat: Ministarstvo pravosuđa i uprave RSK, Knin.

Raspolažemo sa još neprovjerenim informacijama da bi tokom 10. ili 11.6.1993. godine u noćnim satima kanadski bataljon UN trebao dopustiti izuzimanje oružja iz zajedničkog skladišta u POLUMA DOLJANI – DARUVAR, radi naoružavanja HV.

M.P.[625] v. d. NAČELNIK
Drača Aco, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 4.

290

1993., lipanj 11.
Okučani

Obavijest SUP-a Okučani o disciplinskim mjerama protiv radnika koji odlaze na područje pod hrvatskom kontrolom

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
O K U Č A N I
Broj: 08-05/1-77/1-93
Okučani, 11. 06. 1993.

Predmet: Odlasci na područje pod kontrolom Hrvatske M.P.[626]

U poslednje vrijeme učestali su odlasci naših radnika i vojnih obaveznika na područja pod kontrolom Hrvatske vlasti bez odobrenja i znanja rukovodioca SUP-a Okučani.

Zbog takvih neorganiziranih odlazaka, kao i posljedica koje nastaju (hapšenje naših radnika, ranjavanje i nanošenje teških tjelesnih povreda) obavezni smo Vas obavjestiti da će se protiv svakog radnika SUP-a Okučani poduzeti odgovarajuće disciplinske mjere ukoliko se dođe do saznanja da je odlazio na područje koje je pod kontrolom hrvatske vlasti bez odobrenja rukovodioca SUP-a Okučani.

Na svim putnim pravcima koje kontroliraju radnici milicije ne dozvoliti odlazak naših građana na područje Hrvatske bez odobrenja SUP-a Okučani.

M.P.[627] POMOĆNIK MINISTRA
Krsta Živković, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 61.

[625] Okrugli pečat: MUP RSK, Resor državne bezbednosti, Knin.
[626] Prijemni pečat: Odjeljenje milicije Lipik, 1/01 – 286/1- 93.
[627] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Okučani.

291

1993., lipanj 12.
Pakrac n/p
Uputa Izvršnog savjeta općine Pakrac o provedbi referenduma na prostoru općine Pakrac

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SKUPŠTINA OPŠTINE PAKRAC
IZVRŠNI SAVJET
Broj: 023-438/93-I-01
Pakrac, 12. 06. 1993.g.

PREDSJEDNICIMA MZ SKENDEROVCI
Rađenović Stevan

PREDMET: Uputstvo o provođenju referenduma.–

Skupština Republike Srpske Krajine je na svojoj Sjednici održanoj 05. juna 1993. godine, donijela Odluku o raspisivanju referenduma o izjašnjavanju građana RSK o pitanju: "dali ste za ujedinjenje Republike Srpske Krajine i Republike Srpske u jedinstvenu državu uz mogućnost ujedinjenja sa ostalim Srpskim zemljama?"

Referendum će se održati 19. i 20. 06. 1993. godine u vremenu od 7 – 19 časova.

Radi što uspješnijeg provođenja referenduma na nivou opštine Pakrac imenovana je Komisija za provođenje referenduma s predsjednikom VUKOVIĆ DRAGOM dipl. pravnikom.

U okviru Mjesnih zajednica potrebno je provesti slijedeće aktivnosti:

1. Odrediti tri člana i tri zamjenika /ukupno 6/ glasačkog odbora i njihova imena h i t n o dostaviti predsjedniku komisije Vuković Dragi.

2. Odrediti u Mjesnoj zajednici glasačko mjesto /Društveni dom, prostorija MZ ili druga odgovarajuća prostorija/

3. Pripremiti jednu glasačku kutiju za svaku MZ.

Obzirom na kratak rok do dana održavanja referenduma sve gore navedeno učiniti što hitnije, a za sve nejasnoće i eventualne probleme možete se obratiti u Opštinu Pakrac Vuković Dragi, predsjedniku Opštinske Komisije.

PREDSJEDNIK IZVRŠNOG SAVJETA
M.P.[628] Prodanović Milorad, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 15., kut. 3.

[628] Okrugli pečat: RSK, SO ZS, IS Opštine Pakrac.

292

1993., lipanj 12.
Knin
Obavijest Štaba civilne zaštite Knin o nasilju nad Hrvatima u selima Kijevo i Matase

OPŠTINA KNIN
ŠTAB CIVILNE ZAŠTITE POVJERLJIVO!
BROJ: POV. 160-1/93.
Knin, 12. 06. 1993.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Služba unutrašnjih poslova
K N I N

PREDMET: Obavijest o informaciji
UNHCR

Ovaj Štab je obaviješten dana 10.06.1993. god. preko Republičkog štaba civilne zaštite RSK o događajima u Kijevu i Matasima. Prema saznanjima gosp. Kabelo[629] iz UNHCR prije tri dana grupa ljudi krala je robu Hrvatima i to ista grupa ljudi kao i u septembru mjesecu 1992.g. Navodi da je milicija obaviještena i nije reagovala.

U Matasima 02.06.1993. podmetnut je požar u neki objekat (skladište) nekog Zore i uzeto mu 40 litara vina, pumpa za vodu, električni ražanj. 09.06.93. drugom čovjeku Zore uzeta kolijevka, mašina za veš, televizor i grabilica za sijeno. Istog dana 5 ljudi došlo je u kuću Zelić Slavka i uzeli mu radio i motornu pilu. Neki su od njih bili u vojničkim uniformama. Tri incidenta u tri dana zabrinjavaju. Mole da se preduzmu odgovarajuće mjere od organa milicije i Civilne zaštite.

N A Č E L N I K
Drago Vujatović, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 529.

293

1993., lipanj 12.
Knin
Bilten Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK s dnevnim događajima u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
DEŽURNA SLUŽBA
Knin, 12. 06. 1993.g.

[629] Kabelo Maknetna, predstavnica UNPROFOR-a za civilna pitanja.

B I L T E N
DNEVNIH DOGAĐAJA ZA 11/12.06.1993. OD 07.00 – 07.00 č.

KRIVIČNA DJELA:
– Noću 10/11.06.1993. godine, po NN počiniocu izvršena krađa radio-kasetofona "Soni", reg. oznake KNN 50-37, vl. Šljivar Velimira iz Knina. Uviđaj izvršen.
– Dana 10.06.1993. u večernjim satima, po nepoznatim mladićima, u Benkovcu iz stana je protjeran KALAPAĆ KRSTE, gdje su nakon toga otuđili "talijansku" pušku.
– Dana 11.06. na štetu PAJIĆ MILOŠA iz Jurge, SO Vojnić, izvršena krađa bicikla "Poni" po NN počiniocu, zaprimljena kriv. prijava.
– Dana 11.06. izvršena provala u OŠ "Bogoljub Vukajlović" u Boboti, SO Vukovar, po NN počiniocu, gdje je otuđeno 8 vazdušnih pušaka. Uviđaj izvršen.
– Dana 11.06. ŽANIĆ MIROSLAVA iz Borova naselja prijavila krađu po NN počiniocu gdje je otuđeno 2 motora za čamac "Tomos" i "Lama", zaprimljena, kriv. prijava. Obrada u toku.
– Dana 11.06. PUŠKAR ZLATKO iz Borova Sela prijavio po NN počiniocu krađu automatske puške iz kuće, zaprimljena kriv. prijava, obrada u toku.
– Dana 11.06. ISAK LJUBAN iz Topuskog prijavio DEVIĆ RADU i DEVIĆ DUŠKA, oba iz Topuskog zbog nasilnog oduzimanja vozila "GOLF" /pretnjom oružjem/. Isti su pronađeni i privedeni u okružni zatvor, uz prijavu.
– Dana 11.06. prijavljena provala u skladište Crvenog krsta u Petrinji, gdje je po NN počiniocu izvršena krađa prehrambenih artikala. Uviđaj izvršen, obrada u toku.
– U vezi bilten 159 – odnosi se na prijavu PLAVŠIĆ ILIJE iz Kneževa, SO Beli Manastir, izašao operativac i od RAKIĆ ĐORĐA i GLODIĆ DRAGANA oduzeli, uz potvrdu, uklopni sat /električni/, a za navedene sledi kriv. prijava.

PREKRŠAJNE PRIJAVE:
Nije bilo.

OSTALI DOGAĐAJI:
– Dana 11.06. o.g. u večernjim časovima milicioner KOMAZEC TODOR u prostorijama dežurnog SJB Obrovac, iz službenog pištolja ispalio 6 metaka u zid; drugih posljedica nije bilo.
– Dana 11.06. GRBIĆ ŽELJKO u Vrhovinama prijavio nestanak svog brata GRBIĆ NIKOLE.
– Dana 10.06. na izvršenju zadatka na hrvatskoj teritoriji nestali su pripadnici jurišnog odreda, i to: SUDAR ŽELIMIR, POPOVIĆ ZORAN i BORTOT BORO.
– Noću 10/11.06. oko 00.15 č. u ul. Steve Došena u Glini, bačena eksplozivna naprava, gdje je uništen kafić "KUM", vl. Korasić Željka. Uviđaj izvršen.
– CVETKOVIĆ STANI iz B. Manastira, sudskom odlukom vraćeno vozilo "Škoda-favorit".
– DUJKOVIĆ DRAGOMIRU iz B. Manastira vraćeno vozilo "101", koje je bilo oduzeto.
– Dana 11.06. u 15.30 č. u prekršaju graničnog režima uhvaćeni GALIĆ VOJO i naš radnih SIĆ ŽELJKO, koji su lovili ribu.

SAOBRAĆAJNE NEZGODE:
– Na području RSK za protekla 24 časa dogodilo se 5 lakših saobraćajnih nezgoda, gdje nije bilo povređenih, a mater. šteta mala.

PRIVEDENA LICA:
– DEVIĆ RADE iz Gline * privedeni radi nasilnog oduzimanja vozila

– DEVIĆ DUŠKO iz Gline * uz upotrebu oružja
– RAJKOVIĆ SNJEŽANA iz Gline, za vrijeme policijskog časa.
– VIGNJEVIĆ ŽELJKO iz Gline, za vrijeme policijskog časa.
ZADRŽANA LICA:
– DEVIĆ RADE iz Gline
– DEVIĆ DUŠKO iz Gline.
Drugih novosti nije bilo.

D E Ž U R N I
Đorđe Bjelinić

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 19.

294

1993., lipanj 13.
Knin
Bilten Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK s dnevnim događajima u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
DEŽURNA SLUŽBA
Knin, 13. 06. 1993.g.

B I L T E N
DNEVNIH DOGAĐAJA ZA 12/13.06.1993. OD 7.00 – 07.00 č.

KRIVIČNA DJELA
– Oko 13.15 č. obavješteni su dežurni u SJB Darda da je izvršena provala u svinjogojsku farmu, vlasništvo Kovačević Steve iz Bilja, iz koje su NN osobe otuđile 6 elektromotora, veću količinu sijalica, te drugog materijala. Uviđaj na licu mjesta izvršili su radnici SJB Darda.
– Na području Branjin vrha, SO Beli Manastir, izvršena je provala u kuću, vlasništvo Ćurković Cvjetina, odakle su NN osobe otuđile poljoprivredni alat; uviđaj na licu mjesta je u toku.
– SUP Glina obratili su se vojni posmatrači UN, sa prijavom da im je iz vozila, po NN osobi, izliveno više goriva. Na licu mjesta je izvršen uviđaj. Podnešena krivična prijava po NN osobe.
PREKRŠAJI
– u Gračacu Vlaisavljek Boško po gradu pucao iz vatrenog oružja, što je uznemirilo građane. Patrola SJB Gračac privela je i zadržala Boška, pošto je isti bio pod vidnim utjecajem alkohola. Protiv istog biće podnešena prekršajna prijava.
– Tomašić Mirjana iz B. Manastira prijavila je SUP-u B. Manastir svog brata, Korčić Vladu, da fizički maltretira njihovog oca i da mu preti vatrenim oružjem. Na lice mjesta izašla patrola, te oduzela od istog AP, Vladu privela u SUP Beli Manastir, gdje je zadržan do otrežnjenja. Protiv istog sledi prekršajna prijava.

OSTALI DOGAĐAJI:
– u selu Mala Vranovina, SO Vrginmost, na njivi, od ručne bombe, koju je aktivirao maloljetnik Lalić Srboljub, povređen je Ignjatović Pavao. Uviđaj nije završen.
– u Veljunu, SO Vojnić, u svom dvorištu izvršio je samoubojstvo vješanjem Gvozdić Milorad. Uviđaj na licu mjesta obavili radnici SJB Slunj.
– u 19.45 č. u SUP Beli Manastir priveden je i zadržan radi krim. obrade Ador Lajoš iz Batine. Drugih podataka u vezi istog nema.
– u 21.00 č. u Dardi je došlo do samoranjavanja Čizmić Vedrana, koji je zbog nestručnog rukovanja pištoljem nanio sebi teške tjelesne povrede na desnoj ruci. Uviđaj na licu mjesta izvršen.
– Radnici SJB Bijela Stijena pronašli su na njivi zakopano više komada metaka 7,62 mm, tj. jedan sanduk, te manju količinu eksploziva. Njiva gdje je pronađen navedeni materijal je vlasništvo Tutić Josipa. Istraga je u toku.
SAOBRAĆAJNE NEZGODE:
– Na području RS Krajine, po izvještajima, dogodile su se 4 saobraćajne nezgode, sa manjom štetom; povređenih nije bilo.
ZADRŽANA LICA:
– VLAISAVLJEK BOŠKO – SJB Gračac – JRM.
– KORČIĆ VLADO – SUP Beli Manastir – JRM.

D E Ž U R N I
Dmitrović Milan

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 19.

295

1993., lipanj 14.
Knin

Zahtjev Republičkog štaba civilne zaštite za osiguranje potrebnih količina goriva radi mogućeg hrvatskog napada

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
REPUBLIČKI ŠTAB CIVILNE ZAŠTITE
Broj: 02-300-260/93
Knin, 14. 06. 1993.

VLADA RSK
MINISTARSTVO ZA ENERGETIKU

Predmet: Zahtjev za obezbjeđenje goriva

Štabovi i jedinice civilne zaštite u ratu izvršavaju obimne i vrlo značajne zadatke zaštite i spasavanja. Pored izvršavanja namjenskih zadataka, a obzirom na mogućnost da Hrvatska izvrši novu agresiju na teritoriju Republike Srpske Krajine, kao i na predstojeću ljetnu sezonu, pred civilnom zaštitom nalaze se i posebni zadaci koji se odnose na:
– izvršenje evakuacije

– prevoz pitke vode
– provođenje operativnih mjera zaštite od požara.
Da bi se navedeni zadaci mogli redovno izvršavati, a određene mjere zaštite planski provesti, neophodno je obezbediti neophodne količine goriva.
Kako štabovi cililne zaštite koordiniraju i usmjervaju aktivnosti organizacija Crvenog Krsta posebno po pitanju distribucije humanitarne pomoći, to se ovaj zahtjev odnosi i na gorivo potrebno za navedene aktivnosti Crvenog Krsta.
Za napred navedene zadatke, neophodne količine goriva iskazane su u prilozima br. 1., 2., 3., 4. i 5., dok se prilogom br. 6 daje pregled potrebnih količina po namjeni i po mjesecima, a prilogom br. 7. mjesečne količine po regijama.
Prilozima br. 6 i 7 nisu prikazane količine goriva potrebne za izvršenje evakuacije iz razloga što je ove količine potrebno hitno obezbediti kako u datoj situaciji ne bi došlo u pitanje izvršenje evakuacije iz bilo kojeg rubnog naseljenog mjesta Republike Srpske Krajine.
Količine goriva iskazane za potrebe prevoza pitke vode i za zaštitu od požara su minimalne, pa nije isključeno da se, ovisno o hidrološkoj situaciji u toku ljeta, zatraži povećanje navedenih količina.

NAČELNIK
Milan Trbulin

Prilozi[630]:
1. Tabela br. 1- Redovne potrebe jedinica i štabova CZ za funkcionisanje u ratu
2. Tabela br. 2- Potrebe goriva za izvršenje evakuacije
3. Tabela br. 3- Potrebe goriva za prevoz pitke vode
4. Tabela br. 4- Potrebe goriva za zaštitu od požara
5. Tabela br. 5- Potrebe za gorivom organizacija Crvenog Križa
6. Tabela br. 6- Rekapitulacija potreba za gorivom Civilne zaštite i Crvenog Krsta na teritoriju RSK po mjesecima i namjeni
7. Tabela br.7- Rekapitulacija potreba za gorivom po regijama i mjesecima

Preslika, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 029-013.

296

1993., lipanj 14.
Knin

Izvještaj SJB Obrovac o djelovanju hrvatskog topništva po položajima srpske vojske na predjelu "Stari Gaj" i naselju Zaton

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI – OBROVAC šifrovano – dx –
BROJ: 01/1-SP-150/93.
Obrovac, 14. jun 1993. godine

[630] Priređivači su izostavili priloge.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA – K N I N
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA K N I N

Dana 14. juna 1993. godine u 12.50 sati počelo je dejstvo ustaške artiljerije po položajima naših jedinica na predjelu "Stari Gaj". 20-ak minuta položaje su u prekidima tukli tenkovi, tako da je ispaljeno 10 granata. Osim položaja na "Starom Gaju" tučeni su i položaji u mjestu Zaton.

Od tenkovskih projektila na položajima srpske vojske "Stari Gaj" ranjena su dva borca i to:
– MARIČIĆ STANKO sin Stanka i Marije, rođen 1.08.1965. u mjestu Zaton, Opština Obrovac, teže ranjen i
– JOVANČEVIĆ SLOBODAN sin Stevana i Radojke, rođen 12.06.1966. godine u Krupi, Općina Obrovac, lakše ranjen.

Ranjenicima je ukazana ljekarska pomoć i prebačeni su na liječenje u bolnicu "Sveti Sava" Knin.

N a č e l n i k
Đorđe Jelić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

297

1993., lipanj 14.
Knin
Bilten Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK s dnevnim događajima u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
DEŽURNA SLUŽBA
Knin, 14. 06. 1993. g.

B I L T E N
DNEVNIH DOGAĐAJA ZA 13/14.06.1993.g. OD 07.00 – 07.00 č.

KRIVIČNA DJELA:
– U vremenu između 09. – 13.06.1993. g. izvršena je provala u kuću Ljubojević Dane iz Počitelja, SO Gračac, odakle je otuđen crno-bijeli televizor, marke "Gorenje" i još neke stvari. Izvršen uviđaj, obrada u toku.
– U toku noći 12/13.06. izvršena je provala u kuću Radaković Milana iz Gračaca, odakle je otuđen akumulator i dvije nove gume za "Zastavu 101". Izvršena uviđaj, obrada u toku.
– U toku noći 12/13.06. izvršena je provala u mjenjačnicu "FLORA" koja se nalazi ispred hotela "Jezero" na Plitvičkim jezerima. Iz mjenjačnice ništa nije otuđeno, samo je ispreturan namještaj. Izvršen uviđaj, obrada u toku.
– Neutvrđenog dana izvršena je provala u vikendici Gojković Gliše iz Zimica – Tušilović, odakle je odnešeno traktorska freza, 2 nova prozora, te neutvrđena količina posuđa i 1 kauč. Izvršen uviđaj, obrada u toku.

– U toku noći 12/13.06. operativni radnici SUP-a Vukovar zatekli su na licu mjesta provalne krađe u privatnu trgovinu vl. Marić Vesne iz Vukovara slijedeća lica: Šabić Danijela iz Vukovara, Harding Jana, r. 1976., Uglik Nebojšu, r. 1973., Petrić Dražen r. 1976., Lukić Raško r. 1977., te Zekonović Sašu r. 1977, svi iz Vukovara. Isti su zadržani radi krim. obrade.
– Dana 13.06. u 18.50 č. u dvorištu svoje kuće u Vukovaru, ranjen je Ignjolović Risto, r. 1935. Na njega je iz pištolja marke "TT" pucao Lukić Niko, r. 1961. nanevši mu prostrelnu ranu na natkoljenici lijeve noge. Ignjatović je prevežen u bolnicu "Sveti Sava" u Vukovaru. Nakon završenog uviđaja, u SUP Vukovar privedeni su Lukić Niko i Lukić Tihomir, r. 1960. radnik SM Borovo Naselje, nad kojim će biti izvršena krim. obrada.
– U toku noći 12/13.06. u Kneževim Vinogradima izvršena je provala u dva putnička vozila, odakle su odvedeni radio-kazetofoni. Izvršen uviđaj, obrada u toku.
– Dana 13.06. u 17.00 č. u Kninu, ul. Svetog Save, kod magacina Crvenog krsta, trojica nepoznatih mladića fizički su napali dvojicu stražara, koji su obezbeđivali skladište, nanjevši im tjelesne povrede, te im oduzeli automat M-56, bez okvira sa municijom. Izvršen je uviđaj, obrada u toku. Istog dana, oko 22.00 č. u skladištu Crvenog krsta, na trgu Stojana Jankovića, trojica mladića, uz pretnju oružjem stražaru Masnikosa Dušanu, ulaze u skladišta, te vrše premetačinu, te otuđuju jednu kutiju nepoznatog lijeka i odlaze u nepoznatom pravcu. Izvršen je uviđaj, obrada u toku.
PREKRŠAJI:
– U proteklih 24 časa prekršaja nije bilo.
OSTALI DOGAĐAJI:
– Dana 13.06. u Vrelu, SO Korenica, izvršila je samoubojstvo vješanjem DRAKULIĆ DRAGA, r. 1920. Izvršen uviđaj.
– Dana 13.06. u Škarama, SO Korenica, samoubojstva iz puškomitraljeza izvršio je PRICA ILIJA, r. 15.08.1955. g. Samoubojstvo izvršeno u kući. Izvršen je uviđaj.
– Dana 13.06. u D. Lapcu je pronađen leš Vignjević Nikole r. 1945. inače duševnog bolesnika. Uviđajem je konstatovano da se radi o samoubojstvu.
– U 12.15 č. u prostorijama stacionara u Bilju došlo je do verbalnog sukoba između komandanta 3. pješadijskog bataljona, majora Delića i milicionara Petković Željka iz OM Bilje, kojom prilikom je major Delić ispalio 2 metka iz pištolja, bez posljedica. Izvršen je uviđaj, obrada u toku.
– Dežurni SM Darda obavjestio je da zamjenik komandira vojne policije u prostorije za zadržavanje priveo PEULIĆ RANKA iz Grabovca, radi pokretanja disciplinskog postupka zbog vređanja K-danta 3. pješadijskog bataljona, majora Delića.
– U 09.30 č. oficir Mađarske vojske povredio je državnu granicu, ulaskom na naš teren za oko 2.5 metra, te dvogledom osmatrao graničnu karaulu. Kada je primjećen, sjeo je u automobil i udaljio se.
SAOBRAĆAJ:
– Dana 13.06. u 20.30 č. na putu kod sela Lasinje – Vrginmost, sa vozilom marke "Zastava 101", reg. oznake VN-37-66, sletio je Drobnjak Ljuban, r. 18.11.1959. Isti je smrtno stradao. Izvršen uviđaj.
ZADRŽANA LICA:

1. – ŠABIĆ DANIJEL	*		
2. – HARDING JON	*		
3. – UGLIK NEBOJŠA	*	SUP Vukovar	– Radi provale u
4. – PETRIĆ DRAŽEN	*		trgovačku radnju

5. – LUKIĆ RAŠKO	*		
6. – ZEKONOVIĆ SAŠA	*		
7. – LUKIĆ NIKO	*		– Radi pokušaja ubojstva
8. – LUKIĆ TIHOMIR	*	SUP Vukovar	iz vatrenog oružja

Drugih novosti nije bilo.

D E Ž U R N I
Jovan Rašuo, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 19.

298

1993., lipanj 14.
Golubić

Obavijest Školskog centra u Golubiću o lošim odnosima među radnicima, iz koje je vidljiva sprega vlasti i kriminala, te nepotizam u organima MUP-a RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UP-a R S K
ŠC “17 AVGUST” GOLUBIĆ
Golubić, 14. 06. 1993. godine

PREDMET: Milivojević Petar, kleveta.–

Od izvršene promjene načelnika u ŠC “17 Avgust” u Golubiću i dalje su ostali loši međuljudski odnosi od strane pojedinaca kao što su Milivojević Petar vozač, Paić Dražen komandir čete i Šorgić Miroslav kom. voda. Napred navedeni su među polaznicima kursa činili klevete i laži protiv pojedinaca u ŠC i protiv ličnosti u MUP-a. Ove klevete cijeli ovaj period su se prepričavale među polaznicima a vrlo teško je bilo utvrditi njihov tačan izvor.
Dana 08. i 09.06.1993. godine vozač Milivojević Petar je sa teretnim vozilom vršio prevoz uniformi iz Gračaca za Knin kojom prilikom su mu na ispomoć za utovar-istovar uniformi bilo dato šest polaznika.
U kabini kamiona sa vozačem Milivojević Petrom su sjedili Stjelja Nebojša, Brčin Ilija i Lalić Milivoj dok su ostali sjedili u prikolici kamiona. Za cijelo vrijeme vožnje od Knina do Gračaca i nazad vozač Milivojević Petar je pred navedenim polaznicima klevetao:
1. Ministra UP-a[631] RSK, Martić Milana za koga je rekao da je oko sebe okupio mafiju i lopove i da se istih ne može riješiti pošto je i on sam učestvovao u nečasnim radnjama. Također je naveo da je u početku bio na njegovoj strani, ali više nije, te da ministar gubi ugled među ljudima i da će vjerovatno pasti poslje ujedinjenja obe Krajine, ali mu ga nije žao. Također je naveo da je ministar Martić dogovorio sa svojim bratom Jovicom kada on bude u Beogradu da Jovica provali u tuđi stan, što je isti i učinio, te da je po povratku ministra sa puta došlo do formalne svađe ali je Jovica i dalje ostao u provaljenom stanu.
2. Zelembaba Milenko, predavač saobraćaja u ŠC, za koga je rekao da se druži sa mafijom i kriminalcima i da nije podoban za predavača.

---

[631] Unutarnjih poslova.

3. Dragišić Milan, načelnik ŠC, za koga je rekao da je na navedeno mjesto došao po rodbinskoj vezi, pošto je oženio sestru od ministra Martića. Također je naveo da nije čovjek od autoriteta i da je nesposoban da rukovodi, za razliku od bivšeg načelnika Đurice Amanovića, kojega je mafija otjerala sa funkcije. Isti radi samo ono što mu sugeriraju braća Borovići i Nešo Marić.
4. Vurina Petar, predavač kriminalistike, za koga je rekao da je spadalo u ŠC te da je valjao i dalje bi bio načelnik u Kostajnici. Također je naglasio da je sklon uživanju alkohola i da je nepodoban za predavača.
5. Jovančević Rade, komandir voda, za koga je rekao da u biti nije loš čovjek, ali da se druži sa lopovima, švercerima i pjancima kao što su Vurina, Šljivar, Gloginja, Nešo Marić, Borović Bore, Zelembaba Milenko, i da će propasti u životu ako i dalje nastavi.
6. Šljivar Jovo, šef kuhinje, za koga je rekao da je švercer i pijanac.
7. Gloginja Željko, skladištar u ŠC, za koga je rekao da ne zaslužuje da bude radnik ŠC i da mu nije mjesto u ŠC.
8. Borović Bore, komandir voda, za koga je rekao da je sramota kako polaže ispite koji nisu regularni te da je lični savjetnik načelnika Dragišića.
9. Marić Nenad, radnik MUP-a, za koga je rekao da je skupa sa ostalom mafijom najzaslužniji što je otjeran Đurica Amanović. Također je rekao da se druži sa lopovima i mafijom te da se u ŠC ponaša kao da je to njegovo privatno.
Napred navedeni polaznici su i sami vidjeli da za njih koje su stvari poznate nisu istinite već obične laži pa su iz tih razloga ove klevete izjavili predavaču Vurini i radniku Gloginji.
Obzirom da supruga od Milivojević Petra, Radmila radi u kantini ŠC ista također pred polaznicima širi pojedine laži i klevete na račun pojedinih ljudi u ŠC. Također je vidljivo da se Milivojević Petar druži sa Šorgić Miroslavom, Paić Draženom i Amanović Djuricom i da ove priče koje je prenio pred polaznicima koji su to prijavili idu iz istog izvora.
Informacija se prosleđuje na znanje MUP i načelniku ŠC "17 Avgust", i u koliko se ne poduzmu adekvatne mjere od strane predavača Vurina Petra radnika ŠC Gloginja Željka, vozač Milivojević Petar bit će privatnom tužbom tužen za navedene klevete.

Informaciju dostavili:
Vurina Petar, [v.r.]
Gloginja Željko, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 23.

299

1993., lipanj 14.
[Knin]
Zapisnik sa sastanka Milana Martića i zamjenika zapovjednika mirovnih snaga UN-a Cedrica Thornberrya

---

ZAPISNIK

sa sastanka ministra unutrašnjih poslova Republike Srpske Krajine Milana Martića i zamjenika Komandanta mirovnih snaga UN (UNPROFOR) Sedrika Tornberija, održanog dana 14.06.1993. godine, s početkom u 08.00 časova u Kabinetu ministra.

Sastanku prisustvuju:
1. – MILAN MARTIĆ – ministar unutrašnjih poslova RS Krajine;
2. – SEDRIK TORNBERI – zamjenik K-danta mirovnih snaga UN;
3. – Gđa ĐINI PITERSON[632] – predstavnik UN za civilna pitanja;
4. – UROŠ POKRAJAC – savjetnik ministra;
5. – MAŽIBRADA ZLATKO – inspector unutrašnjih poslova;
6. – SANKOVIĆ MILENKO – šef kabineta ministra, uj. i zapisničar;
7. – Prevodilac.

Sedrik Tornberi: Nakon nekoliko uvodnih riječi, saopštava da je zatražio održavanje ovog sastanka zbog nekoliko osnovnih pitanja, i to:

1) Cjelokupnog pitanja slobode kretanja pripadnika UNPROFOR-a na području RSK;
2) Problem, odnosno pitanje evakuacije ljudi (Hrvata) koji žele napustiti teritorij RSK;
3) Mirovni proces – obustava neprijateljstava između srpske i hrvatske strane.

Zatim nastavlja da se, prema njegovom mišljenju, situacija u mnogo čemu popravila. Moli da se omogući civilnoj policiji UN u RSK da ostvaruje svoju funkciju, da uspostavi svoje stanice. Ističe da bi volio kad bi mogao reći Generalnom sektoru UN da se situacija znatno popravila.
Nastavlja da ga interesira i pozicija manjina ovdje. Svi znamo da je u ratnoj situaciji pozicija manjina izuzetno teška. Čini mi se da je pozicija Hrvata, ovdje u ovom sektoru i sektoru "Sjever", veoma teška. Poznato mi je da ste puno učinili po tome, a želim da učinite još nešto da se zaštite Hrvati. Dobijamo dosta izvještaja da se Hrvati pljačkaju, pogotovo stariji ljudi.
Druga stvar, tamo gdje ljudi žele da napuste ove prostore, trebalo bi im omogućiti odlazak. Poznato nam je da je pozicija Srba na drugoj strani isto tako teška. Mi činimo sve da im pomognemo. Moram da priznam gosp. Martić da mi nemamo mandat za to.
Mi smo shvatili šta se ovdje dešava. Mi činimo sve, odnosno Generalni sekretar je saopštio za javnost da ima više izbjeglica iz Hrvatske nego iz Krajine. To su bila ta pitanja.
Ministar Martić: Pozdravlja goste i saopštava da mu je drago što ih ponovo vidi.
Ograničenje slobode kretanja ja sam vam i u ranijim kontaktima to objašnjavao, uvedeno je isključivo zbog bezbednosnih razloga pripadnika UNPROFOR-a. Poslije izglasavanja rezolucije 815. Savjeta bezbjednosti, naglo je poraslo nezadovoljstvo naroda u RS Krajini. Prevladalo je mišljenje da će snage UNPROFOR-a postati okupacione snage. Prvenstveno se to negativno raspoloženje odnosilo na Francuze. Nastojimo takvo neraspoloženje ublažiti. Ova mjera ograničenja, uvedena je zbog vašeg interesa i bezbjednosti. Ovakva tenzija sada pomalo opada, mada je situacija sada uvijek poprilično složena. Mislim da vam je prenio vaš general Bodo,[633] ovdje smo imali sastanak. Stavili smo mu do znanja da raspolažemo s informacijom da su Nemačka i Francuska Hrvatskoj dale zeleno svjetlo da napada Krajinu. Sa takvom informacijom barata čitav naš narod, zbog toga je to nepovjerenje o kojem govorim. Teško nam je shvatiti da je francuska vlada donijela takvu odluku, a njeni vojnici su ovdje u misiji mira. Zbog svega toga ćemo u narednom periodu morati biti jako obazrivi kad se radi o pitanju slobode kretanja. Ja nikad ne bih dozvolio da se napadaju vojnici UNPROFOR-a. Kad je u pitanju sloboda kretanja, smatram da se svako kretanje mora najaviti. Tada problema neće biti, pa ni za civilnu policiju UN. Tamo gdje se odvijaju borbena dejstva ne možemo vam obezbjediti slobodu kretanja, to nije potrebno objašnjavati.

[632] Jeannie Peterson.
[633] Bernard Banot.

Tornberi: Imam jedno pitanje. Imate li primjedbi na rad civilne policije UN?
Ministar Martić: Za sada nemamo, izuzev što su sebi ranije uzeli za pravo da u par slučajeva rade samostalno istragu, mimo našeg znanja. Mi pretendujemo da pravna država zaživi i nije nam namjera da prikrivamo zločine. Poznato vam je da se vode postupci protiv onih koji su počinili zločine.
Tornberi: To sam pitao zato što naš šef policije odgovara lično meni. Rekli su mi da izuzetno dobro sarađujete. Rekli su mi da vaš narod uvažava našu civilnu policiju, dok vojnu ne. Iznenađen sam ovim što ste rekli za Francusku i Nemačku. Ne znam šta oni rade. Iznenadilo me što nude Hrvatskoj samoubilačke savjete.
Ministar Martić: Ovako ste govorili da nas Hrvatska neće napasti 22.01. (93). Dogovorili smo se da održimo sastanak na Maslenici. Sada se ponovno snage Hrvatske gomilaju, a to UNPROFOR slabo primjećuje. Čudi me da Vi ne znate za odobrenje Nemačke i Francuske Hrvatskoj za napad.
Tornberi: Moram da kažem da ste potpuno u pravu. Ljudi su nas tada lagali, nismo imali dokaze za to. Mi mislimo da je Hrvatska više izgubila 22.01. od napada nego dobila.
Ministar Martić: Poslije izglasavanja Rezolucije 815. vi ste došli ovdje u Knin. Mi smo tu Rezoluciju odbili. Zbog toga smo i došli u sukob sa Hrvatskom. Tom Rezolucijom je Hrvatska dobila pravo da svojata RSK. Mislim da se vi trebate pridržavati Vensovog plana u početnom obliku, koji glasi da ne smije biti prejudiciranja političkog rješenja spora. Ako budete podržavali Rezoluciju 815. vi ste, prema našem mišljenju, na njihovoj strani. Onda ovdje UNPROFOR nema šta tražiti.
Tornberi: Za nas je zakon onaj kojeg donese Savjet bezbjednosti. Vi ste čovjek od zakona i to znate. Vi ste znali da mi ne možemo silom sprovesti Rezoluciju 815, niti to želimo. Moraju biti pregovori o miru. To neće biti ni danas, ni sutra, niti naredne nedjelje. Kad Savjet bezbjednosti jednoglasno usvoji neku Rezoluciju, mi to moramo uvažavati. U našem mandatu je Vensov plan i drugi dokumenti.
Ministar Martić: Mi smo UN prihvatili isključivo da postupa po Vensovom planu, koji garantira najprihvatljivija rješenja. Sa tom Rezolucijom Savjet bezbjednosti nas tjera sa ovih područja ili gura pod nož fašističkoj vlasti Hrvatske. Uvjeren sam da vi sa svojim pravičnim izvještajima možete utjecati na odluke Savjeta bezbjednosti.
Tornberi: To je teško, radio bi da sam to mogao.
Ministar Martić: Pogledajte Bosnu, svi su u svijetu tvrdili da su Srbi agresor, da bi sad u svijetu stidljivo išle informacije da se tuku i Hrvati i Muslimani i da se radi o klasičnom građanskom ratu. Isto tako, svijet uviđa da Srbi prihvataju Hrvate u Bosni i njihove vojnike. Zapadni mediji su učinili strašan zločin prema Srbima. Nisu plasirali svijetu istinu da Srbi nisu agresor, već da se brane. Mislim da vam je sada situacija jasnija i vi ste uvidjeli da Srbi nisu agresor, već autohton narod koji ovdje živi 500-600 godina.
Tornberi: Ja vas razumijem potpuno i ne mogu shvatiti kako su to zapadni mediji izvještavali. Mi smo stalno govorili istinu o izbjeglicama. Činjenica je da Savjet u ovom trenutku ima bar malo uravnoteženiju sliku. Mislim da i međunarodna zajednica stiče jasniju sliku, a ne mogu da pretvaram da imaju objektivnu sliku, kad je nemaju. Zbog političke propagandne situacije, međunarodna zajednica sve Srbe vidi jednako. Mi koji smo ovdje, to vidimo drugačije. Pokušali smo da sve to razjasnimo, ali to ide jako teško.
Ministar Martić: Vi gospodine Tornberi imate šansu da dobijete Nobelovu nagradu za mir ako uspijete razjasniti istinu o svemu ovome. Svakom našem građaninu je rata i previše. Da se shvati da je život Srba i Hrvata u jednoj državi nemoguć, što u stvari i jeste, zbog genocidne politike Hrvatske. Mi želimo da se razdvojimo u dvije države. Kasnije da se

utječe na razvoj dobrosusjedskih odnosa. Mi smo narod koji ne zna mrziti. Uvjeren sam da bi kao države bili dobri susjedi.
Tornberi: Veoma je malo Srba u zaštitnim zonama koji bi pristali da žive pod hrvatskom vlasti. Isto tako, poznato mi je da veoma mali broj Hrvata koji nisu odlučni da ovu teritoriju ne smatraju svojom. Ne želim govoriti u bilo čiji prilog. To su činjenice. To što vi govorite, možda se može dugoročno ostvariti. Međutim, to za sada međunarodna zajednica ne prizna.
Veoma dobro razumijem i shvatam što želite reći.
Ministar Martić: Čini mi se po ovome što međunarodna zajednica sada čini da želi nastavak rata. Jedina mogućnost ispod koje se ne bi moglo ići, da se sa Hrvatskom živi u nekakvoj balkanskoj konfederaciji. Nema šanse da se živi u jednoj državi sa njima.
Tornberi: Dotakao bih se mirovnih pregovora. Što je do sada učinjeno, ekonomska saradnja. To je potencirao i gosp. Ćurkin.[634] Pokušali smo da se stvari vrate na stanje iz decembra 1992. Ekonomska saradnja je potrebna, vama treba nešto od njih, a njima od vas, voda, struja, dalekovod i sl. Bit će veoma teško organizirati ove razgovore ukoliko se rat nastavi. Zbog toga, dok se ne ostvari sprovođenje Rezolucije 802. treba obezbjediti prekid vatre. Jedna i druga strana sa tim nešto dobija.
Ni vaša strana, ni Hrvatska, nije bila za privremeni prekid vatre. Htjeli smo organizirati neke razgovore, i to u dva sastanka ove nedjelje, srijeda ili četvrtak. Jedan o vojnim a drugi o civilnim pitanjima. Obe strane, prvenstveno Vaša, želi da se sastanemo na neutralnom terenu. To može biti u Ženevi. Tamo je sjedište UN. Ženeva je najpogodnije mjesto iz praktičnih razloga. Ja bih radije taj sastanak organizovao u Ateni, Rumuniji ili na Kipru. Ali Ženeva je pogodnija zbog bezbednosti i tome slično. Imat ću danas sastanak u Zagrebu o tom pitanju. Obe strane žele da razgovaraju. Ne znam kakvi će se razgovori voditi u vojnom dijelu sastanka. Valgren[635] će prisustvovati vojnom dijelu sastanka. Mi planiramo da ljude helikopterima prevezemo na sastanak. Želimo da napravimo neki napredak, to bi bilo vrlo korisno. Bilo bi još bolje kad bi se obezbjedio potpuni prekid vatre. Imam utisak da u Hrvatskoj postoji dosta ljudi koji žele da rat prestane. Ima i onih koji bi se tukli sa svima, posebno zbog onoga što se dešava u Bosni.
Ministar Martić: Nesumnjivo je da Hrvatska trpi gubitke zbog ne postojanja ekonomske saradnje. Međutim, u uslovima stalnih prijetnji i agresije, ne vidim kako to postići. Što se tiče privremenog prekida vatre, mi smo na našem parlamentu 22.04. u Okučanima donijeli odluku da se prethodno mora do kraja ispoštovati Rezolucija 802. Vezano za naš put u Ženevu, mi imamo odmah iza ovog sastanka drugi, Vrhovnog savjeta odbrane RSK, na kojem će sudjelovati i Predsjednik Vlade Bjegović,[636] general Novaković[637] i ja.
Donijet ćemo odluku o tome i u toku dana ćemo vas pismeno izvjestiti o našem stavu. Mi smo ranije predlagali da se zajednički sastanak održi u Atini, jer Ženeva nam dođe kao neka tapija.
Što se tiče pozicije Hrvata u RSK, mi s naše strane preduzimamo sve da ih od nasilnika zaštitimo. Postavljamo se jednako kad su ugroženi Hrvati i Srbi, po tom pitanju zaštite ne pravimo razlike. Sve činimo da sve ljude zaštitimo bez obzira na nacionalnu pripadnost.
Ako neko inzistira da napusti područje RSK, mi tu nemamo ništa protiv, neka slobodno idu. Ranije se dešavalo da su Hrvati koji su izrazili želju da se isele, potpisivali izjavu da

[634] Vitaliy Churkin, ruski diplomat i zamjenik ministra vanjskih poslova Rusije.
[635] Lars-Eric Wahlgren, švedski general-potpukovnik u sastavu UNPROFOR-a.
[636] Đorđe.
[637] Mile, zapovjednik SVK.

na njih nije vršen pritisak, međutim, kad se pojave u Hrvatskoj, govore suprotno, da su prognati.
To hrvatska strana koristi u propagandne svrhe. Ako zaista žele napustiti Krajinu, inzistiram da pored njihovog potpisa bude i potpis s vaše strane /UN/.
Tornberi: Mislim da se tako i radi. Mi ispitamo svakoga koji želi ići.
Ministar Martić: Nama to u ovom momentu puno znači, da kasnije to ne koriste u propagandne svrhe da ih srpska vlast proganja. Ne tvrdim da Hrvati ovdje žive idealno, ali sigurno bolje nego Srbi u Hrvatskoj. Rat i pojedinci prave nam veliku štetu. Te nepromišljene pojedince i nasilnike ne štitimo. Iz tih razloga, nama treba vaš potpis ili gđe Đini Piterson, to bi bilo pošteno i izbjegle bi se zloupotrebe.
Tornberi: Možemo napraviti procedure. Sad prihvatam vašu izjavu da štitite ljude u vrlo teškim uslovima. Bilo bi dobro kad bi o tome malo više obavještavali javnost o ovom vašem stavu.
Ministar Martić: Mi to i činimo, to naša javnost zna. S naše strane zločince kažnjavamo, dok Hrvatska na svom teritoriju ih nagrađuje, što je bio slučaj zločina počinjenog nad porodicom Zec u Zagrebu i ubistva 13 vojnika na Koranskom mostu u Karlovcu. Poznato nam je da ih je Tuđman lično nagradio. Kod nas je zakon isti za sve i nema privilegiranih.
Tornberi: Prva stvar koju treba napraviti je da se okonča ovaj rat.
Dovršeno u 09.20 časova.

ZAPISNIK VODIO
Milenko Sanković, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 38.

300

1993., lipanj 15.
Beli Manastir

Obavijest SUP-a Beli Manastir o zabrani prelaska pripadnicima milicije i vojske RSK iz Baranje u Republiku Srbiju

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA
B E L I M A N A S T I R — Otvoreno -- DX--
Broj: 08-07-02-349/93.
Beli Manastir, 15. 06. 1993.g.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA RSK
K N I N
MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA RS
B E O G R A D
ODELENJE MUP-a – B O R O V O N A S E L J E

Dana 12. 06. 1993. godine pomoćnik komandira Stanice milicije Bezdan, Republika Srbija, viši inspektor 1. klase Dubajić, obavestio je naše ovlaštene radnike na kontrolnom punktu Batina o sledećem:

– Da od dana 12.06.1993. godine pa nadalje niko od naših ovlaštenih radnika milicije ili pripadnika vojske RSK-e ne može u uniformi i civilu preći u Saveznu Republiku Jugoslaviju sa kratkim i dugim naoružanjem i ako poseduje radni nalog. Svi pripadnici milicije i vojske koji iz RSK-e Baranje pređu u SRJ-u biti će ako posjeduju kratko ili dugo oružje vraćeni nazad u Baranju.

Zahtevamo da nas što hitnije obavestite na koji način da obavljamo službena putovanja koja su vezana za nošenje vatrenog oružja kroz SRJ-u.

Tražimo vaše instrukcije po ovom pitanju i mišljenje.

S E K R E T A R
Vranić Svetislav, [v.r.]

M.P.[638]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 11.

301

1993., lipanj 15.
[Obrovac]

Obavijest Stanice javne bezbjednosti Obrovac o djelovanju hrvatskog topništva po širem području grada Obrovca

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI OBROVAC
Broj: 01-1-148/93.
Datum: 15. 06. 1993.

Ministarstvu unutrašnjih poslova
Sekretarijatu unutrašnjih poslova
K N I N

Dana 15.06. ove godine, između 11.20 i 12.00 sati, ustaška artiljerija gađala je širi rejon grada Obrovca, pri čemu je nastala znatna materijalna šteta.

Ranjenih kao ni poginulih lica nije bilo.

Načelnik:
Jelić Đorđe

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

[638] Prijemni pečat centra veze, brzojav primljen 15. 6. 1993. u 11,50; predan 15. 6. 1993. u 12,30.

302

1993., lipanj 16.
[Donji Čaglić]

Službena zabilješka Odjeljenja milicije Lipik o ulasku kamiona s cigaretama na prostor RSK te o njegovu preuzimanju od strane vojne policije

---

OM LIPIK
16. 06. 1993.g.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 16.06.1993.g. u prostorijama OM Lipik, povodom ulaska kamiona TAM 130T 11B sa hrv. reg. oznakama na teritoriju RSK.

Dana 16.06.1993.g. u 06.00 časova iz pravca Lipika na teritoriju RSK ušao je kamion TAM 130T 11B, žute drap boje, sa hrv. reg. oz. ZG 329 FT kojim je upravljao Sabljak Franjo rođ. 18.07.1937.g. u Rakovici, SO Slunj, SRH, sa adresom stanovanja Zagreb, Kustošijanska br. 147, RH. Kamion je zaustavila Vojska RSK koji su bili na Mačkovcu ispred našeg kontrolnog punkta. Ja sam počeo da pregledavam dokumente od vozača i kamiona i tada je došao zamjenik komandanta bataljona Harambašić Stevo i zvao vojnu policiju, te rekao da mi sa tim nemamo ništa, jer ga je zaustavila vojska. U kamionu su se nalazile cigarete. Oni su prosledili vozača i kamion do svoje komande a zatim su otišli istovariti cigarete. Kada je došla vojna policija ja sam dokumente od vozača predao njima i oni su ga prosledili u Okučane i Staru Gradišku.

Službena zabilješka se dostavlja radi znanja i daljnjeg postupanja.

Zabilješku sastavio:
Cvišić Miloš, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 63.

303

1993., lipanj 16.
Glina

Obavijest SUP-a Glina o razbojništvu nad zamjenikom zapovjednika policije UNPROFOR-a

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA – PREPIS –
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA GLINA
Broj: 08-04/3-11/32-93.
Glina, 16. 06. 1993.

SJB – PETRINJA
– DVOR
– KOSTAJNICA
SM – GLINA

PREDMET: Razbojništvo nad pripadnikom UNPROFOR-a

Dana 14.06.1993. oko 19.15 časova u mjestu Pavlovac, SO Slunj, od strane N.N. učinioca izvršeno je razbojništvo nad pripadnikom UNPROFOR-a, zamjenikom komandira policije UNPROFOR-a iz Topuskog Ashraf Khafagy, sin El-saeba, rođ. 19.01.1963. godine u Egiptu, dok se sa službenim vozilom marke Golf reg. oznake UNPF 2002 sa vidnom oznakom UN kretao iz pravca Slunja u pravcu Veljuna. U mjestu Pavlovac zaustavljen je od strane trojice nepoznatih mladića koji su preko ceste postavili vojno vozilo marke "TAM", 110 prijetećim dugim i kratkim oružjem naredili su pripadniku UNPROFOR-a da izađe iz vozila, a pošto je isti odbio fizički su ga napali udarcima te ga oborili na cestu, uzeli mu ključeve od vozila i id karticu br. 2337, pancir košulju, šljem, i dokumentaciju za vozilo, te se sa vozilom UNPROFOR-a i vojnim vozilom udaljili u pravcu Slunja.

Ashraf Khafugy je dao opis N.N. počinilaca: Da su učestvovala 3 lica u vojničkim uniformama. Jedan je star oko 30 god. i visok oko 165 centimetara, ima bradu, dosta slab, a drugi je star oko 35 god., visok oko 180 cm, srednje razvijen, kratko ošišan dok treće lice nije izlazilo iz vojnog vozila i za njega nemože dati opis.

Molim vas da sa sadržajem ove depeše upoznate sav operativni sastav te da poduzmete sve potrebne mjere i radnje na vašem terenu u cilju pronalaska vozila i stvari, te otkrivanja učinilaca, a o svim korisnim saznanjima obavjestite nas na broj gornji.

S e k r e t a r:
Nikola Bjelac, v.r.

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 37., kut. 2.

304

1993., lipanj 17.
Kostajnica

Zapisnik sa zajedničkog sastanka predsjedništva Srpske demokratske stranke Kostajnice i poslanika u Skupštini RSK, na kojem je raspravljano o promjeni referendumskog pitanja za ujedinjenje RSK i RS

Z A P I S N I K

Sa zajedničkog sastanka predsjedništva SDS-a Kostajnica i poslanika u skupštini RSK održanog dana 17.06.1993. u 8 h u prostorijama vijećnice SO Kostajnica. Sastanku su prisustvovali poslanici Dmitrović Branko, Marjanović Ljubomir, Petrinjac Branko, Trbojević Pero, Rebić Branko te članovi predsjedništva Obrenović Vaso, Janjić Ljubomir, Devetak Mirko, Popović Mile, Borojević Đuro, Borojević Momčilo, Rebić Branko, Latin Dragan i Samardžić Đorđe. Također su bili prisutni Janjić Milenko predsjednik SO i Ranko Bakić predsjednik komisije za provođenje referenduma.

Za sastanak je predložen slijedeći:

D n e v n i   r e d

1. Zauzimanje stava oko promjene teksta referendumskog pitanja u odnosu na odluku Skupštine RSK.
2. Ostala pitanja.

Dnevni red je usvojen jednoglasno.

Ad 1. Obrenović Vaso daje uvodno obrazloženje.

Gospodo: Iako ste sigurno upoznati da je na sastanku u Topuskom pod predsjedavanjem Mile Paspalja donešena odluka da se promijeni tekst referendumskog pitanja. I pored toga želim vas pozvati da se na referendum obavezno izađe bez obzira na tekst pitanja, ali vas moram upoznati da ovakav tekst u mnogome mijenja suštinu ujedinjenja sa RSK. Naime ovakvim pitanjem na glasačkom listiću otvara se mogućnost ujedinjenja dviju republika na federalnom ili konfederalnom principu, a time dobijamo već viđeno. Dobijamo državu koja će biti sastavljena od dviju federalnih jedinica i Saveznu državu. Naš cilj nije stvaranje takve države već naprotiv ovo je prvi korak ka stvaranju jedinstvene države sa jednim predsjednikom i jedinstvenom vladom te brisanje rijeke Une kao bilo kakve granice između jednog naroda. Drugi korak treba bi biti brisanje rijeke Drine kao bilo kakve granice između Srba. To na kraju znači stvaranje jedinstvene države svih Srba gdje neće biti nikakvih granica između njih i kojoj će na čelu biti jedan predsjednik, jedna vlada, a ekonomske interese i interese tkz. zajedničke ostvarivat ćemo u regionima i regionalnim centrima koji će se stvarati zakonom o komunalnom uređenju i drugim zakonima koji regulišu takvu materiju. Nemože biti naš interes da imamo skupu državu, već naprotiv da imamo jeftinu, a efikasnu državu. Želim da ostane zabilježeno historiji radi da oni koji su promijenili tekst referendumskog pitanja snose svu odgovornost za učinjeno i da treba da znaju da ukoliko zloupotrebe ovakvo pitanje za svoje liderske interese odgovarat će i pred bogom i pred narodom. Oni moraju biti svjesni historijskog trenutka i sve interese moraju podrediti stvaranju najvišem interesu, a to je stvaranje države svih Srba. Oni koji se drugačije ponašaju, izdajnici su srpskog naroda i nije im mjesto u Srpskoj državi, a kamoli da budu na njenom čelu. Načrtanje[639] kao najviše čuvane tajne i za koje su znali samo knjaz Miloš Obrenović, kralj Milan Obrenović, Grašanin[640] i Petar Karađorđević sadrži u sebi plan kako stvoriti državu svih Srba te kao takvo i danas je strogo čuvana tajna za koju zna vrlo mali broj ljudi. SANU i njena bela knjiga sigurno znaju za načertanjije i zato ona mnogo smeta Tuđmaniji, jer u njoj je sadržan plan ili dio plana iz načertanije. Ostaje nam gospodo da prilikom proglašenja države i donošenja ustava države ne dozvolimo da nitko po treći put podijeli jedan narod na dvije državice i da nametne svoje sitne interese i interese šićardžija kao interes naroda.

Dali netko želi diskutirati?

Za riječ se javio Janjić Ljubomir – mislim da treba da utvrdimo svoj suverenitet i da takvo pitanje ne mijenja bitno stvari te da treba referendum provesti sa pitanjem onakvim kakovo jeste.

Obrenović Vaso – gospodine Janjiću ovakvo pitanje poništava sve ono što smo do sada imali kao država. Do sada smo imali Ustav, Skupštinu, Narod, Vojsku i teritorij što znači da smo bili i do sada suverena država. Ovakvim pitanjem negiramo sve što smo do sada stvorili.

Za riječ se javio Bakić Ranko predsjednik Suda i predsjednik komisije za provođenje referenduma. Jučer sam na sastanku komisije upozorio, a to činim i sada da se otvara mogućnost ovakvim pitanjem federalnog ili konfederalnog uređenja države. Ja sam dužan upozoriti vas da takva mogućnost postoji.

[639] Načertanije – velikosrpski program Ilije Garašanina iz 1844. godine.

[640] Ilija.

Za riječ se javio Petrinjac Branko – kao što su i do danas mućkali sa Skupštinom, mislim da će opet nešto smisliti kako nebi došlo do ujedinjenja u jedinstvenu državu republika SK i RS.
Za riječ se javio Dmitrović Branko – mi moramo izići na referendum da se nebi pogrešno shvatilo da smo mi protiv referenduma i moramo tumačiti narodu da treba izaći na referendum. Ovo nije prvi put da se odluke Skupštine mijenjaju i nitko nema mandat da mijenja odluku Skupštine. Još jednom vas pozivam da ispravno tumačite ovaj referendum i da se na njega obavezno izađe, bez obzira na promijenjene okolnosti.
Za riječ se javio Janić Milenko predsjednik SO – da nebi bilo dileme do toga tko je promijenio tekst pitanja upoznat ću vas sa tokom sastanka u Topuskom. Na poziv predsjednika Paspalja odazvalo se 18 predsjednika opština, a bili su prisutni još i Milan Martić, gen. Novaković,[641] Dušan Starević i Boro Martinović. Stavio sam prigovor na kašnjenje glasačkog materijala, a onda je Paspalj rekao da se mijenja tekst pitanja. O tom tekstu nitko nije glasao, niti je stavljen na glasanje iako je predsjednik opštine Petrinje stavio prigovor i upozorio da tekst koji je utvrdila Skupština nemože mijenjati nitko osim Skupštine.
Na kraju je uzeo riječ Obrenović Vaso i zatražio mišljenje od prisutnih dali smatraju da je potrebno da se o ovim stavovima SDS-a Kostajnica obavijesti predsjednik Paspalj, našto su prisutni jednoglasno se izjasnili da historije radi obavijestimo predsjednika Paspalja o stavovima SDS-a Kostajnica, te da o tome ostane pismeni trag.
Dovršeno u Kostajnici, 17. 06. 1993. u 9.45 h

Zapisničar
Janjić Ljubiša

M.P.[642]

Predsjednik SDS-a
Obrenović Vaso

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 1078/3.

305

1993., lipanj 17.
Dvor

Obavijest Izvršnog savjeta općine Dvor o referendumu i poziv građanima da se odazovu i glasaju za "suverenu RSK i njeno ujedinjenje s Republikom Srpskom"

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
SKUPŠTINA OPŠTINE DVOR
IZVRŠNI SAVJET
Broj: 01-5-132/7-1993.
Dvor, 17. juna 1993.

Na osnovi člana 47. Statuta opštine Dvor /Klasa: 021-05/92-01/39 od 26.VI 1992. godine/ i člana 13. Odluke o sastavu, organizaciji i načinu rada Izvršnog savjeta Skupštine opštine Dvor /"Službeni vjesnik" opštine Dvor, broj 32/74, 22/78, 11/79, 11/82, 10/90 i

[641] Mile, zapovjednik SVK.
[642] Okrugli pečat: Srpska demokratska stranka, Opštinski odbor, Kostajnica.

klasa: 021-05/91-01/83 od 4. V 1991. godine/ Izvršni savjet Skupštine opštine Dvor na 7. sjednici održanoj 17. juna 1993. godine daje slijedeće

S A O P Š T E N J E

Dana 19. i 20. juna 1993. godine građani Republike Srpske Krajine izjašnjavat će se da li su za suverenu Republiku Srpsku Krajinu i ujedinjenje sa Republikom Srpskom u jedinstvenu državu s pravom ujedinjenja s ostalim srpskim zemljama. Izvršni savjet smatra da se pripreme za provođenje Referenduma odvijaju po planu, te da će Referendum tako i proteći.
Izvršni savjet SO Dvor na Uni poziva građane opštine Dvor na Uni da izađu na Referendum i svojim "ZA" glasaju za suverenu Republiku Srpsku Krajinu i ujedinjenje s Republikom Srpskom u jedinstvenu državu, s pravom ujedinjenja s ostalim srpskim zemljama.

S VJEROM U BOGA ZA SRPSKI NAROD!

IZVRŠNI SAVJET
SKUPŠTINE OPŠTINE DVOR

PREDSJEDNIK
Savan Grabundžija, dipl.pravnik, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-DASK-SACPE, 610., kut. 5.

306

1993., lipanj 17.
Glina

Obavijest predsjednika Okružnog suda Glina Ministarstvu za pravosuđe i upravu o nasilju nad zatvorenikom Ivicom Kovačevićem od strane trojice inspektora SUP-a Glina

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
OKRUŽNI SUD U GLINI
Predsjedništvo
Broj: 6-Su-70/93.
Glina, 17. 6. 1993. godine

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPRAVE
na ruke Ministra
K N I N

U pritvoru Okružnog suda u Glini, po rješenju istražnog sudije nalazi se KOVAČEVIĆ IVICA, protiv koga je tekao istražni postupak.

Dana 25. marta 1993. godine putem pismenog podneska njegova branitelja advokata Ninka Mirića obavješten sam da je dana 16. 3. 1993. godine provedeno saslušanje Kovačević Ivice po nepoznatim osobama, kojom prilikom je bio fizički maltretiran.

Dana 26. 3. 1993. godine u Predsjedništvu Okružnog suda u Glini došao je gospodin Gert Kreutzfelo predstavnik C. policije UNPROFOR-a Glina u pratnji prevodioca Vilić Božane, te saopštio da ima informaciju da je Kovačević Ivica, koji se nalazi u pritvoru Okružnog suda u Glini bio dana 16. 3. 1993. godine u večernjim satima fizički maltretiran

po nepoznatim licima, koja su ušla u zatvor Okružnog suda u Glini. Obzirom da sam iz dva različita izvora primio identičnu informaciju, proveo sam hitne istražne radnje i u prisutnosti predstavnika Civilne policije UNPROFOR-a Glina i prevodioca Vilić Božane saslušao Kovačević Ivicu i osobe koje se sa njim nalaze u istoj zatvorskoj sobi. Nakon toga sam saslušao dežurnog u pritvoru Okružnog zatvora u Glini Svrzikapa Dušana, a potom izvršio uvid u knjigu primopredaje dužnosti i utvrdio da je za dan 16. 3. 1993. godine upisano "inspektori SUP-a Opačić,[643] Ljiljak[644] i Zrakić[645] saslušavali Kovačević Ivicu". Dežurni pritvora Okružnog zatvora Svrzikapa Dušan izjavio je da ova lica nisu imale dozvole od istražnog sudije za informativni razgovor sa Kovačević Ivicom, ali da im je odobrenje za to dao v. d. upravitelja pritvora Okružnog suda u Glini Birač Đuro.

O provedenim istražnim radnjama obavjestio sam Okružnog javnog tužioca, tako da sam mu dostavio kopije zapisnika. Na osnovu provedenih istražnih radnji utvrđeno je da su navodi branitelja Mirić Ninka i UNPROFOR-a tačni i da se u pritvoru Okružnog suda u Glini ulazi bez odobrenja i znanja istražnog sudije što je protivno odredbama ZKP-a, te da je Kovačević Ivica od navedenih lica kritične večeri 16. 3. 1993. godine oko 20 časova bio fizički maltretiran.

Nakon toga sam dao pismeno uputstvo Upravi pritvora Okružnog suda u Glini i dežurnima u pritvoru da kod pritvorenih lica koji se nalaze u pritvoru po rješenju istražnog sudije ne može nitko dolaziti bez odobrenja i znanja istražnog sudije pa tako ni ovlaštena službena lica organa unutrašnjih poslova, kako je to u Zakonu o krivičnom postupku i predviđeno.

Međutim, i pored ovog uputstva postoje informacije da u pritvor kod pritvorenika dolaze pripadnici određenih službi bez znanja i odobrenja istražnog sudije.

Radi toga molim vas da sa svoje strane poduzmete sve kako bi se u cijelosti poštivale odredbe Zakona o krivičnom postupku u pogledu pritvorenih osoba-osoba lišenih slobode. Radi toga predlažem da se što prije riješi pitanje upravitelja pritvora Okružnog suda u Glini, da se na odgovarajući način izvrši odabir kadrova, koji bi vršili dužnost nadzornika u pritvoru Okružnog suda u Glini, jer mi je kao predsjedniku okružnog suda nemoguće vršiti više poslova i dužnosti, a pogotovo u ovo vrijeme. Nakon intervencije predsjednika Okružnog suda u pogledu konkretnog slučaja nastale su izvjesne negativne reakcije u tom smislu "tko je on da nama brani ulaz u pritvor" i tome slično. Poduzeo sam sve što je u okviru moje dužnosti i zakona, tražeći na taj način poštivanje zakonskih odredaba koje se odnose na pritvor, ali umjesto podrške nastala je negativna reakcija. Upravo radi toga neću biti u mogućnosti da održim zakonitost i red u pritvoru Okružnog suda u Glini.

Koristim priliku da Vas obavijestim i zamolim da se riješi pitanje statusa zatvora, koji postoji u Vojniću u zgradi Opštinskog suda. Brojne su primjedbe branitelja na postupke stražara prema pritvorenicima a naročito u pogledu njihovog fizičkog maltretiranja. Ovaj pritvor nije pod ingerencijom Okružnog suda u Glini, pa stoga ovaj sud ne može poduzeti ništa.

Radi uspostave reda i zakonitosti u pritvoru ne bi bilo prigovora ni od strane UNPROFOR-a, koji prigovori imaju svoju težinu u procesu stvaranja pravne države.

JA NEĆU, IVAN HOĆE

PREDSJEDNIK OKRUŽNOG SUDA,
Milenko Momčilović [v.r.]

[643] Đuro.
[644] Đuro.
[645] Željko.

O tom obavijest: M.P.[646]
PREDSJEDNIKU VRHOVNOG SUDA RSK
V U K O V A R

Izvornik, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A 103-103.

307

1993., lipanj 19.
[Donji Čaglić]
Službena zabilješka Odjeljenja milicije Lipik povodom oduzimanja novaca od vozača teretnog automobila koji je ušao iz RH na teritorij RSK

OM LIPIK
dana 19. 06. 1993. godine

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 19.06.1993. godine u ovom OM-e, a povodom nestanka 300 DEM i 900.000 HRD od vozača teretnog automobila koji je ušao na teritorij RSK-a.
Dana 16.06.1993. godine u 06.10 časova iz pravca Lipika na teritorij RSK-a je ušao teretni automobil ZG 329 FT sa kojim je upravljao Sabljak Franjo iz Zagreba, Kustošijanska br. 147 RH-a. Prilikom samog zaustavljanja na punktu koji drži ovo OM-e nije bilo radnika ovog OM-e pa su navedenog zaustavili pripadnici VRSK-a. Pošto je teretni automobil bio zaustavljen na punkt je došao milicioner-pripravnik Cvišić Miloš sin Save i majke Anđelije dj. prezime Bojić, rođen 06.07.1965. godine u Kukunjevcu, sa adresom stanovanja u D. Čaglću bb, zaposlen u ovom OM-e kao milicioner-pripravnik od 20.03.1992. godine koji je zajedno sa pripadnicima VRSK-a izvršio pregled vozača i kabine teretnog automobila. U kabinu teretnog automobila je ulazio Cvišić Miloš koji je tamo pronašao voz. dozvolu, saob. dozvolu sa zelenim kartonom, karton tehničkog pregleda vozila, putni nalog i novčanik koji kada je vidio da se nalaze HRD-i u njemu isti vratio i stavio u kabinu između sjedala.
Navedeni teretni automobil je prevezen od strane Sabljak Franje od punkta do komande bataljona u D. Čagliću. Ja sam tada upozorio sve naše radnike da kada ga je VRSK-e zaustavila neka ona i rješava dalji tok događaja sa navedenim teretnim automobilom jer komanda 4. bataljona i nije zatražila da mi radimo svoj dio posla sa istim.
Iako upozoren Cvišić Miloš opet odlazi u dvorište kuće Ivanović Nedeljka gdje je teretni automobil u međuvremenu bio prevežen da bi kako je sam rekao pogledao da li se možda u kabini ne nalazi i pištolj vozača. Poslije oko 1 čas Cvišić Miloš se vratio i izjavio da nije pronašao pištolj i tada je otišao raditi na punkt gdje je i bio raspoređen.
Upitan da li zna da je iz novčanika koji se nalazio u kabini teretnog automobile nestalo 300 DEM i 900.000 HRD-a Cvišić Miloš je izjavio da o tome nema pojma i da je on vidio da se u novčaniku nalaze samo HRD-i

[646] Okrugli pečat: RSK, Okružni sud – Predsjedništvo, Glina.

Zabilješku sastavio
v.d. komandir OM:
Pavić Milorad, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 63.

308

1993., lipanj 19.
[Donji Čaglić]
Službena zabilješka Odjeljenja milicije Lipik o razgovoru s radnikom odjeljenja koji je prisvojio veću količinu cigareta iz teretnog automobila koji je ušao iz RH u RSK

OM LIPIK
dana 19. 06. 1993. god.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena dana 19.06.1993. godine u ovom OM-e, a povodom izvršenog informativnog razgovora sa radnikom ovog OM-e Ivanović Nikolom kod koga je pronađena veća količina prisvojenih cigareta iz teretnog automobile vlasništvo RH-e.

Dana 18.06.1993. godine u 07.30 časova u ovo OM-e je došao naš radnik milicioner-pripravnik Ivanović Nikola sin Nedeljka i majke Mire dj. prezime Kosjer, rođen 04.02.1964. godine u Pakracu, sa adresom stanovanja D. Čaglić br. 123, a zaposlen u ovom OM-e kao milicioner-pripravnik od 18.03.1992. godine koji je izjavio sledeće:

– da je dana 16.06.1993. godine u dvorište njegove kuće (06.50 časova) dovežen teretni automobil ZG 329 FT (RH) od strane zamjenika komadanta 4. bataljona Harambašić Steve koji je isti teretni automobil parkirao ispred garaže u podrumu njegove kuće. U podrumu njegove kuće pripadnici VRSK-a imaju skladište od preko trideset sanduka municije svih vrsta i koje stalno čuva po jedan stražar. Odmah nakon parkiranja navedenog teretnog automobile iz njega je počelo istovarivanje kartona cigareta od strane pripadnika VRSK-a Harambašić Steve, Gašparović Miće, Mirolović Save, Žarković Ranka, Čavrić Miće, Kosjer Miće, Šarić Vlado, Subanović Nikola, Janković Branko i još više od navedenih pripadnika VRSK-a je samoinicijativno nosilo kartone i u skladište (garažu) i prema svojim kućama gdje su stanovali. Ja sam zatim u 07.30 časova krenuo sa svojim osobnim automobilom u pravcu Pakraca (Gavrinica), a zatim sam odmah produžio iz Pakraca u pravcu Gradiške. Prije polaska iz svoje kuće zaključao sam vrata (u razgovoru je nekoliko puta rekao da su vrata bila otključana a zatim da je prije odlaska i povratka najprije zaključavao ili otključavao vrata), a kada sam se vratio iz Gradiške oko 14.00 časova i kada sam otključao ulazna vrata odmah sam vidio u pretsoblju 4 kartona cigareta (koji su bili prazni), 3 kartona u spavaćoj sobi, 4-5 ili više je bilo na stepenicama koje vode iz podruma u hodnik a zatim na sprat. Za napomenuti je da su prilikom istovara prema izjavi Ivanović Nikole kod njegove kuće (kuća njegovih roditelja se nalazi u istom dvorištu sa njegovom kućom) bili prisutni njegov otac Ivanović Nedeljko i snaha Kosjer Stana. Ivanović Nikola je izjavio da nije ništa htio poduzeti sa svoje strane nego da je čekao dolazak Vojne policije da bi njima rekao što se u stvari dogodilo i da opravda pronalaženje više kartona u njegovoj kući.

Dana 16.06.1993. godine iz komande 4. bataljona su došli oko 17.00 časova zamjenik komandanta bataljona Harambašić Stevo, Gašparović Mićo, "bezbednjak" Mišo, Mirolović Savo, Žarković Ranko, Čavrić Mićo koji su iz garaže odvezli u komandu oko 12 kartona cigareta sa vojnim kamionom "TAM 110".

Dana 17.06.1993. godine oko 02.00 časa je počela uzbuna kod VRSK-a pa su u dvorište Ivanović Nikole odmah počeli dolaziti pripadnici VRSK-a koji su počeli tovariti municiju u traktore i kamione ulazeći stalno u garažu. Po izjavi Ivanović Nikole njega su radi uzbune digli oko 03.30 časova radnici ovog OM-e pa je došao u OM LIPIK (D. Čaglić) gdje je ostao do 15.00 časova. U vremenu od 03.30 pa do 15.00 časova išao je kući nekoliko puta na kavu.

Dana 17.06.1993. godine u 17.25 časova pripadnici Vojne policije pod komandom zamjenika komandira čete Tešić Teše došli su vršiti pretres (grupu od 5-6 vojnih policajaca je vodio Vasiljević Dragoljub) sa patrolom ovog OM-e Popović Nevenkom kojom prilikom su pronašli kartone cigareta na sledećim mjestima: 1 ispod kreveta u spavaćoj sobi, 1 na ormaru, 1 u ormaru, 10 na katu kuće, a sve ostale do konačnog broja od oko 35 kartona su pronađeni na tavanu kuće. Ivanović Nikola je izjavio da su sobe bile otključane iako je rekao da je prilikom dolaska iz Gradiške otključavao vrata. Navedena količina kartona je zatim utovarena i u nekoliko puta sa kombijem Vojne policije prebačena u komandu bataljona u D. Čaglić.

Prilikom pretresa Vojna policija se ponašala dosta korektno prilikom pretresa i također prilikom odvoza pronađenih kartona cigareta.

Zabilješku sastavio:
v.d. komandir OM:
Pavić Milorad, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 63.

309

1993., lipanj 19.
Obrovac

Obavijest SJB Obrovac o djelovanju hrvatskog topništva po ciljevima na užem i širem području općine Obrovac

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA — šifrovano –dx–
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI OBROVAC
broj: 01/1-2/93. mlm.
obrovac, 19. juna 93. god.

ministarstvo unutrašnjih poslova rsk – k n i n
sekretarijatu unutrašnjih poslova – k n i n

U toku cele večeri dana 8.06.1993. godine i cele noći 18/19.06.1993. godine delovala je dosta snažno artiljerija ustaške vojske po civilnim obektima na užem i širem području opštine Obrovac.

Napad ustaške artiljerije iz raznoraznih kalibara izražena je u predelu Velebita, po mesnim zajednicama, Zaton, Muškovci i Kruševo. Iz VBR u 23.02 časa granatiran je sa desetak projektila i sam grad Obrovac. Pogođena su dva obekta jedna stambena kuća i demolirana dva stana. Poginulih i povređenih lica nije bilo.

U jutarnjim ranim časima 19.06.1993. godine prestalo je dejstvo ustaške artiljerije.

Ustaška artiljerija u dva navrata gađala je civilne ciljeve, vikend naselje Karin Gornji iz vbr-a, kojom prilikom je nastala znatna materijalna šteta, a vojni obveznik Jurašin Mirko je zadobio lake telesne povrede.

Ispravka: u prvom redu teksta treba da ispred broja 8 stoji broj 1, tako da glasi dana 18.06.1993. godine.

načelnik:
Rajić Drago

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

310

1993., lipanj 19.
Knin
Bilten Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK s dnevnim događajima u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
DEŽURNA SLUŽBA
Knin, 19. 06. 1993. g.

B I L T E N
DNEVNIH DOGAĐAJA ZA 18/19.06.1993.G. OD 07.00 – 07.00 č.

KRIVIČNA DJELA:
– Noću 17/18.06.1993. g. izvršena je provalna krađa u Vojvođansku banku u Vukovaru, odakle je nepoznati izvršilac otuđio fotokopirni aparat, 3 električne pisaće mašine i jedan teleks telefon.
– Noću 17/18.06. izvršena je provalna krađa u trgovinu u Mikluševcima "Avala", odakle je otuđena velika količina praška za pranje veša i drugih sanitarija. Vrijednost ukradenih roba cijeni se na oko 300.000.000.- din.
– Noću 17/18.06. izvršena provala u trgovinu, vlasništvo P.D. Glina u Martinovićima, odakle je otuđena veća količina prehrambene i druge robe.
– Dana 18.06. pripadnici nigerijskog bataljona prijavili provalnu krađu u prostorije gdje spavaju u Glini, dok su se oni nalazili u Zagrebu. Iz ovih prostorija otuđena razna tehnička roba.
– Dana 18.06. oko 12.30 č. u SM Glina pristupila Rađen Mira i prijavila krađu bicikla. Radi se o ženskom biciklu marke "Rog" crvene boje.

– Dana 18.06. Jakovović Milan, Milovan i Mišo i Beraja Stanko iz Gline, u toku dana u Glini kupili su 100 flaša viskija i 48 paketa Coca-cole, u namjeri da robu prodaju Muslimanima Cazinske Krajine. Isti su privedeni u SM Glina, te je obrada u toku.
– Noću 16/17.06. izvršena je krađa automatske puške iz kafe-bara "Duga" u Plavnu, SO Knin, sa kojom je zadužen Bojanić Slobodan, pok. Sime iz Plavna.
– Dana 17.06. u večernjim časovima izvršena je krađa na štetu Raketić Željka iz K. Glavice, SO Drniš, iz pečenjarnice u Drnišu, odakle je nestalo 3 gajbe sokova i pola kg kafe.
– Dana 17.06. ispred "Čevapnice" u Okučanima ukraden je muški plavi bicikl, vlasništvo Savanović Dragana.
– Dana 18.06. u 12.35 č. Jakšić Ilija, radnik motela "Cerovačke pećine", prijavio provalu u motel. Uviđajem utvrđeno da je nestalo više fotelja, stolica i drugog inventara.
– Dana 18.06. u 08.40 č. u SUP Beli Manastir došao Šipka Boris i prijavio provalu u kuću. Uviđaj u toku.
– Dana 18.06. oko 14.10 č. od strane Čorbić Svetlane obavještena SM Darda o krađi jednog jareta, od strane pripadnika UNPROFOR-a. Policija UNPROFOR-a pronašla i vratila jare vlasniku.
– Dana 18.06. u 07.00 č. u nedozvoljenoj trgovini sa Muslimanima Cazinske Krajine zatečeni Gabrić Adam, sin Mihajla. Od istog oduzeta jedna krava i podnešena krivična prijava.

PREKRŠAJNA DJELA:

– Dana 18.06. oko 20.00 č. obavještena dež. služba SUP-a Beli Manastir da Jajčanin Nebojša u pijanom stanju maltretira porodicu. Isti priveden i zadržan u SUP-u B. Manastir i protiv njega slijedi prekršajna prijava.

VANREDNI DOGAĐAJI:

– Dana 18.06. oko 19.40 č. pripadnici UNPROFOR –a, na mostu srpskih dobrovoljaca u Erdutu, postavili ježeve na cesti, te vršili kontrolu vozila i putnika. U dogovoru sa njihovim rukovodiocima, u 20.15 č. ježevi uklonjeni a kontrolu vozila i putnika nastavili vršiti pripadnici milicije.
– Noću 16/17.06. nepoznato lice pucalo u kuću Krasnik Vlatka u Mikluševcima. Od pucanja stakala lakše povrede zadobio vlasnik kuće Krasnik i njegov komšija Pantić Željko.
– Noću 17/18.06. nepoznato lice bacilo je ručnu bombu u dvorište kuće Radonić Milovana u Bokšiću, SO Vukovar. Povređenih lica nije bilo, a nastala je manja mater. šteta.
– Dana 18.06. oko 05.40 č. na pruzi Benkovac-Knin, na putnom prelazu kod Raštevića, voz pregazio jednu žensku osobu. Nije poznato o kome se radi, a uviđajne radnje su u toku.
– Dana 18.06. u 11.25 č. sveštenik Medić Sretko iz Medaka prijavio oštećenje crkve u Medaku. Nepoznato lice je iz vatrenog oružja oštetilo vrata, odnosno bravu sa 5 metaka i polupalo 5 stakala na crkvi.
– Dana 18.06. o.g. u 09.40 č. Momčilović Dušanka, tajnik opštine Beli Manastir, prijavila ometanje rada odbora za referendum. Milicija utvrdila da se ne radi o nikakvom ometanju, već da odbor zahtjeva da se sa kutija skinu plakati koje je naljepila Srpska radikalna stranka. Radnici milicije odbili su da bilo šta rade u vezi navedenog slučaja.
– Dana 18.06. oko 14.10 č. na graničnom prelazu Bilje, od pripadnika belgijskog bataljona Lobis Remu oduzet je foto-aparat, kojim je snimao bunker i ukopani tenk.

SAOBRAĆAJNE NEZGODE:

– U ovom izvještajnom razdoblju dogodile su se 3 saobraćajne nezgode, u kojima nije bilo povređenih lica, a nastupila je manja mater. šteta.

PRIVEDENA LICA:
– Eror Duško, sin Rade iz Korenice
– Stanojević Vladan iz Ljubovije
– Teofilović Siniša iz Beograda.
ZADRŽANA LICA:
– Eror Duško /obrada zbog krađa/
– Stanojević Vladan *
– Teofilović Siniša * Potraga od strane SUP-a Knin.

Drugih novosti nije bilo.

D E Ž U R N I
Čenić Mirko

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 19.

311

1993., lipanj 20.
Knin
Bilten Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK s dnevnim događajima u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
DEŽURNA SLUŽBA
Knin, 20. 06. 1993. g.

B I L T E N
DNEVNIH DOGAĐAJA ZA 19/20.06.1993.g.
od 07.00 – 07.00 č.

KRIVIČNA DJELA
– U toku dana 19.06.1993. godine, u mjestu Ljubotić po NN izvršiocu iz vatrenog oružja ranjena Bilušić Milka, r. 1933.g.
Imenovana vozilom UNPROFOR-a prebačena u bolnicu “Sv. Sava” u Knin, gdje je zadržana na liječenju. Uviđaj izvršili radnici SUP-a Knin, dok na lice mjesta nije izišao istražni sudac iako je obavješten.
– Dana 19.06. pripadnici vojske Gambiroža Nikola i Opačić Aleksandar, pucajući iz vatrenog oružja, na Trgu S. Bjelanovića ranili Gavran Momčila iz Knina.
Imenovani privedeni u kasarnu na Senjak a razgovor sa povređenim obavio operativac SUP-a Knin.
– Dana 19.06. po NN izvršiocu u ul. Jerosima Zelića br. 50, sa putničkog automobila “Z-101” ukradena prednja šofer-šajba, na štetu Medoš Nebojše. Izvršen uviđaj, postupak u toku.
– Dana 19.06. oko 08.00 u mjestu Siverić zatečen je Klasnić Petar, koji je prevozio više traktorskih guma i dr. robe. Gume i roba oduzeti a nad Klasnićem se vrši obrada.

– Dana 19.06. oko 19.30 č. u Siveriću zatečen Žunić Simo da sa vojnim automobilom prevozi plastične cijevi i mreže za armature. Roba oduzeta a nad Žunićem se vrši krim. obrada.
– Dana 19.06. Vujasinović Mile iz Grabovca, iz vatrenog oružja ranio Ljubišić Uroša, koji je zadobio teške tjelesne povrede. Ljubišić prevežen u bolnicu u Sombor dok je Vujasinović lišen slobode i predan istražnom sudu.
– Dana 19.06. oko 20.40 č. Ilić Radenko iz Belog Manastira napao više građana i ovlaštenih lica, nanijeviši im tjelesne povrede. Protiv Ilića slijedi kriv. prijava.
– Noću 18/19.06. po NN izvršiocu izvršena krađa 4 pršuta na štetu Veselinović Ljube iz Sotina. Zaprimljena krivična prijava.
– Dana 19.06. u 20.55 č. Skeledžija Zoran iz Gaboša iz vatrenog oružja teško ranio Bošnjak Đorđa, r. 1960. iz Gaboša. Skeledžija lišen slobode i predan istražnom sucu.
– Dana 19.06. po NN izvršiocu izvršena provala u kuću Sekulić Dušana iz Dalja. Izvršen uviđaj, postupak u toku.
– Dana 19.06. po NN izvršiocu, na štetu UNPROFOR-a u Erdutu izvršena krađa više kartona sokova. Zaprimljena krivična prijava, postupak u toku Dana 20.06. oko 01.55 č. u Okučanima u kafe-baru "M" izvršena provala po NN izvršiocu. U toku dana bit će izvršen uviđaj.
PREKRŠAJNA DJELA:
– Nije bilo.
SAOBRAĆAJ:
– U toku dana 19.06. na području RSK dogodila se jedna saobraćajna nezgoda. U ovoj nezgodi jedno lice je zadobilo lakše tjelesne povrede.
POŽARI
– Dana 19.06.193. g. po NN licu ili više njih podmetnut je požar u kuću Aćimović Radivoja iz Borova Naselja. U ovom požaru pričinjena je veća mater. šteta. Izvršen uviđaj, postupak u toku.
DOGAĐAJI:
– Dana 19.06. oko 20.00 č. u Smrdeljima izvršio samoubistvo iz vatrenog oružja Lapčić Božo.
– Dana 19.06. oko 21.00 č. u Gračacu kod tunela kod jezera, primjećeno nepoznato maskirano lice. O događaju upoznati nadležni organi.
– Dana 19.06. oko 15.35 č. na području SJB Donji Lapac jedno lice izvršilo samoubistvo vješanjem. Identitet nije utvrđen.
– Dana 19.06. oko 07.30. č. Šilin Ana iz Batine, idući putem, pada, udarila glavom o beton i na licu mjesta ostala mrtva.
– Dana 19.06. oko 09.45 č. i 11.20 č. Torbica Nada i Lazić Mila došle iz Siska. Sa istima obavljen informativni razgovor.
– Dana 19.06. oko 18.50 č. NN lice iz glisera na Dunavu pucao na Brković Milana iz Lipovače.
ZADRŽANA LICA:
– U SM Darda zadržan Čoko Pero, koji je u pijanom stanju napadao ukućane.
PUŠTENA LICA:
– Iz pritvora SUP-a Korenica pušten je Eror Duško iz Bunića.

D E Ž U R N I
Dušan Grkinić

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 19.

312

1993., lipanj 20.
Knin

Obavijest Resora državne bezbjednosti Glavnom štabu SVK o peticiji i prosvjednom pismu 130 vojnika s granične linije na rijeci Kupi i o njihovim zahtjevima

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MUP;-a RDB
Broj:08-2-177/93.
Knin, 20. 06. 1993. godine

GLAVNI ŠTAB SRPSKE VOJSKE RSK-e
nr. Komandanta Glavnog Štaba

predmet: protest sa peticijom 24.p.bat.
24. brigade-39. korpusa, obavijest, dostavlja se.–

U toku dana operativnim radom došli smo do saznanja da je 130 boraca sa granične linije na rijeci Kupi napisalo i potpisalo peticiju i protestno pismo svojoj komandi (24. brigade 39. korpusa) sa zahtjevima koji se moraju odmah riješavati, a od čega vam dostavljamo dio zahtjeva:

– mobilizacija vojno sposobnih za rat,
– čiji se sinovi ne smiju pozivati na mobilizaciju,
– kada će se ukinuti takozvani "šentilj"
– kada će se stati javnom trgovanju devizama i dizanju cijena
– dali su samo graničari borci koji su ujedno i poljoprivrednici u jednoj smjeni, a u drugoj vojnici,
– dali će tko od tih biznismena početi davati obaveze državi koja bi mogla svoju vojsku bolje platiti,
– dali će se popraviti stambena i materijalna pitanja poginulih boraca i teško ranjenih u ratu,
– pitamo do kada ćemo plaćati litru dizela po neznamo već ni po kojoj tarifi a na drugoj strani nemamo od naših primanja niti za jedan hektar obradive površine,
– zahtijevamo da se prati protok roba tj. šumskog bogatstva, stočnog fonda i ostalog što je bitno za naš narod a ne da nam se dešava ovo što nam se dešava,
– nisu nam potrebni oficiri koji dolaze samo za pečat i odlaze dalje radi stjecanja ličnih pozicija, ako su došli da nam pomognu neka to i dokažu.

Istu peticiju, navodi naš izvor, će u toku narednih dana potpisati još oko 300 boraca iz istog bataljona.

U daljnjem tekstu borci daju rukovodstvu civilnom i vojnom punu podršku u sprovođenju njihovog zahtjeva, a u suprotnom smatraju da će biti prisiljeni da sami preuzmu realizaciju svojih napred navedenih zahtjeva.

U toku večeri, dana 19.06.1993. g. sa peticijom će na redovnom sastanku – informisanju u 24. pbr. istupiti k-dant Opačić Pero.

Napominjemo da posjedujemo foto-kopiju peticije sa potpisima, a ukoliko je smatrate potrebnom, dostavit ćemo vam je redovnom poštom.

Dostavljamo vam informaciju dobivenu putem depeše, a koja se odnosi na stanje 24. brigade 39-og korpusa. Tekst depeše vam dostavljamo u cijelosti.

NAČELNIK:
Drača Aco

Preslika, strojopis, latinica i ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 4.

313

1993., lipanj 22.
Knin

Obavijest "Stanice milicije za regulaciju i kontrolu saobraćaja Knin" o odlasku civila hrvatske nacionalnosti iz naselja Matase u RH

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
Stanica milicije za regulaciju i kontrolu saobraćaja Knin
22. 06. 1993. god.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Dana 22.06.1993. god. oko 10.00 sati patrola u sastavu Kovačević – Jelinić na relaciji Knin-Oklaj u selu Matasi došla je do saznanja da su noću 21/22.06.1993.god. iz Matasa na područje Hrvatske odvedena lica hrvatske nacionalnosti i to:

1. Josip Zore p. Ivana
2. Kaja Zore ž. Ivana
3. Barišić Pajo p. Ivana
4. Barišić Ana ž. Paje
5. Barišić Luca p. Mate

Po našem saznanju u selo Matase najvjerojatnije je došao "Kilešić" i odveo svoje dvije rođene sestre Kaju i Anu, te komšinicu Barišić Lucu.

Zabilješku sačinili:
1. Kovačević Dušan
2. Jelinić Tihomir

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 23., kut. 2.

314

1993., lipanj 22.
[Donji Čaglić]

Službena zabilješka Odjeljenja milicije Lipik o provedbi referenduma u naselju Donji Čaglić

OM LIPIK
dana 22. 06. 1993. god.

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Sastavljena 22. 06. 1993. godine u ovom OM-e, a povodom održanog referenduma u Donjem Čagliću.

Dana 19. i 20. 06. 1993. godine u Donjem Čagliću je održan referendum na kojem su se naši građani izjašnjavali o pripajanju naše RSK sa Republikom Srpskom. Referendum je protekao u redu, narušavanja JRM nije bilo tako da je čitavo glasanje proteklo u najboljem redu.

Samom referendumu je prisustvovalo kako su nam rekli članovi izborne komisije skoro sto posto upisanih birača.

Zabilješku sastavio
v.d. komandir OM:
Pavić Milorad, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 63.

315

1993., lipanj 23.
Knin

Obavijest Kabineta ministra MUP-a RSK o odluci Vlade RSK kojom se 5. srpanj proglašava praznikom "službe unutrašnjih poslova RSK"

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA PRIJEPIS
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
KABINET MINISTRA – OTVORENO-DX-
Broj: 08/1-7-1246-1/93.
Knin, 23. 6. 1993. godine

SUP-A U RSK (SVIMA)
SJB U RSK (SVIMA)

Vlada Republike Srpske Krajine, na svojoj sjednici održanoj dana 22.6.1993. godine, na prijedlog ovog Ministarstva, proglasila je 5.7. (jula) 1993. za dan bezbjednosti u Republici Srpskoj Krajini. Tim povodom, 5. jula obilježavat će se svake godine kao praznik službe unutrašnjih poslova u našoj Republici.

Ovaj praznik ove godine, zbog već dobro poznatih okolnosti u kojima se nalazimo, obilježit ćemo radno u čitavoj RS Krajini, Sekretarijati i Stanice javne bezbednosti mogu po svom nahođenju, u zavisnosti od situacije, organizirati prigodno svečano okupljanje radnika i zajedničku zakusku, zatim, na svim zgradama Sekretarijata i Stanica trebaju izvjesiti zastavu Republike Srpske Krajine. Pored toga, planiramo da zaslužnim radnicima, koji su pokazali naročite rezultate u radu, dodjelimo prigodne poklone, odnosno nagrade i pohvale.

S tim u vezi, rukovodioci SUP-a i SJB-i trebaju nam najkasnije do 30.06.1993. godine dostaviti (depešom) prijedloge radnika za nagradu i pohvalu, uz obrazloženje u čemu se radnik isticao, posebno treba istaći koji radnici se predlažu za nagradu, a koji za pohvalu. Naknadno ćemo odlučiti u čemu će se nagrada sastojati (novac ili nešto drugo).

Isto tako, toga dana treba oformiti delegacije ispred SUP-a i SJB-i koji će posjetiti grobove poginulih pripadnika službe unutrašnjih poslova u ovome ratu i položiti vjenac. Za sva eventualna dodatna objašnjenja, možete se depešom obratiti ovom Ministarstvu.

M I N I S T A R
Milan Martić

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 3.

316

1993., lipanj 23.
[Okučani]
Službena zabilješka o obavještajnim spoznajama o djelovanju nekih osoba, te o drugim zbivanjima u zapadnoj Slavoniji

---

Službena zabilješka

Sastavljena dana 23. 06. 1993. godine a u vezi određenih saznanja vezanih za Zapadnu Slavoniju.

Preko operativne veze u Beogradu došao sam do sledećih podataka. Navodno da je na području Okučana hrvatska vlast dala utjecajnijim ljudima oko 1 milion maraka za početak s ciljem pada Zapadne Slavonije. Moguća je varijanta politička ne vojna. U razgovoru koji je trajao oko sat, sat i pol vremena navodi se svota od par miliona maraka utjecajnijim ljudima kao i rukovodećem vodstvu ili osobama koji su ucenjeni. Trebalo bi biti utjecaja na moral izgubljen u narodu i navesti ih propagandom na sukobe kao i imati većinu naroda koji su za mir u Hrvatskoj a ne rat. Potplaćivanjem trebalo bi uvesti nemir kao u lične interese a koji bi bili kontra i to verovatnoćom – masovnog pucanja, oduzimanja oružja, miniranjima, nesposobnošću kadra u određenim funkcijama, skupoćom, propagandom, švercom, razbijanju morala. Istoj osobi sam spomenuo ukratko i šverc drva a odgovor je bio “zašto ne, jedni imaju pravo drugi ne”. U razgovoru se ne navodi na koje osobe se pretpostavlja ali se kaže da može biti svaki pojedinac i u miliciji i u vrhu opštinske vlasti.

Najzanimljivija priča mi je između ostalog bila i vojna opcija o kojoj oni navodno znaju mnogo između ostalog i strah od četničkog napada ali suprotnog efekta. Trebalo bi da se najslabija tačka Zapadne Slavonije ne dira a da se dođe do čarki na najjačem dijelu a to je najverovatnije dio Pakraca i šume dok bi najslabiji dio trebao biti od Nove Gradiške put Prašnika. Isto mi je rečeno da su na sastanku u SUP-u Nova Gradiška pomenuta imena i slika Relić Čedomira u šumi, Vrljanović Radomira iz Smrtića koji je tada bio komandant čete u Smrtiću te određena imena za koje je ona zaboravila. Pošto me najviše interesovalo mogućnost kome bi bio dat novac za te radnje pomenuo sam imena njoj dobro poznata. Džakula,[647] Fida[648] i Vitez[649] opisujući njoj nepoznate stvari kaže da su i mogući tome.

---

[647] Veljko, predsjednik Oblasnog vijeća Zapadne Slavonije.
[648] Vjerojatno Fadil Krupić, član SO Podravska Slatina.
[649] Dušan, predsjednik SO Okučani.

Nepoznata imena Zrnić Milenko – brat u ustašama u N. Gradiški, žena Hrvatica, radi po Unproforu, voli novac, doprinos za Krajinu nikakav.
Kresović Stevo – nosio U u Zagrebu, na visokom položaju, voli novac, slab učesnik rata, zatim pretnja iz njegovog sela da će ga ubiti ako dođe kući.
Na kraju mi je samo rečeno da su takvi ljudi jako opasni.
Preko operativnih veza došao samo do saznanja da je crveni krst iz Bosanske Gradiške dao SUP Okučani 1800 DM za benzin od Lukić Novice koji je predat Zrnić Milenku. Novac dao Puzigaća, dana 17.05.93, ponedeljak.
Također je Puzigaća preko Zrnića dao da se GOM most počasti što je učinjeno. Dato je oko 120 DM za pečenicu i piće što je komandir Dedoević[650] skinut s mosta.
Na časti su bili sadašnji komandir Luketić Ranko, 4-5 milicionera GOM-most od mogućih 18. Ajdinović Milan, Kresović Stevo, Maksić,[651] Golić Tihomir, Zrnić Milenko, Rakonić,[652] Đurić,[653] Kosić.[654]

Izvornik, rukopis, latinica
HR-HMDCDR, 10., kut. 77.

317

1993., lipanj 23.
Knin
Bilten Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK s dnevnim događajima u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
DEŽURNA SLUŽBA
Knin, 23. 06. 1993.g.

B I L T E N
DNEVNIH DOGAĐAJA ZA 22/23.06.1993.g. OD 07.00 – 07.00 č.

KRIVIČNA DJELA:
– Dana 21.06.1993. godine, oko 21.00 č. izvršeno je razbojništvo nad Grdić Đurom iz Vojnića, od strane trojice nepoznatih lica, koji su Grdić Đuru pretukli i oduzeli mu 80 DM i ručni sat nepoznate marke.
– Noću 21/22.06. u Kninu je izvršena provala u šupu Vukojević Dušana, odakle je otuđen bicikl marke “Rog”.
– Noću 21/22.06. na štetu Bačko Dušana iz Ramljana, SO Knin, izvršena je krađa 4 jagnjadi.

---

650 Duško, zapovjednik SM Stara Gradiška.
651 Milivoj, šef Odsjeka za suzbijanje kriminaliteta.
652 Stojan, vojni policajac.
653 Ranko, operativni radnik za suzbijanje kriminaliteta.
654 Nedjeljko, zapovjednik SM Rajić.

– Dana 22.06. oko 21.15 č u Drnišu, u krugu "Krateksa" u krađi su zatečeni vojnici RSK Popović Dalibor, Janković Vladimir i Kašić Siniša. Od istih je oduzeto 5 elektromotora, jedan sudoper, jedan kauč i kazan.
– Dana 23.06. u 01.00 č. SUP Beli Manastir, putem telefona, je obavješten da se vrši krađa nafte iz kruga zadruge "Bojana" u Kozarcu. Dolaskom na lice mjesta, milicija je pronašla jednu kantu od 20 l. punu nafte, dvije kante po 20 l. prazne, jednu ručnu pumpu za gorivo i automatsku pušku. Pretpostavlja se da su počinioci pobjegli, a navedene predmete ostavili.
– Na području SUP Beli Manastir, dana 22.06. izvršena je krađa 3 bicikla na štetu Lović Bosiljke, Jeličić Marije i Bojičić Jovana.
– Noću 22/23.06. izvršena je provala u garažu Đukanović Marka iz Vukovara, iz vozila otuđen radio-kazetofon nepoznate marke.
– Dana 22.06. u 10.00 č. patrola SM Glina zatekla je Košutić Iliju i Drobnjak Milana da prevoze 60 l. benzina i 9 sanduka jestivog ulja. Obzirom da nisu imali kod sebe nikakvu dokumentaciju, roba oduzeta.
– Dana 22.06. oko 20.00 č. patrola SM Glina, od Mutić Pere oduzela 100 l. nafte, 9 sanduka cigareta i 37 sanduka piva, zbog toga što nije imao potrebne dokumente za prevoz.
– Dana 22.06. oko 21.45 č. patrola SM Glina od Ivošević Milana oduzela 7 sanduka cigareta i 20 kg kafe, pošto kod sebe nije imao potrebne dokumentacije za robu.

PREKRŠAJNA DJELA:

– Dana 22.06. oko 15.30 č. na mjesnoj pijaci u Borovu Naselju, u pijanom stanju iz vatrenog oružja pucali Maksimović Veselin i Lazić Vido. Zbog narušavanja JRM, protiv istih slijedi prekršajna prijava.

SAOBRAĆAJNE NEZGODE:

– Dana 22.06. u 15.00 č. smrtno je stradao SURLA MILORAD, kojeg je pregazilo vozilo UNPROFOR-a u Gračacu.
– Dana 22.06. u 16.30 č. u Krnjaku se dogodila manja saobraćajna nezgoda između vozila UNPROFOR-a, kojim je upravljao vojnik Ciprian Laczmrnski, koji je okrznuo pješaka Draganić Nikolu i lakše ga povredio.

VANREDNI DOGAĐAJI:

– Dana 22.06. u 09.50 č. u Dom zdravlja u Beli Manastir dovežena je Tabak Jelisaveta, koja je zadobila teške tjelesne povrede opasne po život, i to frakturu lobanje, polomljena 3 vratna pršljena i ogrebotine po tijelu. Pretpostavlja se da je ista sama pala, a uviđajne radnje su u toku.

PRIVEDENA LICA:

– Ivošević Milan iz Vrginmosta.

ZADRŽANA LICA:

– Ivošević Milan, zbog nedozvoljene trgovine.
Drugih novosti nije bilo.

D E Ž U R N I
Čenić Mirko

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 19.

318

1993., lipanj 26.
Knin
Bilten Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK s dnevnim događajima u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
DEŽURNA SLUŽBA
Knin, 26.06.1993.g.

B I L T E N
DNEVNIH ZBIVANJA ZA 25/26. 06. 1993.g OD 07.00 – 07.00 časova

KRIVIČNA DJELA:
– Noću 24/25.06.1993. godine, u mjestu Biskupija, SO Knin, po NN osobi izvršena provala u prostorije Omladinskog doma, gdje je uskladištena prehrambena roba od Crvenog krsta. Otuđena neutvrđena količina razne robe, izvršen uviđaj.
– Dana 25.06. u mjestu Uzdolje, SO Knin, po NN osobi izvršena krađa deviza na štetu Čenić Dušana. Uviđaj izvršen.
– Noću 23/24.06. u mjestu Darda, SO Beli Manastir, po NN počiniocu izvršena provala u prostorije vjerske zajednice Jehovih svjedoka, gdje je otuđeno reflektor, neonska lampa, stolnjak i knjige. Uviđaj izvršen.
– U razdoblju od 18 – 25.06. u mjestu Draž, SO B. Manastir, po NN počiniocu izvršena krađa 17 komada jagnjadi, na štetu Tutenov Stjepana. Uviđaj izvršen.
– Dana 25.06. u mjestu B. Manastir, po NN počiniocu, izvršena krađa 2 točka od priključnog vozila marke "Pobeda", na štetu Petrović Ljube. Uviđaj izvršen.
– Dana 25.06. u Gornjem Taborištu, SO Glina, izvršena šumska krađa po NN počiniocu, na štetu Arlov Sime. Obrada u toku.
– Dana 25.06. izvršeno silovanje Zorčec Finke iz Jagodnjaka, SO Beli Manastir po NN osobi. Obrada u toku.
– Dana 25.06. na području Vratnikova, SO Korenica, po NN počiniocu izvršena sječa bukovog drveta (za ogrev), na štetu šumarije Korenica, zaprimljena kriv. prijava.
– U toku noći 24/25.06. otuđena bačva sa 200 litara nafte sa autobusnog kolodvora Gračac po NN počiniocu. Izvršen uviđaj.
– Dana 25.06. u SM Tenja privedena 4 lica koji su ranije izvršila krađu transformatora u Divošu, SO Vukovar, nad kojima se vrši krim. obrada.
OSTALI DOGAĐAJI:
– Dana 25.06.1993. godine, na predjelu Đevrsaka, SO Knin, u vinogradu smrtno stradala MANOJLOVIĆ DUŠANKA iz Vaćana, koja je naišla na nagaznu minu. Uviđaj izvršen.
– Noću 24/25.06. u MC Glina dovezen je BOROJEVIĆ MILAN iz Velikog Gradca, koji je zadobio povrede od komšije Milanković Mihajla. Postupak u toku.
– Dana 25.06. u mjestu Brnjanin[655] Vrh, SO Beli Manastir, došlo je do požara štale, vl. Radonjić Miroslava, gdje je izgorilo sijeno, štala, traktor, prikolica natovarena kukuruzom i drugi manje vrijedni predmeti. Uzrok požara samozapaljenje sijena. Izvršen uviđaj.

---

[655] Branjin Vrh.

SAOBRAĆAJ:
– Na području RSK dogodila se 1 saobraćajna nezgoda /Vukovar: Radi se o manjoj materijalnoj šteti.
PREKRŠAJNE PRIJAVE:
– Nije bilo.
ZADRŽANA LICA:
– Beader Petar iz Drniša – radi daljnje krim. obrade /SUP Knin/.

D E Ž U R N I
Đorđe Bjelinić

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 19.

319

1993., lipanj 27.
Knin
Dnevni izvještaj "Republičkog centra za osmatranje i obavještavanje" o događajima i zbivanjima na području RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
REPUBLIČKI ŠTAB C. Z.
REPUBLIČKI CENTAR ZA OiO
BROJ:06/179-93
KNIN, 27. 06. 1993.

DNEVNI IZVJEŠTAJ
– dostavlja se –

VLADI RSK
MINISTARSTVU ODBRANE
REPUBLIČKOM ŠTABU C.Z.
MUPU
GŠ SVK

Na Obrovačkom ratištu u jutarnjim časovima ustaše su otvarale artiljerijsku i pješadijsku vatru po reonu sela Bobija i Bukova Pleća.
U Domu zdravlja saznajemo da nije bilo povređenih boraca.
U samom gradu je mirno i nema panike kod građana.
Zbog oskudice sa gorivom i vozilima za prevoz vode štab C. Z. ima velikih problema oko snabdjevanja stanovništva pitkom vodom po M. Z.
Autobusni saobraćaj prema Kninu odvija se bez većih problema.
Na Benkovačkom ratištu nije bilo većih dejstava od strane neprijatelja.
Nije bilo poginulih i ranjenih boraca.
U Ceranjama Donjim ubijen je srpski civil Škorić Rade rođen 1923. od strane ustaša. Prilikom čuvanja ovaca između Vrane i Ceranja Donjih pokošen je rafalom nakon čega je izmasakriran. Na lice mjesta stigli su pripadnici milicije Krajine i Unprofora.

Nesretnim slučajem padom sa traktora poginula je Škorić Dinka iz Biljana Donjih rođena 1937.
U Dobropoljcima više izbjeglica je obolilo od virusa koji hara benkovačkom opštinom oko 30-tak dana.
Primjetno je nezadovoljstvo boraca zbog više nego loše ishrane.
Snabdjevenost robama široke potrošnje nije na zadovoljavajućem nivou.
Za Vidovdan u ponedjeljak 28.06. uvodi se vanredni željeznički saobraćaj na relaciji: Knin – Kosovo sa polaskom iz Knina u 08.56 časova.
Na kordunskom ratištu provokacija i dejstava neprijatelja nije bilo.
Daljnje pooštravanje redukcije električne energije.
Ostalih značajnijih događaja nije bilo.
Na području Banije nije bilo provokacija od strane ustaša.
Od 25.06. na snazi su nove redukcije el. energije tako da svaki 10 dan domaćinstvo ima 3 časa struju.
Željeznički i autobusni saobraćaj normalno funkcionišu.
U posljednjih 10-14 dana nestašica je goriva.
Na području istočne Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema nije bilo značajnijih događaja.

Vođa smjene
Milan Gaćeša

Preslika, strojopis, latinica
Hrvatski informativni centar, A – 044-015.

320

1993., lipanj 27.
Knin
Bilten Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK s dnevnim događajima u RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
DEŽURNA SLUŽBA
Knin, 27. 06. 1993. god.

B I L T E N
DNEVNIH ZBIVANJA ZA 26/27. 06. 1993.g. OD 07.00 – 07.00 č.

KRIVIČNA DJELA:
– Dana 26.06.1993. godine, u SUP Vukovar, Živković Verica prijavila krađu video rekordera marke "Samsung", na štetu Lišćević Aleksandra.
– Dana 26.06. u SUP Vukovar Korizma Milan prijavio krađu pečata svojeg preduzeća "Holidej turs", 25 čekova od kojih je 5 bilo pečatirano navedenim pečatom, iz svojeg vozila, dok je bilo parkirano u Vukovaru.
– Dana 26.06. u 16.00 č. Kuratko Vladislav u SUP B. Manastir prijavio provalu u prostorije "FK Jadran", odakle je ukraden televizor u boji, marke "Ei Niš".

– Dana 26.06. u 12.00 č. Pajić Božidar iz šećerane SO Beli Manastir prijavio da mu je u toku noći 25/26.06. u bašti počupano i uništeno sve povrće.
– Noću 25/26.06. u mjestu Okić, SO Krnjak, izvršena je krađa nafte u količini 600 litara iz cisterne na štetu preduzeća "Kondor" iz Petrinje.
PREKRŠAJNA DJELA:
– Dana 26.06. u toku cijelog dana, kaluđer Kalanj Mirko u manastiru Krupa narušavao JRM, pucajući iz oružja, te prijeteći izbjeglicama koji se nalaze u manastiru da će ih ubiti i poklati. Oko 16.00 č. intervenisala patrola milicije i Kalanja privela u SM Obrovac, gdje je i zadržan do otrežnjenja, a patrola protiv istog podnosi prekršajnu prijavu.
SAOBRAĆAJ:
– Dana 26.06. oko 15.15 č. u Topuskom se dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj je lakše povrede, kao pješak, zadobila Korać Milka od strane vozila s kojim je upravljao Vukas Dušan.
– Dana 26.06. oko 11.30 č. kod Vatrogasnog doma u Kninu dogodila se saobraćajna nezgoda u kojoj su učestvovali Uzelac Damjan i Đurđević Rajko. U nezgodi nije bilo povređenih, a radi se o manjoj materijalnoj šteti.
OSTALI DOGAĐAJI:
– Dana 26.06. Vranjković Srđo iz Smrdelja, SO Knin, nehotično zapalio svoju kuću u koju je ušao otvorenom vatrom blizu benzina.
– Dana 26.06. oko 17.10 č. u Mlaki, SO Okučani, iz vazduha se spustio neki predmet u obliku neke sonde. Do sada nije utvrđeno o čemu se radi.
– Dana 26.06. oko 17.40 č. hrvatski sportski avion nadlijetao mjesto Markušicu, SO Vukovar, u niskom letu. Prema istom nije ništa preduzimano.
– Dana 26.06. u 21.00 č. u SUP Beli Manastir došli maloljetnici Gvozdenović Josip i Gvozdenović Stevica, jer su ih roditelji otjerali od kuće. Maloljetnici predati Centru za socijalni rad u B. Manastiru.
PRIVEDENA LICA:
– Kalanj Mirko u SJB Obrovac do otrežnjenja.
– Đujić Zoran/SUP B. Manastir, zbog pokušaja silovanja/.
ZADRŽANA LICA:
– Đujić Zoran.
LICA PREDANA DRUGIM ORGANIMA:
– Rupčić Mile
– Šumonja Željko
– Vukas Darinko. Isti su sprovedeni u Okružni zatvor u Kninu zbog osnovane sumnje da su izvršili razbojništvo.
Drugih novosti nije bilo.

D E Ž U R N I
Čenić Mirko

Preslika, strojopis, ćirilica
HR-HMDCDR, 20., kut. 19.

321

1993., lipanj 27.
Obrovac

Dnevni operativni bilten SJB Obrovac koji navodi agresivno ponašanje i prijetnje jednog kaluđera manastira Krupa prema srpskim izbjeglicama u manastiru

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE – KNIN
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI – OBROVAC
broj: 27-6/93.
Obrovac, 27. 6. 1993.

sekretarijatu unutrašnjih poslova
k n i n
dnevni operativni b i l t e n
za dan 26/27. 6. 1993. od 07-07.00 sati.

krivična djela: nisu evidentirana.
saobraćajne nezgode: nisu evidentirane.
javni red i mir:
– Dana 26.6.1993. godine u manastiru Krupa, u mjestu Krupa, javni red i mir narušavao je kaluđer navedenog manastira, Kalanj Mirko, pucajući iz vatrenog oružja, vojničke puške i pištolja, te preteći da će pobiti i poklati sve izbjeglice koji se nalaze u manastiru. Navedeni kaluđer je priveden u SJB Obrovac i zadržat, a oružje privremeno oduzeto. Protiv istog slijedi prijava. Drugih događaja nije bilo.–

načelnik
Drago Raić

Preslika, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

322

1993., lipanj 29.
Drniš

Bilten SJB Drniš u kojem se navode kaznena djela prema civilima hrvatske nacionalnosti

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA – KNIN
STANICA JAVNE BEZBEDNOSTI – DRNIŠ
Drniš, dana 29. 06. 1993. godine.

B I L T E N
za dan 29/30. 06. 1993. godine

KRIVIČNA DJELA
1. Dana 29.06.1993. godine u 8.20 sati Kosor Josip iz Trbounja prijavljuje pet lica u vojnim uniformama koji su mu iz kuće odnijeli jednu veš mašinu i sto kilograma šećera.
2. Dana 29.06.1993. godine u 8.20 sati Marin Dobrila iz Trbounja prijavljuje sedam nepoznatih lica koji su joj iz kuće odnijeli jednu veš mašinu i pedeset kilograma šećera.
3. Dana 29.06.1993. godine oko 15 sati sa punkta Stojaković prijavljuje da su zatekli jedno vojno vozilo D-0550 sa kojim je upravljao Bibić Jovan iz M. Polja. Istome su iz kamiona oduzeli dvije bale staklene vune, osam komada željeznih vrata, jednu bačvu i dvije velge sa gumama. Ostalih događaja nije bilo.

OPERATIVNI DEŽURNI
za Gojko Višekruna
[………, v.r.][656]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 35.

323

1993., lipanj 29.
Knin

Uputa Uprave javne bezbjednosti MUP-a RSK kojom se određuje postupak sa zahtjevima osoba koje žele napustiti RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA JAVNE BEZBEDNOSTI
Knin, 29. 06. 1993. godine

Predmet: Uputstvo o postupku po zahtjevima za napuštanje RSK.

Na 54. sjednici Vlade RSK, održanoj 22. 06. 1993. godine, donesen je zaključak da se građanima RSK omogući pravo izbora mjesta življenja. Odobrenje za napuštanje RSK izdaje MUP RSK, uz prethodno pribavljeno Ministarstva odbrane da nije vojni obveznik, odnosno da napuštanjem podnosioca zahtjeva neće biti narušena odbrambena moć države i Ministarstva pravosuđa i uprave da podnosioc zahtjeva ne podliježe krivičnom gonjenju.
Sekretarijati unutrašnjih poslova i Stanice javne bezbednosti koje zaprime zahtjev, dužne su da za svako lice izvrše operativnu provjeru i daju procjenu u pogledu bezbednosnog aspekta a u suradnji sa Službom državne bezbednosti na terenu.
Tako kompletiran zahtjev treba dostaviti Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske Krajine, radi konačne odluke o izdavanju odobrenja za napuštanje Republike Srpske Krajine.
Odobrenje izdato u Ministarstvu unutrašnjih poslova za napuštanje teritorije RSK je dokument koji obavezuje pripadnike OUP-a da ga uvažavaju i omoguće onima koji ih posjeduju nesmetano napuštanje RSK Krajine.

---

[656] Potpis nečitak.

TAČNOST PREPISA OVJERAVA ZA SUP OKUČANI
NAČELNIK ODELENJA ZA POSLOVE
MILICIJE
Stevo Kresović, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 9.

324

1993., lipanj 29.
Knin

Dopis SUP-a Knin s popisom osoba hrvatske nacionalnosti iz naselja Matase koje žele napustiti teritorij RSK

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA M.P.[657]
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN

Broj: 08-01/1-2-804/93.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
K N I N

PREDMET: Barišić Jasna i dr., – Zahtjev za iseljenje iz RS Krajine u R Hrvatsku

U prilogu dopisa dostavljamo Vam spisak građana hrvatske nacionalnosti iz područja Matasa, koji žele napustiti teritorij RS Krajine u R. Hrvatsku.

M.P.[658] za N A Č E L N I K : a
Vujko Slobodan [v.r.]

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KNIN
Broj: 804/93.

Knin, 29. 06. 1993.g.

PREDMET: Barišić Jasna i dr., lica hrv. nacionalnosti koji žele napustiti RS Krajinu

1. Barišić Jasna, žena Paške, iz Matasa, rođ. 01.01.1964. u Biljane Gornje, SO Benkovac, domaćica, udata, troje djece, dvije kćeri od 9 i 10 godina i sin od 6 godina stalno nastanjena u Matasima, a dok se djeca nalaze u Splitu, kod zaove Čizmić Mande ili brata od strica Barišić Zlatka, ul. Žrtava fašizma br. 87.

---

[657] Prijemni pečat: MUP RSK, Knin, 08/3-2-5-1315-1/93., 29. 6. 1993.
[658] Okrugli pečat: MUP RSK, SUP Knin.

2. Barišić Paško, sin p. Josipa, rođen 04.02.1960.g., od majke Mande, rođene Pokrovac, nastanjena u Matasima, po zanimanju zemljoradnik, vojsku nije služio, razlog napuštanja RSK odlazak djeci u Split.
3. Barišić Marija, ž. ud. Branka, rođena 01.03.1928. u Razvođu, SO Drniš, domaćica, nastanjena u Matasima, živi sama, ima kćer Dragicu, udata u Bajiće, za Dušana Bajića, Radljevac, ima dva sina Barišić Marko, rođ. 1964. nastanjen u Rijeci, navodno zaposlen u Njemačkoj i Barišić Slavko, nastanjen u Opatiji, živi kod strica Barišić Mate, ista izjavljuje da bi išla u Zadar kod brata Dujić Kreše, Viktora Vide 1.
4. Šangut Mara, ž. Luke, iz Matasa, djevojačko prezime Marin rođ. 02.02.1927.g. u Trbounju, po zanimanju domaćica, živi sa mužem Lukom, ima sina Šangut Antu, rođ. 06.10.49. u Matasima, vodoinstalater, nastanjen u Omišu, radi u Brodogradilištu "Split", oženjen – troje djece, ima i sestru Marin Mandu, rođ. 25.9.1936. nastanjena u Šibeniku, Nikole Tavelića 4, tel. 260-008, razlog napuštanja – želi ići kod sina i sestre.
5. Zelić Nikola, p. Ivana i majke Matije, rođ. Madžar, rođena u Ljubaču, rođen 07.04.1920. u Matasima gdje i stanuje, zemljoradnik, penzioner, penziju prediže u Šibenik, ima tri sina, Ivicu, rođen 1954.g., Tihomira, 1960.g. i Borisa, rođ. 1966.g. i dvije kćeri Matijanka, rođ. 1957. i Ivanka, rođ. 1969.g.
6. Zelić Manda, ž. Nikole, rođ. 10.07.1928. u Matasima, rođena Barišić, zemljoradnica, želi ići sinu Borisu u Šibeniku, koji ima kuću u Ražinama, SO Šibenik, Put kamenjara b.b., tel. 34-196.

U razgovoru sa njima veći broj građana hrv. nacionalnosti izrazili su želju da bi napustili RS Krajinu i prešli u R Hrvatsku, ali ne preko teritorije Jugoslavije.

OVLAŠTENI RADNICI:
Bursać Dragan, [v.r.]
Kozlica Gojko, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 20., kut. 11.

325

1993., lipanj 30.
Obrovac
Izvještaj SJB Obrovac o topničkom napadu Hrvatske vojske na područje MZ Zaton

---

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
STANICA JAVNE BEZBJEDNOSTI – OBROVAC
BROJ: 01-2-169/93.
Obrovac, 30. jun 1993. godine

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA RSK – K N I N
SEKRETARIJAT UNUTRAŠNJIH POSLOVA – K N I N

Područje obrovačke opštine, predio MZ Zaton, tukla je tokom današnjeg dana, neprijateljska artiljerija, u vremenu od 16.00 do 17.30 sati. Prilikom granatiranja, ispaljeno

je više granata iz raznog artiljerijskog naoružanja. Nije bilo povređenih ni poginulih lica. Materijalna šteta je neznatna jer su granate padale izvan urbanog područja.

Prednje Vam se dostavlja na znanje.–

Za Načelnik-a
Drago Rajić, [v.r.]

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 23., kut. 49.

326

1993., lipanj
Beograd

Pravna analiza o temeljnim pitanjima postupka ujedinjenja Republike Srpske Krajine i Republike Srpske

---

Prof. dr. GAŠO MIJANOVIĆ
Doc. dr. RADOMIR V. LUKIĆ
MAKSIM STANIŠIĆ, dipl. pravnik

OSNOVNA PITANJA POSTUPKA UJEDINJENJA
REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE I REPUBLIKE SRPSKE

BEOGRAD, JUN 1993.

Prof. dr GAŠO MIJANOVIĆ
Doc. dr RADOMIR V. LUKIĆ
MAKSIM STANIŠIĆ, dipl. pravnik

Dr RADOVAN KARADŽIĆ, Predsjednik
Republike Srpske
Mr MOMČILO KRAJIŠNIK, Predsjednik
Narodne skupštine Republike Srpske
Prof. dr VLADIMIR LUKIĆ, Predsjednik
Vlade Republike Srpske

OSNOVNA PITANJA POSTUPKA UJEDINJENJA REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE I REPUBLIKE SRPSKE

I. OPŠTE NAPOMENE

1. Srpski narod iz dvije federalne jedinice bivše SFR Jugoslavije – SR Hrvatske i SR Bosne i Hercegovine – odlučio je da nakon njihove secesije od savezne države iskoristi svoje prirodno i neotuđivo pravo na samoopredjeljenje i na osnovu njega formira svoje nacionalne države (čl.1. Ustava Republike Srpske Krajine i čl.2. Ustava[659] Republike Srpske) – Republiku Srpsku Krajinu i Republiku Srpsku.

---

[659] Dopisano rukom.

Zbog diktature velikih svjetskih sila, ujedinjene Njemačke ponajviše, srpski narod nije mogao ostati ni u SFR Jugoslaviji, državi koju je izgradio sa drugim južnoslavenskim narodima, ni SR Jugoslaviji, državi koja nastavlja njen kontinuitet. Oduzeto mu je pravo na otadžbinu, a nasilno pokušano sprovođenje ponuđenog mu položaja nacionalne manjine u njemu tuđinskim takozvanim državama – "Republici Hrvatskoj" i "Republici Bosni i Hercegovini", koje su nastale i priznate protivno njegovoj suverenoj i na demokratskim referendumima izraženoj političkoj volji, prvo da ostane u SFR Jugoslaviji, a potom da formira svoje samostalne države. Skupština Republike Srpske Krajine i Narodna skupština Republike Srpske, predstavnička tijela koja izražavaju nacionalni i narodni suverenitet u ove dvije države, odlučile su na zajedničkim zasjedanjima u Prijedoru i Novom Gradu da pokrenu proces zbližavanja ove dvije države sve do potpunog državnog ujedinjenja.

2. Taj postupak je do sada već prošao neke faze. Ostvareni su određeni rezultati, ali se u daljem toku očekuje potpuno ujedinjenje u jednu državu.

Postupak ujedinjenja Republike Srpske Krajine i Republike Srpske u jednu novu državnu organizaciju je veoma komplikovan i delikatan. On se odvija u protivrječnom međunarodnopolitičkom procesu struktuisanja jednog novog svjetskog poretka, neprijateljski nastrojenom međunarodnom okruženju, uz brojne unutrašnjopolitičke teškoće i nedovršenost osnovnih dijelova pravnog, ekonomskog i političkog sistema u obje ove države.

3. S obzirom da smo imenovani u neformalnu radnu skupinu čiji je zadatak da ponudi prijedloge postupka ujedinjenja i akata na putu njegovog konačnog ostvarenja, u cijelosti svjesni velike odgovornosti koja zbog toga na nama leži, prisiljeni smo da u ovoj fazi našeg rada sačinimo jedan ovakav problemski dokument. U njemu na analitičan i problemski način načelno pokušavamo da markiramo rezultate do sada provedenih radnji i donesenih akata, osnovna pitanja postupka ujedinjenja i mogućih rješenja i uticaj okolnosti i prilika u kojima treba sprovesti istinsko, djelotvorno i efikasno, a ne samo papirnato, isprazno, ceremonijalno i deklarativno ujedinjenje.

Osnovni nam je cilj da pokrenemo proces rasprave i opredjeljenja za konačna rješenja koja će biti ponuđena tijelu koje će donijeti odlučujuće akte ustavnog karaktera u završnici postupka željenog ujedinjenja.

II. ANALIZA SADRŽAJA, PRAVNIH I POLITIČKIH POSLJEDICA DEKLARACIJE IZ PRIJEDORA I ODLUKE O FORMIRANJU NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE I REPUBLIKE SRPSKE IZ NOVOG GRADA I STANJA NAKON NJIHOVOG DONOŠENJA

A. Deklaracija

4. Proces ujedinjenja započet je i zasnovan Deklaracijom od 31. oktobra 1992. godine. Nju su na zajedničkom zasjedanju u Prijedoru donijele Skupštine Republike Srpske Krajine i Republike Srpske.

Pravno *stricto sensu* gledajući, Deklaracija nema ustavni karakter, već je ponajbliža pojmu međunarodnih ugovora o vojnoj (odbrambeni savez), kulturnoj (upotreba ćiriličnog pisma, istog jezika i istog pravopisa) i prosvjetnoj saradnji (jedinstven obrazovni sistem), mada ima i takvih elemenata kojima se prevazilazi dosta uzak predmet regulisanja tog tipa bilateralnih ugovora (unifikacija pravnih sistema, državljanstvo, izbori za ustavotvornu skupštinu, opredjeljivanje za državno ujedinjenje).

5. Odredbe sadržane u Deklaraciji možemo svrstati u tri grupe. U prvu bi spadale odredbe o saradnji između Republike Srpske Krajine i Republike Srpske, u druge odredbe o postupku

ujedinjenja ove dvije države u jednu, a u treću odredbe o postupku uspostavljanja saradnje sa trećim državama (SR Jugoslavijom).

Odredbama iz prve grupe (u koju spadaju odredbe iz tačaka 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8 i 9) uređene su oblasti saradnje između dvije samostalne države. Deklaracijom su se države ugovornice obavezale da ujednače svoje pravne sisteme do stepena identičnosti (potpune istovjetnosti strukture pravnog sistema i sadržaja opštih pravnih akata i opštih pravnih normi, što je samo da napomenemo, veoma težak zadatak koji pravno nije obezbijeđen ni razjašnjen). Zatim su zaključile odbrambeni savez (koji je kasnije trebao biti zaokružen zaključivanjem novih ugovora o ovom predmetu, kojima bi se sve obaveze dovele do kraja) i obavezale se da uspostave identičan sistem obrazovanja i urede odnose od zajedničkog interesa. Tačkama 8 i 9 ustanovljeni su organi za ostvarivanje saradnje iz tač. 1-6 Deklaracije – Koordinacioni odbor i zajednička sjednica Skupštine Republike Srpske Krajine i Narodne skupštine Republike Srpske, a osim toga, otvorena je mogućnost da se obrazuju i druga tijela za ostvarivanje Deklaracijom utvrđene saradnje između ove dvije države.

Deklaracijom je određeno da će pravni sistem Republike Srpske Krajine i pravni sistem Republike Srpske biti identični. To bi trebalo tumačiti tako da sva normativna rješenja, svi opšti pravni akti i sve opšte pravne norme budu identične, počev od ustavnih, preko zakonskih sve do podzakonskih. Odredba o identičnosti se, po prirodi stvari, ne odnosi i ne može se odnositi na pojedinačne pravne akte donesene u nekom od sudskih ili nesudskih postupaka (upravni postupak). Ovakva oštra unifikacija pravnih sistema, u stvari i svih podsistema države, jer se oni regulišu upravo pravom, vjerovatno bi se ostvarivala putem tzv. model-zakona i drugih model-akata. Usaglašen tekst takvih model-akata za svaku državu odvojeno donosi (usvaja?) njeno predstavničko tijelo, kao nosilac ustavne i zakonodavne vlasti u njoj. Zajednička sjednica, mada u nekoliko neobična za ovakvu vrstu međudržavne saradnje, zbog svoje izričito utvrđene nadležnosti (vidjeti čl.9. Deklaracije), u svakom slučaju, ne predstavlja parlament nove države. Odredba iz tačke 6 je suvišna jer je u cijelosti, korištenjem pravnologičkog argument ad maiorem ad minus (od većeg ka manjem), apsorbovana normom iz tačke 1. ove Deklaracije.

Odredba o državljanstvu je pravno gledajući bez smisla i pravnih posljedica. S obzirom da Deklaracijom nije konstituisana nova država (bilo unitarna ili federativna), sasvim je nemoguće da i državljanstvo bude "srpsko", kako je to njome utvrđeno. I dalje ostaju i državljanstvo Republike Srpske Krajine za njene državljane, na jednoj strani, i državljanstvo Republike Srpske za njene državljane na drugoj strani.

Parlamenti dvije države su se opredijelili i za osnovne elemente postupka ujedinjenja. U tom pravcu su utvrdili da će se o pitanju ujedinjenja sprovesti narodni plebiscit, a da će novi ustav donijeti ustavotvorna skupština koja će biti formirana na osnovu slobodnih izbora (tač. 7. i 12. Deklaracije).

Ni jedna od odredbi pomenutih u prethodnom pasusu ne dira u državni suverenitet Republike Srpske Krajine i Republike Srpske. One i dalje ostaju odvojene i samostalne države, dva ravnopravna suvereniteta i najviše vlasti na svojim državnim teritorijama. Svaka je država ugovornica zadržala svoj suverenitet u cijelosti.

U svjetlu svega napisanog, sasvim je istinita i konstatacija iz tačke 12. Deklaracije da ujedinjenje još nije izvršeno ovom Deklaracijom, nego se ono tek očekuje. Stavljena u sistematski odnos sa ranije navedenim odredbama, ova odredba nesumnjivo dovodi do jasnog odgovora na pitanje da li Deklaracija ima karakter ustavnog akta. Ona taj karakter, pram našem shvatanju, nesumnjivo nema. Njome se ne konstituiše nova država niti se

njeno stvaranje proglašava, niti se na drugačiji način uređuju osnovna pitanja jedne države u odnosu na ranije ustavno regulisanje.

6. Deklaracijom je učinjen prvi korak u iniciranju postupka ujedinjenja, u atmosferi žestokog pritiska međunarodne zajednice na Republiku Srpsku i pribavljenih snažnih dokaza o spremanju tzv. Republike Hrvatske za agresiju na Republiku Srpsku Krajinu. Načinjen je sa određenim ambicijama ali i sa svješću da još nisu sasvim zreli najpotrebniji uslovi da se ujedinjenje izvede. Izveden je, pravno gledajući, na pomalo neobičan i lapidaran način, a njegove su posljedice bile više psihološke nego pravne ili političke.

Poslije toga nije sazvana ni jedna jedina zajednička sjednica predstavničkih tijela, ni jedna sjednica Koordinacionog odbora, kao što, takođe, nije stvoreno ni jedno drugo tijelo "radi postizanja ciljeva ove deklaracije" (čl.8. Deklaracije za usklađivanje nekih zakona, izradu model – zakona i sl.).

Stoga bi se moglo zaključiti da u vremenu nakon donošenja Deklaracije nisu korištene ni one mogućnosti međudržavne saradnje koje su njome utvrđene, kao što nisu dalje i više razvijane neke njene odredbe (prije svih drugih, one koje se tiču izbora za ustavotvornu skupštinu i sprovođenja plebiscita, ali i one koje se odnose na uspostavljanje vojne saradnje, ujednačavanja pravnog sistema, ustanovljavanja jedinstvenog sistema obrazovanja i uređivanja odnosa od zajedničkog interesa).

U konačnoj ocjeni bi se moglo zaključiti da je Deklaracija pružala polazne i solidne osnove za institucionalizovano razvijanje međudržavne saradnje dvije samostalne i odvojene države, koje bi predstavljala osnovu za postepen, gotovo prirodan prelazak na ujedinjenje dvije u jednu državu, nakon "izivljavanja" faze visoku integrisane međudržavne saradnje i polaganja osnova za prelazak u fazu potpunog državnog ujedinjenja.

B. Odluka o konstituisanju Narodne skupštine Republike Srpske Krajine i Republike Srpske

7. Stanje nakon donošenja i stupanja na snagu već analizirane Deklaracije, vjerovatno, nije zadovoljavalo javnost u Republici Srpskoj Krajini i u Republici Srpskoj. Više se očekivalo od same Deklaracije i njenog sprovođenja u život.

Zbog toga je načinjen nov korak, ali opet sa ograničenim mogućnostima, što je i shvatljivo kada se u vidu imaju konstantno nepovoljne međunarodnopolitičke okolnosti i srpskom narodu neskloni odlučujući faktori međunarodne politike. Zbog toga se za 24. april 1993. godine u Novog Gradu saziva zajednička sjednica Skupštine Republike Srpske Krajine i Narodne skupštine Republike Srpske i na njoj donosi Odluka o konstituisanju Narodne skupštine Republike Srpske Krajine i Republike Srpske.

Njeno donošenje je, čini se, uzrokovano i nekim sasvim praktičnim razlozima, kakav je očigledan nesrazmjer broja poslanika u Narodnoj skupštini Republike Srpske (82 poslanika) i Skupštini Republike Srpske Krajine (preko 240 poslanika), u odnosu na broj stanovnika, što može predstavljati objektivnu poteškoću u radu zajedničke sjednice dvije skupštine, naročito kod određivanja načina na koji zajednička sjednica odlučuje.

Prijedlog odluke koji je pripremljen za zajedničku sjednicu bio je nešto manje ambiciozan od njene konačne verzije.

8. Odlukom su kao zajednički organi konstituisani Narodna skupština Republike Srpske Krajine i Republike Srpske, Koordinacioni odbor i Ministarski savjet. Narodna skupština nije origineran, već zajednički organ dvije države, što je vidljivo već u njenom nazivu u kome se izričito spominju obje države, a ne neka nova i od njih različita država. Nadalje, nju čine već postojeće skupštine dvije države, istina cijela Narodna skupština Republike Srpske i samo jedan dio veoma brojne Skupštine Republike Srpske Krajine. Ministarski savjet se

direktno vezuje za Narodnu skupštinu Republike Srpske Krajine i Republike Srpske i to tako što se određuje da je to Ministarski savjet Narodne skupštine (što je sa aspekta ustavne teorije pomalo neobično, jer se za skupštinu vezuje izvršno vijeće, izvršni odbor ili izvršni komitet, a ne ministarski savjet, karakterističan za sisteme podjele vlasti). Za neku novu državu ne može se vezati, pošto takva ne postoji, a za jednu od dvije postojeće ne može, jer bi se tada radilo o dobrovoljnom prisajedinjenju jedne države drugoj.

Čini se da je van sumnje da se Odlukom ne konstituiše nova država, već samo zajednički organi dvije države, koji će vršiti usklađivanje politike u oblastima od zajedničkog interesa za dvije, i dalje, suverene i samostalne države.

Zbog toga je ova Odluka najbliža pojmu konfederalnog ugovora između dvije države. Ovaj zaključak ne mogu dovesti u pitanje ni očigledna nedovršenost idejne osnove na kojoj Odluka počiva, ako i nejasnoće u njoj sadržanih pravnih rješenja (na primjer donosi i usaglašava ustav i zakone i dr.), koje su, vjerovatno, rezultat neodlučnosti u izboru konačnog pravca i vremena ujedinjenja.

C. Zaključne ocjene

a) Osnova, ciljevi i dometi Deklaracije i Odluke

9. Političku osnovu ovih akata predstavlja politička volja srpskog naroda za stvaranjem jedne države od Republike Srpske Krajine i Republike Srpske, izražena u aktima njihovih predstavničkih organa koji realizuju njegov nacionalni i narodni suverenitet, kao i politička volja svih političkih stranaka srpskog naroda u Republici Srpskoj Krajini i Republici Srpskoj.

10. Njihovu pravnu osnovu predstavljaju pravo naroda na samoopredjeljenje (predviđeno u nizu najvažnijih međunarodnih instrumenata, uključujući međunarodne paktove o građanskim i političkim pravima i o socijalnim, ekonomskim i kulturnim pravima), njihovi ustavi, u kojima je ovakva mogućnost predviđena i dopuštena.

11. Cilj ovih akata, mjereno njihovim rješenjima, nije ostvarenje konačnog ujedinjenja, nego preduzimanje postepenih koraka ka putu njegove realizacije. Prvo, podizanjem saradnje na nivo međunarodnog ugovora dvije suverene i nezavisne države, a zatim, jačanjem odnosa do nivoa uspostavljanja konfederalnih veza među dvjema državama.

12. Njihovi dometi su ograničeni i ispod su nivoa ujedinjenja dvije države u jednu, koja ima svoju originernu ustavotvornu, zakonodavnu i podzakonodavnu vlast i svoje ustavotvorne, zakonodavne, izvršne i sudske organe državne vlasti.

b) Pravne i pravnotehničke osobine Deklaracije i Odluke

13. Iako je istina da se u pravnim aktima veoma rijetko i teško ostvaruju čisti teorijski i naučni koncepti države i državnih oblika, da se daleko češće susreću različite mješavine poznatih teorijskih i naučnih modela, i da se takva teorijska, naučna i konceptualna čistoća, uostalom, ne može tražiti ni od dva analizirana akta, ipak se na njih, povodom toga, mora gledati sa dozom odmjerene kritike.

U njima je previše neusklađenih i nedorađenih elemenata za akte takve istorijske ambicije i težine. Ako tome dodamo i nekoliko slučajeva potpuno laičke upotrebe značajnih pravnih instituta, onda je jasnije da se slične stvari ne bi smjele dešavati u aktima koji se objavljuju u službenom glasilu pravnih akata. Očekuje se da tu svoje mjesto nađu samo stručno profilisani, pročišćeni akti, sastavljeni u najboljem duhu pravne tradicije i nauke. Čak i u vrijeme ratnih improvizacija. Zna se da postoje ugledni pravni stručnjaci, voljni da u odlučujućim trenucima potpomognu presudnu bitku svog naroda, koje treba uključiti u rad na ovakvim i njima sličnim dokumentima, podložnim oštroj istorijskoj ocjeni!

14. Dobru pravnu tehniku odlikuje logična i razvijena sistematika akta, dobar i razumljiv jezik i standardizovana upotreba pravnih termina. Moglo bi se reći da sve ovo nije jača strana Deklaracije i Odluke. One imaju nerazvijenu sistematiku (na primjer, Deklaracija nema ni svoje puno ime, nije podijeljena na niže strukturne elemente, glave, odjeljke, pododjeljke iako to sama složenost predmeta regulisanja traži i drugo), loš i nepročišćen stil, nesolidnu, ponekad i potpuno laičku upotrebu pravnih pojmova i termina (na primjer, slučaj sa regulisanjem državljanstva u Deklaraciji, upotrebom pojma usklađivanja pravnih sistema, jedinstvenog sistema obrazovanja, uređivanja zajedničkih odnosa i drugo).

Čini se da nema veće potrebe da se to dokazuje pojedinačnim primjerima, jer cilj naše kritike je želja da se takvi propusti ubuduće uklone, zbog istorijskog rešeta koje čeka ovu borbu srpskog naroda i analizirane akte kao njen sastavni dio.

Ovi se nedostaci mogu otkloniti na način predložen u tački 13. ovog teksta. Na kraju krajeva, oni se jednostavno u budućem radu ne smiju više dešavati, ako ne želimo da nam se kaže kako je pravni dio rada vođen gotovo diletantski.

III. PITANJA DRŽAVNIH OBLIKA NOVE DRŽAVE

A) Oblik državnog uređenja (prosta ili složena država)

15. Prema obliku državnog uređenja sve savremene države se dijele na proste odnosno unitarne i složene države.

Unitarne države mogu biti organizovane kao centralističke ili decentralističke, odnosno vršenje državnopravnih funkcija u njima može biti organizovano na centralistički (sa upravnim područnim departmanima centralnih državnih organa) ili decentralistički način (sa razvijenim oblicima političko-teritorijalne autonomije, oblicima regionalizma i lokalne samouprave).

Složene države se organizuju kao konfederacije (mada je spor o tome da li je ovo uopšte država ili nije, nego tek jedno udruženje samostalnih država) ili kao federacije. I u federaciji se pojavljuju problem centralizovanog ili decentralizovanog vršenja pravnih funkcija države, kako u vršenju funkcija federacije tako i u ravni strukture federalnih jedinica.

Najgrublja razlika između ovih pojmova je, čini se, dovoljno jasna da bi se na ovom mjestu pomnije obrazlagala.

16. Nama se čini da se nova država treba organizovati kao prosta odnosno unitarna država. Razlozi za organizovanje federalne države u našem slučaju nisu prisutni. Tako, nema višenacionalne zajednice koja bi tražila federaciju kao oblik rješenja nacionalnog pitanja. Nadalje, nema ni nekih izrazitih tradicionalnih i istorijskih razloga za podjelu države na dvije ili više federalnih jedinica. Suprotno tome, postoje svi razlozi za organizaciju unitarne države, kao što su ostvarenje stabilnosti i čvrstine države, efikasnost u vršenju njenih funkcija, eliminacija hipetrofiranih oblika teritorijalne autonomije i teritorijalnog i političkog separatizma. U našem slučaju bi organizovanje federacije pružilo mogućnosti za zloupotrebu institucija federalne države za račun izolovanih lokalnih političkih elita, a na štetu političke i teritorijalne jedinstvenosti i odbrambene moći nove države.

17. Samo po sebi je razumljivo da na današnjem stepenu demokratskih dostignuća međunarodne zajednice i naša država treba biti razvijana kao demokratska u svim elementima u kojima se demokratija može ostvarivati i ogledati. Zbog toga se u pitanjima oblika državnog uređenja mora voditi računa o demokratskim elementima, pa se mora razviti lokalna samouprava, a građanima garantovati pravo na ostvarivanje lokalne samouprave.

18. Takva unitarna država trebala bi, po našem shvatanju, biti organizovana na kombinaciji centralizacije i decentralizacije, sa naglaskom na centralizaciji u vršenju najvažnijih pravnih

funkcija države, a naročito u vršenju zakonodavne i upravne funkcije. To bi garantovalo veoma visok stepen jedinstvenosti i stabilnosti države, ali i efikasnosti i ekonomičnosti u obavljanju državnih poslova.

B) Oblik vladavine (republikanski ili monarhijski oblik)

19. I Republika Srpska Krajina i Republika Srpska su, kako i iz njihovog imena proizilazi, republikanski uređene. To znači da se na položaju šefa države nalazi demokratski izabrano lice, a ne monarh. To je rezultat istorijskih okolnosti u kojima su ove dvije države obrazovane. Isto tako, to je rezultat današnjih odnosa između srpskih država i oblika vladavine u njima. Sve srpske države su, bez izuzetka, danas republike.

Poznato je da je za srpski narod ovo pitanje na svoj način veoma bolno, ali i veoma važno. U dijelu srpske političke javnosti i mnenja prevladava mišljenje da su kruna i dinastija neprevaziđeni simboli političke zrelosti, državnosti i samostalnosti srpskog naroda, ali jednovremeno i izraz i garant njegovog nacionalnog jedinstva. Dio te iste javnosti smatra da bi se sa srpskog naroda skinule neke od brojnih osuda, kritika pa i uvedene sankcije samo ako bi se država organizovala kao monarhija. Sve ovo navodimo tek da bi ilustrovali složenost ovog pitanja za Srbe danas.

20. Ipak, smatramo da bi novu, jedinstvenu državu trebalo organizovati kao republiku iz nekih veoma praktičnih pa i pragmatičnih razloga. Prije svega, smatramo da bi trebalo još uvijek produžiti ranije započeti put izgradnje republikanskog uređenja, kako se u odsudnom vremenu ne bi začela nova politička podjela u srpskom narodu o pitanju uvođenja dinastije i ličnosti budućeg monarha (odnosno o pitanju pobjede principa primogeniture ili unutrašnje izbornosti u samoj dinastiji).

Takođe treba imati u vidu da se radi tek o jednom fragmentu željenog državnog ujedinjenja srpskog naroda na balkanskim prostorima, pa bi bilo preuranjeno mijenjati sada postojeći oblik vladavine u srpskim državama. Vjerovatno bi o tome, u svoje vrijeme, narod buduće zajedničke države trebao da se izjasni na demokratskom plebiscitu ili referendumu, čime bi to pitanje u istoriji srpskog naroda bilo jednom za uvijek riješeno, a Srbi bi se okrenuli vitalnijim pitanjima svog državnog opstanka i jačanja.

C) Oblik organizovanja državne vlasti (sistem podjele ili jedinstva vlasti)

21. U pravnoj nauci najčešće se uzima da postoje zakonodavna, upravna i sudska pravna funkcija državne vlasti, a odatle da postoje zakonodavni, upravni i sudski državni organi. Postoje i teorije o postojanju četiri i pet vrsta pravnih funkcija države pa zbog toga i četiri i pet vrsta državnih organa. Od toga kakvi se odnosi između organa – nosilaca ovih vlasti uspostavljaju zavisi da li se radi o sistemima podjele ili jedinstva vlasti.

U sistemima podjele vlasti, koji se grade kao parlamentarni, predsjednički ili polupredsjednički, postoji relativna podjela u vršenju pravnih funkcija države između različitih državnih organa i njihova relativna međusobna nezavisnost u uticaju jednih na druge. Cilj je da se ostvari njihova međusobna ravnoteža, sistemom teže i protivteže, a eliminiše bilo kakva izrazita nadmoć jednog državnog organa ili jedne vrste državnih organa. Smatra se da sistem teže i protivteže obezbjeđuje skladan i harmoničan rad svih grana državne vlasti i države kao cjeline. Međutim, u konačnom ishodu nije moguće postići potpuno podjelu i nezavisnost u vršenju državnopravnih funkcija kao i u funkcionisanju ovih organa. Zbog toga svi ovi državni organi ostvaruju određeni uticaj jedni na druge u cilju ostvarivanja ravnoteže u međusobnim odnosima, a izbjegavanja dominacije samo jednog državnog organa u odnosu na ostale.

U sistemima jedinstva ili koncentracije vlasti, grubo rečeno, ostvaruje se određena radna podjela u vršenju državnopravnih funkcija, ali se isto tako ostvaruje politička i državna premoć jednog organa nad drugim. U sistemima nedemokratskog jedinstva vlasti ta premoć je u rukama birokratskih, dakle nedemokratskih organa, a u sistemima demokratskog jedinstva vlasti premoćan je predstavnički organ kao organ sa najizraženijim demokratskim elementima (narodno poslanstvo, direktni izbori i drugo).

22. Ustav nove države bi trebao dosta precizno da uredi odnose između zakonodavne, upravne i sudske vlasti, kako se u državnoj praksi ne bi dešavalo da zbog nedovršenosti ustavnih normi dolazi do paralisanja i blokade rada državnih organa.

Sadašnji ustavi Republike Srpske Krajine i Republike Srpske, čini se, institucionalizuju parlamentarni oblik podjele vlasti, sa nekim elementima predsjedničkog sistema (neposredan izbor predsjednika države od strane naroda, organizaciona nezavisnost šefa države kao jedinog stabilnog elementa sistema državne vlasti i drugo).

Prema našem shvatanju novi ustav bi trebao zadržati osnove tog rješenja, ali donijeti i neka poboljšanja u odnosima između zakonodavne i upravne odnosno izvršne vlasti i odnosima unutar same izvršne vlasti.

Smatramo da bi predstavničko tijelo trebalo biti jednodomno, što bi doprinijelo efikasnoj i nepretencioznoj parlamentarnoj proceduri i jedinstvu države.

Struktura centralne izvršne vlasti bi morala biti riješena tako da i šef države i vlada budu dva stabilna elementa izvršne vlasti, što će doprinijeti stabilnosti ustavnog sistema i same države kao takve. Među njima bi morala postojati jasna i precizna raspodjela nadležnosti, kako radi efikasnosti u obavljanju poslova koji im ustavom budu povjereni, tako i radi utvrđivanja političke i pravne odgovornosti za njihovo vršenje. U tom smislu bi oni trebali biti relativno nezavisni i uravnoteženi, bez mogućnosti jednog faktora da utiče na opstanak drugog faktora.

Takođe bi trebalo postaviti slične i precizne odnose između predstavničkog tijela, na jednoj strani, i šefa države i vlade, na drugoj strani. Između ovih ustavnih faktora treba sistemom međusobnih odnosa uspostaviti ravnotežu, sa konačnim izvorištem u narodnoj volji, kao onim faktorom koji odlučuje o opstanku bilo kog od ovih ustavnih faktora. U slučaju međusobnog raspuštanja, narod bi putem izbora odlučio o sastavu i izgledu ovih tijela. U nacrtu samog akta bićemo slobodni da iznesemo naše bliže i preciznije shvatanje o ovom izuzetno važnom dijelu ustavnog regulisanja, kako bi se obezbijedila stabilnost države i ostvarivanje slobodne narodne volje.

Ustavni sud bi odlučivao o zaštiti ustavnosti i zakonitosti, sukobu između grana vlasti, zakonitosti izbornih radnji i djelatnosti političkih stranaka.

Redovni sudovi bi bili samostalni u odnosu na druge državne organe, a vezani samo zakonom, zaduženi za ostvarenje zakonitosti i zaštitu ljudskih prava i sloboda.

D) Oblik političkog režima

23. Oblik političkog režima je u ovom trenutku najmanje sporan. Sasvim je sigurno da danas nema značajnijih snaga koje bi se zalagale za neke nedemokratske oblike političkog režima (diktatura, oligarhija, plutokratija, tiranija, apsolutizam, nepotizam i drugo), a da postoji opšta saglasnost o tome da politički režim mora bit demokratskog oblika. Međutim, pitanje je na koji način i kojom kombinacijom demokratskih elemenata ustanoviti jedan stabilan a demokratski politički sistem.

Demokratičnost političkog režima trebalo bi, po našem shvatanju, zasnivati na uvažavanju tzv. političkih sloboda (u dijelu ustava kojima se normiraju ljudska prava i slobode),

struktuisanju višepartijskog političkog sistema, zakonodavnoj funkciji predstavničkog tijela, izborima i primjeni oblika neposredne demokratije (savjetodavni i odlučujući referendum, lokalni referendumi, plebiscit).

U nacrtu akta bićemo slobodni preciznije i potpunije iznijeti naše prijedloge o ovim problemima.

III *LJUDSKE SLOBODE I PRAVA (Slobode i prava čovjeka i građanina)*

24. Postojeći ustavi obje države nude veoma savremenu skalu sloboda i prava i garancija njihove zaštite, zbog čega bi ove dijelove ustava trebalo u cjelini preuzeti, bez skraćivanja teksta. Skraćivanje bi bilo nepotrebno i, suštinski gledano, veoma neefikasno ekonomisanje obimom ustavnog teksta. Treba voditi računa o savremenim teorijskim shvatanjima o mjestu i značaju ovih odredbi u uspostavljanju demokratskog političkog režima i zaštiti čovjeka i građanina od neograničene državne akcije i regulative.

IV PROMJENA USTAVA

25. Ustav bi, prema našem shvatanju trebao da spada u grupu tzv. čvrstih ustava, dakle, ustava koji se ne mijenjaju ni često ni lako, u svakom slučaju ne bez opravdane potrebe. Zbog toga bi u cilju stabilnosti ustava trebalo pronaći optimalna rješenja naznačenih ustavnih problema i dobro odmjeriti obim njihovog ustavnog regulisanja, odnosno podjelu njihovog regulisanja između ustava i zakona. Uz sve to, za promjenu ustava bi trebalo utvrditi ozbiljne uslove (pokretače inicijative za promjenu ustava, način donošenja odluke o pokretanju postupka za promjenu ustava i o usvajanju promjena ustava i drugo). I na taj način bi državi i ustavnom sistemu trebalo obezbijediti potrebnu stabilnost, ali ne zatvoriti vrata pred onim situacijama kada ustavni sistem zaista treba uskladiti sa narodnim potrebama i realnim državnim i društvenim prilikama.

V POSTUPAK UJEDINJENJA

26. Pravnu i političku osnovu postupka ujedinjenja predstavljaju ustavi dviju država i narodna volja izražena na referendumima koji su u obje države sprovedeni u maju odnosno junu mjesecu.

U daljem postupku ujedinjenja prvo bi trebalo da se Narodna skupština Republike Srpske Krajine i Republike Srpske, na temelju ranije navedenih pravnih akata, proglasi Ustavotvornom skupštinom. Zatim bi ta Ustavotvorna skupština donijela jednu ustavnu odluku odnosno odluku primarno ustavnog karaktera o stvaranju i proglašavanju stvaranja nove države, o načinu vršenja državnih funkcija u vremenu do donošenja novog ustava i izbora državnih organa, kao i o načinu donošenja novog ustava i ustavnog zakona za sprovođenje ovog ustava.

Nova država bi u najskorije vrijeme trebala dobiti i najvažnije zakonske akte, a naročito one o radu državnih organa i izborima.

Na taj način bi bili položeni pravni temelji nove, ujedinjene države.

VI UNUTRAŠNJOPOLITIČKE I MEĐUNARODNOPOLITIČKE OKOLNOSTI

27. Suvisno je napominjati da se ujedinjenje odvija u veoma komplikovanim i teškim unutrašnjopolitičkim okolnostima u obje države, kao i u krajnje protivrječnim međunarodnopolitičkim okolnostima.

U obje države nisu do kraja struktuisani politički, pravni i ekonomski sistem, rat na njihovoj teritoriji još uvijek traje, privredni kapaciteti još uvijek ne rade ili rade bitno smanjenim kapacitetom, zakonitost rada nije obezbijeđena, pravosuđe još uvijek loše funkcioniše. Zbog toga bi novoj državi trebalo odmah postaviti solidne pravne i sistemske

osnove funkcionisanja, a ne ostavljati njihovo stvaranje za neki kasniji period. Uvjereni smo da se to uz malo bolju organizaciju može ostvariti odmah, kao i da je to neophodno želi li se izgraditi jedna prosperitetna, stabilna, respektabilna i demokratska država. U suprotnom će se postojeće slabosti jedne i druge države multiplikovati.

Kod odabiranja momenta za proglašenje ujedinjenja treba voditi računa o međunarodnopolitičkim okolnostima, kako ono ne bi pogoršalo međunarodni položaj Republike Srpske Krajine i Republike Srpske. Sigurno je da je ovo ujedinjenje važan međunarodni događaj, što se vidi i iz načina na koji strani državnici komentarišu skoro održani referendum u Republici Srpskoj Krajini. Po našem shvatanju, ujedinjenje nije sporno, jedino je sporan moment u kome ga treba izvesti i de iure. Ni poraniti, ali ni okasniti! Oboje može biti jednako kobno!

VII ZAVRŠNE NAPOMENE

28. U početku ovog teksta napomenuli smo da je naš cilj pokretanje rasprave o izboru ključnih rješenja. Naša ambicija nije bila da ovdje predložimo konačna rješenja, ali ni namjera nam nije bila da ovim tekstom zaključimo svoju aktivnost u pripremama za ostvarenje ujedinjenja.

S obzirom na to da smo se u pomenutoj neformalnoj radnoj grupi našli zahvaljujući našim specijalističkim znanjima o ustavnom pravu, ustavu, ustavnom i političkom sistemu, u narednom periodu ponudićemo i preciznije odrednice naših shvatanja, prijedloga i rješenja za koje smatramo da su u ovom trenutku za nas najprihvatljivija.

U narednom tekstu pozabavićemo se problemima predmeta i obima ustavnog regulisanja u novom ustavu, preciziranjem naših prijedloga i njihovom podrobnijom argumentacijom.

Predlažemo Vam da proučite ovaj tekst i organizujete prethodne razgovore o, u njemu naznačenim, problemima.

Prof. dr. GAŠO MIJANOVIĆ
Doc. dr. RADOMIR V. LUKIĆ
MAKSIM STANIŠIĆ, dipl. pravnik

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 2., kut. 362.

327

1993., lipanj
[Pakrac n/p]
Informacija o političkom, gospodarskom i humanitarnom stanju na prostoru općine Pakrac

---

INFORMACIJA

Cijeneći situaciju na području opštine Pakrac, a na osnovu razgovora informacija i ostalih mogućih saznanja kroz prisustvo na terenu, stoji otvoreno sijaset pitanja i dilema koje sigurno utječu na moguće ne dobre procese na cijelom području Zapadne Slavonije.
Područje je specifično, te zbog toga zahtijeva i poseban tretman i prilaz rješavanju kako dugoročnih tako i svakodnevnih tekućih problema.
Specifičnosti se ogledaju u sledećem:
– još uvijek nedefinisana politika mogućeg povratka stanovništva na svoja ognjišta.

– različiti prilazi i koncepcije mogućeg povratka koje se javno iznose a nisu koncipirane čvršćim i stručnim podlogama.
– podijeljenost na tom planu postoji već i kod samih vodećih ljudi, civilne vlasti u Pakracu, te suprostavljenost u odnosu na Oblasno vijeće i obratno.
– ovo je unijelo potpunu konfuziju među ljudima, a neodgovorni verbalni istupi jedne i druge strane (Džakula[660] – Vitez[661]) do izuzetno štetnih odnosa Pakrac – Okučani.
– osjećaj naroda da je napušten i prepušten sam sebi ili bolje rečeno pojedincima čije su aktivnosti izražene kroz sitne špekulacije i krupnija prisvajanja materijalnih sredstava i to na beskrupulozan način, a da neizabrani već postavljeni političari od Oblasnog vijeća do opštinskih Savjeta čak se niti ograđuju a kamoli da oštro reagiraju na nepravde u cilju zaštite ugroženih i nezaštićenih.
– Stalno je prisutna borba za vlast i to na najnižem nivou, kroz razna grupašenja što je vjerovatno uvjetovan izraženim problemom nedostatka sposobnih kadrova, što se svakim danom pogoršava negativnom selekcijom kroz neprihvatanje kadrova, kao što su: ljekari, pravnici, ekonomisti, inženjeri, profesori, koji su iskazali interes da se vrate, ali se događa obratno, a to je da i postojeći odlaze ili razmišljaju o odlasku.
– problem nastavničkog kadra, pocjenjivački odnos prema tim ljudima kroz nagrađivanje uz uskraćivanje humanitarne pomoći koja se u isto vrijeme dodijeljuje izuzetno materijalno situiranim porodicama, koje ničim nisu oštećene niti bilo šta izgubile u toku rata. U koliko nastavnici koji su najavili odlazak, to i realiziraju, onda će biti dovedeno u pitanje održavanje nastave, radi se o 7 nastavnika i to bi moglo uvjetovati daljnje odlijevanje djece i majki, što pogoršava i onako lošu dobnu strukturu stanovništva.
– zaštita stanovništva u medicinskom pogledu je slaba, radi se o dva liječnika čiji je međusobni odnos neodrživ, riječ je o jednom liječniku čiji je angažman tokom rata bio maximalan a star je preko 70 godina i liječnici koja je najavila svoj odlazak.
– o humanitarnoj pomoći se zaista teško može reći nešta lijepo, osim da su dobili pomoć i oni kojima je život značila. Odgovorni za ovaj dio posla (i političari) mislim da ničim nemogu opravdati javašluk, nepoštenje i oportuno ponašanje, popuštajući pred onima čiji je obraz i poštenje nadvladala pohlepa.
– milicija bez ugleda, rodbinski isprepletena i dovoljno nestručna, međusobno ovisna, neizvršava a niti je u stanju izvršiti svoje zadatke kroz šta bi ulila makar i malo povjerenja u državno pravni poredak.
– posebno nezadovoljstvo, demoralisanost i gubljenje motiva dolazi do izražaja kod izbjeglica koje se nalaze na ovom području u očekivanju "povratka". Nevjerovatno u kojoj je mjeri izražena arogantnost, nesolidarnost i grubost prema ljudima koji su ostali bez svojih ognjišta i bilo kakvih sredstava za život, od onih čija je materijalna moć u toku rata čak porasla. Odnos između ta dva može se slobodno reći već suprostavljena tabora, vodi se verbalna borba, koja prijeti da uskoro u koliko ne zaživi pravna država preraste u incidentnu, pa i daleko težu situaciju.
– skučenost teritorije nedovoljno stambenog prostora, uz neracionalnu raspodjelu istoga odnosno nije izvršen popis i preraspodjela viška stambenog prostora, pa nerijetko u stambenim kućama uz popratne dvorišne objekte uređene za stanovanje, žive samo vlasnici kuće /uglavnom stari/ dok značajan broj izbjeglica živi u uvjetima ni izdaleka dostojnim čovjeka.

[660] Veljko.
[661] Dušan.

– pljačka opšteg i zajedničkog dobra (šuma) dostigla je zabrinjavajući nivo opet jednostrana, posjednici mehanizacije, opreme i goriva nevršeći potrebnu selekciju drvene mase i prostora već sve to prilagođavajući svom privatnom, ličnom materijalnom interesu, prodajući drvo na području Rep. Srpske samo za DEM zatvaraju ciklus, postaju financijski snažniji za obnavljanje istog ciklusa, ali u svakom narednom većeg obima.
– interes za ulaganje pokazao se samo u negativnom pogledu jer se ulaže u jednu djelatnost a to je ugostiteljsko-trgovačke radnje gdje sa malim ulaganjem bez većeg rizika moguć brz obrt kapitala, a bez prisustva bilo kakove kontrole i adekvatnih poreskih obaveza ostvaruje extra profit, odnosno bogaćenje preko noći. Ova mjesta su od samog otvaranja incidentna punktovi koji će vjerovatno ove jeseni kulminirati, jer i sami vlasnici objekata među ljudima dobro poznati nisu neka generacija u bilo kom pogledu.
– vrsni stručnjaci drvne i metalne struke tradicionalne na ovom području hodaju razasuti i neiskorišteni makar i u minimalnom obliku u uvjetima u kojima jesmo ali vjerojatno tada sa jačim motivom vezanosti za ovo područje.
Iz ovih samo ukratko iznesenih načela ocjena vidljivi su propusti i ozbiljnost zbog nefunkcionisanja pravne države što izaziva vidnu revoltiranost ljudi, koja utječe na moralno stanje i dalje na motiviranost građana za izvršavanje ne lakih zadataka koji predstoje na svim područjima.

JUNI 1993. [.......,v.r.] [662]
Co-dantu 18. K

Izvornik, strojopis, latinica
HR-HMDCDR, 15., kut. 2.

328

1993., lipanj
[Ilok]

Izvještaj Ministarstva pravosuđa i uprave Vladi RSK o radu Ministarstva i prijedlozima mjera za poboljšanje rada istog Ministarstva

I Z V J E Š T A J
o radu Ministarstva pravosuđa i uprave
RSK za period od 20.04.1993. do 1.6.1993.

Da bi se uopšte mogao sačiniti izvještaj o radu za traženi period ukazuje se nužnim izvršiti ocjenu zatečenog stanja ne samo Ministarstva pravosuđa i uprave, nego pravosuđa gledano u najširem obliku te riječi.

Ukratko, prema dosadašnjem pravilniku o unutrašnjoj organizaciji rada Ministarstva, kompletno Ministarstvo (Sekretarijat, resor Uprave, resor Zakonodavstva i resor Pravosuđa), bilo je smješteno sa sjedištem u Ilok, bez mogućnosti kontaktiranja sa Vladom i vladinim institucijama, te posebno bez mogućnosti neposrednog praćenja i nadzora nad radom pravosudnih organa na području cjele Republike.

[662] Potpis nečitak.

Ovako stanje dovelo je do niza nagomilanih problema gdje je po pravilu "krivac" za nastalu situaciju na nekoj drugoj strani.

Ilustracije radi dovoljno je istaći da dosadašnje ministarstvo nije imalo ni tačne podatke o broju nosilaca pravosudnih funkcija, a neki od sudova (Okružni sud i Općinski sud Pakrac) bez obzira što su imenovani nosioci pravosudnih funkcija ni do danas nisu uspijeli održati ni jednu jedinu raspravu.

Dosadašnji odnos i suradnja pravosudnih organa i MUP-a nije zadovoljavajuć, a osnovni problem je u odsustvu komuniciranja i nepotrebna politizacija odnosa između dva ministarstva, što se negativno reflektiralo na terenu.

U pravosudnim organima RSK trenutno radi oko 110 nosioca pravosudnih funkcija, što nije dovoljan broj da bi se posao mogao odvijati ažurno, pogotovo što su u porastu krivična djela iz svih oblasti života naročito krivična djela iz grupe protiv života i tijela te imovine.

Gro nosioca pravosudnih funkcija imaju status izbjeglica i sve što su imali od imovine ostalo je na drugoj strani.

U vezi s prednjim kad se tom doda minimalna primanja koja ostvaruju, nerješen stambeni status i bukvalno siromaštvo, te nedostatak sredstava za rad, nosioci pravosudnih funkcija u takvoj situaciji apsolutno su ovisni u svom radu o volji lokalnih vlasti (vojnim i civilnim) te "moćnim" političarima.

Gornji zaključak je rezultat analize koju je uradilo ovo Ministarstvo i koje se zasniva na priključenim podacima iz personalnog i radnog dosijea svakog pojedinačnog nosioca pravosudne funkcije.

Zbog ovakve situacije samo za prva 3 mjeseca 1993. godine pravosuđe je napustilo 33 radnika sa jasnim trendom osipanja kadra i u buduće.

Imajući u vidu ovakav poražavajući krajnji rezultat, jasno je zbog čega imamo pojavu, ne mita i korupcije u pravosuđu, već pojavu apsolutne ovisnosti pravosudnih organa od svih struktura vlasti. Jedino na ovaj način, analizirajući uzroke nastalih pojava, moguće je objasniti nefunkcionisanje pravosuđa u cjelini.

Predlaže se i zahtjeva od Vlade a isključivo u cilju uspostavljanja "vladavine zakona" i stvaranja osnovnih predpostavki za uspostavu pravne države i konačno jedan od preduslova za međunarodno priznanje RSK, da uloži dodatni napor u pogledu financiranja nosioca pravosudnih funkcija.

Konkretno predlaže se i to isključivo za nosioce pravosudnih funkcija (110) povećati osnovicu plate za 6 puta, što bi u strukturi troškova budžeta Republike u odnosu na 4. mjesec 1993. godine, opterećivalo Buđet za dodatnih 1. 500. 000. 000 (miljardu i petsto hiljada dinara).

Konačno, ukoliko se prihvati gornji zahtjev ovog Ministarstva, Ministarstvo za pravosuđe i upravu od tog momenta garantira nezavisno sudstvo i uspješno funkcionisanje pravosuđa, ili krajnje vulgarno, ovo Ministarstvo garantira za dodatnih 5.000 DM rad, red i nezavisno sudstvo na području cjele republike.

Nadalje predlaže se da Vlada od svih izvršnih savjeta opština i oblasnih vijeća zahtjeva utvrđenje prioriteta kod rješavanja stambenih problema nosioca pravosudnih funkcija, što makar i ne dalo željene rezultate, samo po sebi dovoljno govori o jednom novom kursu politike Vlade prema pravosudnim organima u Republici.

Moram primijetiti da se kroz dosadašnji odnos bivše Vlade prema pravosuđu stekao utisak kao da je pravosuđe balast i nužan samo u onoj mjeri koliko je u datoj situaciji bio potreban u cilju provođenja dnevne politike.

Ne smijemo zaboraviti da pravosuđu Vlada u sistemu daje mjesto "stuba države" te da ono samo po sebi bez konkretne pomoći i podrške Vlade nikad takovu poziciju ne može ostvariti.

U nadi da sam članovima Vlade bar djelom ovim kratkim izvještajem približio problem sa kojim se susreće ovo Ministarstvo u svom radu, te iste uvjerio u nužnost prihvaćanja predloženih mjera, zahvalan na strpljenju.

M I N I S T A R
Radomir Kužet, [v.r.]

Izvornik, strojopis, ćirilica
Hrvatski informativni centar, A 129 – 041.

KAZALO IMENA

C

R

S

Š

T

U

V

W

KAZALO MJESTA

L

Lj

M

Z

Ž

CIP zapis dostupan je u računalnom katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 738386

ISBN 978-953-7439-02-6 (cjelina)

ISBN 978-953-7439-24-8 (knj. 8)

ISBN 978-953-6659-54-8 (knj. 4)